

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1678

225

4-76

7581

2010

12

128

225

Ա. 76

ՆՈՐ

ԿՏԵԿԵՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ ԹԱՐԴՄԱՆՈՒԱԺ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Մ. ՅՕՀԱՆՆՈՒ

1857

105

255

51.0

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ

ՅՈՐԴԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԿՈՆՏՐԱԿՏԻ ԿՈՒՆՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՏՐԱԿՏԻ ԿՈՒՆՍՏԱՆԻ

2001

36862-66

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՏՐԱԿՏԻ ԿՈՒՆՍՏԱՆԻ

1881

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՆՏՐԱԿՏԻ ԿՈՒՆՍՏԱՆԻ

ՅԱՆԿ

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԵՈՍԻ	հաշիվ	ԳԼՈՒԽ	28	հաշիվ	ԵՐԵՍ	1
ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ	"	"	16	"	"	42
ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ	"	"	24	"	"	69
ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	"	"	21	"	"	114
ԳՈՐԾԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ	"	"	28	"	"	148
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ						
ԱՌ ՀՈՐՈՎՄԱՅԵՑԻՍ	"	"	16	"	"	191
ԱՌ ԿՈՐԻՔԱՅԻՍ Ա	"	"	16	"	"	209
ԱՌ ԿՈՐԻՔԱՅԻՍ Բ	"	"	13	"	"	227
ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՅԻՍ	"	"	6	"	"	239
ԱՌ ԵՓԵՍԱՅԻՍ	"	"	6	"	"	245
ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ	"	"	4	"	"	251
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՅԻՍ	"	"	4	"	"	255
ԱՌ ԹԵՍԱԼՈՆԻԿԵՑԻՍ Ա	"	"	5	"	"	259
ԱՌ ԹԵՍԱԼՈՆԻԿԵՑԻՍ Բ	"	"	3	"	"	263
ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՈՍ Ա	"	"	6	"	"	266
ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՈՍ Բ	"	"	4	"	"	271
ԱՌ ՏԻՏՈՍ	"	"	3	"	"	274
ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ	"	"	1	"	"	287
ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑԻՍ	"	"	13	"	"	288
ԹՈՒՂԹ						
ՅԱԿՈԲՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	"	"	5	"	"	301
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌ ԸՆԴՀԱՆՐԱ	"	"	5	"	"	306
ՊԵՏՐՈՍԻ ԲՌ ԸՆԴՀԱՆՐԱ	"	"	3	"	"	301
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌ ԸՆԴՀԱՆՐԱ	"	"	5	"	"	304
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Բ	"	"	1	"	"	309
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Գ	"	"	1	"	"	310
ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	"	"	1	"	"	311
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	"	"	22	"	"	312

ՃԱՆՈՒՑՈՒՄ

Այս թարգմանությունը մեջ առաջ առաջին իմաստը բացառելու համար բառեր առեցրած են, որոնց բնագրին մեջ չէ գտնուիլ իմացընելու համար նորա գրով պահպանած են:

50800- 4-4.

U 408-40 522

ԵՒԵՏԵՐԱՆ

ՐԱՏ ՄԵՏԹԻՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի
Քրիստոսի Դաւիթի որդւոյն,
Աբրահամի որդւոյն :
- 2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը,
Իսահակ ծնաւ Յակոբը, Յակոբ
ծնաւ Յուդան՝ ու անոր եղբայր
3 ները. Յուդա ծնաւ Փարէսը ու
Զարան՝ Թամարէն, Փարէս ծը
նաւ Եսորնը. Եսորն ծնաւ Ա-
4 լամը, Ալամ ծնաւ Ամինադա-
բը, Ամինադաբ ծնաւ Դաասնը,
5 Դաասն ծնաւ Սաղոմը. Սաղ-
ման ծնաւ Բոսրը՝ Ռախարէն,
Բոսր ծնաւ Ուրէէզը՝ Հաութէն,
Ուրէէզ ծնաւ Յեսսէն, Յեսսէ
6 ծնաւ Դաւիթ թագաւորը, Դա-
ւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝
Ուրիայի կնիկէն. Սողոմոն ծնաւ
7 Ռոբոամը, Ռոբոամ ծնաւ Ա-
8 բիան. Աբիա ծնաւ Ասան, Ասա
ծնաւ Յովսափատը, Յովսափատ
ծնաւ Յովրամը, Յովրամ ծնաւ
9 Ուզիան, Ուզիա ծնաւ Յովսէփամը,
Յովսէփամ ծնաւ Աքազը, Աքազ
10 ծնաւ Եղէկիան, Եղէկիա ծնաւ
Մանասէն, Մանասէ ծնաւ Ամ-
11 նը. Ամն ծնաւ Յովսիան, Յով-
սիա ծնաւ Յէքոնիան ու անոր
եղբայրները՝ Բաբելոնեան գե-
12 րութեանը առեկները. Բաբելոն
գերութեան երթանէն ետեւ՝
Յէքոնիա ծնաւ Սաղաթիէնը,

Սաղաթիէլ ծնաւ Զորաբաբէլը,
Զորաբաբէլ ծնաւ Աբիուգը,
Աբիուգ ծնաւ Եղիակիմը, Եղիա 13
կիմ՝ ծնաւ Ազուրը. Ազուր ծը-
նաւ Սադոկը. Սադոկ ծնաւ 14
Աբինը. Աբն ծնաւ Եղիուգը,
Եղիուգ ծնաւ Եղիազարը. Եղի- 15
ազար ծնաւ Մաաթանը, Մաա-
թան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ 16
ծնաւ Յովսէփը՝ Մարիամին է-
րիկը, որմէ ծնաւ Յիսուս, որ
լսուեցաւ Քրիստոս : Արդ՝ բւ- 17
լոր ազգերը Աբրահամէն մինչեւ
Դաւիթ՝ տասնուչորս ազգ, և
Դաւիթէն մինչեւ Բաբելոնեան
գերութիւնը՝ տասնուչորս ազգ,
ու Բաբելոնեան գերութենէն
մինչեւ Քրիստոս՝ տասնուչորս
ազգ :

Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծը 18
նուեղը աս կերպով էր, անոր
մայրը Մարիամ՝ Յովսէփին նշան
ուած, գեռ իրարու քով չեկած.
Սուրբ Հոգիէն յղացած գտնուե-
ցաւ : Եւ Յովսէփ անոր էրիկը 19
արդար մարգըրալով ու չուղելով
որ զանկից խայտուակ ընէ,
մտածեց որ ծածկուեալ արձակէ
զանկից : Եւ քանի որ անկից 20
աս Բանը կը մտածէր, ահա Տէ-
րով ճշտապէս երազի մէջ երև-
ցաւ անոր, ու ըսաւ. Յովսէփ
Դաւիթի որդին մի վախճար
քեզի առնել քու Մարիամ կնի-
կիդ, ինչու որ անոր ներսի գին

- 21 ծնածը Սուրբ Հոգիէն է : Եւ որ
գի մը պիտի ծնանի , ու անոր
անունը Յիսուս գնես . քանզի
անիկայ իր Ժողովուրդը իրենց
22 մեղքերէն պիտի փրկէ : Եւ աս
ամէնը եղաւ , որ կատարուի Տէ-
րովէն ըստածը՝ մարգարէին
23 ձեռքովը , որ կ'ըսէ . Ահա՛ կոչու
պիտի յղանայ , ու որդի պիտի
ծնանի , և անոր անունը Էմմա-
նուէլ պիտի կոչեն , որ կը թարգ-
մանաւի՝ Աստուած մեզի հետ :
24 Եւ Յովսէփ քանէն արթննա-
լով՝ ինչպէս որ Տէրովը հրեշտա-
կը իրեն հրամայեց , այնպէս ըրաւ ,
25 ու իր կնիկը քովն առաւ . Եւ չէր
գիտեր զանիկայ , մինչեւ իր անդ-
րանիկ որդին ծնաւ , ու անոր
անունը Յիսուս դրաւ :

ԳԼ. Բ

- 1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէ-
աստանի Բեթլէհէմին մէջ Հե-
րովդէս թագաւորին օրերը ,
ահա՛ արեւելքէն մօզէր եկան Ե-
2 ղուսարէմ , Ու ըսին , Ո՛ր տեղ
է ան՝ որ Հրէաներուն թագաւոր
ծնաւ , ինչու որ մենք արեւելքի
մէջ անոր աստղը տեսնք , ու ե-
կանք անոր երկրպագութիւն ընե-
3 լաւ : Ու երբոր Հերովդէս թագաւ-
որը լսեց , խռովեցաւ , և բոլոր
4 Էլուստղէ մը իրեն հետ , Եւ Ժող-
ովով բոլոր քահանայապետները
ու Ժողովուրդին գաւիթները , հար-
ցուց անոնց՝ թէ՛ Քրիստոսը ո՛ր
5 պիտի ծնանի , Անոնք ալ իրենցին ,
Հրէաստանի Բեթլէհէմին մէջ ,
ինչու որ ասանկ գրուած է մար-
6 գարէին ձեռքովը , Եւ դուն
Բեթլէհէմ՝ Յուդայի երկիրը ,
Յուդայի իշխանն արեւմէջ բնաւ
պրտիկ մը չես . ինչու որ քովէ
իշխան մը պիտի ելէ ինձի , որ
իմ Խորայէլ Ժողովուրդս պիտի
7 հովուէ : Ան ատենը Հերովդէս
ծածկաբար մօզերը կանչեց , ու
աղէկ մը ասուցեց անոնցմէ
8 աստղին երեցած ատենը , Եւ զա-
նոնք Բեթլէհէմ իրկելով՝ ըրաւ .
Գացէք աստղը իմնեցէք ան մա-

նուկին վրայով , ու երբոր գտա-
նէք , ինձի իմացուցէք , որ ես
ալ գամ՝ անոր երկրպագութիւն
ընեմ : Ու երբոր անոնք թագաւ 9
ւորէն աս քանի լսեցին , գացին .
և ահա՛ ան աստղը որ արեւե-
լքի մէջ տեսնէին , անոնց առ-
ջնէն գնաց , մինչեւ որ եկաւ
կեցաւ մանուկին եղած տեղին
վրայ : Երբոր տեսնեց աստղը , շատ 10
մեծ աւախութիւնով ուրախա-
ցան : Եւ տունը մօտեցավ , տե- 11
սան մանուկը իր մօրը Մարիա-
մին հետ , ու ինկան երկրպագու-
թիւն ըրին անոր , և իրենց գան-
ձերը բանալով՝ ընծաներ տուին
անոր , ապիւ ալ կնքաւկ և
զմուս : Ու հրաման տուեց լավ ե- 12
րաղի մէջ՝ որ նորէն Հերովդէսին
չգառնան , ալ ընչ ձամբով գացին
իրենց երկիրը :

Ու երբոր անկէ գացին անոնք , 13
ահա՛ Տէրովը հրեշտակը երաղի
մէջ երևցաւ Յովսէփին ու ըրաւ .
Ելեր առ մանուկը ու անոր մայ-
րը , ու Եգիպտոս փախիր , և
հոն կեցիր մինչեւ որ ես քեզի
ընեմ , քանզի Հերովդէս պիտի
գնտաւ ատ մանուկը կորսնցը-
նելու համար : Ան ալ երաւ , մա- 14
նուկը ու անոր մայրը գիշերով
առաւ , և գնաց Եգիպտոս . ու
մինչեւ Հերովդէսին մահը հոն
էր . Որ կատարուի Տէրովէն ըս- 15
տածը մարգարէին ձեռքովը , որ
կ'ըսէ . Եգիպտոսէն կանչեցի իմ
որդիս :

Ան ատենը երբոր տեսաւ Հե- 16
րովդէս թէ խաբուեցաւ մօզե-
րէն , աստիկ սրդալեցաւ , ու
իրկեց Կարդեց Բեթլէհէմի և ա-
նոր անէն սահմաններուն մէջ
գտնուած բոլոր մանր տղայք
երկու տարւոյնէն վար , տն ժա-
մանակին համեմատ՝ որ մօզերէն
ստացեց : Ան ատենը կատար 17
սեւեցաւ Երեմիա մարգարէին
ձեռքով ըստածը , որ կ'ըսէ .
Ռամայի մէջ ծայն մը լաւեցաւ , 18
որը լաց ու մեծ կոծ . Ռաբբէլ
կա լար իր տղոցը համար , ու

չէր աղեր մօտեցաւ ինչու
որ չկային :
19 Աւերբոր Հերագէս մե-
ռաւ : ահա Տերօնը հրեշտակը
Եգիպտոս երազեմէ Յովսէփին
20 երեցաւ : ու ըսաւ : Ելեր՝ առ-
մանուկը ու անոր մայրը, և գնա՛
Խորացելի երկիրը : քանզի մեռան
անոնք՝ որ մանուկին կեանքը կը
21 փնտռէին : Ան ալ երաւ՝ մանու-
կը ու անոր մայրը առաւ : և ե-
22 կաւ Խորացելի երկիրը : Իսկ եր-
բոր լեց՝ թէ Արքեղայտ թա-
գաւորաց Հրեատանի վրայ իր
հօրը Հերագէսին տեղը, վախ-
ցաւ հին երթաւ : ու երազեմ
մէջ հրաման առնելով՝ Գալիկ
25 եայի կողմերը գնաց : Եւ եկաւ
Հաղարէթ քաղաքը ընա-
կեցաւ : որ մարգարէնէն ըսէ խօս-
քը կատարուի թէ Հաղարէցի
պիտի կոչուի :

ԳԼ. Գ

1 Ընտրեալ Յովնանէս մկրտիչը
եկաւ : ու Հրեատանի անապա-
2 տին մէջ կը քարոզէր : Աւերբոր
Աղաշապարեցէք, ինչու որ երկնից
թագաւորութիւնը մօտեցած է :
3 Վասն զի ասիկայ ան է՝ որուն
համար Եսայի մարգարէին ձեռ-
քով ըսուեցաւ : որ կ'ըսէ : Ան-
պատի մէջ կանչուին ձայնը, Տե-
րօնը ճամբան պատրաստեցէք :
4 անոր շաւիղները շտկեցէք : Եւ
աս Յովնանէսը իր հանգերձը
ուղտի մաղէ : ու իր մէջքը կա-
շիէ դօտի ունէր : և իր կերա-
կաւրը՝ մարախ ու վայրենի մեղք
5 էր : Ան ատենը Երուսաղէմ և
բոլոր Հրեատանն ու Յորդանա-
նաւ բոլոր կողմերը իրեն կ'իւրէ-
6 ին : Եւ կը մկրտուէին իրան
Յորդանանու մէջ, ու իրենց
7 մեղքերը կը խառափանէին : Ու
երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն
ու տափալեցիներէն շատերը իր
մկրտութեանը եկած : ըսաւ ա-
նոնց : Իժերու ծնունդներ, ո՞վ
խնայուց ձեզի դարձ բարիւ-
8 թեանէն փախչիլ : Աւերմն աղաւ

խառութեան արժանաւոր պը-
տաւը բերէք : Եւ մի խորհիք 9
գաւթ ձեր ներսի գին ըսել : Թէ
Սէնք Դուի հայր : Արքա՛նաւր
աւնինք : քանզի կ'ըսէմ ձեզի : որ
Աստուած կարգ է աս քարերէն :
Արքա՛նամին սրգիններ հանելու :
Ալ հիմա կացինը ծառերուն ար- 10
մատին քովը կը դուռի : ու ասի
ամէն ծառ որ բարի պտուղ չը-
բերեր : կը կտրուի ու կրակը կը
ձգուի : Եւ ձեզ ջրով կը մկրտեմ 11
աղաշապարութեան համար : բայց
իմեանէս եկողը ինձ և զօրաւոր
է : ու ես անոր կօշիկները կըն-
լու արժանի չեմ : անիկայ ձեզ
պիտի մկրտէ Հոգւով Արքով
ու կրակով : Բրաւն հեծանոցը իր 12
ձեռքն է : և իր կալը պիտի
մաքրէ : ու իր ցարենը համարար
պիտի ժողովէ : և յարգը ճմարե-
լու կրակով պիտի այրէ :

Ան ատենը Յիսուս Գալիկա 13
յէն Յորդանան եկաւ Յովնան
նէսին : որ անկէ մկրտուի : Եւ 14
Յովնանէս կ'արգիլէր անիկայ
ու կ'ըսէր : Ինձի պէտք է որ
քեզմէ մկրտուիմ : ու դուն ինձի
կաւ դաս : Յիսուս պատասխան
15 տուաւ ու ըսաւ անոր : Թող
տուր հիմա : ինչու որ պայտէս
կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդա-
րութիւնը կատարենք : Ետքը
Թող տուաւ անոր : Աւ երբոր 16
Յիսուս մկրտուեցաւ : շատ մը
Զարէն դուրս եկաւ : և ահա
երկնիցքը անոր բացուեցաւ : ու
տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ ա-
ղանիի պէս կ'իջնէր : ու կա-
գար իր վրայ : Եւ ահա երկին 17
քէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ'ըսէր :
Ասիկայ է իմ սիրելի Որդիս :
որուն հաւնեմ եմ :

ԳԼ. Դ

Ընտրեալ Յիսուս անապա 1
տը տարուեցաւ Սաբբէ Հոգիէն՝
որ Աստանայէն փարձուի : Եւ 2
քառասուն ցօրեկ ու քառասուն
գիշեր ծով պահէլէն ետքը ան-
թեցաւ :

- 5 Եւ փորձողը անոր մօտեւա-
լով՝ ըսաւ. թէ որ դուն Առ-
տուծոյ Որդին ես, ըսէ՛ որ առ
4 քարերը հաց ըլլան: Անիկայ
պատասխան տուաւ. ու ըսաւ.
Գրուած է թէ, Ոչ միայն հա-
ցով կ'ապրի մարդ, հապա ան
ամէն խօսքով՝ որ Ատուծոյ բեր-
նէն կ'երէ:
- 5 Ան ատենը Սատանան առաւ
տարաւ զանիկայ տուրք քաղաք,
և կայնեցուց զանիկայ տաճարին
6 աշտարակին վրայ, Ու ըսաւ ա-
նոր. թէ որ դուն Ատուծոյ
Որդին ես, քեզ առէ՛ վնար ձգէ.
ինչու որ գրուած է թէ՛, Իր հը-
րեշտակներուն պիտի ապարդէ
քեզի համար. ու ձեռքերուն
վրայ պիտի վերցընեն քեզ, որ
շքլայ թէ ոտքը քարի զարնես:
- 7 Յիսուս ըսաւ անոր. Գարձեալ
գրուած է թէ՛, Քու Տէր Առ-
տուածդ չփորձես:
- 8 Սատանան նորէն առաւ հա-
նէց զանիկայ խիստ բարձր լե-
ռան մը վրայ, և ցուցուց անոր
աշխարհի բոլոր թագաւորաւ-
թիւնները ու անոնց փառքը.
- 9 Ու ըսաւ անոր. Ըջո՛ղ ամէնը
քեզի կու տամ, թէ որ ինչո՛ւ
10 ինծի երկրպագութիւն ընես: Ան
ատենը Յիսուս ըսաւ անոր. Ե-
տիս դե՛ս՝ Սատանայ. ինչու որ
գրուած է թէ՛, Քու Տէր Առ-
տուծոյդ երկրպագութիւն ընես:
- 11 ու միայն զանիկայ պաշտես: Ան
ատենը Սատանան զանիկայ թռ-
ղուց, և ահա հրեշտակներ եկան՝
ու իրեն սպասաւորութիւն կ'ը-
նէին:
- 12 Եւ երբոր լոնց Յիսուս թէ
Յովհաննէս մատուցեալ, ելաւ
13 գնաց Գալիլեա. Ու ձգելով Նա-
զարէթը, եկաւ բնակեցաւ կա-
փառնայում՝ ծովեզերեայ ազա-
*ւ, Չաբուղանի ու Նեփթաղմի
14 սահմաններուն մէջ. Որ կատա-
րուի Եսայի մարգարէին ձեռ-
15 բով ըսուած խօսքը. Չաբու-
ղանի երկիրը ու Նեփթաղմի եր-
կիրը, ծովու ճամբով Յորդանա-

նա անդիլի կողմը, Հեթանաաց
Գալիլեան. Խաւարի մէջ նստող 16
Ժողովուրդը մեծ լցաւ տեսաւ,
և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մա-
հուան երկրին ու շուքին մէջ կը
նստէին: Անկէ ետեւ Յիսուս 17
սկսաւ քարոզել ու ըսել. Ազաւ-
խարեցէ՛ք, ինչու որ երկնից թա-
գաւորութիւնը մօտ է:

Երբոր Յիսուս Գալիլեացոյ 18
ծովուն քովերը կը պտրտէր, տե-
տաւ երկու եղբայրներ, Պետրոս
կոչուած Սիմոնը, և անոր եղ-
բայրը Անդրէասը՝ ծովը ուռկան
ձգած, ինչու որ ձկնորս էին.
Եւ ըսաւ անոնց. Ի՞մ ետեւէս ե- 19
կէք, ու ձեզ մարդոց սրտոքը ը-
նեմ: Անոնք ալ շուտ մը ուռ- 20
կանները թողուցին, ու անոր է-
տեէն գացին: Եւ անկէ առաջ 21
երթալով տեսաւ ուրիշ երկու
եղբայրներ, Զեբեդեան Յակո-
բոր ու անոր եղբայրը Յովհան-
նէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զե-
բեդեոսին հետ, երբ իրենց ուռ-
կանները կը կարկրտէին. ու կան-
չեց զանոնք: Անոնք ալ շուտ մը 22
նաւը ու հայրերին թողուցին,
ու անոր ետեւէն գացին:

Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեան 23
պտրտելով, կը տարկեցընէր անոնց
Ժողովարաններուն մէջ, և ար-
քայութեան աւետարանը կը քա-
րոզէր, ու Ժողովուրդին մէջի
ամէն կէրպ հիւանդութիւնները
ու ամէն կէրպ ցաւերը կը բժը-
կէր: Եւ անոր համբաւը լսոր 24
ւոց բոլոր երկիրը տարածուե-
ցաւ, և բերին անոր բոլոր հի-
ւանդները որ կերպ կերպ ցաւե-
լով ու տանջանքներով կը նե-
ղուէին, և դիւահարները ու
ըւսմանները և անգամալոյծնե-
րը. ու բժշկեց զանոնք: Եւ շատ 25
Ժողովուրդներ անոր ետեւէն կ'եր-
թային՝ Գալիլեայէն ու Գեղիապո-
լիսէն, և Երուսաղեմէն, ու
Հրեշտապանէն, և Յորդանանա-
անդիլի կողմէն:

ԳԼ. Ե

- 1 Եւ տեսնելով ժողովուրդնե-
րը լեռք ելաւ . ու երբոր նրս
տաւ հոն , իր աշակերտները քովը
2 գացին . Եւ իր բերանը բանա-
լով կը սորվեցնէր անոնց , ու
կ'ըսէր .
3 Երանի հագաւով ազբասնե-
րուն , ինչու որ երկնից թագաւ
4 ւորութիւնը անոնցն է : Երանի
սգաւորներուն , ինչու որ անոնք
5 պիտի մկնթարաւ ին : Երանի հե-
գերուն , ինչու որ անոնք պիտի
6 ժառանգեն երկիրը : Երանի ա-
նոնց՝ որ անթի ու ծարաւ են
արգարութեան , ինչու որ անոնք
7 պիտի կշտանան : Երանի սղոր-
մածներուն , ինչու որ անոնք ու
8 զորմութիւն պիտի գանեն : Երա-
նի անոնց՝ որ սրտով մաքուր են ,
ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն
9 զԱստուած : Երանի խաղաղու-
թիւն ընտելեալուն , ինչու որ ա-
նոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի
10 կոչուին : Երանի անոնց՝ որ հա-
լածուած են արգարութեան հա-
մար , ինչու որ երկնից թագաւո-
11 րութիւնը անոնցն է : Երանի է
ձեզի՝ երբոր կը նախատեն ձեզ
ու կը հալածեն , և առա տեղը
ամէն կերպ գէշ խօսքեր կը խօ-
12 սին վրանիդ՝ ինծի համար . Յըն-
ծացէք և ուրախ եղեք , ինչու
որ ձեր վարձքը շատ է երկնիքը ,
քանզի աս կերպով հալածեցին
ձեզմէ առաջ եղած մարգարէ-
ները :
13 Դուք էք երկրի աղը . հապա
թէ որ աղը իր համը կարոնցընէ ,
ինքը ինչով պիտի աղուի . անկէ
հեռ բանի մը չգար , միայն թէ
զուրս ձգուելու և մարդոց ոտ
14 քին տակը կոխուելու : Դուք
էք աշխարհի լոյսը . քաղաք մը
որ լեռան վրայ կեցած է , չկըր-
15 նար պահուիլ : Աւ ճրագը շէն
վառեր և գներ գրուանի տակ ,
հապա աշտանակի վրայ , և լոյս
կու տայ բոլոր տանը մէջ եղող
16 ներուն : Անանկ թող լուսաւորէ

ձեր լոյսը մարդոց առջին , որ
տեսնեն ձեր բարի գործքերը ,
ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ
երկնքն է :

Սի կարծէք թէ ես եկայ օ. 17
րէնքը կամ մարգարէները աւրե-
լու . չեկայ աւրելու , հապա կա-
տարելու : Քանզի ճշմարտապէս 18
կ'ըսեմ ձեզի . Մինչև որ երկնք
ու երկիր անցնին , օրէնքէն յովա
մը՝ կամ նշանագիր մը պիտի
չանցնի , մինչև որ բոլորն ալ
կատարուին : Աստի ով որ աս ա 19
մեհափոքը պատուիրաններուն
մէկը աւրէ , ու մարդոց անանկ
սորվեցընէ , անկիպ ամենափոքը
պիտի կոչուի երկնից թագաւո-
րութեանը մէջ , բայց ով որ ընէ
և սորվեցընէ , անկիպ մեծ պիտի
կոչուի երկնից թագաւորութեա-
նը մէջ : Քանզի կ'ըսեմ ձեզի . 20
թէ որ ձեր արգարութիւնը գը-
պիրենուն ու փարսեցնեալուն
արգարութիւն աւելի չըլլայ , բը-
նաւ պիտի չմոնէք երկնից թա-
գաւորութիւնը :

Լսէր էք որ ըսուեցաւ առաւ 21
ջններուն . Սպանութիւն մի՛ ը-
ներ . և ով որ սպանութիւն ընէ ,
դատաստանի պարտաւոր պիտի
ըլլայ : Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ . 22
Ով որ իր եղբորը պարտոյ տեղը
որդողի , դատաստանի պարտա-
ւոր պիտի ըլլայ , և ով որ իր եղ-
բորը Յիմար ըսէ , ատեանի պար-
տաւոր պիտի ըլլայ . և ով որ
իւ եղբորը Անմիտ ըսէ , գէհէնի
կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ :
Արեմն թէ որ քու ընծագ սե 23
ղանին վրայ բերես , ու հոն միտքդ
գայ թէ քու եղբայրդ քեզի գէմ
բան մը ունի , Հոն ձգէ քու ըն 24
ծագ սեղանին առջև , և գնա
առաջ եղբորդ հետ հաշտուէ ,
ու ետքը եկուր որ քու ընծագ
մատուցանես : Բու ոտքիդ հետ 25
շաւտով միաբանէ , քանի որ անոր
հետ ճամբուն մէջն ես . չըլլայ
որ քու ոտքդ քեզ դատաւորին
մասնէ , և դատաւորը դահիճին
և բանը ձգուիս : Ճշմարիտ կ'ը- 26

անմ. քեզի, պիտի չեղես անկէ, մինչեւ որ վերջի նաքարակիրը չվճարես:

27 Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Դնու.

28 Թիւն մի ընէր: Բայց եւ ձեզի կ'ըսեմ. Ով որ կնիկ մարդու կը նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անիկայ իր սրտին մէջ չնու.

29 Թիւն բրաւ անոր հեա: Արդ՝ Թէ որ քու աջ աչքդ քեզ կը դայթակղեցընէ, հանէ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ

30 դժուրը ձգաւի: Եւ Թէ որ աջ ձեռքդ քեզ կը դայթակղեցընէ, կտրէ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժուրը ձգը.

31 գուի: Իրաւ ըսուեցաւ Թէ՝ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ, Թող անոր արձակման թուղթ տայ.

32 Բայց եւ ձեզի կ'ըսեմ Թէ՝ Ով որ իր կնիկը կ'արձակէ առանց պաշտօնական պատճառի, ինքը պատճառ կ'ըլլայ անոր շնու.

33 Թիւն ընելուն, և ով որ ան արձակուածը առնէ, շնու Թիւն կը գործէ:

34 Դարձեալ լսեր էք որ ըսուեցաւ առաջններուն. Սուտ երգում մի ընէր, հապա բրած էր.

35 Դուսներդ վճարէ Տերաջ: Բայց եւ ձեզի կ'ըսեմ. Ամեն ին երգում մի ընէք. ոչ երկինքի վրայ՝ որ Աստուծոյ ամուսն է, Եւ ոչ երկրի վրայ՝ որ անոր ստեղծուն պատուանդանն է, ոչ ալ երուսաղէմի վրայ՝ որ մեծ թագաւ.

36 ւորին քաղաքն է. Եւ ոչ քու գլխուդ վրայ երգում ընես, ինչու որ չես կրնար մէկ մաղ մը

37 ձերմիկցընել կամ սեցընել: Հապա ձեք խօսքը ըլլայ սյան սյո, և ոչ ոչ. ու սակէ աւելին չարէն առաջ կու գայ:

38 Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Աչքի տեղ աչք. ու ախպի տեղ՝ ախպի:

39 Այ: Բայց եւ ձեզի կ'ըսեմ. Չարին հակառակ մի կենաք.

հապա Թէ որ մէկը ապրտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձուր անոր միւսն ալ: Եւ մէկը որ 40 կ'ուզէ քեզի հեա դատ վարել՝ ու քու շաղկիդ առնել, Թող

տուր անոր քա վերարկուդ ալ: Եւ ով որ քեզ պահակ բռնէ՝ 41 ու մըն մը ձամբայ քէ, գնա անոր հեա երկուք: Քեզմէ ու

42 զողին տուր, ու երես մի դարձընէր անկէ՝ որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել:

Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Բռ 43 ընկիրդ սիրես, ու թշնամիդ առես: Բայց եւ ձեզի կ'ըսեմ. 44 Սիրեցէք ձեր թշնամիները. օրհնեցէք ձեզ անիծողները. բարի բռէք անոնք՝ որ ձեզ կ'ատեն, և աղօթք բռէք անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարաբրկեն ու կը հալածեն.

45 Որ ձեր երկնաւոր Հօրը որդիքը ըլլաք. ինչու որ իր աբեր կը ծագեցընէ Թէ չարերուն և Թէ բարիներուն վրայ, և անձրեւ կը խրկէ Թէ արդարներուն և Թէ մեղաւորներուն վրայ:

46 Վասն զի Թէ որ դուք ձեզ սիրեցընէք սիրէք, ինչ վարձք կ'ուենաք, չէ որ մարտարներն ալ նոյնը կ'ընեն: Եւ Թէ որ միայն 47 ձեր եղբայրներուն բարեւ ապր, ինչ աւելի կ'ընէք քաղիւնէն.

48 չէ որ մարտարներն ալ նոյնը կ'ընեն: Ուրեմն դուք կատարեալ եղիք ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է:

ԳԼ. 2

Օգոյշ եղիք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց առջև չընէք անոնց երեւալու համար. եթէ ոչ՝ վարձք չէք առնէր ձեր Հօր. մէն որ երկինքն է: Ուստի եր. 2 բար ողորմութիւն կ'ընես, առջեդ փող մի հնչեցընէր, ինչպէս որ կեղծաւորները Ժողովարաններուն ու փողոցներուն մէջ կ'ընեն, որ մարդոցմէ փառաւորութիւն.

2 ճամբիտ կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան: Իսկ դուն երբոր ողորմ.

3

մութիւն կ'ընեն : ձախ ձեռքդ
 Թող չդիմանայ աջ ձեռքիդ ինչ
 4 դարձելը : Բրքու տղրմութիւնդ
 գաղտուկ ըլլայ : և քու Հայրդ
 որ գաղտուկը կը տեսնէ : քեզի
 յայտնապէս հատուցում պիտի
 ընէ :
 5 Ու երբոր աղօթք կ'ընեն ,
 կեղծաւորներուն նման չըլլաս :
 որ կը սիրեն ժողովարաններուն
 մէջ ու հրապարակներուն ան
 կեանները կայնելով՝ աղօթք ը
 նել , որ մարդոց երեսնան : Ծնում
 լիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , անոնք իրենց
 6 վարձքը աւած կ'ըլլան : Իսկ դուն
 երբոր աղօթք կ'ընես , մօտիւր
 քու ներքին սեռնակդ , ու դուռդ
 գոցէ , և աղօթք ըրէ քու Հօրդ՝
 որ գաղտուկ տեղ չէ գործի : և
 քու Հայրդ որ գաղտուկը կը
 տեսնէ , քեզի յայտնապէս հա
 7 տուցում պիտի ընէ : Ու երբոր
 աղօթք կ'ընէք , հեծանոսներուն
 պէս շատախօս մի ըլլաք : վասն
 զի կը կարծեն թէ իրենց շատ
 8 խօսելուն համար պիտի լսուին :
 Ուրեմն անոնց շնանիք : Ինչու որ
 ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը
 գիտէ՝ դեռ դուք իրան չնսեղաւոր :
 9 Ուստի ասանկ աղօթք ըրէք դուք :
 Ո՛վ Հայր մեր , որ երկինքն ես ,
 10 քու անունդ ամբողջ ըլլայ : Քու
 թագաւորութիւնդ՝ զայ , քու
 կամքդ ըլլայ : Ինչպէս որ երկինքը
 11 անանկ ալ երկրիս վրայ : Մեր ա
 մէն աւուր հացը այսօր մեզի
 12 տուր : Եւ մեզիներէ մեր պարտ
 քերը , ինչպէս որ մենք ալ կը
 ներքեք մեր սրբորոտիաններուն :
 13 Ու մեզ փորձութեան մի տա
 նիր : հապա չարէն մեզ աղապէս
 ինչու որ քուկդ է թագաւորու
 14 թիւնը և դորութիւնը ու փառքը
 յաւիտեանս : ամէն :
 14 Վասն զի թէ որ դուք ներքեք
 մարդոց իրենց յանցանքները , ձեր
 երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը
 15 ներէ : Հապա թէ որ դուք չնե
 րէք մարդոց իրենց յանցանքները ,
 ձեր Հայրն ալ ձեզի չներէր ձեր
 անցանքները :

Ու երբոր ծով կը պահէք , 16
 կեղծաւորներուն պէս արտում
 երես մի ըլլաք : քանի իրենց
 երեսները կ'աւրեն որ մարդոց
 երեսնան թէ ծով կը պահեն :
 Ծնմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , Ենոք
 իրենց վարձքը աւած կ'ըլլան :
 Բայց դուն երբոր ծով կը պահ
 17 հես , գլուխդ օծէ , ու երեսդ
 լուս , Բր մարդոց ծով պահողի
 18 պէս չերեսնաս : հապա քու Հօրդ՝
 որ գաղտուկ տեղ չէ գործի : և
 քու Հայրդ որ գաղտուկը կը
 տեսնէ , քեզի հատուցում պիտի
 ընէ :
 Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի 19
 չիղէք , ուր որ ցեցը ու ժանկը
 կ'ապականեն , և ուր գողերը
 պապ կը ծակեն ու կը գողնան :
 Հապա ձեզի գանձեր չիղեցէք 20
 երկինքը , ուր որ ոչ ցեցը և ոչ
 ժանկը կ'ապականեն , ու ոչ գո
 ղերը պապ կը ծակեն և կը գող
 նան : Քանի ձեր գանձը ուր 21
 որ է , սիրտերնիդ ալ հոն պիտի
 ըլլայ : Մարմինքն ճրագը աչքն 22
 է , հապա թէ որ քու աչքդ պայ
 ծառ է , բոլոր մարմինդ լուսա
 ւոր կ'ըլլայ : Բայց թէ որ քու 23
 աչքդ վատ է , բոլոր մարմինդ
 մութ կ'ըլլայ : ուրեմն թէ որ
 քու մէջդ եղած լոյսը խաւար
 է , ալ ան խաւարը սրչափ է :
 Մարդ մը զիրնար երկու տէրով 24
 ծառայութիւն ընել : Ինչու որ
 կամ մէկը պիտի ատէ՝ և միւսը
 սիրէ , կամ մէկը պիտի մեծարէ
 և միւսը արհամարհէ : չէք կր
 նար ծառայել Աստուծոյ ու մօ
 մնայի : Ուստի կ'ըսեմ՝ ձեզի , 25
 Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին հա
 մար թէ ինչ պիտի ուտէք , կամ
 ինչ պիտի խմէք , ոչ ալ ձեր մար
 միններուն համար , թէ ինչ պիտի
 հագնիք : չէ որ կեանքը կերտ
 կուրեն աւելի է , ու մարմինը
 հագուստէն : Նայեցէք երկինքի 26
 թռչուններուն , որ ոչ կը հնձեն և ոչ
 մամբարի մէջ կը ժողովն , ու ձեր
 երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ

- զանոնք, չէ որ գուք անոնցմէ
 27 աւելի լուռ էք : Հիմա ձեզմէ
 ով կրնայ իր հագ բնեղով իր հա-
 տակին վրայ կանգուն մը աւելոյր
 28 նել : Առ հագուստի համար ին-
 չու հագ կ'ընէք, նայեցէք դաշ-
 տի շուշաններուն՝ ինչոյնս կ'ա-
 ճին : ոչ կ'աշխատին և ոչ կը մտ-
 29 նեն, բայց ձեզի կ'ըսեն որ Սո-
 քոմն ալ իր բոլոր փառաւորու-
 թեանը մէջ անոնցմէ մէկուն պէս
 30 հագուեցաւ : Աւստի թէ որ
 գաշտի խտրը որ պոսր կայ՝ և
 վաղը փռւաւ կը ձգուի : Աս-
 տուած անանկ կը հագուեցնեն,
 հագաւ որչափ աւելի ձեզ թէ-
 31 րահաւատներ : Աւրեմն հագ մի
 ընէք՝ ըսելով, Ի՞նչ պիտի ու-
 տենք, կամ Ի՞նչ պիտի խմենք,
 32 կամ Ի՞նչ պիտի հագնինք, (Ին-
 չու որ աս բոլոր բաները հեթա-
 նոսները կը խնդրեն) : Վասն զի
 ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ թէ
 33 աս բոլոր բաները ձեզի պէտք
 են : Բայց առաջ խնդրեցէք Աս-
 տուծայ Թագաւորութիւնը և
 անոր արգարութիւնը, ու աս
 բոլոր բաներն ալ ձեզի պիտի
 34 տրուին : Աւստի վաղուան համար
 հագ մի ընէք, ինչու որ վաղուան
 օրը իրեն համար հագ պիտի ընէ,
 հերիք է օրուան իր նեղութիւնը :

ԳԼ. Ե

- 1 Ս'ի դատէք՝ որ չգատուիք :
 2 Քանզի ի՞նչ դատաստանով որ
 դատէք, անով պիտի դատուիք
 և ինչ չափով որ չափէք, անով
 3 պիտի չափուի ձեզի : Եւ ինչու
 քու եղբօրդ աչքին մէջի շուղը
 կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի
 4 գերանին չես նայիր : Կամ ի՞նչ
 պէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ,
 Թող տուր աչքեդ շուղը հանեմ,
 և ահա քու աչքիդ մէջը գերան
 5 կայ : Կեղծաւոր՝ առաջ քու աչ-
 քեդ գերանը հանէ, ու ետքը
 պիտի նայիս եղբօրդ աչքէն շու-
 ղը հանելու :
 6 Սուրբ բանը շուներուն մի
 տայ, և ձեր մարգարիտները իսկ

գերան առկը մի ձգէք, որ ոտ-
 քերնուն տակը չխփալուտեն զա-
 նոնք, ու դառնան ձեզ փարա-
 տեն :

Խնդրեցէք՝ և պիտի տրուի 7
 ձեզի, փնտռեցէք՝ և պիտի գտա-
 նէք, Դո՛ւս՝ զարկէք՝ և պիտի
 բացուի ձեզի : Վասն զի ամէն 8
 ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով
 որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով
 որ Դո՛ւս՝ կը զարնէ՝ պիտի բա-
 ցուի անոր : Չեղմէ որ մարդը 9
 կայ որմէն իր որդին հաց որ
 ուղէ, միթէ քոյր պիտի տայ ա-
 նոր, Եւ կամ թէ որ ձուկ ուղէ, 10
 միթէ օձ պիտի տայ անոր : Աւստի 11
 եթէ դուք՝ որ չար էք, ձեր դա-
 ւակներուն աղէկ ընծաներ տալ
 գիտէք, որչափ աւելի ձեր Հայրը
 որ երկինքն է, բարի բաներ
 պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը
 խնդրեն :

Աւստի ամէն ինչ որ կ'ուղէք՝ 12
 որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք
 ալ անոնց անոնկ ըրէք, քանզի
 աս է օրէնքը ու մարգարէները :

Նեղ դռնէն ներս մտէք, ինչ 13
 չու որ լայն է ան դուռը՝ ու
 ընդարձակ ան ճամբան, որ դէպ
 'ի կորուստ կը տանի, և շատուր
 են անոնք՝ որ անկէ կը մտնեն :
 Ինչու որ նեղ է ան դուռը՝ ու 14
 նեղուացք է ան ճամբան, որ
 դէպ 'ի կեանք կը տանի, և քիչ-
 ւոր են անոնք՝ որ զանեկայ կը
 գտնեն :

Չգոյշ կեցէք սուտ մարգարէ 15
 ներքէն՝ որոնք ձեզի կու գան ոչ
 խարի հանդերձներով, բայց ներ-
 սէն յափշտակող գոյրեր են : Իւ 16
 ընց պտուղէն պիտի ձանչնայք
 զանոնք, միթէ փուշերէն խա-
 ղող կը քաղեն, կամ տատաղէն՝
 թուղ : Արանկ ալ ամէն բարի 17
 ծառ՝ բարի պտուղ կու տայ, և
 չար ծառ՝ չար պտուղ կու տայ :
 Բարի ծառը չկրնար չար պը- 18
 տուղ տալ, ոչ ալ չար ծառը
 բարի պտուղ տալ : Ամէն ծառ 19
 որ բարի պտուղ չտար՝ կը
 կտրուի, ու կրակը կը ձգուի :

Ուրեմն իրենց պատուէն պիտի ճանչնար զանոնք :

- 21 Ոչ թէ ամէն մէկը՝ որ ինծի Տէր Տէր կ'ըսէ, պիտի մանե երկնից թագաւորութիւնը, հապա անիկայ որ իմ երկնաւոր
- 22 Հօրս կամբը կը կատարէ : Դա տերը ան օրը ինծի պիտի բռնէ, Տէր Տէր չէ որ քու անուամբ մարգարեութիւն բրինք, և քու անուամբ դեւեր հանեցնէր, ու քու անուամբ շատ հրաշքներ
- 23 Ըրինք : Եւ ան տանը անոնց յայտնապէս պիտի բռնմ, թէ Ես բնաւ ձեզ չէի ճանչնար, մէկդի գացէք քովէս դուք որ անօրէնութիւն կը գործէիք :

- 24 Արդ՝ ով որ աս իմ խօսքերս կը լսէ ու կը կատարէ ասոնք, զանիկայ պիտի նմանցնենմ խելացի մարդու մը՝ որ իր տանը
- 25 վէմի վրայ շինեց, Եւ անձրեւ ներք իջան, ու գետերը վաղէցին, ու հովերը փչեցին, և զարկին ան տանը, ու չփաւ, ինչու որ վէմի վրայ հաստատուած էր :

- 26 Եւ ով որ աս իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարէր ասոնք, կը նմանի անիտէք մարդու մը՝ որ
- 27 իր տանը աւազի վրայ շինեց, Եւ անձրեւները իջան, ու գետերը վաղէցին, ու հովերը փչեցին, և զարկին ան տանը, ու փաւ, և մեծ էր անոր կործանումը :

- 28 Ու երբոր Յիսուս լինեցող աս խօսքերը, ժողովուրդները կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, Ինչու որ իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ու չէ թէ դպիրներուս պէս :

ԳԼ. Ը

- 1 Ու երբոր ան լեռնէն վար իջաւ, շատ ժողովուրդներ գացին
- 2 անոր ետեւէն : Եւ ահա բորստ վը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր անոր, ու կ'ըսէր, Տէր՝ թէ որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել :
- 3 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցը ներով դպաւ անոր, ու ըսաւ,

Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ՛, և շուտ մը անոր բորստութիւնը մաքրուէ, ցաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, 4 Զգո՛յշ կեցիր՝ մէկու մը չըսես, հապա գնա քեզ քահանային ցաւ, ցուր, և յիմուէ օրն պատուիրած ընծան տուր, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար :

Ու երբոր կափառնայում մը 5 տաւ, հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ'աղաչէր անոր, Ու կ'ը- 6 սէր, Տէր՝ իմ ծառաս տունը անդամալցած պառկած չարաչար կը տանջուի : Եւ Յիսուս ըսաւ 7 անոր, Ես կու գամ ու զանիկայ կը բժշկեմ : Եւ հարիւրապետը 8 պատասխան տալով՝ ըսաւ, Տէր՝ ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակը մանես, միայն թէ խօսքով դրուցէ, ու իմ ծառաս պիտի բժշկուի : Ինչու որ ես 9 ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հրահանքս տակը զննուորներ ունիմ, և ասոր կ'ըսեմ, Գնա՛, ու կ'երթայ, և մէկ- 10 կային թէ Եկուր, ու կու գայ, և ծառայիս թէ Աս բանը ըրէ, ու կ'ընէ : Յիսուս երբոր ըրէ՝ 10 զարմացաւ, և իր ետեւէն գալովներէն ըսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անդամ ես այսչափ հուսադ չգտայ : Եւ 11 ձեզի կ'ըսեմ՝ որ արեւելքէն ու արեւմուտքէն շատեր պիտի գան, ու երկնից թագաւորութեանը մէջ պիտի բազմին՝ Աբրահամին ու Իսահակին և Յակոբին հետ, Իսկ թագաւորութեանը որդիքը 12 դուրսի խաւարը պիտի հանուին, հոն պիտի բլրայ լալ՝ ու տկուաներ կ'ընեն : Եւ Յիսուս հա- 13 թիւրապետին ըսաւ, Գնա՛, ու ինչպիսի որ դուն հաւատայիր, ասա՛ն թող ըլլայ քեզի, և նոյն ժաման անոր ծառան բժշկուէ, ցաւ :

Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը 14 գալով՝ տեսաւ որ անոր զոքանջը ջերմէն բռնուած պառկած էր : Եւ անոր ձեռքէն բռնեց, ու 15 ջերմը թող տուաւ զանիկայ, ան

ալ տարի վրայ ելաւ, և անոր
տարաստորութիւն կրնէր:

16 Երբոր իրիկուն եղաւ, շատ
գիւահարներ բերին անոր, ու
խօսքով հանեց լաւ սքիները, և

17 Բոլոր հիւանդները բժշեց. Որ
ժողով մարգարէին ձեռքով ը-
տաւած խօսքը կատարաւ. Մեծ
կայ մեր հիւանդութիւնները
վերցուց, և Պէշ ցուելը կրեց:

18 Յիսուս իր բոլորովը շատ
ժողովուրդ տեսներով, հրաման
ըտաւ որ մէկալ կողմը երթան:

19 Եւ գտիր մը մօտեհարով՝ ըտաւ
անոր. Վարդապետ ես քաւ ե-
տեհք պիտի գամ, ուր որ եր-

20 Թաւ: Եւ Յիսուս ըտաւ անոր,
Ազուհները որվեր սենին, ու եր-
կնից թաշուհները բոյներ, բայց
Սրբին մարդոց Գեշ ճշ չուէին, որ

21 հոն իր գրաւիւր դնէ: Եւ մէկ ու-
րիշը ոչ անոր աշակերտներէն էր,
ըտաւ անոր. Տէր՝ ինծի հրաման
տաւր, որ երթամ առաջ իմ

22 հայրս թաղեմ: Յիսուս ըտաւ
անոր. Եկաւ իմ՝ ետեհս, ու
թաղ տաւր մեռելներուն որ թա-
ղեն իրենց մեռելները:

23 Ու երբոր նաւը մտաւ, իր
աշակերտները իր ետեհէն գացին.

24 Եւ ահա մեծ ալեկոծութիւն մը
եղաւ ծովուն մէջ, անանկ որ
նաւը ալիքներէն կը ծածկուէր.

25 Իսկ ինքը կը քնանար: Եւ աշա-
կերտները մօտ գոցին արթն-
ջուցին զանիկայ, ու ըսին. Տէր՝
սաղաթէ մեզ, ինչո՞ւ ոչ ահա կը

26 կորսուինք: Եւ ըտաւ անոնց,
Թերահաւասներ՝ ինչո՞ւ ապահ
վախկոտ էք. ան ատենը երաւ
հովերուն ու ծովուն սաստեց,

և մեծ խաղաղութիւն եղաւ:

27 Ու մարդիկը զարմոցան և կը-
սէին. Ի՞նչպէս մարդ է աս՝ որ
հովերը ու ծովը ասոր կը հնա-
ղանդին:

28 Ու երբոր մէկալ կողմը Կեր-
գեսացոց երկիրը անցաւ, եր-
կու գիւահար պատահեցան իրեն՝
գերեզմաններէն ելած՝ ստոտիկ
կատղած, անանկ որ հնար չէր

մէկու մը ան ճամբայէն անցնիլ:
Եւ ահա աղաղակեցին ու ըսին. 29

Յիսուս Որդի Աստուծոյ՝ գուն
մեր հետը ինչ բան ունիս, առե-
նէն առաջ մեզ տանջէրս համար

հոս եկար: Եւ անոնցմէ հետեւ 30
շատ խողերու երամակ մը կար,
որ կ'արածուէին: Ու գեւերը 31

կ'աղաչէին իրեն՝ ու կ'ըսէին,
Թէ որ մեզ կը հանես, հրաման
տաւր մեզի որ երթանք խողե-
րուն երամակին մէջը ճանչնալ:

Եւ ըտաւ անոնց. Վացէք, ու 32
անոնք ելան գացին խողերուն
երամակին մէջը մտան, և ահա
բոլոր երամակը գահալէժ տեղէն

ծովը վաղեցին, ու ջուրերուն
մէջը մեռաւ: Խողարածներն ալ 33
վախան, և քաղաքը երթալով՝

բոլորը պատմեցին, ու գիւահար
ներուն պառահած բաները: Եւ 34

ահա բոլոր քաղաքը Յիսուսին
գէմը ելաւ, ու երբոր տեսան
զանիկայ, աղաչեցին որ իրենց
սաղմաններէն ելթայ:

ԳԼ Թ

Եւ նաւը մանկելով՝ մէկալ կող- 1
մը անցաւ, ու եկաւ իր քաղաքը:

Եւ ահա բերին իրեն անդամաւ 2
ըյծ մը, որ մահիճի մէջ պառկած
էր, և Յիսուս անոնց հաւատքը

տեսներով՝ ըտաւ անդամաւըյծին,
Քաջալերուէ՝ որդեակ, քաւ մեզ
քերդ քեզի ներուած են: Եւ ա. 3

հա զպիկներէն սմանք իրենց
ճախէն մէջը բոխ. Արիկայ հայհ
յա թիւն կ'ընէ: Յիսուս ալ ու 4

անց խորհուրդները իմանալով՝
ըտաւ. Ինչո՞ւ որտերտագ մէջ
չար բաներ կը խորհիք. Քանզի 5

որը աւելի գիւրին է, Քաւ մեզ
քերդ ներուած են ըսելը, Թէ
Եկիր ու քալէ ըսելը: Բայց որ. 6

պէս զի գիտնաք թէ Որդին մար-
դոց իշխանութիւն ունի երկրի
վրայ մեզ քերտ թողալ թիւն տա-

լաւ, (ան ատենը անդամարթիւն
ըտաւ.) Եկիր՝ մահիճդ առ՝ ու
ստանդ գնա: Ու անիկայ ելաւ. 7
իր սուհը գնաց: Ժողովուրդ. 8

ներք երբոր տեսան՝ զարմացան ,
ու փառաւորեցին զԱստուած ,
որ մարդոց անասիկ իշխանութիւն
տուեր էր :

9 Եւ Յիսուս անկէ առաջ անց-
նելով՝ մարդ մը տեսաւ Սաաթէ-
սս անունով , որ մտքս ընդունե-
լու տեղը նստեր էր , ու բաւ-
անոր . Ետեհն եկաւ , ան ալ ե-

10 լաւ անոր ետեհն գնաց : Ու եղաւ
որ տունը սեղան նստած աստեղը՝
անո՞ւ ուրիշ շատ մարտաւորներ
և մեղաւորներ եկած՝ ու սեղան
նստած էին Յիսուսին ու անոր

11 աշակերտներուն հետ : Ու փա-
րիսեցիները երբոր տեսան , ըսին
անոր աշակերտներուն , Ինչո՞ւ
ձեր վարդապետը մարտաւորնե-

12 կ'աւտէ : Բայց Յիսուս երբոր
ըսց , ըսաւ անոնց . Առողջիւրան
բժիշկ պէտք չ' , հապա հիւանդ :

13 Ներսէն : Գացէք սարկեցէք՝ թէ
ի՞նչ է առ խօսքը՝ Ողորմութիւն
կ'ուզեմ , և չէ՞ թէ ցոհ , ինչու
որ ես արդարները կանչելու չե-

14 կայ , հապա մեղաւորները :
Ան աստեղը Յովհաննէսին ա-
շակերտները անոր եկան ու ըսին .
Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները
շատ անգամ ծով կը պահենք , և

15 քու աշակերտներդ չ'են պահեր :
Ու Յիսուս ըսաւ անոնց . Միթէ
կարելի է որ հարանիքին տղաքը
սուգ պահենք բանի որ դեսան ի-

16 րենց հետն է . բայց օրեր պիտի
գան , որ երբ փեսան իրենցմէ
վերցուի , ան աստեղը ծով պիտի
պահեն : Ու մէկը չձգելով նորաթի-
կոտը հին հանգերծի վրայ . քան

17 զի ա՛ն որ անոր լուծեալն համար
դրուած է , կ'առնէ հանգերծէն ,
ու պատուաւորք ալ աւելի գէշ
կ'ըլլայ . Ո՛չ ալ նոր գինին հին

18 տիկերու մէջ կը գնեն . Եթէ օչ
տիկերը կը պատահին՝ ու գինին
կը թափի , և տիկերը կը կորնչին ,
հապա նոր գինին նոր տիկերու
մէջ կը գնեն , ու երկուքն ալ կը
պահուին :

բաները կը խօսէր , անո՞ր իշխան
մը եկաւ , երկրորդութիւն կ'ը-
նէր անոր՝ ու կ'ըսէր . Աղիկո՞ւ
ալ մինչև հիմա մեռած է , բայց

19 եկաւ , ու իր աշակերտներուն
հետ անոր ետեհն գնաց :
Եւ անո՞ւ տատաւերու տար . 20
ու ան տեսաւ տես իկն մը մօտե-

ցաւ ետեհն՝ անոր հանգերծին
քղանցքին դպաւ . Քանզի իր 21
մարմն մէջ կ'ըսէր . Թէ որ միայն
անոր հանգերծին դպչեմ , պիտի

22 բժշկուիմ : Բայց Յիսուս երբոր
եսին գարծաւ՝ ու տեսաւ զա-
նիկայ , ըսաւ . Քաջաւերուէ՛ տղ 23
Վիկ , քու հաւատքդ քեզ բժշկեց ,
և կնիկը նոյն ժամէն բժշկուե-

ցաւ :
Ու երբոր Յիսուս իշխանին 25
տունը եկաւ , ու տեսաւ փողա-

հարները և խռոված բազմու-
թիւնը , ըսաւ անոնց . Մէկդ ի՞նչ 24
գացէք . ինչու որ աղ Վիկը մե-
ռած չէ , հապա կը քնանայ . և

25 ծաղը կ'ընէին անիկայ : Ու երբոր
բազմութիւնը դուրս ելաւ , ինքը
ներս մտաւ . անոր ձեռքէն բռնեց ,
ու աղ Վիկը ոտք ելաւ : Եւ աս 26
լուրը ան բոլոր երկիրը տարած-

ուեցաւ :
Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ 27
անցաւ , երկու կոյր ինկան անոր

28 ետեհն . կ'աղաղակէին՝ ու կ'ը-
սէին . Ողորմէ՛ մեզի՝ Որգի՛րաւ
թի : Ու երբոր ասան եկաւ ,
կոյրերը իրեն եկան . և Յիսուս

29 անոնց ըսաւ . Ար հաւատաւք՝ թէ
կրնամ աս բանը յե՛տ ընել . ըսին
անոր . Այո՛ Տէր : Ան աստեղը 29
անոնց աշքերսէն դպաւ ու ը-
սաւ . Ձեր հաւատքին պէս ըլլայ

30 ձեզի : Եւ անոնց աշքերը բա-
ցուեցան , և Յիսուս ստասիկ
պատուէր տուաւ անոնց՝ ու ը-
սաւ . Չգոյշ կիցէք , մէկը չիմա-

31 նայ : Բայց անոնք ելան ան բա-
լօր երկրին մէջ անոր համբաւը
տարածեցին :
Ու երբոր անոնք դուրս ելան , 32

- 55 անձն մէկ համր դիւահար մարդ
 մը բերին իրեն : Ու երբոր դէը
 ելաւ , համրը խօսեցաւ . և ժողովուրդները
 զարմացան . ու կ'ըսէին թէ՝ Իորայէլն
 56 Բայց փարիսեցիները կ'ըսէին թէ՝
 Ասիկայ գեւերուն իշխանովը դե-
 57 ւերը կը հանէ :
 58 Եւ Յիսուս կը պարտէր բոլոր
 քաղաքները ու գեղերը , և ա-
 նոնց ժողովարաններուն մէջ կը
 սորվեցնէր , ու կը քարոզէր ար-
 քայութեան աւետարանը , և կը
 բժշկէր բոլոր տխտերը ու բոլոր
 հիւանդութիւնները ժողովուր-
 59 դին մէջ : Եւ ժողովուրդները
 տեսնելով՝ անոնց վրայ խղճաց ,
 ինչու որ յղեալն ու յիշուցան
 եղած էին՝ հովիւ չունեցող ոչ
 60 խարնեալ պէս : Ան ասուերը ք-
 ուս իր աշակերտներուն . Հունձ-
 61 քը շատ է , բայց մշակները
 քիչ . Ուստի հունձքին Տէրովը
 աղաչեցէք , որ մշակներ հանէ
 իր հունձքին :

ԳԼ. Ժ

- 1 Եւ իր քովը կանչելով իր
 տասուերկու աշակերտները , ա-
 նոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ
 ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հա-
 նեն , և ամէն ցաւերը ու ամէն
 հիւանդութիւնները բժշկեն :
 2 Ու տասուերկու աւտբերոց ա-
 նունները ասոնք են , աւալներ
 Սիմոն՝ Պետրոս ըսուածը , և ա-
 3 նոր եղբայրը Անդրէաս , Յակոբոս
 Զեքիէան , և անոր եղբայրը
 Զեմաիէան , Փիլիպոս , և Բար-
 4 թուղմէոս , Թովմաս՝ և Մատթէ-
 ոս մարտաւոր , Յակոբոս Ալփեան ,
 և Ղէրէոս՝ որ Թադէոս մական-
 5 ունեցաւ , Սիմոն Կանանացի՝ և
 3 Յուդա Իսկարիոթացի , որ նաեւ
 մասնեց զանիկայ :
 6 Այ տասուերկուքը Յիսուս
 խրկեց , և անոնց պատուիրեց՝
 բռնելով . Հեթանոսներու ճամբայ
 մի երթաք , ու Սամարացիներու
 7 քաղաք մի մտնէք , հապա աւելի

Իորայէլն տանը կորսուած ոչխար
 ներուն գացէք : Ու երբոր կ'եր- 7
 թաք , քարոզեցէք ու բռնէք թէ՝
 Երկնից թագաւորութիւնն ընծա-
 ցած է : Հիւանդները բժշկե- 8
 ցէք , բորոտները մաքրեցէք , դե-
 ւերը հանեցէք , ձրի աւեր էք ,
 ձրի տուէք : Այ տասնաք ոսկի՝ 9
 և ոչ արծաթ՝ և ոչ պղինձ ձեր
 դրամներուն մէջը , Ոչ ճամբու 10
 համար տօղբակ , և ոչ կրկին հան-
 դերձ , ոչ կօշիկ , ոչ գաւազան ,
 ինչու որ մշակը իր կերակուրին
 արժանի է : Եւ որ քաղաք կամ 11
 գեղ մտնէք , հարցուցէք թէ ով
 է անոր մէջը արժանաւոր , ու
 հին կեցէք մինչև որ անիւ ելէք :
 Ու երբոր տուեր կը մտնէք , բա- 12
 րե տուէք անոր : Եւ թէ որ ան
 տուեր արժանաւոր է , ձեր բարեւ
 անոր վրայ գուց , հապա թէ որ
 արժանաւոր չէ , ձեր բարեւ
 ձեզի դառնայ : Եւ ով որ ձեզ 14
 չընդունի՝ ու ձեր խօսքերը մտիկ
 չունէ , երբոր ան տունէն կամ
 քաղաքէն կ'ելէք , ձեր ոտքերուն
 փշին թօթուեցէք : Ճշմարիտ 15
 կ'ըսեմ՝ ձեզի . Սոքամացոց ու
 Գամորացոց երկրին աւելի դիւ-
 րին պիտի ըլլայ դատատանին
 օրը՝ քան թէ ան քաղաքին :
 Ահա եւ ձեզ կը խրկեմ իբրեւ 16
 ոչխարներ գայլերու մէջ , ուստի
 օձերու պէս խորագէտ եղիք , և
 17 ողաւնիներու պէս միամիտ : Իսկ
 մարդոցմէ զգուշացէք , ինչու որ
 ձեզ աստաններու պիտի մատնեն ,
 ու իրենց ժողովարաններուն մէջը
 ձեզ պիտի ծեծեն , Եւ խմանաւան 18
 համար կուտակաւորու ու թա-
 գաւորներու առջև պիտի տա-
 րուիք , անոնց և հեթանոսներուն
 վրայութիւն ըլլալու համար :
 Բայց երբոր ձեզ մատնեն , հոգ 19
 մի բնէք թէ ինչպիսի կամ ինչ պի-
 տի խօսիք , ինչու որ ձեզի պիտի
 արուի ան ժամանի ինչ որ պիտի
 խօսիք : Վասն զի չէ թէ դուք 20
 էք որ կը խօսիք , հապա ձեր
 Հօրը Հոգին որ ձեր ներքի դին
 կը խօսի : Ու եղբայր՝ եղբայրը 21

մահուան պիտի մատնէ : և հայ-
րը որդին : և որդիք իբեց ծնու-
ղացը վրայ պիտի ելեն ու մեռ-
22 ցրեն զանոնք : Եւ իմ անուանս
համար ամենուն տառի պիտի
ըլաք : բայց ո՞վ որ մինչև վերջ
համբերէ : անխայ պիտի ապրի :
23 Բւ երբոր աս քաղաքին մէջ ձեզ
կը հալածեն : ուրիշ բազա՞ փա-
խէք : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի : Իս-
րայէլի քաղաքները պիտի չհատ-
ցրենք : մինչև որ իւրեան մարդոյ
24 գայ : Աշակերտը իր վարդապե-
տէն աւելի չէ : և ոչ ծառն իր
25 տիրոջմէն : Հերիք է աշակերտին
որ իր վարդապետին պէս ըլլայ :
ու ծառային իր տիրոջը պէս :
Թէ որ տանուտէրը Բեդգրէբուզ
կոչեցին : որչափ աւելի անոր ըն-
26 տանիքը : Ուստի մի վախնաք
անոնցմէ : Բնչու որ բան մը
չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չչայտ-
նուի : և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտ-
27 ցուի : Ինչ որ ձեզի մաթի մէջ
կ'ըսեմ : անխայ ըրտի մէջ խօսե-
ցէք : և ինչ որ ականջն ի վար
կը լսէք : տանիքներուն վրայ քա-
28 թողեցէք : Եւ մի վախնաք անոնց-
մէ : որ մարմինը կը սպաննեն : ու
չեն կրնար հոգին ապաննել : հա-
պա աւելի անկէ վախցէք դուք :
որ կրնայ հոգին ու մարմինը գե-
29 ճննին մէջ կորսնցնել : Չէ որ
երկու ճնճուկ մէկ գանկի կը
ծախսեն : և անոնցմէ մէկը գե-
տինը չկնար առանց ձեր շօրը :
30 Բայց ձեր գլխուն բարձր մտկոյն
31 ալ համուած են : Ուրեմն մի
վախնաք : Ինչու որ շատ ճնճուկ
32 ներէն լաւ էք դուք : Արդ՝ ո՞վ
որ մարդոց առջև զիս կը դա-
ւանի : ես ալ անխայ պիտի դա-
ւանիմ իմ շօրս առջևը : որ եր-
33 կինքն է : Եւ ո՞վ որ մարդոց առ-
ջև զիս կ'աւանայ : ես ալ անի-
կոյ պիտի ուրանամ իմ շօրս
34 առջևը : որ երկինքն է : Մի կար-
ծէք : Թէ ես երկրի վրայ խաղա-
ղութիւն ձգելու եկայ : խաղա-
ղութիւն ձգելու չեկայ : հապա-
35 սուր : Ինչու որ եկայ մարդը իր

հորմէն զատելու : ու աղջիկը՝
իր մորմէն : ու հարսը իր կեսու-
րէն : Եւ մարդուն թշնամիները 36
իր ընտանիքը պիտի ըլլան : Ան 37
որ հայրը կամ մայրը ինծմէ աւե-
լի կը սիրէ : ինծի արժանի չէ :
և ան որ տղան կամ աղջիկը
ինծմէ աւելի կը սիրէ : ինծի ար-
ժանի չէ : Եւ ան որ իր խաջը 38
չառներ ու իմ ետեւէս դար : ին-
ծի արժանի չէ : Ան որ իր ան 39
ձր կը գտնէ : պիտի կորսնցնէ
զանկիս : և ան որ իր անձը ին-
ծի համար կը կորսնցնէ : պիտի
գտնէ զանկիս : Ան որ ձեզ կ'ըն 40
դունի : զիս կ'ընդունի : և ան
որ զիս կ'ընդունի : զիս խրկողը
կ'ընդունի : Ան որ մարդարէ մը 41
կ'ընդունի մարդարէի անունով :
մարդարէի վարձք կ'առնէ : և
ան որ արդար մը կ'ընդունի ար-
դարի անունով : արդարի վարձք
կ'առնէ : Բւ ան որ աս պղտիկ 42
ներէն մեկուն միայն գաւաթ մը
պաղ ջուր կը խմցնէ ուշակերտի
անունով : Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
զի : բնու իր վարձքը պիտի չը-
կորսնցնէ :

ԳԼ. ԺԱ

Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լին. 1
ցուց իր տասուերկու աշակերտ-
ներուն պատուէր տալը : գնաց
անկէ անոնց քաղաքներուն մէջ
քարտուլու և սպրկեցնելու :

Իսկ Յովնանէս բանտին մէջը 2
երբոր լսեց Քրիստոսի դորձքերը :
իր աշակերտներէն երկուքը խոր-
կելով՝ ըսաւ անոր : Գուն ան 3
էս՝ որ գալու էիր : Թէ ուրիշ
մը սպաննէք : Եւ Յիսուս պա. 4
տախտն տալով՝ անոնց ըսաւ :
Գտցէք տաւմեցէք Յովնանէսին
ինչ որ կը լսէք ու կը տեսնէք :
Պարբար կը տեսնեն : կաղերը 5
կը քալեն : բորտները կը մաք-
րուին : խաւերը կը լսեն : մե-
ռեւները յարութիւն կ'առնեն :
ու աղքատներուն աւետարան
կը քարտուլի : Եւ երանի անոր : 6
որ իմ վրոյսմ չգայթակղի :

- 7 Ու երբոր անմիջ գտցին, Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներունը սեւ Յովհաննէսին համար. Ինչ տեսներու ելաք անապատին մէջ.
- 8 եղբք մը հովէն շարժուած: Հապա ինչ տեսներու ելաք. փափակ հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա՛ փափակ հանդերձներ հագնողները թագաւորաց առնէրն են: Հապա ինչ տեսներու ելաք. մարգարէ. այո՛ կ'ըսեմ՝ ձեզի, Մարգարէէ մին ալ աւելի:
- 10 Ինչու որ ասիկայ է՝ որուն համար դուած է. Ահա ես իմ գետաքնն կը խրկեմ՝ քու երեսիդ առջեւն, որ քու ծածկաբաց պիտի պարտաւորեմ ձեզ. Կնիկներէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն մեծը ելած չէ. սակայն երկնից թագաւորութեանը մէջ
- 12 պիտի պատկերէ՝ անկէ մեծ է: Ու Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մին չէ հիմա երկնից թագաւորութիւնը ուժով կ'առնուի, և ուժեղները կը յափշտակեն անիկայ:
- 13 Ինչու որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչեւ Յովհաննէս մարգարէութիւն ըրին. Եւ եթէ կ'ուզէք ընդունիլ, անիկայ է
- 15 Եղիան՝ որ պիտի գար: Ան որ լսելու ականջ ունի. թող լսէ:
- 16 Բայց որո՞ւ նմանցնեմ ասագոյր. կը նմանի տղոց, որ շուկաները նստելով՝ իրենց րնկերներուն կը
- 17 կանչեն. Ու կ'ըսեն. Փոք հնչեցողներ ձեզի՝ ու շտապուիք, որք կարգացիր ձեզի՝ ու ջոցիք:
- 18 Վասն զի Յովհաննէսը եկաւ, ոչ կ'ուտէր և ոչ կը խմէր, ու կ'ըսէն. Գե՛ղայ անոր ներքի գին:
- 19 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսեն. Ահա՛ ուտող և արեւցող մարդ մը՝ մաքաւարներու ու մեղաւորներու բարեկամ, և իմաստութիւնը արդարացու իր տղոցմէն:
- 20 Ան առեւոր սկսաւ նախատել ան բաղաքները, որոնց մէջ գործուէր. երբ իր հրաշքներուն շատերը, քանի շապաշտարեցին,

Վայ քեզ Գորազին, վայ քեզ Բեթսայիդա, ինչու որ եթէ Տիւրքոսի աւ Սիդոնի մէջ եղած բնային ան հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ քու բժով աւ մոխիրով ապաշխարած պիտի ըլլային: Բայց ձեզի կ'ըսեմ. Տիւրքոսին և Սիդոնին աւելի գիւրին պիտի լլայ գառառտանին օրը՝ քան թէ ձեզի: Եւ գուն կա՞ փաւնայում՝ որ մինչեւ երկնից բարձրացած ես, մինչեւ դժոխքը պիտի իջնես, ինչու որ եթէ Սոգոմի մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները՝ որ քու մէջը եղան, իրաւ որ մինչեւ աս օրս գեռ պիտի մնար: Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ որ Սոգոմացաց երկրին աւելի գիւրին պիտի լլայ գառառտանին օրը, քան թէ քեզի:

Նոյն ժամանակին պատասխան առաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ. Շնորհակալ եմ՝ քեզի՛ն ո՞վ Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի, որ աս բաները ծածուկ սրահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու ազց յայտնեցիր: Այո՛ ո՞վ Հայր, ինչու որ քու առջեւ ասանկ հաճելի եղաւ: Ամէն բան ինձի արուեստ իմ շօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝ բայց Հայրը. և մէկը չճանչնար Հայրը՝ բայց Որդին, և ան՝ որուն որ Որդին կ'ուզէ յայտնել: Եկէ՛ք ինձի բոլոր յոգնած ու բեռնաւորածներ, եւս ձեզ պիտի հանգչեցնեմ: Իմ լուծս ձեր վրայ առէք, և ինձմէ արդեցեք որ հեղ եմ՝ ու սրտով իմանալ, և ձեր անձերուն հանդերձութիւն պիտի զանեք: Ինչու որ իմ լուծս բազմ է, և իմ բեռս թեթիւ:

ԳԼ. ԺԲ

Ան առեւոր Յիսուս շաբաթ օրը գնաց արաբսուն մէջն. և իր աշակերտները անթեցան, ու սկսան ջութի հասեր փրցնել և ուտել: Փաղկոցիները երբոր տեսան, ըսին անոր, Ահա՛ քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ

որ արժան չէ շարաթ օրրդ ործել :
 3 Ան ալ անոնց բառ . Չէք կար
 դացեր դուք Դաւիթին ըրածը ,
 երբոր անօթեցաւ ինքը ու ա-
 4 նանք որ իր հետն էին . Ինչպէս
 մտաւ Աստուծոյ տունը , և առա-
 ջաւորութեան հացերը կերաւ .
 որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ստել ,
 և ոչ անոնց՝ որ իր հետն էին .
 5 Բայց միայն քահանաներուն կամ
 թէ՛ օրէնքին մէջը չէք կարգա-
 ցեր , որ քահանաները շարաթ
 օրերը տաճարին մէջ շարաթը
 6 կը պղծեն , ու անմեղ են : Բայց
 ձեզի կ'ըսեմ որ այս տեղը տա-
 7 ճարէն մեծ մէկը կայ : Եւ թէ
 որ գիտնայիք թէ ինչ ըսել է ,
 Ողորմութիւն կ'ուզեմ , ու չէ
 թէ զոհ , ան առեւը անարարանե-
 8 ըր չէիք դատապարտեր . Քանզի
 Ողորմ մարդոյ շարաթին տէրն է :
 9 Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ .
 10 անոնց ժողովարանը : Եւ հոն մէկ
 մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չոր-
 ցած էր . և հարցուցին անոր ու
 ըսին , թէ Շարաթ օրր բժշկել
 արժան է , որ անոր վրայով
 11 ամբատանութիւն ընեն : Ան ալ
 ըսաւ անոնց . Չեղմէ որ մարդը
 կայ՝ որ մէկ ոչխար մը ունենայ ,
 և անիկայ շարաթ օրր փոսի մէջ
 ինայ , պիտի չըսենք ու վեր հանէ
 12 զանիկայ : Արդ՝ որչափ աւելի է
 մարդը ոչխարէն , ուրեմն շարաթ
 օրը բարի գործել արժան է :
 13 Ան առեւը ըսաւ ան մարդուն .
 Երկընցուր ձեռքդ , ան ալ եր-
 կընցուց , ու ողջացաւ մէկա-
 14 լին պէս : Իսկ փարիսեցիները
 դուրս ելելով՝ անոր վրայ խոր
 հուրդ կ'ընէին թէ ինտոր անի-
 կայ կորսրեցընեն :
 15 Եւ Յիսուս երբոր դիտցաւ ,
 գատուեցաւ անկէ , և շոտ ժո-
 ղովուրդներ անոր ետեւէն գա-
 16 ցին , ու ամէնը բժշկեց : Եւ
 աստիկ պատու իրեց անոնց , որ
 17 զինքը մէկու մէկ յայտնեն . Որ
 կատարուի Եսայի մարգարէին
 18 ձեռքով ըսուած խօսքը . Ահա
 իմ ծառան , որ ընտրեցի , և իմ

սիրելիս՝ որուն հաւանեցաւ իմ
 անձս . իմ Հոգիս անոր վրայ պի-
 տի դնեմ , ու հեթ անոնեքուն
 իրաւունք պիտի ստաննէ : Ոչ 19
 պիտի վնծի , և ոչ պիտի անց-
 դակէ , և ոչ մէկը պիտի լսէ
 անոր ձայնը հրապարակներուն
 մէջ : Զատնական եղէգը պիտի 20
 չիչջէ , ու սղլլած պատրոյգը
 պիտի չմարէ , մինչև որ դատա-
 տանը յաղթութեան հանէ : Եւ 21
 հեթ անոնեքուն անոր անուանը պի-
 տի յուսան :
 Ան առեւը կայր ու համբ դի- 22
 ւաւար մը բերին իրեն , և զանի-
 կայ բժշկեց , անանկ որ համբը ու
 կայրը խօսեցաւ ու տեսաւ : Եւ 23
 բաւոր ժողովուրդները զարմացին
 ու կ'ընէին . Արդեօք ասիկայ է
 Դաւիթի որդին : Բայց փարիսե- 24
 ցիները երբոր լսեցին , ըսին .
 Ասիկայ ուրիշ քանի՜ հասներդե-
 ւերը՝ բայց դեւերուն բէեղդե-
 բաւդ իշխանովը : Եւ Յիսուս ա- 25
 նոնց խորհուրդները խնայելով՝
 ըսաւ անոնց . Ամէն Թագաւո-
 րութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝
 կ'աւերի . և ամէն բաղաք կամ
 տուն իրեն դէմ բաժնուած՝
 չկրնար կենալ : Եւ թէ որ Սա- 26
 տանան՝ Սատանայ կը հանէ , ի-
 րեն դէմ բաժնուեցաւ . ու ասի-
 ինտոր պիտի կենայ անոր Թագա-
 ւորութիւնը : Ու թէ որ ես բէ- 27
 եղդբուզով՝ դեւերը կը հանեմ ,
 ձեր որդիները ինչով կը հանեն ,
 ուրեմն անանք պիտի ըլլան ձեր
 դատաւորները : Բայց թէ որ ես 28
 Աստուծոյ Հոգիովը կը հանեմ
 դեւերը , ուրեմն Եստուծոյ Թա-
 գաւորութիւնը ձեր վրայ հասած
 է : Կամ ինտոր կրնայ մէկը դո- 29
 բաւոր մարդու մը տունը մտնել ,
 և անոր կարափները յափշտա-
 կել , թէ որ առաջ ան զօրաւոր
 մարդը չկայէ , ու ետքը անոր
 տունը կողորոտէ : Ան որ իմ 30
 հետս չէ , ինծի հակառակ է , և
 ան որ ինծի հետ չ'աղկիւր , ցիւ- 31
 ուցան կ'ընէ : Անոր համար ձեզի
 կ'ըսեմ . Ամէն մեղք ու հայհո-

- յուծիւն պիտի ներուի մարդոց . բայց Սաւրբ Հոգիին գէմ՝ էշու՜հայնցուծիւնը պիտի շնորուի մարդոց . Եւ ո՞վ որ Որդւոյ մարդոց գէմ բան կ'ընէ , պիտի ներուի անոր . բայց ո՞վ որ Հոգւոյն Սրբոյ գէմ կ'ընէ , պիտի շնորուի անոր , ոչ առ աշխարհիս մէջ և
- 32 ոչ գալու աշխարհին մէջ : Կամ ծառը բարի բո՞ք , ու անոր սրտուղը բարի . կամ ծառը չար բո՞ք , ու անոր սրտուղը չար . ինչու որ ծառը պտուղէն կը
- 33 ծանշուի : Ի՞ժերու ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի խօսիլ , որ չար էք . ինչու որ սրտին աւել
- 34 ցուքէն բերանը կը խօսի : Բարի մարդը՝ իր սրտին բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ . և չար մարդը՝ իր սրտին չար գանձէն
- 35 չար բաներ կը հանէ : Իայց ձեզի կ'ըսեմ , թէ Սէն դատարկ խօսքերու համար՝ որ մարդիկ իր խօսին , դատաստանին օրը հաշիւ
- 36 պիտի տան : Ինչու որ քու խօսքերէդ՝ պիտի արդարանաս , և քու խօսքերէդ՝ պիտի դատապարտուիս :
- 37 Ան ասեմը դպիրներէն ու փառիսեցիներէն ոմանք պատասխան տուին իրեն ու ըսին . Վարդապետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տեսնել : Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Չար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ , և ուրիշ նշան պիտի չորուի անոր . բայց միայն Յովնան մարդարեւին
- 38 նշանը : Քանզի ինչպէս որ Յովնան իրեք օր ու իրեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջն էր , անանկ ալ Որդին մարդոց պիտի բլլայ երկիրն սրտին մէջը իրեք օր ու
- 39 իրեք գիշեր : Նկատէի մարդիկը դատաստանին օրը՝ առ ողբին գէմ՝ պիտի ելլեն , ու պիտի դատապարտեն ասիկայ . ինչու որ Յովնանին քարոյրուծեամբը ղեղ չի եկան . և ահա Յովնանէն մեծ
- 40 մէկը կայ հաս : Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը առ ողբին գէմ՝ պիտի ելլէ , ու պիտի դա

տապարտէ ասիկայ . ինչու որ ինքը երկիր մայրերէն եկաւ . Սաղմանին խնամուծիւնը լսեալ . և ահա՛ Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հաս :

Ու երբս պիտի ոգին մարդէ 43 մը կ'ելլէ , անչառ տեղումնք կը պտըտի , հանգստուծիւն կը փնտռէ՝ ու չգտնէր . Ան ասեմը 44 կ'ընէ . Գառնամ նորէն խմտուն ուսկից որ ելայ . և կու գայ շաշկայ կը գտնէ պարսպո՞ւ , մարբուած ու պարտաւատուած : Ան 45 ասեմը կ'երթայ՝ և իր հետք կ'առնէ Եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար , ու մանեւա՞հ հոն կը բնակին . և ան մարդուն վերջը առ ջինքէն գէշ կ'ըլլայ , աւանկ պիտի ըլլայ առ չար ազգին ալ :

Ու քանի որ ինքը ժողովուրդին 46 կը խօսէր , ահա՛ իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ էին , և կ'ուզէին իր հետք խօսիլ : Ու 47 մէկը իրեն ըսաւ . Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ՝ դուրսը կայներ էն , և կ'ուզեն հետք խօսիլ : Ան ալ իրեն ըսողին պա 48 տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ո՞վ է իմ մայրս , և ո՞վ էին իմ եղբայրներս : Եւ իր ձեռքը գէպ 49 ի իր աշակերտներուն երկնցը նկնով՝ ըսաւ . Ահա՛ իմ մայրս և իմ եղբայրներս . Վասն զի ո՞վ 50 որ իմ երկնուոր Հօրս կամբք կատարէ , անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս :

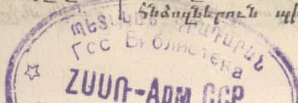
ԳԼ. ԺԴ

Ան օրը Յիսուս տունէն ելլէ 1 լով՝ ծովուն եզերքը նստաւ : Եւ շատ ժողովուրդներ քովը 2 ժողովաւեցան , անանկ որ ինքը նաւը մտաւ՝ ու նստաւ . և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայ 3 ներ էր : Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առահկներով և ըսաւ . Ահա՛ սերմ ցանողը եկաւ՝ որ 4 սերմ ցանէ , ու երբոր կը ցանէր՝ մէկ քանիները ճամբուէն քովը ինկան , և թուշունները եկան ու

5 կերան զանոնք: Եւ ուրիշները
ապառաժուած տեղերու վրայ ին
կան՝ ուր որ շատ հող չկար: Եւ
զուտ մը բուսան, հողը խորուն
կութիւն չունենալուն համար: 6
Սակայն արեւուն ծագած ատենը
այրեցան: Եւ արմատ չունենալ
7 նուն համար չորցան: Եւ ուրիշ
ները ինկան փռւելու մէջ, և
փռւելը երան ու խեղդեցին զա
8 նոնք: Եւ ուրիշներ ինկան աղէկ
հողի մէջ, ու պոռուղ կու տային
որը մէկուն փէրը հարկու, որը
9 վաճառուն, և որը երեսուն: Ան որ
լսելու ախանջ ունի: Թող լսէ:
10 Աւ աշակերտները մօտենալով
բոլոր իրեն, խնջու համար առակ
11 ներով կը խօսիս անոնց: Ան ալ
սրտատախան տուաւ՝ ու բաւ
անոնք: Անոր համար՝ որ ձեզի
տրուած է գիտնալ երկնից թա
գաւորութեանը խորհուրդները:
12 Եւ անոնց տրուած չէ: Վասն զի
ով որ ունի, անոր պիտի տրուի
ու պիտի աւելնայ: Եւ ով որ
չունի, անեցածն ալ անկէ պիտի
13 առնուի: Անոր համար առակնե
րով կը խօսիմ անոնց, որ կը
տեսնեն՝ ու չեն տեսներ, և կը
լսեն՝ ու չեն լսեր, ու միտք չեն
14 առներ: Եւ անոնց վրայ կը կա
տարուի Էսայիին մարգարէու
թիւնը՝ որ կ'ըսէ. Լսելով պիտի
լսէք՝ ու պիտի չիմանաք, և տես
նելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք: Խնջու որ աս ժողով
վորդին սիրտը թանձրացաւ, և
իրկնց աղանձելովը ծանր լսե
ցին, ու աչքերինն զոցեցին, որ
չըլլայ թէ բնաւ աչքերով տես
նեն, և ախանջներով լսեն, և
սրտով իմանան, ու դարձի դան,
16 և ես անոնք բժշկեմ: Բայց ե
րանի է ձեր աչքերուն՝ որ կը
տեսնեն, ու ձեր ախանջներուն
17 որ կը լսեն: Քանզի ճշմարիտ
կըսեմ ձեզի, որ շատ մարգարէ
ներ և արդարներ փայտաբեցան
ձեր տեսածները տեսնելու՝ ու
չտեսան, և ձեր լրածները լսե
լու՝ ու չլսեցին:

Հիմա դուք սերմ ցանոլին 18
առակը լսեցէք: Ան ամէնը որ 19
թագաւորութեան խօսքը կը լսէ,
ու միտք չառներ, չարը կու գայ
ու անոր սրտին մէջ ցանուածը
կը յափշտակէ. ասիկայ ան է՝ որ
ճամբուն քովը ցանուեցաւ: Եւ 20
ապառաժուած տեղերու վրայ ցա
նուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը՝ շուտ մը ուրախութեամբ
կ'ընդունի զանկայ. Բայց եր 21
մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ
ժամանակ կը տեւէ, ու երբոր
նեղութիւն կ'աւ հալածանք ը
լայ խօսքին համար, շուտ մը կը
գայթակղի: Եւ փռւելուն մէջ 22
ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը՝ աշխարհիս զնազմները
և հարստութեան խաբէութիւնը
խօսքը կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ
անպոռուղ: Իսկ աղէկ հողի մէջ 23
ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը, միտք կ'առնէ, և պոռուղ
կու տայ՝ որը հարկու, որը վաճ
առուն, ու որը երեսուն:

Ուրիշ առակ մըն ալ առաջ 24
բերաւ անոնց՝ ու բաւ. Երկնից
թագաւորութիւնը նմանեցաւ
մէկ մարդու մը, որ իր արտին
մէջ բարի սերմ ցանեց. Աւ երբ 25
որ մարդիկ կը քնանային, իր
թշնամին եկաւ, ու ցորենին մէջ
որմ ցանեց, և գնաց. Աւ երբ 26
որ խտոր բուսաւ՝ ու պոռուղ
բերաւ, անկէ ետեւ սրմն ալ
երեցաւ: Աւստի տանաւորովը 27
ծառաները մօտեցան՝ ու իրեն
բոլոր. Տէր, չէ որ դուն բուս
տիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր,
ու քեմն սրմն ուսկից ունի: Եւ 28
անիկայ բաւ անոնց. Մէկ թշնա
մի մարդ մը ըրած է ատիկայ.
Ծառաները իրեն բոլոր. Հիմա
կ'ուզեմ որ երթանք անիկայ մէկ
դի քաղերք: Ան ալ բաւ. 29
չըլլայ թէ որովք քաղած ատեն
նիդ ցորենն ալ անոր հետը իջըր
նէք: Թող տուէ որ երկուքն 30
ալ մէկտեղ աճին մինչև հունձքի
ատենը, և հունձքին ատենը
հնձողներուն պիտի լսեմ. Ա

81 Եւ այլ որմք քաղեցէք, և անիկայ
81 խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու
համար. իսկ ցորենը լմամբարս
ժողովեցէք:

51 Աւրիշ առակ մըն ալ առաջ
բերուանոնց՝ ու ըսաւ. Երկնից
82 թագաւորութիւնը մանանեխի
հոտի նման է, որն որ մարդ մը
առաւ՝ իր արտին մէջը ցանեց:

52 Արամէն սերմերէն պղտիկ է, ու
82 երբոր ամի ամէն խոտեղէններ
բէն մեծ է, ու ծառ կ'ըլլայ,
անանկ որ՝ երկնից թռչունները
կու գան, և անոր ճիւղերուն
վրայ կը հանգչին:

53 Աւրիշ առակ մըն ալ գրուեց
անոնց ու ըսաւ. Երկնից թա-
գաւորութիւնը խմորի նման է,
որն որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք
գրիւ արեւրի մէջ պահեց, մինչեւ
որ ամէնն ալ խմորեցաւ:

54 Յիսուս առ ամէն բաները ա-
ռակներով խոտեցաւ ժողովուր-
դին, ու առանց առակի բան մը

55 չէր խօսեր անոնց. քրկատարուի
մարգարէին ձեռքով ըսուած
խօսքը. Առակներով պիտի բա-
նում իմ՝ բերանս. աշխարհի
ոկիզբէն ի վեր ծածկուած բա-
ները առաջ պիտի բերեմ:

56 Ան ատենը Յիսուս ժողո-
վուրդները թողուց, տունը ե-
կաւ, և իր աշակերանները մօ-
տեցան իրեն ու ըսին. Արտին
որոմներուն առակը մեկնէ մեզի:

57 Ան ալ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոնց. Բարի սերմը ցա-

58 նողը Ռաբին մարդոյ է. Եւ արտը
աշխարհս է. իսկ բարի սերմը
անոնք են, որ թագաւորութեանը
որդիքն են. բայց որմք շարին
որդիքն են. Եւ թշնամին որ ա-

նիկայ ցանեց. Սատանան է. ու
հունձըր աշխարհիս վերջն է. և
հնձողները՝ հրեշտակներն են:

40 Արք. ինչպէս որ որմք կը ժող-
վուրդ ու կրակի մէջ կ'այրի, աշ-
խարհիս վերջն ալ անանկ պիտի

41 ըլլայ: Որքին մարդոյ իր հրեշ-
տակները պիտի խրկէ, ու պիտի
ժողվեն անոր թագաւորութեանէն

բոլոր գայթակղութիւնները՝ և
անոնք որ անօրէնութիւն կը գոր-
ծեն, և կրակի հնոցին մէջ պի-
տի ձգեն զանոնք. հոն պիտի
ըլլայ լա՛ւ ու ակռանիւր կձրա-
ցրնել: (Ան ատենը արեւի պէս պի-
տի փայլին արդարները իրենց Հօ-
րը թագաւորութեանը մէջ: Ան
որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ:

Դարձեալ երկնից թագաւոր 44
րութիւնը արտի մէջ պահուած
գանձի նման է, որ անիկայ մէկ
մարդ մը գանձելով՝ կը ծածկէ,
և ուրախութեանէն կ'երթայ բո-
լոր ունեցածը կը ծախէ, ու ան
արտը կը գնէ:

Դարձեալ երկնից թագաւոր 45
րութիւնը վաճառական մարդու
մը նման է, որ դեղեցիկ մարգա-
րիտներ կը փնտռէ. Եւ մէկ պա-
տրական մարդ արիտ մը գանձ-
ելով՝ գնաց իր բոլոր ունեցածը
ծախեց, ու զանիկայ գնէ:

Դարձեալ երկնից թագաւոր 47
րութիւնը ծովը ձգուած ուռ-
կանի մը նման է, որ ամէն տե-
սակէն կը ժողվէ: Ար երբոր լե-
ցուեցաւ՝ ցամաքը հանեցին, ու
նստան աղէկները ամաններու
մէջ ժողվելին, և անշահը դուրս
ձգեցին: Ասանկ պիտի ըլլայ աշ-
խարհիս վերջը. հրեշտակները
պիտի ելն ու արդարներուն
մէջէն շարերը պիտի դատեն. Եւ
պիտի ձգեն զանոնք կրակի հնոցին
մէջ. հոն պիտի ըլլայ լա՛ւ ու ակ-
ռանիւր կձրացրնել:

Ըսաւ անաւց Յիսուս. Հաւ 51
կրցա՛ք առ ամէն բաները, բոն
անոր. Այո՛ Տէր: Եւ անիկայ
ըսաւ անոնց. Անոր համար ամէն
գպիր՝ ու երկնից թագաւորութե-
անն աշակերտեալ է, նման է
տանուտէր մարդու մը՝ որ իր
գանձէն նոր ու հին բաներ կը
հանէ:

Աւ երբոր կատարեց Յիսուս 53
աս առակները, անիկէ մեկնեցաւ.
Եւ եկաւ իր գաւառը, ու անոնց
կը ողբեցնեն իրենց ժողովա-
բանին մէջը, մինչեւ որ կը զար-

մանային անոնք՝ ու կ'ըսէին. Ասիկայ
 55 թիւերը և հրաշքները. Ասիկայ
 հիւսիս որդին չէ՞. ասոր մայրը
 Մարիամ չէ կրօն իր, ու ասոր եղ-
 բայրները Յովորսա, և Յովնէս,
 56 ու Սիմոն, և Զուգա: Աւ ասոր
 քայրերը՝ ամէնը մեր քովը չէն.
 ալ ինքը ուսկից ունի առ ամէն
 57 բաները: Եւ անոր վրայով կը
 գայ թակղէին. բայց Յիսուսը
 սառ անոնց. Մարգարէ մը ան-
 պատիւ չէ՝ բաց միայն իր գա-
 58 լաւին ու իր տանը մէջ: Եւ
 հոն շատ հրաշքներ չըրաւ անոնց
 անհաւատ թեանք համար:

ԳԼ. ԺԴ

1 Ան ժամանակը, Հերովդէս
 չորսորդապետը Յիսուսին համ-
 2 բաւը լսեց: Աւ իր ծառաներուն
 ըսաւ. Անիկայ Յովնաննէս մկրդ.
 տիւն է. անիկայ մեռելներէն
 յարած թիւն առած է, և անոր
 համար հրաշքներ կ'ըրան անով:
 3 Բանդի Հերովդէս Յովնան-
 նէսը բռներ, զանիկայ կապեր
 ու բանտը դրեր էր՝ իր եղբորը
 Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիա,
 4 յին համար: Ասան զի Յովնան-
 նէս անոր կ'ըսէր. Բեզի օրինա-
 ւոր չէ անիկայ կնի՝ ունենալ:
 5 Աւտի կ'ազէր զանիկայ սարան-
 ներ, բայց ժողովուրդէն կը վախ-
 նար. ինչու որ իբրեւ մարգարէ
 6 կ'ընդունէին զանիկայ: Աւ երբոր
 Հերովդէսին ծննդեան օրը ե-
 ղաւ, Հերովդէսոյն աղջկը խա-
 ղաց հանդէսի սրահին մէջ, ու
 7 Հերովդէսին համէլի եղաւ: Աւս-
 տի երգումով խոստացաւ որ
 տայ անոր ինչ որ ուզելու ըլլայ:
 8 Եւ անիկայ առաջ իր մօրմէն
 խրատուելով՝ ըսաւ. Տուր ինձի
 հոս Յովնաննէս մկրտին գլուխը
 9 սկիւտեզի մը վրայ: Եւ թագա-
 ւորը տրտմեցաւ. բայց երբում
 ներուն համար՝ ու իր հետը նրա
 տղաներուն համար՝ հրաման քաւ
 10 որ տրուի: Եւ մաշ խրիկելով
 Յովնաննէսը բանտին մէջ գլխա-

տեց: Եւ անոր գլուխը սկիւտե 11
 ղով բերուեցաւ ու տրուեցաւ
 աղջկանը, ան ալ իր մօրը ա-
 լաւ: Եւ անոր աշակերտները 12
 եկան՝ ու մարմինը վերցրնելով
 թաղեցին. և գացին Յիսուսին
 պատմեցին:
 Աւ երբոր լսեց Յիսուս, անկէ 13
 նաւով անապատ տեղ մը գնաց
 առանձին. երբոր լսեցին ժողո-
 վուրդները՝ ոտքով անոր ետեւէն
 գացին Իբէն քաղաքներէն:
 Աւ երբոր դուրս ելաւ, շատ 14
 ժողովուրդ անմեղով՝ խղճաց ու
 նոյն վրայ, ու անոնց հիւանդ-
 ները բժշկեց:
 Եւ իրիկուան դէմ՝ իր աշա 15
 կերտները իրեն եկան, ու ըսին.
 Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժա-
 մանակը ուշացած է. արձակէ
 ժողովուրդները, որ գեղերը եր-
 թան ու իրենց կերակուր գնեն:
 Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Հարկ 16
 չէ որ ատոնք երթան. գուք
 տուէք ատոնց որ ուտեն: Անոնք 17
 ալ ըսին անոր. Հոս ուրիշ բան մը
 չունինք, բայց միայն հինգ նկա-
 նակ ու երկու ձուկ: Աւ ըսաւ 18
 անոնց. Հոս ինձի բերէք զանոնք:
 Եւ հրաման ըրաւ որ ժողովուրդ 19
 ները խոտին վրայ նստին. և
 հինգ նկանակը ու երկու ձուկը
 տաւ, ու դէպ ի երկինքը նա
 յերով՝ օրհնեց, ու կտրելով նկա 20
 նակները՝ աշակերտներուն տու-
 ւաւ, և աշակերտները ժողովուր-
 դին: Եւ ամէնքը կերան ու կըշ- 20
 տացան, և տասու երկու իտղով
 լեցուն՝ աւ երբու կտորուանքները
 վերցուցին: Եւ անոնք որ կէ 21
 բան, հինգ հազարի չափ երկի
 մարդիկ էին՝ կնիկներէն և տը-
 ղոքներէն ի զատ:
 Եւ շուտ մը աշակերտները աւ 22
 տորցուց որ նաւը մանեն, և իրմէ
 առաջ մէկալ կողմը անցնին, մին
 չե որ ինքը ժողովուրդները աւ
 ձակէ: Եւ ժողովուրդները աւ 23
 ձակեղէն ետքը ինքը լեռը ելաւ
 առանձին աղօթք ընելու, ու
 երբոր իրիկուան եղաւ, հոն մինակ

- 24 էր . իսկ նաւը արդէն ծովուն
մէջտեղը ալէկոծութեան մէջ էր ,
25 ինչու որ հովը դէմ էր : Ու գի-
շերուան չորրորդ պահուն Յի-
սուս դէպ ի տնոց գնաց՝ ծո-
26 վան վայր քալելով : Եւ աշա-
կերտները երբոր անկիւց տեսնե-
31 ուր ծովուն վրայ կը քալէր , խռ-
վեցան , և բոլին թէ աշքի երե-
ւոյթ բան մըն է , ու վախեր-
27 նուն կանչուըռտեցին : Եւ շուտ
մը Յիսուս խօսեցաւ տնոց՝
ու ըսաւ . « Բաջ կղբ» , եւ եմ ,
28 մի վախճար : Պետրոս պատառ-
խան տուաւ անոր՝ ու ըսաւ . « Տէր՝
թէ որ դուն ես , հրաման քեզ
31 ինձի՝ որ քեզի դամ չուրերուն
29 վրայէն : Ան ալ ըսաւ . « Եկուր ,
Պետրոս ալ նաւէն իջաւ . չուրե-
րուն վրայէն քալեց որ Յիսուսին
քովը երթայ , բայց հովը սառափի
տեսներով՝ վախցաւ , ու երբոր
31 սկսաւ ընկղմիլ , աղաղակեց ու
30 ըսաւ . « Տէր՝ ազատե՛ղիս : (31) Եւ
Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը եր-
կըցուց , բռնեց զանկիւյ՝ ու ա-
նոր ըսաւ . « Թերահաւատ՝ ինչու
32 երկմտեցար : Ու երբոր նաւը ե-
33 րան , հովը դադարեցաւ : Եւ ա-
նոնք որ նաւուն մէջն էին , եկան
երկրագագութիւն ըրին անոր՝ ու
ըսին . « Իրաւքընէ Որդի Աստու-
ծոյ ես դուն : »
- 34 Ու մէկալ կողմը անցնելով՝
Գեներեսարեթի երկիրը հասան :
35 Ու երբոր ան տեղի մարդիկը
ճանցան զանկիւյ , յարդ խրկե-
ցին բոլոր չորակիւյ տեղուանքը ,
ու բոլոր հրեանդները անոր բե-
36 րին . Եւ կ'աղաչէին անոր , որ
միայն իր հանգերձին քղանցքին
գտնին , և անոնք որ դպան բժշ-
կուեցան :

ԳԼ ԺԵ

- 1 Ան ատենը Յիսուսին եկան
դպիրները ու փարիսեցիները՝ որ
2 Երուսաղէմէն էին , ու ըսին . « Ինչ
չուքու աշակերտներդ ծերերուն
աւանդութիւնը զանց կ'ընեն .
ինչու որ ձեռքերնին չեն լուար ,

երբոր հայկ'աւտեն : Ան ալ պա- 3
տասխանտուաւ՝ ու ըսաւ անոնց .
Հապոյ գուք ինչու Աստուծոյ
պատուիրանքը զանց կ'ընէք՝ ձեր
աւանդութեանը պատճառաւ :
« Բանդի Աստուած պատուիրեց՝ 4
ըսելով . « Բու հայրդ ու մայրդ
պատուէ . Եւ սլ որ իր հայրը 5
կամ մայրը անիծէ , մահով թող
մեռնի : Բայց դուք կ'ընէք . Ո՛վ 6
որ իր հօրը կամ մօրը ըսէ թէ՝
Ան բանը՝ որ ինձմէ պիտի շահիս ,
Ապո-ծոյ պաշտ- ընծայ է , ու
Բէ ո՞ր իր հայրը կամ իր մայրը
չպատուէ , աղաք է . և այսպէս
ձեր աւանդութեանը պատճա-
ռաւ՝ Աստուծոյ պատուիրանքը
խախտած էք : Կեղծաւորներ՝ 7
աղէկ մարդարեւութիւն ըսաւ ձեր
վրայ Եսային՝ ու ըսաւ . Աս Ժո 8
ղովուրդը միայն շրթանքներովը
ղիս կը պատուէ . բայց իրենց
սիրտը հեռացած զատուած է
ինձմէ , Ու որարոպ տեղը զիս 9
կը պաշտեն , մարդոց պատուի-
րած բաները ի՞նչ վարդապե-
տութիւնն արթնցնելով :

Եւ Ժողովուրդները իրեն կան 10
չելով՝ ըսաւ անոնց , Լսեցէք ու
միտք առէք . Չէ թէ ինչ որ բե- 11
րանը կը մօնէ՝ կը ողծէ մարդը ,
հապա ինչ որ բերնէն կ'ըլլէ՝
անկիւյ կը սղծէ մարդը :

Ան ատենը իր աշակերտները 12
եկան բոլին իրեն . Գիտեն որ փա-
րիսեցիները գայթակղեցան եր-
բոր ընեցին ան խօսքը : Ան ալ 13
պատասխան տալով՝ ըսաւ . Ա-
մէն առնի՝ որ իմ երկնաւոր
Հայրս չէ անկեր , պիտի խղբի :
Թող տուէք անոնք . Ի՛նչու կոյր 14
են՝ կոյրերու առաջնորդ . իսկ
թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ ,
երկուքն ալ փոսը պիտի ինան :
Եւ Պետրոս պատասխան տալով՝ 15
անոր ըսաւ . Մէկնէ՛ մեզի առ-
աւակը : Ըսաւ Յիսուս . Դուք 16
ալ տակաւին անպիտ էք . Ու 17
չէք հասկընար , թէ ամէն ինչ որ
բերանը կը մօնէ , փորը կ'եր-
թայ՝ ու արտաքինոցը կը ձգուի :

18 Բայց բերնէն ելած բաները որք
տէն առաջ կու գան . և անոնք
19 կը պղծեն մարդը : Ինչու որ
որտէնկ' ելին չար խորհուրդներ .
աղանաթ թիւներ , շնաթիւներ ,
պղանկաթիւներ , գողութիւն
ներ , առաւ փրցաւ թիւներ , հայ-
20 հայութիւններ : Ասոնք են որ կը
պղծեն մարդը : Բայց անուայ
ձեռքով հայ առաւել չպղծեր
մարդը :
21 Եւ Յիսուս անկէ ելելով
Տիբրոսի ու Սիգմոնի կողմերը գը-
նաց : Եւ ահա Քանանացի կնիկ
մը ան սահմաններէն ելած՝ կ'ա-
ղաղակէր անոր ու կ'ըսէր . Ո-
ղորմէ քնի՜ք Տէր , որդի Դաւթի ,
աղծիկա գեւէն սատարի կը չար-
22 չարաւի : Եւ ինքը բնաւ պատաս-
խան մը չառաւ անոր . ու իր
աշակերանները մօտենալով՝ կ'ա-
ղաղէին իրեն՝ ու կ'ըսէին . Ար-
ձակէ ասիկայ , վասն զի մեր ետե-
23 բէն կ'աղաղակէ : Եւ ինքը պա-
տասխան տուաւ . ու ըսաւ . Ես
ուրիշի ճշ չտրուեցայ՝ բայց մի-
այն Իսրայէլի տանը կըրտեամ
24 ոչնչաններուն : Եւ անիկայ եկաւ
երկրպագութիւն կ'ընէր անոր
25 ու կ'ըսէր . Տէր՝ օգնէ քնի՜ք : Ան
աղ պատասխան տուաւ . ու ըսաւ .
Ազնի չե՛ս աղաց հացը առնել , ու
26 շուներուն ձգել : Եւ անիկայ
ըսաւ . Այո՛ Տէր . ինչու որ շու-
նէրն աղ իրենց տէրած սեղանէն
թափած փշանքներէն կը կե-
27 թակուին : Ան աստեղ Յիսուս
պատասխան տուաւ անոր՝ ու ը-
սաւ . Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ
մեծ է , քու ոգիւմիդ պէս ը-
լայ քեզի . և նայն ժամէն անոր
աղծիկը բժշկուեցաւ :
28 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գա-
ղիլէայի ծովափըը եկաւ . և լե-
29 աւը ելելով հան նստաւ : Եւ շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան , որ ի-
րենց հետ ունէին կաղեր , կոյ-
րեր , համբեր , հաշմանդամներ ,
և ուրիշ շատեր : ու ձգէյին ա-
նոնք Յիսուսի ոտքը , և բժշկեց
30 զանոնք . Անանկ որ ժողովուրդ-

ները զարմացան , տեսնելով որ
համբեր կը խօսէին , հաշմա-
րանները կը բժշկուէին , կաղերը
կը քաղէին , և կոյրերը կը տես-
նէին , ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին :

Եւ Յիսուս իր աշակերանները 32
քովը կանգնելով՝ ըսաւ . Ար խոյ-
ձամ առ ժողովուրդին վրայ . ին-
չու որ հիմա իրեք օր է որ իմ
քովն են , և բան մը չունին ու-
տելու . ու անոնք անօթի արձա-
կել չեմ ուզէր , չըլլայ որ ծառ-
բան մարին : Իսկ աշակերանները 33
տնոր բոն . Մենք անապատի մէջ
ուսկից պիտի ունենանք այնչափ
հաց , որ այսշտի բազմութիւնը
կշտացնենք : Եւ Յիսուս ըսաւ 34
անոնց . Քանի՜ նկանակ ունիք .
անոնք աղ ըսին . Եօթը , ու քա-
նի մը մօտը ձուկեր : Եւ հրահան 35
ըսաւ ժողովուրդին որ գետնին
վրայ նստին : Ու եօթը նկանակը 36
և ձուկերը առաւ , գոհացաւ
և կտրեց , ու տուաւ աշակեր-
աններուն , աշակերաններն ալ ժո-
ղովուրդին : Արան ամենքը և 37
կշտացան , ու եօթը զամբիւղ
լեցաւ աւելցած կտորուանքները
վերցուցին : Եւ անոնք որ կերան՝ 38
չորս հազար էրիկ մարդիկ էին ,
կնիկներէն և աղաքներէն չ'ըստ :
Ու երբոր ժողովուրդը արձա 39
կեց , նաւը մտաւ , ու Մագդա-
ղայի սահմանները եկաւ :

ԳԼ. ԺԶ

Եւ փարիսեցիները ու սադու 1
կեցիները քովը եկան փորձելով
իրանէն կ'ուզէին որ երկինքէն նը-
շան մը ցուցնէ իրենց : Անիկայ 2
պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոնց . Երբոր իրիկուն կ'ըլլայ , էր-
եք թէ Պարոյ պիտի ըլլայ , ինչու
որ երկինքը կարմրած է : Եւ աւ 3
տուանց Այսօր մըրիկ պիտի ըլ-
լայ , ինչու որ երկինքը միգա-
ւորաւ ու կարմրած է : Արդ՝ ա-
ւարներ՝ երկինքին երեսը քննելը
գիտէք , բայց ժամանակներուն
նշանները չէք կրնար հիշուի :

- 4 Չար ու ջնացող ազգը նշան կ'ուզէ . և ուրիշ նշան պիտի չտրուի անոր , բայց Յովնան մարգարէին նշանը , և թողուց անոնք՝ ու գնաց :
- 5 Աւ երբոր իր աշակերտները մէկտեղ կողմը անցան , հաց առնելու մտցեր էին : Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ . Նայեցէք ու զգուշացէք փարիսեցւոց և սադուսէցւոց խմորէն : Անոնք մէջերնին կը խորհէին , ու կ'ըսէին , թէ
- 8 հաց չգտնուի որ հէտերնէն : Իսկ Յիսուս անոնց խորհուրդը գիտնալով , ըսաւ անոնց . Մէջերնիդ ինչու կը խորհիք , թերահաւատ ներ , թէ հաց չառիք : Տակուին չէք հասկընար , և չէք յիշեր հինգ նկանալը , հինգ հազարին , ու
- 10 քանի կողով վերցուցիք . Ոչ ալ եօթը նկանալը չորս հազարին , ու քանի զամբիւղ վերցուցիք :
- 11 Ի՞նչպէս չէք հասկընար , թէ ես հացի համար չըսի ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուսէցւոց խմորէն
- 12 զգոյշ կենալ : Ան տակեր հառկըցան , որ հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ , հապա փարիսեցւոց ու սադուսէցւոց վարդապետութենէն :
- 13 Եւ Յիսուս փրկարարի կէտարկային կողմերը երթալով , իր աշակերտներուն հարցուց ու ըսաւ . Մարգիկ ով կ'ըսեն , թէ եմ
- 14 ես Որդի մարդոյ : Աւ անոնք ըսին . Ոմանք կ'ըսեն թէ՝ Յովնան նէս մկրտիչն է , ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն ալ՝ Երեմիան ,
- 15 կամ մարգարէներէն մէկը : Ի՞նչու անոնց , Հապա դուք ինձի համար ով կ'ըսէք , թէ եմ : Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ , ու ըսաւ . Դուն ես Քրիստոս՝
- 17 կենդանի Աստուծոյ Որդին : Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ , ու ըսաւ անոր . Երանի՛ , քեզ Սիմոն՝ Յովնանին որդին , ինչու որ մարմինը և արիւնք քեզի չայայանց տալիս , հապա իմ Հայրս՝ որ երկինքն է : Եւ ես քեզի կ'ըսեմ , որ Դուն Պետրոս ես , ու առ վէ-

մին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս , և զժողովն դռները աշխարհի պիտի չչաղթեն : Աւ երկնից խաղաւարութեան բանալիները քեզի պիտի տամ . և ինչ որ երկրի վրայ կապես , երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ , ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես , երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ : Ան տակեր աշակերտներուն պատուիրեց , որ մէկու մը չըսեն , թէ ինքը Քրիստոսն է :

Անկէ ետեւ սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն ցուցնել , թէ պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ երթայ , ու շատ շարշարներէ կրէ ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն , և սպաննուի , ու երրորդ օրը յարուած լինաւ առնէ : Եւ Պետրոս մէկդի առաւ զանիկայ , և սկսաւ յանգիմանել զանիկայ՝ ու ըսել . Քաւիցի քեզ Տէր՝ առ բանը քեզի շուրջ : Եւ ինքը դռնաւարաւ Պետրոսին ըսաւ . Եսիս . գնա՛ Սատանայ , ինձի գայթակղութիւն ես դուն . ինչու որ Աստուծոյ բաները չես մտածեր , հապա մարդոց բաները :

Ան տակեր Յիսուս իր աշակերտներուն ըսաւ . Թէ որ մէկը իմ ետեւս գալ կ'ուզէ , թող իր անձը սրանայ , և իր խաչը վերցնէ , ու իմ ետեւս գայ : Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել , պիտի կորսնցնէ անիկայ , և ով որ ինձի համար իր անձը կը կորսնցնէ , պիտի գըտնէ անիկայ : Քանզի ինչ կը շահի մարդ մը , թէ որ քուրս աշխարհը վատաւի , և իր անձը կորսնցնէ , կամ իր անձին համար ինչ աղապշէք պիտի տայ մարդ : Վասն զի Որդին մարդոյ իր հօրը փառքով պիտի գայ իր հրեշտակներուն հետ , և ան տակեր ամեն մէկուն իր գործքերուն համեմատ հատուցում պիտի ընէ : Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի , որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանինքը կան որոնք

մահուան համբար պիտի չտռնեն ,
մինչև որ տեսնեն Որդին մար-
դոյ իր Թագաւորութիւնովը ե-
կած :

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Եւ վեց օրէն ետեւ Յիսուս
իր հետք առաւ Պետրոսը ու Յա-
կոբարը եւ անոր եղբայրը Յով-
հաննէսը , ու անոնք մէկ բարձր
- 2 լեռ մը հանեց առանձին . Եւ
անոնց առջեւ սղակերպեցաւ ,
ու իր երեսը փայլեցաւ արեգա-
կի պէս : ու իր հանդերձները
- 3 ձերտելիցան լուսոյ պէս : Եւ ա-
հա երեցան անոնց Մովսէս ու
Եղիա , ու իր հետը կը խօսէին :
- 4 Պատասխան տուաւ Պետրոս , ու
ըսաւ Յիսուսին . Տէր , աղէկ է
որ հաւ կենանք , թէ որ կ'ուզես ,
որքէ խրճիթ շինենք հոս , մէկը
քեզի եւ մէկը Մովսէսին , ու մէ-
- 5 կը Եղիային : Եւ քանի որ անի-
կոյ կը խօսէր , ահա լուսաւոր
ամոք մը անոնց վրայ հովանի ե-
ղաւ . Եւ ահա ամպէն ձայն մը
եկաւ ըսելով . Ամիկոյ է իմ սի-
րելի որդիս , որուն հաւեր եմ .
- 6 ատոր մասիկ ըրէք : Աշակերտ-
ները երբոր լսեցին , երեսնուն
վրայ ինկան , ու խիստ վախեցան :
- 7 Եւ Յիսուս մօտենալով դպու-
անոնց , ու ըսաւ . Եւէք ու մի-
- 8 վախնաք : Աչքերնին վերցուցին
ու մէկը շտեման , բայց միայն
Յիսուսը :
- 9 Աւ երբոր ան լեռնէն վար
կ'իջնէին , Յիսուս պատուիրեց
անոնց ու ըսաւ . Աս տեսիլքը
մարդու մի զուցէք , մինչև Որ-
դին մարդոյ մեռելներէն յարու-
- 10 թիւն առնէ : Եւ իր աշակերտ-
ները իրեն հարցուցին ու ըսին .
Ուրեմն ինչո՞ւ համար դպիրները
կ'ըսեն թէ՞ Պէտք է որ առաջ
- 11 Եղիան գայ : Պատասխան տուաւ
Յիսուս ու ըսաւ անոնց . Յիրու-
ւի առաջ Եղիան կու գայ , Եւ
- 12 ամէն բան կարգի կը դնէ : Բայց
ձեզի կ'ըսեմ , որ Եղիան արդէն
եկած է , Եւ անիկոյ չճանչան ,

հազար ինչ որ ուղեցին ըրին ա-
նոր . անանկ ալ Որդին մարդոյ
անոնցմէ պիտի չարչարուի : Ան 15
ատներ հասկըցան աշակերտները ,
որ Յովհաննէս միտոյն համար
ըսաւ անոնց :

Աւ երբոր Ժողովուրդին քովը 14
եկան , մարդ մը մօտեցաւ անոր ,
Եւ ծուռիկ չորեւով՝ կ'ըսէր . Տէր ,
իմ որդւոյս ողորմէ , որ կը լուս-
նաւի . Եւ չարաչար կը տան-
ջուի . քանզի շատ անգամ կը
լորակի մէջ կ'իննայ , ու շատ ան-
գամ ջուրի մէջ : Եւ անիկոյ քու 15
աշակերտներուդ բերի , ու չկը-
ցան զանիկոյ բժշկել : Յիսուս 16
պատասխան տուաւ ու ըսաւ .
Ո՛վ անհաւատ եւ խտրեալ ազգ-
մինչև երբ ձեզի հետ պիտի ըլ-
լամ , մինչև երբ ձեզի պիտի
համբերեմ . զանիկոյ հոս ինծի
բերէք : Եւ Յիսուս սատուեց ա- 17
նոր , ու դէր անիէ եղաւ . Եւ
բժշկուեցաւ տղան նոյն Ժամէն :
Ան արեւոր աշակերտները առան 18
ձին Յիսուսին քովը երթալով՝
ըսին . Մենք ինչո՞ւ չկոչանք անի-
կոյ հանել : Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 19
նոնց . Չէր թերահաւատութեա-
նը համար . քանզի ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի . Թէ որ մանանեխի
հատի չափ հաւատք ունենաք ,
աս լեռանս պիտի ըսէք : Լսէի
անիկի փոխադրուէ , Եւ պիտի փո-
խադրուի . ու բան մը անհնարին
պիտի չըլլայ ձեզի : Սակայն աս 20
տեսալը ուրիշ Բանով չեղլըր . բայց
միայն ազօթքով Եւ ծոմապահու-
թեամբ :

Աւ երբոր անոնք Գալիլեայի 21
մէջ կը պարտէին՝ Յիսուս ըսաւ
անոնց . Որդին մարդոյ պիտի
մատնուի մարդոց ձեռքը , Եւ 22
զանիկոյ պիտի մեռցընեն , ու
երբորդ՝ օրը յարու թիւն պիտի
առնէ , ու խիստ արամեցան :

Երբոր անոնք Կաթաւնայում 23
եկան , երկրբամեան քառաշէ առ-
նողները Պետրոսին եկան , ու ը-
սին . Չէր վարդապետը երկրբա-
յեանը չո՞ հատուցաներ , Եւ անի-

կայ ըսաւ . Այո՛ , ինչ հասարակե՛ :

24 Ու երբոր տունը մտաւ , Յիսուս
անոր դէմը ելաւ ու ըսաւ . Քեզի
ի՛նչպէս կ'երևնայ՝ Սիմոն , երկ-
րիս թագաւորները որմէն կ'առ-
նեն հարկը կամ տուբքը , իրենց
որդիներէն , թէ օտապներէն :

25 Ղետրոս անոր ըսաւ թէ Օտար
ներէն , Յիսուս անոր ըսաւ . Ու-

26 ընմն որդիքը ապառ էն : Բայց
շօքայ որ անոնք գայթակղեցը-
նենք , գնա՛ ձապը և կարճ ձգէ՛ ,
ու առջի ձուկը որ կ'երէ՛ առ ,
է անոր բերանը բանալով՝ առ-
տեր մը պիտի գտնու , զանիկայ
առ անոնց ասք ինծի և քեզի
համար :

ԳԼ . ԺԸ

1 Եղն ժամանակը աշակերանե-
րը Յիսուսին բովը եկան ու բռին .
Ով է մեծ երկնից թագաւորու .

2 Թեանը մէջ : Եւ Յիսուս ապա
մը կանչեց իրեն , զանիկայ անոնց

3 մէջտեղը կայնեցուց , Ու ըսաւ .
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ որ
գարծի չգարք և տղոց ոյես չըլտը ,

4 պիտի չմանէք : Ուստի ով որ իր
անձը առ տղուն պէս իսմարե-
ցընէ , անիկայ է մեծ երկնից

5 թագաւորութեանը մէջ : Եւ ով
որ ասանկ տղայ մը բնդունի իմ

6 անունովս , դեռ կ'ընդունի : Եւ
ով որ գայթակղեցընէ առ պղք

7 տիկներուն մէկը որ ինծի կը հա-
ւատան , աղէկ է անոր որ իր

պարանոցէն իշու աղացքի քար
մը կարտի , ու ծովուն անդուն

8 գին մէջ ընկողմէ : Վայ աշխարհին
գայթակղութեանը պատճա-

ռաւ . վասն զի հարկ է որ գայ-
թակղութեանը զան , բայց

9 վայ ան մարդուն որուն ձեռքով
գայթակղութեանը կու գայ :

10 Արդ թէ որ քու ձեռքդ կամ
տարք քեզ կը գայթակղեցընէ ,

11 կտրէ անիկայ ու քեզմէ ձգէ ,
աղէկ է քեզի կող կամ սրտիս

12 սուսը մանեղ կեանքը , քան թէ
երկու ձեռք կամ երկու ոտք ա-

նենայ , ու յաւիտեական կրակին
մէջը ձգուիլ : Եւ թէ որ աչքդ 9
քեզ կը գայթակղեցընէ , հանե՛
անիկայ և քեզմէ ձգէ , աղէկ է
քեզի մէկ աչքով կեանքը մտ-
նել , քան թէ երկու աչք ունե-
նալ , ու կրակին գեհեմիը ձը
գուիլ :

13 Չգնշ կեցէք՝ որ շանարդէք 10
առ պղտիկներէն մէկը , քանզի
կ'ըսեմ ձեզի որ երկնից մէջ ա-

14 նոց հրեշտակները միշտ կը տես-
նեն իմ չօրս երեսը որ երկնիքն

է : Ինչու որ Որդին մարդայ է 11
կաւ կորսածը վրկելու : Ինչ 12

պէս կ'երևնայ ձեզի , թէ որ մարդ
մը հարիւր ոչխար ունենայ , և

անոնց մէկը մոլորի , իննսունու-

15 ինը աշխարհ լիւսները չը ձգեր , ու
երթար մարդածը փնտռուր : Եւ 16

թէ որ գտնելու ըլլայ զանիկայ ,
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աւելի

ուրախ կ'ըլլայ անոր վրայ , քան
թէ իննսունուիննիմը որ մոլորած

17 չէն : Ասանկ ով ձեր երկնաւոր 14
շայր չհաճիր՝ որ առ պղտիկնե-

րէն մէկը կորսուի :

18 Թէ որ քու եղբայրդ քեզի 15
գէմ մեղանչէ , գնա՛ յանգիմանէ՝

անիկայ՝ երբոր գաւն և ան մինակ
էք , թէ որ քեզի մտիկ ընէ , շու

հեցար քու եղբայրդ : Հայրս թէ 16
որ մտիկ չընէ հեռի , քու հեռագ

մէկ աշխարհ մը կամ երկուք ալ
առ , որ երկու կամ իրեք վկա

17 ներու երկնէ ամէն քան հաստա-

տուի : Եւ թէ որ անոնց ալ մտիկ 17
չընէ , եկեղեցիին ըսէ . իսկ թէ

որ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ , հե-
թանոսի ու մարտաւորի պէս թող

18 ըլլայ քեզի :

19 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Երկ 18
րի վրայ ինչ որ կոտորէ , երկինքի

մէջ կոտորած պիտի ըլլայ , ու
երկրի վրայ ինչ որ արձակէք ,

երկինքի մէջ արձակուած պիտի
ըլլայ : Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի , 19
թէ որ ձեզմէ երկու հազի երկրի
վրայ միարանին ամէն ինչ բռնի
համար որ խնդրեն , պիտի ըլլայ
անոնց իմ չօրմէս՝ որ երկնիքն է :

- 20 Բանդի ուր որ երկու կամ իրեք
հոգի ժողովաւով ըլլան իմ անու-
նով , հոն եմ ես անոնց մէջը :
- 21 Ան առեկը Պետրոս մօտեցաւ
անոր , ու ըսաւ . Տէր՝ բանի՛ ան
դամ թէ որ եղբայրս ինծի գէմ՝
մեղանշէ՛ ներսմ անոր , մինչեւ եօ՛
- 22 Թը անգամ : Յիսուս անոր ըսաւ .
Քեզի չեմ ըսեր թէ մինչեւ եօթը
անգամ , հասցաւ մինչեւ եօթանաւ :
- 23 Եւ անգամ եօթը : Ասոր համար
երկնից թաղաւորաւթիւնը կը
ննանի թագաւորի մը , որ իր ծա-
ռաներէն հաշիւ առնել ուզեց :
- 24 Ու երբոր սկսաւ առնել , տասը
հազար տաղանդի պարտական մը
- 25 բերաւեղաւ իրեն : Բայց անիկայ
վճարելու չարողութիւն չունենա-
լով , իր տէրը հրաման ըրաւ որ
անիկայ՝ և անոր կիներ , ու որդիքը
և անոր բոլոր ունեցածը՝ ծա-
- 26 խաւի , ու պարտը վճարուի : Իսկ
ծառան անոր սուղը ինչպով
երկրորդաւթիւն կ'ընէր ու կ'ը-
սէր . Տէր՝ համբերէ՛ ինծի , և
- 27 ամէնը քեզի կը վճարեմ : Եւ ան
ծառային տէրը վրան խղճալով՝
արձակեց զանիկայ , ու պարտը
- 28 չարհեց անոր : Եւ նոյն ծառան
եղաւ , իր ծառայակիցներէն մէ-
կը գտաւ որ իրեն հարիւր գա-
հեկան պարտք ունէր , ու զա-
- 29 նիկայ բռնելով կը խեղդէր , ու
կ'ըսէր . Վճարէ՛ ինծի ունեցած
պարտքդ : Ուստի անոր ծառայա-
կիցը անոր սոքը ինկաւ , կ'աղա-
- 30 շէր անոր ու կ'ըսէր . Համբերէ՛
ինծի , ու քեզի կը վճարեմ : Եւ
կիցը չէր ուզեր . հասցաւ գնաց
բանոր դրաւ զանիկայ , մինչեւ
- 31 որ պարտքը վճարէ : Երբոր իր
ծառայակիցները տեսան եղած
բաները , խիստ տրտմեցան , ու
եկան իրենց տիրաջն հասկըցուցին
- 32 բոլոր եղածը : Ան առեկը անոր
տէրը կանչեց զանիկայ ու ըսաւ
անոր . Չար ծառայ՝ ան բոլոր
պարտքը ես քեզի շնորհեցի ինծի
- 33 ազաւելուդ համար . Ուրեմն
պէտք չէր քեզի ալ քու ծառա-
յակիցիդ տըրտիլ , ինչպէս որ ես

քեզի սղարմեցայ : Եւ անոր տէրը 34
բարկանայով դաշխներու մաս-
նեց զանիկայ , մինչեւ որ բոլոր
պարտքը վճարէ : Ասանկ ալ իմ 35
երկնաւոր Հայրս պիտի բնէ ձե-
զի , թէ որ ձեր սրտերէն չեք
ներեր : ամէն մէկը իր եղբօրը ,
իրենց յանցանքները :

ԳԼ. ԺԹ

Ու եղաւ որ երբ Յիսուս ու 1
խառքերը ըմբոցեց , Գալիլեայէն
եղաւ , ու եկաւ Հրեապանի
տահմանները Զորք անաճաւ ան
գիի կողմը : Եւ անոր ետեւէն Հատ 2
ժողովաւաւորներ գացին , ու հոն
բժշկեց զանոնք :

Եւ վարիսեցիները անոր մօ 3
տննալով , զանիկայ կը վարձէին՝
ու կ'ընէին թէ՛ Արժան է որ 4
մարդ մը իր կիսիկը արձակէ ամէն
պատճառի համար : Անիկայ ալ 4
պատասխան տուաւ ու անոնց
ըսաւ . Չէք կարգ տցեր , թէ ան 5
որ սկիզբէն ստեղծեց , արու և
էգ ստեղծեց անոնք՝ ու ըսաւ .
Ասոր համար մարդ իր հայրը ու 5
մայրը պիտի ձգէ , և իր կիսանը
պիտի յարի , ու երկուքը մէկ 6
մարմին պիտի ըլլան : Ուստի ալ 6
երկուք չեն , հասցաւ մէկ մարմին ,
ուրեմն ան որ Աստուած միասն
րեց՝ մարդ թող չըսուէ : Ըսին 7
իրեն , Հասցաւ Մովսէս ինչու պա-
տա իրեց արձակման թուով՝ առ 8
և արձակել : Ըսաւ անոնց , Մով- 8
սէս ձեր պատերաւն կարծրաւ
թեանը համար ձեզի հրաման
տուաւ կնիկներնիդ արձակել , 9
բայց սկիզբէն անանկ չեղաւ :
Սակայն ձեզի կ'ըսեմ , Ով որ ա 9
ուսնից պտեկուր թեան պատճառի
իր կնիկը արձակէ և ուրիշ մը
առնէ , չնութիւն կ'ընէ , և ով 10
որ արձակուածը առնէ՝ չնո-
թիւն կ'ընէ : Իր աշակերտները 10
ըսին իրեն , Թէ որ աստանի բան
կայ էրկուն ու կնիկան մէջտեղը՝
չտուսնանալը աղէկ է : Եւ ինքը 11
անոնց ըսաւ . Անկեր բաւական
չեն սա բանին , հասցաւ անոնք՝

- 12 որոնց արուած է: Ինչու որ կան ներքիններ, որ իրենց մօրք որովայնէն անանկ ծնան, և կան ներքիններ, որ մարդոցմէ ներքինի եղան, և կան ներքիններ, որ ինքզինքնին ներքինի ըրին երկնից թագաւորութեանը համար, ով որ կրնայ տանիլ, թող տանի:
- 15 Ան առեւը մանր աղաք բերուեցան իրեն, որ անոնց վրայ ձեռք դնէ, և աղօթք ընէ, ու աշակերտները կը յանդիմանէին
- 14 զանոնք: Բայց Յիսուս ըսաւ, թող առէք ապ մանր աղաք, և մի արգիլէք առանք ինծի գալէն, ինչու որ երկնից թագաւորութեանը ատանկներու են: Եւ առանց վրայ ձեռք դնելէն ետէ՛ գնաց անիէ:
- 16 Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ըսաւ անոր, Բարի վարդապետ, ինչ բարի գործ գործեմ, որ յաւիտենական կեանքը ընդունիմ: Եւ անիկայ ըսաւ անոր, Ինչու զիս բարի կ'անուանես, մէկէն ի զսա բարի չկայ, որ է Աստուած, հապա թէ որ կ'ուզես կեանքը մանկ, պատուի:
- 18 Բանքները պահէ: Ըսաւ անոր, Որո՞ք, և Յիսուս ըսաւ, Առնք, Ապանութիւն մի ընէր, Դիտութիւն մի ընէր, Գողութիւն մի ընէր, Սուտ վկայութիւն մի ընէր, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ, և Քու ընկերդ քու ան:
- 20 Ժող պէս սիրես: Պատանին ըսաւ անոր, Առնք ամէնը մանկութեանէն ի վեր պահէր եմ, ալ ինչ
- 21 բանով պահաւ եմ: Ըսաւ անոր Յիսուս, Թէ որ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ, դիմ ունեցածդ ձուլէ, և տուր աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և եկուր իմ ետեւէս: Երբ որ պատանին ապ խօսքը լսեց՝ արտմած գնաց, ինչու որ շատ ստուգուածք ունէր:
- 23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտներուն, Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի որ հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ երկնից թագաւորութիւնը:

նը: Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի, Գիւրին է որ ուղորտ առնին ձեռքէն անցնի, քան թէ հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ: Աշակերտները երբ որ լսեցին, շատ զարմացան ու ըսին, Ուրեմն ով կրնայ փրկուիլ: Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ, Անիկայ մարդոց կողմանէ անկարելի է՝ բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է:

Ան առեւը Պետրոս պատուի իսան տուաւ ու ըսաւ անոր, Ահա մեք ամէն բան թողուցինք, և քու ետեւէդ եկանք, ուստի մեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ: Ըսաւ անոնց Յիսուս, Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, թէ դուք որ իմ ետեւս եկաք, միւստեղով գալուստին երբ որ Որդին մարդոց իր փառաց ամօրը նստի, դուք ալ տատուերկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք, Իսրայէլի տասուերկու ցեղերը դատուէ: Եւ ով որ թողուց ամէնը, կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր՝ իմ առանձն համար, հարիւրապատիկ պիտի առնէ, և յաւիտենական կեանք պիտի ժառանգէ: Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, և յետիններ առաջին:

ԴԼ. Ի

Քանզի երկնից թագաւորութիւնը տանաւտէր մարդու մը նման է, որ առաւանց կանուխ ելաւ իր այգիին համար բանւորներ ընտելու, Եւ բանւորներուն հետ սոր մէկ գահեկանի մը խօսք կապեց, ու զանոնք խրկեց իր այգին: Եւ ժամը իրեքին առեւանդեց ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ, որ չուկային մէջ պարագայ կայներ էին, Աւ ըսաւ անոնց, Դուք ալ գացէք ի՞մ այգիս, և ինչ որ արժան է՝ կուտամ ձեզի: Անոնք ալ գացին, 5 ու նորէն ժամը վեցին և ժամը

1 իննին ասեցինքը՝ եղաւ՝ անանկ
 6 բրաւ : Եւ ժամը տառնուակին
 11 ասեցինքը եղաւ : ուրիշները գը-
 տաւ : որ պարագայ կայներէին :
 ու անոնց բաւ : Ինչու հաւ բաւ
 7 լոր օրը պարագայ կայներէք : Բէ-
 11 սին իրեն : Անոր համար որ մե-
 կը մեզ վարձարձ չուանց : բաւ
 անոնց : Դուք ալ այդին գայէք :
 ու ինչ որ արժան է՝ պիտի աւ-
 8 ներ : Եւ իրիկուն որ եղաւ : այ-
 չ ինն տերը իր անտնոխն բաւ :
 11 Բանուորները կանչէ : և անոնց
 վարձք տուաւ : ետքիններէն սկսե-
 9 լով մինչեւ առաջինները : և եր-
 բոր եկան անոնք որ ժամը առա-
 11 նուակին գաղտնի էին : մէյակի դա-
 10 հեկան առին : Եւ առաջինները
 գարով՝ կը կարծէին որ աւելի
 պիտի առնեն : ու անոնք ալ ա-
 11 ռին մէյակի դահեկան : Երբոր
 առին : տանը տիրոջը դէմ տըր-
 տունց կ'ընէին : ու կ'ըսէին թէ՝
 12 Ատ ետքինները մէկ ժամ մը
 գործեցին : և անոնք հաւասար
 ըրիւր մեզի : որ օրուան ծանրաւ
 թիւնը ու անցութիւնը քա-
 13 շեցինք : Անիկոյ պատասխան
 տուաւ անոնցմէ մէկուն : ու բա-
 11 տաւ : Ընկերք ես քեզ չեմ զոհիւր-
 չէ : որ դու իմ հետ մէկ դա-
 14 հեկանի մը խօսք կ'ապեցիր : Ան-
 11 քուկը ու գնա : կ'ուզեմ որ առ
 ետքիններէ քեզի քառաժիտ պէս
 15 տամ : Միթէ ես իշխանութիւն
 չունիմ իմ բաներուս վրայ ինչ
 որ ուզեմ ընելու : կամ թէ քու
 աչքդ չար է : որ ես բարի եմ :
 16 Այսպէս յետինները առաջին
 պիտի ըլլան : և առաջինները
 11 յետին : Ինչու որ կանչուածնե-
 րը շատ են : բայց ընտրուածնե-
 րը քիչ :
 17 և երբոր Յիսուս Երուսա-
 ղէմ կ'ելէր : ճամբան առաւել
 կաւ աշակերտները հետը առաւ
 18 առանձին : ու բաւ անոնց : Ա-
 հա Երուսաղէմ կ'ընէր : և Որ-
 դին մարդոյ պիտի մատուռի քա-
 հանայապետներուն ու դպիրնե-
 րուն : և զանիկայ մահուան պի-

տի դատարարուն : Եւ զանի 19
 կայ հեթանոսներուն պիտի մատ-
 նեն ծաղը ընելու ու ձեծելու :
 և խաչը հանելու : ու երբորդ
 օրը յարութիւն պիտի առնէ :
 20 Ան ասենք ջերեգէտոն որդ-
 ւոյը մայրը իր որդւոյը հետ ե-
 կաւ անոր : երկրպագութիւն կ'ը-
 25 նէր : ու բան մը կը խնդրէր անիէ :
 Ան ալ բոլոր անոր : Ինչ կ'ուզէս :
 21 Ըսաւ անոր : Ըսէ՛ որ առ իմ եր-
 կաւ որդիքս մէկը ալ կ'ազմը : և
 մէկալը ձախ կ'ողմէ նորին քա-
 թագաւորութիւնի : մէջ : զա- 22
 տախտակ տուաւ Յիսուս : ու ը-
 տաւ : Չէք գիտեր ինչ կը խնդ-
 րէք : կրնաք խմել ան գաւաթը՝
 որ ես պիտի խմեմ : կամ ան
 մկրտութիւնովը մկրտուի՝ որ ես
 պիտի մկրտուիմ : ըսին իրեն :
 կրնանք : Եւ բաւ անոնց : Իմ 23
 գաւաթս պիտի խմէք : և ան
 մկրտութիւնովը որ ես մկրտուե-
 լու եմ : պիտի մկրտուիք : բայց
 իմ ալ կ'ազմս ու ձախ կ'ազմս նո-
 24 տիլը իմն չէ տալը : հապա որոնց
 որ պատրաստուած է իմ շօրմէս :
 և երբոր մէկալ տառարալէրուն 24
 լսեցին : ան երկու եղբայրներուն
 նիղացան : Իսկ Յիսուս իրեն կանչ-
 25 չեց զանոնք : ու բաւ : Գիտէք
 որ աղագայ իշխանները կը տիրեն
 անոնց : և մեծամեծները կ'իշխեն
 անոնց : Բայց ձեր մէջ անանկ 26
 պիտի չըլլայ : հապա ձեզմէ մի
 որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ : թող անի
 կայ ձեր ապաստարը ըլլայ : և 27
 ձեզմէ մի որ առաջին ըլլալ կ'ու-
 զէ : թող անիկայ ձեր ծառան
 ըլլայ : Ինչպէս Որդին մարդոյ
 չեկաւ սպասուորութիւն ընող 28
 ներ : հապա սպասուորութիւն
 ընելու : և իր կեանքը շատերուն
 համար սիրելի տալու :
 և երբոր անոնք Երկրովին 29
 ելան : մեծ բազմութիւն անոր
 ետեէն գնաց : Եւ ահա ճամ- 30
 բուն քովը երկու կայր նստած
 էին : երբոր լսեցին թէ Յիսուս
 կ'անցնի : աղաղակեցին ու ըսին :
 Ողորմէ մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի :

51 Եւ բազմութիւնք կը յանդիման
 նէր զանոնք, որ լռեն. բայց ա-
 նոնք ալ աւելի կ'աղաղակէին ու
 կ'ըսէին. Ողորմէ՛ մեզի Տէր՝ որ
 52 դի Գաւթի: Եւ Յիսուս կանկ
 առնելով կանչէր զանոնք՝ ու ը-
 տաւ. Ի՛նչ կուզէք որ ձեզի ը-
 53 նեմ: Ըսին անոր. Տէր՝ որ աշ-
 54 քերիս բացուին: Եւ Յիսուս
 խոջաղով՝ անոնց աշքերուն դը-
 պաւ. և շուտ մը անոնց աշքե-
 րը բացուեցան, ու անոր ետեւէն
 գացին:

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մե-
 տեցան, ու եկան Բեթփագէ
 գեղ՝ ի Չիթենեաց լեռը, ան
 2 տները Յիսուս իր աշակերտնե-
 րէն երկուքը խրկեց. Եւ ըսաւ
 անոնց. Գացէք առ ձեր զխմացի
 գեղը, և շուտ մը պիտի գանկք
 կապած էջ մը՝ ու անոր հետ ա-
 լանակ մը. արծրեկեցէք անոն-
 3 ու ինծի բերէք. Եւ թէ որ մէ-
 կը ձեզի բան մը ըսէ, ընէք թէ՛
 Տէրսը պէտք են. և շուտ մը
 4 անոնք պիտի խրկէ: Աս ամէն
 բաները եղան, որ կատարուի
 մարգարէին խօսքը՝ որ կ'ըսէ.
 5 Ըսէք Սիօնի ալմկանք. Ահա բո-
 թագաւորդ բեզի կու գայ, հեզ
 ու իշու վրայ հեծած՝ և իշու
 6 ձագի աւանակի վրայ: Աշակերտ-
 ները գացին. և ինասոր որ Յի-
 7 սուս խրկեց զառաւիրքեր էր, ը-
 րին. Ու բերին էջը և աւանակ
 կը, և անոնց վրայ խրկեց հան-
 8 գերաները գրին, ու նստաւ ա-
 շտերը խրկեց հանգերաները
 ձամբուն վրայ փռեցին, և ու-
 րիշները ձամբուն միւղեր կը
 կտրէին, ու ձամբուն վրայ կը
 9 տարածէին: Եւ Ժողովուրդնե-
 րը որ առջեւն ու ետեւէն կ'եր-
 ւթային, կ'աղաղակէին ու կ'ըսե-
 10 ին. Ոխանա որդւոյ Գաւթի,
 օրհնեալ է ան՝ որ Տէրսը անու-
 նովը կու գայ. Ոխանա ի բար-
 ձաւն:

Ու երբոր անկիայ Երուսաղէմ 10
 մտաւ, բարձր քաղաքը շարժե-
 11 յաւ, ու ըսաւ. Ո՞վ է ան: Եւ
 Ժողովուրդները ըսին. Արիւն
 Յիսուս մարգարէն է՝ Գաղիլեայի
 Նազարէթէն:

Եւ Յիսուս Ատուածոյ տաճարը 12
 մտաւ, ու դուրս հանեց ամէն ա-
 նոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէին
 ու կը գնէին, և ստաի փոխադնե-
 րուն սեղանները՝ ու աղանի ծա-
 13 խողներուն աթոռները կործանեց.
 Եւ ըսաւ անոնց. Գրաւած է թէ՛ 15
 իմ տունս աղօթքի տուն պիտի
 կոչուի, բայց դուք առիկայ աւա-
 զակներու ոյր բոլք:

Եւ տաճարին մէջ կայրեր ու 14
 կողեր եկան իրեն, և բժըշ-
 15 կեց զանոնք: Երբոր քահանայաւ
 պետները ու դպիրները անոն
 անոր ըրած հրաշքները, և աղա-
 քը որ տաճարին մէջ կ'աղաղա-
 կէին ու կ'ըսէին. Ոխանա որ-
 16 դւոյ Գաւթի, բարկացան. Ու
 ըսին անոր. Կը լռեն՝ ինչ կ'ըսեն
 ատնոնք. և Յիսուս ըսաւ անոնց,
 Այո՛, բնաւ չէք կարգացեր, թէ
 17 Մանկանց ու կաթնիկեր աղայոց
 բերնէն գովութիւն կատարեցիր:

Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն 17
 դուրս Բեթանիա ելաւ, ու գի-
 շերը հան կեցաւ:

Եւ առտունց երբոր քաղա 18
 քը կը դառնար, անթեցաւ.
 Ու ձամբուն վրայ թղենի մը տես 19
 ներով՝ քովը դնաց, և անոր վրայ
 տերևներէն ի զատ բան մը չգը-
 տաւ. ու ըսաւ անոր. Ասկէ ե-
 20 տե քեզմէ պտուղ չըլլայ յաւի
 տեան. և իսկոյն թղենին չոր-
 ցաւ: Եւ աշակերտները երբոր 20
 տեսան, զարմացան ու ըսին, Թէ
 ինասոր թղենին շուտ մը չըլլաւ:
 21 Յիսուս պատասխանեալով ըսաւ անոնց.
 Դժմալիս կ'ըսեմ՝
 22 ձեզի, թէ որ հաւատք ունենաք՝
 ու չերկմոխք, չէ թէ միայն առ
 թղենիին էղածը պիտի ընէք, հա-
 պանաւ թէ որ առ իւրեանք ընէք,
 Ելիք ու ծովը ինկիք, պիտի ըլ-
 22 Լայ: Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի

մէջ հաւատորմ կը խնդրէք, պիտի առնէք:

25 Ու երբոր անկիայ տաճարը եկաւ, քահանայապետները և ժողովուրդին ծերերը անոր մօտեցան՝ երբոր կը սորվեցընէր, ու ըսին, Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընես առ բաները, և ո՞վ տուաւ:

24 Բեզի աս իշխանութիւնը: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ, որ եթէ անկիայ ինձի բռնէք, ևս ալ ձեզի պիտի բռնեմ թէ ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընեմ:

25 աս բաները: Յովհաննէսին միջոցաւ թիւրքերը ուսկից էր, երկինքէն՝ թէ մարդոցմէ, և անոնք մէջերնին կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին:

26 Թէ որ բռնէք՝ Երկինքէն՝ մեզի պիտի բռնէ թէ՛ Հապա ինչո՞ւ Հաւատացիք անոր, իսկ թէ որ բռնէք՝ Կարողոցմէ, ժողովուրդէն կը վախնանք, ինչո՞ւ որ բռնեն ալ Յովհաննէսը իբրեւ մարգարէ կ'ընդունին: Եւ պատասխան տալով Յիսուսին՝ ըսին, Չենք գիտեր, և ինքը ըսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի չեմ բռնիր թէ ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ընեմ՝ աս բաները:

28 Բայց ի՞նչպէս կ'երևնայ ձեզի, մէկ մարդ մը երկու սրղի ունէր, ու գնաց առջևին ըսաւ, Որդեակ՝ գնա՛ սյուսը այգիիս մէջ:

29 Գործէ՛: Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ, Չեմ ուզեր ելնալ, բայց ետքը զըջացաւ՝ ու:

30 Գնաց: Մէկ ժամ ալ գնաց, և առնակ ըսաւ, անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ, Կ'երթամ:

31 Եւ Գնաց: Հիմա աս երկուքէն որը ի՞նչ հօրը կամքը կատարեց, ըսին անոր՝ Առջևը, Յիսուս ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ մարտաւորները ու պաշտօնիները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Ատուծոյ թագաւորութիւնը: Ինչո՞ւ որ Յովհաննէս արքայութեան ծախայով էկաւ ձեզի, և դուք անոր Հաւատացիք, բայց մարտաւորները ու պաշտօնիները անոր հաւատացին,

և դուք տեսաք՝ ու ետքը չզոյ՞ւցիք անոր հաւատացալ:

Արիշ առսկ մին ալ լսեցէք. 55 Մէկ տանուտէր մարդ մը կար՝ որ այգի մը տնկեց, ու ցանգով պատեց զանիկայ, և անոր մէջը հնձան փորեց, ու աշտարակ շէնեց, և զանիկայ մշակներու յանձնեց, ու ինքը օտար կրկիր մը գնաց: Երբոր պտուղի ժամաւ 54 նսկը մօտեցաւ, իր ծառաները մշակներուն խրկեց, որ անոր պտուղները առնեն: Եւ մշակները անոր ծառաները բռնեցին, մէկը ձեծեցին՝ միւսը սպաննեցին՝ մէկ ուրիշը քարովեցին: Նորէն ուրիշ ծառաներ խրկեց՝ 56 առջևներէն շատ, և անոնց ալ անանկ ըրին, Վերջը իր որդին խրկեց անոնց՝ բռնելով. Գործէ՛ ամէնան իմ որդիս: Բայց մշակները երբոր տեսան որդին, իրարաւ բռնեցին. Անիկայ է ժառանգը, եկէք զանիկայ սպաննէք, ու անոր ծառանգութեանը տիրենք:

Եւ առին զանիկայ այգիէն դուռն 59 հանեցին, ու սպաննեցին: Ուստի երբոր այգիին տէրը գայ, ի՞նչ պիտի ընէ ան մշակներուն: Ըսին իրեն, Ա՛ն չարերը չարաշար պիտի կորսնցընէ, և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու, որոնք պտուղները խրկեց ժամանակին պիտի տան իրեն, Ըսաւ անոնց 42 Յիսուս, Բնաւ չէք կարգացեր գրքին մէջ, Ա՛ն քարը որ շինողները անարգեցին, անիկայ անկիւնին գուրը եղաւ, անիկայ Տէրովմէ եղաւ, և զարմանալի է մեր աչքերուն: Ասոր համար 43 կ'ըսեմ ձեզի, որ Ատուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի, ու անանկ ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղները բերէ: Եւ ո՞վ որ աս քարիս վրայ 44 խնայ պիտի կտրաի, և որով որ ինչո՞ւ պիտի փորէ զանիկայ:

Ու երբոր քահանայապետները և փարիսեցիները անոր առնակները լսեցին, խնայան որ ի-

46 րենց համար կրտսեր: Եւ կը
փնտռէին թէ ինչպէս բռնեն
զանիկայ, բայց ժողովաւորէն
փախցան. ինչու որ մարգարէի
պէս կ'ընդունէին զանիկայ:

ԳԼ. ԻԲ

- 1 Դարձեալ պատասխան տու-
աւ Յիսուս՝ և առակներով ը-
- 2 տաւ անոնց. Երկինց թագաւոր
ընթերցիր թագաւոր մարդու մը
կը նմանի, որ իր սրբւոյն համար
- 3 հարսնիք բռաւ: Եւ իր ծառա-
ները խրկեց՝ որ կանչեն հարս-
նիքի հրաւիրուածները, և անոնք
- 4 չուզեցին գալ: Հարէն ուրիշ
ծառաներ խրկեց՝ ու բռաւ. Բ-
սէք հրաւիրուածներուն. Ահա
իմ ծառս պատրաստեցի, զուտ,
լակներս ու գէթ կենդանիներս
մարմնաւոր են, և ամենբանայատ-
- 5 րատ է. հարսնիք եկէք: Եւ
անոնք անհագութիւն ընելով
գացին, մէկը իր արտը, ու մէ-
- 6 կայը իր առուտուրին. Եւ ու-
րիշները անոր ծառաները բռնե-
ցին, նախատեցին ու սպաննե-
- 7 ցին: Թագաւորն ալ երբոր լսեց
բարկացաւ, և իր զօրքերը խոր-
կեց՝ ու ան սպաննողները սատ-
- 8 կեցուց, ու անոնց բազմաքը այրեց:
- 9 Ան ատենը իր ծառաներուն
բռաւ. հարսնիքը պատրաստ է՝
բայց հրաւիրուածները արժանի
- 10 չէին: Աւստի գացէք ծամբու
գլուխները, և ով որ գտնելու
լղաք՝ հարսնիքի հրաւիրեցէք:
- 11 Եւ ան ծառաները ելան ծամ-
բաներուն վրայ, ու ով որ գը-
տան թէ չար և թէ բարի՝ ամէնն
ալ ժողովեցին, ու հարսնիքը հարս-
- 12 նեւորներով լեցուցեաւ: Եւ թա-
գաւորը երբոր մտաւ հարսնեւոր-
ները տեսնելու, հոն մէկ մարդ
մը տեսաւ, որ հարսնիքի հան-
- 13 դերձ հագած չէր. Եւ բռաւ ա-
նոր. Ընկեր՝ ինչու համար հոս
մտար, առանց հարսնիքի հան-
դերձ ունենալու, և անիկայ
- 14 պատասխանեցաւ: Ան ատենը թա-

կապեցէք ասոր ստեղծը ու ձեռ-
քերը, և առէք ու հանեցէք
զանիկայ գուրսի խաւարը. հոն
պիտի բլայ լայ՝ ու ակռաներ
կձուցնուի: Ինչու որ կանչուած 14
ները շատ են, ու ընտրուած
ները քիչ:

Ան ատենը փարիսեցիները գա- 15
ցին խորհուրդ բրին, թէ ինչ-
պէս անոր որոգայթ մը դնեն
խոտով: Եւ իրենց ուշակերտ 16
ները շէրով գետնաներուն հետ
մէկտեղ խրկեցին անոր՝ ու բրին.
Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմո-
րիտ էս, և ճշմարտութեամբ
Աստուծոյ ծամբան կը սարկեցը-
նեն, ու մէկու մը համար հագ-
չէ. քանզի մարդոց երեսպաշ-
տութիւն չես բներ. Աւստի մեզի 17
լսէ՛ք, քեզի ինչպէս կ'երևնայ.
Կայորին տուրք տալ արժան է՝
թէ չէ՛: Յիսուս գիտնալով ա- 18
նոնց խորամանկութիւնը բռաւ.
Ինչու զիս կը փարձէք՝ կեղ-
ծաւորներ. Յուշուցէք ինձի 19
տուրքին դրամը, և անոնք գա-
հեկան մը բերին իրեն: Աւ ը- 20
տաւ անոնց. Որո՞նքն է աս պատ-
կերը ու գիրը: Բայն անոր՝ Կայս- 21
րին. ան ատենը բռաւ անոնց.
Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝ Կայս-
րին տուէք, և ան որ Աստուծոյն
է՝ Աստուծոյ պատէ՛ք: Երբոր լսե 22
ցին՝ զարմացան, և թողուցին
զանիկայ՝ ու գացին:

Նոյն օրը անոր քովը եկան 23
սագաւակեցիները, որոնք կ'ըսեն
թէ յարութիւն չկայ, և անոր
հարցուցին՝ Ըսելով. Վարդա- 24
պետ, Մովսէս բռաւ. թէ որ մէկը
առանց զուակի մեռնելու բը-
լայ, անոր եղբայրը առնէ անոր
կնիկը, և իր եղբօրը զուակ հա-
նէ: Արդ՝ եօթը եղբայրներ 25
կային մեր մէջը, և առջինը կնիկ
առաւ՝ ու մեռաւ, և զուակ
չունենալուն համար՝ իր կնիկը
ձգեց իր եղբօրը: Նոյնպէս ալ 26
երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
եօթնորորդը: Ամենէն ետքը 27
կնիկն ալ մեռաւ: Աւրեմն յարա- 28

Թեան ատենը ան եօթնէն որուն
կնիկը պիտի ըլլայ ։ ինչու որ ա-
մենին ալ զանկիկայ ինչ ունեցան ։
29 Եւ Յիսուս պատասխան տալով
անոնց ըսաւ ։ Դուք մարտիմ էք ։
որ ոչ գիրքերը գիտէք ։ և ոչ
30 Աստուծոյ զօրութիւնը ։ Քանզի
յարութեան ատենը ոչ կնիկ
կ'առնեն ։ և ոչ էրկան կը տը-
րուին ։ հապա երկինքի մէջ Աս-
տուծոյ հրեշտակներուն պէս են ։
31 Բայց մեռելներուն յարութիւն
տեսնելուն համար չէք կարգա-
ցեր Աստուծոյ ձեզի ըսուած
32 խօսքը ։ Եւ եւ Աբրահամին Աս-
տուածք ։ և Իսահակին Աս-
տուածք ։ և Յակոբին Աստու-
ածք ։ Աստուած մեռելներուն Աս-
տուածք չէ ։ հապա կենդանի-
33 ներուն ։ Ու ժողովուրդները լսե-
լով կը զարմանային անոր վար-
դապետութեանը վրայ ։
34 Բայց փարիսեցիները երբոր
լսեցին թէ անկիկ պատմածե-
ցոյց սաղաւթիցիները մեկտեղ
35 ժողովուեցան ։ Եւ անոնցմէ մէկը
օրինական մը հարցոց զանկիկայ
36 փորձելով ։ ու ըսաւ ։ Վարդապե-
տ ։ որ պատուիրանքը մեծ է
37 օրէնքին մէջ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր ։ Քու Տէր Աստուածդ սի-
րես քու բոլոր սրտովդ ։ և քու
բոլոր անձովդ ։ և քու բոլոր մտ-
38 քովդ ։ Ըսէ անաշին ու մեծ
39 պատուիրանքը ։ Ու երկրորդ սիրես
40 քու անձիդ պէս ։ Աս երկու պա-
տուիրանքէս կատարած են բոլոր
օրէնքը և մարգարէները ։
41 Ու երբոր փարիսեցիները ժող-
վուեցան ։ Յիսուս հարցոց ա-
42 նոնց ։ ու ըսաւ ։ Քրիստոսի վրա
յով ինչ կարծիք ունիք ։ անկիկ
43 որուն որդին է ։ Ըսին իրեն ։ Դա-
ւիթին ։ Ըսաւ անոնց Յիսուս ։
Հապա ինչպէս Դաւիթը Հո-
գիով զանկիկայ Տէր կը կոչէ ու
44 կ'ըսէ ։ Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ ։
Հոտէ իմ աջ կողմս ։ մինչև որ
45 տուածդ ան ընեմ ։ Ուրեմն թէ որ

Դաւիթ զանկիկայ Տէր կը կոչէ ։
ինչպէս անկիկայ անոր որդին
կ'ըլլայ ։ Եւ մէկը շէր կ'ըսար ա- 46
նոր խօսք մը պատասխանել ։ ու
ան օրէն և աւել մէկը շէր համար
ձակեք անոր բան մը հարցնելու ։

ԳԼ. ԻԳ

Ու ատենը Յիսուս խօսեցաւ 1
ժողովուրդներուն և իր աշա-
կեաններուն ։ ու ըսաւ ։ Մատէ 2
սին աթոռը դպիրները և փարի-
սեցիները նստած են ։ Ուրեմն 3
ինչ որ ձեզի կ'ըսեն որ պահէք ։
պահեցէք ու ըրէք ։ բայց անոնց
գործներուն պէս մի ընէք ։ ին-
չու որ կ'ըսեն ու չեն ընել ։
Քանզի ծանր և տանկու դժ- 4
ուար բեռներ կը կապեն ։ ու կը
զենեն մարդոց ուսերուն վրայ ։ և
իրենց մատով չեն ուղեր զանոնք
շարժել ։ Եւ իրենց ամէն գործ 5
քերք մարդոց երկնայաւ համար
կ'ընեն ։ կը լայնցընեն իրենց գը-
րագանները ։ ու կ'երկրցընեն
իրենց հանգիստներուն քղանցք-
ները ։ Ընկերներու մէջ առա- 6
ջին բարոյցները կը սիրեն ։ և ժո-
ղովարաններուն մէջ առաջին ա-
թոռները ։ ու շուկաներուն մէջ
բարկները ։ Եւ մարդոցմէ Բաբ- 7
բի Ռաբբի կոչուի ։ Բայց դուք 8
Ռաբբի մի կոչուիք ։ ինչու որ
ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է ։ այս-
ինչն Քրիստոս ։ և դուք ամենքդ
եղբայր էք ։ Ու երկրի վրայ մէկ 9
ձեզի Հօյր մի կոչէք ։ ինչու որ
ձեր Հօյրը մէկ մըն է ։ որ եր-
կինքն է ։ Եւ դուք ուսուցիչներ 10
մի կոչուիք ։ ինչու որ ձեր Ու-
սուցիչը մէկ մըն է ։ այսինչն Քրիս-
տոս ։ Եւ ձեր մէջէն մեծը ձեր 11
պատաւորը պիտի ըլլայ ։ Ո՛վ որ 12
իր անձը կը բարձրացնէ ։ պի-
տի խոնարհի ։ և ո՛վ որ իր անձը
կը խոնարհեցնէ ։ պիտի բարձ-
րանայ ։

Բայց վայ ձեզի կեղծաւոր 13
դպիրներ ու փարիսեցիներ որ
երկնից թագաւորութիւնը մտը
դոց առջիւ կը գոցէք ։ քանզի

դուք չէք մոռնէր, և մոռնալն ըն
 14 ալ չէք թողուր որ մոռնեն: Վայ
 ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
 րիսեցիներ՝ որ որբւարկներուն
 առնները կ'առնէք, ու ծաղիկ ե-
 րևնայու համարադժբք կ'երկրն
 ցրէք: անոր համար աւելի դատա-
 պարտութիւն պիտի ընդունիք:
 15 Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու
 փարիսեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք
 կը պտըտիք մէկը նորահաւատ ը-
 ներու, ու երբոր ըլլայ, դանիկայ
 ձեղմէ երկու անգամ աւելի գե-
 16 հէնի որդի կ'ընէք: Վայ ձեզի
 կեղծ աւաճնորդները որ կ'ընէք
 թէ՛ Ո՛վ որ տաճարին վրայ եր-
 դում ընէ, բան մը չէ, բայց ով
 որ տաճարին մէջէ ստիկին վրայ
 երդում ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ:
 17 Ո՛վ յիմարներ ու կոյրեր՝ որը
 մեծ է, ոսկի՛ն և թէ տաճարը,
 18 որ կը սրբացնէ՝ ստիկն: Եւ թէ՛
 Ո՛վ որ սեղանին վրայ երդում
 ընէ, բան մը չէ, բայց ով որ
 սեղանին վրայ պատարագին վրայ
 երդում ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ:
 19 Յիմարներ ու կոյրեր՝ որը մեծ
 է՝ պատարագը՝ եթէ սեղանը,
 որ կը սրբացնէ՝ պատարագը:
 20 Ուստի ով որ սեղանին վրայ եր-
 դում ընէ, երդում կ'ընէ անոր
 վրայ՝ և անոր վրայի ամէն բա-
 21 ներուն վրայ: Եւ ով որ տաճա-
 րին վրայ երդում ընէ, երդում
 կ'ընէ անոր վրայ՝ և անոր մէջ
 22 բնակողին վրայ: Եւ ով որ եր-
 կինքին վրայ երդում ընէ, եր-
 դում կ'ընէ Վատուծոյ աթոռին
 վրայ և անոր վրան նստողին վրայ:
 23 Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
 ու փարիսեցիներ՝ որ անանութիւն
 ու ոսմիթիւն և չամանին տատա-
 նորդը կը վճարէք, ու կը ձգէք
 օրէնքին ծանր ծանր բաները,
 դատաստանը և ողորմութիւնը
 ու հաւատքը, ասոնք պէտք էր
 24 ընել, և ասոնք չձգել: Կոյր ա-
 ւաճնորդներ՝ որ միջուկը կը
 քամէք, և ուղար կը կոխէք:
 25 Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
 ու փարիսեցիներ՝ որ գաւաթին

ու սննակին դուրսի կողմը կը
 մաքրէք, ու ներսէն յափշտո-
 կութեամբ և տնիրաւութեամբ
 լեցուն են: Կոյր փարիսեցի՛ աւ
 26 աւայ գաւաթին ու սննակին ներ-
 սի կողմը մաքրէ, որ անոնց
 դուրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ:
 Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
 27 ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք
 ծեփած գերեզմաններու, ասոնք
 դուրսէն գեղեցիկ կ'երևան, և
 ներսէն մեռելներու սկզբներով
 և ամէն ինչ աղծութիւնով լե-
 28 ցուն են: Նոյնպէս ալ դուք դուր
 սէն մաքուց արդար կ'երևաք,
 ու ներսէն կեղծաւորութեամբ
 և անօրէնութեամբ լեցուն էք:
 Վայ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
 29 ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէ-
 ներուն տապանները կը շինէք, և
 արգարներուն գերեզմանները կը
 զարդարէք: Ու կ'ընէք. թէ որ
 30 մեր հայրերուն օրերը ըլլային,
 անոնց հետ մարգարէներուն ար-
 եանը մոտնակից չէինք ըլլար: Ու
 31 ընէ՛ք դուք ձեր վրայ կը փայէք
 թէ անոնց զաւակներն էք, որ մար-
 32 գարէները կը սպաննէին: Ուստի
 դուք ալ ձեր հայրերուն չափը
 լեցունցէք: Օ՛ձեր՝ իծերուն ծը-
 33 նունքներ, ի՛նչպէս պիտի փախ-
 չիք գեհէնին դատապարտութե-
 նէն: Ասոր համար՝ ահա ես կը
 34 խրկեմ ձեզի մարգարէներ և ի-
 մաստուններ ու դպիրներ, և ա-
 35 նոնցմէ մէկ քանիւնց պիտի սպա-
 նէք, ու խաչը հանէք, և մէկ
 քանիւնց ձեր ժողովարաններուն
 մէջը պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ
 քաղաք հալածէք: Որպէս զի եր-
 36 րբ վրայ թափուած բոլոր ար-
 դար արիւնք ձեր վրայ գայ, ար-
 դար Աբելին արիւնէն՝ մինչև
 Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա-
 յին արիւնք, որ տաճարին ու
 սեղանին մէջտեղը սպաննեցիք:
 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Աս ամէն
 36 բաները պիտի դայ աս աղգիս
 վրայ:
 Ո՛վ երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, 37
 որ մարգարէները կը սպաննէիր,

ու քեզի խրկուածնէրը կը քար-
կոծէիր . քանի անգամ քաւ ար-
դաքնէրդ ժողովէ ուղեցի ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թնկերուն
տակը կը ժողովէ . և դուք չուզէ-
58 ցիք : Ահա ձեր տունը ձեզի ա-
ւերակ պիտի մնայ . ինչու որ
ձեզի կ'ըսեմ , որ ալ տակէ ետեւ
պիտի չտեսնէք զին , մինչև որ
լսէք . Օրհնեալ է ան որ Տէրսը
անուամբ կու գայ :

ԳԼ . ԻԴ

1 Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս
երէրով կ'երթար . ու աշակերտ-
ները անոր քովը գային տաճա-
րին շէնքերը իրեն ցուցնելու :
2 Եւ Յիսուս անոց ըսաւ . Չէք
տեսներ առ ամէն բաները , ճիշ-
մարիտ կ'ըսեմ ձեզի , պիտի չմնայ
հաւքարքարի վրայ որ շքակուի :
3 Ու երբոր անիկոյ Չիթենեաց
ըւր նստեր էր , աշակերտները
իրեն եկան առ ամէն ու ըսին .
Ըսէ՞ ձեզի՝ երբ պիտի ըլլան առ
բաները . և քաւ գալատեանդ՝ ու
աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ
4 պիտի ըլլայ : Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ անոց ,
2 զգոյշ կեցէք չըլլայ որ մէկը
5 ձեզ խաբէ . ինչու որ շատերը
պիտի գան իմ անուամբ ու ը-
սեն , թէ էս եմ Քրիստոսը . ու
6 շատերը պիտի մոլորցնեն : Եւ
պիտի լսէք պատեալուն , ու
պատեալուն ըսելու . զգոյշ
կեցէք որ չխառնիք . ինչու որ ան
ամէն բաները պէտք է որ ըլլան ,
7 բայց դեռ վերջը չէ : Ասան զի
աղբ աղբի վրայ պիտի ելլէ , ու
թագաւորութիւն թագաւորու-
թեան վրայ , և տեղ տեղ սովեր
ու մահաբաժաններ , և երկրա-
շարժութիւններ պիտի ըլլան :
8 Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն
9 սկիզբն են : Ան ատենը ձեզ նե-
ղութիւն պիտի մատնեն , և ձեզ
պիտի ապանեն , ու իմ անուանո
համար ամէն ազգերուն ատելի
10 պիտի ըլլաք : Եւ ան ատենը շա-
տերը պիտի գայթակղին , ու

մեկըմէկ պիտի մատնեն , և մէկ
զմէկ պիտի առնեն : Եւ շատ
11 սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն ,
ու շատերը պիտի մոլորցնեն :
Եւ անօրէնութիւնը շատեալուն
12 համար՝ շատերուն սերը պիտի
զաղի : Բայց մի որ մինչև վերջ
13 համբերէ , անիկոյ պիտի ապրի :
Եւ արքայութեան առ աւետա-
14 րանը բախնալով աշխարհի մէջ
պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգե-
րուն վկայութիւն ըլլալու , և
անիկէ ետեւ վերջը պիտի գայ :

Ուստի երբոր տեսնէք աւեր
15 մուխին պղծութիւնը՝ որ Գա-
նիել մարգարէին ձեռքովը քա-
ւած է , թէ ասոր տեղը կը
կենայ . (ով որ կարգալ թող
հասկընայ .) Ան ատենը Հրեա
16 տանի մէջ եղողները՝ լեռները
թող փախչին . Եւ ան որ տանի
17 քին վրայ է՝ թող չիջնէ իր տու-
նէն բան մը առնելու . Եւ ան
18 որ արտին մէջն է՝ թող ետ
չգառնայ իր հանդերձները առ-
նելու : Բայց վայ ան օրերը յի
19 եղողներուն ու ծիծ առողնե-
րուն : Եւ աղօթք րեք՝ որ ձեր
20 փախչիլը ձեռք չըլլայ , ոչ ալ
շաբաթ օրը . Քանզի ան ատենը
21 անանկ մեծ նեղութիւն պիտի
ըլլայ , որուն նման աշխարհի
սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ ,
ոչ ալ պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ
22 ան օրերը չքիչնային , բնաւ մէկ
մարմին մը պիտի չապրէր . բայց
ընտրեալներուն համար ան օրերը
պիտի քիչնան : Ան ատենը թէ
23 որ մէկը ձեզի լսէ , թէ Ահա
հոս է Քրիստոսը կամ հոն , մի
հաւատաք . ինչու որ սուտ քրիս-
24 տաներ և սուտ մարգարէներ պի-
տի ելլեն , ու մեծ նշաններ և
հրաշքներ պիտի ցուցնեն , որ
եթէ կարելի էր՝ ընտրեալներն
ալ մոլորցնեն : Ահա ձեզի առա-
25 ջուց ըսի : Ուստի թէ որ ձեզի
26 լսեն թէ Ահա անապատին մէջն
է , մի ելլէք . և թէ Ահա ներքին
սենեակներուն մէջն է , մի հա-
ւատաք : Ասան զի ինչպէս որ 27

- փայլալը արեւելքէն կ'ելլէ՝ ու
մինչեւ արեւմուտք կ'երեւնայ,
անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մար-
28 դոյ գաղաւտը: Քանզի ուր որ
մեռած մարմին կայ, հոն պիտի
ժողովոյն արժիւնները:
- 29 Եւ շուտ մը ան նեղութեան
օրերէն ետեւ՝ արեգակը պիտի
խառարի, ու լուսինը իր ըսող
պիտի չտայ, և աստղերը եր-
կինքէն պիտի խնան, ու երկնից
գօրութիւնները պիտի շարժին:
- 30 Եւ ան ատենը Որդւոյ մարդոյ
նշանը պիտի երեւնայ երկինքի
մէջ, ու ան ատենը երկրիս բո-
լոր ապգերը կոծ պիտի ընեն,
ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ
երկինքի ամփոքուն վրայ եկած՝
գօրութիւնով ու մեծ փառքով:
- 31 Եւ անիկայ իր հրեշտակները պի-
տի խրկէ մեծածայն փառով, ու
պիտի ժողովին իր բնաբանները
չորս հովերէն՝ երկինքին մէկ
ծայրէն մինչեւ մէկալ ծայրը:
- 32 Թղթեիէն առաի մը սարկե-
ցէք. որ երբ անոր աստիճանը կը
կախուզան, ու տերեւները կը
ցցուին, գիտէք թէ ամառը
33 մօտ է: Նոյնպէս ալ դուք երբոր
աս ամէն բաները տեսնէք, գիտ-
ցէք որ մօտ է դռներուն քովը:
- 34 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աս
աղգը պիտի չանցնի, մինչեւ որ
35 աս ամէն բաները ըլլան: Երկինքը
ու երկիրը պիտի անցնին, բայց
իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին:
- 36 Իսկ ան օրուան և ան ժաման
համար՝ մէկը չգիտեր, ո՛չ ալ
երկնից հրեշտակները, հասցաւ մի-
37 այն իմ Հայրս: Բայց ինչպէս որ
Նոյն օրերը եղաւ, Որդւոյ մար-
դոյ գաղաւտն ալ այնպէս պիտի
38 ըլլայ: Քանզի ինչպէս էին ան
օրերը ջրհեղեղէն առաջ, կ'ու-
տէին՝ կը խմէին՝ կնիկ կ'առնէին
ու երկան կու տային, մինչեւ ան
39 օրը՝ որ Նոյ տոսպանը մօտաւ, Եւ
չգիտցան՝ մինչեւ որ ջրհեղեղը ե-
կաւ, ու ամէնը վերցուց: Որդւոյ
մարդոյ գաղաւտն ալ այնպէս
40 պիտի ըլլայ: Ան ատենը Բէ որ

երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան,
մէկը պիտի առնուի՝ ու մէկալը
ձգուի: Եւ Բէ որ երկու կնիկ 41
մէկ աղօրիքի մէջ աղարու վրայ
գտնուին, մէկը պիտի առնուի՝
ու մէկալը ձգուի:

Ուրեմն արթնն կեցէք. ինչու 42
որ չէք գիտեր թէ որ ժաման
ձեր Տէրը կու գայ: Բայց աս 43
գիտցէք, որ Եթէ տանուտէրը
գիտնար՝ թէ Գիշերասան որ պա-
հուն գողը կու գայ, արթնն
կը կենար, և թող չէր տար որ
իր տունը ծակեն: Անոր համար 44
դուք ալ պատրաստ կեցէք, քան
զի Որդին մարդոյ կու գայ անանկ
ժամաւ մէջ որ դուք չէք կար-
ծեր: Առտի միջ ան հաւատաւ 45
բիւժ ու խնամատն ծառան՝ որն
որ իր տէրը իր ծառաներուն
վրայ գրաւ, որ ատենին անոնց
կերակուր տայ: Երանի է ան 46
ծառային, որն որ իր տէրը ե-
կած ատենը՝ անանկ ըրած պիտի
գտնէ: Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, 47
որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
պիտի կեցընէ զանիկայ: Հապա 48
թէ որ ան չար ծառան իր սրը
տին մէջը բռնէ, Իմ տէրս իր գալը
կ'ուշացնէ, Եւ սկսի իր ծա- 49
ռայակիցները ծեծել, ու գինով
ներսուն հետ ուտել ու խմել,
Ան ծառային տէրը պիտի գայ 50
անանկ մէկ օր մը՝ որ չապատեր,
և անանկ մէկ ժամ մը՝ որ չգիտեր:
Եւ զանիկայ մէջտեղէն պիտի 51
կորէ, ու անոր բաժինը կեղծա-
ւորներուն հետ պիտի գնէ: Հոն
պիտի ըլլայ ըսլ՝ ու ակռաներ
կ'աւրընէ:

ԳԼ ԻԵ

Ան ատենը երկնից Թագաւո 1
բաթիւնը պիտի նմանի տառը
կայսերու, որոնք իրենց լապտեր
ները առնելով՝ փռան գիմաւո 2
բեւաւ ելան: Ասանկէ հինգը ի 2
մատուռն էին, և հինգը յիմար,
Որ յիմարները առին իրենց լապ- 3
տերները, ու հետեւին եղ չա-
ռին, Բայց իմաստունները ի 4

8 րենց լապտերներուն հետ ամանն
 9 ներսով եղ ալ առին : Եւ փետան
 որ ուշացաւ , ամէնն ալ թմբե-
 6 ջան ու քնացան : Եւ կէս գի-
 շերին ձայն մը եղաւ : Ահա փետան
 կու գայ՝ զանիկայ դիմաւորելու
 7 եկէք : Ան ասենք բոլոր կոյսերը
 ելան , ու իրենց լապտերները
 8 շիտկեցին : Եւ յիմարները ըսին
 իմաստուններուն : Տուէք մեզի
 ձեր եղեն : Ինչու որ մեր լապ-
 9 տերները մարելու վրայ են : Պա-
 տախտան տուին իմաստունները՝
 ու ըսին . Չըլլայ որ մեզի ու ձե-
 ղի չբաւականանայ , այլ յաւէտ
 ծախողներուն գացեք և գնեցէք
 10 ձեզի համար : Երբոր անոնք գա-
 ցին գնելու՝ փետան եկաւ , ու
 պատրաստ եղողները անոր հետ
 հարսնիքը մտան , և գումար գա-
 11 ջաւեցաւ : Ետքը մէկ ալ կոյսերը
 եկան , ու ըսին . Տէր՝ Տէր՝ բաց
 12 մեզի : Բայց անիկայ պատասխան
 տուաւ ու ըսաւ . Ճամբորտ կ'ը-
 սեմ ձեզի թէ Ես ձեզ չեմ ճանչ-
 13 նար : Ուրեմն արժան կեցէք ,
 ինչու որ ոչ օրը գիտէք , և ոչ
 ժամը :
 14 Բանցի ինչպէս օտար երկիր
 գացող մարդ մը՝ կանեց իր ծա-
 ուաները , և իր ունեցածը անոնց
 15 յանձնեց : Սէկուսն տուաւ հինգ
 տաղանդ , ու մէկուն՝ երկուք ,
 և մէկուն՝ մէկ , ամէն մէկուն իր
 կարողութեանը չափ , ու անմի-
 16 ջապէս ճամբայ ելաւ : Եւ ան որ
 հինգ տաղանդը առած էր , զը-
 նաց անոնցմով գարծ տեսաւ , և
 ուրիշ հինգ տաղանդ շահեցաւ :
 17 Հմանապէս ան որ երկուքը առա-
 ձէր , ուրիշ երկուք ալ շահեցաւ :
 18 Իսկ ան որ մէկը առած էր , զը-
 նաց գետնը փորեց , ու իր տի-
 19 բովը ստակը պահեց : Շատ ժա-
 մանակէ ետեւ ան ծառաներուն
 տէրը եկաւ , և անոնցմէ հաշիւ
 20 ուղեց : Եւ հինգ տաղանդը առ-
 նողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տաղանդ
 ալ բերաւ , ու ըսաւ . Տէր՝ հինգ
 տաղանդ յանձնեցիր ինձի , ահա
 ուրիշ հինգ տաղանդ ալ անոնց

վրայ շահեցայ : Ըսաւ անոր իր 21
 տէրը . Ապրիմ բարի ու հաւա-
 տարիմ ծառայ , դուն որ քիչ
 բանին մէջ հաւատարիմ եղար ,
 քեզ շատ բանեքաւ վրայ պիտի
 կեցընեմ , մօտիւր քու տիրաջդ ու-
 րախաւթեանը մէջ : Երկու տա- 22
 ղանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ը-
 սաւ . Տէր՝ երկու տաղանդ յանձ-
 նեցիր ինձի , ահա ուրիշ երկու
 տաղանդ ալ անոնց վրայ շահե-
 ցայ : Ըսաւ անոր իր տէրը . Ապ- 23
 րիմ բարի ու հաւատարիմ ծա-
 ռայ , դուն որ քիչ բանին մէջ
 հաւատարիմ եղար , քեզ շատ
 բանեքաւ վրայ պիտի կեցընեմ ,
 մօտիւր քու տիրաջդ ուրախաւթեա-
 նը մէջ : Սէկ տաղանդը առնողն 24
 ալ եկաւ , ու ըսաւ . Տէր՝ գիտէի
 որ դուն խիտ մարդ մնն ես ,
 չսերմանած տեղէդ կը հնձես ,
 ու չցանած տեղէդ կը ժողվես ,
 ուստի վախնալով , գացի քու 25
 տաղանդդ գետնին տակը պահե-
 ցի , ուստի ահա քուկդ քեզի :
 Պատասխան տուաւ անոր տէրը՝ 26
 ու ըսաւ անոր . Չար և ծոյլ
 ծառայ՝ գիտէիր որ չսերմանած
 տեղէս կը հնձեմ , ու չցանած
 տեղէս կը ժողվեմ , Ուրեմն պէտք 27
 էր քեզի որ իմ ստակն սեղանա-
 լորներուն տայիր , որ ես եկած
 ատեն շահովը առնեիր իմա՝ Արդ՝ 28
 առէք ատկէ տաղանդը , ու տա-
 ւոր տաղանդ ունեցողին տուէք :
 Ինչու որ ամէն ունեցողին պիտի 29
 պատի , ու պիտի աւելնայ , և
 չունեցողին ունեցածն ալ անկէ
 պիտի առնուի : Եւ ատ անպի- 30
 տան ծառան գաւթի խաւարը
 հանեցէք . հոն պիտի ըլլայ լաւ
 ու ակուսներ կ'առջնուի :
 Ու երբոր թրգին մարդայ իր 31
 փառքովը գայ , և բոլոր սուրբ
 հրեշտակները իր հետը , ան ա-
 տենը իր փառաց աթոռը պիտի
 նստի , Եւ անոր առջևը պիտի 32
 ժողվուին բոլոր ազգերը , ու
 զանոնք իրարմէ պիտի դատէ ,
 ինչպէս որ հովիւ մը ոչխարները
 այժեղէն կը դատէ , Եւ ոչխար 33

- նէրը իր աջ կողմը պիտի կայնէ-
ցնէ: ու այժերը՝ ձախ կողմը:
- 34 Ան առենը թագաւորը իր
աջ կողմը եղողներուն պիտի ը-
սէ: Եկէք իմ Հօրս օրհնածները,
աշխարհի սկիզբէն ձեզն համար
պատրաստուած թագաւորը:
- 35 Թիւնը ժառանգեցէք: Ինչու որ
անօթեցայ, և ինծի ուտելիք
առիք. ծարաւեցայ, ու ինծի
խմցուցիք. օտարական էի, և
- 36 զիս ներս առիք: Մերկ էի, և
զիս հագուեցուցիք, հիւանդ էի,
ու ինծի տեսեկաք. բանտի մէջ
- 37 էի, և ինծի եկաք: Ան առենը
արդարները անոր պատասխան
պիտի տան՝ ու բռնէ, Տէր՝ երբ
քեզ անօթեցած տեսանք, ու կե-
րակրեցինք, կամ ծարաւած՝ ու
- 38 խմցուցինք: Ե՛րբ քեզ օտարա-
կան տեսանք, և ներս առինք,
կամ մերկ՝ ու հագուեցուցինք:
- 39 Ե՛րբ քեզ հիւանդ կամ բանտի
մէջ տեսանք, ու քեզն եկանք:
- 40 Եւ թագաւորը պատասխան տա-
լով՝ պիտի բռն անոնց. ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի. Որովհետեւ աս իմ
եղբայրներուս պիտի պղծիկնե-
րէն մէկուն ըրիք, ինծի ըրիք:
- 41 Ան առենը ձախ կողմը եղող
ներուն աջ պիտի բռնէ: Մէկդի
գտցէք ինծմէ անխեանքի յա-
ւիտեական կրակին մէջը, որ
- 42 ու իր հրեշտակներուն: Ինչու
որ անօթեցայ, և ինծի ուտելիք
չառիք. ծարաւեցայ, ու ինծի
- 43 չխմցուցիք: Օտարական էի, և
զիս ներս չառիք. մերկ էի, և
զիս չհագուեցուցիք, հիւանդ
ու բանտի մէջ էի, և ինծի տես
- 44 չեկաք: Ան առենը անոնք ալ
պատասխան պիտի տան ու ը-
սեն, Տէր՝ երբ տեսանք քեզ
անօթեցած՝ կամ ծարաւած՝ կամ
օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հի-
ւանդ՝ կամ բանտի մէջ, ու քեզն
- 45 պատասխարեցիք չըրիք: Ան
առենը պատասխան պիտի տայ
անոնց ու բռնէ. ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի. Որովհետեւ ասոնց պիտի

պղծիկներէն մէկուն ըրիք, ինծի
ալ չըրիք:

Եւ անոնք պիտի երթան յաւ 46
հիտեական ամենայնքը, իսկ ար-
գարները՝ յաւիտեական կեան-
քը:

ԳԼ ԻԶ

Ու երբոր Յիսուս լմինցուց 1
աս բարս խօսքերը, բաւ իր ա-
շակերաներուն, Գիտէք որ երկու 2
օրէն ետե զատիկ կ'ըլլայ, և Որ-
գին ժարդոյ կը մատուտի խաչը
երեւալ:

Ան առենը քահանայապետն 5
ըր ու գողիկները և ժողովուր-
դին ձերերը ժողովուեցան քա-
հանայապետին որահը, որուն
անունը Կայափա էր. Ու խոր 4
հաւրը ըրին որ նենդաւթեամբ
բռնեն Յիսուսը ու մեռցնեն:
Բայց կ'ըսէին, թէ Ոչ ա՛մ մօ 5
նիս մէջ, որ ժողովուրդին մէջ
խառնութիւն չըլլայ:

Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա 6
էր բարս Սիմոնի տունը, Սիմի 7
մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծան-
րագին եղի շիշ մը, և Թափեց
անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անի-
կայ սեղան նստած էր: Եւ ա՛ 8
նոր աշակերտները տեսնելով,
գաւարեցան ու ըրին, Ինչու
աս կորուստը ըլլայ. Բանդի տո 9
եղը կրնար սուգ դնով ծախուիլ,
ու ագքառներուն արուիլ: Եւ 10
Յիսուս իմանալով՝ բաւ անոնց,
Ինչու անհանգիստ կ'ընէք կնի-
կը. քանզի ատիկայ բարի գործ
մը գործեց ինծի: Ինչու որ աղ 11
քառները ամէն տանն ձեր հէ-
տը ունիք, բայց զիս ամէն ա-
տեն չունիք: Վասն զի ատիկայ 12
որ տա եղը իմ՝ ճարսիկս վրայ
Թափեց, իմ Թաղման համար
բաւ: Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, 13
թէ բոլոր աշխարհի մէջ ուր որ
առ ուեղարանս քարոզուի, ա-
տոր ըրածն ալ պիտի խօսուի
իւրեն յիշատակ ըլլալու համար:

Ան առենը աստուերկուքէն 14
մէկը որ Յուդա Իսկարիօտացի

- կ'ըսուէր, զնաց քահանայացեալս :
- 15 Ներսէսն ու ըսաւ, Ի՞նչ կ'ուզէք ինձի տալ, ու ես ձեզի մասն նեմ զանիկայ, և անոնք երեսունսն ի՞նչ արծաթ կ'ըսեցին անոր :
- 16 Եւ անկէ ետեւ պատեհութիւն մը կը փնտռէր, որ զանիկայ մասնէ անոնց :
- 17 Եւ բաղարկակերաց առջի օրը աշակերտները Յիսուսին եկան ու անոր ըսին, Ո՛ր կ'ուզես որ քեզի պատրաստենք զատկիւր ու :
- 18 Եւ անիկայ ըսաւ, Գացէք քաղաքը այս ինչ մարգունն ու ըսէք անոր, Վարդապետը կ'ըսէ, Ճամանակս մօտ է, աշակերտներուս հետ մէկ տեղ քաւ քովդ պիտի ընեմ :
- 19 Ղաաիկը : Աշակերտներն ալ ըրին ինչպէս որ Յիսուս իրենց հրաման ըրաւ, ու պատրաստեցին զատկիւր :
- 20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ տառաքելութիւն հետ սեղանս նստաւ :
- 21 Եւ քանի որ կ'ուտէին ըսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզ մէ մէկը զիս պիտի մատնէ : Ու շատ տրտմեցան, և անոնցմէ առջին մէկը սկսաւ ըսել անոր.
- 22 Տէ՛ր, միթէ ես եմ : Անիկայ պատահան տուաւ ու ըսաւ, Ան որ իմ հետս իր ձեռքը պնակը խոթեց, նոյնը պիտի մատնէ զիս :
- 24 Յիսուսի Որդին մարդայ կ'երթայ ինչպէս որ գրուած է իրեն համար, բայց վայ ան մարգունն որուն ձեռքովը Որդին մարդայ կը մատնուի, ազէկ երան մարգունն, որ ծնած չըլլար :
- 25 Պատասխան տուաւ Յուդան որ անիկայ պիտի մատնէր ու ըսաւ, Վարդապետ՝ միթէ ես եմ, ըսաւ անոր, Դուն ըսիր :
- 26 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ օրհնեց ու կտրեց, և տուաւ աշակերտներուն ու ըսաւ, Առէ՛ք կերէք, աս է իմ մարմինս : Եւ գաւաթը առաւ, գոհացաւ, ու տուաւ անոնց և ըսաւ, Առնէ՛ք ալ խմեցէ՛ք ասիկէ, ինչու որ ասիկայ

է իմ արիւնն նոր ուխտի, որ շատերու համար կը թափուի մեզաց թողութեան համար : Բայց 29 կ'ըսեմ ձեզի, Ասկէ ետեւ որմին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մինչև ան օրը՝ երբոր ձեր հետը զանիկայ նոր խմեմ իմ Հօրս թափուած արիւնքով :

Եւ օրհնութիւն մը երգելէն 30 ետեւ՝ Չիթեցեաց լեռը ելան : Ան ատենը Յիսուս ըսաւ առ 31 նոնց, Դուք ամէնքդ աս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայթակղիք, ինչու որ գրուած է թէ՛ Հովիւ 32 ւր պիտի զարնեմ, ու հօսին ոչ խորները պիտի ցրուին : Բայց 32 յարութիւն առնելէն ետեւ՝ ձեզ մէ առաջ Գալիլէա պիտի երթա՛մ : Պատասխան տուաւ Պետրոսն ու ըսաւ անոր, Թէպէտ ամէնքն ալ քաւ վրայովդ գայթակղին, բայց ես բնաւ պիտի չգայթակղիմ : Ըսաւ անոր Յիսուս, 34 Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Աս գիշեր դեռ հաւք չխօսած՝ իրեք անգամ զիս պիտի ուրանաս : Ահա անոր Պետրոս, Թէեւ քեզի հետ մեռնելու ալ ըլլամ՝ բնաւ քեզ պիտի չուրանամ, աս ասնկ կ'ըսէին նաեւ ամէն աշակերտները :

Ան ատենը Յիսուս անոնց հետ 36 տեղ մը եկաւ, որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ աշակերտներուն, Հոս նստեցէ՛ք մինչև որ ես երթամ հոն աղօթք ընեմ : Եւ իր հետը առնելով 37 Պետրոսը ու Չեբեդեոսին երկու որդիքը, սկսաւ տրամիլ և վշտանալ : Ան ատենը ըսաւ պնոնց, 38 Իմ անձս մեռնելու չափ տըրտում է. հոս կեցէ՛ք, և ինձի հետ արթնուն մնացէ՛ք : Ու քիչ 39 մը առաջ երթալով՝ իր երեսին վրայ ինկաւ, և աղօթք ըրաւ ըսելով, Ո՛վ Հայր իմ, թէ որ կտրելի է, թող աս գաւաթը ինձմէ անցնի, բայց չէ՛ թէ ինչպէս որ ես կ'ուզեմ, հապա ինչպէս որ դուն կ'ուզես : Եւ եւ 40 կաւ աշակերտներուն ու զանոնք

քնացած գտաւ, և ըսաւ Պեա-
րոսին. Այդպէս մէկ ժամ մըն
ալ չկրցա՞ք ինծի հետ արթաւն
41 կենալ: Արթաւն կեցէք, և ա-
զօժք ըրէք, որ փորձութեան
մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է,
42 բայց մարմինը տկար: Գարձեալ
երկրորդ անգամ դնաց ազօժք
ըրաւ՝ ըսելով. Ո՛վ Հայր իմ՝
եթէ անկարելի է որ աս դա-
ւաթը ինձմէ անցնի՝ առանց
անկէ խմելուս, թող քու կամբդ
43 ըլլայ: Եւ եկա զանոնք նորէն
քնացած գտաւ. ինչու որ աչ-
44 քերնին ծանրացած էր: Եւ թո-
ղուց անոնք, ու նորէն դնաց եր-
կրորդ անգամ ազօժք ըրաւ՝ նոյն
45 խօսքը ըսելով: Ան ատենը եկաւ
իր աշակերտներուն՝ ու ըսաւ ա-
նոնց. Ասկէ ետե քնացէք՝ ու
հանդէցէք. ահա՛ ժամը հասաւ,
և Որդին մարդոց մեղաւորներուն
46 ձեռքը կը մատնուի: Ելէք ասկէ
երթանք, ահա՛ մօտեցաւ անիկայ՝
որ զիս պիտի մատնէ:

47 Եւ գեռ անիկայ աս որ կը
խօսէր, ահա՛ Յուդան՝ տասու-
երկուքէն մէկը եկաւ, և իր հե-
տը շատ բազմաթիւն սուրբերով
ու բիրերով՝ քահանայապետնե-
րէն և ժողովաւրդին ձերբերէն:

48 Եւ զանիկայ մատնողը անոնց նը-
շան մը առաւ եր՝ ըսելով. Ո՛վ
որ ես համբաւեմ՝ ան է, բռնե-
49 յէք անիկայ: Եւ շուտ մը Յի-
սուսին մօտեցաւ ըսաւ. Ող-
ջո՞նք քեզ՝ վարդապետ. ու համ-
50 բուրեց զանիկայ: Եւ Յիսուս ը-
սաւ անոր. Ընկեր՝ ինչու համար
եկար դուն. ան ատենը մօտեցան՝
ձեռք զարկին Յիսուսին՝ ու բռ-
51 նեցին զանիկայ: Եւ ահա՛ Յի-
սուսի հետ եղողներուն մէկը
ձեռքը երկընցուց, և իր սուրը
հանելով՝ զարկաւ քահանայապե-
տին ծառային, և անոր պիտի
52 մէկդի հանեց: Ան ատենը Յի-
սուս ըսաւ անոր. Սուրդ իր տե-
ղդ ցարձուր. ինչու որ ամէն սուր
առնողները սրով պիտի կտրուին:

53 Կը կարծես թէ չեմ կրնար հիմա

իմ Հօրս աղաչել, և ինծի հա-
ցընէ տասուերկու գունդէն ա-
ւելի հրեշտակներ: Բայց ի՞նչպէս
54 պիտի կատարուին գիրքերը, թէ
պէտք է ասանկ ըլլալ:

Ան ատենը Յիսուս ըսաւ ան
բազմաթիւներ. Իբր թէ աւա-
ղակի՝ վրայ ելաք՝ սուրբերով ու
բիրերով զիս բռնելու, ամէն օր
տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նըս-
տէի՝ ու կը սորվեցնէի, և զիս
չբռնէցիք: Բայց աս ամէն բա-
56 ները եղաւ՝ որ կատարուին մար-
դարեցի գիրքերը: Ան ատենը
բոլոր աշակերտները թողուցին
անիկայ՝ ու փախան:

Եւ անոնք բռնեցին Յիսուսը՝
57 կայիափա քահանայապետին տա-
րին, ուր որ գալիքները ու ծե-
րերը ժողովուրդէն: Եւ Պետրոս
58 հեռուանց անոր ետեէն գնաց՝
մինչև քահանայապետին դաւի-
թը, ու ներս մտաւ սպասաւոր-
ներուն հետ նստաւ, որ վերջը
տեսնէ: Իսկ քահանայապետները
59 ու ձերբեր և բոլոր ժողովքը Յի-
սուսի գէմ՝ սուս վկայութիւն մը
կը փնտռէին, որ անիկայ մեռ-
ցնեն. Ու չգտան, թէ և շատ
60 սուս վկաներ ալ եկան, բայց
չգտան. ետքը երկու սուս վկայ
եկան, Ու ըսին, թէ Անիկայ ը-
61 սաւ, Ես կրնամ Աստուծոյ տա-
ճարը քահել, և զանիկայ իրէք
օրուան մէջ շինել: Եւ քահա-
62 նայապետը ոտք ելելով՝ ըսաւ
անոր. Պատասխան մը չես տար.
Ի՞նչ կը վկայես ատենք քեզի գէմ:
Եւ Յիսուս լուռ կը կենար: Պա-
63 տասխան սուսաւ քահանայապե-
տը՝ ու ըսաւ անոր. Կենդանի Աս-
տուծով քեզ կ'երդմնցնեմ՝ որ
մեզի ըսես, թէ դուն ես Քրիս-
տոս Որդին Աստուծոյ: Ըսաւ ա-
64 նոր Յիսուս. Դուն ըսիր. Բայց
կըսեմ՝ ձեզի. Ասկէ ետե պիտի
տեսնէք Որդին մարդոց Զօրու-
թեան աջ կողմը նստած, ու
երկնից ամպերուն վրայ եկած:
Ան ատենը քահանայապետը իր
65 հանգերէնը պատռեց ու՝ ը-

66 ար. Զայնայութիւն ըրաւ. ալ
 ի՞նչ պէտք է մեզի վիաներ. ահա
 հիմա լսեցիք ստոր Զայնայութիւ
 67 նը. Չեզի ի՞նչպէս կ'երեւայ.
 անոնք պատասխան տուին ու
 68 ըսին. Մահապարտ է: Ան ա
 տներ անոր երեսը թուքին. ու
 բռնեցով ձեռեցին անիկայ. ու
 69 մահը ալ ապրտակ զարնելով ըսին.
 70 Մարգարէացիք մեզի դուն Բը
 լիստոս. ո՞վ է ան որ քեզի
 զարկաւ:
 71 Իսկ Պետրոս գոռոք գաւիթը
 նստեր էր. և մէկ ազախին մը
 եկաւ անոր՝ ու ըսաւ. Դուն ալ
 72 Գալիլեացի Յիսուսին հետն եկի:
 70 Բայց անիկայ ամենուն առջևը
 ուրացաւ. ու ըսաւ. Չեմ գի
 71 տեր դուն ինչ կը խօսես: Ու եր
 բոր դուռը երաւ. ուրիշ աղախի
 մը զանիկայ տեսաւ. և հոն եղող
 ներուն ըսաւ. Վսիկայ ալ Յիսուս
 72 Նազարէցիին հետն էր: Եւ Պե
 73 րոս նորէն երգում ընելով՝ ու
 րացաւ. Թէ Ես ան մարդը չեմ
 74 ճանչնար: Ու քիչ մը ատենէն
 ետեւ հոն եղողները եկան. և ը
 սին Պետրոսին. Յիսուսի դուն ալ
 աննցմէ ես. ինչու որ քու զե
 րուցաւածքդ ալ քեզ յայտնի կ'ը
 74 նէ: Ան ատենը սկսաւ անիծել
 ու երգում ընել՝ ըսելով. Թէ Ես
 ան մարդը չեմ ճանչնար. և իս
 75 կոյն հաւը խօսեցաւ: Եւ Պե
 րոս միտքը բերաւ Յիսուսին իրօ
 քը որ իրեն ըսեր էր. Թէ Դեռ
 հաւը չիօսած՝ իրեք անգամ պի
 տի ուրանաւ զիս. ու գոռոս
 ելելով՝ դառնապէս լացաւ:

ԳԼ. ԻԵ

1 Երբոր առտու եղաւ. բոլոր
 քահանայապետները ու ժողո
 վաւրդին ծերերը Յիսուսի դէմ
 խորհուրդ ըրին որ զանիկայ մեռ
 2 ջրեն: Եւ կապելով զանիկայ
 տարին. ու Պոնտացի Պիղատոս
 կուսակալին ձեռքը տուին:
 3 Ան ատենը Յուդան որ զա
 նիկայ մատնեց. տեսնելով Թէ
 4 Գատապարտուեցաւ. զեղջիւ եւ
 5 կաւ. ու երեսուն արծաթը ետ
 6 դարձուց քահանայապետներուն.
 7 և ծերերուն. Ու ըսաւ. Մեղայ. 4
 որ անմեղ արիւն մատնեցի. և
 8 անոնք ըսին. Մեզի ի՞նչ. դուն
 9 նայէ: Եւ արծաթը աւաճարին 5
 մէջ ձգեց. ու դուրս ելաւ. և
 10 գնաց ինքզինքը խեղդեց:
 11 Քահանայապետներն ալ արծաթը
 12 առնելով՝ ըսին. Արժան չէ ա
 13 տիկայ կորբանին մէջ գնել. ին
 14 չու որ արեան գին է: Ուստի 7
 խորհուրդ ըրին. և անով բրա
 15 տին արտը ծախու առին՝ օտար
 16 ներու գերեզմանատուն ըրալու
 17 համար: Աս պատճառով ան ար. 8
 որ Արեան արտ բուռեցաւ մին
 9 չեւ սցօր: Ան ատենը կատա
 10 րուեցաւ Երեմիա մարգարէին
 11 ձեռքով բուռած խօսքը. Եւ ա
 12 ռին երեսուն արծաթը՝ գին
 13 կարուածին գինը. որ Խորայէի
 14 սրբուցմէ ո՞հնա գին կարեցին.
 15 Ու տուին անիկայ բրտախն ար. 10
 16 տին. ինչպէս որ ինծի հրաման
 17 ըրաւ Տէրը:
 18 Եւ Յիսուս՝ կուսակալին առ. 11
 19 ջեր կայնեցաւ. և կուսակալը
 20 հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Հրեից
 21 թագաւորը դուն ես: Եւ Յի
 22 սուս ըսաւ անոր. Դուն կ'ըսես:
 23 Ու քահանայապետներէն և ծե
 24 րերէն ամբաստանուած ատենը
 25 ընաւ պատասխան մը չտուաւ:
 26 Ան ատենը Պիղատոս ըսաւ անոր. 13
 27 Չես ըսեր Թէ որչափ քեզի դէմ
 28 կը վկայեն ատմեր: Եւ անոր բան 14
 29 մը պատասխան չտուաւ. մինչեւ
 30 շատ զարմացաւ կուսակալը:
 31 Բայց կուսակալը տվորու 15
 32 թիւն ուներ. որ օմնին ատենը
 33 կապուած մը արձակէր ժողո
 34 վաւրդին. ո՞վ որ ուզէին: Ան ա 16
 35 տենը Բարաբբա անունով մէկ
 36 երևեկի բանտարկեալ մը ունէին:
 37 Երբոր ժողովուեցան ըսաւ անոնց 17
 38 Պիղատոս. Ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի
 39 արձակեմ. Բարաբբան. Թէ Յի
 40 սուսը որ Բրիստոս կ'ըսուի. 18
 41 Բանդի գլխէր Թէ նախանձի 18
 42 համար մատնեցին զանիկայ:

- 19 Ու երբոր անիկայ ատենաւր նստեր էր, անոր կնիկը Բէլ խըրկեց անոր՝ ու բռաւ. Գուռն ան արգարին հետ բան մը չունէ նաս. ինչու որ այսօր երազիս մէջ շատ դիպումներ անցան գլխէս անոր համար:
- 20 Բայց քահանայապետները և ծերերը ժողովուրդը համոզեցին, որ Բարաբբան խնդրեն ու Յի
- 21 աւսը կորսնցըրեն: Պատառխան տուաւ հոռոակալը՝ ու բռաւ ա նոնց. Աս երկուքէս ո՞ր կ'ուզէք որ ձեզի արձակեմ. և անոնք ը սին, Բարաբբան. Ըսաւ անոնց Պիղատոս. Հապա ի՞նչ ընեմ Յի աւսը՝ որ Քրիստոս կ'ըսուի:
- 22 Ամենքն ալ ըսին անոր. Թող խա չուի. և կուտակալը բռաւ. Բայց ի՞նչ չար գործ ըրաւ. և անոնք ևս առաւել կ'աղաղակէին ու
- 24 կ'ըսէին, Թող խաչուի: Եւ Պիղատոս տեսնելով որ օգուտ մը չըլլար, հապա ալ աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ, ջուր առաւ՝ ձեռքերը լուաց ժողովուրդին առջև՝ ու բռաւ. Ես ատ արգարին արխենէն անպարտ եմ.
- 25 դուք մտածեցէք: Եւ բոլոր ժողովուրդը պատառխան տալով բռաւ. Ասոր արիւնը մեր վրայ
- 26 ու մեր որդւոցը վրայ ըլլայ: Ան ատենը Բարաբբան արձակեց ա նոնց. և Յիսուսը ծեծելով՝ ա նոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի:
- 27 Ան ատենը կուտակալին զին ուորները պալատին ներսը տան Յիսուսը, ու բոլոր ղէտաւորնէ ըռն գունդը անոր վրայ ժողովեցին. Եւ զանիկայ մարկացընէ
- 28 լով՝ կարմիր վերաբիւռ մը հագ
- 29 ցուցին անոր: Աւ փուշերէ պոսակ մը հիւսեցով՝ անոր գլուխը դըրին, ու եղէդ մը անոր աջ ձեռքը. և անոր առջևը ծնկան վըրայ գալով՝ ծաղը կ'ընէին զանիկայ, ու կ'ըսէին. Ողջն քեզ
- 30 Հրէից Թագաւոր: Եւ թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կ'առնէին, ու անոր գլուխը կը ծեծէին:
- 31 Ու երբոր ծաղը ըրին անիկայ,

վերաբիւռն վրայէն հանեցին, ու իր հանդերձները հագցուցին ա նոր. և ասորին զանիկայ խաչը հանելու:

Եւ գաւառ ելելով՝ կիւրենա. 32 ցի մարդ մը գտան Սիմոն անու նով. զանիկայ պահակ բռնեցին՝ որ անոր խաչը վերցընէ: Ու ե 33 կան Գարգոթա բռուած տեղը, որ է գանկի տեղ. Եւ լեղիով խառ 34 նած քացիոյ տուխն անոր՝ որ խմէ. ու երբոր համը տուաւ, խմել չէր ուզեր: Եւ զանիկայ 35 խաչը հանելով, անոր հանդերձ ները վիճակով բաժնեցին. (որ մարգարէն բռուածը կատարուի. իմ հանդերձներս իրենց մէջը բաժնեցին, և իմ պատմու ճանիս վրայ վիճակ ձգեցին): Ու նստեր անիկայ կը պահէին: 36 Եւ անոր գլխուն վրայ իր յան 37 ցանքը գրուած գրին, թէ Ասիկայ է Յիսուս՝ Հրէից Թագաւորը: Ան ատենը անոր հետ եր 38 կու աւաղակ խաչուեցան, մէկը անոր աջ կողմէն, ու մէկը ձախ կողմէն:

Եւ անոնք որ կ'անցնէին կը 39 հայհոյէին անոր, գլուխին կը շարժէին. Ու կ'ըսէին. Գուռն որ 40 տաճարը կը քակէիր, և իրեք օր ուան մէջ կը շինէիր, ինքզինքդ աղատ. թէ որ Աստուծոյ Որդին ես, իջիր ատ խաչէդ: Նոյն ալ քահանայապետները դը պիրներուն ու ծերերուն հետ ծաղը ընելով՝ կ'ըսէին. Ուրիշ 42 ները աղատեց, ինքզինքը չկրնար աղատել. թէ որ Իսրայէլի Թագաւոր է, թող հիմա իջնէ խաչէն, և իրեն հաւատանք. Աստուծոյ յուսացեր է, հիմա 43 թող փրկէ ատիկայ՝ եթէ կ'ուզէ ատիկայ. ինչու որ բռաւ, թէ Ես Որդի Աստուծոյ եմ: Իր հե 44 տը խաչուած աւաղակներն ալ նոյնպէս կ'ընախառէին զանիկայ:

Եւ վեցերորդ ժամէն մին 45 չե իններորդ ժամը՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ: Եւ ժամը իննին ատենները՝ Յիսուս

մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու բա-
տաւ . ելի ելի՛ լամս սաբաթթա-
նի . որ բաեկ է՝ Աստուած իմ՝
Աստուած իմ, ինչու զի թողու-
47 ցիր : Անոցմէ ոմանք՝ որ հոն
կայէր էին, երբոր լսեցին՝ կ'ը-
սէին . Ասիկայ Եղիան կը կանգնէ :
48 Եւ շուտ մը անոցմէ մէկը վա-
ղեց սպունգ մը առաւ . քացա-
խով լեցուց, ու եղէգի մը անցը-
նելով՝ տուաւ անոր որ խմէ :
49 Ու մէկայնէրը կ'ըսէին . Թող
տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու-
գայ տախկայ աղատելու :

50 Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ
ձայնով աղաղակեց՝ ու հոգին
աւանդեց :

51 Եւ ահա տաճարին վարա-
գուրը վերէն ՚ի վար երկուքի
ձեղքուեցաւ . ու երկիրը շար-
ժեցաւ, և քարերը պատուեցան :

52 Եւ գերեզմանները բացուեցան,
ու շատ սուրբ ննջեցեալներու
մարմիններ յարութիւն առին .

53 Եւ գերեզմաններէն ելան անոր
յարութենէն ետեւ, մասն սուրբ
քաղաքը, ու շատերուն երեցան :

54 Բայց հարիւրապետը և անոր
հետ Յիսուսը պահողները՝ եր-
բոր տեսան երկրաշարժը ու ե-
ղած բաները, շատ վախցան՝ ու
ըսին . Յիսուսի ասիկայ Ուրբի
Աստուծոյ էր :

55 Եւ հոն շատ կնիկներ կային
որ հեռուէն կը նայէին, որոնք
Գալիլեայէն Յիսուսի ետեւէն
եկան իրեն ծառայութիւն ընե-
56 լու . Որոնց մէջն էր Մարիամ
Մագդաղենացին, և Յակոբոսին
ու Յովնէսին մայրը Մարիամ, և
Զեբեդէոսի որդւոցը մայրը :

57 Ու երբոր իրիկուն եղաւ,
Արիմաթիայէն հարուստ մարդ
մը ի կաւ՝ որուն անունը Յովնէփ
էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշա-
58 կերտ էր : Ասիկայ Պիղատոսին
քովը երթալով՝ Յիսուսին մար-
մնը խնդրեց . ան ատենը Պիղա-
տոս հրաման րրաւ՝ որ մարմինը

59 տրուի : Եւ Յովնէփ մարմինը
առաւ՝ մաքուր կտաւով պատ-

նեց, ու դրաւ իր նոր գերեզ- 60
մանին մէջ՝ որն որ քարէ փորած
էր . և գերեզմանին դուռը մեծ
քար մը գլորացնելով գնաց : Եւ 61
հոնէր Մարիամ Մագդաղենացին՝
և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին
գիմացը նստած :

Եւ հետեւեալ օրը՝ որ ուրբաւ 62
թէն ետեւ էր, քահանայապետ-
ները ու փարիսեցիները ժող-
վուեցան Պիղատոսին քովը, ու 63
ըսին . Տէր՝ կը յիշենք որ ան մու-
լորեցուցիչը իր կենդանութեան
ատենը կ'ըսէր, թէ Իրեք օրէն

ետեւ յարութիւն կ'առնեմ : Ուս- 64
տի հրաման րրէ որ մինչև եր-
բորդ օրը գերեզմանին զգուշու-
թիւն ընեն . չըլլայ թէ իր աշա-
կերտները գիշերով գան զանի-
կայ գողնան, և ժողովուրդին

ըսեն, թէ Անուենէն յարու- 65
թիւն առաւ . ու ետքի մարտու-
թիւնը առ ջննէն գէշ ըլլայ : Պի-
ղատոս անոնց ըսաւ . Գուք ու-
նիք պահապան զինուորներ, դա-
ցէք՝ զգուշութիւն րրէք ինչպէս

որ գիտէք : Անոնք ալ դայցին 66
գերեզմանին զգուշութիւն ը-
րին, քարը կնքելով ու պահա-
պան զինուորներ գնելով :

ԳԼ. ԻԸ

Եւ շաբաթ գիշերը՝ որ մէկ 1

շաբթի կը լուսնար, եկաւ Մա-
րիամ Մագդաղենացին, ու միւս
Մարիամը՝ գերեզմանը տես-
նելու : Եւ ահա մեծ երկրաւ 2

շարժ մը եղաւ . ինչու որ Տէ-
րովը հրեշտակը երկինքէն իջ-
նելով, գնաց դռնէն մէկգի գը-
տորցուց քարը, ու անոր վրայ
նստաւ : Եւ անոր տեսքը փայ- 3

լակի պէս էր, ու անոր հան-
գերձները ձիւնի պէս ձերմակ :
Եւ անոր վախէն պահապան 4
ները խռովեցան, ու մեռա-

ծի պէս եղան : Պատասխան տու- 5
աւ հրեշտակը՝ ու ըսաւ կնիկ-
ներուն . Գուք մի վախնաք . քան-
զի գիտեմ որ կը փնտռէք Յի-
սուսը՝ որ խաչուեցաւ, Ասիկայ 6

- հոս չէ՝, ինչու որ յորութիւն առաւ, ինչպէս որ ըսաւ. եկէք տեսէք ան տեղը՝ ուր որ Տէրը
- 7 պառկած էր։ Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք, թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ. և ահա՝
- 8 ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկայ. ահա՝
- 9 ձեզի զրուցեցի։ Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելու։
- 10 Բւ երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն պատմելու, ահա Յիսուս անոնց գէմը ելաւ՝ ու ըսաւ. Ողջոյն ձեզ։ Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին, ու երկրպագութիւն ըրին անոր։ Ան ատենը Յիսուս ըսաւ անոնց. Մի վախնաք, գացէք իմ եղբայրներուս ըսէք՝ որ Գալիլեա երթան, ու հոն զիս պիտի տեսնեն։
- 11 Երբոր անոնք կ'երթային ահա՝ պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան, ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած բաները։ Եւ անոնք ձերերուն հետ մէկտեղ ժող-

ովուելով՝ ու խորհուրդ ընելով՝ շատ ստակ տուին զինուորներուն, Բւ ըրին. Ըսէք, թէ Ղ. 15 նոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան երբոր մենք կը քննայինք։ Եւ թէ որ 14 ատ բանը կուսակալին ականջը հասնի, մենք անիկայ կը հաշեցնենք, և ձեզ ապահով կ'ընենք։ Անոնք ալ ստալը տուին ու սորվածնուն պէս ըրին. և աս ձայնը Հրէից մէջ տարա, ծուեցաւ մինչեւ աս օր։

Իսկ տասնուամէկ աշակերտները գացին Գալիլեա ան լեռը՝ ուր որ Յիսուս իրենց որոշէր էր։ Բւ երբոր զանիկայ տեսան, երկրպագութիւն ըրին անոր, բոց ոմանք տարակուսեցան։ Եւ Յիսուս մօտենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ. Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկրիցի ու երկրի մէջ։ Ուրեմն գացէք 19 բոլոր ազգերը աշակերտեցէք. մկրտեցէք զանոնք յանուն Հոր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. Սորմեցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի. և ահա՝ ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչեւ աշխարհիս վերջը։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԸՍՏՈՒԾՈՅ Որդւոյն Յիսուս Գրիստոսի աւետարանին սկիզբը։
- 2 Ինչպէս որ մարգարէից մէջ զըրուած է. Ահա ես իմ գեապոստ կը խրկեմ՝ քու երեսիդ առջեւէն, որ քու ճամբադ պիտի

պատրաստէ քու առջեւդ։ Ա. 3 նապատի մէջ կանչողին ձայնը. Տէրովը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտկեցէք. Յով. 4 հաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր, և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեզքեքու թողութեան համար։ Եւ բո. 5

- ըր շրէաստանի երկիրը՝ ու Երուսաղէմացիք կ'երթային անոր, ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ:
- 6 Յին խոստովանելով: Եւ Յովնան նէս հագեր էր ուղտի մազ, և իր մէջքը կաշիէ գօտի. ու իր կերակուրը մարտիս ու վայրենի:
- 7 մեզը էր: Եւ կը քարոզէր ու կ'ըսէր. իմ ետեւս ինծմէ զօրաւորը կու գայ, որ ես արժանի չեմ ծռելու: ու անոր կօշիկնէ:
- 8 Բուն կապերը արձրկելու: Ես ձեզ ջրով մկրտեցի, բայց անի կայ ձեզ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ:
- 9 Աւ եղաւ որ՝ ան օրերը Յիսուս Գալիլէայի Նազարէթէն եկաւ, ու Յովնաննէսէն մկրտուեցաւ:
- 10 Յորդանանու մէջ: Եւ շուտ մը ջուրէն ելելուն պէս՝ երկինքը բացուած տեսաւ, և Հոգին աղանիկի պէս՝ որ իր վրայ կ'իջնէր: Եւ ձայն մը եկաւ երկինքէն՝ որ ի՛նչէր. Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւնէր եմ:
- 12 Եւ շուտ մը Հոգին անապաւ ար ձանեց զանիկայ: Ու քառսուն օր հոն էր անապատին մէջ՝ Սատանայէն փորձուած. և գազաններու հետ էր, ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին:
- 14 Եւ Յովնաննէսին մատնուէն ետեւ՝ Յիսուս Գալիլէա եկաւ, Աստուծոյ արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր՝ ու կ'ըսէր, թէ ժամանակը լրացած է, և Աստուծոյ Թագաւորութիւնը մօտեցած է, ապաշխարեցէ՛ք, ու աւետարանին հաւատացէք:
- 16 Երբոր Գալիլէացւոց ծովուն քովերը կը պտըտէր, տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնին եղբայրը Լէզրէասը՝ ծովը ուռկան ձգած, ինչու որ ձկնորս էին: Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. իմ ետեւէս եկէք, ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որ:
- 18 սորդ ըլլաք: Անոնք ալ շուտ մը

- իրենց ուռկանները Թողըցին, ու անոր ետեւէն գացին: Եւ 19 անկէ քիչ մը առաջ կը թալով տեսաւ Չեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կարկրտէին. Եւ 20 շուտ մը զանոնք կանչեց. անոնք ալ իրենց հայրը Չեբեդէոսը վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով, անոր ետեւէն գացին:
- Աւ մօտան կապիսառնայում. և 21 իսկոյն շաբաթ օրը Ժողովարանը մօնելով կը սորվեցընէր: Եւ կը 22 զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, ինչու որ իշխանու թիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցընէր անոնց, ու չէ թէ գըպիրներուն պէս: Եւ անոնց Ժո 23 զովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր իր ներսի գին, որ աղաղակեց՝ ըսելով. թող 24 տուր, դուն մեզի հետ ի՛նչ բան ունիս՝ Յիսուս Նազարէցի. մի թէ մեզ իորսնցընելու եկար. գիտեմ քեզ՝ ով ես, Աստուծոյ Սուրբը: Եւ Յիսուս սաստեց ա 25 նոր ըսելով. Պապանձէ ու ել ատկէ: Եւ պիղծ ոգին սաստիկ 26 ցնցեց զանիկայ, ու մեծ ձայնով մը աղաղակեց, ու անկէ ելաւ:
- Եւ ամէնքը զարմացան, անանկ 27 որ իրարու հարցումորձ կ'ընէին՝ ու կ'ըսէին. Աս ի՛նչ է. ի՛նչ նոր վարդապետութիւն է աս, որ իշխանութիւնով պիղծ ոգի ներուն ալ կը հրամայէ, ու իրեն կը հնազանդին: Եւ շուտ մը 28 իր համբաւը Գալիլէացւոց ամէն կողմերը ելաւ:
- Եւ շուտ մը Ժողովարանէն 29 ելելով Սիմոնին ու Լէզրէասին տունը մօտան Յակոբոսին և Յովհաննէսին հետ: Ու Սիմոնին զո 30 քանզի Չեբեդէոսնուած պառկած էր, և շուտ մը անոր համար ըսին իրեն: Ու Յիսուս մօ 31 տեցաւ անոր ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց անիկայ, և իսկոյն Չեբեդէոսը տուաւ զանիկայ, ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր:

- 52 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ ա-
րեգակին մասձ ատենը, բոլոր
53 հիւանդները և դիւահարները ի-
րեն կը բերէին: Ու բոլոր քա-
54 ղաքը դուռը ժողովուրդ էր: Եւ
շատ հիւանդներ կերպ կերպ
ցաւերէն բժշկեց, ու շատ դէեր
հանեց, ու դէերուն խօսիլ չէր
տար, ինչու որ վնասը կը ծանշ-
նային:
- 55 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ
երկրով դեռ չլուացած՝ ելաւ ու
գնաց անապատ տեղ մը, և հոն
56 աղօթք կ'ընէր: Ու Սիմոն և իր
հետը եղովները գացին անոր ե-
57 տեէն: Ու երբոր գտան զանի-
կայ ըսին անոր, թէ Ամէնքը քեզ
58 կը միտաւեն: Եւ ըսաւ անոնց.
Ե՛կէ՛ք երթանք մերձակայ գիւ-
ղաքաղաքները, որ հոն ալ քա-
րոգեմ. քանցի առ բանիս համար
59 եւր իմ: Եւ անոնց ժողովարան
ներուն մէջը կը քարոզէր բոլոր
Գալիլեայի մէջ, ու դէեր կը հա-
նէր:
- 40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝
կ'աղաչէր, ծանկ կը չոքէր՝ ու
կ'ըսէր անոր. Թէ՛ որ ուղեւ,
41 կրնաս զիս մաքրել: Եւ Յիսուս
խղճալով՝ ձեռքը երկընցող, դը-
պաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր. Կ'ու-
42 դեմ՝ մաքրուէ: Ու երբոր ա ը-
սաւ անոր, շուտ մը բորոտաւ
թիւրը անկէ գնաց, ու մաք-
43 րուեցաւ: Եւ սատարիկ պատուէր
տալով անոր՝ շուտ մը դուրս հա-
նեց անիկայ, ու ըսաւ անոր.
44 Զգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը
չըսես. հապա գնա քեզ քահա-
նային ցուցաւ, և տուր քու
մաքրուելուդ ընծան, որ Մով-
սէս պատուիրեց՝ անոնց վկայաւ:
45 Թիւն ըլլալու համար: Բայց անի-
կայ ելելով՝ միտաւ շատ հրատա-
րակել, ու բանք տարածել, ու
նանկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար
յայտնի կերպով քաղաք մը մտ-
նել. հապա դուրսը անապատ
տեղուանք էր, և ամէն կողմե-
րէն իրեն կու գային:

ԳԼ . Բ

- Եւ նորէն Կաթաւնայում մը. 1
տաւ քանի՛ ճը օրէն ետեւ. Եւ լը. 2
տուեցաւ որ անիկայ տան մէջ է,
և շուտով շատ մարդիկ ժող-
վուեցան, անանկ որ՝ ալ տեղ
չկար, ոչ ալ դրանք բալերը. ու
կը խօսէր անոնց Աստուծոյ խօս-
քը: Եւ կու գային իրեն՝ չորս 3
մարդով վերցուած՝ անդամաւոր
մը կը բերէին: Ու երբոր բազ 4
մուլտենէն չէին կրնար անոր մօ-
տենալ, քակեցին քանի յարկը՝
ուր որ Յիսուս էր, ու ծակ մը
բանալով վար իջեցուցին մահիճը՝
որուն վրայ պառկած էր անդա-
մաւորը: Եւ Յիսուս անոնց հա- 5
ւատքը՝ տեսնելով՝ ըսաւ անդա-
մաւորին. Ո՛րդեակ՝ քու մեղ-
քերդ քեզի ներուած են: Ու 6
գպիրնէն մէկ քանիները կային՝
որ հոն նստեր էին, և իրենց
որտեղուն մէջ կը խորհէին՝ ըսե-
լով. Ինչո՞ւ համար ասիկայ ասանկ 7
հայհոյութիւններ կը խօսի. ո՞վ
կրնայ մեղաց թողութիւն տալ,
բայց միայն Աստուած: Եւ Յի. 8
սուս իսկայն խմանալով իր հո-
գիին մէջ՝ որ անոնք այնպէս կը
խորհին մէջերին, ըսաւ անոնց.
Ատ ի՞նչ կը խորհէր որտեղուդ
մէջ: Ո՞րք աւելի գիւրիւն է, ան. 9
դամաւորին ըսէ՛ք. Գու մեղքերդ
ներուած են, եթէ ըսե՛ք. Ելի՛ր,
մահիճդ սո՛ւ՝ ու քալէ: Բայց 10
որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկ-
րի վրայ մեղքերու թողութիւն
տալու. (ըսաւ անդամաւորին.)
Քեզի կ'ըսեմ, Ելի՛ր մահիճդ սո՛ւ՝ 11
ու տունդ գնա: Ան ալ շուտ մը 12
եկաւ, և իր մահիճը առնելով՝
ամենուն առջևը դուրս եկաւ,
անանկ որ ամէնքը ապշած միտ-
ցին, և փառք տալին Աստուծոյ՝
ու ըսին, թէ Ասանկ բան մը
ամենեւին տեսած չենք:
- Եւ ելաւ նորէն ծովեզերքը, 13
ու բոլոր ժողովուրդը իրեն կու
գային, և կը սորվեցըներ անոնց:

14 Ու երբոր կ'անցնէր, տեսաւ Ղեւի
Ալիէսուսանը, որ մաքս ընդունէ-
լաւ տեղը նստեր էր, ու բաւա ա-
նոր. Եկաւ յոմ ետեւէս, ան ալ ե-
15 լաւ անոր ետեւէն գնաց: Ու եղաւ
որ երբոր տեղան նստած էր անոր
տանը մէջ, շատ մաքսաւորներ
ու մեղաւորներ ալ տեղան նստ-
ած էին Յիսուսի հետ ու անոր
աշակերտներուն հետ. քանզի
շատաւոր էին, ու անոր ետեւէն
16 գացին: Եւ գալիմները ու փա-
րիսեցիները երբոր տեսան թէ
անիկայ մաքսաւորներուն ու մե-
ղաւորներուն հետ կ'ուտէ, բոլին
անոր աշակերտներուն. Ինչո՞ւ
համար մաքսաւորներուն ու մե-
ղաւորներուն հետ կ'ուտէ ու կը
17 խմէ: Եւ Յիսուս երբոր լսեց,
բաւա անոնց. Ասողներուն բը-
ժիշկ պէտք է, հապա հիւանդ-
ներուն. Եւ արդարները կանչե-
լաւ զեկայ, հապա մեղաւորները:
18 Եւ Յովհաննէսին աշակերտ-
ները ու փարիսեցիները ծով կը
պահէին, և եկան ու ըսին անոր.
Ինչո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսե-
ցիներուն աշակերտները ծով կը
պահեն, ու քու աշակերտներդ
19 ծով չեն պահեր: Եւ Յիսուս
բաւա անոնց. Մի՞թէ կարելի է
որ հարսնիքին աղաքը քանի որ
փետան իրենց հետն է, ծով պա-
հեն. որչափ Ժամանակ որ փե-
տան իրենց հետը ունին, կարելի
20 է՞ ծով պահել: Բայց օրեր պի-
տի գան, որ երբ փետան իրենցմէ
կ'ընտելի, հապա ան օրը ծով
21 պիտի պահեն: Մէկը կարկտան
չմգեր նոր լաթի կտոր մը հին
հանդերձի վրայ. թէ չէ՞ ան նորը
որ անոր լուծեանը համար դը-
րաւած էր, հինէն կ'աւնէ, ու
պատուածքը ալ աւելի գէշ
22 կ'ըլլայ. Ո՛չ ալ մէկը նոր գինին
հին տիկերու մէջ կը դնէ. եթէ
ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պառ-
ուէ, ու գինին կը թափի, և
տիկերը կը կտրւին, հապա նոր
գինին նոր տիկերու մէջ դնելու
է:

Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինքը 23
արտերուն մէջէն կ'անցնէր, և
իր աշակերտները որ կ'երթային,
սկսան յորէնի հասկեր փրցընել:
Ու փարիսեցիները ըսին իրեն. 24
Կոյէ՞ շաբաթ օրը ինչ կ'ընեն,
որ արժան չէ: Ինքն ալ անոնց 25
բաւա. Բնաւ չէք կարգացիր
գուք Դաւիթին բրածը՝ երբոր
պէտք ունեցաւ, և անօթեցաւ
ինքը՝ ու անոնք որ իր հետն էին.
Ինչպէս մտաւ Ասուածայ տուէր 26
Աբիաթար քահանայապետին օ-
րովը, և աւաջաւորութեան հա-
ցերը կերաւ, ու առաւ անոնց
ալ՝ որ իր հետն էին. որ Դէյա՞մ
օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն
քահանաներուն: Եւ ըսաւ ա- 27
նոնց. Շաբաթ մարդուն համար
եղաւ, ու չէ թէ մարդը շաբա-
թին համար: Ուրեմն Որդին մար- 28
դոյ շաբաթին ալ տէրն է:

ԳԼ. Գ

Եւ նորէն Ժողովարանը մտաւ. 1
ու հոն մարդ մը կար, որուն
ձեռքը չորցած էր: Եւ իրեն կը 2
սպասէին թէ արդեօք շաբաթ
օրը զանիկայ պիտի բժշկէ, որ
իր վրայով ամբաստանութիւն 3
ընեն: Եւ ինքը ձեռքը չորցած 3
մարդուն բաւա. Ելի՛ր մէջտեղը
էպիսկոս: Ու ըսաւ անոնց. Շաբաթ 4
օրը բարիք ընել արժան է, թէ
չարիք ընել. հագի մը ապրեցը-
նել, թէ մեռցընել. բայց անոնք
լուս կեցան: Եւ Յիսուս բար 5
կութեամբ շուրջանակի անոնց
վրայ նայելով՝ անոնց սրտերուն
կուրութեանը համար արտաձո՛,
ըսաւ ան մարդուն. Ձեռքդ եր-
կրնցուր, ան ալ երկրնայուց, և
անոր ձեռքը ողջացաւ: Ու փա- 6
րիսեցիները շէրով դէտեաննե-
րուն հետ մէկտեղ շատ մը
գուրա ելլելով, անոր դէմ խոր-
հուրդ կ'ընէին թէ ինչպէս կ'որ-
արնցընեն անիկայ:

Բայց Յիսուս իր աշակերտներ 7
լովը ծովեզերքը գնաց. և շատ
բազմութիւն անոր ետեւէն գա-

- ցին Գալիլեայէն, ու Հրէաստա-
 8 նէն, Եւ Երուսաղէմէն, ու Եգիպ-
 մէն և Յորդանանու անդիի կող-
 մէն, ու անոնք որ Տիւրոսի ու
 Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին,
 շատ բազմութիւն երբոր լսեցին
 9 ինչ որ կ'ընէր, իրեն եկան: Եւ
 իր աշակերտներուն բոլար որ
 նաւակ մը պատրաստ կենայ ի
 րեն համար՝ ժողովուրդին բազ-
 մութեանը սրտածառաւ, որ զին-
 10 քը չնեղէն: Բանդի շատերը
 բժշկեց, անանկ որ ցաւ ունե-
 ցողները վրան կը դիզուէին որ
 11 իրեն դպնին: Եւ պիղծ ոգիները
 երբոր զինքը կը տեսնէին, կ'իշ-
 նային իր առջևը, կը կանչուը-
 12 նային ու կ'ըսէին, Դուն ես Աս-
 տուծոյ Որդին, և ինքը սաստիկ
 կը յանդիմանէր զանոնք, որ զին-
 քը չյայտնէն:
 13 Եւ լեւը ելլելով, իր ուղած-
 ները իրեն կանչեց. ու գացին
 14 անոր քով: Եւ տասուերկու հո-
 գի որոշեց, որ իր հետը ըլլան,
 15 և որ անոնք խրկէ քարոյել, Ու
 իշխանութիւն ունենալ ցաւերը
 բժշկելու, և դեւերը հանելու:
 16 Ու Սիմոնին անունը Պետրոս դը-
 17 բաւ. Եւ Ջեբեդէան Յակոբոս
 սին՝ ու Յակոբոսին եղբօրը Յով-
 հաննէսին՝ անոնց անունները Բա-
 ներեղէս դրաւ, որ ըսէ է՝ Որ-
 18 դէք որոտման. Եւ Անդրէասը,
 և Փիլիպպոսը, և Բարթոլոմէ-
 մէոսը, ու Մատթէոսը, և Թով-
 մասը, ու Արիէստեան Յակո-
 բոսը, և Թադէոսը, ու Սիմոն
 19 Կանանացին. Եւ Յուդա Իսկա-
 րիովտացին, որ նաև մատնեց
 զանիկայ:
 20 Տուն մը եկան, և նորէն ժո-
 ղովուրդը ժողովուեցաւ, անանկ
 որ հաց ուտելու ալ թաժանալ չը-
 21 կըցան Բաւել: Ու երբոր իրեն
 ները լսեցին, ելան որ զինքը
 բռնեն, քանդի կ'ըսէին թէ իսկ
 22 լռած է: Եւ ան դպիրները որ
 Երուսաղէմէն իջէր էին, կ'ը-
 սէին, թէ Ասոր ներսի գին Բէ-
 եղղբուղ կայ, և դեւերուն իշ-

խանովը դեւերը կը հանէ: Եւ 23
 իրեն կանչելով զանոնք, առակ-
 ներով կ'ըսէր անոնց. Ի՞նչպէս
 կրնայ Սատանան Սատանայ հա-
 նել: Ու թէ որ մէկ թագաւոր 24
 ըութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի,
 ան թագաւորութիւնը չկրնար
 կենալ: Եւ թէ որ տուն մը իրեն 25
 դէմ բաժնուի, ան տունը չկրնար
 կենալ, Ու թէ որ Սատանան ի 26
 րեն դէմ ելլաւ՝ ու բաժնուած է,
 անիկայ չկրնար կենալ, հապա
 անոր վերջը հասած է: Մէկը 27
 չկրնար զօրաւոր մարդու մը տու-
 նը մտնելով՝ անոր կարասիները
 յափշտակել, թէ որ առաջ ան
 զօրաւոր մարդը չկայէ, ու
 ետքը անոր տունը կողպատէ:
 Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ Ամէն 28
 մեզքերը պիտի ներսին մարդոց
 որդիներուն, և հայհոյութիւն
 ները՝ որչափ որ հայհոյեն. Բայց 29
 ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ հայ-
 հոյէ, յաւիտեան թողութիւն
 պիտի չունենայ. հապա յաւի-
 տենական դատաստանի պարտա-
 ւոր պիտի ըլլայ. Վասն զի կ'ը
 սէին, թէ Պիղծ ոգի կայ անոր
 ներսի գին:

Ետքը անոր մայրը ու եղ 31
 բայրները եկան, և դուրսը կայ-
 նելով՝ ճարդ խրկեցին ու կը կան-
 չէին զանիկայ: Եւ ժողովուրդը 32
 անոր բոլորտիքը նստեր էր, ու
 իրեն ըսին թէ, Ահա քու մայրդ
 ու եղբայրներդ դուրսը կայնե-
 33 են՝ և քեզ կ'ուզեն: Եւ անիկայ
 պատասխան տուաւ անոնց՝ ու
 ըսաւ. Ով է իմ մայրս՝ կամ
 եղբայրներս: Ու իր բոլորտիքը 34
 նստողներուն նայելով՝ ըսաւ.
 Ահա իմ մայրս ու իմ եղբայր-
 35 ներս. Վասն զի ով որ Աստուծոյ
 կամքը կը կատարէ, անիկայ է
 իմ եղբայրս և քույրս ու մայրս:

ԳԼ. Դ

Դարձեալ սկսաւ սորվեցը 1
 նել ծովեղեբքին վրայ, և շատ
 ժողովուրդ անոր քովը ժողովուե-
 ցաւ, անանկ որ ինքը նաւը

մտաւ, ու նստաւ ծովուն վրայ, և բոլոր ժողովուրդը յամաքը
 2 ծովուն եզերքն էր: Եւ անոնց շատ բաներ կը սորվեցընէր առաւելեալ, ու կըսէր անոնց իր վարդապետութեանը մէջ.
 3 Եւ յէջէք՝ ահա սերմ յանողը ելաւ
 4 որ սերմ յանէ: Ու երբոր կը ցանէր, մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ, և թռչունները եւ
 5 կան ու կերան զանիկայ: Եւ ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ, ուր որ շատ հող չկար, և շուտ մը բուսաւ, հողը խրոշկութիւն չունենալուն համար.
 6 Սակայն արեւուն ծագած պահեր՝ այրեցաւ, ու արմատ չունենալուն համար չորացաւ:
 7 Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերու մէջ, և փուշերը ելան՝ ու խեղդեցին զանիկայ, ու պտուղ չտուաւ:
 8 Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ, ու ելաւ մեծցաւ, և պրտուղ կու տար, և կը բերէր մէկուն տեղը երեսուն, ու մէկուն տեղը վաթսուն, և մէկուն տեղը
 9 զը հարիւր: Ու կըսէր. Ան որ լսեցր աւանջ ունի, թող լսէ:
 10 Ու երբոր առանձին էր, իր քովը եղողները՝ տասուերկուսին հետ մէկտեղ հարցուցին իրեն
 11 ան առակը: Եւ բաւ անոնց, Չեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խոր հաւրքը, բայց անոնց որ դուրսէն են, ամէն բան առակներով կը ըլլայ: Որ տեսնելով տեսնեն ու չտեսնեն, և լսելով լսեն ու չիմանան. որ չըլլայ թէ դարձի գան, և իրենց մեղացը
 12 թողութիւն ըլլայ: Ու բաւ անոնց. Աս առակը չէք գիտեր, ուրիշն ինչպէս պիտի գիտնաք
 14 ամէն առակները: Սերմ յանողը
 15 խօսքը կը ցանէ: Եւ ճամբուն քովինները անոնք են որոնց մէջ խօսքը կը ցանուի, ու երբոր կը լսեն, շուտ մը Սպասանա կու գայ և անոնց որտեղուն մէջ
 16 ցանուած խօսքը կը հանէ: Նոյն պէս ալ ապառաժուտ տեղերու

վրայ ցանուածները անոնք են, որ երբոր կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը առաւելութեամբ կընդունին զանիկայ. Եւ իրենց մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տևեն, ետքը երբոր նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին համար, շուտ մը կը գայ թաղին:
 Եւ փուշերուն մէջ ցանուածները անոնք են՝ որ երբ խօսքը կը լսեն, Աշխարհիս զբաղմունքները ու հարստութեան խաբէութիւնները, և ուրիշ բաներուն ցանկութիւնները մէջ մանելով՝ խօսքը կը խեղդեն, ու կը ըլլայ անպտուղ: Եւ աղէկ հողի մէջ ցանուածները անոնք են, որ խօսքը կը լսեն և կընդունին, ու պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը երեսուն, և մէկուն տեղը վաթսուն, ու մէկուն տեղը հարիւր:
 Եւ բաւ անոնց. Միթէ ճրագը գըզուանին կամ մահիճին տակ կը դրուելու համար կու գայ, չէ՞ որ աշտանակին վրայ գրուելու համար: Ինչու որ ծածուկ բան մը չկայ, որ պիտի չյայտնուի, և գաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ երեսուն պիտի չէլէ: Թէ որ մէկը լսելու պիտի չունի, թող լսէ:
 Եւ բաւ անոնց. Նայեցէք ինչ կը լսէք. ինչ չափով որ դուք կը չափէք, նոյն չափով պիտի չափուի ձեզի. և ձեզի որ կը լսէք, պիտի աւելնայ: Վասն զի ով որ ունի, անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի, ունեցածն ալ անիկէ պիտի առնուի:
 Եւ կըսէր. Աստուծոյ թագաւորութիւնը ապանկէ, որպէս թէ մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ ձգէ, Ու քնանայ և արթնի թրինայ գիշեր ու ցորեկ, և սերմը բուսնի ու մեծնայ, ու ինքը չգիտեր թէ ինչպէս: Բանակ հողը ինքիրմէն պտուղ կու տայ, առաջ խտր, ետքը հասկը, անկէ ետեւ լեցուն ցորենը հասկին մէջ: Ու երբոր պտուղը հասուննայ, շուտ մը մանագողը կը իյրը.

կէ, ինչու որ հաւնճքի առնոր
հասած է:

- 30 Եւ կրէր. Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը ի՞նչ բանի նման
ցընենք, կամ ի՞նչ առակով ա-
31 նիկայ բարդատենք: Մանանիի
հատին նման է, որ հողի մէջ
ցանուած աստիւր՝ երկրի վրայ
եղած սերմերուն ամենէն պզտիկն
32 է. Ու երբոր ցանուի, կը բուս-
նի, և ամէն խոտեղեններէն ալ
մեծ կ'ըլլայ, ու մեծ ձիւղեր
կ'արձակէ, անանկ որ երկնից
Թահաւններուն հերթը կ'ըլլայ ա-
նոր շուքին տակը բնակելու:
- 33 Եւ ամանկ շատ աստիւներով
կը խօսէր անոնց հետ խօսքը որ-
34 չափ որ կրնային մօտիկ ընել. Ու
առանց առակի բան մը չէր խօ-
սեր անոնց. բայց առանձին իր
աշակերտներուն կը մեկնէր ա-
մէնը:
- 35 Եւ նոյն օրը երբոր իրիկուն
կ'ըլլար, բաւ անոնց. Եփէ + Ժո-
36 նանք ալ կողովէր անցնելը: Ա-
յոնք ալ Ժողովարդը թող տա-
լով՝ առին զինքը ինչպէս որ էր
նաւուն մէջ. և ուրիշ նաւակ
37 ներ ալ կային անոր հետ: Ու
հովի մեծ փոթարիկ մը եղաւ,
և ալիքները նաւուն վրայ կու-
գային, անանկ որ գրեթէ լե-
38 ցուն էր: Ու ինքը նաւուն է-
տեի կողմը բարձի վրայ կը բը-
նանար. արթնցուցին զանիկայ՝
և կ'ըսէին անոր. Վարդապետ,
հոգի չէ, որ կը կորսուինք:
- 39 Ու ելելով՝ աստեց Հովին, և
ծովուն ըսաւ. Դադարէ՛ լուս-
կեցիր, ու հովը դադարեցաւ,
և մեծ խաղաղութիւն եղաւ:
- 40 Ու ըսաւ անոնց, ինչու ասանկ
ժախիտ էք, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ
հաւատք չունիք: Եւ անոնք խիստ
ժախցան, ու կ'ըսէին իրարու.
Արդեօք ո՞վ է ասիկայ, որ հո-
գի ու ծովը ասոր կը հնազան-
դին: Երբ արդէ արդէ զոյգ զոյգ
միմեք ցմայց առջի մասն իմ
ձեռքով որ ասոր արդէ մի զին
պիկից ցարժան զի ուստ: Եւ

ԳԼ. Ե

Եւ եկան ծովուն մէկալ կողմ
մը Գաղաղացոց երկիրը: Ու երբ
2 բոր ինքը նաւէն ելաւ, գերեզ-
մաններէն ելած մարդ մը պատու
հեցաւ իրեն, որ պիղծ ողի ու-
նէր. Որ անոր բնակած տեղն
3 ալ գերեզմաններուն մէջն էր.
ու զղթայով ալ մէկը չէր կրնար
զանիկայ կապել. Որովհետեւ շատ
անգամ աստիւայտով և զղթա-
ներով կապուէր կոր, բայց անի-
կայ զղթաները կորեր, ու առ-
նակապէրը կ'օտարէր էր, և մե-
կը չէր կրնար զանիկայ նուաճել.
Եւ միշտ գիշեր ու ցորեկ զե-
4 ղեզմաններուն մէջ ու լեռներուն
մէջ կը կանչուէր ատէր, ու իր
մարմինը քարելով կը ձեղքու-
տէր: Երբոր հեռուանց Յիսուս
6 օր տեսաւ, վաղէց ու երկրպա-
ղաթիւնը ըսաւ անոր, Եւ մեծ
7 ձայնով մը աղաղակեց ու ըսաւ.
Դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս
Յիսուս. Որդի Աստուծոյ բարձ-
րեայ. քեզ Աստուծով կ'երգմնե-
ցընեմ, զիս մի ասանկեր: (Բան
8 զի կ'ըսէր անոր. Պիղծ ողի՛ է-
լիր ատմարդէն:) Եւ անոր հար-
9 ցաց թէ՛ Աստուծոյ ի՞նչ է. ու
ըսաւ անոր, Իմ անունս Լէզէն
է, ինչու որ մենք շատուր ենք:
Եւ շատ կ'աղաչէին անոր որ զե-
10 ղեք ան երկրէն դուրս չկրկէ:
Եւ հոն լեռանը մօտ խաղերու
մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'որա-
ծուէին: Ու բոլոր զեկերը աղա-
12 չեցին անոր ու ըսին. Սեղ խո-
ղերուն խրկէ, որ անոնց՝ մէջը
մաններ: Եւ Յիսուս շուտ մը
13 հրաման տուաւ անոնց, ու երբ
բոր պիղծ ողիները ելան խոզե-
քուն մէջը մօտան, և երամակը
գահալովէ ձեռքէն ծովը վաղէց,
(երկուս հարարի չափ կային), ու
14 ծովուն մէջը խեղդուեցան: Եւ
խաղաղածները ժախցան, ու պատ-
մեցին քաղաքը ու ագարակները.
և մարդի՛ ելան տեսնելու թէ
ինչ բան է որ եղաւ: Ու եկան

Յիսուսին, և տեսան զիւահարը
որ լէգէոն ունէր, որ հագուած
ու խեղբը վրան եկած նստեր էր,
16 ու վախցան: Եւ անոնք որ տեսեր
էին, պատմեցին անոնց. թէ ինչ
եղաւ զիւահարին. նաև խոյն
17 լուս վրայով: Եւ սկսան աղաչել
անոր, որ իրենց սահմաններէն եր-
18 թայ: Ու երբոր անիկայ նաւը
մտաւ, զիւահարը կ'աղաչէր անոր
19 որ հետը բրայ: Եւ Յիսուս թող-
չառաւ անոր. հապա ըսաւ ա-
նոր. Գնա քու տունդ քու բն-
տանիներուդ, ու պատմէ ա-
նոնց ինչ որ Տէրը քեզի բրաւ:
20 Եւ ողորմեցաւ քեզի: Ան ալ
գնաց, և սկսաւ Գեկաղովնի
մէջ քարոյել ինչ որ Յիսուս ի-
րէն բրաւ. և ամէնը կը զար-
մանային:

21 Ու երբոր Յիսուս նստով նո-
րէն ծովուն մէկալ կողմը անցաւ,
շատ բազմութիւն ժողովեցաւ
անոր քովը, և ինչք ծովեզերքն
22 էր: Եւ ահա ժողովը ապրա-
նէրան մէկը կու գար, որուն
անունը Յայրոս էր. ու երբոր
տեսաւ զանիկայ, անոր ոտքը
23 ինկաւ. Եւ շատ կ'աղաչէր անոր
ու կ'ըսէր, թէ իմ աղջիկս մեռ-
նելու մօտ է, որ դաս անոր վրայ
ձեռք դնես, որպէս զի աղաւթի,
24 ու պիտի ապրի: Եւ գնաց անոր
հետ, ու շատ բազմութիւն իր
ետեւէն կ'երթային ու կը նեղէին
զինքը:

25 Եւ կնիկ մը՝ որ տասուերիս
ապրիարիւնի տեւած տաւ թէան
26 մէջ էր, Ու խիտ վշտացած էր
շատ բժիշկներէն, և իր բոլոր
ունեցածը վատներ էր, ու ու
գոռա մը չէր գտեր, հապա ևս
27 առաւել զայրացեր էր, Երբոր
Յիսուսին վրայով ընց, ետեւէն
եկաւ բազմութեանը մէջ, ու
28 անոր հանդերձին դպաւ. Բան
զի կ'ըսէր, թէ որ միայն ա-
նոր հանդերձներան դպչիմ, պի-
29 տի բժշկուիմ: Եւ շուտ մը իր
արիւնին աղբիւրը ջամբեցաւ,
ու իր մարմնին մէջ իմացաւ:

Թէ տանջանքէն բժշկուեցաւ:
Եւ Յիսուս շուտ մը գիտնալով 30
իր անձին մէջ, ան զորութիւնը
որ իրմէն ելաւ, դարձաւ բազ-
մութեանը մէջ՝ ու ըսաւ. Ո՞վ
դպաւ իմ հանդերձներուս: Եւ 31
իր աշակերտները ըսին իրեն.
Կը տեսնես որ բազմութիւնը
քեզ կը նեղէ, ու կ'ըսես թէ Ո՞վ
ինձի դպաւ: Եւ իր բողոքիքը 32
կը նայէր որ աս բանը ընողը
տեսնէ: Ու կնիկը վախցաւ ու 33
դողաց, ինչու որ գիտէր թէ ի-
րեն ինչ եղաւ. և եկաւ անոր
առջևը ինկաւ, ու բոլոր քսիքը
շտիկէ շտաիկ զրուցեց անոր: Եւ 34
Յիսուս ըսաւ անոր. Աղջիկ-
քու հաւատքդ քեզ բժշկեց,
գնա խաղաղութեամբ, ու բժշ-
կուած եղի քու տանջանքդ:

Երբոր ինքը գեռ կը խօսէր, 35
ժողովը ապրեալ տունէն ոման
եկան ու ըսին, թէ Աղջիկդ մե-
ռաւ, ալ ինչու վարդապետը կը
յոգնեցնեն: Իսկ Յիսուս ը- 36
տաւ խօսքը ըսածին պէս՝ ժո-
ղովը ապրեալ ըսաւ. Մի վախ-
նար, միայն թէ հաւատաւ: Եւ 37
մէկը թող չտուաւ իր հետը եր-
թալու, բայց միայն զիտրտը ու
Յակոբոսը և Յակոբոսին եղ-
մբայրը Յովնանէն: Ու ժող- 38
ովը ապրեալ տունը գալով՝ տե-
սաւ աղմուկ և սաստիկ լայող-
ներ ու աղաղակողներ: Եւ ներս 39
մտնելով՝ ըսաւ անոնց. Ինչու
խռովիք եք ու կու լաք. մանուկը
մեռած չէ, հապա կը քնանայ:
Եւ ծաղը կ'ընէին անիկայ. բայց 40
ինքը ամէնը դուրս հանելով՝ իր
հետը առաւ մանուկին հայրը
ու մայրը և անոնք որ իր հետն
էին, ու մտաւ հոն ուր որ մա- 41
նուկը պառկած էր: Եւ մանու-
կին ձեռքէն բանելով՝ ըսաւ ա-
նոր. Տոյի՛՛թա՛՛ կուսի՛, որ կը
թարգմանաւ. Աղջիկ (քեզի կը
սեմ) ելի՛ր: Եւ իսկոյն աղջիկը 42
ոտք ելաւ, ու կը բախէր, ինչու
որ տասուերիս ապրեկան էր,
ու մեծ աղաւթեամբ ապշեցան:

45 Եւ սատարի պատուէր տուաւ
անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ այս բա-
նը . ու ըսաւ որ անոր ուսուէլք
տան :

ԳԼ . 2

1 Եւ անկէ ելելով՝ եկաւ իր
երկիրը , ու անոր աշակերտները
2 իր ետեւէն գացին : Եւ շարաթ-
օրը հասնելուն՝ սկսաւ ժողովա-
բանին մէջ սորվեցընել . ու շա-
տերը լսելով՝ կը զարմանային ու
կ'ըսէին . Ասիկայ ուսակից ունի
աս բաները , կամ աս ի՞նչ իման
տութիւն է որ ասոր արուած է ,
որ ասանկ հրաշքներ կ'ըլլան ասոր
3 ձեռքով : Ասիկայ հիւսը չէ ,
Յարիամին որդին , և Յակոբու-
սին ու Յովսէփին և Յուզային
ու Սիմոնին եղբայրը . ու ասոր
քայրերը հոս մեր քովը չեն . և
անոր վրայով կը գայթակղէին :
4 Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց . Մար-
գարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց մե-
այն իր երկրին մէջ , ու իր ող-
գակներուն , և իր տանը մէջ :
5 Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք
մըն ալ ընել , միայն թէ քանի մը
հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ ,
6 ու բժշկեց զանոնք : Եւ անոնց
անհաւատութեանը վրայ կը զար-
մանար . ու շրջակայ գեղերը պուր-
տելով՝ կը սորվեցընէր :
7 Եւ իրեն կանչէր տառուերկու-
քը . ու սկսաւ երկու երկու խըր-
կել զանոնք , ու անոնց խշտանա-
թիւն տուաւ պիղծ ողիններուն
8 վրայ : Եւ պատուիրէր անոնց՝ որ
ճամբու համար բան մը չառնեն ,
բայց միայն գաւաղան մը , ոչ
տոպրակ , ոչ հաց , ոչ ստակ գօ-
9 տիններուն մէջ . Հապա հողա-
թափ հագնին . և Վրկին հան-
10 դերձ մի՛ հագնիք՝ ըսաւ : Ու ըսաւ
անոնց . Ո՛ր տուն որ մտնէք , հոն
11 կեցէք մինչև որ անկէ ելէք : Եւ
անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր , ու
ձեզի մտիկ չեն ընէր , երբ որ ան-
կէ կ'ելէք , սոքերնուդ տակի
փոշին թօթվեցէք՝ անոնց վկայու-
թիւն ըլլալու համար : Ճշմարիտ

կ'ըսեմ՝ ձեզի . Սողոմոնացոց ու
Գոմարացոց աւելի գիւրին պիտի
ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ
ան քաղաքին :

Եւ անոնք ելելով՝ կը քարո- 12
ղէին , որ մարդիկ ապաշխարեն :
Եւ շատ դէտեր կը հանէին , ու 15
շատ հիւանդներ եղով կ'օժէին՝
ու կը բժշկէին զանոնք :

Եւ Հերովդէս Թագաւորը լս- 14
տեց , (ինչու որ անոր անունը
յայտնի եղաւ) ու կ'ըսէր , թէ
Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն
յարութիւն աւեր է , ու անոր
համար հրաշքներ կ'ըլլան անով :
Ուրիշները կ'ըսէին՝ թէ Եղիան 15
է . ուրիշներն ալ կ'ըսէին՝ թէ
Մարգարէ մըն է , կամ մարգա-
րէից մէկուն պէս : Բայց երբ որ 16
Հերովդէս լսեց , ըսաւ . Ասիկայ
Յովհաննէսն է՝ որուն գլուխը ես
կտրեցի , մեռելներէն յարութիւն
աւեր է :

Քանցի Հերովդէս ինքը մարդ 17
իրիցե՝ Յովհաննէսը բռնեց , ու
կապեց բանար դռան իր եղբօրը
Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիա-
շին համար , ինչու որ իրեն կնիկ
աւեր էր զանիկայ : Վասն զի 18
Յովհաննէս Հերովդէսին կ'ըսէր .
Քեզի օրինաւոր չէ՝ քու եղբօրդ
կնիկը ունենալ : Եւ Հերովդիա 19
ոխ ունէր անոր դէմ , ու կ'ու-
ղէր անիկայ մեռցնել , ու չէր
կրնար . Ինչու որ Հերովդէս կը 20
վարձար Յովհաննէսէն , գիտնա-
լով թէ անիկայ արդար և սուրբ
մարդ մըն է . և անոր բերանը
կը նայէր , ու անկէ լսելով՝ շատ
բան կ'ընէր , և քաղցրութեամբ
անոր մտիկ կ'ընէր : Ու երբ որ 21
գիտուէր օր մը եղաւ , որ Հերով-
դէս իր ծննդեան օրը ընթերի
կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հո-
ղարայտներուն՝ ու Գալիլէայի
երեւելներուն . Եւ Հերովդիային 22
աղջիկը հանդէս առաւ մանելով
խաղաց , ու հաճելի եղաւ Հե-
րովդէսին և իր հետը նստողնե-
րուն . Թագաւորը ըսաւ աղջ-
կանը . Խնդրէ՛ ինձ մէ ինչ որ

կ'ուզես, ու պիտի տամք քեզի :
 25 Եւ անոր երգումը ըսաւ ընկելով .
 Ինչ որ դուն ինձմէ խնդրես ,
 պիտի տամք քեզի , մինչեւ թա-
 24 գաւորութեանս կէսը : Եւ անի
 կայ դուրս ելելով՝ իր մօրը ը-
 սաւ . Ի՛նչ ուզեմք , ան ալ ըսաւ :
 25 Յովհաննէս մկրտչին գլուխը : Եւ
 շուտ մը արտօրալով թագաւորին
 քովը մտաւ . ու խնդրեց՝ ըսելով ,
 Կ'ուզեմ որ շուտով սկսեալով մը
 վրայ Յովհաննէս մկրտչին գլու-
 26 խը տաս ինձի : Եւ թագաւորը
 խիստ տրտմեցաւ . բայց երգումը
 ներուն համար՝ ու իր հետը նըս-
 տովեցուն համար՝ չուզեց որ ա-
 27 նոր խոյրիչը մերժէ : Եւ թագա-
 ւորը խոյրէն դահլիճ խրկեց , ու
 հրաման ըրաւ անոր գլուխը բե-
 րելու , ան ալ գնաց բանտին մէջ
 28 գլխատեց զանիկայ . Եւ սկու-
 տեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝
 ու տուաւ աղջկանը , և աղջկը
 29 զանիկայ իր մօրը տուաւ : Եւ
 անոր աշակերտները լսելով , ե-
 կան անոր մարմնը վերցուցին ,
 ու գերեզմանի մէջ գրին :
 30 Եւ առաքեալները Յիսուսին
 քովը ժողովուեցան , ու պատմե-
 ցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին՝ և
 31 ինչ որ սորվեցուցին : Եւ անիկայ
 ըսաւ անոնց . Եկէք դուք առ-
 անձին՝ անապատ տեղ մը , և
 քիչ մը հանգչեցէք . քանզի շա-
 տերը կային՝ որ կու գային ու
 կ'երթային , և հաց ուտելու ալ
 32 ժամանակ չէին ունենար : Եւ նա-
 ւով անապատ տեղ մը գացին
 33 առանձին : Ու ժողովուրդները
 տեսան զանոնք որ կ'երթային ,
 և շատերը զանիկայ ճանցան ,
 ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հան-
 կը վազէին , և անոնցմէ առաջ
 հասնելով՝ անոր քովը ժողովուե-
 34 ցան : Ու Յիսուս երբոր դուրս
 երաւ , շատ ժողովուրդ տեսնե-
 լով՝ խղճաց անոնց վրայ , ինչու
 որ հովիւ չունեցող աշխարհեաւ
 պէս էին , և սկսաւ շատ բաներ
 սորվեցնել անոնց :
 35 Ու երբոր ժամանակը շատ ա-

շացաւ , իր աշակերտները իրեն
 եկան՝ ու ըսին . Հոս անապատ
 տեղ մըն է , ու ժամանակը ու-
 շացած է , Արձակէ ժողովուրդը : 36
 Եւրբ որ երթան բարձրաբեր ագա-
 րակները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց
 գնեն , ինչու որ ուտելու բան մը
 չունին : Բայց անիկայ պատաս- 37
 խան տուաւ ու ըսաւ անոնց ,
 Դուք տուէք ատոնց որ ուտեն :
 Եւ ըսին իրեն . Երթանք երկու
 հարիւր դահլիճանի հաց գնենք՝
 և տանք ատոնց որ ուտեն : Ըսաւ 38
 անոնց . Քանի՞ նկանակ ունիք ,
 գացէք նայեցէք , ու երբոր գիտ-
 ցան ըսին . Հինգ , ու երկու
 ձուկ : Եւ հրաման ըրաւ անոնց՝ 39
 որ կանանչ խոտին վրայ գուռ
 գուռ նստին : Եւ դաս դաս նըս- 40
 տան՝ հարիւրական ու յիսուսա-
 կան : Եւ հինգ նկանակը ու եր- 41
 կու ձուկը առաւ՝ ու դէպ ի
 երկինքը նայելով , օրհնեց . և
 մանրեց նկանակները՝ ու տուաւ
 իր աշակերտներուն , որ անոնց
 առջևը դնեն , ու երկու ձուկը
 ամենուն ալ բաժնեց : Եւ ամէն 42
 քը կերան ու կշտացան . Եւ 43
 տասներկու կողով լեցան՝ կառ-
 րուանքները վերցուցին , և ձու-
 կերէն ալ : Եւ ան հացերէն ու- 44
 տողները հինգ հազարի չափ երկի
 մարդիկ էին :
 Եւ շուտ մը իր աշակերտները 45
 արտօրացց որ նաւը մտնեն , և
 Իրիճ առաջ մեկալ կողմը Բեթ-
 սայիդա անցնին , մինչեւ որ ինքը
 ժողովուրդը արձակէ : Եւ անոնք 46
 մէ զատուելով՝ լեռը ելաւ ա-
 զովք ընկելու : Ու երբոր իրիկուն 47
 եղաւ , նաւը ծովուն մէջտեղն
 էր , ու ինքը մինակ ցամաքն էր :
 Եւ տեսաւ անոնք որ կը տագ- 48
 նալէին հովին՝ թի քաշելու ա-
 տեննին , ինչու որ հովը իրենց
 գէմ էր , և գիշերուան չորրորդ
 պահուն առեւտները՝ ծովուն վրայ
 քաղելով կու գայ անոնց , ու կ'ու- 49
 գեր անոնցմէ անցնիլ : Անոնք
 երբոր տեսան որ ծովուն վրայ
 կը քալէր , կարծեցին թէ աչքի

երևալթ բան մին է, ու կանչ
 50 ուրումեցին. Բանդի ամենքն ալ
 զանկիայ տեսան, ու խառնե-
 ցան. և իկեր շուտ մը խօսեցաւ
 անոնց հետ՝ ու ըսաւ անոնց.
 Բա՛յ՜ եղիք՝ ես եմ, մի վախնաք:
 51 Եւ նաւը ելաւ անոնց քովը, ու
 հովը դարձաւ ցաւ, և անոնք մտա-
 քերնուն մէջ շափե հաւաւ ալ
 շած էին՝ ու կը դարմանային:
 52 Վասն զի հացին վայելաճ հրաշ-
 քը չմոռցան. ինչու որ սիրտերին
 թմրած էր:

53 Աւ մէկալ կողմը անցնելով,
 Գեներեսարէթի երկիրը հասան,
 54 և նաւը տեղաւորեցին: Աւ երբ
 սրահաւէն ելան, ան պէշ ի մարդիկ
 55 խիղջն ճանցան զանկիայ. Եւ
 առջին անգին վազելով բոլոր
 շրջակայ տեղաւորները, սկսան մա-
 56 հիմներով հիւանդները բերել
 ուր որ կը լսէին թէ հոն է: Եւ
 ուր որ կը մանէր՝ գեղերը կամ
 քաղաքները կամ աղարակները,
 հրապարակներուն մէջ կը գնէին
 հիւանդները, ու կ'աղաչէին ի-
 րեն՝ որ գանէ իր հանգերծին
 քղանցքին գալլին. և որոնք որ
 դպան, բժշկուեցան:

ԳԼ. Ե

1 Եւ իր քովը Ժողովուեցան փա-
 րիսեցիները, ու դպիրներէն ու
 մանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած
 2 էին: Աւ երբոր տեսան որ անոր
 աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այս-
 ինքն անուայ ձեռքերով հաց
 3 կ'ուտէին, մեղադրեցին: Ինչու
 որ փարիսեցիները ու բոլոր շը-
 րէսները մինչեւ որ աղէկ մը
 ձեռքերնին չլուան, հաց չեն ու-
 տեր. քանզի ծերերուն աւան-
 4 դութիւնը կը բռնեն. Եւ շաւ
 կայէն էլաճ առիւնին՝ թէ որ
 չլուացուին, չեն ուտեր. և ուրիշ
 շատ բաներ կայ՝ որ ընդունած
 են ու կը բռնեն, աշխարհի գա-
 ւաթներու և փարջերու ու սղոն-
 5 ձէ ամաններու և անկողիներու
 լուացմունքներ: Ան ասելը փա-
 րիսեցիները ու դպիրները հար-

ջաջին անոր, թէ Ինչու քա-
 աշակերտներդ ծերերուն աւան-
 6 դութները պէս չեն երթար,
 հապա անուայ ձեռքերով հաց
 կ'ուտեն: Ան ալ պատասխան
 7 տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Աղէկ
 մարդաբնութիւն ըրաւ Եսայի՝
 ձեղի կեղծաւորներուդ. համար,
 8 ինչպէս որ գրուած է. Ան Ժողո-
 վաւդը Բայն շրթաւքներովը զիս
 կը պատուէ, բայց իրենց սիրտը
 հեռացած դատուած է ինծմէ.
 9 Աւ պարտաւ տեղը զիս կը պաշ-
 տեն, մարդաց պատուիրած բա-
 ները իբրեւ վարդապետութիւն
 ստրկեցնելով: Վասն զի Աստու-
 10 ծոյ պատուիրանքը թող տալով՝
 մարդաց աւանդութիւնը կը բռ-
 նէք, ինչպէս՝ փարջերու և դա-
 ւաթներու լուացմունքներ. և
 11 ասոնք նման շատ ուրիշ բաներ
 կ'ընէք: Աւ ըսաւ անոնց. Աղէկ
 12 կ'անարգէք Աստուծոյ պատուի-
 րանքը, որ ձեր աւանդութիւնը
 պահէք: Բանդի Մովսէս ըսաւ,
 13 Բու հայրդ ու մայրդ պատուէ,
 և Ո՛վ որ իր հայրը կամ մայրը
 անիծէ, մահով թող մեռնի:
 14 Բայց դուք կ'ընէք. թէ որ մէկը
 իր հօրը կամ մօրը ըսէ, Ան
 15 բանը որ ինծմէ պիտի շահիս,
 Աստուծոյ պաւա կորբան է, (որ
 ըսել է ընծայ,) ապա կ'ըլլայ ա-
 16 նիկայ. Եւ ալ թող չէք տար ա-
 նոր բան մը ընել իր հօրը կամ
 17 իր մօրը: Աւ Աստուծոյ խօսքը կը
 խախտէք ձեր աւանդութիւն-
 18 մը, որ կ'աւանդէք. և ասոր
 նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք:
 19 Եւ բոլոր Ժողովուրդը իրեն
 կանչելով՝ ըսաւ անոնց, Դեցէք
 20 ինծի ամենքդ՝ ու հասկըցէք:
 Բան մը չկայ որ դուքն մար-
 21 դուն ներք մտնէ, ու կարող
 ըլլայ զանկիայ պղծելու. հապա
 22 ան բաները՝ որ անկէ կ'ընեն,
 անոնք են որ մարդը կը պղծեն:
 23 Ո՛վ որ ըսելու ախանջ ունի, թող
 ըսէ:

Աւ երբոր ան բաղմութենէն
 24 ապառաւելով տուն մտաւ, իր աշա-

կերաները հարցուցին իրեն ան
18 առաջին համար: Ու ըստ ա-
նանց, Գաբ ալ առանել անմիտ
էք: չէք հասկընար թէ ամէն
ինչ որ դուքէն մարդուն ներսի
դին կը մանէ, չկրնար անիկայ
19 պղծել: Վասն զի չէ թէ անոր
օրովն ժէջը կը մանէ, հասար փո-
րը: Եւ արտաքինոցը կ'ելլէ, ու
20 բոլոր կերածները կը մաքրէ: Եւ
կ'ըսէր թէ՝ Ինչ որ կ'ելլէ մար-
դուն ներսէն, անիկայ կը պղծէ
21 մարդը: Ինչու որ ներսէն մար-
դոց սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդ-
ները: Հնա թիւններ, պառնկու-
22 թիւններ, Սղանու թիւններ, գո-
ղա թիւններ, ագահութիւններ,
զարու թիւններ, նենգութիւն,
23 գիժու թիւն, չար աշք, հայհո-
յութիւն, ամբարտաւանութիւն,
25 անդգամութիւն: Աս բոլոր չար
բաները ներսէն կ'ելլեն, ու կը
պղծեն մարդը:

24 Եւ անկէ ելելով՝ Տիւրոսի
ու Սիգանի սահմանները դնաց,
Եւ տուն մը մանելով՝ չէր ուղեր
որ մէկուն յայտնուի, բայց չը-
25 կըցաւ ծածկուիլ: Քանզի կնիկ
մը որուն աղջիկը պիղծ ոգի ու-
նէր իր ներսէն, լսեց անոր վե-
րայով, ու եկաւ՝ անոր ոտքը
26 լնկաւ: Եւ ան կնիկը հեծ անու-
էր, ազգով Քիւնիկի Վտրի, ու
կ'աղաչէր անոր՝ որ դէւը իր աղ-
27 ջիկէն հանէ: Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր, թող տուր որ առաջ ար-
գաքը կշտանան. քանզի աղէկ չէ
28 աղցցահացը տունը, ու շուներուն
ձգել: Անիկոյ պատասխան տու-
աւ՝ ու ըսաւ անոր, Այո՛ Տէր,
29 ինչու որ շուներն ալ սեղանին
տակը տողցը փշտանքներէն կը կե-
30 լան: Եւ ըսաւ անոր, Աս
խօսքիդ համար դնա՛, քու աղ-
ջիկէդ գէր ելաւ: Եւ ինչիւ իր
տունը ելելով՝ գտաւ որ դէւը
31 ելած: ու աղջիկը անխղճին մը
բայ պառկած էր:

Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիգանի
սահմաններէն ելելով՝ եկաւ Գա-
լիկայի ծովեզերքը Գեկապոլիսի

սահմաններուն մէջէն: Եւ մէկը 32
բերին անոր առջին՝ խաւ ու
դժուարութեամբ, ու կ'աղաչէին որ
անոր վրայ ձեռք դնէ: Եւ ժողո- 53
վուրդէն մէկիւր առնելով զանի-
կայ, իր մատերը անոր ախանջնե-
րուն մէջը խօթեց՝ ու թուքաւ,
Եւ անոր լեզուին դաւաւ, Ու եր- 54
կներքը նայելով՝ հաւաքեց, ու
ըսաւ անոր, Եփփաթա, (որ
ըսել է՝ բացուէ,) Եւ խիւղն ալ 55
նոր ականջները բացուեցան, ու
անոր լեզուին կայք բախուեցաւ,
Եւ շիտակ կը խօսէր: Ու պա- 56
տա իրեց անունը՝ որ մէկու մը չը-
սեն. Եւ սրչափ ինքը կը պատուի-
րէր անունը, անոնք ալ աւելի կը
քարոզէին, Ու չափէ դուրս կը 57
զարմանային Եւ կ'ըսէին, Ամէն
բաները աղէկ կ'ըսաւ անիկայ, որ
խաւերուն շտէ կու տայ Եւ համ-
բերուն խօսիլ:

ԳԼ. Ը

Ըն օրերը ժողովուրդը խիստ 1
շատ ըլլաւով, Եւ ուտելու բան մը
չունենալով, Յիսուս իրեն կան- 2
չեց իր աշակերտները՝ ու ըսաւ
անոնց, Ար խոճած աս ժողովուր- 3
դին վրայ, ինչու որ հիմա իրեք
օր է՝ որ իմ քովս են, Եւ բան մը
չունին ուտելու: Եւ թէ որ ա- 5
տոնք անթիի խրկեմ իրենց տու-
ները, ճամբուն մէջ պիտի մա- 8
րին, ինչու որ ասոնցմէ ոմանք
հեռու տեղէ եկած են: Եւ իր 4
աշակերտները պատասխան տուին
իրեն, Աս անապատի մէջը սկից
կրնայ մէկը հացով կշտացնել
ասոնք: Եւ հարցուց անունը. 5
Քանի նկատակ ունիք, ու անոնք
ըսին, Եօթը: Եւ հրաման ըրաւ 6
Ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ
նստին, ու առաւ եօթը նկա- 10
նակը, գահացաւ, Եւ կտրեց, ու
տուաւ աշակերտներուն, որ ժո- 12
ղովուրդին առջև դնեն, Եւ գը-
րին: Ու քանի մը մանր ձուկեր 7
ունէին, Եւ օրհնեց, ու հրաման
ըրաւ որ անոնք ալ դնեն անոնց
առջևը: Եւ կերան ու կշտացան, 8

9 ու աւելցած կտորուանքները վեր-
 10 9 ցուցին եօթը զամբիւղ: Եւ ու-
 տողները չորս հազարի չափ էին:
 11 10 ու արձակեց զանոնք: Եւ շուտ
 մը նաւը մանելով աշակերտնե-
 րուն հետ, եկաւ Կաղմանու թաղի
 կողմերը:
 12 11 Եւ փարիսեցիները ելելով
 սկսան անոր հետ վիճաբանու-
 թիւն ընել, և զանիկայ փորձե-
 13 12 լով՝ իրմէն նշան մը կ'ուզէին
 երկինքէն: Եւ անիկայ իր հո-
 գիին մէջ հաւաքելով ըսաւ. Ի՞նչ
 14 13 է որ աս ազգը նշան կ'ուզէ,
 ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի որ աս ազ-
 15 14 գին նշան պիտի չտրուի: Ու զա-
 նոնք թող տալով՝ նորէն նաւը
 մտաւ, ու դեռաց ծովափ մէկու-
 կողմը:
 16 15 Եւ հաց առնելու մտքեր էին,
 ու նաւուն մէջ իրենց հետը մի-
 17 16 աջն մէկ նկանակ մը ունէին: Եւ
 կը պատուիրէր անոնց՝ ու կ'ը-
 սէր. Նայեցէք նա զգուշացէք
 18 17 փարիսեցւոյ խմորէն, ու Հե-
 րովդէսին խմորէն: Եւ իրարու
 հետ կը խորհէին ու կ'ըսէին,
 19 18 թէ Հաց չունենալուս համար
 է: Իսկ Յիսուս անոնց խորհուրդը
 գիտնալով՝ ըսաւ անոնց. Ինչու
 20 19 կը խորհիք թէ հաց չունիք: Եւ
 կաւին չէք հասկընար, ու չէք
 խմանար. դեռ սրտերնիդ թմրած
 21 20 է: Աչքեր ունիք, ու չէք տես-
 ներ, և ականջներ ունիք, ու
 22 21 չէք ըսեր, և չէք յիշեր: Երբոր
 հինգ նկանակը հինգ հազարին
 կտրեցի, քանի՞ կողով լեցուն կը
 տորուանք վերցուցիք. անոնք ալ
 23 22 ըսին. Եօթը: Ու ըսաւ անոնց.
 Հապա ինտոր չէք հասկընար:
 24 23 Եւ Բեթսայիդա եկաւ, ու
 անոր առջևը կոյր մը բերին, ու
 կ'աղաչէին իրեն որ դուշտ անոր.
 25 24 Եւ անիկայ կոյրին ձեռքէն բռ-
 նելով՝ գեղէն դուրս հանեց, ու
 անոր աչքերուն թքնելով՝ ձեռ-

քը անոր վրայ դրաւ, ու կը
 հարցընէր անոր՝ Թէ բան մը կը
 տեսնէ. Այն ալ նայեցաւ, ու կ'ը- 24
 սէր. Մարդիկներ կը տեսնեմ
 ծառերու պէս՝ որ կը պտրտին:
 Նորէն ձեռքը անոր աչքերուն 25
 վրայ դրաւ, ու անոր նայիլ
 տուաւ. և ողջացաւ ու ամէն
 բան համարձակ կը տեսնէր: Եւ 26
 քը զանիկայ իր տունը խրկելով՝
 ըսաւ. Գեղը մի՛ մոռնէր, ու գե-
 ղին մէջ մէկուն մի՛ ըսէր:
 Եւ Յիսուս իր աշակերտնե- 27
 րուն հետ մէկտեղ Փիլիստոսի
 կեսարիային գեղերը ելաւ, ու
 ճամբուն մէջ կը հարցընէր իր
 աշակերտներուն ու կ'ըսէր ա- 28
 նոնց. Ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն
 մարդիկ՝ Թէ եմ: Եւ անոնք պա- 29
 տասխան տուին ու ըսին. Ո՞ր
 Յովնաննէս մկրտիչը, և ուրիշ-
 ները՝ Եղիան, ուրիշներն ալ՝
 մարգարէներէն մէկը: Եւ ինքը 29
 ըսաւ անոնց. Հապա դուք ինծի
 համար ո՞վ կ'ըսէք՝ Թէ եմ, պա-
 տասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
 ըսաւ անոր. Դուն ես Քրիստոս
 30 30 սը: Եւ սատարիկ պատուիրեց ա-
 նոնց՝ որ իրեն համար մէկուն մը
 չզրուցեն:
 Ու սկսաւ սորվեցնել անոնց, 31
 31 Թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ
 շատ չարաբանքներ կրէ, ու ե-
 րեցներէն և քահանայապետնե-
 րէն ու դպիրներէն մերժուի, ու
 սպաննուի, և իրեք օրէն ետե- 32
 րորտ թիւն առնէ: Ու առ խօս- 32
 քը յայտնի խօսեցաւ, և Պէտ-
 րոս մէկդի առաւ զանիկայ, ու
 սկսաւ յանդիմանել զանիկայ: 33
 Եւ ինքը դարձաւ, ու իր աշա- 33
 կերաներուն նայելով, յանդիմա-
 նեց Պետրոսը՝ ու ըսաւ. Ետիս
 34 34 գնա՛ Սաւանայ, ինչու որ դուն
 Աստուծոյ բաները չես մտածեր,
 հապա մարդոց բաները:
 Եւ Ժողովուրդը իր աշակերտ 34
 ներուն հետ մէկտեղ իրեն կան-
 չելով՝ ըսաւ անոնց. Ո՞վ որ կ'ու-
 ղէ իմ ետեւէս դալ, թող իրան-
 ձը ուրանայ, և իր խաչը վեր-

55 ցինէ, ու իմ ետեւէս գայ: Ասան
զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապ-
րեցընել, պիտի կորսընցընէ ա-
նիկայ: Եւ ով որ ինծի ու աւե-
աբանին համար իր անձը կոր-
սընցընէ, պիտի ապրեցընէ անի-
կայ: Քանզի ի՛նչ օգուտ է մար-
դուն՝ որ բոլոր աշխարհը վառ-
արկի, և իր անձը կորսընցընէ:
57 Կամ իր անձին համար ի՛նչ ա-
58 զատէք պիտի տայ մարդ: Ասան
զի ով որ զիս՝ ու իմ խօսքերս
Դասանիւն ամօթ սեպէ աս հնա-
ցող ու մեղաւոր ազգիս մէջ,
Որդին մարդոց ալ զանիկայ Դա-
սանիւն ամօթ պիտի սեպէ՝ եր-
բոր գայ իր Հօրը փառքովը
59 սուրբ հրեշտակներուն հետ: Եւ
բաւ անոնց. Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝
ձեզի, որ հա՛ներկայ եղովներէն
մէկ քանինները կան որոնք մա-
հուան համը պիտի չառնեն, մին-
չե որ առնեն Մատուծոյ Թա-
գաւորութիւնը զորութիւնով ե-
կած:

ԳԼ. Թ

1 Եւ վեցօրէնետեւ Յիսուս իր
հետը առաւ Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը, ու ա-
նոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց
առանձին, և անոնց առջեւ ալ.
2 լակերտեցաւ: Ու իր հանդերձ-
ները եղան փայլուն խիտ ձեռ-
մակ, անանկ որ երկրի վրայ Թա-
փէ մը չկրնար այնպէս ձեռմեկ-
3 ցընել: Ու Եղիան Մովսէսին հետ
երեցաւ անոնց, և Յիսուսին
4 հետ կը խօսէին: Եւ Պետրոս
պատասխան տուաւ ու բաւ
Յիսուսին. Ռաբբի՛ աղէկ է որ
հա՛ կենանք. ու իրեք խրճիթ
չինքնք. մէկը քեզի, և մէկը
Մովսէսին, ու մէկը Եղային.
5 Վասն զի չէր գիտեր թէ ի՛նչ
խօսի, ինչո՞ւ որ զարհուրեց էին:
6 Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ
անոնց վրայ, ու ձայն մը եկաւ
ամպէն ըսելով. Ասիկայ է իմ
7 ինքը: Եւ յանկարծ ասդին ան-

դին որ նայեցան, ալ ուրիշ մէկը
չտեսն, հապա մինակ Յիսուսը
իրենց հետ: Ու երբոր լեռնէն 8
վար կ'իջնէին, պատու իրեց անոնց
որ տեսածին մէկու մը չպատ-
մեն, բայց միայն Որդին մարդոց
մեռելներէն յարութիւն առնե-
լէն ետեւ: Եւ անոնք ան խօսքը 9
պահեցին, ու մէջերնին հարցու-
փորձ կ'ընէին՝ Թէ մեռելներէն
յարութիւն առնելը ի՛նչ է: Եւ 10
իրեն հարցուցին՝ ու ըսին. Ան
ի՛նչ է որ գալիսները կ'ըսեն, Թէ
Պէտք է որ առաջ Եղիան գայ:
Անիկայ պատասխան տուաւ ու 11
բաւ անոնց. Յիսուսի առաջ
Եղիան կու գայ, և ամէն բան
կարգի կը դնէ. և Թէ ինտոր
գրուած է Որդւոյ մարդոց համար,
որ շատ չարարանքներ պիտի կրէ՝
ու անարդուի. Բայց ձեզի կ'ը- 12
սեմ, որ Եղիան եկաւ ալ, և
ի՛նչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր. ինչ-
պէս որ գրուած է անոր համար:
Ու աշակերտներուն քովը գա- 13
լով տեսաւ շատ Ժողովուրդ ա-
նոնց բոլորովը՝ և գալիսները,
որ վիճաբանութիւն կ'ընէին ա- 14
նոնց հետ: Եւ շուտ մը բոլոր
Ժողովուրդը երբոր տեսան անի-
կայ՝ խիտ դարմացան, ու ա-
ռաջ վազելով՝ բարեւ կու տային
անոր: Եւ հարցուց գալիսներուն, 15
Թէ ի՛նչ վիճաբանութիւն կ'ը-
նէք անոնց հետ: Ու Ժողովուր- 16
դէն մէկը պատասխան տալով՝
բաւ. Արդապետ իմ որդիս
քեզի բերի, որ համը սգի ունի.
Եւ ուր որ անոր համի, զամի 17
կայ գետինը կը զարնէ. ան ալ
կը փրկի: Եւ իր աղուաները կը
կ'ծըռընէ, ու կը ցամբի. և բաւ
աշակերտներու դ ըսի որ զանիկայ
հանեն, ու չկրցան: Պատասխան 18
տուաւ անոնց՝ ու բաւ. Ո՛վ
անհաւատ աղդ՝ մինչեւ երբ ձեզի
հետ պիտի ըլլամ, մինչեւ երբ
ձեզի պիտի հաճեցեմ, ինծի 19
բերէք անիկայ: Եւ զանիկայ բե-
րին իրեն. երբոր պշտ տեսաւ
զանիկայ, շուտ մը չար ոգին

- ցնեց անիկայ, ու գեափնր ին
կած կը թաղըլըրկէր, ու կը
20 փրփրէր: Եւ Յիսուս հարցուց ա-
նոր հօրը, ու ըսաւ. Ո՞րչափ ա-
տեն է՝ որ ատ բանը ատոր ե-
ղաւ, ու անիկայ ըսաւ. Տղայու-
21 թենէն ՚ի վեր. Եւ շատ անգամ
կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ ա-
տիկայ՝ որ կորսնցընէ, բայց թէ
որ կարողութիւն մը ունիս, օգնէ՛
22 մեզի, խղճալով մեր վրայ: Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր. Թէ որ կա-
րող ես հաւատարմ, ամեն բան
կարելի է անոր՝ որ կը հաւատայ:
23 Եւ աղան հայրը շուտ մը աղա-
ղակեց՝ ու արցունքով ըսաւ. կը
հաւատամ, Տէր, օգնէ իմանձա-
24 լատութեանս: Յիսուս երբոր
տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը
դիպուի, սատակց պիղծ սգիին՝
ու ըսաւ անոր. Համբ ու խուլ-
ոգի՛ ես կը հրամայեմ քեզի, ե-
լի առկէ, ու մէյնիս ալ չմոնե-
25 ատոր ներքը: Եւ կանչուր-ուտե-
լով՝ սատակ ցնեց զանիկայ, ու
եղաւ. և աղան մուտելի պէս ե-
ղաւ. անանկ որ շատերը ըսին,
26 թէ Միսաւ: Եւ Յիսուս անոր
ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զա-
27 նիկայ. ան ալ կայնեցաւ: Ու եր-
բոր ինքը տեսն մտաւ, իր աշա-
կերտները առանձին հարցուցին
իւրեն լսելով. Մէկը ինչու չկոր-
28 ցանք հանել զանիկայ: Եւ ըսաւ
անոնց. Ետ տեսա՛ր կարելի չէ
առիւ զօրքով մը ելլել, բայց մի-
թեամբ:
29 Եւ անիկ ելելով՝ Գալիլէայի
մէջէն կ'անցնէին. ու չէր ուզեր
30 որ մէկը գիտնայ: Ինչու որ կը
արթնցընէր իր աշակերտներուն
ու կ'ըսէր անոնց, թէ Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց
ձեռքը, և զանիկայ պիտի սպան-
նեն, ու երբոր սպաննուի, եր-
բորդ օրը յարութիւն պիտի տա-
31 նէ: Եւ անոնք չէին հասկնար
ան խօսքը, ու կը վախճային ի-
րեն հարցընելու:
32 Եւ եկաւ Կափառնայում, ու

երբոր տեսն մտաւ, հարցուց ա-
նոնց. Ի՞նչ վիճաբանութիւն կը
նէկը ձամբան իրարու հետ: Եւ
35 անոնք լուս կեցան. ինչու որ ձամ-
բուսն մէջ իրարու հետ վիճա-
բանութիւն կ'ընէին՝ թէ ով
մեծ է: Ու երբոր նստաւ, կան-
36 չեց տասուերկուքը, ու ըսաւ ա-
նոնց. Թէ որ մէկը կ'ուզէ առա-
ջին ըլլալ, ամենուն յետինը պիտի
ըլայ, և ամենուն սպասաւոր-
37 ք: Ու աղայ մը առաւ կայնեցուց
անոնց մէջը. և իր գիրկը առ-
նելով զանիկայ՝ ըսաւ անոնց. Ով
38 որ սասնկ աղցմէն մէկը ընդու-
նի իմ անունովս, զեւ կ'ընգու-
նի և ով որ զեւ ընդունի,
չէ թէ զեւ կ'ընդունի, հապա-
39 զեւ խրկողը: Պատարխան տեսաւ
անոր Յովնանէն ու ըսաւ. Վար-
դապետ՝ մէկը տեսնք որ քու
անունովդ դուեր կը հանէր, ու
մէր ետեէն չարտաիր, և զանի-
կայ արգիլեցինք մեր ետեէն
չարտաւերուն համար: Եւ Յիսուս
40 ըսաւ. Մի՛ արգիլէք զանիկայ.
Ինչու որ մէկը չկայ որ իմանու-
նովս հրաշք գործէ, ու կարե-
նայ շուտ մը զեւ հայհոյել. Քան-
41 զի ան որ մեզի հակառակ չէ,
մէր կողմէն է: Վասն զի ով որ
ձեզի դաւաթ մը ջուր խմցնէ
աս անունովս՝ թէ դուք Քրիս-
տոսին էք, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձե-
42 զի, Անիկայ իր վարձքը պիտի
չկորսնցընէ: Եւ ով որ գայ
թափղեցնէ աս պղտիկներէն մէ-
կը՝ որ ինծի կը հաւատան, ա-
ւելի աղէկ էր անոր՝ որ իշու ա-
ղացքի քար մը իր վիզէն կա-
խուէր, ու ծովը ձգուէր: Եւ
43 թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը գայ
թափղեցնէ, կարէ անիկայ, ա-
ղէկ է քեզի պակասաւոր մոնել
կեանքը, քան թէ երկու ձեռք
ուռնեմալ ու գեհեանը երթալ
չմարելու կրակին մէջը. Ուր որ
44 անոնց որդը չմուռնիր, ու կրա-
կը չմարիր: Եւ թէ որ քու առ-
քը քեզ կը գայթափղեցնէ,
կարէ անիկայ, աղէկ է քեզի

կալ մանկէ կեանքը քան թէ
երկու տը ունենալ ու գեհեա
նը ձգուիլ չմտնելու կրակին մէ
45 ջը ։ Ուր որ անոնց որդը չմեռ
46 նիր , ու կրակը չմտնիր ։ Եւ թէ
որ քաւ աչքը քեզ կը գայթակ
ղեցնէ , հանէ անկողայ , աղէկ
է քեզի մէկ աչքով Լատուծոյ
թագաւորութիւնը մանկէ , քան
թէ երկու աչք ունենալ ու կը
47 բակին գեհեանը ձգուիլ ։ Ուր
որ անոնց որդը չմեռնիր , ու կրա
48 կը չմտնիր ։ Ինչու որ ամենմարդ
կրակով պիտի աղուի , և ամէն
49 զոհ աղալ պիտի աղուի ։ Աղը
աղէկ է , բայց թէ որ աղը ան
համայ , ինչով պիտի համայը
նէք , ձեր անձին մէջ աղ պահե
ցէք , և իրարու հետ խաղաղու
թիւն ըլէք ։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ անկէ ելելով՝ Հրէա
տանի սահմանները եկաւ Յոր
գանանու անդիի կողմէն , ու նո
րէն Ժողովուրդները անոր քովը
կը Ժողովէին , և ինչպէս որ սո
վորութիւն ունէր , դարձեալ
կը սորվեցնէր անոնց ։
2 Ու փորձեցիները քովը ե
կան , և զանիկայ փորձելով կը
հարցնէին անոր թէ Արժան
է որ երկը իւ կնիկը արձակէ ։
3 Եւ անիկայ պատասխան տուաւ
ու անոնց ըսաւ ։ Մովսէս ձեզի
4 ինչ պատուիրեց ։ Եւ անոնք ը
սին , Մովսէս հրաման տուաւ
արձակման դիր գրել , ու արձա
5 կել ։ Եւ Յիսուս պատասխան
տալով անոնց ըսաւ ։ Չէր սրտին
կարծրութեանը համար գրեց
6 ձեզիս պատուէրը , Բայց տակը
ծագործութեան սկիզբէն Աս
տուած անոնք արու և եղ ըսաւ ,
7 ու ըսաւ , Այո համար մարդ իր
հայրը ու մայրը պիտի ձգէ , և
8 իր կնկանը պիտի յարի , Ու եր
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան ,
ուստի ալ երկուք չեն , հարա
9 մէկ մարմին , Ուրեմն ան որ Աս
տուած միաւորեց , մարդ թող

չըտակէ ։ Եւ տունը իր աշակերտ 10
ները նորէն նոյն բանը հարցու
ցին իրեն ։ Ու ըսաւ անոնց , Ո՛վ 11
որ իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ
մը առնէ , անոր գէմ շնութիւն
կ'ընէ ։ Ու կնիկ մը թէ որ իր 12
երկէն զատուի և ուրիշ երկան
մը ըլլայ , շնութիւն կ'ընէ ։
Եւ մանր տղաք բերին իրեն , 13
որ անոնց դպչի , բայց աշակերտ
ները կը յանդիմանէին բերողնե
րը ։ Յիսուս երբոր տեսաւ , սըր 14
գողելով անոնց ըսաւ , Թող տու
էք ապ մանր տղոյը որ խեղճան ,
և մի արգիլէք ատմիք , ինչու որ
Լատուծոյ թագաւորութիւնը ա
տակներունն է ։ Ճշմարիտ կ'ը 15
սեմ ձեզի , Ո՛վ որ Լատուծոյ թա
գաւորութիւնը սղոյիկ տղու մը
պէս չընդունի , բնաւ պիտի չը
մանէ անոր մէջը ։ Եւ անոնք գիր 16
կը առաւ , վրանին ձեռք գրաւ ,
ու օրհնեց զանոնք ։
Ու երբոր անիկայ դուռն ելաւ 17
ճամբուն մէջ , ահա՛ մէկ մարդ
մը վաղց՝ ու անոր առջև ը ունի
չորելով կը հարցնէր անոր , ու
ի՛նչէր , Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ
ընեմ որ յաւիտեական կեանքը
Ժողովեմ ։ Եւ Յիսուս ըսաւ 18
անոր , Ինչու զի բարի կ'անուա
նես , մէկէն ի զոտ բարի չկայ , որ
է Լատուած ։ Պատու իրանքները 19
գիտես , Շնութիւն մի'ընէր , Սպա
նութիւն մի'ընէր , Գողութիւն
մի'ընէր , Սուս վիտուութիւն մի'
ընէր , Զրկանք մի'ընէր , Բաւ
հայրդ ու մայրդ պատուէ ։ Անի 20
կայ պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոր , Վարդապետ՝ անոնք ա
մէնը մանկութեանն ի վեր պա
հեր եմ ։ Եւ Յիսուս անոր նա 21
յիւով՝ սիրեց զանիկայ , ու ըսաւ
անոր , Մէկ բան մը պակաս է
քեզի , գնա ունեցածդ ծախսէ ,
և անոր աղքատներուն , ու եր
կինքը գանձ պիտի ունենաս , և
խաչը վերցնուր ու եկուր իմ ե
տեհս ։ Եւ անիկայ , ա խօսքին 22
համար խաժուելով՝ արտնաձ
գեաց , ինչու որ շատ ստացուածք

- 23 ունէր: Եւ Յիսուս իր բարորակ
քր նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտ
ներուն. Որչափ գժուար է ա
նոնց՝ որ հարստութիւն ունին,
Աստուծոյ թաղաւորութիւնը
24 մտնել: Եւ աշակերտները զար
մացեր էին անոր խօսքերուն վը
րայ. բայց Յիսուս նորէն պա
տասխան տալով՝ անոնց ըսաւ.
Որդեակներ՝ որչափ գժուար է
էրէնց հարստութեանը յաւացող
ներուն Աստուծոյ թաղաւորու
25 թիւնը մտնել: Իււրին է որ
սւղար ատեզին ծակէն անցնի,
բան թէ հարուստը Աստուծոյ
26 թաղաւորութիւնը մտնէ: Եւ
անոնք խիստ շատ կը զարմանա
յին՝ ու կ'ըսէին իրարու. Ալ ո՞ր
27 կրնայ փրկուիլ: Եւ Յիսուս ա
նոնց նայելով ըսաւ. Ափիւայ
մարդոց կողմանէ անկարելի է,
բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ. Բան
28 զի Աստուծոյ կողմանէ ամէն
բան կարելի է: Պետրոս սկսաւ
ըսել անոր. Ահա մենք ամէն բան
թողուցինք՝ և բու ետեւէդ եկանք:
29 Եւ Յիսուս պատասխան տալով
ըսաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի,
Սէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ
եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ
հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ
որդիներ, կամ արտեր՝ ինծի հա
30 մար ու աւետարանին համար, Որ
պիտի չառնէ հարկաւորութիւն հի
մա առ ատենա՝ տուններ, ու եղ
բայրներ, և քոյրեր, ու մայ
րեր, և որդիներ, ու արտեր՝ հա
րածանաց հետ. և գալու աշխար
հին մէջ յաւիտեակեան կեանքը:
31 Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլ
լան յետին, ու յետիններ՝ առա
ջին:
32 Եւ անոնք զէպ'ի Երուսաղէմ
կ'երէնին, ու ճամբուն մէջն էին.
և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'եր
թար, ու անոնք կը զարմանային,
ու ետեւէն ելլալով՝ կը փախ
նային: Եւ նորէն քովը առնե
լով առաստեղիւքը, սկսաւ ըսել
անոնց ինչ բաներ որ իրեն պի
33 տի պատահէին. Ու ըսաւ. Ահա

Երուսաղէմ կ'երէնք, և Քրդին
մարդոյ պիտի մատնուի քահա
նայապետներուն ու գալիքներուն,
և զանիկայ մահուան պիտի դա
տապարտեն, ու զանիկայ հեթա
նոսներուն պիտի մատնեն. Եւ թի
զանիկայ ծաղը պիտի ընեն ու
ձեռնեն, և անոր վրայ պիտի թըք
են, ու զանիկայ մեռցնեն. ու
երրորդ օրը յարութիւն պիտի
առնէ:

Եւ անոր քովը գացին Յակո 35
բաւ ու Յովնանէս՝ Չեբեդէասի
որդիքը, ու ըսին. Վարդապետ՝
կ'ուզէնք որ քիչ մը ինչ որ խնդրենք,
մեզի բնեն: Ան ալ ըսաւ անոնց.
36 Ինչ կ'ուզէք, որ ձեզի բնեմ:
Ու անոնք ըսին իրեն. Հնորհէ 37
մեզի որ նաորինք՝ Քիչ մեկը ալ
կողմք, և մեկալը ձախ կողմք
բու փառացդ մէջ: Եւ Յիսուս 38
ըսաւ անոնց. Չէք գիտեր ինչ
կը խնդրէք. կրնաք խմել ան գա
ւաթը՝ որ ես կը խմեմ, և ան
մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որով
ես կը մկրտուիմ: Եւ անոնք ըսին 39
իրեն, կրնանք, ու Յիսուս ըսաւ
անոնց. Ան գաւաթը որ ես կը
խմեմ՝ պիտի խմէք, և ան մկր
տութիւնովը որ ես կը մկրտուիմ՝
պիտի մկրտուիք. Բայց իմ ալ 40
կողմն ու ձախ կողմն նստիլը՝ իմ
չէ՝ տալը. հապա որոնց որ պատ
րաստուած է: Ու երբոր Քիւս 41
տասը առաջինքները լռեցին, սկսան
Յակոբոսին ու Յովնանէսին նե
զանալ: Իսկ Յիսուս իրեն կան 42
չեց զանոնք՝ ու ըսաւ անոնց. Գի
տէք որ աղգաց իշխան սեպուած
ները կը տիրեն անոնց, և անոնց
մեծամեծները կ'իշխեն անոնց.
Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլ
43 լայ, հապա ձեզմէ ով որ մեծ
ըլլալ կ'ուզէ, անիկայ ձեր սպա
տաւորը ըլլայ. Ու ձեզմէ ով որ 44
առաջին ըլլալ կ'ուզէ, անիկայ
ամենաւն ծառայ ըլլայ: Բանդի 45
Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպա
տաւորութիւն ընդունելու, հա
պա սպաւորութիւն ընելու,
և իր կեանքը շատերուն հա

մար փրկանք մը տուլու :
 46 Ու եկան Երեքով . ու երբոր
 Երեքովէն կ'ելէր աշակերտնե-
 րովը . և շատ բազմութիւնով ,
 Տիմէասի սրբին կայր Բարտիմէոսը
 ճամբուն քովը նստեր էր մու-
 47 թալու : Ու երբոր լսեց թէ Յի-
 սուս Նազարէթցին է , սկսաւ ազա-
 դակել . ու ըսել . Յիսուս . սրգի
 48 Դաւթի ողորմէ ինծի : Եւ շա-
 տերը կը յանդիմանէին զանիկայ ,
 որ լռէ . բայց անիկայ ալ աւելի
 կ'աղաղակէր . Որդի Դաւթի . ո-
 49 ղորմէ ինծի : Եւ Յիսուս կանկ
 առնելով . ըսաւ որ անիկայ կան-
 չէն . կանչեցին կայրը . ու ըսին
 անոր . Քաջ եղիւր , ելիւր . քեզ կը
 50 կանչէ : Եւ անիկայ իր հանդերձը
 ձգելով , ելաւ ու եկաւ Յիսու-
 51 սին : Եւ Յիսուս պատասխան
 տուաւ . ու անոր ըսաւ . Ի՞նչ
 կ'ուզես որ քեզի ընեմ , կայրը ը-
 սաւ անոր . Ասբաբունի որ աշ-
 52 քերս բացուին : Եւ Յիսուս ը-
 սաւ անոր . Գնա՛ . քու հաւատքդ
 քեզ բժշկեց . և շուտ մը անոր
 աշքերը բացուեցան , ու ճամբան
 Յիսուսին ետեւէն կ'երթար :

ԳԼ. ԺԱ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօ-
 տեցան . Բեթժիազէ ու Բեթա-
 նիա՝ դէպ 'ի Չիթենեաց լեւու-
 2 Յիսուս իր աշակերտներէն եւ-
 կաքը խրկեց . Եւ ըսաւ անանց .
 Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը .
 և անոր մէջ մոտենլուող պէս՝ պի-
 տի գտնէք կապած աւանակ մը ,
 որուն վրայ մարդ մը նստած չէ .
 որձրկեցէք անիկայ՝ ու բերէք .
 3 Եւ թէ որ մէկը ըսէ ձեզի , թէ
 Յա՛ ի՛նչ կ'ընէք , ըսէք թէ՛ Տէ-
 րովը պէտք է . և շուտ մը հոս
 4 պիտի խրկէ զանիկայ : Գացին . և
 գտան աւանակը դուռըր փողո-
 5 սին մէջ դրանը քով կապած , ու
 6 որձրկեցին զանիկայ : Եւ հոն
 կայտնողներէն տմաւք ըսին անանց ,
 Ի՛նչ կ'ընէք որ կ'որձրկէք ատ
 16 աւանակը : Եւ անոնք ըսին ա-
 նոց ինչպէս որ Յիսուս պատուի-

րեր էր . ու իրենց թող տուին :
 Եւ աւանակը Յիսուսին բերին , 7
 ու անոր վրայ իրենց հանդերձ-
 ները դրին , ու նստաւ անոր վրայ :
 Եւ շատերը իրենց հանդերձները 8
 ճամբուն վրայ փռեցին , և ու-
 9 ըրչները ծաւերէն ճիւղեր կը
 կորէին , ու ճամբուն վրայ կը
 տարածէին : Եւ առջեւէն ու ե- 9
 տեւէն գացողները կ'աղաղակէին
 ու կ'ըսէին . Ովաննա . Օրհնեալ
 է ան որ Տէրովը անունովը կու
 գայ . Օրհնեալ է մեր Դաւթի 10
 հօրը Թագաւորութիւնը որ կու
 գայ . Ովաննա 'ի բարձունս :

Եւ Յիսուս մտաւ Երուսա- 11
 ղէմ . ու տաճարը , և չորս կողմը
 ամէն բաները աչքէ անցուց . և
 արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլա-
 12 լով . Բեթանիա ելաւ տասուեր-
 կուքին հետ մէկտեղ :

Ու հետեւեալ օրը՝ երբոր Բե- 12
 թանիայէն կ'ելլէին , անթիեցաւ .
 Եւ հեռուանց տներալից թղենի 13
 մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ
 անոր վրայ բան մը գտնէ . ու
 երբոր անոր քովը գնաց , տերն-
 ներէն 'ի զատ բան մը չգտաւ .
 քնշու որ դեռ թուզի առնէ չէր .
 Եւ պատասխան տուաւ ու ըսաւ 14
 անոր . Ասէ՛ ետեւ մէկը քեզմէ
 պտուղ չուտէ յաւիտեան . և իր
 աշակերտները լսեցին :

Ու եկան Երուսաղէմ , և Յի- 15
 սուս տաճարը մոտենլով՝ սկսաւ
 դուրս հանել անոնք որ տաճարին
 մէջ կը ծախէին ու կը գնէին . և
 ստակ փոխողներուն սեղանները ,
 ու աղաւնի ծախողներուն աթոռ-
 ները կործանեց , Եւ թող չէր 16
 տար՝ որ մէկը տաճարին մէջէն
 աման մը անցնէ : Եւ կը ոտովը 17
 ցրէր ու կ'ըսէր անանց . Գրուած
 չէ՞ որ՝ Իմ տուն աղօթքի տուն
 պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն ,
 բայց դուք տախկայ աւազակնե-
 րու այր ըլլէք : Եւ դպիրները ու 18
 քահանայապետները աւ լսելով՝
 կը փնտռէին թէ ի՛նչպէս կոր-
 ողնցընեն զանիկայ , քանզի անկէ
 կը վախնային , քնշու որ բոլոր ժա-

- 19 զովորդը զարմացիր էր անոր
 վարդապետութեանը վրայ : Ու
 երբոր իրիկուն եղաւ , քաղաքէն
 դուրս ելաւ :
 20 Եւ առտուննց երբոր անկէ
 կ'անցնէին , թղենին տեսան ալ :
 21 մատէն չորցած : Ու Պետրոսին
 միտքը եկաւ , ու ըսաւ անոր .
 Ռաբբի՛ ահա թղենին՝ որ անիւ
 22 ձեցիր , չորցեր է : Եւ Յիսուս
 պատասխան տալով ըսաւ անոց .
 Աստուծոյ հաւատքը ունեցէք :
 23 Քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի ,
 Ո՛վ որ աս լեռանը ըսէ՝ Ելի՛ր
 ու ծովը ինկիր , և իր սրտին
 մէջը չերկմտի , հապա հաւատայ
 թէ ինչ որ ըսէ՝ կ'ըլլայ , պիտի
 24 ըլլայ անոր՝ ինչ որ ըսէ : Ասոր
 համար կ'ըսեմ՝ ձեզի . Ի՛նչ բան
 որ աղօթքով կը խնդրէք , հաւա
 տացէք թէ պիտի առնէք , և պի
 25 տի ըլլայ ձեզի : Ու երբոր աղօթ
 քի կը կայնիք , ներեցէք թէ որ
 մէկուն դէմ բան մը ունիք , որ
 պէս զի ձեր հայրն ալ որ երկին
 26 քրն է , ներէ ձեզի ձեր յան
 ցանքները : Իսկ թէ որ դաւք չէք
 ներեր , ձեր հայրն ալ որ երկին
 քրն է , պիտի չներէ ձեր յան
 ցանքները :
 27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան ,
 ու երբոր տաճարին մէջ կը պա
 տէր , բահանայապետները և դր
 պիւրները ու ծերերը անոր եկան ,
 28 Ու ըսին անոր . Ի՛նչ իշխանու
 թիւնով կ'ընես առ բաները , և
 ո՞վ առաւ քեզի առ իշխանու
 թիւնը , որ առ բաները ընես :
 29 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու
 ըսաւ անոց . Ես ալ ձեզի բան
 մը հարցընեմ , ու Բէ՛ որ ինծի
 պատասխան տաք , ես ալ ձեզի
 պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանու
 30 թիւնով կ'ընեմ առ բաները :
 Յովհաննէսին մկրտութիւնը եր
 կինքէն էր , թէ մարդոցմէ , պա
 31 տասխան տուէք ինծի : Եւ անոնք
 մէջերին կը խորհէին ու կ'ը
 տէին , թէ որ ըսէնք՝ Երկինքէն ,
 պիտի ըսէ . հապա ինչու չհաւա
 32 տացիք անոր , Իսկ թէ որ ըսէնք՝

Մարդոցմէ , Ժողովուրդէն կը
 վտանային , ինչու որ ամենքը գի
 տէին Յովհաննէսը թէ ճշմարտա
 պէս մարդարեւ էր : Եւ պատաս
 33 խան տալով՝ ըսին Յիսուսին ,
 Չենք գիտեր , և Յիսուս պա
 տասխան տուաւ , ու ըսաւ աս
 նոց . Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ
 ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ , ա
 բաները :

ԳԼ ԺԲ

Եւ սկսաւ աւանդելով խօս
 1 տիլ անոց հետ ու ընէ . Մէկ
 մարդ մը այգի տնկեց , ու անոր
 բոլորտիքը յանգ քաշեց , և սառ
 րահնձան փորեց , ու սշտաբաղ
 շինեց , և զանիկայ մշակներու
 յանձնեց , ու ինքը օտար երկիր
 մը գնաց : Եւ ամենին ծառայ
 2 մը խրկեց մշակներուն , որ մշակ
 ներէն այգիին պտուղէն առնէ :
 Իսկ անոնք բռնեցին ծեծեցին
 3 զանիկայ , ու պարագ ծամեցին :
 Հորէն ուրիշ ծառայ մըն ալ
 4 խրկեց անոց , և զանիկայ բո
 կոծելով՝ գլուխը վերադրեցին ,
 ու անարգուած ծամեցին : Եւ
 5 դարձեալ ուրիշ մը խրկեց , ու
 զանիկայ սպաննեցին , և շատ ու
 6 ըրչներ ալ խրկեց , որոնց մէկ քա
 նիները ծեծեցին , ու մէկ քա
 նիները սպաննեցին : Աստի մէկ
 7 սիրիկն որդի մըն ալ ունենալով ,
 վերջապէս զանիկայ ալ խրկեց ա
 նոց ըսելով , Գոռչէ ամշան իմ
 որդիէս : Բայց ան մշակները ը
 8 տին իրարու , Երկայ է Ժառան
 գը , եկէք զանիկայ սպաննեք ,
 ու Ժառանգութիւնը մերը ըլ
 9 լայ : Եւ բռնեցին զանիկայ՝ ու
 սպաննեցին , և այգիէն դուրս
 հանեցին : Աստի այգիին տէրը
 10 ի՛նչ պիտի ընէ . պիտի գայ՝ ու
 կորսնցընէ մշակները , և այգին
 ուրիշներու պիտի տայ : Եւ այ
 11 գիրը չէք կարդացեր , թէ Ան
 քարը որ շինողները անարգեցին ,
 անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ ,
 Ասիկայ Տէրովմէ եղաւ , և զար
 մանալի է մեր աչքերուն :

12 Եւ կրփնառելին թէ ինչպէս
բռնեն զանկիայ, բայց ժողովուր-
դէն վախցան, քանզի խնայան որ
ան առակը իրենց համար բաւ,
և ձգեցին անկիայ ու գացին:

13 Եւ փարիսեցիներէն ու շե-
րովքէսէսաններէն քանի մը հա-
զի խրկեցին անոր, որ խօսքով

14 բռնեն զանկիայ: Եւ անոնք ե-
կան ու ըսին անոր, Վարդա-
պետ՝ գիտե՛ք որ ճշմարիտ ես,
և մէկու մը համար հողդ չէ,
քանզի մարդոց երեսպաշտու-
թիւն չես ըներ, հապա ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան
կը սորվեցնես: Կայսրին սուրբ
տալ արժան է՝ թէ չէ, ասոնք

15 թէ չտանք: Եւ Յիսուս գիտես-
լով անոնց կեղծաւորութիւնը՝
բաւ անոնց, խնու զիս կը փոր-
ձէք, բերէք ինձի մէկ դահեկան

16 մը որ տեսնեմ: Եւ անոնք բերին,
ու բաւ անոնց, Որովհետեւ է աս
պատկերը ու գիրը, և անոնք

17 ըսին անոր, Կայսրին: Եւ Յիսուս
պատասխան տալով՝ բաւ ա-
նոնց, Ան որ կայսրինն է՝ կայսրին
տուէք, և ան որ Աստուծոյն է՝
Աստուծոյ պահէ՛ք, ու զարմացան
անոր վրայ:

18 Եւ անոր բովը եկան սաղու-
կեցիները, որոնք կ'ըսէին թէ յա-
բութիւն չկայ, և անոր հար-

19 ցուցին ըսելով, Վարդապետ՝
Կովսէս մեղէ գրեց որ եթէ մե-
կուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը
ձգէ, և զաւակ չձգէ, անոր
եղբայրը առնէ անոր կնիկը, և

20 իր եղբորը զաւակ հանէ: Արդ՝
եօթը եղբայրներ կային, և առ-
ջինը կնիկ առաւ ու մեռաւ,

21 և զաւակ չձգեց: Ու երկրորդը
առաւ զանկիայ՝ ու մեռաւ, և
ան ալ զաւակ չձգեց, նոյնպէս

22 ալ երրորդը, Ու եօթն ալ զա-
նկիայ առին, և զաւակ չձգե-
ցին, ամենէն ետքը կնիկն ալ

23 մեռաւ: Ուրեմն յարութեան ա-
տենը՝ երբոր յարութիւն առ-
նեն, անոնցմէ որուն կնիկը պի-
տի ըլլայ, ինչու որ եօթն ալ

զանկիայ կնիկ ունեցան: Եւ Յի 24
առաւ պատասխան տալով՝ անոնց
բաւ: Ատոր համար չէ՞ որ մար-
բած էք, որ ոչ Գիրքը գիտէք,
և ոչ Աստուծոյ զօրութիւնը:

25 Քանզի երբոր մեռեցիներն յա-
բութիւն առնեն, ոչ կնիկ կ'առ-
նեն, և ոչ էրկան կը պրտին,
հապա երկինքի հրեշտակներուն
պէս են: Բայց մեռելներուն հա- 26
մար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն,
Կովսէսին գրքին մէջը է՛ք կար-
գացեր մորեմիկն վրայ, ինչպէս
Աստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսե-
լով, Ես եմ՝ Աբրահամին Աս-
տուածը, և Իսահակին Աստուա-
ծը, ու Յակոբին Աստուածը:

27 Անկիայ մեռելներուն Աստուածը
չէ, հապա կենդանիներուն, ու-
րեմն դուք խիտ մարբած էք:

Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ, 28
ու մտիկ կ'ընէր անոնց՝ երբոր
վիճարանութիւն կ'ընէին, որ
երբոր տեսաւ թէ աղէկ պա-
տասխան տուաւ անոնց, հար-
ցուց անոր՝ ո՞ւ ըսաւ, Որն է բո-
լոր պատուիրանքներուն առա-
ջինը: Եւ Յիսուս պատասխանեց 29
անոր. Բոլոր պատուիրանքնե-
րուն առաջինը աս է. Լսէ՛, ով,
Իսրայէլ, մեր Տէր Աստուածը
մէկ Տէր մըն է. Եւ քու Տէր 30
Աստուածդ սիրես քու բոլոր սըր-
տեզ, և քու բոլոր անձեզ, ու
քու բոլոր մտքեզ, և քու բոլոր
զօրութենեզ, ասիկայ է առաջին
պատուիրանքը: Եւ երկրորդը ա- 31
սորնման՝ Քու ընկերդ սիրես քու
անձիդ պէս. ասոնցմէ մեծ՝ ու
ըիշ պատուիրանք չկայ: Եւ դպի- 32
րը բաւ անոր. Աղէկ՝ վարդա-
պետ, շնտակ խօսեցար թէ Աս-
տուած մէկ է, և անկէ ՚ի զատ
ուրիշ մը չկայ. Եւ բոլոր սրտէ, 33
ու բոլոր մտքէ, և բոլոր անձէ,
ու բոլոր զօրութենէ անկիայ սի-
րելը, ու ընկերը իր անձին պէս
սիրելը՝ ամէն ողջակէցնրէ ու
զոհնրէ աւելի է: Եւ Յիսուս 34
տեսնելով որ անկիայ խեղացաւ
թիւնով պատասխան տուաւ, և

10 անոր. Աստուծոյ թաղաւորութենէն հեռու չես. և ալ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր քան ի հարցընելու:

35 Եւ Յիսուս երբոր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր, պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Դպիրները ինձ տո՞ր կ'ըսեն, թէ Քրիստոս Դաւիթի որդին է:

36 Եւ ինքը Դաւիթ Սուրբ Հոգիով կ'ըսէ. Տէրր իմ՝ Տէրոջն ըսաւ. Դստի իմ՝ աջ կողմն, մինչև որ բու թշնամի ներդռաքերուդ պատուանդան

37 ընեմ: Ուրեմն Դաւիթ ինքը որ զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ'ըլլայ. և ժողովուրդէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ կ'ընէին անոր:

38 Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ'ըսէր անոնց. Չգուշացէք դպիրներէն, որոնք կուգեն փառասիր հանդերձներով պարծիկ, և շուկաներուն մէջ բարեկեր իջ

39 քնարեն, թէ ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները, և ընթրիքներուն մէջ առաջին բազմոց

40 ներք: Որոնք որբւարիներուն տունները կ'ուտեն, ու ծաղիկ երևնորու համար աղօթքը կ'երկընցընեն. ասոնք աւելի գառապարտութիւն պիտի ընդունին:

41 Եւ Յիսուս գանձանակին դիմացը նստած՝ կը նայէր թէ ինչ տոր ժողովուրդը գանձանակին մէջը տտակ կը ձգէ. և շատ հարուստներ շատ բան ձգեցին:

42 Մէկ աղքատ որբւարի մըն ալ եկաւ՝ ու երկու լումայ ձգեց, որ մէկ նաքարակիտ մը կ'ընէ:

43 Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ աս աղքատ որբւարին գանձանակը սրբի՞ ձգող

44 ներուն ամենէն աւելի ձգեց. Ինչու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն ձգեցին, բայց սոսիկայ իր շքաւորութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց՝ իր բոլոր ապրուստը:

ԳԼ. ԺԳ.

Ու երբոր տաճարէն դուրս կ'ըլլէր, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն. Վարդապետ՝ նայէ ինտոր քարեր են, և ինչ կերպ շէնքեր: Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոր. Կը տեսնես ատ մեծ շէնքերը, քոր մը քարի վրայ պիտի ճմլայ՝ որ շքակուի:

Ու երբոր անիկայ Չիթենեաց ընտր տաճարին դիմացը նստէր, Պետրոս ու Յակոբոս և Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն առանձին. Ըսէ՞ մեզի երբ պիտի ըլլան ատ բաները, և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ՝ ատ ամէն բաներուն կատարուելու ատենը:

Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու ոխաւ ըսել. Չգիշցէք չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ. Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն, թէ Ես եմ

Քրիստոսը, ու շատերը պիտի մոլորցընեն: Բայց երբոր լսէք պատերազմներ և պատերազմներու լուրեր, մի խռովիք, ինչու որ պէտք է ըլլայ. բայց դեռ վերջ

չէ: Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ, և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան, սովի ու խռովութիւններ ալ պիտի ըլլան. ասոնք ցաւերուն սկիզբներն են:

Չգուշացէք ձեր անձերուն, քանզի ձեզ ատեններու պիտի մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն, և իմ անունս համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի կենաք անոնց վկայութիւն ըլլալու համար:

Եւ առաջ պէտք է որ աւետարանը քարոզուի բոլոր ազգերուն: Բայց երբոր ձեզ մատնելու տանին, առաջուց հոգ մի ընէք և մի մտածէք թէ ինչ պիտի խօսիք, հապա ան ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի, անիկայ խօսեցէք:

Ինչու որ չէ՞ թէ դուք էք որ կը խօսիք, հապա Հոգին

- 12 Սուրբ : Ու եղբայր՝ եղբայրք մա-
հաւան պիտի մատենէ , և հայրը՝
որդին , և որդիք իբեհն ճնողացը
վրայ պիտի ելեն և մեռցնեն
- 13 զանոնք : Եւ իմ անուանա համար
ամենուն ատենի պիտի ըլլաք ,
բայց ով որ մինչև վերջն հասնէ :
- 14 Եւ , անիկոյ պիտի ապրի : Ու
երբոր տեսնէք աւերմանքն պրդ-
ծաւթիւնը՝ որ Դանիէլ մարգա-
րէին ձեռքովը բտաւ՝ է , թէ
արժան չեղած տեղը կը կենայ ,
(ով որ կարգոյ թող հասկընայ)
ան ատենը հրեանոսի մէջ եղող
- 15 ներք՝ լեռները թող փախչին , Եւ
ան որ տանիքն վրայ է՝ թող
տուն չիջնէ , ու շմոնէ իր տու-
- 16 նէն բան մը առնելու , Եւ ան
որ արտին մէջն է՝ թող ետ չը-
գաւնայ իր հանդերձը առնելու :
- 17 Բայց վայ ան օրերը յիշեցողն-
- 18 լուն և ծիծ տուողներուն : Եւ
արժեք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը
ձմեռը չըլլայ , Քանզի ան օրերը
անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ ,
որուն նմանը Աստուծոյ տեղ-
ծած արարածոց սկիզբէն մինչև
հիմա եղած չէ , ոչ ալ պիտի
- 20 ըլլայ : Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը
չկարճեցնէր , բնաւ մէկ մարմին
մը պիտի չապրէր , բայց ընտրեալ-
ներուն համար՝ որոնք ընտրեց ,
- 21 ան օրերը կարճեցաւ : Եւ ան
ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ ,
Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ ահա
- 22 հոն , մի հաւատար . Ինչու որ
սուտ քրիստոսներ և սուտ մար-
գարէներ պիտի ելեն , ու նշան-
ներ և հրաշքներ պիտի ցուցը-
նեն , որ թէ կարենէ կ'ըն-
- 23 արեաներն ալ մոլորցնեն : Իսկ
դուք զգոյշ կեցէք , ահա սուտ
չուց ըսի ձեզի ամէնը :
- 24 Բայց ան օրերը ան նեղու-
թենէն ետե՝ արեգակը պիտի
խաւարի , ու լուսինը իր ընդ
- 25 պիտի չտայ , Եւ աստղերը եր-
կնքէն պիտի թափթփին , ու
երկնից մէջն զօրութիւնները պի-
- 26 տի շարժին : Եւ ան ատենը պի-
տի տեսնեն Որդին մարգոյ ամպե-

րու մէջ եկած , մեծ զօրութիւ-
նով ու փառքով : Եւ ան ատենը 27
իր հրեշտակները պիտի խորհէ ,
ու իր ընտրեալները պիտի ժողկէ
չորս հովերէն երկրի ծայրէն մին
չև երկնքի ծայրը : Թղենիէն 28
առաւ մը սարկեցէք , որ երբ ա-
նոր ոտները կը կախուղան , ու
կը ցցուին , գիտէք թէ ամառը
մօտ է : Նշնայես ալ դուք երբոր 29
աս բաները եղած տեսնէք , գիտ-
ցէք որ մօտ է դռներուն քովը :
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ աս 30
ազգք պիտի չանցնի , մինչև որ
աս ամէն բաները ըլլան : Երկնքը 31
ու երկիրը պիտի անցնին , բայց
իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանց-
նին : Իսկ ան օրուան ու ժա- 32
մուն համար՝ մէկը չգիտեր , ոչ
երկնքի մէջ եղող հրեշտակները ,
և ոչ Որդին , հապա միայն Հայրը :
Զգոյշ կեցէք , արժուն մնացէք , 33
և արժեք ըրէք , ինչու որ չէք
գիտեր ատենը երբ է , Ինչպէս 34
օտար երկիր գացող մարդ մը իր
տունը կը թողաւ , ու իր ծառա- 35
ներուն իշխանութիւն կու տայ ,
և ամէն մէկուն իր գործը , ու
դռնապանին կ'աղապրէ որ ար- 36
թուն կենայ , Ուրեմն արժուն 37
կեցէք , ինչու որ չէք գիտեր թէ
երբ կու գայ տանուաէրը , իրի-
կանը թէ կէս գիշերին թէ հա-
ւաթսին՝ և թէ առտուան ,
Չըլլայ որ յանկարծակի գայ ու 38
ձեզ քունի մէջ գտնէ : Եւ ինչ 39
որ կ'ըսեմ ձեզի , ամենուն կ'ը-
սեմ . Արժուն կեցէք :

ԳԼ. ԺԴ

Եւ երկու օրէն ետե զատիկ 1
ու բաղարձակեք էր , և քահա-
նայապետները ու գաղիները կը
փնտռէին թէ ինչպէս նեղու- 2
թեամբ բռնեն զանիկոյ՝ ու մեռ-
ցնեն : Բայց կ'ըսեն , թէ Ոչ 2
աս տօնիս մէջ , որ ժողովուրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ :
Ու երբոր ինքը Բեթանիա էր 3
բարտ Սիմոնն տունը սեղան
նստած , կնիկ մը եկաւ , որ շիշ 3

մը պատուական սուղ նարդոսի
եղ ունէր, և կտորեց ան շիշը՝
ու անոր գլխուն վրայ թափեց :
4 Եւ կային ամսնք որ կը դժուա-
րէին ու կ'ըսէին . Ինչու համար
5 եղաւ աս եղին կորուստը . Քան-
զի աս եղը իրեք հարիւր դահե-
կանէն աւելի կրնար ծախուիլ
ու աղքատներուն տրուիլ . և
սաստիկ կը յանգիստնէին զանի
6 կայ : Բայց Յիսուս ըսաւ . թող
սուէք ասոր . ինչու անհանգիստ
կ'ընէք ասիկայ . բարի գործ մը
7 գործեց ինձի : Ինչու որ աղքատ-
ները ամէն ատեն ձեր հետը ու-
նիք, ու երբոր ուզէք՝ կրնաք ա-
նոնց բարիք ընել . բայց զիս ա-
8 մէն ատեն չունիք : Ասիկայ ինչ
որ ունէր՝ ըրաւ . առաջուց իմ
մարմինս օծեց՝ իմ թաղմանս հա-
9 մար . Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի ,
թէ բոլոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ
աս աւետարանս քարոզուի , ա-
տոր ըրածն ալ պիտի խօսուի
իրեն յիշատակ ըլլալու համար :
10 Եւ Յուդա իսկարիաթացիին
տասուերկուքէն մէկը՝ գնաց քա-
հանայապետներուն , որ զանի
11 կայ մասնէ անոնց : Անոնք ալ
ընելով՝ ուրախացան , ու իրեն
ստակ տալ խոստացան . և կը
փնտռէր թէ ինչպէս պատեհու-
թիւնով մը մասնէ զանիկայ :
12 Եւ բաղարկակերպց առջի օրը՝
որ զատիկը կը մօրթէին , անոր
աշակերտները ըլին իրեն . Ուր
կ'ուզես երթանք պատրաստենք :
13 որ զատիկը ուտես : Եւ իր աշա-
կերտներէն երկուքը խրկեց , ու
ըսաւ անոնց . Գացէք քաղաքը ,
ու ձեզի մարդ մը պիտի պատա-
հի , որ ասին Էբայ չուրի ստիոր
մը կը տանի . գացէք անոր ետե-
14ւէն . Եւ ուր որ մանէ , տանը
տիրոջը ըսէք . Վարդապետը կ'ը-
սէ . Ուր է օթեանը՝ որ հոն
աշակերտներուս հետ մէկտեղ
15 զատիկը ուտեմ : Ան ալ ձեզի
զարդարուած ու պատրաստ մեծ
փերետառն մը պիտի ցուցնէ .
16 հոն պատրաստեցէք մեզի : Եւ

իր աշակերտները գացին , ու քա-
ղաքը մտան , և ինչպէս որ իրենց
ըսաւ՝ այնպէս գտան . և զատիկը
պատրաստեցին :

Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տաս 17
ուերկուքէն հետ մէկտեղ եկաւ :
Ու երբոր սեղան նստան և կ'ու 18
տէին , ըսաւ Յիսուս . Ճշմարիտ
կ'ըսեմ՝ ձեզի , որ ձեզմէ մէկը որ
հիմա իմ հետս կ'ուտէ , զիս պի-
տի մասնէ : Եւ անոնք սկսան 19
տրամիլ , ու մէկիկ մէկիկ ըսել
անոր . Միթէ ես եմ , և ուրիշ
մը՝ Միթէ ես եմ : Անիկայ պա- 20
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց ,
Աստուծոյ քաղաքէ մէկը՝ որ
ինձի հետ էր յետէ պնակը խո-
թեց : Յիրաւի Որդին մարդոյ 21
կ'երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար . բայց վայ ան մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին
մարդոյ կը մատնուի . աղէկ էր
ան մարդուն որ ծնած չլլար :

Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին , 22
Յիսուս հաց առաւ օրհնեց ու
կտրեց , և տուաւ անոնց՝ ու
ըսաւ . Աւէք , աս է իմ մար-
մինս : Եւ գաւաթը առաւ՝ գո 23
հացաւ , ու տուաւ անոնց . և
ամէնքն ալ խմեցին անիէ : Ու 24
ըսաւ անոնց . Ասիկայ է իմ ա-
րիւնս նոր ուխտի , որ շատերու
համար կը թափուի : Ճշմարիտ 25
կ'ըսեմ՝ ձեզի . ասկէ ետեւ որթին
բերքէն բնաւ պիտի չստեմ մին
չև ան օրը՝ երբոր անիկայ նոր
խմեմ՝ Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը մէջ :

Եւ օրհնութիւն մը երգելէն 26
ետեւ՝ Չիթենեաց լեռը ելան :
Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ամենքդ 27
ալ աս գիշեր իմ վրայովս պիտի
գայթակիլիք . ինչու որ գրուած
է թէ՝ Հովնը պիտի զարնեմ ,
ու ոչխարները պիտի ցրուին :
Բայց յարութիւն առնելէս եւ 28
տեւ՝ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
տի երթամ : Իսկ Պետրոս ըսաւ 29
անոր . Թէպէտ ամէնքն ալ գայ-
թակիլն , բայց չէ՞ թէ ես : Եւ 30
Յիսուս ըսաւ անոր . Ճշմարիտ

- կ'ըսեմ՝ քեզի, որ դուն ալ աս
գիշեր դեռ հաւք երկու անգամ
չխօսած, իրեք անգամ զիս պիտի
31 ուրանաս: Բայց Պէֆրոս աւելի կը
պնդէր՝ ու կ'ըսէր. թէ եւ քեզ
հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինծի,
բնաւ քեզ պիտի չուրանամ.
նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ:
- 32 Եկան ան տեղը՝ որուն անունը
Գեթեմանի էր, ու ըսաւ իր
աշակերաններուն. Հոս նստեցէք
33 մինչև որ ես աղօթք ընեմ: Եւ
իր հետը առնելով Պետրոսը ու
Յակոբոսը ու Յովնանէսը,
34 սկսաւ խռովիլ և վշտանալ: Ան
տունը ըսաւ անոնց. Իմ անձս
մեռնելու չափ տրտում է. հոս
35 կեցէք՝ և արթուն մնացէք: Ու
քիչ մը առաջ երթալով, իր երեւ.
սին լեռայ գետինը ինկաւ, և ա-
ղօթք ըրաւ, որ եթէ կարելի է՝
36 ան ժամը իրմէ անցնի: Եւ ը-
սաւ. Աբբայ հայր, ամէն բան
քեզի հնարաւոր է, առ զաւաթը
ինծմէ անցնի. բայց չէ թէ ինչ-
պէս որ ես կ'ուզեմ, հաղա ինչ
37 պէս որ դուն կ'առնէս: Եւ եկաւ
ու զանոնք քնացած գտաւ, և
ըսաւ Պետրոսին. Սիմոն՝ կը քնա-
նաս. չկրցար ժամ մը արթուն
38 կենալ: Արթուն կեցէք՝ և ա-
ղօթք ըրէք, որ փորձութեան
մէջ չմոռնէք. հոգին յօժար է,
39 բայց մարմինը տկար: Եւ նորէն
գնաց աղօթք ըրաւ, նոյն խօսքը
40 ըսելով: Եւ դարձաւ՝ ու զանոնք
նորէն քնացած գտաւ. ինչու որ
աչքերնին ծանրացած էր, և չէին
գիտեր թէ ինչ պատասխան տան
41 անոր: Երբորդ անգամ ալ եկաւ,
ու ըսաւ անոնց. Մտի՛ք ետեւ քնա-
ցէք՝ ու հանգչեցէք. բաւական
է, ժամը հասաւ. ահա՛ Որդին
մարդց մեղաւորներուն ձեռքը
42 կը մատնուի: Եւէք երթանք,
ահա՛ մօտեցաւ անիկայ՝ որ զիս
պիտի մատնէ:
- 43 Եւ դեռ անիկայ առ որ կը
խօսէր, իսկոյն Յուդան՝ տա-
տուերկութեն մէկը եկաւ, և իր
հետը քահանայապետներուն և

դպիրներուն ու ծերերուն կող-
մէն շատ բազմութիւն՝ սուրբ-
րով ու բիրերով: Եւ զանիկայ 44
մատնողը անոնց նշան մը տուեր
էր՝ ըսելով. Ո՛վ որ ես համբու-
րեմ՝ ան է, բռնեցէք անիկայ՝
և զգուշութեամբ տարէք: Ու 45
անիկայ գալով շուտ մը մօտե-
ցաւ անոր, և ըսաւ. Ռաբբի
Ռաբբի, ու համբուրեց զանի-
կայ: Եւ անոնք իրենց ձեռքե- 46
րը անոր վրայ ձգեցին ու բռնե-
ցին զանիկայ: Եւ քովը կայնող 47
ներէն մէկը սուրը քաշեց՝ ու
զարկաւ քահանայապետին ծա- 48
ռային, ու անոր ականջը մէկդի
հանեց: Եւ Յիսուս պատասխան
տալով ըսաւ անոնց. Իբր թէ ա-
ւաղակի՞ վրայ ելաք՝ սուրերով
ու բիրերով զիս բռնելու. Ամէն 49
օր ձեր քովն էի, ու տաճարին
մէջ կը սորվեցընէի, և զիս չբռ-
նեցիք, բայց որպէս զի գիւրբըրը
կատարուէն: Ան ատենը բոլոր 50
աշակերտները թողուցին զանիկայ
ու փախան: Եւ մէկ երիտասարդ 51
մը անոր ետեւէն կ'երթար՝ մերկ
մարմինի վրայ կտաւ մը առած.
ու երիտասարդները զանիկայ
բռնեցին. Ան ալ կտաւ թո՛ 52
ղուց՝ ու մերկ փախաւ անոնցմէ:
Եւ տարին Յիսուսը քահա՛ 53
նայապետին. ու անոր քովը ժող-
վուեցան բոլոր քահանայապետ-
ները, և ծերերը ու դպիրները:
Եւ Պետրոս հեռուանց անոր է 54
տեւէն գնաց մինչև ներքը քա-
հանայապետին գաւիթը, և սպա-
սաւորներուն հետ նստաւ, ու
վառած կրակին քովը կը տաք-
նար: Իսկ քահանայապետները 55
ու բոլոր ժողովքը Յիսուսի գէ՛մ
վկայութիւն կը փնտռէին որ զա-
նիկայ մեռցընեն, և չէին գտներ.
Ինչու որ շատերը սուտ վկայու- 56
թիւն կը վկայէին անոր գէ՛մ,
ու վկայութիւնները իբրեւո՛ւ հա-
մաձայն չէին: Եւ ոմանք ելան 57
սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր
գէ՛մ՝ ու կ'ըսէին, թէ Մեհք ըւ 58
սեցինք ատկէ՛ որ կ'ըսէր, Ես առ

59 ձեռագործ տաճարը պիտի քա-
 հեմ, և իրեք օրուան մէջ ուրիշ
 մը պիտի շինեմ տաւանց ձեռա-
 գործի: Բայց անանկ ալ իրենց
 վկայութիւնը համաձայն չէր:
 60 Եւ քահանայապետը մէջտեղը
 ոտք ելեւրով, հարցուց Յիսու-
 սին՝ ու ըսաւ. Պատասխան մը
 չես տար. ի՞նչ կը վկայեն ա-
 61 սոնք քեզի դէմ: Բայց անիկայ
 լուռ կ'իջնար, և պատասխան
 մը չէր տար. քահանայապետը
 նորէն կը հարցընէր անոր՝ ու
 կ'ըսէր. Դուն ես Քրիստոսը՝
 62 օրհնեալ Աստուծոյ Սրբին: Եւ
 Յիսուս ըսաւ, Եո եմ. ու պի-
 տի տեսնէք Սրբին մարդոյ Չը-
 63 րութեան աջ կողմը նստած, ու
 երկնից ամպերովը եկած: Եւ
 64 քահանայապետը իր հանգերձ-
 ները պատռեց՝ ու ըսաւ. Այլ
 ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ: Ա-
 65 րոր հայհոյութիւնը լսեցիք. ձե-
 ղի ի՞նչպէս կ'երեւայ. և ամէն-
 66 քը քատապարտեցին զանիկայ
 թէ մահապարտ է:
 67 Եւ ամենք սկսան թքնել ա-
 նոր, ու երեսը ծածկել. և բը-
 սուռնցով ձեռնել ու ըսել. Մար-
 68 գարէացիր, ու սպառաւորները
 ապտակ կը զարնէին անոր:
 69 Եւ Պետրոս վարը գաւ ի թն
 էր, ու քահանայապետին ազա-
 70 խննդէն մէկը եկաւ, Ու ան-
 նելով Պետրոսը որ կը տաքնար,
 նայեցաւ անոր՝ ու ըսաւ. Դուն
 ու Յիսուս Նազաւթեցիին հետն
 71 էիր: Բայց անիկայ ուրացաւ՝
 ու ըսաւ. Չեմ գիտեր և չեմ
 հասկընար թէ դուն ի՞նչ կը խօ-
 72 սիս. ու երբոր դուրս ելաւ՝ գա-
 լի թին Գալիլէա՝ առջիւր, հաւը իւ-
 73 սեցաւ: Եւ ազախներ նորէն տե-
 սաւ զանիկայ, ու սկսաւ բարդ
 տիքը կայնողներուն ըսել, թէ
 74 Աս ալ անոնցմէ է. Եւ անիկայ
 նորէն ուրացաւ: Ու քիչ մը ա-
 տենէն ետքը՝ նորէն բարդաթի-
 կայնողները ըսին Պետրոսին. Յի-
 75 լաւի դո՞ւն ալ անոնցմէ ես. ին-
 չու որ Գալիլէացի ես, և քու

զուցուածքդ ալ նման է անոնց:
 Բայց անիկայ սկսաւ անիծել ու 71
 երգում ընել՝ ըսելով, Թէ Եո
 ան մարդը չեմ՝ ճանշնար, սրուն
 համար դուք կ'ըսէք: Եւ իսկոյն 72
 երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ,
 ու Պետրոս միտքը բերաւ ան
 խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր.
 Թէ Դու հաւը երկու անգամ
 չխօսած՝ դուն իրեք անգամ պի-
 տի ուրանաս զիս. ու սկսաւ լալ:
 ԳԼ. ԺԵ

Եւ առտուանց շուտ մը քա- 1
 հանայապետները ձերերուն ու
 դպիրներուն հետ՝ և բարձր ժո-
 զովքն ալ խորհուրդ ըրին, Յի- 2
 սուսը կոտորեցին ու տարին մատ-
 նեցին Պիղատոսին: Եւ Պիղատոս 2
 հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Դուն ես
 Հրէից թագաւորը. անիկայ ալ
 պատասխան տալով ըսաւ անոր.
 Դուն կ'ըսես: Եւ քահանայա- 3
 պետները շատ ամբաստանու-
 թիւն կ'ընէին անոր վրայով: Ու 4
 Պիղատոս նորէն հարցուց անոր՝
 ըսելով. Պատասխան մը չե՞ս տար.
 նայէ որչափ քեզի դէմ կը վկա- 5
 յեն: Եւ Յիսուս տակաւին պա- 5
 տասխան մը չտուաւ, մինչև որ
 Պիղատոս զայնացաւ:
 Բայց սոսնիս ատենը կապուած 6
 մը կ'արձակէր անոնց, որոնք որ ի-
 7 ղէնք ուզէին: Եւ Քիլը կար ու 7
 ըսաւ անոնց. Բարաբբա էր, խո՞-
 վարարներուն հետը կապուած,
 որոնք խաւով թեան ատենը մար-
 8 գասպանութիւն ըրեր էին: Եւ 8
 Ժողովուրդը աղաղակելով սկսաւ
 խնդրել որ ընէ ինչպէս որ միշտ
 կ'ընէր իրենց: Եւ Պիղատոս ա- 9
 նոնց պատասխան տուաւ՝ ու ը-
 սաւ. Կ'ուզէք որ Հրէից թագա- 10
 ւորը արձակեմ ձեզի: Քանզի գի- 10
 տէր որ քահանայապետները նա-
 խանձի համար մատներ էին զա-
 նիկայ: Բայց քահանայապետնե- 11
 րը ժողովուրդը գրգռեցին որ խե-
 12 րէն յաւէտ Բարաբբան իրենց
 արձակել: Նորէն Պիղատոս պա- 12
 տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց.

- Հապա Հրէից թագաւոր ըսած
13 նիւր ի՛նչ կ'աղէք որ ընեմ: Եւ
անոնք նորէն կ'աղաղակէին, խա
14 չը հանէ ատիկայ: Պիղատոս ը
սաւ անոնց. Բայց ի՛նչ չար գործ
ըրած է ատիկայ. և անոնք՝ ալ
աւելի կ'աղաղակէին. ու՝ Եւսէին.
15 Խաչը հանէ ատիկայ: Եւ Պիղա
տոս ժողովուրդը գտն ընել ու
զելով՝ Բարաբբան արձակեց ա
նոնց, ու Յիսուսը ձեծելով՝
ձեռք տուաւ որ խաչուի:
16 Եւ զինուորները ներս տարին
զանիկայ գաւիթը՝ այսինքն պա
լատը. և բոլոր գունդը մէկտեղ
17 կ'անչեցին. Ու հագցուցին անոր
ծիրաններ, և փշեղէն պոսկ
18 հիւսեալով՝ անոր գլուխը գրին. Ու
սկսան բարև տալ անոր. ու՝ Եւսէ
նը ջնջեց քեզ՝ Հրէից թագաւոր:
19 Եւ անոր գլուխը եղէգով կը ծե
ծէին, ու կը թքնէին անոր, և
ծնկան վրայ գալով՝ երկրպագու
20 թիւն կ'ընէին անոր: Ու երբոր
ծաղը ըրին զանիկայ, ծիրանի
ներք վրայէն հանեցին, և իր հան
դերձները հագցուցին անոր, ու
գաւթ հանեցին զանիկայ՝ որ խա
չը հանեն:
21 Եւ Սիմոն Կիւրենացին Ագէք
աանգրտին և Ռուփոսին հայրը,
որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած,
պահակ բռնեցին որ անոր խաչը
22 վերցնեն: Ու տարին անիկայ
Գաղղովթա շառաւ տեղը, (որ կը
23 թարգմանուի Գանկի տեղ.) Եւ
անոր զմուռտով խառնած գինի
տուին որ խմէ, բայց ինքը չա
24 ռաւ. Ու խաչը հանեցին զանի
կայ. և անոր հանդերձները բաժ
նեցին, անոնց վրայ փձակ ձգե
լով՝ Թէ ո՛վ ինչ պիտի առնէ:
25 Ժամը իրեն էր, ու խաչը հա
26 նեցին անիկայ: Եւ անոր յան
ցանքի գիրը գրուած էր, Բէ
27 Հրէից թագաւորն է: Ու անոր
հետ երկու աւազակ խաչը հա
նեցին. մէկը անոր աջ կողմէն,
28 ու մէկը ձախ կողմէն: Եւ կա
տարուեցաւ ան գիրը՝ որ կ'ըսէ,
Թէ Անորէններուն հետ սեպուե

ցաւ: Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ 29
կը հայհոյէին անոր, գլուխն
կը շարժէին. ու կ'ըսէին. Աւաղ
որ տաճարը կը քակէիր, ու իրեք
օրուան մէջ կը շինէիր. Ինքզինքդ 30
աղատէ, ու ի՞նչիւր առ խաչէդ:
Նշոյալէս ալ քահանայապետները 31
գալիլներուն հետ իրենց մէջը ծա
ղըր ընելով կ'ըսէին. Ուրիշները
ազատեց, ինքզինքը չկոնար ազա
տել: Ար Բրիսաաւը Իօրայէի 32
թագաւորը՝ Թոմ հիմա խաչէն
վար իջնէ, որ տեսնեք ու հա
ւատանք. և իր հետը խաչը եւ
լոյները կը նախառնէին զանիկայ:
Ու վեցերորդ ժամը հասածին 33
պէս, բոլոր երկրին վրայ խաւար
եղաւ մինչև իններորդ ժամը:
Եւ իններորդ ժամուն Յիսուս 34
մեծ ձայնով աղաղակեց, ու ը
սաւ. Ելօի Ելօի՝ լամա սաբաք
թանի, որ կը թարգմանուի, Աս
տուան իմ՝ Աստուան իմ, ինչու
զիս թողուցիր: Եւ քովը կայ. 35
նոյներէն ոմանք երբոր լսեցին
կ'ըսէին, Թէ Եղիան կը կոնչէ:
Ու մէկը վագեց սպունգ մը քա
36 ցախով լեցուց, ու եղէգի մը
անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ,
և ըսաւ. Թո՛ղ տուր տեսնեք
Թէ Եղիան կու գայ ատիկայ վար
իջեցնելու:
Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հա
37 նեց, ու հոգի տուաւ: Ու տա
38 ճարին վարագոյրը երկուքի պատ
ուեցաւ վերէն ի վար: Եւ հա
39 ըրեապետը որ անոր զիմացը
կեցեր էր, տեսնելով որ այսպէս
աղաղակելով հոգի տուաւ, ըսաւ.
Յիւրաւի Որդի Աստուծոյ էր աս
մարդը: Կնիկներ ալ կային որ 40
հեռուանց կը նայէին, որոնց մէջն
էր Մարիամ Մագդաղենացին, և
պղտիկ Յակոբոսին ու Յովոսի
մայրը՝ Մարիամ, և Սողոմէ.
Ըրոնք, երբոր Յիսուս Գալիլէա 41
էր, իր հաւեէն կ'երթային, և
իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին.
և ուրիշ շատ կնիկներ ալ որ իր
հետը Երուսաղէմ ելեր էին:
Ու երբոր իրիկուն եղաւ, 42

- որը ուրբաթ աշխինքն շաբաթին
 43 առջև օրը ըլլալով, Յովսէփ Վրի-
 մաթացի երեւելի խորհրդական
 մը՝ որ ինքն ալ Աստուծոյ թա-
 փառսութեանը կը սպասէր, ե-
 կաւ՝ ու համարձակութիւն ընե-
 լով՝ Պիղատոսին քովը մտաւ, և
 44 Յիսուսին մարմինը խնդրեց։ Ու
 Պիղատոս զարմացաւ՝ որ արգէն
 մեռած ըլլայ. և հարիւրապետը
 իրեն կանչելով՝ հարցուց անոր
 թէ Շատ առեւն է որ մեռաւ։
 45 Ու երբոր «այդ» խոնցաւ հա-
 րիւրապետէն, մարմինը Յովսէ-
 46 փին շնորհեց։ Եւ Յովսէփ կտաւ
 գնեց, ու զանիկայ վար իջեցը-
 նելով՝ կտաւովը փաթկեց, ու
 դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ
 քարէ փորուած էր. և քար մը
 դրոշմուցուց գերեզմանին դուռը։
 47 Իսկ Մարիամ Մագդաղենացին,
 ու Յովսէփ Տայրը՝ Մարիամ տե-
 սան ան տեղը, ուր որ գրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Ու երբոր շաբաթը անցաւ,
 Մարիամ Մագդաղենացին և Յա-
 կոբոսին Տայրը Մարիամ՝ և Սո-
 զանմէ խառնիկեր ծախու առին,
 2 որ գան օժէն անիկայ։ Եւ մէկ
 շաբաթին առտուանց շատ կանառի-
 արեւը որ կը ծագէր՝ եկան գե-
 3 ռեզմանը, ու իրարու կ'ընէին.
 Քարը ով պիտի գլորոցընէ մե-
 4 ղի գերեզմանին դռնէն. (Ու
 նայեցան տեսան որ քարը գլոր-
 ցուած էր.) ինչու որ շատ մեծ
 5 էր։ Եւ ներս գերեզմանը մտնե-
 լով՝ երիտասարդ մը տեսան
 որ աջ կողմը նստեր էր ձեռ-
 մակ պատմութեան հագած, ու
 6 զարհուրեցան։ Եւ անիկայ ըսաւ
 անոնց. Սի գարհուրիք. Յիսուս
 Նպատկեցին կը փնտռէք, որ խա-
 ուեցաւ, անիկայ յարութիւն ա-
 ռաւ, հոս չէ. ահա ան տեղը՝
 7 ուր որ դրին զանիկայ։ Բայց
 գայէք՝ ըսէք անոր աշակերտնե-
 րուն և Պետրոսին, թէ ահա՛
 ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ,
 հոն պիտի տեսնէք անիկայ՝ ին-

տոր որ ձեզի ըսաւ։ Եւ անոնք 8
 գողով ու աղուութեամբ բռնու-
 ած՝ ելան ու փախան գերեզմա-
 նէն. և մէկու մը բան չըսին.
 քանզի կը վախնային։

Յետոյ մէկշաբթի առտուանց 9
 յարութիւն առած՝ առաջ Մա-
 րիամ Մագդաղենացին երեցաւ,
 որ անկէ օթը դէ հաներ էր։ 10
 Նիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ ու
 րոնք անոր հետն էին, երբոր
 սուգ կ'ընէին ու կաւ լային։ Իսկ 11
 անանք երբոր լսեցին թէ կենդա-
 նի է՝ և թէ իրեն երեցաւ, չը-
 հաւատացին։

Ետքը սուրիշ կերպարանքով եւ 12
 ընցաւ անոնցմէ երկուքին որ քա-
 լելով արար կ'երթային։ Եւ անոնք 13
 գացին ուրիշներուն պատմեցին.
 ու անոնց ալ չհաւատացին։

Վերջը՝ առաւուս մէկին երեցաւ, 14
 երբոր սեղան նստած էին, ու
 երեսնին զարկաւ իրենց անհաւա-
 րութիւնը և որտեղուն կարծ-
 րութիւնը, վասն զի որոնց որ ինքք
 երեցաւ մեռելն իրեն յարութիւն
 առած, իրենք չհաւատացին։

Եւ ըսաւ անոնց, Գացէք բո- 15
 լոր աշխարհ, ու աւետարանը
 քարոզէք բոլոր տոեղմուած
 ներուն։ Ան որ հաւատայ ու 16
 մկրտուի, պիտի փրկուի, և ան
 որ չհաւատայ, պիտի դատա-
 պարտուի։ Եւ անոնք որ կը հա- 17
 լատան, առ նշանները անոնց
 հետ պիտի երթան. իմ անունովս
 դէւեր պիտի հանեն, նոր լեզուներ
 պիտի խօսին. Չեռքերնին օձեր 18
 պիտի բռնեն, և թէ որ մահա-
 ռիթ գէղ մը խմեն, իրենց պի-
 տի չփնտէ, հիւանդներու վրայ
 ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք
 պիտի առուջանան։

Արդ՝ Տէրը անոնց հետ խօսե- 19
 լէն ետքը երկինքը համբարձաւ,
 ու Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։
 Եւ անոնք ելան ու ամէն տեղ 20
 կը քարոզէին. և Տէրը անոնց դոր-
 ծակից էր, ու խօսքը կը հա-
 տատէր ան նշաններով՝ որ անոնց
 հետը կ'երթային։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԲՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Որովհետեւ շատերը մեր մէջը հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով եղած պատմութիւնը կարգի դնելու ձեռք զարկին .
- 2 ինչպէս որ սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասուող
- 3 եղբայրները աւանդեցին մեզի . Ես ալ որ սկիզբէն ան ամէն բանէրուն ճշգրտութեամբ տեղեկացեր էի , յարմար դատեցի կարգաւ գրել քեզի՝ ով պատուական թէո
- 4 փիլա . իր արդած բաներուդ ստուգութիւնը իմանա :
- 5 Հրեանոսանի Հերովդէս թազաւորին օրերը Աբիլայի դասա կարգութեան ջաքարի ահա նով քահանայ մը կար . ու անոր կնիկը Ահարոնի աղջկանքէն էր , և անոր անուըն Եղիսարեթ :
- 6 Աւ երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւ արդար էին , և Տէրովը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատու :
- 7 Թեամբ կը քաղէին : Եւ զաւակ չունէին , ինչու որ Եղիսարեթ ամուլ էր , ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին :
- 8 Աւ երբոր անիկայ իր դասա կարգութեան օրերը հասնելուն քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Աստուծոյ առջեւ ,
- 9 Քահանայութեան սովորութեան պէս՝ իրեն ինկաւ որ Տէրովը ամառը մանէ խնկարկութիւն
- 10 քնէ : Եւ Ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խաւովին ատենը :

Աւ երեցաւ անոր՝ Տէրովը հրէշ 11 տակը , որ կայներ էր խաւովին սեղանին ալ կազմը : Եւ ջաքարիա 12 երբոր տեսաւ շիփթեցաւ , ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ : Եւ 13 հրէշտակը բաւաւ անոր . Սի վախնար՝ ջաքարիա , ինչու որ քու աղօթքդ լուեցաւ , և քու կինդ Եղիսարեթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի , ու անոր անունը Յովհաննէս դնես : Եւ քեզի ուրա 14 խաւթիւն ու ցնծութիւն պիտի բլայ , և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի աւրասանան .

Ինչու որ Տէրովը առջեւ մեծ պի 15 տի բլայ , և գինի ու օղի պիտի չլմէ . և դեռ իր մօրը որովայնէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի .

Աւ Խորայէն որդւոյմէ շատերը 16 իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի դարձնէ : Եւ ինքը անոր առ 17 ջնէն պիտի գոյ Եղիսային հոգիով ու զօրութիւնով , հայրեւուն սիրտերը որդւոյը վրայ դարձնելու , և անհաղանդները՝ արդարներուն խնամտութեանը , որ Տէրովը բարեկարգ Ժողովուրդ մը պատրաստէ : Եւ ջաքարիա 18 բաւաւ հրէշտակին . Ինչով գիտնամ առ բանք , որովհետեւ ես ծեր եմ , ու իմ կինս իր օրերը անցուցած է : Եւ հրէշտակը պա 19 տասնամ տարով՝ բաւաւ անոր . Ես եմ Գաբրիէլը՝ որ Աստուծոյ առջեւ կը կայնիմ , ու իրկուեցոյ քեզի զուգելու , և առ բանեւուն աւետար քեզի տարու : Եւ 20 անա համբ պիտի բլաս դուն , ու պիտի չկնաս խօսիլ մինչև ան

- օրը՝ որ աս բաները ըլնան. քանզի
չհաւատացիր իմ խօսքերուն, ու
րանք իրենց ատենին պիտի կա-
21 տարուն: Ու ժողովուրդը ջա-
քարիային կը սպասէր, և կը զար-
մանային անոր տաճարին մէջ ու-
22 շանալուն վրայ: Ու երբոր գումար
երաւ, չէր կրնար խօսիլ անոնց
հետ. և իմացան որ տաճարին
մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու
ինքը նշանով կը խօսէր անոնց
23 հետ, և համր կը կենար: Ու
եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին
օրերը լինցան, իր տունը գնաց:
24 Եւ ան օրերէն ետքը անոր կիներ
Եղիսաբեթ յղացաւ, ու հինգ
ամիս ինքզինքը կը պահէր, և
25 իճէր. Այսպէս ըրաւ ինծի
Տէրը աս օրերս, որ իճ շաա նա-
յեցաւ նախատիկքս մարդոց մէ-
ջէն վերցնելու:
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ
Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծոյ
խրկուեցաւ Գալիլէայի մէկ քա-
ղաքը՝ որուն անունը Նազարեթ
27 էր, Մէկ կոյսի մը՝ մարդու մը
նշանուած, որուն անունը Յով-
սէփ էր, Դաւթի տունէն, և ան
28 կոյսին անունը Մարիամ էր: Ու
հրեշտակը անոր գալով՝ ըսաւ.
Ողջն քեզ՝ ով շնորհակալ էրս.
Տէրը քու հետդ է. դուն կանանց
29 մէջ օրհնեալ ես: Եւ անիկայ
տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ չը-
փոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտա-
ծէր թէ ինչպէս բան պիտի ըլ-
30 լայ աս ողջներ: Եւ հրեշտակը
անոր ըսաւ. Մի վախճար Սա-
րիամ, ինչու որ Աստուծոյ չը-
31 նորհք գտար. Եւ ահա պիտի
յղանայ, ու որդի պիտի ծնանիս,
և անոր անունը Յիսուս պիտի
32 գնես: Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ,
ու Բարձրելոյն Որդին պիտի ը-
սուի, և Տէր Աստուած պիտի
տայ անոր՝ իր հօրը Դաւթին
աթոռը, ու Յակոբին տանը վը-
րայ յաւիտեան պիտի թաղա-
33 ւորէ. Եւ անոր թագաւորու-
34 թիւնը վերջ պիտի չունենայ: Ու
Մարիամ ըսաւ հրեշտակին. Ի՛նչ

պէս պիտի ըլլայ աս բանը, որով
հետեւ էս երկի մարդ չեմ գիտեր:
Եւ հրեշտակը պատասխան տա-
լով՝ ըսաւ անոր. Հոգին Սուրբ
պիտի գայ քեզի, ու Բարձրելոյն
զօրութիւնը քու վրայ. հովանի
պիտի ըլլայ, ուստի ան քեզմէ
ծնանելու տուրբ. Աստուծոյ Որ-
դի պիտի ըսուի: Եւ ահա քու
աղգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ
ալ իր պառւութեան ատենը ա-
րու զաւակով մը յղի է. ու ասի-
կայ ան ամուլ ըսուածին վեցե-
րորդ ամիսն է. Ինչու որ Աստու-
ծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը ան
հնարին չըլլար: Եւ Մարիամ ը-
սաւ. Ահա էս Տէրովք աղախինն
է՛մ, քու ըսածիդ պէս թող ըլ-
լայ ինծի. ու հրեշտակը անոր
քովէն գնաց:

Ան օրերը երաւ Մարիամ՝ ու
արտորնք լեւնակողմը Յուդայի
Քէ՛քաղաքը գնաց. Եւ մօտաւ ջա-
քարիային տունը, ու Եղիսաբե-
թին բարեւ տուաւ: Եւ եղաւ որ
երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին
բարեւը, մանուկը անոր որովայ-
նին մէջը խաղաց, ու Եղիսաբեթ
Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ
բարձր ձայնով մը կանչեց՝ ու
ըսաւ. Օրհնեալ ես դուն կա-
նանց մէջ, և օրհնեալ է քու որդ-
ւայնիդ պտուղը: Եւ աս ինծի
ուսկից եղաւ, որ իմ Տէրովք
մայրը ինծի գայ. վասն զի ահա
երբոր քու բարեւիդ ձայնը ական-
ջիս եկաւ, մանուկը որովայնիս
մէջը խաղաց ու բախութեղէն: Եւ
երանի անոր՝ որ հաւատացեր է թէ
պիտի կատարուի ան բաները՝ որ
Տէրովք ըսուեցաւ իրեն: Եւ Մա-
րիամ ըսաւ. Իմ անձս կը մեծ-
ցնէ Տէրը. Եւ իմ հոգիս ու-
ղակացաւ իմ Փրկիչ Աստուծով:
Ինչու որ իր աղախինին խոնար
հուծեանը նայեցաւ. քանզի ահա
սակէ ետեւ բոլոր աղգերը ինծի
երանուծիւն պիտի տան: Վասն
զի Հօրը ինծի մեծամեծ բաներ
ըրաւ, ու անոր անունը տուր է:
Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն

վախճապներուն վրայ է ազգէ
 51 ազգ : Իր բազուկովը զօրու-
 թիւն ցուցուց . ջիրուցան ըրաւ
 ամբարտաւանները իրենց սրտին
 52 խորհուրդովը : Զօրաւորները ի-
 թէնց ամուսնեքէն ինջուց , ու
 53 խոնարհները բարձրացուց : Ան-
 թիւները բարիքներով լեցուց , և
 54 հարուստները պարաս ձափեց :
 54 Օգնութիւն ըրաւ իր խորայել
 ծառային իրողորմութիւնը միտք
 55 բերելով . Ինչպէս որ ինքը խօսե-
 ցաւ մեր հայրերուն՝ Աբրահա-
 մին ու անոր սերունդին յաւի-
 տեան :
 56 Եւ Ռարիամ՝ անոր քույր իրեք
 ամիսի չափ կեցաւ , ու իր տու-
 նը դարձաւ :
 57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու
 ժամանակը լեցուեցաւ , ու որդի
 58 մը ծնաւ : Եւ լսեցին անոնք որ
 անոր բոլորակը կը բնակէին՝ ու
 անոր ազգականները , որ Տէրը
 անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը
 ցուցուց , և անոր հետ կ'ուրա-
 խանային :
 59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը
 տղան թրիատելու եկան , և զա-
 նիկայ իր հօրը անուանիլը ջա-
 60 քարիա կը կոչէին : Իսկ անոր
 մայրը պատասխան տուաւ՝ ու
 ըսաւ . Չէ , հապա Յովհաննէս
 61 պիտի կոչուի : Եւ անոր ըսին
 թէ՛ Քու ազգականներուդ մէջ
 մէկը չկայ՝ որ աս անուանիլ կը
 62 չուի : Աչք կ'ընէին անոր հօ-
 րը թէ ինչ անուանիլ կ'ուզէ որ
 63 անիկայ կոչուի : Ան ալ տախտակ
 մը ուզեց , ու գրեց ըսելով .
 64 Յովհաննէս է ասոր անունը . ու
 ամէնքը զարմացան : Եւ իսկոյն
 բացուեցաւ անոր բերանը ու ան-
 65 ուր լեզուն , և կը խօսէր՝ ու
 կ'օրհնէր զԱստուած : Եւ վախ
 մը ինկաւ ան ամենուն վրայ՝ ու
 66 բոնք անոնց բոլորակը կը բնա-
 կէին , ու աս ամէն բաները Հը-
 րեաստանի բոլոր լեւնակողմը կը
 67 զուցուէր : Եւ ամէն լսողները ի-
 թէնց սիրտերուն մէջը դրին , ու
 կ'ըսէին . Արդեօք աս տղան ի՞նչ

պիտի ըլլայ . ու Տէրովը ձեռքը
 անոր հետն էր :
 Եւ անոր հայրը Զաքարիան 67
 Սուրբ Հագիով լեցուած՝ մարգա-
 լեացաւ ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլ- 68
 րայ Խորայել Տէր Աստուածը ,
 որ այցելութեան եկաւ , և իր ժո-
 ղովարդին փրկութիւն ըրաւ .
 Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը 69
 հանեց իր՝ Իսաի թ ծառային տու-
 նէն . (Ինչպէս որ սուրբերուն 70
 բերնովը խօսեցաւ , որոնք աշ-
 խարհի սկիզբէն ի վեր անոր մար-
 գարէններն էին .) Փրկութիւն մեր 71
 թ շնամիտներէն , և բոլոր մեզ ալ
 տողներուն ձեռքէն . Ողորմեալ 72
 թիւն ընելու մեր հայրերուն վը-
 րայ , և իր սուրբ ուխտը միտք
 բերելու . (Ան երդումը՝ որ մեր 73
 հօրը Աբրահամին ըրաւ .) մեզի
 տալու , Որ մեր թ շնամիտներուն 74
 ձեռքէն աղատուելով՝ առանց
 վախի դանկիայ պաշտենք , Սըր- 75
 բութիւնով ու արդարութիւնով
 անոր առջևը՝ մեր կենացը բոլոր
 օրերուն մէջ : Եւ դուն ալ մեր 76
 նուկ՝ Բարձրելոյն մարգարէն պի-
 տի կոչուիս . Ինչու որ Տէրովը
 երեսին առջևէն պիտի երթաս՝
 անոր ճամբաները պատրաստե-
 77 լու . Անոր ժողովարդին գիտցը
 նելու իրենց փրկութիւնը՝ իրենց
 մեղքերուն թողութիւնովը , Մեր 78
 Աստուծոյն զիտած ողորմութեա-
 նը համար՝ որով ծագող աբեգա՛ն
 վերէն մեզի այցելութեան եկաւ ,
 Խաւարի և մահուան սառերի 79
 մէջ նստողներուն լոյս տալու , ու
 մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամ-
 բուն մէջ շխտելու :
 Եւ տղան կը մեծնար ու կը 80
 զօրանար հագիով , և անապատ-
 ներուն մէջն էր մինչև ան օրը՝
 որ ինքը Խորայէլին երեցաւ :

ԳԼ. Բ

Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոստ 1
 տաս կայրէն հրաման եկաւ՝ որ
 բոլոր աշխարհ գրուի : (Աս առջև 2
 աշխարհագիրը եղաւ Վիւրենտին
 Ասորոց վրայ կուսակալութիւն

- 3 բրտած ատենը :) Եւ ամէնքը կ'երթային աշխարհագիրը մանկելու ամէն մէկը իր քաղաքին մէջ :
 4 Յովսէփ ալ գալիկեայէն Նազարէթ քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը որ Բեթլէհէմ կ'ըսուի , (ինքը Դաւիթի տունէն ու աղգատոն :
 5 մէն ըլլալուն համար) Աշխարհագիրը մանկելու Մարիամին հետ մէկտեղ , որ ան իր նշանածն էր ,
 6 և յղի էր : Ու եղաւ որ երբ առնէր հոն էին , անոր ծնանելու
 7 օրերը ինչուեցան : Եւ իր անդրանիկ սրբին ծնաւ , ու խանձարուրով փաթթեց , և զանիկայ մուրին մէջը պառկեցուց , ինչու որ ինչեանին մէջ իրենց տեղ չկար :
 8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային գաշտի մէջ կեցած , որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանութիւնը կ'ընէին : Եւ ահա Տէրոյը հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ , ու Տէրոյը փառքը անոնց բոլոր տիբը ծագեցաւ , ու խիստ շատ
 10 զարցան : Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց . Այ՛ ժախմաք , ինչու որ ահա էս ձեզի մէծ ուրախութեան աւետիս կու տամ , որ բարձր ժողովուրդին պիտի ըլլայ :
 11 Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ ,
 12 որ ինքը Օծեալ Տէր է : Եւ աս ձեզի նշան մը ըլլայ , մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթած , ու մուրի մէջ պառկած :
 13 Կամ : Եւ խիղիւն ան հրեշտակին հետը երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ , որոնք զԱստուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին .
 14 Երկնի բարձրութեանը մէջ Աստուծոյ փառք , ու երկրի վրայ խաղաղութիւն , մարգոց մէջ հա
 15 շութիւն : Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ երկինքը վերցան , հովիւները իրարու ըսին . Եկէք մինչեւ Բեթլէհէմ երթանք , ու տեսնենք Բեթլէհէմ աս եղած բանը , որն որ Տէրը
 16 ձեզի ցուցուց : Ու եկան արտառնօք , և գտան Մարիամը ու

Յովսէփը և մօտքին մէջ պառկած մանուկը : Ու երբոր տեսան , իմացուցին ան խօսքին վերայով , որ աս մանուկին համար իրենց զօրքուեցաւ : Եւ ամէնքը որ կը լսէին , կը զարմանային ան բաներուն վրայ , որ հովիւները իրենց կը զօրքէին : Բայց Մարիամ աս ամէն բաները կը պահէր , ու իր սրտին մէջը կը մտածէր : Եւ հովիւները դարձան , կը փառաւարէին ու կ'օրհնէին զԱստուած ան ամէն բաներուն համար , որ լսեցին ու տեսան , ինչ որ որ իրենց զօրքուած էր :
 Ու երբոր ութ օրերը լման եղան անիկայ թրիատելու , անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ , որ հրեշտակին կոչուած էր՝ դեռ ինքը Տօրը որովայնին մէջ չլուծուած :
 Ու Մովսէսին օրէնքին համաձայն , երբոր անոնց մաքրութեան օրերը լրինցան , Երուսաղէմ տալիս զանիկայ Տէրոյը առ ջուր հանելու , (Ինչպէս որ գրուած է Տէրոյը օրէնքին մէջ , թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ , Տէրոյը տուրք բուռի) Ու Տէրոյը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տալու զոյգ մը տասնութ կամ աղաւնիի երկու ձագ : Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար , որուն անունը Սիմէօն էր , ու ան մարդը արդար ու աստուածամախ էր , և Խորայի միութարութեանը կը պաշտէր , ու Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր : Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մահ պիտի չտեսնէ , մինչեւ որ Տէրոյը Օծեալը տեսնէ : Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ , ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը պէս առնոր վրայ բնէն , Ինքն ալ զանիկայ իր գիրկը առաւ , և օրհնեց զԱստուած ու ըսաւ . Ալ հիմաով Տէր , արձակեալ բու ծառագիտութեան իմաստով քու խօսքիդ համեմատ . Վասն զի իմ աչքերս

31 տեսանքու փրկութիւնդ, որ
բոլոր Ժողովուրդներուն առջև
32 պատրաստեցիր. Եւս մը հեթա-
նոսները լուսաւորելու, և փառք
33 քու Խորայէլ Ժողովուրդիդ: Եւ
Յովսէփ ու անոր մայրը զարմա-
ցած էին ան բաներուն վրայ, որ
34 անոր համար կը խօսուէին: Ու
Սիմէօն օրհնեց զանոնք, և անոր
մօրը Մարիամին բառ. Ընա աս
մանաշէլ Խորայէլի մէջ շատ մար-
դոց ինկալուն ու ելելուն համար,
ու հախաւախութեան նպատակ
35 ինչ ըլլաւ համար կեցած է. (Եւ
քու սրտեդ ալ թուր մը պիտի
անցնի,) որ ասանկով շատ սրաւ-
րէն խորհուրդները յայտնուին:
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն
Ժանուելի աղջիկը Ասերի յեղէն,
ափիկայ իր օրերը շատ անոց ցած
էր՝ երկանը հեռա եօթը տարի կէ-
նարով իր կուսութեանը ժամա-
37 նակէն, Եւ որբւարի էր գրեթէ
ութուսնուշորս տարուան. որ
տաճարէն չէր զատուեր, հապա
ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ
ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու
38 ցօրեկ: Եւ ասիկայ նոյն ժամուն
էկաւ, ու Տէրովը գոհութիւն
կու տար, ու անոր վրայով կը
խօսէր ան ամեռուն, որոնք Երու-
սաղէմի մէջ փրկութեան կը սպա-
սէին:
39 Ու Երբոր ամէն բան կատա-
րեցին Տէրովը օրէնքին համեմատ,
նորէն Գալիլեա դարձան՝ իրենց
40 Նազարէթ քաղաքը: Եւ մանուկը
կը մեծնար ու հոգիով կը զօրա-
նար՝ իմաստութեամբ լեցուած,
ու Աստուծոյ շնորհք անոր վրայ
էր:
41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի
զատիկ տօնին Երուսաղէմ կ'եր-
42 թային: Ու երբոր անիկայ տա-
ուերիւ տարեկան եղաւ, տօ-
նին տախրութեանը պէս երբոր
43 անոնք Երուսաղէմ եկան, Եւ ան
օրերը որ ըննչուցին՝ ու նորէն
եւ դարձան, Յիսուս մանուկը
Երուսաղէմ մնաց, և Յովսէփ ու
44 անոր մայրը չէին գիտեր, Հապա

կարծելով թէ անիկայ ճամբորդ-
ներուն հետն է, մէկ օրուան
ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին
զանիկայ իենց աղգականներուն
և ճանչարներուն մէջը: Ու երբ
45 բոլ չգտան, նորէն Երուսաղէմ
դարձան՝ անիկայ փնտռելու:
Ու եղաւ որ իրեք օրէն ետքը
46 տաճարին մէջը գտան զանիկայ,
որ վարդապետներուն հետ նըս-
տեր էր, անոնց մօտիկ կ'ընէր, ու
անոնց բան կը հարցընէր: Եւ ա-
47 մէն անոր ականջ գնացները կը
զարմանային անոր իմաստու-
թեանը ու պատասխաններուն
վրայ: Ու երբոր տեսան անիկայ,
48 աղչած մնացին, և անոր մայրը
բառ անոր. Որդեակ ինչո՞ւ հա-
մար մեզի այդպէս ըրիր, ահա
քու հայրդ ու ես խիստ վշա-
ցած քեզ կը փնտռէինք: Եւ ը-
49 սաւ անոնց. Զ իս ինչո՞ւ կը փրկու-
աւիք, չէիք գիտեր թէ ինծի
պէտք է որ իմ Հօրս պահը ըլ-
լամ: Եւ անոնք չհասկըցան ան
50 խօսքը որ իրենց զուրկեց: Եւ
51 իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Նա-
զարէթ, և անոնց հնազանդ էր.
բայց անոր մայրը աս ամէն խօս-
քերը իր սրտին մէջ կը պահէր:
Եւ Յիսուս կը զարգանար ի-
52 մաստութիւնով ու հասակով, և
Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք
գրեւելով:

ԳԼ. Գ

Տիբերիոս կայսրին թագաւս
լութեանը տաանուհինգերորդ
տարին՝ Պոնապի Պիղատոսին
Հրէաստանի վրայ կուսակալու-
թիւն ըրած ատենը, ու Հերովդէ-
սին՝ Գալիլեացոց վրայ չորրոր-
դապետութեան ատենը, և անոր
եղբօրը Փիլիպպոսին՝ Իսաւրաց-
51 ւոց և Տրաքոնացոց երկրին վրայ
չորրորդապետութեան ատենը,
և Վիսանիոյի Աբիլիսացոց վրայ
չորրորդապետութեան ատենը,
Եւ Անայի ու Այալափայի 2
քահանայապետութեան ատենը՝
Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքա-

- 3 րիայի որդւոյն Յովհաննէսին վրայ
 անապատին մէջ: Աւանիկայ ե-
 կաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը,
 և ապաշխարութեան մկրտու-
 թիւն կը քարոզէր մեղաց թողու-
 4 թեան համար. ինչպէս որ Եսա-
 յի մարգարէին խօսքերուն գրք-
 քին մէջ գրուած է՝ ըսելով. Ա-
 նապատի մէջ կանչողին ձայնը,
 Տէրովը ճամբան պատրաստեցէք,
 5 անոր շաւիղները շիտկեցէք. Ա-
 մէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն
 լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ,
 և ծուռը պիտի շիտկուի, ու
 խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամ-
 6 բաներ պիտի ըլլան, Եւ ամէն
 մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը
 պիտի տեսնէ:
 7 Աւերմէն մկրտուելու ելող
 Ժողովուրդներուն ըսաւ. Իժե-
 րաւ ծնունդներ՝ ո՞վ իմացոյց ձե-
 ղի գալու բարիութեանն փախ-
 8 չիլ: Աւերմէն ապաշխարութեան
 արժանաւոր պտուղներ բերէք,
 և մի՛ սկսիք ձեր ներսի գին ը-
 սել, թէ Մկնք մեզի նայր Աբ-
 րահամը ունինք. քանզի կ'ըսեմ
 ձեզի, որ Աստուած կարող է
 9 ներ հանելու: Ալ հիմա կացնիք
 ծառերուն արմատին քովը կը
 գրուի, ուստի ամէն ծառ որ
 բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի
 10 ու կրակը կը ձգուի: Եւ Ժո-
 ղովուրդները կը հարցընէին ի-
 րեն ու կ'ըսէին. Աւերմէն ի՞նչ
 11 ընէք: Պատասխան տուաւ ու
 ըսաւ անոնց. Ո՞վ որ երկու հան-
 գերծ ունի, թող մէկը չունեցո-
 ղին տայ. և ո՞վ որ կերակուր
 12 ունի, նոյնպէս բնէ: Մաքսաւոր
 ներ ալ եկան մկրտուելու, ու
 ըսին անոր. Վարդապետ՝ մենք
 13 ի՞նչ ընէք: Ան ալ ըսաւ անոնց.
 Չեղի հրամայումէն աւելի բան
 14 չպահանջէք: Զ ինուորներն ալ
 կը հարցընէին անոր՝ ու կ'ըսէին.
 Եւ մենք ի՞նչ ընէք. ըսաւ ա-
 նոնց. Սէկը մի՛ հարստահարէք,
 և մէկու-ճ Լրաց զօրարտութիւն
 մի՛ ընէք, ու ձեր թոշակովը

բաւականացէք:

- Երբոր Ժողովուրդը կը սպա- 15
 սէր, և ամէնքը իրենց սրտերուն
 մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին
 համար՝ թէ ան է արդեօք Քր-
 րիստոսը, Յովհաննէս պատաս-
 խան տուաւ ամենուն ու ըսաւ.
 Ես ձեզ չեմ կը մկրտեմ. բայց 16
 ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ,
 որ ես անոր կօշկներուն կապե-
 րը քակելու արժանի չեմ. անի-
 կայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով
 Սրբով և կրակով. Արան հեծաւ 17
 նոցը իր ձեռքն է, և իր կալը
 պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր ամ-
 բարը պիտի ժողկէ, և յարգը
 չմարելու կրակով պիտի այրէ:
 Կ'ըլիշ շատ բաներ ալ կը քարո 18
 զէր՝ Ժողովուրդը յորդորելով:
 Բայց Հերովդէս չորրորդապէ 19
 տը անկէ յանգիմանուելով իր
 եղբօրը կնկանը Հերովդիային
 համար, և բոլոր շարաւթիւննե-
 րուն համար՝ որ Հերովդէս գոր-
 20 ծեց, Ան ամենուն վրայ աս ալ
 աւելցուց, որ Յովհաննէսը բան-
 տի մէջ գոցեց:
 Աւերմէն մկրտուեցաւ բոլոր 21
 Ժողովուրդը, և Յիսուս ալ
 մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր, եր-
 կնքը բացուեցաւ. Եւ Սուրբ 22
 Հոգին մարմնաւոր երևոյթով
 աղանիի պէս անոր վրայ իջաւ,
 ու երկնքէն ձայն մը եկաւ՝ որ
 կ'ըսէր. Դուն ես իմ սիրելի Ար-
 զիս, քեզի հաւնեցայ:
 Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր գրե- 23
 թէ երաւուն տարեկան ըլլալ, որ
 (ինչպէս կը կարծուէր) ինքը
 Յովսէփին որդին էր, որ ան Հե-
 24 ղիին, որ ան Մատթիին, Ար ան
 Ղեկին, որ ան Մեղքիին, որ
 ան Յաննէսին, որ ան Յովսե-
 25 փին, Ար ան Մատթիային, որ
 ան Անովին, որ ան Նաւաւմին,
 որ ան Եսդիին, որ ան Նանգէին,
 Ար ան Մատթիին, որ ան Մա- 26
 տթիային, որ ան Սեմէիին, որ
 ան Յովսէփին, որ ան Յուդա-
 յին, Ար ան Յովհաննային, որ 27
 ան Բեապին, որ ան Զօրաբա-

28 քերին, որ ան Սաղաթիւնին, որ
 ան Ներին, որ ան Մեղքիւն,
 որ ան Ագգիւն, որ ան Կոստա-
 մին, որ ան Եղմովադին, որ
 29 ան Երին, որ ան Յովսէփին, որ
 ան Եղիազարին, որ ան Յովի-
 մին, որ ան Մատաթին, որ ան
 30 Ղեկին, որ ան Սիմէօնին, որ
 ան Յովգային, որ ան Յովսէ-
 փին, որ ան Յովնանին, որ ան
 31 Եղիակիմին, որ ան Սիււային,
 որ ան Մայնանին, որ ան Մա-
 տաթային, որ ան Նաթանին,
 32 որ ան Կաւիթին, որ ան Յե-
 սէին, որ ան Ուրբէին, որ ան
 Բոթին, որ ան Սաղմոնին, որ
 33 ան Նաաանին, որ ան Ամնա-
 դարին, որ ան Արամին, որ ան
 Եսրոնին, որ ան Փարեսին, որ
 34 ան Յուդային, որ ան Յակոբին,
 որ ան Իսահակին, որ ան Աբրա-
 համին, որ ան Թարային, որ ան
 35 Նաբովին, որ ան Սերուգին,
 որ ան Ռաբաւին, որ ան Փաղե-
 կին, որ ան Եբեքին, որ ան Սա-
 36 զային, որ ան Կայնանին, որ ան
 Աբիաբադին, որ ան Սեմին,
 որ ան Նային, որ ան Դամբին,
 37 որ ան Մաթուսաղային, որ ան
 Ենովին, որ ան Յարեգին, որ
 ան Մաղաղիւլին, որ ան Կայ-
 38 նանին, որ ան Ենովին, որ ան
 Սեթին, որ ան Ադամին, որ ան
 Աստուծոյ:

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով
 լեցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ,
 ու Հոգիէն անապատը տարուե-
 2 ցաւ, եւ քառասուն օր Սատա-
 նայէն փորձուեցաւ, ու ան օրե-
 րը բան մը չկերաւ, և ան օրե-
 լըննայէն ետեւ՝ անօթեցաւ:
 3 Ու Սատանան ըսաւ անոր,
 Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես, ը-
 սէ ատ քարին որ Հաց ըլլայ:
 4 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
 անոր՝ ու ըսաւ. Գրուած է Թէ,
 Ոչ միայն Հացով կ'ապրի մարդ,
 Հապա Աստուծոյ ամէն խօն-
 քովը:

Եւ Սատանան մէկ բարձր լեռ 5
 մը հանելով զանկիայ, աշխարհի
 բոլոր Թագաւորութիւնները ցու-
 ցուց անոր մէկ վայրկեանի մը
 մէջ. եւ Սատանան ըսաւ անոր, 6
 Այս ամէն իշխանութիւնք ու ա-
 նանց փառքք քեզի պիտի տամ,
 ինչու որ ինծի յանձնուած է,
 և որով որ ուզեմ՝ կու տամ անի-
 կայ. Ուստի թէ որ դու իմ առ- 7
 ջիւ Եստէ երկրպագութիւն ընես,
 ամէնը քեզի ըլլայ: Եւ Յիսուս 8
 պատասխան տուաւ անոր՝ ու ը-
 սաւ. Գրուած է Թէ, Բու Տէր
 Աստուծոյդ երկրպագութիւն ը-
 նես, ու միայն զանկիայ պաշտես:

Եւ զանկիայ տարաւ Երուսա- 9
 ղէմ, ու տաճարին աշտարակին
 վրայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր,
 Թէ որ դու Աստուծոյ Որդին
 ես, քեզ սակէ փոր ձգէ. Ինչու 10
 որ գրուած է Թէ, Իր հրէշտակ
 ներքէն պիտի ապրարէ քեզի հա-
 մար՝ որ քեզ պահէն. Ու ձեռ- 11
 քերնուն վրայ պիտի վերցընէ
 քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի
 զարնես: Եւ Յիսուս պատասխան 12
 տուաւ ու ըսաւ անոր, Ըսուած
 է Թէ՝ Բու Տէր Աստուծոյ չը-
 փորձես: Ու երբոր Սատանան 13
 ամէն փորձութիւնը կատարեց,
 առէն մը ետ կեցաւ անկէ:

Եւ Յիսուս Հոգիին զօրութեամբ 14
 Թեմաքը Գալիլեա դարձաւ, ու
 անոր համբաւը ան դաւառին ա-
 մէն կողմերը տարածուեցաւ: Եւ 15
 ինքը անոնց ժողովարաններուն
 մէջը կը սորվեցնէր, ու ամենէն
 կը փառաւորուէր:

Ու եկաւ Նազարէթ, ուր որ 16
 ինքը մեծցած էր, և իր սովորե-
 Թեանը պէս շարաթ օրը մտաւ
 ժողովարանը, ու ելաւ որ կար-
 գայ: Եւ տուին անոր Եսայի 17
 մարգարէին գիրքը, ու երբոր
 գիրքը բացաւ, գտաւ ան տեղը,
 ուր որ գրուած էր. Տէրօք Հո- 18
 գին իմ վրաս է. ինչու որ զիս
 օծեց ազգաներուն աւետարան
 քարոզելու: զիս խրկեց կոտրած
 սիրտ ունեցողները բժշկելու,

- 19 Գերինեբուն աղատութիւն, և
կայրեբուն տեսութիւն քարոզե-
լու, հարստահարութիւն կրող-
ները աղատ թող տարու, Տէրովը
ընդունելի տարին քարոզելու:
- 20 Եւ գիրքը գոցելով՝ տուաւ սպա-
ռաւորին ու նստաւ, և ժողովա-
րանք եղողներուն ամէնը աչքերը
- 21 նին տնկած անոր կը նայէին: Եւ
սկսաւ անոնց ըսել, Այսօր աս
գրուածը կատարուեցաւ, ու՝ ձեր
սկանչները լսեցին: Եւ ամէնքը
անոր վրայ կը վիպէին, ու կը
զարմանային անոր բերնէն ելած
շնորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու
կ'ըսէին, Ասկիայ Յովսէփին որ
- 22 զին չէ: Եւ ըսաւ անոնց, Իրաւ
որ դուք ինծի պիտի ըսէք աս
առակը, Բժիշկ քու անձգ բժշչ-
կէ, որչափ բաներ լսեցինք որ
կափառանայումի մէջ եղաւ, հոս
- 24 ալ ըսէ քու քաղաքիդ մէջ: Եւ
ըսաւ, Շշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ
Մարգարէ մը իր քաղաքին
- 25 մէջ ընդունելի չէ: Եւ յիշատի
կ'ըսեմ ձեզի, թէ շատ որբեա-
րիներ կային Եղիային օրերը Իս-
րայէլի մէջ, երբոր իրեք տարի
ու վեց ամիս երկինքը գոցուե-
ցաւ, անանկ որ մեծ ոտի եղաւ
- 26 բոլոր երկրին մէջ, Բայց Եղիան
անոնցմէ մէկուն չխրկուեցաւ,
հապա մինակ Սիդոնացւոց Սա-
րիփթա քաղաքին մէջ որբեւորի
- 27 կեկան մը: Եւ շատ բարոտներ
կային Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մար-
գարէին տունը, ու անոնցմէ
մէկը շմբորուեցաւ, հապա մի
- 28 նակ Նէեման Ասորին: Եւ ժողո-
վարանին մէջ ամէնքն ալ բար-
կութիւնով լեցուեցան՝ երբոր աս
- 29 խօսեց ըսեցին, Ու ելան անիկայ
քաղաքէն դուրս հանեցին, և տա-
րին զանիկայ մինչև ան լեռանը ցը-
ցուած ծայրը, որուն վրայ իրենց
քաղաքը շինուած էր, որ զանի-
կայ բարձր տեղէն վար ձգէն:
- 30 Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ
գնաց:
- 31 Եւ իշաւ Գալիլէայի Կափառ-
նայում քաղաքը, ու շարժւաւ

ընդ կը սորվեցընէր անոնց: Եւ 32
կը զարմանային անոր վարդապե-
տութեանը վրայ, ինչու որ իշ-
խանութիւնով էր անոր խօսքը:
Եւ ժողովարանին մէջ մարդ մը 33
կար, որ պիղծ գեւի ոգի ունէր, ու
մեծ ձայնով մը աղակեց՝ Ըսելով, 34
Թող տաւր, դուռ մեզի հետ ի՞նչ
բան ունին՝ Յիսուս Նազարէցի,
միթէ մեզ կորսնցընելու եկար,
գիտեմ՝ քեզ ով էս, Աստուծոյ
Սուրբը: Եւ Յիսուս սաստեց 35
անոր՝ ըսելով, Պապանձէ՛ ու ել
ատկէ, ու գեւը զանիկայ ներշնչ
գրգռողներուն մէջտեղը գետնի
զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու քնատ
մը չտուաւ անոր: Եւ զարմանք 36
եկաւ ամենուն վրայ, և իրարու
հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին, Այ
ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութիւ-
նով և զօրութիւնով կը հրամայէ
պիղծ ոգիներուն, ու կ'ըսեն:
Եւ անոր համբաւը տարածուե- 37
ցաւ շրջակայ գաւառին ամէն
տեղերը:

Ու ժողովարանէն ելելով՝ Սի 38
մոնին տունը մտաւ: Սիմոնն զոր 39
քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը
տանջուէր, ու անոր համար ա-
զաչեցին իրեն: Եւ Յիսուս անոր 40
վրայ կայնելով՝ ոտտեց ջերմին,
որ թողուց զանիկայ, և շուտ
մը ելաւ, ու անոնց սպասաւ
լութիւն կ'ընէր:

Եւ արեւը մարը մտած տեսնը՝ 41
ամէն անոնք որ ունէին տեսակ
տեսակ ցաւերով՝ հիւանդներ,
իրեն բերնի զանաք, ինքն ալ
անոնցմէ ամեն մէկուն վրայ ձեռք
դնելով՝ բժշկեց զանոնք: Դուրս 42
ալ կ'ըսէին շատերէն, կ'ազազա-
կէին ու կ'ըսէին, Թէ Դուռն էս
Քրիստոս՝ Աստուծոյ Որդին, և
ինքը կը սաստէր՝ ու թող չէր
տար անոնց որ խօսին, ինչու որ
գիտէին թէ ինքը Քրիստոսն է:

Ու երբոր ցրելի եղաւ, ելաւ 43
ու գնաց անապատ տեղ մը, և
ժողովուրդները կը փնտռէին զա-
նիկայ, և կան մինչև անոր, ու կը
ստիպէին զանիկայ որ իրենցմէ

չերթայ, բայց անկիայ ըստ ա-
 44 նանց, Պէտք է ինձի՜ որ ուրիշ
 քաղաքներու ալ Աստուծոյ թա-
 զաւորութիւնը քարոյնմ, քանի
 առ բանին համար խնդում եմ:
 45 Աւ Գալիլեայի Ժողովարաններուն
 մէջ կը քարոյնէր:

ԳԼ Ե

1 Աւ եղաւ որ երբ Ժողովաւորը
 անոր բարոտիքը գիզուեցաւ, Աս-
 տուծոյ խօսքը լսելու համար,
 ինքն ալ Գեննետիւթի ծովակին
 2 քովը կեցեր էր: Աւ տեսաւ եր-
 կաւ նաւեր՝ որ ծովակին քովը
 կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց
 մէջէն ելած՝ ուռւկանները կը
 3 լուային: Ինքը ան նաւերուն
 մէկուն մէջը մտաւ՝ որ Սիմոնին
 էր, և աղաչեց անոր՝ որ քիչ մը
 ցամաքէն Ժողովաւոր մէջը տանի, և
 նստելով՝ նաւուն մէջէն Ժողո-
 վաւորներուն կը սորվեցնէր:

4 Աւ երբոր խօսելէն դադարե-
 ցաւ, ըսաւ Սիմոնին. Աստուծոյ
 նաւը դէպ ի՞ խորունկը, և ուռ-
 կաններնիդ ձգեցէք Յոնորսալու:

5 Եւ Սիմոն պատասխան տալով՝
 ըսաւ անոր, Վարդապետ՝ բոլոր
 գիշերս աշխատեցանք, ու բան
 մը չբռնեցինք, բայց քո խօսքիդ

6 համար ուռւկանը ձգեմ: Աւ երբ
 որ աս ըրին, ինքտ շատ ձուկեր
 Ժողովեցին մէջը, ու իրենց ուռ-
 7 կանը կը պատռտէր: Եւ աչք կ'ը-
 նէին մէկուր նաւուն մէջ եղող ի-
 րենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն
 իրենց, և եկան, ու երկու նաւերն
 ալ լեցուցին, մինչև որ ընկղմե-

8 լաւ մօտ էին: Սիմոն Պետրոս երբ
 որ տեսաւ, Յիսուսի ծուռկերուն
 ինկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՝ իմ քովես
 մէկդի գնա, ինչու որ ես մեղա-

9 լոր մարդ մըն եմ: Վասն զի ապ-
 շտեմանք պատեց անկիայ և ա-
 նոր հետը եղող ամէնը, ան իրենց
 բռնած ձուկերուն սրսին համար,

10 Նշմայեա ալ Չեբեգետոսն որդիքը
 Յովորոսը և Յովհաննէսը, որոնք
 Սիմոնին ընկերներն էին, ու Յի-
 սուս ըսաւ Սիմոնին, Մի վախ-

նար, առիկ ետեւ մարդոց որոտը
 պիտի ըլլաս: Եւ նաւերը ցամաքը 11
 հանելով՝ ամէն բան թողուցին,
 ու անոր ետեւէն դացին:

Աւ եղաւ որ երբ ինքը քա- 12
 ղաքի մը մէջ էր, ահա մէկ մարդ
 մը բորտու թիւնով լեցուն՝ երբ
 որ Յիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ
 ինտով աղաչեց անոր՝ ու ըսաւ.

Տէր՝ թէ որ ազես, կրնաս զիս 13
 մաքրել: Եւ Յիսուս իր ձեռքը
 երկընցնելով՝ դպաւ անոր, ու
 ըսաւ. Կ'ուզեմ՝ մաքրուէ. և

շուտ մը բորտու թիւնը անկէ
 գնաց: Աւ ինքը պատուիրեց անոր 14
 որ մէկտէ մը շնէ, հապա ըսաւ.

Գնա՛ քեզ քահանային ցուցուր, և
 Մովսէսին պատուիրածին պէս
 քո մաքրուելուդ ընծան տուր՝

անոնց վկայութիւն ըլլալու հա-
 մար: Եւ անոր վրայով խօսքը 15
 աւելի կը տարածուէր, ու շատ
 Ժողովաւորներ կը Ժողովուէին մը-

տիկ ընելու, և անով իրենց հի-
 ւանդութիւններէն բժշկուելու:
 Աւ ինքը անապատ տեղուանք կը 16
 քաշուէր, և աղօթք կ'ընէր:

Աւ եղաւ որ մէկ օր մը ինքը 17
 կը սորվեցնէր, ու փարիսեցիներ
 և օրինաց փարիսեցիներ՝ նստած
 էին, որոնք Գալիլեայի ու Հըրոսա-

տանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւ-
 ղաքաղաքներէն Ժողովուած էին,
 ու Տէրովը զօրութիւնը ներկայ
 էր անոնք բժշկելու: Եւ ահա 18
 քանի մը մարդիկ՝ մէկ անդամաւոր

մարդ մը մահիծուիլը բերին, և
 հնազը կը փնտռէին թէ ինչպէս
 զանիկայ ներս խօթեն, ու դնեն

անոր առջևը. Աւ երբոր բազմու- 19
 թեանէն ճամբայ չէին գտներ՝ որ
 անկէ ներս խօթեն անիկայ, տա-

նիքին վրայ ելան, և զանիկայ
 կը մնտրներուն մէջէն մահիծուիլը
 մէջտեղը Յիսուսին առջևը իջե-
 ցուցին: Եւ անիկայ տեսնելով 20
 անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր.

Ո՛վ մարդ՝ քո մեղքերդ քեզի
 ներուած են: Եւ գպիւրները ու 21
 փարիսեցիները սկսան խորհիլ, ու
 ըսել, Ո՛վ է ասիկայ, որ հոյհա-

- յու թիւները կը խօսի. ո՞վ կրնայ մեզաց թողութիւն տալ, բայց
- 22 միայն Աստուած : Եւ Յիսուս ի մանաւով անոնց խորհուրդները պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց . Սրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը
- 23 խորհէք : Ո՛րք աւելի գիւրբին է . Գու մեղքերդ քեզի ներուած են ըսելը, թէ Եւլէր ու քալէ ըսելը :
- 24 Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (ըսաւ անդաւ մալցմին,) Գեզի կըրեմ, Եւլէր մահիւնդ առ՝ ու տունդ գնա :
- 25 Ան ալ իսկոյն անոնց առջեւ ելաւ, ու վրան առաւ՝ ինչ բանի վրայ որ պաշտօնած էր, և գնաց իր տունը, ու Աստուծոյ փառք
- 26 կու տար : Եւ ամէնքը ապշած մնացին, ու Աստուծոյ փառք կու տային, և վախով լեցնուած՝ կըրէին, թէ Այսօր նորանշան բաներ տեսանք :
- 27 Եւ առ բաներէն ետեւ ելաւ անիւ, ու տեսաւ մէկ մաքաւոր մը՝ որուն անունը Ղեւի էր, որ մաքս ընդունէրու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր . Ետե՛հս ե,
- 28 կուր : Ան ալ թողաւ ամէնը՝ և
- 29 ելաւ գնաց անոր ետեւէն : Ու Ղեւի անոր մեծ կոչուոնք մը ըրաւ իր տանը մէջ, և շատ բազմութիւն կար մաքաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ սեղան
- 30 նստեր էին : Եւ անոնց դպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կը նետէին անոր աշակերտներուն ու կըրէին . Ինչո՞ւ համար մաքաւորներուն և մեղաւորներուն
- 31 հետ կ'ուտէք ու կը խմէք : Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց . Առօղջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներ
- 32 լուռն, Ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները ապաշտարութեան :
- 33 Անոնք ալ լսին անոր . Ինչո՞ւ Յովհաննէսին աշակերտները շատ անգամ ծով կը պահեն, և աղօթքներ կը ընեն, նոյնպէս ալ

փարիսեցւոց աղօթքները, և քուս կրններք կ'ուտեն ու կը խմեն : Անիկայ ալ ըսաւ անոնց . Կրնա՞ք ծի հարսնիքին տղայը ծով պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է : Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա ան օրերը ծով պիտի պահեն : Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց, թէ Մէկը չձգէր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ . եթէ ոչ ան նորը պատուածք ալ կ'ընէ, ու հինցածին հետ ալ չմիաբանիր ան նոր լաթէն, եղած կտորը : Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չգնէր, եթէ ոչ՝ նոր գինին հին տիկերը կը պատուէ, ինքք կը թափի, ու տիկերը կը կորնչեն . Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ գնելու է, ու երկուքն ալ կը պահուին : Եւ մէկը հին գինի խմիլէն ետեւ՝ անմիջապէս նորը չուզէր . քանզի կըրէ թէ՛ Հինը աւելի արարածի է :

ԳԼ . 2

Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը՝ ինքը արտերուն մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները յորէնի հասկեր վրայքնելով, ձեւքերնուն մէջ կը շփէին՝ ու կ'ուտէին : Ու փարիսեցիներէն 2 սմանք ըսին անոնց . Առ ի՞նչ բան կ'ընէք, որ արժան չէ ընել շաբաթ օրը : Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց ըսաւ . Չէք կարդացեր դուք Գաւթիթին ըրածը, Էլբոր անթիէցաւ ինքք՝ և անոնք որ իր հետն էին . Ինչ պէս անիկայ Աստուծոյ տունը մը տաւ, և առաջաւորութեան հարցեր առաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին . որ Ձեռք ձեռք օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն քահանաներուն : Եւ ըսաւ անոնց . Որդին մարդոյ շաբաթին ալ Տէրն է :

Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինքը Ժողովարանը մտաւ ու կը սորվեցնէր, և հոն մարդ մը կար, որուն աջ ձեռքը չորցած

7 եր: Եւ դպիրները ու փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ որ շաբաթ օրը զանախայ բժշկէ, որ պէս զի ամբաստանութեան առիթն
8 ինչ գտնեն անոր դէմ: Իսկ ինքը գիտնալով անոնց խորհուրդները, ըսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը չորցած էր. Ելի՛ր մէջտեղը կայսիս:
9 ան ալ ելաւ կայսեցաւ: Ան ասէնք Յիսուս ըսաւ անոնց. Ձեզի բոն ի՞նչ հարցնեմ. Շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է, բարիք ընել, թէ չարիք ընել. հագի մը ապրեցը:
10 նէ, թէ մեռցրնել: Եւ շուրջա՝ նակի ամենուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր. Ձեռքդ երկրնցուր. ան ալ այնպէս ըրաւ. ու անոր ձեռքը ողջացաւ մէկալին պէս:
11 Եւ անոնք կատարութեամբ լեցուեցան, ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ինչ ընեն Յիսուսին:
12 Եւ եղաւ որ ան օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու, ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով
13 անցուց: Ու երբ որ առտու եղաւ, կանչեց իր աշակերտները, ու անոնցմէ տասուերիսու հօգի ընտրեց, որոնք առաքեալ ալ ա
14 նաւանեց. Սիմոն որն որ Պետրոս ալ անուանեց և անոր եղբայրը Անդրէասը, Յակոբոսը ու Յովհաննէսը, Փիլիպպոսը և Բարթոլոմէոսը,
15 զիմէսը, Սաաթէոսը և Թովմայոսը, Արիէստեան Յակոբոսը և Նախանձայոյը ըստած Սիմոնը,
16 Յակոբասին եղբայրը Յուդան և Իսկարիոթաացի Յուդան՝ որ և մասնիչ եղաւ: Եւ անոնց հետ իջնելով մէկ տափարակ տեղ մը կայսեցաւ. նաեւ իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդներու բոլոր Հիւսիսային և Երուսաղէմէն, և Տիւրոսի ու Սիդոնի ժողովներէն.
18 Որոնք եկան անոր խօսեցը մօտիկ ընելու, ու իրենց հիւսիսային թիւններէն բժշկուեալու. և պիղծողներէն նեղութիւն կրողներն
19 ալ էին, ու կը բժշկուէին: Եւ բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն դպիլ, ինչու որ զօրութիւն

կ'էլէր իրմէն, ու ամէնը կը բժշկէր:

Եւ ինքը իր աշգրտը գէպ 'ի 20 իր աշակերտներուն վերցուց՝ ու ըսաւ. Երանի՛ յեղի աղքատներու, ինչու որ ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը: Երանի՛ 21 յեղի՛ որ հիմա անօթի էք, ինչու որ պիտի կշտանաք, երանի՛ յեղի՛ որ հիմա կու լաք, ինչու որ պիտի ինդաք: Երանի՛ է ձեզի՛ երբոր 22 մարդիկ ձեզ առնեն, ու երբոր ձեզ իրենց ընկերութենէն մերժեն ու նախատեն, և ձեր վրայով գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճառով: Ուրախ եղիք 23 դուք ան օրը՝ ու ցնծացէք, որ անո՛ւ ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին մարդարեւեալուն: Բայց վայ ձեզի հարուստ 24 ներուդ, ինչու որ ձեր մխիթանութիւնը առած էք: Վայ ձեզի՛ 25 որ կուշտ էք, ինչու որ պիտի անօթեանաք, վայ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք, ինչու որ սուգ պիտի ընէք ու լաք: Վայ ձեզի երբ 26 որ մարդիկ ձեր վրայով ազէկ խօսին, ինչու որ իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարդու բներուն:

Բայց կ'ըսեմ՝ ձեզի՛ որ մօտիկ 27 կ'ընէք. Սիրեցէք ձեր թշնամիները. ձեզ ատուղներուն բարիքը, Ձեզ անխնայները օրհնեցէք, ձեզ 28 զի նեղութիւն տուողներուն համար աղօթք ըրէք: Ան որ քու մէկ 29 ծնօտիդ կը զարնէ, մէկալն ալ մօտեցուր անոր, և ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի արգիլէր անկէ շապիկդ ալ: Ան 30 ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր, ու քու բաներդ առնողէն դժուար մի պահանջիր: Եւ ինտոր կ'ու 31 լէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անտիկ ըրէք: Եւ թէ 32 որ դուք ձեզ սիրողները սիրէք՝ ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք, ինչու որ մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները: Եւ թէ որ դուք ձեզի 33 բարի ընողներուն բարի ընէք,

34 Ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք, ինչու որ
 մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ը-
 նեն: Եւ թէ որ անանկ մարդիկ-
 ներու փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս
 աւնիք առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ու-
 նենաք, ինչու որ մեղաւորներն
 ալ մեղաւորներուն փոխ կու-
 տան, որ նոյն չափովը ետ առ-
 35 նեն: Հապա սիրեցէք դուք ձեր
 թշնամիները, ու բարի՛ ըրէք,
 և փոխ տուէք առանց փոխա-
 ընէի մը սպասելու. և ձեր վարձ-
 քը շատ պիտի ըլլայ, ու Բարձ-
 րերն որդիքը պիտի ըլլաք. ին-
 չու որ անիկայ բարերար է ապ-
 36 երախտներուն ու չարերուն: Աւ-
 րեմն գլխած եղիք՝ ինչպէս որ ձեր
 37 շայրն ալ գլխած է: Մի՛ դատէք,
 ու պիտի չգատուիք. մի՛ դատաւ-
 պարտէք, ու պիտի չգատապար-
 տուիք. ներեցէք, ու ձեզի պիտի
 38 ներուի. Տուէք՝ ու ձեզի պիտի
 տրուի. ազնի կ'ափով՝ կոխուած՝
 ցնցուած՝ լեփեցուս պիտի տրուի
 ձեր գողք. քանիկ ան չափովը
 որով դուք կը չափէք, ձեզի պի-
 տի չափուի:

39 Առաի մին ալ ըսաւ անոնց.
 Մեթէ կայրը կայրին կրնայ առաջ
 նորդութիւն ընել. չէ՞ որ եր-
 կուքն ալ փոքր պիտի իյնան:
 40 Աշակերտը իր վարդապետէն
 մեծ չէ. բայց ամէն կատարելա-
 պէս վարժուածը իր վարդապե-
 տին պէս կ'ըլլայ:

41 Եւ ինչու քու եղբորդ աչքին
 մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու
 աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր:

42 Կամ՝ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու
 եղբորդ. Ե՛ղբայր՝ թող տուր որ
 աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ, և
 դուք քու աչքիդ մէջի գերանը
 չես տեսներ. կեղծաւոր՝ առաջ
 քու աչքէդ գերանը հանէ, ու
 ետքը պիտի նայիս քու եղբորդ:

43 աչքին մէջի շիւղը հանելու: Ին-
 չու որ չկայ բարի ծառ մը որ
 չար պտուղ բերէ. ոչ ալ չար
 ծառ մը՝ որ բարի պտուղ բերէ.

44 Վասն զի ամէն ծառ իր պտուղէն
 կը ճանչցուի. ինչու որ փուշերէն

թուղ չեն քաղեր, ու մորենիէն
 խաղող չեն ժողվեր: Բարի մարդը 45
 իր սրտին բարի գանձէն բարու-
 թիւն կը բղխէ, և չար մարդը
 իր սրտին չար գանձէն չարութիւն
 կը բղխէ. ինչու որ իր բերանը
 սրտին աւելցուքէն կը խօսի:

Եւ ինչու զի Տէր Տէր՝ կը կո- 46
 չէք, ու ըսած բաներս չէք կա-
 տարեր: Ան ամէնը որ ինծի կու- 47
 գայ՝ և իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու
 անոնք կը կատարէ, ձեզի ցուցը
 նեմ թէ որս կը նմանի: Անի- 48
 կայ տուէ շինող մարդու մը կը
 նմանի, որ փոքեց ու խորունկ
 ցուց, ու հիմը վէմի վրայ դրաւ.
 և շուրթերուն յորգած ատեն՝ գե-
 տը զարկաւ ան տանը, ու չկրցաւ
 զանիկայ շարժել. ինչու որ վէմի
 վրայ հաստատուած էր: Բայց 49
 ան որ ի՛մ խօսքէս կը լսէ՝ ու չկա-
 տարեր, կը նմանի ան մարդուն
 որ հողի վրայ առանց հիմի տուէ
 կը շինէ. որուն գետը զարկաւ,
 և շուտ մը փլաւ, ու ան տանը
 կործանուած մեծ էր:

ԳԼ Ե

Ու երբոր իր բոլոր խօսքերը 1
 ժողովուրդին ականջներուն խօ-
 սիլը ըննցուց, մտաւ Կաթաւ-
 նայում: Եւ հարիւրապետի մը 2
 ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ
 էր մեռնելու, որ սիրելի էր ա-
 նոր: Երբոր Յիսուսի վրայով լը- 3
 սեց, Հրէաներէն ասի՝ ճշ ձերի
 խրկելով, աղաչեց անոր՝ որ գայ
 իր ծառան ապրեցնէ: Անոնք 4
 ալ եկան Յիսուսին և թախան
 ձանօք կ'աղաչէին անոր, ու կ'ը-
 սէին. թէ Անիկայ արժանի է՝
 որուն աս շնորհ պիտի ընես.
 Ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ, ու 5
 ժողովարանն անիկայ շինեց մեղի:
 Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. 6
 երբոր տունէն շատ հեռու չէր,
 հարիւրապետը խրկեց անոր աս-
 նի՝ ճշ բարեկամներ, ու ըսաւ ա-
 նոր. Տէր՝ մի՛ յոգնիր, ինչու որ
 ես արժանի չեմ որ դուք իմ յար-
 կիս տակը մօտես. Անոր հա- 7

մար եւ ինքզինքս ալ արժանի
չսեպեցի քեզի գալու . հապա
խօսքով զուցէ՛ . և իմ ծա-
8 աւս պիտի բժշկուի . ինչու որ
եւ ալ իշխանութեան տակ դըւ
ուած մարդ մին եմ , ու իմ հրա-
մանիս տակը պիտուորներ ունիմ .
և ասոր կ'ըսեմ՝ Գնա՛ , ու կ'եր-
թայ . և մէկալին թէ Եկուր , ու
կու գայ , և ծառայիս՝ թէ Աս
9 բանը ըրէ՛ , ու կ'ընէ : Յիսուս աս
բաները ըսելով՝ զարմացաւ անոր
վրայ . և իր ետեւէն գացող ժու-
ղովուրդին գարձաւ ու ըսաւ .
Չեղի կ'ըսեմ , որ Իորայէնի մէջ
անգամ եւ այսչափ հաւատք չը-
10 գտայ : Ու պատգամաւորները
նորէն տուն գարձան , և հիւանդ
ծառան առաջնացած գտան :
11 Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը
քաղաք մը կ'երթար , որուն ա-
նունը Նային էր . և անոր հետը
կ'երթային իր աշակերտներէն
շատերը , ու մեծ բաղնաթիւն :
12 Ու երբոր քաղաքին դրանը մօ-
տեցաւ , ահա մեռել մը դուրս
կը հանէին , իր մօրը մէկ հա-
տիկ տղան . և անիկայ որբւարի
էր , ու քաղաքին շատ ժողովուր-
13 դը անոր հետն էր : Եւ Տէրը ա-
նիկայ տեսնելով՝ խղճաց անոր
վրայ , ու ըսաւ անոր . Մի՛ լար :
14 Եւ մօտենալով դագաղին դպաւ ,
ու տանողները կանկ աւին . և
ըսաւ . Ո՛վ պատանի՛ , քեզի կ'ը-
15 սեմ՝ Ելի՛ր : Ու մեռելը երա-
նաւաւ , և սկսաւ խօսիլ . ու
16 տուաւ զանիկայ իր մօրը : Եւ ա-
մէնքն ալ վախճով բռնուեցան . ու
ՂԱտուած կը փառաւորէին քե-
տեւով , թէ Մեծ մարգարէ մը ե-
լի՛ր մեր մէջը . և թէ՛ Ատուած
իր ժողովուրդին այցելութիւն ը-
17 բաւ : Եւ աս ձայնը իր վրայով
բոլոր Հրէաստան ելաւ , ու բո-
լոր շրջակայ տեղուանիքը :
18 Եւ Յովնաննէսին պատմեցին
իր աշակերտները աս ամէն բանը .
19 որուն վրայով : Յովնաննէս ալ իր
աշակերտներէն երկուքը իրեն
կանչեց , և զանոնք Յիսուսին

խրկեց՝ ըսելով , Դուն ա՛ն ես՝ որ
գալու էիր , թէ ուրիշի մը սպա-
սեիք : Եւ ան մարգիկը եկան ա- 20
նոր ու ըսին . Յովնաննէս մի՛ր-
տիչը մեզ խրկեց քեզի , ու կ'ը-
սէ . Դուն ա՛ն ես՝ որ գալու էիր ,
թէ ուրիշի մը սպասեիք : Եւ նոյն 21
ժամուս շատերը բժշկեց իբէնց
հիւանդութիւններէն՝ ու հար-
ուածներէն՝ և չար ոգիներէն .
ու շատ կոյրերու տեսութիւն
շնորհեց : Եւ Յիսուս պատաս- 22
խան տալով՝ անոնց ըսաւ . Դա-
ցէք Յովնաննէսին պատմեցէք
ինչ որ տեսաք ու լսեցիք . որ կոյ-
րերը կը տեսնեն , կաղերը կը քա-
լեն , բորոտները կը մաքրուին ,
խաւերը կը լսեն , մեռելները յա-
րութիւն կ'առնեն , աղքատնե-
րուն աւետարան կը քարոյրուի . Եւ 23
երանի՛ անոր , որ իմ վրայովս չը-
գայի՞մակդիր :
Աւ երբոր Յովնաննէսին խրկած 24
մարգիկը գացին , Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովնան-
նէսին համար . Ի՛նչ տեսնելու
եւրք անապատին մէջ . եղե՞ց մը
հովիւն շարժուած : Հապա ի՛նչ 25
տեսնելու եւրք , փափուկ հան-
դերձներ հագած մարդ մը , ահա
անոնք որ փառաւոր հագուստ-
ներու ու փափուլթեան մէջ են ,
թագաւորական պարսպներ են :
Հապա ի՛նչ տեսնելու եւրք , 26
մարգարէ՛ , այո՛ կ'ըսեմ ձեզի ,
մարգարէէ մին ալ աւելի : Ինչ 27
չու որ անիկայ է՝ որուն համար
գրուած է . Ահա ես իմ դեռպու-
նքս կը խրկեմ քու երեսիդ առ-
ջեւն , որ քու ճամբադ պիտի
պատրաստէ քու առջեւդ : Բան 28
զի կ'ըսեմ ձեզի . Կնիկներէն ծը-
նածներուն մէջը Յովնաննէս մը
կրթոյիչէն մեծ մարգարէ չկայ .
սակայն Ատուածոյ թագաւորու-
թեանը մէջ պիտու պղտիկը անկէ
մեծ է :

Եւ բոլոր ժողովուրդը ու 29
մաքսաւորները երբոր լսեցին , որ
դարացուցին ՂԱտուած , որ Յով-
նաննէսին մկրտութիւնովը մկր-

- 50 տուեցան : Բայց փարիսեցիները և օրինականները իրենց անձին դէմ՝ Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին , որ անկէ չմկրտուեցան :
- 31 Աւտի որսն նմանցընեմ՝ առ աղբին մարդիկը , և որոնք ևս նմանցընեմ չուէին , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին :
- 32 Նին : Այլ նմանին տղայ , որ չուէին , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին :
- 33 Վասն զի Յովնաննէս մկրտիչը եկաւ , ոչ հաց կ'ուտէր և ոչ գինի կը խմէր , և կ'ըսէր , Գնե՛ք , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին :
- 34 Եւ նորին դին : Այլ ինչ մարդայ եկաւ՝ կ'ուտէ և կը խմէ , և կ'ըսէր , Անո՛ւ առաջ և արեւոյդ մարդ մը՝ մոքսաւորներու և մեծերու որներու բարեկամ . Եւ իմաստութիւնը արգարացաւ իր բոլոր տղայքէն :
- 36 Փարիսեցիներէն մէկը կ'ազատէր անոր՝ որ իր հետը հաց ուտէ , ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին :
- 37 Եւ սեղանն նստաւ : Եւ անո՛ւ քաղաքին մէջ մեղաւոր կնիկ մը կար , երբոր իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին տունը սեղանն նստեր է , մէկ շիշ մը անուշահոտ եղբերու , և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին :
- 38 Բերաւ , և ետեւի կողմէն անոր ստեղծուեցաւ քովը կեցեր՝ կու լար , և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել , և իր գլխուն մազերովը կը սրբէր , և կը համբուրէր անոր ոտքերը , և կը համբուրէր անոր ոտքերը , և կը համբուրէր անոր ոտքերը :
- 39 Կ'օծէր : Աւ երբոր տեսաւ փարիսեցիին՝ որ զանիկայ հրաւիրէր էր , կ'ըսէր իր մոքին մէջ , Ասիկայ թէ որ մարգարէ ըլլար , սիւտի գիտնար թէ ով՝ և ինչպէս կնիկ է իրեն դպչողը . ինչու որ մեղաւոր է : Եւ Յիսուսն պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր , Սիմոն , քեզի բան մը ունիմ ըսելու , ան ալ ըսաւ , Ըսէ՛ք , վարդապետ :
- 40 Այլ ոչ . Եւ ըսաւ . Մէկ փոխ տուող մը երկու պարտական ունէր , մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ունէր , և մէկը յիսուսնէն : Եւ որովհետեւ հասուցաւ ներքին խորհուրդին , և չուէին , և որոնք ևս չուէին :

կուքին ալ շնորհեց . հիմա զրուցէ՛ք , Անոնցմէ որքա՛ն աւելի սիրտի սիրէ զանիկայ : Պատասխան տուաւ Սիմոն ու ըսաւ . Ինծի ասանկ կ'երեւայ , թէ որուն որ շատ ջանորհեց , ան ալ ըսաւ անոր . Այլ զի դատեցիր : Աւ դառնալով դէպ 'ի ան կնիկը՝ ըսաւ Սիմոնին , Այլ տեսնե՛ս աս կնիկը . ես քու տունդ մտայ , դուն ոտքերուս ջուր չտուիր , բայց ասիկայ էր արցունքովը ոտքերս թրջեց , և իր մազերովը սրբեց : Իսկ ինծի համբուր մը չտուիր , բայց ասիկայ հոգ մտնէլէս 'ի վեր ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ : Իսկ իմ գլխուս ձեթով չօծեցիր , բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշահոտ եղով օծեց : Ասոր համար կ'ըսեմ քեզի , Դերուած են ասոր շատ մեղքերը , ինչու որ շատ սիրեց . բայց որոնք որ քիչ կը ներուէի , անիկայ քիչ կը սիրէ : Աւ ըսաւ անոր , Բաւ մեղքերդ ներուած են : Եւ անոր հետ սեղանն նստողները սկսան իրենց մէջը բաժնի . և որոնք ևս չուէին , և որոնք ևս չուէին :

ԳԼ. Ը

Աւ եղաւ որ անկէ ետեւ ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պտրտելով կը քարոզէր , և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ'աւերարարէր , և տասուերկուք իր հետն էր , և անոնք քանի մը կը նիկներ որ շար ոգիներէ ու հեռանգութիւններէ բաժնուէրէն . Մարիամ՝ որ Մագդաղենացի կ'ըսուէր , և ասիկայ որ եօթը դէ երէր էր , Եւ Յովնաննա՝ Հերովդէսին տանը վերահացուին Բաղային կնիկը , և Դուշան , և շատ ուրիշներ , որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծառայութիւն կ'ընէին :

Աւ երբոր մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ , և շատ քաղաքներ ,

- բէ իրեն եկան, առաւելով մը ըսաւ.
 5 անոնց. Սերմ ցանող մը ելաւ իր
 սերմը ցանելու. ու ցանած ասե-
 նը՝ մէկ քանին ճամբուն քովը ին-
 կաւ, և ապի գալի կոխուեցաւ,
 ու երկինքի թռչունները կերան
 6 զանիկայ: Եւ ուրիշը ապառաւծի
 վրայ ինկաւ, ու բուսածին պէս
 չարցաւ՝ հողը հիւթ չունենալուն
 7 համար: Եւ ուրիշը փուշերու
 մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր
 հետք բուսներով խեղդեցին անի.
 8 կայ: Եւ ուրիշը աղէկ հողն մէջ
 ինկաւ, ու բուսներով՝ հարիւրա-
 պատիկ պտուղ տուաւ. երբոր
 9 աս բուսները կը դոռցէր, կ'աղա-
 զակէր. Ան որ լսելու ականջ
 ունի, թող լսէ:
 10 Եւ իր աշակերտները կը հար-
 ցնէին իրեն ըսելով, թէ Ի՞նչ
 պիտի ըլլայ ան առակը: Ան ալ
 ըսաւ. Չեղի արուած է գիտնալ
 Աստուծոյ թաղաւորութեանը
 խորհուրդները, բայց ուրիշնե-
 րուն առակներով ինչ խօսիմ, որ
 11 տեսներով՝ չտեսնեն, և լսելով՝
 չգիտնան:
 12 Արդ՝ առակը աս է. Սերմը
 Աստուծոյ խօսքն է: Ու ճամբուն
 քովիները անոնք են՝ որ կը լսեն,
 ու ետքը Աստուծան կու գայ՝ ա-
 նոնց որտէն կը հանէ խօսքը, որ
 չըլլայ թէ հաւատան՝ ու վեր-
 13 կուին: Եւ ապառաւծին վրային-
 ները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն,
 ու բախաւթեամբ կ'ընդունին խօս-
 քը, բայց արմատ չունին. ասոնք
 14 միւսնակը կը հեռանան: Եւ
 փուշերուն մէջ ինկածը անոնք
 են՝ որ կը լսեն, բայց հոգեւրով
 ու հարստութիւնով և առ կեանք
 15 քիւ ցանկութիւններովը զբա-
 ղած ըլլալով՝ կը խղճուին, և
 անպտուղ կ'ըլլան: Իսկ աղէկ
 հողն մէջ ցանուածը անոնք են՝
 որ բարի և յօժար սրտիւ լսելով
 16 խօսքը՝ կ'ընդունին, ու համե-
 բութիւնով պտուղ կու տան:
 17 Չկայ մէկը որ ճրագը վառէ՝
 ու ամանի մը տակ կամ մահիճին

ներքերը գնէ. հապա աշտանակի
 վրայ կը գնէ, որ ներս մտնողները
 ըյտը տեսնեն: Վասն զի չկայ ծա-
 17 ծուկ բան մը որ պիտի չշայտնուի,
 ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի
 չգիտնուի՝ ու երեան չեղէ: Ուս-
 18 տի նայեցէք՝ թէ ինչպէս կը լսէք,
 քանի որ ունի՝ անոր պիտի
 19 արուի, և ով որ չունի՝ ան ալ որ
 ինքը կը կարծէ թէ ունի, անկէ
 պիտի առնուի:

Եւ անոր մայրը ու եղբայրները
 իրեն եկան, ու բազմութենէն
 չէին կրնար անոր քովը երթալ:
 Եւ անոր իմացուցին ըսելով. 20
 Քու մայրդ ու եղբայրներդ գուր
 որ կայներ են, ու քեզ տեսնել
 կ'ուզեն: Եւ անիկայ պատասխան
 21 տալով՝ ըսաւ անոնց. Իմ մայրս
 ու իմ եղբայրներս անոնք են, որ
 Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զա-
 նիկայ կը կատարեն:

Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը 22
 մտաւ ինքը և իր աշակերտներն
 ալ, ու բաւաւ անոնց. ճովակին
 մէկալ կողմը անցինք, և ճամ-
 23 բայ ելան: Ու երբոր նաւով
 կ'երթային, ինքը քնացաւ, ու
 հովի փաթօրիկ մը իջաւ ծովա-
 կին վրայ, և նաւը կը լեցուէր,
 ու իրենք վասնիկ մէջ էին: Ու 24
 տեսնաւ արեւմտեան անիկայ՝
 ու լոյն. Վարդապետ վարդա-
 պետ անձ կը կորուսիք, ան
 ալ ելաւ սառեց հովին, ու ջու-
 25 րերուն խառվութեանը, և հան-
 դարտեցան, ու խաղաղութիւն
 եղաւ: Եւ բաւաւ անոնց. Ուս-
 26 է ձեր հաւատքը, և անոնք վա-
 իր մէջ ինկած զարմացան, ու
 իրարու կ'ըսէին. Արդեօք ով է
 27 ասիկայ, որ հովերուն ու ջու-
 րին ալ հրաման կու տայ, և կը
 հնազանդին ասոր:

Ու նաւերով իլան Գաղարաց 26
 ւոց երկիրը, որ Գալիլեային դի-
 մացի կողմն է: Եւ ինքը ցամա-
 27 քը ելելուն պէս ան քաղաքէն
 մարդ մը ելաւ դիմացը՝ որուն
 ներքը շատ ատենէ ի վեր գետեր
 կային, ու անիկայ հանդերձ

չէր հագներ, ոչ ալ տան մէջ
 28 ներու մէջ: Եւ Յիսուսը տես-
 նելով՝ աղաղակեց, ու ինկաւ
 անոր առջեւ, ու բարձր ձայ-
 նով ըսաւ. Դուն իմ հետ ի՞նչ
 բան ունիս Յիսուս՝ Որդի Աս-
 տուծոյ բարձրելոյ, կ'աղաչեմ
 29 քեզի՝ զիս մի տանջեր. (Ինչու
 որ հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ
 ան մարդէն ելէ. որովհետեւ շատ
 ատեն էր՝ որ զանկիայ յափշտա-
 կեր էր. և անկիայ շղթանե-
 րով, ու ոտնակապերով կա-
 պուած կը պահուէր, բայց կա-
 պերը կը կտրտէր, ու դեէն
 30 անապատը կը բռնէր.) Հար-
 ցուց անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ.
 Անունդ ի՞նչ է. ան ալ ըսաւ.
 Աեգէան. ինչու որ շատ դեւեր
 մտեր էին անոր ներսի դին:
 31 Եւ կ'աղաչէին անոր՝ որ անդուն-
 դեր թաղու հրաման չընէ իրենց:
 32 Եւ ան տեղը շատ խոցերու ե-
 բամակ մը կար՝ որ լեռը կ'ա-
 բաժնուէին, ու աղաչեցին անոր՝
 որ իրենց հրաման տայ անոնց մէ-
 33 ջը մանելու. և հրաման տուաւ
 անոնց: Ու դեւերը մարդէն ել-
 լելով՝ խոցերուն մէջը մտան.
 և երամակը դահալէժ տեղէն
 34 ցաւ: Եւ խոզարածները առ ե-
 ղած բանը տեսնելով՝ փախան,
 ու պատմեցին քաղաքը ու ա-
 35 գարակները: Եւ Եսայիի եղան
 եղած բանը տեսնելու, ու եկան
 36 Յիսուսին, և դտան ան մարդը՝
 ստիկոյ որ դեւերը ելեր էին,
 հագուած ու խելքը վրան Յի-
 սուսի ոտքերուն քովը նստած,
 36 ու վախցան: Եւ անոնք որ տե-
 սեր էին, պատմեցին անոնց՝ թէ
 ինչպէս դիւահարը աղատեցաւ:
 37 Եւ Գաղարացւոց շրջակայ տե-
 ղուսիքը գտնուող բոլոր բաղ-
 մութիւնը կ'աղաչէր անոր, որ
 իրենցմէ ելնայ. ինչու որ մեծ
 վախով բռնուած էին. ան ալ
 նաւը մոնելով՝ ետ դարձաւ:
 38 Եւ ան մարդը՝ ուսկից որ դեւ-

րերը էին, կ'աղաչէր անոր՝ որ
 հետը ըլլայ. բայց Յիսուս ար-
 ձակեց անկիայ՝ ու ըսաւ. Դար 39
 ձիւր քու տունդ, ու պատմէ
 ինչ որ Աստուած քեզի ըրաւ.
 ան ալ դնաց, ու բոլոր քաղա-
 քին մէջը քարոզեց, ինչ որ Յի-
 սուս իրեն ըրաւ:

Ու երբոր Յիսուս ետ դար 40
 ձաւ, ժողովուրդը զանկիայ ըն-
 դունեց. ինչու որ ամէնքը անոր
 կը սպասէին: Եւ ահա Յայրոս 41
 անունով մարդ մը եկաւ, ու ին-
 քը ժողովարանին իշխանն էր,
 և Յիսուսին ոտքը ինկալով՝ կ'ա-
 ղաչէր անոր, որ իր տունը մանէ.
 Ինչու որ մէկ հատիկ աղջիկ մը 42
 ունէր՝ զրեթէ տապուերկու տա-
 րեկան, որ մեռնելու մօտ էր.
 ու երբոր անկիայ կ'երթար, բազ-
 մութիւնը կը նեղէր զանկիայ:

Եւ կնիկ մը՝ որ տաաւերկու 43
 տարիէ ի վեր արիւնի տեւաւ.
 տեսութեան մէջ էր, ու իր բո-
 լոր ունեցածը բժիշկներուն ծախք
 ըրած էր, և իրեն մէկէ մը
 բժշկուելու ճար մը եղած չէր,
 Ետեւն մօտենալով՝ անոր հան. 44
 դերձին քղանցքին դպաւ, և
 խոյն իր արիւնին հոսումը դա-
 դարեցաւ: Եւ Յիսուս ըսաւ. 45
 Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ. եր-
 բոր ամէնքը կ'աւրանային, ըսաւ
 Պետրոս ու անոր հետ եզովները.
 Վարդապետ՝ բաղմութիւնը քեզ
 կը հրէ ու կը նեղէ, ու կ'ը-
 սեն թէ՛ Ո՞վ ինծի դպաւ: Եւ 46
 Յիսուս ըսաւ. Մէկը ինծի գը-
 պաւ, քանզի իմացայ որ ինծմէ
 զօրութիւն մը ելաւ: Երբոր տե- 47
 սաւ կնիկը՝ որ Բանը անիջ չպա-
 հուեցաւ, դողալով եկաւ՝ ու
 անոր առջեւ ինկաւ, և բոլոր
 ժողովուրդին առջեւ անոր պատ-
 մեց՝ թէ ինչ բանի համար անոր
 դպչեր էր, և թէ ինչպէս ինքը
 խոյն բժշկուեցաւ: Եւ Յիսուս 48
 ըսաւ անոր. քաջաբերուն՝ աղ-
 ջիկ, քու հաւատովդ քեզ բժշ-
 կեց, գնա՛ խաղաղութեամբ:
 Երբոր ինքը դեւ կը խօսէր, 49

Ժողովրդապետին տուենէն մէկը
 եկաւ : ու ըսաւ անոր : Այլիկդ
 մեռաւ : ալ վարդապետը մի յող-
 50 նեցրնէր : Բայց Յիսուս երբոր
 լսեց , պատասխան տուաւ անոր
 ու ըսաւ : Մի վախճար , միայն
 51 հաւատան , ու պիտի ապրի : Եւ
 երբ տուեալ մնաւ , ուրիշ մէկը
 թող չտուաւ որ մանէ , բայց
 միայն զեւորսորդ ու Յակոբսոր
 և Յովհաննէսը , ու աղջկան
 52 հայրը ու մայրը : Ամենք ալ
 կու լսին ու կ'ողբային անոր
 վրայ : և ինքը ըսաւ : Մի լսեք ,
 անիկայ մեռած չէ , հայրս կը
 53 քնանայ : Եւ անոնք ծագը կը-
 նէին զանիկայ , քանզի գիտէին
 54 թէ մեռաւ : Աւ ինքը ամէնն ալ
 գտաւ հանելով , բռնեց անոր
 ձեռքէն , ու կանչեց ըսելով .
 55 Այլիկ ելիւ : Եւ անոր հագին
 դարձաւ , ու իսկոյն սոր էլաւ ,
 և Յիսուս հրաման ըրաւ որ ու-
 56 աեկիք ասն անոր : Աւ անոր ծը-
 նողքը ապշած մնացին , և ինքը
 անոնց պատու իրեց որ եղած բա-
 նը մէկու մը չըրուցեն :

ԳԼ . Թ .

1 Եւ իր տառաքելութեամբ առա-
 քնալիները մէկտեղ իրեն կանչե-
 լով , անոնց զօրութիւն ու իշ-
 խանութիւն տուաւ բոլոր գեւե-
 լուն վրայ , և անոնք բժշկե-
 2 լու : Եւ զանոնք իրիկեց որ Աւ
 տուած թագաւորութիւնը քա-
 ղողեն , ու հիւանդները բժշկեն :
 3 Եւ ըսաւ անոնց , ճամբաւ հա-
 մար բան չառնէք , ոչ գաւա-
 զան , և ոչ առարակ , ոչ հաց , և
 ոչ ստակ , ոչ ալ կրկին հանդերձ
 4 տանեալ : Եւ որ տուն որ մանէք ,
 հին մնացէք , ու անկէ ելէք :
 5 Աւ անոնք որ ձեզ չեն ընդու-
 նիր , երբոր ան քաղաքէն կ'ել-
 լէք , ձեր ոտքերուն փաշին ան
 զամ թօթիկէք , իրենց դէմ
 6 վիայութիւն ըլլալու համար : Եւ
 անոնք ելան , ու գեղէ գեղ կը
 արարէին , և ամէն տեղ ա-
 լետարանը կը քարոզէին , ու

բժշկութիւն կ'ընէին :
 Եւ Հերովդէս չորսորդապետը 7
 անոր բոլոր գործքերը լսելով ,
 տարախառնաց մէջ էր . որով
 հետեւ ամանք բաժն էին , թէ 8
 Յովհաննէսը յարութիւն առաւ
 մեռելէն , և ամանք թէ Եւ
 զիսն յայտնուեցաւ , և ուրիշ
 ներն ալ թէ Աւջի մարգարէնե-
 լեն մէկը յարութիւն առաւ :
 Եւ Հերովդէս ըսաւ : Յովհան 9
 նէսը ես գիտատեցի , հապա ա
 սիկայ մի պիտի ըլլայ , որուն վը-
 լայով առանկ բաներ կը լսեմ ,
 ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ :
 Եւ առաքեալները դարձան , 10
 ու պատմեցին անոր ինչ որ ըրին ,
 և առաւ զանոնք , առանձին ա-
 նապատ տեղ մը քաշուեցաւ քա-
 ղաքի մը քով , որուն անունը
 ինժոյնիքսն էր : Եւ Ժողովուրդ- 11
 ները երբոր խնայան , անոր է
 տեհն գացին , ու զանոնք ընդու-
 նելով , կը խօսէր անոնց Աստու-
 ծոյ թագաւորութեանը վրայով ,
 և սրմբ սր բժշկութեան կարօտ
 էին , կը բժշկէր :
 Աւ երբոր օրը սկսաւ իրիկան 12
 մօտենալ , տասուերկուքը եկան
 ու ըսին անոր . Արձակէ Ժողո-
 վուրդները , որ շրջակայ գեղերը
 ու ագարակները երթան իջեա-
 նին , ու կերակուր գտնեն , ինչ
 չաւ որ հաւ անապատ տեղ մըն
 ենք : Ըսաւ անոնց . Դուք տուէք 13
 տառնց ուտելիք , անոնք ալ ը-
 սին . Մենք հինգ նիւսնակէն ու
 երկու ձուկէն աւելի բան չու-
 նինք , թէ որ չերթանք ատ բո-
 լոր Ժողովուրդին համար կերու-
 կուր չգտնենք : (Դժանգի հինգ հաւ 14
 զարկ չափ երկիմարդիկ կային :)
 Աւ ըսաւ իր աշակերտներուն ,
 Անոնք գաս դաս յիսուն յի-
 սուն նստեցուցէք : Եւ անոնկ 15
 ըրին , ու ամէնն ալ նստեցու-
 ցին : Եւ ան հինգ նիւսնակը ու 16
 երկու ձուկը առնելով , ու դէպ
 ի երկինքը նայելով , օրհնեց զա-
 նոնք ու կարեց , և կու տար
 աշակերտներուն , որ Ժողովուրդ- 17

17 գին առջևը դնեն : Եւ կերան
ու կշտացան ամէնքն ալ , ու ա-
ւելցած կտորուանքները տաս-
ուերկու կողով վերցուցին :

18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին
աղօթք կ'ընէր , աշակերտներն
ալ իր հետն էին , և հարցուց
անոնց՝ ըսելով . Ժողովուրդները
ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն՝ թէ եմ :

19 Անոնք ալ պատասխան տալով՝
ըսին . Ո՞հա՜ Յովհաննէս մկրտիչը ,
և ուրիշները՝ Եղիան , ուրիշներն
ալ թէ Աս ջի մարգարէներէն մէ-

20 կը յարութիւն առեր է : Եւ
ինքը ըսաւ անոնց . Հասցա՛ր դուք
ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք՝ թէ եմ .
պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
ըսաւ . Աստուծոյ Քրիստոսը :

21 Եւ ինքը սասարիկ պատուիրեց
անոնց՝ որ աս բանը մէկու մը

22 չըրուցեն . Ու ըսաւ , թէ Պէտք
է որ Ռրդին մարդոյ շատ շարձա-
րանքներ կրէ , և ծերերէն ու
քահանայապետներէն և դպիր-
ներէն մերժուի , ու սպաննուի ,
ու երբորդ օրը յարութիւն առ-

23 նէ : Եւ ամենուն կ'ըսէր , թէ որ
մէկը կ'ուզէ իմ՝ ետեւս գալ ,
Թող իր անձը ուրանայ , և ամէն
օր իր խաչը վերցընէ , ու իմ

24 ետեւս գայ : Վասն զի ո՞վ որ
կ'ուզէ իր անձը ապրեցընել , պի-
տի կորսընցընէ անիկայ . և ո՞վ
որ ինծի համար իր անձը կորսըն-
ցընէ , պիտի ապրեցընէ անիկայ :

25 Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝
թէ որ բոլոր աշխարհը վաստակի ,
և իր անձը կորսընցընէ կամ՝

26 փնտէ : Վասն զի ո՞վ որ զիս ու
իմ՝ խօսքերս Դասանէլ ամօթ
սեպէ , Ռրդին մարդոյ ալ զանի-
կայ Դասանէլ ամօթ պիտի սե-
պէ՝ երբոր գայ իր ու Հօրը և
սուրբ հրէշտակներուն փառքովը :

27 Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ
հոս կայաւորեան մէկ քանիները
կան որոնք մահուան համը պիտի
չտանեն , մինչև որ տեսնեն Աս-
տուծոյ Թագաւորութիւնը :

28 Ու եղաւ որ աս խօսքերէն գրե-
թէ ութ օր ետք՝ Պետրոսը ու

Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնե-
լով՝ լեւը ելաւ աղօթք ընելու :
Ու երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր ,
29 իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը
եղաւ , ու իր հագուստը ձեր-
մակ ու փայլուն եղաւ : Եւ ահա՛
երկու մարդիկ իր հետը կը խօ-
սէին , որոնք Մովսէս ու Եղիա
էին , Փառքով երեցած , և անոր
30 առ իշխանէա ելելուն վրայով կը
խօսէին , որ Երուսաղէմի մէջ
պիտի կատարուէր : Բայց Պետ-
31 րոս և անոր հետ եղողները քու-
նով ծանրացած էին , ու երբոր
արթնցան , տեսան անոր փառ-
քը , և ան երկու մարդիկը՝ որ
անոր քովը կեցեր էին : Ու եղաւ
32 որ երբ անոնք զատուեցան անոր
քովէն , Պետրոս ըսաւ Յիսուսին .
Վարդապետ՝ աղէկ է որ հոս կե-
նանք , ու իրեք խրճիթ շինենք ,
մէկը՝ քեզի , և մէկը Մովսէսին ,
ու մէկը Եղիային . վասն զի չէր
գիտեր ի՞նչ կը խօսէր : Եւ քանի՞
33 որ անիկայ աս բաները կը խօսէր ,
ամպ մը եկաւ , ու անոնց վրայ
հովանի եղաւ , և անպին տակը
մտած ատեննին վախցան : Ու
34 ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով .
Առիկայ է իմ սիրելի Ռրդիս ,
ստոր մօտիկ ըրէք : Եւ ան ձայնը
35 որ եղաւ , Յիսուս միտակ գտնուե-
ցաւ : Ու իրենք լուռ կեցան ,
և իրենց տեսածներէն՝ ան օրերը
մէկուն բան մը չպատմեցին :

Ու եղաւ որ հետեւեալ օրը
երբոր անոնք լեռնէն վար իջան ,
շատ ժողովուրդ անոր դէմը ե-
36 լաւ : Եւ ահա՛ ժողովուրդին մէ-
ջէն մէկ մարդ մը աղաղակեց ու
ըսաւ . Վարդապետ՝ կ'աղաչեմ
քեզի՝ նայէ իմ որդիիս , քանզի իմ
մէկ հասակիս է . Եւ ահա՛ ոգի մը
37 կը բռնէ զանիկայ , ան ալ յան-
կարձ կը կանչուըռտէ , և զանի-
կայ ջնցելով կը փրփրցընէ , ու
հազիւ կը զատուի անկէ՝ ջարդ-
38 ուբուրդ ընելով զանիկայ . Եւ
քու աշակերտներուդ աղաչեցի՝
որ հանեն զանիկայ , ու կըրցան
39 Պատասխան տուաւ Յիսուս . ու
40

բաւ : Ո՛վ անհաւատ և խոտո-
րեալ ազգ՝ մինչև երբ ձեզի հետ
պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համե-
42 բեմ : Հոս բեր քու որդիդ : Ու
երբ որդեա կը մօտենար, դէր դա-
նիկաց գետինը զարկաւ՝ ու մահ-
43 տիկ ցնցեց : Իսկ Յիսուս սառսեց
պիղծ պիկին, և բժշկեց աղան-
44 ու զանիկայ իր հօրը տուաւ : Եւ
ամէնքը կը զարմանային ըստու-
ծոյ մեծամեծ գործերուն վրայ :
Ու քանի որ ամէնքը կը զար-
մանային Յիսուսին ըսած բոլոր
գործերուն վրայ, անիկայ ըսաւ
իր աշակերաններուն. Դուք սո-
խօսքերը ականջներնիդ դնէք,
վասն զի Որդին մարդոց պիտի
45 մատնուի մարդոց ձեռքը : Բայց
անոնք չէին խմանար ան խօսքը,
և անոցմէ ծածկուած էր որ
չհասկընան, ու կը վախնային ան
խօսքին համար իրեն հարցնելու :
46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ ա-
նոց մէջ թէ արդեօք իրենց մէջը
47 ո՞վ է մեծ : Իսկ Յիսուս անոց
որտին խորհուրդը խմանալով,
տղայ մը առաւ՝ ու զանիկայ իր
48 քովը կայնեցուց, Եւ բոաւ ա-
նոց. Ո՛վ որ առ տղան իմ անու-
նովս կ'ընդունի զին կ'ընդունի,
և ան որ զին կ'ընդունի՝ անիկայ
զին իրիկողը կ'ընդունի, վասն զի
ան որ ձեր ամենաւնի մէջը պրտիկ
է, անիկայ մեծ պիտի ըլլայ :
49 Պատասխան տուաւ Յովհան-
նէս ու բաւ, Վնդագլեա՛մ մէկը
տեսնա՞ք որ քու անունովդ գետեր
կը հանէր, և զանիկայ արգիլե-
ցինք, ինչու որ մեր հետը չպա-
50 տիր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր.
Մի արգիլէ՛ք. քանզի ան որ ձեզի
հակառակ չէ, ձեր կողմէն է :
51 Ու եղաւ որ երբ իր աշխարհիս
վերնալուօրերը կը կատարուէին,
ինքն ալ հաստատ որոշեց Երու-
52 սաղեմ երթալ : Եւ իր երեսին
առ Վեէն պատգամաւորներ խր-
կեց, որ երբ որ դացին՝ Սամա-
բոցոց մէկ գեղը մտան որ իրեն
համար պատրաստութիւն մը ը-
53 նեն : Եւ շնորհունեցին զանիկայ,

ինչու որ անոր երեսը դէպ ի
Երուսաղեմ երթալու շէնք-
էր : Երբ որ իր աշակերանները Յա- 54
կարոս ու Յովհաննէս տեսան,
բայն. Տէր՝ կ'ուզեն որ բանք, ու
երկինքէն կրակ իջնէ՝ և սաակե-
ցնեն անոնք, ինչպէս որ Եղիան
ալ ըրաւ : Եւ զարձաւ յանդի 55
մանեց զանոնք՝ ըսելով. Չէք գի-
տեր թէ ինչ հօգի թէ՛ք էք դուք,
վասն զի իրզին մարդոց չեկաւ 56
մարդոց հօգիները կորսնցնել-
լու, հապա վրկելու, և ուրիշ
գեղ մը գացին :

Ու երբ որ անոնք ճամբան կ'էր 57
Թային, մէկը բաւ անոր. Տէր՝
քու ետեւդ գամ՝ ուր որ եր- 8
թաս : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. 58
Ազատենք որջեր ունին, ու
երկինք թռչունները բոցներ,
բայց Որդին մարդոց թէ՛ք ճշ-
նի, որ հոն ի՛ր գլուխը դնէ : 59

Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ. 59
Եկու՛ր իմ ետեւս. ան ալ ըսաւ.
Տէր՝ ինձի հրաման տուր, որ
առաջ երթամ իմ հայր թաղեմ :
Յիսուս ըսաւ անոր. Թող տուր 60
մեռելներուն որ թաղեն իրենց
մեռելները, բայց դուն գնա Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը քա-
րոյէ : 61

Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ. Տէր՝ 61
ես քու ետեւդ պիտի գամ. Բայց
ինձի հրաման տուր, որ առաջ
իմ տանս մէջ եղողներուն հրա-
ժարական ողջոյն տամ : Յիսուս 62
ըսաւ անոր. Ոչ մէկը՝ որ ձեռքը
մաճին վրայ կը դնէ ու ետին կը
նայի, Աստուծոյ Թագաւորութ-
թեանը յարմար է : 63

ԳԼ. Ժ

Լս բաներէն ետե Տէրը ուրիշ 1
եօթմանասուն ալ որոշեց, և զա- 81
նոնք իր առ Վեէն երկու երկու
իրկեց բոլոր քաղաքները ու տե-
ղերը՝ ուր որ ինքը պիտի երթար :
Եւ կ'ըսէր անոց. Հու՛նձքը շատ 2
է, ու մշակները քիչ, ու սոթի 71
հու՛նձքին Տէրովը աղաչեցէ՛ք, որ
մշակներ հանէ իր հու՛նձքին : Գա 3

- ցէք. ահա ես ձեզ կը խրկեմ
իբրև դառնէր՝ դայէրու մէջ :
- 4 Հեռերնիդ քսակ մի առնէք ,
ոչ ալ տալրակ , և ոչ կօշիկներ ,
ու ճամբան մէկու մը բարե մի
- 5 տաք : Եւ որ տուն որ մանէք ,
առաջ ըտէք . Բարե առ տան :
- 6 Եւ թէ որ հոն բարեւի արժա-
նաւոր մարդ կայ , ձեր բարեւը
պիտի հանգչի անոր վրայ , հա-
պա թէ չէ՝ ձեզի պիտի դառնայ :
- 7 Եւ ան տանը մէջ մնացէք , ու
աննոցմէ կերէք ու խմեցէք . ինչ
չու որ մշակը իր վարձքին ար-
ժանի է . տունէ տուն մի փո-
- 8 խուէք : Եւ որ քաղաք որ մանէք ,
ու ձեզ ընդունին , ինչ որ առ-
- 9 ջննիդ դրուի , կերէք . Ու բժշ-
կեցէք անոր մէջի հիւանդները ,
և ըտէք անոնց . Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր
- 10 է : Բայց որ քաղաք որ մանէք՝
ու ձեզ չընդունին , անոր հրա-
- 11 պարակները ելելով՝ ըտէք . Ան
փռնի ալ որ ձեր քաղաքէն մեր
ողբերուն փակած է , ձեզի կը
թօթվենք . միայն թէ աս գիտնաք
որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
- 12 ձեզի մօտեցեր է : Չեզի կ'ըսեմ ,
որ ան օրը Սոդոմի դապաստանը
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ , քան
- 13 թէ ան քաղաքին : Վայ քեզ Բո-
րալին , վայ քեզ Բեթաւիդա ,
ինչու որ թէ՛ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները
որ ձեր մէջը եղան , շատնոցմէ
քուր ձեով՝ ու մոխրի մէջ նստե-
լով ապաշխարած պիտի ըլլային :
- 14 Բայց դատաստանին օրը Տիւրո-
սին ու Սիդոնին աւելի դիւրին
- 15 պիտի ըլլայ , քան թէ ձեզի : Եւ
դուն կ'ափառնայում՝ որ մինչև
երկինքը բարձրացած էս , մինչև
- 16 դժոխքը պիտի իջնես : Ան որ
ձեզի մօտի կ'ընէ , ինծի մօտի
կ'ընէ . և ան որ ձեզ կը մերժէ ,
զիս կը մերժէ . և ան որ զիս կը
մերժէ , զիս խրկողը կը մերժէ :
- 17 Եւ եօթանասուն աշակերպները
դարձան ուրախութեամբ ու բ-
ոհին . Տէր՝ քու անունովդ դեւերն

ալ մեզի կը հնազանդին : Եւ Բ. 18
սառ անոնց . Սատանան փայլակի
պէս երկինքէն վար ինկած կը
տեսնէի : Ահա ձեզի իշխանու . 19
թիւն կու տամ՝ օծերու ու կա-
րիճներու՝ և թշնամիին բոլոր զօ-
րութեանը վրայ կոխկրտաւելու ,
ու բնու մէկ բան մը ձեզի պիտի
չմտատէ : Բայց դուք անոր վրայ 20
մի ուրախանաք որ շաբ ոգիները
ձեզի կը հնազանդին , հասցա ու-
րախացէք՝ որ ձեր անունները եր-
կինքը գրուած են :

Ան նոյն ժաման Յիսուս հո 21
գիով ուրախացաւ ու ըսաւ .
Շնորհակալ եմ քեզմէ՝ ով Հայր՝
Տէր երկնի և երկրի , որ աս բա-
նէրը ծածուկ պահեցիր իմառ-
տուններէն և գիտուններէն , ու
աղոց յայտնեցիր , այս՝ ով Հայր ,
ինչու որ քու առջիդ տասնի հա-
ձեղի եղաւ : Ամէն բան ինծի 22
տրուեցաւ իմ շօրմէս , ու մէկը
չգիտեր թէ ով է Որդին , բայց
միայն Հայրը . և թէ ով է Հայրը ,
բայց միայն Որդին , և ան որուն
որ Որդին կ'ուզէ յայտնել :

Եւ աշակերտներուն դառնա- 25
լով առանձին ըսաւ . Երանի ան
աշքերուն՝ որ ձեր տեսածները
կը տեսնեն . Բանդի կ'ըսեմ ձեզի , 24
որ շատ մարդարէներ և թագա-
ւորներ ուղեցին ձեր տեսածները
տեսնել , ու չտեսան , և ձեր
ըսածները չտես , ու չտեսին :

Եւ ահա մէկ օրինական մը 25
եղաւ , ու զանիկայ փորձելով՝
ըսաւ . Վարդապետ՝ ի՞նչ ընեմ
որ յաւիտենական կեանքը ժա-
ռանգեմ : Անիկայ ալ ըսաւ ա- 26
նոր . Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած
է . ինտոր կը կարդաս : Պատաս- 27
խան տուաւ անիկայ՝ ու ըսաւ .
Քու Տէր Աստուածդ սիրես քու
բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր ան
ձեզ և քու բոլոր զօրութենէդ
ու քու բոլոր միտքէդ , և քու
ընկերդ ալ քու անձիդ պէս : Եւ 28
ինքը ըսաւ անոր . Շնորհ պա-
տախտան տաւիր . առիկայ ըրէ՛ ,
ու պիտի տալրիս : Իսկ անիկայ 29

ուղերով ինքզինքը արդարացը-
նել, ըստ Յիսուսին. Բայց իմ
30 ընկերս ո՞վ է: Վատաստիան տուաւ
Յիսուս՝ ու ըսաւ. Մէկ մարդ մը
Երուսաղէմէն Երեքով կ'իջնէր,
ու աւազակներու յէրէքս ինկաւ,
որոնք մերկացուցին զանիկայ՝ ու
31 ու գացին: Եւ պատահեցաւ որ
քահանայ մը ան ճամբայէն կ'իջ-
նէր, ու զանիկայ տեսնելով՝ ան
32 դիմ կողմէն անցաւ: Հայնպէս
ալ զւատացի մը ան տեղը հաս-
նելով՝ գնաց ու տեսաւ, և ան
33 գիւն կողմէն անցաւ: Բայց Սա-
մարացի մը որ ճամբորդութիւն
կ'ընէր, եկաւ անոր քովը, ու
34 զանիկայ տեսնելով՝ խզձայ. Եւ
մտեցաւ անոր վերքերը մաթ-
թեց՝ վրան ձէթ և գինի թափե-
լով. ու իր գրատուն վրայ դնե-
լով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ
35 մը, և անոր հոգ տարաւ: Ու
հետեւեալ օրը երբոր կ'ըլլէր ան
կէ, երկու դահեկան հանեց պան-
դոկապետին տուաւ, և անոր ը-
սաւ. Հոգ տար ատոր, ու ինչ
որ աւելի ծախք ընես, ետ դա-
նալու՝ ես քեզի կը վճարեմ:
36 Հիմա ան իրեքէն որք քեզի կ'ե-
րկնայ ընկեր՝ ըլլալ աւազակե-
37 լուն յէրէքս ինտղին: Եւ անիկայ
ըսաւ. Ան որ անոր ողորմութիւն
ըրաւ: Ան տառնը Յիսուս ըսաւ
15 անոր. Գնա՛ դու և ալ այնպէս
ըրէ:
38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'եր-
թային, ինքը գեղ մը մտաւ, և
մէկ կնիկ մը Մարթա անուանով՝
զանիկայ իր տունը ընդունեց:
39 Եւ անիկայ քոյր մը ունէր, որուն
անունը Մարթա էր. որ է՛լա-
Յիսուսի սրբերուն քովը նստաւ,
ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր:
40 Բայց Մարթա շատ սպասաւո-
րութիւնով զբաղած էր, եկաւ
անոր քովը՝ ու ըսաւ. Տէր՝ քու
հոգը չէ՞, որ իմ քոյրս զիս մինակ
թողուց սպասաւորութեան մէջ,
ու ասի ատոր զրուցէ որ ինծի օգ-
41 նէ: Վատաստիան տուաւ Յիսուս՝

ու ըսաւ անոր. Մարթա Մարթա,
դու և շատ բաներու համար հոգ
ընելովք կը տագնապիս. Բայց 42
մէկ բան մը պէտք է. և Մարթա՛
ան աղէկ բաժնիր ընտրեց, որ
իրմէն պիտի չառնուի:

ԳԼ. ԺԱ

Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը աւ 1
զօժք կ'ընէր, ու երբոր դադա-
րեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը
ըսաւ իրեն. Տէր՝ մեզի աղօթք
ընել սարկեցաւ, ինտոր որ Յով-
հաննէս ալ իր աշակերտներուն
սարկեցաւ: Եւ ըսաւ անոնց. 2
Երբոր աղօթք կ'ընէք, ըսէք.
Ո՞վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես,
քու անունդ սուրբ ըլլայ. քու
թագաւորութիւնդ գայ, քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝
անանկ ալ երկրիս վրայ: Մեր 3
ամէն աւուր հացը օրէ օր մեզի
տուր. Եւ մեզի ներքէ մեր մեղ 4
քերը, ինչու որ մենք ալ կ'ընե-
րենք ան ամենուն՝ որ մեզի սրբ-
տական են, ու մեզ վարձութեան
մի տանիր. հապա չարէն մեզ
աղատէ:

Եւ ըսաւ անոնց. Չեզմէ ո՞վ 5
է անիկայ, որ բարեկամ մը ունե-
նայ, ու կէս գիշերուան մէջ եր-
թայ անոր՝ և ըսէ անոր. Բարե-
կամ՝ ինծի իրեք նկանակ փոխ
տուր. Ինչու որ իմ մէկ բարե 6
կամս ճամբայէ ինծի եկաւ, ու
բան մը չունիմ անոր առջևը
դնելու: Անիկայ ալ ներսէն պա- 7
տաստան տայ՝ և ըսէ. Չիս մի
յոգնեցըներ, արդէն դուռը գո-
ցուած է, ու աղաքս իմ քովս
անկողնի մէջ եմ, չեմ կրնար
երել՝ ու քեզի հաց տալ: Չեզի 8
կ'ըսեմ. Թէեւ բարեկամութեան
համար չելէ տայ անոր, սակայն
անոր թաղանթանքին համար պի-
տի ելլէ ու պէտք եղածը տայ ա-
նոր: Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի. Խնդրե՛ 9
ցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի, փրնո-
ւեցէք՝ ու պիտի գտնէք, դուռը
զարկէք՝ և պիտի բացուի ձեզի.
Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՛ 10

- կ'առնէ, և ալ որ կը վնասէ՝ կը
գտնէ, և ալ որ դժուար կը զարնէ՝
11 պիտի բացուի անոր: Չեղմէ ով
է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հայ
որ ուզէ, միթէ քաջ պիտի տայ
անոր. կամ թէ որ ծուկ ուզէ,
միթէ ծուկին տեղը օձ պիտի
12 տայ անոր. Եւ կամ թէ որ հաւ
կիթ ուզէ, միթէ կարիճ պիտի
15 տայ անոր: Աւտոի եթէ դուք
որ չար էք, ձեր դաւակնութեն
ազէկ ընծաներ տալ գիտէք, որ
չափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն
Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց,
որ իրմէ կը խնդրեն:
- 14 Աւ դեւ մը կը հանէր, և անի
կայ համը էր. ու եղաւ որ երբ
դեւը ելաւ, համը խօտեցաւ. և
15 ժողովուրդները զարմացան: Բայց
անոնցմէ մէկ քանիները ըրին. Ա-
տիկայ դեւերուն Բէեզղեբուզ
իշխանին միջոցովը դեւերը կը
16 հանէ: Աւրիշներն ալ փորձելով
երկինքէն նշան մը կ'աւելին ան.
17 կէ: Բայց ինքը գիտնալով անոնց
խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց. Ա-
մէն թագաւորութիւն իրեն
դէմ բաժնուած կ'աւերի. և
տուն մը իրեն դէմ բաժնուած՝
18 կը կործանի. Հապա թէ որ Սա-
տանան իրեն դէմ բաժնուած է,
անոր թագաւորութիւնը ինտոյ
պիտի կենայ, որովհետեւ կ'ըսէք
թէ՝ Բէեզղեբուզով դեւերը կը
19 հանեն: Իսկ թէ որ ես Բէեզղե-
բուզով դեւերը կը հանեմ, ձեք
որդիքը ինչով կը հանեն, ուրեմն
անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւ:
20 Լորները: Բայց թէ որ ես Սա-
տուծոյ մատովը կը հանեմ դեւե-
րը, ուրեմն Սատուծոյ թագաւո-
րութիւնը ձեր վրայ հասած է:
21 Երբոր զօրաւոր Դաւթ մը դէմա-
րը վրան առած՝ իր քաւը բակը
կը պահպանէ, անոր բաները խա-
22 ղաղութեան մէջ կը մնան. Բայց
երբոր անիկ աւելի զօրաւորը
վրան գալով յաղթէ անիկայ,
անոր դէմքերը կ'առնէ՝ որոնց ինքը
յուսացեր էր, և անիկ առած
25 կողմաւորը կը բաժնէ: Ան որ

իմ հետ չէ, ինծի հակառակ է,
և ան որ ինծի հետ չժողովէր,
ցիրուցան կ'ընէ:

Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը
կ'ելլէ, անշուք տեղուանք կը սը-
տրտի, հանգստութիւն կը փրկու-
ռէ. ու երբոր չգտնէր, կ'ըսէ.
Դառնամ նորէն իմ տունս՝ ուս-
կից որ ելայ. Եւ կու գայ՝ դաժնայ
մաքրուած ու պատրաստուած կը
գտնէ: Ան ասեմը կ'երթայ՝ և
իւր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգի.
նէր իրմէ աւելի չար, ու մոռնէ
լով՝ հոն կը բնակին. և ան մար-
դուն վերջը աւջնէն գէշ կ'ը-
լայ:

Աւ եղաւ որ երբ անիկայ աս
բաները կը խօսէր, ժողովուրդին
մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վեր-
ցուց՝ ու ըսաւ անոր. Երանի
ան որովայնին՝ որ քեզ կրեց, և ան
ծիծերուն՝ որ քեզի կամ տաւին:
Եւ ինքը ըսաւ. Մանաւանդ թէ
երանի անոնց՝ որ Սատուծոյ խօս-
քը կը լսեն ու կը պահեն:

Աւ երբոր ժողովուրդները անոր
Հրայ կը դիպուէին, սկսաւ բռնի.
Աս ազգը չար է. նշան կ'ուզէ,
և ուրիշ նշան պիտի չտրուի ա-
նոր, բայց միայն Յովնան մար-
գարէին նշանը: Քանզի ինչպէս
որ Յովնան Նիմաէացիներուն
նշան եղաւ, անանկ ալ ժողովն
մարդոյ աս ազգիս պիտի ըլլայ:
Հարաւի թագաւորին դատարան-
նին օրը աս ազգին մարդոցը դէմ
պիտի ելլէ, ու պիտի դատաւ
պարտէ անոնք. ինչու որ երկրի
ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաս-
տութիւնը լսելու. և անի Սո-
ղոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս: Դի-
նաւէի մարդիկը դատաստանին
օրը աս ազգին դէմ պիտի ելլեն,
ու պիտի դատարարաւան ատիկայ.
Ինչու որ Յովնանին քարոզու-
թեամբը զեղջի եկան. և անի
Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս:

Սէկը ճրագը չվաւեր՝ ծա-
ծուկանդ մը դէնք, ոչ ալ գրուա-
նի տակ, հապա աշտանակի վրայ
որ ներս մանողները ըսող տեսնեն:

34 Մարմինն ճրագը աչքն է, ուս-
տի երբոր աչքդ պայծառ է, բո-
լոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլ-
լայ: Բայց երբոր աչքդ վառ է,
35 մարմինդ ալ մութ կ'ըլլայ: Ու-
րեմն զգայշ կեցիր, որ քու մէջդ
36 եղած լոյսը խաւար չըլլայ: Արդ՝
թէ որ քու բոլոր մարմինդ լու-
սաւոր է, և մութ մաս մը չունի,
բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ: Ինչ
պէս երբոր ճրագ մը իր վայրու-
նութեամբը քեզ կը լուսաւորէ:
37 Ու երբոր աս բաները կը խո-
սեր, փարիսեցի մը կ'աղաչէր ա-
նոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ: անի
կայ ալ մտաւ՝ սեղան նստաւ:
38 Իսկ փարիսեցին երբոր տեսաւ՝
զարմացաւ, որ նախ չուացուե-
39 ցաւ ճաշէն առաջ: Եւ Տէրը բ-
ռաւ անոր. Հիմա դուք՝ փարի-
սեցիներ՝ դաւաժանն ու պնակին
դուրսի դին կը մարքէք, ու ձեր
ներսի դին յափշտակութեամբ և
40 չարութեամբ լեցուն է: Անիկ
ներ՝ ան որ դուրսինը բռաւ, ներ-
41 սինն ալ ինքը չըրաւ: Սակայն ու
նանց մէջը եղածներէն սղորմու-
թիւն տուէք. և աշխ առնէ բան
42 մարդը կ'ըլլայ ձեզի: Բայց վայ
ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ անա-
նախին ու փեգնապին և բոլոր
խոտեղներեան տատանորդը կը
վճարէք, ու զանց կ'ընէք իրա-
ւունքը և Աստուծոյ սերը, ասանք
պէտք էր ընել, և անոնք չձգել:
43 Վայ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ
ժողովարաններուն մէջ առաջին
աթոռները կը սիւրէք, ու շուկա-
44 ներուն մէջ բարեւները: Վայ
ձեզի կեղծաւոր գպիրներ ու փա-
րիսեցիներ՝ որ անպաշտ գերեզ-
մաներու նման էք, որոնց վրայէն
մարդիկ կը քարէն ու շէն գիտեր:
45 Եւ օրինականն ընէն մէկը պա-
տափառ տալով՝ ըսաւ անոր,
Վարդապետ՝ ատ խօսքերը զրու-
ցելով՝ մեզ ալ վար կը զարնես:
46 Եւ անիկայ ըսաւ. Չեղ ալ
վայ օրինականներուդ, որ տա-
ներու դժուար բեռներ կը բեռ-
ցնէք մարդոց, ու դուք մէկ

մատակնիդ ան բեռներուն չէք
դպշիր: Վայ ձեզի՝ որ մարդ ա,
47 բէներուն՝ գերեզմանները կը շէ-
նէք, ու ձեր հայրերը սպաննեցին
զանոնք: Ուրեմն կը վկայէք և
48 հաւանութիւն կու տաք ձեր հա-
ջը ըրածներուն. ինչու որ իրեղը
սպաննեցին զանոնք, ու դուք ա-
նոնց գերեզմանները կը շինէք:
Անոր համար ալ Աստուծոյ խնամ
49 տութիւնը ըսաւ. Ախոր խրկեմ
անոնց մարդարէներ ու առա-
քեալներ, և անոնցմէ ո՛րք պիտի
սպաննեն, ու ո՛րք հալածեն. Որ-
50 պէս զի աշխարհի սկիզբէն հետե-
թափուած բոլոր մարդարէներուն
արիւնք աս ազգէն պահանջուի,
Արեւին արիւնէն մինչև Զորաւ
51 բխային արիւնք, որ սեղանին ու
տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ.
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Աշ ազգէն
պիտի պահանջուի: Վայ ձեզի ու
52 բնականներուդ՝ որ դիտու թեան
բանալին վերցուցիք. դուք չմը-
տաք, և մոնողներն ալ արգիլե-
ցիք:

Ու երբոր աս բաները անոնց
կը զրուցէր, գպիրները ու փարի-
սեցիները սկսան խիստ դժուա-
րիկ, և շատ բաներու վրայով
անոր բերնէն խօսք փնտռել: Եւ
54 անոր դարձան պատրաստելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպէս անոր բեր-
նէն բան մը որսան, որ անոր վը-
րայով ամբաստանութիւն ընեն:

ԳԼ. ԺԲ

Ա միջոցիս երբոր բիւրաւոր 1
ժողովուրդներ վրան ժողովուե-
ցան, մինչև որ մէկպմէկ կը կո-
խէին, սկսաւ ըսել իր աշակերտ
ներուն. Որքնա տաւ ինքրեկն
51 նիդ զգոյշ պահեցէք փարիսե-
ւոց խմբէն, որ է կեղծաւորու-
թիւն: Ինչու որ բան մը չկայ
2 ծածուկ՝ որ պիտի չոյսոյնուի,
և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի:
Աւտի ինչ որ մութ տեղը զրու-
3 ցեցիք, անիկայ լոյս տեղը պիտի
լուսի, և ան որ ներքին սենեակ
ներուն մէջ ակամփ խօսեցուր,

որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրիւ
ալիւրի մէջ պահէց, մինչև որ
ամէնն ալ խմորեցաւ :
22 Եւ քաղաքները ու գեղերը
պարտելով՝ կը սորվեցնէր, ու
գէտ ՚ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ը-
23 նէր : Եւ մէկը ըսաւ անոր. Տէր՝
քիչ մը են անոնք որ պիտի փրկ-
24 կուին : Անիկայ ալ ըսաւ անոնց .
Ձանք ըրէք որ նեղ դռներն մշտ
նէք . քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ
շատերը մոնել պիտի ուզեն, և
25 պիտի չկրնան : Անիկ ետև որ
տանուանէր իւր և դռուր դռ-
ցէ, և դռք սկսէր դուրսը կե-
նալ, ու դռուր դարնել և ըսել,
Տէր՝ Տէր, բաց մեզի . ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ
ձեզի. Չեղ չեմ ճանչնար ուսկից
26 էք : Ան ատենը պիտի սկսէր ը-
սել . Մենք քու առջև կերանք
ու խմեցինք, և դռն մեր փո-
ղպներուն մէջը տրոխեցուցիր :
27 Եւ անիկայ պիտի ըսէ. Չեզի
կ'ըսեմ : Չեղ չեմ ճանչնար ուս-
կից էք, մէկ գի կեցէք ինձ մէ-
ջսրը անիրաւութիւն գործող-
28 ներդ : Հոն պիտի ըլլայ լա՛ւ ու
սկուաներ կ'ընդցնէլ, երբոր
տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը
և Յակոբը ու բոլոր մարգարէ-
ները Առաւմտ թագաւորու-
թեանը մէջ, ու ձեզ դուր հա-
29 նած : Եւ պիտի գան արեւելքէն
ու արեւմուտքէն և հիւսիսէն ու
հարաւէն, ու պիտի բազմին Առ-
աւմտ թագաւորութեանը մէջ :
30 Եւ ահա կան յեֆաիններ՝ որ առա-
ջները պիտի ըլլան, ու կան ա-
ռաւլիներ որ յեֆաիններ պիտի
ըլլան :
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսե-
ցիներ եկան ու ըսին անոր. Ե-
ւր՝ ու գնա՛ ապիւ, ինչու որ
Հերովդէս քեզ սպաննել կ'ուզէ :
32 Եւ ինքը ըսաւ անոնց. Գացէ՛ք
ան արաւսին ըսէք. Ահա ես գե-
ւոր կը հանեմ ու բժշկութիւն
ներ կը կատարեմ այսօր և վաղը,
ու երբոր օրը պիտի կատարուիմ :
33 Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու

վաղը և մէկալ օրը պարտիմ.
Վասն զի կարելի չէ որ մարգարէ
մը Երուսաղէմէն դուրս կորսուի :
Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, 34
որ մարգարէները կը սպաննէիր,
ու քեզի իրիւսածները կը քար-
կոծէիր . քանի՛ անգամ քու
տղաքներդ ժողովիլ ուղեցի ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թեւերուն
տակը ինչ փողէ, և դուք չու-
ղեցիք : Ահա ձեր տունը ձեզի ա. 35
«Երա՛յ պիտի մնայ, սակայն ձեզի
կ'ըսեմ, որ ալ զիս պիտի չտես-
նէք, մինչև գայ ան Ժամանակը
որ պիտի ըսէք. Օրհնեալ է ան
որ Տէրոջը անունովը կու գայ :

ԳԼ. ԺԴ

Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթ 1
օր մը փարիսեցոյ զինաւորնե-
րուն մէկուն տունը մտաւ հաց
ուտելու, ու անոնք անոր կը
սպասէին : Եւ ահա հոն ջրգո. 2
դեալ մարդ մը կար իր առջև :
Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ. 3
ու խօսեցաւ օրինակներու ու
փարիսեցիներուն ըսելով. Ար-
ժան է շաբաթ օրը բժշկիլ :
Անոնք ալ լուռ կեցան, և ինքը 4
բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու ճամ-
բեց. Եւ պատասխան տալով 5
ըսաւ անոնց. Չեղմէ որուն էջը
կամ եղբ հորը ինչապէս ըլլայ, ու
շուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթ
օրը : Եւ աս բաներուն շիրջան 6
անոր պատասխան տալ :

Առաի մը զրուցից ան հրաւիր 7
բուած մարդոց ալ, երբոր տե-
սաւ թէ ինչպէս առաւլին բաղ-
մեցները կ'ընտրէին, ու ըսաւ
անոնց. Երբոր մէկէ մը հարսնիքի 8
հրաւիրուիս, առաւլին բաղմեցին
վրայ մի՛նտիր. չըլլայ որ քեզմէ
աւելի պատուաւ որ մէկն աչ հրա-
ւիրուած ըլլայ անիկ, Եւ ան որ 9
քեզ ու անիկայ հրաւիրեց, գայ
զրուցէ քեզի. Ասոր տեղ տուր,
և անիկ ետև սկսիս ամօթով յե-
տին տեղը բռնել : Հապա երբոր 10
հրաւիրուիս, գնա յեֆան տեղը
նստէ. որ երբ քեզ հրաւիրողը

- գայ, քեզի ըսէ, Բարեկամ՝ վեր հրամմէ, ան տառերը քու հետդ նստողներուն առջևը քեզի փառք
- 11 կ'ըլլայ: Վասն զի ամէնով որ իր անձը կը բարձրացընէ, պիտի խառնարհի, և ավ որ իր անձը կը խառնարհեցընէ, պիտի բարձրանայ:
- 12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ, Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես, մի կանչէր քու բարեկամներդ, ոչ ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու անձնականներդ, ու ոչ քու հարստ գրացիներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրաւիրեն, ու քեզի հատուցումը ըլլայ:
- 13 Հապա երբոր հացիկը պիտի կ'ընես, աղքատներ, պակասաւորներ, կազեր ու կոյրեր հրաւիրէ:
- 14 Ու երանելի պիտի ըլլաս, ինչու որ անոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել, հապա արգարներուն յարութիւն առած տառեր՝ փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի:
- 15 Եւ սեղան նստողներէն մէկը երբոր լոյս առ խօսքը՝ ըսաւ անոր, Երանելի անոր որ Աստուծոյ թաղարուսթեանը մէջ հաց պիտի ուտէ: Եւ ինքը ըսաւ անոր, Սէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ,
- 17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց: Եւ ընթրիքին տառեր խրկեց իր ծառան, որ հրաւիրուածները կանչէ, շէնչէ, Եկէք, ինչու որ արգէն ամէն բան պատրաստ է: Եւ ամենքը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ, առջինը անոր ըսաւ, Ես օրտ մը ծախաւ առի, ու պէտք է որ ելեմ տեսնեմ անիկայ, կ'աղաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած
- 19 սեպէ: Եւ միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ եղ ծախաւ առի, ու կ'երթամ որ անոնք փորձեմ, կ'աղաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած
- 20 սեպէ: Եւ միւսը ըսաւ, Անիկ առի, ու անոր համար չեմ կրք:
- 21 Նոր գայ: Եւ ան ծառան եկաւ, ու իր տիրոջը պատմեց այս բաները, ան տառեր բարկացաւ տոնտառները, ու ըսաւ իր ծառային, Հռուսթ քաղաքին հրա-

պարակները ու փողոցները ելիր, և աղքատները ու պակասաւորները, և կազերը ու կոյրերը հասնողուր: Ծառան ալ ըսաւ, Տէր՝

22 եղաւ ինչ որ հրամայեցիր, ու տակաւին տեղ կայ: Եւ անքը ըսաւ ծառային, Ելիր ճամբաները ու ցանդերը, և գլխաւոր ստիպէ հոս մտնելու, որ տունը լեցուի: Բանդի կ'ըսեմ ձեզի, որ

24 ան հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ:

Ու իր հետը շատ ժողովուրդ

25 ներ կ'երթային, և գառնաղով առնեց ըսաւ, Թէ որ մէկը ինծի

26 կու գայ, ու չառնիր իր հայրը և մայրը, ու կինը և զաւակները, ու եղբայրները և քոյրերը, նաեւ իր կեանքն ալ, չկրնար իմ աշակերտ ըլլալ:

27 Եւ ավ որ իր խաշը չվերցընէր՝ ու իմ ետեւէս գար, չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ:

28 Վա՛րդն զիս ձեզմէ ավ աշտարակ մը չկեց աղբիւղով, առաջ ճատիր ու հաշիւ քննի ծախքը, թէ անիկայ լընցընելու կարողութիւն ունի,

29 Որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձգէ, ու չկրնայ լընցընել, բոլոր տեսնողները սկսին անիկայ ծաղր ընել, Եւ ըսել, Թէ Աս մարդը սկսաւ

30 չկեց, ու չկրցաւ լընցընել, կամ թէ որ թագաւոր սերիշ

31 թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալով, առաջ ճատիր ու խորհիր, թէ արգելօք տասը հազարով կրնայ գէժ կենալ անոր՝ որ քան հազարով իր վրայ կու գայ:

32 Հապա թէ չէ՝ քանի որ անիկայ հեռու է, դեռցան խորհելով՝ խաղաղութիւն կը ինդրէ:

33 Այն ատանկ ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր օտաւորածքէն ետ չկենայ, չէ կրնար իմ աշակերտս ըլլալ:

34 Եւ քանի բան է, բայց թէ որ աղքատ համը կորցնցընէ, ինչով պիտի համոզուի: Ոչ հոգի ու ոչ թրիք տեղ օգտակար կ'ըլլայ, հոս անիկայ գաւրո կը նետեն: Ան որ լսելու ակա՛նջ ունի, թող լսէ:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր մարտաւորները ու
մեղաւորները անոր կը մօտենաւ
2 յին իրենն ըսելու համար : Եւ
փորձեցինք որ դպրիկները
տրտուելով կ'ընէին ու կ'ըսէին .
3 Արեւիկայ մեղաւորները կ'ընդունին ,
ու անոնց հետ կ'աւտէ :
4 Եւ անիկայ աս առակը խօսե-
լու անոնց ըսելով . Չեզմէ ան
է ան մարդը որ հարկեր ոչնչար
ուներայ , ու անոնցմէ մէկը որ
կորսընցընէ , իննսուսուինը չը-
ձգէր անապատին մէջ ու ան
կորսուածին ետեւէն երթար , մին
5 չեւ որ զանիկայ գտնէ : Ու եր-
բոր կը գտնէ , ուրախանալով
իր ուսերուն վրայ կը դնէ զա-
6 նիկայ , Եւ առնոր գալով , կը
կանչէ բարեկամները ու դրա-
7 յինքնը , ու անոնց կ'ըսէ , Ու-
րախ եղիք ինձի հետ , ինչու որ
իմ կորսուած ոչնչարս գտայ :
8 Չեզմէ կ'ըսէմ որ այսպէս ուրա-
խութիւն պիտի ըլլայ երկինքը
մէկ մեղաւորի մը համար որ կ'ա-
9 պաշխարէ , քան թէ իննսուսուի-
նը արդարեւրուէն համար որ ա-
նոնց օտաւախարութիւն պէտք չէ :
10 Կամ թէ ան կնիկը որ աս
որ դրամ ունենայ , ու թէ որ
դրամ մը կորսընցընէ , ճրտոց չը-
վառէր , ու տանը մէջ աւել
11 զարներ , և դպուշութեամբ փրնա-
12 յուէր , մինչեւ որ գտնէ : Ու եր-
բոր կը գտնէ , կը կանչէ բարե-
կամները ու դրացիները , և կ'ը-
սէ . Ուրախ եղիք ինձի հետ ,
ինչու որ իմ կորսընցուցած
13 դրամս գտայ : Անոնի ու ձեզի
կ'ըսէմ , ուրախութիւն կ'ըլլայ
Աստուծոյ հրեշտակներուն առ-
ջեր մէկ մեղաւորի մը համար որ
կ'ապաշխարէ :
14 Եւ ըսաւ . Մէկ մարդ մը եր-
կաւ որդի ուներ . Ու անոնցմէ
սրբիկը հօրը ըսաւ . Հայր , քո
աստուածքէդ ինձի խնայու բա-
15 ժիւր տուր ինձի , ան ալ բաժ-
16 նեց անոնց իր ունեցածը : Եւ

շատ օրեր շանցած , պարիկ որ-
դին բոլոր բաները ժողովեց ու
հեռու երկիր մը գնաց , և հան
անտուակութեամբ ապրելով իր
ունեցածը փնջացուց : Ու երբոր
17 ամէնը հասցուց , ան երկրին մէջ
ստատիկ սով մը եղաւ , ու ինքը
սկսաւ շքաւոր ըլլալ : Եւ գնաց
18 ան երկրին քաղաքացիներէն մէ-
կուն քովը մտաւ . ան ալ իր
ագարակը իրկեց զանիկայ խա-
ղեր արածելու համար : Եւ կը
19 փափաքէր խաղերուն կերամ եղ-
ջիւրէն իր փորը լեցընելու , ու
մէկը չէր տար անոր : Եւ ինք
20 զենքին գալով ըսաւ . Քանի
բանսորներ կան իմ հօրս պատե-
հացով լեցուած , ու ես հոս սո-
վաման կը կորցնիմ . Ելեմ
երթամ իմ հօրս , և ըսեմ անոր ,
Հայր , մեղանշեցի երկինքին գէմ
ու քու առջիկ , Եւ ալ արժաւ
21 նի չեմ քու որդիդ ըսուելու .
զիս քու վարձկաններուդ մէ-
կուն պէս ընէ : Ու եղաւ իր հօ-
22 րը եկաւ , և գեռ որ ինքը շատ
հեռու էր , հայրը տեսաւ զա-
նիկայ , ու գուժը շարժեցաւ ,
և վազելով անոր պարանոցին
վրայ ինկաւ , ու համբուրեց զա-
նիկայ : Իրդին ալ ըսաւ անոր ,
23 Հայր , մեղանշեցի երկինքին գէմ
ու քու առջիկ , և ալ արժաւ
նի չեմ քու որդիդ ըսուելու :
Բայց հայրը ըսաւ իր ծառանե-
24 րուն , Հանեցէք առաջին պատ-
մուծանք ու հազցուցէք անոր ,
և մատնի դրէք անոր ձեռքը ,
ու կոշիկներ անոր ոտքերը . Եւ
25 պարտաւ զուարակը բերէք մոր
թեցէք , և աւտեք ու ուրախ
ըլլանք . Ինչու որ աս իմ որդիս
26 մեռած էր ու ողջնցաւ . կոր-
սուած էր ու գտնուեցաւ , և
սկսան ուրախ ըլլալ : Ու անոր
մեծ որդին ագարակն էր , ու եր-
բոր կու գար ու տանը մօտե-
ցաւ , նուագարաններուն և պա-
րերուն ձայնը լսեց : Ու ծա-
27 ռաներէն մէկը իրեն կանչելով
կը հարցնէր , Թէ աս ինչ է :

- 27 Անիկայ ալ ըսաւ անոր, Եղբայրդ
եկաւ, ու հայրդ պարարտ զուա-
րակը մարթեց. ինչու որ ողջ
առողջ ձեռք ձգեց զանիկայ։
- 28 Իսկ ինքը բարկացաւ, ու չէր
ուզէր ներս մտնել, ուստի իր
հայրը դուրս ելելով կ'աղաչէր
- 29 անոր։ Եւ անիկայ պատասխան
տալով՝ ըսաւ հօրը, Ահա՛ այս-
չափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ, ու բնաւ քու խօսքէդ
դուրս չեկայ, ու ինծի երբէք
մէկ ուլ մը չտուիր, որ իմ բա-
րեկամներուն հետ ուրախուի թիւն
- 30 ընէի։ Բայց երբոր եկաւ աս
քու որդիդ՝ որ քու ստացումքդ
քողերու հետ կերաւ, անոր
մարթեցիր պարարտ զուարա-
- 31 կը։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր,
Որդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս
ես, ու իմ բոլոր ունեցածս
- 32 քու կը է. Սակայն պէտք էր ու-
րախ ըլլալ և խնդալ. ինչու որ
աս քու եղբայրդ մեռած էր ու
ողջնեցաւ, կորսուած էր ու գըտ-
նուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Ու իր աշակերտներուն ալ ը-
սաւ. Մէկ հարուստ մարդ մը
կար, որ տնտես մը ունէր, և
անոր վրայով գանգատ եղաւ ի-
րեն որպէս թէ իր ունեցածը
- 2 կը փձացընէ։ Ուստի կանչեց զա-
նիկայ՝ ու ըսաւ անոր. Ի՞նչ է
աս՝ որ քեզի համար կը բռնմ.
քու անտեսութեանդ հաշիւը
սուր, ինչու որ ալ չես կրնար
- 3 անտես ըլլալ։ Եւ տնտեսը իր
մարքին մէջ ըսաւ, Ի՞նչ ընեմ,
որովհետեւ իմ տէրս անտեսու-
թիւնը ինծմէ կ'առնէ. հողա-
- 4 մուրալը կ'ամշիւմ։ Գիտեմ՝
ինչ պիտի ընեմ, որպէս զի եր-
բոր ի՞մ անտեսութենէս մեր-
ժուիմ, զիս իրենց տունը ընդու-
- 5 նին։ Եւ իր տիրոջը պարտական-
ները մէկին մէկին իրեն կանչե-
լով՝ ըսաւ առջինին, Գու՛ն իմ
տիրոջն որչափ պարտք ունիս։

- Ան ալ ըսաւ. Հարիւր մար 6
ձէթ, և ըսաւ անոր. Գիրդ առ՝
ու շուտով նստէ յիսուն գրէ։
- Ետքը միւսին ըսաւ. Գու՛ն ալ 7
որչափ պարտք ունիս, և անի-
կայ ըսաւ. Հարիւր քու ցարեն,
ու ըսաւ անոր. Գիրդ առ՝ և
ու թոմնէ գրէ։ Ու տէրը անի- 8
րաւ տնտեսը գովեց, որ խելա-
յութիւնով ըրաւ. վասն զի աս
աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին
մէջ՝ ըստայ որդիներէն աւելի
խելացի են։ Եւ ես ալ ձեզի կը 9
սեմ. Անիրաւ մամուկայէն ձեզի
բարեկամներ ըրէք, որ երբ անի-
կայ պակտի, ձեզ յաւիտենական
բնակարաններու մէջ ընդունին։
- Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատաւ 10
բիւմ է, շատի մէջ ալ հաւատաւ
բիւմ է, և ան որ քիչի մէջ ա-
նիրաւ է, շատի մէջ ալ անիրաւ
է։ Ուստի թէ որ անիրաւ մաւ 11
մանային մէջ հաւատարիմ չեղաք,
ճշմարիտ հաւաքութիւնը ո՞վ պիտի
հաւատայ ձեզի։ Ու թէ որ ու 12
տարին բանին մէջ հաւատարիմ
չեղաք, ձերը ո՞վ պիտի տայ ձե-
զի։ Մէկ ծառայ մը չկրնար եր. 13
կու տէրերու ծառայութիւնը բ-
նել. ինչու որ կամ՝ մէկը պիտի
տոնէ՝ և միւսը սիրէ, կամ՝ մէկը
պիտի մեծարէ՝ և միւսը արհա-
մարհէ. չէք կրնար ծառայել
Աստուծոյ ու մամուկայի։
- Եւ փարիսեցիներն ալ որ ար. 14
ծաթասէր էին, աս ամէն բաները
ընելով կը քամահրէին զանիկայ։
- Եւ ըսաւ անոնց. Գուք էք որ 15
մարդոց առջևը ինքզինքնիդ կ'ար-
դարացընէք. բայց Աստուծոյ գի-
տէ ձեր սիրտերը. ինչու որ
մարդոց մէջ բարձր եղածը՝ Աս-
տուծոյ առջևը պիղծ է։ Օրէն. 16
քը ու մարգարէները մինչև
Յովհաննէս Էփ. անկէ ետեւ Աս-
տուծոյ Թաղաւորութիւնը կը
քարազուի, և ամէն մէկը անոր
մէջը մտնելու կ'արտօրայ։ Գիւ. 17
րին է որ երկինքը ու երկրը
անցնի, քան թէ օրէնքէն մէկ
նշանագիր մը խնայ։ Ո՞վ որ իր 18

- կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ, և ով որ էրիկէ արձակուած կնիկ մը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ :
- 19 Մէկ հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի ու բէհեզ կը հագնէր, և ամէն օր փառաւորայտէս ու բախութիւն կ'ընէր : Ու Ղազարոս անունով աղքատ մը կար վերքերով լեցուն, որ անոր
- 20 զրանը առջին գրուած էր. Եւ փախաբէր որ ան հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցրնէ, նաև շաներն ալ կու գային՝ և անոր վերքերը
- 22 կը լրէին : Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ, ու հրէշտակները Աբրահամին գոգը տարին զանիկայ, հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ : Եւ գոթիքին մէջ երբոր տանջանքի մէջ էր, իր աքերը վերցրնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու Ղարսը անոր գոգը հանգիստ նստած :
- 24 Եւ ինքը աղաղակեց ու ըսաւ. Հայր Աբրահամ՝ ողորմէ ինձի, ու խրիկ Ղազարոսը, որ իր մտտին ծայրը ջուրը թաթխէ, ու զովայքնէ իմ լեզուս, ինչու որ աս բայիս մէջ կը տանջուիմ :
- 25 Եւ Աբրահամ ըսաւ. Որդեակ միտքը բեր, որ դուն քու կեանքիդ ատենը քու բալիքներդ առիր, նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չաբիքներ, հիմա անիկայ հոս կը միխթարուի, ու դուն կը տանջուի : Եւ աս ամէն բաներէն ի զատ մեր ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած. անանկ որ առիէ ձեզի անցնել ուղղութիւնը չկրնան, ոչ ալ առիէ մեզի գալ ուղղութիւնը անցնել : Ան ալ ըսաւ. Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի հայր, որ անիկայ իմ հօրս տունը խրկես,
- 28 Քանզի հինգ եղբայր ունիմ, որ երկայ անոնց վկայութիւն տայ, որ ըսկայ թէ անոնք ալ աս չար չարանքին տեղը գան : Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր. Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին,

թող անոնց մօտիկ ընեն : Ան ալ ըսաւ. Զէ՛, հայր Աբրահամ, հապա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ, պիտի ապաշխարէն : Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Թէ որ Մովսէսին ու մարգարէներուն մօտիկ չեն ընել, ոչ ալ թէ որ մեռելներէն մէկը յարուսթիւն առնելու ըլլայ, պիտի համարուին :

ԳԼ. ԺԵ

Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն. Անկարելի է որ գայթակղու թիւններ չգան. բայց վայ անոր, որուն ձեռքովը կու գան : Անոր աւելի ազէկ է, որ անոր պարանոցէն իշու աղայքի բար մը կու խուր, ու անիկայ ծովը ձգուի, քան թէ աս պղտիկներէն մէկը գայթակղուցնէ : Զգուշացէք ձեր անձերուն :

Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, յոնց խմանէ զանիկայ, ու թէ որ ապաշխարէ, ներէ անոր : Եւ թէ որ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ, ու օրը եօթը անգամ գառնայ քեզի ու բռն, կ'ապաշխարեմ, ներես անոր :

Եւ առաքեալները բոլին Տէր ըսէ. Գեր հաւատքը աւելցուր : Եւ Տէրը ըսաւ. Թէ որ մտնա ներսի հատի չափ հաւատք ունենայիք, աս թիթենիին կրնայիք բռնել, Արմատաքի խղուէ ու ծովուն մէջը անկուէ, ան ալ պիտի հնազանդէր ձեզի :

Բայց ձեզմէ ով է ան հարգը՝ ո՞ր ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկայ երբոր ագտրակէն պահէ մտնէ, չուտով զուցէ անոր, թէ Անցիւր սեղանն առէ. Հապա չնոյր անոր թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօտիգ կապած ինձի սպասաւորութիւն բրէ, մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ, ու ետքը դուն ալ կեր ու խմէ : Կիթէ շնորհաւ կալ կ'ըլլայ ան ծառային, իրեն հրամայուած բաները կատարէ :

- 10 լուսն համար . շեմ կարծեր : Նոյն
սկսեալ դուք երբոր բարձր ձեռն
հրամայուած բաները ընէք . ըսէք
[Թէ՝ Մենք անպիտան ծառաներ
ենք . բանգի ան որ պարտական
է ինք ընելու . ըրինք :
- 11 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երու-
սաղէմ կ'երթար , Սամարիայի և
Գաղիլէայի մէջտեղէն կ'անցնէր :
- 12 Ու երբոր մէկ գեղ մը պիտի
մանէր , տաք բորսա մարդիկ
հանգիսեցան անոր , սրանք հե-
13 առն կայնեցան , Եւ ձայներնին
վերցուցին ու ըսին . Յիսուս վար .
14 գաղտ , ողորմէ՛ մեզի : Եւ տես-
նելով՝ անոնց ըսաւ . Գացէք
դուք ձեզ քահանաներուն ցու-
ցուցէք . ու եղաւ որ երբ կ'եր-
15 թային , մաքրուեցան : Եւ անոնց
մէջէն երբոր տեսաւ թէ բժշ-
կուեցաւ , ետ դարձաւ ու մեծ
ձայնով փառք կու տար Աստու-
16 ծոյ . Ու երեսի վրայ անոր ստքը
իյնալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար ա-
նոր . և ինքը Սամարիայի էր :
- 17 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու
ըսաւ . Չէ՛ որ տան ալ մաքրուե-
18 ցան . իսկ ան ինք ուր էն . Աս-
տաբաղգիէն ի՛ր զատ ուրիշնէր
չգտնուեցան՝ որ դառնալով Աս-
19 տուծոյ փառք տան : Եւ ըսաւ
անոր . Ելի՛ր գնա՛ . քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց :
- 20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն
հարցուցին թէ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը երբ պիտի գայ ,
պատասխան տուաւ անոնց՝ ու
ըսաւ . Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը դիտաւնց երեցած բանե-
21 րով չգար . Ու պիտի չըսեն թէ՛
Ահա հոս է կամ ահա հոն . ինչու
որ ահա Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը ձեր ներսի դին է :
- 22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ .
Օրեր պիտի գան՝ որ դուք Որդ-
ւոյ մարդոյ օրերուն մէկը տես-
նելու պիտի փափաքիք , ու պի-
23 տի չտեսնէք : Եւ Բէ՛ որ ըսեն
ձեզի , թէ ահա հոս է կամ ահա
հոն , մի՛ երթաք , ու անոնց մի՛
24 հետեւիք : Այնպէս զի ինչպէս որ

փայլալը երկինքին տակը մէկ
դիէն փայլատակելով՝ մինչև եր-
կինքին տակը մէկալ դին լոյս
կու տայ , նոյնպէս ալ պիտի ըլ-
լայ Որդին մարդոյ իր հաւա-
օրը : Միայն թէ պէտք է որ ինքը
առաջ շատ շարժարանքներ կրէ ,
ու մերժուի առ աղգէն : Եւ ինչ
պէս որ Նոյի օրերը եղաւ , անանկ
պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օրերն
ալ : Անտէնին՝ կը խմէին՝ կնիկ
կ'առնէին , էրկան կը տրուէին ,
մինչև ան օրը՝ որ Նոյ տապանը
մտաւ , և ջրհեղեղը եկաւ . ու ա-
մէնը կորսնցուց : Հմանապէս՝
ինտոր որ Ղափոն օրերը եղաւ ,
կ'առնէին՝ կը խմէին՝ ծախու-
կ'առնէին՝ կը ծախէին՝ կը սըն-
կէին՝ կը շինէին . Բայց ան օրը
որ Ղափա Յոգամէն եղաւ , երկին
քէն կրակ ու ծծուճք տեղաց ,
և բոլորն ալ կորսնցուց . Նոյն
պէս պիտի ըլլայ ան օրը՝ որուն
մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտ-
նուի : Ան օրը՝ ան որ տանիքին
վրայ է՝ և իր կարասիները տանը
մէջ , թող վար չիջնէ զանոնք առ-
նելու . և ան որ արտին մէջն է՝
նոյնպէս թող ետ չգառնայ : Միտ
քերնիդ բերէք Ղափոն կնիկը :
Ո՛վ որ իր կենացը կ'ուզէ ապրեցը
նել , պիտի կորսնցընէ զանիկայ .
և ո՛վ որ կը կորսնցընէ , պիտի
ապրեցընէ զանիկայ : Չեղի կ'ը-
սեմ . Ան գիշերը Բէ՛ որ երկու
հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան ,
մէկը պիտի առնուի՝ ու մէկալը
ձգուի . Եւ Բէ՛ որ երկու կնիկ
մէկտեղ աղալու ըլլան , մէկը պի-
տի առնուի՝ ու մէկալը ձգուի .
և Բէ՛ որ երկու հոգի արտի մը
մէջ ըլլան , մէկը պիտի առնուի՝
ու մէկալը ձգուի : Եւ պատառ
խան տալով ըսին անոր . Տէր
ուր տեղ պիտի ըլլայ առ Բանը :
Ան ալ ըսաւ անոնց . Ուր որ
մարմին կայ , հոն պիտի Ժողովոյն
արժիւնները : Եւ անոնք որ

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ նոյն առաւի մըն ալ ըսաւ
 2 առ բանին վրայով՝ թէ պէտք է
 3 ամեն ասեռն աղօթք ընել ու
 4 չձանձրանալ. Բայց Մէկ դա-
 5 տաւոր մը կար քաղաքի մը մէջ,
 6 որ Աստուծոյ չէր վախնար ու
 7 մարդէ չէր ամենար: Եւ նոյն
 8 քաղաքին մէջ որբեւորի մը կար,
 9 որ անոր կու գար ու կ'ըսէր,
 10 Իրաւունք ըրէ ինծի ու աղապի:
 11 Դէս իմ աստեղն: Եւ անիկայ
 12 ժամանակ մը չէր ուղեր անոր
 13 հփէ՛ ընել. բայց ետքը ըսաւ իր
 14 մարքին մէջ, թէ և Աստուծոյ
 15 չեմ վախնար, ու մարդէ չեմ
 16 ամենար: Գտնէ առ որբեւորին
 17 զիս ձանձրացնելուն համար իրեն
 18 իրաւունք ընեմ, որ չգայ ամեն
 19 առեռն զիս թախամե՛ք: Եւ Տէրը
 20 ըսաւ, Լսեցէ՛ք՝ անիրաւ գառաւ
 21 ւորը ինչ կ'ըսէ: Հապա Աստուած
 22 իր ընտրեալներուն իրաւունք պի-
 23 տի չընէ, որոնք ցորեկ ու գիշեր
 24 իրեն կ'աղաղակեն, թէ և երկայ-
 25 նամիտ ալ բոց անոնց վրայ: Չէ-
 26 ղի կ'ըսեմ, որ շուտով անոնց ի-
 27 իրաւունք պիտի ընէ. բայց Որդին
 28 մարդոյ երբոր գայ, արդեօք հա-
 29 լատք պիտի դասէ՞ երկրի վրայ:
 30 Եւ մէկ քանկներուն որոնք ի-
 31 իրենց անձկուն վրայ կը վստահա-
 32 նային թէ արդար են, և ուրիշ-
 33 ները կ'անարդէին, առ առաւիկը
 34 ըսաւ, Երկու մարդ եղան տա-
 35 ճարը աղօթք ընելու, մէկը փա-
 36 ըխեցի ու մէկը մաքաւոր:
 37 Փաքիւնցին կայներ էր, ու ա-
 38 ռանձին պատէս աղօթք կ'ընէր,
 39 ով Աստուած՝ շնորհակաւ եմ
 40 քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց պէս
 41 չեմ, յախշտակող անիրաւ չի-
 42 ցող, և կամ առ մաքաւորին
 43 տէս. Հապա շաբաթը երկու
 44 անգամ ծով կը պահեմ, ու բո-
 45 լոր տապաւածքին տատանորդը
 46 կու տամ: Եւ մաքաւորը հե-
 47 ռուն կայներ էր, ու չէր ուղեր
 48 աչքն ալ երկինքը վերցնել. հա-
 49 պա իր կուրծքը ձէծելով՝ կ'ըսէր,

Աստուած՝ ողորմէ ինծի մեղաւոր
 1 ըս: Չեղի կ'ըսեմ՝ թէ արիւթյան
 2 մէկալէն աւելի արգարացած իր
 3 տունը իջաւ. վասն զի ով որ իր
 4 անձը կը բարձրացնէ, պիտի խո-
 5 նարհի. և ով որ իր անձը կը
 6 խանարհեցնէ, պիտի բարձրա-
 7 նայ:
 8 Մանր տղաքներ ալ բերին ի-
 9 իրեն, որ անոնց դպչի. ու աշա-
 10 կերաները տեսնելով՝ կը յանդի-
 11 մանէին զանոնք: Բայց Յիսուս
 12 անոնք իրեն կ'անելով՝ ըսաւ,
 13 Թող տուէք ապ մանր տղայք որ
 14 ինծի դասն. և մի արգիլէք ա-
 15 տոնք. ինչու որ Աստուծոյ թա-
 16 դաւորութիւնը ատանկներուն
 17 է: Չճարիրաւ կ'ըսեմ ձեզի. Ով
 18 որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
 19 պզտիկ աղաւ մը պէս չընդունի,
 20 բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը:
 21 Եւ մէկ իշխան մը հարցուց
 22 անոր ու ըսաւ, Բարի վարդա-
 23 պետ՝ ի՞նչ հորձ գործեմ որ յա-
 24 ւիտենական կեանքը ժառան-
 25 գեմ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր,
 26 Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես,
 27 մէկէն ի զատ բարի չկայ, որ է
 28 Աստուած: Պատուիրանները դի-
 29 տես. Ընտթիւն մի ընէր, Սղա-
 30 նութիւն մի ընէր, Գողութիւն
 31 մի ընէր, Սուտ վկայութիւն մի
 32 ընէր, Բու հայրը ու մայրը պա-
 33 տուէ: Ան ալ ըսաւ, Ատոնք ա-
 34 մէնը մանկութենէս ի վեր պա-
 35 հեւ եմ: Աս ընելով Յիսուս ըսաւ
 36 անոր, Մէկ բան մըն ալ պակաս
 37 է քեզի. քու բոլոր ունեցածդ
 38 ծախէ, և աղքատներուն բաշ-
 39 խէ, ու երկինքը զանձ պիտի
 40 ունենաս, և եկուր իմ ետեւս:
 41 Անիկայ երբոր առ բանը ըսց-
 42 տրամեցաւ, ինչու որ շատ հա-
 43 բուստ էր: Եւ Յիսուս երբոր ա-
 44 նիկայ տրտմած տեսաւ, ըսաւ,
 45 Որչափ դժուար է անոնց որ հա-
 46 ըրտութիւն ունին, Աստուծոյ
 47 թագաւորութիւնը մտնել: Բան
 48 զի դիւրին է որ ուղար ասեղին
 49 ծախէ անցիկի, քան թէ հարուս-
 50 տը Աստուծոյ թագաւորութիւնը

- 26 մանէ : Եւ անոնք որ լսեցին ,
կ'ըսէին . Ալ ո՞վ կրնայ փրկուիլ :
27 Եւ ինքը ըսաւ . Մարդոց կող-
մանէ անկարելի եղած բաները
Աստուծոյ կողմանէ կարելի են :
28 Աւ Պետրոս ըսաւ . Ահա մենք
ամէն բան թողուցինք , և քու
29 ետեւեդ եկանք : Աւ անիկայ ը-
սաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , թէ յարգ մը չկայ որ
թողուց տուն , կամ ծնողք ,
կամ եղբայրներ , կամ կին , կամ
որդիներ Աստուծոյ թագաւորու-
30 թեան համար , Որ պիտի չառնէ
բաղմապատիկ աս տոնեկիս մէջ ,
և գալու աշխարհին մէջ յաւի-
տեանարան կեանքը :
31 Եւ տասուերկուք իր քովը
առնելով ըսաւ անոնց . Ահա մենք
Երուսաղէմ կ'ելլենք , և մարգա-
րէներուն ձեռքովը զրոգւայ մար-
դոյ համար բոլոր գրուածները
32 պիտի կատարուին : Ինչու որ հե-
թմասներուն պիտի մասնուի ,
ու ծաղը պիտի ըլլայ , և պիտի
նախատուի , ու պիտի թքեն ա-
33 նոր , Եւ պիտի ձեւեն ու սպան-
նեն անիկայ , ու երբորք օրը յա-
34 ղու-թիւն պիտի առնէ : Բայց
անոնք աս բաներէն մէկն ալ
չհասկըցան , ու աս խօսքը անոնց
մէ ծածկուած էր , և ըսած բա-
նէր չէին իմանար :
35 Աւ եղաւ որ երբ ինքը Երի-
թովն իջ մօտենար , կայր մը
ճամբուն քովը նստեր էր մուրա-
36 լու : Երբոր լսեց բաղմութեանը
անցիլը , հարցուց թէ Ի՞նչ է
37 ան : Եւ իրեն ըսին թէ՝ Յիսուս
38 Նազարէցին կ'անցնի : Աւստի ա-
ղաղակեց ու ըսաւ , Յիսուս
39 որդի Դաւթի՝ ողորմէ ինծի : Եւ
անոնք որ առջեւէն կ'երթային , կը
յանդիմանէին զանիկայ , որ լու է ,
բայց անիկայ ալ առելի կ'աղա-
ղակէր , իբրդի Դաւթի՝ ողորմէ
40 ինծի : Եւ Յիսուս կանկ առնե-
լով՝ հրաման ըրաւ որ զանիկայ
իրեն բերեն , ու երբոր անիկայ
մօտեցաւ , հարցուց անոր ու ը-
41 սաւ , Ի՞նչ կ'ու դես ու քեզի ը-

նեմ . անիկայ ալ ըսաւ . Տէ՛ր , որ
աչքերս բացուին : Եւ Յիսուս
42 ըսաւ անոր . Թող բացուին , քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց : Եւ իս
43 կոյն անոր աչքերը բացուեցան ,
ու անոր ետեւէն կ'երթար , և
փառք կու տար Աստուծոյ ,
բոլոր Ժողովուրդն ալ տեսնելով՝
զԱստուած կը գովաբանէին :

ԳԼ . ԺԹ .

Եւ մանեղով Երիթովի մէջէն 1
կ'անցնէր : Եւ ահա մարդ մը Խա , 2
անուշը Զաքէոս ըսուած , որ մաք-
սապեաւ էր , ու հարուստ մէկ մն-
էր : Եւ կ'ուղէր տեսնել թէ ո՞վ է 3
Յիսուսը , ու բաղմութեան չէր
կրնար , ինչու որ հասակով կարճ
էր : Եւ առաջ վազեց ու Ժանաւ 4
թղենիի մը վրայ ելաւ , որ զանի-
կայ տեսնէ , ինչու որ անիկ պիտի
անցնէր : Աւ երբոր Յիսուս ան 5
տեղը եկաւ , վերնայելով զանիկայ
տեսաւ , ու ըսաւ անոր . Զա-
քէոս , շուտ բռէ , առիկ վար ի-
ջիր , ինչու որ պէտք է ինծի ա-
սօր քու տանդ կենալ : Եւ ար- 6
տաբաղով վար իջաւ , և ուրախու-
թեամբ ընդունեց զանիկայ : Եր 7
բոր ամէնն ալ տեսան , կը տարտի-
ջէին ու կ'ըսէին թէ՝ Կեղաւոր
մարդու քով մտաւ իջևան ընե- 8
լու : Եւ Զաքէոս կայնեցաւ ու
ըսաւ Տէ՛ր , Տէ՛ր , ահա իմ ու-
նեցածիս կէտը աղքատներուն
կու տամ , ու թէ որ զրոգարու-
թեամբ մէկու մը զրկանք ըրած
եմ , չորեքպատիկ կը հատուցա-
նեմ անոր : Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 9
նոր . Այսօր աս տանը փրկութիւն
եղաւ , ինչու որ ասիկայ ալ Աբ-
րահամի որդի է : Վասն զի Որ- 10
դին մարդոյ եկաւ որ կորսուածը
գտնուէ ու փրկէ :

Աւ երբոր անոնք աս բաները 11
կը լսէին , առաւի մըն ալ ըսաւ իր
Երուսաղէմ մօտենալուն համար ,
և անոնց անանկ կարծելուն հա-
մար՝ թէ շուտ մը Աստուծոյ
թագաւորութիւնը պիտի յայտ-
նուի : Աւստի ըսաւ . Մէկ աղ- 12

նուական մարդ մը հեռու երկիր
գնաց իրեն թագաւորութիւն
13 առնելու և դառնալու : Եւ
իր տառը ծառաները կանչելով՝
տառը մնաց տուաւ անոնց , ու
լուաւ անոնց . Բանեցուցէք ասոնք :
14 մինչև որ ես գամ : Եւ անոր քու
ղաքացիները զանկիայ կ'առէին ,
ու դեսպաններ խրկեցին անոր
ետեւէն , ըսելով թէ՝ Չինք ուղեր
որ ստիկայ մեր վրայ թագաւոր
15 լուծիւն ընէ : Աւ եղաւ որ երբ
անիկայ թագաւորութիւնը առ-
նելով ետ դարձաւ , իրեն կանչել
տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ
ստիկը տուեր էր , որ գիտնայ
16 թէ ով ինչ շահ ըրած է : Եւ
առջինը եկաւ ու ըսաւ . Տէր՝
քու մնաց տառը մնացած ըրաւ :
17 Եւ ըսաւ անոր . Ապրին՝ բարի
ծառայ , Կովհեռու քիչ բանին
մէջ հաւատարիմ եղաւ , տառը
քաղաքի վրայ իշխանութիւն ու-
18 նեցիր : Աւ երկրորդը եկաւ ու
ըսաւ . Տէր՝ քու մնաց հինգ
19 մնաց շահ ըրաւ : Եւ ըսաւ ա-
նոր . Գռն ալ հինգ քաղաքի
20 վրայ եղիր : Եւ ուրիշ մը եկաւ
ու ըսաւ . Տէր՝ անոք քու մնաց
որ թաշկինակի մէջ ծրարած կը
21 պահէի . Քանիկ կը վախճայի
քեզի , ինչու որ գռն խիստ
մարդ մըն ես , չէրած բանդ կը
վերցնէս , ու չտրմանածդ կը
22 հնձես : Եւ անիկայ ըսաւ անոր .
Քու բերնէդ քեզ պիտի դա-
տեմ՝ ով չար ծառայ . գիտէիր
որ ես խիստ մարդ մըն եմ , չը-
գրած բանս կը վերցնեմ , ու
23 չտրմանածս կը հնձեմ . Եւ ին-
չու համար իմ ստակս սեղանա-
ւորներուն չտուիր , որ ես եկած
ատենս շահովը առնէի անիկայ :
24 Եւ հոն կայնողներուն ըսաւ . Ա-
ռէք ատիկէ մնասը , ու տուէք անոր
25 որ տառը մնաց անի . (Եւ ըսին
իրեն . Տէր՝ անիկայ տառը մնաց
26 ունի .) Քանիկ կ'ըսեմ ձեզի , թէ
ամէն ունեցողին պիտի տրուի ,
ու չունեցողին ունեցածն ալ ան-
27 կէ պիտի առնուի : Բայց ան իմ

թշամաներս՝ որոնք չէին ուզիր
որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ ,
հոս բերէք , ու իմ առջև տայն
նեցէք : Եւ աս բաները խօսեցին 28
ետեւ , տուալ գնաց Երուսաղէմ
ելլելու :
Աւ եղաւ որ երբ Բեթփաւ 29
գէին ու Բեթանիային մօտե-
ցաւ , դէպ ի ան լուր՝ որ Չի-
թենեայ ք- կ'ըսուի , իր աշա-
կերաներէն երկուքը իրկեց , Եւ 30
ըսաւ . Գացէք ձեր գիմարը եղած
պէտ՝ պիտի գտնէք կապուած
աւանակ մը , որուն վրայ բնաւ
մարդ մը նստած չէ . արձրկեցէք
անիկայ ու բերէք . Եւ թէ որ 31
մէկը ձեզի հարցնէ՝ թէ ինչու
կ'արձրկէք , ասանկ ըսէք անոր ,
թէ Տէրովը պէտք է : Երբոր գա- 32
ցին անոնք որ խրկուեցան , ինչ
պէս որ իրենց զուգեր էր՝ գտան :
Աւ երբոր աւանակը կ'արձրկէին , 33
անոր տէրերը ըսին անոնց . Ին-
չու կ'արձրկէք աս աւանակը :
Անոնք ալ ըսին . Տէրովը պէտք 34
է . Եւ զանկիայ Յիսուսին բե- 35
րին , ու իրենց հանդերձները ա-
ւանակին վրայ ձգելով՝ Յիսուսը
հեծցուցին : Աւ երբոր կ'երթար , 36
իրենց հանդերձները ձաժուռն
վրայ կը փռէին : Աւ երբոր ալ 37
մօտեցաւ , և Չիթենեայ լուա-
նը զաւ ի վայրէն կ'իջներ , ա-
շակերտներուն բոլոր բազմու-
թիւնը սկսաւ ուրախութեամբ
ղլխառուած օրհնել բարձր ձայ-
նով ան բոլոր հրաշքներուն հա-
մար՝ որ տեսեր էին . Աւ կ'ըսէ 38
ին . Օրհնեալ է աս թագաւորը
որ Տէրովը անուանով կազայ ,
երկինքի մէջ խաղաղութիւն , ու
փառք բարձրութեան մէջ : Եւ 39
բազմութեանը մէջէն փախեցի
ներուն մէկ քանիները ըսին ա-
նոր . Վարդապետ՝ աս քու աշա-
կերտներդ յանդիմանէ : Եւ ա- 40
նիկայ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ անոնց . Չեզի կ'ըսեմ , թէ
որ ասոնք լուս կենան , քարե-
րը պիտի ազադակեն :

- 41 Ու երբոր մօտեցաւ, քաղաքը
տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ՝ և
42 ըսաւ. «Գանձ աւ քու օրուանդ
մէջ՝ զիտնայիր քու խաղաղութեան
թիւնդ. բայց հիմա ծածկուե-
43 ցաւ քու աշքերէդ: Ինչու որ
օրերդ պիտի գան քու վրայդ, որ
թշնամիներդ քու բոլորովեքդ
պատնէշ պիտի շինեն, ու քեզ
պիտի պաշարեն, և ամէն կողմէ
44 քեզ նեղը պիտի ձգեն, Եւ հիմ-
նայատակ պիտի ընեն քեզ ու
քու մէջդ եղած զաւակներդ,
և քար մը քարի վրայ ամենեւին
պիտի շխալուան քու մէջդ, անոր
համար որ չճանչցար քու այցե-
լութեան ժամանակդ:»
45 Եւ տաճարը մաներով՝ սկսաւ
գութս հանել անոր մէջ ծախող
46 ներք և գնողները. Եւ ըսաւ
անոնց. «Գրուած է թէ՛ Իմ տունս
աղօթքի տուն է, բայց դուք ա-
տիկայ աւաղաններու այր ըրիք:»
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ
կը տրվեցրնէր. բայց քահանայա-
պետները ու դպիրները և ժողո-
վուրդին գլխաւորները կը ժրնա-
ւէին թէ ինչպէս կորսընցրնեն
48 զանիկայ, Ու Բան Տէ չէին կրնար
գտնել թէ ինչ ընեն. Ինչու որ
բոլոր ժողովուրդը անոր կա-
պուեր էին մոիկ ընելու:

ԳԼ. Ի

- 1 Ու եղաւ որ ան օրերուն մէկը՝
երբոր տաճարին մէջ ժողովուրդ
գին կը սարկեցրնէր, և աւետա-
րանը կը քարոզէր, քահանայա-
պետները ու դպիրները ծերե-
րուն հետ մէկտեղ վրայ հասան,
2 Եւ անոր խօսեցան՝ ըսելով.
Չուզէ մեզի ինչ իշխանութիւ-
նով կ'ընեն ատ քաները, կամ
մի է ատ իշխանութիւնը քեզի
3 աւաղը: Պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոնց. «Ես ալ ձեզի բան
մը հարցրեմ, և ըսէք ինձի.
4 Յովհաննէսին մկրտութիւնը եր-
5 կինքէն էր՝ թէ մարգարէ: Եւ
անոնք մէջերնին խորհեցան՝ ու
6 ըրին. «Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն,

պիտի ըսէ: Հապա ինչու չհա-
ւատացիք անոր. իսկ թէ որ ը-
սենք՝ Մարգարէ: Բոլոր ժողո-
վուրդը մեզ պիտի քարկածեն.
Ինչու որ հասարակ համարուած են
թէ Յովհաննէս մարգարէ եր:
Եւ պատասխան տուին՝ թէ չեն 7
գիտեր ուսկից եր: Եւ Յիսուս 8
ըսաւ անոնց. «Ես ալ ձեզի չեմ
քսեր թէ ինչ իշխանութիւնով
կ'ընեմ աւ քաները:»

Միտաւ աւ առակը զուցեկ ժո 9
ղովուրդին. Մէկ մարդ մը այգի
անկեց, և զանիկայ մշակներու
յանձնեց, ու ինքը օտար երկիր
երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց:
Եւ ատենին ծառայ մը խրկեց 10
մշակներուն, որ այգիին պուղեն
անոր տան իսկ մշակները ծեծե-
ցին զանիկայ, ու պարապ ճամ-
բեցին: Եւ ուրիշ ծառայ մըն 11
ալ խրկեց, իսկ անոնք զանիկայ
ալ ծեծեցին, անարգեցին ու
պարապ ճամբեցին: Ու երրորդ 12
մըն ալ խրկեց, իսկ անոնք զա-
նիկայ ալ վիրաւորեցին ու դուրս
հանեցին: Ան ատենը այգիին 13
տէրը ըսաւ. «Ի՞նչ ընեմ. իմ սի-
րելի որդիս խրկեմ, գուցէ զա-
նիկայ տեսնելով աճնան: Բայց 14
մշակները երբոր տեսան զանի-
կայ, իրարու հետ խորհուրդ ը-
րին՝ ըսելով. «Անիկայ է ժառան-
գը, եկէք զանիկայ սպաննենք՝
որ ժառանգութիւնը մերը ըլլայ:»
Եւ զանիկայ այգիէն դուրս հա- 15
նեցին ու սպաննեցին. ուստի այ-
գիին տէրը ինչ պիտի ընէ ա-
նոց. Պիտի գայ ու կորսընցը 16
նէ ան մշակները, և այգին ու-
րիշներու պիտի տայ: Երբոր աւ
լուցին, ըսին. «Բաւ լիցի: Եւ 17
ինքը անոնց նայելով՝ ըսաւ. «Հա-
պա ինչ է աւ գրուածը, թէ
Ան քարը՝ որ շինողները անար-
գեցին, անիկայ անկիւնին գլու-
խը եղաւ: Ամէն ո՞վ որ ան քա- 18
րին վրայ իննայ՝ պիտի կոտորի,
և որո՞ւ վրայ որ իննայ՝ պիտի
փտրէ զանիկայ: Եւ քահանա- 19
յապետները ու դպիրները կը

19 փնտռէին թէ ինչպէս նոյն ժա-
ման ձեռք զարնէն անոր, բայց
ժողովուրդէն վախցան, քանզի
խնայան որ ան առաւիր իրենց
համար ըսաւ:

20 Աւ երբ յարճար ապէնի սոյա-
սերով իրիկեցին քանի մը խա-
բեբայ մարդիկ՝ որոնք կեղծա-
ւորութեամբ ինքզինքնին արդար
կը ձեացրնէին, որ անիկայ խօս-
քով բռնեն՝ տէրութեան և կու-
սակալին իշխանութեանը դանի:

21 Կոյ մասնէլու: Աւ անոր հար-
ցուցին ըսելով. Վարդապետ՝
գիտենք որ շտապ կը խօսիս ու
կը սորվեցնես, և աշառութիւն
չես ընէր, հապա ճշմարտու-
թեամբ Աստուծոյ ճամբան կը

22 սորվեցնես: Մեզի արժան է
կոյսրին տուրք տալ, թէ չէ:

23 Եւ անոնց խորամանկութիւնը
հասկնալով՝ ըսաւ անոնց. Ինչ

24 չու զիս կը փորձէք. Յուցուցէք
ինծի գահեկան մը: Որուն պատ-
կերը ու գիրը ունի իշխան: Պա-
տասխան տուին ու ըրին. Կայս-

25 րինք: Եւ ինքը ըսաւ անոնց,
Աւրեմն ան որ կայսրինն է՝ կայս-
րին տուէք, և ան որ Աստու-

26 ծոյն է՝ Աստուծոյ պառ-
նէլ չկոցան անիկայ խօսքով մը բռ-
նել ժողովուրդին առջևը, ու
զարմանալով անոր պատասխանին
վրայ՝ լուռ կեցան:

27 Եւ սաղազեցինքնէն անոնք
եկան, (որոնք հակառակութիւն
կ'ընէն՝ թէ յարութիւն չկայ)

28 և անոր հարցուցին՝ Ըսելով.
Վարդապետ՝ Մովսէս մեզի գրեց,
Թէ որ մէկուն եղբայրը կնիկ
ունենալով՝ մեռնելու ըլլայ, ու
մեռած ասնոր զաւակ չունէ-
նայ, անոր եղբայրը առնէ ան
կնիկը, և իր եղբորը զաւակ հա-

29 նէ: Արդ՝ եօթը եղբայրներ կա-
ցին, ու առջինը կնիկ մը առ-
նելով՝ զաւակ չունեցած մեռաւ:

30 Երկրորդն ալ առաւ ան կնիկը,
և ինքն ալ մեռաւ առանց զա-

31ւակի: Երրորդն ալ առաւ զա-
նիկայ, նմանպէս եօթն ալ, ու

զաւակ չձգեցին ու մեռան: Աւ 32
մեռնէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ:

33 Աւրեմն յարութեան ատենը ա-

34 նոցմէ որուն կնիկը սիրտ ըլլայ,
ինչու որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
ունեցան: Եւ Յիսուս պատաս-

35 խան տալով՝ անոնց ըսաւ. Ար-

աշխարհիս որդիքը կնիկ կ'առ-

36 նեն ու երկան կը արուին: Բայց

37 անոնք որ արժանի սիրտ ըլլան
ան աշխարհին հասնելու, ու մե-

38ռէքնրէն յարութիւն առնե-

39 լուն, ոչ կնիկ կ'առնեն և ոչ
երկան կը արուին. Որովհետեւ

40 ալ չեն կրնար մեռնիլ, քանզի
հրէշտակներուն հաւատար են,

41 ու Աստուծոյ որդիք են, ինչու
որ յարութեան որդիք են: Բայց

42 մեռէքներուն յարութիւն առ-

43 նելը Մովսէսն ալ իմացուց մա-

44րէնիկին պարգո-թեանը մէջ, երբ
կը կոչէ Տէրը՝ Վերահասին Ար-

45տուածը, ու Գահադին Ար-

46տուածը, և Յակոբին Աստուա-

47ծը: Աւ Աստուած մեռէքներուն

48 Ապրիստը չէ, հապա կենդանի-

49 ներուն. ինչու որ ամէնը անոր
կենդանի են: Եւ գայիտներէն մէկ

50 քանին պատասխան տուին ու ը-

51սին. Վարդապետ՝ աղէկ ըսիր:

52 Աւ ալ մէկը համարձակութիւն

53 չէր ընէր անոր բան մը հարցը-

54 նելու:

55 Եւ ըսաւ անոնց. Ի՞նչպէս

56 կ'ընեն թէ՝ Բրիստոս Դաւիթին
որդին է. Եւ ինքը Դաւիթ Սաղ-

57 մաներուն գրքին մէջն կ'ըսէ.

58 Տէրը իմ Տէրոջն ըսաւ. Նստէ

59 իմ աջ կողմն, Մինչև որ քա-

60 թ ճնամկներդ ստերուդ պա-

61 տուտդան ընեմ: Աւրեմն Դա-

Թուները, և ընթերցներու մէջ
47 առաջին բաղմոցները. վրանք որ
բնարիներուն տաները կ'ու-
տեն, ու ճարգոյ երևնալու հա-
մար աղօթքը կ'երկընդրեն. ա-
մանք աւելի դատապարտութիւն
պիտի ընդունին:

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու նայելով՝ տեսաւ հա-
րուսաները որ իրենց ընծաները
2 գանձանակը կը ձգէին: Մէկ
տնանկ սրբեալի մէջ ալ տեսաւ,
3 որ հան երկու լուսայ ձգեց: Ու
լսաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի,
որ աս աղքատ սրբեալին ամէնէն
4 աւելի ձգեց: Ինչու որ ամէն ա-
նոնք իրենց աւելցածէն Աստու-
ծոյ ընծաներուն մէջը ձգեցին,
բայց ասիկայ իր չբաւորութե-
նէն բոլոր իր աւելցած ապրուս-
տը ձգեց:

5 Ու երբոր մէկ քանիններ տա-
ճարին համար կ'ըսէին, թէ Գեղե-
ցիկ քարերով ու նուէրներով զար-

6 դարուած է, լսաւ. Այո բաները
որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան՝
որ ան ատենը քար մը քարի վրայ

7 պիտի չմնայ՝ որ չբակուի: Հար-
ցուցին իրեն ու լսին. Այոքա-
պեմ՝ երբ պիտի ըլլան ատ բա-
ները, և ի՞նչ է նշանը՝ երբոր

8 ատ բաները պիտի ըլլան: Ան ալ
լսաւ. Զգոյշ կեցէք՝ չխաբուիք.
ինչու որ շատերը պիտի գան
իմ անունովս՝ ու ըսեն, թէ Ես

եմ Քրիստոսը. ու ժամանակը
մօտեցած է, ուրեմն անոնց ետե-

9 ւէն չերթաք: Բայց երբոր լէք
պատերազմներ և խռովութիւն
ներ՝ մի վախճաք. ինչու որ պէտք

է առաջ աս բաները ըլլան,
10 բայց վախճանը խորոյն չէ: Ան
ատենը լսաւ անոնց. Աղգալ-
գի վրայ պիտի ելէ, ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան

11 վրայ. Եւ տեղ տեղ մեծ երկ-
րաշարժութիւններ պիտի ըլ-
լան, ու սովեր և մահատարածա-

մեր, նաև երկինքէն ստիպի
բաներ և մեծ նշաններ պիտի

ըլլան: Բայց աս ամէն բաներէն 12
առաջ՝ իրենց ձեռքերը ձեզի պի-
տի զարնեն ու հալածեն, և ժո-
ղովարաններու ու բանտերու
պիտի մատնեն, և իմ անունս
համար թագաւորներու ու կու-

սակալներու առջև պիտի տար-
ուիք: Եւ աս Բաները վերջը ձեզի 13
վկայութիւն մը պիտի ըլլայ: Ուս- 14
տի ձեր սրտին մէջը գրէք՝ որ

առաջուց չմոռնէք պատասխան
տալու վրայով: Վ ան զի ես ձեզի 15
բերան ու խնամութիւն պիտի

տամ, որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ, կամ դէմ կենալ ձեր ա- 16
մէն հակառակօրդները: Եւ պի-

տի մատնուիք ծնողքներէ, ու
եղբայրներէ, և ազգականներէ,
ու բարեկամներէ, ու ձեզմէ պիտի

սպաննեն. Եւ իմ անունս հա- 17
մար ամենուն ատենը պիտի ըլ-

լաք. Բայց մէկ մաղ մը ձեր գլխէն 18
պիտի չկտրուի: Չէր համբերու- 19
թիւնովը հոգինիդ պիտի ստա-

նայք: Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը 20
չորս կողմէն զօրքերով պատած,

ան ատենը գիտցէք որ անոր ա- 21
ւերու մօտ է: Ան ատենը շրէ-
տատանի մէջ եղողները՝ լեռները

թող փախչին, ու անոր մէջ է-
ղողները թող հեռանան, և ա- 22
նոնք որ ագարակներն են, թող

չմտնեն անոր մէջը: Վ ան զի ան 23
օրերը վրէժխնդրութեան օրեր

են, որ բոլոր գրուածները կա- 24
տարուին: Բայց վայ ան օրերը

յոյի եղողներուն ու ծիծ տուող
ներուն. ինչու որ մեծ նեղու- 25
թիւն պիտի ըլլայ երկրին վրայ,

ու բարկութիւն պիտի լինի, և բոլոր
ազգերուն մէջ գերի պիտի տար- 26
ուին, ու Երուսաղէմ ազգերուն

տօնի կոխան պիտի ըլլայ, մին-
չև որ ազգերուն ժամանակները

լրնանան: Ու արեգակին և լուս- 27
նին ու աստղերուն վրայ նշան-
ներ պիտի ըլլան, ու երկրի վրայ
ազգերը ապշութեամբ պիտի

տաղնային, և ծովը ու արե-
 26 ները պիտի գտան. Սարգսյ
 սիրտերը պիտի նուազին իբեհ
 վախէն և աշխարհի վրայ գաղա-
 բաներուն ազատեւն. ինչու որ
 երկինց զօրութիւնները պիտի
 27 շարժին: Եւ ան տառերը պիտի
 տեսնեն Որդին մարդայ ամպի
 մէջ եկած, զօրութիւնով ու
 28 մեծ փառքով: Ու երբոր առ բա-
 ները սկսին ըլլալ, ելէք՝ ու գլուխ
 նիզ բարձրացուցէք, ինչու որ
 ձեր փրկութիւնը մօտ է:
 29 Եւ առաւի մը ըսաւ անոնց,
 Տեսէք թզենինու ամէն ծառերը,
 30 Երբոր կը բողբոջին, տեսներով
 գուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ
 31 ամառը մօտ է: Նոյնպէս ալ
 գուք երբոր առ բաները եղած
 տեսնէք, գիտցէք որ Աստուծոյ
 32 թագաւորութիւնը մօտ է: Զըշ-
 մարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ առ աղ-
 քը պիտի չանցնի, մինչև որ առ
 33 ամէն բաները ըրան: Երկինքը
 ու երկիրը պիտի անցնին, բայց
 իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանց-
 34 նին: Իսկ գուք զգուշացէք ձեր
 անձերուն, չըլլայ որ սիրտերնիզ
 կերուխումով ու գիւնովութիւ-
 նով և աշխարհային զբաղմունք-
 ներով ծանրանայ, ու յանկար-
 ծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի:
 35 Վասն զի բոլոր երկրին երեսը
 բնակողներուն ամենուն վրայ ու-
 ըրգայլթի մը պէս պիտի հասնի:
 36 Ուստի արթուն կեցէք, և առ
 մէն ատեն աղօթք ըրէք, որ ար-
 Ժանի ըլլաք ան բոլոր ըլլալու
 բաներէն ազատուելու, և Որ-
 քույ մարդոյ առջև կայնելու:
 37 Ու ցոյցները տաճարին մէջ
 կը սորվեցնէր, և գիշերները
 կ'ելէր Չիթենեաց ըսուած լեւո-
 38 կը կենար: Եւ բոլոր ժողովուրդը
 տառուանց կանուխ իրեն կ'եր-
 թային տաճարը՝ իր խօսքէն ըսե-
 լու:

ԳԼ. ԻԲ

1 Բարդաբակերաց տօնը մօտե-
 2 ցաւ՝ որ Զատիկ կ'ըսուէր. Եւ

քահանայապետները ու գլխե-
 ները կը փնտռէին թէ ինչպէս
 տարնեն զանիկայ, քանզի ժա-
 ղովուրդէն կը վախճային:

Եւ Ստատնան Իսկորիովացի 3
 մականուանեալ Յուդային ներսը
 մտաւ, որ անիկայ տառաւերկու-
 քին համբանքէն էր: Եւ գնաց 4
 քահանայապետներուն ու իշ-
 խաններուն հետ խօսք ըրաւ թէ
 ինչպէս զանիկայ մատնէ անոնց:
 Անոնք ալ ուրախացան, և խա- 5
 տացան անոր ստակ տալ: Ու 6
 ինքը վրան առաւ, և պատահու-
 թիւն մը կը փնտռէր որ զանիկայ
 մատնէ անոնց՝ առանց բազմու-
 թեանը ժողովուրդէն:

Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ, 7
 որուն մէջ պէտք էր զատիկը մը
 թել: Ու խրիեց Պետրոսը և 8
 Յովհաննէսը՝ ու ըսաւ, Գացէք
 պատրաստեցէք մեզի զատիկը՝ որ
 ուտենք: Անոնք ալ ըսին անոր, 9
 Ուր կ'ուզես որ պատրաստենք:
 Եւ ըսաւ անոնց, Ահա երբոր 10
 քաղորդ մտնէք, ձեզի մարդ մը
 պիտի պատահի որ առաին Լրաց
 ջուրն ստիք մը կը տանի, անոր
 ետեւէն գացէք ան տունը՝ ուր
 որ ինքը կը մօնէ. Եւ ան տանը 11
 տիրոջը ըսէք, Վարդապետը կ'ը-
 սէ քեզի, Ուր է օթեանը՝ որ
 հոն աշակերտներուս հետ մէկ
 տեղ զատիկը ուտեմ: Ան ալ 12
 ձեզի դարդարուած մեծ վերնա-
 տուն մը պիտի ցուցնէ, հոն
 պատրաստեցէք: Եւ պայցին գը- 13
 տան ինչպէս որ իրենց ըսաւ,
 ու զատիկը պատրաստեցին:

Ու երբոր Ժամը հասաւ, տե- 14
 զան նստաւ, և տառաւերկու
 առաքեալները իր հետը: Ու Ը- 15
 սաւ անոնց, Փափաքելով փափա-
 քեցոյ որ առ զատիկը ձեզի հետ
 ուտեմ իմ չարչարուէնս առաջ:
 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ ալ բնաւ 16
 ասկէ պիտի չուտեմ՝ մինչև որ
 Աստուծոյ թագաւորութեանը
 մէջ կատարուի: Եւ գաւաթը 17
 առաւ՝ զահացաւ ու ըսաւ, Ա-
 ուէք ասիկայ՝ ու բաժնեցէք ձեր

- 18 մէջը : Ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ ,
որ բնաւ որթին բերքէն պիտի
չստեմ' մինչեւ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը գայ :
- 19 Եւ հայ առաւ' գոհացաւ ,
կորոց եւ տուաւ անոնց' ու բ-
ռաւ : Աս է իմ մարմինս , որ ձե-
զի համար տրուած է . ասիկայ
- 20 ըրէք զիս յիշեալ համար : Կոյն
պէս ալ գաւաթը առաւ' ընթրի-
քէն ետեւ' ու բռաւ : Աս գա-
ւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնիս ,
որ ձեզի համար կը թափուի :
- 21 Բայց ահա' զիս մասնագին ձեռ-
քը խնձի հետ առ սեղանս է : Եւ
յիշաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ'
խնոր որ սահմանուած է , բայց
վայ ան մարդուն' որուն ձեռքովը
- 25 անիկայ կը մասնուի : Եւ անոնք
սկսան մէջիքնին հարցաւորա՞ծ ը-
նել . թէ իրենցմէ ով է' որ ան
բանը պիտի ընէ :
- 24 Վէժ մըն ալ եղաւ անոնց
մէջը' թէ իրենցմէ ով մեծ պիտի
սեպուի : Եւ անիկայ բռաւ ա-
- 25 նոց . Ազգաց թաղապետները ա-
նոց կը տիրեն , եւ անոնք որ
կ'իշխեն անոնց' բարերար կը կո-
- 26 շտին : Բայց դուք անանկ պիտի
չըլլաք . հապա ան որ ձեր մէջը
մեծ է' պզտիկէն պէս թող ըլլայ ,
եւ սառնարէք , սպասաւորին
- 27 պէս : Քանցի զվէ մեծը , սե-
ղան նստողը' թէ սպասաւոր .
չէ' որ սեղան նստողը , սակայն
էս ձեր մէջը սպասաւորի մը պէս
- 28 եմ : Եւ դուք անոնք էք' որ
միշտ խնձի հետ կը կենացիք իմ
- 29 փորձութիւններու մէջ . Ես ալ
ձեզի թափառաւիքս մը ուխտ
կ'ընեմ . ինչպէս որ իմ Հայրս
խնձի թագաւորութիւն մը ուխտ
- 30 բռաւ . Որ դուք իմ սեղանէս ու-
տէք ու փռէք իմ թագաւորու-
թեան մէջ , եւ աթոռներու
վայ նստիք' խորայնի տասուեր ,
կու ցեղերը գտուեր :
- 31 Եւ Տէրը բռաւ . Սիմոն Սիմոն'
ահա՛ Սատանան ձեզ փնտռեց ,
32 որ ցորենի պէս խաբբաւէ : Բայց
կը քեզի համար աղօթք ըրի' որ

քու հաւատքը չպակսի , եւ դուն
երբոր դարձի գաս , քու եղբայր
ներդ ալ հաստատէ : Իսկ ինքը 33
բռաւ անոր . Տէր' ես պատրաստ
եմ քեզի հետ բանոր երթալու
ալ , մեռնելու ալ : Եւ անիկայ 34
բռաւ . Քեարսս' քեզի կ'ըսեմ որ
այսօր հաւը պիտի յստի մինչեւ
որ դուն իրեք անգամ ուրանաս ,
ըսելով թէ' զիս չես ճանչնար :

Եւ բռաւ անոց . Երբոր ձեզ 35
խրկեցիս առանց քանիս ու պար-
կի եւ կօշկներու , բանի մը կա-
րօտ եղաք' Անոնք ալ բոխն . Բա 36
նի մըն ալ է , ետքը բռաւ . Բայց
չիմա ան որ քնակ ունի' թող
հէրը առնէ , նոյնպէս ալ պարկը ,
եւ ան որ թորչ չունի , թող կը
հանգերձը ծախէ , ու իրեն թուր
մը ծախաւ առնէ . Քանի կ'ը- 37
սեմ ձեզի , որ աս գրուած բանն
ալ պէտք է որ իմ վրաս կատա-
րաի . Եւ անօրէններու հետ սե-
ղանեցաւ . քանիկ լինէ որ խնձի
համար որոշուած է , կատարուե-
լու վրայ է : Անոնք ալ բոխն . 38
Տէր' ահա՛ հաւ երկու թուր կայ ,
ան ալ բռաւ անոց , Հերիք են :

Ու երբ իր սովորութեանը 39
պէս Չիմենեաց լեռը գնաց , ալ
շակերտներն ալ իր ետեւէն գա-
ցին : Երբոր ան տեղը հասաւ , 40
բռաւ անոց . Աղօթք ըրէք որ
փորձութեան մէջ չմոնէք : Եւ 41
ինքը անոնցմէ զատուեցաւ քար-
քնկէցի մը շարի , ու ծնկան վրայ
գալով աղօթք կ'ընէր , և կ'ը- 42
սէր . Հայր' թէ որ կ'ուզես աս
գաւաթը խնձմէ անցուր . բայց
չէ' թէ իմ կամքս' հապա քուկդ
թող ըլլայ : Բւ երկինքէն հրէշ 43
տակ մը երեցաւ անոր' եւ կը դո-
րացնէր զանիկայ , ու սաստիկ
նեղութեան մէջ ըլլալով' առեղի
յեբմուսանդութեամբ աղօթք կ'ը- 44
նէր : Եւ իր քրտիքը արիւնի
մեծ կաթիլներու պէս էր , որ գե-
տինը կը թափուէր :

Եւ աղօթքէն ելելով' աշա- 45
կերտներուն քով եկաւ , ու գը-
տաւ անոնք տրամաթեմէ . քնա-

46 ցած. Եւ ըստէ անոնց. Ինչո՞ւ
կը քնանայք. երբք ազօթք բրէք՝
որ փորձութեան մէջ չմոնէք:

47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր,
ա՛հա մէկ բազմութիւն մը, և
Յուդա ըստածն ալ տառուէր.
Կաթէն մէկը՝ անոնց առջեւէն
կ'երթար, ու Յիսուսին մօտե-
ցաւ որ զանիկայ համբուրէ:

48 Բայց Յիսուս ըստ անոր. Յու-
դա՛ համբուրելով կը մօտենա

49 Որդին մարդոյ: Երբոր անոր բո-
լորակէր եղաղները տեսան ինչ
որ պիտի ըլլար, բայն անոր.

50 Տէր՝ Թուրով զարնէ՞ք: Եւ ա-
նոնցմէ մէկը՝ քահանայապետին
ծառային զարկաւ, ու մէկդի

51 հանեց անոր ալ ականջը: Պա-
տարիան տուաւ Յիսուս՝ ու ը-
սաւ. Թա՛ղ տուէք մինչև տա-
տեղը, և դպաւ անոր ականջին՝

52 ու բժշկեց զանիկայ: Եւ Յիսուս
իր վրայ եկող քահանայապետնե-
րուն ու տաճարին իշխաններուն
ու ծէրերուն ըսաւ. Իբր թէ
աւազակի՞ վրայ ելաք տուրերով

53 ու բիրերով: Աճէն որ ձեզի հեռ
էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք
չղարկիք. բայց սոսէ ձեր ժամանա-
կը՝ ու խաւարին իշխանութիւնը:

54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին
ու քահանայապետին տունը մրտ-
ցուցին. Պետրոս ալ հեռուանց

55 անոր ետեւէն կ'երթար: Երբոր
կրակ վառեցին դաւիթին մէջ
ու մէկտեղ նստան, Պետրոս ալ

56 նստաւ անոնց մէջը: Այնչ աղա-
խին մը տեսնելով զանիկայ՝ որ
վառած կրակին քովը նստեր էր,
նայեցաւ անոր ու ըսաւ. Ասիկայ

57 ալ անոր հետն էր: Բայց Պետրոս
ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ.
Կնիկ՛ էս անիկայ չեմ՝ ճանչնար:

58 Եւ քիչ մը ետքը մէկ ուրիշ մը
տեսաւ զանիկայ ու ըսաւ. Դուն
ալ անոնցմէ ես. և Պետրոս ը-
սաւ. Եթա՞ր էս անոնցմէ չեմ:

59 Եւ ժամաւ մը չափ անցնելէն ե-
տեւ, ուրիշ մըն ալ կը պնդէր
ու կ'ըսէր. Յիսուսի տանկայ ալ
անոր հետն էր, ինչու որ Գալի-

լեացի է: Բայց Պետրոս ըսաւ. 60
Մարդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը զրու-
ցես դուն, և քանի որ իր խօսքը
բերանն էր, խիղի հաւը խօսե-
ցաւ: Եւ Տէրը դարձաւ. ու 61
Պետրոսին նայեցաւ. Պետրոս ալ
միտքը բերաւ Տէրոյն խօսքը՝ որ
իրեն ըսեր էր. Թէ Դեռ հաւը
չխօսած՝ իրէք անգամ պիտի ու-
րանաս զիս: Ու Պետրոս դուրս 62
ելլելով՝ դառնայէս լացաւ:

Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը 63
կը պահէին, ծաղր կ'ընէին զանի-
կայ, ու կը ծեծէին. Եւ անոր 64
աւելբը ծածկելով՝ անոր երեսին
կը զարնէին, ու կը հարցընէին
իրեն ըսելով. Կարգաբէացիր ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ: Եւ ու 65
քիչ շատ բաներ կը զրուցէին ի-
րեն հոցհոյելով:

Ու երբոր առաւ եղաւ՝ ժողը 66
վաւրդին ծերակոյտը, քահանա-
յապետները և դպիրները ժող-
վաւցան, ու տարին զանիկայ
իրենց ստիանը՝ և ըսին. Թէ որ
Քրիստոսը դուն էս, ըսէ՛ մեզի:
Ըսաւ անոնց. Թէ որ ձեզի ըսեմ 67
ալ, պիտի չհաւատայք. Եւ թէ 68
որ ձեզի Բան մը հարցընեմ, ինծի
պատասխան պիտի չտաք, ու ալ
չէ՞ պիտի արձակէք: Ասէ՛ ետեւ 69
Որդին մարդոյ Աստուծոյ զորու-
թեանը ալ կողմը պիտի նստի:
Եւ ամէնքը ըսին. Ուրեմն դուն 70
Աստուծոյ Որդի՞ն էս. ինքն ալ
ըսաւ անոնց. Դուք կ'ըսէք Թէ
ես եմ: Եւ անոնք ըսին. Աւրի՛նչ 71
պէտք է մեզի վկայութիւն, ին-
չու որ մենք մեզմէ ատոր բերնէն
լսեցինք:

ԳԼ. ԻԳ.

Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը 1
տաք ելլելով՝ տարին զանիկայ
Պիղատոսին. Ու սկսան անոր վը. 2
ըսելով ամբաստանութիւն ընել
և ըսել. Ասիկայ գտանք՝ որ Քե-
աղդը կը մուրցընէր, ու կայրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր, և իրեն
համար կ'ըսէր. Թէ ինքը Քրիս-
տոս ու թագաւոր է: Իսկ Պի- 3

զատու հարցուց անոր՝ ու ըսաւ .
 Հրէից թագաւորը դռն ես .
 անիկայ ալ պատասխան տուաւ
 անոր՝ ու ըսաւ . Դռն կ'ըսես :
 4 Ան ատենը Պիղատոս քահանա-
 յապետներուն ու ժողովուրդ-
 ներուն ըսաւ . Ես առ մարդուն
 վրայ մէկ յանցանք մը չեմ գտ-
 5 ներ : Բայց անոնք սոք կը կո-
 խէին ու կ'ըսէին . թէ Ժողո-
 վուրդը իրար կ'անցնէ , ու բո-
 6 լոր Հրէաստանի մէջ կը սորվե-
 ցնէ՝ Գալիլեայէն սկսած մինչեւ
 7 ե : Ու երբոր իմացաւ թէ Հե-
 րովդեսի իշխանութեան տակէն
 էր , զանիկայ Հերովդեսին խրկեց ,
 քանզի ան ալ ան օրերը Երու-
 սաղեմ էր :
 8 Եւ Հերովդէս երբոր Յիսու-
 սը տեսաւ , շատ ուրախացաւ .
 վասն զի ինքը շտանդմէ կը փա-
 փաքէր անիկայ տեսնելու . ինչու
 որ անոր վրայով շատ բաներ
 ըսած էր , և կը յուսար որ ան-
 9 կէ եղած նշան մը տեսնէ : Ու
 զատ խօսքերով հարցուփորձ կ'ը-
 նէր անոր . բայց անիկայ բնաւ
 իրեն պատասխան մը չտուաւ :
 10 Քահանայապետները ու դպի-
 ներն ալ կեցեր էին , և սատակ
 ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր
 11 վրայ : Իսկ Հերովդէս անարգեց
 անիկայ իր զօրականներուն հետ ,
 ու ծաղը ընելէն ետեւ՝ փա-
 ռաւոր հանգերձներ հազցուց
 անոր , և նորէն Պիղատոսին
 12 խրկեց : Ու ան օրը Պիղատոս և
 Հերովդէս իրարու հետ բարե-
 կամ եղան . որովհետեւ առաջ
 իրենց մէջը թշնամութիւն կ'ար :
 13 Եւ Պիղատոս քահանայապետ-
 ները ու իշխանները և ժողո-
 14 վուրդը մէկտեղ կանչեց , Ու ը-
 սաւ անոնց . Առ մարդը առջնս
 բերեք՝ Ժողովուրդը մարտընտղի
 մը պէս . և ահա ես ձեր առ-
 ջնը քննութիւն ընելով՝ ատոր
 համար ձեր բրած ամբաստանաւ .

թիւններէն՝ յանցանք մը չգտա-
 15 ւաւ մարդուն վրայ . Ոչ ալ Հե-
 րովդէս , ինչու որ ձեզ անոր
 խրկեցի . և ահա ատիկայ մահու
 16 արժանի գործ մը ըսած չէ . Ու
 ընեմն պատիժ մը տամ ատոր՝ ու
 արձակեմ . (Իսկ անոնք 17
 պէտք էր որ մէկը արձակէ ա-
 նոնց .) Եւ բոլոր բաղմութիւ-
 18 նը մէկտեղ ազազակեցին ըսե-
 լով . Վերցուր ատիկայ՝ ու Բա-
 բարբառ արձակէ մեզի . (Որ ա-
 19 նիկայ քաղաքին մէջ եղած խռ-
 վութեան մը և մարդասպանու-
 թեան համար բանոր դրուած
 էր :) Եւ Պիղատոս Յիսուսը 20
 արձակել ազելով , նորէն խօսե-
 ցաւ անոնց : Բայց անոնք նորէն 21
 կ'ազազակէին ու կ'ըսէին . Խաչը
 հանէ ատիկայ՝ խաչը հանէ : Եւ 22
 ինքը երրորդ անգամ ըսաւ ա-
 նոնց . Բայց ի՞նչ չար դործ ը-
 բած է ատիկայ . ես ատոր վրայ
 մահու արժանի յանցանք մը
 չգտայ . ու ընեմն պատիժ մը տամ
 23 ատոր՝ ու արձակեմ : Իսկ անոնք 25
 մեծ ձայն ազազակեցաւ սոք կը
 կոխէին , ու կ'ուզէին որ անիկայ
 խաչուին . և անոնց ու քահանա-
 յապետներուն ձայները զօրաւոր
 եղան : Ու Պիղատոս վճռեց որ 24
 անոնց խնդիրքը ի գործ դրուի : 25
 Եւ անոնց ուղած ճաշիչ՝ որ խռ-
 վութեան և մարդասպանութեան
 համար բանոր դրուած էր , ար-
 ձակեց անոնց , և Յիսուսը իրենց
 կամոցը յանձնեց :
 Ու երբոր զանիկայ կը տանէին , 26
 Սիմոն Կիւրենացի ըստած մէկը
 բռնեցին՝ որ արաէն կու գար ,
 և խաչը անոր վրայ գրին՝ որ
 Յիսուսի ետեւէն բերէ : Ու ա-
 27 նոր ետեւէն կ'երթար մեծ բաղ-
 մութիւն ժողովուրդ , նաեւ կա-
 նանց , որոնք կ'ողջային ու կու-
 28 լային անոր համար : Եւ Յիսուս 28
 դարձաւ անոնց՝ ու ըսաւ . Ո՛վ
 Երուսաղէմի աղջիկներ՝ իմ վրաս
 մի ըսք , հապաւ ձեր անձերուն
 վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ
 29 լացէք : Ինչու որ ահա օրեր կու

գան՝ որանց մէջ պիտի ըսեն. Երա-
նի ամուսնութեան, և ան որովայն
ներուսն՝ որ չծնան, և ծիծերուսն՝
30 որ կաթ չտուին: Ան ատենը
պիտի սկսին ըսել լեռներուսն,
Սէր վրայ ինկէք, ու բլուրնե-
31 բուն, Մեզ ծածկեցէք: Վասն
զի թէ որ դաւար փայտին ասանկ
կ'ընեն, հապա չորին ինչ պիտի
ըլլայ:
32 Ուրիշ երկու չարագործներ
ալ բերաւեցան անոր հետք սարսն
33 նուերու: Երբոր Գազաթ ըս-
ուած տեղը գացին, հան խաչը
հանեցին զանիկայ, և ան չարա-
գործներն ալ մէկը ալ կողմէն՝
ու մէկայը ձախ կողմէն խաչեցին:
34 Եւ ըսաւ Յիսուս. Հայր՝ թա-
ղաթիւն տուր ատոնց, ինչու որ
չեն գիտեր ինչ կ'ընեն: Աւ անոր
հանգերծները բաժնեւելաւ ատեն
35 նին վիճակ ձգեցին: Եւ Ժող-
վուրդը կայներ կը նայէր. իշ-
խաններն ալ անոնց հետ կը նա-
խատէին զանիկայ ու կ'ըսէին.
Աւրիշները ազատեց, թող ինք
զինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ատի-
կայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ բնա-
36 րեալը: Ծաղը կ'ընէին անիկայ
զինուորներն ալ, ատլեր կու-
գային քացախ կը մատուցանէին
37 անոր, և կ'ըսէին. Թէ որ դուն
ես Հրէից թագաւորը, քու
38 անձդ ազատէ: Եւ գիր մը գը-
րուած էր անոր վրայ Յունա-
րէն ու Լատիներէն և Եբրայե-
ցերէն գիրերով, թէ Ասիկայ է
Հրէից թագաւորը:
39 Եւ ան կախուած չարագործ-
ներուն մէկը հայհոյութիւն կ'ը-
նէր անոր ու կ'ըսէր. Թէ որ
դուն Քրիստոսն ես, ազատէ քու
40 անձդ ու մեզ ալ: Իսկ միւսը
պատասխան տուաւ, և զանի-
կայ յանդիմանելով ըսաւ. Դուն
Աստուծոյ չես վախնար, որով-
հետեւ նոյն դատապարտութեան
41 մէջն ես: Աւ մէկը իրաւունքով,
քանզի ահա՛ մեր բրածներուն
արժանաւոր հատուցումը կ'առ-
նենք. Բայց ասիկայ մէկ գէշ

բան մը չըսաւ: Եւ ըսաւ Յի- 42
սուսն. Տէր՝ յիշէ զիս, երբոր
քու թագաւորութիւնովդ գաս:
Յիսուս ալ ըսաւ անոր. Ճշմաւ 43
բիւս կ'ըսեմ՝ քեզի. Դուն այսօր
իմ հետ դրախտին մէջը պիտի
ըլլաս:
Եւ Ժամը վեցին ատեններն էր, 44
ու բոլոր երկրին վրայ խաւար
եղաւ մինչև իններորդ Ժամը,
և արեւ խաւարեցաւ, և առ 45
ճարին վարագոյրը մէջտեղէն
պատուեցաւ. Եւ Յիսուս մեծ 46
ձայնով աղաղակեց՝ ու ըսաւ.
Հայր՝ քու ձեռքդ կ'աւանդեմ
իմ հոգին. ու երբոր աս ըսաւ,
հոգի տուաւ:
Եւ հարիւրապետը եղած բա 47
նը տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք
տուաւ ու ըսաւ. Իրաւքնէ աս
մարդը արդար էր: Եւ աս տե 48
սարանը գիտեալ համար Ժող-
վուած բոլոր բազմութիւնները,
եղած բաները տեսնելով՝ կուրծ-
քերնուս կը զարնէին ու ետ կը
դառնային: Ամէն իր ճանչու- 49
նէրն ալ հեռուն կայներ էին,
նոյնպէս ալ ան կնիկները որ իր
ետեկն եկեր էին Գալիլեայէն,
ու կը տեսնէին աս բաները:
Եւ ահա՛ մէկ մարդ մը Յով 50
սէփ անունով, որ խորհրդական
էր՝ բարի ու արդար մարդ մը,
(Ասիկայ անոնց խորհուրդին ու 51
գործքին հաւանութիւն տուած
չէր,) Հրէաներուն Արիմաթիա
քաղաքէն, որ ինքն ալ Աստու- 52
ծոյ թագաւորութեանը կը սպա-
սէր, Ասիկայ Պիղատոսին գնաց,
ու Յիսուսին մարմինը խնդրեց:
Եւ զանիկայ խաչէն իջեցնելով՝ 53
կտաւով փաթթեց, ու քարէ
փարսած գերեզմանի մը մէջ
դրաւ, որ հոն բնաւ մէկը չըլ- 54
լաւած չէր: Եւ ան օրը ուրբաթ
էր, ու շաբաթը պիտի սկսէր:
Եւ անոր ետեւէն գացին ան 55
կնիկները՝ որ իրեն հետ Գալի-
լեայէն եկած էին, ու տեսնե-
գերեզմանը՝ և թէ ինչպէս ա- 56
նոր մարմինը հոն դրուեցաւ: Եւ

գառնալով՝ խառնեիր ու եզեր պատրաստեցին, և շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ:

ԳԼ. ԻԴ

- 1 Ու մեկշաբթի օրը աւտուանց շատ կանուխ գերեզմանը եկան, ու բերին ան խառնեիրը որ պատրաստեր էին, և ուրիշ կնիներ
- 2 աւ անոնց հետ: Ու քարը գերեզմանէն մեկգի գլորացուած
- 3 գտան: Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին մարմինը հոն չգտան:
- 4 Ու եղաւ որ երբ անոնք աս բանին համար տարակուսանայ մէջ էին, ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հանգերձներով հասան
- 5 անոնց: Ու երբոր վախով լեցուած՝ երեսնից դէպ ի գետինը ծռեցին, ան ճարդիւք ըսին աւ անոնց. խնայեալ համար ողջը մեռելներուն հետ կը փնտռէք.
- 6 Հոս չէ ան, հապա յարութիւն առաւ. միտքերնիդ բերէք ինտոր խօսեցաւ ձեզի՝ երբոր դեռ
- 7 Գալիլեայի մէջ էր, Ըսելով, թէ Ուրբին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատուի, ու խաչը ելէ, ու երրորդ օրը
- 8 յարութիւն առնէ. Եւ միտքերնին բերին անոր խօսքերը:
- 9 Ու գերեզմանէն գառնալով աս ամէն բաները պատմեցին տասնութէկին, ու բոլոր ուրիշներուն:
- 10 Եւ էին Մարիամ Մագդաղէնացին, ու Յովհաննան, և Յակոբսին ճարլ Մարիամը, ու աւ անոնց հետ ուրիշներ ալ, որ աս բաները առաքեալներուն պատմեցին:
- 11 Եւ անոնց առջև աւ փեղջիկը խօսքեր երևցաւ անոնց զուցածը, ու չէին հաւատար անոնց:
- 12 Բայց Պետրոս ելաւ վաղեց դէպ ի գերեզմանը, ու ծռելով նայեցաւ, և տեսաւ որ միայն կոտակները կը կենային, ու գնաց իր մտքին մէջ զարմանալով ան եղածին վրայ:
- 13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գեղ մը կ'երթաւ

յին, որ Երուսաղեմէն վաթսուն ասպարէզ հեռու էր, և անոր անունը Էմմաուս էր: Եւ անոնք կը խօսէին իրարու հետ աս բոլոր եղած անցքերուն վրայով: Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինքն ալ մօտենալով՝ հետեւին կ'երթար:

Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին, որ զինքը չճանչնան: Եւ բոլոր անոնց, ինչ է աս խօսքերը, որ քաղելով իրարու հետ կը խօսակցէր, ու տրամաւ ալ էք: Վատաստան տուաւ անոնցմէ մէկը՝ որուն անունը Վղէսիլաս էր, ու ըսաւ անոր. Դուն մինակ Երուսաղեմի մէջ կը կենաս, որ չես գիտեր թէ ինչեր եղան հոն աս օրերս: Եւ ինքը ըսաւ աւ անոնց, ինչ անոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրէցի Յիսուսին համար, ան որ Լատուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջև գործքով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ մը եղաւ. ինչպէս քահանայապետները ու մեր իշխանները մահուան դատաստանի մատնեցին անիկայ, և խաչը հանեցին: Իսկ մեք կը յուսայինք՝ թէ անիկայ էր որ Խորայէլը պիտի ապստէր, և աս ամենուն վրայ աս երրորդ օրն է՝ որ աս բաները եղան: Նաև մեր մէջէն մէկ քանի կնիկներ ալ մեզ զարմացուցին, որոնք առաւելանց կանուխ գերեզմանը գացին, Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու ըսին, թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ անիկայ ողջ է: Եւ մերիններէն մէկ քանիններն ալ գերեզմանը գացին, ու անանկ գտան, ինչպէս որ ան կնիկները զրուցեցին, միայն թէ զինքը չտեսան: Ան ալ ըսաւ անոնց, Ո՞վ անմիտներ ու թուրասիրաներ հաւատարու ան բոլոր բաներուն, որ մարգարէները խօսեցան: Զէ որ աս բաներով պէտք էր Բրիստաի չարչարուիլ, և իր փառքը մտնել: Ու սկսելով Մովսէ:

28 սէն և բոլոր մարգարէներէն՝ կը
 մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն հա-
 մար բոլոր գիրքերուն մէջ գը-
 րած էր: Երբ որ մօտեցան ան
 գեղին՝ ուր որ կ'երթային, ինքն
 ալ կը ցուցնէր սրպէս թէ ա-
 լելի հեռու տեղ մը պիտի եր-
 29 թար: Բայց ստիպեցին զինքը
 ու բռնին: Մեր քովը կեցիր, ին-
 չու որ իրիկանը մօտ է, և օրը
 իջած է, և մօտ անոնց հետ
 30 կենալու: Ու եղաւ որ երբ ին-
 քը անոնց հետ սեղան նստաւ,
 հացը առաւ՝ օրհնեց, ու կրտ-
 31 րելով՝ տուաւ անոնց: Ան ատե-
 նը անոնց աչքերը բացուեցան,
 ու զինքը ճանչցան, և ինքը ա-
 32 նոնցմէ անեբեւոթ եղաւ: Ու ի
 բարու կ'ըսէին: Չէ որ սիրտեր
 նիս մեր ներսի գին կը բօրբո-
 քէր, երբ որ ինքը մեր հետը
 կը խօսէր ճամբուն մէջ, և գիր-
 քերը կը մեկնէր մեզի:
 33 Ու երան նոյն ժաման Երու-
 սաղէմ՝ դարձան, ու մէկտեղ
 ժողոված գտան տասնումէկը
 34 ու անոնց հետ եղովները, Որոնք
 կ'ըսէին, թէ Իրաւցընէ Տէրը
 յարութիւն առաւ, ու Սիմոն
 35 երեցաւ: Եւ իրենք պատմեցին
 ինչ որ ճամբուն վայ եղաւ, և
 թէ ինտոր ինքզինքը իրենց ճանչ-
 ցուց՝ հացը կտրած ատենը:
 36 Եւ քանի որ աս բաները կը
 խօսէին, Յիսուս ինքը կայնեցաւ
 անոնց մէջտեղը՝ ու բաւ անոնց:
 37 Խաղաղութիւն ձեռն: Բայց ա-
 նոնք զարհուրելով կը վախնային,
 ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը
 38 տեսնեն: Եւ բաւ անոնց, Ին-
 չու խռոված էք, և ինչու սիր-
 տերնուդ մէջը խորհուրդներ կ'եւ-
 39 լեն: Տեսէք ձեռքերս ու ոտքե-
 րըս, որ ես ինքնա եմ, չօշափե-
 ցէք զիս՝ ու տեսէք, վասն զի
 ոգին՝ մարմին և ոսկորներ չու-

նենար, ինտոր որ զիս կը տես-
 նէք որ ունիմ: Եւ աս ըսելով 40
 ձեռքերը ու ոտքերը ցուցաւ ա-
 նոնց: Ու երբ որ տակաւին իջնայ 41
 ու բխում թեմէն չէին հաւատար-
 և զարմանքի մէջ էին, բաւ ա-
 նոնց: Ու տեղիք մը ունիք հոս: Այ 42
 նոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ
 ու մեղրախորխիս տուին իրեն:
 Եւ առաւ կերաւ անոնց առջևը: 43
 Եւ բաւ անոնց: Ասոնք էն ան 44
 խօսքերը որ ձեռի խօսեցայ՝ եր-
 բոր գեռ ձեր հետն էի, թէ
 Պէտք է որ կատարուի ան ամէ-
 նը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ ու-
 մարգարէներուն մէջ և սպումս
 ներուն մէջ ինծի համար գրուած
 էն: Ան ատենը անոնց միտքը 45
 բացաւ՝ որ գիրքերը հասկընան:
 Եւ բաւ անոնց թէ Ասանկ 46
 գրուած է, և ասանկ պէտք էր
 Քրիստոսին չարչարուիլ, ու եր-
 բօրդ օրը մեռելներէն յարու-
 թիւն առնել: Եւ անոր անու- 47
 նովը ապաշխարութիւն ու մե-
 ղաց թողութիւն քարոզուիլ բո-
 լոր ազգերու մէջ՝ Երուսաղէմէն
 սկսած: Ու գուք էք աս բանէ: 48
 Բուս վկաները: Եւ ահա ես իմ 49
 Հօրս խոտմանքը ձեր վրայ կը
 իրկեմ, բայց գուք Երուսաղէմ
 քաղաքիս մէջը նստեցէք, մինչե-
 որ վերէն զօրութիւն առնէք
 վրանիդ:
 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա 50
 հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր
 ցնելով՝ օրհնեց անոնք: Եւ է 51
 դաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր,
 զատուեցաւ անոնցմէ, ու վեր
 կ'եղէր երկինքը: Անոնք ալ եր- 52
 կրաղագութիւն ընելով անոր,
 մեծ ուրախութեամբ Երուսա-
 ղէմ դարձան, Եւ ամէն ատեն 53
 տաճարին մէջն էին, ու կը գո-
 վաբանէին և կ'օրհնէին ՂԱ-
 տուած:

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԲՍՏՅՈՎ ՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Այսպէս էր Բանը, ու Բանը
Աստուծոյ քովն էր, և Բանը
- 2 Աստուած էր: Անիկայ սկիզբէն
- 3 Աստուծոյ քովն էր: Ամէն բան
անով եղաւ, և առանց անոր
բան մը չեղաւ: Ինչ որ եղաւ:
- 4 Կեանքը անով էր, ու կեանքը
- 5 մարդոց լոյսն էր: Եւ լոյսը խա-
ւարի մէջ կը լուսաւորէր: ու
խաւարը անիկայ չհասկըցաւ:
- 6 Աստուծոյ խրկումը մարդ մը
կար, որուն անունը Յովհաննէս
էր: Անիկայ վկայութեան եկաւ,
որ Լոյսին համար վկայէ, որ ա-
մէնքը անոր միջոցովը հաւատան:
- 8 Ինքը չէր ան Լոյսը, հազա եկաւ
որ Լոյսին համար վկայութիւն
տայ:
- 9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր, որ
աշխարհ եկող բոլոր մարդիկը կը
լուսաւորէ: Ինչը աշխարհին
մէջն էր, և աշխարհն անով
եղաւ, ու աշխարհն անիկայ
- 11 չճանչցաւ: Իրեններուն եկաւ,
և իրենները զինքը չընդունեցին:
- 12 Բայց որոնք որ զինքը ընդունե-
ցին, անոնց իշխանութիւն տուաւ
Աստուծոյ որդիները ըլլալու, ու
որոնք կը հաւատան իր անուններ.
- 13 Որ անոնք ոչ արիւնի և ոչ մար-
մինի կամքէ՝ ոչ ալ մարդու
կամքէ, հապա Աստուծոյ ծնան:
- 14 Եւ Բանը մարմին եղաւ, ու մեր
մէջը բնակեցաւ, (և անոր փառ-
քը տեսանք, Հօրմէն միածնի
փառքին պէս,) շնորհքով ու
ճշմարտութիւնով լեցուն:
- 15 Յովհաննէս վկայեց անոր հա-
մար, և աղաղակեց բոլրով. Անի-
կայ է՝ որուն համար կը զընդէ՛ի:
Ան որ իմ ետեւէն կու գայ, ինծ.

մէ առաջ եղաւ. ինչու որ ինծմէ
առաջ էր: Եւ անոր լեցունու 16
թեմէն մենք ամէնքս շնորհք ա-
ւինք: շնորհքի տեղ: Ինչու որ 17
որէնքը Մովսէսին ձեռքովը արեւ-
ուեցաւ, Բայց շնորհքը ու ճշ-
մարտութիւնը Յիսուս Քրիստոս
սի ձեռքովը եղան: Ոչկը երբէք 18
զԱստուած տեսած չէ, Բայց միա-
ծին Որդին՝ որ Հօրը ծոյն է,
անիկայ պատմեց:

Ու Յովհաննէսին վկայութիւն 19
նը աս է, երբոր Հրէաները
Երուսաղէմէն քահանաներ ու
Ղետացիներ իրիկեցին որ հարցը-
նեն անոր, թէ Դուք ո՞վ ես:
Եւ անիկայ խոստովանեցաւ ու 20
չուրացաւ. խոստովանեցաւ՝ թէ
Ես Քրիստոսը չեմ: Ու հարցու- 21
ցին անոր. Հապա ի՞նչ, Եղիմէս
ես, և բաւ, Չեմ: Ան մարգա-
րէն ես, պատառիտան տուաւ.
Թէ Չէ: Ան ատենը բոլին անոր. 22
Դուք ո՞վ ես. շե՛ղ Թե՛ղ, որ պա-
տառիտան տանինք մեզ իրկողնե-
րուն. դուն ի՞նչ կըսես քեզի
համար: Ըսաւ. Ես անոր ձայնն 23
եմ՝ որ անապատին մէջ կը կան-
չէ. Շիտեցէք Տէրոյն ճամբան.
Ինտոր որ Եսայի մարգարէն ը- 24
սաւ: Եւ ան իրկուածները փա-
րիսեցին երէն էին. Ու հարցուցին 25
երէն բոլրով. Հապա ինչու մկր-
տութիւն կ'ընես, թէ որ դուք
Քրիստոսը չեմ, ու ոչ Եղիմէս, և ոչ 26
մարգարէն: Պատասխան
տուաւ անոնց Յովհաննէս՝ ու
ըսաւ. Ես չեմ կը մկրտեմ. բայց
ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք ան
չեք ճանչնար. Անիկայ է իմ է. 27
տեւէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ
եղաւ, որ ես արժանի չեմ անոր
կօշիկին կապը քակելու: Աս բա 28

ներք բեթաբարայի մէջ եղան
Յորդանանու անդիի կողմը, ուր
որ Յովհաննէսը կը կենար՝ ու կը
մկրտէր:

- 29 Հետեւեալ օրը Յովհաննէս տե-
տաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար,
և ըսաւ. Ահա Աստուծոյ Գառը,
որ աշխարհի մեղքը կը վերջընէ:
- 30 Արիկայ է՝ որուն համար ես կը
զուլցնի, իմ հոռեւ մարդ մը
կու գայ՝ որ ինձմէ առաջ եղաւ,
- 31 ինչու որ ինձմէ առաջ էր: Ու
ես զանիկայ չէի ճանչնար, բայց
անոր համար ես եկայ ջրով մկրտ-
եալու, որ անիկայ խորայելին
- 32 յայտնուի: Եւ Յովհաննէս վկա-
յութիւն տուաւ ըսելով. Թէ
կը տեսնէի Հոգին՝ որ աղաւնիի
պէս երկինքէն կ'իջնէր, ու անոր
կողմէ իր ճանչնար, բայց ան որ
զիս խրկեց ջրով մկրտելու, ինքը
ըսաւ ինձի. Որո՞ւ վրայ տեսնես
Հոգին, որ կ'իջնէ ու կը հանգչի
անոր վրայ, անիկայ է որ Սուրբ
- 34 Հոգիով կը մկրտէ: Ես ալ տե-
տայ ու վկայեցի թէ ասիկայ է
Աստուծոյ Որդին:
- 35 Հետեւեալ օրը դարձեալ Յով-
հաննէս կայնէր էր, և իր աշա-
36 կերաներէն երկուքը: Ու նայե-
լով Յիսուսին վրայ որ կը պտը-
տէր, ըսաւ. Ահա Աստուծոյ
- 37 Գառը: Եւ ըսեցին անկէ երկու
աշակերտները՝ երբոր կը խօսէր,
38 ու գացին Յիսուսին ետեւէն: Յի-
սուս երբոր դարձաւ՝ ու տեսաւ
անոնք որ իր ետեւէն կու գային,
ըսաւ անոնց. Ի՞նչ կ'ուզէք, ա-
նոնք ալ ըսին իրեն. Ռաբբի,
(որ Թարգմանուէրով՝ վարդա-
պետ ըսել է,) ո՞ւր է քու օժե-
- 39 ւանդ: Ըսաւ անոնց, Եկէք ու
տեսէք. եկան ու տեսան ուր
տեղ որ էր իր օժեւանդ. և ան
օրը անոր քովը կեցան, ինչու որ
- 40 Ժամը տասնին ատեններն էր: Սի-
մոն Պետրոսին եղբայրը Անդրէաս
ան երկուքէն մէկն էր, որ ըսեցին
Յովհաննէսէն, և անոր ետեւէն
- 41 գացին: Արիկայ նախ իր Սիմոն

եղբայրը կը գտնէ, և կ'ըսէ ա-
նոր. Գտանք Մեսիան, (որ Քրիս-
տոս կը Թարգմանուի,) Ու տա- 42
ըսաւ զանիկայ Յիսուսին քովը.
Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ.
Դուք ես Յովհաննէսի որդին Սի-
մոնը, դուք կեփաս պիտի ըսուիս,
որ Պետրոս կը Թարգմանուի:

Հետեւեալ օրը Յիսուս Գաղի 43
ըսաւ ելելէ ուզեց, և Փիլիպպոսը
գտնելով՝ ըսաւ անոր. Եկու՛ր իմ
ետեւս: Եւ Փիլիպպոսը Բեթ 44
սայիդայէն էր՝ Անդրէասին ու
Պետրոսին քաղաքէն: Փիլիպպոս 45
կը գտնէ Նաթանայէլը, և կ'ըսէ
անոր. Ահա՛ որուն համար Մովսէս
օրինաց մէջ գրեց, և մարգարէ-
ներն ալ, զանիկայ գտանք, այս-
իսկ Յիսուս Նազարէցին Յով-
սեփին որդին: Եւ Նաթանայէլ 46
ըսաւ անոր. Նազարէթէն կարե-
լի է որ աղէկ բան մը ըլլայ, ըսաւ
անոր Փիլիպպոս. Եկու՛ր ու տես:
Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթա 47
նայէլը՝ որ գէղ ի իրեն կու գար,
ըսաւ անոր համար. Ահա՛ իրաւ-
ցնէ խրայելացի մը, որուն
ներքը նենգութիւն չկայ: Նա 48
Թանայէլ ըսաւ անոր. Ուսկից
կը ճանչնաս զիս. պատասխան
տուաւ Յիսուս, ու ըսաւ անոր.
Դեռ Փիլիպպոսը քեզ չկոնշած,
դուն որ Թղէնիին տակն էիր,
ես քեզ տեսայ: Պատասխան 49
տուաւ Նաթանայէլ՝ ու ըսաւ
անոր. Ռաբբի՛, դուն ես Աստու-
ծոյ Որդին, դուն ես խրայելի
Թագաւորը: Յիսուս պատաս- 50
խան տուաւ և ըսաւ անոր. Ասոր
համար՝ որ քեզի ըսի թէ քեզ
Թղէնիին տակը տեսայ, կը հա-
ւատաս, ասկէ աւելի մեծ բաներ
պիտի տեսնես: Ու ըսաւ անոր, 51
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
ասկէ ետեւ պիտի տեսնէք եր-
կինքը բացուած՝ ու Աստուծոյ
հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու կ'իջ-
նեն Որդւոյ մարդոյ վրայ:

ԳԼ. Բ

- 1 Ու երբորդ օրը հարանիք մը
կար Գալիլեայի Կանայ քաղաքը,
2 և Յիսուսի մայրը հոն էր: Յի-
սուս ալ կանչուեցաւ ան հարս-
նիքը, ու իր աշակերտներն ալ:
3 Ու երբոր գինին պակսեցաւ,
Յիսուսին մայրը ըսաւ անոր,
4 Գինի չունին: Յիսուս ըսաւ ա-
նոր, Կնիկ՝ դուն իմ հետ ի՞նչ
բան ունիս, իմ Ժամանակս գեռ:
5 Հասած չէ: Իր մայրը սպասա-
ւորներուն ըսաւ. Ի՞նչ որ ձեզի
6 ըսէ, ըրէք: Հոն վեց հատ քա-
րէ կարամներ գրուած էին Հը-
րէից մարտւելու սովորութեանը
համեմատ, որ անոնց ամէն մէ-
կը երկու կամ իրէք մար քան
7 կ'առնէր: Յիսուս ըսաւ անոնց,
1 Եղուցէք աս կարամները ջրով,
ու լեցուցին անոնք մինչև բերաւ,
8 նը: Եւ ըսաւ անոնց, Հիմա
հանեցէք՝ ու սեղանապետին տա-
9 ըէք, անոնք ալ տարին: Ու սե-
ղանապետը երբոր գինի եղած
ջուրին համը առաւ, և չէր գի-
տեր ուսկից ըլլալը. (բայց ըս-
պասաւորները որ ջուրը քաշեր
էին, գիտէին.) սեղանապետը
10 կը խօսի փեսային, Ու անոր կ'ը-
սէ. Ամէն մարդ աղէկ գինին
առաջ կը մատուցանէ, ու եր-
բոր խմած կ'ըլլան, ան ատենը
ստորնադոյնը. բայց դուն աղէկ
գինին մինչև հիմա պահեցիր:
11 Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը աս
ըսաւ Գալիլեայի Կանայ քաղաքին
մէջ, և իր փառքը յայտնեց,
ու իր աշակերտները հաւատա-
ցին իրեն:
12 Ասկէ ետեւ Յիսուս Կափառ-
նայում լիցաւ, ինքը և իր մայ-
րը ու իր եղբայրներ և իր աշա-
կերտները, ու շատ օրեր հոն
չկեցաւ:
13 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր,
ու Յիսուս Երուսաղէմ՝ ելաւ:
14 Եւ տաճարին մէջ գտաւ տըջառ
ու ոչխար և աղաւնի ծախող-
ները, ու ստակ փխտողներն ալ

որ նստեր էին. Եւ չունէ խաւ 15
րազան մը շինելով՝ ամէնը տա-
ճարէն դուրս հանեց, ոչխարներն
ալ ու արջառներն ալ, և ստակ
փխտողներուն պղնձները ջրու-
ցան ըրաւ, ու սեղանները կոր-
ծանեց. Եւ աղաւնի ծախողն 16
րուն ըսաւ. Ասկէ վերջուցէք ա-
տոնք, իմ Հօրս տունը առու-
տուրի տուն մի՛ ընէք: Եւ իր 17
աշակերտները միտքերնին բերին
որ գրուած է. Քաւ տանդ, նա-
խանձը զիս կերաւ:

Ան ատենը պատասխան տաւ 18
ին Հրէաները ու լսին անոր,
Ի՞նչ նշան կը ցուցնես մեզի՝
որ աս բաները կ'ընես: Պատաս- 19
խան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ
անոնց, Քակեցէք աս տաճարը,
ու իրէք օրուան մէջ անիկայ
պիտի կանգնեմ: Եւ Հրէաները 20
ըսին, Քառասունուվեց տար-
ուան մէջ շինուեցաւ աս տաճա-
րը, և դուն իրէք օրուան մէջ
պիտի կանգնես անիկայ: Բայց 21
ինքը իր մարմնոյն տաճարին հա-
մար կ'ըսէր: Ուստի երբոր ինքը 22
մեռելունէն յարութիւն առաւ,
իւր աշակերտները միտքերնին բե-
րին թէ աս բանը ըսած էր, ու
հաւատացին գիրքին՝ և Յիսու- 23
սի ըսած խօսքին:

Ու երբոր զատիկի տօնին ա- 23
տենը Երուսաղէմ էր, շատ մար-
դիկ անոր ըրած հրաշքները տես-
նելով՝ հաւատացին անոր անուա-
նը: Բայց ինքը Յիսուս իր ան- 24
ձը անոնց չէր հաւատար, ին-
չու որ ինքը գիտէր ամէն ծար-
Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու 25
համար վարդաթիւն տայ իրեն,
քանզի ինքը գիտէր թէ ինչ կայ
մարդուն ներսի գին:

ԳԼ. Գ

Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը 1
կար՝ Նիկոդէմոս անունով, որ
Հրէից իշխան էր: Անիկայ գիւ 2
շերով անոր քովը եկաւ, և ը-
սաւ անոր, Ռաբբի՛ գիտենք որ
դուն Աստուծոյ վարդապետ ե-

կած եւ, ինչու որ մէկը չկրնար
 ընել առ հրաշքները՝ որ դաւն
 կ'ընեն, թէ որ Աստուած իր
 3 հետը չըլլայ: Պատասխան տուաւ
 Յիսուս և բաւ անոր, ճշմա-
 րիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, (թէ
 որ մէկ մարդ մը նորէն ծնանի,
 չկրնար Աստուծոյ թագաւորու-
 4 թիւնը տեսնել: Նիկողեմոս ը-
 սաւ անոր, ինորք մարդ մը կրնայ
 ծնանիլ, որ ձեռքացած է, հնարա-
 ւոր բան է որ նորէն իր մօրը
 5 որովայնը մտնէ ու ծնանի: Յի-
 սուս պատասխան տուաւ, ճըշ-
 մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի,
 (թէ որ մէկ մարդ մը ջուրէն ու
 Հոգիէն ծնանի, չկրնար Աս-
 6 տուծոյ թագաւորութիւնը մտն-
 ել: Մարմինէն ծնածը մարմին
 է, ու Հոգիէն ծնածը՝ հոգի է:
 7 Դաւն մի զարմանար որ քեզի ըսի,
 Պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ:
 8 Հովը ո՛ւր որ ուզէ՝ կը փչէ, և
 անոր ձայնը կը լսես, բայց չես
 գիտեր ուսկից կու գայ կամ
 ուր կ'երթայ, ասանկ ալ է ան
 ամէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի:
 9 Պատասխան տուաւ Նիկողեմոս
 ու ըսաւ անոր, Առ ի՛նչպէս
 10 կրնայ ըլլալ: Պատասխան տուաւ
 Յիսուս ու ըսաւ անոր, Դաւն
 Իսրայէլի Վէժ վարդապետ մըն
 էս, և աս բաները չէ՛ս գիտեր:
 11 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի,
 թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք,
 և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք,
 ու մեր վկայութիւնը չէք ըն-
 12 դունիր: Թէ որ երկրաւոր բա-
 ները ձեզի զրուցեցի՝ ու չէք հա-
 ւատար, ի՛նչպէս պիտի հաւա-
 տաք՝ թէ որ երկնաւոր բաները
 13 ձեզի զրուցեմ: Եւ մէկը եր-
 կինքը չէրաւ, բայց անիկոյ միայն
 որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մար-
 14 դոյ, որ երկինքն է: Եւ ինտոր
 որ Մովսէս անապատին մէջ օձը
 բարձրացուց, անանկ ալ պէտք
 է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ:
 15 Որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝
 չկորսուի, հապա յաւիտենական
 16 կեանք ունենայ: Ինչու որ Աս-

տուած անանկ սիրեց աշխարհը
 մինչև որ իր միածին Որդին
 տուաւ, որ ամէն ով որ անոր
 հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յա-
 ւիտենական կեանք ունենայ:
 Վասն զի Աստուած իր Որդին 17
 չնրկեց աշխարհ, որ աշխարհը
 դատէ, հապա որ աշխարհս ա-
 նով վրկուի: Ան որ կը հաւատայ 18
 անոր՝ չգատապարտուի, և ան
 որ հաւատար, անիկոյ արդէն
 դատապարտուած է, ինչու որ
 Աստուծոյ միածին Որդւոյն ա-
 նուանը հաւատաց: Եւ աս է 19
 դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը
 աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խա-
 ւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, ին-
 չու որ իրենց գործքերը չար էին:
 Վասն զի ամէն ով որ չար կը 20
 գործէ, անիկոյ լոյսը կ'ատէ, և
 լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործ-
 քերը չյանդիմանուին: Բայց ան 21
 որ ճշմարտութիւն կը գործէ,
 լոյսին քովը կու գայ, որ իր գործ-
 քերը յայտնի ըլլան թէ Աստու-
 22 ծով գործուեցան:

Աս բաներէն ետքը եկաւ Յի- 22
 սուս և իր աշակերտները Հրէաս-
 տանի երկիրը, և հոն կը կենար
 անոնց հետ մէկտեղ, ու մկրտու-
 թիւն կ'ընէր: Յովնանէս ալ 23
 Այեսնի մէջ Սաղմի մօտ մկր-
 տութիւն կ'ընէր, որովհետեւ հոն
 շատ ջուր կար, ու կու գային և
 կը մկրտուէին: Ինչու որ Յով 24
 հաննէս զեռ բանար դրուած
 չէր:

Ան ատենը վիճաբանութիւն 25
 մը եղաւ Յովնանէսին աշակերտ-
 ներէն Հրէաներուն հետ՝ մաք-
 րութեան վրայով: Ու եկան Յով 26
 հաննէսին և անոր բոլին, Ռաբբի
 անիկոյ որ քեզի հետ Յորդանա-
 նին մեկտէ կողմն էր, որուն հա-
 մար գուն վկայութիւն տուիր, ու
 հանիքը կը մկրտէ, և ամէնը անոր
 կու գան: Պատասխան տուաւ 27
 Յովնանէս և ըսաւ, Մարդ
 մը չկրնար բան մը աւանել, թէ
 որ երկինքէն տրուած չըլլայ ա-
 նոր: Դուք ձեզմէ կը վկայէք ինչ 28

- ծի համար, որ ըսի թէ՛ Ես Քրիստոսոր չեմ, հապա անոր առջևէն
- 29 խրկուած եմ: Ան որ հարսը ունի, փեսան անիկայ է. բայց փեսային բարեկամը՝ որ կը կենայ ու կը լսէ անոր, մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար. ուստի աս իմ ուրախութեամբ
- 30 թիւնս լցուած է: Անիկայ պէտք է որ մեծնայ, բայց ես պզտիկ
- 31 նամ: Ան որ վերէն կու գայ՝ ամենէն վեր է. ան որ երկրէն է՝ երկրաւոր է, ու երկրէն կը խօսի. ան որ երկինքէն կու գայ՝
- 32 ամենէն վեր է. Եւ ինչ որ տեսաւ ու լսեց, ան կը վկայէ, ու անոր վկայութիւնը մէկը չըն
- 33 դունիր: Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի, կնքեց՝ թէ
- 34 Աստուած ճշմարիտ է: Վասն զի ան որ Աստուած խրկեց, Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի. ինչու որ Աստուած անոր չափով
- 35 չտար Հոգին: Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բան անոր ձեռքը տուած է: Ան որ Որդիին կը հաւատայ, յաւիտեանական կեանք ունի, և ան որ Որդիին չհնազանդելի, անիկայ կեանք պիտի չտեսնէ. հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ:

ԳԼ. Դ

- 1 Արդ՝ երբոր Տէրը խնայաւ որ փարիսեցիները լսեր են՝ թէ Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի աշակերտներ կ'ընէ, և կը մկրտէ.
- 2 (Թէպէտ չէ թէ Յիսուս ինքը կը մկրտէր, հապա իր աշակերտները.) Թողոյց Հրէաստանը, ու
- 3 նորէն Գաղիլէա գնաց: Ու պէտք եղաւ որ Սամարիայի մէջէն անցնի: Ուստի եկաւ Սամարացւոյ մէկ քաղաքը՝ որուն անուան Սուբար էր, ան տեղին մօտ որն որ Յակոբ իր որդւոյն Յովսէփին
- 6 տուաւ. Եւ հոն Յակոբին մէկ աղբիւրը կար. Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղբիւրին փայ նստաւ. և ժամը վեցին աստեանն ին էր:
- Սամարիայէն կնիկ մը եկաւ 7 ջուր հանելու. Յիսուս ըսաւ անոր. Ինծի ջուր տուր խմելու. (Քանզի իր աշակերտները քաւ 8 զաքը գացեր էին, որ ուտելիք ասենէն.) Ան ասէնը Սամարացի 9 կնիկը ըսաւ անոր. Դուն որ Հրէայ ես, ինչպէս կ'ուզես ջուր խմել ինծի: Սամարացի կնիկէ մը. վասն զի Հրէայք Սամարացւոյ հետ հաղորդակցութիւն չէն ըներ: Յիսուս պատասխան 10 տուաւ՝ ու ըսաւ անոր. Թէ որ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը, և թէ ով է ան որ քեզի կ'ըսէ, Ինծի ջուր տուր խմել, դուն անկէ պիտի ուղէիր, և ինքը քեզի կենդանի ջուր պիտի տար: Անիկը ըսաւ անոր. 11 Տէր՝ դուն ջրհան ալ չունիս, ու աս հորը խորունկ է, ուրեմն ուսկից պիտի ունենաս ան կէն դանի ջուրը: Այլ թէ դուն մեր 12 Յակոբ հօրմէն աւելի մեծ մըն ես, որ աս հորը մեղի տուաւ, և ասկէ խմեց՝ ինքը ու իր որդիները, և իր անասունները: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու 13 ըսաւ անոր. Ամէն ով որ առ ջուրէն խմէ, նորէն պիտի ծառաւի. բայց ով որ խմէ ան ջուրէն՝ որ ես անոր պիտի տամ, յաւիտեան պիտի չծարաւի. Հա 14 պա ան ջուրը՝ որ ես անոր պիտի տամ, պիտի ըլլայ անոր ներքի դին ջուրի աղբիւր մը՝ որ յաւիտեանական կենաց համար կը բղկէ: Անիկը ըսաւ անոր. Տէր՝ 15 տուր ինծի ան ջուրը՝ որ չծարաւիմ, և հոս չգամ ջուր հանելու: Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա 16 քու երկիկ կանչէ, ու հոս եկուր: Անիկը պատասխան տալով ըսաւ. Ես երկի չունիմ. Յիսուս ըսաւ անոր. Ալէկ ըսիր, թէ երկի չունիմ. Ինչու որ դուն 18 հինգ երկի ունեցեր ես, և ան որ հիմա ունիս, քու երկիկ չէ. ասիկայ շիտակ դուրսեցիր: Անիկը 19 ըսաւ անոր. Տէր՝ կը տեսնեմ որ դուն մարգարէ մըն ես: Այլ 20

- հայրերը աս լեռանս վրայ երկրորդագուծիւն ըրին. և դուք կ'ըսէք. թէ Միշն Երուսաղէմն է անգը, ուր պէտք է երկրպա.
- 21 գուծիւն ընել: Յիսուս ըսաւ անոր. Անիկ հաւատաւ ինծի՝ որ ժամանակ կուգայ, որ աս ասե.
- 22 նը ոչ աս լեռանը վրայ՝ և ոչ Երուսաղէմի մէջ երկրորդագուծիւն պիտի ընէք. Դուք անոր երկրպագուծիւն կ'ընէք, որ չէք ճանչնար. մեք անոր երկրպագուծիւն կ'ընենք՝ որ կը ճանչնանք. ինչու որ զիրուծիւ.
- 23 նը Հրէաներէն է: Բայց ժամանակ կուգայ, ու հիմա ալ է, որ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագուծիւն պիտի ընեն Հօգիով, ու ճշմարտութիւնով, ինչու որ Հայրն ալ իրեն անանկ.
- 24 երկրպագողներ կ'ուզէ: Աստուած Հօգի է, և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ հագիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագուծիւն ընեն: Անիկը ըսաւ անոր. Գիտեմ որ Միշնիս կուգայ, (Քրիստոս ըսաւածը.) երբոր ինքը գայ, ամէն բան մե.
- 26 զի պիտի պատմէ: Յիսուս ըսաւ անոր. Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ: Եւ աս խօսիլն վրայ իր աշակերտները եկան, ու զարմացան որ ան կնկանը հետ կը խօսէր. բայց անոնցմէ մէկը չըսաւ. թէ Ի՞նչ կ'ուզես, կամ.
- 28 ի՞նչ կը խօսիս ասոր հետ: Ան ատենը կնիկը ձգեց իր սափորը, ու քաղաքը գնաց, և ըսաւ մար.
- 29 տիկներուն. Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի ամէն ինչ որ գործեր եմ արդեօք ա.
- 30 նիկայ: Քրիստոսը: Եւ անանք քաղաքէն ելան, ու անոր կուգային:
- 31 Եւ աս միջոցիս աշակերտները իրեն կ'աղաչէին ու կ'ըսէին.
- 32 Ուրբեք հայ կեր: Անիկը ըսաւ անոնց. Ես կերակուր ունիմ ու տեսու՝ որ դուք չէք գիտեր:
- 33 Ուստի աշակերտները կ'ըսէին իրարու. Արդեօք մէկը ասոր ու.

տեսու բան մը բերաւ: Յիսուս 34 ըսաւ անոնց. Ի՞մ կերակուրս ան է՝ որ ես զիս խրկողին կամքը բնեմ, և անոր գործը կատարեմ: Չէ որ դուք կ'ըսէք. թէ Տաղա 35 լին չորս ամիս կայ՝ որ հունձքի ատենը գայ. ահա ես ձեզի կ'ըսեմ, Աշքերնիդ վերցուցէք, ու արտերուն նայեցէք, որ արդէն ձեռնկած ու հնձուելու պարսառ են: Եւ ան որ կը հնձէ՝ վարձք 36 կ'առնէ, ու յաւիտեանական կենաց համար պատու կը ժողկէ. որ սերմանողը ու հնձողը մէկտեղ ու բախանան: Վասն զի աս բա 37 նիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը, թէ Ուրիշը կը սերմանէ, և ուրիշը կը հնձէ: Ես ձեզ խրկեցի 38 հնձելու ան որ դուք չաշխատեցաք, ուրիշները աշխատեցան, ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ մտաք:

Եւ ան քաղաքէն շատ Սամա 39 բացիք իրեն հաւատացին ան կրնանք խօսքին համար որ վկայեց, ըսելով թէ՝ Ի՞նչ որ ես գործեր էի, բոլորը ինծի ըսաւ: Ու երբ 40 բոլր Սամարացիք անոր եկան՝ կ'աղաչէին անոր որ իրենց քովը կենայ, ու երկու օր հան կեցաւ: Եւ ալ շատերը իրեն հաւատա 41 ցին իր խօսքին համար: Ու կ'ը. 42 սէին կնկանը. Ըսէի ետե չէ թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք. ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք, և գիտեցք որ ատիկայ է ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը Քրիստոսը:

Ու երկու օրէն ետե ելաւ ան 43 կէ՝ և Գալիլեա գնաց: Ինչու որ 44 Յիսուս ինքը վկայեց, թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չուենար: Ու երբոր Գա 45 լիւեա եկաւ, Գալիլեացիները զինքը ընդունէցին. ինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշքերը որ ինքը ըսաւ Երուսաղէմի մէջ տօնին ատենը. վասն զի իրենց ալ ան տօնին գացեր էին:

Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գա 46 վիւեացոց Ամնայ քաղաք, ուր

որ ջուրը գինի բռած էր. և հան
տղնուական մէկը կար, որուն
որդին հիւանդ էր կտրուանայու
47 մի մէջ: Արիկայ ըսելով որ Յի
սուս Հրէաստանէն Գալիլեա ե-
կեր է, եկաւ անոր՝ ու կողաչէր
որ իջնէ և իր որդին բժշկէ. ին-
48 չաւ որ մեռնելու վրայ էր: Ան
տոները Յիսուս ըսաւ անոր. Թէ
որ նշաններ ու հրաշքներ չտես-
նէք, բնաւ պիտի չհաւատաք:
49 Աշխուականը ըսաւ անոր. Տէր՝
իկե՛ր քանի որ իմ աղաւս մեռած
50 չէ: Յիսուս ըսաւ անոր. Գնա՛,
քու որդիդ ողջ է. մարդն ալ
հաւատաց ան խօսքին որ Յի-
սուս իրեն ըսաւ, ու գնաց:
51 Ու երբոր կ'իջնէր, իր ծառա-
ները գիմաւորեցին զինքը, և ա-
ւետիս տուին ըսելով, թէ Քու
52 աղադ ողջ է: Ուստի հարցուց
անոնց թէ ո՞ր ժամէն տեսաւ ա-
ղէկի դառնալ. և ըսին իրեն.
Երէկ ժամը եօթնին տենդը թու-
53 զուց զանիկոյ: Ան տոները գիտ-
ցաւ անոր հայրը, թէ ան ժամն
էր, որ Յիսուս իրեն ըսաւ, թէ
Քու որդիդ ողջ է. ու հաւա-
տաց ինքը և իր բոլոր տունը:
54 Աս նորէն երկրորդ հրաշքն է
որ Յիսուս ըրաւ, երբոր Հրէաս-
տանէն Գալիլեա եկաւ:

ԳԼ. Ե

1 Եւ թիէ ետեւ Հրէից տօն էր.
և Յիսուս Երուսաղէմ՝ ելաւ:
2 Ու Երուսաղէմի մէջ Ոշխարաց
դրանք քով աւաղան մը կայ, որ
Եբրայեցերէն Բեթ Տեղդա կ'ըս-
3 տի. որ հինգ տասն ունի: Ա-
տոնց մէջ խիստ շատ հիւանդ-
ներ պաւկած էին, կայրեր՝ կա-
ղեր՝ չորցածներ, որոնք կը
ստրտէին ջուրին խառնուելուն:
4 Վասն զի հրէշտակ մը ժամանակ
ժամանակ աւաղանը կ'իջնէր,
ու ջուրերը կը խառնէր. և ով
որ ջուրին խառնուելէն ետեւ
պիտաւ առաջ տնոր մէջ կը մտ-
նէր, կը բժշկուէր, ինչ հիւան-
5 դաւթիւն որ ունենար: Եւ հան

մէկ մարդ մը կար, որ երստեռու-
ութը տարիէ ի վեր հիւանդու-
թիւն մը ունէր: Յիսուս երբոր 6
տեսաւ զանիկայ՝ որ ինկած պաւ-
կած էր, ու գիտցաւ. որ շատ
ժամանակէ ի վեր է, ըսաւ ա-
նոր. Կ'ուզե՛ս առողջանալ: Հի- 7
ւանդը պատասխան տուաւ Թ-
նոր. Տէր՝ մարդ մը չունիմ, որ
կրք ջուրերը խառնուին զիս ա-
ւաղանը ձգէ. հապա քանի որ
ես ծածկ կը շարժիմ, ինծմէ ա-
ռաջ ուրիշ մը կ'իջնէ: Յիսուս 8
ըսաւ անոր. Ելի՛ր մահիճդ առ՝
ու քալէ: Եւ իսկոյն մարդը ա- 9
ռողջացաւ, ու իր մահիճը վեր-
ցրնելով կը քալէր. ու ան օրը
շաբաթ էր: Ան տոները Հրէա- 10
ները ըսին բժշկուած մարդուն.
Հաբաթ է, և արժան չէ որ մահ-
հիճդ վերցնես: Պատասխան 11
տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ան որ
զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի ըսաւ.
Մահիճդ առ՝ ու քալէ: Ուստի 12
հարցուցին անոր. Ով է ան մար-
դը որ քեզի ըսաւ, Մահիճդ
առ՝ ու քալէ: Եւ բժշկուողը չէր 13
գիտեր թէ ով է ան. ինչու որ
Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ ան
տեղը բազմութիւն ըլլալուն հա-
մար: Անիկ ետքը Յիսուս զանի 14
կայ տաճարին մէջ գտնելով՝ Ը-
սաւ անոր. Անա՛ բժշկուեցար,
ալ մեղք մի գործեր, որ ալ ա-
ւելի չար բան մը չպատահի քե-
զի: Գնաց մարդը, ու Հրէանե- 15
րուն պատմեց, թէ Յիսուսն էր
որ զինքը բժշկեց:

Եւ ատոր համար Հրէաները 16
կը հալածէին Յիսուսը, և կը
փնտռէին զանիկայ սպաննել, որ
աս բաները շաբաթ օրը կ'ընէր:
Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ 17
անոնց. Իմ Հայրս մինչև հիմա
կը գործէ, ես ալ կը գործեմ:
Ասոր համար՝ ալ աւելի կը 18
փնտռէին Հրէաները զանիկայ
սպաննել. վասն զի չէ թէ միայն
շաբաթ օրը կը լուծէր, հապա
նաեւ զԱստուած իր Հայրը կ'ա-
նուանէր, ու այսպէս ինքզինքը

- Աստուծոյ հաւատար կ'ընէր :
- 19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ
ու ըսաւ անոց . Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի . Որքին ինքիւն
քիւրմէն բան մըն ալ չկրնար ը-
նել , միայն թէ ինչ որ տեսնէ
որ Հայրը կ'ընէ . վասն զի ինչ
որ անկիայ կ'ընէ , նմանապէս
- 20 Որքին ալ նոյնը կ'ընէ : Ինչու
որ Հայրը կը սիրէ Որքին , և
ամէն բանը կը ցուցնէ անոր ,
ինչ որ ինքը կ'ընէ . և ասոնցմէ
ալ աւելի մեծ գործքեր պիտի
ցուցնէ անոր , որպէս զի գուք
- 21 զարմանաք : Վասն զի ինչպէս որ
Հայրը մեռելները կը յարուցա-
նէ ու կենդանի կ'ընէ , անանկ
ալ Որքին որոնք որ կ'ուզէ կը
- 22 կենդանացնէ : Բանզի Հայրը
մէկը չգտար , հապա ամէն դա-
- 23 տառասնը Որքինն տուաւ . Որ
ամէնը պատուեն Որքին , ինչպէս
որ Հայրը կը պատուեն . ան որ
Որքին չարատուէր , զանկիայ խըր-
- 24 կող Հայրը չպատուէր : Ճշմա-
րիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , թէ
Լն որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ ,
և կը հաւատայ անոր , որ զիս
խրկեց , յաւիտենական կեանք
ունի , ու դատապարտութեան
տակ չյննոր , հապա մահուանէ
- 25 դէպ ի կեանք անցած է : Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , որ ժամանակ
պիտի գայ , և ալ հիմա է , որ ան ատենը
մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն
ձայնը . և անոնք որ կը լսեն , պի-
- 26 տի ապրին : Վասն զի ինչպէս որ
Հայրը իր անձին մէջը կեանք
ունի , անանկ ալ Որքինն տուաւ
որ իր անձին մէջը կեանք ունենայ .
- 27 Եւ դատապարտութեան ընկաւ ալ իշ-
խանութիւն տուաւ անոր , քան
զի անկիայ Որդի մարդոյ է :
- 28 Ասոր վրայ մի զարմանաք . ինչու
որ ժամանակ պիտի գայ , որ բոլոր
գերեզմաններու մէջ եղողները
- 29 անոր ձայնը պիտի լսեն , և
գուրապիտի գան . անոնք որ բարի
գործքեր են , կենաց յարութեան
համար , և անոնք որ չար գործքեր

են , դատապարտութեան յա-
րութեան համար : Ես ինքիւնս 30
բան մը չեմ կրնար ընել . ին-
տոր կը լսեմ՝ անանկ կը դատեմ ,
և իմ դատապարտան արդար է .
ինչու որ ես իմ կամքս չեմ
փնտար , հապա անոր կամքը որ
զիս խրկեց : Թէ որ ես ինձի հա- 31
մար վկայեմ , իմ վկայութիւնս
ճշմարիտ չէ : Աւրիշ մըն է որ 32
ինձի համար կը վկայէ . և ես
գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկա-
յութիւնը , որ ինքը ինձի հա-
մար վկայեց : Գուք Յովհաննէ 33
սին խրկեցիք , և ինքը ճշմար-
տութեանը վկայեց : Բայց ես 34
չէ թէ մարդոցմէ վկայութիւն
կ'առնեմ . հապա աս բաները
կ'ըսեմ որ գուք փրկուիք : Ա- 35
նկիայ ճիւղք մըն էր որ կը վա-
ռէր , ու լոյս կու տար , և գուք
քիչ մը առնէ ուղեցիք անոր լու-
սովը ուրախանալ : Բայց ես Յով- 36
հաննէսին Վիշապէնէն ալ մեծ
վկայութիւն ունիմ , քանզի ան
գործքերը որ Հայրը ինձի տուաւ
որ անոնք կատարեմ , ան նոյն
գործքերը որ ես կը գործեմ՝
ինձի համար կը վկայեն թէ Հայ- 37
րը զիս խրկեց : Աւ Հայրը որ զիս
խրկեց , ինքը վկայեց ինձի հա-
մար . գուք բնաւ անոր ձայնը
չսեցիք , ոչ ալ անոր կերպա-
րանքը տեսաք , Եւ ոչ անոր խօս- 38
քը ձեր մէջը բնակած ունիք .
քանզի ան որ ինքը խրկեց , գուք
անոր չէք հաւատար : Գիրքերը 39
քննեցէք . ինչու որ գուք անոնց
մով կը սեպէք յաւիտենական
կեանքը ունենալ , և բուն ա-
նոնք են որ ինձի համար կը վե-
կայեն . Եւ գուք չէք ուղեր ին- 40
ձի գալ , որ կեանք ունենաք : Ես 41
մարդոցմէ փառք չեմ առներ :
Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստու- 42
ծոյ սերը մէջընիդ չունիք : Ես 43
իմ Հօրս անունովը եկայ , ու զիս
չէք ընդունիր : Թէ որ ուրիշ մե-
կը իր անունովը գայ , անկիայ
պիտի ընդունիք : Գուք ինտոր 44
կրնաք հաւատալ , որ իրարմէ

փառք կ'առնէք. և ան փառքը
որ մէկ Աստուծոյն է, չէք
45 փնտռեր: Այն կարծէք թէ ես
ձեզի համար ամբաստանութիւն
պիտի ընեմ՝ Հօրք. կայ Քէշ որ
ձեզի համար ամբաստանութիւն
կ'ընէ: Մովսէսը՝ որուն դուք
46 յաւատցած էք: Վասն զի թէ
որ դուք Մովսէսին հաւատա-
յիք, ինծի ալ պիտի հաւատայիք.
ինչու որ անիկայ ինծի համար
47 գրեց: Բայց թէ որ անոր գը-
րածներուն չէք հաւատար, իմ
խօսքերուս ինտոյր պիտի հաւա-
տայք:

ԳԼ. Զ

1 Աս բաներէն ետքը Յիսուս
Գալիլեայի ալիսիս Տիբերիայի
2 ծովուն անդիի կողմը գնաց. Եւ
անոր ետեւէն շատ Ժողովուրդ
կ'երթար. ինչու որ կը տեսնէին
ան հրաշքները որ հիւանդնե-
3 բուն վրայ կ'ընէր: Եւ Յիսուս
լուր իշաւ, ու հոն նստաւ իր
աշակերաններուն հետ մէկտեղ:
4 Եւ Հրէից զաւակի ամեն մօտ էր:
5 Յիսուս երբոր ի՞նչ աչքերը վեր
վերցուց, ու տեսաւ որ շատ Ժո-
ղովուրդ կու գար իրեն, ըսաւ
Փիլիպպոսին. Ուսիկց հաց ծա-
խաւ առնենք որ ատենք ուտեն:
6 (Եւ աս կ'ընէր զանիկայ փորձե-
լու համար. քանզի ինքը գիտէր
7 ինչ պիտի ընէր:) Փիլիպպոս
պատասխան տուաւ անոր. Երկու
8 հարիւր գահեկանի հաց ատենց
հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ
9 մը առնէ: Իր աշակերտներէն
մէկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը
10 Անդրէասը՝ ըսաւ իրեն. Հաս
մէկ պատանի մը կայ, որ հինգ
գործիչէն հաց ու երկու ձուկ
ունի. բայց անոնք ինչ պիտի ըլ-
11 լան այդչափ մարդոց: Իսկ Յի-
սուս ըսաւ. Նստեցուցէք ատ
մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ
կար, ու մարդիկը նստան թաւով
12 հինգ հազարի շափ: Եւ Յիսուս
հացերը տաւաւ ու գոհացու, և
աշակերտներուն բաժնեց. աշա-

կերտներն ալ նստողներուն. նոյն
պէս ալ ձուկիքէն որչափ որ ու-
ղեցին: Ու երբոր կշտացան, ը- 12
տաւ իր աշակերտներուն. Ժող-
վեցէք աւելցած կտորուանքները,
որ բան մը չկարսուի: Ուստի 13
Ժողովեցին, և տասուերկու կը
զով լեցուցին ան հինգ գործիչէն
հացիքէն ճաշած կտորուանքնե-
րը. որ ուտողներէն աւելցաւ:
Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսին 14
ըրաւ հրաշքը տեսան, կ'ըսէին,
Թէ Ասիկայ է ճշմարտագէս ան
մարգարէն որ աշխարհ պիտի
գար: Եւ Յիսուս գիտնալով որ 15
պիտի գան զինքը յափշտակէն որ
զինքը թագաւոր ընեն, նորէն
մինակ լեւաւ գնաց: Ու երբոր 16
իրիկուն եղաւ, իր աշակերտները
ծովիզերքը իջան. Եւ նաւը մտ- 17
նելով՝ ծովուն մէկալ կողմը կա-
փառնայում կ'երթային. և ար-
դէն մօլթը կոխեր էր, ու Յի-
սուս գիտ իրենց եկած չէր.
Ծովն ալ հովին աստիկ փշեղէն 18
տակնուկայ կ'ըլլար: Ու երբոր 19
թի քաշելով քամուհինգ կամ
երեսն ասպարէզի շափ գացին,
տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրա,
յէն քաշելով՝ նաւուն կը մօտե-
նար, ու վախցան: Բայց ինքը 20
ըսաւ անոնց. Ես եմ՝ մի վախ-
նաք: Ան ատենը ուղեցին զանի 21
կայ նաւը առնել, և շուտ մը
նաւը ան երկիրը հասաւ. ուր որ
կ'երթային:

22 Հետեւեալ օրը՝ Ժողովուրդը որ
ծովուն մէկալ կողմն էր, և տեսեր
էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան
մէկէն ի զատ՝ որուն մէջ անոր ա-
շակերտները մօտէ էին. և որ Յի-
սուս իր աշակերտներուն հետ նա-
ւակը մտած չէր, հապա մինակ
անոր աշակերտները գացեր էին.
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակ
ներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ
Տերոմը գոհանալովը հացը կերեր
էին.) Ան ատենը Ժողովուրդը 24
տեսնելով թէ ոչ Յիսուսը հոն է,
ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենց
ալ նաւերը մտան ու եկան Կա-

փառնայում Յիսուսը փնտռե-
 25 լաւ : Ու երբոր անիկայ ծովուն
 մէկու գին գտան , ըսին անոր .
 Ոտքերի երբ եկար դուն հոս :
 26 Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
 նոնց՝ և ըսաւ . Ճշմարիտ ճշմա-
 րիտ կ'ըսեմ ձեզի . Գուք զիս կը
 փնտռէք , չէ թէ անոր համար որ
 հրաշքներ տեսաք , հապա անոր
 համար որ հաղեբէն կերաք ու
 27 կշտացաք : Գառնէ՛ գործեցէք , չէ
 թէ կորստական կերակուրին հա-
 մար , հապա ան կերակուրին հա-
 մար՝ որ յաւիտենական կենաց
 մէջ կը մնայ , որ անիկայ Որդին
 մարդոյ ձեզի պիտի տայ . ինչու
 որ Հայր Աստուած զանիկայ կըն-
 28 քեց : Ան ասեմը ըսին անոր .
 Ի՞նչ ընենք՝ որ Աստուծոյ գործ-
 29 քերը գործենք : Պատասխան
 տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց .
 Ան է Աստուծոյ գործը , որ անոր
 30 իրկածին հաւատարմ : Ըսին ա-
 նոր . Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ը-
 նես՝ որ տեսնենք ու քեզի հա-
 31 լատանք , ի՞նչ կը գործես : Մեր
 հայրերը անապատին մէջ մանա-
 նան կերան , ինտոր որ գրուած
 է . Երկինքէն հաց տուաւ անոնց՝
 32 որ ուտեն : Եւ Յիսուս ըսաւ ա-
 նոնց . Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
 ձեզի , թէ Մովսէս չտուաւ ձեզի
 երկնաւոր հացը , բայց իմ Հայրս
 կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնա-
 33 լոր հացը : Ինչու որ Աստուծմէ
 արուած հացը ան է՝ որ երկինքէն
 կ'իջնէ , ու աշխարհիս կեանք կու
 34 տայ : Ուստի ըսին անոր . Տէր՝
 ամէն ատեն աս հացը մեզի տուր :
 35 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց . Ես եմ
 կենաց հացը . ան որ ինծի կու
 գայ , երբէք պիտի չանթմենայ .
 և ան որ ինծի կը հաւատայ , պի-
 36 տի չծարաւի : Բայց ես ձեզի
 ըսի , որ դուք զիս տեսաք ա՛լ ու
 37 չէք հաւատար : Ան ամէնը որ
 Հայրը ինծի կու տայ , ինծի պի-
 տի գայ . և ան որ ինծի կու գայ ,
 38 բնաւ դուրս պիտի չհանեմ : Ին-
 չու որ ես երկինքէն իջայ , չէ թէ
 իմ կամքս ընելու , հապա անոր

կամքը՝ որ զիս իրկեց : Եւ զիս 39
 իրկող Հօրը կամքը աս է որ , ան
 ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ .
 չկորսնցընեմ անկէ , հապա անոր
 յարուածին առնել տամ վերջին
 օրը : Գանդի զիս իրկողին կամքը 40
 աս է , որ ան ամէնը որ կը տեսնէ
 Որդին՝ և կը հաւատայ անոր ,
 յաւիտենական կեանք ունենայ .
 ես ալ անոր յարուածին առնել
 տամ վերջին օրը :

Ուստի Հրէաները տրտուել 41
 կ'ընէին իրեն համար , ինչու որ
 ըսաւ , թէ Ես եմ երկինքէն ի-
 ջած հացը . Եւ կ'ըսէին . Անիկայ 42
 Յովսէփին որդին Յիսուսը չէ ,
 որուն հայրը ու մայրը մենք կը
 ճաննանք , ուրեմն ի՞նչպէս կ'ընէ
 ասիկայ , թէ Ես երկինքէն իջայ :
 Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու 43
 ըսաւ անոնց . Տրտուել մի՛ ընէք
 մէջերնիդ : Մէկը չկրնար ինծի 44
 գալ , թէ որ զիս իրկող Հայրը
 անիկայ չքաշէ . ու ես անոր յա-
 րուածին առնել պիտի տամ
 վերջին օրը : Սարգարէից մէջ 45
 գրուած է . Եւ ամէնքն ալ Աս-
 տուծմէ ստրկած պիտի ըլլան .
 ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
 կը սորվի , ինծի կու գայ : Զէ թէ 46
 մէկը Հայրը տեսած է , եթէ ոչ
 ան որ Աստուծմէն է , անիկայ Հայ-
 րը տեսած է : Ճշմարիտ ճշմարիտ 47
 կ'ըսեմ ձեզի , թէ Ան որ ինծի կը
 հաւատայ , յաւիտենական կեանք
 ունի : Ես եմ կենաց հացը : 48
 Չեր հայրերը անապատին մէջ 49
 մանանան կերան , ու մեռան :
 Ան է ան հացը որ երկինքէն կ'իջ
 50 նէ , որ եթէ մէկը ասկէ ուտէ ,
 պիտի չմեռնի : Ես եմ կենդանի 51
 հացը՝ որ երկինքէն իջայ : Թէ որ 52
 մէկը աս հացէն ուտէ , յաւի-
 տեան պիտի ապրի . և ան հացը
 որ ես պիտի տամ՝ իմ մօրմինս
 է , որ ես պիտի տամ աշխարհիս
 կենացը համար :

Ասորիւայ Հրէաները իրարու 53
 հետ կը վիճէին ու կ'ըսէին . Ին-
 տո՞ր կրնայ ասիկայ էր մօրմինը
 մեզի տալ ուտելու : Իսկ Յիսուս 54

- ըսաւ անոնց . ճշմարիտ ճշմարիտ
 կ'ըսեմ՝ ձեզի , թէ որ Որդւոյ
 մարգոյ մարմինը չուտէք , և ա-
 նոր արիւնը չխմէք , ձեր անձե-
 րուն մէջը կեանք չէք ունենար :
 55 Ո՛վ որ իմ մարմինս ուտէ , և
 իմ արիւնս խմէ , յաւիտենական
 կեանք կ'ունենայ , ու ես անոր
 յարութիւն առնել պիտի տամ :
 56 Վերջին օրը : Ինչու որ իմ մար-
 մինս ճշմարիտ կերակուր է , և
 իմ արիւնս ճշմարիտ բնակարան է :
 57 Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ , և
 իմ արիւնս կը խմէ , անիկայ իմ
 ներսի դիւս կը բնակի՝ ու ես անոր
 58 ներսի դին : Ինչպէս որ կենդանի
 հայրը զիս խրկեց , ու ես կեն-
 դանի եմ Հօրը ձեռքովը , այսպէս
 ալ ան որ զիս կ'ուտէ , ինքն ալ
 իմ ձեռքով կենդանի կը մնայ :
 59 Աս է ան հացը՝ որ երկինքէն ի-
 ջած է . չէթէ ինտոր որ հայրեր-
 նիդ մանանան կերան՝ ու մեռան ,
 ո՛վ որ աս հացը ուտէ , յաւի-
 տեան պիտի ապրի :
 60 Աս բաները զրուցեց ժողովա-
 բանին մէջը՝ երբոր Աստուծոյ
 յուսի մէջ կը սորվեցնէր :
 61 Ու աշակերտներէն շատերը
 երբոր լսեցին , ըսին , Խիստ է
 ատ խօսքը , ո՛վ կրնայ ասոր
 62 մօտիկ ընել : Յիսուս երբոր ինքն
 իրենք հասկըցաւ , որ իր աշա-
 կերտները ան բանին համար տըր-
 տունը կ'ընեն , ըսաւ անոնց . Ատի-
 կայ ձեզ կը գայթակղեցընէ :
 63 Հապա ի՞նչ պիտի խորհի , թէ
 որ տեսնէք Որդին մարգոյ որ ելլէ
 64 ուր տեղ որ առաջ էր : Հոգին
 է կենդանի ընողը , մարմինը շահ
 մը չընէր , ան խօսքերը որ ես
 ձեզի խօսեցայ , հոգի ու կեանք
 65 են : Բայց ձեր մէջէն կան ոմանք
 որ չեն հաւատար . Ինչու որ Յի-
 սուս սկիզբէն գիտէր՝ թէ ո՛վ են
 անոնք որ չեն հաւատար , և ո՛վ
 է ան որ զինքը պիտի մատնէ :
 66 Ու կ'ըսէր , Ասոր համար ձեզի
 ըսի , որ մէկը չկրնար ինծի գայ ,
 թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլ-
 ցայ անոր :

Աս պատճառով իր աշակերտ 67
 ներսն շատերը ետ գացին , և
 ալ իր հետը չէին պորտեր : Ան 68
 տանը Յիսուս տասուերկուքին
 ըսաւ . Միթէ դուք ալ կ'ուզէք
 երթալ : Սիմոն Պետրոս պատաս- 69
 խան տուաւ անոր . Տէր՝ որո՞
 պիտի երթանք , դուն յաւիտե-
 նական կենաց խօսքեր ունիս .
 Եւ մէկը հաւատացինք ու գիտ 70
 ցանք՝ թէ դուն ես Քրիստոսը
 Աստուծոյ Որդին : Յիսուս պա- 71
 տասխան տուաւ անոնց . Ես ձեզ
 տասուերկուքդ չընարեցի՝ ու
 ձեզմէ ալ մէկը ստատեայ է : Աս 72
 կ'ըսէր Իսկարիօտացի Սիմոնէան
 Յուդային համար . Ինչու որ անի-
 կայ էր , որ զինքը պիտի մատնէր ,
 ու տասուերկուքէն մէկն էր :

ԳԼ. Ե

Եւ աս բաներէն ետեւ Յիսուս 1
 Գալիլէայի մէջ կը պորտէր . ին-
 չու որ չէր ուզեր Հրէաստանի
 մէջ պորտիլ , վասն զի Հրէա-
 ները զինքը սպաննել կ'ուզէին :
 Եւ Հրէաներուն տաղաւարա 2
 հարաց տօնը մօտ էր : Ուստի իր 3
 եղբայրները ըսին իրեն . Ելի՛ր
 ասիկէ՝ ու Հրէաստան գնա՛ , որ
 քու աշակերտներդ ալ տեսնեն
 քու գործքերդ որ կ'ընես . Ին 4
 չու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար
 բան մը ընէ , և ինքը յայտնի
 ըլլալ ուզէ . թէ որ դուն ատ
 բաները կ'ընես , ինքզինքդ աշ-
 խարհին յայտնէ : Քանզի իր եղ 5
 բայրներն ալ չէին հաւատար ի-
 րեն : Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց . 6
 Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ .
 բայց ձեր ժամանակը միշտ պատ-
 րաստ է : Աշխարհը ձեզ չկրնար 7
 ատել , բայց զիս կ'ատէ . ինչու
 որ ես անոր վրայով կը վկայեմ՝
 թէ իր գործքերը չար են : Դուք 8
 ելէք աս տօնիս . ես դեռ չեմ
 ելլեր աս տօնիս , ինչու որ իմ
 ժամանակս դեռ չուած չէ : Աս 9
 ըսելով անոնց , ինքը Գալիլէայ
 մնաց : Բայց երբոր իր եղբայր 10
 ները ելան , ետքը ինքն ալ ելաւ

- տօնին, չէ թէ յայտնի՝ հապա
գաղառակ կերպով մը :
- 11 Եւ Հրէաները տօնին ատենը
կը փնտռէին զինքը՝ ու կ'ըսէին .
- 12 Ո՞ր է անկիայ : Եւ ժողովուրդ
գին մէջ շատ շշմելէն կար անոր
վրայով . ամանք կ'ըսէին, թէ
Աբէկ Տարդ է . ուրիշները կ'ը
սէին, Չէ, հապա ժողովուրդը
- 13 կը մարդընէ : Սակայն մէկը ա
նոր վրայով համարձակ չէր խօ
սեր՝ Հրէաներուն վախէն :
- 14 Իսկ երբոր տօնը կէս եղաւ,
Յիսուս տաճարը ելաւ՝ ու կը
տորկեցնէր : Եւ Հրէաները կը
զարմանային ու կ'ըսէին, Ինտո՞ր
ասիկայ գիրքերը գիտէ, որ տը
- 16 վաճ չէ : Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց՝ ու րտաւ, Իմ
վարդապետութիւնս իմն չէ, հա
պա զիս խրկողնն է : Թէ որ
մէկը կ'ուզէ անոր կամքը ընել,
պիտի գիտնայ առ վարդապետու
թեանս համար՝ թէ արդեօք Աս
տուծմէ է, թէ էս ինքիրմէն
- 18 կը խօսիմ : Ան որ ինքիրմէն կը
խօսի, իր անձին փութը կը
փնտռէ, բայց ան որ զինքը խրկա
ղին փութը կը փնտռէ, անիկայ
ճշմարիտ է, և անոր քովը ա
- 19 նիբաւութիւն չկայ : Մովսէս
շտաւա՞ն ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ
20 մէկն ալ չպահէր օրէնքը : Ինչո՞ւ
կը փնտռէք զիս սպաննել, որա
տասխան տուաւ ժողովուրդը ու
րտաւ . Դե կայ քաւ ներսդ, ո՞վ
- 21 քեզ կը փնտռէ սպաննել : Պա
տասխան տուաւ Յիսուս, և ը
սաւ անոնց . Մէկ գտըմ մը գոր
ծեցի, ու ամէնքդ ալ զարմացեր
22 էք : Արդ՝ Մովսէս ձեզի թրիա
տութիւնը տուաւ . (որ չէ թէ
Մովսէսէն էր, հապանախնիքնե
րէն .) ու շաբաթ օրը մարդ կը
23 թրիատէք . Թէ որ շաբաթ օրը
մարդ թրիատու թիւն կ'առնէ
որ Մովսէսին օրէնքը չբախուի,
ինձի կը բարկանա՞ք որ էս շա
բաթ օրը ամբողջ մարդ մը
24 բժշկեցի : Աչքի երեւցածին պէս
դատաստան մի ընէք, հապա

- արդար դատաստան ըրէք :
- Ան ատենը Երուսաղէմացի 25
ներէն անոնք կ'ըսէին . Ասիկայ
ան չէ՞ որն որ կը փնտռէն սպան
նել . Եւ ահա յայտնի կը խօսի, 26
ու բան մը չէն ըսեր անոր . մի
թէ իշխանները գիտցած են թէ
ասիկայ ճշմարտապէս Քրիստոսն
է : Սակայն մեք ասիկայ գիտէք 27
ուսկից է . բայց Քրիստոսը եր
բոր գայ, մէկը չգիտէր ուսկից
է : Եւ Յիսուս քանի որ կը տը 28
վեցընէր, տաճարին մէջ ազա
ղակեց՝ բերով . Իս ալ գիտէք,
և ուսկից ըլլար ալ գիտէք, ու
էս ինքիրմէն եկած չեմ, հապա
ան որ զիս խրկեց, ճշմարիտ է,
որ անիկայ դուք չէք գիտեր :
Ես գիտեմ անիկայ, ինչու որ էս 29
անկէ եմ, և անիկայ զիս խրկեց :
Ուստի կը փնտռէին զինքը բըւ 30
նել, բայց մէկն ալ իրեն ձեռք
չզարկաւ, ինչու որ իր ժամա
նակը դեռ հասած չէր : Ու ժո 31
ղովուրդէն շատ մարդիկ հաւա
տացին իրեն, և կ'ըսէին, Քրիս
տոսը երբոր գայ, ատնցմէ ա
ւելի նշաններ պիտի ընէ, որչափ
որ ասիկայ կ'ընէ :
- Փարիսեցիները լսեցին ժողո 32
վուրդին առ շշմելէն անոր վրա
յով, ու փարիսեցիները և քա
հանայապահները սպասաւորներ
խրկեցին, որ զանիկայ բռնեն :
Իսկ Յիսուս ըսաւ . Քիչ մը ժա 33
մանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու
կ'երթամ անոր, որ զիս խրկեց :
Իս պիտի փնտռէք՝ ու պիտի 34
չգտնէք . և իմ եղած տեղս
դուք չէք կրնար գալ : Ան ու 35
տենը Հրէաները ըսին իրարու .
Ո՞ր պիտի երթայ ասիկայ, որ
մեք զինքը պիտի չգտնենք . մի
թէ հեթանոսաց Բժշ ցիրուցան է
զածնեւոնս պիտի երթայ, և
հեթանոսներուն պիտի սորվեցը
նէ : Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ զրու 36
ցեց . Իս պիտի փնտռէք՝ ու պի
տի չգտնէք . և իմ եղած տեղս
դուք չէք կրնար գալ :
- Տօնին վերջի մեծ օրը Յիսուս 37

կայներ էր, կ'աղաղակէր ու կ'ըսէր, թէ որ մէկը ծարաւ է, 38 թող խնձի՛ գայ՝ ու խմէ: Ան որ խնձի կը հաւատայ՝ ինչպէս որ գիւրբը կ'ըսէ, անոր փորէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի 50 լողան. Աս ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատացողները պիտի առնէին. վասն զի Սուրբ Հոգին որո՞ւմ չէր տակաւին, ինչու որ Յիսուս դեռ փառաւ: 40 Երբեք չէր: Ժողովուրդէն շատ մարդիկ առ խօսքը որ լսեցին, կ'ըսէին. Իրաւցընէ տաիկայ է 41 մարգարէն: Ուրիշները կ'ըսէին. Անիկայ է Քրիստոսը. ուրիշներն ալ կ'ըսէին. Միթէ Քրիստոսը 42 Գալիլեայէն կու գայ: Չէ՞ որ գիւրբը կ'ըսէ, թէ Քրիստոսը Իսաիթի սերունդէն ու Դաւիթի թին եղած գեղէն Բեթլէհեմէն 43 կու գայ: Ուստի Ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն եղաւ ա: 44 Նոր համար: Եւ անոնցմէ ոմանք ուղեցին բռնել անիկայ, բայց մէկը անոր ձեռք չզարկաւ: 45 Ու սպասաւորները նորէն եկան քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն. ու ասոնք ըսին անոնց. Ինչո՞ւ անիկայ հոս 46 չբերիք: Վատաստան տաւին սպաւ սաւորները. Երբէք մէկը աս 47 մարդուն պէս խօսած չէ: Ան ատենը փարիսեցիները պատասխան տաւին անոնց և ըսին. Մի. 48 թէ դո՞ւք ալ մարդեք: Իշխաններէն կամ փարիսեցիներէն 49 մէկը հաւատաց անոր. Բայց աս ռամիկ Ժողովուրդը՝ որ օրէնքը 50 չէն գիտեր, նշոված են: Նիկողոսիմոս ըսաւ անոնց, (որ առաջագիշեր ատեն իրեն եկեր 51 էր, և անոնցմէ մէկն էր.) Մի. թէ մեր օրէնքը մարդ կը դատէ, թէ որ առաջ անկէ բան մը չըսէ, և չգիտնայ թէ ինչ կ'ընէ: 52 Վատաստան տաւին՝ ու ըսին անոր. Մի. թէ դո՞ւն ալ Գալիլեայէն ես. քննէ՛ ու նայէ՛, որ Գալիլեայէն մարգարէ չեղեր: Եւ 53 ամէն մէկը իր տանը գնաց:

ԳԼ. Ը

Եւ Յիսուս Ձիթենեաց լէ. 1 ուր գնաց: Ու առաւուսնց նո. 2 ընն տաճարը եկաւ, և բոլոր Ժողովուրդը իրեն կու գար, ու ինքը նստեր կը սարկեցընէր ա: 3 նոնց: Եւ գալիսները ու փարիսեցիները Հնութեան մէջ բռն: 4 նուած կնիկ մը բերին անոր, ու զանիկայ մէջ տեղը կայնեցընէ. լով՝ ըսին իրեն. Վարդապետ, 4 աս կնիկը Հնութեան մէջ աս մեղքը դործած ատենը բռնուէ. 5 ցաւ. Եւ օրինաց մէջ Մովսէս մեղի պատուիրեց ասանկները քարկոծել. հիմա դուն ինչ կ'ըսես ատոր համար: Աս կ'ըսէին. 6 անիկայ փորձելով, որ անոր վրայ ամբաստանութիւն ընելու առիթ մը ունենան, բայց Յիսուս դէպ ի փար ծռելով՝ մատովը 4 գետնին վրայ կը գրէր: Սակայն 7 երբոր վրան ինկան հարցընելով իրեն, վեր նայեցաւ ու ըսաւ ա: 8 նոնց. Չեղմէ անմեղ եղողը՝ առաջ անիկայ թող քար ձգէ ատոր վրայ: Եւ նորէն դէպ ի փար ծռելով՝ գետնին վրայ կը գրէր: Եւ անոնք առ լսելով՝ ու 9 իրենց խղճմտոնքէն յանդիման, ուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ'ելլէին, ծերերէն սկսած մինչև յեաիմները. և Յիսուս մինակ մնաց, ու կնիկը մէջտեղը կայ: 10 նած: Եւ Յիսուս վեր նայելով՝ ու կնիկէն զատ մէկը չառնէ. լով՝ ըսաւ անոր. Կնիկ՝ ուր են անոնք որ քու վրայովը ամբաստանութիւն կ'ընէին. մէկը քեզ 11 չգատապարտեց: Եւ անիկայ ըսաւ. Ո՛չ մէկը՝ Տէր. ու Յիսուս ըսաւ անոր. Ես ալ չեմ գատապարտեր քեզ, գնա՛ ու ասկէ ետեւ մեղք մի՛ գործեր: Արդ՝ Յիսուս նորէն խօսեցաւ 12 անոնց՝ ու ըսաւ. Ես եմ աշխարհի լոյսը. ան որ իմ ետեւէս կու գայ, խաւարի մէջ պիտի չքայլէ, հապա կենաց լոյսը պիտի ունենայ: Իսկ փարիսեցիներ. 13

- բը ըսին անոր. Դուք քու ան
 14 ձիդ համար կը վկայես, քու
 տասխան տուաւ Յիսուս ու ը-
 սաւ անոնց. թէ և ես իմ ան-
 ձիս համար վկայեմ, քայց իմ
 վկայութիւնս ճշմարիտ է, ինչ-
 չու որ գիտեմ ուսկից եկայ,
 և ուր կ'երթամ. բայց դուք
 չէք գիտեր ուսկից կու գամ,
 15 կամ ուր կ'երթամ: Դուք մար-
 մինին նայելով դատաստան կ'ը-
 նէք. ես բնաւ մէկը չեմ դա-
 16 տեր. Ու թէ և դատելու ալ
 ըլլամ, իմ դատաստանս ճշմա-
 րիտ է. ինչու որ ես մինակ չեմ,
 հապա ես, և Հայրը որ զիս
 17 խրկեց: Ու ձեր օրէնքին մէջն
 ալ գրուած է, թէ Երկուս մար-
 դու վկայութիւնը ճշմարիտ է:
 18 Ես եմ որ իմ անձիս համար կը
 վկայեմ, ու կը վկայէ ինծի հա-
 մար Հայրն ալ որ զիս խրկեց:
 19 Ան ատենը ըսին անոր. Ուր է
 քու Հայրդ. Յիսուս պատաս-
 խան տուաւ. Ո՛չ զիս գիտէք,
 և ոչ իմ Հայրս. թէ որ զիս
 գիտնայիք, իմ Հայրս ալ պի-
 տի գիտնայիք:
 20 Յիսուս աս խօսքերը խօսե-
 ցաւ՝ գանձատուներ, երբոր տա-
 ճարին մէջ կը սորվեցնէր. ու
 մէկը չբռնեց զանիկայ, ինչու
 որ զեւ անոր Ժամանակը հա-
 տած չէր:
 21 Ետքը Յիսուս նորէն ըսաւ
 անոնց. Ես կ'երթամ՝ ու զիս
 պիտի փնտռէք. և ձեր մեղացը
 մէջ պիտի մեռնիք. ուր որ ես
 կ'երթամ, դուք չէք կրնար գալ:
 22 Աոր վրայ շրէաները կ'ըսէին.
 Միթէ ինքզինքը պիտի մեռցնէ,
 որ կ'ըսէ թէ՛ Ուր որ ես կ'եր-
 թամ, դուք չէք կրնար գալ:
 23 Եւ ըսաւ անոնց. Դուք վարէն
 էք, ես վերէն եմ. դուք աս
 աշխարհէս էք, ես աս աշխար-
 24 հէս չեմ. Անոր համար ձեզի ը-
 տի թէ՛ Ձեր մեղացը մէջ պի-
 տի մեռնիք. ինչու որ եթէ չը-
 հաւատաք թէ՛ ես եմ, ձեր մե-

ղացը մէջ պիտի մեռնիք: Ան ա. 25
 տներ ըսին անոր. Դուք ով ես,
 և Յիսուս ըսաւ անոնց. Ինչ որ
 սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ: Հատ 26
 բաներ ունիմ ձեզի համար խօ-
 սելու. և դատելու. բայց ան որ
 զիս խրկեց, ճշմարիտ է. և ես
 ինչ որ իրմէ լսեցի, անիկայ կը
 խօսիմ՝ աշխարհիս մէջ: Անոնք 27
 չիմացան թէ՛ Հօրը համար կը
 զրուցէր իրենց:

Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. Եր 28
 բոր Որդին մարդոց բարձրացը-
 նէք, ան ատենը պիտի գիտնաք
 թէ՛ ես եմ, ու ինքիրմէս բան
 մը չեմ ցնէր, հապա Հայրս ինչ
 պէս որ ինծի սորվեցուց, անանկ
 կը խօսիմ: Եւ զիս խրկողը իմ 29
 հետս է. Հայրը զիս մինակ
 չթողուց. ինչու որ ես միշտ ա-
 նոր հաճելի եղած բաները կ'ը-
 նեմ:

Երբոր ասոնք խօսեցաւ, շատ 30
 մարդիկ իրեն հաւատացին: Ան 31
 ատենը Յիսուս իրեն հաւատա-
 ցող շրէաներուն ըսաւ. Թէ
 որ դուք իմ խօսքիս մէջ կէտաք,
 ճշմարտապէս իմ աշակերտներս
 կ'ըլլաք. Եւ ճշմարտութիւնը պի- 32
 տի պիտնաք, ու աս ճշմարտու-
 թիւնը ձեզ պիտի աղատէ: Պա 33
 տասխան տուին իրեն. Մենք
 Աբրահամի սերունդ ենք, ու եր-
 բէք մէկու մը չժառայեցինք.
 դուք ինձո՞ր կ'ըսես թէ Ազատ
 պիտի ըլլաք: Յիսուս պատաս- 34
 խան տուաւ անոնց. Ճշմարիտ
 ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ Ամէն
 ով որ մեղք կը գործէ, անիկայ
 մեղքի ծառայ է: Եւ ծառան 35
 տանը մէջ յաւիտեան կը մնայ:
 Բայց որդին յաւիտեան կը մնայ:
 Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ա 36
 զատ ընէ, ճշմարտապէս ազատ
 պիտի ըլլաք: Գիտեմ որ Աբրա- 37
 համի սերունդ էք, բայց կը
 փնտռէք զիս մեռցնել, ինչու որ
 իմ խօսքս ձեր ներքի գին տեղ
 չունի: Ես ինչ որ տեսայ իմ 38
 Հօրս քովէ՝ աս կը խօսիմ. և
 դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր

39 հօրը քովը՝ ան կ'ընէք : Պատասխան տուին ու ըսին անոր . Մեր հայրը Աբրահամն է . ըսաւ աւանդ Յիսուս . Թէ որ Աբրահամին որդիքը ըլլայիք՝ Աբրահամին գործքերը պիտի գործէիք : Բայց իմա կը փնտռէք սղաննել զիս, անանկ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ, որն որ Աստուծոյ ընդի, Աբրահամ անոր
 40 բանը չըսաւ : Դուք ձեր հօր գործքերը կ'ընէք, ան տառնոր ըսին անոր . Մենք պաշտօնավարէնք չենք ծնած . մենք մէկ Հայր մը ունինք՝ որ է Աստուած : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ Աստուած ձեր հայրը ըլլար, պիտի սիրէիք զիս . ինչու որ ես Աստուծոյ ելայ՝ ու եկայ, և չէ թէ ես ինքիքմէս եկայ, հապա անիկայ զիս
 41 խրկեց : Ինչու դուք իմ զուցածքս չէք հասկընար, անոր համար որ չէք կրնար իմ խօսքս
 42 մօտիկ ընել : Դուք Յէր հօրմէն Սաատանայէն էք, ու ձեր հօրը բազմանք կ'ուզէք բնել, անիկայ սիրողէն հետէ մարգասպան էք, և ճշմարտութեան մէջ չիեցաւ, ինչու որ անոր ներսի գին ճշմարտութիւն չկայ, երբոր աւանկայ ստաւթիւն խօսի, բուն իրեններէն կը խօսի, քանզի անիկայ ստախօս է և անոր հայրը :
 43 Բայց որովհետեւ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինծի չէք հաւատար :
 44 Էստար : Չեզմէ ով կրնայ զիս յանգիմանել մեղքի համար . իսկ թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինչու ինծի չէք հաւատար :
 45 Ան որ Աստուծոյ է, Աստուծոյ խօսքերը մօտիկ կ'ընէ, դուք անոր համար մօտիկ չէք ըներ, որ Աստուծոյ չէք : Պատասխան տուին Հրէաները՝ ու ըսին անոր . Այնչէնք ըսէր մենք, թէ դուն Սաւաղայի ես, ու զիս կայ քու
 46 ներքոյ : Յիսուս պատասխան տուաւ . Եւ ըսաւ . Իմ ներսս զիս չկայ, հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ, և դուք զիս կ'անարգէք :
 47 Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր,

կայ ձեռք՝ որ կը փնտռէ, ու կը գտնէ : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ընէ
 51 տեմ ձեզի . Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ : Ան տառնոր Հրէաները
 52 ըսին անոր . Հիմա գիտցանք որ քու ներքոյ զիս կայ . Աբրահամ մեռաւ, ու մարգարէները, և դուն կ'ըսես, Թէ որ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ
 53 հուն համը պիտի չտեսնէ : Միթէ դուն աւելի մեծ ես մեր հայր Աբրահամէն՝ որ մեռաւ, ու մարգարէներն ալ մեռան, դուն քեզ ով կ'ընես : Յիսուս պատասխան
 54 տուաւ . Թէ որ ես ինքզինքս փառաւորեմ, իմ փառքս բան մը չէ, իմ Հայրս է՝ որ զիս կը փառաւորէ, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ Մեր Աստուծոյն է :
 55 Եւ անիկայ չէք ճանչնար, բայց ես գիտեմ անիկայ . ու թէ որ ըսեմ՝ թէ անիկայ չեմ գիտեր, ձեզի պէս ստախօս պիտի ըլլամ . հապա ես գիտեմ անիկայ, և աւար խօսքը կը պահեմ : Չեր հայր
 56 Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս տեսնելու, ու տեսաւ և ուրախացաւ : Իսկ Հրէաները ըսին
 57 անոր . Դուն տակաւին յիսուս տարեկան չես, Աբրահամն ալ տեսար : Յիսուս ըսաւ անոնց .
 58 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ես : Ան տառնոր քարեր վերցուցին՝ որ անոր վրայ նետեն . բայց
 59 Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց առէքէն, և անոնց մէջէն անցնելով տաճարէն դուրս ելաւ, ու այսպէս գնաց :

ԳԼ. Թ.

Ա երբոր կ'անցնէր, մէկ մարդ մը տեսաւ կայ ծնած, Եւ իր աշակերտները հարցուցին իրեն, ու ըսին . Ռաբբի՛ որունն է մեղքը, ասոր թէ իր ծնողացը, որ անիկայ կայ ծնաւ : Պատասխան տուաւ Յիսուս . Ո՛չ ասորն է մեղքը, ո՛չ ալ իր ծնողացը . հապա որ Աստուծոյ գործքերը ա

4 սոր վրայ յայտնի ըլլան: Քանի որ ցորեկ է, պէտք է որ զիս խրկողին գործքերը գործեմ. գիշերը կու գայ, որ ան ատենը
5 մեկը չկրնար գործել: Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ, աշխարհի
6 լոյսն եմ: Եբբսր աս ըսաւ, թուքաւ գետինը, և թուքովը կաւ շինեց, ու ան կաւը կոյրին
7 աշքերուն վրայ ծեփեց. Եւ ըսաւ անոր. Գնա՛ լուացուէ՛ Սեւ լովամի աւազանին մէջ, (որ խրկուած կը թարգմանուի.) ուստի գնաց ու լուացուեցաւ,
8 եկաւ ու կը տեսնէր: Իսկ դրացիները՝ և անոնք որ առաջուց տեսած էին զանկկայ որ մուրացկան էր, կ'ըսէին. Ասիկայ չէր որ կը նստէր և կը մուրար. ու
9 մանք կ'ըսէին. Անկկայ է. Ուրիշները կ'ըսէին, Անոր նման
10 Քէյն է. Իսկ ինքը կ'ըսէր, թէ Ես եմ: Ուստի ըսին իրեն. Հապա ինտոր բացուեցան քաւ աշքերդ:
11 Ինքը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Յիսուս կուգամ մարդ մը կաւ շինեց, ու աշքերս ծեփեց, և ըսաւ ինծի. Գնա՛ Սեւ լովամի աւազանը՝ ու լուացուէ՛. ես ալ գացի լուացուեցայ
12 ու կը տեսնեմ: Եւ ըսին իրեն. Ո՛ւր է անկկայ, ըսաւ անոնց. Չեմ գիտեր:
13 Փարիսեցիներուն տարին զաւրիկայ՝ որ ատենով կոյր էր: Եւ շաբաթ օր էր՝ եբբսր Յիսուս կաւը շինեց, ու անոր աշքերը բացաւ:
14 Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հարցնէին իրեն, թէ ինտոր կը տեսնէ. անկկայ ալ ըսաւ անոնց. Կաւ դրաւ աշքերուս վրայ, ու լուացուեցայ և կը տեսնեմ:
15 Ասոր վրայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին. Ան մարդը Աստուծոյ չէ, ինչու որ շաբաթ օրը չպահէր, ուրիշները կ'ըսէին. Ինտոր կրնայ մեղաւոր մարդ մը ասանկ հրաշքներ ընել. ու մէջենին երկրպագակաւ թիւն կար:
16 Նորէն ըսին կոյրին. Դուսն ի՞նչ կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աշքերդ բացաւ. ան ալ ըսաւ, թէ Մարգարէ մըն է: Իսկ Հրէաները
18 չէին հաւատար անոր համար թէ կոյր էր ու բացուեցաւ, մինչև որ ան աշքը բացուածին ծնողքը կանչեցին. Եւ անոնց հարցուցին
19 ու ըսին. Ա՛ս է ձեր որդին, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ կոյր ծընաւ. հապա հիմա ինտոր կը տեսնէ:
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին. Գիտենք որ ասիկայ է ձեր որդին, և որ ինքը կոյր ծնաւ. Բայց
21 հիմա ինտոր կը տեսնէ, չէնք գիտեր, կամ թէ ո՛վ բացաւ ասոր աշքերը, մենք չէնք գիտեր. ինքը չափահաս է, իրեն հարցուցէք.
22 Թո՛ղ ինքը խօսի իրեն համար: Աս ըսին անոր ծնողքը,
23 Հրէաներէն վարիսաւորն համար. քանզի Հրէաները միաբան հաւանաւ թեմաք որդէր էին որ եթէ մէկը անկկայ Քրիստոս դաւանի,
24 Ժողովարանէն դուրս ծըգուի: Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին,
25 թէ Ինքը չափահաս է, իրեն հարցուցէք: Ետքը նորէն
26 կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր, ու ըսին անոր. Աստուծոյ փառք տուր, մենք գիտե՛նք որ ան մարդը մեղաւոր է:
27 Անկկայ ալ պատասխան տուաւ անոնց. Հիմա ըսի ձեզի՛ ու շտեցիք. ինչու համար նորէն ըսել կ'ուզէք. միթէ գո՛ւք ալ կ'ուզէք անոր աշակերտ ըլլալ:
28 Անոնք նախատեղով զանկկայ ըսին. Դուսն ես անոր աշակերտը, իսկ մենք Մովսէսին աշակերտներն ենք:
29 Սէնք գիտենք՝ որ Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ, բայց ասիկայ չէնք գիտեր թէ ուսկից է:
30 Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց. Ասիկայ է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր թէ ուսկից է, և ա-

բերդ բացաւ. ան ալ ըսաւ, թէ Մարգարէ մըն է: Իսկ Հրէաները
18 չէին հաւատար անոր համար թէ կոյր էր ու բացուեցաւ, մինչև որ ան աշքը բացուածին ծնողքը կանչեցին. Եւ անոնց հարցուցին
19 ու ըսին. Ա՛ս է ձեր որդին, որուն համար դուք կ'ըսէք թէ կոյր ծընաւ. հապա հիմա ինտոր կը տեսնէ:
20 Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին. Գիտենք որ ասիկայ է ձեր որդին, և որ ինքը կոյր ծնաւ. Բայց
21 հիմա ինտոր կը տեսնէ, չէնք գիտեր, կամ թէ ո՛վ բացաւ ասոր աշքերը, մենք չէնք գիտեր. ինքը չափահաս է, իրեն հարցուցէք.
22 Թո՛ղ ինքը խօսի իրեն համար: Աս ըսին անոր ծնողքը,
23 Հրէաներէն վարիսաւորն համար. քանզի Հրէաները միաբան հաւանաւ թեմաք որդէր էին որ եթէ մէկը անկկայ Քրիստոս դաւանի,
24 Ժողովարանէն դուրս ծըգուի: Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին,
25 թէ Ինքը չափահաս է, իրեն հարցուցէք: Ետքը նորէն
26 կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր, ու ըսին անոր. Աստուծոյ փառք տուր, մենք գիտե՛նք որ ան մարդը մեղաւոր է:
27 Անկկայ ալ պատասխան տուաւ անոնց. Հիմա ըսի ձեզի՛ ու շտեցիք. ինչու համար նորէն ըսել կ'ուզէք. միթէ գո՛ւք ալ կ'ուզէք անոր աշակերտ ըլլալ:
28 Անոնք նախատեղով զանկկայ ըսին. Դուսն ես անոր աշակերտը, իսկ մենք Մովսէսին աշակերտներն ենք:
29 Սէնք գիտենք՝ որ Աստուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ, բայց ասիկայ չէնք գիտեր թէ ուսկից է:
30 Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց. Ասիկայ է զարմանալու բանը՝ որ դուք չէք գիտեր թէ ուսկից է, և ա-

- 31 նիկայ իմ աշքերս բացաւ : Գիտենք որ Աստուած մեզաւորեն բաւն մտիկ չսնեք . բայց թէ որ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ , ու անոր կամքը կատարէ , անոր մը 32 տիկ կ'ընէ : Աշխարհիս սկիզբէն 'ի վեր ըստած չէ որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աշքերը բացած 33 է : Թէ որ Աստուծոյ չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր կրնար 34 ընել : Պատասխան տուին և ըսին անոր . Դառն բարբառի մեզաց մէջ ծնած էս , ու մեզի վարդապետութիւն կ'ընես . և դուրս ըրին անիկայ :
- 35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս ըրին , ու երբոր գտաւ զանիկայ ըսաւ անոր . Դառն կը հաւատաս Աստուծոյ ճշմարիտ : 36 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ . Տէր ո՞վ է՝ որ հաւատամ 37 անոր : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Տեսար ալ անիկայ , և քեզի հետ 38 խօսողը ան է : Անիկայ ալ ըսաւ . կը հաւատամ՝ Տէր . ու անոր 39 երկրպագութիւն ըրաւ : Եւ Յիսուս ըսաւ . Ես գտաւստանի համար եկայ աս աշխարհս , որ չտեսնողները տեսնեն , և տեսնողները կուրանան :
- 40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետն էին , աս բաները ընելով՝ ըսին իրեն . Միթէ մե՞նք ալ 41 կոյր ենք : Յիսուս ըսաւ անոնց . Թէ որ կոյր ըլլայիք , դուք մեզք չէիք ունենար . բայց հիմա կ'ըսէք 42 թէ կը տեսնենք . ասոր համար ձեր մեղքը յեր Լուս կը մնայ :

ԳԼ. Ժ

- 1 Աշխարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ան որ դռնէն չմտնէր ոշխարներուն բակը , հապա ուրիշ տեղէն կ'երէ , անիկայ գող ու 2 աւազակ է : Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ , անիկայ ոշխարներուն 3 հովիւն է : Դռնապանը կը բանայ անոր , և ոշխարները անոր ձայնին կը լսեն , ու իր ոշխարները անուանովին կը կանչէ , և դուրս 4 կը հանէ զանոնք : Ու երբոր իր ոշխարները կը հանէ , անոնց առջեւ կ'երթայ , ու ոշխարները իր ետեւէն կ'երթան , ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան : Սակայն 5 տարի ետեւէ չէն երթար . հապա անկէ կը փախչին , ինչու որ 6 տարներուն ձայնը չէն ճանչնար :
- 3 Իսուս աս առաւիլը ըսաւ ա. 6 նոնց . բայց անոնք չէին իմանար թէ ինչ էր որ իրենց կը խօսէր : Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց . 7 ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի . Ես եմ ոշխարներուն դուռը : Ամէն անոնք որ ինծմէ ասալ է 8 կան , գող ու աւազակ էին . բայց անոնց չափէն ոշխարները : Ես 9 եմ դուռը . թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի , ու պիտի մտնէ ու ելլէ , և արօտ գտնէ : Գողը չգար , միայն թէ 10 գողնալու և ոտքնակալու ու կոր. օղնոյնը համար . ես եկայ որ կեանք ունենան , և ալ աւելի 11 ունենան : Ես եմ բարի հովիւ . բարի հովիւ իր կեանքը ոշխարներուն համար կը դնէ : Բայց 12 վարձկանը որ հովիւ չէ , ու ոշխարները իրը չեն , երբոր կը տեսնէ գայլը որ կու գայ , կը 13 թաղու ոշխարները ու կը փախչի . և գայլը կը յափշտակէ ոշխարները , ու զանոնք կը ցուէ : Եւ 14 վարձկանը կը փախչի , ինչու որ վարձկան է , ու իր հողը չէ ոշխարներուն համար : Ես եմ բարի հովիւ , և կը ճանչնամ իմ միւսներս , ու կը ճանչցուիմ իմին 15 ներէս : Ինչպէս որ Հայրը զեւ կը ճանչնայ , ես ալ Հայրը կը ճանչնամ , ու իմ կեանքս ոշխար 16 ներուն համար կը դնեմ : Ուրիշ ոշխարներ ալ ունիմ , որոնք աս բակէն չեն . անոնք ալ պէտք 17 ան լսեն , և պիտի ըլլան մէկ հօտ ու մէկ հովիւ : Անոր համար 18 իմ Հայրս զեւ կը սիրէ , որ ես իմ կեանքս կը դնեմ , որ նորէն առնեմ անիկայ : Ոչկը չհաներ անիկայ ինծմէ , հապա ես կը 19 դնեմ անիկայ ինքիսմէս , իշխու .

- նաթիւն ունիմ անիկայ գնելու ,
 և իշխանութիւն ունիմ անիկայ
 նորէն առնելու : աս պատուէրը
 իմ Հօրմէս առի :
 19 Նորէն երկդառախութիւն
 կ'ըլլար Հրէից մէջ աս խօսքե-
 20 թուն համար : Եւ աննցմէ շա-
 տերը՝ կ'ըսէին . Դե կայ ատոր
 ներքի գին՝ ու խելոռած է , ին-
 21 չու ատոր մօտիկ կ'ընէք : Ուրիշ
 ները կ'ըսէին . Աս խօսքերը գի-
 ւահաթի խօսքէր չեն . միթէ գեը
 կրնայ կոյրերուն աչքերը բանալ :
 22 Ան ասեւր Երուսաղէմ նա-
 շակաւորի փօշը եղաւ , ու ձմեռ-
 23 էր : Եւ Յիսուս կը պարտէր տա-
 ճարին մէջ Սաղմոսին սրահը :
 24 Եւ Հրէաները անոր չորս կողմը
 տաին ու ըսին անոր . Մինչեւ
 էրք մեզ տարակուսանաց մէջ
 կը թողուս . թէ որ Քրիստոսը
 դուն ես , մեզի համարձակ ըսէ :
 25 Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
 նոնց . Չեզի ըսի՝ ու չէք հաւա-
 տար . ան գործքերը որ ես իմ
 Հօրս անուանով կը գործեմ , ա-
 նոնք կը վիրային ինձի համար :
 26 Բայց դուք չէք հաւատար , ին-
 չու որ իմ ոչխարներէս չէք , ին-
 27 տար որ ձեզի ըսի : Իմ ոչխար-
 ներս իմ ձայնիս կը ըսեն , ես ալ
 անոնք կը ճանչնամ , ու իմ ետե-
 28 շէս կու գան . Եւ ես անոնց
 յաւիտեանական կեանք կու տամ ,
 ու յաւիտեան պիտի չկորսուին .
 և մէկը իմ ձեռքէս պիտի շտ-
 29 վըռուակէ զանոնք : Իմ Հայրս որ
 անոնք ինձի տուաւ , ամենէն մեծ
 է , և մէկը չկնար իմ Հօրս
 30 ձեռքէն յափշտակել : Ես ու
 Հայրը մէկ ենք :
 31 Ան ասեւր Հրէաները նորէն
 քարեր վերցուցին , որ անիկայ
 32 քարկոծեն : Յիսուս պատասխան
 տուաւ անոնց . Դատ բարի գործ-
 քեր ցուցադի ձեզի իմ Հօրմէս ,
 անոնցմէ որ գործին համար զիս կը
 33 քարկոծէք : Հրէաները պատառ-
 խան տուին անոր՝ ըսելով , Բարի
 գործի համար քեզ չենք քարկո-
 ծեր , հապա հայհոյութեան հա-

մար , և քանզի դուն որ մարդ
 ես , ինքզինքդ Աստուած կ'ընես :
 Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
 34 նոնց . Չէ որ ձեր օրէնքին մէջը
 գրուած է . Ես ըսի թէ գուք
 աստուածներ էք : (Թէ որ առ 35
 տուածներ կ'անուանէ զանոնք ,
 որոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ ,
 (ու կարելի չէ որ ան գրուածը
 աւրուի ,) Հապա ան որ Հայրը 36
 որքեց՝ և աշխարհք խրկեց ,
 դուք անոր կ'ըսէք թէ Հայհոյու-
 թիւն կ'ընես , Աստուծոյ լրբի
 եմ՝ ըսելուս համար : Թէ որ իմ 37
 Հօրս գործքերը չեմ գործեր ,
 ինձի մի հաւատար . Հապա թէ 38
 որ կը գործեմ , թէ ե ինձի չէք
 հաւատար , Գնե՛ք գործքերուն
 հաւատացէք , որ գիտնաք ու
 ճանչնաք՝ թէ Հայրը իմ մէջս է ,
 և ես անոր մէջ :

Գարձեալ կը փնտռէին զանի . 39
 կայ բռնել , և անոնց ձեռքէն
 ելաւ : Աւ նորէն գնաց Յորդա , 40
 նանու անդիի կողմը՝ ան անգը ,
 ուր որ Յովհաննէս առաջնեց կը
 մկրտէր , ու հոն կեցաւ : Եւ շա 41
 անքը եկան անոր ու կ'ըսէին .
 Իրաւ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը
 չըրաւ . Բայց ինչ որ Յովհաննէս 42
 ըսաւ անոր համար , ամէնը ճշը-
 մարիտ էր , և շատ մարդիկ հոն
 անոր հաւատացին :

ԳԼ ԺԱ

Աւ Մարիամին և անոր քրոջը 1
 Մարթային գեղէն՝ Բեթանիայէն՝
 Ղազարոս անուանով մէկը հիւանդ
 էր : Ասիայ ան Մարիամն էր , որ 2
 Տէրը եղով օծեց , ու անոր սա-
 քերը իր մազերովը սրբեց , որուն
 եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր :
 Աւտի ի բոցերըր մարդ խրկեցին 3
 անոր՝ ու ըսին . Տէր՝ ահա անի
 կայ՝ որ դուն կը սիրես , հիւանդ
 է : Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ . 4
 Ըս հիւանդութիւնը մահուան
 համար չէ , հապա Աստուծոյ փա-
 ռայը համար , որ Աստուծոյ Որ-
 դին անով փառաւորուի : Արդ՝ 5
 Յիսուս կը սիրէր Մարթան և

6 անոր քյորը՝ ու Ղազարոսը : Իսկ
երբոր լսեց թէ հիւանդ է, ե-
ղած աեղը երկու օր ալ կեցաւ :
7 Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտս
ներուն. Եկէ՛ք նորէն Հրէաս :
8 տան երթանք : Աշակերտները
իրէն լսին. Ռաբբի՛ Հրէաները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկա-
ծելու, ու նորէն հո՞ն կ'երթաս :
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս.
Չէ՞ որ օրը տասուերկու ժամ
է. թէ որ մէկը ցորեկը քալէ,
չսահիր. ինչու որ առ աշխարհիս
10 լոյսը կը տեսնէ. Բայց թէ որ
մէկը գիշերը քալէ, կը սահի.
11 Ինչու որ իր հետը լոյս չկայ : Աս
բռները ըսելէն ետե՛ւ ըսաւ ա-
նոնց. Ղազարոս մեր բարեկամը
քնացած է. բայց կ'երթամ որ
12 անիկայ արթնցընեմ : Իր աշա-
կերտները լսին. Տէր՛ թէ որ
քնացած է, պիտի առողջանայ :
13 Իսկ Յիսուս անոր մեռներուն
համար կ'ըսէր. բայց անոնք կը
կարծէին թէ քուն քնանալուն
14 համար կ'ըսէր : Ան ատենը Յի-
սուս յայտնապէս ըսաւ անոնց.
15 Ղազարայս մեռաւ. Եւ ես ուրախ
եմ ձեզի համար՝ որ հոն չէի,
որ դուք հաւատաք. բայց եկէ՛ք
16 երթանք անոր : Թափմամ որ եր-
կուորեալ կ'ըսուէր, ըսաւ իր
աշակերտակիցներուն. Մենք ալ
երթանք՝ որ անոր հետը մեռ-
նինք :
17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ
որ անիկայ արդէն չորս օրուան
18 գերեզմանը դրած էր : Ու Բե-
թանիա Երուսաղէմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ասպարեզի չափ :
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխթարեն զանոնք՝ իրենց
20 եղբօրը համար : Արդ՝ երբոր
լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու
գայ, զանիկայ գիմաւորելու գը-
նաց. բայց Մարիամ տանը մէջ
21 նստեր էր : Եւ Մարթա ըսաւ
Յիսուսին. Տէր՛ թէ որ հոս բը-
լայիր, իմ եղբայրս չէր մեռ-
22 ներ. Բայց գիտեմ որ հիմա ալ

դուն ինչ որ խնդրես. Աստուծ-
մէ, Աստուած պիտի տայ քեզի :
Յիսուս ըսաւ անոր. Քու եղ- 23
բայրդ յարութիւն պիտի առ-
նէ : Մարթա ըսաւ անոր. Գի- 24
տեմ որ յարութեան ժամանա-
կը՝ վերջին օրը յարութիւն պի-
տի առնէ : Յիսուս ըսաւ անոր, 25
Ես եմ յարութիւնը և կեանքը.
ան որ ինծի կը հաւատայ, թէ և
մեռնի՝ պիտի ապրի. Եւ ան ա- 26
մէնք որ կենդանի է՝ ու ինծի կը
հաւատայ, յաւիտեան պիտի
չմեռնի. դուն կը հաւատաս ա-
նոր : Ըսաւ անոր. Այո՛ Տէր՛ ես 27
հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, որ
աշխարհք գալու էիր : Ու երբոր 28
առ ըսաւ, գնաց իր քյորը Մա-
րիամը գաղտուկ մը կանչէց՝ Ը-
սելով. Վարդապետը եկեր է՝ ու
քեզ կը կանչէ : Անիկայ լսածին 29
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ
անոր : Իսկ Յիսուս գեռ գեղը 30
եկած չէր. հապա ան տեղն էր,
ուր որ Մարթա զանիկայ գիմա-
ւորեց : Բայց Հրէաները որ ա- 31
նոր հետը տանը մէջն էին ու
կը մխթարէին զանիկայ, երբոր
տեսան որ Մարիամ շուտ մը
եկաւ ու գնաց, իրեն ալ անոր
ետէն գաղցին, ըսելով թէ Գե-
րեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
լայ : Իսկ Մարիամ երբոր Յիսու- 32
սին եղած աեղը եկաւ, ու զա-
նիկայ տեսաւ, անոր ոտքը իր
նալով ըսաւ անոր. Տէր՛ թէ որ
հոս բլլայիր, իմ եղբայրս չէր
մեռներ : Յիսուս երբոր տեսաւ 33
անիկայ որ կու լար, և անոր
հետ եկող Հրէաները որ կու
լային, իր հոգւոյն մէջ հառա- 34
չէց ու խռովեցաւ. Եւ ըսաւ.
Ուր դրած էք անիկայ, բոն ի- 35
րեն. Տէր՛ եկաւ ու տես : Յի- 36
սուս լացաւ : Ուստի Հրէաները
կ'ըսէին. Նայեցէք ուշափ կը սի- 37
րէր զանիկայ : Անիկայ որ կ'ըլլի
աչքերը բացաւ, չէր կրնար Ը- 38
նել որ առ ալ չմեռնէր : Յիսուս

նորէն իր սրբին մէջ հառաչելով՝
 գերեզմանը կու գայ, և անի-
 կայ քարայր մըն էր, ու անոր
 59 վայ քար մը գրուած էր: Յի-
 սուս ըսաւ. Մէկդի՛ բռնէք ատ-
 քորը, մուշկին քայրը Մարթան
 ըսաւ անոր. Տէր՛ արդէն հո-
 տած պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս
 40 օրուան է: Ըսաւ անոր Յիսուս.
 Քեզի չըսի՞ որ՝ եթէ հաւատաւ,
 Լսուածոյ փառքը պիտի տեսնես:
 41 Ան ատենը մէկդի բռին քարը,
 և Յիսուս իր աչքերը վեր վեր-
 ցուց ու ըսաւ. Հայր՛, շնոր-
 հակալ եմ քեզմէ, որ ինձի լը-
 42 տեցիր: Ու ես գիտէի որ ամէն
 ատեն ինձի կը լսես. բայց աս
 բոլորտիքս կայնող ժողովուրդին
 համար ըսի, որ հաւատան թէ
 43 դուն խրկեցիր զիս: Եւ աս ըսե-
 լէն ետքը, մեծ ձայնով մը կան-
 չեց. Ղազարոս՝ գուրս եկուր:
 44 Մեռեալն ալ ելաւ ոտքերը ու
 ձուռքերը սրտանքով կապած,
 և երեսը վարշամակով պատած,
 Յիսուս ըսաւ անոնց. Արձակեցէք
 ատիկայ, ու թողէք որ երթայ:
 45 Եւ Հրէաներէն շատերը՝ որ
 Մարիամին եկեր էին, երբոր Յի-
 սուսին բրածը տեսին, հաւա-
 46 տացին իրեն: Բայց անոնցմէ ու
 մանց գացին փարիսեցիներուն,
 ու Յիսուսի բրածը անոնց պատ-
 մեցին:
 47 Ուստի քահանայապետները և
 փարիսեցիները ժողով գումա-
 րեցին ու ըսին. Ի՞նչ ընենք,
 քանզի աս մարդը շատ հրաշք
 48 ներ կ'ընէ: Թէ որ անիկայ ասանկ
 թող տանք, ամէնքն ալ անոր
 պիտի հաւատան, և Հռովմա-
 յեցիք պիտի գան ու մեր տեղը
 49 ու ազգը պիտի վերցընեն: Եւ
 անոնցմէ մէկը կայիափա անու-
 նով՝ որ ան տարւոյն քահանա
 յապետն էր, ըսաւ անոնց. Դուք
 50 բան մը չէք գիտեր. Եւ չէք ալ
 խորհիր, թէ աղէկ է մեզի՞ որ
 մէկ մարդ մը ժողովուրդին հա-
 մար մեռնի, ու բոլոր ազգը
 51 շիրտուի: Բայց աս բանը չէ՛ թէ

ինքիրմէն զրուցեց, հապա ան
 տարւան քահանայապետը ըլլա-
 ըով, մարգարէացաւ. թէ Յիսուս
 աղգին համար պիտի մեռնէր.
 Եւ չէ՛ թէ մինակ աղգին համար, 52
 հապա որ Լսուածոյ ցերեջան
 եղած որդիներն ալ մէկտեղ
 ժողովէ:

Աւ ան օրէն ետեւ խորհուրդ 53
 բրին որ սպաննէն զանիկայ: Ուս. 54
 տի Յիսուս անկէ ետքը համար
 ձակ չէր պտըտեր Հրէից մէջ,
 հապա անկէ անապատին մօտ
 տեղ մը գնաց, մէկ քաղաք մը՝
 որուն անունը Եփրայիմ էր. ու
 իր աշակերտներուն հետ մէկ-
 տեղ հոն կը կենար:

Եւ Հրէից դատիկը մօտ էր, 55
 ու ան տեղէն շատ մարդիկ զատ
 կէն առաջ Երուսաղէմ ելան,
 որ ինքզինքին մարքեն. Եւ կը 56
 փնտռէին Յիսուսը, ու տաճա-
 րին մէջ կեցած ատեննին իրա-
 ղու կ'ընէին. Չեզի ի՞նչպէս կ'ե-
 ղենայ, թէ աս տօնիս բնաւ պի-
 տի չգայ: Իսկ քահանայապետ-
 ները ու փարիսեցիները պատուէր
 տուէր էին, որ եթէ մէկը գիտ-
 նայ անոր ուր տեղ ըլլալը՝ իմա-
 ցընէ, որ անիկայ բռնեն:

ԳԼ. ԺԲ

Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր 1
 առաջ Բեթանիա եկաւ, ուր էր
 Ղազարոս՝ մեռեալը, որն որ Յի-
 սուս մեռեալներէն յարուց: Եւ 2
 հոն անոր ընթրիք մը ըրին. ու
 Մարթա սպասաւորութիւն կ'ը-
 նէր, և Ղազարոս անոր հետ սե-
 ղան նստողներուն մէկն էր: Իսկ 3
 Մարիամ մէկ լիտր նարդոսի պա-
 տուական մեծագին եղ տուն-
 ըով, Յիսուսի ոտքերը օծեց, ու
 իր մազերովը անոր ոտքերը սրը-
 բեց. և տունը եղին անուշահո-
 տութեամբը բացուեցաւ. Ան ա. 4
 տներ աշակերտներուն մէկը Իս-
 կարիափացի Սիմոն ան Յուգան՝
 որ զանիկայ պիտի մօտներ, ը-
 սաւ. Ինչո՞ւ համար ատ եղը 5
 չձախուռեցաւ իրէք հարիւր դա-

- հեկանի, որ ազքատներուն ար-
 6 բուէր: Աս ըսաւ, չէ թէ ազ-
 քատներուն համար իր հոգն էր,
 հապա որ գող էր, ու գանձա-
 նակը ինքը կը պահէր, և ինչ
 7 որ ձգուէր՝ ինքը կը կրէր: Իսկ
 Յիսուս ըսաւ. թող տուր ատոր,
 8 օրուանը համար պահէց: Վասն
 զի ազքատները ամէն ատեն ձեր
 հետը ունիք, բայց զիս ամէն
 9 ատարի Հրէաներէն շատ ժո-
 զովաւորք անոր հոն ըլլալը իմա-
 ցան, ու եկան, չէ թէ մինակ
 Յիսուսի համար, հապա որ Ղա-
 զարոսն ալ տեսնէն, որն որ մե-
 10 ռէններէն յարուց: Իսկ քա-
 հանապաղաները խորհուրդ ը-
 րին՝ որ Ղազարոսն ալ մեռցը-
 11 նէն. ինչու որ Հրէաներէն շա-
 տերը անոր պատճառովը կ'եր-
 թային ու կը հաւատային Յի-
 սուսին:
- 12 Հեռուեալ օրը շատ ժողո-
 վաւորք՝ որ տօնին եկած էին, եր-
 բօր լսեցին թէ Յիսուս Երու-
 13 սաղէմ՝ կու գայ, Արմաւենիի
 ստտեր առին, ու երան զանիկայ
 դիմաւորելու, և կ'աղաղակէին.
 զի «տաննա՛ւ օրհնեալ է Իսրայէլի
 թագաւորը՝ որ Տէրսըն անունա-
 14 վը կու գայ: Եւ Յիսուս աւա-
 նակ մը գտնելով՝ անոր վրայ
 նստաւ, ինչպէս որ գրուած է.
 15 Սի՛ վախճար սի՛ Սիօնի աղջիկ.
 ահա՛ քու թագաւորդ կու գայ
 16 իշու աւանանի վրայ նստած: Եւ
 անոր աշակերտները առաջ չե-
 մացան աս բաները, բայց երբոր
 Յիսուս փառաւորուեցաւ, ան
 ատենը միաբերնին բերին, թէ
 աս բաները անոր համար գրուած
 էր, և թէ իբե՛ն աս բաները
 17 ըրին անոր: Եւ իր հետը եղող
 ժողովաւորդը վիպաւթիւն կու
 տար, թէ Ղազարոսը գերեզմա-
 նէն դուրս կանչեց, ու մեռել-
 18 ներէն յարուց զանիկայ: Ասոր
 համար ալ ժողովաւորդը զանիկայ
 դիմաւորեց, վասն զի լսեցին թէ

անիկայ աս հրաշքը ըրած էր:
 Իսկ փարիսեցիները իրարու կ'ը-
 19 տէին. Կը տեսնէք որ օգուտ
 մը չէք իշար ընել, ահա՛ Բուր-
 աշխարհ անոր ետեւէն գնաց:

Եւ հոն քանի մը Յայներ կա.
 20 յին տօնին երկրպագութիւն ը-
 նելու երդնելուն մէջ: Ասոնք
 21 Փիլիպպոսն եկան, որ ինքը Ղա-
 լիլէայի Բեթսայիդայէն էր, և
 կ'աղաչէին անոր՝ ու կ'ըսէին,
 Տէր՝ կ'աղէնք Յիսուսը տեսնել:
 22 Փիլիպպոս եկաւ՝ ու Անդրէա
 23 սին ըսաւ, և նորէն Անդրէաս
 ու Փիլիպպոս մէկեւ Յիսուսին
 24 ըսին: Յիսուս ալ պատասխան
 25 տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ժամա-
 նակը հասաւ, որ փառաւորութի
 Որդին մարդայ շշմարիտ ճշմա-
 26 թիտ կ'ըսեմ ձեզի. թէ որ ցարե-
 նին հարաւ հողին մէջ ինչպիսի
 չմեռնի, Ինքը մինակ կը մնայ.
 27 հապա թէ որ մեռնի, շատ ար-
 դիւնք կը բերէ: Ան որ իր ան-
 ձը կը սիրէ, պիտի կորսնցնէ
 զանիկայ, և ան որ իր անձը աս
 աշխարհիս մէջ կ'առնէ, յաւիտե-
 28 նական կենաց համար պիտի պա-
 հէ զանիկայ: Թէ որ մէկը ինծի
 կը ծառայէ, թող իմ ետեւս
 գայ, ու ես աւոր որ եմ, իմ ծա-
 29 ւաս ալ հոն պիտի ըլլայ, թէ
 որ մէկը ինծի կը ծառայէ, Հայ-
 30 րը պիտի պատուէ զանիկայ: Հի-
 մա իմ՝ հոգին իւսոված է, և
 ինչ բռնեմ, թէ Հայր՝ զիս աղա-
 տէ աս ժամէն. բայց ես ասոր
 համար եկայ աս ժամին: Հայր՝
 31 փառաւորէ՛ քու անունդ, ան
 ատենը ձայն մը եկաւ երկինքէն.
 Փառաւորեցի ալ, ու նորէն պի-
 տի փառաւորեմ: Եւ ժողովաւոր-
 29 դը որ կայներ էր ու կը լսէր,
 կ'ըսէին՝ Բրտաւեմ կ'ըլլայ, ոմանք
 ալ կ'ըսէին՝ Հրէշտակ խօսեցաւ
 իրեն հետ: Յիսուս պատասխան
 30 տուաւ ու ըսաւ. Աս ձայնը ին-
 ծի համար չեկաւ, հապա ձեզի
 համար: Հիմա է աս աշխարհիս
 31 դատաստանը, հիմա աս աշխա-
 րհիս իշխանը դուրս պիտի ձգուի:

- 32 Ես ալ երբոր երկրէն բարձրա-
նամ, ամէնն ալ ինծի պիտի քա-
33 չեմ: Աս բանս կը զրուցէր ի
մայրնեւոր թէ ինչ կերպ մահով
34 պիտի մեռնէր: Ժողովուրդը ա-
նոր պատասխանեց. «Ինչք օրէն-
քէն լսեցինք» որ Քրիստոսը յա-
ւիտեան կը մնայ, և դուն ին-
տոյ կ'ըսես թէ պէտք է Որդին
մարդոյ բարձրանայ. ով է սա
35 Որդին մարդոյ: Եւ Յիսուս ա-
նոնց ըսաւ. «Ինչ մը ատեն ալ
լոյսը ձեր հետն է, քանի որ
լոյսը ունիք», քաղցէք, որ չըլ-
լայ թէ մութը ձեր վրայ հաւ-
նի, ինչու որ խաւարի մէջ քա-
ղցը չգիտեր թէ ուր կ'երթայ:
36 Քանի որ լոյսը ունիք, հաւա-
տացէք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որ-
դէք ըլլաք: Յիսուս առ բաները
զրուցեց, ու գնաց պահուեցաւ
անոնցմէ:
- 37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշք-
ներ ըրած էր անոնց առջեւ,
38 բն. իր կատարուի Եսայի մար-
գարէին խօսքը, որ ըսաւ. Տէր,
ով հաւատաց մեր փառք լուրին,
ու Տէրով բազուկը որով յայտ-
39 նուեցաւ: Անոր համար չէին
կրնար հաւատալ, որ դարձեալ
40 կ'ըսէ Եսայի. Անոնց աչքերը
կուրցուց, որ անոնց սիրտերը
թափեցուց, որ չըլլայ թէ աչ-
քովն տեսնեն, ու արտաբերեն
41 իմանան, և դարձի գան, ու ես
անոնք բժշկեմ: Աս խօսքը ըսաւ
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը, ու խօսեցաւ անոր վրայով:
42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն
ալ շատերը իրեն հաւատա-
ցին. բայց փարիսեցիներուն հա-
մար զանկող չէին դաւաներ, որ
Ժողովարանէն դուրս չձգուին.
- 43 ինչու որ մարդոյ փառքը Աս-
տուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին:
44 Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու
կ'ըսէր. Ան որ ինծի կը հաւա-
տայ՝ ինծի չհաւատար, հապա-
45 զնս իրկողն. Եւ ան որ զնս կը
տեսնէ, զնս իրկողը կը տեսնէ:

Ես լոյս եկայ աշխարհ, որ ամէն 46
ով որ ինծի հաւատայ, խաւարի
մէջ չմնայ: Եւ թէ որ մէկը իմ 47
խօսքերս լսէ՝ ու չհաւատայ, ես
անիկայ չեմ դատեր. քանզի ես
չեկայ որ աշխարհը դատեմ, հա-
պա որ աշխարհը փրկեմ: Ան որ 48
զնս կ'անարգէ, և իմ խօսքերս
չըմբռնիր, կայ մէկը որ զանի-
կայ կը դատէ. ան խօսքը որ ես
խօսեցայ, ան պիտի դատէ զա-
նիկոյ վերջին օրը: Ինչու որ ես 49
ինքիմէս չխօսեցայ. հապա Հայ-
րը՝ որ զնս իրկէց, ինքը ինծի
պատուիրեց ինչ որ պիտի ըսեմ,
և ինչ որ պիտի խօսիմ: Եւ գի- 50
տեմ՝ որ անոր պատուիրածը յա-
ւիտեանական կեանք է. ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ, ինտոր որ
Հայրը ինծի ըսաւ, անանկ կը
խօսիմ:

ԳԼ. ԺԳ

Օրստի տօնէն առաջ Յիսուս 1
գիտնալով թէ իր Ժամանակը
հասեր է՝ որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը, սիրելով իրենները
որ աշխարհի մէջ էին, մինչեւ
վերջն ալ սիրեց զանոնք:

Եւ ընթերցող որ կ'ըլլար, (Սա. 2
տառնան արդէն Իսկարիովտացի
Սիմոնեան Յուդային սրտին մէջը
դրեր էր, որ զանիկայ մասնէ.)
Յիսուս գիտնալով թէ Հայրը 3
ամէն բան իր ձեռքը տուաւ, և
թէ ինքը Աստուծոյ եղաւ, ու
Աստուծոյ քով կ'երթայ, (Ընթ. 4
ընթէն եղաւ, և հանդերձները
մէկդի դրաւ, ու զենձակ մը առ-
նելով մէջքը փաթթեց: Ետքը 5
կոնքին մէջ ջուր լեցուց, ու
սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը
լուալ, և ան իր փաթթուած
զենձակով սրբել: Ուստի եկաւ 6
Սիմոն Պետրոսին. ան ալ ըսաւ
անոր. Տէր՝ դուն իմ ոտքերս պի-
տի լուսու: Յիսուս պատասխան 7
տուաւ ու ըսաւ անոր. Ես ինչ
որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես իմա-
նար, հապա ետքը պիտի իմանաս:
Պետրոս ըսաւ անոր. Բնաւ դուն 8

- 1 իմ ոտքերս պիտի չլուսաւ, պա-
 տասխան տուաւ անոր Յիսուս .
 9 Թէ որ քեզ չլուամ, դուն ինծի
 հետ բաժին չունիս : Սիմոն Պետ-
 րոս ըսաւ անոր . Տէր՝ չէ՛ թէ մի-
 նակ ոտքերս, հասպա նաեւ ձեռ-
 10 քերս ու գլուխս : Յիսուս ըսաւ
 անոր . Լուսցուած ին՛ տոբերը
 լուսէն ի գառ ուրիշ բան պէտք
 չէ, այլ բարբալին մաքուր է .
 11 և դուք մաքուր էք, բայց չէ՛ թէ
 ամէնքդ : Վասն զի գիտէր զանի-
 կայ որ զինքը պիտի մոռանէր . ա-
 նոր համար ըսաւ . 22 թէ ամէնքդ
 12 ալ մաքուր էք : Աւ երբոր անոնց
 ոտքերը լուաց, և իր հանգերձ-
 ները առնելով՝ նորէն սեղան
 նստաւ, ըսաւ անոնց . Գիտէ՞ք
 13 ինչ բրի ձեզի : Դուք զիս Վար-
 դապետս ու Տէր կը կոչէք, և
 աղէկ կ'ըսէք . ինչու որ այնպէս
 14 եմ : Հասպա թէ որ ես Տէրս ու
 Վարդապետս ձեր ոտքերը լուա-
 ցի, պէտք է որ դուք ալ իրարու
 15 ոտքերը լուաք : Վասն զի ձեզի
 մէկ օրինակ մը տաւի, որ ինտոր
 ես ձեզի բրի՛ դուք ալ ընէք :
 16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի .
 Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ,
 ոչ ալ խրկուածը զինքը խրկողէն
 17 մեծ է : Եթէ դուք աս բաները
 գիտէք, երանելի էք՝ թէ որ ասոնք
 18 կատարէք : 22 թէ ձեր սամեռուն
 համար կ'ըսեմ . Կան ղի ես կը
 ճաննամ անոնք որ ես ընտրեցի,
 հասպա որ ան գրուածը կատա-
 րուի՝ թէ Ան որ իմ հետս հաց
 կ'ուտէր, ինծի գէմ կրունկ վեր-
 19 ցուց : Հիմակուքնէ կ'ըսեմ ձե-
 զի՛ քանի որ չէ եղեր, որ երբոր
 ըլլայ՝ հաւատաք թէ ես ան եմ :
 20 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
 Ով որ կ'ընդունի անիկայ որ ես
 կը խրկեմ, զիս կ'ընդունի . և ով
 որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը
 կ'ընդունի :
 21 Յիսուս երբոր աս ըսաւ, իր
 հագին մէջ խռովեցաւ, և վկա
 յեց բսելով . Ճշմարիտ ճշմարիտ
 կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը
 22 զիս պիտի մոռանէ : Աւտոր աշա-

կերաները տարակուսած իրարու
 կը նայէին, թէ որո՞ւ համար կը
 զրուցէ : Աւ աշակերտներէն մէ- 23
 կը կոր Յիսուսին քովը նստած,
 որն որ Յիսուս կը սիրէր : Եւ 24
 Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ'ընէր
 հարցընելով . թէ ով պիտի ըլլայ
 անիկայ՝ որուն համար կը զրուցէ :
 Ան ալ Յիսուսին կուրծքին վրայ 25
 ինկավ՝ ըսաւ անոր . Տէր՝ ով
 է ան : Յիսուս պատասխան 26
 տուաւ . Անիկայ է՝ որուն որ պա-
 տաւը կը թրջեմ ու կու տամ,
 և թրջելով պատառը Իսկարի-
 սովտացի Սիմոնեան Յուդային
 տուաւ : Աւ պատառէն ետքը Սա 27
 տանան անոր ներսը մտաւ : Եւ
 Յիսուս ըսաւ անոր . Ինչ որ պի-
 տի ընես, շուտով բրէ : Բայց աս 28
 բանը սեղան նստողներէն մէկը
 չհասկըցաւ, թէ ինչու համար
 ըսաւ անոր : Վասն զի ոմանք կը 29
 խորհէին թէ՛ որովհետեւ զանձա-
 նակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս
 անոր կ'ըսէր . Ծախու առ ինչ
 որ մէզի աս տօնին պէտք է, կամ
 թէ՛ որ աղքատներուն բան մը
 տայ : Անիկայ ալ պատառը առա 30
 ծին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ,
 ու գիշեր էր :

Աւ երբոր անիկայ դուրս ե- 31
 լաւ, Յիսուս ըսաւ . Հիմա փա-
 աւաւորուեցաւ Որդին մարդոյ, ու
 Աստուած փառաւորուեցաւ ա-
 նով . Թէ որ Աստուած անով փա- 32
 աւաւորուեցաւ, Աստուած ալ ա-
 նիկայ իր անձովը պիտի փառաւո-
 րէ, և շուտով պիտի փառաւորէ
 անիկայ : Որդեակիք քիչ մը տառն 33
 ալ ձեզի հետ եմ, զիս պիտի
 փնտռէք . և ինչպէս որ Հրեա-
 ներուն բրի՝ թէ Ուր որ ես կ'եր-
 թամ, դուք չէք կրնար գալ, հի-
 մա ձեզի ալ՝ կ'ըսեմ : Դոր պա- 34
 տախրան մը կու տամ ձեզի՝ որ
 մէկզմէկ սիրէք, ինտոր որ ես
 ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ մէկզմէկ
 սիրէք : Ասով ամէնը պիտի գիտ- 35
 նան՝ թէ իմ աշակերտներս էք,
 թէ որ իրարու վրայ սէր ունե-
 նոք : Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր, 36

Տէր՝ ո՛ւր կ'երթաս, Յիսուս պա-
տախան տուաւ անոր, Ո՛ւր որ
ես կ'երթամ, դուն հիմա չես
կրնար իմ ետեւէս գալ, բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետեւէս :
37 Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր՝ ինչո՞ւ
հիմա չեմ կրնար քու ետեւէք
գալ, ես իմ կեանքս աւքեղի հա-
38 մար պիտի դնեմ : Յիսուս պա-
տախան տուաւ անոր, Քու
կեանքը պիտի դնես ինծի հա-
մար, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝
քեզի, Հաւը պիտի չխօսի մինչեւ
որ դուն իրեք անգամ զիս ուրա-
նաս :

ԳԼ. ԺԴ

1 Սիրտերնիք չխռովի. Աստու-
ծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հա-
2ւատացէք : Իմ հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան, ոպոս թէ
ոչ՝ ես ձեզի պիտի բռնի, Հի՛մա
կ'երթամ ու ձեզի տեղ կը պատ-
3րաստեմ : Եւ թէ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն
կու գամ՝ և ձեզ քովս կ'առ-
նեմ, որպէս զի ուր որ ես եմ՝
4դուք ալ հոն ըլլաք : Եւ ո՛ւր որ
ես կ'երթամ՝ գիտէք, ու ճամ-
բան ալ գիտէք :
5 Թախմաս ըսաւ անոր, Տէր՝
չե՛նք գիտեր ո՛ւր կ'երթաս, և
ի՛նչպէս կրնանք ճամբան գիտ-
6 նալ : Յիսուս ըսաւ անոր, Ես
եմ ճամբան ու ճշմարտութիւնը
ու կեանքը, մէկը Հօրը քով
7 չգար, եթէ ոչ ինծմով : Թէ որ
զիս ճանչնայիք իմ Հայրս ալ կը
ճանչնայիք, և ասկէ ետեւ կը
ճանչնաք անիկայ՝ ու տեսաք անի-
կայ :
8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր, Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցուր, ու հերկը
9 է մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս,
Այոքան Ժամանակ ձեզի հետ
եմ, և զիս ճանչնաք Փիլիպպոս,
ան որ զիս տեսաւ, Հայրը տե-
10 սաւ, և դուն ինտո՞ր կ'ըսես՝ թէ
Հայրը մեզի ցուցուր : Չէս հա-
ւատար, թէ ես Հօրը մէջն եմ,
ու Հայրը իմ մէջն է, ան խոս-

քերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, չէ
թէ ինքիրմէս կը խօսիմ, հապա
Հայրը որ իմ մէջն բնակած է,
անիկայ կը գործէ ան գործքերը :
Հաւատացէք ինծի, թէ ես Հօրը 11
մէջն եմ ու Հայրը իմ մէջն է,
Ապա թէ ոչ՝ դոնէ գործքերուն 12
համար ինծի հաւատացէք : Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի,
թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ,
ան գործքերը որ ես կը գործեմ,
ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնց
մէ աւելի մեծ գործքի պիտի
գործէ, ինչու որ ես Հօրս քովը
կ'երթամ : Եւ իմ անունովս 13
ինչ որ ինքրէք, պիտի կատա-
րեմ անիկայ, որ Հայրը Որդիովը
փառաւորուի. Թէ որ իմ անու- 14
նովս բան մը ինքրէք, անիկայ
պիտի կատարեմ : Թէ որ զիս կը 15
սիրէք, իմ պատուիրաններս պա-
հեցէք : Ես ալ Հօրը պիտի աղա- 16
չեմ, և ուրիշ Միտիճարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան
ձեզի հետ բնակի, Ճշմարտաւ 17
թեան Հոգին, որ աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ, ինչու
որ շտեմեր անիկայ, ու չճանչ-
նար անիկայ, բայց դուք կը
ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր
քովը կը բնակի, և ձեր հետը
պիտի ըլլաք : Չեղ որք չեմ թա- 18
ղուր, կու գամ՝ ձեզի : Բիշ մը 19
տոհնէն ետե՝ ալ աշխարհս զիս
չտեսներ, բայց դուք պիտի տես-
նէք զիս, ինչու որ ես կենդանի
եմ, և դուք կենդանի պիտի
ըլլաք : Ան որը պիտի գիտնաք 20
թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և
դուք իմ մէջն, ես ալ ձեր մէջը :
Ան որ իմ պատուէրներս կը 21
բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք, ա-
նիկայ է զիս սիրողը, և ան որ
զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի
սիրուի, ու ես անիկայ պիտի սի-
րեմ, և ինքզինքս անոր պիտի
յայտնեմ :
Ըսաւ անոր Յուդա, (ոչ Իս. 22
կարիսովաղին.) Տէր՝ ի՛նչպէս
կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
պիտի յայտնես, և չէ՞ թէ աշ-

- 23 Խորհին: Յիսուս պատասխան
տուաւ ու բաւաւ անոր. թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պի-
տի սրահէ. ու իմ Հայրս անիկայ
պիտի սիրէ. և անոր պիտի գանք,
ու անոր քովը օթեան պիտի ը-
24 նենք: Ան որ զիս չսիրէր, իմ
խօսքերս չպահէր. ու ան խօսքը
որ կը լսէք՝ իմն չէ, հապա Հօրը՝
25 որ զիս իրկէց: Աս բաները ձեզի
խօսեցայ քանի որ ձեր քովն եմ:
26 Բայց Միտիմարիչը՝ Սուրբ Հո-
գին որ Հայրը իմ անունովս պի-
տի խրկէ, անիկայ ձեզի բարբը
պիտի տարվեցնէ, և ինչ որ ձեզի
բախ միտքերնիդ պիտի բերէ:
27 Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի,
իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձե-
զի. չէ՛ թէ ինչպէս որ աշխարհս
կու տայ ես ձեզի կու տամ, սիր-
տերնիդ շնուովի, ու շնանայ:
28 Լսեցիք որ ես բախ ձեզի, թէ
Կ'երթամ ու ձեզի կու գամ. թէ
որ զիս սիրէիք, պիտի ուրա-
խանայիք, թէ ես Հօրը քով
կ'երթամ. ինչու որ իմ Հայրս
29 ինձ մէ մեծ է: Եւ հիմախօսց
գեւ չեղած բախ ձեզի, որ երբօր
30 ըլլայ՝ հաւատաք: Այլ ձեր հետը
շատ պիտի չխօսիմ. ինչու որ աս
աշխարհիս իշխանը կու գայ, և
31 իմ վրաս բան մը չուենի. Միայն
թէ աշխարհս գիտնայ որ ես
Հայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս որ
Հայրը ինձի պատուիրէց, անանկ
կ'ընեմ. ելէք ասկէ երթանք:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ
2 Հայրս մշակն է: Ամէն ճիւղ որ
իմ վրաս է՝ ու պտուղ չբերէր,
կը կտրէ զանիկայ. և ամէնը որ
պտուղ կը բերէ, կը մաքրէ զա-
նիկայ, որ ալ աւելի պտուղ
3 բերէ: Դուք հիմախօսքնէ մա-
քուր էք ան խօսքով՝ որ ձեզի
4 խօսեր եմ: Իմ մէջն կեցէք՝ ու
եւ ձեր մէջը. ինչպէս որ ճիւղը
չկրնար ինքիբմէն պտուղ բերել,
թէ որ որթին վրայ հաստատուած
չըլլայ, նոյնպէս ալ դուք չեք

չընար, թէ որ իմ վրաս հաստա-
տուած չըլլաք: Ես որթն եմ՝ 5
ու դուք ճիւղերն էք. ան որ իմ
վրաս հաստատուած է՝ և ես ա-
նոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ
կը բերէ. ինչու որ առանց ինձի
բան մը չէք կրնար ընել: Թէ որ 6
մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ,
անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս
ձգուած ու չորցած է. և կը
ժողվէն զանոնք, ու կրակը կը
նետեն, ու կ'այրին: Թէ որ դուք 7
իմ մէջն կենաք և իմ խօսքերս
ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ ու-
ղէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի
ըլլայ ձեզի: Ասով իմ Հայրս 8
փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ
պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտ-
ներս ըլլաք:

Ինտոր որ Հայրը զիս սիրէց, ես 9
ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ
հապաւ պ կեցէք: Թէ որ իմ պատ- 10
ուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք. ինտոր որ ես
իմ Հօրս պատուէրները պահե-
ցի, և անոր սիրոյն մէջը կեցեր
եմ: Աս բաները ձեզի խօսեցայ, 11
որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէ-
ջը մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը
լման ըլլայ: Աս է իմ պատուէրս՝ 12
որ մէկզմէկ սիրէք, ինտոր որ ես
ձեզ սիրեցի: Ասկէ աւելի մեծ 13
սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ
մէկը իր կեանքը բարեկամներուն
համար դնէ: Դուք իմ բարեկամ 14
ներս էք, թէ որ ընելու ըլլաք
ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ:
Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ ա- 15
նուաներ, ինչու որ ծառան զգի-
տեր իր տէրը ինչ կ'ընէ. հապա
եւ ձեզ բարեկամ անուանեցի,
ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ
Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի խնցուցի:
25 Թէ դուք զիս ընտրեցիք, հա-
պա եւ ձեզ ընտրեցի, ու դիմ
ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պը-
տուղ բերէք, ու ձեր պտուղը
մնայ. որպէս զի իմ անունովս
ինչ որ Հօրմէն խնդրէք, ձեզի
տայ: Աս կը պատուիրեմ ձեզի 17
որ մէկզմէկ սիրէք:

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ ,
 19 գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս
 ատեց : Թէ որ աշխարհէս եղած
 ըլլայիք , աշխարհ իրենները կը
 սիրէր . բայց որովհետեւ աշխարհէ
 չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն
 ընտրեցի , անոր համար աշխարհ
 20 ձեզ կ'ատէ : Միտքերնիդ բերէք
 ան խօսքը որ ձեզի ըսի , թէ
 ճառան իր տիրովնէն մեծ չէ .
 թէ որ զիս հապածեցին , ձեզ ալ
 պիտի հալածեն . թէ որ իմ խօս-
 քս պահեցին , ձերն ալ պիտի
 21 պահեն : Բայց աս ամէն բաները
 պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
 համար , ինչու որ ճանաչցան անի
 22 կայ որ զիս խրկեց : Թէ որ ես
 եկած եւ անոնց խօսած չըլլայի ,
 անոնք մեզք չէին ունենար . բայց
 հիմա իրենց մեզքին պատճա-
 23 ւանք մը չունին : Ան որ զիս
 կ'ատէ , իմ Հայրս ալ կ'ատէ :
 24 Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը
 ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ մէկը
 չէ ըրած , անոնք մեզք չէին ու-
 նենար , բայց հիմա տեսն , ու
 ատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ :
 25 Սակայն աս եղաւ որ կատարուի
 ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ
 գրուած է , թէ ջուր տեղը զիս
 26 ատեցին : Բայց երբոր Միտքա-
 լիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի
 պիտի խրկեմ , ան ճշմարտու-
 թեան Հօգին՝ որ Հօրմէն կ'ըլլէ ,
 անիկայ ինծի համար պիտի վը-
 27 կայէ . Եւ դուք ալ կը վկայէք ,
 ինչու որ սկիզբէն 'ի վեր իմ
 հետս եք :

ԳԼ. ԺԶ

1 Ա' բաները ձեզի խօսեցայ որ
 2 չգայթակղիք : Իրենց Ժողովա-
 րաններէն դուրս պիտի ձգեն
 ձեզ , ու Ժամանակ ալ պիտի
 գայ՝ որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ ,
 անանկ պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ
 3 պաշտօն կը մատուցանէ : Եւ աս
 բաները քեզի պիտի ընեն՝ անոր
 համար որ ոչ Հայրը ճանաչան ոչ
 4 ալ զիս : Բայց աս բաները ձեզի
 խօսեցայ , որ երբ Ժամանակը

գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես
 ըսի ձեզի , եւ աս բաները սկիզբէն
 չըսի ձեզի , ինչու որ ես հետեւ
 նիդ էի :

Սակայն հիմա ես կ'երթամ 5
 զիս խրկողին քովը , եւ ձեզմէ
 մէկն ալ ճշմարտներ ինծի՝ թէ
 Ուր կ'երթաս : Բայց որովհետեւ 6
 աս բաները ձեզի խօսեցայ , ձեր
 սիրտերը տրամա թիւնով լեցան :
 Բայց ես ճշմարտոր կ'ըսեմ ձեզի , 7
 աղէկ է ձեզի թէ որ ես երթամ ,
 քանիկ թէ որ ես չերթամ , Միտ-
 թարիչը ձեզի չգար . հապա թէ
 որ երթամ , անիկայ ձեզի կը 8
 խորհեմ : Եւ ինքը երբոր գայ՝ աշ- 8
 խարհը պիտի յանդիմանէ մեզքի
 համար , եւ արգարու թեան հա-
 մար , ու դատաւորանի համար :
 Մեղքի համար՝ որ ինծի չեն հա- 9
 ւատար . Արդարու թեան համար՝ 10
 որ ես իմ Հօրս քով կ'երթամ ,
 եւ ալ զիս չէք տեսներ , Եւ դա- 11
 տաւորանի համար՝ որ աս աշխար-
 հիս իշխանը դատաւարաւուած է :
 Զեզի տակաւին շատ բաներ ու- 12
 նիմ ըսեալ , բայց հիմա չէք կրնար
 տանիլ : Իսկ երբոր ինքը ճշմար- 13
 տութեան Հօգին գայ , ամէն
 ճշմարտութեան պիտի առաջ-
 նորդէ ձեզի , ինչու որ չէ թէ 14
 ինքիւրմէն պիտի խօսի , հապա
 ինչ որ ըսէ՝ ան պիտի խօսի , ու
 գովքները ձեզի պիտի պատմէ :
 Անիկայ զիս պիտի փառաւորէ , 14
 ինչու որ իմնէս պիտի առնէ՝
 ու ձեզի պատմէ : Ան ամէն բա- 15
 ները որ Հայրը ունի , իմն է .
 անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ իմի-
 նէս պիտի առնէ , ու ձեզի պատ-
 մէ : Քիչ մը ասիւնէն՝ ալ զիս պի- 16
 տի շտեմնէք , եւ դարձեալ քիչ
 մը՝ ասիւնէն զիս պիտի տեսնէք ,
 քանիկ ես Հօրը կ'երթամ :
 Ասոր համար աշակերտներէն 17
 ոմանս իրարու կ'ըսէին , Ի՞նչ է
 աս որ մեզի կ'ըսէ՝ թէ Քիչ մը
 ասիւնէն՝ ալ զիս պիտի շտեմնէք ,
 եւ դարձեալ քիչ մը ասիւնէն զիս
 պիտի տեսնէք . եւ քանիկ ես
 Հօրը կ'երթամ : Բւ կ'ըսէին . 18

- Ինչ պիտի ըլլայ ան Քիչ մըն
ալը որ կ'ըսէ, չէնք գիտեր ինչ
19 կը զրուցէ: Իսկ Յիսուս գիտ-
նալով որ կ'ուզէն իրեն հարցը-
նել, ըսաւ անոնց, Ասոր համար
իրարու կը հարցունէք, որ ըսի թէ
Քիչ մը ասէնէն ալ զիս պիտի չտես-
նէք, և դարձեալ քիչ մը ասէնէն
20 զիս պիտի տեսնէք: Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, դուք
պիտի լաք ու ողբաք, բայց աշ-
խարհս պիտի ուրախանայ, դուք
պիտի տրտմիք, սակայն ձեր
տրտմութիւնը ուրախութեան
21 պիտի փոխուի: Կնիկ մը երբոր
ծնանելու վրայ է տրտմութիւն
կ'ուենեայ, ինչու որ իր ժամը
հասած է, բայց երբոր տղան
ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք
չբերեր ուրախութենէն որ աշ-
22 խարհ մարդ մը ծնաւ: Եւ յի-
բաւի դուք հիմա տրտմութիւն
ուենիք, բայց ես ձեզ նորէն պի-
տի տեսնեմ, և ձեր սիրտերը
ուրախ պիտի ըլլան, ու ձեր ու-
րախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի
23 չհանէ: Եւ ան օրը ինծի բան
մը պիտի չհարցունէք: Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իմ
անուանոյս ինչ որ խնդրէք Հօր-
24 մէն, պիտի տայ ձեզի: Սինչեւ
հիմա իմ անուանոյս բան մը
չխնդրեցիք, խնդրեցէք ու պիտի
առնէք, որ ձեր տրտմութիւն
25 նը լման ըլլայ: Աս բաները ա-
ռանկերով խօսեցայ ձեզի, Բայց
ժամանակ պիտի գայ, որ ալ
ձեզի առանկերով պիտի չխօ-
սիմ: Հապա յայտնապէս Հօրը
վրայով պիտի պատմեմ ձեզի:
26 Ան օրը իմ անուանոյս պիտի
խնդրէք, և չեմ ըսեր ձեզի թէ
ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ
27 Հօրը: Ինչու որ ինքը Հայրը
ձեզ կը սիրէ, փասն զի դուք
զիս սիրեցիք, և հաւատացիք թէ
28 ես Աստուծոյ էլայ: Հօրմէն է
լայ՝ ու աշխարհ եկայ, նորէն
կը թողու՞մ աշխարհը, և Հօրը
կ'երթամ:
29 Ըսին անոր՝ իր աշակերտնէ-

րը, Ահա հիմա յայտնապէս կը
խօսիս, և առակ մըն ալ չես
ըսեր: Հիմա իմացանք որ ամէն
բանը գիտես, և քան ինչ ալ
պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցը-
նէ, ասով կը հաւատանք որ Աս-
տուծոյ էլայ: Յիսուս պատաս-
խան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ,
Հիմա կը հաւատայք: Ահա ժա-
մանակ պիտի գայ, ու եկած
ալ է, որ ցիրացան պիտի ըլլաք
ամէն մէկը իր տեղը, ու զիս
մինակ պիտի թողուք, բայց ես
մինակ չեմ, ինչու որ Հայրը իմ
հետս է: Աս բաները ձեզի խօսե-
ցայ, որ ինծով խաղաղութիւն
առնենաք, աշխարհի մէջ նեղու-
թիւն պիտի առնենաք, բայց քու
չատիրա եղիք, ես աշխարհին
յաղթեցի:

ԳԼ. ԺԵ

Յիսուս երբոր տանք խօսե-
ցաւ, իր աշքերը դէպ ի եր-
կինքը վերցուց ու ըսաւ, Հայր
ժամանակը հասեր է, փառաւո-
րէ քու Արդիդ, որ քու Արդիդ
ալ քեզ փառաւորէ: Ինչպէս որ
իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն
մարմնայ վրայ, որ յաւիտենա-
կան կեանք տայ ան ամենուն
որ իրեն տուիր: Եւ աս է յա-
ւիտենական կեանքը, որ ճանչ-
նան քեզ մի միայն Ճշմարիտ
Աստուծոյ, ու Յիսուս Քրիս-
տոսը՝ որն որ դուն խրկեցիր:
Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւոր
րեցի, ան գործը որ ինծի տուիր
ընելու՝ լինեցուցի: Եւ հիմա ալ
Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովդ
ան փառքովդ, որ աշխարհի ը-
լալէն առաջ քովդ առնէի: Գու-
անունդ յայանի ըրի ան մարդո-
ցը՝ որոնք որ աշխարհէն ինծի
տուիր, քուկդ էին, ու ինծի
տուիր անոնք, և քու խօսքդ
պահեցին: Հիմա գիտցան թէ
ան ամէն բաները որ ինծի տուիր,
քեզմէ են: Ինչու որ ան խօս-
քերը որ ինծի տուիր, ես անոնց
տուի, անոնք ալ ընդունեցին,

և ճշմարտութեամբ իմացան՝ որ
 ես քեզմէ ելայ, ու հաւատա-
 9 ցին թէ դուն խրկեցիր զիս: Ես
 անոնց համար կ'ազաչեմ: չէ թէ
 աշխարհի համար կ'ազաչեմ, հա-
 պա անոնց համար՝ որոնք դուն
 10 ինծի տուիր, ինչու որ քուկդ
 ան անոնք: Եւ ինչ որ իմն է,
 ան բոլոր քուկդ է, և ինչ որ
 քուկդ է, ան իմն է, ու ես ա-
 11 նոնցմով փառաւորեալ եմ: Եւ
 ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց
 անոնք աշխարհի մէջ են, ու ես
 քեզի կու գամ. ո՞վ Սուրբ Հայր՝
 քու անունովդ պահէ անոնք որ
 դուն ինծի տուիր, որպէս զի մէկ
 12 ըլլան, ինտոր որ մէկը մէկ եկը:
 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց
 հետ էի, ես կը պահէի անոնք
 քու անունովդ. որոնք որ դուն
 ինծի տուիր, ես պահեցի, և ա-
 նոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ, մի-
 այն թէ ան կորստեան որդին,
 13 որ գրեւաճը կատարուի: Ալ հի-
 մա քեզի կու գամ, ու աշխար-
 հի մէջ առ բաները կը խօսիմ,
 որ իմ ուրախութիւնս իրենց ան-
 ձերուն մէջ կատարեալ ունե-
 14 նան: Ես քու խօսքդ անոնց տուի,
 ու աշխարհս անոնք ատեց. ին-
 չու որ աշխարհէ չեն, ինտոր
 15 որ ես աշխարհէ չեմ: Չեմ ազա-
 չեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերջը-
 նես. հապա որ անոնք չարէն պա-
 16 հես: Անոնք աշխարհէ չեն, ին-
 17 տոր որ ես աշխարհէ չեմ: Արբէ
 անոնք քու ճշմարտութիւնովդ.
 քու խօսքդ ճշմարտութիւն է:
 18 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք
 խրկեցիր, ես ալ անոնք աշ-
 19 խարհք խրկեցի: Եւ անոնց հա-
 մար ես իմ անձս կը սրբեմ, որ
 իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
 20 բուած ըլլան: Բայց չէ թէ մի-
 նակ անոնց համար կ'ազաչեմ,
 հապա անոնց խօսքովը բոլոր ին-
 ծի հաւատացողներուն համար
 21 ալ. Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան,
 ինտոր որ դուն ալ Հայր՝ իմ
 մէջս, ու ես քու մէջդ, որ ա-
 նոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան.

որպէս զի աշխարհս հաւատայ՝
 թէ դուն խրկեցիր զիս: Եւ ան 22
 փառքը որ դուն ինծի տուիր, ես
 անոնց տուի, որ մէկ ըլլան ինչ-
 պէս որ մենք մէկ եկը. (Ես ա- 23
 նոնց մէջ և դուն իմ մէջս,) որ
 իրենք կատարեալ ըլլան միա-
 թեան մէջ. ու աշխարհս գիտայ
 թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սի-
 րեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սի-
 րեցիր: Ո՞վ Հայր՝ անոնք որ 24
 դուն ինծի տուիր, կ'ուզեմ որ
 ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ
 հետս ըլլան, որպէս զի տեսնեն
 իմ փառքս՝ որն որ ինծի տուիր.
 ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշ-
 խարհիս սկիզբէն առաջ: Ո՞վ 25
 արդար Հայր՝ աշխարհս քեզ
 չճանչցաւ, բայց ես քեզ ճանչ-
 ցայ, և ասոնք ճանչցան թէ
 դուն զիս խրկեցիր: Եւ քու 26
 անունդ անոնց ճանչցուցի, ու
 պիտի ճանչցնեմ, որ ան սէրը
 որով դուն զիս սիրեցիր, անոնց
 մէջը ըլլայ, ու ես ալ անոնց մէջը:

ԳԼ. ԺԸ

Յիսուս առ բաները բերէն 1
 ետեւ իր աշակերտներուն հետ
 մէկտեղ Կեդրոն հեղեղատին մէ-
 կալ կողմը ելաւ, ուր որ պար-
 տեզ մը կար, որուն մէջը մասա-
 իներ ու իր աշակերտները: Եւ 2
 Յուդան ալ որ զանիկայ պիտի
 մատներ, գիտէր ան տեղը. ինչու
 որ Յիսուս շատ անգամ իր աշա-
 կերտներուն հետ մէկտեղ հոն
 ժողովուած էր: Ուստի Յուդան 3
 ղինուարնէրան գունդը՝ ու քահա-
 նայապետներէն և փարիսէյցիե-
 րէն սպասաւորներ հետք առնե-
 րով, ան տեղը եկաւ ջահերով ու
 լապտերներով և զնիքերով: Իսկ 4
 Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր բա-
 ները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
 անոնց. Ո՞վ կը փնտռէք: Պատա- 5
 խան տուին անոր. Հաղովրեցի
 Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յիսուս,
 Ես եմ. Յուդան ալ որ զանիկայ
 կը մատներ՝ անոնց հետ կոյներ
 էր: Ու երբսր ըսաւ թէ Ես եմ, 6

- եա ետ գացին՝ ու գետինը ինկան։
- 7 Եւ նորէն հարցուց անոնց․ Ո՞վ
կը փնտռէք․ անոնք ալ ըսին․
- 8 Նազովրեցի Յիսուսը։ Յիսուս
պատասխան տուաւ․ Չեղի ըսի
թէ՝ Ես եմ․ ուստի թէ որ զիս
կը փնտռէք, թող տուէք ատոնք
- 9 որ երթան։ Ար կատարուի ան
խօսքը որ ինքը ըսել էր՝ Թէ
Անոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ
- 10 մէկն ալ չկորսնցուցի։ Ան աւ
տենը Սիմոն Պետրոս՝ որ սուր մը
ունէր, քաշեց անիկայ, ու քա
հանայապետին ծառային զարնե
լով՝ անոր աջ ականջը կտրեց հա
նեց․ և ան ծառային անունը
- 11 Սաղքոս էր։ Իսկ Յիսուս ըսաւ
Պետրոսին․ Սուրբ ի՞նչ պատեանը
դիր, ան գաւաթը որ Հայրը
ինծի տուաւ, պիտի չմմեմ անի
կայ։
- 12 Ուստի ղեկաւորներուն գունդը
ու հազարապետը՝ և Հրէից
սպասաւորները բռնեցին Յիսու
սը, ու կապեցին․ Եւ առաջ
զանիկայ Աննային տարին, քանդի
ինքը ան տարուան քահանայա
պետին կայսրիային աներն էր։
- 14 Եւ ապա կայսրիան էր, որ Հրէից
խրատ տուաւ թէ Ալէկ է որ մէկ
մարդ մը կորսուի ժողովարդին
- 15 համար։ Ու Յիսուսին ետեւէն
կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ու
րիշ աշակերտ մը․ և ան աշա
կերտը քահանայապետին ծանչ
ւորը ըլլալով՝ Յիսուսին հետ
քահանայապետին գաւաթը մը
- 16 տաւ։ Բայց Պետրոս դուրսը
գրանը քովը կը կենար․ ուստի
ելաւ միւս աշակերտը՝ որ քահա
նայապետին ծանչւորն էր, և ը
սաւ գռնասպանին, ու ներս մտաւ
- 17 ցուց Պետրոսը։ Ան ատենը դրա
նայան աղջիկը ըսաւ Պետրոսին,
Միթէ դուն ալ ան մարդուն ա
շակերտներէն ես․ ան ալ ըսաւ․
- 18 Չեմ։ Իսկ ծառաները ու սպա
սաւորները հոն կայներ էին, և
կրակ վառած կը տաքնային, քան
զի ցուրտ էր։ Պետրոս ալ անոնց
հետ կայներ էր՝ ու կը տաքնար։

Եւ քահանայապետը Յիսուսին 19
հարցուց՝ անոր աշակերտներուն
ու վարդապետութեանը վրայով։
Յիսուս պատասխան տուաւ ա 20
նոր․ Ես աշխարհին յայտնի խօ
սեցայ․ ևս ամէն տուն ժողովա
րաններուն մէջ ու տաճարին մէջ
սորվեցուցի, ուր որ բոլոր Հրէա
ները կը ժողովուին, ու ծածկա
բար բան մը չխօսեցայ։ Ինչո՞ւ 21
ինծի կը հարցնես, լաղներուն
հարցներ թէ ինչ խօսեցայ իրենց․
ահա ինչ որ խօսեցայ, գիտեն ի
րենք։ Երբոր աս ըսաւ, սպասա
ւորներէն մէկը՝ որ հոն կայներ
էր, Յիսուսին ապառկ մը զար
կաւ՝ ըսելով․ Ատոնի պատաս
խան կուտաս քահանայապետին։ 22
Յիսուս անոր պատասխանեց․ 23
Թէ որ չար խօսեցայ, վկայէ չա
րին համար․ հապա թէ որ բարի
խօսեցայ, ինչո՞ւ կը զարնես ինծի։

Եւ Աննա անիկայ կապած՝ կա 24
յիսափա քահանայապետին խոր
կեց։ Սիմոն Պետրոսն ալ հոն 25
կայներ էր՝ ու կը տաքնար․ և
ըսին իրեն․ Միթէ դուն ալ անոր
աշակերտներէն ես․ անիկայ ու 26
րացաւ ու ըսաւ թէ՝ Չեմ։ Գա
հանայապետին ծառաներէն մէկն
ալ՝ ան մարդուն աղքատկանը՝ ու
րուն ականջը Պետրոս կտրեց էր,
ըսաւ․ Չէ որ ես քեզ տեսայ
պարտեղին մէջը անոր հետ։ Ան 27
ատենը Պետրոս նորէն ուրացաւ,
և շուտ մը հաւը խօսեցաւ։

Ու Յիսուսը կայսրիայի պառ 28
նէն ֆռատալէն պալատը տարին․
և ալ առտու էր, ու իրենք պա
լատը չմտան՝ որ չարձուին, հա
պա որ զատիկը ուտեն։ Սուրբ 29
Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ ու
ըսաւ․ Ի՞նչ ամբաստանութիւն
կը ներկայացնէք աս մարդուն
դէմ։ Պատասխան տուին ու ը 30
սին իրեն․ Թէ որ ատիկայ չարա
գործ մը չըլլար, քեզի չէինք
մատներ զանիկայ։ Ան ատենը 31
Պիղատոս ըսաւ անոնց, Դուք
տուէք անիկայ, ու ձեր օրէնքին
համեմատ անոր դատաստանը տե

սէք : Հրէաները իրեն ըսին . Մե-
 32 զնեւ . Որ կատարուի Յիսուսի
 խօսքը , որ ըսաւ , իմացնելով
 թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռ-
 33 նէր : Իսկ Պիղատոս նորէն պա-
 լատը մտաւ , կանչեց Յիսուսը
 ու ըսաւ անոր . Դուն ես Հրէից
 34 թագաւորը : Յիսուս պատաս-
 խան տուաւ անոր . Ատիկայ
 դուն քեզմէ կ'ըսես , թէ ինձի
 համար ուրիշները քեզի ըսին :
 35 Պատասխան տուաւ Պիղատոս .
 Միթէ ես ալ Հրէայ եմ . քու
 ազգիդ և քահանայապետները
 36 քեզ ինձի մասնեցին . ինչ բրած
 ես գուշն : Յիսուս պատասխան
 տուաւ . իմ թագաւորութիւնս
 աս աշխարհէս չէ , թէ որ աս
 աշխարհէս ըլլար իմ թագաւո-
 րութիւնս , իմ սպասաւորներս
 կը կռուէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը
 չմատնուիմ . բայց հիմա իմ թա-
 37 գաւորութիւնս ասիէ չէ : Ան ա-
 տենը Պիղատոս ըսաւ անոր . Ու-
 թեմն դուն թագաւոր մըն ես .
 պատասխան տուաւ Յիսուս .
 Դուն կ'ըսես թէ թագաւոր եմ ,
 ես աս բանիս համար ծնած եմ ,
 և ատոր համար աշխարհք եկած ,
 որ ճշմարտութեան համար վիա-
 յեմ . ան ամենը՝ որ ճշմարտու-
 թեանէն է , իմ ձայնիս ականջ
 38 կը դնէ : Պիղատոս ըսաւ անոր .
 Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս
 ըսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հը-
 րէաներուն , և ըսաւ անոնց .
 Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
 39 անոր վրայ : Բայց ամբարձ թիւն
 ունիք որ մէկ ծաղ մը արձակեմ՝
 ձեզի զատկիս . հիմա կ'ուզէք որ
 Հրէից թագաւորը արձակեմ ձե-
 40 ղի : Ան ատենը ամենին ալ նորէն
 աղաղակեցին ըսելով . Մի աշխ-
 ատէ՛ք ատիկայ , հապա Բարաբբան .
 ու Բարաբբան աւաղակ մըն էր :

ԳԼ. ԺԹ

1 Ան ատենը Պիղատոս տուաւ
 2 Յիսուսը՝ ու ծեծեց : Զինուոր-
 ներն ալ փուշերէ պոսակ հիւսե-

լով՝ անոր գլուխը դրին , և անոր
 ծիրանի հանդերձ մը հագցուցին .
 Ու կ'ըսէին . Ոգնայ քեզ Հրէից 3
 թագաւոր . և ապտակներ կը
 զարնէին անոր : Պիղատոս նորէն 4
 դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ անոնց .
 Ան անիկայ դուրս կը բերեմ՝
 ձեզի , որ գիտնաք թէ ես անոր
 վրայ յանցանք մը չեմ գտներ :
 Ան ատենը Յիսուս դուրս ելաւ . 5
 փշեղէն պոսակ ու ծիրանի հան-
 դերձ հագած . և Պիղատոս ըսաւ
 անոնց . Ան ա՛ն մարդը : Քահա- 6
 նայապետները ու սպասաւորները
 երբոր տեսան անիկայ , ազաղա-
 կեցին՝ ու ըսին . Խաչը հանէ՛
 խաչը հանէ՛ ատիկայ : Պիղատոս
 ըսաւ անոնց . Դուք առէ՛ք ատի-
 կայ , ու խաչը հանեցէ՛ք . ինչու որ
 ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
 գտներ : Հրէաները պատասխան 7
 տուին իրեն . Մէկը օրէնք ու-
 նինք , և մեր օրէնքին համեմատ
 պէտք է որ մեռնի . ինչու որ ինք-
 ղնքը Աստուծոյ Որդի ըրաւ :
 Երբոր Պիղատոս աս խօսքը լսեց , 8
 ալ աւելի վախցաւ : Ու նորէն 9
 պալատը մտնելով՝ ըսաւ Յիսու-
 սին . Ուսիկից ես գուշն . բայց Յի-
 սուս պատասխան չտուաւ անոր :
 Ու ատի Պիղատոս ըսաւ անոր . 10
 Ինձի՞ հետ չես խօսիր , չես գի-
 տեր որ ես իշխանութիւն ունիմ՝
 քեզ խաչը հանելու , ու իշխանու-
 թիւն ունիմ . քեզ արձակելու : Յի- 11
 սուս պատասխան տուաւ . Դուն
 իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն
 ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի
 վերէն արուած չըլլար . անոր հա-
 մար՝ ան որ զիս քեզի մասնեց ,
 անոր մեղքը աւելի մեծ է : Ալ 12
 անիէ ետեւ Պիղատոս կը փնտռէր
 թէ ինչպէս զանիկայ արձակէ .
 բայց Հրէաները կ'աղաղակէին
 ու կ'ըսէին . Թէ որ ատիկայ ար-
 ձակես , կայսրին բարեկամը չես .
 ամէն ա՛յ որ ինքզինքը թագաւոր
 կ'անուանէ , անիկայ կայսրին հա-
 կառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս 13
 երբոր աս խօսքը լսեց , դուրս
 հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բե-

- մին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայա-
տակ կ'ըսուէր, և Եբրայեցիքէն
14 Կապարթա. (Չառիկն ուրբաթ
օրն էր, ու ժամը վեցին ատեն
նեղն էր,) և Հրէաներուն ըսաւ.
15 Ահա ձեր Թագաւորը: Բայց ա-
նոնք աղաղակեցին. Վերջուր՝
վերջուր, խաչը հանեւ ատիկայ.
Պիղատոս ըսաւ անոնց, Չեր թա-
գաւորը խաչը հանեմ, քահանա-
յապետները պատասխանատուն.
Մենք կայսրէն ՚ի զատ Թագաւոր
16 չունինք: Ան ատենը անոնց ձեռ-
քը տուաւ զանիկայ որ խաչուի:
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու
կը տանէին. և ինքը իր խաչը
վերցնելով, ելաւ Գադաթ ը-
սաւած տեղը, որ Եբրայեցիքէն
18 Գողգոթա կ'ըսուի. Հին զանի-
կայ խաչը հանեցին, և անոր հետ
ուրիշ երկուք ալ մէկ գիշն ու
մէկուղ գիշն, և մէջտեղը Յի-
19 սուսը: Տախտակ մըն ալ գրեց
Պիղատոս, ու գրաւ խաչին վրայ,
և այսպէս գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ
20 ՆԱԶԱՐԵԹԻ ԹԱԳԱՎՈՐ ՀՐԵՒՅ: Եւ
ան տախտակը Հրէաներէն շա-
տերը կարդային, վասն զի քա-
ղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ
Յիսուս խաչուեցաւ, ու գրուած
էր Եբրայեցիքէն՝ Յուսարէն և
21 Լատինքէն: Ան ատենը Հրէից
քահանայապետները Պիղատոսին
ըսին, Մի գրեր Թագաւոր Հը-
րէից, հապա թէ՛ ինքը ըսաւ,
22 Թագաւոր եմ Հրէից: Պիղատոս
պատասխան տուաւ. Ինչ որ
գրեցի՝ գրեցի:
23 Եւ զինուորները երբոր Յի-
սուսը խաչը հանեցին, անոր հան-
գերծները առին, ու չորս բաժին
ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բա-
ժին մը. նաև պատմուածանք,
իսկ պատմուածանք առանց կարի
էր վերէն ՚ի վար բարձր հիւ-
24 սաւած. Ուստի ըսին իրարու.
Առիկայ չպատուենք, հապա վի-
ճակ ձգենք ատոր վրայ՝ թէ որու
պիտի ըլլայ, որ կատարուի ան
գրուածը որ կ'ըսէ. Իմ հան-
գերծներս իրենց մէջը բաժնե-

ցին, և իմ պատմուածանիս վրայ
վիճակ ձգեցին. ահա զինուոր-
ները աս բաները ըրին:

Եւ Յիսուսի խաչին քով կայ 25
նէր էին իր մայրը, և իր մօրը
քայրը Մարիամ՝ Կղէովպատին
կիւն, ու Մարիամ Մագդալենա-
ցին: Ուստի Յիսուս երբոր տե- 26
սաւ իր մայրը, և ան աշակերտը
որ կը սիրէր, որ մօրը կայներ էր,
ըսաւ իր մօրը, Ով կին՝ ահա
քու որդիդ: Ետքը ըսաւ աշա- 27
կերտին. Ահա քու մայրդ, և ան
ժամանակէն աշակերտը անիկայ
իր քովը առաւ:

Անիէ ետեւ Յիսուս գիտնա- 28
լով թէ արդէն ամէն բան ընն-
ցած է, (որպէս զի գրուածը
կատարուի,) ըսաւ. Տարաւ եմ:
Եւ հիւն քայցախով լեցուն ա- 29
ման մը կար. անոնք ալ քայա-
խով սպունգ մը լեցնելով՝ զը-
պայի մշտիկի վրայ փաթեցան,
անոր բերնին մօտեցուցին: Ուս- 30
տի Յիսուս երբոր քացախը ա-
ռաւ, ըսաւ. Ահն Բան կատար-
ուեցաւ. ու գլուխը ծակով
հոգին աւանդեց:

Իսկ Հրէաները՝ որովհետեւ 31
ուրբաթ օր էր, որ չըլլայ թէ
ան մարմինները խաչին վրայ մը-
նան մինչև շաբաթ օրը, (ինչու
որ ան շաբաթը մեծ օր էր,) Պիղատոսին աղաչեցին որ ա-
նոնց սրունքները կտորտեն, ու
վերցուին: Ուստի զինուորները 32
եկան և առջինին սրունքները
կտորտեցին, նաև միւսները, որ
անոր հետ խաչը ելած էր: Բայց 33
երբոր Յիսուսին եկան ու տե-
սան որ արդէն մեռած էր, ա-
նոր սրունքները չկտորտեցին.
Հապա զինուորներէն մէկը գե- 34
ղարդով անոր կողը խոցեց, և
շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ:
Եւ ան որ տեսաւ առ Բանեբե- 35
վրայեց, ու անոր վկայութիւնը
ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ
ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք ալ
հաւատար: Ինչու որ աս բաները 36
եղաւ որ կատարուի ան գրուա-

57 ԺԵ Անոր մէկ ակտը պի-
 տի չկարտաւի : Եւ մէջքն ալ ու-
 լիչ գրաւած մը կ'ընէ, թէ Պի-
 տի նային անոր որ խոցեցին :
 58 Արիէ ետեւ Յովնէփ որ Արի-
 մաթիայէն էր : (Յիսուսի աշա-
 կերաւ եղած բայց գաղտուկ Հը-
 բէաներուն վախէն) աղաչեց
 Պիղատոսին : որ Յիսուսի մար-
 մինը վերցընէ : Պիղատոսն ալ
 հրաման տուաւ, ուստի եկաւ
 ու վերցուց Յիսուսին մարմինը :
 59 Նիկողեմիոսն ալ եկաւ, (որ ին-
 քը առաջագ գիշերով Յիսու-
 սին եկեր էր) ու բերաւ հա-
 բիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հա-
 լուէի խառնուրդ մը : Եւ Յի-
 սուսին մարմինը առին ու խառն-
 կերով փաթեցին զանիկայ կը-
 օտաներաւ մէջ, ինչպէս որ Հրէ-
 այք սովորութիւնն ունին թաղե-
 41 լու : Եւ ան տեղը ուր որ խա-
 չուեցան, պարտեզ մը կար, ու
 ան պարտեզին մէջ նոր գերեզ-
 ման մը, որուն մէջը ամենեկին
 42 մարդ գրուած չէր : Հրէանե-
 րուն ուրբաթին համար հոն դը-
 րին Յիսուսը, ինչու որ գերեզ-
 մանը մօտ էր :

ԳԼ. Ի

1 Եւ մեկշաբթի օրը Մարի-
 ամ Մագգադէնային առտուանց
 մուծնուաւ գերեզմանը կու-
 գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գե-
 րեզմանին դռնէն վերցուած է :
 2 Ետքը կը վաղէ կու գայ Սիմոն
 Պետրոսին, և միւս աշակերտին՝
 որն որ Յիսուս կը սիրէր, և
 կ'ընէ անոնց : Տէրը գերեզմա-
 նէն վերցուցին, ու չենք գիտեր
 5 ուր դրին անիկայ : Բւստի երաւ
 Պետրոս և միւս աշակերտը, ու
 գէպ ի գերեզմանը կու գային :
 4 Բւ երկուքն ալ մէկտեղ կը փա-
 ղէին, և միւս աշակերտը Պետրո-
 սէն աւելի շուտ փաղկով անկէ
 5 առաջ գերեզմանը եկաւ : Եւ ծը-
 ռելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ
 կտաւները հոն կը կենային, բայց
 6 ինքը ներս չմտաւ : Սիմոն Պետրոսն

ալ հասաւ, որ անոր ետեւէն
 կու գար, ու գերեզմանը մտաւ,
 և տեսաւ կտաւները որ հոն կը
 կենային, և վարչամակը որ անոր
 7 գրութիւնն էր, ուրիշ կտաւներուն
 հետը չէր : հապա ծալած զառ-
 մէկ կողմը դռնէն էր : Ան ա 8
 տեսնը ներս մտաւ միւս աշա-
 կերտն ալ որ առաջ գերեզմանը
 եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց :
 Ինչու որ դեռ գրուածը չէին 9
 գիտեր, թէ Պէտք է որ անիկայ
 մեռէ ինքէն յարութիւն առնէ :
 Ետքը աշակերտները նորէն ի 10
 րէնց դռնէն գացին :

Բայց Մարիամ գերեզմանին 11
 գուրը կայներ էր, և կու լար,
 ու երբոր կու լար գէպ ի գե-
 րեզմանը ծռեցաւ նայելու : Եւ 12
 տեսաւ երկու հրէշաակներ ձեր
 մակ հանդէպ ներս, որ նստէր է-
 ին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրը-
 ուած էր, մէկը գլխուն կողմէն
 ու միւսը ստիկն կողմէն : Եւ ա 13
 նոք իրեն ըսին, Վնիկ ինչու
 կու լաս, բռաւ անոնց, Անոր հա-
 մար որ իմ Տէրս գերեզմանէն
 վերցուցին, ու չեմ գիտեր ուր
 դրին անիկայ : Ասոր ըսաւ, ետին 14
 դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ
 կայներ էր, ու չէր գիտեր թէ
 Յիսուսն է : Յիսուս անոր ըսաւ, 15
 Վնիկ ինչու կու լաս, ո՞վ կը
 փնտաւ : Ինքը կարծեալ թէ
 անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ
 անոր, Տէր՝ թէ որ գուն վերցու-
 ցիր անիկայ, ըսէ ինձի՝ ուր դը-
 րիր ան, որ էս անիկայ առնեմ :
 Յիսուս ըսաւ անոր, Մարիամ, 16
 ան ալ դարձաւ ու Եբրայեցերէն
 անոր ըսաւ, Բարբառնի, որ
 վարդապետ ըսել է : Յիսուսը 17
 տաւ անոր, Ինձի մի գալիք, ին-
 չու որ դեռ Հօրս քովը ելած
 չեմ, հապա գնա՛ եղբայրներուն,
 և ըսէ անոնց, Ես կ'ելեմ իմ
 Հօրս քովը ու ձեր Հօրք քովը,
 և իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր
 Աստուծոյն քովը : Մարիամ Մագ- 18
 գադէնային եկաւ, ու աշակերտ-
 ներուն պատմեց թէ ինքը Տէրը

տեսաւ, և թէ անիկայ աս բա-
նէրը իրեն զուցեց:

19 Եւ նոյն օրը մէկշարժի իրի-
կանը՝ աշակերտներուն ժող-
վուած տեղին դռները գոց ը-
լալով՝ Հրէաներէն վախճալու
համար, Յիսուս եկաւ՝ և անոնց
մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ ա-
նոնց. Խաղաղութիւն՝ ձեզի:

20 Եւ աս ըսելով՝ իր ձեռքերը ու
կողը ցուցուց անոնց, աշակերտ-
ներն ալ սերտացան՝ երբոր Տէ-

21 րբ տեսան: Եւ Յիսուս նորէն
ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն՝ ձե-
զի. ինչպէս որ իմ Հայրս զիս
խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ:

22 Եւ աս ըսելով՝ անոնց վրայ փշեց, ու ըսաւ անոնց. Աւէք Հոգին

23 Սուրբը. Որոնց որ մեզքերը թռ-
ղուք, թողուած ըլլայ անոնց, և
որոնց որ մեղքերէ ետ բռնէք,
բռնուած ըլլայ:

24 Բայց թափմա տառուրիւս-
քէն մէկը՝ Երկուորեակ ըսուա-
ծը անոնց հետը չէր՝ երբոր Յի-

25 սուս եկաւ: Ուստի միւս աշա-
կերտները կ'ըսէին անոր՝ Թէ Տէ-
րը տեսնէր. ան ալ ըսաւ ա-
նոնց. Թէ որ իր ձեռքերուն վը-
րայ բեւեռներուն նշանը չտես-
նեմ, ու մատս բեւեռներուն տե-
ղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր
կողը չխօթեմ, չեմ հաւատար:

26 Եւ ութը օրէն ետեւ դար-
ձեալ աշակերտները ներսն էին,
թափման ալ անոնց հետ, եկաւ
Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով,
ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ և
ըսաւ. Խաղաղութիւն՝ ձեզի:

27 Ետքը ըսաւ թափմամբ. Մատգ-
հոս բեր, և նոյն իմ ձեռքերս,
ու բեր քու ձեռքդ՝ և իմ կողս
խօթէ, ու մի ըլլաք անշաւատ:

28 Հապա հաւատացեալ: Եւ թափ-
մաս պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ անոր. Իմ Տէրս և իմ Աս-

29 տուածս: Յիսուս ըսաւ անոր.
Որովհետեւ դուն զիս տեսար,
հաւատացիր, երանի անոնց որ
տեսած չեն՝ ու կը հաւատան:

30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նը-

շաններ ալ ըրաւ իր աշակերտ-
ներուն առջին, որ աս գրքիս
մէջ գրուած չեն. Բայց ասոնք Յի-
գրուեցան, որ հաւատաք թէ
Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Աստու-
ծոյ Որդին, և որ հաւատալով
կեանք ունենաք անոր անունով:

ՊԼ. ԻԱ

Ասկէ ետեւ Յիսուս նորէն ինք. 1
զինքը իր աշակերտներուն յայտ-
նեց Տրեքրիայի ծովուն եկերքը.

և ասանկ յայտնեց: Մէկտեղ էին 2
Սիմոն Պետրոս, ու թափմաս՝ Եւ-

կուորեակ ըսուածը, և Նաթա-
նայէլ՝ որ Գալիլեայի Կանայ Դա-
ւիթի էր, ու Զեբեդէոսի որդի-
քը՝ և աշակերտներէն ուրիշ եր-

կուք ալ: Սիմոն Պետրոս ըսաւ 3
անոնց. Ես ձուկ որսալու կ'եր-

թամ, ըսին անոր. Ընէք ալ կ'ու-
գանք քեզի հետ, ելան և շուս
մը նաւը մտան, ու ան գիշերը

բան մը չբռնեցին: Ու երբոր ալ 4
առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն
եկերքը կայնէր էր, բայց աշա-
կերտները չձանչցան թէ Յիսուսն

է: Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. 5
Տղաք՝ ուսե՛րս բան մը ունիք,
պատասխան տալիս իրեն. Ոչ:

Եւ ըսաւ անոնց, Ուսկանը նա 6
ւին ալ կողմը ձգեցէք՝ ու սի-

տի գանէք. ուստի ձգեցին, և
ձուկերուն շատութենէն ալ չէ-

ին կրնար զանիկայ քաշել: Ան 7
տոները ան աշակերտը՝ որն որ

Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրո-
սին. Անիկայ Տէրն է. Իսկ Սի-

մոն Պետրոս երբոր լսեց թէ
Տէրն է, վերաբիւն վրան ա-

ռաւ, ինչու որ մերկ էր, ու ծո-
վը նետուեցաւ: Եւ միւս աշա- 8
կերտները նաւակովը եկան, (ին

չու որ ցամաքէն հեռու չէին,
միայն թէ երկու հարիւր կան-

գուկի չափ,) և ուսկանը ձու-
կերովը կը քաշէին: Բւ երբոր 9
ցամաքը ելան, հան տեղը վա-

ռած կրակ տեսան, ու վրան
ձուկ դրուած, և հաց: Յիսուս 10
ըսաւ անոնց, Բերէք ատ ձուկե,

- րէն որ դուք հիմա բռնեցիք :
- 11 Սիմոն Պետրոս նաեւ մտաւ , և ուսականը ցամաքը քաշեց՝ հաւրիւր յիսուսուիրէք խոշոր ձուկերով լեցուն , և այնչափ բան կար , որ չպատեցաւ ուսկա :
- 12 Ինչ : Յիսուս ըսաւ անոնց . Եկէք ճաշ ըրէք . ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցնելու : Թէ Դուն ո՞վ էս , ինչու որ գիտէին թէ Տէրն է :
- 13 Ան առեւր Յիսուս եկաւ , ու առաւ հացը և անոց տուաւ ,
- 14 նոյնպէս ալ ձուկը : Աս երբորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երկցաւ՝ մեռելնէրէն յարութիւն առնեցն էաւ :
- 15 Ա երբոր ճաշը ըրին , Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին , Սիմոն Յովնանին որդի , զիս առնեցմէ աւելի կը սիրես . անիկայ ըսաւ անոր . Այո՛ , Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր . Արածէ՛ իմ գառ :
- 16 Նաեկներա : Դորէն երկրորդ անգամ ըսաւ անոր . Սիմոն՝ Յովնանին որդի , զիս կը սիրես , ըսաւ անոր . Այո՛ , Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր . Արածէ՛ իմ ոչխարներա :
- 17 Ըսաւ անոր երրորդ անգամ . Սիմոն՝ Յովնանին որդի , զիս կը սիրես . Պետրոս տրամեցաւ որ իրեք անգամ իրեն ըսաւ թէ Ձիս կը սիրես . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես , դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր Յիսուս . Արածէ՛ իմ ոչխարներա :
- 18 Ժէ՛ իմ ոչխարներա : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , որ երբ դուն պատանի էիր , ինքիրմէդ

գօտի կը կապէիր , ու կ'երթա յիր ուր որ ուզէիր , բայց երբոր ծերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բռնես , և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ , ու պիտի տանի ուր որ չես ուզեր : Աս բանը ըսաւ , ցուցնելով թէ անիկայ ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած . ու երբոր աս զրուցեց , ըսաւ անոր . Եկուր իմ էտեհս : Եւ Պետրոս գարձաւ՝ ու տեսաւ ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ ետեհն կ'երթար , (որ նաեւ ընթրիքին առեւր անոր կուրծքին վրայ ինկեր՝ և ըսէր էր , Տէր՝ ո՞վ է որ քեզ պիտի մահնէ :) Պետրոս անիկայ տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ հապա առիկայ ի՞նչ պիտի ըլլայ : Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ ես ուզեմ՝ որ առիկայ կոչ կենայ մինչեւ որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգեք է . դուն իմ էտեհս եկուր : Ալ աս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ , թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի . ստիկոյն Յիսուս չըսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի , հապա թէ որ ես ուզեմ՝ որ առիկայ կենայ մինչեւ որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգեք է :

Առիկայ ան աշակերտն է , որ կը վկայէ աս բաներու համար , որ գրեց ալ աս բաները , ու զի տեղիս որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է : Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըսաւ , որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլա չին , կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլար պարտանալէ ան գիրքերը որ գրուած ըլլային :

Գ Ո Ր Ծ Ք

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Առջի պատմութիւնը որ բրի
 1 ւով թէպէտիւս, ան ամէն բանե-
 2 րուն վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ը-
 3 նել և սորվեցնել, Մինչև ան
 4 օրը՝ որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով
 5 պատուէր տուաւ իր ընտրած
 6 առաքելներուն, ու համբար-
 7 ծաւ. որ անոնց ինքզինքը ցու-
 8 ցուց կենդանի իր շարչարանը
 9 ներքէն ետեւ՝ շատ ապացոյցներով,
 10 քառասուն օրուան մէջ անոնց է-
 11 րենալով, ու Աստուծոյ թագա-
 12 ւորութեանը վրայ խօսելով: Եւ
 13 անոնց հետ մէկտեղ գտնուած
 14 տառեր՝ կ'ապսպրէր անոնց որ
 15 Երուսաղէմէն Հիւսանան, հա-
 16 պա սպանէն Հօրը խոստմունքին,
 17 որ ան ինծիք ընցէք ի՛շխեր: Ին-
 18 չու որ իրաւ Յովհաննէս ըսով
 19 մկրտեց, բայց դուք ասկէ շատ
 20 օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով
 21 պիտի մկրտուէք: Անոնք ալ մէկ
 22 տեղ գալով կը հարցնէին իրեն՝
 23 ու կ'ըսէին. Տէ՛ր, Իսրայէլի թա-
 24 գաւորութիւնը առ ժամանակին
 25 մէջ նորէն պիտի հաստատու-
 26 7 Եւ ըսաւ անոնց. Չեղի չվերա-
 27 բերիք ժամերը և ժամանակները
 28 գիտնալը, որն որ Հայրը իր իշ-
 29 խանութեանը մէջ դրաւ, բայց
 30 Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած
 31 տառերը զօրութիւն պիտի առնէք,
 32 ու ինծի համար վկաներ պիտի
 33 ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր
 34 Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ՝
 35 9 ու մինչև երկրի ծայրերը: Եւ առ
 36 բաները որ ըսաւ, երբոր անոնք
 37 կը նայէին, համբարծաւ, և ամպ
 38 մը զանիկայ անոնց աչքէն բռնեց:
 39 10 Ու քանի որ աչքերնին անկած
 40 գէպ ի՛ երկինքը կը նայէին անոր

41 երթալուն վրայ, ահա՛ երկու
 42 մարդ իրենց քովը կայնեցան ձեր-
 43 մակ հանդերձներով, որոնք նաեւ 11
 44 ըսին. Ո՛վ Գարկեալի մարդիկ
 45 ինչու կայնէր գէպ ի՛ երկինքը կը
 46 նայէք, առ Յիսուսը՝ որ ձեզմէ
 47 երկինքը համբարծաւ, ասանկ
 48 պիտի գոյ՝ ինչպէս որ տեսաք ա-
 49 նոր երկինք երթալը: Ան տառերը 12
 50 Երուսաղէմ գարձան Չիթենեաց
 51 ըսուած լեռնէն, որ շարաթ օ-
 52 ռուան ճամբու չափ մօտ է Երու-
 53 սաղէմին: Ու երբոր քաղաքը մը 13
 54 տան, էրան վերնատունը, ուր որ
 55 կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս,
 56 Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպ-
 57 պոս և Թովմայ, Բարթոլոմէոս
 58 և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփէոս
 59 սեան ու Սիմոն Կաթանձայոյց՝ և
 60 Յուդա Յակոբեան: Ասոնք ամէ 14
 61 նը միաբանութեամբ միշտ աղօթք
 62 ու աղաչանք կ'ընէին կնիկներուն
 63 հետ, և Յիսուսի մօրը Մարիամին
 64 ու անոր եղբայրներուն հետ մէկ
 65 տեղ:
 66 Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս 15
 67 տշակիրաներուն մէջը, (որ որ
 68 հարիւր քսան հոգիի չափ ժող-
 69 վուած բազմութիւն կար,) ու
 70 ըսաւ. Մարդիկ եղբայրներ՝ 16
 71 պետք էր որ կատարուէր առ գը-
 72 ռուածը, որն որ առաջուց Հօգին
 73 Սուրբ Դաւիթին բերնովը ըսաւ
 74 Յուդային համար՝ որ Յիսուսը
 75 բռնողներուն առաջնորդ եղաւ.
 76 Ինչու որ անիկայ մեզի հետ էր 17
 77 մեր համբանքին մէջ, և առ պաշ-
 78 տօնէն ան ալ բաժին ունէր:
 79 Արիկայ անկրաւութեան վարձ 18
 80 քով ազարակ մը ստացաւ, ու
 81 գլխիվար իշխալով՝ մէջտեղէն ձեղ-
 82 քուեցաւ, և իր ամէն փորձիքը
 83 դուրս թափեցաւ: Բւ առ բանը 19

Երուսաղէմ՝ բնակողներուն ամե-
նուն յայտնի եղաւ . մինչև որ
իրենց լեզուովն ան ագաթակին
անունը Արեգբամա գրուեցաւ .
20 այսինքն՝ Արեան ագաթակ : Ինչու
որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած
է թէ , Անոր բնակարանը աւե-
րակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող-
մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ու-
21 ընդ առնէ : Աւրեան պէտք է որ
աս մարդիկներէն , որ մեր հետը
եղան ան բարձր տաներ , որ Տէր
Յիսուս մէջընկա մտաւ ու եղաւ ,
22 Յովհաննէսին մկրտութենէն սկը-
սած՝ մինչև ան օրը որ մեզմէ
համբարձաւ , ասոնցմէ մէկը մեզի
հետ վկայ ըլլայ անոր յարու-
23 թեանը : Եւ երկու հոգի կայնե-
ցուցին , Յովսէփը՝ որ Բարաբայ
կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մա-
կանուանեցաւ , ու Մատթիան .
24 Եւ աղօթք ընելով՝ ըսին , Գաւն՝
ով Տէր , որ ամենուն սիրտը գի-
տես , աս երկուքէս մէկը՝ որն որ
25 ընտրեցիր , Դէռ յայտնէ . Ար աս
պաշտօնիս և առաքելութեանս
վիճակը առնէ , որ անկէ Յուդան
26 ինկաւ իր տեղը երթարու : Եւ
անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու
վիճակը Մատթիային եղաւ , և
անիկայ տասնութեկ առաքելոց
հետ սեպուեցաւ :

ԳԼ Բ

1 Եւ Պենտէկոստէին օրը հառ-
նելուն՝ ամենքն ալ միաբան մէկ
2 տեղ էին : Ու յանկարծակի եր-
կինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստիկա-
շունչ հովի մը ձայնի պէս , և
բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նըս-
3 տեր էին : Եւ բաժնուած լեզու-
ներ երեցան իրենց՝ որպէս թէ
կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ
4 նստաւ : Եւ ամենքն ալ Հոգւով
Սրբով լեցուեցան , ու սկսան ու-
րիշ լեզուներով խօսիլ , ինտոր
որ Հոգին իրենց խօսիլ կու տար :
5 Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած
Հրէաներ կային՝ տասուածալիս
մարդիկ երկինքին տակը եղած
6 բոլոր ազգերէն Ժողովաւ : Ու

երբոր աս ձայնը եղաւ , բազ-
մաթիւնը մէկտեղ եղաւ ու խը-
ռախեցաւ . ինչու որ կը լսէին որ
անոնք իրենց ամէն մէկուն լե-
զուովը կը խօսէին : Ամենքն ալ 7
կը սքանչանային ու կը զարմանա-
յին , և իրարու կ'ըսէին . Չէ որ
անոնք ամենն ալ որ կը խօ-
սին , Գալիլեացի են . Եւ ինչ 8
պէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ
լեզուովը որ անոր մէջը ծնած
ենք , Պարթեք և Մաքք ու Եգի- 9
մացիք , և անոնք որ կը բնակին
Միջագետքի մէջ , և Հրէաստանի
ու Կարագովկիայի մէջ , Պոնտոսի 10
ու Ասիայի մէջ , Փռիւզիայի և
Պամփիլիայի մէջ , Եգիպտոսի
մէջ , և Կիւրենէի ծով իրեա-
ցոց կողմերուն մէջ . նաև Հը-
ռովմացի պանդուխտներ , թէ 11
Հրէաներ և թէ նորահաւառ
ներ , կրեացիներ և Եւրպացի
ներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր
լեզուներով կը խօսին Լատուծոյ
մէծամեծ բաները : Ար սքանչու 12
նային ամենքն ալ ու տարակու-
սած իրարու կ'ըսէին . Ինչ պի-
տի ըլլայ աս : Ոմանք ալ ծաղը 13
ընելով կ'ըսէին , թէ Անոնք նոր
գինիով լեցուեր են :

Բայց Պետրոս ելաւ տասնու 14
մէկին հետ մէկտեղ , ձայնը վեր-
ցուց՝ ու խօսեցաւ անոնց , Ով
Հրէայ մարդիկ՝ և դուք ամենքդ
որ Երուսաղէմ՝ կը բնակիք , աս
ձեզն յայտնի ըլլայ , ու ականջ
դրէք իմ խօսքերուս : Բանդի չէ 15
թէ ասոնք գինովցած են , ինչ
պէս որ դուք կը կարծէք . ինչու
որ դէռ օրուան երրորդ ժամն է ,
Հապա ամիկայ ան է , որ Յովէլ 16
մարգարէին ձեռքովը ըսուեցաւ ,
Եւ պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ 17
կ'ըսէ Լատուած , իմ Հոգիէս ա-
մէն մարմնի վրայ պիտի թափեմ ,
ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները
պիտի մարգարէանան , ու ձեր և
ըրեստարդները տեսիլքներ պիտի
տեսնեն , և ձեր ձերերը երազներ
պիտի տեսնեն . Եւ իմ ծառանն . 18
բուս վրայ ու իմ ազախներուս

վրայ ալ՝ ան օրերը իմ Հոգիէս
 պիտի թափեմ, և պիտի մար-
 19 գարէանան: Ու վերը երկինքը
 հրաշքներ պիտի ցուցնեն, ու
 վարը երկիրը նշաններ, արիւն
 ու կրակ և ծուխի մառախուղ,
 20 Արեւ՝ խառքի պիտի գառնայ,
 և լուսինը արիւնի, դեռ Տէրոյ՞
 21 մեծ ու երևելի օրը չեկած: Եւ
 պիտի ըլլայ որ՝ ամէն տի որ Տէ-
 22 րոյն անունը կանչէ, պիտի փրկ-
 ւոյցէ՞ք աս խօսքերը: Յիսուս Նա-
 զովթեցին՝ Աստուծոյ ձեզի ցուց-
 ուած մարդ մը զօրութիւններ
 լով ու հրաշքներով և նշաններ
 լով, որ Աստուծոյ անոր ձեռքովը
 23 ըրաւ ձեր մէջը, ինտոր որ դուք
 ալ գիտէք: Անիկայ Աստուծոյ
 որոշած խորհրդովը և կանխագի-
 տութեամբը սահմանուած ըլլա-
 լով՝ առիթ և անօրէններու ձեռ-
 24 քով փոյտի վրայ գամակով սպան-
 լանքից: Որն որ Աստուծոյ յարուց-
 մանուան ցաւերը քակելով՝ քան-
 25 ձաւ: Ինչու որ Դաւիթ անոր
 համար կ'ըսէ. Աւա՛ղաց ամէն
 ատեն Տէրը կը տեսնէի իմ առ-
 ջիս. քանզի իմ աջ կողմն է, որ
 26 չտատնիմ. Անոր համար ուրախ
 եղաւ իմ օրրոտ, ու իմ լեզուս
 ցնծաց, նաև իմ մարմինս ալ
 27 յուսով պիտի հանդատանայ: Վա-
 սնն զի իմ անձս դժօրեքին մէջը
 պիտի չթողուս, ու քու Սուրբիդ
 ալ ապականութիւն տեսնել պի-
 28 տի չտառ: Կենաց ճամբաները
 ինձի ճանչցուցիր, քաւ երեսնիդ
 ուրախութիւնովը զիս պիտի լե-
 29 ցնեն: Մարդիկ եղբայրներ՝ ար-
 Ժան է համարձակ զուցէ ձեզի
 Դաւիթ նահապետին համար, թէ
 մեռաւ ու թաղուեցաւ, և անոր
 30 գերեզմանը մինչև աս օրս մեր
 մէջն է: Արդ՝ որովհետեւ անիկայ
 մարդարէ էր, և գիտէր, թէ
 Աստուծոյ հաստատ երդումը
 ըսաւ իրեն, թէ իր երկկամանցը
 պտուղէն մարմնոյ կողմանէ Քրիս-
 տոսը պիտի յարուցանէ որ իր

աթոռը նստի. Ինքը կանխատե- 31
 րութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի
 յարութեանը համար, թէ անոր
 հոգին դժօրեքը չթողուեցաւ, և
 անոր մարմինը ապականութիւն
 չտեսաւ: Աս Յիսուսը Աստուծոյ 32
 յարուց, որուն մէկը ամէնքս ալ
 վրայ ենք: Ուստի Աստուծոյ աջ 33
 ձեռքովը բարձրանալով, ու Հո-
 գեոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօր
 մէն առնելով՝ ապրածեց ամիկայ,
 որ դուք հիմա կը տեսնէք և կը
 34 լսէք: Ինչու որ Դաւիթ երկինքը
 չեղաւ, բայց ինքը կ'ըսէ. Տէրը
 իմ Տէրոջս ըսաւ. Նստէ՛ իմ աջ
 կողմս, Մինչև որ քաւ թշնամի 35
 ներդ ոտքերուդ պատուանդան
 դնեմ: Ուստի բոլոր Խորայէլի 36
 տունը ճշմարտապէս թող գիտ-
 նայ, որ Աստուծոյ անիկայ Տէր
 ալ ըրաւ՝ Օձեալ ալ, ան Յի-
 սուսը՝ որ դուք խաչեցիք:

Ու աս որ լսեցին՝ սրտեր 37
 նին կսկծաց, և ըսին Պետրո-
 սին ու միւս առաքեալներուն.
 Մարդիկ եղբայրներ՝ ինչ ընենք: 38
 Եւ Պետրոս ըսաւ անոնց. Ապաշ-
 խօսքեցէք, ու ձեզմէ ամէն մէկը
 թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի
 անունովը՝ մեզաց թողութեան
 համար, և Հոգեոյն Սրբոյ պար- 39
 գեւը պիտի ընդունիք: Ինչու որ
 խոստմունքը ձեզի է՝ ու ձեր որդ- 40
 ւոցը, և ամէն հեռու եղողնե-
 րուն՝ որոնք որ մեր Տէր Աստուծոյ
 ծը պիտի կանչէ: Եւ ուրիշ շատ 41
 խօսքերով վկայութիւն կու տար,
 ու կը յորդորէր պանծալ և կ'ըսէր.
 Աս ծուած ազգէն ինքզինքնիդ ա-
 զատեցէք: Եւ անոնք որ սրտանց 42
 ընդունեցին անոր խօսքերը, մկր-
 տուեցան, ու ան օրը իրէք հա-
 զար հօգիի շատ աւելցան: Եւ
 միշտ առաքելոց վարդապետա-
 թեանք ետեւէ էին, ու միաբա-
 նութեանը, և հաց կտրելուն,
 ու աղօթքներուն:

Եւ ամէն մարդու վրայ վախ 43
 ինկաւ, և առաքելոց ձեռքովը
 շատ հրաշքներ ու նշաններ կը
 գործուէին: Եւ բոլոր հաւատա- 44

յեալնները մէկտեղ էին, և ամէն
 45 բաններնին հասարակաց էր: Ու
 ստացուածքնին և ունեցած բա-
 ներնին կը ծախէին, և անոնց
 գինը կը բաժնէին ամենուն: Եւ
 46 էւ ամէն որ միաբանութեամբ
 տաճարը երթալու ետեւէ էին,
 և տուններնին հաց կը կտրէին, և
 կերակուրնին կ'ուտէին ու բա-
 47 խութեամբ և միամտութեամբ
 սրտի. Լստուած կ'օրհնէին, և
 բոլոր ժողովուրդին առջեւ ալ
 շնորհք կը դնէին, և Տէրը օրէ
 օր փրկուածները կ'աւելցընէր
 եկեղեցիին:

ԳԼ. Գ

1 Լւսէ՛ր Պետրոս ու Յովնաննե-
 րններորդ ժամու աղօթքին ա-
 տենը մէկտեղ տաճարը կ'ելլէին:
 2 Եւ իր մօրը սրբայնէն կաղ-
 ծած մարդ մը կը բերուէր, որ
 զանիկայ ամէն օր տաճարին Գե-
 3 ղեցի կոչուած դրանք քով կը
 դնէին, որ տաճարը մանողներէն
 4 ողորմութիւն խնդրէ: Եւ իկայ
 տեսնելով Պետրոսը և Յովնան-
 5 նէսը՝ որ տաճարը մանելու վրայ
 էին, կ'աղաչէր որ ողորմութիւն
 6 առնէ: Իսկ Պետրոս Յովնաննե-
 7 րնին հետ մէկտեղ անոր նայեցաւ,
 8 ու ըսաւ. Մեղի՛ նայէ. Ըն՛ ալ
 դէպ ի՛ անոնց դարձաւ, և կը
 9 յետար անոնցմէ բան մը առ-
 10 նել: Եւ Պետրոս ըսաւ. Երծաթ
 ու ոսկի չունիմ, հազա ի՛նչ որ
 ունիմ՝ ան քեզի կու տամ. Դա
 11 զովքեցի Յիսուս Քրիստոսին ա-
 12 նունովը ելիր ու քալէ: Եւ անոր
 աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց զա-
 13 նիկայ, և խկոյն անոր սոքին
 14 թաթերը ու կոճերը զօրացան:
 15 Եւ վեր ցաթ կէտով կայնեցաւ,
 16 և կը քալէր, և անոնց հետ տա-
 17 ճարը մտաւ, քալելով՝ ու ցաթ
 18 կելով՝ և զԼստուած օրհնելով:
 19 Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ ա-
 20 նիկայ, որ կը քալէր ու կ'օրհնէր
 21 զԼստուած. Եւ կը ճանչային
 22 թէ անիկայ էր, որ ողորմութեան

համար տաճարին Գեղեցիկ ի-
 23 ռած դրանք քով կը նստէր, և
 զարմանքով ու ապշութեամբ լե-
 24 ցուեցան անոր եղած բանին հա-
 մար:
 25 Եւ քանի որ անիկայ Պետրոսին 11
 ու Յովնաննէսին յարեր էր, բո-
 26 ւոր ժողովուրդը զարմացած մէկ-
 տեղ վազեցին անոնց քովը ան-
 սրա՛հ՝ որ Սղոմոնէնը կըսուէր:
 27 Ըս տեսնելով Պետրոս, պատահ- 12
 խան տուաւ ժողովուրդին. Ո՛վ
 խորոյեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ զար- 2
 մացեր էք ստոր վրայ, կամ ինչո՞ւ
 աչքերնիդ անկած մեզի կը նայիք,
 որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբ 23
 28 ըր կամ բարեպաշտութեամբը
 ատոր քալել տուած ըլլանք:
 29 Աբրահամին ու Իսահակին և Յա- 13
 կոբին Լստուածը՝ մեր հայրերուն
 Լստուածը փառաւորեց իր՝ Որ- 2
 դին Յիսուսը, օրն որ դուք մատ- 28
 նեցիք, և ուրացաք Պիղատոսին
 առջևը՝ երբոր ինքը վճռեց որ
 արձակէ: Բայց դուք ան Սուրբը 14
 և Լսողը ուրացաք, և խնդրե-
 ցիք որ մարդաստան մարդ մը ձե-
 15 ղի շնորհուի. Եւ կենաց Լսալ 15
 նորդ սպաննեցիք, որ զանիկայ
 Լստուած մեռնընէն յարուց,
 որուն մենք վկայ ենք. Եւ անոր 16
 անունը հաւատքով, անոր ա-
 նունը հաստատեց ամբողջ՝ որն որ
 դուք կը տեսնէք ու դիտէք. և
 ան հաւատքը որ անով է՝ առա-
 17 ուղմութիւնը տար տուաւ ձեր
 ամենուն առջևը: Եւ հիմա եղ- 17
 18 բայրներ՝ զիտեմ որ չգիտնալով
 ըրիք, ինտոր որ ձեր իշխաններն
 ալ: Բայց Լստուած՝ ինչ որ ա- 18
 ռաջուց իր բոլոր մարգարէնե-
 19 րուն բերնովը յայտներ էր Քրիս-
 տոսի շարչարուելուն վրայով,
 այսպէս կատարեց: Ուստի ապաշ 19
 20 խարեցէ՛ք ու դարձի եկէք, որ
 մեզքերնիդ ջնջուի. Երպէս զի 20
 սիրտովը ժամանակները դան
 Տէրովը երեսէն, և առաջուց
 21 ձեզի համար սահմանուած Յի-
 սուս Քրիստոսը խրկէ: Որ պա- 21
 22 նիկայ պէտք է որ երկինքը ընդ ու-

- 6 անոր քայրը՝ ու Ղազարոսը : Իսկ
երբոր լսեց թէ հիւանդ է, ե-
ղած տեղը երկու օր ալ կեցաւ :
7 Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտ-
ներուն. Եկէ՛ք նորէն Հրէաս :
8 Եսն երթանք : Աշակերտները
իրեն ըսին. Ո՛րքբի՛ Հրէաները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկո-
ծելու, ու նորէն հոն կ'երթաս :
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս.
Հէ՛ որ օրը տասուերկու ժամ
է. թէ որ մէկը ցորեկը քալէ,
չսահիր, ինչու որ աս աշխարհիս
10 լոյսը կը տեսնէ. Բայց թէ որ
մէկը գիշերը քալէ, կը սահի.
11 Ինչու որ իր հետը լոյս չկայ : Աս
բռները ըսէին ետե՛ ըսաւ ա-
նոնց. Ղազարոս մեր բարեկամը
քնացած է. բայց կ'երթամ որ
12 անիկայ արթնցընեմ : Իր աշա-
կերտները ըսին. Տէ՛ր, թէ որ
քնացած է, պիտի առողջանայ :
13 Իսկ Յիսուս անոր մեռներուն
համար կ'ըսէր. բայց անոնք կը
կարծէին թէ քուն քնանալուն
14 համար կ'ըսէր : Ան ատենը Յի-
սուս յայտնապէս ըսաւ անոնց.
15 Ղազարոս մեռաւ. Եւ եսուրախ
եմ ձեզն համար՝ որ հոն չէի,
որ դուք հաւատաք. բայց եկէ՛ք
16 երթանք անոր : Թողմամ որ եր-
կուորեակ կ'ըսուէր, ըսաւ իր
աշակերտակիցներուն. Մենք ալ
երթանք՝ որ անոր հետը մեռ-
նինք :
17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ
որ անիկայ արդէն չորս օրուան
18 զերեզմանը դրած էր : Ու Բե-
թանիա՝ Երուսաղեմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ասպարեզի շառի :
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք՝ իրենց
20 եղբօրը համար : Արդ երբոր
լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու
գայ, զանիկայ գիմաւորելու գը-
նաց. բայց Մարիամ տանը մէջ
21 նստեր էր : Եւ Մարթա ըսաւ
Յիսուսին. Տէ՛ր, թէ որ հոս ըւ-
լայիր, իմ եղբայրս չէր մեռ-
22 ներ : Բայց գիտեմ որ հիմա ալ

դուն ինչ որ խնդրես Աստուծ-
մէ, Աստուած պիտի տայ քեզի :
Յիսուս ըսաւ անոր. Գու՛ր
բայրդ յար. թիւն պիտի առ-
նէ : Մարթա ըսաւ անոր. Գի-
տեմ որ յարութեան ժամանա
կը՝ վերջին օրը յարութիւն պի-
տի առնէ : Յիսուս ըսաւ անոր,
25 Եւ եմ յարութիւնը և կ'անցըր.
ան որ ինծի կը հաւատայ, թէեւ
մեռնի՝ պիտի ապրի. Եւ ան ա.
26 մէնք որ կենդանի է՝ ու ինծի կը
հաւատայ, յաւիտեան պիտի
չմեռնի. դուն կը հաւատաս ու
սոր : Ըսաւ անոր. Այո՛ Տէ՛ր, ես
հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, որ
աշխարհք գալու էիր : Ու երբոր
28 աս ըսաւ, գնաց իր քայրը Մա-
րթամը գաղտուկ մը կանչեց՝ Ը-
սելով. Վարդապետը եկեր է՝ ու
քեզ կը կանչէ : Անիկայ լսածին
29 պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ
անոր : Իսկ Յիսուս գեռ գեղը
30 եկած չէր. հապա ան տեղն էր,
ուր որ Մարթա զանիկայ գիմա-
ւորեց : Բայց Հրէաները որ ա-
31 նոր հետը տանը մէջն էին՝ ու
կը մխիթարէին զանիկայ, երբոր
տեսան որ Մարիամ շուտ մը
եկաւ ու գնաց, իրենք ալ անոր
ետեւն գացին, ըսելով թէ Գե-
րեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
լայ : Իսկ Մարիամ երբոր Յիսու,
32 սին եղած տեղը եկաւ, ու զա-
նիկայ տեսաւ, անոր ոտքը իշ-
նալով ըսաւ անոր. Տէ՛ր, թէ որ
հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս չէր
մեռներ : Յիսուս երբոր տեսաւ
անիկայ որ կու լար, և անոր
հետ եկող Հրէաները որ կու
լային, իր հոգւոյն մէջ հառա-
չեց ու խռովեցաւ, Եւ ըսաւ.
34 Ուր դրած էք անիկայ. ըսին ի-
րեն. Տէ՛ր, եկուր ու տես Յի-
սուս ըսցաւ : Ուստի Հրէաները
կ'ըսէին. Ղայեցէք արչափ կը սի-
րէր զանիկայ : Անոնցմէ ոմանք
37 ալ կ'ըսէին. Անիկայ որ կ'արին
աչքերը բացաւ, չէր կրնար Ը-
նէլ որ աս ալ չմեռներ : Յիսուս

նորէն իր սրբին մէջ հառաչելով՝
 գերեզմանը կու գայ. և անի-
 կայ քարայր մըն էր, ու անոր
 59 լիայ քար մը գրուած էր: Յի-
 սուս ըսաւ. Մէկդի ըրէք ատ
 քարը, մուռէլին քայրը Մարթան
 ըսաւ անոր. Տէր՝ արդէն հո-
 տած պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս
 40 օրուան է: Ըսաւ անոր Յիսուս.
 Քեզի չըմբ՝ որ՝ եթէ հաւատաս,
 Լսաու՞ծոյ փառքը պիտի տեսնես:
 41 Ան տոները մէկդի ըրին քարը.
 և Յիսուս իր աչքերը վեր վեր-
 ցուց ու ըսաւ. Հայր՝ շնոր-
 հակալ եմ քեզմէ, որ ինծի լը-
 42 տեցիր: Աւ ես գիտէի որ անէն
 տունն ինծի կը լսես. բայց աս
 բոլորտիքս կայնող ժողովուրդին
 համար ըսի, որ հաւատաս թէ
 43 դուսն իրիկեցիր զիս: Եւ աս ըսե-
 լէն ետքը, մեծ ձայնով մը կան-
 չեց. Ղաղարօս՝ դուքս եկուք:
 44 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու
 ձեռքերը որստանալով կապած,
 և երեսը վարչամակով պատած,
 Յիսուս ըսաւ անոնց. Արժեքեցէք
 առիկայ, ու թողէք որ երթայ:
 45 Եւ Հրէաներէն շատերը որ
 Մարիամին եկեր էին, եբքոր Յի-
 սուսին ըրածը տեսան, հաւա-
 46 տացին իրեն: Բայց անոնցմէ ու
 մանք գացին փարիսեցիներուն,
 ու Յիսուսի ըրածը անոնց պատ-
 մեցին:
 47 Ուստի քահանայապետները և
 փարիսեցիները ժողով գումա-
 րեցին ու ըսին. Ի՞նչ ընենք,
 քանզի աս մարդը շատ հրաշք
 48 ներ կ'ընէ: Թէ որ անիկայ ասանկ
 թող տանք, ամենքն ալ անոր
 պիտի հաւատան, և Հռովմա-
 յեցիք պիտի գան՝ ու մեր տեղը
 49 ու ազգը պիտի վերցընեն: Եւ
 անոնցմէ մէկը կայափառ անու-
 նով՝ որ ան տարւոյն քահանա
 յապետն էր, ըսաւ անոնց. Դուք
 50 բան մը չէք գիտեր. Եւ չէք ալ
 խորհիր, թէ աղէկ է մեզմէ որ
 մէկ մարդ մը ժողովուրդին հա-
 մար մեռնի, ու բոլոր ազգը
 51 չ'իրարուի: Բայց աս բանը չէ թէ

ինքիրմէն զրուցեց, հապա ան
 տարւան քահանայապետը ըլլա-
 լով, մարգարէացաւ: Թէ Յիսուս
 ազգին համար պիտի մեռնէր.
 Եւ չէ թէ մինակ ազգին համար,
 52 հապա որ Եստուծոյ ցիրուցան
 եղած որդիներն ալ մէկտեղ
 ժողովէ:

Աւան օրէն ետե խորհուրդ 53
 ըրին որ սպաննեն զանիկայ: Ուս 54
 տի Յիսուս անկէ ետքը համար
 ձակ չէր պտըտեր Հրէից մէջ,
 հապա անկէ անապատին մօտ
 տեղ մը գնաց, մէկ քաղաք մը
 որուն անունը Եփրայիմ էր. ու
 իր աշակերտներուն հետ մէկ
 տեղ հոն կը կենար:

Եւ Հրէից զառիկը մօտ էր, 55
 ու ան տեղէն շատ մարդիկ զատ
 կէն առաջ Երուսաղէմ՝ Երան,
 որ ինքզինքնին մաքրեն. Եւ կը 56
 փնտռէին Յիսուսը, ու տաճա-
 րին մէջ կեցած տոննիսն իրա-
 րու կ'ըսէին. Չեզի ի՞նչպէս կ'ե-
 րեհայ, թէ աս տօնիս բնաւ պի-
 տի չգայ: Իսկ քահանայապետ-
 ները ու փարիսեցիները պատուէր
 տուէր էին, որ եթէ մէկը գիտ-
 նայ անոր ուր տեղ ըլլալը իմա-
 ցընէ, որ անիկայ բռնեն:

ԳԼ. ԺԲ

Իսկ Յիսուս զառիկէն վեց օր 1
 առաջ Բեթանիա եկաւ, ուր էր
 Ղազարոս՝ մեռեալը, որն որ Յի-
 սուս մեռելներէն յարուց: Եւ 2
 հոն անոր ընթրիք մը ըրին, ու
 Մարթա աղաառարու թիւն կ'ը-
 նէր, և Ղազարոս անոր հետ սե-
 ղան նստողներուն մէկն էր: Իսկ 3
 Մարիամ մէկ լիտր նարդոսի պա-
 տուական մեծագին եղ տոնե-
 լով, Յիսուսի ստքերը օծեց, ու
 իր մազերովը անոր ստքերը սըր-
 բեց. և տունը եղին անուշահո-
 տութեամբը լեցուեցաւ. Ան ա 4
 տներ աշակերտներուն մէկը Իս-
 կարիափառոյ Սիմոնն ան Յուզան,
 որ զանիկայ պիտի մատներ, ը-
 տաւ. Ինչո՞ւ համար ատ եղ 5
 չձախուռեցաւ իրեք հարիւր դա-

- հեկանի, որ աղքատներուն ար-
 6 բուէր: Աս բառ, չէ թէ աղ-
 քատներուն համար իր հոգն էր,
 հապա որ գող էր, ու գանձա-
 նակը ինքը կը պահէր, և ինչ
 7 որ ձգուէր՝ ինքը կը կրէր: Իսկ
 Յիսուս բառ. թող տուր ատոր,
 8 օրուանը համար պահէց: Վասն
 զի աղքատները ամէն ատեն ձեր
 հետը ունիք, բայց զիս ամէն
 9 ատար հրէաներէն շատ ժո-
 ղովուրդ անոր հան ըլլալը իմա-
 ցան, ու եկան, չէ թէ մինակ
 Յիսուսի համար, հապա որ Ղա-
 10 ղարոսն ալ տեսնեն, որն որ մե-
 ռեններէն յարուց: Իսկ քա-
 հանայապետները խորհուրդ ը-
 11 նեն. ինչու որ հրէաներէն շա-
 տերը անոր պատճառովը կ'եր-
 թային ու կը հաւատային Յի-
 սուսին:
- 12 Հեռեկալ օրը շատ ժողո-
 վուրդ՝ որ առնին եկած էին, եր-
 բօր լսեցին թէ Յիսուս Երու-
 13 սակէմ՝ կու գայ, Արմաւենիի
 ստորը առին, ու ելան զանիկայ
 դիմաւորելու, և կ'աղաղակէին.
 Որմաննա՛ օրհնեալ է Իսրայէլի
 14 թագաւորը՝ որ Տէրսը անուո-
 վը կու գայ: Եւ Յիսուս աւա-
 նակ մը գանձելով՝ անոր վրայ
 նստաւ, ինչպէս որ գրուած է.
- 15 Սի՛ վախճար ալ Սիօնի աղջիկ.
 ահա քու թագաւորդ կու գայ
- 16 Իշու աւանակի վրայ նստած: Եւ
 անոր աշակերտները առաջ չե-
 մացան աս բաները. բայց երբոր
 Յիսուս փառաւորուեցաւ, ան
 ատենը միաբերնին բերին, թէ
 աս բաները անոր համար գրուած
 էր, և թէ ի՞նչ աս բաները
- 17 բերն անոր: Եւ իր հետը եղող
 ժողովուրդը փայտեթիւն կու
 տար, թէ Ղաղարօր գերեզմա-
 նէն դուրս կանչեց, ու մեռել
- 18 ներէն յարուց զանիկայ: Ատոր
 համար ալ ժողովուրդը զանիկայ
 դիմաւորեց, վասն զի լսեցին թէ

անիկայ աս հրաշքը ըրած էր:
 Իսկ փարիսեցիները իրարու կ'ը
 19 սեխն. Կը տեսնէք որ օգուտ
 մը չէք կ'ընար ընել. ահա՛ Բուր-
 աշխարհ անոր ետեւէն գնաց:

Եւ հոն քանի մը Յայներ կա.
 20 յին առնին երկրպագութիւն ը-
 նելու երողներուն մէջ: Ասոնք
 21 Փիլիպպոսին եկան, որ ինքը Գա-
 լիլէայի Բեթսայիդայէն էր, և
 կ'աղաչէին անոր՝ ու կ'ըսէին.
 Տէր՝ կ'ուզենք Յիսուսը տեսնել:
 Փիլիպպոս եկաւ՝ ու Անդրէա
 22 սին բառ, և նորէն Անդրէաս
 ու Փիլիպպոս Բեթէյ Յիսուսին
 23 ըսին: Յիսուս ալ պատասխան
 տուաւ անոնց՝ ու բառ. Ժամա-
 նակը հասաւ, որ փառաւորուի
 Որդին մարդոյ: Ճշմարիտ ճշմա-
 24 րիտ կ'ըսեմ ձեզի. թէ որ ցարե-
 նին հատը հողին մէջ խնայով
 չմեռնի, Ինքը մինակ կը մնայ.
 25 հապա թէ որ մեռնի, շատ ար-
 դիւնք կը բերէ: Ան որ իր ան-
 ձը կը սիրէ, պիտի կորսնցընէ
 զանիկայ, և ան որ իր անձը աս
 աշխարհիս մէջ կ'առնէ, յաւիտե-
 26 նական կենաց համար պիտի պա-
 հէ զանիկայ: Թէ որ մէկը ինծի
 կը ծառայէ, թող իմ ետեւս
 գայ, ու ես ուր որ եմ, իմ ծա-
 27 ռաս ալ հոն պիտի ըլլայ, թէ
 որ մէկը ինծի կը ծառայէ, Հայ-
 րը պիտի պատուէ զանիկայ: Հի
 28 մա՛ իմ հոգիս խաւոված է. և
 ինչ ըսեմ, թէ Հայր՝ զիս աղա-
 տէ՛ աս ժամէն. բայց ես ատոր
 համար եկայ աս ժամին: Հայր՝
 29 փառաւորէ՛ քու անունդ, ան
 ատենը ճայն մը եկաւ երկինքէն.
 Փառաւորեցի ալ, ու նորէն պի-
 տի փառաւորեմ: Եւ ժողովուր-
 29 դը որ կայներ էր ու կը լսէր,
 կ'ըսէին՝ Բրտուեմ կ'ըլլայ, անոնք
 ալ կ'ըսէին՝ Հրէշտակ խօսեցաւ
 30 իրեն հետ: Յիսուս պատասխան
 տուաւ ու բառ. Աս ճայնը ին-
 ծի համար չեկաւ, հապա ձեզի
 համար: Հիմա է աս աշխարհիս
 31 դատաստանը, հիմա է աս աշխար-
 հիս իշխանը դուրս պիտի ձգուի:

32 Ես ալ երբոր երկրէն բարձրա-
 նամ, ամէնն ալ ինծի պիտի քա-
 33 շեմ: Աս բանս կը զրուցէր ի
 մացրնելով թէ ինչ կերպ մահով
 34 պիտի մեռնէր: Ժողովուրդը ա-
 նոր պատասխանեց. Սէնք օրէն-
 քէն լռեցինք՝ որ Քրիստոսը յա-
 լիսեան կը մնայ, և դուն ին-
 տոր կ'ըսես թէ պէտք է Ուղի
 մարդոյ բարձրանայ. ո՞վ է սա
 35 Ուղի մարդոյ: Եւ Յիսուս ա-
 նոնց ըսաւ. Քիչ մը ատեն ալ
 լցար ձեր հետն է. քանի որ
 լցար ունիք, քալեցէք, որ չը-
 36 լայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
 նի. ինչու որ խաւարի մէջ քա-
 լողը չգիտեր թէ ո՞ւր կ'երթայ:
 36 Քանի որ լցար ունիք, հաւա-
 տացէք ան լցոյն՝ որ լուսոյ որ-
 քէք ըլլաք. Յիսուս սա բաները
 զրուցեց, ու գնաց պահուեցաւ
 անոնցմէ:
 37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշք-
 ներ ըրած էր անոնց առջեւ,
 38 քնն. Որ կատարուի Եսայի մար-
 դարէին խօսքը, որ ըսաւ. Տէր
 ո՞վ հաւատաց մեր պառաժ լուրին,
 ու Տէրովը բազուկը որո՞ւ յայտ-
 39 նուեցաւ: Անոր համար չէին
 կրնար հաւատալ, որ դարձեալ
 40 կ'ըսէ Եսայի. Անոնց աչքերը
 կուրցուց, և անոնց սիրտերը
 թմրեցուց, որ չըլլայ թէ աչ-
 քովն տեսնեն, ու սրտովն
 իմանան, և դարձի դան, ու ես
 41 անոնք բժշկեմ: Աս խօսքը ըսաւ
 Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
 քը, ու խօսեցաւ անոր վրայով:
 42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն
 ալ շատերը իրեն հաւատա-
 ցին. բայց փարիսեցիներուն հա-
 մար զանիկայ չէին դաւաներ, որ
 Ժողովարանէն դուրս չձգուին.
 43 Ինչու որ մարդոյ փառքը Լու-
 տուոյ փառքէն աւելի սիրեցին:
 44 Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու
 կ'ըսէր. Ան որ ինծի կը հաւա-
 տայ ինծի չհաւատար, հապա-
 45 զիս խրկողն. Եւ ան որ զիս կը
 տեսնէ, զիս խրկողը կը տեսնէ:

Ես լոյս եկայ աշխարհ, որ ամէն 46
 ով որ ինծի հաւատայ, խաւարի
 մէջ չմնայ: Եւ թէ որ մէկը իմ 47
 խօսքերս լսէ՝ ու չհաւատայ, ես
 անիկայ չեմ դատեր. քանզի ես
 չեկայ որ աշխարհը դատեմ, հա-
 պա որ աշխարհը փրկեմ: Ան որ 48
 զիս կ'անտրտէ, և իմ խօսքերս
 չընդունիր, կայ մէկը որ զանի-
 կայ կը դատէ. ան խօսքը որ ես
 խօսեցայ, ան պիտի դատէ զա-
 նիկայ վերջին օրը: Ինչու որ ես 49
 ինքիրմս չխօսեցայ. հապա Հայ-
 րը՝ որ զիս խրկեց, ինքը ինծի
 պատուիրեց ինչ որ պիտի ըսեմ՝
 և ինչ որ պիտի խօսիմ: Եւ գի- 50
 տեմ, որ անոր պատուիրածը յա-
 լիսեանական կեանք է. ուստի
 ինչ որ ես կը խօսիմ, ինտոր որ
 Հայրը ինծի ըսաւ, անանկ կը
 խօսիմ:

ԳԼ. ԺԳ

Օտարի տօնէն առաջ Յիսուս 1
 գիտնալով թէ իր Ժամանակը
 հասեր է՝ որ առ աշխարհէս ելլէ
 Հօրը քովը, սիրելով իրենները
 որ աշխարհի մէջ էին, մինչև
 վերջն ալ սիրեց զանոնք:

Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար, (Սա. 2
 Ժաննան որդէն Իսկարիովտացի
 Սիմոնեան Յուդային սրտին մէջը
 դրեր էր, որ զանիկայ մասնէ.)
 Յիսուս գիտնալով թէ Հայրը 3
 ամէն բան իր ձեռքը տուաւ, և
 թէ ինքը Աստուծոյ եղաւ՝ ու
 Աստուծոյ քովը կ'երթայ, (Ընթ. 4
 ընթերս եղաւ, և հանդերձները
 մէկգի գրաւ, ու զինձակ մը առ-
 նելով մէջքը փաթթեց: Ետքը 5
 կոնքին մէջ ջուր լեցուց, ու
 սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը
 լուալ, և ան իր փաթթուած
 զինձակովը սրբել: Ուստի եկաւ 6
 Սիմոն Պետրոսին. ան ալ ըսաւ
 անոր. Տէր՝ գո՞ւն իմ ոտքերս պի-
 տի լուսու: Յիսուս պատասխան 7
 տուաւ ու ըսաւ անոր. Ես ինչ
 որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես իմա-
 նար, հապա ետքը պիտի իմանաս:
 Պետրոս ըսաւ անոր. Բնաւ դուն 8

իմ ոտքերս պիտի չուսաս, պա-
 տասխան տուաւ անոր Յիսուս.
 Թէ որ քեզ չուամ, դուն ինձի
 9 հետ բաժին չունիս: Սիմոն Պետ-
 րոս ըսաւ անոր. Տէր՝ չէ՛ Թէ մի-
 նակ ոտքերս, հապա նաեւ ձեռ-
 10 քերս ու գլուխս: Յիսուս ըսաւ
 անոր. Լուսցուած ին՝ ոտքերը
 լուսալէն ի զատ ուրիշ բան պէտք
 չէ, այլ բոլորովին մաքուր է.
 11 և դուք մաքուր էք, բայց չէ՛ Թէ
 ամէնքդ: Վասն զի գիտէր զանի
 կայ որ զինքը պիտի մատնէր. ա-
 նոր համար ըսաւ. Չէ՛ Թէ ամէնքդ
 12 ալ մաքուր էք: Ու երբոր աննոց
 ոտքերը լուսաց, և իր հանդերձ-
 ները առնելով՝ նորէն սեղան
 նստաւ, ըսաւ աննոց. Գիտէ՛ք
 13 ինչ բրի՛ ձեզի: Դուք զիս Վար-
 դապետ ու Տէր կը կոչէք, և
 պղէկ կ'ըսէք. ինչու որ այնպէս
 14 եմ: Հապա Թէ որ ես Տէրս ու
 Վարդապետս ձեր ոտքերը լուս-
 ցի, պէտք է որ դուք ալ իրարու
 15 ոտքերը լուսք: Վասն զի ձեզի
 մէկ օրինակ մը առի, որ ինտոր
 ես ձեզի ըրի՛ դուք ալ ընէք:
 16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի.
 Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ,
 ոչ ալ խրկուածը զինքը խրկողէն
 17 մեծ է: Եւ Թէ դուք աս բաները
 գիտէք, երանելի էք՝ Թէ որ ասանք
 18 կատարէք: Չէ՛ Թէ ձեր ամենուն
 համար կ'ըսեմ. Ժամս շի՛ ես կը
 ճաննամ աննք որ ես ընտրեցի,
 հապա որ ան գրուածը կատա-
 րուի Թէ Ան որ իմ հետս հաց
 կ'ուտէր, ինձի գէմ կ'ըսենի վեր.
 19 ցուց: Հիմակուրէն կ'ըսեմ ձե-
 զի՛ քանի որ չէ եղեր, որ երբոր
 ըլլայ՝ հաւատար Թէ ես ան եմ:
 20 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի.
 Ով որ կ'ընդունի անիկայ որ ես
 կը խրկեմ, զիս կ'ընդունի. և ով
 որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը
 կ'ընդունի:
 21 Յիսուս երբոր աս ըսաւ, իր
 հոգիին մէջ խռովեցաւ, և վկա-
 յեց ըսելով. Ճշմարիտ ճշմարիտ
 կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը
 22 զիս պիտի մատնէ: Ուստի աշա-

կերաները տարակուսած իրարու
 կը նայէին, Թէ որս համար կը
 զրուցէ: Ու աշակերտներէն մէ- 25
 կը կոր Յիսուսին քովը նստած,
 որն որ Յիսուս կը սիրէր: Եւ 24
 Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ'ընէր
 հարցընելու՝ Թէ ով պիտի ըլլայ
 անիկայ՝ որուն համար կը զրուցէ:
 Ան ալ Յիսուսին կուրծքին վրայ 25
 ինիալով՝ ըսաւ անոր. Տէր՝ ով
 է ան: Յիսուս պատասխան
 տուաւ. Անիկայ է՝ որուն որ պա-
 տաւր կը թրջեմ ու կու տամ,
 և թրջելով պատաւը խոկորի
 ովտացի Սիմոնեան Յուդային
 տուաւ: Ու պատառէն ետքը Սա 27
 տանան անոր ներսը մտաւ: Եւ
 Յիսուս ըսաւ անոր, ի՛նչ որ պի-
 տի ընես, շուտով ըրէ: Բայց աս 28
 բանը սեղան նստողներէն մէկը
 չհասկըցաւ, Թէ ինչու համար
 ըսաւ անոր: Վասն զի ամանք կը 29
 խորհէին Թէ՝ որովհետեւ զանձա-
 նակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս
 անոր կ'ըսէր. Ծախու առ ինչ
 որ մէզի աս տօնին պէտք է, կամ
 Թէ՝ որ աղքատներուն բան մը
 տայ: Անիկայ ալ պատաւը առա 30
 ծինպէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ,
 ու գիշեր էր:

Ու երբոր անիկայ դուրս ե- 31
 լաւ, Յիսուս ըսաւ. Հիմա փա-
 ռաւորուեցաւ Ռդէին մարդոյ, ու
 Աստուած փառաւորուեցաւ ա-
 նով. Թէ որ Աստուած անով փա- 32
 ռաւորուեցաւ, Աստուած ալ ա-
 նիկայ իր անձովը պիտի փառաւոր-
 րէ, և շուտով պիտի փառաւորէ
 անիկայ: Որդեակք քիչ մը տտեն 33
 ալ ձեզի հետ եմ, զիս պիտի
 փնտռէք. և ինչպէս որ Հրէա-
 ներուն ըսի՛ Թէ Ուր որ ես կ'եր-
 Թամ, դուք չէք կրնար գալ, հի-
 մա ձեզի ալ՝ կ'ըսեմ: Կոր պա- 34
 տուիրան մը կու տամ ձեզի՝ որ
 մէկզմէկ սիրէք, ինտոր որ ես
 ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ մէկզմէկ
 սիրէք: Ասով ամենը պիտի գիտ- 35
 նան՝ Թէ իմ աշակերտներս էք,
 Թէ որ իրարու վրայ սէր ունե-
 նոք: Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր, 36

Տէր՝ ո՛ւր կ'երթաս . Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր . Ո՛ւր որ
ես կ'երթամ, դուռն հիմա չես
կրնար իմ ետեւս գալ, բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետեւս :
57 Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր՝ ինչո՞ւ
հիմա չեմ կրնար քու ետեւեդ
գալ . ես իմ կեանքս ալ քեզի հա-
58 մար պիտի դնեմ : Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր . Քու
կեանքդ պիտի դնես ինծի հա-
մար, ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
քեզի, Հաւուք պիտի Հիսուսի մինչեւ
որ դուռն իրեք անգամ զիս ուրա-
նաս :

ԳԼ. ԺԴ

1 Սիրտերնիդ չխռովէ . Ատու-
ծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հա-
2 լատացէք : Իմ հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան . ապա թէ
ոչ՝ ես ձեզի պիտի ըսեի, Հի՛մա
կ'երթամ ու ձեզի տեղ կ'ըստ-
3 րաստեմ : Եւ թէ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն
կու դամ՝ և ձեզ քովս կ'առ-
նեմ, որպէս զի ուր որ ես եմ՝
4 դուք ալ հոն ըլլաք : Եւ ո՛ւր որ
ես կ'երթամ՝ գիտէք, ու ճամ-
բան ալ գիտէք :
5 Թափմա ըսաւ անոր, Տէր՝
չենք գիտեր ո՛ւր կ'երթաս, և
ինչպէս կրնանք ճամբան գիտ-
6 նալ : Յիսուս ըսաւ անոր, Ես
եմ ճամբան ու ճշմարտութիւնը
ու կեանքը . մէկը Հօրը քով
7 չգար, եթէ ոչ ինծմով : Թէ որ
զիս ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը
ճանչնայիք, և ասկէ ետեւ կը
ճանչնաք անիկայ՝ ու տեսաք անի-
կայ :
8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր, Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցուր, ու հերիք
9 է մեզի : Ըսաւ անոր Յիսուս,
Այսքան Ժամանակ ձեզի հետ
եմ, և զիս չճանչնար Փիլիպպոս,
ան որ զիս տեսաւ Հայրը տե-
10 սաւ, և դուռն ինտո՞ր կ'ըսես՝ Թէ
Հայրը մեզի ցուցուր : Չէս հա-
ւատար, թէ ես Հօրը մէջն եմ,
ու Հայրը իմ մէջն է . ան խօս-

քերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, չէ
թէ ինքիբնէս կը խօսիմ, հապա
Հայրը որ իմ մէջն բնակած է,
անիկայ կը գործէ ան գործքերը,
Հաւատացէք ինծի, թէ ես Հօրը 11
մէջն եմ ու Հայրը իմ մէջն է .
Ապա թէ ոչ՝ դոնէ գործքերուն 12
համար ինծի հաւատացէք : Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ,
ան գործքերը որ ես կը գործեմ,
ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնց
մէ առեւել մեծ Գործքիչ պիտի
գործէ . ինչու որ ես Հօրս քովը
կ'երթամ : Եւ իմ անուանայ 13
ինչ որ խնդրէք, պիտի կատա-
րեմ անիկայ, որ Հայրը Որդիովը
փառաւորուի . Թէ որ իմ անու- 14
նովս բան մը խնդրէք, անիկայ
պիտի կատարեմ : Թէ որ զիս կը 15
սիրէք, իմ պատուիրաններս պա-
հեցէք : Ես ալ Հօրը պիտի աղա- 16
չեմ, և ուրիշ ՄիակԺարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յախտեան
ձեզի հետ բնակի . Ճշմարտաւ 17
թեան Հոգին, որ աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ . ինչու
որ չտեսներ անիկայ, ու չճանչ-
նար անիկայ . բայց դուք կը
ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր
քովը կը բնակի, և ձեր հետը
պիտի ըլլաք : Չեղ որք չեմ թա 18
ղուր, կու գամ ձեզի : Քիչ մը 19
տոտնէն ետեւ՝ ալ աշխարհս զիս
չտեսներ, բայց դուք պիտի տես-
նէք զիս, ինչու որ ես կենդանի
եմ, և դուք կենդանի պիտի
ըլլաք : Ան օրը պիտի գիտնաք 20
թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և
դուք իմ մէջն, ես ալ ձեր մէջը :
Ան որ իմ պատուէրներս կը 21
բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք, ա-
նիկայ է զիս սիրողը . և ան որ
զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի
սիրուի, ու ես անիկայ պիտի սի-
րեմ, և ինքզինքս անոր պիտի
յայտնեմ :

Ըսաւ անոր Յուդա, (ոչ Իս 22
կարիւղապետ .) Տէր՝ ինչպէս
կ'ըլլայ որ դուռն ինքզինեդ մեզի
պիտի յայտնես, և չէ թէ աշ-

- 23 Խորհին: Յիսուս պատասխան
տուաւ ու բաւ ահոր: Թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պիւ
տի պահէ, ու իմ Հայրս անիկայ
պիտի սիրէ, և անոր պիտի գանձը,
ու անոր քովը օթեան պիտի ըլ
24 նեկը: Ան որ զիս չսիրեր, իմ
խօսքերս չպահէր, ու ան խօսքը
որ կը լսէք՝ իմն չէ, հապա Հօրը՝
25 որ զիս խրկեց: Աս բաները ձեզի
խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ:
26 Բայց՝ Միտիթարիչը՝ Սուրբ Հո
գին որ Հայրը իմ անուանաւ պիւ
տի խրկէ, անիկայ ձեզի բոլորը
պիտի տարվեցընէ, և ինչ որ ձեզի
ըսի՝ միտքերնիդ՝ պիտի բերէ:
27 Խաղաղութիւն կը թաղու՞մ ձեզի,
իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձե
զի. չէ՞ թէ ինչպէս որ աշխարհս
կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ. սիր
տերնիդ չխառնի, ու չվախնայ:
28 Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի, թէ
կ'երթամ ու ձեզի կու գամ. թէ
որ զիս սիրէիք, պիտի ուրա
խանայիք, թէ ես Հօրը քով
կ'երթամ. ինչու որ իմ Հայրս
29 ինձ մէ մեծ է: Եւ հիմակուց
գեռ չեղած ըսի ձեզի, որ երբոր
30 ըլլայ՝ հաւատաք: Ալ ձեր հեռը
շատ պիտի չխօսիմ. ինչու որ աս
աշխարհիս իշխանը կու գայ, և
31 իմ վրաս բան մը չունի. Միայն
թէ աշխարհս գիտնայ որ ես
Հայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս որ
Հայրը ինձի պատուիրեց, անանկ
կ'ընեմ. ելէք ասկէ երթանք:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ
2 Հայրս մշակն է: Ամէն ճիւղ որ
իմ վրաս է՝ ու պտուղ չբերեր,
կը կտրէ զանիկայ, և ամէնը որ
պտուղ կը բերէ, կը մտքէ զա
նիկայ, որ ալ աւելի պտուղ
3 բերէ: Դուք հիմակուքնէ մա
քուր էք ան խօսքով՝ որ ձեզի
4 խօսեր եմ: Իմ մէջն կեցէք՝ ու
եւ ձեր մէջը. ինչպէս որ ճիւղը
չկրնար ինքիւրմէն պտուղ բերել,
թէ որ որթին վրայ հաստատուած
չըլլայ, նոյնպէս ալ դուք էէ:

Էրեար, թէ որ իմ վրաս հաստա
տուած չըլլաք: Ես որթն եմ՝ Յ
ոս դուք ճիւղերն էէ. ան որ իմ
վրաս հաստատուած է՝ և ես ա
նոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ
կը բերէ. ինչու որ առանց ինձի
բան մը չէք կրնար ընել: Թէ որ 6
մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ,
անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս
ձգուած ու չորցած է. և կը
ժողկէն զանոնք, ու կրակը կը
նետեն, ու կ'այրին: Թէ որ դուք 7
իմ մէջն կենաք՝ և իմ խօսքերս
ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ ու
ղէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի
ըլլայ ձեզի: Ասով իմ Հայրս 8
փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ
պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտ
ներս ըլլաք:

Ինչոր որ Հայրը զիս սիրեց, ես 9
ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ
հասարակ կեցէք: Թէ որ իմ պատ
10 ունէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէ
ջը պիտի կենաք. ինչոր որ ես
իմ Հօրս պատուէրները պահէ
ցի, և անոր սիրոյն մէջը կեցեր
եմ: Աս բաները ձեզի խօսեցայ, 11
որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէ
ջը մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը
լման ըլլայ: Աս է իմ պատուէրս՝ 12
որ մէկզմէկ սիրէք, ինչոր որ ես
ձեզ սիրեցի: Ասկէ աւելի մեծ 13
սէք մէկը չկրնար ունենալ, որ
մէկը իր կեանքը բարեկամներուն
համար գնէ: Դուք իմ բարեկամ
14 ներս էք, թէ որ ընելու ըլլաք
ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ:
Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ աւ
15 նուաներ, ինչու որ ծառան չգի
տեր իր տերը ինչ կ'ընէ. հապա
եւ ձեզ բարեկամ անուանեցի,
ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ
Հօրմէն լսեցի՝ ձեզի խնայեցի:
26 Ձէ՞ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հա
պա ես ձեզ ընտրեցի, ու գրի
ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պը
տուղ բերէք, ու ձեր պատուը
մնայ. որպէս զի իմ անուանով
ինչ որ Հօրմէն խնդրէք, ձեզի
տայ: Աս կը պատուիրեմ ձեզի 17
որ մէկզմէկ սիրէք:

- 18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ ,
 19 գիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս
 ատեց : Թէ որ աշխարհէս եղած
 քաջիք , աշխարհ իրենները կը
 սիրէր . բայց որովհետեւ աշխարհէ
 չէք , հապա ես ձեզ աշխարհէն
 ընտրեցի , անոր համար աշխարհ
 20 ձեզ կ'ատէ : Միտքերնիդ բերէք
 ան խօսքը որ ձեզի ըսի , թէ
 ճառան իր տիրոջմէն մեծ չէ .
 թէ որ զիս հալածեցին , ձեզ ալ
 պիտի հալածեն . թէ որ իմ խօս-
 քս պահեցին , ձերն ալ պիտի
 21 պահեն : Բայց աս ամէն բաները
 պիտի ընեն ձեզի իմ անուան
 համար , ինչու որ չճանչցան անի .
 22 կայ որ զիս խրկեց : Թէ որ ես
 եկած եւ անոնց խօսած չըլլայի ,
 անոնք մեզք չէին ունենար . բայց
 հիմա իրենց մեղքին պատճա-
 23 ւանք մը չուենին : Ան որ զիս
 կ'ատէ , իմ Հայրս ալ կ'ատէ :
 24 Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը
 ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ մէկը
 չէ ըրած , անոնք մեզք չէին ու-
 նենար . բայց հիմա տեսն , ու
 ատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ :
 25 Սակայն աս էղաւ որ կատարուի
 ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ
 գրուած է , թէ ջուր տեղը զիս
 26 ատեցին : Բայց երբոր Միսիթա-
 րիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի
 պիտի խրկեմ , ան ճշմարտու-
 թեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'եղէ ,
 անիկայ ինձի համար պիտի վը-
 27 կայէ . եւ դուք ալ կը վկայէք ,
 ինչու որ սկիզբէն ՚ի վեր իմ
 հետս էք :

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Ա բաները ձեզի խօսեցայ որ
 2 չգայթակղիք : Իրենց ժողովա-
 րաններէն դուրս պիտի ձգեն
 ձեզ , ու ժամանակ ալ պիտի
 գայ որ ամէն ուր ձեզ սպաննեն .
 անանկ պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ
 3 պաշտօն կը մատուցանէ : Եւ աս
 բաները քեզ պիտի ընեն՝ անոր
 համար որ ոչ Հայրը ճանչցան ոչ
 4 ալ զիս : Բայց աս բաները ձեզի
 խօսեցայ , որ երբ ժամանակը
 գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես
 ըսի ձեզի , եւ աս բաները սկիզբէն
 չըսի ձեզի , ինչու որ ես հետեւ
 նիդ էի :
 Սակայն հիմա ես կ'երթամ 5
 զիս խրկողն քովը , եւ ձեզմէ
 մէկն ալ Հնարացներ ինձի թէ
 Ուր կ'երթաս : Բայց որովհետեւ 6
 աս բաները ձեզի խօսեցայ , ձեր
 սիրտերը տրտմութիւնով լեցան :
 Բայց ես ճշմարտորդ կ'ըսեմ ձեզի , 7
 աղէկ է ձեզի թէ որ ես երթամ .
 քանզի թէ որ ես չերթամ , Միսի-
 թարիչը ձեզի չգայ . հապա թէ 8
 որ երթամ , անիկայ ձեզի կը
 խրկեմ : Եւ ինքը երբոր գայ՝ աշ 8
 խարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի
 համար , եւ արգարու թեան հա-
 մար , ու դատաւարանի համար :
 Մեղքի համար՝ որ ինձի չեն հա- 9
 լատար . Արգարու թեան համար՝ 10
 որ ես իմ Հօրս քով կ'երթամ ,
 եւ ալ զիս չէք տեսներ , եւ դա 11
 տատաւանի համար՝ որ աս աշխար-
 հիս իշխանը դատաւարաւորած է :
 Ձեզի տակաւին շատ բաներ ու 12
 նիմ քսելու . բայց հիմա չէք կրնար
 տանիլ : Իսկ երբոր ինքը՝ ճշմար 13
 տութեան Հոգին գայ , ամէն
 ճշմարտութեան պիտի առաջ-
 նորդէ ձեզի . ինչու որ չէ թէ 14
 ինքիրմէն պիտի խօսի , հապա
 ինչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի , ու
 գալիքները ձեզի պիտի պատմէ :
 Անիկայ զիս պիտի փառաւորէ , 14
 ինչու որ իմնէս պիտի առնէ՝
 ու ձեզի պատմէ : Ան ամէն բա 15
 ները որ Հայրը ունի , իմն է .
 անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ իմի-
 նէս պիտի առնէ , ու ձեզի պատ-
 մէ : Քիչ մը ասիւնէն՝ ալ զիս պի 16
 տի չտեսնէք , եւ դարձեալ քիչ
 մը ասիւնէն զիս պիտի տեսնէք ,
 քանզի ես Հօրը կ'երթամ :
 Ասոր համար աշակերտներէն 17
 ոմանս իրարու կ'ըսէին . Ի՞նչ է
 աս որ մեզի կ'ըսէ՝ թէ Քիչ մը
 ասիւնէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք ,
 եւ գործեալ քիչ մը ասիւնէն զիս
 պիտի տեսնէք . եւ Քանզի ես
 Հօրը կ'երթամ : Բւ կ'ըսէին . 18

- Ինչ պիտի ըլլայ ան Քիչ մըն
ալ որ կ'ըսէ, չենք գիտեր ինչ
19 կը զգուցէ: Իսկ Յիսուս գիտ-
նալով որ կ'ուզէին իրեն հարցը-
նել, ըսաւ անոնց, Ասոր համար
իրարաւ կը հարցնէք, որ ըսի թէ
Քիչ մը ասէնէն ալ զիս պիտի չտես-
նէք, և դարձեալ Քիչ մը ասէնէն
20 զիս պիտի տեսնէք: Ճշմարիտ
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, դուք
պիտի լաք ու ողբաք, բայց աշ-
խարհս պիտի ուրախանայ, դուք
պիտի արտմիք, սակայն ձեր
արարմութիւնը ուրախութեան
21 պիտի փոխուի: Կնիկ մը երբոր
ծնանելու վրայ է արարմութիւն
կ'անենայ, ինչու որ իր ժամը
հասած է, բայց երբոր տղան
ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք
չբերեր ուրախութենէն որ աշ-
22 խարհ մարդ մը ծնաւ: Եւ յի-
շուսի դուք հիմա արարմութիւն
ունիք, բայց ես ձեզ նորէն պի-
տի տեսնեմ, և ձեր սիրտերը
ուրախ պիտի ըլլան, ու ձեր ու-
րախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի
23 չհանէ: Եւ ան օրը ինծի բան
մը պիտի չհարցնէք: Ճշմարիտ
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իմ
անուանով ինչ որ խնդրէք Հօր-
24 մէն, պիտի տայ ձեզի: Մինչեւ
հիմա իմ անուանով բան մը
չխնդրեցիք, խնդրեցէք, ու պիտի
ստանէք, որ ձեր արախութիւ-
25 նը լման ըլլայ: Աս բաները ա-
ռակներով խօսեցայ ձեզի. Բայց
ժամանակ պիտի գայ, որ ալ
ձեզի առակներով պիտի չխօ-
սիմ. հապա յայտնապէս Հօրը
վրայով պիտի պատմեմ ձեզի:
26 Ան օրը իմ անուանով պիտի
խնդրէք, և չեմ ըսեր ձեզի թէ
ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ
27 Հօրը. Ինչու որ ինքը Հայրը
ձեզ կը սիրէ, փասն զի դուք
զիս սիրեցիք, և հաւատացիք թէ
28 ես Աստուծոյ ելայ: Հօրմէն է
լայ, ու աշխարհ եկայ. նորէն
կը թողում աշխարհը, և Հօրը
կ'երթամ:
29 Ըսին անոր իր աշակերտնէ-

րը, Ահա հիմա յայտնապէս կը
խօսիս, և առակ մըն ալ չես
ըսեր: Հիմա իմացանք որ ամէն
30 բանը գիտես, և քան ինչ ալ
պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցը-
նէ, ասով կը հաւատանք որ Աս-
տուծոյ ելար: Յիսուս պատաս-
31 խան տուաւ անոնց, ու քա-
հիմա կը հաւատայ. Ահա ժա-
32 մանակ պիտի գայ, ու եկած
ալ է, որ ցիրացան պիտի ըլլաք,
ամէն մէկը իր տեղը, ու զիս
մինակ պիտի թաղաք, բայց ես
մինակ չեմ, ինչու որ Հայրը իմ
հետս է: Աս բաները ձեզի խօսե-
33 ցայ, որ ինծմով խաղաղութիւն
ունենաք, աշխարհի մէջ նեղու-
թիւն պիտի ունենաք, բայց քու
չատիրոս եղիք, ես աշխարհին
յաղմեցի:

ԳԼ. ԺԵ

Յիսուս երբոր տանք խօսե-
1 ցաւ, իր աշխարհը գէտ ի եր-
կինքը վերցուց, ու ըսաւ, Հայր
ժամանակը հասեր է, փառաւո-
րէ քու Արդիդ, որ քու Արդիդ
ալ քեզ փառաւորէ. Ինչպէս որ
2 իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն
մարմնի վրայ, որ յաւիտենա-
կան կեանք տայ ան ամենուն,
որ իրեն տուիր: Եւ աս է յա-
3 խտենական կեանքը, որ ճանչ-
նան քեզ մի միայն Ճշմարիտ
Աստուծոյ, ու Յիսուս Քրիս-
տոսը որն որ դուն խրկեցիր:
Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւո-
4 րեցի, ան գործը որ ինծի տուիր
ընելու, ընեցուցի: Եւ հիմա ալ
5 Հայր փառաւորէ զիս քու քովդ
ան փառքով, որ աշխարհի ըւ-
րալէն առաջ քովդ ունէի: Բու
6 անունդ յայտնի ըրի ան մարդո-
ցը, որոնք որ աշխարհէն ինծի
տուիր, քուկդ էին, ու ինծի
տուիր անոնք, և քու խօսքդ
զանեցին: Հիմա գիտցան թէ
7 ան ամէն բաները որ ինծի տուիր,
քեզմէ են. Ինչու որ ան խօս-
8 քերը որ ինծի տուիր, ես անոնց
տուի, անոնք ալ ընդունեցին:

և ճշմարտութեամբ իմացան՝ որ
 ես քեզի երայ, ու հաւատա-
 9 յին՝ թէ դուն խրկեցիր զիս : Ես
 անոնց համար կ'աղաչեմ : Զէ թէ
 աշխարհի համար կ'աղաչեմ, հա-
 պա անոնց համար՝ որոնք դուն
 ինձի տուիր, ինչու որ քուկդ
 10 են անոնք : Եւ ինչ որ իմն է,
 ան բոլոր քուկդ է, և ինչ որ
 քուկդ է, ան իմն է, ու ես ա-
 11 նոնցմով փառաւորեամ եմ : Եւ
 ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց
 անոնք աշխարհի մէջ են, ու ես
 քեզի կու գամ, ո՞վ Վուրբ Հայր՝
 քու անուամբդ պահէ անոնք որ
 դուն ինձի տուիր, որպէս զի մէկ
 ըլլան, ինտոր որ մէնք մէկ ենք :
 12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց
 հետ էի, ես կը պահէի անոնք
 քու անուամբդ, որոնք որ դուն
 ինձի տուիր, ես պահեցի, և ա-
 նոնցմէ մէկը չկորուսեցաւ, մի-
 այն թէ ան կորուսեան որդին,
 13 որ գրեւոր կատարուի : Ալ հի-
 մա քեզի կու գամ, ու աշխար-
 հի մէջ աս բաները կը խօսիմ,
 որ իմ ուրախութիւնս իրենց ան-
 ձերուսն մէջ կատարեալ ունե-
 14 նան : Ես քու խօսքդ անոնց տուի,
 ու աշխարհս անոնք առեց : Ին-
 չու որ աշխարհէ չեն, ինտոր
 15 որ ես աշխարհէ չեմ : Չեմ աղա-
 չեմ, որ անոնք աշխարհէն վերջը-
 նեն : Հապա որ անոնք չարէն պա-
 16 հես : Անոնք աշխարհէ չեն, ին-
 17 տոր որ ես աշխարհէ չեմ : Սբէ
 անոնք քու ճշմարտութիւնովդ .
 քու խօսքդ ճշմարտութիւն է :
 18 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհ
 խրկեցիր, ես ալ անոնք աշ-
 19 խարհ ք խրկեցի : Եւ անոնց հա-
 մար ես իմ անձս կը սրբեմ, որ
 իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
 20 բուամ ըլլան : Բայց չէ թէ մի-
 նակ անոնց համար կ'աղաչեմ,
 հապա անոնց խօսքովս բոլոր ին-
 ձի հաւատացողներուն համար
 21 ալ : Բր սակնն ալ մէկ ըլլան,
 ինտոր որ դուն ո՞վ Հայր՝ իմ
 մէջն, ու ես քու մէջդ, որ ա-
 նոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան :

որպէս զի աշխարհս հաւատայ՝
 թէ դուն խրկեցիր զիս : Եւ ան 22
 փառք որ դուն ինձի տուիր, ես
 անոնց տուի, որ մէկ ըլլան ինչ-
 պէս որ մենք մէկ ենք : (Ես ա- 23
 նոնց մէջ և դուն իմ մէջն,) որ
 իրենք կատարեալ ըլլան միա-
 թեան մէջ, ու աշխարհս գիտնայ
 թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սի-
 րեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սի-
 րեցիր : Ո՞վ Հայր՝ անոնք որ 24
 դուն ինձի տուիր, կ'ուզեմ որ
 ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ
 հետ ըլլան, որպէս զի տեսնեն
 իմ փառքս՝ որն որ ինձի տուիր .
 ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշ-
 արհիս սկիզբէն առաջ : Ո՞վ 25
 արգար Հայր՝ աշխարհս քեզ
 չճանչցաւ, բայց ես քեզ ճանչ-
 ցայ, և ասոնք ճանչան թէ
 դուն զիս խրկեցիր : Եւ քու 26
 անուիդ անոնց ճանչուցի, ու
 պիտի ճանչցնեմ, որ ան սէրը
 որով դուն զիս սիրեցիր, անոնց
 մէջը ըլլայ, ու ես ալ անոնց մէջը :

ԳԼ. ԺԸ

Յիսուս աս բաները րեւին 1
 ետե՛ իր աշակերտներուն հետ
 մէկտեղ Վեդրոն հեղձատին մէ-
 կալ կողմը ելաւ, ուր որ պար-
 տեղ մը կար, որուն մէջը մտաւ
 ինքը ու իր աշակերտները : Եւ 2
 Յուդան ալ որ զանիկայ պիտի
 մատներ, գիտէր ան տեղը : Ինչու
 որ Յիսուս շատ անգամ իր աշա-
 կերտներուն հետ մէկտեղ հոն
 ժողոված էր : Ուստի Յուդան 3
 ղ խառնիքի գունդը ու քահա-
 նայապետներէն և փարիսէացիե-
 րէն սպառաւորներ հետը առնե-
 լով, ան տեղը եկաւ ջուհեով ու
 լապտերներով և զննեցով : Իսկ 4
 Յիսուս իր վրայ դարձ բոլոր բա-
 ները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
 անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք : Պատաս- 5
 իան տուին անոր . Վարդաբեցի
 Յիսուսը, ըսաւ անոնց Յիսուս,
 Ես եմ : Յուդան ալ որ զանիկայ
 կը մատներ՝ անոնց հետ կոշտեր
 էր : Ու երբս ըսաւ թէ Ես եմ, 6

ետ ետ գացին՝ ու գտանք ինկան :
 7 Եւ նորէն հարցուց անոնց . Ո՞վ
 կը փնտռէք . անոնք ալ ըրին .
 8 Նազովբեցի Յիսուսը : Յիսուս
 պատասխան տուաւ . Չեզի ըսի
 թէ՛ Ես եմ , ուստի թէ որ զեա
 կը փնտռէք , թող տուէք ատմեք
 9 որ երթան : Որ կատարուի ան
 խօսքը որ ինքը ըսեր էր՝ թէ
 Անոնք որ ինծի տուիր , անոնցմէ
 10 մէկն ալ չկորսնցուցի : Ան ա-
 տենը Սիմոն Պետրոս որ սուր մը
 ունէր , քաշեց անիկայ , ու քա-
 հանայապետին ծառային զարնե-
 լով՝ անոր աջ ականջը կտրեց հա-
 նեց . և ան ծառային անունը
 11 Սաղքոս էր : Իսկ Յիսուս ըսաւ
 Պետրոսին . Սուրբ ի՞նչ պատենք
 դի՛ր , ան գաւաթը որ Հայրը
 ինծի տուաւ , պիտի չսամեմ անի
 կայ :
 12 Ուստի ղէկաորհներոն գունդը
 ու հազարապետը՝ և Հրէից
 սպասաւորները բռնեցին Յիսու-
 13 սը , ու կապեցին . Եւ առաջ
 զանիկայ Աննային տարին , քանդի
 ինքը ան տարուան քահանայա-
 պետին կայիափային աներն էր :
 14 Եւ առ կայիափան էր , որ Հրէից
 խրատ տուաւ թէ Ալէկ է որ մէկ
 մարդ մը կորսուի Ժողովուրդին
 15 համար : Ու Յիսուսին ետեւէն
 ի՛նչ զաշակերտ մը , և ան աշա-
 կերտը քահանայապետին ճանչ-
 ւորը ըլլալով՝ Յիսուսին հետ
 քահանայապետին դաւիթը մը-
 16 տաւ : Բայց Պետրոս դուրսը
 դրանք քովը կը կենար , ուստի
 ելաւ միւս աշակերտը՝ որ քահա-
 նայապետին ճանչւորն էր , և ը-
 տաւ դռնապանին , ու ներս մտ-
 17 ցուց Պետրոսը : Ան ատենը դու-
 անպան աղջկը ըսաւ Պետրոսին .
 Միթէ դուն ալ ան մարդուն ու-
 չակերտներէն ես , ան ալ ըսաւ ,
 18 Չեմ : Իսկ ծառաները ու սպա-
 սաւորները հոն կայներ էին , և
 կրակ վառած կը տաքնային , քան
 զի ցուրտ էր : Պետրոս ալ անոնց
 հետ կայներ էր՝ ու կը տաքնար :

Եւ քահանայապետը Յիսուսին 19
 հարցուց՝ անոր աշակերտներուն
 ու վարդապետութեանը վրայով :
 Յիսուս պատասխան տուաւ ա- 20
 նոր . Ես աշխարհին յայտնի խօ-
 սեցայ . ես ամէն ատեն ժողովա-
 րաններուն մէջ ու տաճարին մէջ
 տրվեցուցի , ուր որ բոլոր Հրէա-
 ները կը ժողվուին , ու ծածկա-
 բար բան մը չխօսեցայ : Ինչո՞ւ 21
 ինծի կը հարցնես , լռողներուն
 հարցումը ինչ խօսեցայ իրենց .
 ահա ինչ որ խօսեցայ , գիտնի ի-
 րենք : Երբոր աս ըսաւ , սպասա 22
 ւարներէն մէկը՝ որ հոն կայներ
 էր , Յիսուսին ապաստի մը զար-
 կաւ՝ ըսելով . Ատո՞նի պատա-
 խան կուտաս քահանայապետին :
 Յիսուս անոր պատասխանեց . 23
 Թէ որ չար խօսեցայ , վկայէ՛ չա-
 րին համար . հապա թէ որ բարի
 խօսեցայ , ինչո՞ւ կը զարնես ինծի :
 Եւ Աննա անիկայ կապած՝ կա- 24
 յիափա քահանայապետին խորը
 կեց : Սիմոն Պետրոսն ալ հոն 25
 կայներ էր՝ ու կը տաքնար . և
 ըրին իրեն . Միթէ դուն ալ անոր
 աշակերտներէն ես , անիկայ ու- 26
 բացաւ ու ըսաւ թէ՛ Չեմ : Քա-
 հանայապետին ծառաներէն մէկն
 ալ՝ ան մարդուն աղգականը՝ ու
 ըսաւ . Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ
 պարտեզին մէջ անոր հետ : Ան 27
 ատենը Պետրոս նորէն ուրացաւ ,
 և շուտ մը հաւը խօսեցաւ :
 Ու Յիսուսը կայիափայի քա- 28
 նէն ինքնապէս պալատը տարին .
 և ալ առտու էր , ու իրենք պա-
 լատը չմտան՝ որ չաղծուին , հա-
 պա որ զատիկը ուտեն : Ուստի 29
 Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ ու
 ըսաւ . Ի՞նչ ամբաստանութիւն
 կը ներկայացնէք աս մարդուն 30
 գէմ : Պատասխան տուին ու ը-
 սին իրեն . Թէ որ ատիկայ լայտա-
 գործ մը ըլլար , քեզի չէինք 31
 մօտենէր զանիկայ : Ան ատենը
 Պիղատոս ըսաւ անոնց . Դուք
 առէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին
 համեմատ անոր դատաստանը տե-

սէք : Հրէաները իրեն ըսին . Մե-
 32 զի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
 յընել . Որ կատարուի Յիսուսի
 խօսքը , որ ըսաւ , իմաչընելով
 թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռ-
 33 նէր : Իսկ Պիղատոս նորէն պա-
 լատը մտաւ , կանչեց Յիսուսը
 ու ըսաւ անոր . Դուք ես Հրէից
 34 թագաւորը : Յիսուս պատաս-
 խան տուաւ անոր . Ասիկայ
 դուք քեզմէ կ'ըսես , թէ ինձի
 համար ուրիշները քեզի ըսին :
 35 Պատասխան տուաւ Պիղատոս .
 Միթէ ես ալ Հրէայ եմ . քու
 ազգ . և քահանայապետները
 քեզ ինձի մասնեցին . ի՞նչ ըրած
 36 ես դուք : Յիսուս պատասխան
 տուաւ . Իմ թագաւորութիւնս
 աս աշխարհէս չէ , թէ որ աս
 աշխարհէս ըլլար իմ թագաւո-
 րութիւնս , իմ սպասաւորներս
 կը կուռէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը
 չմատնուիմ . բայց հիմա իմ թա-
 37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ա-
 տենը Պիղատոս ըսաւ անոր . Ու-
 թեմն դուք թագաւոր մըն ես .
 պատասխան տուաւ Յիսուս .
 Դուք կ'ըսես թէ թագաւոր եմ .
 ես աս բանիս համար ծնած եմ ,
 և ատոր համար աշխարհք եկած ,
 որ ճշմարտութեան համար վիա-
 յեմ . ան ամէնը՝ որ ճշմարտու-
 թեանն է , իմ ծայնիս ականջ
 38 կը դնէ : Պիղատոս ըսաւ անոր .
 Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և աս
 բերով՝ նորէն դուրս ելաւ Հը-
 րէաներուն , և ըսաւ անոնց .
 Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
 39 անոր վրայ : Բայց սովորութիւն
 ունիք որ մէկ Տաւր մը արձակեմ
 ձեզի զատկիս . հիմա կ'ուզէք որ
 Հրէից թագաւորը արձակեմ ձե-
 40 զի : Ան ատենը ամենքն ալ նորէն
 աղաղակեցին՝ ըսելով . Մի առջա-
 կէ ասիկայ , հապա Բարաբբան .
 ու Բարաբբան աւաղակ մըն էր :

ԳԼ. ԺԹ

1 Ան ատենը Պիղատոս տուաւ
 2 Յիսուսը՝ ու ծեծեց : Չինուոր-
 ներն ալ փուշերէ պատկ հիւսե-

լով՝ անոր գլուխը դրին , և անոր
 ծիրանի հանդերձ մը հագցուցին .
 Ու կ'ըսէին . Ողջն քեզ՝ Հրէից 3
 թագաւոր . և ապտակներ կը
 զարնէին անոր : Պիղատոս նորէն 4
 դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ անոնց .
 Ահա ասիկայ դուրս կը բերեմ
 ձեզի , որ գիտնաք թէ ես անոր
 վրայ յանցանք մը չեմ գտներ :
 Ան ատենը Յիսուս դուրս ելաւ , 5
 փշեղէն պատկ ու ծիրանի հան-
 դերձ հագած . և Պիղատոս ըսաւ
 անոնց . Ահա ան մարդը : Քահա- 6
 նայապետները ու սպասաւորները
 երբոր տեսան ասիկայ , աղաղ-
 կեցին՝ ու ըսին . Խաչը հանե՛
 խաչը հանէ ասիկայ : Պիղատոս
 ըսաւ անոնց , Դուք առէք ասի-
 կայ , ու խաչը հանեցէք . ինչու որ
 ես ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
 գտներ : Հրէաները պատասխան 7
 տուին իրեն . Մէնք օրէնք ու-
 նինք , և մեր օրէնքին համեմատ
 պէտք է որ մեռնի . ինչու որ ինք
 զինքը Աստուծոյ Որդի ըրաւ :
 Երբոր Պիղատոս աս խօսքը լսեց , 8
 ալ աւելի վախցաւ : Ու նորէն 9
 պարտք մտնելով՝ ըսաւ Յիսու-
 սին . Ուսկից ես դուք . բայց Յի-
 սուս պատասխան չտուաւ անոր :
 Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր . 10
 Ինձի հետ չես խօսիր , չես գի-
 տեր որ ես իշխանութիւն ունիմ
 քեզ խաչը հանելու , ու իշխանու-
 թիւն ունիմ քեզ արձակելու : Յի- 11
 սուս պատասխան տուաւ . Դուք
 իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն
 ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի
 վերէն տրուած չըլլար . անոր հա-
 մար՝ ան որ զիս քեզի մասնեց ,
 անոր մեզքը աւելի մեծ է : Ալ 12
 անկէ ետեւ Պիղատոս կը փնտռէր
 թէ ի՞նչպէս զանիկայ արձակէ .
 բայց Հրէաները կ'աղաղակէին
 ու կ'ըսէին . Թէ որ ասիկայ ար-
 ձակես , կայսրին բարեկամը չես .
 ամէն ալ որ ինքզինքը թագաւոր
 կ'անուանէ , ասիկայ կայսրին հա-
 կառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս 13
 երբոր աս խօսքը լսեց , դուրս
 հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բե-

- մին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայա-
տակ կըսուէր, և Եբրայեցիքն
14 Կապտութա. (Չատկին ուրբաթ
օրն էր, ու ժամը վեցին ատեն
նեքն էր,) և Հրէաներուն ըսաւ.
15 Ահա՛ ձեր Թագաւորը: Բայց ա-
նոնք աղաղակեցին. Վերջուր՝
վերջուր, խաչը հանէ ատիկայ.
Պիղատոս ըսաւ անոնց. Չեր թա-
գաւորը խաչը հանեմ. քահանա-
յապետները պատասխանաւորին.
Մենք կայսրեն ՚ի զատ Թագաւոր
16 չունինք: Ան ատենը անոնց ձեռ-
քը տուաւ զանիկայ որ խաչուի:
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու
կը տանէին. և ինքը իր խաչը
վերցընելով, ելաւ Գաղատի ք-
աւաճ տեղը, որ Եբրայեցիքն
18 Գողգոթա կ'ըսուի. Հոն զանի-
կայ խաչը հանեցին, և անոր հետ
ուրիշ երկուք ալ մէկ գիշն ու
մէկալ գիշն, և մէջտեղը Յի-
19 սուսը: Տախտակ մըն ալ գրեց
Պիղատոս, ու գրաւ խաչին վրայ,
և այսպէս գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ
20 ՆԱԶԱՐԵԹԻ ԹԱՅԱՐՈՐ ՀՐԵՒՅ: Եւ
ան տախտակը Հրէաներէն շա-
տերը կարդային, վասն զի քա-
ղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ
Յիսուս խաչուեցաւ, ու գրուած
էր Եբրայեցիքն՝ Յունարէն և
21 Լատինքն: Ան ատենը Հրէից
քահանայապետները Պիղատոսին
ըսին. Մի՛ գրեր Թագաւոր Հը-
րէից, հապա թէ՛ ինքը ըսաւ,
22 Թագաւոր եմ Հրէից: Պիղատոս
պատասխան տուաւ. Ինչ որ
գրեցի՝ գրեցի:
23 Եւ զինուորները երբոր Յի-
սուսը խաչը հանեցին, անոր հան-
գերձները առին, ու չորս բաժին
ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բա-
ժին մը. նաև պատմաւածանք,
յակ պատմաւածանք առանց կարի
էր վերէն ՚ի վար յաշարը հիւ-
24 սուած. Ուստի ըսին իրարու.
Ստիկայ չպատուենք, հապա վի-
ճակ ձգենք ատոր վրայ՝ թէ որու
պիտի ըլլայ. որ կատարուի ան
գրուածը որ կ'ըսէ. Իմ հան-
գերձներս իրենց մէջը բաժնե-

ցին, և իմ պատմաւածանքս վրայ
վիճակ ձգեցին. ահա՛ զինուոր-
ները աս բաները ըրին:

Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայ. 25
նէր էին իր մայրը, և իր մօրը
քայրը Մարիամ՝ Կղեովպատին
իւշ, ու Մարիամ Մագդաղենա-
ցին: Ուստի Յիսուս երբոր տե- 26
սաւ իր մայրը, և ան աշակերտը
որ կը սիրէր, որ մօրը կայներ էր,
ըսաւ իր մօրը. Ով կին՝ ահա՛
քու որդիդ: Ետքը ըսաւ աշա- 27
կերտին. Ահա՛ քու մայրդ. և ան
ժամանակէն աշակերտը անիկայ
իր քովը առաւ:

Անիկ ետև Յիսուս գիտնա- 28
լով թէ արդէն ամէն բան լմնե-
ցած է, (որպէս զի գրուածը
կատարուի,) ըսաւ. Տարաւ եմ:
Եւ հոն քացախով լեցուն ա- 29
ման մը կար. անոնք ալ քացա-
խով սպունգ մը լեցընելով՝ զը-
պայի մշտիկի վրայ փաթթած,
անոր բերնին մօտեցուցին: Ուս- 30
տի Յիսուս երբոր քացախը ա-
ռաւ, ըսաւ. Ահն բան կատար-
ուեցաւ. ու գլուխը ծակելով՝
հոգին աւանդեց:

Իսկ Հրէաները՝ որովհետև 31
ուրբաթ օր էր, որ չըլլայ թէ
ան մարմինները խաչին վրայ մը-
նան մինչև շաբաթ օրը, (ինչու
որ ան շաբաթը մեծ օր էր,) Պիղատոսին աղաչեցին որ ա-
նոնց սրունքները կտորան, ու
վերցուին: Ուստի զինուորները 32
եկան՝ և առջինին սրունքները
կտորեցին. նաև միւսինը, որ
անոր հետ խաչը երած էր: Բայց 33
երբոր Յիսուսին եկան՝ ու ան-
սան որ արդէն մեռած էր, ա-
նոր սրունքները չկտորեցին.
Հապա զինուորներէն մէկը գե- 34
ղարդով անոր կողը խոցեց, և
շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ:
Եւ ան որ տեսաւ աս բաները 35
վկայեց, ու անոր վկայութիւնը
ճշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ
ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք ալ
հաւատար: Ինչու որ աս բաները 36
եղաւ որ կատարուի ան գրուա-

37 ԺԵ Անոր մէկ ասկորը պի-
 տի չկարուի : Եւ մէյնիւ ալ ու-
 լիշ գրուած մը կ'ըսէ : Թէ Պի-
 տի նային անոր որ խոցեցին :
 38 Ասէ ետեւ Յովսէփ որ Արի-
 մաթիայէն էր : (Յիսուսի աշա-
 կերաւ եղած՝ բայց գաղտուկ շը-
 բէաներուն վախէն) աղաչեց
 Պիղատոսին : որ Յիսուսի մար-
 մինը վերցընէ : Պիղատոսն ալ
 հրահան տուաւ : ուստի եկաւ
 ու վերցուց Յիսուսին մարմինը :
 39 Նիկողէմոսն ալ եկաւ : (որ ին-
 քը առաջագ գիւրբով Յիսու-
 սին եկեր էր) ու բերաւ հա-
 բիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հա-
 լուէի խառնուրդ մը : Եւ Յի-
 սուսին մարմինը առին ու խառն-
 կերով փաթթեցին զանիկայ կը-
 տաւներու մէջ, ինչպէս որ շրէ-
 սոյք սովորութիւն ունին թաղե-
 41 լու : Եւ ան տեղը՝ ուր որ խա-
 չուեցաւ : պարտեց մը կար : ու
 ան պարտեցին մէջ նոր գերեզ-
 ման մը : որուն մէջը ամենեկին
 42 մարդ գրուած չէր : շրէանե-
 րուն ուրբաթին համար հոն գը-
 լին Յիսուսը : ինչու որ գերեզ-
 մանը մօտ էր :

ԳԼ Ի

1 Եւ մէկշաբթի օրը Մարի-
 ամ Մագդաղենային առաւուանց
 մաթիուսըստէն գերեզմանը կու-
 գայ : ու կը տեսնէ որ քարը գե-
 րեզմանին դռնէն վերցուած է :
 2 Ետքը կը վաղէ կու գայ Սիմոն
 Պետրոսին : և միւս աշակերտին՝
 որն որ Յիսուս կը սիրէր : և
 կ'ըսէ անոնց : Տէրը գերեզմա-
 նէն վերցուցին : ու չենք գիտեր
 3 ուր գրին անիկայ : Աստի ելաւ
 Պետրոս և միւս աշակերտը : ու
 գէպ ի գերեզմանը կու գային :
 4 Աւ երկուքն ալ մէկտեղ կը վա-
 ղէին : և միւս աշակերտը Պետրո-
 սէն աւելի շուտ վաղերով անկէ-
 5 առաջ գերեզմանը եկաւ : Եւ ծը-
 ուերով նայեցաւ : ու տեսաւ որ
 կտաւները հոն կը կենային : բայց
 6 ինքը ներս չմտաւ : Սիմոն Պետրոսն

ալ հասաւ : որ անոր ետեւէն
 կու գար : ու գերեզմանը մտաւ :
 և տեսաւ կտաւները որ հոն կը
 կենային : Աւ վարչամակը՝ որ անոր 7
 գլուխն էր : ուրիշ կտաւներուն
 հետը չէր : հապա ծալած գառ
 մէկ կողմը դրուած էր : Ան աւ 8
 տեղը ներս մտաւ միւս աշա-
 կերտն ալ որ առաջ գերեզմանը
 եկեր էր : տեսաւ ու հաւատաց :
 Ինչու որ գեռ գրուածը չէին 9
 գիտեր : Թէ Պէտք է որ անիկայ
 մեռելներէն յարաթիւն առնէ :
 Ետքը աշակերտները նորէն ի 10
 րենց պռնը գացին :

Բայց Մարիամ գերեզմանին 11
 գուրը կայներ էր : և կու լար :
 ու երբոր կու լար՝ գէպ ի գե-
 րեզմանը ծռեցաւ նայելու : Եւ 12
 տեսաւ երկու հրէշաակներ ձեր
 մակ հանդէսներով : որ նստեր է-
 ին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրը-
 ուած էր : մէկը գլուսն կողմէն
 ու միւսը ստոքին կողմէն : Եւ աւ 13
 նոյն իրեն ըսին : Կնիկ ինչու
 կու լա : ըսաւ անոնք : Անոր հա-
 մար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն
 վերցուցին : ու չեմ գիտեր ուր
 գրին անիկայ : Աւ որ ըսաւ : ետին 14
 գարծաւ : և տեսաւ Յիսուսը որ
 կայներ էր : ու չէր գիտեր թէ
 Յիսուսն է : Յիսուս անոր ըսաւ : 15
 Կնիկ ինչու կու լա : ով կը
 փնտռես : Ինքը կարծելով թէ
 անիկայ պարտիզպանն է : ըսաւ
 անոր : Տէր թէ որ դուն վերցու-
 ցիր անիկայ : ըսէ ինծի՝ ուր գը-
 լիր ան : որ ես անիկայ առնեմ :
 Յիսուս ըսաւ անոր : Մարիամ : 16
 ան ալ գարծաւ ու Եբրայեցերէն
 անոր ըսաւ : Ռաբբուհի : որ
 Վարդապետ ըսել է : Յիսուս ը- 17
 տաւ անոր : Ինծի մի գալիք : ին-
 չու որ գեռ շօրս քովը ելած
 չեմ : հապա գնա՛ եղբայրներուն :
 և ըսէ անոնց : Ես կ'ելեմ իմ
 շօրս քովը ու ձեր շօրը քովը :
 և իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր
 Աստուծոյս քովը : Մարիամ Մագ- 18
 դաղենային եկաւ : ու աշակերտ-
 ներուն պատմեց թէ ինքը Տէրը

տեսաւ, և թէ անկիայ աս բա-
նէրը իրեն զրուցեց:

19 Եւ նոյն օրը մէկշաբթի իրի-
կուներ՝ աշակերտներուն ժող-
վուած տեղին դռները գոց ը-
լալով՝ Հրէաներէն վախճախուն
համար, Յիսուս եկաւ՝ և անոնց
մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ ա-
նոնց. Խաղաղութիւն ձեզի:

20 Եւ աս ըսելով՝ իր ձեռքերը ու
կողը ցուցոյց անոնց, աշակերտ-
ներն ալ սրբախօցան՝ երբոր Տէ-

21 րր տեսան: Եւ Յիսուս նորէն
ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն ձե-
զի. ինչպէս որ իմ Հայրս զիս
խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ:

22 Եւ աս ըսելով՝ անոնց վրայ փշեց,
ու ըսաւ անոնց. Աւէք Հոգին

23 Սուրբը. Որոնց որ մեղքերը թո-
ղուք, թողուած ըլլայ անոնց, և
որոնց որ թշուառ էա բռնէք,
բռնուած ըլլայ:

24 Բայց թաղման տասուերկու-
քէն մէկը՝ Երկուորեակ ըսուա-
ծը անոնց հետը չէր՝ երբոր Յի-

25 սուս եկաւ: Ուստի միւս աշա-
կերտները կ'ըսէին անոր՝ Թէ Տէ-
րը տեսնէր. ան ալ ըսաւ ա-

նոնց. Թէ որ իր ձեռքերուն վը-
րայ բեւեռներուն նշանը չտես-
նեմ, ու մատս բեւեռներուն տե-

ղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր
կողը չխօթեմ, չեմ հաւատար:

26 Եւ ութը օրէն ետե դար-
ձեալ աշակերտները ներսն էին,
թաղման ալ անոնց հետ, եկաւ

27 Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով,
ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ և
ըսաւ. Խաղաղութիւն ձեզի:

28 Երբը ըսաւ թաղմանին. Սատո-
հոս բեր, և նայէ իմ ձեռքերս,
ու բեր քու ձեռքդ՝ և իմ կողս

29 խօթէ, ու մի ըլլար անշաւատ,
հապա հաւատացեալ: Եւ թաղ-
մա պատասխան տուաւ, ու ը-

սաւ անոր. Իմ Տէրս և իմ Աս-
տուածս: Յիսուս ըսաւ անոր.
Որովհետեւ դուն զիս տեսար,

30 և հաւատացիր, երանի անոնց որ
տեսած չեն՝ ու կը հաւատան:

Հաններ ալ ըրաւ իր աշակերտ-
ներուն առջին, որ աս գրքիս
մէջդ բռնած չեն. Բայց ասոնք 31
գրուեցան, որ հաւատաք թէ
Յիսուսը Վրիտառն է՝ Աստու-
ծոյ Որդին. և որ հաւատալով
կեանք ունենաք անոր անունով:

ԳԼ. ԻԱ

Այլէ ետե Յիսուս նորէն ինք 1

զինքը իր աշակերտներուն յայտ-
նեց Տերերիայի ծովուն եղերքը,
և ասանկ յայտնեց: Մէկտեղ էին 2

Սիմոն Պետրոս, ու Թաղմա՝ Եւ-
կուորեակ ըսուածը, և Նաթա-
նայէ՝ որ Գաղիլեայի Կանայ Ժա-
ղաւէն էր, ու Զեբեդէոսի որդի-

քը՝ և աշակերտներէն ուրիշ եր-
կուք ալ: Սիմոն Պետրոս ըսաւ 3

անոնց. Ես ձուկ որսալու կ'եր-
թամ, ըսին անոր. Ենք ալ կ'ու-
գանք քեզի հետ, ելան և շուս-

մը նստը մօտն, ու ան գիշերը
բան մը չբռնեցին: Ու երբոր ալ 4

առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն
եղերքը կայներ էր, բայց աշա-
կերտները չձանչցան թէ Յիսուսն

է: Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. 5
Տղաք՝ ուտելու բան մը ունիք,
պատասխան տուին իրեն. Ոչ:

Եւ ըսաւ անոնց. Ուսկանը նա 6
ւին ալ կողմը ձգեցէք՝ ու սի-
տի գանէք. ուստի ձգեցին, և

ձուկերուն շատութենէն ալ չէ-
ին կրնար զանկիայ քաշէլ: Ան 7

տեսնը ան աշակերտը՝ որն որ
Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրո-
սին. Անկիայ Տէրն է. Իսկ Սի-

մոն Պետրոս երբոր լսեց թէ
Տէրն է, վերադարձն վրան ա-

ռաւ, ինչու որ մերկ էր, ու ծո-
վը նետուեցաւ: Եւ միւս աշա- 8
կերտները նաւակովը եկան. (ին

չու որ ցամաքէն հեռու չէին,
միայն թէ երկու հարիւր կան-

գունի չափ.) և ուսկանը ձու-
կերովը կը քաշէին: Ու երբոր 9
ցամաքը ելան, հոն տեղը վա-

ռած կրակ տեսան, ու վրան
ձուկ գրուած, և հաց: Յիսուս 10
ըսաւ անոնց. Բերէք աս ձուկ:

- րէն որ դուք հիմա բռնեցիք :
- 11 Սիմոն Պետրոս նաեւ մտաւ , և ուսուցանից ցամաքը քաշեց՝ հալիւր յիսուսուիրէք խոշոր ձուկերով լեցան . և այնչափ բան կար , ու չարառուցաւ ուսուցանից :
- 12 Նր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Եկէք ձուլ ըրէք . ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցընելու . թէ Դուն ո՞վ էս . ինչու որ գիտէին թէ Տէրն է :
- 13 Ան ասեմը Յիսուս եկաւ . ու առաւ հացը և անոնց տուաւ ,
- 14 նոյնպէս ալ ձուկը : Աս երբորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երկցաւ . մեռելնէն րէն յարութիւն առնելէն ետեւ :
- 15 Ու երբոր ճաշը ըրին , Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին . Սիմոն Յովնանին որդի , զիս առնեցմէ աւելի կը սիրես . անիկայ ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր . Արածէ իմ գառնակներս : Նորէն երկրորդ անգամ ըսաւ անոր . Սիմոն՝ Յովնանին որդի , զիս կը սիրես . ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր . Արածէ իմ ոչխարներս :
- 17 Ըսաւ անոր երբորդ անգամ . Սիմոն՝ Յովնանին որդի , զիս կը սիրես . Պետրոս տրամեցաւ որ իրէք անգամ իրեն ըսաւ . թէ զիս կը սիրես . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես , դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր Յիսուս . Արած
- 18 ծէ իմ ոչխարներս : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , որ երբ դուն պատանի էիր , ինքիւրմէդ

գօտի կը կապէիր , ու կ'երթա . յիւր ուր որ ուզէիր , բայց երբոր ձերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բռնես , և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ , ու պիտի տանի ուր որ չես ուզեր : Աս բանը ըսաւ , ցուցնելով թէ անիկայ ինչ մահով պիտի փառաւորէ զՆստաւած . ու երբոր աս զուցեց , ըսաւ անոր . Եկուր իմ ետեւս : Եւ Պետրոս դարձաւ , ու տեսաւ ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ ետեւէն կ'երթար , (որ նաեւ ընթրիքին տեսներ անոր կուրծքին վրայ ինկեր , և րոտէր էր , Տէր՝ ո՞վ է որ քեզ պիտի մահնէ :) Պետրոս անիկայ տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ հապա տանիկայ ի՞նչ պիտի ըլլայ : Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ ես ուզեմ՝ որ առիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է . դուն իմ ետեւս եկուր : Այս աս խօսքը լաւ եղբայրներուն մէջ , թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի . ստիկայն Յիսուս չըսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի , հասցաւ թէ որ ես ուզեմ՝ որ առիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգդ է :

Առիկայ ան աշակերտն է , որ կը վրայէ աս բաներուն համար , որ գրեց ալ աս բաները . ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է : Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըրաւ , որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլալին , կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլային :

Գ Ո Ր Ծ Ք Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Առջի պատմութիւնը որ քրի-
ստոս (Ժեսոսի) ան ամէն բանե-
րուն վրայ՝ որ Յիսուս սկսաւ ը-
2 նել և արվելընել, Կրիստոս ան
օրը՝ որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով
պատուէր տուաւ իր ընտրած
առաքեալներուն, ու համար-
3 ձաւ. իր անոնց ինքզինքը ցու-
ցուց Կրիստոսի իր շարժարանը-
ներէն ետեւ՝ շատ ապացոյցներով,
քառասուն օրուան մէջ անոնց ե-
րևեալով, ու Աստուծոյ թագա-
4 լարութեանը վրայ խօսելով: Եւ
անոնց հետ մեկտեղ գտնուած
առեւեր՝ կ'ապսպրէր անոնց որ
Երուսաղէմէն Հիւսանան, հա-
պառաւան հօրը խառնուներն,
5 որ ան ինծմէ բնեցիք ի՛շխեր: Ինչ-
չու որ իրաւ Յովհաննէս լուով
մկրտեց, բայց դուք ասկէ շատ
օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով
6 պիտի մկրտուիք: Անոնք ալ մեկ-
տեղ գալով կը հարցնէին իրեն՝
ու կ'ըտէին. Տէր՝ Իսրայէլի թա-
գաւորութիւնը աս ժամանակին
մէջ նորէն պիտի հաստատու-
7 եւ ըսաւ անոնց. Չեղի չվերա-
բերիր ժամերը և ժամանակները
գիտնալը, որն որ Հայրը իր իշ-
8 խանութեանը մէջ դրաւ, Բայց
Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած
առեւը դորութիւն պիտի առնէք,
ու ինծի համար վկաներ պիտի
ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր
Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ՝
9 ու մինչև երկրի ծայրերը: Եւ աս
բաները որ ըսաւ, երբոր անոնք
կը նայէին, համարձաւ, և անդ
մը գանձիկայ անոնց աչքէն բռնեց:
10 Ու բանի որ աչքերնին անկած
գէպ ի երկինքը կը նայէին անոր

երթալուն վրայ, ահա՛ երկու
մարդ իրենց քովը կայնեցան ձեր
մակ հանդերձնելով, իրենք նաեւ 11
բոն. Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ
ինչու կայնէր գէպ ի երկինքը կը
նայիք, աս Յիսուսը՝ որ ձեզմէ
երկինքը համբարձաւ, ասանկ
պիտի գայ՝ ինչպէս որ տեսք ա-
նոր երկինք երթալը: Ան առեւը 12
Երուսաղէմ գարձան Չիթենեաց
ըսուած լեռնէն, որ շարաթ օ-
րուան ճամբու չափ մօտ է Երու-
սաղէմին: Ու երբոր քաղաք մը 13
տան, ելան վերնատունը, ուր որ
կը բնակէին՝ Պետրոս և Յակոբոս,
Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպ-
պոս և Թովմայ, Բարթոլոմէոս
և Մատթէոս, Յակոբոս Ալբէո-
սեան ու Սիմոն Կաթանձայրց՝ և
Յուդա Յակոբեան: Արեւ ամէ 14
նը միաբանութեամբ միշտ աղօթք
ու աղաչանք կ'ընէին կնիկներուն
հետ, և Յիսուսի մօրը Մարիամին
ու անոր եղբայրներուն հետ մեկ-
տեղ:

Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս 15
աշակերտներուն մէջը, (որ որ
հարիւր քան հոգիի չափ ժող-
վուած բաղնութիւն կար,) ու
ըսաւ. Մարդիկ եղբայրներ՝ 16
պէտք էր որ կատարուէր աս գը-
րուածը, որն որ առաջուց Հոգին
Սուրբ Դաւիթին բերնովը բառ-
Յուդային համար՝ որ Յիսուսը
բռնողներուն առաջնորդ եղաւ.
Ինչու որ անիկայ մեղի հետ էր 17
մեր համբանքին մէջ, և աս պաշ-
տօնէն ան ալ բաժին ունէր:
Անիկայ անկրաւութեան վարձ 18
քով ազարակ մը ոտացաւ, ու
գլխիկար իյնալով՝ մէջտեղէն ձեղ-
քուեցաւ, և իր ամէն փորձիքը
դուրս թափեցաւ: Ու աս բանը 19

Երուսաղէմ՝ բնակողներուն ամե-
նուն յայտնի եղաւ . մինչեւ որ
իրենց լեզուովն ան ագաթակին
անունը Արեղդամա դրուեցաւ .
20 այսինքն՝ Արեան ագաթակ : Ինչու
որ Սաղմոսայ գրքին մէջ գրուած
է թէ , Անոր բնակարանը աւե-
րակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող
մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ու-
21 ըիշը առնէ : Արեմն պէտք է որ
աս մարդիկներէն՝ որ մեր հետք
եղան ան բոլոր ատենը , որ Տէր
Յիսուս մէջընիս մտաւ ու ելաւ ,
22 Յովնանէսին մկրտութենէն սկը-
սած՝ մինչեւ ան օրը որ մեզմէ
համբարձաւ , ասանցմէ մէկը մեզի
հետ վկայ ըլլայ անոր յարու-
23 թեանը : Եւ երկու հոգի կայնե-
ցուցին , Յովնէփը՝ որ Բարսաբայ
կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մա-
կանուանեցաւ , ու Մատաթիան .
24 Եւ աղօթք ընելով՝ ըսին , Դուն՝
ով Տէր , որ ամենուն սիրտը գի-
տես , աս երկուքէս մէկը՝ որն որ
25 ընտրեցիր , Ինչէ յայտնէ . Որ աս
պաշտօնիս և առաքելութեանս
վիճակը առնէ , որ անկէ Յուդան
26 ինկաւ իր տեղը երթալու : Եւ
անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու
վիճակը Մատաթիային եղաւ . և
անիկայ տասնութեկ առաքելոց
հետ սեպուեցաւ :

ԳԼ. Բ

1 Եւ Պենտէկոստէին օրը հաս-
նելուն՝ ամենքն ալ միաբան մէկ
2 տեղ էին : Ու յանկարծակի եր-
կինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստիկա-
շունչ հովի մը ձայնէն պէս , և
բոլոր տունը լեցուց՝ ուր որ նըս-
3 տեր էին : Եւ բաժնուած լեզու-
ներ երեցան իրենց՝ որպէս թէ
կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ
4 նստաւ : Եւ ամենքն ալ հոգեով
Սրբով լեցուեցան , ու սկսան ու-
րիշ լեզուներով խօսիլ , ինտոր
որ հոգին իրենց խօսիլ կու տար :
5 Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած
Հրէաներ կային՝ ստոռուածաձախ
մարդիկ երկինքին տակը եղած
6 բոլոր ազգերէն յոշնաձայն : Ու

երբոր աս ձայնը եղաւ , բազ-
մաթիւնը մէկտեղ եկաւ ու խը-
ւամեցաւ . ինչու որ կը լսէին որ
անոնք իրենց ամէն մէկուն լե-
զուովը կը խօսէին : Ամենքն ալ 7
կը սքանչանային ու կը զարմնա-
յին և իրարու կ'ըսէին . Չէ՞ որ
անա՛ս ասոնք ամէնն ալ որ կը խօ-
սին , Գալիլեացի են . Եւ ի՞նչ 8
պէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ
լեզուովը՝ որ անոր մէջը ծնած
ենք . Պարթեք և Մարք ու Եղա 9
մացիք , և անոնք որ կը բնակին
Սիլագետի մէջ , և Հրէաստանի
ու Կապադովկիայի մէջ , Պատմոսի 10
ու Արիայի մէջ , Փախգիայի և
Պամփիլեայի մէջ , Եգիպտոսի
մէջ , և Կիւրենէի մօտ Լիբեա-
ցւոց կաղմբուն մէջ . նաեւ Հը-
ուովմացի պանդուխտներ , թէ 11
Հրէաներ և թէ նորահաւառ
ներ , Կրեացիներ և Արաբացի
ներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր
լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ
մեծամեծ բաները : Կը սքանչա- 12
նային ամենքն ալ ու տարակու-
սած իրարու կ'ըսէին . Ի՞նչ պի-
տի ըլլայ աս : Ոմանք ալ ծաղը 13
ընելով կ'ըսէին , Թէ Անոնք նոր
գինիով լեցուեր են :

Բայց Պետրոս ելաւ տասնու 14
մէկին հետ մէկտեղ , ձայնը վեր-
ցուց՝ ու խօսեցաւ անոնց , Ո՛վ
Հրէայ մարդիկ և դուք ամենքդ
որ Երուսաղէմ կը բնակիք , աս
ձեզի յայտնի ըլլայ , ու անկնշ 15
դէք իմ խօսքերուս : Քանզի չէ
թէ ասոնք գինովացած են , ինչ-
պէս որ դուք կը կարծէք , ինչու
որ Դէ՞ս օրուան երրորդ ժամն է ,
Հապա ատիկայ ան է , որ Յովնէ 16
մարգարէին ձեռքովը ըսուեցաւ .
Եւ պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը 17
կ'ըսէ Աստուած , իմ Հոգիէս ա-
մէն մարմնով պայ պիտի թափեմ ,
ու ձեր տղարը և ձեր աղջիկները
պիտի մարգարէանան , ու ձեր ե-
րիտասարդները տեսիլքներ պիտի
տեսնեն , և ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն . Եւ իմ ծառաննէ 18
բուս վրայ ու իմ աղախիններուս

վրայ ալ՝ ան օրերը իմ Հոգիէս
 պիտի թափեմ, և պիտի մար-
 19 գարեանան: Ու վերը երկինքը
 հրաշքներ պիտի ցուցնեմ, ու
 վարը երկիրը նշաններ, արեւն
 ու կրակ և ծուխի մառախուղ,
 20 Արեւը՝ խառարի պիտի դառնայ,
 և լուսինը արեւնի, դեռ Տէրովը
 21 մեծ ու երեւելի օրը չեկած: Եւ
 պիտի բլլայ որ՝ ամէն սկստ
 Տէ-
 րովը անուըր կանչէ, պիտի փրկ-
 22 կուի: Ո՛վ Խորայէլացի մարդիկ՝
 լսեցէք առ խօսքերը, Յիսուս՝ Նա-
 զովսեցին՝ Աստուծոյ ձեզի ցուց-
 ուած մարդ մը զօրութիւննե-
 րով ու հրաշքներով և նշաննե-
 րով, որ Աստուած անոր ձեռքովը
 23 բաւ ձեր մէջը, ինտոր որ դուք
 ալ գիտէք: Անիկայ Աստուծոյ
 որոշած խորհրդովը և կանխագի-
 տութեամբը սահմանուած լլա-
 րով՝ աւելք և անօրէններու ձեռ-
 քով փայտի վրայ դառնալով սպան-
 24 նեցիք: Ո՛րն որ Աստուած յարուց-
 ւած հուանց ցաւերը քակելով, քան-
 ղի հնար չէր որ ինքը անկէ բռն-
 25 նուի: Ինչու որ Դաւիթ ամէն
 համար կ'ըսէ. Առաջուց ամէն
 ատեն Տէրը կը տեսնէի իմ առ-
 ջիս. քանզի իմ աջ կողմն է, որ
 26 չսասանիմ: Անոր համար ուրախ
 եղաւ իմ ոխրտոս, ու իմ լեզուս
 ցնծաց, նաև իմ մարմինս ալ
 27 յուսով պիտի հանդատանայ: Վա-
 սրն զի իմ անձս դժօրքին մէջը
 պիտի չթողուս, ու քու Սուրբիդ-
 ալ ապականութիւն տեսնել պի-
 28 տի չտաս: Այնոց ճամբաները
 ինձի ճանցուցիր, քաւ երեսիդ
 ուրախութիւնովը զիս պիտի լե-
 29 ցնեն: Մարդիկ եղբայրներ՝ ար-
 Ժան է համարձակ զրոյցէ ձեզի
 Դաւիթ հաւատեալին համար, թէ
 մեռաւ ու թաղուեցաւ. և անոր
 գերեզմանը մինչև աս օրս մեր
 30 մէջն է: Արդ՝ որովհետև անիկայ
 մարդարէ էր, և գիտէր, թէ
 Աստուած հաստատ երդումը
 բաւ իրեն, թէ իր երկնամանցը
 պտուղէն մարմնոյ կողմանէ Քրիս-
 տոսը պիտի յարուցանէ որ իր

աթոռը նստի. Ինքը կանխատես- 31
 սութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի
 յարութեանը համար, թէ անոր
 հոգին դժօրքը չթողուեցաւ, և
 անոր մարմինը ապականութիւն
 չտեսաւ: Աս Յիսուսը Աստուած 32
 յարուց, որուն մէջը ամէնքս ալ
 վրայ ենք: Ուստի Աստուծոյ աջ 33
 ձեռքովը բարձրանալով, ու Հո-
 գայն Սրբոյ խոստմունքը Հօր-
 մէն առնելով՝ տարածեց ամիկայ,
 որ դուք հիմա կը տեսնէք և կը
 34 լսէք: Ինչու որ Դաւիթ երկինքը
 չեղաւ, բայց ինքը կ'ըսէ. Տէրը
 իմ Տէրոջս բաւ. Նստէ՛ իմ աջ
 կողմս, Մինչև որ քաւ թշնամի 35
 ներդ ոտքերուդ պատուանդան
 դնեմ: Ուստի բոլոր Խորայէլի 36
 տունը ճշմարտապէս թող գիտ-
 նայ, որ Աստուած անիկայ Տէր
 ալ բաւ՝ Օծեալ ալ, ան Յի-
 սուսը՝ որ դուք խաչեցիք:

Ու առ որ լսեցին սրտեր. 37
 նին կսկծաց, և ըսին Պետրո-
 սին ու միւս առաքեալներուն.
 Մարդիկ եղբայրներ՝ ինչ ընենք: 38
 Եւ Պետրոս ըսաւ անոնց. Ապաշ-
 խորեցէք, ու ձեզմէ ամէն մէկը
 թող միտուի Յիսուս Քրիստոսի
 անունովը՝ մեղաց թողութեան
 համար, և Հոգայն Սրբոյ պար- 39
 գեւը պիտի ընդունիք: Ինչու որ
 խոստմունքը ձեզի է՝ ու ձեր որդ-
 ւոցը, և ամէն հեռու եղողնե-
 րուն որոնք որ մեր Տէր Աստուա- 40
 ծը պիտի կանչէ: Եւ ուրիշ շատ
 խօսքերով վրայութիւն կու տար,
 ու կը յորդորէր շնորհ և կ'ըսէր.
 Աս ծռած ազգէն ինքզինքնիդ ա- 41
 դատեցէք: Եւ անոնք որ սրտանց
 ընդունեցին անոր խօսքերը, միլը-
 տուեցան. ու ան օրը իրեք հա- 42
 զար հօգիի չափ աւելցան: Եւ
 միշտ առաքելոց վարդապետու-
 թեանը ետեւէ էին, ու միաբա-
 նութեանը, և Հաց կորելուն,
 ու աղօթքներուն:

Եւ ամէն մարդու վրայ վախ 43
 ինկաւ, և առաքելոց ձեռքովը
 շատ հրաշքներ ու նշաններ կը
 գործուէին: Ու բոլոր հաւատաւ 44

ցեալն երբ մէկտեղ էին, և ամէն
 45 բաներնին հասարակաց էր: Ու
 ստացուածքնին և ունեցած բա-
 ներնին կը ծախէին, և անոնց
 46 Գինը կը բաժնէին ամենուն, ու
 բոլորն որ բան մը պէտք ըլլար:
 47 Եւ ամէն օր միաբանութեամբ
 տաճարը երթալու ետեւէ էին,
 և տուներնին հաց կը կարէին, և
 կերակուելնին կ'ուտէին ուրա-
 խութեամբ և միամտութեամբ
 48 սրտի: Աստուած կ'օրհնէին, և
 բոլոր ժողովուրդին առջևն ալ
 շնորհք կը գտնէին. և Տէրը օրէ
 օր փրկութեան երբ կ'աւելցնէր
 եկեղեցիին:

ԳԼ. Գ

1 Արդ՝ Պետրոս և Յովհաննէս
 իններորդ ժամու աղօթքին ա-
 տենը մէկտեղ տաճարը կ'ելէին:
 2 Եւ իր մօրը որովայնէն կաղ
 ծնած մարդ մը կը բերուէր, որ
 զանիկայ ամէն օր տաճարին Գե-
 ղեցիկ կուուած դրանը քով կը
 դնէին, որ տաճարը մօնողներէն
 3 ողորմութիւն խնդրէ: Անիկայ
 տեսնելով Պետրոսը և Յովհան-
 նէսը՝ որ տաճարը մօնելու վրայ
 էին, կ'աղաչէր որ ողորմութիւն
 4 առնէ: Իսկ Պետրոս Յովհաննէ-
 սին հետ մէկտեղ անոր նացեցաւ,
 5 ու ըսաւ. «Սէղի՛ նայէ. Ան ալ
 դէպ ՚ի անոնց դարձաւ, և կը
 յաւասար անոնցմէ բան մը առ-
 6 նել: Եւ Պետրոս ըսաւ. «Արծաթ
 ու ոսկի չունիմ, հաղա ի՛նչ որ
 ունիմ՝ ան քեզի կու տամ. Նա-
 զարեցի Յիսուս Քրիստոսին ա-
 7 նունովը ելի՛ր ու քալէ: Եւ անոր
 աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցոյց դա-
 յիկայ, և խիպն անոր տոքին
 թաթերը ու կոճերը զօրացան:
 8 Եւ վեր ցալթիկով կայնեցաւ,
 և կը քալէր, և անոնց հետ տա-
 ճարը մտաւ, քալելով՝ ու ցալթ-
 կելով՝ և զԱստուած օրհնելով:
 9 Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ ա-
 նիկայ, որ կը քալէր ու կ'օրհնէր
 10 ՂԱստուած. Եւ կը ճանչնային
 թէ անիկայ էր, որ ողորմութեան

համար տաճարին Գեղեցիկ ի-
 շխաճ դրանը քով կը նստէր, և
 զարմանքով ու ապշու թեամբ լե-
 ցուեցան անոր եղած բանին հա-
 մար:

Եւ քանի որ անիկայ Պետրոսին 11
 ու Յովհաննէսին յարեր էր, բո-
 լոր ժողովուրդը զարմացած մէկ-
 տեղ վաղցին անոնց քովը ան-
 սրահը որ Սաղմանինը կըսուէր:
 Ան տեսնելով Պետրոս, պատառ 12
 խան տուաւ ժողովուրդին. Ով
 խորայեւացի մարդիկ ինչու զար-
 մացեր էք մօր վրայ, կամ ինչու
 աչքերնիդ անկած մեղի կը նայիք,
 որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբ 13
 բը կամ բարեպաշտութեամբը
 ատոր քալել տուած ըլլանք:
 Աբրահամին ու Իսահակին և Յա- 13
 կոբին Աստուածը մեր հայրերուն
 Աստուածը փառաւորեց իր Որ-
 դին Յիսուսը, որն որ դուք մտա- 14
 նեցիք, և ուրացաք Պիղատոսին
 առջևը՝ երբօր ինքը վճռեց որ
 արձակէ: Բայց դուք ան Սուրբը 14
 և Արդար ուրացաք, և խնդրե-
 ցիք որ մարդաստան մարդ մը ձե-
 ղի շնորհուի. Եւ կենաց Առաջ 15
 նորդը սպաննեցիք, որ զանիկայ
 Աստուած մեռելներէն յարուց,
 որուն մենք վկայ ենք. Եւ անոր 16
 անուանը հաւատքով, անոր ա-
 նունը հաստատեց անիկայ՝ որն որ
 դուք կը տեսնէք ու դիտէք, և
 ան հաւատքը որ անով է՝ աս ա-
 ուղջութիւնը ատոր տուաւ ձեր
 ամենաուն առջևը: Եւ հիմա եղ- 17
 բայցներ՝ զիտեմ որ չգիտնալով
 ըրիք, ինտոր որ ձեր իշխաններն
 ալ: Բայց Աստուած՝ ինչ որ ա- 18
 ուղջուց իր բոլոր մարգարէնե-
 րուն բերնովը յայտներ էր Քրիս-
 տոսի շարժարուելուն վրայով,
 այսպէս կատարեց: Ուստի ապաշ 19
 խորեցէք՝ ու դարձի եկէք, որ
 մեղքերնիդ ջնջուի: Երպէս զի 20
 տիմոնաց ժամանակները զան
 Տէրովը երեսէն, և առաջուց
 ձեզի համար տահմանուած Յի-
 սուս Քրիստոսը խրկէ: Որ դու 21
 նիկայ պէտք է որ երկինքը ընդ ու-

6 անոր քայրը՝ ու Ղաղարսը : Իսկ
երբոր լսեց թէ հիւանդ է, ե-
ղած տեղը երկու օր ալ կեցաւ :
7 Եւ անկէ ետքը ըսաւ աշակերտ-
ներուն. Ելէ՛ք նորէն Հրէաս :
8 Թան երթանք : Աշակերտները
իրեն ըսին. Ուրբի՛ Հրէաները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկո-
ծելու, ու նորէն հոն կ'երթաւ :
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս.
Չէ՛ որ օրը տատաւրեալ ժամ
է. թէ որ մէկը ցորկը քալէ,
չասիր. ինչու որ աս աշխարհիս
10 լոյսը կը տեսնէ. Բայց թէ որ
մէկը գիշերը քալէ, կը սահի.
11 Ինչու որ իր հետը լոյս չկայ : Աս
բռնեց ըսէնէն ետե՛ւ ըսաւ ա-
նոնց. Ղաղարս մեր բարեկամը
քնացած է. բայց կ'երթամ որ
12 անկից արթնցընեմ : Իր աշա-
կերտները ըսին. Տէր՝ թէ որ
քնացած է, պիտի առողջանայ :
13 Իսկ Յիսուս անոր մեռնելուն
համար կ'ըսէր. բայց անոնք կը
կարծէին թէ քուն քնանալուն
14 համար կ'ըսէր : Ան ասեւր Յի-
սուս յայտնապէս ըսաւ անոնց.
15 Ղաղարս մեռաւ. Եւ ես ուրախ
եմ ձեզե համար՝ որ հոն չէի,
որ դուք հաւատաք. բայց ելէ՛ք
16 երթանք անոր : Թողմաս՝ որ եր-
կուորեալ կ'ըսուէր, ըսաւ իր
աշակերտակիցներուն. Մենք ալ
երթանք՝ որ անոր հետը մեռ-
նինք :
17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ
որ անկից արդէն չորս օրուան
18 գերեզմանը դրոշած էր : Ու Բե-
թսալիս Երուսաղէմին մօտ էր՝
տանաւ հինգ ասպարէզի չափ :
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
թային ու Մարիամին եկած էին
որ մխթարեն զանոնք՝ իրենց
20 եղբօրը համար : Արդ՝ երբոր
լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու
գայ, զանկից գիմուորելու գը-
նաց. բայց Մարիամ տանը մէջ
21 նստեր էր : Եւ Մարթա ըսաւ
Յիսուսին. Տէր՝ թէ որ հոս ը-
լայիր, իմ եղբայրս չէր մեռ-
22 ներ. Բայց գիտեմ որ հիմա ալ

դուն ինչ որ խնդրես Աստուծ-
մէ, Աստուած պիտի տայ քեզի :
Յիսուս ըսաւ անոր. Գու եղ- 23
բայրդ յար-թիւն պիտի առ-
նէ : Մարթա ըսաւ անոր. Գի- 24
տեմ որ յարութեան ժամանա-
կը՝ մերկն օրը յարութիւն պի-
տի առնէ : Յիսուս ըսաւ անոր, 25
Ես եմ յարութիւնը և կեանքը.
ան որ ինձի կը հաւատայ, թէեւ
մեռնի՝ պիտի ապրի. Եւ ան ա- 26
մէնք որ կենդանի է՝ ու ինձի կը
հաւատայ, յաւիտեան պիտի
չմեռնի. դուն կը հաւատաս ա-
սոր : Ըսաւ անոր. Այո՛ Տէր՝ ես 27
հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, որ
աշխարհք գալու էիր : Ու երբոր 28
աս ըսաւ, գնաց իր քայրը Մա-
րիամը գաղտուկ մը կանչեց՝ ը-
սելով. Վարդապետ եկեր է՝ ու
քեզ կը կանչէ : Անկից լսածին 29
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ
անոր : Իսկ Յիսուս գեռ գեղը 30
եկած չէր. հապա ան տեղն էր,
ուր որ Մարթա զանկից գիմու-
ւորեց : Բայց Հրէաները որ ա- 31
նոր հետը տանը մէջն էին՝ ու
կը մխթարէին զանկից, երբոր
տեսան որ Մարիամ շուտ մը
եկաւ ու գնաց, իրեն ալ անոր
ետեէն գացին, ըսելով թէ Գե-
րեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
լայ : Իսկ Մարիամ երբոր Յիսուս 32
սին եղած տեղը եկաւ, ու զա-
նկից տեսաւ, անոր ոտքը ի-
նալով ըսաւ անոր. Տէր՝ թէ որ
հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս չէր
մեռնէր : Յիսուս երբոր տեսաւ 33
անկից որ կու լուր, և անոր
հետ եկող Հրէաները որ կու
լային, իր հոգեյն մէջ հառա- 34
չեց ու իռովեցաւ, Եւ ըսաւ.
Ուր գրած էր անկից, ըսին ի- 35
րեն. Տէր՝ եկուր ու տես : Յի-
սուս լացաւ : Ուստի Հրէաները 36
կ'ըսէին. Նայեցէք որչափ կը սի-
րէր զանկից : Անոնցմէ ոմանք 37
ալ կ'ըսէին. Անկից որ կայրին
աչքերը բացաւ, չէր կրնար ը-
նել որ աս ալ չմեռնէր : Յիսուս 38

նարէն իր օրովն մէջ հառաչելով՝
 քերեզմանը կու գայ, և անի-
 կայ քարայր մըն էր, ու անոր
 59 վրայ քոր մը դրուած էր: Յի-
 սուս ըսաւ. Մէկդի ըրէք աս
 քորը, մեռելին քորը Մարթան
 ըսաւ անոր. Տէր արդէն հո-
 տած պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս
 40 օրուան է: Ըսաւ անոր Յիսուս.
 Քեզի ըսի՞ որ՝ եթէ հաւատաս,
 Վստուծոյ փառքը պիտի տեսնես:
 41 Ան ասեցը մէկդի ըրին քարը.
 և Յիսուս իր աչքերը վեր վեր-
 ցուց ու ըսաւ. Հայր, շնոր-
 հակալ եմ քեզմէ, որ ինծի լը-
 42 տեցիր: Ու ես գիտէի որ ամէն
 ատեն ինծի կը լսես. բայց աս
 բարբառէս կանոց ժողովուրդին
 համար լսի, որ հաւատան թէ
 43 դուս իրկեցիր զիս: Եւ աս ըսե-
 լէն ետքը, մեծ ձայնով մը կան-
 չեց. Ղազարոս՝ գուրս եկուր:
 44 Մեռելն ալ ելաւ ոտքերը ու
 ձեռքերը որստանքով կապած,
 և երեսը վարչամակով պատած,
 Յիսուս ըսաւ անոց. Արժեքեցէք
 ատիկայ, ու թողէք որ երթայ:
 45 Եւ Հրէաներէն շատերը՝ որ
 Մարիամին եկեր էին, երբոր Յի-
 սուս ըրածը տեսն, հաւա-
 46 տացին իրեն: Բայց անոցմէ ու
 մանք գացին փարիսեցիներուն,
 ու Յիսուսի ըրածը անոց պատ-
 մեցին:
 47 Ուստի քահանայապետները և
 փարիսեցիները ժողով գումա-
 րեցին՝ ու ըսին. Ի՞նչ ընենք,
 քանզի աս մարդը շատ հրաշք
 48 անէ կ'ընէ: Թէ որ անիկայասանկ
 թող ասնք, ամենքն ալ անոր
 պիտի հաւատան, և Հռովմա-
 յեցիք պիտի գան՝ ու մեր տեղը
 49 ու ազգը պիտի վերցնեն: Եւ
 անոցմէ մէկը Վայիափա անու-
 նով՝ որ ան տարւոյն քահանա
 յապետն էր, ըսաւ անոց. Գուք
 50 բան մը չէք գիտեր. Եւ չէք ալ
 խորհիր, թէ աղէկ է մեզի՝ որ
 մէկ մարդ մը ժողովուրդին հա-
 մար մեռնի, ու բոլոր ազգը
 51 չկորսուի: Բայց աս բանը չէ թէ

ինքիրմէն զրուցեց, հապա ան
 տարւան քահանայապետը ըլլա-
 լով, մարգարէացաւ. Թէ Յիսուս
 ազգին համար պիտի մեռնէր,
 Եւ չէ թէ մինակ ազգին համար,
 52 հապա որ Վստուծոյ ցիրուցան
 եղած որդիներն ալ մէկտեղ
 ժողովէ:

Աւան օրէն ետե խորհուրդ 53
 ըրին որ սպաննեն զանիկայ: Ուս. 54
 տի Յիսուս անկէ ետքը համար
 ձակ չէր պարտեր Հրէից մէջ,
 հապա անկէ անապատին մօտ
 տեղ մը գնաց, մէկ քաղաք մը՝
 որուն անունը Եփրայիմ էր. ու
 իր աշակերտներուն հետ մէկ-
 տեղ հոն կը կենար:

Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, 55
 ու ան տեղէն շատ մարդիկ զատ
 կէն առաջ Երուսաղէմ ելան,
 որ ինքզինքնին մաքրեն. Եւ կը 56
 փնտռէին Յիսուսը, ու տաճա-
 րին մէջ կեցած ատեննին իրա-
 ղու կ'ըսէին. Չեզի ի՞նչպէս կե-
 րենայ, թէ աս տօնիս բնաւ պի-
 տի չգայ: Իսկ քահանայապետ-
 ները ու փարիսեցիները պատուէր
 տուէր էին, որ եթէ մէկը գիտ-
 նայ անոր ուր տեղ ըլլալը՝ իմա-
 ցընէ, որ անիկայ բռնեն:

ԳԼ. ԺԲ

Իսկ Յիսուս զատիկէն վեց օր 1
 առաջ Բեթանիա եկաւ, ուր էր
 Ղազարոս՝ մեռեալը, որն որ Յի-
 սուս մեռելներէն յարուց: Եւ 2
 հոն անոր ընթրիք մը ըրին, ու
 Մարթա սոսապարու թիւն կը-
 նէր, և Ղազարոս անոր հետ սե-
 ղան նստողներուն մէկն էր: Իսկ 3
 Մարիամ մէկ ընտ' նարդափ պա-
 տուածիան մեծագին եղ ատենե-
 լով, Յիսուսի ոտքերը օծեց, ու
 իր մազերովը անոր ոտքերը սըր-
 բեց. և տունը եղին անուշահո-
 տութեամբը լեցուեցաւ. Ան ա. 4
 տներ աշակերտներուն մէկը Իս-
 կարիմատացի Սիմոն ան Յուգան
 որ զանիկայ պիտի մտանէր, ը-
 տաւ. Ինչո՞ւ համար ատ եղ 5
 չճախուեցաւ իրէք հարուր գա-

- հեկանի, որ աղքատներուն ար-
 6 բուեր: Աս բառ, չէ թէ աղ-
 քատներուն համար իր հոգն էր,
 հապա որ գող էր, ու գանձա-
 նակը ինքը կը պահէր, և ինչ
 7 որ ձգուէր՝ ինքը կը կրէր: Իսկ
 Յիսուս ըսաւ. թող տուր ատոր,
 8 ատ բանը իմ պատանդութեան
 8 օրուանը համար պահէց: Վասն
 զի աղքատները ամէն ատեն ձեր
 հետք ունիք, բայց զիս ամէն
 9 ատեն չունիք:
 9 Ուստի Հրէաներէն շատ ժո-
 զովուրդ անոր հոն ըլլալը իմա-
 ցան. ու եկան, չէ թէ մինակ
 10 Յիսուսի համար, հապա որ Ղա-
 զարոն ալ անոնէն, որն որ մե-
 11 ունէրէն յարուց: Իսկ քա-
 հանայապետները խորհուրդ ը-
 րին՝ որ Ղազարոն ալ մեռցը-
 11 նեն. ինչու որ Հրէաներէն շա-
 տերը անոր պատճառովը կ'եր-
 թային ու կը հաւատային Յի-
 սուսին:
 12 Հետեւալ օրը շատ ժողո-
 վուրդ՝ որ առնին եկած էին, եր-
 բօր լսեցին թէ Յիսուս Երու-
 13 սաղէմ՝ կու գայ, Արմաւենիի
 աստիճանէն, ու ելան զանիկայ
 դիմաւորելու, և կ'աղաղակէին.
 14 իջնանա՛, օրհնեալ է Իսրայէլի
 թագաւորը՝ որ Տէրսնը անունու-
 14 զը կու գայ: Եւ Յիսուս աւա-
 նակ մը գտնելով՝ անոր վրայ
 նստաւ, ինչպէս որ գրուած է.
 15 Այ՛ վարդապետ Սիմոն աղճիկ.
 ահա քու թագաւորդ կու գայ
 16 իշու աւանակի վրայ նստած: Եւ
 անոր աշակերտները առաջ չե-
 մացան աս բաները. բայց երբոր
 Յիսուս փառաւորուեցաւ, ան
 ատենը միաբերնին բերին, թէ
 17 աս բաները անոր համար գրուած
 էր, և թէ ի՞նչն աս բաները
 17 ըրին անոր: Եւ իր հետք եղող
 ժողովուրդը վրայութիւն կու
 տար, թէ Ղազարոսը գերեզմա-
 նէն դուրս կանչեց, ու մեռել-
 18 ներէն յարուց զանիկայ: Ասոր
 համար ալ ժողովուրդը զանիկայ
 դիմաւորեց. վասն զի լսեցին թէ

անիկայ աս հրաշքը ըրած էր:
 Իսկ փարիսեցիները իրարաւ կ'ը- 19
 սեին. Կը անոնք որ օգուտ
 մը չէք ինչաք ընել, ահա բոլոր
 աշխարհ անոր ետեւէն գնաց:
 Եւ հոն քանի մը Յոյներ կա 20
 յին առնին երկրպագութիւն ը-
 նելու երազներուն մէջ: Ասոնք 21
 Փիլիպպոսն եկան, որ ինքը Գա-
 լիլէայի Բեթսայիդայէն էր, և
 կ'աղաչէին անոր՝ ու կ'ըսէին.
 Տէր՝ կուզե՞նք Յիսուսը անոնել:
 Փիլիպպոս եկաւ՝ ու Անդրէա 22
 սին ըսաւ. և նորէն Անդրէաս
 ու Փիլիպպոս Բեթսէ Յիսուսին
 լսին: Յիսուս ալ պատասխան 23
 տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ես
 նակը հասաւ, որ փառաւորութի
 Որդին մարդայ չճանարիս ճշմաւ 24
 րիս կ'ըմամ ձեզի. թէ որ ցարե-
 նին հատը հողին մէջ ինայով
 չմեռնի, Ինքը մինակ կը մնայ. 25
 հապա թէ որ մեռնի, շատ ար-
 դիւնք կը բերէ: Ան որ իր ան-
 ձը կը սիրէ, պիտի կորսնցնէ
 զանիկայ. և ան որ իր անձը աս
 աշխարհիս մէջ կ'առնէ, յաւիտե-
 նական կենաց համար պիտի պա-
 հէ զանիկայ: Թէ որ մէկը ինծի 26
 կը ծառայէ, թող իմ ետեւս
 գայ, ու ես ուր որ եմ, իմ ծա-
 ւաս ալ հոն պիտի ըլլայ, թէ
 27 որ մէկը ինծի կը ծառայէ, Հայ-
 րը պիտի պատուէ զանիկայ: Հի-
 մա իմ՝ հոգիս իւրոված է. և
 ինչ ըսեմ, թէ Հայր՝ զիս աղա-
 տէ աս ժամէն. բայց ես ասոր
 համար եկայ աս ժամին: Հայր՝ 28
 փառաւորէ՛ քու անունդ, ան
 ատենը ճայն մը եկաւ երկինքէն.
 Փառաւորեցի ալ, ու նորէն պի-
 տի փառաւորեմ: Եւ ժողովուրդ 29
 դը որ կայներ էր ու կը լսէր,
 կ'ըսէին՝ Բրտաւմ կ'ըլլայ, անոնք
 ալ կ'ըսէին՝ Հրէշտակ խօսեցաւ
 իրեն հետ: Յիսուս պատասխան 30
 տուաւ ու ըսաւ. Աս ճայնը ին-
 ծի համար չեկաւ, հապա ձեզի
 համար: Հիմա է աս աշխարհիս 31
 դատաստանը, հիմա աս աշխար-
 հիս իշխանը դուրս պիտի ձգուի:

- 32 Եւ ալ երբոր երկրէն բարձրա-
նամ, ամէնն ալ ինծի պիտի քա-
33 շեմ: Աս բանն կը զրուցէր՝ և
մայրենեւով թէ ինչ կերպ մահով
34 պիտի մեռնէր: Ժողովուրդը ա-
նոր պատասխանեց. Վենք օրէն-
քէն լեցնէր՝ որ Քրիստոսը յա-
ւիտեան կը մնայ, և դուն ին-
տո՞ր կ'ըսես թէ պէտք է ըլլդին
մարդոյ բարձրանայ. ո՞վ է առ
35 Որդին մարդոյ: Եւ Յիսուս ա-
նոնց ըսաւ. Քիչ մը տո՞ւն ալ
լոյսը ձեր հետն է. քանի որ
լոյսը ունիք՝ քալեցէք, որ չըլ-
լայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի. ինչու որ խաւարի մէջ քա-
լողը չգիտեր թէ ո՞ւր կ'երթայ:
36 Քանի որ լոյսը ունիք, հաւա-
տացէք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որ-
դէք ըլլաք: Յիսուս առ բաները
զրուցեց, ու գնաց պահուեցաւ
անոնցմէ:
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշք-
ներ ըրած էր անոնց առջեւ,
38 թէն. Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէին խօսքը, որ ըսաւ. Տէ՛ր
ո՞վ հաւատաց մեր պառօ՞ծ լուսին,
ու Տէրա՞յլ բազուկը որո՞ւ յայտ-
նուեցաւ: Անոր համար չէին
39 կրնար հաւատալ, որ դարձեալ
40 կ'ըսէ Եսայի. Անոնց աչքերը
կուրցուց, և անոնց սիրտերը
թմրեցուց, որ չըլլայ թէ աչ-
քովն ին տեսնեն, ու սրտովն
41 իմանան, և դարձի գան, ու ես
անոնք բժշկեմ: Աս խօսքը ըսաւ
Եսայի՝ երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը, ու խօսեցաւ անոր վրայով:
42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն
ալ շատերը իրեն հաւատա-
ցին. բայց փարիսեցիներուն հա-
մար զանկող չէին դաւաներ, որ
Ժողովարանէն դուրս չձգուին.
43 Ինչու որ մարդոյ փառքը ըս-
տուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին:
44 Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու
կ'ըսէր. Ան որ ինծի կը հաւա-
տայ ինծի չհաւատար, հապա-
45 զիս խրկուին. Եւ ան որ զիս կը
տեսնէ, զիս խրկողը կը տեսնէ:

Ես լոյս եկայ աշխարհ, որ ամէն 46
ով որ ինծի հաւատայ, խաւարի
մէջ չմնայ: Եւ թէ որ մէկը իմ 47
խօսքերս լսէ՝ ու չհաւատայ, ես
անիկայ չեմ դատեր. քանզի ես
չեկայ որ աշխարհը դատեմ, հա-
պա որ աշխարհը փրկեմ: Ան որ 48
զիս կ'անարգէ, և իմ խօսքերս
չընդունիր, կայ մէկը որ զանի-
կայ կը դատէ. ան խօսքը որ ես
խօսեցայ, ան պիտի դատէ զա-
նիկայ վերջին օրը: Ինչու որ ես 49
ինքրեմէս չխօսեցայ. հապա Հայ-
րը՝ որ զիս խրկեց, ինքը ինծի
պատուիրեց ինչ որ պիտի ըսեմ՝
և ինչ որ պիտի խօսիմ: Եւ գի- 50
տեմ՝ որ անոր պատուիրածը յա-
ւիտեան կ'անըք է. ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ, ինտո՞ր որ
Հայրը ինծի ըսաւ, անանկ կը
խօսիմ:

ԳԼ. ԺԳ

Օտարի տօնէն առաջ Յիսուս 1
գիտնալով թէ իր Ժամանակը
հասեր է՝ որ առ աշխարհս ելլէ
Հօրը քովը, սիրելով իրենները
որ աշխարհի մէջ էին, մինչև
վերջն ալ սիրեց զանոնք:

Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար, (Սա. 2
տանն արգէն Խոհարարութեան
Սիննեան Յուդային սրտին մէջը
դրեր էր, որ զանկող մասնէ.)
Յիսուս գիտնալով թէ Հայրը 3
ամէն բան իր ձեռքը տուաւ, և
թէ ինքը Աստուծո՞ւմէ ելաւ՝ ու
Աստուծոյ քովը կ'երթայ, (Ընթ. 4
ընթէն ելաւ, և հանդերձները
մէկդի դրաւ, ու զենձակ մը առ-
նելով մէջքը փաթթեց: Ետքը 5
կոնքին մէջ ջուր լեցուց, ու
սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը
լուալ, և ան իր փաթթուած
զենձակով սրբել: Ուստի եկաւ 6
Սիմոն Պետրոսին. ան ալ ըսաւ
անոր. Տէ՛ր՝ դուն իմ ոտքերս պի-
տի լուսո: Յիսուս պատասխան 7
տուաւ ու ըսաւ անոր. Ես ինչ
որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես իմա-
նար, հապա ետքը պիտի իմանաս:
Պետրոս ըսաւ անոր. Բնաւ դուն 8

- իմ ոտքերս պիտի չուռան, պա-
 տասխան տուաւ անոր Յիսուս :
 9 Թէ որ քեզ չուռամ, դուռն ինծի
 հետ բաժին չունիս : Սիմոն Պետ-
 րոս ըսաւ անոր, Տէր՝ չէ՛ Թէ մի
 նակ ոտքերս, հապա նաեւ ձեռ-
 10 քերս ու գլուխս : Յիսուս ըսաւ
 անոր, Լուսցուածին՝ ոտքերը
 լուսէն ի զատ ուրիշ բան պէտք
 չէ, այլ բարոյութիւն մաքուր է :
 11 Եւ դուք մաքուր էք, բայց չէ՛ Թէ
 ամէնքդ : Վասն զի գիտէր զանի
 կայ որ զինքը պիտի մաւնէր, ա-
 նոր համար ըսաւ : 2 Եւ Թէ ամէնքդ
 12 ալ մաքուր էք : Աւ երբոր աննկ
 ոտքերը լուաց, և իր հանդերձ-
 ները առնելով՝ նորէն սեղան
 նստաւ, ըսաւ աննկ. Գիտէ՞ք
 13 ինչ բրի ձեզի : Դուք զիս Վար-
 դապետ ու Տէր կը կոչէք, և
 աղէկ կ'ըսէք. ինչու որ այնպէս
 14 եմ : Հապա Թէ որ ես Տէրս ու
 Վարդապետս ձեր ոտքերը լուա-
 ցի, պէտք է որ դուք ալ իրարու
 15 ոտքերը լուաք : Վասն զի ձեզի
 մէկ օրինակ մը տաւի, որ ինտոր
 ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք :
 16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
 Ծառան իր փրօյմէն մեծ չէ,
 ոչ ալ խրկուածը զինքը խրկողէն
 17 մեծ է : Եւ Թէ դուք աս բաները
 գիտէք, երանելի էք Թէ որ ասոնք
 18 կատարէք : 2 Եւ Թէ ձեր ամենուն
 համար կ'ըսեմ, Վասն զի ես կը
 ճանչնամ աննկ որ ես ընտրեցի,
 հապա որ ան գրուածը կատա-
 րուի Թէ Ան որ իմ հետս հաց
 կ'ուտէր, ինծի գէմ կ'ուռնի վեր-
 19 ցուց : Հիմակուքնէ կ'ըսեմ ձե-
 զի՝ քանի որ չէ եղեր, որ երբոր
 ըլլայ՝ հաւատաք Թէ ես ան եմ :
 20 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
 Ով որ կ'ընդունի անիկայ որ ես
 կը խրկեմ, զիս կ'ընդունի, և ով
 որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը
 կ'ընդունի :
 21 Յիսուս երբոր աս ըսաւ, իր
 հոգիին մէջ խռովեցաւ, և վկա-
 յեց ըսելով. Ճշմարիտ ճշմարիտ
 կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը
 22 զիս պիտի մաւնէ : Աւտի աշա-

կերաները տարակուսած իրարու
 կը նայէին, Թէ որս համար կը
 զրուցէ : Աւ աշակերտներէն մէ- 23
 կը կոր Յիսուսին քովը նստած,
 որն որ Յիսուս կը սիրէր : Եւ 24
 Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ'ընէր
 հարցընելու. Թէ ով պիտի ըլլայ
 անիկայ՝ որուն համար կը զրուցէ :
 Ան ալ Յիսուսին կ'ըրծքին վրայ 25
 ինիպով՝ ըսաւ անոր, Տէր՝ ով
 է ան : Յիսուս պատասխան 26
 տուաւ. Անիկայ է՝ որուն որ պա-
 տառը կը թրջեմ ու կու տամ,
 և թրջելով պատառը Իսկարի-
 ովտացի Սիմոնեան Յուդային
 տուաւ : Աւ պատառէն ետքը Սա 27
 տանան անոր ներսը մտաւ : Եւ
 Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչ որ պի-
 տի ընես, շուտով ըրէ : Բայց աս 28
 բանը սեղան նստողներէն մէկը
 չհասկըցաւ, Թէ ինչու համար
 ըսաւ անոր : Վասն զի ոմանք կը 29
 խորհէին Թէ՝ որովհետեւ գանձա-
 նակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս
 անոր կ'ըսէր, Ծախու առ ինչ
 որ մեղեաց տոնիս պէտք է, կամ
 Թէ՝ որ աղքատներուն բան մը
 տայ : Անիկայ ալ պատառը առաւ 30
 ծին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ,
 ու գիշեր էր :

Աւ երբոր անիկայ դուրս ե- 31
 լաւ, Յիսուս ըսաւ. Հիմա փա-
 աւաորուեցաւ Ռդդին մարդոյ, ու
 Աստուած փառաւորուեցաւ ա- 32
 նով, Թէ որ Աստուած անով փա-
 աւաորուեցաւ, Աստուած ալ ա-
 նիկայ իր անձովը պիտի փառաւո-
 րէ, և շուտով պիտի փառաւորէ
 անիկայ : Ռդդեակք՝ քիչ մը տտե- 33
 ալ ձեզի հետ եմ, զիս պիտի
 փնտռէք, և ինչպէս որ Հրէա-
 ներուն ըրի՛ Թէ Ուր որ ես կ'ե-
 թամ, դուք չէք կրնար գալ, հի- 34
 մա ձեզի ալ՝ կ'ըսեմ : Կոր պա-
 տառիս մը կու տամ ձեզի՝ որ
 մէկզմէկ սիրէք, ինտոր որ ես
 ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ մէկզմէկ
 սիրէք : Ասով ամենք պիտի գիտ- 35
 նան Թէ իմ աշակերտներս էք,
 Թէ որ իրարու վրայ սէր ունե-
 նաք : Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր, 36

Տէր՝ ո՛ւր կ'երթաս, Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր, Ո՛ւր որ
ես կ'երթամ, դուն հիմա չես
կրնար իմ ետեւս գալ, բայց
ետքը պիտի գտա իմ ետեւս ։
37 Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր՝ ինչո՞ւ
հիմա չեմ կրնար քու ետեւեդ
գալ, ես իմ կեանքս ալ քեզի հա-
մար պիտի դնեմ ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր, Քու
կեանքդ պիտի դնես ինծի հա-
մար, ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ
քեզի, Հաւը պիտի խօսի մինչեւ
որ դուն իրեք անգամ զիս ուրա-
նաս ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Սիրտեանիդ շնորհակալեալք, Մատու-
նայ հաւատացեք, ինծի ալ հա-
2 շատացեք ։ Իմ հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան, ապա թէ
ոչ՝ ես ձեզի պիտի բռնեմ, Հիմա
կ'երթամ ու ձեզի տեղ կ'ըստ
3 բատեմ ։ Եւ թէ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն
կու գամ՝ և ձեզ քով կ'առ-
նեմ, որպէս զի ուր որ ես եմ՝
4 դուք ալ հոն ըլլաք ։ Եւ ո՛ւր որ
ես կ'երթամ՝ գիտէք, ու ճամ-
բան ալ գիտէք ։
5 Թափառաւ ըսաւ անոր, Տէր՝
չե՞ք գիտեր ո՛ւր կ'երթաս, և
ինչպէս կրնանք ձամբան գիտ-
6 նալ ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Ես
եմ ձամբան ու ճշմարտութիւնը
ու կեանքը, մէկը Հօրը քով
7 չգար, եթէ ոչ ինձմով ։ Թէ որ
զիս ճանչնայիք՝ իմ Հայրս ալ կը
ճանչնայիք, և ասկէ ետեւ կը
ճանչնաք անիկայ՝ ու տեսաք անի-
կայ ։
8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր, Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցուր, ու հերիք
9 է մեզի ։ Ըսաւ անոր Յիսուս,
Այդան ժամանակ ձեզի հետ
եմ, և զիս ճանչնաք Փիլիպպոս,
ան որ զիս տեսաւ Հայրը տե-
10 սաւ, և դուն ինտոր կ'ըսես թէ
Հայրը մեզի ցուցուր ։ Չե՞ս հա-
շատար, թէ ես Հօրը մէջն եմ,
ու Հայրը իմ մէջն է, ան խօս-

քերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, չէ
թէ ինքիրմէս կը խօսիմ, հապա
Հայրը որ իմ մէջն բնակած է,
անիկայ կը գործէ ան գործքերը,
Հաւատացեք ինծի, թէ ես Հօրը 11
մէջն եմ ու Հայրը իմ մէջն է,
Ապա թէ ոչ՝ գոնէ գործքերուն 12
համար ինծի հաւատացեք ։ Ճշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի,
թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ,
ան գործքերը որ ես կը գործեմ,
ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնց
մէ աւելի մեծ գործքեր պիտի
գործէ, ինչու որ ես Հօրս քովը
կ'երթամ ։ Եւ իմ անունովս 13
ինչ որ ինչդէք, պիտի կատա-
րեմ անիկայ, որ Հայրը Որդիովը
փառաւորուի, Թէ որ իմ անու- 14
նովս բան մը ինչդէք, անիկայ
պիտի կատարեմ ։ Թէ որ զիս կը 15
սիրէք, իմ պատուիրանքներս պա-
հեցէք ։ Ես ալ Հօրը պիտի աղա- 16
չեմ, և ուրիշ Սխիթարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան
ձեզի հետ բնակի, Ճշմարտաւ 17
թեման Հոգին, որ աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ, ինչու
որ շտեմներ անիկայ, ու չճանչ-
նար անիկայ, բայց դուք կը
ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր
քովը կը բնակի, և ձեր հետը
պիտի ըլլայ ։ Չե՞զ որ չեմ թա- 18
ղուր, կու գամ՝ ձեզի ։ Քիչ մը 19
տոնէնէ ետեւ՝ ալ աշխարհս զիս
չտեսներ, բայց դուք պիտի տես-
նէք զիս, ինչու որ ես կենդանի
եմ, և դուք կենդանի պիտի
ըլլաք ։ Ան որը պիտի գիտնաք 20
թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և
դուք իմ մէջն, ես ալ ձեր մէջը ։
Ան որ իմ պատուէրներս կը 21
բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք, ա-
նիկայ է զիս սիրող, և ան որ
զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի
սիրուի, ու ես անիկայ պիտի սի-
րեմ, և ինքզինքս անոր պիտի
յայտնեմ ։

Ըսաւ անոր Յուդա, (ո՛չ Իս. 22
կարծիականացին) Տէր՝ ինչպէս
կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
պիտի յայտնես, և չէ թէ աշ-

- 23 Խորհին: Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր. թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պի-
տի պահէ, ու իմ Հայրս անկեղծ
պիտի սիրէ. և անոր պիտի գանիք,
ու անոր քովը օթեանս պիտի ը-
- 24 նենք: Ան որ զիս չսիրէր, իմ
խօսքերս չպահէր. ու ան խօսքը
որ կը լսէք՝ իմն չէ, հապա Հօրը
- 25 որ զիս խրկեց: Աս բաները ձեզի
խօսեցայ քանի որ ձեր քովն եմ:
- 26 Բայց Միխիթարիւն՝ Սուրբ Հո-
գին որ Հայրը իմ անունովս պի-
տի խրկէ, անկեղծ ձեզի բոլորը
պիտի ստովեցնէ, և ինչ որ ձեզի
բոյժ միտքերնիդ պիտի բերէ:
- 27 Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի,
իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձե-
զի. չէ՛ թէ ինչպէս որ աշխարհս
կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ. սիր-
- 28 ւեցնիդ չուսովի, ու չմխնայ:
Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի, թէ
կ'երթամ ու ձեզի կու գամ. թէ
որ զիս սիրէիք, պիտի ուրա-
խանայիք, թէ ես Հօրը քով
կ'երթամ. ինչու որ իմ Հայրս
- 29 ինձ մէ մեծ է. Եւ հիմակուց
գեւ շեղած ըսի ձեզի, որ երբոր
- 30 ըլլայ՝ հաւատաք: Ալ ձեր հետը
շատ պիտի չխօսիմ. ինչու որ աս
աշխարհին իշխանը կու գայ, և
- 31 իմ վրաս բան մը չունի. Միայն
թէ աշխարհս գիտնայ որ ես
Հայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս որ
Հայրը ինձի պատուիրեց, անանկ
կ'ընեմ. ելէք ասկէ երթանք:

ԳԼ. ԺԵ

- 1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ
- 2 Հայրս մշակն է: Ամէն ձիւղ որ
իմ վրաս է՝ ու պատու չբերեր,
կը կտրէ զանկեղծ. և ամէնը որ
պատու կը բերէ, կը մաքրէ զա-
նկեղծ, որ ալ աւելի պատու
- 3 բերէ: Դուք հիմակուքն մա-
քուր էք ան խօսքով՝ որ ձեզի
- 4 խօսեր եմ: Իմ մէջն կեցէք՝ ու
եւ ձեր մէջը. ինչպէս որ ձիւղը
չկրնար ինքիբեմն պատու բերել,
թէ որ որթին վրայ հաստատուած
չըլլայ, նոյնպէս ալ դուք չէ՛
- չկրնար, թէ որ իմ վրաս հաստա-
տուած չըլլաք: Ես որթն եմ՝ չ
ու դուք ձիւղերն է՝. ան որ իմ
վրաս հաստատուած է՝ և ես ա-
նոր վրայ, անկեղծ շատ պատու
կը բերէ. ինչու որ առանց ինձի
բան մը չէք կրնար ընել: Թէ որ 6
մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ,
անկեղծ ձիւղի մը պէս դուք
ձգուած ու շորցած է. և կը
ժողովն զանկեղծ, ու կրնայ
նեղեն, ու կ'այրին: Թէ որ դուք 7
իմ մէջն կենաք և իմ խօսքերս
ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ ու-
ղէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի
ըլլայ ձեզի: Ասով իմ Հայրս 8
փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ
պատու բերէք, ու իմ աշակերտ-
ներս ըլլաք:
- Ինտոր որ Հայրը զիս սիրեց, ես 9
ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ
հապապ կեցէք: Թէ որ իմ պատ- 10
ուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք. ինտոր որ ես
իմ Հօրս պատուէրները պահե-
ցի, և անոր սիրոյն մէջը կեցեր 11
եմ: Աս բաները ձեզի խօսեցայ,
որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէ-
ջը մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը 12
լման ըլլայ: Աս է իմ պատուէրս՝
որ մէկզմէկ սիրէք, ինտոր որ ես
ձեզ սիրեցի: Ասկէ աւելի մեծ 13
սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ
մէկը իր կեանքը բարեկամներուն
համար գնէ: Դուք իմ բարեկամ 14
ներս էք, թէ որ ընելու ըլլաք
ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ:
Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ ա- 15
նուաներ, ինչու որ ծառան զգի-
տեր իր տէրը ինչ կ'ընէ. հապա
եւ ձեզ բարեկամ անուանեցի,
ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ
Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի խնայեցի:
Ձէ՛ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հա- 16
պա ես ձեզ ընտրեցի, ու գրի
ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պը-
տուղ բերէք, ու ձեր պատուը
մնայ. որպէս զի իմ անունովս
ինչ որ Հօրմէն խնդրէք, ձեզի 17
տայ: Աս կը պատուիրեմ ձեզի
որ մէկզմէկ սիրէք:

- 18 Թէ որ աշխարհ ձեզ կ'ատէ ,
 19 դիտե՛ք որ ձեզմէ առաջ զիս
 ատեց : Թէ որ աշխարհէս եղած
 քաղաք , աշխարհ իրենները կը
 սիրէր . բայց որովհետեւ աշխարհէ
 չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն
 ընտրեցի , անոր համար աշխարհ
 20 ձեզ կ'ատէ : Միտքերնիդ բերէք
 ան խօսքը որ ձեզի ըսի , թէ
 ճառան իր տիրոջմէն մեծ չէ .
 թէ որ զիս հալածեցին , ձեզ ալ
 պիտի հալածեն . թէ որ իմ խօս-
 քս պահեցին , ձերն ալ պիտի
 21 պահեն : Բայց աս ամէն բաները
 պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս
 համար , ինչու որ չճանցան անի .
 22 կայ որ զիս խրկեց : Թէ որ ես
 եկած եւ անոնց խօսած չըլլայի ,
 անոնք մեզք չէին ունենար . բայց
 հիմա իրենց մեղքին պատճա-
 23 ւանք մը չունին : Ան որ զիս
 կ'ատէ , իմ Հայրս ալ կ'ատէ :
 24 Թէ որ ան գործքերը իրենց մէջը
 ըրած չըլլայի , որոնք ուրիշ մէկը
 չէ ըրած , անոնք մեզք չէին ու-
 նենար . բայց հիմա տեսն , ու
 ատեցին՝ զիս ալ իմ Հայրս ալ :
 25 Սակայն աս էղաւ որ կատարուի
 ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ
 գրուած է , թէ ջուր տեղը զիս
 26 ատեցին : Բայց երբոր Միսիթա-
 րիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի
 պիտի խրկեմ , ան ճշմարտու-
 թեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելէ ,
 անիկայ ինծի համար պիտի վը-
 27 կայէ . Եւ դուք ալ կը վկայէք ,
 ինչու որ սկիզբէն ՚ի վեր իմ
 հետս եք :

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Ա բաները ձեզի խօսեցայ որ
 2 չգայթակղիք : Իրենց ժողովա-
 րաներէն դուրս պիտի ձգեն
 ձեզ . ու ժամանակ ալ պիտի
 գայ որ ամէն ուր ձեզ սպաննէ .
 անանկ պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ
 3 զաշտօն կը մատուցանէ : Եւ աս
 բաները քեզ պիտի ընեն՝ անոր
 համար որ ոչ Հայրը ճանցան ոչ
 4 ալ զիս : Բայց աս բաները ձեզի
 խօսեցայ , որ երբ ժամանակը

գայ՝ միտքերնիդ բերէք թէ ես
 ըսի ձեզի , եւ աս բաները սկիզբէն
 չըսի ձեզի , ինչու որ ես հետեւ
 նիդ էի :

- Սակայն հիմա ես կ'երթամ 5
 զիս խրկողն քովը , եւ ձեզմէ
 մէկն ալ Հնարցըներ ինծի՝ թէ
 Ուր կ'երթաս : Բայց որովհետեւ 6
 աս բաները ձեզի խօսեցայ , ձեր
 սիրտերը տրոմմ թիւնով լեցան :
 Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ՝ ձեզի . 7
 աղէկ է ձեզի թէ որ ես երթամ .
 քանզի թէ որ ես չերթամ , Միսի-
 թարիչը ձեզի չգար . հապա թէ
 որ երթամ , անիկայ ձեզի կը
 խրկեմ : Եւ ինքը երբոր գայ՝ աշ 8
 խարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի
 համար , եւ արգարու թեան հա-
 մար , ու դատաւարանի համար :
 Մեղքի համար՝ որ ինծի չեն հա- 9
 լատար . Արգարու թեան համար՝ 10
 որ ես իմ Հօրս քով կ'երթամ ,
 եւ ալ զիս չէք տեսներ , Եւ դա 11
 տատաւանի համար՝ որ աս աշխար-
 հիս իշխանը դատաւարաւած է :
 Ձեզի տակաւին շատ բաներ ու- 12
 նիմ քսելու . բայց հիմա չէք կրնար
 տանիլ : Իսկ երբոր ինքը՝ ճշմար 13
 տութեան Հոգին գայ , ամէն
 ճշմարտութեան պիտի առաջ-
 նորդէ ձեզի . ինչու որ չէ թէ 14
 ինքիրմէն պիտի խօսի , հապա
 ինչ որ լսէ՝ ան պիտի խօսի , ու
 գալիքները ձեզի պիտի պատմէ :
 Անիկայ զիս պիտի փառաւորէ , 14
 ինչու որ իմնէս պիտի առնէ՝
 ու ձեզի պատմէ : Ան ամէն բա- 15
 ները որ Հայրը ունի , իմն է .
 անոր համար ձեզի ըսի՝ թէ իմի-
 նէս պիտի առնէ , ու ձեզի պատ-
 մէ : Քիչ մը ասէն՝ ալ զիս պի- 16
 տի չտեսնէք , եւ դարձեալ քիչ
 մը ասէն՝ զիս պիտի տեսնէք ,
 քանզի ես Հօրը կ'երթամ :
 Ասոր համար աշակերտներն 17
 ոճան՝ իրարու կ'ըսէին . Ի՞նչ է
 աս որ մեզի կ'ըսէ թէ Քիչ մը
 ասէն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք ,
 եւ դարձեալ քիչ մը ասէն՝ զիս
 պիտի տեսնէք . եւ Քանզի ես
 Հօրը կ'երթամ : Բւ կ'ըսէին . 18

- Ինչ պիտի ըլլայ ան Քիչ մըն
ալը որ կ'ըսէ, չենք գիտեր ինչ
19 կը զուտցէ: Իսկ Յիսուս գիտ-
նալով որ կ'ուզեն իրեն հարցը-
նէ, ըսաւ անոնց. Ասոր համար
իրարու կը հարցընէք, որ ըսի թէ
Քիչ մը ասինքն ալ զիս պիտի չտես-
նէք, և դարձեալ քիչ մը ասինքն
20 զիս պիտի տեսնէք: Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, դուք
պիտի լաք ու սղաք, բայց աշ-
խարհս պիտի ուրախանայ, դուք
պիտի տրտմիք, սակայն ձեր
տրտմութիւնը ուրախութեան
21 պիտի փոխուի: Կնիկ մը երբոր
ծնանելու վրայ է տրտմութիւն
կ'ունենայ, ինչու որ իր ժամը
հասած է, բայց երբոր տղան
ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք
չբերեր ուրախութենէն որ աշ-
22 խարհ մարդ մը ծնաւ: Եւ յի-
շուսի դուք հիմա տրտմութիւն
ունիք, բայց ես ձեզ նորէն պի-
տի տեսնեմ, և ձեր սիրտերը
ուրախ պիտի ըլլան, ու ձեր ու-
րախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի
23 չհանէ: Եւ ան օրը ինծի բան
մը պիտի հարցընէք: Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ իմ
անուանոյս ինչ որ ինդրէք Հօր-
24 մէն, պիտի տայ ձեզի: Մինչև
հիմա իմ անուանոյս բան մը
չխնդրեցիք, ինդրեցէք, ու պիտի
առնէք, որ ձեր ուրախութիւ-
25 նը լման ըլլայ: Աս բաները ա-
ռանկերով խօսեցայ ձեզի, քաց
ժամանակ պիտի գայ, որ ալ
ձեզի առանկերով պիտի չխօ-
սիմ. հապս յայտնապէս Հօրը
վրայով պիտի պատմեմ ձեզի:
26 Ան օրը իմ անուանոյս պիտի
ինդրէք, և չեմ ըսեր ձեզի՝ թէ
ես ձեզի համար պիտի սղաչեմ
27 Հօրը. Ինչու որ ինքը Հայրը
ձեզ կը սիրէ, փասն զի դուք
զիս սիրեցիք, և հաւատացիք թէ
28 ես Աստուծոյ ելայ: Հօրմէն է
լայ՝ ու աշխարհ եկայ. նորէն
կը թողում աշխարհը, և Հօրը
կ'երթամ:
29 Ըսին անոր՝ իր աշակերտնէ-

րը. Ահա հիմա յայտնապէս կը
խօսիս, և առակ մըն ալ չես
ըսեր: Հիմա իմացանք որ ամէն 30
բանը գիտես, և քան ինչ ալ
պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցը-
նէ, ասով կը հաւատանք որ Աս-
տուծոյ ելար: Յիսուս պատաս- 31
խան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ,
Հիմա կը հաւատայք. Ահա ժա- 32
մանակ պիտի գայ, ու եկած
ալ է, որ ցիրուցան պիտի ըլլաք
ամէն մէկը իր տեղը, ու զիս
մինակ պիտի թողուք. բայց ես
մինակ չեմ, ինչու որ Հայրը իմ
հետս է: Աս բաները ձեզի խօսե- 33
ցայ, որ ինծմով խաղաղութիւն
առնենաք, աշխարհի մէջ նեղու-
թիւն պիտի ունենաք, բայց քու
ջապիքս եղիք, ես աշխարհին
յաղթեցի:

ԳԼ. ԺԵ

Յիսուս երբոր տանը խօսե- 1
ցաւ, իր աշխարհը դէպ ի եր-
կինքը վերցուց ու ըսաւ. Հայր
ժամանակը հասեր է, փառաւո-
րէ քու Արդիւք, որ քու Արդիւք 2
ալ քեզ փառաւորէ. Ինչպէս որ
իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն
մարմնոյ վրայ, որ յաւիտենա-
կան կեանք տայ ան ամենուն,
որ իրեն տուիր: Եւ աս է յա- 3
ւիտենական կեանքը, որ ճանչ-
նան քեզ մի միայն ճշմարիտ
Աստուծոյ, ու Յիսուս Քրիս-
տոսը՝ սին որ դուն իրկեցիր: 4
Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւո-
րեցի, ան գործը որ ինծի տուիր
ընելու՝ լընցուցի: Եւ հիմա ավ 5
Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովէ
ան փառքովը՝ որ աշխարհի ըլ-
լալէն առաջ քովէ առնի: Քու 6
անունդ յայտնի ըրի ան մարդո-
ցը՝ սրտնք որ աշխարհէն ինծի
տուիր, քուկդ էին, ու ինծի
տուիր անոնք. և քու խօսքդ
պահեցին: Հիմա դիտցան թէ 7
ան ամէն բաները որ ինծի տուիր,
քեզմէ են. Ինչու որ ան խօս- 8
քերը որ ինծի տուիր, ես տնոնց
տուի, անոնք ալ ընդունեցին:

և ճշմարտութեամբ իմացան՝ որ
 էս քեզմէ ելայ, ու հաւատաւ
 9 յին՝ թէ դուն խրկեցիր զիս: Ես
 անոնց համար կ'աղաչեմ: Եւ թէ
 աշխարհի համար կ'աղաչեմ, հա-
 պա անոնց համար՝ որոնք դուն
 ինծի տուիր, ինչու որ քուկդ
 10 էն անոնք: Եւ ինչ որ իմն է,
 ան բոլոր քուկդ է, և ինչ որ
 քուկդ է, ան իմն է, ու էս ա-
 11 նոնցմով փառաւորութեմ: Եւ
 էս՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց
 անոնք աշխարհի մէջ են, ու էս
 քեզի կու գամ: Ի՞նչ Վարդ չայր՝
 քու անուշադի պահէ անոնք որ
 դուն ինծի տուիր, որպէս զի մէկ
 ըլլան, ինտոր որ մէկը մէկ էնք:
 12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց
 հետ էի, ես կը պահէի անոնք
 քու անուշադի, որոնք որ դուն
 ինծի տուիր, ես պահեցի, և ա-
 նոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ, մի-
 այն թէ ան կորսուեան որդին,
 13 որ դուածք կատարուի: Աւ հի-
 մա քեզի կու գամ, ու աշխար-
 հի մէջ աս բաները կը խօսիմ,
 որ իմ ուրախութիւնս իրենց ան-
 ձերուսն մէջ կատարեալ ունե-
 14 նան: Ես քու խօսքդ անոնց տուի,
 ու աշխարհս անոնք ատեց. ին-
 չու որ աշխարհէ չեն, ինտոր
 15 որ ես աշխարհէ չեմ: Չեմ աղա-
 չեր՝ որ անոնք աշխարհէ վերջը-
 նեն. հապա որ անոնք չարեն պա-
 16 հես: Անոնք աշխարհէ չեն, ին-
 17 տոր որ ես աշխարհէ չեմ: Արեւ
 անոնք քու ճշմարտութիւնովդ.
 քու խօսքդ ճշմարտութիւն է:
 18 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհք
 խրկեցիր, ես ալ անոնք աշ-
 19 խարհք խրկեցի: Եւ անոնք հա-
 մար էս իմ անձս կը սրբեմ, որ
 իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբ-
 20 բուած ըլլան: Բայց չէ թէ մի-
 նախ անոնց համար կ'աղաչեմ,
 հապա անոնց խօսքովը բոլոր ին-
 ծի հաւատացողներուն համար
 21 ալ. Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան,
 ինտոր որ դուն ալ չայր իմ
 մէջս, ու էս քու մէջդ, որ ա-
 նոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան.

որպէս զի աշխարհս հաւատայ՝
 թէ դուն խրկեցիր զիս: Եւ ան 22
 փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես
 անոնց տուի, որ մէկ ըլլան ինչ-
 պէս որ մենք մէկ ենք. (Ես ա- 23
 նոնց մէջ և դուն իմ մէջս,) որ
 իրենք կատարեալ ըլլան միա-
 թեան մէջ, ու աշխարհս գիտնայ
 թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սի-
 րեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սի-
 րեցիր: Ո՞վ չայր՝ անոնք որ 24
 դուն ինծի տուիր, կ'ուզեմ որ
 ուր որ էս եմ, անոնք ալ իմ
 հետս ըլլան, որպէս զի տեսնեն
 իմ փառքս՝ որն որ ինծի տուիր.
 ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշ-
 խարհիս սկիզբէն առաջ: Ո՞վ 25
 արդար չայր՝ աշխարհս քեզ
 չճանչցաւ, բայց ես քեզ ճանչ-
 ցայ, և ասոնք ճանչցան թէ
 դուն զիս խրկեցիր: Եւ քու 26
 անուշդ անոնց ճանչցուցի, ու
 պիտի ճանչցընեմ, որ ան սերը
 որով դուն զիս սիրեցիր, անոնց
 մէջը ըլլայ, ու էս ալ անոնց մէջը:

ԳԼ. ԺԸ

Յիսուս աս բաները բերէն 1
 ետե՛ իր աշակերաներուն հետ
 մէկտեղ կեդրոն հեղեղատին մէ-
 կալ կողմը ելաւ, ուր որ պար-
 տեղ մը կար, որուն մէջը մտաւ
 ինքը ու իր աշակերանները: Եւ 2
 Յուդան ալ որ զանիկայ պիտի
 մատնէր, գիտէր ան տեղը. ինչու
 որ Յիսուս շատ անգամ իր աշա-
 կերաներուն հետ մէկտեղ հոն
 ժողոված էր: Ուստի Յուդան 3
 չիտառնէր ու գունդը՝ ու քահա-
 նայապետներէն և փարիսեցիե-
 րէն սպասաւորներ հետը առնե-
 լով, ան տեղը եկաւ ջահերով ու
 լազաւորներով և զէնքերով: Իսկ 4
 Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր բա-
 ները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
 անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք: Պատա- 5
 խան տուին անոր. Դադարեցի
 Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յիսուս,
 Ես եմ. Յուդան ալ որ զանիկայ
 կը մատնէր՝ անոնց հետ կոյներ
 էր: Աւ երբոր ըսաւ թէ Ես եմ, 6

- եա ետ գացին՝ ու գետինը ինկան։
- 7 Եւ նորէն հարցուց անոնց . Ո՞վ
կը փնտռէք . անոնք ալ ըսին .
- 8 Նազովրեցի Յիսուսը : Յիսուս
պատասխան տուաւ . Չեղի ըսի
թէ՝ Ես եմ . ուստի թէ որ զիս
կը փնտռէք , թող տաւէք ատենք
- 9 որ երթան : Որ կատարուի ան
խօսքը որ ինքը լսուի էր թէ
Անոնք որ ինծի տուիր , անոնցմէ
- 10 մէկն ալ չկորսնցուցի : Ան ա-
տենը Սիմոն Պետրոս՝ որ ուր մը
ունէր , քաշեց անիկայ , ու քա-
հանայապետին ծառային զարնե-
լով՝ անոր աջ ականջը կորեց հա-
նեց . և ան ծառային անունը
- 11 Սաղքոս էր : Իսկ Յիսուս բռաւ
Պետրոսին . Սուրբ էր սրտեանը
գիր , ան գաւաթը որ Հայրը
ինծի տուաւ , պիտի չսմմամ անի-
կայ :
- 12 Ուստի Ղէնտոնիէրոսն գունդը
ու հազարապետը՝ և Հրէից
սպասաւորները բռնեցին Յիսու-
- 13 սը , ու կապեցին . Եւ առաջ
զանիկայ Անային տարին , քանզի
ինքը ան տարուան քահանայա-
պետին կայիափային աներն էր :
- 14 Եւ աս կայիափան էր , որ Հրէից
խրատ տուաւ թէ՝ Ալէկ է որ մէկ
մարդ մը կորսուի ժողովարդին
- 15 համար : Ու Յիսուսին ետեւէն
կէրթային Սիմոն Պետրոս և ու-
րիշ աշակերտ մը , և ան աշա-
կերտը քահանայապետին ճանչ-
ւորը ըլլալով՝ Յիսուսին հետ
քահանայապետին դաւիթը մը-
- 16 տաւ : Բայց Պետրոս գուրքը
գրանը քովը կը կենար . ուստի
ելաւ միւս աշակերտը՝ որ քահա-
նայապետին ճանչւորն էր , և ը-
սաւ դռնապանին , ու ներս մտաւ
- 17 ցուց Պետրոսը : Ան ատենը գըւ-
նապան աղջիկը ըսաւ Պետրոսին .
Սիթէ դուն ալ ան մարդուն ա-
շակերտներէն ես . ան ալ ըսաւ .
- 18 Չեմ : Իսկ ծառաները ու սպա-
սաւորները հոն կայներ էին , և
կրակ վառած կը տաքնային , քան-
զի ցուրտ էր : Պետրոս ալ անոնց
հետ կայներ էր՝ ու կը տաքնար :

Եւ քահանայապետը Յիսուսին 19
հարցուց՝ անոր աշակերտներուն
ու վարդապետութեանը վրայով :
Յիսուս պատասխան տուաւ ա- 20
նոր . Ես աշխարհին յայտնի խօ-
սեցայ . ես ամէն ատեն ժողովա-
րաններուն մէջ ու տաճարին մէջ
սարկեցուցի , ուր որ բոլոր Հրէա-
ները կը ժողովուին , ու ծածկա-
բար բան մը չխօսեցայ : Ինչու 21
ինծի կը հարցնես , լսողներուն
հարցումը թէ ինչ խօսեցայ իրենց .
ահա ինչ որ խօսեցայ , գիտեն ի-
րենք : Երբոր աս ըսաւ , սպասա- 22
ւարներէն մէկը՝ որ հոն կայներ
էր , Յիսուսին ապառկ մը զար-
կաւ՝ ըսելով . Ատանկ պատաս-
խան կուտաս քահանայապետին :
Յիսուս անոր պատասխանեց . 23
Թէ որ չոր խօսեցայ , վկայէ չա-
րին համար . հապա թէ որ բարի
խօսեցայ , ինչու կը զարնես ինծի :
Եւ Աննա անիկայ կապած՝ կա- 24
յիափա քահանայապետին խրո-
կեց : Սիմոն Պետրոսն ալ հոն 25
կայներ էր՝ ու կը տաքնար . և
ըսին իրեն . Սիթէ դուն ալ անոր
աշակերտներէն ես . անիկայ ու- 26
րացաւ ու ըսաւ թէ՝ Չեմ : Բա-
հանայապետին ծառաներէն մէկն
ալ՝ ան ճարդոսն ազգականը՝ ու
բուն ականջը Պետրոս կորուր էր , 27
ըսաւ . Չէ որ ես քեզ տեսայ
պարտէզին մէջը անոր հետ : Ան
ատենը Պետրոս նորէն ուրացաւ ,
և շուտ մը հաւը խօսեցաւ :
Ու Յիսուսը կայիափայի քա- 28
նէն Խոնափալին պալատը տարին .
և ալ աւտու էր , ու իրենք պա-
լատը չմտան որ չպղծուին , հա- 29
պա որ զատիկը ուտեն : Բւստի
Պիղատոս գուրս ելաւ անոնց՝ ու
ըսաւ . Ի՞նչ ամբաստանութիւն
կը ներկայացընէք աս մարդուն 30
գէմ : Պատասխան տուին ու ը-
սին իրեն . Թէ որ ատիկայ չարա-
գործ մը չըլլար , քեզի չէինք
մատներ զանիկայ : Ան ատենը 31
Պիղատոս ըսաւ անոնց . Դուք
տուէք անիկայ , ու ձեր օրէնքին
համեմատ անոր դատաստանը տե-

սէք : Հրէաները իրեն ըսին . Մե-
զի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռ-
32 յընել . Որ կատարուի Յիսուսի
խօսքը , որ ըսաւ , իմացնելով
թէ ինչ մահով ինքը պիտի մեռ-
33 նէր : Իսկ Պիղատոս նորէն պա-
լատը մտաւ , կանչեց Յիսուսը
ու ըսաւ անոր . Դուն ես Հրէից
34 թագաւորը : Յիսուս պատաս-
խան տուաւ անոր . Ասիկայ
դուն քեզմէ կ'ըսես , թէ ինձի
համար ուրիշները քեզի ըսին :
35 Պատասխան տուաւ Պիղատոս .
Միթէ ես ալ Հրէայ եմ . քու
ազգիքը եւ քահանայապետները
քեզ ինձի մտանցին . ինչ բրած
36 ես դուն : Յիսուս պատասխան
տուաւ . Իմ թագաւորութիւնս
աս աշխարհէն չէ , թէ որ աս
աշխարհէն ըլլար իմ թագաւո-
րութիւնս , իմ սպասաւորներս
կը կռուէին որ ես Հրէից ձեռքը
չմատնուիմ . բայց հիմա իմ թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ : Ան ա-
տենը Պիղատոս ըսաւ անոր . Ու-
րեմն դուն թագաւոր մըն ես .
պատասխան տուաւ Յիսուս .
Դուն կ'ըսես թէ թագաւոր եմ .
եւ աս բանիս համար ծնած եմ ,
եւ ատոր համար աշխարհք եկած ,
որ ճշմարտութեան համար վիպ-
յեմ . ան ամենը որ ճշմարտու-
թեանն է , իմ ձայնիս ականջ
38 կը դնէ : Պիղատոս ըսաւ անոր .
Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . եւ աս
ըսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հը-
րէաներուն , եւ ըսաւ անոնց .
Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
39 անոր վրայ : Բայց սովորութիւն
ունիք որ մէկ ճաշք մը արձակեմ
ձեզի զատկիս . հիմա կ'ուզէք որ
Հրէից թագաւորը արձակեմ ձե-
40 ղի : Ան ատենը ամենքն ալ նորէն
աղաղակեցին՝ ըսելով . Մի աշա-
հէր տաիկայ , հապա Բարաբբան .
ու Բարաբբան աւաղակ մըն էր :

ԳԼ. ԺԹ

1 Ան ատենը Պիղատոս տուաւ
2 Յիսուսը՝ ու ծեծեց : Զինուոր-
ներն ալ փուշերէ պոսկի հիւսե-

լով՝ անոր գլուխը դրին , եւ անոր
ծիրանի հանդերձ մը հագցուցին .
Ու կ'ըսէին . Բզջոյն քեզ Հրէից 3
թագաւոր . եւ սպտակներ կը
զարնէին անոր : Պիղատոս նորէն 4
դուրս ելաւ . ու ըսաւ անոնց .
Ան անիկայ դուրս կը բերեմ
ձեզի , որ գիտնաք թէ ես անոր
վրայ յանցանք մը չեմ գտներ :
Ան ատենը Յիսուս դուրս ելաւ , 5
փշեղէն պոսկ ու ծիրանի հան-
դերձ հագած . եւ Պիղատոս ըսաւ
անոնց . Ան ան մարդը : Քահա՜ 6
նայապետները ու սպասաւորները
երբոր տեսան անիկայ , ազաղա-
կեցին՝ ու ըսին . Խաչը հանէ՛
խաչը հանէ ատիկայ : Պիղատոս
ըսաւ անոնց . Դուք տուէք ատի-
կայ , ու խաչը հանեցէք . ինչու որ
եւ ատոր վրայ յանցանք մը չեմ
գտներ : Հրէաները պատասխան 7
տուին իրեն . Մենք օրէնք ու-
նինք , եւ մեր օրէնքին համեմատ
պէտք է որ մեռնի . ինչու որ ինք
զինքը Աստուծոյ Որդի ըրաւ :
Երբոր Պիղատոս աս խօսքը լսեց , 8
ալ աւելի վախցաւ : Ու նորէն 9
պալատը մտնելով՝ ըսաւ Յիսու-
սին . Ուսկից ես դուն . բայց Յի-
սուս պատասխան չտուաւ անոր :
Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր . 10
Ինձի՞ հետ չես խօսիր . չես գի-
տեր որ ես իշխանութիւն ունիմ
քեզ խաչը հանելու , ու իշխանու-
թիւն ունիմ քեզ արձակելու : Յի- 11
սուս պատասխան տուաւ . Դուն
իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն
ալ չէիր ունենար , թէ որ քեզի
վերէն տրուած չըլլար . անոր հա-
մար՝ ան որ զիս քեզի մտանց ,
անոր մեզքը աւելի մեծ է : Ալ 12
անկէ ետեւ Պիղատոս կը փնտռէր
թէ Ի՞նչպէս զանիկայ արձակէ .
բայց Հրէաները կ'աղաղակէին
ու կ'ըսէին . Թէ որ ատիկայ ար-
ձակես , կայսրին բարեկամը չես .
ամէն ով որ ինքզինքը թագաւոր
կ'անուանէ , անիկայ կայսրին հա-
կառակ կը խօսի : Իսկ Պիղատոս 13
երբոր աս խօսքը լսեց , դուրս
հանեց Յիսուսը , ու նստաւ բե-

- մին վրայ ան տեղը՝ որ Քարայա-
տակ կ'ըսուէր, և Եբրայեցիքն
14 Կապարթա. (Չառիկն ուրբաթ
օրն էր, ու ժամը վեցին առեն-
նէին էր,) և Հրէաներուն ըսաւ.
15 Ահա՛ ձեր Թագաւորը: Բայց ա-
նոնք աղաղակեցին. Վերցու-
վերցու-ր, խաչը հանէ ատիկայ.
Պիղատոս ըսաւ անոնց. Չեք թա-
գաւորը խաչը հանեմ. քահանա-
յապետները պատասխան տուին.
Մենք կայսրէն ՚ի զատ Թագաւոր
16 չունինք: Ան առենք անոնց ձեռ-
քը տուաւ զանիկայ որ խաչուի:
17 Անոնք ալ առին Յիսուսը ու
կը տանէին. և ինքը իր խաչը
վերցընելով, եւս Գազաթ ը-
սաւած տեղը, որ Եբրայեցիքն
18 Գողգոթա կ'ըսուի. Հոն զանի-
կայ խաչը հանեցին. և անոր հեա
ուրիշ երկուք ալ մէկ գիշն ու
մէկալ գիշն, և մէջտեղը Յի-
19 սուսը: Տախտակ մըն ալ գրեց
Պիղատոս, ու դրաւ խաչին վրայ.
և այսպէս գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ
20 ՆԱԶԱՐԵՏԻ ԹԱՎԱԻՈՐ ՀՐԵՅ: Եւ
ան տախտակը Հրէաներէն շա-
տերը կարդային, վասն զի քա-
ղաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ
Յիսուս խաչուեցաւ, ու գրուած
էր Եբրայեցիքն՝ Յուսարէն և
21 Լատիններէն: Ան առենք Հրէից
քահանայապետները Պիղատոսին
ըսին. Մի գրեր Թագաւոր Հը-
րէից, հապա թէ՛ Ինքը ըսաւ,
22 Թագաւոր եմ Հրէից: Պիղատոս
պատասխան տուաւ. Ի՞նչ որ
գրեցի՝ գրեցի:
23 Եւ զինուորները երբոր Յի-
սուսը խաչը հանեցին, անոր հան-
գեքձները առին, ու չորս բաժին
ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բա-
ժին մը. նաեւ պատմաւոր.
Իսկ պատմաւորն առանց կարի
էր վերէն ՚ի վար բարձր հիւ-
24 աւած. Ուստի ըսին իրարու.
Ստիկայ չպատուենք, հապա վի-
ճակ ձգենք ատոր վրայ թէ որո՞ւ
պիտի ըլլայ. որ կատարուի ան
գրուածը որ կ'ըսէ. Իմ հան-
գեքձներս իրենց մէջը բաժնե-

ցին, և իմ պատմաւորնս վրայ
վիճակ ձգեցին. ահա՛ զինուոր-
ները աս բաները ըրին:

Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայ. 25
նէր էին իր մայրը, և իր մօրը
քայրը Մարիամ՝ Կղէովպաոսին
իկն, ու Մարիամ Մագդաղէնա-
ցին: Ուստի Յիսուս երբոր տե- 26
սաւ իր մայրը, և ան աշակերտը
որ կը սիրէր, որ մօրը կայներ էր,
ըսաւ իր մօրը. Ով կին՝ ահա՛
քու որդիդ: Ետքը ըսաւ աշա- 27
կերտին. Ահա՛ քու մայրդ. և ան
ժամանակէն աշակերտը անիկայ
իր քովը առաւ:

Անկէ ետեւ Յիսուս գիտնա- 28
լով թէ արդէն ամէն բան լին-
ցած է, (որպէս զի գրուածը
կատարուի,) ըսաւ. Տարաւ եմ:
Եւ հոն քացախով լեցուն ա- 29
ման մը կար. անոնք ալ քացա-
խով սպունգ մը լեցընելով՝ զը-
պայի մշտիկի վրայ փաթեցած,
անոր բերնին մօտեցուցին: Ուս- 30
տի Յիսուս երբոր քացախը ա-
ռաւ, ըսաւ. Ամէն բան կատար-
ուեցաւ. ու գլուխը ծակելով
հոգին աւանդեց:

Իսկ Հրէաները՝ սրտմտեալ 31
ուրբաթ օր էր, որ չըլլայ թէ
ան մարմինները խաչին վրայ մը-
նան մինչև շաբաթ օրը, (ինչու-
որ ան շաբաթը մեծ օր էր.)
Պիղատոսին աղաչեցին որ ա-
նոնց սրունքները կտորան, ու
վերցուն: Ուստի զինուորները 32
եկան՝ և առջինին սրունքները
կտորտեցին. նաեւ միւսները, որ
անոր հեա խաչը ելած էր: Բայց 33
երբոր Յիսուսին եկան ու տե-
սան որ արդէն մեռած էր, ա-
նոր սրունքները չկտորտեցին.
Հապա զինուորներէն մէկը գե- 34
ղարդով անոր կողը խոցեց, և
շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ:
Եւ ան որ տեսաւ աս բաները՝ 35
վիշպեց, ու անոր վկայութիւնը
ձշմարիտ է, և ինքը գիտէ որ
ձշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք ալ
հաւատար: Ինչու որ աս բաները 36
եղաւ որ կատարուի ան գրուա-

ծը, թէ Անոր մէկ սակարը պի-
 57 տի չկուտաւ: Եւ մէյնին ալ ու-
 թիշ գրուած մը կ'ըտէ, թէ Պի-
 տի նային անոր՝ որ խոցեցին:

38 Ասկէ ետեւ Յովսէփ որ Արի-
 մաթիայէն էր, (Յիսուսի աշա-
 կերտ եղած՝ բայց գաղաւսի Հը-
 բէաներուն վախէն,) աղաչեց
 Պիղատոսին: որ Յիսուսի մար-
 մինը վերցընէ. Պիղատոսն ալ
 հրաման առաւ, ուստի եկաւ
 ու վերցուց Յիսուսին մարմինը:

39 Նիկողեմոսն ալ եկաւ, (որ ին-
 քը առաջաց գիշերով Յիսու-
 սին եկեր էր,) ու բերաւ հա-
 թիւը լիտրի չափ զմուռսի ու հա-
 40 լուէի խառնուրդ մը: Եւ Յի-
 սուսին մարմինը առին ու խառն,
 կերով փաթթեցին զանիկայ կը-
 օտաներու մէջ, ինչպէս որ Հրէ-
 այք սովորութիւնն ունին թաղե-

41 լու: Եւ ան տեղը՝ ուր որ խա-
 չուեցաւ, պարտեց մը կար, ու
 ան պարտեցին մէջ նոր գերեզ-
 ման մը, որուն մէջը ամենեկ-
 42 մարդ գրուած չէր: Հրէանե-
 րուն ուրբաթին համար հոն գը-
 լին Յիսուսը, ինչու որ գերեզ-
 մանը մօտ էր:

ԳԼ. Ի

1 Եւ մէկշաբթի օրը Մարի-
 ամ Մագդաղենացին առաւուսեց
 մութիւնուբաւն գերեզմանը կու-
 գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գե-
 րեզմանին դռնէն վերցուած է:

2 Ետքը կը վազէ կու գայ Սիմոն
 Պետրոսին, և միւս աշակերտին՝
 որն որ Յիսուս կը սիրէր, և
 կ'ըտէ անոնց, Տէրը գերեզմա-
 նէն վերցուցին, ու չենք գիտեր

3 ուր գրին անիկայ: Աստի ելաւ
 Պետրոս և միւս աշակերտը, ու
 գէպ ի գերեզմանը կու գային:

4 Աւ երկուքն ալ մէկտեղ կը վա-
 ղէին, և միւս աշակերտը Պետրո-
 սէն աւելի շուտ վաղերով՝ անկէ

5 առաջ գերեզմանը եկաւ: Եւ ծը-
 ուերով նայեցաւ, ու տեսաւ որ
 կտաւները հոն կը կենային, բայց

6 ինքը ներս չմտաւ: Սիմոն Պետրոսն

ալ հասաւ, որ անոր ետեւէն
 կու գար, ու գերեզմանը մտաւ,
 և տեսաւ կտաւները որ հոն կը
 կենային: Աւ վարչամակը որ անոր 7
 գլուխն էր, ուրիշ կտաւներուն
 հետք չէր, հապա ծալած զառ
 մէկ կողմը դրո՞ւստ էր: Ան ա. 8
 տներ ներս մտաւ միւս աշա-
 կերտն ալ որ առաջ գերեզմանը
 եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց:
 Ինչու որ գեռ գրուածը չէին 9
 գիտեր, թէ Պէտք է որ անիկայ
 մեռելներէն յարութիւն առնէ:
 Ետքը աշակերտները նորէն ի. 10
 րենց դռնը գացին:

Բայց Մարիամ գերեզմանին 11
 դուրը կայներ էր՝ և կու լար,
 ու երբոր կու լար՝ գէպ ի գե-
 րեզմանը ծռեցաւ նայելու. Եւ 12
 տեսաւ երկու հրէշտակներ ձեր,
 մակ հանդէ՞ններով, որ նստեր է-

ին ուր որ Յիսուսի մարմինը գը-
 ուած էր, մէկը գլխուն կողմէն
 ու միւսը ստրին կողմէն: Եւ ա. 13
 նոք իրեն ըսին, Անիկ ինչու
 կու լար, բաւ անոնք. Անոր հա-

մար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն
 վերցուցին, ու չեմ գիտեր ուր
 գրին անիկայ: Աս որ ըսաւ, ետին 14
 դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ

կայներ էր, ու չէր գիտեր թէ
 Յիսուսն է: Յիսուս անոր բաւ. 15
 Անիկ՝ ինչու կու լար, ո՞վ կը

փնտռէս: Ինքը կարծեւով թէ 16
 անիկայ պարտիզանն է, ըսաւ
 անոր, Տէր՝ թէ որ դուն վերցու-

ցիր անիկայ, ըսէ ինծի՝ ուր գը-
 րիր ան, որ ես անիկայ առնեմ:

Յիսուս բաւ անոր, Մարիամ, 16
 ան ալ դարձաւ ու Եւրայեցիներէն
 անոր ըսաւ, Ռաբբունի. որ

Վարդապետ ըսել է: Յիսուս ը. 17
 սաւ անոր, Ինծի մի գպշիր, ին-

չու որ գեռ Հօրս քովը ելած
 չեմ, հապա գնա՞ եղբայրներուն,

և ըսէ անոնց, Ես կ'ըմէ իմ
 Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը,
 և իմ Մատաւոյս քովը ու ձեր
 Մատաւոյն քովը, Մարիամ Մագ- 18
 դաղենացին եկաւ՝ ու աշակերտ-
 ներուն պատմեց թէ ինքը Տէրը

տեսաւ, և թէ անիկայ աս բա-
նէրը իրեն զրուցեց:

19 Եւ նոյն օրը մէկշաբթի իրի-
կանը՝ աշակերտներուն ժող-
վումը տեղին դռները գոց ը-
լալով՝ նրէաներէն վախնալուն
համար, Յիսուս եկաւ՝ և անոնց
մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ ա-
նոնց. խաղաղութիւն ձեզի:

20 Եւ աս ըսելով՝ իր ձեռքերը ու-
կողք ցուցուց անոնց. աշակերտ-
ներն ալ սարսափացան՝ երբոր Տէ-

21 րը տեսան: Եւ Յիսուս նորէն
ըսաւ անոնց. խաղաղութիւն ձե-
զի. ինչպէս որ իմ հայրս զիս
խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ:

22 Եւ աս ըսելով՝ անոնց վրայ փշեց,
ու ըսաւ անոնց. Առէք հոգին

23 Սուրբը. Որոնց որ մեղքերը թո-
ղուք, թողումա՞ծ ըլլայ անոնց, և
որոնց որ մեղքերը ետ բռնէք,
բռնումա՞ծ ըլլայ:

24 Բայց թափմաս տառուերիւ-
քէն մէկը՝ Երկուորեակ ըսուա-
ծը անոնց հետը չէր՝ երբոր Յի-

25 սուս եկաւ: Ուստի միւս աշա-
կերտները կ'ըսէին անոր՝ թէ Տէ-
րը տեսներ, ան ալ ըսաւ ա-

նոնց. թէ որ իր ձեռքերուն վը-
րայ բեւեռներուն նշանը չտես-
նեմ, ու մասս բեւեռներուն տե-
ղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր
կողք չխօթեմ, չեմ հաւատար:

26 Եւ ութը օրէն ետե դար-
ձեալ աշակերտները ներսն էին,
Թափմասն ալ անոնց հետ, եկաւ
Յիսուս՝ դռները գոց ըլլալով,
ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ և
ըսաւ. խաղաղութիւն ձեզի:

27 Ետքը ըսաւ Թափմասին. Մատգ-
հոս բեր, և նոյն իմ ձեռքերս,
ու բերքու ձեռքդ՝ և իմ կողմ
խօթէ, ու մի ըլլա՞ց անհաւատ:

28 Հապա հաւատացեալ: Եւ Թափ-
մաս պատասխան տուաւ, ու ը-
սաւ անոր. իմ Տէրս և իմ Աս-

29 տուածս: Յիսուս ըսաւ անոր.
Որովհետեւ դուն զիս տեսար,
հաւատացիր, երանի՜ անոնց որ
տեսած չեն՝ ու կը հաւատան:

30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նը-

շաններ ալ ըրաւ իր աշակերտ-
ներուն առջին, որ աս գրքիս
մէջգրուած չեն. Բայց ասոնք 31
գրուեցան, որ հաւատաք թէ
Յիսուսը Քրիստոսն է՝ Աստու-
ծոյ Որդին. և որ հաւատալով
կեանք ունենաք անոր անունովը:

ԳԼ. ԽԱ

Արեւ ետե Յիսուս նորէն ինք 1
զինքը իր աշակերտներուն յայտ-
նեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը.

և ասանկ յայտնեց: Մէկտեղ էին 2
Սիմոն Պետրոս, ու Թափմաս՝ Եւ-

կուորեակ ըսուածը, և Նաթա-
նայէ՛լ որ Գալիլեայի Կանայ քա-

ղաւէն էր, ու Զեբեդեոսի որդի-
քը՝ և աշակերտներէն ուրիշ եր-

կուք ալ: Սիմոն Պետրոս ըսաւ 3
անոնց. Ես ձուկ որսալու կ'եր-

թամ, ըսին անոր. Ենք ալ կ'ու-
զանք քեզի հետ, ելան և շուռ

մը նստը մօտս, ու ան զիշերը
բան մը չբռնեցին: Ու երբոր ալ 4

առտու եղաւ, Յիսուս ծովուն
եզերքը կայներ էր, բայց աշա-

կերտները չճանչցան թէ Յիսուսն
է: Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց. 5

Տղաք՝ ուսե՛լու բան մը ունիք.
պատասխան տալին իրեն. Ո՛հ:

Եւ ըսաւ անոնց. Ուսկանը նա 6
ւին ալ կողմը ձգեցէք՝ ու սի-

տի գանէք. ուստի ձգեցին, և
ձուկերուն շատութենէն ալ չէ-

ին կրնար զանիկայ քաշել: Ան 7
առեւը՝ ան աշակերտը՝ որն որ

Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրո-
սին. Անիկայ Տէրն է. Իսկ Սի-

մոն Պետրոս երբոր լսեց թէ
Տէրն է, վերաբրուե՛լ վրան ա-
ռաւ, ինչու որ մեղի էր, ու ծռ-
վը նետուեցաւ: Եւ միւս աշա- 8
կերտները նաւակովը եկան. (ինչ
չու որ ցամաքէն հեռու չէին,
միայն թէ երկու հարիւր կան-
գոսին չափ.) և ուսկանը ձու-
կերովը կը քաշէին: Ու երբոր 9
ցամաքը ելան, հոն տեղը վա-

ռած կրակ տեսան, ու վրան
ձուկ գրուած, և հաց: Յիսուս 10
ըսաւ անոնց. Բերէք աս ձուկէ.

- րէն որ դուք հիմա բռնեցիք :
- 11 Սիմոն Պետրոս նաեւ մտաւ , և ուսականք ցամայեց քաշեց՝ հալիւր յիսուսուիրէք խոշոր ձուկերով լեցան . և այնչափ բան կար , ու չարտաւեցաւ ուսականք :
- 12 Նր : Յիսուս ըսաւ անոնց . Եկէք ձաշ ըրէք . ու աշակերտներէն մէկն ալ չէր համարձակեր անոր հարցընելու : Թէ Դուն ո՞վ էս , ինչու որ գիտէին թէ Տէրն է :
- 13 Ան ասեմը Յիսուս եկաւ , ու առաւ հացը և անոնց տուաւ ,
- 14 նոյնպէս ալ ձուկը : Աս երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երեցաւ՝ մեռելնէն րէն յարութիւն առնելէն ետեւ :
- 15 Ու երբոր ձաշ ըրին , Յիսուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին , Սիմոն Յովնանին որդիս , զիս առնեցմէ աւելի կը սիրես . անիկայ ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր . Արածէ՛ իմ գառնակներս : Նորէն երկրորդ անգամ ըսաւ անոր . Սիմոն՝ Յովնանին որդիս , զիս կը սիրես . ըսաւ անոր . Այո՛ Տէր , դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր . Արածէ՛ իմ ոչխարներս :
- 17 Ըսաւ անոր երրորդ անգամ . Սիմոն՝ Յովնանին որդիս , զիս կը սիրես . Պետրոս արամեցաւ որ իրէք անգամ իրեն ըսաւ՝ Թէ Զիս կը սիրես . և ըսաւ անոր . Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես , դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ , ըսաւ անոր Յիսուս . Արա՛
- 18 ծէ՛ իմ ոչխարներս : Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի , որ երբ դուն պատանի էիր , ինքիբմէդ

գօտի կը կապէիր , ու կ'երթայիր ուր որ ուզէիր . բայց երբոր ձերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բռնես , և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ , ու պիտի ասնի ուր որ ձեռ ուզէր : Աս բանը ըսաւ , ցուցընելով թէ անիկայ ինչ մահով պիտի փառաւորէ զԱստուած . ու երբոր աս զրուցեց , ըսաւ անոր . Եկա՛ր իմ ետեւս : Եւ Պետրոս դարձաւ , ու տեսաւ ան աշակերտը՝ որն որ Յիսուս կը սիրէր , որ ետեւէն կ'երթար , (որ նաեւ ընթրիքին ատենը անոր կուրծքին վրայ ինկեր՝ և րոտէր էր , Տէր՝ ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ :) Պետրոս անիկայ տեսնելով , ըսաւ Յիսուսին . Տէր՝ հապա տա՛նիկայ ի՞նչ պիտի ըլլայ : Յիսուս ըսաւ անոր . Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգի է . դուն իմ ետեւս եկաւ : Ալ աս խօսքը լաւ եղբայրներուն մէջ , թէ ան աշակերտը պիտի չմեռնի . ստիպոյն Յիսուս չըսաւ անոր՝ Թէ պիտի չմեռնի , հապա թէ որ ես ուզեմ՝ որ ատիկայ կենայ մինչև որ ես գամ , քու ի՞նչ հոգի է :

Ատիկայ ան աշակերտն է , որ կը վրայէ աս բաներուս համար , որ գրեց ալ աս բաները . ու գիտենք որ անոր վրայութիւնը ճշմարիտ է : Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան , որ Յիսուս ըրաւ , որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլլա , յին , կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չըլլար պարունակելու ան գիրքերը որ գրուած ըլլալին :

Գ Ո Ր Ծ Ք

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ԱՌՁԻ պատմութիւնը որ բրինձի
 անձի թէպէտ, ան ամէն բանե-
 րուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ ը-
2 նել և սորվեցնել, Մինչև ան
 օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով
 պատուէր սուսաւ իր ընտրած
 առաքեալներուն, ու համբար-
3 ձաւ. Որ անոնց ինքզինքը ցու-
 ցուց ինքեան իր շարժարանը-
 ներէն ետև՝ շատ ապացոյցներով,
 քառասուն օրուան մէջ անոնց ե-
 լունալով, ու Աստուծոյ թագա-
4ւորութեանը վրայ խօսելով: Եւ
 անոնց հետ մէկտեղ գտնուած
 ատենը՝ կ'ապսպրէր անոնց որ
 Երուսաղէմէն չհեռանան, հա-
 պա պահեն Հօրը խառնակընթիւն,
5 որ ան ինծմէ լռեցիք ի՛շխեր: Ինչ-
 չու որ իրաւ Յովնանէս լնով
 մկրտեց, բայց դուք ասկէ շատ
 օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով
6 պիտի մկրտուիք: Անոնք ալ մէկ-
 տեղ գալով կը հարցրնէին իրեն՝
 ու կ'ընէին. Տէր՝ խորայն թա-
 գաւորութիւնը աս ժամանակին
 մէջ նորէն պիտի հաստատու-
7 եւ ըստ անոնց. Չեղի չվերա-
 բերիր ժամերը և ժամանակները
 դիմալը, որն որ Հայրը իր իշ-
8խանութեանը մէջ դրաւ, բայց
 Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած
 ատենը զօրութիւն պիտի առնէք,
 ու ինծի համար վրաներ պիտի
 բլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր
 Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ՝
9 ու մինչև երկրի ծայրերը: Եւ աս
 բաները որ ըսաւ, երբոր անոնք
 կը նայէին, համբարձաւ, և ամպ
 մը զանկիւայ անոնց աչքէն բռնեց:
10 Ու քանի որ աչքերնին անկած
 դէպ ի երկինքը կը նայէին անոր

երթալուն վրայ, ահա երկու
 մարդ իրենց քովը կայնեցան ձեր
 մակ հանդերձնելով, Որոնք նաև **11**
 բոլին. Ո՛վ Գալիլէացի մարդիկ՝
 ինչու կայներ դէպ ի երկինքը կը
 նայիք, աս Յիսուսը որ ձեզմէ
 երկինքը համբարձաւ, ասանկ
 պիտի գոյ՝ ինչպէս որ տեսաք ա-
 նոր երկինք երթալը: Ան ատենը **12**
 Երուսաղէմ գարձան Չիթենեաց
 ըսուած լեռնէն, որ շաբաթ օ-
 րուան ճամբու չափ մօտ է Երու-
 սաղէմին: Ու երբոր քաղաքը մը **13**
 տան, ելան վերնատունը, ուր որ
 կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս,
 Յովնանէս և Անգբէաս, Փիլիպ-
 պոս և Թովմաս, Բարթոլոմէոս
 և Մատթէոս, Յակոբոս Ալիէոս
 սեան ու Սիմոն Կաթանձայրը՝ և
 Յուդա Յակոբեան: Արտիք ամէ **14**
 նը միաբանութեամբ միշտ աղօթք
 ու աղաչանք կ'ընէին կնիկներուն
 հետ, և Յիսուսի մօրը Մարիամին
 ու անոր եղբայրներուն հետ մէկ-
 տեղ:

Եւ ան օրերը ելաւ Պետրոս **15**
 աշակերտներուն մէջը, (որ որ
 հարիւր քսան հոգիի չափ ժող-
 վուած բաղնութիւն կար,) ու
 ըսաւ. Մարդիկ եղբայրներ՝ **16**
 պէտք էր որ կատարուէր աս գը-
 րուածը, որն որ առաջուց Հոգին
 Սուրբ Գաւթիթին բերնովը ըսաւ
 Յուդային համար՝ որ Յիսուսը
 բռնողներուն առաջնորդ եղաւ.
 Ինչու որ անիկայ մեզի հետ էր **17**
 մեր համբանքին մէջ, և աս պաշ-
 տօնէն ան ալ բաժին ունէր:
 Արիկայ անիրաւութեան վարձ **18**
 քով ազարակ մը ստացաւ, ու
 գլխիվար իյնալով՝ մէջտեղէն ձեղ-
 քուեցաւ, և իր ամէն փորձիքը
 դուրս թափեցաւ: Ու աս բանը **19**

Երբուսաղէմ բնակողներուն ամե-
նուն յայտնի եղաւ . մինչեւ որ
իրենց լեզուովն ան ագարակին
անուիր Արեղդամա դրուեցաւ ,
20 պարիքն՝ Արեան ագարակ : Ինչու
որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած
է թէ , Անոր բնակարանը աւե-
րակ ըլլայ , ու անոր մէջը բնակող
մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ու-
21 ըիշը առնէ : Ուրեմն պէտք է որ
առ մարդիկներէն որ մեր հետք
եղան ան բարձր առեւեր , որ Տէր
Յիսուս մէջընին մտաւ ու ելաւ ,
22 Յովնանէսին մկրտութենէն սկը-
սած՝ մինչեւ ան օրը որ մեզմէ
համբարձաւ , տանջմէ մէկը մեզի
հետ վկայ ըլլայ անոր յարու-
23 թեանը : Եւ երկու հոգի կայնե-
ցուցին , Յովսէփը որ Բարսաբայ
կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մա-
կանուանեցաւ , ու Մատթիան .
24 Եւ աղօթք բնեւոր՝ րոնն . Գուն՝
ով Տէր , որ ամենուն սիրտը գի-
տես , առ երկուքէս մէկը՝ որն որ
25 ընտրեցիր , մը լէ յայտնէ . Որ առ
պաշտօնիս և առաքելութեանս
վիճակը առնէ , որ անկէ Յուդան
26 ինկաւ իր տեղը երթար : Եւ
անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու
վիճակը Մատթիային եղաւ . և
անիկայ տաճարմէկ առաքելոց
հետ սեպուեցաւ :

ԳԼ. Բ

1 Եւ Պենտէկոստէին օրը հաս-
նելուն՝ ամենքն ալ միաբան մէկ
2 տեղ էին : Ու յանկարծակի եր-
կինքէն ձայն մը եղաւ՝ սաստիս-
շուհչ հովի մը ձայնէն պէս , և
բարձր տունը լեցուց՝ ուր որ նըս-
3 տեր էին : Եւ բաժնուած լեզու-
ներ երևցան իրենց՝ որպէս թէ
կրակէ , ու ամէն մէկուն վրայ
4 նստաւ : Եւ ամենքն ալ հոգեով
Սրբով լեցուեցան , ու սկսան ու-
րիշ լեզուներով խօսիլ , ինտոր
որ հոգին իրենց խօսիլ կու տար :
5 Ու Երբուսաղէմի մէջ բնակած
Հրէաներ կային՝ տոտուածաձախ
մարդիկ երկինքին տակը եղած
6 բոլոր ազգերէն թողնուած : Ու
երբոր առ ձայնը եղաւ , բազ-
մաթիւնը մէկտեղ եկաւ ու իր-
ւովեցաւ . ինչու որ կը լսէին որ
անոնք իրենց ամէն մէկուն լե-
զուովը կը խօսէին : Ամենքն ալ
7 կը պանծանային ու կը դարմանա-
յին և իրարմ կ'ըսէին . Չէ որ
անո՛ւ տանը ամէնն ալ որ կը խօ-
սին , Գալիլեացի են . Եւ ի՞նչ
8 պէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ
լեզուովը՝ որ անոր մէջը ծնած
ենք . Պարթևք և Մարք ու Եղա ,
9 մոցիր , և անոնք որ կը բնակին
Միջագետի մէջ , և Հրէաստանի
ու Կապադովկիայի մէջ , Գոստոսի
10 ու Ասիայի մէջ , Փառագիայի և
Պամփիլիայի մէջ , Եգիպտոսի
մէջ , և Կիւրենէի մօտ իրեհա-
ցուց կողմերուն մէջ , նաեւ Հը-
ուովմոյցի պանդուխտներ , թէ
11 Հրէաներ և թէ նորահաւատ
ներ , Կրեացիներ և Արաբացի-
ներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր
լեզուներով կը խօսին Մտաւծոյ
մեծամեծ բաները : Կը պանծա-
12 նային ամէնքն ալ ու տարակու-
սած իրարմ կ'ըսէին . Ի՞նչ պի-
տի ըլլայ առ : Ոմանք ալ ծաղը
13 ընեւով կ'ըսէին , Թէ Անոնք նոր
գինիով լեցուեր են :

Բայց Պետրոս եղաւ տաճար .
14 մէկին հետ մէկտեղ , ձայնը վեր-
ցուց՝ ու խօսեցաւ անոնց , Ով
Հրէայ մարդիկ՝ և դուք ամենքդ
որ Երբուսաղէմ կը բնակիք , առ
ձեզի յայտնի ըլլայ , ու ոկանջ
15 դրէք իմ խօսքերուս : Քանզի ձե-
թէ ասոնք գինուցած են , ինչ
պէս որ դուք կը կարծէք . ինչու
որ դէ՞ օրուան երրորդ Ժամն է .
Հապա առիկայ ան է , որ Յովէլ
16 մարգարէին ձեռքովը ըսուեցաւ ,
Եւ պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը
17 կ'ըսէ Մտաւծ , իմ Հոգիէս ա-
մէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ ,
ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները
պիտի մարգարէանան , ու ձեր է-
րիտաւարդները տեսիլքներ պիտի
տեսնեն , և ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն . Եւ իմ ծառանն .
18 րուս վրայ ու իմ ազախներէն բոլոս

վրայ ալ՝ ան օրերը իմ Հոգիէս
 պիտի թափեմ, և պիտի մար-
 19 գարէանան: Ու վերը երկինքը
 հրաշքներ պիտի ցուցնեն, ու
 վարը երկիրը նշաններ, արիւն
 ու կրակ և ծուխի մառախուղ,
 20 Արեւը՝ խաւարի պիտի դառնայ,
 և լուսինը արիւնի, դեռ Տէրոջ
 21 մեծ ու երևելի օրը չեկած: Եւ
 պիտի ըլլայ որ՝ ամէն ալ որ Տէ-
 22 րոջ անունը կանչէ, պիտի փրկ-
 ւորէ: Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝
 լսեցէք աս խօսքերը. Յիսուս Նա-
 զովթեցին՝ Աստուծոյ ձեզի ցուց-
 ուած մարդ մը զօրութիւննե-
 րով ու հրաշքներով և նշաննե-
 րով, որ Աստուծոյ անոր ձեռքովը
 23 ըրաւ ձեր մէջը, ինտոր որ դուք
 ալ գիտէք. Անիկայ Աստուծոյ
 որդած խորհրդովը և կանխագի-
 տութեամբը սահմանուած ըլլա-
 ւով՝ առիթ և անօրէններու ձեռ-
 քով փայտի վրայ գամուով սպան-
 24 նեցիք: Որն որ Աստուծոյ յարուց-
 մանուան ցաւերը քակելով՝ քան-
 ղի հնար չէր որ ինքը անկէ բըւ-
 25 նալի: Ինչու որ Դաւիթ անոր
 համար կ'ըսէ. Աւա՛ղ, ամէն
 ատեն Տէրը կը տեսնէ իմ առ-
 ջիս. քանզի իմ աջ կողմն է, որ
 26 չտատնիմ. Անոր համար ուրախ
 եղաւ իմ ոխոս, ու իմ լեզուս
 ցնծաց, նաև իմ մարմինս ալ
 27 յուսով պիտի հանդստանայ: Վա-
 սնն զի իմ անձս դժօրեքին մէջը
 պիտի չթողուս, ու քու Սուրբիդ
 ալ ապականութիւն տեսնել պի-
 28 տի չտա: Կենաց ճամբաները
 ինձի ճանչցուցիր, քու երեսփո-
 ուրակութիւնովը զիս պիտի լե-
 29 ցնեն: Մարդիկ եղբայրներ՝ ար-
 Ժան է համարձակ զուցէ ձեզի
 Դաւիթ նահապետին համար, թէ
 մեռաւ ու թաղուեցաւ, և անոր
 40 գերեզմանը մինչև աս օրս մեր
 30 մէջն է: Արդ՝ որովհետեւ անիկայ
 մարդարէ էր, և գիտէր, թէ
 Աստուծոյ հաստատ երդումը
 ըրաւ իրեն, թէ իր երկիւմանցը
 պտուղէն մարմնոյ կողմանէ Քրիս-
 տոսը պիտի յարուցանէ որ իր

աթոռը նստի. Ինքը կանխատե- 31
 րութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի
 յարութեանը համար, թէ անոր
 հոգին դժօրեքը չթողուեցաւ, և
 անոր մարմինը ապականութիւն
 չտեսաւ: Աս Յիսուսը Աստուծոյ 32
 յարուց, որուն մէջք ամէնքս ալ
 վրայ ենք: Ուստի Աստուծոյ աջ 33
 ձեռքովը բարձրանալով, ու Հո-
 գեոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօր
 մէն առնելով՝ տարածեց ասիկայ,
 որ դուք հիմա կը տեսնէք և կը
 34 լսէք: Ինչու որ Դաւիթ երկինքը
 չեղաւ, բայց ինքը կ'ըսէ. Տէրը
 իմ Տէրօջս ըսաւ. Նստէ՛ իմ աջ
 կողմս, Մինչև որ քու թշնամի 35
 ներք ոտքերուդ պատուանդան
 դնեմ: Ուստի բոլոր Իսրայէլի 36
 տունը ճշմարտապէս թող գիտ-
 նայ, որ Աստուծոյ անիկայ Տէր
 ալ ըրաւ՝ Օձեալ ալ, ան Յի-
 սուսը՝ որ դուք խաչեցիք:

Ու աս որ լսեցին՝ սրտեր 37
 նին կսկծաց, և ըսին Պետրո-
 սին ու միւս առաքեալներուն.
 Մարդիկ եղբայրներ՝ ինչ ընենք: 38
 Եւ Պետրոս ըսաւ անոնց. Ապաշ
 խորեցէք, ու ձեզմէ ամէն մէկը
 թող միտուի Յիսուս Քրիստոսի
 անունովը՝ մեզոյ թողութեան
 համար, և Հոգեոյն Սրբոյ պար- 39
 գեւը պիտի ընդունիք: Ինչու որ
 խոստմունքը ձեզի է՝ ու ձեր որդ- 40
 ւոցը, և ամէն հեռու եղողնե-
 րուն՝ որոնք որ մեր Տէր Աստուծոյ
 ձը պիտի կանչէ: Եւ ուրիշ շատ 41
 խօսքերով վկայութիւն կու տար,
 ու կը յորդորէր անոնք՝ և կ'ըսէր.
 Աս ծուած ազգէն ինքզինքնիդ ա- 42
 զատեցէք: Եւ անոնք որ սրտանց 43
 ընդունեցին անոր խօսքերը, միւր-
 տուեցան. ու ան օրը իրենց հա-
 44 զար հոգիի շափ տուեցան: Եւ
 միշտ առաքելոց վարդապետու-
 թեանք ետեւէ էին, ու միաբա-
 նութեանը, և հաց կտրելուն,
 ու աղօթքներուն:

Եւ ամէն մարդու վրայ վախ 45
 ինկաւ, և առաքելոյ ձեռքովը
 շատ հրաշքներ ու նշաններ կը
 գործուէին: Եւ բոլոր հաւատաւ 46

յեպնեւրը մէկտեղ էին, և ամէն
 45 բաներնին հասարակաց էր: Ու
 ստացուածքնին և ունեցած բա-
 ներնին կը ծախէին, և անոնց
 46 Բէ ամէն օր միաբանութեամբ
 տաճարը երթալու ետեւէ էին,
 և տուներնին հաց կը կտրէին, և
 կերակուրնին կ'ուտէին ուրա-
 47 խութեամբ և միամտութեամբ
 սրտի: Ատուած կ'օրհնէին, և
 բոլոր ժողովուրդին առջև ալ
 շնորհք կը դնէին: Եւ Տէրը օրէ
 օր փրկեալածները կ'աւելցընէր
 եկեղեցիին:

ԳԼ. Գ

1 Արդ՝ Պետրոս ու Յովհաննէս
 իններորդ ժամու աղօթքին ա-
 տենը մէկտեղ տաճարը կ'ելէին:
 2 Եւ իր մօրը սրովայնէն կաղ
 ծնած մօրդ մը կը բերուէր, որ
 յանկիաց ամէն օր տաճարին Գե-
 ղեցիկ կուտած դրանը քով կը
 դնէին, որ տաճարը մանուկնե-
 3 ողորմութիւն խնդրէ: Արիկաց
 տեսնելով Պետրոսը և Յովհան-
 նէսը՝ որ տաճարը մանկու վրայ
 էին, կ'աղաչէր որ ողորմութիւն
 4 առնէ: Իսկ Պետրոս Յովհաննէ-
 սին հետ մէկտեղ անոր նայեցաւ՝
 5 ու ըսաւ. «Մեղի նայէ: Ան ալ
 դէպ ՚ի անոնց դարձաւ, և կը
 յուսար անոնցմէ բան մը առ-
 6 նել: Եւ Պետրոս ըսաւ. «Արծաթ
 ու ոսկի չունիմ, հապա ինչ որ
 ունիմ՝ ան քեզի կու տամ: Նա-
 7 զովքեցի Յիսուս Քրիստոսին ա-
 նունովը ելիր ու քալէ: Եւ անոր
 աջ ձեռքն բռնեց՝ վերցոյց դա-
 8 ղիկաց, և իսկոյն անոր ոտքին
 թաթերը ու կոճերը զօրացան:
 9 Եւ վեր ցալթիկ ելավ կայնեցաւ,
 և կը քալէր և անոնց հետ տա-
 10 ճարը մտաւ, քալելով՝ ու ցալթ-
 կելով՝ և զԱտուած օրհնելով:
 11 Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ ա-
 նիկաց, որ կը քալէր ու կ'օրհնէր
 12 զԱտուած: Եւ կը ճանշնային
 թէ անկիաց էր, որ ողորմութեան

համար տաճարին Գեղեցիկ ին-
 շա՛ճ դրանը քով կը նստէր, և
 զարմանքով ու ապշութեամբ լե-
 ցուեցան անոր եղած բանին հա-
 մար:

Եւ քանի որ անկիաց Պետրոսին 11
 ու Յովհաննէսին յարեր էր, բո-
 լոր ժողովուրդը զարմացած մէկ-
 տեղ վաղեցին անոնց քովը ան-
 սրա՛հ որ Սղոմոնիկը կ'ըսուէր:
 Ան տեսնելով Պետրոս, պատահ 12
 խան տուաւ ժողովուրդին. Ով
 խորայեղացի մարդիկ ինչու զար-
 մացեր էք մօր վրայ, կամ ինչու
 աչքերնիդ անկած մեղի կը նայիք,
 որպէս թէ մենք մեր զօրութեամբ 13
 բը կամ բարեպաշտութեամբը
 ատոր քալել տուած ըլլանք:
 Արքահովնիս ու Իսահակին և Յա- 13
 կոբին Ատուածը մեր հայրերուն
 Ատուածը փառաւորեց իր՝ Որ-
 դին Յիսուսը, որն որ դուք մտա- 14
 նեցիք, և ուրացաք Պիղատոսին
 առջևը՝ երբոր ինքը վճռեց որ
 արձակէ: Բայց դուք ան Սուրբը 14
 և Արդար ուրացաք, և խնդրե-
 ցիք որ մարդաստան մօրդ մը ձե-
 ղի շնորհուի: Եւ ինչաց Առաջ 15
 նորդը սպաննեցիք, որ զանկիաց
 Ատուած մեռելներէն յարուց,
 որուն մեք վրայ ենք: Եւ անոր 16
 անուանը հաւատքով, անոր ա-
 նունը հաստատեց անկիաց՝ որն որ
 դուք կը տեսնէք ու դիտէք, և
 ան հաւատքը որ ունով է՝ առա- 17
 ուղմութիւնը ատոր տուաւ ձեր
 ամենուն առջևը: Եւ հիմա եղ- 17
 բայքներ՝ զիտեմ որ չգիտնալով
 ըրիք, ինտոր որ ձեր իշխաններն
 ալ: Բայց Ատուած՝ ինչ որ ա- 18
 ուղուց իր բոլոր մարդարեւե-
 րուն բերնովը յայտներ էր Քրիս-
 տոսի չորհարուելուն վրայով,
 այսպէս կատարեց: Ուստի ապաշ 19
 խարեցէք՝ ու դարձի եկէք, որ
 մեղքերնիդ ջնջուի: Երպէս զի 20
 սիտիանաց ժամանակները զան
 Տէրովը երեսէն, և առաջուց
 ձեզի համար սահմանուած Յի- 21
 սուս Քրիստոսը խրկէ: Որ զա-
 նիկաց պէտք է որ երկինքը ընդ ա-

- նի մինչև ան ատենները՝ որ ամէն բաները կարգադրուին, որոնց համար Աստուած սիրողէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բեր-
- 22 նովը խօսած է: Սոսիս Դէր հայրերուն ըսաւ թէ՝ Չէր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի, անոր մօտիկ ըլլէք՝ ամէն ինչ
- 23 որ ձեզի խօսի: Եւ պիտի ըլլայ թէ ամէն ով որ ան մարգարէին մօտիկ չընէ, Ժողովուրդին մէջէն
- 24 պիտի կորսուի: Բէ բոլոր մարգարէները՝ որ Սամուէլէն ի վեր խօսեցան, աս օրերուս համար
- 25 ալ իմացուցին: Դուք էք ան մարգարէներուն որդիքը՝ և ան ուխտին, որ Աստուած մեր հայրերուն հետ ըրաւ, ու ըսաւ Աբրա համին, Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը:
- 26 Աստուած իր Որդին յառաջանելով առաջ ձեզի խրկեց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ, ամէն մէկէնիդ ձեր շարութիւններէն դարձնելով:

ԳԼ. Դ

- 1 Ու երբոր անոնք Ժողովուրդին կը խօսէին, քահանաները ու տաճարին իշխանը՝ և սագու կեցիները անոնց վրայ հասան,
- 2 Դժուարելով՝ որ անոնք Ժողովուրդին կը սորվեցնէին, և Յիսուսի միջոցով մեռելներէն յառութիւն առնելը կը քարոզէին:
- 3 Բէ ձեռք զարկին անոնց, և բան որ զբնիկ զանա մինչև հետեւեալ օրը, ինչու որ ալ իրիկուն էր:
- 4 Բայց ան խօսքը լողներէն շատերը հաւատացին, ու մարդոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ:
- 5 Բէ եղաւ որ հետեւեալ օրը մէկտեղ Ժողովուրդան անոնց իշխանները և ձերերը ու դպիրները
- 6 Երուսաղէմի մէջ, Նաե Աննա քահանայապետը՝ ու կաշիափան և Յովհաննէսը՝ ու Աղէքսանդրոսը, և ան ամէնը որ
- 7 քահանայապետի ցեղէ էին, Եւ զանոնք մէջտեղը կայեցուցած,

կը հարցնէին. Ի՞նչ զօրութիւնով կամ ի՞նչ անուամբ ըրիք դուք աս բանը: Ան ատենը Պետ 8 ըստ Հոգւով Սրբով լեցուած՝ ըսաւ անոնց. Ով Ժողովուրդին իշխանները և Խորայէլի ձերերը, թէ որ մենք այսօր տկար մարդու մը եղած բարիքին համար կը քննուիք, թէ ի՞նչ միջոցով անիկայ բժշկուեցաւ, Յայտնի ըէ 10 լայ ձեզի ամէնքնուդ, ու բոլոր Խորայէլի Ժողովուրդին, որ Նազալեցի Յիսուս Քրիստոսի անունով՝ որն որ դուք խաչեցիք, և որն որ Աստուած մեռելներէն յարուց, ահա՛ անով ստիկայ ձեր առջևը բժշկուած կեցեր է: Անիկայ է ան քարը ձեզմէ շինող 11 ներքեղ անարգուած, որ անկիւնի գլուխ եղաւ. Եւ ուրիշ մէկով մը փրկութիւն չկայ. ինչու որ անկէ ի զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ տրուած, որ անով կարող ըլլանք փրկուելու: Իսկ անոնք Պետրոս 13 սին ու Յովհաննէսին համարձակութեանը նայելով, և հասկը նայով որ տգէտ ու սուանց ուսման մարդիկ են, կը զարմանային. և իմացան որ անոնք Յիսուսին հետ էին. Բէ ան բժշկուած մարդը տեսնելով՝ որ անոնց հետ կայներ էր, չէին կրնար անոնց գէժ բան մը խօսիլ:

Եւ հրամայելով անոնց՝ որ ատեն 15 նէն դուրս ելնէն, իրարու հետ խորհուրդ ըրին, Եւ ըոին. Ի՞նչ ընենք աս մարդոցը, ինչու որ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է թէ ասոնց ձեռքովը երեւելի հրաշք մը եղաւ, ու մենք չենք կրնար ուրանալ:

Սիւայն 17 թէ Ժողովուրդին մէջը ալ աւելի շտապածուելաւ համար՝ սաստիկ սպառնալով ընելք անոնց, որ ան անունով մէյմին ալ չըլլայ որ մարդու բան խօսին: Եւ զանոնք 18 կանչելով պատուիրեցին անոնց՝ որ ամենեւին չխօսին և չսորվեցնեն Յիսուսի անունովը: Բայց Պետ 19 ըստ ու Յովհաննէս պատասխան

առին անանց՝ ու ըսին . Թէ որ
Աստուծոյ առջև ուղիղ է որ
Աստուծոյ առջև ձեռք մտնի ը-
20 ներ , գնալ գտնեցէք : Ասան
զի մենք ան որ տեսանք ու ըտ-
21 ջինք , չենք կրնար չխօսիլ : Իսկ
անանք նորէն սարաւնալիք ընելէն
ետեւ արձակեցին զանանք , բան
մը չգտնելով թէ ինչպէս պատ-
ժեն զանանք ժողովաւոյն հա-
մար , ինչու որ ամենքն ալ զՎա-
ստուծ կը փառաւորէին եղած
22 բանին համար : Ասան զի ան
մարդը քառասուն տարեկանէն ա-
ւելի էր , որուն վրայ աս բժըշ-
կութեան հրաշքը եղաւ :
23 Եւ անիւ արձակուելով՝ իրենց
ներուն քովը եկան , ու պատմե-
ցին ինչ որ քահանայապետները
24 և ծերերը իրենց ըսին : Անանք
ալ երբոր ըտեցին , միաբանու-
թեամբ ձայնելովն Աստուծոյ
վերցուցին ըսելով . Ով Տէր ,
գու՛ն ես ան Աստուծոյ որ եր-
կինքը ու երկիրը և ծովը ու
բոլոր անանց մէջ եղածները ստեղ-
25 ծեցիր , Որ քու ծառայիդ Դա-
ւիթին բերնովը խօսեցար , Ին-
չու հեթանոսները խռովութիւն
բրին , ու ժողովաւոյնքն զա-
26 րապ բաներ մտածեցին . Երկրի
թագաւորները պատրաստ կայե-
ցան , և իշխանները մէկտեղ
ժողովուեցան Տերոյն դէմ՝ և ա-
27 նոր Օծեալին դէմ : Արդարեւ
աս քաղաքիս մէջ ժողովուեցան
քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին
վրայ՝ որն որ դուն օծեցիր , Հե-
րովդէսը՝ և Պանտայի Պիլատոսը
ազգերուն հետ՝ ու Իսրայէլի ժո-
28 ղովաւորներուն հետ , (Ինչ ինչ
որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ
սահմանեց առաջուց՝ որ ըլլայ :
29 Եւ հիմա ով Տէր՝ նայէ անանց
սարաւնալիքներուն , ու շնորհէ
քու ծառաներդ որ բոլոր հա-
մարձակութիւնով քու խօսքդ
30 խօսինք , Քու ձեռքդ երկընցը
ներով բժշկելու , և քու սուրբ
Որդւոյդ Յիսուսին անուանովը
նշաններ ու հրաշքներ ըլլալու :

Ու երբոր անանք ազօրք ըրին , 31
շարժեցաւ ան տեղը՝ ու որ ժող-
վաւած էին , և ամէնքը Հոգւով
Սրբով լեցուեցան , ու Աստուծոյ
խօսքը համարձակ կը խօսէին :
Եւ հաւատացեալներուն բազ 32
մաւթիւնը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի
ունէին , և անանցմէ մէկը չէր
բւեր իր ստացուածներէն մէկուն
համար՝ թէ իրն է , հապա իրենց
ամէն բաները հասարակաց կը սե-
պէին : Եւ մեծ զօրութիւնով 33
առաքեալները վկայութիւն կու-
տային Տէր Յիսուսին յարութեա-
լը , և անանց ամենուն վրայ մեծ
շնորհք կար : Ու անանց մէջ կարօ 34
տութիւն քաշող մը չկար , վասն
զի անանք որ ազարակներու կամ
տուներու տէր էին , կը ծախէին ,
և ծախուածներուն գիները կը
բերէին , Ու առաքելոց ոտքը կը 35
դնէին , և ամէն մէկուն իր կարօ
տութեանը նայելով կը բաժ-
նուէր : Եւ Յովէս՝ որ առա 36
քեաներէն Բարնաբաս մակա-
նուանեցաւ , (որ կը թարգմա-
նուի Մխիթարութեան սրգի ,)
Ղեառացի , ծննդեամբ Վիպլացի ,
Ագարակ մը ունէնալով՝ ծախեց , 37
ու ստակը բերաւ առաքելոց ոտ-
քը դրաւ :

ԳԼ Ե

Ի այց մէկ մարդ մը Անանիոս 1
անունով իր կնիկուն Մաքիբրային
հետ մէկտեղ տոացուածք մը ծա-
խեց , Եւ անոր գինէն խօրեց , 2
որ կնիկն ալ գիտէր , ու մէկ բա-
ժինը բերաւ առաքելոց ոտքը
դրաւ : Եւ Պետրոս ըսաւ . Անա 3
նիս ինչու Սասանեան քու սիրտդ
լեցուց , որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ
սուտ խօսիս , ու ազարակին գի-
նէն խօրես . 2^է որ քուկէ էր 4
ան քանի որ կեցեր էր , ու ծա-
խուած ալ քու իշխանութեանդ
տակն էր , առ ի՛նչ է՝ որ քու
սրտիդ մէջ աս բանը դրիր . չէ
թէ մարդոց սուտ խօսեցար , հա-
պա Աստուծոյ : Եւ Անանիոս 5
խօսքերը ըսելով՝ ինկաւ , ու հա

- գի տուաւ . և մեծ վախ ինկաւ
ամենուն վրայ՝ որ աս լսեցին :
- 6 Ու երիտասարդները երան , ու
պատանեցին անիկայ , և դուրս
- 7 հանելով թաղեցին : Ու երբոր
իրեք ժամու չափ վրան անցաւ ,
անոր կնիկը չգիտնալով ինչ որ
- 8 եղեր էր , ներս մտաւ . Եւ Պեա-
րասրաւ անոր . Ըսէ՛ ինձի , ոգա-
րակը այնչափ գնով ծախեցիք ,
ան ալ ըսաւ . Այո , այնչափ :
- 9 Ու Պետրոս ըսաւ անոր . Այո
ինչ է՝ որ դուք միաբանեցաք
Տէրովը Հսկին փորձելու . ահա՛
- 10 քու երիկդ թաղողներուն օտ-
քերը դրանք քովն էն , քեզ ալ
անոր օղորուն քովը ինկաւ , ու
- 11 հոգի տուաւ . և երիտասարդ-
ները ներս մանելով անիկայ մե-
ռած գտան , ու հանեցին իր էր .
- 12 կանր քովը թաղեցին : Եւ մեծ
վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղեցիին
վրայ՝ ու ամենուն վրայ՝ որ աս
բաները լսեցին :
- 13 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը
շատ նշաններ ու հրաշքներ կ'ը-
լային ժողովուրդին մէջ . և ամէ-
նը միաբանութեամբ Սաղմոնի
- 14 սրահին մէջն էին : Եւ ուրիշնե-
րէն մէկը չէր համարձակեր տ-
նանց յարելու . հասցաւ ժողովուր-
- 15 դը կը մեծարէր անոնք . Եւ Տէ-
րովը հաւատացողները ալ աւելի
կը շատնային , բազմութիւն երիկ
- 16 մարդոց ու կնիկներու . Անանկ
որ հիւանդները հրապարակները
կը հանէին , և պատգարակներով
ու մահիճներով կը գնէին , որ
- 17 Պետրոսին անցնելու ատենը՝ գո-
նէ անոր շուքը անոնց մէկուն
- 18 վրայ հասին : Ու շրջակայ քա-
ղաքներուն բազմութիւնը Երու-
սաղէմ կը ժողովուէր , հիւանդ-
ներ և պիղծ սգիներէ նեղու-
թիւն կրողներ բերելով , որոնք
ամէնն ալ կը բժշկուէին :
- 19 Ոտք ելաւ քահանայապետը՝
և բոլոր իր հետը եղբայրները , ու
բոնք սաղուկեցուց աղանդէն
- 20 էին՝ նախանձով լեցուած . Ու

առաքեալներուն ձեռք զարկին ,
և հասարակաց բանար դրին զա-
նոնք : Բայց Տէրովը հրեշտակը 19
գիշերով բանտին դռները բա-
ցաւ , ու դուրս հանելով զա-
նոնք՝ ըսաւ . Գացէ՛ք , և տաճա- 20
րին մէջը կայնելով՝ ժողովուրդին
խօսեցէք աս կենաց բոլոր խօս-
քերը : Ու երբոր աս լսեցին , աս 21
ճարը մօտն առաւանց , և կը
սարկեցնէին . իսկ քահանայա-
պետը եկաւ ու իր հետը եղբ-
այրները՝ ու մէկտեղ կանչեցին ժո-
ղովքը , ու Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ծերակայոր . և Տադէ խրի-
ցին բանար՝ որ զանոնք բերեն : 22
Ու երբոր սպասաւորները գացին ,
զանոնք բանտին մէջ չգտնելով՝
ես դարձան պատմեցին , Եւ ը- 23
սին թէ՛ Բանար ամէն զոռւշու-
թիւնով գոցուած գտանք , ու
պահապանները դռներուն առ-
ջը կայնած , բայց բանալով՝
ներսը մարդ չգտանք : Ու երբոր 24
Դժ քահանան , և տաճարին իշ-
խանք ու քահանայապետները
լսեցին աս խօսքերը , կը զարմա-
նային անոնց համար՝ թէ ինչ պի-
տի ըլլայ ան : Եւ մէկը եկաւ 25
պատմեց անոնց , թէ Ահա՛ ան
մարդիկը որ բանար դրին , տա-
ճարը կայնոր են՝ և ժողովուր-
դին կը սարկեցնեն : Ան ատե- 26
նը իշխանը սպասաւորներովը մէկ-
տեղ գնաց զանոնք բերաւ՝ ու
անոնց բռնութեան , քանդի ժո-
ղովուրդէն կը վախնային որ
չբարկածուին : Ու բերին զա- 27
նոնք ատենանք կայնեցուցին , և
քահանայապետը անոնց հարցուց՝
լսելով . Չէ որ ստատիկ պա- 28
տուիրեցինք ձեզի , որ աս անու-
նով շարկեցնէք . և ահա՛ Երու-
սաղէմը ձեր ուսմանքովը լեցու-
ցիք , և ան մարդուն արիւնք
կ'ուզէք մեր վրայ բերել :

29 Պատասխան տուաւ Պետրոս
և աւելի առաքեալները՝ ու ը-
սին . Առաւել լստածոյ հա-
ղանդիլ պէտք է՝ քան թէ մար-
դոց : Սեր հայրերուն Աստուա- 30

- ծը Յիսուսը յարուց, որն որ
 31 նեցիք: Անկիպ Աստուած իր
 աջ ձեռքովը Առաջնորդ ու փրկ-
 կիչ ընչապա բարձրացուց, իսրա-
 յէին ապաշխարութիւն և մե-
 32 ղաց թողութիւն տալու: Եւ մենք
 առ բաներուս համար անոր վկա-
 ներ ենք, ու Սուրբ Հոգին ալ
 որն որ Աստուած իրեն հնազանդ
 33 և եղզներուն տուաւ: Եւ անոնք
 առ լսելով՝ խիստ կատղեցան, ու
 կը խորհէին որ զանոնք մեռցը-
 նեն:
 34 Եւ առեանին մէջ փարիսեցի
 մը ստրի վրայ ելաւ՝ որուն ա-
 նունը Գամաղիէն էր, օրինաց
 վարդապետ մը՝ բարբ Ժողովուր-
 քին առջևը դատաւաւոր մէկը,
 ու հրաման ըրաւ որ առաքեալ-
 35 ները քիչ մը դուրս հանեն. Եւ
 ըսաւ անոնց, Ո՛վ Խորայեացի
 մարդիկ՝ դուք ձեզի զգուշացէք
 առ մարդոցը համար թէ ինչ
 36 պիտի ընէք. Բանդի առ օրերէս
 առաջ թեւագար ելաւ, իրեն հա-
 մար ըսելով՝ թէ Երեւելի մէկ
 մըն է, ու թուով չորս հարիւրի
 շափ մարդիկ իրեն յարեցան, որ
 ինքը սպաննուեցաւ, և ան ալ
 37 մենք որ իրեն հնազանդէր էին՝
 ցրուեցան, ու ոչինչ եղան: Ա-
 նոր ետեւէն Յուդա Գալիլեացին
 ելաւ աշխարհագիր եղած օրերը,
 և շատ Ժողովուրդ իր կողմը
 ձգեց, ինքն ալ կորսուեցաւ, և ան
 38 առեալ որ իրեն հնազանդէր էին՝
 կ'ըսեմ, Ըստ մարդոցմէ մեկի կէ-
 ցէք, ու թող առեք զանոնք, ինչ
 շուր եթէ առ խորհուրդ կամ
 39 գործը մարդոցմէ է, պիտի քա-
 կուի. Հապա թէ որ Աստուծո-
 մէ է, չէք կրնար ատիկայ քա-
 կել. չըլլայ թէ Աստուծոյ գէմ
 40 մարտնչող գանուիք: Եւ անոնք
 հաւանութիւն տուին անոր, ու
 առաքեալները կանչելով՝ ձեռե-
 ցին, և պատուիրելով որ ձեյմն
 41 սրձակեցին զանոնք: Անոնք ալ

Ժողովքին առջեւէն դացին, ու
 բախանալով որ Յէրոշէ անուանը
 համար արժանի եղան անարգուե-
 լու: Եւ ամէն օր տաճարը ու 42
 տուներուն մէջ չէին դադարեր
 սորվեցնելէն՝ ու Յիսուս Բրի-
 տոսը քարոզէին:

ԳԼ. Զ

Եւ ան օրերը աշակերտները 1
 որ շառցան, շէրքնացելոց կող-
 մէն տրտունջ մը եղաւ Եբրա-
 յեցոց գէմ, ինչու որ իրենց որ-
 բեարիները ամէն օրուան ողոր-
 ծաւէն մատակարարու եղան մէջ
 2 անաւս կ'ըլլային: Եւ տառաւոր 2
 կուքը կանչէին աշակերտներուն
 բաղմութիւնը՝ ու ըսին, Մեզի
 չվայէք Աստուծոյ խօսքը ձգել,
 ու սեղաններու ծառայութիւն
 3 ընել: Ուստի կըբայրներ՝ ձեզմէ 3
 եօթը հոգի ընտրեցէք՝ Բարի վե-
 կայուած՝ Հոգւով Սրբով և ի-
 մասաութիւնով լեցուն, որ զա-
 նոնք առ գործիս վրայ դնենք.
 Եւ մենք աղօթքի ու Աստուծոյ 4
 խօսքին պաշտօնին պարտաւիրք:
 Եւ առ խօսքը բոլոր բաղմութեան 5
 առջևը հաճոյ երեցաւ, ու ընտ-
 րեցին Ստեփանոսը՝ հաւատքով
 և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ-
 6 մը, ու Փիլիպպոսը, և Պրոք-
 րոնք, ու Նիկանովլոսն, և Տի-
 մոթեան, ու Պարմենիան, և Նի-
 կողայոս նորահաւատ Անտիոքա-
 7 յին. Անոնք առաքեալնի բուն առ- 6
 ջևը կայնեցուցին, անոնք ալ ա-
 ղօթք ընելով՝ ձեռքերնին անոնց
 վրայ դրին: Եւ Աստուծոյ խօս 7
 քը կ'աճէր, ու աշակերտներուն
 թիւը խիստ կը շատնար Երու-
 սաղէմի մէջ, և քահանաներէն
 8 մեծ բաղմութիւն հաւատքին կը
 հնազանդէին:
 Եւ Ստեփանոս՝ որ շնորհքով 8
 ու զօրութիւնով ըլլաւ ճարդ
 ճշն էր, մեծ հրաշքներ և նշան-
 ներ կ'ընէր Ժողովուրդին մէջ:
 9 Բայց անոնք ան Ժողովարանէն 9
 որ Ալեքսանդրացի, և Կիւրենացի-
 ւոց՝ ու Ալեքսանդրացոց Ժողո-

- 10 նա թիւն կ'ընէին, եւ շէին կրնար
 գէմ գնել ան խմատութեանը
 11 ու հագին, որով կը խօսէր: Ան
 ատենը հրատարակեցին քանի մը
 մարդիկ, որ բռն թէ՛ Մէնք
 լսեցինք որ ատիկայ հայհոյական
 խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու
 12 Աստուծոյ գէմ: Եւ գրգռեցին
 ժողովուրդը ու ծերերը՝ եւ դը.
 պիկները, ու վրան հասնելով
 զինքը բռնեցին՝ ու ատենը տա.
 13 ըին: Եւ սուտ վիտներ կայնե.
 ցուցին, որոնք կ'ըսէին. Ամար
 դը չգաղարիս հայհոյական բա.
 14 րենք խօսելէն աւրը տեղին եւ
 15 օրէնքին գէմ. Քանիկ լսեցինք
 ատիկ որ կ'ըսէր, թէ Աս Նա
 զովեցի Յիսուսը պիտի քակէ
 աս տեղը, ու պիտի փոխէ Մով.
 սէսին մեզի աւանգած սովորու.
 15 թիւները: Եւ ատենը նստող.
 ներուն ամէնը երբոր անոր նա.
 յեցան, անոր երեսը հրէշտակի
 երեսի պէս տեսան:

ԳԼ. Ե

- 1 Ան ատենը քահանայապետը
 բաւ, իրաւյնէն ատ բաները
 2 ատանկ են: Եւ անիկայ բաւ.
 Մարգիկ եղբայրներ ու հայրեր՝
 մօրիկ ըրէք, Փառաց Աստու.
 3 ծը մեր հօրը Աբրահամին երե.
 ցաւ, քանի որ Միջագետի մէջ
 էր, գեւ խառանի մէջ չբնա.
 4 կած, եւ բաւ անոր. Եկր քա.
 երկրէդ եւ քաւ ապգահաններէդ,
 ու եկաւ ան երկիրը՝ որ ես քե.
 5 զի պիտի ցուցնեմ: Ան ատենը
 Քաղզէացուք երկրէն ելելով՝
 խառանի մէջ բնակեցաւ, եւ ու
 նոր հօրը մեռնելէն ետե՛ անկէ
 փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը,
 5 ուրսր գուք հիմա կը բնակիք: Եւ
 ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն
 չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը
 Բէշ, բայց խառացաւ որ ասի.
 կայ իրեն տայ իրբե կալուածք,
 եւ իրմէ ետե իր սերունդին, եր.
 բար գեւ ինքը որդի չունէր:
 Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ՝
 6 Թէ Անոր սերունդը օտար երկ.
 րի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլայ,
 ու պիտի ծառայեցնեն անիկայ՝
 եւ չարչարեն չորս հարիւր տարի:
 Եւ ան ազգը որուն պիտի ծա.
 7 ւայեն, եւ պիտի դատեմ, ը.
 սաւ Աստուած, եւ անկէ ետե
 պիտի ելնեն՝ ու աս տեղս զիս
 պաշտեն: Եւ անոր թշուառ.
 8 թեան ուխտը տուաւ, ու ետ.
 քը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ,
 եւ թշուառեց զանիկայ ու թերորդ.
 9 օրը. Իսահակն ալ Յակոբը ծնաւ,
 Յակոբն ալ տասուերիւս նահա.
 10 պետները: Եւ նահապետները
 9 Յովսէփին վրայ նախանձելով
 Եգիպտոս փարսէն՝ ծախեցին,
 բայց Աստուած անոր հետն էր,
 10 Ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նե.
 զութիւններէն, եւ անոր շնորհք
 ու խնամտութիւն տուաւ Եգիպ.
 11 տոի Փարաւոն թագաւորին առ.
 ջիւր, ան ալ զանիկայ իշխան
 դրաւ Եգիպտոսի ու իր բոլոր
 12 տանը վրայ: Ու Եգիպտոսի եւ
 Քանանու բոլոր երկրին վրայ
 13 տով մը եկաւ, ու մեծ նեղու.
 թիւն, եւ մեր հայրերը ուտելիք
 չէին գտներ: Եւ Յակոբ երբոր
 14 լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ջրեն
 կը գտնուի, աւջի անգամին մեր
 հայրերը իրկեց: Եւ երկրորդ
 15 անգամին Յովսէփ իր եղբայրնե.
 րուն ճանչցուց ինքզինքը, ու
 Յովսէփին ազգը Փարաւոնին
 16 յայանի եղաւ: Եւ Յովսէփ իրը.
 կեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակո.
 17 բը ու բոլոր ապգատունիք, եւ
 թանաթաւնա հինգ հոգի: Եւ Յո.
 18 կոբ Եգիպտոս իջաւ, ու մեռաւ,
 ինքը ու մեր հայրերը: Եւ Սիւ.
 19 բէմ տարաւ իմ՝ ան գերեզմա.
 նին մէջը գրուեցան, ոյն որ Աբ.
 20 րահամ արձաթի գնով ծախու.
 առեր էր Սիւբեմի հօրը Եմովի
 21 որդիներէն: Ու երբոր մօտեցաւ
 խառանակիւն ատենը, որ Աս.
 22 տուած երդումով խառացեր էր
 Աբրահամին, ժողովուրդը աճեւ.

ցաւ ու շառցաւ Եգիպտոսի
 18 մէջ, Մինչև որ ուրիշ թագաւոր մը ելաւ՝ որ Յովսէփը չէր
 19 ճանչնար։ Անիկայ հնարք բանեցուց մեր ազգին դէմ՝ ու չար-
 չարեց մեր հայրերը, մինչև ան-
 դամ անոնց տղաքը դուրս ձգել
 20 փառլ՝ որ չապրին։ Ան ժամաւնակը Մովսէս ալ ծնաւ, և Աստուծոյ առջև գեղեցիկ էր, որ
 իր հօրը սուներ մեծցաւ իրէք ա-
 21 միւ։ Ու երբոր անիկայ դուրս ձգուեցաւ, Փարաւոնին աղջիկը զանիկայ վերցուց, և իրեն իբրեւ
 22 որդի մեծցուց։ Ու Մովսէս՝ Եգիպտացեաց բոլոր խնամութիւնն ալ վարժուեցաւ, և զօրաւոր էր իր խօսքերովը ու գործքերովը։
 23 Ու երբոր քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը ինկաւ իր եղբայրներուն՝ Իսրայէլի որդւոցը այցելելու մէկը հարստաշարաւած տեսնելով՝ պաշտպանեց, և զրկուածին վրէժը առաւ՝ ան Եգիպտոս
 25 ցին սպաննելով։ Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի խմանային՝ որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց ազատութիւն պիտի տար, բայց
 26 անոնք չխմցան։ Ու հետեւեալ օրը անոնց գիմացը ելաւ՝ երբոր կը կռուէին, և խաղաղութիւն ընկաւ ստիպեց զանոնք, ըսելով. Մարգիկ՝ դուք եղբայրներ էք,
 27 ինչո՞ւ մեկըմէկ կը զրկէք։ Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր, մերժեց զանիկայ՝ ու բաւ։ Ո՛վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ,
 28 ջին աւ սպաննել կ'ուզես, ինտոր որ երէկ Եգիպտացին սպաննե-
 29 ցիր։ Եւ Մովսէս առ խօսքին վըրայ փոխաւ, ու Մարգիսն երկրին մէջ պանդուխտ եղաւ, ուր
 30 որ երկու որդի ծնաւ։ Եւ քառասուն տարի անցնելէն ետեւ՝ Միհայ լեռանը անապատին մէջ Տէրովը հրէշտակը երեցաւ անոր մարենի կրակի բոցով։ Մովսէս ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ ան տօնիքին վրայ, ու երբոր մօտեցաւ դնելու, Տէրովը ձայնը

եկաւ անոր, որ ի՛նչէր, Եւ եմ 32 քաւ հայրերուդ Աստուածը, Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը, և Յակոբին Աստուածը. Մովսէս ալ լսելէն դողալով՝ չէր համարձակեր զննելու։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Ո՞ւ 33 քերուդ կօշիկները հանէ, ինչո՞ւ որ ատ տեղը՝ որ դուն կոյնեք ես, սուրբ երկիր է։ Յիրաւի Եգիպտոսի մէջ եղող ժողովաւորիս չարչարները տեսայ, ու լնեցի անոնց հառաչանքը, և ի՞նչ զանոնք ազատելու, և հիմա եկաւ քեզ Եգիպտոս իրկեմ։ Ան Մովսէսը որ ուրացան՝ ու 35 կ'ըսէին. Ո՛վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ, Աստուած աւանկայ իշխան և փրկիչ իրկեց ան հրէշտակին ձեռքովը՝ որ մարենիին մէջ անոր երեցաւ։ Անիկայ 36 հոն հանեց զանոնք՝ հրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին ու Կարմիր ծովուն մէջ, և անապատին մէջ քառասուն տարի։ Աս Մովսէսն է՝ որ ըսաւ 37 Իսրայէլի որդւոցը. Չէր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինծի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի, անոր մօտիկ ըրէք։ Ա- 38 սիկայ ան է որ անապատը ժողովքին մէջն էր, Սինայ լեռան վրայ իրեն խօսող հրէշտակին հետ. որ մեր հայրերուն հետ. որ կենդանի պատգամներ առաւ մեզի տալու. Որուն մեր հայրե- 39 ըր չուզէցին հնազանդ ըլլալ, հապա մերժեցին, և իրենց սրտերովը Եգիպտոս դարձան։ Եւ ը- 40 սին Ահարոնին. Մեզի աստուածներ չլինէ՝ որ մեր առջեւ են երթան. քանզի ան Մովսէսը՝ որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց, չէնք դիտել թէ ինչ եղաւ ա- 41 նոր։ Եւ ան օրերը որք մը չի նեցին, ու կռուքին զո՛հ մատուցին, և իրենց ձեռացը դործքերովը կը զուարճանային։ Աստուած ալ երէն՝ դարձաւ, ու թողուց զանոնք որ երկից զօրքը պաշտեն, ինչպէս որ գրուած

է մարգարէից գրքին մէջ, Մի
թէ անապատին մէջ քառասուն
տարի զոհեր ու պատարագներ
մատուցիք ինծի՝ ով Իսրայէլի
43 տունը, Եւ Մողղբին վրանը ա-
ռիք, ու ձեր Հռեմիա աստու-
ծոյն աստղը, ան պատկերները
որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագու-
թիւնն ընելու, Էս ալ ձեզ Բա-
բելոնէն անդին պիտի փոխադ-
44 րեմ: Վկայութեան խորանը ա-
նապատին մէջ մեր հայրերուն
հետն էր, ինչպէս որ Մովսէսին
հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ որ
տեսած օրինակին պէս շինէ դա-
45 նիկայ: Որ մեր հայրերն ալ յա-
ջորդաբար առնելով՝ Յեռուին
հետ բերին զանիկայ ան ազգե-
րուն կալուածքը՝ որոնք Աս-
տուած վարդապետ մեր հայրերուն
առջեւն մինչեւ Դաւիթին օրե-
46 րը, Որ Աստուծոյ առջեւ շնորհք
գտաւ, և ուզեց որ Յակոբին
Աստուծոյն բնակարան մը գտնէ:
47 Ու Սողոմոն անոր տունն մը շի-
48 նեց: Սակայն Բարձրեալը ձեռ-
քով շինուած տաճարներու մէջ
չբնակիր, ինչպէս որ մարգա-
49 րէն կ'ըսէ. Երկինքը իմ աթոռս
է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պա-
տուանդանն է. ինտոր տունն պի-
տի շինեք ինծի, կ'ըսէ Տէրը.
կամ ի՞նչ պիտի ըլլայ իմ հան-
50 գրատութեանս տեղը. Չէ՞ որ
աս ամէնը իմ ձեռքոյ շինեք է:
51 Ով խօստապարանոցներ՝ ու օրը-
տով և ականջով չթրիատուած-
ներ, դուք ամէն ատեն Հոգւոյն
Սրբոյ հակառակ կը կենեցաք, ինչ
պէս ձեր հայրերը՝ անոնի ալ
52 դուք: Մարգարէներէն ո՞րը Հնա-
րածեցին ձեր հայրերը, ու սպան-
նեցին զանոնք՝ որ առաջուց պատ-
մեցին ան Արդարին դարուն հա-
մար, որ դուք հիմա անոր մատ-
նէները և սպաննողները եղաք.
53 Դուք որ օրէիքը առիք հրէշտակ-
ներուն մատակարարութեամբը՝
ու չպահեցիք:
54 Եւ անոնք աս բաները լսե-
լով՝ սրտերնուս մէջ կը կտաղէ-

ին ու ակռաներնին անոր վրայ
կը կճռցնէին: Բայց անիկայ 55
Հագլով Սրբով լեցուած՝ երկին-
քը նայեցաւ և տեսաւ Աստու-
ծոյ փառքը, ու Յիսուսն ալ
որ Աստուծոյ աջ կողմը կայներ
էր, և ըսաւ. Ահա կը տեսնեմ
երկինքը բացուած, ու Որդին
մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կողմը կայ-
նած: Իսկ անոնք մեծաձայն ա- 56
ղաղակելով՝ ականջներնին գո-
ցեցին, և ամէնը մէկէն վազեցին
անոր վրայ. Ու քաղաքէն դուրս 57
հանելով կը քարկոծէին զանիկայ,
և վիաները իրենց հանդերձները
պահ կը գնէին երկուստարդի մը
ոտքերուն քովը, որ Սողոմ կը-
սուէր: Եւ կը քարկոծէին Ստե- 58
փաննաբ, որ աղօթք կ'ընէր ու
կ'ըսէր. Տէր Յիսուս ընդունե՛
իմ հագիւ: Ու ծնկան վրայ դա- 59
լով՝ բարձրաձայն աղաղակեց,
Տէր՝ աս մեղքը մի սեպեր ա-
նոնց, և աս լսելով՝ ննջեց. Սո-
ղոմ ալ կամակից էր անոր սպան-
նուելուն:

ԳԼ. Ը

Եւ ան օրը մեծ հալածում 1
եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող ե-
կեղեցիին վրայ, և առաքեալնե-
րէն ի՛նչ զատ՝ ամէնն ալ ցիրու-
ցան եղան Հրէշտատանի ու Սա-
մարիայի երկիրներուն մէջ: Եւ 2
աստուածաժախ մարդիկ Ստե-
փաննաբ վերցուցին, ու անոր
վրայ մեծ սղբ ըրին: Բայց Սա- 3
ղոմ եկեղեցիին շատ փնաս կու-
տար, տունները կը մանէր, երկի
ու կրիկ մարդիկները կը քաշէր
բանտը դնել կու տար:

Եւ ան ցիրուցան եղածները 4
կը պորտէին ու խօքը կը քարո-
ղէին: Փիլիսոսոս ալ Սամարիայի 5
մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստո-
սը կը քարոզէր անոնց: Եւ Ժո- 6
ղովբարները միաբան հաւանու-
թեամբ Փիլիսոսոսին ըրածնե-
րուն ուշադրութիւն կու տային
լսելով ու տեսնելով ան նշան-
ները որ կ'ընէր: Վասն զի շատ 7

գիւտհարմարեմն պիղծողները
մեծածայն ազադակելով՝ կ'ել-
8 լին: Եւ շատ անգամաւրջներ
9 ու կազեր կը բժշկուէին. ու
մեծ աւախութիւն եղաւ ան
քաղաքին մէջ: Բայց Սիմոն ա-
նուամով մարդ մը կար՝ որ առա-
ջաց ան քաղաքին մէջ մագա-
10 թիւն կ'ընէր, ու Սամարացւոյ
ազգը կը զարմացնէր, իրեն հա-
մար բռնելով՝ թէ մեծ մէկ մըն է.
11 Սր անոր ուշադրութիւն կու-
տային ամենն ալ պղտիկէն մին-
չեւ մեծը, և կ'ըսէին. Ասիկայ
Աստուծոյ մեծ ըստած զօրու-
12 թիւնն է: Շատ Ժամանակէ ի-
վեր կ'ախարհութիւններով ա-
նոնք զարմացնելուն համար ի-
րեն ուշադրութիւն կու տային:
13 Բայց երբոր Փիլիպպոսին հաւա-
տային որ Աստուծոյ թաղաւո-
րութեանը ու Յիսուս Բրիստո-
սի անուանը վրայով կը քարոզէր,
կը մկրտուէին թէ էրիկ մարդիկ
14 և թէ կնիկ մարդիկ: Եւ Սիմոն
ինքն ալ հաւատաց, ու մկր-
տուելով միշտ Փիլիպպոսին հետ
էր, և տեսնելով ան նշանները,
ու մեծ զօրութիւնները որ կ'ը-
15 լային, կը զարմանար: Իսկ Երու-
սաղէմի մէջ եղող առաքեալնե-
րը երբոր լսեցին թէ Սամարա-
ցիք Աստուծոյ խօսքը ընդունե-
16 րեն, Պետրոսը ու Յովհաննէսը
անոնց խրիկցին. Սրոնք իջնելով
ազօթք ըրին անոնց համար որ
17 Սուրբ Հոգին առնեն. (Ինչու
որ դեռ անոնց մէկուն վրայ ի-
ջած չէր, հապտ միայն Տէր Յի-
սուսի անունովը մկրտուած էին.)
18 Ան ասեւոր ձեռքերնին դրին ա-
նոնց վրայ, ու Սուրբ Հոգին
կ'առնէին: Երբոր տեսաւ Սիմոն
թէ առաքեալները անոնց վրայ
19 ձեռք դնելով Սուրբ Հոգին կը
տրուի, անոնց ստակ մատուց-
ու ըսաւ. Ինձի ալ աս իշխա-
նութիւնը տուէ՛ք՝ որպէս զի ո-
րու վրայ ձեռք դնեմ, անիկայ
20 Սուրբ Հոգին առնէ. Բայց
Պետրոս ըսաւ անոր. Բռւ ար-

ծաթք քեզի հետ թող կարսուի.
ինչու որ Աստուծոյ պարգևը կար-
ծեցիր իմէ ստակով կ'առնուի:
21 Դուն առ բանին մէջ մասն ու
բաժին չունիս. ինչու որ քու սիր-
տըք Աստուծոյ առջևը շխտակ չէ:
22 Առաի սա քու շարութեանդ ղեզ-
ջի եկաւ, ու Աստուծոյ արաչէ.
գուցէ ներուի քեզի քու սրտիդ
չոր խորհուրդք: Ինչու որ ես
23 քեզ մագձի դառնութեան մէջ,
և անիրաւութեան կապին մէջ
կը տեսնեմ: Սիմոն պատասխան
24 տուաւ ու ըսաւ. Դուք ինձի հա-
մար ազօթք բռնէք Տէրովը, որ աս
ձեր ըսածներէն բան մը իմ վրաս
չգայ: Անոնք ալ վկայութիւն
25 տալով՝ Աստուծոյ խօսքը խօսե-
լէն ետեւ, դարձան Երուսաղէմ.
և Սամարացւոյ շատ գեղերուն
մէջ աւետարանը քարոզեցին:
Եւ Տէրովը հրէշտակք Փիլիպ-
26 պոսին խօսեցաւ՝ ըսելով. Եկի՛ր
ու գնա՛ դուն հարաւային կողմը
ան ճամբան, որ Երուսաղէմէն
դէպ ի Գաղա կ'իջնէ. որ անա-
պատ րեղ ճէն է: Ան ալ ելաւ
27 գնաց, և ահա Եթէովդացի ներ-
քինի մարդ մը՝ Եթէովդացւոյ
կանդակա թագուհիին մէկ զօրա-
ւորը, որ ինքը անոր բարբ գան-
28 ձերուն վրայ էր, որ Երուսաղէմ
եկեր էր երկրպագութիւն ընե-
լու. Եւ անիւ ետ կը դառնար,
29 ու իր կառքը նստած՝ Եսայի մար-
գարէին Գէրգը կը կարդար: Եւ
Հոգին ըսաւ Փիլիպպոսին. Մո-
տեցիր, և աս կառքին քովը
գնա: Փիլիպպոս ալ վազելով
30 մօտ գնացաւ մոխի կ'ընէր որ Եսայի
մարգարէին Գէրգը կը կարդար,
և ըսաւ. Կարգացածդ կը հասկը-
նաս արդեօք: Ան ալ ըսաւ. Ին
31 տոր կրնամ հասկընալ, թէ որ
մէկը ինձի չառաջնորդէ. ու
անդաչց Փիլիպպոսին՝ որ ելէ իր
քովը նստի: Եւ գրքին մէջ կար
32 դացած տեղը աս էր. Այնպիսի
պէս մարթուելու տարուեցաւ,
ու իր խաղաղուն տուիւր մուծ-
իւնդ գառնուկի պէս՝ անանկ իր

- 33 բերանը չբանար. իր խոնարհու-
թեանը մէջ իր գառաատանը վեր-
ցուեցաւ, և անոր աղագառնմը
ով պիտի պատմէ. ինչու որ ա-
նոր կեանքը երկրէն կը վերցուի:
- 34 Ներքինին պատասխան տուաւ
Փիլիպպոսին ու ըսաւ. Ասղա-
քեմ քեզի. մարգարէն որո՞ւ հա-
մար կ'ըսէ ապ. իրեն համար,
- 35 թէ մէկ ուրիշն մը համար: Իսկ
Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ, և
գրքին առ խօսքէն սկսեալ՝ Յի-
սուսը քարոզեց անոր: Ու երբոր
իշխն ճամբան կ'երթային, ջուրի
մը քով եկան. ու ըսաւ ներքի-
նին. Ահա ջուր, աւ ի՞նչ բան
- 37 զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն: (Եւ
Փիլիպպոս ըսաւ անոր. Թէ որ
քու բոլոր որոտովք կը հաւատաս,
կարելի է. անիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ. Վր հաւատամ
թէ Յիսուս Քրիստոսը Որդի Աւ-
- 38 տուծոյ է:) Ու հրաման ըրաւ որ
կառքը կայնեցնեն. և երկուք-
նին ալ ջուրը իջնա՝ Փիլիպպոսը
ու ներքինին, և մկրտեց զանի-
- 39 կայ: Ու երբոր ջուրէն դուրս
եղան, Տէրօք Հոգին յափշտա-
կեց Փիլիպպոսը, և ալ ներքինին
անիկայ շտեպաւ, ու իր ճամբան
- 40 կ'երթար ուրախութեամբ: Բայց
Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գրտ-
նուեցաւ, ու պորտեղով բոլոր
քաղաքներուն աւետարան կը քա-
րոզէր, մինչև որ ինքը կեսարիա
եկաւ:

ԳԼ Թ

- 1 Բայց Սոզոս տակաւին Տէրօք
աշտկերաներուն գէմ սպառնա-
լէք ու մահ փռելով՝ քահանայա-
- 2 պետին քովը գնաց, Եւ անկէ
Թուղթիք ուղղեց Գամասկոս Ժո-
ղովարանները դանելն, որ եթէ
ան ճամբուն հետեւողներ գտնե-
լու ըլլայ, էրիկ մարդիկ կամ
կնիկ մարդիկ կապած Երուսա-
- 3 ղէմ բերէ: Ու երբոր կ'երթար,
ու Գամասկոսին մօտեցաւ, յան-
կարժ իր բարտախքը երկինքէն ըլլա-
- 4 մը փայտատակեց. Եւ ինքը գե-

տինը ինսպով՝ մէկ ձայն մը լսեց՝
որ իրեն կ'ըսէր. Սաւուղ՝ Սա-
ւուղ, ինչու զիս կը հալածես:
Եւ անիկայ ըսաւ. Ո՞վ ես դուն 5
Տէր, և Տէրը ըսաւ. Ես եմ Յի-
սուսը՝ որ դուն կը հալածես,
գԺուար բան է քեզի խմանի
գէմ կից զարնել: Ան ալ գողով 6
ու աղջութեամբ ըսաւ. Տէր՝
ի՞նչ կ'ուզես որ քնեմ: Եւ Տէրը 7
ըսաւ անոր. Ելիք, ու քաղաքը
մտիք, և քեզի պիտի դուրսուի
ինչ որ պաշտիս ընել. իսկ ան
մարդիկը որ իր հետը կ'երթային,
աղջած կեցեր էին. ձայնը միայն
կը լսէին, բայց մէկը չէին տես-
ներ: Եւ Սոզոս գետնէն ելաւ, 8
ու բաց աչքերով մէկը չէր տես-
ներ. ուստի անոր ձեռքէն բռ-
նեցին ու Գամասկոս մօտեցին:
Եւ իրեք օր կեցաւ առանց տես- 9
ներաւ, և ոչ կերաւ, ոչ ալ խմեց:

Ու Անանիա անունով աշա- 10
կերտ մը կար Գամասկոսի մէջ.
և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ.
Անանիա, ան ալ ըսաւ. Տէր՝ ա-
հա հոս եմ: Եւ Տէրը ըսաւ անոր. 11
Ելիք ու գնա ան փողոցը՝ որ Ու-
ղիւ կ'ըսուի, և հոն Յուդային
սանը մէջ փնտռէ Սոզոս անու-
նով Տարսոսացի մը. վաճն զի ա-
հա անիկայ աղօթք կ'ընէ. Ու 12
տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ
Անանիա անունով՝ ասիւ մօտ՝
և ձեռքը իր վրայ դրած, որ
տեսնէ: Անանիան ալ պատաս- 13
խան տուաւ. Տէր՝ շատերէն լսեցի
ան մարդուն համար՝ թէ որչափ
չարիքներ ըրաւ քու տուրքերովք-
Երուսաղէմի մէջ. Եւ հոս ալ 14
քահանայապետներէն իշխանու-
թիւն ունի կապելու ան ամէնը,
որ քու անունդ կը կանչեն: Եւ 15
Տէրը ըսաւ անոր. Գնա դուն,
ինչու որ անիկայ ինծի ընտիր ա-
ման մըն է, իմ անունն կրելու
հեթանոսներուն ու թագաւոր-
ներուն և Խորայէլի որդւոցը առ-
ջեք. Բանդի ես իրեն պիտի ցու- 16
ցնեմ թէ որչափ պէտք է իրեն
խմանուան համար նեղութիւն

17 քաշել : Եւ Անանիա դնաց՝ ու
ան տունը մտաւ , և ձեռքը անոր
վրայ դնելով՝ ըսաւ . Սաւուղ
եղբայր՝ Տէրը զիս իրկեց , ան
Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի
երեցաւ . երբոր իսկ դայիր : որ
պէս զի տեսութիւնդ տանես , ու
18 Հոգւով Սրբով լեցաւիս : Եւ
շուտ մը անոր աշքերէն թեփե-
րաւ պէս Բանէր ինկան . և իսկ
կոյն տեսաւ , ու ելաւ միրտուե-
19 ցաւ . Եւ կերակուր ուտելով՝
ուժը վրան եկաւ . ու քանի մը
օր Գամասկոսի մէջ եղող աշա-
կերտներուն հետը կեցաւ :
20 Եւ անմկնապէս ժողովարաննե-
րուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը ,
թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին :
21 Եւ ամէն լողները մեծապէս
զարմացեր էին , ու կ'ըսէին . Ասի
կայ ան Հէ՛ , որ Երուսաղէմի մէջ
կը կործանէր անոնք՝ որ աս անու-
նը կը կանչէին . և հոս ալ ան բա-
նին համար եկած էր , որ անոնք
կապած՝ քահանայապետներուն
22 տանի : Բայց Սօզոս՝ ալ աւելի կը
զօրանար , և Գամասկոսի մէջ
բնակող Հրէաները կը պապան-
ձեցնէր , ապացուցանելով թէ
23 Քրիստոսը արիկայ է : Ու շատ
օրեր անցնէին ետքը՝ Հրէաները
խորհուրդ լինի որ անիկայ սպան-
24 նեն : Բայց Սօզոսին յայտնուեցաւ
անոնց նենգութիւնը . և ցօրեկ
ու գիշեր դռները կը սպասէին
25 որ անիկայ սպաննեն : Իսկ աշա-
կերտները գիշերով առին զանի-
կայ , ու զամբիւղով մը կախելով՝
պատէն վար իջեցուցին :
26 Երբոր Սօզոս Երուսաղէմ ե-
կաւ , կը ջանար աշակերտներուն
յարեւել . բայց ամէն ալ կը
փախչային անկէ , Հաւատաւոր
27 թէ անիկայ աշակերտ էր : Բայց
Բառնարաս անիկայ առնելով՝
առաքեալներուն տարաւ , ու
պատմեց անոնց թէ ինչպէս ճամ-
բուն վրայ Տէրը տեսաւ , և թէ
անոր հետ խօսեցաւ , և թէ
ինչպէս Գամասկոսի մէջ համար-
ձակ քարոզեց Յիսուսի անու-

նով : Ու Երուսաղէմի մէջ ա. 28
նոնց հետ կը մանէր ու կ'եղէր ,
Տէր Յիսուսին անուովը հա-
մարձակ քարոզելով : Դաւե Հէլ 29
լեւացերց գէմ կը խօսէր և վի-
ճաբանութիւն կ'ընէր . անոնք
ալ կը վնասուէին անիկայ սպան-
նել : Իսկ եղբայրները իմանա- 30
լով՝ զանիկայ Աեսարիա իջեցու-
ցին , և անիչ Տարսոն իրկեցին
զանիկայ :

Ան տոներ եկեղեցիները բո. 31
ւոր Հրէաստանի և Գալիլեայի
ու Սամարիայի մէջ խաղաղու-
թիւն ունեցան , և շնութիւն
կ'ընդունէին , ու Տէրովը երկիւ-
ղով և Հոգւոյն Սրբոյ միակե-
րութեամբը քաղելով կ'աճէին :

Ու երբոր Պետրոս ամէն տեղ 32
կը պտուղէր , Լիւդգեա բնա-
կող աւերերուն բովն ալ իջաւ :
Եւ հոն մէկ մարդ մը գտաւ , 33
որուն անունը Ենեա էր , ու թը
տարիէ ՚ի վեր մահիճը պաւ-
կած անդամալոյժ . Եւ ըսաւ ա. 34
նոր Պետրոս . Ենեա՛ Յիսուս
Քրիստոս քեզ կը բժշկէ : Ելի՛ր՝
ու քու անկողինդ շիակէ՛ . ան
ալ շուտ մը ելաւ : Եւ Լիւդ. 35
գեայի ու Սարծնի մէջ բնակող
ներուն ամէնը անիկայ տեսան ,
ու Տէրովը դարձան : Եւ Յոս. 36
պէի մէջ աշակերտ եղած կնիկ
մը կար անունը Տարթիա , (որ
Թարգմանուելով՝ Այծեմնիկ կ'ը-
սուի .) ասիկայ լեցուած էր բա-
րի դորձքերով ու ողորմութիւն
ներով , որ ինքը կ'ընէր : Ու ե. 37
ղաւ որ ան օրերը ինքը հիւան-
դացաւ ու մեռաւ . բաւցին ա.
նիկայ՝ և վերի սենեակ մը գրին :
Ու Լիւդգեա Յօսպէին մօտ էր , 38
ու սոի աշակերտները լսելով թէ
Պետրոսը հոն է , անոր երկու
մարդ իրկեցին , աղաչելով որ
չուշանայ իրենց դարաւ : Պետրոս 39
ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ . ու
երբոր եկաւ , վերի սենեակը հա-
նեցին զանիկայ . և բոլոր օրքե-
ւարիները անոր բոլորովը կայ-
նեցան , կու լային՝ ու կը ցաւ .

ցնէին ան բաժիրանները և հան-
դերձները՝ որ կ'ընէր Այծեմի-
կը, քանի որ իրենց հեան էր :
40 Պետրոս ալ ամէնը գութն հա-
նելով՝ ծռնիկ վրայ եկաւ ու
աղօթք բռաւ, և դէպ ի մար-
մինը դառնալով՝ ըսաւ, Տաքի-
թա՛ կ'ընր կայնէ՛, ան ալ իր աչ-
քերը բացաւ, ու Պետրոսը տես-
41 նելով՝ Էլաւ շնորհի նստաւ : Ինքն
ալ ձեռքը անոր տուաւ, ու
42 վերցուց զանիկայ, և սուրբերը
ու որբեւորիները կանչելով՝ ա-
նոնց առջևը ողջ կայնեցուց զա-
43 նիկայ : Եւ աս Բանը բոլոր Յոպ-
պէին մէջ իմացուեցաւ, ու շա-
44 տերը Տէրօյն հաւատացին : Եւ
եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպ-
պէ կեցաւ՝ Սիմոն անուանով կաշի
բանագի մը քով :

ԳԼ. Ժ.

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար՝
կոռնելիս անուանով, հարիւրա-
պետ՝ Խառաջի ըստած գուն-
2 դէն. Բարեպաշտ ու աստուա-
ծաբան իր բոլոր տունովը, որ
ժողովուրդին շատ ոգորմութիւն
ներ կու տար, և ամէն աստե-
3 Նատուծոյ աղօթք կ'ընէր : Անի-
կայ օրուան ժամը իննին ատեն
ները տեսիլքի մէջ Նատուծոյ հը-
րեշտակը յայտնի տեսաւ, որ
իր քովը մտաւ, և իրեն ըսաւ,
4 Կոռնելիս. Ան ալ անոր նայե-
լով՝ ու խիստ վախնալով, ըսաւ,
Ի՞նչ է Տէր. ան ալ ըսաւ ա-
նոր. Բաւ աղօթքներդ ու սղոր-
մութիւններդ Նատուծոյ առջևը
5 երան յիշատակի համար : Եւ հի-
մա Յոպպէ մարդիկ խրկէ, ու
կանչէ Սիմոն անուանով մէկը՝ որ
6 Պետրոս մոհանաւանաւ է. Ա-
նիկայ իբրեւ հիւր կը կեանայ Սի-
մոն անուանով կաշի բանագի մը
քով, որուն տունը ծովաւն մօտ
7 է : Ու երբոր գնաց ան հրեշ-
տակը՝ որ իր հետը կը խօսէր,
իր ծառաներէն երկուքը կան-
չեց, ու իր քովը ապաստիւնէն
8 ալ բարեպաշտ վնասոր մը, Եւ

բոլորը անոնց պատմելով Յոպ-
պէ խրկեց զանոնք :
Ու հետեւեալ օրը երբոր ա. 9
նոնք ճամբայ ելլալով՝ քաղա-
քին մօտեցան, Պետրոս ժամը
վեցին ատենները տանիքը ելաւ
աղօթք ընելու. Եւ խիստ ան. 10
թեցած ըլլալով՝ կ'ազէր ճաշ
ընել. ու քանի որ Էլեազարէ
պատրաստութիւն կը տեսնէին,
իր վրայ մտքի յափշտակութիւն
մը եկաւ. Եւ տեսաւ երկինքը 11
բացուած, ու չորս ծայրէն կա-
տուած աման մը մեծ կտաւի
մը պէս, որ իջաւ երկրի վրայ,
12 Որուն մէջը կար երկրի բոլոր
չորքստանիները ու գաղանները
և սղուանները, ու երկնից թռ-
չունները : Եւ ծայն մը եկաւ 13
իրեն. Ելիւ Պետրոս՝ մարմէ՛ ու
կէր : Բայց Պետրոս ըսաւ. Բաւ 14
լեցի Տէր. ինչու որ ես ամենե-
ւին պիղծ կամ անմաքուր բան
կերած չեմ : Կորէն մէյրն ալ 15
ծայն եկաւ իրեն. Ան որ Աս-
տուած մաքրեց, դուն պիղծ մի
տեպեր : Ասիկայ իրեք անգամ 16
եղաւ, և անոնը երկինքը վեր-
ցաւ : Ու Պետրոս երբոր իր միտ 17
քին մէջ կը զարմանար՝ թէ
ինչ պիտի ըլլայ ան իր տե-
սած տեսիլքը, ահա՛ Կոռնելիս
սէն խրկուած մարդիկը Սիմոն 18
նին տունը հարցուցին, ու դրս-
նը առջևը կայնեցան. Եւ կան 18
չելով կը հարցնէին, թէ Սի-
մոն որ Պետրոս կ'ըսուի, հոն
կը կենայ : Ու երբոր Պետրոս 19
ան տեսիլքին վրայով կը մտ-
ծէր, Հագին Սորբ ըսաւ անոր.
Ահա իրեք մարդիկ թեզ կը փրնտ,
ուէն. Ուստի ելիւ իջիւր, և ա. 20
նոնց հետը գնաւ առանց խղճա-
հարութեան, ինչու որ ես խրկե-
ցի անոնք : Պետրոս ալ ան մար- 21
դիկներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ.
Ահա ես եմ անիկայ որ գուք կը
փնտռէք, ինչ բանի համար ե-
կամ էք : Անոնք ալ ըսին. Կոռ- 22
նելիս հարիւրապետը արգար
և աստուածաբան մարդ՝ բոլոր

Հրեից ազգէն վկայուած՝ առբը
հրեշտակէ մը հրաման առաւ,
որ քեզ իր առնը կանչէ, և
25 քեզմէ խօսքեր լսէ: Ան առե-
նը ներս կանչեց անոնք, և իր
քովը վար դրաւ:

Ու հետեւեալ օրը Պետրոս ե-
լաւ՝ անոնց հետը գնաց, և քա-
նի մին ալ Յոսիպէն եղով եղ-
24 բայրներէն իր հետը գացին: Ու
հետեւեալ օրը Վեսարիա մօտն,
կռնելիսն ալ իր ազգականնե-
րը և մտերիմ բարեկամները կան-
25 շած՝ անոնց կը սպասէր: Ու եր-
բոր Պետրոս ներս կը մտնէր,
կռնելիս անոր դիմացը ելաւ,
ու անոր առջը ինալով՝ երկրպա-

26 դութիւն կ'ընէր: Բայց Վետրոս
անիկայ կանգնեցուց՝ ու ըսաւ.
Ելնի կայնէ. ես ինքն ալ մարդ

27 եմ: Եւ անոր հետը խօսակցե-
լով ներս մտաւ, ու հոն շատ

28 մարդիկ ժողովուած գտաւ. Եւ
բաւ անոնց. Դուք գիտէք թէ

ինչպէս ապօրինաւոր բան է
Հրեայ մարդու մը օտարազգիի

հետ հաղորդակցութիւն ընելը
կամ անոր մօտենալը. բայց Ա-

29 տուած ինծի ցուցուց որ մար-
դիկներէն մէկուն պիղծ կամ

30 անմաքուր չըսեմ: Անոր համար
ես ալ որ կանխուեցայ՝ առանց

գէտ խօսելու եկայ. բայց հի-
մա կը հարցընեմ, ինչ բա-

31 նի համար զիս կանչեցիք: Կու-
նելիս ալ ըսաւ. Չորս օր ա-

ռաջ մինչև աս ժամն ծով կը
պահէի, ու ժամը իննին տանս

մէջ ազօթք կ'ընէի. և ահա փայ-
լուն հանդերձներով մարդ մը

32 կայնեցաւ առջևս, ու ըսաւ.
Կռնելիս՝ քու աղօթքդ լսուե-

ցաւ, և քու սղորմութիւններդ
Ատուծոյ առջև յիշուեցան.

33 Ուստի մարդ իրկէ Յոսիպէ, ու
կանչէ Սիմոն՝ որ Վետրոս ալ

կ'ըսուի. անիկայ ծովուն մօտ
տանը մէջ իրբև հիւր կը կե-

34 նայ. որ երբոր գայ, քեզն պիտի
խօսի: Ուստի անմիջապէս մարդի-

կիկեցի քեզի. դուն ալ աղէկ
ընիր որ եկար. և հիմա մենք ա-
մենքս Ատուծոյ առջև կեցեր
ենք լսելու ան ամէն բաները, որ
Ատուծմէ հրամայուած է քեզի:

Պետրոս իր բերանը բացաւ. ու
35 ըսաւ. Ճշմարտութեամբ կը հաս-
կընամ որ Ատուծոյ քովը աշա-

ռութիւն չկայ. Հապա ամէն
36 ազգի մէջ ան որ անիկ կը վախ-
նայ, ու արդարութիւն կը գոր-

ծէ, անոր ընդունելի է: Ան
խօսքը որ Խորայէի որդւոց խը-

կեց Ապրոսի խաղաղութիւն քա-
ղաքէն Յիսուս Գրիստոսի ձեռ-

քովը, (անիկայ է ամենուն Տէ-
րը.) Դուք աղէկ գիտէք ան

37 բանը, որ բոլոր Հրեաստանի մէջ
եղաւ Գալիլեայէն սկսած՝ ան

մկրտութենէն ետև որ Յովհան
նէս քարոզեց. Յիսուսը որ Նա

38 զարթեցէն էր, որ Ատուած անի
կայ օծեց Սուրբ Հոգիով և զօ-

րութիւնով, որ ստղանցաւ բա-
րեք ընելով, ու Սատանայէն բա-

լոր տանելու ամենքը բժշկելով,
քանզի Ատուած իր հետն էր:

Եւ մենք վկայ ենք ան ամէն բա-

39 ներան՝ որ ըսաւ Հրեաստանի
երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ,

որն որ փայտէն կախած սպաննե-
ցին ալ: Ատուած անիկայ եր-

40 բարդ օրը յարուց, և յայտնի ը-
րաւ զանիկայ, Չէ թէ բոլոր Ժո-

41 զովաւրդին, հապա մեզի առա-
ջուց Ատուծմէ վկայ ըլլալու

ընտրուածներուս. որ մենք ի-

րեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ
անոր մեռելներէն յարութիւն

առնելէն ետքը: Եւ ինքը պա-

42 տուիրեց մեզի որ ժողովաւրդին
քարոզենք ու վկայութիւն տանք,

թէ անիկայէ (Ատուծմէ ահմա-
նութեմ) կենդանիներուն ու մե-

43 ռելներուն գաւառաւորը: Անոր կը
վկայեն բոլոր մարդաբէները թէ

ամէն իրեն հաւատացողները իր
անունովը մեղաց թողութիւն

կ'առնեն:

Ու երբոր Պետրոս աս խօսքերը
կը խօսէր, հոգին Սուրբ Ըջա-

ամենուն վրայ, որոնք խօսքը կը
 45 լսէին: Եւ թրիառուածներէն եւ
 զոչ հաւատացեալները՝ որոնք
 Պետրոսին հետը եկած էին, զար-
 մացան՝ որ հեթանոսներուն վրայ
 46 ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգևը կը
 ընցուէր: Քանզի կը լսէին անոնց
 մէջ որ ուրիշ լեզուներով կը խօ-
 47 տէին, և զԱստուած կը փառա-
 ւորէին: Ան ատենը Պետրոս
 48 ալ շուրջ արդիւնէլ որ ատենը
 շմիրառին, որոնք Հոգին Սուրբն
 ալ ընդունեցին մեզի պէս: Ու
 հրաման ըրաւ որ Տէրոյն անու-
 նովը մկրտուին, ան ատենը իրեն
 աղաչեցին որ բանի մը օր հոն
 մնայ:

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ առաքեալները ու եղ-
 բայրները որ Հրէաստանի կող-
 մէն էին, լսեցին որ հեթանոս-
 ներն ալ Աստուծոյ խօսքը ըն-
 2 դուններ են: Բայց երբոր Պետրոս
 Երուսաղէմեաւ, թրիառուած-
 ներէն եղողները անոր հետ կը
 3 վեճէին, Ու կ'ըսէին, թէ Դուն
 անթրիառ մարդոց քով մտար,
 4 և անոնց հետ հայ կերար: Պետ-
 րոս ալ սկսաւ Բանը կարգով
 5 պատմել անոնց, ու ըսաւ: Ես
 Յոպպէ քաղաքը աղօթք կ'ընէի,
 ու մտքի յարժանակութեան մէջ
 6 տեսիլք մը տեսայ. մէկ անան
 մը մեծ կտաւի պէս, չորս ծայրե-
 րէն երկինքէն կախուած իջաւ,
 7 ու մինչեւ ինծի հասաւ. Բրան
 վրայ աչքս տնկեր կը նայէի, և
 8 տեսայ երկրի չորքոտանիները, ու
 9 քաղանները, և սուղանները, ու
 10 երկնից թռչունները: Եւ ձայն
 մը լսեցի որ կ'ըսէր ինծի. Ելեր
 8 Պետրոս՝ մարթէ ու կեր: Բայց
 ես ըսի, Բաւ լիցի Տէր, ինչու
 որ պիղծ կամ անմարդու բան մը
 9 ամենեւին մտած չէ իմ բերանս:
 10 Պատասխան տուաւ ինծի երկ-
 րորդ անգամ ան ձայնը երկինքէն.
 Ան որ Աստուած մարդոց, դուն
 10 պիղծ մի սեպէր: Աս իրեք ան-

գամ եղաւ, ու նորէն բոլորը եր-
 կինքը քաջաւեցաւ: Եւ ահա իսկ 11
 կայն իրեք մարդ Վեսարիայէն ին-
 ծի իրկուած՝ էլիս իմ եղած տա-
 նըս առջևը կեցան: Հոգին ալ 12
 ինծի ըսաւ, որ անոնց հետը եր-
 թամ առանց խղճահարութեան,
 աւ մեց եղբայրներն ալ ինծի հետ
 13 դացին, ու մտանք ան մարդուն
 տունը: Եւ անիկոյ մեզի պատ- 15
 մեց՝ թէ ինտոր իր տանը մէջ հը-
 րէշապիղ տեսաւ՝ որ կայներ էր,
 և իրեն կ'ըսէր. Մահի իրկէ
 Յոպպէ՝ ու կանչէ Սիններ որ
 Պետրոս ալ կը կոչուի. Որ ան 14
 քեզի խօսքեր պիտի խօսի, ու
 ըսնցմով փրկուիս դուն և քու
 բոլոր տունդ: Ու երբոր սկսայ 15
 խօսիլ, Հոգին Սուրբ անոնց վը-
 րայ իջաւ, ինտոր որ առաջուց
 մեր վրայ ալ: Ան ատենը իշեցի 16
 Տէրոյն խօսքը՝ որ կ'ըսէր. Յով
 հաննէս լիով մկրտեց, բայց դուք
 Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք:
 17 Ուստի թէ որ Աստուած մի և
 նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝ ինչ
 պէս որ մեզն ալ, երբոր Տէր Յի- 18
 սուս Քրիստոսի հաւատացին,
 ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստու-
 ծոյ դէմ դնել: Աս բաները լսե- 18
 լով՝ ձայներէն իրեցցին, և լը-
 սուած կը փառաւորէին՝ ու կը
 սէին. Ուրեմն Աստուած հեթա-
 նոսներուն ալ կենաց համար ա-
 պաշխարութիւն տուաւ:
 Եւ Ստեփաննոսին մահաւանդ 19
 վրայ եկած նեղութենէն ցիրու-
 ցան եղածները մինչև Փիլիսիէ
 ու Կիպրոս և Անիոք հասան,
 ու մէկու մը Ապոլոնոյ խօսքը
 շէին խօսեր, միայն թէ Հրէանե- 20
 րան: Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպ-
 րացի և Կիւրենացի մարդիկ էին,
 որոնք երբոր Անիոք մտան, Յը-
 ներուն հետ կը խօսէին Տէր Յի- 21
 սուսը քարոզելով: Ու Տէրոյն
 22 ձեռքը անոնց հետն էր, և բազ-
 մաթիւ մարդիկ հաւատարմով Տէ-
 րոյն դարձան: Եւ անոնց վրայով
 22 աւելորդ Երուսաղէմի եկեղեցին
 աւանդը հասաւ, ու Բառնաբաբո

խրկեցին՝ որ մինչև Անտիոք եր-
 25 թայ : Ար երբոր եկաւ և Աս-
 տուծայ շնորհքը տեսաւ , ուրա-
 խացաւ , ու կը յարգարէր ամէնն
 ալ՝ որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ
 24 Իստուած մնան . Բանկի ինքը բա-
 րի մարդ էր , ու Սուրբ Հոգիով
 և հաւատքով լեցուն . ու Տէրոջը
 25 շատ ժողովուրդ աւելցաւ : Ետքը
 Բառնաբաս Տարսոն եկաւ Սողոմոն
 փնտռելու , և զանիկայ գտնե-
 26 լով՝ Անտիոք բերաւ : Աւ եղաւ
 որ անոնք լման տարի մը եկեղե-
 ցին հետ մեկտեղ ժողովուրդով ,
 շատ ժողովուրդի սորվեցուցին .
 ու պիտո առաջ Անտիոքի մէջ
 աշակերտները Բրիստանեայ ա-
 նուանեցան :

27 Ան օրերը Երուսաղեմէն մար-
 28 դարէնէր իման Անտիոք : Եւ ա-
 նոցմէ մէկը Ագաբոս անունով
 երաւ ինացուց Հոգիին զրու-
 թեամբը՝ թէ մեծ սով մը պիտի
 ըլլայ բոլոր աշխարհ , որ և եղաւ
 29 Կիօգիսոսին օրերը : Եւ աշակերտ-
 ները որոշեցին որ իրենցմէ ամէն
 մէկը ձեռքէն եկածին չափ Հրէ-
 աստանի մէջ բնակող եղբայրնե-
 30 բուն օգնութիւն խրկեն . Ար կա-
 տարեցին ալ , երէցներուն խրկե-
 րով Բառնաբասին ու Սողոմոն
 ձեռքովը :

Գ Լ ԺԲ

1 Ան ատենները Հերովդէս թա-
 դաւորը ձեռք զարկաւ եկեղե-
 ցին մէկ քանինները չարչարելու :
 2 Եւ Յովնաննէսին եղբայրը Յա-
 3 կոբոսը սրով սպաննեց : Աւ տես-
 նելով որ Հրէաներուն հաճելի
 է , անոր վրայ Պետրոսն ալ բռա-
 նեց , ու բազարչակերաց օրերն
 4 էին : Զանիկայ երբոր բռնեց՝
 բանոր դրաւ , և չորս կարգ
 չորսական զինուորներու յանձ-
 նեց որ պահեն , և կ'աղէր դառ-
 կէն ետե ժողովուրդին հանդ-
 5 զանիկայ : Աւստի Պետրոս բան-
 տին մէջը պահուած էր , բայց
 եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ը-
 6 նէր Աստուծոյ՝ անոր համար : Աւ

երբոր Հերովդէս աւզեց անի-
 կայ դուրս բերել , ան գիշերը
 Պետրոս երկա զինուորներու մէջ
 տեղը կը քնանար՝ կրկին շղթանե-
 րով կապուած , ու պահպան-
 ները դրանք առջեւ բանոր կը
 պահպանէին : Եւ ահա Տէրոջը 7
 հրեշտակը էլաւ վրան կայնեցաւ ,
 ու տանը մէջ լցաւ մը ծագեց ,
 և Պետրոսին կողք խժեւով՝ ար-
 թընցուց զանիկայ , ու բաւա-
 Հուսով ելիր . ու շղթաները ա-
 նոր ձեռքերէն վար ինկան : Եւ 8
 հրեշտակը բաւա անոր , Գօթիկ
 կապէ , ու հողովթափներդ ստի-
 հագիր . անիկայ ալ այնպէս բ-
 րաւ , և բաւա անոր , Հանդերձ
 վրագ առ , ու եկաւ իմ ետեւս :
 Ան ալ ելելով անոր ետեւէն կ'եր- 9
 թար , և չէր գիտեր թէ ան
 հրեշտակէն եղած բանը իրաւ
 է , հապա կը կարծէր թէ տե-
 սիլք կը տեսնէ : Աւ երբոր ա- 10
 նոնք առաջին ու երկրորդ պա-
 հապաններէն անցան , հեկան մին
 չեւ երկաթի դուռը , որ քաղա-
 քին մէջը կը հանէր , որ ան ին-
 քիրմէ բացուեցաւ անոնց . և
 անիւ ելելով՝ մեկ փողոց մը ան-
 ցան . հրեշտակն ալ խիղջն անկէ
 դատուեցաւ : Աւ Պետրոս ինք 11
 զինքին դարով՝ բաւա , Հիմա
 ճշմարտագէս գիտեմ որ Տէրը
 իր հրեշտակը խրկեց , և ազա-
 տեց զեւ Հերովդէսին ձեռքէն ,
 ու Հրէից ժողովուրդին բոլոր
 ակնկալութենէն : Եւ մտածելով՝ 12
 եկաւ Մարիսա բուռած Յովնան-
 նէսին մօրը Մարիամին տունը , ուր
 որ շատերը ժողովուած աղօթք
 կ'ընէին : Եւ քանի դուրսի գու- 13
 աբ որ վարկաւ , Հառովդէ անու-
 նով աղափին մը գնաց տկանջ
 զնելու . Աւ երբոր Պետրոսին 14
 ձայնը ճանչցաւ , ուրախութե-
 նէն դուռը բացաւ , հապա անոր
 վազելով պատմեց , թէ Պետրոս
 դրանը առջեւ կայներ է : Իսկ 15
 անոնք ըսին անոր , խենթեցեր
 ես . բայց ինքը կը պնդէր թէ
 անանկ է . անոնք ալ կ'ըսէին ,

- Անոր հրեշտակը պիտի ըլլայ :
 16 Սակայն Պետրոս անդադար կը զարնէր . ու երբոր բացին , զին
 17 քր տեսնելով աղէկացան : Բայց անկիայ ձեռքով նշան կ'ընէր անոնց որ լուռ կենան , ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս Տէրը զինքը բանտէն հանեց , և ըստ .
 Արիկայ Յակոբասին ու եղբայրներուն պատմեցէք . և ելաւ ու
 18 թիշ տեղ գնաց : Ու երբոր առտու եղաւ , մեծ խառվածիւն կար զննորներուն մէջը՝ թէ արդեօք ի՞նչ եղաւ Պետրոսը :
 19 Հերովդէս ալ երբոր ուզեց ա'նիկայ ու չգտաւ , պահապաններուն հարցութեամբ ընելով հրամանս ըստ որ ողաննուին . և ի՞նչ հրեշտատանէն կետարիա իջաւ , ու հոն կը կենար :
 20 Եւ Հերովդէս խիստ թշնամացած էր Տիւրացիներուն ու Սիւրեպցիներուն հետ . անոնք ալ միաբան հաւանութեամբ իրեն եկան , ու թագաւորին Բղատոս տեսնելուպէս համոզելով՝ հաշտութիւն կը խնդրէին . ինչու որ իրենց երկիրը թագաւորին էր իշխէն ապրուստ կ'առնէր :
 21 Եւ մէկ որոշուած օր մը Հերովդէս թագաւորական հանդէսը հագած ու ատենար նրդած՝ անոնց տառնաբանութիւն
 22 կ'ընէր : Դողովուրդի ալ կ'ազաղակէր , թէ Արիկայ Աստուծոյ ձայն է , ու չէ թէ մարդու :
 23 Եւ խիոյն Տէրօքը հրեշտակը զանիկայ զարկաւ , Աստուծոյ փառք շտաղակ համար , և որդեանայի ըլլալով՝ մեռաւ :
 24 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր
 25 ու կը շատնար : Եւ Բառնաբաս ու Սօղոս երբոր իրենց յանձնառած պաշտօնը ընդունցին՝ Երուսաղէմէն դարձան , Մարկոս բռնուած Յովհաննէսն ալ հետեւին առնելով :

ԳԼ. ԺԳ.

- 1 Եւ Անտիոքի մէջ եղած է կեղեցիկէն քանի մը մարդարէ .

նէր ու վարդապետներ կային , Բառնաբաս , ու Զմաւոն որ Նիւգէր կըսուէր , և Ղուկիոս Կիւրենացի , ու Մանայէն՝ Հերովդէս չորրորդապետին անդաւիրը , և Սօղոս : Երբոր ասոնք Տէրօքը պաշտօնին մէջն էին և ծով կը պահէին , Հոգին Սուրբ ըստ . Զատեցէք ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը ան գործին համար , որուն էս կանչէր եմ ասոնք : Ան ատենը ծով պահէ .
 2 լով և աղօթք ընելով , ձեռք զրին անոնց վրայ ու իրկեցին :

Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն 4 իրկուած՝ Սեւեկիա իջան , ու անկէ նստով Կիւրոս գացին : Եւ Սաղամիսա հասնելով՝ շը 5 ընէր Ժողովարաններուն մէջ Սաստուծոյ խօսքը կը քարոզէին , ու Յովհաննէսն ալ իրենց սպասուոր ունէին : Եւ պարտելով ան 6 բարը կղկն մինչև Պարոս , հոն գտան սուս մարդարէ՝ Հրեայ մոգ մը , որուն անունը Բարսեյն սուէր : Որ ինքը փոխանորդ բը 7 դէշտին հետն էր , որ իշխող Սերգիոս Պոզոս , խելոցի մարդ մը , ասիկայ Բառնաբասը և Սօղոսը հրակերելով՝ ուղեց Աստուծոյ խօսքը լռել : Սակայն ա' 8 նոնց դէմ կեցաւ Եղիմոս մոգը , (քանզի այսպէս կը թարգմանուի անոր անունը) որ կ'ուզէր փոխանորդ բղէշը հաւատքէն դարձնել : Բայց Սօղոս՝ (որ Պօղոս ալ իշխող է) Հոգւով Սրբով լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ անկեց , Ու ըստ . Ո՛վ ամէն խորեայութեան թիւնով լեցուած Սաստանայի որդի՝ Թշնամի բար արդարութեան , պիտի չգաղարիս Տէրօքը շնորհ ճամբաները ծռելն : Եւ հիմա Տէրօքը ձեռքը 11 աշտ քու վրայ է . ու կոյր պիտի ըլլաս՝ տուն մը արեւ շտանելով : Եւ խիոյն անոր վրայ մեզ ու խաւար մը իջաւ , ու պարտելով առաջնորդ կը փնտռէր : Ան 12 ատենը փոխանորդ բղէշը աս

բուն մէջ Ատուածոյ կամարը ծառայելով՝ մեռաւ : ու իր հայրերուն քովը գրուեցաւ : և ապականութիւն տեսաւ : Բայց 37 ան որ Ատուած յարուց , ապա կանութիւն չտեսաւ : Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղբայրներ , որ ապր միջոցով ձեզի մեղաց թողութիւն կը քարոզուի . Եւ ան ամէն բաներէն 39 որ Մովսէսին օրհնքովը չկրցար արդարանալ , ասով՝ ամէն ով որ հաւատայ , կ'արդարանայ :

40 Արդ՝ զգուշացէք որ չըլլայ թէ ձեր վրայ դայ ան որ մարգարէն 41 ներուն մէջ բռնած է . հայեցէք արհամարհողներ՝ և զարմացէք , ու ոչնչացէք . ինչու որ դարձ մը պիտի բնեմ՝ ձեր օրերուն մէջ , անանկ դարձ մը՝ որ եթէ մեկը ձեզի պատմէ , պիտի չհաւատար :

42 Ու երբոր անկէ դուրս ելան , կ'աղաչէին որ հետեւեալ շարաթ ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի : 43 Եւ ժողովուրդը երբոր արձակեցաւ , Հրէաներէն ու նորահաւատ բարեպաշտներէն շատերը Պօղոսին ու Բաւնաբասին ետեւէն կ'երթային , որոնք կը խօսէին անոնց հետ , ու կը յորդորէին զանոնք , որ միշտ Ատուածոյ շնորհքին մէջը հաստատուէին : 44 Եւ հետեւեալ շաբաթ օրը զրեթէ բոլոր քաղաքը ժողովուեցաւ :

45 Ատուածոյ խօսքը լսելու : Իսկ Հրէաները երբոր տեսան ան բազմութիւնը , նախանձով լեցուեցան , ու Պօղոսի զրուցածներուն դէմ՝ կը խօսէին՝ հակառակելով :

46 ու հայհոյութիւն ընելով : Անտոներ Պօղոս ու Բաւնաբաս համարձակեցան ու բռնին . Պէտք էր որ առաջ ձեզի խօսուի Ատուածոյ խօսքը , բայց որովհետեւ դուք անկիւյ կը մերժէք , ու ինքզինքնիդ յաւիտեական կեանոց արժանի չէք սեպեր , ահա մենք հեթանոսներուն կը դառնանք :

47 Ինչու որ Տէրը ասանկ պատուիրած է մեզի . Քեզ հե-

թանոսներուն լոյս դրի : որ դուն փրկութեան պատճառ ըլլաս մինչեւ երկրի ծայրերը : Ա՛յ ընելով 48 հեթանոսները՝ կ'առաջանային , ու Ատուածոյ խօսքը կը փառաւորէին . և որոնք որ յաւիտեական կենաց սահմանուած էին , հաւատացին : Ու Տէրալը խօսքը բոլոր 49 գաւառը կը տարածուէր : Բայց 50 Հրէաները գրգռեցին բարեպաշտ և աշխուհիները՝ ու քաղաքին մեծերը , և Պօղոսին ու Բաւնաբասին վրայ հարձանք հանելով՝ զանոնք իրենց սահմաններէն դուրս ըրին : Անոնք ալ 51 իրենց սոքերուն փոշին անոնց դէմ թօթկելով՝ Իկոնիոն եկան : Ու աշակերտները ուրախու- 52 թեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցուէին :

ԳԼ . ԺԴ

Ու եղաւ որ Իկոնիոնի մէջ ալ 1 նոնք մեկտեղ Հրէաներուն ժողովարանը մտան , և այնպէս խօսեցան՝ որ խիստ շատ Հրէաներ և Յայներ հաւատացին : Բայց 2 չհաւատացող Հրէաները դրդեցին ու շարութեան գրգռեցին հեթանոսներուն սիրտը եղբայրներուն դէմ : Իսկ անոնք շատ 3 ժամանակ ետ կենալով՝ համարձակ կը քարոզէին Տէրովմով , որ իր շնորհաց խօսքին կը վիսյէր , և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու տար անոնց ձեռքովը : Եւ քաղաքին բազմութեան մէջ 4 երկպառակութիւն մը եղաւ . ամանք Հրէաներուն կողմէն է զան , ոմանք ալ առաքելայնութուն : Ու երբոր հեթանոսները և Հրէաները 5 իրենց իշխաններովը Էրառիս յարձակեցան զանոնք նախատելու ու քարկոծելու : Իրենք իմանալով Իկոնիոնացւոց քաղաքները փախան Լիւստրա ու Դերբէ , և շրջակայ տեղուանքը , ու հոն աւետարանը կը քարոզէին :

Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը 7 նատեր էր՝ ոտքերովը տկար , իր

ծորր սրախյնէն կաղ ճնախ, որ
 8 բնաւ քալած չէր: Ասիկայ Պօ-
 ղոսին խօսքերը մտիկ կ'ընէր, ա-
 նիկայ ալ նայեցաւ անոր և տես-
 նելով թէ բժշկուելու հաւատք
 9 ունի, Բարձր ձայնով մը ը-
 սաւ. Ելի՛ր ստգերուդ վրայ շի-
 տակ կայնէ, ան ալ ցաթկելով
 10 կը քալէր: Եւ ժողովուրդները
 երբոր Պօղոսին բռնծր տեսան
 ձայներնին վերցնելով Լիկաո-
 նաբէն լսին: Աստուածները մար-
 դոց նմանութիւնով մեղի իջեր
 11 են: Ու Բառնաբասին Վիսա կը
 կանչէին, և Պօղոսին Հերմէս,
 ինչու որ անիկայ էր գլխաւոր
 12 խօսողը: Իսկ քաղաքին առջեւ
 եղած Վիսաին քաւովը ցուէր և
 պատկեր բերելով դռներուն
 առջեւ, բազմութեանը հետ
 մէկտեղ կ'ուզէր որ զո՛հ ընէ:
 13 Բայց Բառնաբաս ու Պօղոս ա-
 ռաքեալները երբոր լսեցին, իրենց
 հաւորեալները պատուելով՝ դուրս
 ցաթկեցին բազմութեանը մէջ.
 14 կ'աղաղակէին, Ու կ'ըսէին. Մար-
 դիկ ինչու համար ատ բաները
 կ'ընէք, մենք ալ ձեզի պէս կիր-
 քեր ունեցող մարդիկ ենք, ու
 կը քարոզէք ձեզի որ ատ փուճ
 բանեղէն կեողանի Աստուծոյն
 դառնաք, որ ինքը ստեղծեց եր-
 կինքը ու երկիրը և ծովը, ու բո-
 15 լոր անոնց մէջի եղածները: Որ
 անոցա՞մ դարեալուն մէջ Թող տու-
 աւ ամէն սպգեալուն իրենց ճամ-
 16 բաները երթալու: Այսու ամե-
 նայիս ինքզինքը առանց վիպաւ-
 թեան չթողուց, բարերարու-
 թիւնով երկինքէն ձեզի անձրե-
 ներ՝ ու պողպատ եզանակներ
 տալով, կերակուրնելով և ու-
 բախութիւնով ձեր սիրտերը լե-
 17 ցնելով: Ու առ բաները լսելով
 հողի կըցան ժողովուրդները
 գաղթեցնել, որ իրենց զո՛հ չը-
 նեն:
 18 Ստիպն Անտիոքէն ու Իկա-
 նիանէն Հրէաներ հասան, ու
 ժողովուրդները համողեցին, և
 Պօղոսը քարկոծեցին, ու քաղա-

քէն դուրս քաշեցին՝ կարծելով
 թէ մեռած է: Բայց աշակերտ 19
 ները երբոր անոր բոլորները պա-
 տեցին, ելաւ քաղաքը մտաւ.
 ու հետեւալ օրը Բառնաբասին
 հետ մէկտեղ Վերբէ ելաւ: Եւ 20
 անոնք ան քաղաքին մէջ աւետա-
 բանը քարոզելով, ու շատերը ա-
 շակերտ ընելով՝ Լիւսարա ու Ի-
 կնիոն և Անտիոք գարձան, Ա- 21
 շակերտներուն սիրտերը հաստա-
 ւելով, և յորդարելով որ հաս-
 տատ միտն հաւատարի մէջ, և
 Դիւլէի, թէ շատ նեղութիւննե-
 լով պէտք է մեղի Աստուծոյ թա-
 դաւորութիւնը մտնել: Ու եր. 22
 բոր անոնց ամէն մէկ եկեղեցիին
 երէցներ ձեռնադրեցին, ծամ-
 պահութեամբ ապօրէք ընելով՝
 զանոնք յանձնեցին Տէրոջը ո-
 լուն հաւատաացի էին: Եւ Պե. 23
 սիդիայի մէջէն սարակելով՝ եկան
 Պամփուլիս: Պերգէի մէջ ալ 24
 Տէրոջը խօսքը խօսեղէն ետեւ՝ Ա-
 տալիս իջան: Անկէ ալ նաւով 25
 Անտիոք գացին, ուսկից որ Աս-
 տուծոյ Հնարհին յանձնուած
 էին ան դործին համար՝ որ կա-
 տարեցին: Ու երբոր եկան, եկե- 26
 դեցին մէկտեղ ժողովելով՝ պատ-
 մեցին ինչ որ Աստուած ըրեր
 էր իրենց հետ, և որ հեթա-
 նաներուն հաւատարի դառ բա-
 ցեր էր: Ու հոն շատ ժամա- 27
 նակ աշակերտներուն հետ կե-
 ցան:

ԳԼ. ԺԵ

Եւ մէկ քանիները Հրէառ 1
 տանէն իլած՝ եղբայրներուն կը
 տրամեցնէին՝ որ Եթէ Մովսէսին
 առանդո՞ծ ասիւրութեանը համե-
 մատ չթիւրաւուրի, չէք կրնար
 փրկուիլ: Ուստի Պօղոս և Բառ. 2
 նաբաս անոնց գեմ շատ մը հա-
 կառախութիւն ու վէճ ընէին
 ետքը, վճռեցին որ Պօղոս ու
 Բառնաբաս և մէկ քանիներն
 ալ անոնցմէ՝ Երուսաղէմ ելլեն
 առաքեալներուն ու երէցներուն
 ան խնդրոյս համար: Անոնք ալ 3

Եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝
 61 Փիւնիկէն ու Սամարիայէն անց
 ներով, հեթանոսաց գարձի գալը
 կը պատմէին, և մեծ ուրա
 խութիւն կու տային բոլոր եզ
 4 բայրիներուն: Ու երբոր Երու
 սագէմ հասան, Եկեղեցիէն ու
 առաքեալներէն և երէցներէն
 ընդունուեցան, և պատմեցին
 12 ինչ որ Աստուած ըրեր էր իրենց
 5 հետ: Փարիսեաց պաւստէն հա
 ւատացեալներէն ամսնք Էրան՝
 ու կ'ըսէին, թէ Պէտք է թրխա
 տել անսնք, ու պատուիրել որ
 Մովսէսի օրէնքը պահեն:
 6 Եւ առաքեալները ու երէց
 ները ժողովուեցան աս բանիս
 7 վրայով խորհելու: Եւ շատ
 վիճաբանութիւն ըլլալէն ետեւ՝
 Պետրոս ստգի վրայ ելաւ, ու
 22 ըստ անոց: Մարգիկ եղբայր
 ներ՝ դուք գիտէք որ առջի օ
 22 ըրէն Աստուած շէն ընտրեց
 մեր մէջէն, որ իմ բերնովս հե
 22 թանոսները աւետարանի խօսքը
 8 լսեն ու հաւատան: Եւ որտա
 գէտ Աստուածը վկայեց անոց,
 Հոգին Սուրբը տալով անոց՝
 9 ինչպէս որ մեզի ալ: Եւ մէկ
 խորութիւն մը չըբաւ մեր ու ա
 նոց մէջը, հաւաքում անոց
 10 սիրտերը մաքրելով: Ուստի հի
 մա ինչու Աստուած կը փորձէր,
 12 աշակերտներուն պարանոցին վը
 լոյ անանկ լուծ մը գնելով, որ
 անիկայ ոչ մեր հայրերը՝ ոչ ալ
 11 մենք իրցանք վերջնէլ: Բայց կը
 հաւատանք որ Տէր Յիսուսի չը
 նորհքովը կը փրկուինք մենք,
 ինչպէս որ անսնք ալ:
 12 Եւ բոլոր ժողովուրդը լու
 կեցաւ, ու մտիկ կ'ընէր Բառ
 երառին ու Պօղոսին, որոնք կը
 պատմէին Ըն Աստուած որչափ
 նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր
 15 հեթանոսներուն մէջ իրենց ձեռ
 քովը: Եւ անսնք խօսքերին
 կորնէն ետեւ՝ Յակոբոս պա
 տախան տուաւ, ու ըստ: Մար
 գիկ եղբայրներ՝ ինձի մտիկը
 14 ըէք: Հիմա ան պատմեց, թէ Աս

տուած ինչպէս առաջ այցելու
 թիւն ըրաւ, որ հեթանոսներէն
 ժողովուրդ առնէ իր անունը
 համար: Եւ աս բանիս մարգա
 15 րէից խօսքերն ալ կը միաբանին,
 ինչպէս որ գրուած է. Սոկէ եւ
 16 տեւ պիտի դառնամ, ու Դաւի
 թին ինկամ խորանը նորէն պի
 տի շինեմ, և անոր կործանուած
 17 պէտքանքը նորէն պիտի շինեմ,
 և կանգնեմ անիկայ. ըր մնացած
 17 մարգիկը Տէրը փնտռեն, և բո
 լոր հեթանոսները՝ որոնց վրայ
 իմ անունս կոչուած է, կ'ըսէ
 Տէրը՝ որ աս ամէն բաները կ'ը
 18 նէ: Յայտնի է Տէրովը իր բոլոր
 գործքերը աշխարհիս սկիզբէն
 հետէ: Ասոր համար ես յարմար
 19 կը գտեմ նեղութիւն շատ ա
 նոց՝ որ հեթանոսներէն Աստու
 20 ծոյ կը դառնան. Հապա թուղթ
 մը գրել անոց՝ որ ետ կեանս
 կուց պղծութիւններէն, և պառ
 նկութիւնէն, ու խեղճուածէ,
 և արիւնէ: Ինչու որ Մովսէս
 21 հին դարերէն ի վեր ամէն քա
 ղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ու
 նի, և ժողովարաններու մէջ ա
 մէն շարժւած օր կը կարդացուի:
 Ան ատենը առաքեալներուն
 22 ու երէցներուն՝ բոլոր Եկեղեցիին
 հետ մէկտեղ ազէկ երեցաւ, որ
 իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Ան
 տիք իրիկէն Պօղոսին ու Բառ
 23 նաբառին հետ, Բարսաբա մա
 կանուանեալ Յուդան և Դիդան
 որոնք զիստուր մարգիկ եֆէն եզ
 բայրիներուն մէջ, Ու անոց ձեռ
 25 քովը Ընդիմ ին խրկեցին այսպէս
 գրուած:

Առաքեալներ ու երէցներ և
 եղբայրներ՝ Անտիոքի ու Սիւ
 բիայի և Սիւրիկիայի մէջ հեթա
 նոսներէն եղած եղբայրներու
 պղծին: Որովհետեւ լսեցինք թէ
 անսնք մեր մէջէն ելելով՝ ձեզ
 խօսքերով խառնեցուցեր են և
 ձեր անձերը խախտել են, ըսե
 լով թէ պէտք է թրխատուիլ ու
 օրէնքը պահել, որ անոց մենք
 այսպէս չպատուիրեցինք. Մեզի 25

միտքանութեամբ ժողովումանէ
բաւ աղէկ երեցաւ, որ մարդիկ
ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սի-
րելիներուն Բառնաբասին ու
26 Պօղոսին հետ, Որոնք մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի անուանը հա-
մար անձերնին մատնած մարդիկ
27 են: Ուստի խրկեցինք Յուդան
և Հիզան, որ իրենք ալ բերնով
28 նոյն բաները յէշէ զրուցեն: Ին-
չու որ աղէկ երեցաւ Սուրբ Հո-
գիին ու մեզի ալ ձեր վրայ ա-
ւելի բեռ չգնել, առ հարկաւոր
29 բաներէն ի դատ, Որ ետ կենաք
կուռքերու զոհումէ, և ա-
րիւնէ, ու խեղդումէ, և
պաշտութենէ. որ առ բաներէն
ինքզինքնիդ պահելով՝ աղէկ պի-
տի ընէք: Ո՞ղջ եղէք:

30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով
Անտիոք գացին, և ժողովուրդը
մէկտեղ ժողովելով՝ թուղթը
31 տուին: Ու երբոր կարգացին,
ու բախացան ան միմիարութեա-
32 նը վրայ: Իսկ Յուդա ու Հիզա՝
որ իրենք ալ մարգարէ էին,
չոտ խօսքերով միմիարեցին եղ-
33 բայրները՝ ու հաստատեցին: Եւ
առնէն մը հոն կենալէն ետեւ՝
եղբայրներէն խաղաղութեամբ
ճամբայ դրուեցան առաքելոնէ:
34 Բուն դասաւանդ: Բայց Հիզային
35 աղէկ երեցաւ հոն մնալ: Պօղոս
ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ
կը կենային, և ուրիշ շատերու
հետ Տէրով խօսքը կը սորվեցը
նէին ու կը քարոզէին:

36 Եւ քանի մը օրերէ ետեւ Պօ-
ղոս ըստ Բառնաբասին, Գառ-
նանք ու աղելութիւն ընենք եղ-
բայրներուն ամէն մէկ քաղաք-
ները, ուր որ Տէրով խօսքը քա-
րոզեցինք, և փշաւէն թէ ինչ-
37 պէս են: Իսկ Բառնաբաս կ'ու-
ղէր որ Յովհաննէսն ալ առնեն,
38 որ Մարկոս կ'ըսուէր. Բայց Պօ-
ղոս արժան չտեսնեց որ Պամ-
փիլիպպի մէջ իրենցմէ դատու-
ղէ՝ ու իրենց հետը դարձի չէկողը
39 հետերնին առնեն: Այսպէս մը
Զէնի անմիաբանութիւնմը եղաւ

մինչև որ երարմէ դատուեցան.
և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը,
ու հաւով Ալիպքոս գնաց: Պօ 40
ղոսն ալ Հիզան ընտրեց՝ ու ե-
լաւ, եղբայրներէն Աստուծոյ
շնորհացը յանձնուելով, Եւ Սիւ- 41
րիայի ու Վիլիկիայի մէջ կը պը-
տլուէր, ու եկեղեցիները կը
հաստատէր:

ԳԼ. ԺԶ

Եւ հասուցաւրբէ ու լիւստ 1
րա, և ահա հոն աշակերտ մը
կար Տիմոթէոս անունով, որ
հաւատացեալ Հրէայ կնկան մը
զաւակ էր, և հայրը Յոյն էր.
Որ լիւստացի ու իկոնացի եղ- 2
բայրներէն ալ Բարթ վրայուած
էր: Պօղոս ուղեց որ ասիկայ իր 3
հետը ելլէ, և առաւ թրիստեց
զանկայ՝ ան տեղուանքը եղած
Հարձաներուն համար. ինչու որ
ամէն ալ գիտէին թէ անոր
հայրը Յոյն էր: Ու քաղաքներէն 4
անցնելով, Երուսաղէմ եղած ու
առքեալներէն ու երէցներէն ու
պաշտօններէն հրամանները կ'ա-
ւանդէին անոնց՝ որ պահէն: Եկէ 5
ղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը
հաստատուէին, և օրէ օր անոնց
թիւը կ'աւելնար:

Եւ Փաւլոսի ու Պաղատոս 6
յուսց կողմերը պտտեցան. և
Սուրբ Հոգիէն արգելուելով որ
Աստուծոյ խօսքը Վիտիայի մէջ
չսօսին, Վիտիայի կողմերը որ 7
էկան, կը ջնախայն դէպ ի Բիւ-
թանիս ելլէին, և Յիսուսի Հո-
գին թող չտաւաւ անոնց: Եւ 8
Վիտիայի քովէն անցնելով՝ Տրո-
վոդա իջան: Եւ հոն գիշերը 9
Պօղոսին տեսիլք մը երեցաւ.
Մակեդոնացի մարդ մը կոչներ
կ'աղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր. Մա-
կեդոնիս անցիր, և օգնէ մեզի:
Ու երբոր ան տեսիլքը տեսաւ, 10
չոտ մը ուղեցինք Մակեդոնիս
երևել, հասկերալով որ Տէր մեզ
կը հրաւիրէ անոնց աւետարան
քարոզելու:

Ուստի հասնել Տրովադայէն եւ 11

- լանք՝ ու շիտակ Սամթրակէ
գացինք, ու հետեւալ օրը հէա-
- 12 պօլիս, Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ,
որ է Մակեդոնիայի մէկ մասին
գլխաւոր քաղաքը՝ Կոզմինա,
և ան քաղաքին մէջ քանի մը օր
- 13 կեցանք. Ու շաբաթ օրը քաղա-
քէն դուրս ելանք գետեղերքին
քովը՝ ուր որ սովորութիւն ու-
նէին աղօթք ընելու, ու նստե-
լով՝ ժողովաւ՝ կնիկներուն կը
- 14 խօսէինք։ Եւ թիւաւոր քաղա-
քէն ծիրանալաճառ կին մը՝ Ղե-
գիա անուն, որ աստուածապախ
մէկ մըն էր, մօտիկ կ'ընէր, որուն
սիրտը Տէրը բացաւ Պօղոսին ը-
սածներուն ուշադրութիւն ընե-
- 15 լու։ Ու երբոր մկրտուեցաւ ինքը
և իր տունը, աղաչեց ու ըսաւ,
Թէ որ զիս Տէրովը հաւատա-
ցեալը կը սեպէք, իմ տունն մը
տէք բնակեցէք, և ոտիպելով
տարաւ մեզ։
- 16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի
կ'երթայինք, աղախին մը պատա-
հեցաւ մեզի, որ Հարցուի ոգի
ունէր, որ գաւշակութիւն ընե-
լով՝ իր տէրերուն շատ վաստակ
- 17 կը բերէր։ Ասիկայ Պօղոսին և
մեր ետեւէն իյնալով կը պօռար՝
ու կ'ըսէր, Այ մարդիկը Բարձ-
րեալ Աստուծոյ ծառաներն են,
որ մեզի փրկութեան ծամբան կը
- 18 քարոզեն։ Եւ աս բանը շատ օ-
րեր կ'ընէր. իսկ Պօղոս վշտանա-
լով՝ դարձաւ ու ըսաւ ան ոգիին.
Յիսուս Քրիստոսի անուեալը հը-
րաման կ'ընեմքեզի, Ելիւր ատ-
- 19 կէ. և նոյն ժամուն ելաւ։ Երբ
որ տեսան անոր տէրերը՝ որ իրենց
վաստակին յոյսը կորցեցաւ, Պօ-
ղոսը ու Շիլան բանեցին՝ ու հը-
րապարակք քաշեցին իշխաննե-
- 20 լուի ու ղին։ Եւ տարին զանոնք
զօրագլուխներուն քովը ու ը-
սին, Այ մարդիկները մեր քա-
ղաքը իրար կ'անցընեն, իրենք
- 21 Հրէայ են, Եւ անանկ սովորու-
թիւններ կը քարոզեն, որ ար-
ժան չէ մեզի ընդունիլ, ոչ ալ
ընել, ինչու որ Հռովմայցի

ենք։ Եւ բազմութիւնը անոնց 22
վրայ գիլուեցաւ, զօրագլուխ-
ներն ալ բռնութեամբ անոնց
հանդերձները հանեցին, և հրա-
ման ըրին որ դռնն ծեծեն. Եւ 23
անոնց շատ վէրքեր տալէն ետեւ՝
բանաբ դրին, սրտաուիրելով
բանտապետինսր զգուշութեամբ
պահէ զանոնք։ Ան ալ ասանկ 24
հրաման տուեալով՝ զանոնք ներսի
բանաբ դրաւ, ու ռաբերնին կոճ-
ղի մէջ ամուրցուց։

Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շի 25
զա աղօթք կ'ընէին և զԱստուած
կ'օրհնէին, ու բանտարկեալներն
ալ անոնց մօտիկ կ'ընէին։ Եւ 26
յանկարծակի մեծ շարժ մը ե-
ղաւ, անանկ որ բանտին հիմքը
ստանեցան, և անմիջապէս բա-
լըր դռները բացուեցան, ու ա- 26
մենուն կապերը արծրկուեցան։
Եւ բանտապետը երբոր արթն 27
ցաւ, ու բանտին դռները բա-
ցուած տեսաւ, թուրը քաշեց՝
և ինքզինքը պիտի սպաննէր, կար-
ծելով թէ կապուածները փա-
խեր են։ Բայց Պօղոս բարձր 28
ձայնով կանչեց ու ըսաւ, Դուն
քու անձիդ փնտս մը մի՛ ընէր,
ինչու որ ամենքս ալ հոս ենք։ Եւ 29
անիկայ ճրագ մը ուղեց ու ներս
վաղեց, և գաղաղով՝ Պօղոսին ու
Շիլային առկը ինկաւ. Եւ ա- 30
նոնք դուրս բերելով՝ ըսաւ, Տէ-
րեր ինձի ի՞նչ պէտք է ընել,
որ փրկուիմ։ Անոնք ալ ըսին, 31
Հաւատաւ Տէր Յիսուս Քրիստո-
սին, ու պիտի փրկուիս դուն՝ և
քու տունդ։ Եւ Տէրովը խօսքը 32
խօսեցան անոր, ու ան ամենուն
որ իր տանը մէջն էին։ Եւ առաւ 33
զանոնք գիշերուան նոյն ժամուն
ու անոնց վէրքերը բուաց, և շուտ
մը մկրտուեցաւ ինքը ու բոլոր
իրենները։ Եւ զանոնք իր տունը 34
տանելով, անոնց առկը սեղան
դրաւ, և բոլոր տունավաւ արարի
եղաւ։ Աստուծոյ հաւատաւով։ Ու 35
երբոր առաւ եղաւ, զօրագլու-
լուխները խրկեցին սպասաւորնե-
րը ու ըսին, Արձակէ ատ մար-

36 դիկը: Բանտապետն ալ ան խօսքերը Պօղոսին պատմեց, թէ Զօրագլուխները խրկեցին որ արձակուիք. ուստի հիմա ելէք՝ և

37 խաղաղութեամբ գայէք: Բայց Պօղոս բռնա անոնց. Սեղ յայտնապէս ձեռնելով՝ որ չդատապարտուած Հռովմայցի մարդիկ ենք, բանար դրին, ու հիմա գաղտնիկ կը հանեն մեզ, ասանկ չէ, հապա թող իրենք գան ու

38 մեզ հանեն: Եւ սարսառորները զօրագլուխներուն պատմեցին ան խօսքերը. անոնք ալ երբոր լսեցին թէ Հռովմայցի են, վախճան, ու եկան քաղցրութեամբ

39 խօսեցան անոնց հետ. Եւ դուրս հանելով՝ կ'աղաչէին որ ան քաղաքէն ելլծան: Անոնք ալ բանաէն ելլելով՝ Վիդիային քառն մասն, ու եղբայրները տեսան ու միմիջարեցին զանոնք, և գացին:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Ամիիպօլիսէն ու Ազուղանիայէն պարտելով Թեոսաղանիէ եկան, ուր որ Հրէաները

2 ժողովարան մը ունէին: Պօղոս ալ իր սովորութեանը պէս անոնց մէջը մտաւ, և իրեք շաբաթ օր խօսեցաւ անոնց հետ:

3 Գերբերէն, Մեկնելով և առջև նին դնելով, թէ պէտք էր Քրիստոսի շարժարուիլ, ու մեռելներէն յարութիւն առնել, և թէ՛ Ան Յիսուսը որ ես ձեզի կը քարոզեմ, ըստ Քրիստոսն

4 է: Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին, ու Պօղոսին և Շիղային հետ միացան, աստուածաբան Յոնսերէն ալ մեծ քաղմութիւն, ու երեւելի կնիկներէն ալ հասաւ:

5 Գաղղիէն քիչուր չէին: Բայց հաւատացող Հրէաները նախանձեցան, և քանի մը դատար կայարտ անօրէն մարդիկ առնելով՝ աղմուկ հանեցին, ու քաղաքը տակնուվայր րին. և Յատնին տանը վրայ յաճակելով՝ կ'ուղէին զանոնք ժողովքին առջևը տա-

նիլ: Ու երբոր զանոնք չգտան, 6 Յատնը ու մէկ քանի եղբայրներ քաշելով տարին քաղաքապետներուն առջևը, կանչուել տելով՝ թէ անոնք որ աշխարհը տակնուվայր րին, հոս ալ հասեր են. Արոնք Յատնը ընդունէր է. և ասոնք ամենը կայարին հրամանացը դէմ կը գործեն, ըսելով թէ՛ ուրիշ թագաւոր մը կայ Յիսուս: Եւ իր

8 ռովեցուցին ժողովուրդը ու քաղաքապետները, որ տա բաները կը լսեն: Բայց երբոր Յատնէն 9 և ուրիշներէն երաշխաւորութիւն առին, արձակեցին դռնոնք: Իսկ եղբայրները շուտ մը

10 գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բեբլա խրկեցին. որոնք հան հասնելով՝ Հրէից ժողովարանը դացին: Անոնք Թեոսաղանիէի մէջ

11 եղողներէն աւելի ալնիւ մարդիկ էին, որ Ասքանդոս խօսքը կատարեալ յօժարութեամբ ընդունեցին, և ամէն օր Գիրքերը կը քննէին՝ թէ աս բաները ուսանկ են: Ուստի անոնցմէ շատ

12 քը հաւատացին, և պատուաւոր Յոյն կնիկներէն ու մարդիկներէն հասարակողներն ալ քիչուր չէին: Բայց երբոր իմացան թէ սաղոնիկեցի Հրէաները թէ Բեբլայի մէջ ալ Ատուածոյ խօսքը քարոզուեցաւ Պօղոսէն, հոն ալ եկան՝ ու ժողովուրդը գրգռեցին:

14 Ան ոտներ եղբայրները շուտ մը Պօղոսը խրկեցին՝ որ մինչև ծովեզերքը ելլծայ. բայց Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին: Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին, մինչև Աթէնք բերին անիկայ. և Իրֆէ հրաման առնելով Շիղային ու Տիմոթէոսին համար՝ որ շուտով իրեն գան, գացին:

16 Եւ Պօղոս Աթէնքի մէջ տնոնց սպասելով՝ իր հոգին անհանգիստ էր. Երբսի դին, վասն զի քաղաքը բոլորովն կռապաշտութեան մէջ ընկղմած կը տեսնէր: Ուստի ժողովարանին մէջ

17 կը խօսէր Հրէաներուն ու բարե-

- պաշտ մարդոց, և ամէն օր հը
րապարախներուն մէջ որոնց որ
18 պատահէր: Աւ Եպիփուրեան և
Ստոյրիկեան փրկիսօրաներէն մէկ
քանիները իրեն հետ հակաձա-
ռութիւն կ'ընէին, և ամանք կ'ը-
նէին. Աս սերմանաբազը ինչ
ըսել կ'ուզէ, ուրիշներն ալ ինչ
զէին. Արեւելի թէ քանի ծը օտար
աստուածներու քարոզիչ է, ինչ
20 չու որ Յիսուսը ու յարութիւնը
կ'աւետարանէր անոնց: Եւ ա-
ռին անիկայ Արիստագորսը տա-
րին, ու կ'ըսէին. Արիստը իմա-
նալ թէ ինչ է աս նոր վարդա-
պետութիւնը, որ դուն կը զրու-
22 ցես. Քանզի մեր ականջներուն
օտար բաներ կը բերես, ուրեմն
կ'ազնիւր իմանալ թէ ինչ պիտի
24 ըլլան անանք. (Ինչու որ Աթէ-
նացիները ամէնն ալ, ու հոն կե-
ցող օտարականները ուրիշ բա-
նի չէին պարապեր, բայց միայն
նոր բան զրուցելու կամ լսելու:)
- 22 Ան ատենը Պօղոս Արիստա-
գորսին մէջը կայնեցաւ, ու ըսաւ.
Ո՛վ Աթենացի մարդիկ՝ ամէն
կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տես-
25 նեմ ձեզ: Քանզի ես պաշտելով
ու ձեր պաշտամունքը զննելով՝
մէկ սեզան մը գտայ, որուն վրայ
գրուած էր՝ ԱՆՃԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԺՈՅՆ.
ուստի անիկայ որ դուք չճանչ-
նալով կը պաշտէք, ես նոյնը ձե-
26 ղի կը քարոզեմ: Աստուած որ
աշխարհը ստեղծեց, և անոր մէ-
ջի բոլոր բաները, անիկայ երկ-
նից ու երկրի Տէրը ըլլալով, ոչ
ձեռագործ տաճարներու մէջ կը
28 բնակի. Այլ ալ մարդոց ձեռքո-
վը կը պաշտուի՝ բանի մը կարօտի
պէս. քանզի ինքը կու տայ ամե-
նուն կեանք ու շունչ՝ և ամէն
26 բան. Աւ բոլոր մարդոց ազգերը
մէկ արիւնէ մը ըլլաւ՝ որ բոլոր
երկրի երեսին վրայ բնակին. և
որչաւած ժամանակներ հաստա-
տեց, ու անոնց բնակութեան
տաճարները, զՆառուած վրէն-
27 տըսելու, որ ըլլայ թէ խոր
խափելով զինքը գտնեն, թէ

պետեւ մեր ամէն մէկէն ալ հե-
ռու չէ. Ինչու որ անով կ'ապ- 28
րինք և կը շարժինք ու կանք,
ինչպէս որ ձեր բնաստեղծնե-
րէն մէկ քանիներն ալ ըսին,
Քանզի մենք անոր ցեղէն ալ ենք:
Աւստի՝ որովհետեւ Աստուծոյ ցե- 29
ղէն ենք, պէտք չէ որ անանկ
սեպներ թէ Աստուածութիւնը
նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի
կամ քարի, որ մարդուս վարպե-
տութիւնովը ու խելքովը քան 30
գաղաւած է: Արդ՝ Աստուած
տգիտութեան ատենները անտես
ընելով, հիմա ամէն տեղ կը պա-
տուիրէ բոլոր մարդոց՝ որ ապաշ-
խարհն: Ինչու որ ինքը մէկ օր 31
մը սահմանեց, որուն մէջ աշ-
խարհս արդարութեամբ պիտի
գատէ ան մարդուն ձեռքովը,
որն որ սրբոյց, ու ամենուն հա-
ւատացուց՝ զանիկայ մեռելներէն
յարուցանելով:

Երբոր մեռելներէն յարու- 32
թիւնը լսեցին, ոմանք ծաղը կ'ը-
նէին, ոմանք ալ կ'ըսէին. Աս
բանիդ համար ուրիշ անգամ
մտիկ պիտի ընենք քեզի: Եւ 33
պատէս Պօղոս անոնց մէջէն ե-
լաւ: Սակայն քանի մը մարդիկ 34
իրեն յարելով հաւատացին, ու
բոնց մէջն էր Գրինեստիոս Արիս-
տագորսին, և Գամարիոն անու-
նով կնիկ մը, ու անոնց հետ աւ-
րիշներ ալ:

ԳԼ. ԺԸ

Ասիէ ետեւ Պօղոս Աթենքէն 1
զատուելով՝ Կորնթոս եկաւ, Եւ 2
մէկ շաբաթ մը գտաւ Ակիլազա
անունով ծննդեամբ Պրոտացի,
որ իր Պրիսկիլա կնիկանը հետ
նոր եկեր էր Իտալիայէն, (կը-
զիստին հանած հրամանին հա-
մար որ բոլոր շրէսները շատի-
մէն հեռանան.) ու անոնց քա-
վը զնայ: Եւ որովհետեւ ինքը 3
արհեստակից էր՝ անոնց քովը կե-
ցաւ, և կը բանէր. ինչու որ ար-
հեստով վրասնագործ էին: Աւ 4
ամէն շաբաթ օրերը ժողովարա-

նին մէջ կը խօսէր, և Հրէանե-
 5 ըր ու Յոյները կը համոզէր: Ու
 երբոր Շիլա և Տիմոթէոս Մաիե
 դոնիայէն իջան, Պօղոսին հոգին
 եռանդով վառուած ըլլալով,
 Հրէաներուն վիրայութիւնով կը
 հաստատէր՝ թէ Յիսուսը Քրիս-
 6 տոսն է: Անոնք ալ երբոր դէմ
 կեցան ու կը հայհոյէին, ինքը
 հանգերձները թօթելով՝ ըսաւ
 անոնց. Չեր արիւնը ձեր գլու-
 իր, ես անարար եմ, ասկէ ե-
 տե հեթանոսներուն պիտի եր-
 7 թամ: Եւ անկէ երթալով՝ մօտ
 մէկու մը տուն, որուն անունը
 Յուստոս էր՝ առաւումովախ
 ծաղը ճշ, որուն տունը ժողովա-
 8 րանին կից էր: Եւ ժողովոյ ա-
 պետը Կրիստոս իր բոլոր սուս-
 լիս հաւատաց Տէրոյն. և Կորն-
 թացիներէն շատերը լսելով՝ հա-
 9 ռատացին ու մկրտուեցան: Եւ
 գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ
 Պօղոսին. Այի փախա՛ր հայրա-
 10 խօսէ, և լուս մի կենար, ինչու
 որ ես քեզի հետ եմ, և մէկը
 քեզի դէմ պիտի չեմ: Քեզի
 փառ մը հաղորդեալ. քանզի աս
 քաղաքի մէջ ես շատ ժողովուրդ
 11 ունիմ: Եւ հոն տարի մը ու վեց
 ամիս կեցաւ, ու Աստուծոյ խօս-
 քը անոնց մէջ կը տարկեցնէր:
 12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ ըր-
 գեշին Գաղանին օրերը Հրէ-
 աք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ
 ելան, և զանիկայ ատեանը տա-
 13 ըին, Ըսելով, թէ Ասիկայ կը հը-
 րապուրէ մարդ իկր օրէնքէն դուրս
 14 Աստուած պաշտելու: Ու երբոր
 Պօղոս իր բերանը բանալու պատ-
 րաստ էր, Գաղան ըսաւ Հրէա-
 ներուն. Թէ որ անիրաւութեան
 մը կամ չար գործքի մը համար
 ըլլա՞ր, ա՛յ Հրէաներ, արժան էր
 15 ինձի՞ որ ձեզի մօտիկ բնէի: Բայց
 թէ որ վէճը խօսքի ու անու-
 ներու և ձեր օրէնքին վրայով է,
 դուք ձեզմէն տեսէք. ինչու որ
 ես առանկ բաներու դատաւ-
 16 ար ըլլալ չեմ ուղեր: Եւ զա-
 17 նոնք ատեանէն վաճառեց: Ան

ատենը բոլոր Յոյները Սոթմենէս
 ժողովոյ պալատը բռնեցին՝ ու
 ատեանին առջեւ կը ծեծէին.
 և աս բաներու վրայով Գաղան
 բնաւ հոգ չէր բնէր:
 Պօղոս ալ տակաւին խել մը 18
 օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայր-
 ներէն հրաժարելով, նաւով դէպ
 ի Սիւրիա դեպ. ու իր հետ
 ալ Պրիսկիլան և Ակիւղասը,
 առաջ Կենդեայի մէջ իւ գլուխը
 փոքրած, ինչու որ ուխտաւոր
 էր: Ու Եփեսոս որ հոտաւ, ու 19
 նոնք հոն ձգեց, և ինքը ժողո-
 վարանք մտնելով՝ Հրէաներուն
 հետ կը խօսէր: Եւ իրեն կա 20
 զաշէին՝ որ ալ աւելի փամանակ
 իրենց քով մնայ, բայց յանձ-
 նաւաւ չեղաւ. Հապա հրաժաւ 21
 րեցաւ անոնցմէ ըսելով. Պէտք
 է որ անդառնաւ աս առաջի-
 կայ տօնը Երուսաղէմի մէջ ը-
 նեմ, բայց Աստուծոյ կամբովը
 նորէն ձեռի կը դառնամ, ու
 Եփեսոսէն նաւով Ճամբայ ելաւ.
 Եւ Կեսարիա հասնելով՝ Երուս 22
 առջէմ ելաւ, ու եկեղեցիին բա-
 րե տուաւ, ու Էդու իջաւ Ան-
 տիոք. Եւ ատեն մը հոն կենաւ 23
 լէն ետեւ ելաւ, ու կարգով Գա-
 դատացեաց երկիրը և Փախ գիւս
 կը պարտէր, ու բոլոր աշա-
 կերաները կը հաստատէր:
 Եւ Ապոլոս անունով Հրէայ 24
 մը, ծնեւեամբ Ալեքսանդրացի
 ճարտասան մարդ մը՝ եկաւ հա-
 տաւ Եփեսոս, որ ինքը զօրաւոր
 էր առաջ գիրքերով: Ասիկայ Տէ 25
 րոյն Ճամբան մէջ վարժուած
 էր, և ջերմեանոք հոգի ունե-
 նալով, կը խօսէր ու կը սորվե-
 ցնէր ճշգումթեամբ Տէրոյն վե-
 րայով. բայց Էդու միայն Յով-
 հաննէսին մկրտութիւնը գիտէր:
 Ասիկայ սկսաւ ժողովարանին մէջ 26
 համարձակ խօսիլ. ու երբոր Ա-
 կիւղաս ալ Պրիսկիլա լսեցին
 անկէ, ալ զանիկայ իրենց քովը
 առին, և աւելի ճշգումթեաւ 27
 ծոյ Ճամբան անոր համարցուցին:
 Ու երբոր անիկայ ուղեց Աքա 27

յիս երթալ : եղբայրները քա-
ջաբերեցին զանիկայ, ու գիւր գրե-
ցին ան Գեղի աշակերտներուն՝
որ զանիկայ ընդունին. որ հան-
հասնելով՝ շատ օգտակար եղաւ
շնորհքով հաւատացեալներուն .
28 Բանին հրապարակաւ աստիկ
կը յանդիմանէր Հրէաները ,
սորք գիրքերէն ցուցնելով թէ
Յիսուսը Բրիտանն է :

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ քանի որ Աղոթս կորն-
թոսի մէջ էր, Պօղոս վերի կող-
մերը պարտելով՝ Եփեսոս եկաւ .
և քանի մը աշակերտներ գտնե-
2 լով, Ըստ անոնց . Երբոր հա-
ւատացիք՝ Սուրբ Հոգին առիք
արդեօք . անոնք ալ լոյսի իրեն .
3 Բայց մենք լսած ալ չենք թէ
Սուրբ Հոգի կայ : Եւ ըսաւ ա-
նոնց . Հապա ինչով մկրտուե-
ցաք . անոնք ալ լոյսի . Յովհան-
4 նէսին մկրտութիւնով : Պօղոս
ալ ըսաւ . Յովհաննէս ապաշխա-
րութեան մկրտութիւնով մկրդ-
տեց, Ժողովուրդին ըսելով, թէ
ան որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ ա-
նոր հաւատան, այսինքն՝ Յիսուս
5 Բրիտանին : Բւ երբոր աս լե-
ցին, Տէր Յիսուսի անուանով
6 մկրտուցան : Եւ Պօղոս երբոր
անոնց վրայ ձեռք դրաւ, Սուրբ
Հոգին անոնց վրայ եկաւ, և լե-
զուներ կը խօսէին ու կը մարդա-
7 ընանային : Եւ ան բոլոր մար-
դիկը տատուրկուքի չափ էին :
8 Բւ Ժողովարանը մանկելով՝ իրեք
ամիս համարձակութեամբ Աս-
տուծոյ Թագաւորութեանը վրա-
յով կը խօսէր, ու կը համալէր :
9 Իսկ երբոր մէկ քանիները կը յա-
մառէին՝ ու դէմ կը գնէին բազ-
մութեան առջև ան ճամբան
բամբաստելով, իրքը անոնցմէ հե-
ռացաւ, և աշակերտները զա-
տեց, ու ամէն օր Տիւրան անուն
մէկու մը դպրատանը մէջ կը խօ-
10 սէր : Եւ աս երկու տարի քշեց
մինչև որ բոլոր Ասիայի մէջ բնա-
կող Հրէաները ու Յոյները Տէ-

լովը խօսքը լսեցին : Եւ Աստուծ 11
նշանաւոր հրաշքներ կ'ընէր Պօ-
ղոսին ձեռքովը . Անանկ որ ա- 12
նոր մարմինէն Թաշկինալներ ու
գողցողներ կը տանէին հիւանդ-
ներուն, և իրենց ցաւերէն կը
բժշկուէին, ու շար ոգիները կ'ել-
լէին : Բայց աստանդական Հը- 13
րէաներէն մէկ քանիները՝ որ երդ-
մնեցուցիչ էին, յանդիման
Տէր Յիսուսի անունը կանչել ա-
նոնց վրայ՝ որոնք շար ոգիներ ու-
նէին, և կ'ըսէին, Չեղ կ'երդ-
մնեցնենք Յիսուսով, որն որ Պօ- 14
ղոս կը քարոզէ : Եւ աս բանը Ը-
նողները Սկիւս Ըստած Հրէայ
քահանայապետի մը եօթը որ-
գիւրէ էին : Իսկ շար ոգին պա- 15
տասխան տուաւ ու ըսաւ . Յի-
սուսը կը ճանչնամ՝ ու Պօղոսը
գիտեմ, բայց դուք ո՞վ էք : Եւ 16
ան մարդը որուն ներքի գին էր
շար ոգին, անոնց վրայ ցալկե-
լով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց,
մինչև որ ան տունէն մերկ ու վե-
րաւորուած դուրս փախան : Եւ 17
աս Բանը Եփեսոսի մէջ բնակող
բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն
յայտնի եղաւ, և անոնց ամենաւն
վրայ վստի մը ինկաւ, ու Տէր
Յիսուսի անունը կը մեծարուէր : 18
Եւ հաւատացեալներէն շատերը
կաւ գային, ու կը խոստովանէին
ու կը պատմէին իրենց ըրած-
ները : Եւ կախարդութեան հե- 19
տեղներուն շատերը գիրքերնին
մէկոտը դերելով՝ ամենուն առ-
ջևը կ'այրէին, և անոնց գինը
հաշուեցին, ու յիսուն հազար
արծաթ Դանիէան գտան : Այս 20
պէս Տէրովը խօսքը մեծապէս
կ'աճէր և կը զօրանար :
Աւ երբոր աս բաները ըն- 21
ցաւ, Պօղոս միտքը դրաւ որ
Մակեդոնիայէն ու Աքայիայէն
պտրանելով՝ Երուսաղէմ երթայ,
ու կ'ըսէր, թէ Հան երթալէս
ետքը պէտք է ինծի որ Հռովմ
ալ տեսնեմ : Եւ իրեն սպասա- 22
ւորութիւն ընողներէն երկուքը
Տիմոթէոսը ու Երաստատը իրը-

կեց Մակեդոնիա, ու ինքը ասեն
մին ալ Մակեդոնի մէջ կեցաւ :
25 Եւ ան աստեանները շատ խոռ-
վութիւն եղաւ Տէրոջ Ծամբուն
24 համար : Քանզի Գեմետրիոս ա-
նունով արծաթագործ մը՝ Ար-
տեմիան Գորգի տաճարներ կը
շինէր արծաթէ, ու քիչ շահ չէր
25 բերեր վարպետներուն : Որոնք
ասկիայ մէկտեղ ժողովեց նոյն ար-
հեստին բանւորներուն հետ, ու
ըսաւ. Մարդիկ դուք գիտէք որ
26 աս գործէս է մեր շահը, եւ կը
տեսնէք ու կը լռէք որ աս Պօղոսը
չէ՝ թէ միայն Եփեսացոյց, հա-
պա գրեթէ բոլոր Ասիացոց շատ
ժողովուրդները համոզելով՝ միտ-
քերնին դարձուց, ըսելով թէ՝
27 Չեւքով շինուածները աստու-
ածներ չեն : Ուստի վտանգ կայ
որ չէ՝ թէ միայն աս մեր կողմը
պիտի նախատուի, հապա մեծ
աստուածուհւոյն Արտեմիան
տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի,
և անոր մեծափառութիւնը պի-
տի խափանուի, որն որ բոլոր
Մակեդոն աշխարհք կը պաշտեն :
28 Ու երբոր աս լսեցին, բարկու-
թեամբ լեցուած կը կանչուե-
տէին ու կը լռէին. Մեծ է Եփե-
29 սացոց Արտեմիսը : Եւ բոլոր
քաղաքը խռովութեամբ լեցուե-
ցաւ, և յափշտակելով Գայիոս ու
Արիստաքքոս Մակեդոնացիները
Պօղոսին ճանապարհորդակիցնե-
րը, ամենը մէկէն թէատրոնը վա-
30 զեցին : Իսկ Պօղոս երբոր ուզեց
ժողովուրդին մէջը մտնել, աշա-
կերաները թող չտուին զինքը :
31 Մակեդոններէն ալ մնանք՝ որ իր
բարեկամներն էին, ճաշք խըրկե-
լով իրեն կ'ողաչէին՝ որ չհամար-
32 ձակի թէատրոնը երթալու : Ուս-
տի մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկապէս
ուրիշ կերպ բան կը կանչուե-
տէին. ինչու որ ժողովքը չիտ-
թութեան մէջ էր, և շատերը
չէին գիտեր թէ ինչ բանի հա-
մար ժողովուած են : Եւ բազ-
մութեանը մէջէն առաջ բերին
33 Աղէքսանդրոսը, որն որ Հրէայք

առաջ քշեցին. Աղէքսանդրոս
ալ ձեռքը շարժելով՝ կ'ուզէր որ
ժողովուրդին պատասխան տայ :
Իսկ երբոր գիտցան թէ անկիայ 54
Հրէայ է, ամենքը մէկբերան ե-
ղած՝ երկու ժամու չափ կը կան-
չուեալէն, թէ Մեծ է Եփե-
սացոց Արտեմիսը : Մակայն ա- 55
տենագրելով բազմութիւնը հոն
դարտեցընելով՝ ըսաւ. Ով Եփե-
սացի մարդիկ որ մարդն է որ
չգիտնայ թէ Եփեսացոց քա-
ղաքը՝ մեծ Արտեմիան և Գիա-
սէն ինկած կուռքին տաճարին
պաշտօնեան է : Ուրեմն աս որ 56
անվիճելի բան մըն է, պէտք է
ձեղի հանդարտ կենալ, և յան-
դրգնութեամբ բան մը չընել :
Քանզի դուք ատ մարդիկը հոս 57
բերիք, որոնք ոչ տաճար կողող-
տողներ են, ոչ ալ ձեր աստուա-
ծուհւոյն հայհոյանք բերն են :
Ուստի թէ որ Գեմետրիոս և իր 58
հետը եղած վարպետները մէկու-
մը հետ բան մը ունին, ատեանը
բաց է, ու փոխանորդ բղէշն
կայ, թող իրարու դէմ ամբաս-
տանութիւն ընեն. Հապա թէ 59
որ ուրիշ բաներու համար է ձեր
պահանջմանքը, օրինաւոր ժո-
ղովքի մէջ թող որոշուի : Ինչու 40
որ մենք ալ աս օրուան եղածին
համար իբրեւ խռովայոյց մարդիկ
ամբաստանուելու վտանգի մէջ
ենք. քանզի պատճառ մը չկայ
որով կարող ըլլանք աս խռու-
ւածքին բազմութեանը համար
պատասխան տալ : Եւ ասանկ ը-
սելով՝ ժողովքը արձակեց :

ԳԼ. Ի

Եւ ազմուիլը դադարեցնել 1
տե՛ս Պօղոս աշակերտները իրեն
կանչեց, ու հրաժարական ող-
ջին տալով ելաւ որ Մակեդոնիա
երթայ : Եւ ան կողմերը պըր 2
տեղէն ու շատ խօսքերով անոնք
մխիթարեցնելու. Ելլադա է.
կաւ : Եւ հոն իրեք ամիս կենա- 3
լէն ետքը, Հրէաները իրեն դէմ
նենդութեան խորհուրդ ըրին՝

երբոր կ'ուզէր Սիւրիա ելլել,
 անոր համար որոշեց Մակեդոնիայի
 4 վրայէն դառնալ: Ու մինչև Ա-
 սիա իր հետը կ'երթար Բերիոցի
 Պիւտի որդէն Սաղատորոս, և
 Թեսսալոնիկեցիներէն Արիստար-
 քոսը ու Սեկունդոսը, և Գալիսոս
 Դերբացին ու Տիմոթէոսը, և
 Ասիացի Տիւքիկոսը ու Տրոփի-
 5 մոսը: Ասոնք առաջ գացին ու
 Տրովադայի մէջ մեզի կը սպա-
 6 սէին: Ահա ալ բազարձակերաց
 օրերէն ետև Փիլիպպէէն նաեւ
 ցինք, և հինգ օրուան մէջ Տրո-
 վադա եկանք անոնց քովը, ու
 հոն եօթը օր կեցանք:
 7 Եւ մէկշաբթի օրը երբոր ժող-
 վուէր էինք հայ կարելու, Պօղոս
 անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հե-
 տեւեալ օրը ծամրայ պիտի ել-
 10 լէր, և խօսքը երկրեցաց մինչև
 հէս գիշեր: Ու շատ լապտերներ
 կ'ոյն ան վերի սենեակը՝ ուր որ
 9 մենք ժողվում էինք: Եւ մէկ
 երկուստարդ մը Եւսեբոս անուն
 պատուհանին վրայ նստած՝ խո-
 րունկ քնոյ մէջ մտնէր էր, երբոր
 Պօղոս խօսքը երկրեցաց, անկիւյ
 10 խորունկ քնով բռնուած՝ երբորդ
 դռնիկոնէն վար ինկաւ, ու զա-
 նկիւյ մեռած վերցուցին: Եւ
 Պօղոս վար իջնելով՝ անոր վրայ
 ինկաւ, ու գրկեց զանկիւյ՝ ու
 կ'ըսէր. «Ի խառնեք, ինչու որ
 11 ասոր հոգին իր մէջն է: Եւ վեր
 ելլելով՝ հացը կտրեց ու կերաւ,
 12 ու երկար խօսելով մինչև առ-
 տու, ետքը ելաւ գնաց: Եւ ան
 պատանին ողջ բերին, ու մեծա-
 15 պէս միմիջարուեցան: Իսկ մենք
 նաւը մտնելով՝ ծամրայ ելանք
 դէպ ՚ի Ասի, որ անկէ Պօղոսը
 պիտի առնէինք, ինչու որ անանկ
 ապապքեր էր, որովհետև ինքը
 14 ցամաքով պիտի երթար: Ու
 երբոր Ասիոյ մէջ մեզի հանդի-
 պեցաւ, առինք անկիւյ և Մի-
 15 տիլինէ եկանք: Անկէ ալ նաեւ
 լով՝ հետեւեալ օրը Բիթոնի դի-
 մոցը հասանք, և մէկալ օրը Սո-
 մոս հասանք, ու Բէշեբէ Տրոփի-

լոն կենալով՝ միւս օրը Մեթուս
 եկանք. Ինչու որ Պօղոս միտքը 16
 դրէր էր որ նաւով անցնի Եփե-
 սոսին քովէն, որ չըլլայ թէ Ա-
 սիայի մէջ ժամանակ անցընէ, ու
 լովհետև կ'արտորար՝ որ թէ՛
 կարելի է իրեն, Պետեկոստէին
 օրը Երուսաղէմ ըլլայ:

Եւ Մեթուսոսէն ճառք խրկեց 17
 Եփեսոս՝ ու եկեղեցիին երէցները
 կանչեց: Ու երբոր իրեն եկան, 18
 ըսաւ անոնց. «Իսկ զիտէք որ
 ան առջի օրէն հետէ որ ես Ասիա
 եկայ, ինտոր ձեր հետը վարուե-
 ցայ բոլոր ժամանակը. Ամէն խա- 19
 նարհու թիւնով Տէրոյը ծառայե-
 լով, և շատ արցունքով ու փոր-
 ծուծիւններով, որ շրէից նեն-
 գութիւններէն ինծի պատահե-
 ցան, ինտոր վասնիցով ետ չիե- 20
 ցայ օգտակար բաներուն բնաւ
 մէկը ձեզի զրուցելէն, ու ձեզի
 հրապարակաւ և տան մէջ սոր-
 վեցընէին. Վկայութիւն տալով 21
 շրէից և Յունաց առջեւ՝ դէպ
 ՚ի Աստուած ապաշխարութեան
 համար, ու մեր Տէր Յիսուս
 Քրիստոսին վրայ եղած հաւատ- 22
 քին համար: Եւ հիմա՝ ահա ես
 հոգեով կապուած՝ Երուսաղէմ
 կ'երթամ, և հոն ինչ որ ինծի
 պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր. 23
 Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն
 քաղցրի մէջ ինծի կը վկայէ ու
 կ'ըսէ թէ՛ կապեր ու նեղութիւն
 ներ ինծի կը սպասեն: Բայց ես 24
 բանի մը համար հոգ չեմ բնէր,
 և իմ անձս պատուական չեմ
 ուրաքի, միայն թէ իմ բնթացքս
 ուրախութեամբ կատարեմ, և 25
 ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն
 առի՝ Աստուծոյ շնորհացը աւե-
 տարանին վրայ ըլլաւ: Եւ հի- 25
 մա ահա ես գիտեմ որ ալ իմ
 երեսս պիտի շտեմնէք դուք ա-
 մենքդ, որ մէջերնիւ պտրտեցայ
 Աստուծոյ թաղաւորութիւնը
 քարոզելով: Ուստի աս օրս կը 26
 վկայեմ ձեզի, որ ես անպարտ
 եմ ամենուն արիւնէն, Ինչու որ 27
 ետ չիեցայ Աստուծոյ բոլոր կամ

28 քր ձեզի յայտնեմն: Ուրեմն
զգուշացէք ձեր անձերուն և բռ-
նոր հօտին, որուն վրայ Հոգին
Սուրբ ձեզ անուշ գրաւ: Ար-
տուծոյ եկեղեցին հովուելու,
որն որ իր արիւննով ստացաւ:
29 Քանզի գիտեմ որ իմ զատուե-
լն ետքը ձեր մէջը յախշտակող
գայլեր պիտի մոնեն, որ պիտի
30 չանայեն հօտին: Եւ ձեզմէ ալ
անանկ մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ
ծուռ բաներ պիտի խօսին, ա-
շակերտները իրենց ետեւէն քա-
31 շելու համար: Ուստի արժան
կեցէք, և միտքերնիդ բերէք
որ իրեք տարի գիշեր ու ցորեկ
չդադարեցայ ամէն մէկը ար-
32 ցունքով իրատելն: Եւ հիմա
եղբայրներ՝ կը յանձնեմ ձեզ
Ատուծոյ, ու անոր շնորհացը
խօսքին, որ կարող է շնեցու-
ն ու բոլոր սրբաւածներուն հետ
ձեզի ժառանգութիւն տալու:
33 Մէկու մը արձաթին կամ ու-
կիին կամ հազուստին չցանկա-
34 ցայ. Իսկ ձեզմէ գիտէք՝ որ
ինծի և իմ հետ եղողներուն
պէտք եղածը աս ձեռքերս հո-
35 գացին: Ամէն բան ձեզի ցա-
յուցի, թէ ասանկ պէտք է ուշ-
խափել, ու տկարներուն օգնու-
թիւն ընել, և միտք բերել Տէր
Տիառախին խօսքը, որ ինքը ք-
նու. Աւելի երանելի է ասը՝
36 քան թէ առնելը: Եւ աս որ
բաւ, անանց ամենուն հետ ծըն-
կան վրայ դալով՝ աղօթք բրաւ:
37 Ամէնքն ալ աստիկ կու լային,
ու Պօղոսին սրարանցին վրայ
իյնալով՝ զանիկայ կը համբու-
38 ընին: Սիրաւորնին աւելի կը ցա-
ւեր ան խօսքին համար, որ կը-
սէր թէ ալ պիտի շտեմեն իր
երեսը, և զանիկայ ճամբոյ գրին
մինչև նաւը ելնալով:

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու երբոր ելանք ու անոնց
մէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւե-
լով՝ կով եկանք, և միւս օրը
Հառոցն, ու անկէ Պատարս:

Եւ նաւ մը գտանք որ Փիւնիկէ 2
կերթար, ու անոր մէջը մոնե-
լով՝ ճամբայ ելանք: Եւ կիսը 3
րոս որ երեցաւ, զանիկայ ձախ
կաղմընիս թող տալով՝ գէպ ի
Սիւրիա նաւեցինք, և Տիւրոս
եկանք. ինչու որ նաւը հոն պիտի
թափէր ի բեւը: Եւ աշակերտ 4
ները գտնելով՝ եօթը օր հոն
կեցանք, որոնք Սաւր՝ Հագիով
կըսէին Պօղոսին որ Երուսաղէմ
չելէ: Ու երբոր ան օրերը ան 5
ցուցինք, ելանք ու կերթայինք.
ամէնն ալ կիկիկեղով ու աղաք-
ներով մինչև քաղաքէն դուրս
մեզ ճամբայ գրին. և ծովուն
եղբրը ծնկան վրայ դալով՝ ա-
ղօթք բրինք: Ու իրարու հրա- 6
ժարական ողջոյն տալով՝ մեք
նաւը ելանք, անոնք ալ տեղեր
նին դարձան: Իսկ մեք Տիւրո 7
մէն դադուէլով՝ և ծովու ճամ-
բորդութիւնը լինցընելով՝ Պատ-
ղէմայիս հասանք, ու եղբայրնե-
րը բարեւելով՝ օր մը քովերնին
կեցանք: Եւ հետեւալ օրը անկէ 8
եկանք ու Կեսարիա եկանք, և
Փիլիպպոս աւետարանչին ստան-
մունելով, որ ինքը եօթնէն մէկն
էր, անոր քովը կեցանք: Անի 9
կայ չորս հաւ կոյս աղջիկ ու-
ներ, որ մարգարէութիւն կը-
նէին: Եւ հոն շատ օրեր որ կե- 10
ցանք, Հրէաստանէն մարգարէ
մը իջաւ Ագաթոս անունով, ու 11
երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գո-
տին առնելով իր ձեռքերը ու
ստքերը կապեց, և բաւ. Ասանկ
կըսէ Հոգին Սուրբ, Ան մարդը
որունն է աս գոտին, ասանկ պի-
տի կապեն Հրէաները Երուսա-
ղէմի մէջ, ու հեթանոսներուն
ձեռքը պիտի մասնեն: Ու երբոր 12
աս լսեցինք, աղաչեցինք մեք
ալ և տեղացիք ալ որ Երուսա-
ղէմ չելէ: Իսկ Պօղոս պատառ 13
խան առաւ. Ինչ կընէք, ին-
չու՞ կու լաք ու իմ սիրտս կը
ճմլէք. քանզի ես չեմ թէ միայն
Երուսաղէմի մէջ կապու ելու, հա-
պա նաեւ մեռնելու ալ պատարաս

- եմ՝ Տէր Յիսուսի անուանը հա-
 14 մար: Եւ ինքը որ մտիկ չբրաւ,
 լուռ կեցանք, ու ըսինք՝ Տէրաջը
 կամքը թող ըլլայ:
- 15 Եւ ան օրերէն ետեւ պատ-
 ռաստուելով՝ Երուսաղէմ ելանք:
- 16 Կեսարացի աշակերտներէն ալ
 Քէյ Կաթիէնը մեր հետը եկան,
 և Քէյ տարին առջի աշակերտի
 մը՝ Կիսարացի Սնասնին, որուն
- 17 քովը պիտի կենայինք: Բէւ եր-
 բոր Երուսաղէմ մտանք, եղբայր,
 ներք ուրախութեամբ մեզ ըն-
- 18 դուներկին: Եւ հետեւեալ օրը
 Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսին
 քովը գնաց, ու բոլոր երէցներն
- 19 ալ եկան: Եւ զանոնք բարեւե-
 լով՝ մի ըստ միովէ կը պատմէր՝
 ինչ որ Աստուած հեթանոսնե-
 րուն մէջը ըրաւ իր ծառայու-
- 20 թիւնովը: Անոնք ալ լսելով՝
 փառք կու տային Աստուծոյ, և
 ըսին իրեն. Կը տեսնեն եղբայր՝
 քանի՜ բիւրասոր հաւատացեալ
 Հրէաներ կան, ու ամէնն ալ
- 21 օրէնքին նախանձաւոր են: Բայց
 քու վրայովք իմացան՝ թէ դուն
 բոլոր հեթանոսներուն մէջ ե-
 դած Հրէաներուն Մովսէսէն ա-
 պրտամբիլ կը սորվեցնես, ք-
 տելով որ տղանքն չժխտան,
- 22 և սովորութիւններուն համե-
 լմատ չվարուին: Արդ՝ ի՞նչ պի-
 տի ըլլայ. անշուշտ բազմութիւն
 պիտի ժողլուի, ինչու որ պիտի
- 23 լսեն թէ եկեր ես: Աւտոի տա-
 բանը ըրէ՜ որ քեզի կ'ըսենք.
- 24 Մեր քովը չորս մարդ կայ, ո-
 լոնք իրենց վրայ ուխտ դրած են,
 անոնք առ իրենց հետը մաք-
 րուէ, և անոնց համար ծախք
 ըրէ, որ իրենց գլուխը ամիլեն,
 որպէս զի ամէնն ալ գիտնան
 թէ քու վրայովք իմացած բա-
 ներինն ոչինչ է, հապա գուն ալ
 Քէյ հետը կը քաղես օրէնքը պա-
- 25 հելու մէջ: Բայց հաւատքի ե-
 կող հեթանոսներուն համար մենք
 թուղթ իրականիք՝ ինտոր որ որս-
 շեցինք, որ անոնք բնաւ տասնիկ
 բաներ չպահեն, միայն թէ ըզ-

դուշանան կռքերու զոհու-
 ծէ, ու արխնէ, և ինքզուածէ,
 ու պոռնկութենէ: Ան ատենը 26
 Պօղոս ան մարգիկը առաւ, ու
 հետեւեալ օրը անոնց հետ մաք-
 րուած՝ տաճարը մտաւ, մաքրու-
 թեան օրերը ըմբոստը ցուցնե-
 լու համար, մինչև որ անոնց ա-
 մէն մեկուն համար պատարագ
 մատուցուեցաւ:

Ու երբոր եօթը օրերը ըմբոս 27
 նալու վրայ էին, Ասիացի Հրէա-
 ները զանիկայ տաճարին մէջը
 տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը
 խռովեցուցին, և անոր ձեռք
 զարկած՝ կը կանչուըւտէին, իսկ 28
 Բայէլացի մարգիկ՝ օգնութեան
 հասէք. առ ան մարդն է՝ որ ա-
 մէն տեղ ժողովուրդին, և օրէն-
 քին, ու տատեղին դէմ բան կը
 սորվեցնէ ամենուն, մինչև որ
 տաճարին մէջը Յոյներ ալ մըտ-
 ցուց, և ան սուրբ տեղը պըղ-
 ծեց, (ինչու որ առաջուց Եփե. 29
 սացի Տրափմար իրեն հետ քա-
 ղաքին մէջը տեսեր էին, և կը
 կարծէին թէ՛ Պօղոս անիկայ տա-
 ճարը մոցուց.) Բւ բոլոր քաղա- 30
 քը շարժեցաւ, և ժողովուրդը
 զիլուեցաւ, ու բռնեցին Պօղոս,
 որ տաճարէն դուրս քաշեցին,
 և շուտ մը դռները գոցուեցաւ.

Ու երբոր անոնք կ'ուզէին անի. 31
 կայ սղաննել, լուր հասաւ գուն
 դին հաղարապետին՝ թէ բոլոր
 Երուսաղէմը իրար անցեր է: Ան 32
 ալ անմիջապէս զինուորներ, և
 հարիւրապետներ առած՝ անոնց
 վրայ վազեց. անոնք ալ հաղարա-
 պետը ու զինուորները տեսնելով
 Պօղոսը ծեծեղէն դադարեցան:

Ան ատենը հաղարապետը մօտե. 33
 նալով՝ բռնեց զանիկայ, և հը-
 բաման ըրաւ որ կրկին շղթայով
 կապեն, ու կը հարցընէր՝ թէ ա-
 նիկայ ով է, ու ի՞նչ ըրեր է:

Եւ բազմութեանը մէջէն մէկը 34
 մէկ կերպ՝ ու մեկալը ուրիշ կերպ
 բան կը կանչուըւտէին. իսկ երբ-
 որ շիրցաւ ան շփոթութենէն
 ստոյգը գիտնալ, հրաման ըրաւ

55 որ զանիկայ բերդը տանին : Ու
երբոր տանդուղը հասաւ , անանկ
պատահեցաւ որ զինուորները վեր
վերցնեն անիկայ ժողովուրդին
56 բռնութեանը համար . Ինչու որ
ժողովուրդին բազմութիւնը եւ
տէնէն կ'երթար , ու կ'ըսէին .
57 Վերցուր ատիկայ : Ու երբոր
Պօղոս բերդը մանկլու վրայ էր ,
հազարապետին ըսաւ . Արդեօք
կարելի է որ քեզ բան մը խօսիմ :
58 Ան ալ ըսաւ . Յունարէն գի-
տես . Չէ որ դուն ան Եգիպտա-
ցին ես , որ աս օրերէս առաջ
չորս հազար սրիկայ մարդիկ ապրե-
տա՛մքեցուցիր , ու անապատը հա-
59 նեցիր : Պօղոս ալ ըսաւ . Ես
Հրէայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիայ
Տարսուսէն , չէ թէ անհշան քա-
ղաքի մը քաղաքացի , ու կ'աղա-
չեմ քեզի՝ ինծի հրաման տուր որ
ժողովուրդին խօսիմ :
40 Ու երբոր անիկայ հրաման
տուաւ , Պօղոս տանդուղին վրայ
կայնելով՝ ձեռքը շարժեց փող-
վուրդին , ու երբոր ազէկ մը
լուծեալ եղաւ , Եբրայական
լեզուով խօսեցաւ անանց , ու
ըսաւ :

ԳԼ. ԻԲ

1 Սարգիկ եղբայրներ եւ հայ-
րեր՝ ինծի մօտիկ ըրէք որ հիմա
2 ձեզի պատասխան կու տամ . Եբբ.
որ լսեցին որ Եբրայական լե-
զուով կը խօսէր իրենց , ալ ա-
3 լելի լուռ կեցան . Եւ անիկայ
ըսաւ .) Ես Հրէայ մարդ մըն եմ՝
Կիլիկիայ Տարսուսին մէջ ծնած՝
եւ աս քաղաքին մէջ Գամաղիէին
սոքր մեծցած , ու մէջ հայրենի
օրէնքին ճշգրտութեանը պէս կրթ-
թուած , նախասնտուկ որ էի Ա-
տուծայ՝ ինչպէս որ այսօր գուք
4 ամենքդ էք : Որ ես էրիկ մար-
դիկ ու կնիկ մարդիկ կապելով ,
ու բանտերու մասնակցով անձամբ
բան հալածեցի մինչև ի մահ ,
5 Ինչպէս որ քահանայապետն ալ
կը վկայէ ինծի համար՝ եւ բոլոր
ձերակիցս , որ իրենցմէ թուղ-

թեր ալ առնելով եղբայրներուն՝
Դամասկոս կ'երթայի , որ հոն
եղածներն ալ կ'ապուած Երու-
սաղէմ բերեմ , որ պատժուին :
Ու եղաւ որ երբ կ'երթայի ու 6
Դամասկոսին մօտեցայ , կէս օ-
րուան գէմ յանկարծակի երկին
քէն մեծ լոյս մը փայտաւից
իմ բոլորտիքս . Եւ գետինը ին 7
կայ , ու ձայն մը լսեցի՝ որ ինծի
կ'ըսէր . Սաւուղ՝ Սաւուղ , ինչու
զիս կը հալածես : Ես ալ պա- 8
տասխան տուի՝ թէ Գուռ ով
ես՝ Տէր . ան ալ ինծի ըսաւ .
Ես Յիսուս հաղովրեցին եմ , որ
դուն կը հալածես : Բայց անոնք 9
որ իմ հետս էին՝ լոյսը տե-
սան , ու վախով լեցուեցան ,
սակայն ինծի խօսողին ձայնը
չլսեցին : Եւ ըսի , Ի՛նչ ընեմ 10
Տէր . եւ Տէրը ինծի ըսաւ . Ելի՛ր
գնա՛ Դամասկոս , ու հոն քեզի
պիտի զրուցուի ան ամէն բանե-
րուն համար , որ սահմանուած է
որ ընես : Ու երբոր չէի տեսներ 11
ան լոյսին փառքէն , հետս եղող-
ները ձեռքս բռնած՝ Դամասկոս
մտայ : Եւ Անանիա անուն մարդ 12
մը՝ օրէնքին համեմատ առաջաւ
ծովախ , ու Դամասկոս բնակող
բոլոր Հրէաներէն Բաբի վկայ
ուած , ինծի եկաւ , ու քովս 13
կայնելով ինծի ըսաւ . Սաւուղ
եղբայր , վեր նայէ : Ես ալ նոյն
ժամուն վեր նայեցայ իրեն , եւ
անիկայ ըսաւ . Արդ հայրերուն 14
Ատուածը առաջուց քեզ ընտ-
րեց , որ իր կամքը ճանաչաւ ու
ան Արդարը տեսնես , եւ ա-
նոր բերնէն ձայն լսես . Քանի 15
բոլոր մարդոց առջեւ անոր վե-
կայ պիտի ըլլաս ան բաներուն
համար , որ տեսար ու լսեցիր :
Եւ հիմա՝ ալ ի՛նչ կ'ուշադատ , 16
եւ ինչ մկրտուէ՝ ու մեղքերդ լուս
անոր անունը կ'անշելով : Եւ եւ 17
գաւ որ երբոր Երուսաղէմ դար-
ձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք
կ'ընէի , մաքի յափշտակութիւն
մը եկաւ վրաս , Եւ զինքը տե- 18
սայ , որ ինծի կ'ըսէր . Արտոր

- ցիր՝ շուտով Երուսաղեմէն ելի՛ր. ինչու որ քաւ ինծի համար ըսած վկայութիւնդ պիտի չընէ՛ր։
- 19 Գուհին։ Ես ալ ըսի. Տէ՛ր իրենք աչքի գիտեն թէ ես էի որ քեզի հաւատացողները բանտը կը դնէի, և ժողովարաններուն մէջ կը ծեծէի. Աւերար քաւ Ստեփաննոս վրայից արիւնը կը թափուէր, ես ինքնա ալ ներկայ էի, և կամակից էի անոր սպաննուելուն. ու զանիկայ սպաննողներուն հանդերձները ես կը պահէի։ Եւ ինծի ըսաւ. Գնա, ինչու որ ես քեզ հեւաւոր հեթանոսներուն պիտի խրկեմ։
- 22 Եւ անոնք մինչեւ աս խօսքս տկանջ դրին իրեն. ետքը ձայներնին վերցուցին ու ըսին. Վէ՛ր, ցուր աշխարհէն ատանկ մարդը, քանիկ չկայեր ատոր ողջ մնալ։
- 25 Աւ երբոր կը կանչուըտէին, ու հանդերձնին կը նետէին, և փռնին գէպ 'ի օդը կը ցանէին,
- 24 Հազարապետը հրաման ըրաւ որ զանիկայ բերքը մոցընեն, ու ըսաւ որ ծեծով հարցուփորձ ընեն անոր, որ գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար անոր դէմ աւանդ կը կանչուըտէին։ Աւ երբոր կաշի կապերով զինքը կապեցին, Պօղոս վերակացու հարիւրապետին ըսաւ. Արժան է ձեզի Հռովմայեցի ու չգտաւ պարտուած մարդ մը ծեծել։
- 26 Հարիւրապետը երբոր աւ ըսեց, գնաց հազարապետին պատմեց, ու ըսաւ. Ի՛նչ պիտի ընես, ինչու որ աս մարդը Հռովմայեցի է։
- 27 Հազարապետն ալ քովը գընաց, ու ըսաւ անոր. Ըսէ՛ ինծի, դուն Հռովմայեցի ես. ան ալ ըսաւ. Այո՛ւ։ Հազարապետը պատասխան տուաւ. Ես շատ ստակով ձեռք բերի աս քաղաքացիութեան իրաւունքը, և Պօղոս ըսաւ. Ես բուն քաղաքացի մեջ։
- 29 Ընած եմ։ Աւ անոնք որ իրեն հարցուփորձ պիտի ընէին, շուտ մը ետ կեցան իրմէն, և հազարապետն ալ վախճաւ, երբոր

իմացաւ թէ Հռովմայեցի է, և որովհետեւ զանիկայ կապեր էր։

Աւ հետեւեալ օրը ուզելով որ շատակը գիտնայ թէ ինչ է Հըրեաներուն ըրած ամբաստանութիւնը անոր դէմ, արձրիկց աւիկայ, և հրաման ըրաւ որ քա հանդապետները ու բոլոր ժողովքը մէկտեղ զան. և Պօղոս որ իջեցնելով անոց առջևը կայնեցուց։

ԳԼ ԻԳ

Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովին վրայ դարձնելով ըսաւ. Մարդիկ եղբայրներ, ես բոլորովին բարի խղճմոսներով կեանք վարեի եմ՝ Աստուծոյ առջևը մինչեւ աս օրս։ Անանիա քահանայապետն ալ հրաման ըրաւ իր քովը կայնողներուն որ անոր բերնին զարնեն։ Ան ասեւնը Պօ. 3 զոս ըսաւ անոր. Աստուած քեզի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ, որ դուն նստեր ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու, և օրէնքէն դուրս հրաման կ'ընես որ ինծի զարնեն։ Եւ բոլորովին 4 կայնողները ըսին. Աստուծոյ քահանայապետը կը նախատեսէ Պօ. 5 զոս ալ ըսաւ. Եղբայրներ՝ չէի գիտեր որ քահանայապետ ես ինչու որ գրուած է, Քաւ ժողովուրդից իշխանին դէմ չարախօսութիւն մի ընէր։ Եւ Պօղոս 6 գիտնալով որ մէկ կողմը սաղաւ կեցիներ են, ու մէկողմ փարիսեցիներ, կ'ազդակէր ժողովքին մէջ. Մարդիկ եղբայրներ, ես փարիսեցի եմ՝ փարիսեցի որդի, մեռելոց յարութեանը յոյսին համար կը դատուիմ։ Աւ երբոր 7 աս ըսաւ, փարիսեցւոց և սաղաւիկեցւոց մէջը երկպառակուեց թիւն ինկաւ, և բազմութիւնը բաժնուեցաւ։ Քանզի սաղաւ 8 կեցիք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և ոչ հրեշտակ, ոչ ալ հոգի. բայց փարիսեցիք երկուքն ալ կը դատենին։ Եւ մեծ աղաւ 9 զակ մը եղաւ. ու փարիսեցւոց

կողմէն եղող դպիրները ստրկ
փայ ելելով՝ գէմ կը կենային ու
կըսէին։ Ահա աս մարդուն վը
րայ չարութիւն մը չենք գտներ։
Հաղաթ թէ որ հոգի մը կամ հը
րեշտակ մը ատոր խօսած է, ի՞նչ։
10 Ու երբոր աղմուկը շատցաւ,
հաղարապետը վախճալով որ չըլ
լայ թէ Պօղոս անոնցմէ փառա
տաւի, զինուորներուն հրաման
քաւ որ իջնեն զանիկայ անոնց
մէջէն յախշտակին ու բերդը
11 բերեն։ Եւ հետեւեալ գիշերը
Տէրը անոր քովը կայնեցաւ ու
քաւ։ Բապտիստ եղիւ Պօղոս,
վասն զի ինչպէս որ Երուսաղե
մի մէջ ինծի համար վկայեցիր,
անանկ պէտք է քեզի որ Հռով
մայ մէջ ալ վկայես։
12 Ու երբոր առտու եղաւ, Հը
րեշտակէն ոմանք միաբանեցան,
ու ինքզինքնին անէծքի տակ դը
րին, ըսելով որ չուտեն ու
չխմեն՝ մինչեւ որ Պօղոսը սպան
13 նեն։ Եւ քառասունէն աւելի էին
որ աս երգումը իրարու հետը
14 բին։ Որ ստօք քահանայապետ
ներուն և ծերերուն գոցին ու
ըսին։ Անէծքով անիծեցինք ան
ծերին՝ որ բան մը չուտենք մին
15 չեւ որ Պօղոսը սպաննէր։ Ուս
տի դուք Ժողովքին հետ մէկ
տեղ հաղարապետին խնայուցէք
որ վաղը անիկայ ձեզի իջցնէ,
որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ
հետեւածին բնել կ'ուզէք անոր
վրայով, և մենք անոր մօտ գա
16 լէն առաջ պատրաստ ենք զա
նիկայ սպաննելու։ Եւ Պօղոսին
քրոջը որդին երբոր աս գաւա
ճանութիւնը լսեց, եկաւ բերդը
17 մտաւ, ու Պօղոսին պատմեց։ Պօ
ղոս ալ հարիւրապետներուն մէ
կը իրեն կանչելով՝ շտաւ։ Աս
պատանին հաղարապետին տոր,
ինչու որ բան մը ունի անոր ի
մացընելու։ Ան ալ առաւ զա
նիկայ և տարաւ հաղարապետին
ու բտաւ, Բանտարկեալ Պօղոսը
զիս կանչեց, և արեւոյց որ աս
պատանին քեզի բերեմ, որ քե-

զի խօսելիք ունի։ Եւ հաղա 19
րապետը անոր ձեռքէն բռնելով
մէկգի զնոց, ու հարցուց թէ
Ի՞նչ բան ունիս ինծի խնայընե
լու։ Եւ անիկայ բտաւ, Հրեա 20
ները միաբանեցան քեզի աղաչե
լու, որ վաղը Պօղոսը ատեանը
իջցնեն, որպէս թէ կ'ուզեն
աւելի ճիշդ քննութիւն մը բնել
անոր վրայով։ Բայց դուն անոնց 21
մտիկ չընեն, ինչու որ անոնցմէ
քառասունէն աւելի մարդիկ դա
րանամուտ եղած են անոր հա
մար, որոնք ինքզինքնին անէծքի
տակ դրին, որ չուտեն ու չխմեն,
մինչեւ որ անիկայ սպաննեն, ու
հիմա պատրաստ են, և քու հը
րամանիդ կը սպանեն։ Ան առե
22 ու հաղարապետը պատանին ճամ
բեց, պատուիրելով թէ Վէկու
մը մի բերք՝ որ աս բանը ինծի ի
մացուցիր։
Եւ հարիւրապետներէն եր 23
կուքը կանչեց ու բտաւ։ Եր
կու հարիւր զինուոր պատրաս
տեցէք, ու օթմանատուն ձիա
ւոր, և երկու հարիւր գեղար
գաւոր, որ մինչեւ Կեսարիա եր
թան գիշերուան Ժամը իրեքին։
Եւ գրաստներ պատրաստեցէք, 24
որ Պօղոսը հեծցնեն ու ապա
հալութեամբ փելիքս կուտակա
լին տարին։ Եւ թուղթ մը գը 25
րեց աս օրինակին պէս։ Աղադի 26
տ Վիւսիան՝ պատուական փե
լիքս կուտակալիդ ողջն։ Աս 27
մարդը Հրեաներէն բռնուէր էր,
և անոնցմէ պիտի սպաննուէր,
իսկ ես զինուորներով վրայ հա
տած՝ աղաւթեցի զանիկայ, իմա
նալով որ Հռովմայեցի է։ Եւ 28
ուզելով պատճառք գիտնալ ու
րուն համար ստոր վրայ ամբա
տանութիւն կ'ընէին, իջեցաւ
տոնիկայ անոնց ատեանը։ Որ գը 29
տայ ամբաստանուած իրենց օ
րէնքին Վերաբերեալ ինք իրներու
համար, և մեռնելու կամ կապ
ուելու արժանի յանցանք մը չու
նէր։ Ու երբոր լուր առի որ 30
Հրեայք աս մարդուն համար ու

1 րոգայթ պիտի լարեն, իսկոյն քեզի իրկեցի, հրաման ընելով ամբաստանողներուն ալ որ քու առջև խօսին ատոր վրայով, Ո՛ղջ եղեր:

31 Չինուորներն ալ իրենց հրա մայուածին համեմատ առին Պօղոսը ու գիշերով Անտիպատրոս տարին:

32 Եւ հեռուէալ օրը թաղուցին ձիաւորները անոր հետը երթալու, ու իրենք բերդը գար:

33 Ճան: Անմեք ալ կեսարիա մը տան, ու թուղթը կուսակարին տան, և Պօղոսը անոր առջևը

34 կայնեցուցին: Երբոր կարգաց, հարցուց թէ ո՞ր դաւառէն է, և իմանալով որ Կիլիկիայէն է, ք

35 սառ. Պիտի լսեմ քեզի՝ երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան, և հրաման քուս որ զանիկայ Հերովդէսին պալատը պահեն:

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ հինգ օրէն ետքը Անանիա քահանայապետը ծերերուն հետ ու Տերաթիւղոս անուան ճարտասանի մը հետ իջաւ, և ասոնք կուսա կային իմացուցին իրենց ամբաստանողներուն:

2 Եւ ինչ Պօղոսին գէմ: Ու երբոր կանչեցին անիկայ, Տերաթիւղոս սկսաւ ամբաստանել ու քսել. Որովհետեւ քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն, ու քու խնամքովդ աս ազգին բաներուն աղէկ կարգադրութիւնը կը վա

3 յեւեղեցի, Ամեն կերպով ու ամէն տեղ բարբառելի գոհ ըլլալով՝ շքանորհակալ ենք՝ ով պատուական

4 Փելիքս: Բայց չըլլայ որ ալ աւելի ծանծարութիւն տամ քեզի, կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութեամբդ մեզի ակննջ դնես, որ համառօ

5 տաբար ոյժի խօսին: Ինչու որ մենք աս մարդը գտանք ազակա նիշ և խառնարար բոլոր Հրէաներուն՝ որ աշխարհիս մէջ են, և Նաղովթեցոց ազանդին առաջ

6 նորդ. Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել. որն որ բռնեցինք, ու մեր օրէնքին համեմատ ուղեցինք

7 դատաստանը ընել. Բայց լիւ

սիաս հաղարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ, Եւ հրաման քուս որ 8 անոր գատախաղները քեզի գան, որն որ դաւն քննելով կարող պիտի ըլլաս տեղեկանալ ան ամէն բաներուն, որոնց համար մենք ամբաստանութիւն կ'ընենք ատոր վրայ: Հրէաներն ալ ամէնը մէկ 9 եղած՝ ըսին թէ այդպէս է:

Պատասխան տուաւ Պօղոս՝

10 (Երբոր կուսակալը անոր աչք քուս որ խօսի.) Գիտնալով որ շատ տարիներէ հետէ դաւն աս ազգին դատաւորն էս, աւելի յօժարութեամբ ինծի վերաբե

րեալ բաներուն համար պատասխան կու տամ. Որովհետեւ կրնաս

11 գիտնալ որ էս տասուերկու օրէն աւելի չէ քանի որ Երուսաղէմ ելայ երկրպագութիւն ընելու:

Եւ զիս տաճարին մէջ մէկու մը

12 հետ վիճաբանութիւն ընելու վրայ՝ կամ բաղմութիւնը մէկ տեղ ժողոված դատան, ոչ ալ ժո

13 ղովարաններուն մէջ, Եւ ոչ քաղաքին մէջ. ոչ ալ կրնան ապա

ցուցանել ան բաները, որոնց համար հիմա ամբաստանութիւն կ'ընեն ինծի դէմ:

Բայց աս կը

14 խոտովանիմ քեզի թէ ան ճամբուն համեմատ որ ասոնք հերձուած կ'ըսեն, էս անանկ կը

պաշտեմ իմ հայրենի Աստուածս, հաւատալով ան ամէն բաներուն որ օրինաց և մարդարէից մէջ

15 գրուած են: Եւ յոյս ունիմ առ Աստուած՝ ինտոր որ ատենք ալ ակնկալութիւն ունին, որ մեռե

16 ցայ յարութիւն պիտի ըլլայ, թէ որդարներուն և թէ մեղաւոր ներուն: Եւ էս աս բանիս հա

մար կը ջանամ, որ ամէն ատեն մաքուր խղճմանք ունենամ Աստուծոյ առջևը ու մարդոց առ

17 ջը: Արդ՝ էս շատ տարիներէ ետեւ եկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու, ու ընծաներ

18 պալուս. Ասանկով քանի մը Ասիացի Հրէաներ զիս տաճարին մէջը մաքրուած գտան, ոչ բաղմու

19 Թիւնով ե ոչ ամբոխով, Որ ա-
նոց պէտք էր առջևդ գալ՝ ու
ամբաստանութիւն ընել, թէ որ
20 իմ վրայով ընելու բան մը ու-
նէին. կամ թէ ասոնք իրենք
թող ըսեն՝ ինչ անիրաւութիւն
գտան իմ վրաս, երբոր ատեններ
21 կայներ էի. Միայն թէ աս մէկ
խօսքիս համար՝ որ երբ մէջերնին
կայներ էի, կանչեցի, թէ Մե-
ռերց յարութեանը համար ես
22 այսօր ձեզմէ կը դատուիմ: Եւ
Փելքս ուրիշ անգամի թողուց
անոնք, ինչու որ աղէկ տեղեկու-
թիւն ունէր ան ճամբուն վրա
յով, ու ըսաւ. Երբոր լիւսիսան
հալարապէտը հոս իջնէ՝ պիտի
23 քննեմ ձեր գործը: Եւ հարիւ-
րապետին հրաման ըրաւ որ զա-
նիկայ պահէ, և ընդարձակու-
թիւն տայ, ու իրեններէն մէկը
չարգիլէ անոր սպասաւորութիւն
ընէլէն կամ անոր քովը երթալէն:
24 Եւ քանի մը օրէն ետե փե-
լքս եկաւ իր Դրուսիդա կնիսնը
հետ՝ որ Հրէայ էր, ու Պօղոսը
կանչել տուաւ, և լսեց անկէ ան
հաւատքին համար՝ որ Քրիստոս
25 Յիսուսի վրայ է: Աւ երբոր ա-
նիկայ արդարութեան՝ ու ժող-
կալութեան՝ և գալու գատաս-
տանին վրայով կը խօսէր, Փե-
լքս զարհուրելով պատասխան
տուաւ. Դուն հիմա գնա՛, ու
երբոր ժամանակ ունենամ՝ ես
26 քեզ նորէն կը կանչեմ: Դաւե
յոյս ունէր՝ որ Պօղոսին կողմէն
իրեն ստակ տրուի, անոր համար
չառ անգամ կանչել կու տար
զանիկայ՝ ու հետը կը խօսակցէր:
27 Բայց երկու տարի որ եղաւ,
Փելքսին տեղը Պորկիոս փես-
տոսը եկաւ. Փելքս ալ Հրէա-
ներուն շնորհք ընել ուղերով,
Պօղոսը կապուած թողուց:

ԳԼ. ԻԵ

1 Լիւդ՝ երբոր փեստոս իր իշ-
խանութեանը գաւառը հասաւ,
երբ օրէն ետե կեսարիայէն
2 Երուսաղէմ ելաւ: Եւ քահա-

նայապետը ու Հրէից զլիսաւոր-
ները անոր իմացուցին իրենց ա՛մ
Բասթանութեանը Պօղոսին գէմ,
Եւ կ'աղաչէին իրեն՝ ու շնորհք 3
կը խնդրէին անոր գէմ, որ զա-
նիկայ Երուսաղէմ բերել տայ,
ու իրենք գարան կը պատրաս-
տէին ճամբուն մէջ զանիկայ
սպաննելու: Բայց Փեստոս պա- 4
տասխան տուաւ, որ Պօղոսը կե-
սարիայի մէջ պահուի, և որ ինքը
չառ չանցած հոն պիտի երթար:
Աւտի ձեզմէ որոնք որ կարող 5
են՝ ըսաւ, ի՞մ հետ թող իջնեն,
և թէ որ ան մարդուն վրայ յան-
ցանք մը կայ, թող անոր գէմ
ամբաստանութիւն ընեն: Եւ հոն 6
ուժը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով, կեսարիա իջաւ, ու
հետեւեալ օրը աստենը նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն:
Աւ երբոր անիկայ եկաւ, Երու- 7
սաղէմէն իջնող Հրէաները անոր
բարեւոյթը կայնելով, շատ ու
ծանր ամբաստանութիւններ կը
բերէին Պօղոսին գէմ, որոնք 8
չեն որ Պօղոս պատասխան կու
տար, թէ Ես ոչ Հրէաներուն
օրէնքին՝ և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ
կայսրին գէմ յանցանք մը ըրած
եմ: Բայց Փեստոս ուղերով որ 9
Հրէաներուն շնորհք ընէ, պա-
տասխան տուաւ Պօղոսին ու ը-
սաւ. Կ'ուզեմ Երուսաղէմ ել-
լել, և հոն առ բաներուն վրա
յով իմ առջև գատուիլ: Պօղոս 10
ալ ըսաւ. Կայսրին աստենը կայ-
ներ եմ, ու որ պէտք է ինձի
գատուիլ, ես Հրէաներուն ան-
իրաւութիւն մը ըրած չեմ, ինչ
պէս որ դուն ալ աղէկ գիտես:
Քանզի թէ որ անիրաւութիւն 11
մը և մահուան արժանի բան մը
ըրած եմ, ես մեռնելէն չեմ քա-
շուիր, Բայց թէ որ չկայ ի՞մ Լիս-
սան բաներէն մէկն ալ որոնց հա-
մար ասոնք ինձի գէմ ամբաստա-
նութիւն կ'ընեն, մէկը չկրնար
զիս ատենը շնորհել, կայսրին կը
բողբեմ: Ան ատենը փեստոս 12

խորհրդականաց հետը խօսելով՝ պատասխան տուաւ, թէ կայսրին բաղքեցիր, կայսրին պիտի երթաս :

- 13 Եւ բանի մը որ անցնելէն ետեւ Ագրիպաս թագաւորը և Բերինիկէն կեսարիա եկան փեսայի տունը ողջունելու : Եւ շատ օրեր որ հոն անցուցին, Փեսասը Պաղատին համար թագաւորին իմացուց՝ ու ըսաւ. Հոս մարդ մը կայ՝ որն որ փելիքս բանտար :
- 14 Կրած թողութեւն է, որուն վրայով՝ երբոր Երուսաղէմ գացի, քահանայապետները ու Հրէից ծերերը իմացուցին ինծի. և կը խնդրէին որ անոր դէմ դատաւարաւորեմ եւսն վճիռ պահի :
- 16 Որոնց պատասխան տուի թէ Հռովմայեցւոյ սովորութիւնը չէ՝ մարդ մը կորստեան չնորհել, մինչև որ ամբաստանուածը ամբաստանողները դիմուցը չունենայ, ու ան ամբաստանութեանը պատասխան տարու պատահութիւն :
- 17 շարուի իրեն : Ուստի երբոր աւանք իմ հետո հաս եկան, ամենեւին չուշացուցի, հապա հետեւեալ օրը ատենը նստելով՝ հրաման ըրի որ մարդը բերեն :
- 18 Անոր դատաւարներն ալ ներկայանալով, իմ կամեամբ ըրած յանցանքներէս մէկն ալ առաջ :
- 19 չէին բերեր. Հապա մէկ բանի խնդիրներ ունէին անոր հետ իրենց կրօնքին վրայ, և Յիսուս անհաշիվ մեղածի մը վրայ, որուն համար Պողոս կ'ըսէր թէ կեն :
- 20 Դանի է : Ու երբոր տարակուսանքի մէջ էի աս բանիս քննութեանը վրայով, ըսի թէ՝ Կուգէս Երուսաղէմ երթալ, և հոն աս բաներուն համար դատուի :
- 21 Բայց Պողոս երբոր բողբոջը որ պահուի վեհափառ կայսրին դիմացը ելլելու, հրաման ըրի որ զինքը պահեն մինչև որ կայսրին խօսեմ :
- 22 Խրկեմ : Եւ Ագրիպաս ըսաւ Փեսասին. Ես ալ կ'ուզէի աս մարդը մօտիկ ընել. ան ալ ըսաւ. Վաղը մօտիկ կ'ընես :

Ու հետեւեալ օրը երբոր Ագրիպ 25 պաս ու Բերինիկէ մեծ հանդէսով եկան ու ատենը մտան հաղարպետներով և քաղաքին պատուաւոր մարդ ինկերավը մէկտեղ : Փեսաս ալ հրաման ընելով՝ բերին Պողոսը : Եւ ըսաւ Փեսաս. 24 Ագրիպասն արքայ՝ և դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեր հան էք, ստիկայ կը սենեք. ասոր վրայով Հրէից բոլոր բողբոյ թիւեր ինծի ներկայացան Երուսաղէմի մէջ և հոս ալ, ու կ'աղաղակէին թէ Պետք չէ որ ալ ստիկայ ողջ մնայ : Բայց ես որ հասկըցայ թէ 25 ստիկայ մեռնելու արժանի բան մը ըրած չէ, և ինքը որ Կէհաւ փառ կայսրին բողբոջը, որոշեցի որ խրկեմ զանկից, յորուն հա 26 մար մէկ հաստատ բան մը չունիմ : Դրեալ իմ ատիպս, ուստի ստիկայ ձեր առջև բերի, և մանաւանդ քու առջևդ : Եւ Ագրիպաս արքայ, որպէս զի քննութիւն ըլլալէն ետեւ գրեալ բան մը ունենամ : Ինչու որ 27 ինծի անվոյցէլ կ'երեւայ՝ որ մէկ բանտարկեալ մը խրկեմ, և անոր վրայ դրոշմ յանցանքները չխնայընեմ :

ԳԼ ԻԶ

Եւ Ագրիպաս ըսաւ Պող 1 սին. Հրաման է քեզի՝ որ դուն քեզի համար խօսիս. ան ատենը Պողոս ձեռքը երկնցընելով՝ Երեն համար պատասխան տուաւ : Հրէաներուն իմ վրաս ըրած 2 բոլոր ամբաստանութիւններուն համար ով Ագրիպաս արքայ ես զիս երանելի կը սեպեմ, որ այսօր քու առջև պատասխան պիտի տամ : Մանաւանդ որ դուն 3 Հրէաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները աղէկ գիտես. անոր համար կ'աղաչեմ որ Երկայնմութեամբ ինծի մօտիկ ընես : Արդ իմ մանկութենէս 4 ի վեր իմ ինչպէս ապրելուն սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջն ըլլալուն, բոլոր Հրէաները

5 տեղեակի են : Քանզի առաջաց
ի վեր զիս գիտեն , (թէ որ ու
զեն վկայել ,) որ մեր կրօնքին
պիտո զգուշաւոր ճամբուն պէն
6 վարդապետ ասորէր եմ : Եւ հի
մա ապէանը կեցեր կը դատուիմ :
Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած
խոտաւորքին յայտին համար .
7 Որ մեր տառաւերկու ցեղը ան
դադար զիշէր ու ցորեկ պաշ
տելով կը յուսան անոր հաս
նելու . ես առ յայտին համար
Հրէաներէն կ'ամբաստանուիմ :
8 ով Ագրիպպա արքայ : Ի՞նչ .
հաւատարմ բան կ'երկնայ ձե
զի թէ Աստուած մեռելները կը
9 յարուցանէ : Ես ինքնա ալ ինծի
պարտ կը սեպէի Յիսուս հա
ղովթեցիին անուանը գէմ շատ
10 բաներ ընել . Որ ըրի ալ Երու
սաղեմի մէջ . և քահանայա
պետներէն իշխանութիւն առած
սուրբերէն շատերը բանաւորե
ցի . ու անոնց սպաննուած ու
11 տներ հաւանութիւն տուի : Եւ
բոլոր Ժողովարաններուն մէջը
շատ անգամ զանոնք պատժե
լով կը բռնադատէի որ հայ
հայեն , և անոնց գէմ օտարիկ
կառուած՝ մինչեւ օտար քաղաք
12 ներ կը հալածէի : Ասանկով
երբոր Գամասիոս ալ կ'երթայի
քահանայապետներէն իշխանու
13 թիւն ու հրաման առած , կէս
օրուան ատենը ճամբուն վրայ
ով արքայ , երկինքէն ըյս մը
տեսայ արեւին ըստաւորութենէն
աւելի բոլորովոր ծագած , նաեւ
անոնց բոլորովոր՝ որ իմ հետս
14 կ'երթային : Աւ երբոր մենք ա
մէնքս գետինը ինկանք , ձայն մը
լսեցի որ Եբրայական լեզուով
ինծի կ'ըսէր . Սաւուղ՝ Սաւուղ ,
ինչո՞ւ զիս կը հալածես . դժուար
բան է քեզի խթանի գէմ կից
15 զարնել : Ես ալ ըսի . Դուն ո՞վ
ես՝ Տէր . և անիկայ ըսաւ . Ես
եմ Յիսուսը՝ որ գունի կը հալա
16 ծես . Բայց ելի՛ր . ու ոտքիդ վը
րայ կայնէ . ինչու որ ասոր հա
մար քեզի երեցայ , որ քեզ

ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և
վկայ ընելու ան բաներուն՝ որ
տեսար , ու ան բաներուն՝ որոնց
մով պիտի երեւնամ քեզի , Քեզ
17 սպասելով առ Ժողովարդէն ու
հեթանոսներէն , որոնց հիմա քեզ
կը խրկեմ , Անոնց աչքերը բա
18 նալու , խաւարէն՝ ըյսի , ու Սա
տանայի իշխանութենէն Աստու
ծայ դարձրելու , որ անոնք մե
ղաց Թողութիւն առնեն , և սուր
բերուն հետ մասնակից ըլլան՝ ին
ծի հաւատալով : Աստի Ագրիպ
պա՝ արքայ՝ ան երկնային տեսիլ
քին անհնազանդ չեղայ ես , Հա
20 պա առաջ Գամասիոս ու Երու
սաղեմ եղաներուն , և բոլոր Հը
րէաստանի երկիրը ու հեթանոս
ներուն քարոզցի որ ապաշխա
21 րեն , ու Աստուծոյ դառնան , և
ապաշխարութեան արժանաւոր
գործքեր գործեն : Աս պատմու
22 ուով Հրէաները զիս առաւարին մե
ջը բռնեցին , և կը ջանային որ
պահանեն : Սակայն Աստուծմէ
օգնութիւն հասնելով՝ մինչեւ աս
օրս ոչ մնացի , պղտիկին ու մե
ծին վկայութիւն տալով , բան
մը չզուցելով ան բաներէն դուրս
որ մարգարէները և Մովսէս խօ
սեցան թէ պիտի ըլլային . թէ
23 Քրիստոս պիտի չարչարուէր , և
թէ անիկայ պիտի առաջ մեռել
ներէն յարութիւն առած՝ ըյս
պիտի քարոզէր Ժողովուրդին ու
հեթանոսներուն :
Եւ քանի որ անիկայ առանկ
24 պատասխան կու տար իրեն հա
մար , Փետտո բարձր ձայնով մը
ըսաւ . Կը խեղադարիս Պօղոս ,
շատ կարգացողութիւնդ քեզ կը
յիմարեցնէ : Պօղոս ալ ըսաւ .
25 Ես չեմ խեղադարիր ո՞վ պատուա
կան Փետտո , հայտա ճշմարտու
թեան և զգատութեան խօսքեր
կը զուցեմ : Քանզի աս բաները
26 Թագաւորը գիտէ , որուն առջևը
ես ալ համարձակ կը խօսիմ . ին
չու որ չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ
մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլ
լայ . վասն զի աս բանը մէկ ան

27 կիւնի մը մէջ եղած չէ : Մարգարէներուն կը հաւատաս Ագրիպպոս արքայ , գիտեմ որ կը հաւատաս : Եւ Ագրիպպոս ըսաւ Պօղոսին . Ի՞նչ մնաց որ զիտ հաւատես քրիստոսեայ ըլլալու : Պօղոս ալ ըսաւ . Աստուծոյ կը խնդրէի որ թէ քիչով եւ թէ շատով՝ չէ թէ մինակ դուն , հապա ամենքն ալ՝ որ այսօր ինծի կը լսեն , անանկ ըլլան ինտոր որ ես եմ , առ կապերէս ՚ի զատ :

50 Ոտքի վրայ ելաւ Թադաւորը եւ կուսակալը ու Բերինիկէն , եւ անոնք որ իրենց հետը նստեր էին :

51 Ու դուրս ելելէն ետեւ , իրարու հետ խօսեցան ու ըսին , թէ Ասմարդը մեռնելու կամ կապուելու

52 լաւ արժանի բան մը չընէր : Ագրիպպոս ալ Փետատոսին ըսաւ . Կարելի էր առ մարդը արձակել , թէ որ կայսրին բողոքած չըլլար :

ԳԼ ԻԵ

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով Խաալիս երթանք , Պօղոսը եւ ուրիշ քանի մը կապուածներ յանձնեցին հարիւրապետի մը՝ որուն անունը Յուլիոս էր , Սեբաստեան

2 գաւնդէն : Եւ մէկ Անդրամին տացի նաւ մը մօտեցով՝ ճամբայ ելանք , ու Միայի կողմէն պիտի նաւէինք , Թեսաղոնիկէն եւ զոյ Արիստարքոս Մակեդոնացին

3 ալ մեր հետն էր : Եւ հետեւեալ օրը Սիդոն իջանք , ու Յուլիոս մարդասիրութիւն ցուցնելով Պօղոսին՝ հրաման տուաւ որ բարեկամներուն երթայ , ու դարման գտնէ :

4 Եւ անկէ ելելով՝ Կիպրոսին վարի կողմէն նաւեցինք՝ հովը դէմ ըլլալուն համար :

5 Ետքը Կիլիկիայի ու Պամփիլիայի ծովուն մէջտեղէն նաւելով՝ Լիւ

6 կիայի Սիւս քաղաք իջանք : Եւ հարիւրապետը հոն Ղեքսանդրացի նաւ մը գտնելով՝ որ Խաալիս կ'երթար , մեզ անոր մէջ

7 մտցուց : Եւ շատ օրեր կամայ կամայ նաւելով՝ հասին թէ Կիլիկիոսին քովերը հասանք , եւ հովը

մեղի դէմ ըլլալով՝ Կրետէին վարի կողմէն Սաղմոնայի քովէն նաւեցինք : Եւ դժուարաւ անկէ անցնելով՝ մէկ տեղ մը եկանք , որ Գեղեցիկի նաւահանգիստ կ'ըսուէր , որուն մօտ էր Ղասեոս քաղաքը :

Ու երբոր շատ Ժամանակ անցաւ , եւ նաւին ճամբայ ելելն ալ վտանգաւոր էր , ծովին առեւն ալ արդէն անցած ըլլալով , Պօղոս խրատ կու տար , Եւ կ'ըսէր աւանդ . Սարգիկ՝ ես կը տեսնեմ որ

առ նաւիս ճամբայ քնելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , չէ թէ մինակ բեռին ու նաւին հապա մեր անձերուն ալ :

Բայց հարիւրապետը աւերի նաւապետին եւ նաւաւարին մօտիկ կ'ընէր , քան թէ Պօղոսին խօսքերուն :

Եւ որովհետեւ ան նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն անցնելու , շատերը խորհեցան անկէ երթալ , որ գուցէ

կարող ըլլան Փիւնիկէ հասնելու ու ձմեռը հոն կենալու , որ Կրետէի նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ ՚ի հարաւ եւ արեւմտեան

հիւսիս կը նայի : Ու երբոր հաւաքուային մեզմէ հով մը փռեց , կարծելով թէ իրենց դիտաւորութեամբ հասեր են , ճամբայ ելանք ու Կրետէին քովերէն

կ'անցնէին : Եւ շատ ատեն շունջած՝ մըրկելով հով մը ելաւ անոր դէմ , որ Եւրակիկոն կ'ըսուի :

Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ , եւ հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ , թող տուած կ'երթայինք ու կու գայինք . Եւ դէպ ՚ի մէկ փոքր

կղզի մը ետեւի կողմը դիմելով՝ որ Կղզագ կ'ըսուէր , հապա կըրցանք մակուկը բռնել , որն որ

առինք ու օգնութիւններ գործածելով նաւը տակէն կապեցին , եւ վախնալով որ չըլլայ թէ յոր

ձմեռուրը իշխան , առագաստը ինքեցուցած՝ անանկ կ'երթայինք ու կու գայինք : Եւ սաստիկ այլեւ

ծուլութեան մէջ որ էինք , հետեւեալ օրը բեռերը դուրս նետե-

ալ :

19 ցին։ Ու երբորդ օրը նաւին գործիքները ձեռքովն զուրս նե-
20 ակցին։ Ու երբոր շատ օրեր ոչ արեւ ոչ ալ ստաղեր կ'երևնային, և փոթորիկը քիչ չէր վրանիս, ալ բարձրակն մեր ա-
21 զատուելու յայտ վերցաւ։ Եւ որովհետեւ շատ օրերէ ՚ի վեր անօթի էին ան ստեղծ Պօղոս անոնց մէջը կայեւելով՝ ըսաւ.
Ո՛վ մարդիկ՝ պէտք էր ձեզի որ ինծի մօտիկ ընէիք, ու կրեաէէն չեղէիք, և աս տառապանքը ու
22 փառք չբաշխէք։ Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք, քանզի ձեզմէ մեկուն անձին վը-
նաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն
23 նաւին, ինչու որ աս գիշեր երեցաւ ինծի ան Աստուծոյն հրեշտակը, որ ես անորն եմ՝ ու զա-
24 նիկայ կը պաշտեմ։ Եւ ըսաւ.
Մի վախնար Պօղոս՝ կայսրին գի-
մացը պէտք է որ երես դուն, և ասիա Աստուած քեզի շնորհեց ան
անէրը որ քու հետք նաւին մէջն
25 ես։ Աստի մարդիկ սերտանէք.
ինչու որ ես կը հաւատամ Աս-
տուծոյ՝ որ ասանկ պիտի ըլլայ,
ինչպէս որ ինծի զրուցուցաւ.
26 Միայն թէ պէտք է որ մեկ կողմ մը խնանք։
27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ գիշերն էր որ Ալեքսիական ծովուն մէջ կը տարուբերէինք, կէս գիշերին նաւավարները կը կարծէին թէ մեկ երկրի մը մօտեցեր
28 են։ Եւ գնտակը ձգելով՝ քսան զրկաչափ գտան, ու քիչ մըն ալ առաջ երթալով՝ նորէն ձգեցին, և տասնուհինգ զրկաչափ
29 գտան. Ու վախնալով՝ որ չըլլայ թէ քարտա տեղուանք իշ-
նան, ետեւի կողմէն չորս խա-
րիսն ձգեցին, և առաւ ըլլա-
30 լուն կը փափաքէին։ Իսկ նաւա վարները նաւէն փախչել ուզե-
լով՝ մակդիկը ծովը իջեցուցին, պատճառելով որպէս թէ առ-
ջեւի կողմէն ալ խորիսիներ պի-
31 տի ձգեն։ Բայց Պօղոս ըսաւ.
Հարիւրապետին ու զինուորնե-

րուն. թէ որ ասոնք նաւին մէ-
ջը չկենան՝ դուք չէք կրնար ա-
ղափել։ Ան ստեղծ զինուորները
32 մակդիկն չուանները կորսեցին, և թողուցին որ դուրս լինայ։ Ու
33 երբոր առաւ ըլլալու վայր էր, Պօղոս կ'աղաչէր ամենուն որ կե-
րակաւ ուտեն, ըսելով.
Այս օր տասնուչորս օր է՝ որ դուք սպասելով անօթի մնացեր էք, ու բան մը կերած չէք։ Ուստի
34 կ'աղաչեմ ձեզի որ կերակուր ուտէք, ինչու որ աս ալ ձեր ա-
ղատութեանը համար է, քան-
զի ձեզմէ մեկուն զլխէն մաղ մը պիտի չկորսուի։ Եւ այսպէս ը-
35 նելով, հաց առաւ, ու ամենուն առջևը Աստուծմէ գոհացաւ, և
կորելով սկսաւ ուտել։ Եւ
36 ամէնն ալ սիրտ առին, ու ի-
րենք ալ կերակուր կերան։ Եւ
37 նաւին մէջը ամենքս երկու հա-
րիւր եօթանասունուկէց հօգի
էինք։ Երբոր կշտացան կերակու-
38 րով՝ նաւը թէթեւացան, ցորե-
նը ծովը թափելով։

Ու երբոր առաւ եղաւ, ցա-
39 մաքը չէին ճանչնար, միայն թէ մեկ ծոց մը կը նշմարէին որ ծռ-
վեղերը ունէր, ու կը խորհէին
որ եթէ կորելի է նաւը անոր
մէջը միտն։ Եւ խորիսիները
40 կորելով՝ ծովը ձգեցին, ու ղե-
կերուն կ'ապերը թուլուցին, և
առաջատու հովին բանալով՝
դէպ ՚ի ան ծովեղերը կ'երթա-
յին։ Եւ անանկ տեղ մը խնա-
41 լով որ երկու կողմը ծով էր,
նաւը նստեցուցին, և նաւին առ-
ջեւի կողմը խրելով՝ անշարժ մը
նաց, ու ետեւի կողմը արիւնքերուն
սաստիկութենէն կը քակուէր։
42 Զինուորներն ալ խորհուրդ ըրին
որ կ'ապուածները սպաննեն, որ
չըլլայ թէ մեկը լողայ՝ ու փախ-
չի։ Բայց հարիւրապետը որ Պօ-
43 զոսը աղատել կ'ուզէր, արդե-
լեց զանոնք ան խորհուրդէն, և
հրաման ըրաւ թէ որոնք որ կը-
նան լողալ, թող անոնք առաջ
նետուին ու ցամաքը ելեն, Եւ
44

մնացածները՝ ոմանք տախտակներ
լավ, և ոմանք նաւին ուրիշ բա-
ներով, և այսպէս ամէնը աղա-
տեցան՝ ցամաքը էլան :

ԳԼ ԻԸ

- 1 Ու երբոր ազատեցան՝ գիտ-
ցան որ ան կղզիին անունը Մե-
լիան էր, և բարբարոսները քիչ
մարդասիրութիւն չցուցնէին :
- 2 Կի, ինչու որ կրակ վառեցին,
և մեզ ամէնքս ալ ընդունեցին՝
վրանիս հասած անձրեւին համար :
- 3 ու ցուրտին համար : Ու երբոր
Պօղոս շատ մը խախտողից, և
կրակին վրայ դրաւ, տաքութե-
ան հիւսիս մը ելաւ, անոր ձեռքը
- 4 բռնեց : Բարբարոսներն ալ երբ-
որ ան գազանք տեսան անոր
ձեռքէն կախուած՝ իրարու կը
սէին : Անշուշտ ասիկայ մարդաս-
պան մըն է, որ թէպէտ ծովէն
ազատեցաւ, Բայց իրաւունքը
- 5 թող չտուաւ որ ապրի : Իսկ ա-
նիկայ գազանը կրակին մէջը
թօթվելով՝ իրեն մէկ վնաս մը
- 6 չեղաւ : Ու անոնք կը սպասէին
որ անիկայ ուռենայ՝ կամ յան-
կարծակի մեռած ինչոյ : Բայց
երբոր շատ մը սպասեցին, ու
տեսան որ իրեն վնաս մը չեղաւ,
կարծիքնին փոխելով, կըսէին
- 7 թէ աստուած մըն է : Եւ ան
տեղին բարոտիքը կղզիին գլխաւ
որ մարդուն ագարակները կա-
րին, որուն անունը Պապղոս էր :
- 8 Եւ ինքը մեզ ընդունեց՝ և իրեք
օր հիւրասիրութեամբ իր քովը
- 9 պահեց : Ու եղաւ որ Պապղոսին
հայրը ջերմով և թանջքով հի-
ւընդցած պատկած էր, ու Պօ-
ղոս անոր քովը մտաւ, և աղօթք
ընելով՝ ձեռքերը վրան դրաւ :
- 10 Եւ բժշկեց զանիկայ : Ու երբոր ա-
սիկայ եղաւ, ուրիշ հիւանդներ
որ ան կղզիին մէջն էին, կու-
- 11 գային և կը բժշկուէին : Որոնք
շատ պատիւներով ալ մեզ պա-
ստեցին, ու երթալու տեսնիս
պէտք եղած բաները տուին :
- 12 Եւ իրեք ամիսէն ետեւ Աղեք-

սանդրացի նաւով մը ճամբայ ե-
լանք, որ ձմեռը ան կղզին ան-
ցուցեր էր, ու Ղիստիւսը անց
նշանը ունէր : Եւ Սիրակուսա 12
իջնելով՝ իրեք օր հոն կեցանք :
Անկէ ալ պտտաւ մը ընելով՝ Հը- 15
ռեգիոն հասանք, և մէկ օրէն
ետեւ որ հարաւ վաչեց, երկրորդ
օրը Պատիօղոս եկանք : Ու հոն 14
եղբայրներ գտանք, որոնք աղա-
չեցին որ եօթը օր իրենց քովը
մնանք, ու ետքը Հռովմա ելանք :
Եւ անկէ եղբայրները երբոր մը 15
վրայով լսեցին, մեզ գլխաւորե-
լու ելան մինչև Ալփիստի վաճա-
ռանոցը՝ ու իրեք պանդոկները,
և Պօղոս անոնք տեսնելով, գո-
հութիւն տուաւ Աստուծոյ, և
ոիրտ առաւ :

Ու երբոր Հռովմա մտանք, հա 16
բիւրապետը կապուածները զօ-
րապետին յանձնեց, իսկ Պօղոսին
հրաման եղաւ որ իր պահապան
զինուորին հետ զատ կենայ : Ու 17
եղաւ որ իրեք օրէն ետեւ անիկայ
Հրէից գլխաւորները կանչեց, ու
երբոր մէկտեղ եկան ըսաւ ա-
նոնց. Մարդիկ եղբայրներ՝ ես
ժողովուրդին կամ հայրենական
սովորութեանց դէմ բան մը չը-
րած, Երուսաղէմէն կապուած
Հռովմայեցոց ձեռքը մատնուե-
ցայ : Որոնք երբոր զիս ընեցին, 18
ուզեցին որ արձակեն, ինչու որ
իմ վրաս մեռներաւ յանցանք մը
չկար : Բայց երբոր Հրէաները
հակառակ կեցան, պէտք եղաւ
որ կայսրին բողբեմ, չէ թէ իմ
աղբիս դէմ ամբաստանութիւն
մը ունեցողի պէս : Ուստի աս 20
պատճառով ազաչեցի որ ձեզ
տեսնեմ՝ ու ձեզի խօսիմ : Ինչու
որ Խորայեղի յոյսին համար ես աս
չղթեմ փրատ ունիմ : Անոնք ալ 21
ըմբի իրեն : Մէքք քաւ վրայով
Հրէաստանէն ոչ թաւղէր ար-
ուինք, և ոչ եղբայրներէն մէկը
հոս գարով՝ քաւ վրայովը շարու-
թիւն մը պատմեց կամ խօսե-
ցաւ : Բայց կ'աղաչեմ որ քեզմէ 22
լսենք՝ թէ դուն ինչ միտքի վրայ

Եւ, ինչու որ մենք սա աղանդին
 վաղայով տեղեկացած ենք՝ որ ամէն
 25 տեղ առոր դէմ կը խօսին: Աւ
 մէկ օր մը ատեն գնելով անոր՝
 շատերը անոր գացին իր բնակած
 տեղը, որոնց Աստուծոյ թագաւորութիւնը
 30 կը ծանուցանէր վեր-
 կայութիւնով, և կը համոզէր
 զանոնք Յիսուսի վաղայով Մովսէ-
 սին օրէնքէն ու մարգարէնէն
 24 առտուքնէ մինչեւ իրիկուն: Եւ
 ոմանք կը հաւատային ըսածնե-
 րուն, ու ոմանք չէին հաւատար:
 25 Եւ իրարու հետ չմտաբանած գա-
 ցին երբոր Պողոս մէկ խօսք մը
 ըսաւ, թէ Հոգին Սուրբ աղէկ
 խօսեցաւ մեր հայրերուն: Եսայի
 26 մարգարէին ձեռքով, Եւ ըսաւ,
 Գնաւ առ Ժողովուրդին՝ ու ըսէ՝,
 30 Հետեւով պիտի լսէք ու չմանաք,
 և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու
 27 չտեսնէք: Ինչու որ սա Ժողո-

վուրդին սիրտը թանձրացաւ, և
 իրենց ականջներովը ծանր լսե-
 ցին, ու աչքերնին գոցեցին, որ
 չըլլայ թէ իրենց աչքերովը տես-
 նեն, ու ականջներովը լսեն, և
 սրտերովը խմանան, ու դարձի
 գան, և ես բժշկեմ զանոնք:
 Աստի յայտնի ըլլայ ձեզի՝ որ 28
 Աստուծոյ փրկութիւնը հեթա-
 նաներուն խրկուեցաւ, և անոնք
 մտիկ պիտի ընեն: Աւ երբոր սա 29
 զրուցեց, Հրէաները գուրս ե-
 լան, շատ վիճաբանութիւն ու-
 նենալով մէջերնին:

Եւ ընան երկու տարի իր վարձ 30
 քով բռնած տունը կեցաւ: Եւ 31
 իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդու-
 նէր, կը քարոզէր Աստուծոյ թա- 32
 գաւորութիւնը, և Տէր Յիսուս
 Քրիստոսի վաղայով առանց ար-
 գիւլեկաւ կը ստղծեցնէր բոլոր
 համարձակութիւնով:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕԴՈՍԻ ԼՈՒՇԻՔԻՆՈՅՆ

ԼՈՒ ՀՈՌՎՄԵՅՆՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՊՕՐՈՍ՝ Յիսուսի Քրիստոսի
 ծառայ՝ առաքեալ ՀԼԼԻՄ՝ կան-
 չուած, Աստուծոյ աւետարանին
 2 համար օրոշուած, (Ան որ ա-
 ռաջուց իր մարգարէներուն ձեռ-
 քովը սուրբ գիրքերով խառտա-
 3 ցաւ) Իր Որդւոյն մեր Տէր Յի-
 սուս Քրիստոսին վաղայով՝ որ
 մարմնով կողմանէ Դաւիթի սե-
 4 բունդէն եղաւ, Ան որ սրբու-
 թեան հոգիին կողմանէ Որդի
 Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրու-
 թեամբ, մեռելներէն յարու-
 5 թիւն առնելով: Բոլոր Հնորձք և
 առաքելութիւն առինք հաւատ-

քի հնազանդութեան համար բո-
 լոր աղքերուն մէջ, անոր անուա-
 նը համար: Որ անոնց մէջը դուք 6
 ալ Յիսուս Քրիստոսի կանչուած
 էք: Չէր ամենաւն որ Հռովմայ 7
 մէջ էք՝ Աստուծոյ սիրելիներ-
 րուդ, սուրբ ՀԼԼԻՄ՝ կանչուած
 ներուդ, Հնորձք և խաղաղու-
 թիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօր
 մէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստո- 8
 սէն:

Կախ կը գոհանամ իմ Առ 8
 տուծմէս Յիսուս Քրիստոսի
 ձեռքովը մեր ամենաւն համար,
 որ մեր հաւատքը բոլոր աշ-
 խարհ կը պատմուի: Քանզի 9
 վկայէ ինձի Աստուած, որն որ ես

- կը ստանում իմ հոգիսն անոր
 10 Որդւոյն աւետարանին մէջ, Թէ
 ինչպէս անդադար ձեւ կը յի-
 չեմ, ամէն ատեն իմ աղօթքնե-
 րուն մէջ խնդրելով՝ որ գուցէ
 անգամ մը Աստուծոյ կամօքով
 11 ինծի յաջողութիւն մը ըլլայ ձե-
 ղի գալու: Քանզի կը փախաքիմ
 ձեզ տեսներու, որ ձեզի հոգե-
 ւոր շնորհք մը հաղորդեմ՝ որ
 12 պէս զի հաստատուիք: Այսինքն
 ձեր հետը ես ալ մխիթարակից
 ըլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ
 13 հաւատքին միջոցով: Սահայն
 չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք
 14 եղբայրներ որ շատ անգամ ու-
 ղեցի գալ ձեզի, (և մինչև հի-
 մա արգիլուեցայ,) որ ձեր մէջն
 ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպէս
 որ ուրիշ հեթանոսաց մէջ ալ:
 14 Յոյներուն ու Բարբարոսներուն,
 իմաստուններուն ու անիմանե-
 15 րուն ալ պարտական եմ: Ուս-
 տի որչափ որ ձեռքէս կու գայ
 յօժարութիւն ունի՞ ձեզի ալ
 որ Հռովմայ մէջ էք՝ աւետա-
 րանը քարոզելու:
 16 Ինչու որ ես ամօթ չեմ սեպեր
 աւետարանը, վասն զի Աստու-
 ծոյ զօրութիւնն է ան՝ բոլոր
 հաւատացեալներուն վրիթութան
 համար, առաջ Հրէային ու ետ-
 17 քը Յոյնին: Ինչու որ անով Աս-
 տուծոյ արգարութիւնը՝ որ է
 հաւատքէն, հաւատքի համար
 կը յայտնուի: Խնտոր որ գրուած
 է, Թէ Արդարը հաւատքէն պի-
 տի ապրի:
 18 Քանզի Աստուծոյ բարկու-
 թիւնը երկինքէն կը յայտնուի
 մարդոց բոլոր ամբարշտութեա-
 նը և անիրաւութեանը վրայ,
 որոնք ճշմարտութիւնը անիրա-
 19ւութեամբ բռներ են: Վասն
 զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու
 բանը իրենց մէջը յայտնի է, ո-
 րովհետեւ Աստուած անոնց յայտ-
 20նեց: Ինչու որ իր աներեւոյթ
 բաները աշխարհի սկիզբէն ըն-
 տեղծուածներովը կ'իմացունին
 կը տեսնուին, այսինքն է իր

մշտնջենաւոր զօրութիւնը, ու
 աստուածութիւնը. որպէս զի
 անպատասխանի մնան: Ինչու որ 21
 իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Աս-
 տուծոյ պէս պառաւորեցին,
 կամ շնորհակալ չեղան. հապա
 իրենց խորհուրդներուն մէջ ու-
 նայնացան, և սիրտեմբին անմը-
 տութիւնով խաւարեցաւ: Իրենք 22
 Իմաստուն ենք՝ ըսելով, յիմա-
 րեցան. Եւ անեղծ Աստուծոյ 23
 փառքը փոխեցին՝ նմանընելով
 եղծանեկի մարդու, և թռչուն
 ներու, ու չորքոտանիներու, և
 սողուններու պատկերին: Անոր 24
 համար Աստուած ալ սղծու-
 թեան մասնեց զանոնք իրենց
 սիրտերուն ցանկութիւններովը
 իրենց մարմինները իրենց անձե-
 րուն մէջ խայտառակելու, Որոնք 25
 Աստուծոյ ճշմարտութիւնը առ-
 տի հետ փոխեցին, ու երկրպա-
 դութիւն և պաշտօն մատուցին
 ստեղծուածներուն՝ քան թէ
 Ստեղծողին, ան որ յաւիտեան
 օրհնեալ է. ամէն: Անոր համար 26
 Աստուած զանոնք անարգ կիրքե-
 րու մասնեց, որ իրենց հէգերը
 անգամ բնական պէտքը բնու-
 թեան գէմ եղող պէտք փոխե-
 ցին: Դոյնպէս ալ արուները կրն 27
 կան բնական պէտքը թողուցած ի-
 րենց ցանկութիւնովը իրարու հետ
 վառուեցան, արուները արունե-
 րու հետ խայտառակութիւն կը
 գործէին, և իրենց մոլութեանը
 փայլած հատուցումը իրենց վրայ
 կ'ընդունէին: Եւ որովհետեւ չու- 28
 ղեցին զ'Աստուած իրենց գիտու-
 թեան մէջ պահէր՝ Աստուած ու
 զանոնք անարգ խորհուրդներու
 մասնեց՝ անվայել բաներ ընելու:
 Որոնք լեցուած էին ամէն անի- 29
 րաւութիւնով, պառնկութիւ-
 նով, անողբամութիւնով, ագա-
 հութիւնով, չարութիւնով, նա-
 խանձով լեցուն, մարդապանու-
 թիւնով, հախաւաղութիւնով,
 նենգութիւնով, չարասրտութիւ-
 նով, և էէն բոլորներ, Չարախոս 30
 ներ, Աստուած ստողներ, նա-

խառնողներ, հպարտներ, ամբար-
տաւաններ, չար բաներ հնա-
րողներ, ծնողաց անհնազանդ-
31 ներ, Անմիտներ, ուխտ չպա-
հաղներ, անգութներ, անհաշտ-
32 ներ, անողորմներ, Որոնք գիտ-
նալով Աստուծոյ դատաստանը,
Թէ անոնք որ առանկ բաներ կ'ը-
նեն՝ մահուան արժանի են, չէ
Թէ միայն ան բաները կ'ընեն,
հապա ընողներուն հաւանութիւն
ալ կու տան:

ԳԼ. Բ

1 Ուտի ո՛վ մարդ՝ ո՛վ որ ըլլաւ
գուն որ կը դատես, պատաս-
խան չունիս տալու. բանդի ինչ
բանով որ ուրիշը կը դատես,
անո՛վ քու անձդ կը դատապար-
տես. վասն զի գուն ալ որ կը
դատես, նոյն բաները կ'ընես:
2 Բայց գիտնիք որ Աստուծոյ դա-
տաստանը ճշմարտութիւնով կ'ը-
լայ անոնց վրայ, որ անանկ բա-
3 ներ կը գործեն: Արդ՝ ո՛վ մարդ,
գուն որ առանկ բաներ ընող-
ները կը դատես, և գուն նոյն
բաները կ'ընես, աս միտքէդ
կ'անցընես, Թէ գուն Աստու-
ծոյ դատաստանէն ազատ պի-
4 տի մնաս. կամ Թէ անոր ան-
չափ քաղցրութիւնը՝ և համբէ-
րութիւնը ու երկայնմտութիւնը
կ'արհամարհես, չդիմաւորով որ
Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ
գէշ պիտի ապաշխարութիւն կ'ա-
5 ռաջնորդէ: Բայց գուն քու
խառութիւնովդ և անզեղջ որդ-
տովդ քու անձիդ բարկութիւն
կը գիղէս բարկութեան և Աս-
տուծոյ արդար դատաստանին
6 յայտնուելու օրս անը համար, Ան
որ ամէն մէկուն իր գործքերուն
փոխարէնը պիտի հատուցանէ,
7 Յաւրտեանական կեանքը անոնց՝
որ բարի գործքերու մէջ համբէ-
րութեամբ յարատւելով, վառք
ու պատիւ և անմահութիւն կը
8 ինդրեն. Բայց անոնց որ հակա-
ռակ են, և ճշմարտութեան ան-
հնազանդ՝ ու անիրաւութեան

հնազանդած, բարկութիւն և
օրոմտութիւն՝ Նեղութիւն և տա- 9
ռապանք պիտի ըլլայ ամէն մար-
դու վրայ՝ որ չար կը գործէ, ա-
ռաջ Հրէային ու ետքը Յոյնն.
Իսկ փառք ու պատիւ և խաղա- 10
ղութիւն ան ամենուն՝ որ բարի
կը գործէ, առաջ Հրէային ու
ետքը Յոյնն: Ինչու որ Աստու- 11
ծոյ քովը աշառութիւն չկայ:
Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի 12
մեղք գործեցին, առանց օրէնքի
պիտի կորսուին. և անոնք որ օ-
րէնքի տակ մեղք գործեցին,
օրէնքով պիտի գատուին. (Ինչ 13
չու որ չէ՝ Թէ օրէնքը լսողները
Աստուծոյ առջևը արդար են,
հապա օրէնքը կատարողները պի-
տի արգարանանս Ուտի հեթա- 14
նասները որ օրէնք չունին՝ երբոր
բնականաբար օրէնքին գործքերը
կը գործեն, օրէնք չունենալով՝
իրենց անձերուն օրէնքը բուն 15
իրենք կ'ըլլան. Որ օրէնքին գործ-
քը իրենց սրտին մէջը գրուած
կը ցուցնեն իրենց խղճմանքին 16
վկայութեամբ, և իրենց խոր
հուրդներուն իրար յանդիմանե-
լով՝ կամ իրաւունք տարովը.)
Ան օրը որ Աստուած մարդոց 16
ծածուկ բաները պիտի դատէ
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը իմ
հարողած աւետարանիս համեմատ:
Անի գուն Հրէայ ըսուելու, 17
և օրէնքին կռիւներ են, ու
Աստուծով կը պարծենաւ, Եւ 18
անոր կամքը պիտես, ու ասորքեր
բաները կը զանազանեն՝ օրէնքէն
խրատուած ըլլալով. Եւ քու 19
անձիդ վրայ վատահոլութիւն ու-
նիս՝ Թէ կոյրերուն առաջնորդ
են, խաւարածներուն լոյս, Ան 20
միաներուն խրատ տուող, տղա-
յոց վարժապետ, և Թէ գիտու-
թեան ու ճշմարտութեան կեր-
պարանքը օրէնքէն ունիս: Իսկ 21
արդ՝ գուն որ ընկերիդ կը սոր-
վեցնես, քու անձիդ չես սոր-
վեցնէր, որ կը քարոյդես գո-
ղութիւն չընել, կը գողնաս. Որ 22
կ'ընես շնութիւն չընել, շնա-

- Թիւն կ'ընես, որ կը գտնուի
 23 կուռքերէն, սրբապաշտութիւն
 կ'ընես. ըր օրէնքով կը պարծե-
 նաս, օրինադանց ըլլալով՝ զԱւ-
 24 տուած կ'անարգես: Ինչու որ
 Աստուծոյ անունը ձեր պատճա-
 րովը հեթանոսաց մէջ կը հայ-
 հոյուի, ինչպէս որ գրուած է:
 25 Արդ՝ թրիապոսթիւնը շահ
 կ'ունենայ, թէ որ օրէնքը պա-
 հես. իսկ թէ որ օրէնքին դէմ
 յանցաւոր ես, քա թրիապոս-
 26 թիւնդ անթրիապոսթիւն եղաւ:
 Ուստի թէ որ անթրիապոս-
 27 թիւնը օրէնքին իրաւունքները
 պահէ, չէ որ անոր անթրիա-
 28 ւոսթիւնը թրիապոսթիւն պի-
 տի սեպուի. Եւ ի բնէ եղած
 անթրիապոսթիւնը օրէնքը կա-
 29 տարելով՝ պիտի դատապարտե-
 քդ, որ գիրով ու թրիապոս-
 28 թիւնով օրէնքին յանցաւոր ես:
 Ինչու որ Հրէայ չէ ան՝ որ
 գրութեանց է, և թրիապոսթիւն
 չէ ան՝ որ դրսեանց մարմնով
 29 է. Հապա Հրէայ ան է՝ որ ներ-
 սուանց է, և թրիապոսթիւն
 սրտինը՝ հազիւ, ու չէ թէ գի-
 րով. սրան գովութիւնը չէ թէ
 մարդիկներէն է, հապա Աւ-
 տուծմէ:

ԳԼ. Գ

- 1 Ուրեմն Հրէան ի՞նչ աւելի
 բան ունի, կամ թրիապոսթիւնէն
 2 ի՞նչ շահ կայ: Հասն ամէն կեր-
 3 պով. պիտի առաջ ան՝ որ Աւ-
 տուծոյ պատգամները անոնց հաւ-
 4 տացուեցան: Ուրեմն թէ որ
 անոնցմէ ոմանք Հաւատացին,
 5 ի՞նչ, միթէ անոնց անհաւատու-
 6 թիւնը Աստուծոյ հաւատքը կը
 7 խախտենք. քա լիցի: Սակայն
 Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ,
 8 և բոլոր մարդիկ աւետ. ինչպէս
 9 որ գրուած է. Որ քա խոսքե-
 10 րուդ մէջ արդար ըլլաս, ու գա-
 տուելու առեւդ դուն յաղթես:
 11 Բւրեմն թէ որ մեր անիրաւու-
 12 թիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը
 յայտնի կը ցուցնէ, ի՞նչ բնեք:

- արդեօք անիրաւ է Աստուած՝ որ
 էր բարկութիւնը Դաւիթի կը բերէ, 6
 (Սարգիսթիւն կ'ըսէ). քա լիցի.
 հապա թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած
 պիտի դատէ աշխարհը: Ինչու որ 7
 և թէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը
 իմ առութիւնովս կ'աւելնայ իր
 փառքին համար, ալ ես ինչու
 մեղաւորի մը պէս կը դատուիմ:
 Եւ ինչու համար պէտք է ըսել,
 8 ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ չա-
 րախոսութիւն ընելով կ'ըսեն՝
 թէ մենք կ'ըսենք, Չարը գոր-
 9 ծենք՝ որ բարին գայ, որոնց դա-
 տապարտութիւնը իրաւունքով
 է:
 Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք. բանով 9
 մը աւելի ենք հեթանոսներէն. ի-
 րաւ որ բանով մըն ալ չէ. ին-
 10 չու որ առաջնոց մեղագործները
 Հրէաները և հեթանոսները՝ թէ
 ամէնքը մեղաց տակ են. ինչ
 11 պէս որ գրուած է, թէ Արդար
 մը չկայ ոչ մէկ հատ մը. Յէկը
 12 չկայ որ հապիւնայ, մէկը չկայ
 որ Աստուած փնտռէ: Ամէնքը
 13 խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան
 եղան. աղէկութիւն ընող մը
 չկայ, մէկ մըն ալ չկայ: Անոնց
 14 կոկորդը բաց գերեզման է. ի-
 րենց լեզուովը նեղագուր եղան.
 15 Թեքու թոյն կայ անոնց շրթանք,
 16 ներսն տակը. Անոնց բերանը
 անեծքով ու դաւաճութեամբ լե-
 17 ցուն է. Անոնց ստքերը շուտ են
 18 արիւն թափելու. Կործանում
 և թշուառութիւն կայ իրենց
 19 ճամբաներուն մէջը. Եւ խաղա-
 20 ղութեան ճամբան ճանհեցան: Աւ-
 տուծոյ վախը չկայ անոնց աշ-
 21 քերուն առջին: Սակայն գիտե՛ք
 որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց
 կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են.
 որպէս զի ամէն բերան գոցուի,
 և բոլոր աշխարհ գատապար-
 տուած ըլլայ Աստուծոյ առջեւ:
 Ինչու որ անոր առջեւ մէկ մար-
 22 մին մը պիտի չարդարանայ օրէն-
 քին գործքերովը. քանզի օրէն-
 քով է մեղքը ճանչնալը:
 Բայց հիմա աւանց օրէնքի 21

Նստուծոյ արգարութիւնը յայտ
նուած է, օրէնքէն և մարգա-
22 րէնքէն վիճաբանութեամբ լրացու-
ման օր Յիսուս Քրիստոսի հա-
ւատքէն է, ամենուն յայտնուած
է, ու ամենուն վրայ ՎԵՐԱՅԻՆ
23 և խորութիւն չկայ։ Ինչու որ
ամենքը մեզք գործեցին, և Նս-
տուծոյ փառքէն պահած են։
24 Եւ անոր շնորհքով ճշի կ'ար-
դարանան Յիսուս Քրիստոսով
25 եղած փրկութեամբը։ Որ զա-
նիկայ առաջուց սահմանեց Վս-
տուած՝ հաւատքով քառու-
թիւն շարժանք արեւելք, Վս-
տուծոյ երկայնութեան ամեն
ներք առաջուց գործուած մեզ-
քերան թողութիւն տալով իր
արգարութիւնը ցուցնելու հա-
մար։ Այսինքն իր արգարութիւ-
նը առ ժամանակին մէջ ցուցը
ներք համար, որ ինքը արգար
ըլլայ, և արգարացնեն Յիսուսի
27 հաւատքէն եղողը։ Ուրեմն ուր
մնաց պարծենալու, խափանեցաւ,
որ օրէնքէն, գործքերուն օրէն-
քէն, չէ, հապա հաւատքի օ-
28 րէնքէն։ Ինչու որ կը սեպեմք թէ
մարդը հաւատքով կ'արդարա-
նայ առանց օրէնքին գործքե-
րուն։ Եթէ Վստուած միայն
չքննադատէն է, ու հեթանոս
ներանք չէ, այս, հեթանոսան-
30 րուն ալ։ Որովհետեւ Վստուած
մէկ է, որ թրիապութիւնը հա-
ւատքէն կ'արգարացնեն, և ան
թրիապութիւնը նոյն հաւատ-
31 քով։ Ուստի մենք հաւատքով
օրէնքը կը խափանենք. քառ-
ընդի, հապա օրէնքը կը հաւատա-
տենք։

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն ինչ պիտի օրէնք թէ
գտաւ Աբրահամ մեր նահապե-
2 տը մարմնոյ կողմանէ։ Ինչու որ
եթէ Աբրահամ գործքով արդա-
րացած ըլլար, իրաւցրնէ պար-
ծանք կ'ունենար, բայց չէ թէ
3 Վստուծոյ առջեւ։ Քանզի գիր-

քը ինչ կ'ըսէ. Աբրահամ Վս-
տուծոյ հաւատաց, և ան իրեն ար-
գարութիւն սեպեցաւ։ Բայց 4
ան որ գործ մը կ'ընէ, վարձքը
շնորհքէ եղած շնորհքով անոր,
հապա պարտքէ։ Իսկ ան որ 5
չգործէր, բայց կը հաւատայ ա-
նոր, որ ամբարիշտը կ'արդարա-
ցնեն, անոր հաւատքը իրեն ար-
գարութիւն կը սեպուի։ Ինչպէս 6
որ Գաւիթ ալ կը զրուցէ ան
մարդուն երանութիւնը, որուն
Վստուած արգարութիւն կը սե-
պէ՝ առանց գործքերու։ Երա- 7
նի անոնց՝ ՎԵՐԱՅԻՆ, որոնց անօրէ-
նութիւնները ներուէցան, և ու-
րոնց մեզքերը ծածկուեցան։
Երանի ան մարդուն, որ Տէրը 8
մեզք շնորհք անոր։ Ուստի առ 9
երանութիւնը թրիապութեան
վրայ է, թէ անթրիապութեան
վրայ ալ. քանզի կ'ըսենք՝ թէ
Հաւատքը Աբրահամին արդա-
րութիւն սեպուեցաւ։ Ուրեմն 10
ինտոր սեպուեցաւ. թրիապու-
թեան մէջ եղած առեւնք, թէ
անթրիապութեան մէջ. չէ թէ
թրիապութեան մէջ, հապա ան-
թրիապութեան։ Ու երբ թրե- 11
փառութեան նշանը տաւ, Իբրեւ-
անթրիապութեան առեւնքն ու-
նեցած հաւատքին արգարութեա-
նը մէկ կնիք մը, որ ինքը հայր
ըլլայ ան բոլոր հաւատացողնե-
րուն, որոնք անթրիապութեանէ 12
են, (անոնց ալ արգարութիւն
սեպուելու համար)։ Եւ հայր 12
թրիապութեան չէ թէ մինակ
թրիապութեան եղանկերուն, հա-
պա անոնց ալ որ մեր հօրը Աբ-
րահամին անթրիապութեան ա-
ռեւնք հաւատքին շախիւնքուն
մէջը կը քալեն։ Ինչու որ Աբրա- 13
համին և անոր սերունդին աչ-
խարհը ժառանգելու համար պը-
ռած իրաւունքը չէ թէ օրէն-
քով եղաւ, հապա հաւատքին
արգարութիւնով։ Քանզի եւ 14
թէ օրէնքէն եղանկերը ժառանգ
ըլլային, հաւատքը փառք պիտի
ըլլար, և խոտանալը պիտի խա-

- 15 Ժամանակէր : Վասն զի օրէնքը բար-
կութիւն կը գործէ . քանզի ուր
որ օրէնք չկայ , օրինազանցու-
- 16 Թիւն ալ չկայ : Ասոր համար
Ժառանգ ըլլալը հաւատքէն է ,
որ շնորհքով եղած ըլլայ , խոտու-
մունքը հաստատուն ըլլալու հա-
մար բոլոր սերունդին . չէ թէ
միայն անոր՝ որ օրէնքէն է , հա-
պա անոր ալ որ Աբրահամին
հաւատքէն է . որ մեր ամենուն
- 17 հայնն է , (Ինչպէս որ գրուած
է . թէ Քեղ շատ ապգերու հայր
բրի .) Աստուծոյ աւելը , որուն
ինքը հաւատաց , ան որ մեռել-
ները կ'ողջնցնէ , և չեղած բա-
նէրը եղածներու պէս կը կանչէ :
- 18 Այլ չուսացուելու բանին յու-
սով հաւատաց՝ թէ ինքը շատ
ապգերու հայր պիտի ըլլայ . (Ինչ-
պէս որ ըսուեցաւ ալ , թէ Քու
սերունդդ ասանկ պիտի ըլլայ .)
- 19 Եւ ինքը հաւատքի մէջ չտկարա-
ցած , չնայեցաւ իր մարմինին
արգէն մեռածի պէս ըլլալուն ,
(որովհետեւ ինքը հարիւր տա-
րեկանի չափ էր .) ո՛չ ալ Սառա
յին արգանդին մեռած ըլլալուն :
- 20 Եւ անհաւատութիւնով չտարա-
կուեցաւ Աստուծոյ խոստմուն-
քէն . հապա հաւատքով զօրացած՝
- 21 Աստուծոյ փառք տուաւ , Եւ իր
մտքին մէջ հաստատ պահեց՝ թէ
ան որ խօսք տուաւ , ինքը կա-
- 22 լող է բնելու ալ : Ասոր համար
իբրեւ արգարութիւն սեպուե-
ցաւ :
- 23 Բայց չէ թէ մինակ անոր
համար գրուեցաւ , որ իրեն սեպ
ուեցաւ . Հապա մեզի համար
ալ՝ որոնց պիտի սեպուի , որ կը
հաւատանք անոր՝ որ մեռելնե-
րէն յարուց մեր Տէր Յիսուսը .
- 25 Ան որ մեր յանցանացը համար
մոտմուեցաւ , և մեզի արգարա-
ցնելու համար յարութիւն ա-
ռաւ :

ԳԼ Ե

- 1 Ուստի մենք հաւատքով ար-
գարացած ըլլալով՝ խաղաղու-

թիւն ունինք Աստուծոյ հետ՝
մեր Տէրոջ Յիսուս Քրիստոսի
ձեռքով . Արուն միջոցով ըն- 2
դուեցինք հաւատքով աս շնորհ-
քի մօտենալն ալ , որուն մէջը
կեցեր ենք , և Աստուծոյ փա-
ռաց յուսով կը պարծինք : Եւ 3
ո՛չ միայն այստէ , հապա նաեւ
նեղա թիւններու մէջ կը պար-
ծինք . ինչու որ գիտենք՝ թէ
նեղութիւնը համբերութիւն կը
գործէ , Եւ համբերութիւնը 4
փորձառութիւն , ու փորձառու-
թիւնը՝ յոյս . Եւ յոյսը ամօթով 5
չձգեր . ինչու որ Աստուծոյ սէրը
մեր սրտերուն մէջը տարածուած
է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքով , որ
մեզի արուեցաւ : Վասն զի երբ 6
որ մենք դեռ տկար էինք , յարմար
ժամանակին Քրիստոս ամբարշտու
ներուն համար մեռաւ , Ինչու 7
որ արգարի մը համար հողիւ
կ'ըլլայ որ մէկը մեռնի . (բայց
մէկ բարի ճաբար մը համար՝ կա-
րելի է որ մէկը համարձակի մեռ-
նելու :) Սակայն Աստուած իր 8
սէրը ո՛ր մեր վրայ ունէր՝ յայտնեց ,
որ երբ դեռ մեղաւոր էինք , 9
Քրիստոս մեզի համար մեռաւ ,
ուրեմն հիմա որ իր արիւնովք ար-
գարացանք , որչափ աւելի իրմով
պիտի ազատինք բարկութենէն :
Վասն զի թէ որ թշնամի եղած 10
ատենին Աստուծոյ հետ հաշ-
տուեցանք իր Արդւոյն մահով ,
որչափ աւելի մեր հաշտուած ա-
տենը պիտի ապրինք անոր կեանե-
քով : Եւ ո՛չ միայն աս , հապա 11
Աստուծով ալ կը պարծենանք
մեր Տէրոջ Յիսուս Քրիստոսին
ձեռքով , որով հիմա հաշտու-
թիւնը ընդունեցինք :

Վասն զի ինչպէս որ մէկ մար- 12
դէ մը մեղքը աշխարհք մտաւ ,
և ան մեղքէն մահը , և այնպէս
ամէն մարդոց վրայ տարածուե-
ցաւ մահը , քանզի ամէնքը մե-
ղանշեցին : (Վասն զի մինչև 13
րէնքին ատենը աշխարհի մէջ
մեղք կար . բայց մեղք չսե-
պուիր՝ ուր որ օրէնք չկայ : Սա 14

կայն մահը Ագամէն մինչև Մովսէսը թագաւորեց, նաև Ագամէն մին յանցանքին նման չմեղանշող ներուհի վրայ ալ, որ ան օրինակ էր անոր որ ետքէն պիտի գար:

15 Բայց չէ՛ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է. ինչու որ եթէ մէկուն յանցանքովը շատերը մեռան, ալ որչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը և ան պարգևը որ Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովն է, շատերուն

16 վրայ աւելցաւ: Եւ չէ՛ թէ աս պարգևը անանկ է՝ ինչպէս մէկէ մը որ մեղանշեց. ինչու որ դատաւանքը մէկ մեղսին դատաւարութեան մէջ 34 է, բայց շնորհքը շատ մեղքերէն արդար

17 բռնութեան պարտաւ: Վասն զի թէ որ մէկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց ան մէկովը, որչափ աւելի անմեղ որ շնորհքի ու արդարութեան պարգևին առաւութիւնը կ'առնեն, կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մէկ Յիսուս

18 Քրիստոսին ձեռքովը: Ուրեմն ինչպէս որ մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատաւարութեան ձեռքէն ելաւ, անանկ ալ մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կենաց արդարութեան

19 շնորհք է դուս: Վասն զի ինչպէս որ մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղքու որ եղան անանկ ալ մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար պիտի

20 ըլլան: Սակայն օրէնքը մէջտեղը ինկաւ, որ յանցանքը շատնայ, բայց ուր որ աւելի եղաւ մեղքը, ալ աւելի եղաւ շնորհքը. Որ

21 ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահաւոր, անանկ ալ շնորհքը թագաւորեց արդարութեամբ մինչև յաւիտեական կեանքը մեր Տէրովը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը:

ԳԼ. Զ

1 Ահա հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք. մեղքերու մէջ մեռնող արդեօք,

2 որ շնորհքը շատնայ: Քաւ լիցի, մենք որ մեղքին մեռանք, ի՞նչ

պէս գեռ անոր մէջը կենանք: Չէք գիտեր, թէ մենք որ Յի 3 սուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, անոր մահուանը մկրտուեցանք: Անոր հետ թագաւորեցանք մկրտու

4 թիւնով մահուան համար, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն, անանկ ալ մենք կենաց նորոգութեան մէջ պարտինք: Ինչու որ

5 եթէ մենք անկախից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաև անոր յարութեանը նմանութիւնովը ալ ինչո՞րդ պիտի ըլլանք: Աս

6 գիտնանք, որ մեր հին մարդը անոր հետը խաչուեցաւ, որ մեղաց մարմինը փճանայ, որ ասկէ ետեւ մեղքի չծառայենք: Վասն զի ան

7 որ մեղքին մեռած է՝ մեղքէն արդարացած է: Արդ՝ թէ որ մենք

8 Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետը պիտի ապրինք ալ: Քանզի գիտենք որ

9 Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած ըլլալով՝ նորէն չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի: Վասն զի

10 քանի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մէկ անգամ, և որ կենդանի է՝ Աստուծոյ կենդանի է: Աստի

11 ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպեցէք, բայց Աստուծոյ կենդանի մեր Տէրովը Քրիստոս Յիսուսին ձեռքովը: Ուստի ալ

12 մեղքը թագաւորէ՝ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր ցանկութիւններուն հնազանդիք:

13 Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի ընծաւ, չէք մեղքին, հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայեցէ՛ք, որպէս թէ մեռելներէն ողջնցած, և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ: Աստուծոյ: Քանզի մեղք

14 քը վրանիդ պիտի չիշխէ. ինչու որ օրէնքի տակ չէք, հապա չը նորհայ տակ:

Ուրեմն ի՞նչ, մեղք գործենք՝ 15 որ օրէնքի տակ չենք, հապա շնորհքի տակ. քաւ լիցի: Չէք 16 գիտեր թէ՛ որով որ անձերնից

- ծառայ կ'ընծայէր հնազանդեալ,
ծառայ էր անոր՝ որուն որ կը
հնազանդէր, թէ մեղքի՝ որ մա-
հաւան չը գտնէ, և թէ հնազան-
17 դեալ՝ որ արդարութեան: Բայց
գահութիւնը Աստուծոյ, որ իշխ-
գաւք մեղաց ծառայ էիր, սա-
կայն սրտանց հնազանդեցաք ան
վարդապետութեան գաղափա-
18 բին՝ որ ձեզի յանձնուեցաւ: Ուս-
տի գաւք մեղքէն ազատ ըլլալով՝
արդարութեան ծառայ եղաք:
- 19 Մարգուս աշխարհիւն պէս կը
սեմ՝ ձեր մարմինն տկարու-
թեանը համար: քանզի ինչպէս
որ ձեր անդամները անօրէնու-
թեան համար ընծայեցիք՝ պըղ-
ծութեան և անօրէնութեան ծա-
ռաներ ըլլալու: անանկ ալ հիմա
ձեր անդամները սրբութեան հա-
մար ընծայեցէք՝ արդարութեան
- 20 ծառաներ ըլլալու: Վասն զի
երբ որ գաւք մեղաց ծառաներ
էիք, արդարութեանէն ազատ էիք:
- 21 Աւրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պը-
տուղ ունէիք ան բռնեղէն ու
բռնցմով հիմա կ'ամշնաք, ինչու
22 որ անոնց վերջը՝ մահ է: Բայց
հիմա մեղքէն ազատուած և Աս-
տուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր
պտուղը ունիք սրբութեանով,
ու վերջը յաւիտեանական կեանք:
- 23 Քանզի մեղաց վարձքը մահ է,
բայց Աստուծոյ ձեր պարգևը
յաւիտեանական կեանք՝ մեր Տէրու
Չէ Զիտուս Քրիստոսի ձեռքով:

ԳԼ. Է

- 1 Ս'ի թէ չէք գիտեր եղբայր-
ներ, (քանզի ես օրէնքը գիտ-
ցողներուն կը խօսիմ,) որ օրէն-
քը մարդուս վրայ կ'իշխէ՝ որ
2 չափ ժամանակ որ ողջ է: Ինչու
որ էրիկ ունեցող կնիկը իր ողջ
էրկանը կապուած է օրէնքով,
բայց թէ որ էրիկը մեռնի, ար-
ձակուած է էրկանը օրէնքէն:
- 3 Աւրեմն քանի որ էրիկը ողջ է,
չուն պիտի ըսուի՝ թէ որ ուրիշ
էրկան մը ըլլայ: Բայց թէ որ է-
րիկը մեռնի, ան օրէնքէն ա-

զատ կ'ըլլայ, անանկ որ չնա-
ցող չըլլար, թէ որ ուրիշ էր-
կան մը ըլլայ: Ուստի գաւք ալ 4
իմ եղբայրներս՝ Քրիստոսի մար-
մնովը օրէնքին մեռաք, որ ու-
րիշի մը ըլլաք, անոր՝ որ մեռել
ներէն յարութիւն առեր է, որ
Աստուծոյ պտուղ բերող ըլ-
լանք: Քանզի քանի որ մենք 5
մարմնով էինք՝ մեղաց կիրքերը
որ օրէնքով կ'ըլլային, մեր ան-
դամներուն մէջը կը ներգործէին,
որ մենք մահուան պտուղ բե-
րէինք: Բայց հիմա ան օրէնքէն 6
արձակուեցանք, ինչու որ մե-
ռանք անոր՝ որով բռնուած է-
ինք, որ մենք ծառայեցէք հոգիին
նորագութեանը, և չէ թէ գը-
րոյն հնութեամբ:

Աւրեմն ի՞նչ ըսեք. օրէնքը 7
մեղք է. քաւ լիցի. Բայց ես
մեղքը չէի ճանչնար, եթէ ոչ
օրէնքով, ինչպէս ցանկութիւնն
ալ չէի գիտեր, թէ որ օրէնքը ը-
սած չըլլար, Ս'ի ցանկար: Բայց 8
մեղքը պատուիրանքէն առիթ
առնելով իմ մէջն բուրբ ցանկու-
թիւնները գոյացուց, ինչու որ
սառանց օրէնքի մեղքը մեռած
է: Ես ալ սառանց օրէնքի տան 9
մը կենդանի էի: Բայց երբոր պա-
տուիրանքը չըսաւ հասաւ, մեղ-
քը ողջ ընցաւ, Եւ ես մեռայ, 10
ու ան պատուիրանքը որ կենաց
համար էր, նոյնը ինծի մահուան
համար եղաւ: Ինչու որ մեղքը 11
պատուիրանքէն առիթ առնելով
իս խաբէց, ու անով մեռցուց:
Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պա-
տուիրանքը սուրբ և արդար ու
բարի:

Աւրեմն բարին ինծի մահ է 15
ղաւ. քաւ լիցի. հապա մեղքը,
որպէս զի երկնայ մեղքը որ ան
բարի բանով ինծի մահ գործեց,
որ մեղքը պատուիրանքով առեւի
մեղաւոր ըլլայ: Վասն զի գիտեիք 14
որ օրէնքը հոգեւոր է, Բայց ես
մարմնաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախ-
ուած: Քանզի ինչ որ կ'ընեմ՝ 15
չեմ ճանչնար, չէ թէ ինչ որ

կ'ուզեմ՝ ան կ'ընեմ, հապա
ինչ որ կ'ատեմ՝ ան կ'ընեմ:
16 Բայց թէ որ չուզածս կ'ընեմ,
հաւանութիւն կու տամ օրէն:
17 քին թէ բարի է: Իսկ արդ՝ չէ
թէ ես կ'ընեմ անիկայ, հապա
մեղքը որ իմ ներսի գիւ կը բը
18 նակի: Քանի գիտեմ որ իմ
ներսի գիւ՝ այսինքն իմ մարմն
նիս մէջ մէկ բարի բան մը չը
բնակիր, ինչու որ կամեցողութիւն
կայ քովս, բայց բարին
19 ի գործ գնելը չեմ գտներ: Քան
զի չէ թէ բարին որ կ'ուզեմ՝
կ'ընեմ, հապա չարը որ չեմ ու
20 զեր՝ ան կ'ընեմ: Իսկ թէ որ
չուզած բանս կ'ընեմ, ալ չէ թէ
ես կ'ընեմ անիկայ, հապա մեղ
քը՝ որ իմ ներսի գիւ բնակած
21 է: Ուրտի ես կը գտնեմ օրէնք
մը՝ որ երբ բարին ընելը կը կա
22 մենամ, չարը իմ բով է: Վասն
զի ներսի մարդուն նայելով՝ Աս
տուծոյ օրէնքին կը հաւնիմ:
23 Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ
իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ
մաքիս օրէնքին դէմ կը պատե
րազմի, և զիս գերի կ'ընէ մե
ղաց օրէնքին՝ որ իմ անդամնե
24 րուս մէջն է: Ի՞նչ խղճալի մարդ
եմ ես, ով զիս պիտի ազատե
25 աս մահացու մարմինէն: Գահու
թիւն Աստուծոյ՝ մեր Տէրովը
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, ու
րեմն ես ինքնս մտքով Աստու
ծոյ օրէնքին կը ծառայեմ, ու
մարմնով՝ մեղաց օրէնքին:

ԳԼ. Ը

1 Իսկ արդ՝ գաղաղաբարութիւն
չկայ Քրիստոս Յիսուսով եղող
ներսին որոնք մարմնաւոր կեր
2 պով չեն վարուիր: Ինչու որ
Քրիստոս Յիսուսով կենաց հո
գիին օրէնքը զիս ազատեց մե
ղաց և մահուան օրէնքէն:
3 Վասն զի ան որ անկարելի էր օ
րէնքին՝ սրովհետեւ տկար էր
մարմնով, Աստուած իր Որդին
իրկեց մեղանշական մարմինն
մանութեամբ, ու մեղքի հա

մար, և գաղաղաբարեց մեղքը
ան մարմինին մէջ. Որ օրէնքին 4
արդարութիւնը կատարուի մեր
մէջը, որ մարմնաւորապէս չենք
քակեր՝ հապա հոգեւորապէս:
Ինչու որ մարմնաւոր եղողները 5
մարմինին բաները կը մտածեն,
ու հոգի որ եղողները՝ հոգիին
բաները: Վասն զի մարմնաւոր 6
խորհուրդը մահ է, և հոգեւոր
խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն:
Քանի մարմնաւոր խոր 7
հուրդը Աստուծոյ դէմ թշնա
մա թիւն է. ինչու որ Աստուծոյ 8
օրէնքին չհնազանդիր, մանա
ւանդ շէկեար ալ: Վասն զի մար 8
մինով եղողները, չեն կրնար Աս
տուծոյ հաճոյ ըլլալ: Բայց դուք 9
մարմնով չէք, հապա հոգիով,
թէ որ Աստուծոյ հոգին ձեր
մէջը բնակած է. իսկ թէ որ
մէկը Քրիստոսի հոգին չունի,
անիկայ անոր չէ: Եւ թէ որ 10
Քրիստոս ձեր մէջն է, ալ մար
մինը մեռած է մեղքի հա
մար, ու հոգին կենդանի է ար
դարութեան համար: Իսկ թէ 11
որ Յիսուսը մեռելներէն յա
րուցանողին հոգին ձեր մէջը
բնակած է, ալ անիկայ՝ որ
Քրիստոսը մեռելներէն յարուց
պիտի կենդանացնէ ձեր մահ
կանացու մարմինները իր հոգի
ով որ ձեր մէջը կը բնակի:

Ապա ուրեմն եղբայրներ՝ պար 12
տապան ենք, չէ թէ մարմինին
մարմնաւորապէս ապրելու. Ինչ 13
չու որ եթէ մարմնաւորապէս
ապրելու ըլլաք, պիտի մեռնիք:
Բայց թէ որ հոգիով մարմինին
գործքերը սղաննէք, պիտի ապ
րիք: Վասն զի որոնք որ Աստու
ծոյ հոգիով կ'առաջնորդուին,
անոնք Աստուծոյ որդիքն են: Ինչ 15
չու որ դուք ծառայութեան հո
գին չառիք կրկին վախճալու,
հապա որդեգրութեան հոգին
առիք, որ տնով կը կանչենք Աս
տուծոյ հաճոյ: Եղի ինքն հոգին 16
վկայութիւն կու տայ մեր հոգի
ին, թէ մենք Աստուծոյ որդիքն

- 17 էնք . Եւ թէ որ որդիք , ուրեմն
ժառանգներ . Աստուծոյ ժա-
ռանգներ , ու Քրիստոսի ժառան-
գակիցներ . որ եթէ իւ չարչա-
րանացը կցորդ ըլլանք , իւ փա-
ռացին ալ հազարդ ըլլանք :
- 18 Վասն զի ես այսպէս կը դա-
տեմ , որ աս ժամանակիս չար-
չարանքները բան մը չեն՝ գարու-
փառքին քովը , որ մեզի պիտի
- 19 յայտնուի : Ինչու որ ստեղ-
ծուածոց եռմեռուսն ակնկալու-
թիւնը Աստուծոյ որդւոցը յայտ-
- 20 նանկուն կը սպասէ : Ինչու որ
ունայնութեան հնազանդեցան
ստեղծուածները՝ (չէ՛ թէ իրենց
կամքովը , հապա անոր համար՝
- 21 որ հնազանդեցուց ,) Ան յաւ-
տով՝ որ ստեղծուածները իրենք
ալ սպասկանութեան ծառայու-
թենէն ազատելով Աստուծոյ որդ-
ւոցը փառաւոր ազատութեանը
- 22 հասնին : Բանզի գիտենք որ ամէն
ստեղծուածները մինչև հիմա մէկ
տեղ կը հառաչեն՝ աւ ծնաներու
- 23 ցաւ կը քաշեն : Եւ ոչ միայն
այսպէս , հապա մենք ալ որ Հո-
գիին առջև պտուղը ունինք ,
մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ
կը հառաչենք որդեգրութեան
պայտին մեր մարմինին ազատու-
- 24 թեանը սպասելով : Ինչու որ յաւ-
տով իրկուեցանք , բայց յոյր
որ կը տեսնուի յոյս չէ . վասն
զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝
- 25 ալ ինչու պիտի յաւայ : Հապա
թէ որ չտեսած բաներնուն կը
յուսանք , ալ համբերութիւնով
- 26 կը սպասենք անոր : Անանկ ալ
Հոգին օգնութեան կը համարի մեր
տկարութիւններուն , քանզի ինչ
բանի համար աղօթելու ենք ըստ
արժանւոյն , չենք գիտեր , բայց
կնքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ
մեզի համար անբարբառ հառա-
- 27 չանքներով : Եւ սիրտըր Բնու-
ղը գիտէ Հոգիին ինչ խոր
հիւը , քանզի Աստուծոյ համալը
համեմատ բարեխօսութիւն կ'ը-
նէ սուրբերուն համար :
- 28 Սովայն գիտենք որ ամէն բա-
- նէրը բարիի գործակից կ'ըլլան
աննոց՝ որ Աստուած կը սիրեն ,
որոնք անոր նախատահմանու-
թեանը կանչուած են : Վասն 29
զի անոնք որ առաջ կը ծանշար ,
առաջուց ալ սահմանեց իւ Որ-
դւոյն պատկերին կերպարանա-
կից ըլլալու . որ անիկայ անդա-
նիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ :
Եւ որոնք որ առաջուց սահմա- 30
նեց , նաեւ կանչեց զանոնք , և
որոնք որ կանչեց , նաեւ արդա-
րացուց զանոնք , և որոնք որ ար- 31
դարացուց , նաեւ փառաւորեց
զանոնք : Արեմն ինչ բանեք աս 32
բաներուն համար , թէ որ Աս-
տուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի
ըլլայ մեզի հակառակ : Ան որ 33
իւ Որդւոյն շինայեց , հապա մեր
ամենուն համար մատնեց զանի-
կայ , ալ ինչպէս անոր հետը ա-
մէն բաները մեզի չարագետեր :
Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածնէ 34
բունք դէմ մեզագիր ըլլայ . Աս-
տուած է որ կ'արգարացընէ ,
Ուրեմն ո՞վ որ կը դատաւարտէ , 35
Քրիստոսն է որ մեռաւ , մանա-
ւանդ թէ յարութիւն ալ ա-
ռաւ , ու Աստուծոյ ալ կողմն է ,
որ նաեւ մեզի համար բարեխո-
սութիւն կ'ընէ . Ուրեմն ո՞վ պի- 36
տի զատէ մեզ Քրիստոսի սէ-
րէն , տառապանքը , կամ նեղու-
թիւնը , կամ հալածանքը ,
կամ տո՞ղ , կամ մերկութիւնը ,
կամ վտանգը , կամ տուր ,
(Ինչպէս որ գրուած է .) Ամէն 37
որ քեզի համար կը սպաննուինք ,
մարթուելու ոչխարի պէս կը սե-
պուինք : Հապա աս ամէն բա- 38
նէրուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող
կ'ըլլանք անով՝ որ մեզ սիրեց :
Ինչու որ ես հաստատ գիտեմ՝ 39
թէ ոչ մահը , և ոչ կեանքը ,
ու ոչ հրէշտակները , և ոչ իշ-
խանութիւնները , ու ոչ ներ-
կայ բաները , և ոչ գարու բա-
նէրը , ու ոչ զօրութիւնները ,
Եւ ոչ բարձրութիւնը , ու ոչ 39
խորունկութիւնը , և ոչ մէկ ու-
րիշ արարած մը կրնայ մեզ դա-

տեւ Կառուծոյ սէրէն, որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրով մով է :

ԳԼ. Թ

- 1 Ստոյգը կ'ըսեմ Քրիստոսով, ու չեմ ստեր, (իմ խիղճս ալ ինձի կը վկայէ Հոգւով Սրբով,)
- 2 Որ մեծ տրամաւթիւն է ինձի, ու իմ սրտիս անպակաս ցաւ :
- 3 Բանցի ես ինքնս կը խնդրէի նոյժամ ըլլալ Քրիստոսէն իմ մարմնայ կողմանէ եղբայրներուս ու
- 4 ազգականներուս համար, Որոնք Խորայէլացի են, որ իրենցն է որ գեղարթիւնը, ու փառքը, և ուխտերը, ու օրինադրութիւնը, և պաշտօնը, ու խոտամուկը
- 5 ներք, իրենցն են նահապեաները, իրենցմէ էլ աւ Քրիստոս ալ մարմնայ կողմանէ, որ ինքն է ամենուն վրայ Կառուած օրհ
- 6 նեալ յաւիտեան, ամէն : Բայց ոչ իբր թէ Կառուծոյ խօսքը գետիկը ինկած է, քանի չէ թէ ամէն Խորայէլէն եղբայրը Խորա
- 7 յէլացի են, Եւ չէ թէ Աբրահամի սերունդ ըլլալուն համար՝ ամէնը անոր որդիք են, հապա Խառնակով քեզի սերունդ պիտի
- 8 կոչուի : Այսինքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմնի որդիք են, Կառուծոյ որդիք ալ են, հապա խոտամուկի որդիքը սերունդ կը սեպուին :
- 9 Ինչու որ խոտամուկին խօսքը աս էր, թէ Աս ատեն պիտի գամ, ու Սաւան որդի պիտի ունենայ : Եւ ոչ միայն այսքան, հապա Ռեբեկայէն ալ յայտի է՝ որ յղացաւ մէկէ մը, այսինքն մեր
- 11 Խառնակ հօրմէն, Ինչու որ փառքը գեռ չձնած, և գեռ մէկ աղէկ կամ գէշ բան մը չգործած, (որ Կառուծոյ նախատահանութիւնը հաստատ մնայ ընտրութեանը)
- 12 պէս՝ Չէ թէ գործքերէն, հապա անկէ որ կանչեց, իրեն ըսուեցաւ, թէ մեծը պղտիկին
- 13 պիտի ծառայէ, ինչպէս որ գըրուած է, թէ Յակոբը սիրեցի, բայց Եսաւը ստեցի :

- Ուրեմն ի՞նչ ըսենք, միթէ 14 Կառուծոյ քովը անիրաւութիւն կայ, քաւ լիցի : Ինչու որ Սով
- 15 սէսին կ'ըսէ, Որու որ պիտի ուղարկմ' կ'ողորմմ', ու որու վըրայ որ պիտի գթամ՝ կը գթամ : Ուրեմն ոչ անկէ է որ կը կամի, 16 ու ոչ անկէ է որ կը վազէ, հապա Կառուծմէն որ կ'ողորմի : Բանիւ գիւրքը Փարաւոնին կը 17 սէ, Կար համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցնեմ, ու բոլոր երկրի մէջ իմ անունս պատմուի : Ուստի սրտ 18 որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի, և որն որ կ'ուզէ՝ կը խոտացնէ : Ուրեմն 19 ինձի պիտի ըսես, թէ Ալ ինչու մեղադիր կ'ըլլայ, վասն զի անոր կամացը դեմ դրաւ : Բայց 20 դուն ով ես մարդ՝ որ Կառուծոյ պատասխան կու տաս, միթէ ըստեղծուածը ի՞նչ Ստեղծպին կրնայ ըսել, թէ Ես ինչու ատանի չի նեցիր : Բրուտը իշխանութիւն 21 չունի՝ կաւին վրայ՝ նոյն շաղուած քէն աման շինելու, մէկը պատուոյ, և միւսը անարգանաց համար : Հապա ի՞նչ ըսէ՛նք, ու ի՞նչ 22 թէ, թէ որ Կառուած ի՞նչ բարկութիւնը ցուցնել, ու իր զօրութիւնը յայտնել ուղերով, շատ երկայնամութեամբ համբերեց կարսուկու պատրաստուած բարկութեան ամաններուն, Եւ 23 նամ որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողորմելու ամաններուն վրայ, որոնք որ փառքի համար աւաճուց պատրաստեց, Այսինքն մեղ' որ կան 24 չեց, չէ թէ միայն Հրէանէրէն, հապա հեթանոսներէն ալ, Ինչպէս Ովսէէին մէջ ալ կ'ըսէ, 25 Իմ Ժողովուրդս չեղողին իմ Ժողովուրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի չեղողին՝ սիրելի : Եւ պիտի 26 ըլլայ թէ ան տեղը որ անոնց ըսուեցաւ թէ՛ Դուք իմ Ժողովուրդս չէք, հոն անոնք կենդանի Կառուծոյն որդիքը պիտի բուռն : Եսայի ալ Խորայէլին համար կը 27 կանչէ, թէ և Խորայէլի որդւոցը

- Թիւր ծովու աւազին պէս ըլլայ ,
 Բայն մնացորդ մը պիտի ազատի :
 28 Քանզի Տէրը համառօտ է կարճ
 բան մը կ'ընէ արդարութեամբ .
 ինչու որ Տէրը կարճ բան մը պի
 29 տի ընէ երկրի վրայ : Եւ ինչպէս
 որ Եսային առաջնայ ըսաւ . Թէ
 որ զօրաց Տէրը մեզի սերունդ մը
 Թողուցած չըլար , մենք Սողո
 մին պէս պիտի ըլլայինք , ու Գո
 մորին պիտի նմանէինք :
 30 Աւրեմն ի՞նչ ըսենք . Թէ հե
 թանանները որ արդարութեան
 չէին հետեւեր , արդարութեան
 հասան , առ արդարութեանը՝ որ
 31 հաւատքէն է . Բայց Իսրայէլը
 որ արդարութեան օրէնքին կը
 հետեւէր , արդարութեան օրէն
 32 քին չհասաւ : Ինչու համար .
 վասն զի չէ թէ հաւատքէն , հա
 պա արպէս թէ օրինաց գործքե
 րէն ուրիշ արդարանայ . ինչու որ
 33 գործքան . Ինչպէս որ գրուած
 է . Ահա Սիօնի մէջ գայթակղու
 թեան քար մը կը գնեմ . ու գլու
 րելու վե՛մ մը . Եւ ամէն ո՛վ որ
 անոր հաւատոյ՝ պիտի չամշնայ :

Գ Լ Ժ

- 1 Ե՛ղբայրներ , իմ սրտիս փա
 փաքը ու աղօթքը առ Աստուած
 անոնց փրկուելուն համար է :
 2 Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց
 համար , թէ Աստուծոյ նախան
 ճաւորութիւնը ունին , բայց ոչ
 3 թէ գիտութեամբ : Վասն զի ա
 նոնք Աստուծոյ արդարութիւնը
 չգիտնալով , ու իրենց արդարու
 թիւնը հաստատել ուզելով , Աս
 տուծոյ արդարութեանը չհնա
 4 զանդեցան : Քանզի օրէնքին
 վախճանը Քրիստոս է՝ ամէն հա
 ւատացեալին արդարութեան հա
 5 մար : Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն ե
 լած արդարութիւնը կը ստորա
 գրէ . Թէ զանաք կատարող մար
 6 ղը անոնցմով պիտի սպրի : Բայց
 հաւատքէն եղած արդարութիւ
 նը ասանկ կ'ընէ . Սի՛ ըսեր քու

սրտիդ մէջը , Ո՛վ պիտի ելէ եր
 կինքը . (այսինքն՝ Քրիստոսը իջե
 ցընելու .) Կամ Թէ՛ Ո՛վ պիտի 7
 իջնէ անդունդը , (այսինքն՝ Քրիս
 տոսը մեռելներէն հանելու :)
 Հապա ի՞նչ կ'ընէ . Խօսքը մօտ 8
 է , քու բերնիդ մէջը , Եւ քու
 սրտիդ մէջն է , այսինքն՝ հա
 ւատքին խօսքը՝ որ մենք կը քա
 րօղենք : Ինչու որ եթէ քու բեր
 9 նովդ Յիսուսը Տէ՛ր խոտաովա
 նիս , ու քու սրտիդ մէջը հաւա
 տաս թէ Աստուած անիկայ մե
 ա ելնելէն յորուց , պիտի փրկ
 10 կուիս . (Վասն զի սրտով կը հա
 ւատայ մէկը արդարանալու , ու
 բերնով կը խոտաովանի փրկուե
 11 լու :) Քանզի գիրքը կ'ըսէ . Ամէն 11
 ո՛վ որ անոր հաւատոյ՝ պիտի չա
 մրշնայ : Ինչու որ խորութիւն 12
 չկայ Հրէային ու Յոյնին մէջ
 տեղը . վասն զի ամենուէն Տէրը
 նոյնն է , բաւական ամենուէն՝ որ
 իրեն կը կանչէն : Քանզի ո՛վ որ 13
 Տէրովը անաւնը կանչէ՝ պիտի
 փրկուի :

Աւրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն 14
 անոր՝ որուն որ չհաւատացին ,
 կամ ի՞նչպէս պիտի հաւատան
 անոր՝ որուն վրայով չտեցին ,
 կամ ինտոր պիտի ընէ՝ առանց
 մէկու մը քարոզելուն . Կամ 15
 ի՞նչպէս պիտի քարոզեն՝ թէ որ
 չխրկուին . ինչպէս որ գրուած
 է . Ինտոր գեղեցիկ են խաղաղու
 թիւն՝ աւետարանողներուն՝ ու
 բարի բաներու աւետիս տուող
 16 ներուն՝ ոտքերը : Բայց ամէնը
 հնազանդ չեղան աւետարանին .
 քանզի Եսային կ'ըսէ . Տէ՛ր , ո՛վ
 հաւատոյ մեր ուսած լուրին :
 Աւրեմն հաւատքը լսելէն է , ու 17
 լսելը Աստուծոյ խօսքէն : Բայց 18
 կ'ըսեմ . Միթէ՛ չտեցին , մահա
 ւանդ Բոլոր երկիրը երաւ անոնց
 հնչիւնը , ու անոնց խօսքը մին
 19 չեւ շփարհի ծայրերը : Բայց կ'ը
 սեմ . Միթէ՛ Իսրայէլը չգիտցան .
 առաջ Մովսէս կ'ըսէ . Ես ձեզ
 նախանձի պիտի գրգռեմ անպի
 տան Ժողովուրդով մը , ու անպի

աղգով մը ձեզ պիտի բարկացը-
 20 նեմ : Բայց Եսային կը համար-
 ձակի , ու կ'ըսէ . Ես անոնց գրա-
 նաւեցայ՝ որ զիս չէին փնտռեր ,
 յայտնի եղայ անոնց՝ որ զիս չէին
 21 հարցըներ : Սակայն Իսրայէլին
 վրայով կ'ըսէ . Բաւր . օրը իմ
 ձեռքերս երկրեցեցի անհա-
 զանդ . ու հակառակող ժողո-
 վաւդդի մը :

ԳԼ. ԺԱ

1 Ուրեմն կ'ըսեմ , Միթէ Առ-
 տաւած իր ժողովուրդը մերժէց .
 քաւ լիցի , ինչու որ ես ալ Իս-
 րայէլացի եմ , Աբահամի սե-
 բունդէն բեւեմամբնի յեղէն :
 2 Չմերժէց Ատաւած իր ժողո-
 վուրդը՝ որն որ ինքը առաջուց
 ճանչցաւ . միթէ չէք գիտեր Ե-
 ղիպային պարտութեան մէջ՝ գիւրքը
 ի՞նչ կ'ըսէ . ինտոր անիկայ Իս-
 րայէլին համար գանգաւտ կ'ընէ
 3 Ատաւծոյ շէնքով : Տէր՝ բու մար-
 գարէներդ մեռցուցին , ու քու
 սեղաններդ փլցուցին , ու մինակ
 ես մնացեր եմ , և իմ անձս կը
 4 փնտռեն : Բայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր
 ատաւածային պատասխանը .
 Ինծի թողուցի՝ ի՞նչ , եօթը հա-
 զար մարդիկ , որոնք Բահաղին
 5 ճնարգրութիւն չըրին : Անանկ
 ալ առ առեւա շնորհքին ընտրու-
 թեանը համեմատ մնացորդ մը
 6 կայ . Եւ թէ որ շնորհքով , ու
 ընծն ալ գործքերէն չէ . ապա
 թէ ոչ՝ շնորհքը ալ շնորհք չըլ-
 Լար . իսկ թէ որ գործքերէն է ,
 ալ շնորհք չէ . ապա թէ ոչ՝
 7 գործը ալ գործ չըլար : Ուրեմն
 ի՞նչ . Իսրայէլը հասաւ ան բա-
 նին որ կը փնտռէր , բայց ընտ-
 րուածները հասան , ու մնացած
 8 ները կուրցան . Ինչպէս որ զը-
 բուած է , Ատաւած անանկ թըմ-
 բութեան ագի տուաւ . աչքեր՝
 պանցմով պիտի չոտնեն , ու ա-
 կանջներ՝ որոնցմով պիտի չոտնեն ,
 9 մինչեւ առ օրուան օրս : Եւ Գա-
 լիթ կ'ըսէ . Անոնց սեղանը ի-
 ընդ որոնց պագայթ ու սրս և գալ-

թակուութիւն ու հատուցում
 10 ըլլայ : Անոնց աչքերը մթանան
 որ չոտնեն , ու անոնց կոնակը
 միշտ վար ծռէ : Ուրեմն կ'ըսեմ ,
 11 Միթէ անոր համար անոնք յան-
 ցանք ըրին , որ կործանին . քաւ
 լիցի , հապա իրենց յանցանքով
 հեթանոսաց փրկութիւն եղաւ ,
 որ զիրենք նախանձի գրգռէ :
 Ուստի թէ որ անոնց յանցանքը
 12 աշխարհի մեծութիւն եղաւ , ու
 անոնց նաւատութիւնը՝ հեթա-
 նոսներուն մեծութիւն , ալ որ-
 չափ աւելի անոնց բութիւնը :
 Բայց ձեզի կ'ըսեմ հեթանոսնե-
 13 բուդ . Որովհետեւ հեթանոսնե-
 բուն առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս
 կը մեծարեմ . Որ գուցէ իմ մար-
 14 մնաւ եղողները նախանձի գրգռ-
 ւեմ , ու անոնցմէ մէկ քանի-
 15 ները ապրեցընեմ : Վասն զի թէ
 որ անոնց մերժուիլը աշխարհին
 հաշտութիւն է , հապա անոնց
 ընդառնուիլը ի՞նչ պիտի ըլլայ ,
 բայց եթէ մեռելներէն կենդանի
 ըլլաւ : Արդ՝ թէ որ երախայրին
 16 սուրբ է , նաեւ զանգուածը , և
 թէ որ արմատը սուրբ է , ուրեմն
 17 ճիւղերն ալ : Թէ որ ան ճիւղէ-
 բէն մէկ քանինքը կտրեցան ,
 ու գուն որ վայրենի ձիթենի
 էիր՝ անոնց մէջ պատուատեցար ,
 ու ձիթենիին արմատին և պա-
 18 բարաւթեանը հաղորդ եղար ,
 ճիւղերուն գեմ՝ մի պարծենար ,
 հապա թէ որ պարծենաւ , չէ թէ
 գուն արմատը վեր բռներ ես ,
 հապա արմատը քեզ : Ուրեմն
 19 պիտի ըսես . Ճիւղերը կտրե-
 ցան՝ որ ես պատուաւորեմ :
 20 լղէկ , անոնք անհաւատութիւ-
 նով կտրեցան , ու գուն հա-
 ւատքով հատաւորեցար . մի
 հպարտանար , հապա վախցիր ,
 21 Ինչու որ եթէ Բատաւած բուն
 ճիւղերուն շինայէ , գուցէ քե-
 22 զի ալ շինայէ : Ուստի անս Բա-
 տաւծոյ քաղցրութիւնը ու խոր-
 տութիւնը , կործանուածներուն
 վրայ խոտութիւնը՝ և քու վե-
 րագ քաղցրութիւնը , թէ որ ան

բաղցրութեանը մէջ կենաս . ա
պա թէ ոչ դուն ալ պիտի կրտ
23 րուխ : Եւ անոնք ալ թէ որ
իբեհն անհաւատութեանը մէջ
չկենան , պիտի պատուատին .
ինչու որ կարող է Աստուած
անոնք նորէն պատուատելու :
24 Քանզի եթէ դուն թելի բնական
եղողիպրենի ձիթենիէն կտրուե
ցար , ու ան բարի ձիթենիին
վրայ՝ որ թելի բնական չէր , պա
տուատեցար , ալ որչափ աւելի
անոնք՝ որ բնական ձի-դ էր են ,
պիտի պատուատին իրենց ձի-
25 թենիին վրայ : Վասն զի չեմ
ուզեր եղբայրներ՝ որ չգիտնաք
աս խորհուրդս , (որպէս զի ինք
զենքնիդ խնայուան չտեպէք ,) որ
բոս մասին կուրսութիւն եղաւ
Իսրայէլին , մինչև որ հեթանոս
26 ներուն լուսթիւնը մանէ . Եւ
այդպէս բոլոր Իսրայէլը պիտի
փրկուի . ինչպէս որ գրուած է .
Սիօնէն պիտի գայ Փրկիչը , ու
Յակոբէն ամբարշտութիւնները
27 մէկդի պիտի դարձնէ : Եւ աս
է խմբաբանանց , երբոր անոնց
28 մեղքերը վերցրնեմ : (Էստատ
նին նայելով՝ անոնք թշնամի են
ձեր սիրոյն համար . բայց ընտ
րութեանը նայելով՝ սիրելի են
29 իբեհն հարցը սիրոյն համար : Ին
չու որ Աստուծոյ պարգևները
ու կոչումը առանց զղջանալու
30 են : Վասն զի ինչպէս որ գուք
ալ ասեն մը Աստուծոյ չէիք հա
ւատար , ու հիմա սղորմութիւն
գտաք անոնց անհաւատութեան
31 ատենը , Անանկ ալ անոնք հիմա
անհաւատ եղան ձեր սղորմու
թիւն գրած ատենը՝ որ անոնք
32 ալ սղորմութիւն գտնեն : Ինչու
որ Աստուած ամէնն ալ անհա
ւատութեան մէջ արգիլեց , որ
ամենաւն սղորմի :
33 Ո՛վ Աստուծոյ մեծութեան ու
բնաստութեան և գիտութեան
խորանկութիւնը , ինտոր անքն
նելի են իր քատաստանները , ու
անքննելի են իր ճամբաները :
34 Վասն զի ո՛վ գիտցաւ Տէրօյը

միտքը , կամ ո՛վ անոր խորհրդա
կից եղաւ . կամ ո՛վ առաջուց 35
անոր քան ճ տուաւ , որ փոխա
րէնը իրեն տրուի : Ինչու որ ա
36 մէն բաները անկէ , ու անով , և
անոր համար են , իրեն փառք
յաւիտեանս . ամէն :

ԳԼ ԺԲ

Արե՛ կ'աղաչեմ ձեզի եղբայր . 1
ներ Աստուծոյ սղորմութեամբ ,
որ ձեր մարմինները ընծայէք
կենդանի զո՛ւ մը՝ սուրբ , Աստու
ծոյ հաճելի , որ է ձեր բանաւոր
պաշտօնը . Եւ մի կերպարանիք 2
աս աշխարհիս կերպարանքովը ,
հապա ձեր մաքին նոյսզ ու թեամ
բը նորոգուեցէք , որ քնէք թէ
ինչ է Աստուծոյ կամքը , ան որ
բարի ու հաճելի և կատարեալ
է : Քանզի ինծի տրուած Աս 3
տուծոյ շնորհքովը աս կ'ըսեմ
ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն , որ
արժան եղածը մտածելն աւելի
բան մտածէ . հապա զգաստ կե
նալ մտածէ . ինտոր որ Աստուած
ամէն մէկուն բաժնեց հաւատ
քին չափը : Վասն զի ինչպէս որ 4
մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ
սենինք , ու ան ամէն անդամները
մի և նոյն գործը չունին . Ասանկ 5
ալ մէնք շատուորներս մէկ մարմին
մըն ենք Քրիստոսով , և ամէն
մէկերնիս իրարու անդամներ
ենք : Աւտի մէնք զանազան 6
պարգևներ ունենալով ան շնորհ
քին համեմատ որ մեզի տրուած
է , թէ որ մարգարէութիւն՝ հա
ւատքին չափովը գործածենք , թէ 7
որ պատմաւորութիւն՝ ապաստ
ւորութեան մէջ շինենք . թէ ան
որ կը տարկեցնեն՝ արմեցնելու
ետեւէ շինայ , թէ ան որ կը յոր
գորէ՝ յորդորելու ետեւէ . ան որ
կը բաշխէ՝ առատամտութեամբ
Խոշ ընէ , ան որ վերակացու է՝
շանքով , ան որ կ'ողորմի՝ յօժա
րութեամբ . Սէրը առանց կեղ 9
ծաւորութեան շինայ , չարէն զգե
օւելով՝ բարիին յարելով . Եւ 10
բայրսիրութեան մէջ իրարու վը

բայ գործաւորն եղիք . պատուե-
 11 լա մէջ իրարմէ անցէք . Չանքի
 մէջ թուրախրա չըլաք . հոգիով
 բորբոքեցէք . Տէրոյն ծառայե-
 12 յէք . Յուսով աւան եղիք . նե-
 ղութեան մէջ համբերեցէք .
 13 տեղ պղծութիւն կեցէք . Սուրբե-
 րուն պիտայցը հաղորդեցէք .
 հիւրասիրութեան ետեւ եղիք .
 14 Չեղ հալածողները օրհնեցէք .
 15 օրհնեցէք . ու մի անիծէք . խըն-
 դացողներուն հետ խնդացէք . և
 16 լացողներուն հետ լացէք . Իրա-
 քա վրայ մի և նոյն խորհուրդը
 ունեցէք . ամբարտաւանութիւն
 մի ընէք . հապա խնարհներուն
 հետ խնարհեցէք . ինքզինքնիդ ի-
 17 մաստունի տեղ մի գնէք . Չա-
 րութեան փոխարէն մեկուն չա-
 րութիւն մի հասուցանէք . ամէն
 մարդոց առջևը բարի բաներ
 18 ընէլա՝ հոգ տարէք : Արշափ որ
 կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց
 հետ խաղաղութիւն ունեցէք :
 19 Սիրելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի
 ընէք ձեր անձերուն համար .
 հապա բարկութեան տեղ առէք .
 ինչու որ դրուած է . վրէժխնդ-
 րութիւնը իմն է . ես պիտի հա-
 20 տուցանեմ՝ կրօն Տէրը : Ուստի
 թէ որ քու թշնամիդ անօթե-
 ցեր է՝ հայտ առն անոր . և թէ
 որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր .
 քանզի առ ընելով՝ անոր գը-
 խուն վրայ կրակի կայծեր պի-
 21 տի գիլես : Չարէն մի յող-
 թուիր . հապա բարիով յողթէ
 չարին :

ԳԼ. ԺԳ

1 Ամէն մարդ իւր վրան եղած
 իշխանութիւններուն թող հը-
 նազանդի . վասն զի չկայ իշխա-
 նութիւն մը որ Աստուծոյ չըլ-
 2 լայ . և անոնք որ կան՝ Աստուծոյ
 մէ կարգուած են . Ուրեմն ով որ
 իշխանութեան գէմ՝ կը կենայ .
 Աստուծոյ հրամանին գէմ՝ կը կե-
 3 նայ . և անոնք որ գէմ՝ կը կենան .
 անձերնուն դատապարտութիւն
 ի ընդունին : Վասն զի իշխան

ներք բարի գործքերու վախ պահող
 չեն . հապա չարերու . կ'ուզեն
 չվանալ իշխանութենէն . բարի
 գործէ . ու անկէ գովութիւն պի-
 տի ընդունիս . Ինչու որ անկիայ 4
 Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի
 բարի համար . բայց թէ որ դուն
 չար կը գործես . վախիր . ին-
 չու որ դատարի տեղը մէջքը
 թուր չէ կապիր . քանզի Աստու-
 5 ծոյ սպասաւորն է . և վրէժխնդիր
 բարկութիւն հաղցնէլա՝ անոր
 վրայ որ չար կը գործէ : Ասոր 5
 համար պէտք է հնազանդ ըլլալ .
 չէ՛ թէ միմակ բարկութեանը հա-
 մար՝ հապա խղճմտանքի համար
 ալ : Աս պատճառով է որ տուրք 6
 ալ կա տուք . ինչու որ Աստու-
 ծոյ սպասաւորներն են ան նոյն
 բանին հոգ տանելու : Ուստի 7
 հատուցէք պէտք եղածը ամե-
 նուն . որուն որ տուրք պահելա
 է՝ տուրքը . որուն որ մաքս՝ մաք-
 սը . որուն որ վախ՝ վախալը .
 որուն որ պատիւ՝ պատիւ :

Բնաւ մեկուն պարտական մի 8
 գանուիք . միայն թէ մեկզմէկ սի-
 րելու . վասն զի ով որ ընկերը
 կը սիրէ . օրէնքը կը կատարէ .
 Ինչու որ ան Սի շնաբը . Սի ըս 9
 պանանքը . Սի գաղանարը . Սուս
 վկայութիւն մի ընէր . Սի ցան-
 կարը . և ուրիշ ինչ պատուէր
 որ կայ՝ ԲՈՂԸ առ խօսքին մէջ
 կը բովանդակուի . թէ Գու ըն-
 կերդ սիրես քու անձիդ պէս :
 Սէրը ընկերին գէշութիւն չընէր . 10
 ուրեմն օրէնքին լուսմը սէրն է :

Եւ այսպէս ըէ՛ք՝ գիտնալով 11
 առ ատեն . որ հիմա ժամանակ
 է մեզի քուսնէ արթննալու . ին-
 չու որ հիմա մօտ է մեզի փրկու-
 թիւնը քան թէ ան ատենը որ
 հաւատացինք : Գիշերը շատ ան 12
 ցած է . ու ցօրեկը մօտեցած .
 ուստի մեկդի ընէք խաւարին
 գործքերը . ու վրանիս հաղնինք
 ըւսայ գէնքերը : Որպէս թէ ցո 13
 րեկ ատեն պարկեշտութեամբ
 պարտինք . չէ՛ թէ անասակու-
 թիւններով . ու գինովութիւննէ

բով, և չէ թէ խառնակ անկողին
ներով, ու պղծութիւններով, և
չէ թէ հակառակութիւնով ու
14 ետխանծով. Հապա վրանի՞ք հա-
գէք Տէր Յիսուս Քրիստոսը, ու
մարմնայ խնամք մի տանիք ցան
կութիւններու համար:

ԳԼ ԺԻ

1 Հաւատքի մէջ տկար եղողը
ընդունեցէք չէ թէ տարակու-
2 տական որոշմունքներով: Մէկը
կը հաւատայ որ ամէն բան կը
նայ ուտել, և ան որ տկար է
3 կանանչեղէն կ'ուտէ: Ան որ կ'ու-
տէ՝ չուտողը թող չանարգէ, ու
ան որ չուտէր՝ ուտողը թող չը-
գատէ. ինչու որ Աստուած ա-
4 ինկայ ընդունէր է: Գուցե՞ս աս
որ ուրիշին ծառան կը դատեն,
իր Տէրովը կը կենայ կամ կ'իշ-
նայ. բայց պիտի կենայ, ինչու
որ Տէրը կարող է զանկայ կե-
5 ցնելու: Մէկը մէկ օրը մէկաւ
օրէն աւելի կը սեպէ, ու մէկա-
6 լը ամէն օրը մէկ կը սեպէ. թող
ամէն մարդ իր միտքը հաճեցը
7 նէ: Ան որ կը հոգայ օրը, Տէ-
րովը կը հոգայ, և ան որ չհո-
գար օրը, Տէրովը չհոգար. ու
ան որ կ'ուտէ, Տէրովը կ'ուտէ,
քանցի Աստուծոյ կը գոհանայ,
և ան որ չուտէր, Տէրովը չու-
տէր, ու Աստուծոյ կը գոհանայ:
8 Ինչու որ մեզմէ մէկը իր անձին
համար չապրիր, ու մէկը ինք-
9 զինքն համար չմեռնիր: Քան-
զի թէ որ ապրինք, Տէրովը հա-
մար կ'ապրինք, և թէ որ մեռ-
նինք, Տէրովը համար կը մեռ-
նինք. ուրեմն թէ ապրինք և
թէ մեռնինք, մենք Տէրովն ենք:
10 Վասն զի Քրիստոս ալ անոր
համար մեռաւ ու ապրեցաւ, որ
ան խառնակ մեռելներուն ու
11 կենդանիներուն իշխէ: Իսկ դուն
ինչու քու եղբայրդ կը դատես,
կամ դուն ինչու քու եղբայրդ
կ'անարգես. վասն զի անկորս
ալ Քրիստոսն առեանին առ-
12 ջեր պիտի կայնինք: Ինչու որ

գրուած է. Ես կենդանի եմ
կըսէ Տէրը, որ ամէն ծառն ին-
ծի պիտի ծախ, և ամէն լեզու
Աստուծոյ պիտի խոստովանի:
Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը լաւու-
13 ծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին
համար: Ուտի ալ իրար չդա-
14 տենք. հապա աւելի աւորոշու-
մը քեզ մոքերնուդ մէջ՝ խո-
կամ գայթակղութիւն չգնել եղ-
բօրք: Աս գիտեմ՝ ու հաստա-
15 տուած եմ Տէր Յիսուսով, որ
մէկ բան մը ինքիքմէ պիղծ չէ,
բայց մի օր պիղծ կը սեպէ մէկ
բան մը, անոր պիղծ է ան:
Իսկ թէ որ կերակուրի համար
16 քու եղբայրդ տրամի, ալ դուն
սիրով չվարուեցար, քու կերա-
կուրովդ մի կորսնցըներ անկայ
որուն համար որ Քրիստոս մե-
ռաւ: Արդ չըլլայ որ ձեր բա-
17 րիին համար չար խօսին: Ինչու
որ Աստուծոյ արքայութիւնը կե-
րակուր ու խմելք չէ, հապա
արդարութիւն և խաղաղութիւն
ու խնդութիւն Հոգւով Սբե-
18 բով: Քանցի թէ որ մէկը աս
բաներով Քրիստոսի կը ծառա-
յէ, անկայ Աստուծոյ հաճելի
է՝ ու մարդոց գովելի: Ապա ու-
19 րեմն խաղաղութեան և իրարու
շինութեան ետեւ ըլլանք: Զի-
20 լայ որ կերակուրի պատճառով
Աստուծոյ դարձը քակես, ամէն
բան մարդ է, միայն թէ ան
մարդուն է գէշ որ արդէն գոյ-
թակղութիւն տալով կ'ուտէ:
Աղէկ է միս չուտել, և գինի
21 չխմել, ոչ ալ Բաժնէ ընել, ո-
րով քու եղբայրդ կը գլորի կամ
կը գայթակղի կամ կը տկարա-
նայ: Գուցե՞ս հաւատք ունիս. անի
22 կայ քեզի պահէ Աստուծոյ առ-
ջեր. երանի անոր որ իր անձը
չդատաւարարէ անով՝ որ ինքը
կ'ընդունի: Բայց ան որ ինքը կը
23 նէ, թէ որ ուտէ կը գատաւար-
ուի. վասն զի չէ թէ հաւատարմ
կ'ուտէ. քանցի ինչ բան որ հա-
ւատքով չէ, մեղք է: Եւ այն

ԳԼ. ԺԵ

1 Պէտք է մեզի որ կարող ենք,
տկարներուն տկարութիւնը վեր-
ջնել, և չէ թէ քնով մեր ան-
2 ձին հաճոյ ըլլալ. Հապա մեզմէ
ամէն մէկը շնորհաւորեալ համար
իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի
3 բաներու մէջ: Քանզի Քրիստոս
ալ չէ թէ իր անձին հաճոյ եղաւ,
հապա ինչպէս որ գրուած է.
Քեզ նախատողներուն նախա-
4 տիքները իմ վրաս ինկան: Այս-
որն զի ինչ որ առաջուց գը-
րուեցաւ, մեր տարվելուն համար
գրուեցաւ, որ համբերութիւ-
նով ու Գիշերուն միսկթարու-
5 թիւնով յոյս ունենանք: Եւ
համբերութեան ու միսկթարու-
թեան Աստուածը տայ ձեզի ի-
րարու հետ մի և նոյն խորհուր-
դը ունենալ Քրիստոս Յիսուսի
6 առաջին պէս. Իր մէկ որտա՛մ
ու մէկ բերնով փառաւորեք զՆա-
տուած, ու մեր Տէրովն Յիսուս
7 Քրիստոսի Հոգոր: Ասոր համար
մէկզմէկ ընդունեցէք, ինչպէս
որ Քրիստոս ալ ձեզ ընդունեց
Աստուծոյ փառքին համար:
8 Բայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քր-
իստոսի թրքառութեան պաշ-
տօնեայ ըլլալը Աստուծոյ ճըշ-
մարտութեանը համար էր, որ
նախահայրերուն քրտաճ խառ-
9 մանքները հատաւ. Սաղայն
հեթանոսները սղարմութեան հա-
մար զԱստուած փառաւորեն,
ինչպէս որ գրուած է. Ասոր հա-
մար սղգերուն մէջը քեզ պիտի
գովեմ, և բաւ անուանող սղգեմ
10 պիտի երգեմ: Եւ գարձեալ կ'ըսե՛
թէ Ողակերտ անոր ժողովուրդին
11 ուրախակից եղիք: Եւ գարձեալ
թէ Օրհնեցէք Տէրը՝ սղ բոլոր
սղգեր, ու գովեցէք անիկայ՝ սղ
12 բոլոր ժողովուրդներ: Եւ գար-
ձեալ Եսային կ'ըսե՛. Յետէն
մէկ արմատը պիտի ըլլայ, ու ան
որ սղգերուն իշխան պիտի կայնի,
13 սղգերը անոր պիտի յառան:

Եւ ինքն ալ հաստատուած
14 եմ ձեզի համար իմ եղբայրնե-
րա, որ դուք լեցուն էք բարութիւնով,
լեցուած էք ամէն գի-
տութիւնով, և կրնաք մէկզմէկ
15 խրատել: Սաղայն մէկ կողմանէ
համարձակաբար գրեցի ձեզի իմ
եղբայրներս, որպէս թէ միաբեր-
նիդ. ձգեմ առ Բանբը ան շնորհ-
քին պատճառաւ, որ Աստուծոյ
16 ինծի տրուած է, Որ ես Յիսուս
Քրիստոսի սպասաւորը ըլլամ՝
հեթանոսներուն մէջ, և Աստու-
ծոյ աւետարանը մատակարարեմ,
որպէս զի հեթանոսաց ընծայուի-
լը ընդունելի ըլլայ՝ Սուրբ Հո-
գով սրբուելով: Բնաթի Աստու-
17 ծոյ քովը պարճանք ունիմ Քր-
իստոս Յիսուսով: Ինչու որ չեմ
18 համարձակիր խօսելու ան բանե-
րէն մէկը, որ Քրիստոս իմ ձեռ-
քովս գործած չէ հեթանոսները
հնազանդեցնելու համար՝ խօս-
19 քով ու գործով, Նշաններու
ու հրաշքներու զօրութիւնով,
Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնով,
անանկ որ ես Երեսօտը մէն
սխաճ, և չըման ընելով մինչե-
20 Վերսկացեաց կողմերը Քրիստոսի
աւետարանը լեցուցի: Անանկ
շանացի աւետարանը քարոզելու,
չէ թէ ուր որ Քրիստոսի անու-
նը յիշուած էր, որ չըլլայ թէ՛
մէկ ուրիշի մը Գրաճ հիմին վրայ
շինեմ, հապա ինչպէս որ գրուած
է, Թէ որոնց որ չպատմուեցաւ
21 անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն,
ու որոնք որ չունցին պիտի ինչ-
նան: Անոր համար ալ շատ ար-
22 գիտեցայ ձեզի գաղէն: Բայց
հիմա որ աս կողմերը ալ ինծի
տեղ չկայ, ու շատ տարիներէ
ի վեր խիտ կը փախաբխմ ձե-
զի գաղաւ, Երբոր զէզդ ի՛ Սղա
24 նիս երթամ, կը յաւատմ որ անց-
նելու ատենս ձեզ տեսնեմ, ու
ձեզմէ յո գարկալիմ հան երթա-

- 25 մով լեցում: Բայց հիմա Երու-
 տաղէմ կ'երթամ սուրբերուն ըս-
 26 պառաւորերու: Վասն զի Մակե-
 դոնայիք և Աքայեցիք յօժարե-
 ցան՝ որ Երուտաղէմի մէջ եղած
 աղքատ սուրբերուն քիչ մը հա-
 27 զօրդութիւն ընեն. Յօժարեցան,
 ինչու որ անոնց պարտական ալ
 են. վասն զի թէ որ անոնց հո-
 գեւոր բաներուն հազարք եղան
 հեթանոսները, կը պարտաւորին
 որ ինչորդութիւն ընեն անոնց՝
 28 մարմնաւոր բաներու մէջ ալ: Ու-
 ըրեմն առիկայ կատարելով՝ ու
 կնքելով անոնց աս պառւղը, ձեզ-
 29 մէ Սպանիա պիտի անցնիմ: Եւ
 աս գիտեմ որ իմ ձեզի գալու
 ատենս՝ Քրիստոսի աւետարանին
 լեցուն օրհնութիւնովը պիտի
 գամ:
 30 Չեզի կ'աղաչեմ՝ եղբայրներ՝
 մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, ու
 Հոգւոյն սիրովը, որ ինծի հետ
 պատերազմակից ըլլաք յէր ա-
 ղօթքներուն մէջ առ Աստուած
 31 ինծի համար, Որ Հրէաստանի
 մէջ հաւատքի չհնազանդողնե-
 լէն ապատելիմ, ու իմ Երուտա-
 ղէմը ընելու սպառաւորութիւնս
 32 սուրբերուն ընդունելի ըլլայ, Որ
 պէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրա-
 խութեամբ ձեզի գալով՝ ձեզի
 33 հետ հանգչիմ: Եւ խաղաղու-
 թեան Աստուածը ձեր ամենուն
 հետը ըլլայ. ամէն:

ԳԼ. ԺԶ

- 1 Չեզի կը յանձնեմ մեր Փիլէ-
 բոյրը, որ Անեքրայի եկեղեցիին
 2 ապաստանին է. Որ անիկայ ըն-
 գունիք Տէրովմով՝ ինտոր որ սուր-
 բերուն արժան է, և անոր իր-
 նամք տանիք ինչ բանի մէջ որ
 ձեր օգնութեանը կարօտի. բանդի
 ինքն ալ շատերուն իննամք տա-
 րաւ, ու ինծի ալ:
 3 Բարեւ ըրէք Պրիսկէին ու Ա-
 կիւղաոսին Քրիստոս Յիսուսով
 4 իմ գործակիցներուս. (Որոնք իմ
 կեանքիս համար իրենց պարանոց

ներք տուին. որ անոնցմէ չէ թէ
 միմակ ես շնորհակալ կ'ըլլամ,
 հապա հեթանոսներուն բոլոր է
 կեղեցիներն ալ.) Եւ անոնց տա-
 5 նը մէջի եկեղեցիին ալ: Բարեւ
 ըրէք Եպենետա իմ սիրելիս, որ
 Ասիայէն առջի պառւղ մըն է
 Քրիստոսի: Բարեւ ըրէք Մարիա-
 6 մին, որ մեր վրայ շատ աշխատե-
 ցաւ: Բարեւ ըրէք Անդրոնիկոսին
 7 ու Յունիային՝ իմ աղգականնե-
 րուս, և գերութեան ընկերնե-
 րուս, որոնք առաքեալներուն
 մէջը երևելիներ են, որոնք ինձ-
 մէ ալ առաջ Քրիստոսի եղան:
 Բարեւ ըրէք Ամպղիա իմ սիրելիս
 8 Տէրովմով: Բարեւ ըրէք Ուրբանոս
 9 մեր գործակցին Քրիստոսով, ու
 Ստաքէս իմ սիրելիս: Բարեւ ը-
 10 ըրէք Ապեղեոսին որ ընտրեալ է
 Քրիստոսով: Բարեւ ըրէք անոնց՝
 11 որ Արիստաբաւղոսի տունէն են:
 Բարեւ ըրէք Հերովդիոն իմ աղ-
 գականս: Բարեւ ըրէք անոնց՝ որ
 Նարկէսին տունէն են Տէրովմով:
 Բարեւ ըրէք Տրիփոսէին ու Տրի-
 12 փաւէին՝ Տէրովմով աշխատողնե-
 րուն: Բարեւ ըրէք Պերսիդէ սի-
 բելիին, որ շատ աշխատեցաւ Տէ-
 րովմով: Բարեւ ըրէք Ռոմիոսին
 13 Տէրովմով ընտրուածին, ու անոր
 մօրը և իմին: Բարեւ ըրէք Արիսկ-
 14 ըիստոսին, Փղեգոնին, Երմասին,
 Պատրաքային, Երմեոսին, ու ա-
 նոնց հետը եղող եղբայրներուն:
 Բարեւ ըրէք Փիղաղոսին, ու
 15 Յուլիային, Ներէոսին, ու անոր
 քրոջը, և Ողիմպիոսին, ու անոնց
 հետը եղող բոլոր սուրբերուն:
 Բարեւ ըրէք Իրարուս սրբութեան
 16 համբուրով: Բարեւ կ'ընեն ձեզի
 Քրիստոսի բոլոր եկեղեցիները:
 Կ'աղաչեմ ձեզի եղբայրներ, 17
 որ գիտէք անանկները՝ որոնք
 ձեր սոված վարդապետութենէն
 գուրս հերձուած ողորթիւններ
 ու գայթակղութիւններ կ'ընեն.
 և անոնցմէ ետ կեցէք. Ինչու որ
 18 անանկները մեր Տէրովմ Քրիստո-
 սին չեն ծառայեր, հապա իրենց
 որովայնին. և անուշ խօսքերով

ու գովութիւններով պարզամիտ
ներուն սիրտերը կը խաբէն :
19 Բանդի՝ ձեր հնազանդութիւնը
ամենուն հասած է . ուստի ձեր
վրայ ուրախ եմ . բայց կ'ուզեմ
որ դուք իմաստուն ըլլաք բա-
20 րիին , ու միամիտ՝ չարին : Եւ
խաղաղութեան Աստուծոյ խոր
տակէ Սատանան շուտով ձեր
տղքին ասկը : Մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը
ԸԼԽ :

21 Բարեւ կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝
իմ գործակիցս , և Զաւիրոս՝ ու
Յասան՝ և Սոսիպատրոս՝ իմ աղ-
22 գականներս : (Բարեւ կ'ընէմ
ձեզի Տէրօջմալ եւ ալ Տերտիմաս ,
23 որ աս թուղ(ժը գրեցի :) Բարեւ
կ'ընէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր
եկեղեցիին հիւրընկալը : Բարեւ

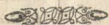
կ'ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքիս
գանձապետը , ու Կուսարտոս եղ-
բայրը : Մեր Տէր Յիսուս Քրիս- 24
տոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը
ԸԼԽ : ամէն :

Արդ՝ անոր՝ որ կարող է ձեզ 25
հաստատել իմ աւետարանիս պէս ,
ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզու-
թեանը պէս , ան խորհուրդին
յայտնուելուն պէս , որ յաւիտե-
նական ասեմներէն 'ի վեր ծած-
կուած էր , Եւ հիմա յայտնուե- 26
ցաւ , ու մարգարէական գիրքե-
րով յաւիտենական Աստուծոյ
հրամանովը բոլոր հեթանոսնե-
րուն ճանչցուեցաւ հաւատքի հը-
նազանդելու համար , Մի միայն 27
իմաստուն Աստուծոյն՝ Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը , փառք յա-
ւիտեանս . ամէն :

ԸՌԸԳԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԸՔԵԼՈՅՆ

ԸՌ ԿՈՐՆԹԸՅԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՊՕՂՈՍ՝ Աստուծոյ կամքովը
Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ԸԼ-
ԽԽ՝ կանչուած , ու Սոթիկենս
2 եղբայրը , Կորնթոսի մէջ եղած
Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Քրիստոս
Յիսուսով սրբաւածներուն՝ աւուր-
բեք ԸԼԽԽ՝ կանչուածներուն ,
ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունը կը կանչեն , իրենցը ու
3 մերք . Ձեզի շնորհք և խաղա-
ղութիւն Աստուծոյ մեր Հօրմէն՝
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
4 Ամէն աստեւ իմ Աստուծոյն

ձեզի համար կը գոչանամ՝ Աս-
տուծոյ շնորհքին վրայ , որ ձեզի
տրուած է Քրիստոս Յիսուսով .
Որ դուք անով ամէն բանի մէջ 5
հարաւայցաք ամէն խօսքով , ու
ամէն գիտութիւնով . Ինչպէս որ 6
Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջ
հաստատուեցաւ . Որ դուք բնու- 7
մէկ շնորհքով մէն ալ շնուաղէք՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտ-
նուելուն ապստելով . Որ նաեւ 8
ձեզ պիտի հաստատէ մինչեւ վեր-
ջը՝ անմեղադրելի ԸԼԽԽ՝ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի օրը : Հաւ 9
ւատարիմ է Աստուծոյ , որ իր-
մով կանչուեցաք հազորդ ըլլալու

իր բոլորն՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին :

10 Չեղի կ'ազաչեմ՝ եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա՛նունովը , որ մի և նոյն խօսքը ունենալով ամէնեղբ , ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը . հապա դուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ հաստատուած :

11 Ըլլաք : Ինչու որ ձեզին համար խնձի լուր հասաւ . եղբայրներ՝ գլուհի պահէն եղբայրեան , թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ

12 կան : շինա առ կը գրաւցեմ , որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ըսէ եղբր՝ թէ էս Պօղոտեան եմ , ու մէկուր թէ էս Աղաթոտեան , և ուրիշ թէ էս Կեփառեան , ու փաշ :

13 Թէ էս Քրիստոսեան : Միթէ Քրիստոս բաժնուած է . միթէ Պօղոս խաչը ելաւ ձեզի համար , կամ թէ Պօղոսի անուանովը մկրք :

14 Թաւեցաք : Ար գոհանամ՝ Աստուծոյ , որ ձեզմէ մէկը չմկրք տեցի , միայն թէ կրիստոսը ու

15 Գալիտը , որ մէկը չըսէ , թէ իմ անուանով մկրտեցի : Իրաւ Ատեփաննեսին ընտանիքն ալ մկրտեցի . ալ ուրիշ մէկը չեմ գիտեր ամենեւին թէ մկրտեցի :

16 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրք տելաւ չորկեց , հաղաւ աւետարանը քարոյելու . չէ՞ թէ խօսքերու ճարտարութիւնով , որ Քրիստոսի խաչը ոչինչ չըլլայ :

18 Քանզի խաչին քարոյութիւնը կորսուածներուն յիմարութիւն է . բայց մեզի փրկուածներուս

19 Աստուծոյ զօրութիւնն է : Վասն զի գրուած է . իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսնցընեմ , ու հանձարեղներուն հանձարը քարոյելու : Բայց մեզի փրկուածներուս

20 Չարը պիտի խափանեմ : Բայց է իմաստունը , ուր է գալիքը , ուր է առ աշխարհիս քննողը . չէ՞ որ Աստուծոյ յիմարեցող առ աշ

21 խարհիս իմաստութիւնը : Քանզի պիտի խափանեմ Աստուծոյ իմաստութիւնը , որ իմաստութիւնովը ,

Աստուծոյ խափանողը քարոյելու .

Թեան յիմարութիւնովը հաւատացեալները ապրեցնելու : Ու

1 թէ և Հրէաները նշան կ'ուզեն , և Յոյները իմաստութիւն կը փնտռեն . Իսկ մենք կը քարոյենք

2 խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրէաներուն գայլմտկոտութիւն , ու Յոյներուն յիմարութիւն . Բայց անոնց՝ որ

3 կանչուած են , թէ Հրէաներուն և թէ Յոյներուն , Քրիստոսը Աստուծոյ զօրութիւնը , և Աստուծոյ իմաստութիւնը :

4 Ինչու որ Աստուծոյ յիմարը մարդիկներէն աւելի իմաստուն է , և Աստուծոյ տկարը մարդիկներէն աւելի

5 զօրաւոր է : Արգարեւ դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝ եղբայրներ , որ չէ՞ թէ մարմնոյ կարմնէ շատ իմաստուններ , և չէ՞ թէ շատ զօրաւորներ , և չէ՞ թէ շատ ող

6 նաւակներ կ'առնէն . Բայց Աստուծոյ աշխարհիս յիմարները ընտրեց , որ ամօթով ընէ իմաստունները . ու աշխարհիս տկար

7 ները ընտրեց Աստուծոյ , որ ամօթով ընէ զօրաւորները . Եւ աշխարհիս ցածադրիները ու աշխարհիս քննողները ընտրեց Աստուծոյ և

8 ոչինչները , որ բան մը եղբայրը խափանէ . Բարեւ զի մէկ մարմին մը չարածի Աստուծոյ առջին :

9 Իսկ դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսուսով , որ ան մեզի Աստուծոյ իմաստութիւն արգարութիւն որբութիւն և փրկութիւն եղաւ . Իր ինչպէս գրուած է , Ան որ կը պարծենայ՝ Տէրօքմով թող պարծենայ :

ԳԼ Բ

Եւ ես եղբայրներ՝ որ ձեզի եկայ , չէ՞ թէ խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւնով մը Աստուծոյ փրկութիւնը ձեզի յայտնելու եկայ : Վասն զի էս

1 միտքս չգրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտնալ , բայց միայն Յիսուս Քրիստոսը , ու ան խաչը ելած :

2 Եւ էս տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով ձեր քաջ կեցայ . Ու իմ խօսքս և քարոյու

Թիւնս չէ թէ Տարգմանիս իմաստութեան համար խօսքերով եւ հապա Հոգւոյն և զօրութեան անպայմանութեամբը : Որպէս զի ձեր հաւատքը մարդոց իմաստութեամբ չըլլայ, հապա
 6 Աստուծոյ զօրութեամբը : Սակայն կատարեալներուն հետ իմաստութիւն կը խօսինք : Բայց չէ թէ աս աշխարհիս իմաստութիւնը, և ոչ աս աշխարհիս
 7 ոչնչանալու իշխաններունը : Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաստութիւնը կը խօսինք խորհրդով, որ աշխարհէն առաջ ստեղծուեց :
 8 Առաւմուտէն փառքին համար, Որ գտնուիտ աս աշխարհիս իշխաններէն մէկը չմտնուաւ : Քանզի թէ որ ճանչցած ըլլային, ալ փառաց Տէրը խաչ չէին հաներ :
 9 Հապա ինտոր որ գրուած է : Ան բաները որ աչք չէ տեսեր, և տկան չէ ըսեր, ու մարդու սրտին մէջ չէ ինկեր : Աստուծոյ իր սիրտէն ինքուն պատրաստեց :
 10 Բայց Աստուծոյ մէջ յայտնեց իր Հոգիով : Ինչու որ Հոգին ամէն բան կը բնէ : Աստուծոյ խորանկ
 11 բաներն ալ : Վասն զի մարդիկ ինքեան ով գիտէ մարդուն բաները, բայց միայն մարդուն հոգին որ իր մէջն է, անանկ ալ Աստուծոյ բաները մէկը չգիտեր, բայց
 12 միայն Աստուծոյ Հոգին : Իսկ մենք չէ թէ աս աշխարհիս հոգին տեսնեք, հապա ան Հոգին որ Աստուծոյն է, որ մենք ճանչանալու
 13 ան բաները որ Աստուծոյն արուեստան մեզի : Որքան նաեւ կը խօսինք, չէ թէ մարդկային իմաստութեան ստիճանացած խօսքերով, հապա Հոգիին ստիճանացած խօսքերով, և հոգեւոր բաները հոգեւորի հետ կը յարմարեցնենք :
 14 Իսկ ինչու որ մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չըմբռնիր, ինչու որ անանք իրեն իմաստութիւն են, ու չիրար աչ գիտնալ : Ինչու որ հոգեւոր կերպով կը բնութիւն :
 15 Բայց ան որ հոգեւոր է ամէն բան կը բնէ, ու ինքը մէկէ մը

չբնութիւն : Քանզի ով գիտցաւ 16 Տէրով մտքը, որ անոր խորատուաւ ալ ըլլայ, բայց մենք Քրիստոսի մտքը ունինք :

ԳԼ. Գ

1 Իւ ես եղբայրներ, չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգեւորներ, հապա որպէս թէ մարմնաւորներ, Որպէս թէ Քրիստոս
 2 սով տղայց, ձեզի կաթ կերցուցի, և չէ թէ կերակուր : Ինչու որ դեռ կարող չէիք, ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք : Վասն զի դեռ մարմնաւոր էք : Որով
 3 հետեւ տակաւին ձեր մէջն նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան, չէ որ մարմնաւոր էք, ու մարդկօրէն կը
 4 քաղէք : Քանզի երբոր յեղեմէ մէկը 4 կ'ըսէ՝ թէ Ես Պօղոսեան եմ, և
 մէկորդ թէ Ես Ագաթոսեան, չէ որ մարմնաւոր էք : Արեւմտեան ով է Պօղոսը, կամ ով է Ագաթոսը, Պաշտօնեաներն, որոնցմով հա
 5 լատացիր, և ինտոր որ Տէրը տուաւ անոնց ամէն մէկուն : Ես 6
 տնկեցի, Ագաթոսը ջուր տուաւ, բայց Աստուծոյ ամէնուց : Ուստի 7
 ոչ տնկողը բան մըն է, և ոչ ջուր տուողը, հապա Աստուծոյ որ ամէնուց : Ենկողը ու ջուր 8
 տուողը մէկ են, և ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր աշխատութեանը չափով : Ինչու որ 9
 մենք Աստուծոյ գործակից ենք, դուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք, Աստուծոյ շինութիւնն էք : Աստուծոյ շնորհացը չափով որ 10
 ինձի տրուեցաւ, իմաստուն ճարտարապետի մը պէս հիմ դրի, բայց անոր վրայ շինողը ուրիշ է, միայն թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ՝ թէ ինտոր կը շինէ : Ինչու 11
 որ մէկը ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել գրեւածէն ի դատ, որ է Յիսուս Քրիստոս : Թէ որ մէկը 12
 աս հիմին վրայ կը շինէ օսկի՝ արծաթ՝ պատուական քարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ եղէգ, Ամէն մէկուն գործը 13
 յայտնի պիտի ըլլայ բոլորի օր :

- երևան պիտի հանէ, ինչու որ
կրակով պիտի յայտնուի, և ա.
մէն մէկուն գործին ինչ անասի
14 Ըլլայը կրակը պիտի փորձէ: Թէ
որ մէկուն շինած գործը մնալու
ըլլայ, ինքը փարձք պիտի առնէ.
15 Եւ թէ որ մէկուն շինածը ա.
րեւու ըլլայ, անիկայ փնտա պիտի
քաշէ. բայց ինքը պիտի աղափ,
սակայն անանկ իբր թէ կրակի
16 մէջէն: Չէք գիտեր որ Աստուծոյ
տաճար էք դուք, և Աստուծոյ
Հոգին ձեր մէջը բնակած է:
17 Թէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը
կ'ապականէ, Աստուած անիկայ
պիտի ապականէ. ինչու որ Աս-
տուծոյ տաճարը սուրբ է, որ
դուք էք:
18 Չըլլայ որ մէկը ինքզինքը խա-
բէ. թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը
իմաստուն կը սեպէ աս աշխար-
հիս մէջ, թող յիմար ըլլայ՝ որ
19 իմաստուն ըլլայ. ինչու որ աս
աշխարհիս իմաստութիւնը Աս-
տուծոյ առջևը յիմարութիւն
է. վասն զի գրուած է, թէ
Անիկայ իմաստունները իրենց
խորամանկութեանը մէջ կը
20 բռնէ: Եւ դարձեալ թէ Տէ-
րը գիտէ իմաստուններուն խոր-
21 հուրդները, որ ունայն են: Ու-
րեմն մէկը թող չպարծենայ մար-
22 դոցմով. ինչու որ ամէն բան ձերն
է, թէ Պօղոսը, թէ Աղոդաւը,
թէ Կեփաւը, թէ աշխարհը, թէ
կեանքը, թէ մահը, թէ ներկայ
բաները, և թէ գալիքները՝ ա-
մէն բան ձերն է. դուք ալ
23 Քրիստոսինն էք, և Քրիստոս
Աստուծոյ:

ԳԼ. Դ

- 1 Թ'ալ մարդիկ մեզ ասանկ սե-
պեն՝ որպէս թէ Քրիստոսի սպա-
սաւորները, ու Աստուծոյ խոր-
2 հուրդներուն անտեսները: Ուս-
տի անտեսներուն մէջ կը փրն
տըռուի, որ մէկը հաւատարիմ
3 գտնուի: Բայց ինծի ասիկայ ո-
չինչ բան մըն է, որ ձեզմէ դա-
տուիմ՝ կամ մարդոց դատողու-
թենէն, մանաւանդ որ ես ալ
իմ անձս չեմ դատեր. (Վասն զի 4
ես իմ անձիս վրայով ար Գործ թէ
չեմ գիտեր. բայց չէ թէ ասով
կ'արդարանամ.) Հասկա զիս դա-
տողը Տէրն է: Ուրեմն ժամանա- 5
կէն առաջ դատողութիւն մի-
րնէք, մինչև որ դայ Տէրը՝ որ
խաւարին գաղտնիքը ՚ի ըյս պի-
տի հանէ, ու սրտբուն խոր-
հուրդները յայտնի պիտի ընէ.
և ան ատենը ամէն մէկուն գո-
վութիւնը Աստուծոյ պիտի ըլ-
լայ:
Ատնք օրինակ բերի եղբայր. 6
ներ՝ իմ վրաս ու Աղոդաւին վրայ
ձեզի համար, որ դուք մեզմէ
սորվէք Տարդոյ Վրայով գրուածէն
աւելի բան մը չխորհիլ, որ չըլ-
լայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ
մէկու մը համար ուրիշի մը գէմ:
Քանզի ո՞վ է ան՝ որ քեզ տար. 7
բեր կ'ընէ ուրիշներէն. և ի՞նչ
ունիմ որ չես առեր դուն. և
թէ որ առիր՝ ինչու չառածի
պէս կը պարծենաս:
Արդէն կշտացած էք, ար. 8
դէն հարուստացաք, առանց մեզի
Թագաւորեցիք. և երանի թէ
Թագաւորեցիք, որ մենք ալ ձեր հե-
տը Թագաւորեցինք: Քանզի կար. 9
ծեմ թէ Աստուած յետինները
բաւ մեզ առաքեալներս՝ մահա-
պարտներու նման. ինչու որ տե-
սարան եղանք աշխարհի, և հրեշ-
տակներուն ու մարդիկներուն:
Անք յիմարներ ենք Քրիստոսի 10
համար, և դուք իմաստուններ
Քրիստոսով. մենք տկար և դուք
գօրաւոր. դուք փառաւորեալ
ու մենք անարգեալ: Այնչև աս 11
օրուն ատենը կ'անտեսենաք
ալ, կը ծարաւինք ալ, մերկ ալ
կը մնանք, կը ծեծուինք ալ,
աստանդական ալ կը պտըտինք.
Եւ մեր ձեռքերովը կ'աշխատինք. 12
երբոր մեզ կը բաժնասեն՝ կ'օր-
նենք. երբոր կը հաւածեն՝ կը
համբերենք. Երբոր գէշ կը 13
խօսին՝ կ'աղաչենք. իբրև աշ-
խարհի աղտեղութիւնը՝ ամենաւե-

անարդը բլաղով մինչև հիմա :
 14 Աս բաները կը գրեմ չէ թէ
 ձեզ ամացրինեալ համար, հապար
 կը խրատեմ չեւ սիրելի որդի :
 15 Ներսէս պէս : Վասն զի թէ և
 դուք տասը հազար վարժացեալ
 ներ ունենաք Քրիստոսով, բայց
 չէ թէ շատ հայրեր ունիք : Ինչ
 չու որ Քրիստոս Յիսուսով ես
 16 ձեզ ծնայաւ ետարանովք : Ուրեմն
 կ'ազաչեմ ձեզնի ինծի նմանող
 17 եղբք : Ըստ համար ձեզի խրկե
 ցի Տիմոթէոսը, որ իմ սիրելի
 որդիս է ու Տէրովնով հաւա
 տարիմ, որ անիկայ ձեր միտքը
 պիտի ձգէ Քրիստոսով իմ Բաւոյ
 ճամբաներս, ինչպէս որ ամէն
 տեղ ամէն եկեղեցիներուն մէջ
 18 կը տրվեցրինք : Եւ չ քանիները
 հպարտացան, որպէս թէ ես պի
 19 տի չգամ ձեզնի : Բայց շուտով
 պիտի գամ ձեզնի թէ որ Տէրը
 կ'ամենայ, և պիտի հասկընամ
 չէ թէ հպարտացողներուն խոս
 20 քերը, հապար զօրութիւնը : Վասն
 զի Եստուծոյ թաղաւորութիւնը
 չէ թէ խօսքով է, հապար զօ
 21 րութիւնով : Ի՞նչպէս կ'ուզէք,
 գաւազանով գամ ձեզնի, թէ սի
 րով և հեղուութեան հոգիով :

ԳԼ. Ե

1 Աս հառարակ կը լսուի ձեր
 մէջը պառնկութիւն ըլլալ, և
 անանկ պառնկութիւն որ հե
 թանաներուն մէջ ալ չկայ. որ
 պէս թէ մէկը իր հօրը կնիկը
 2 ունենայ : Ու դուք հպարտացեր
 էք, և ոչ մանաւանդ ուղ
 3 բերք, որ ձեր մէջնի վերցուի աս
 ես մարմնով հեռու եմ, բայց
 հոգիով ներկայ եմ. ուստի հիմա
 որպէս թէ ներկայ ըլլալով որ
 4 չեցի, որ աս բանը ընողը Երբոր
 մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա
 նունով մէկտեղ ժողովք դուք
 ու իմ հոգիս մեր Տէր Յիսուս
 5 Քրիստոսի զօրութիւնով, Ա
 նանկը Սատանային մասնէք մար
 մինը կորսուելու համար, որ հո

գին փրկուի Տէր Յիսուսի օրը :
 Աս ձեր պարծանքը աղէկ չէ : 6
 չէք գիտեր որ քիչ մը խմորը
 բոլոր զանգուածը կը խմորէ :
 Ապրեցէք հին խմորը մէկդի, 7
 որ ըլլաք նոր զանգուած, ինտար
 որ անխմոր էք, ինչու որ Քրիս
 տոս մեր զանակը մեզի համար
 զոհուեցաւ : Ուստի տօն կատար
 8 րենք չէ թէ հին խմորով, և չէ
 թէ չարութեան ու անպաւան
 թեան խմորով, հապար անիկ
 9 ծուծեան ու ճմարտութեան
 անխմոր հացովք : Գրեցի ձեզնի
 թուղթին մէջ, որ պառնկին
 10 րուն հետ շխառնալիք : Եւ Բրա
 չէ թէ աս աշխարհիս պառնկի
 ներուն հետ, կամ ազահներուն
 հետ, կամ յափշտակողներուն
 հետ, կամ կապաշաներուն
 հետ. հապար թէ չէ պէտք էր
 որ դուք աշխարհէս դուրս ել
 11 լէիք : Բայց հիմա ձեզնի գրեցի
 շխառնալիք, այնպէս թէ որ մէ
 կը եղբայր ըսուած կամ պառ
 նիկ ըլլայ, կամ ազահ, կամ
 կապաշտ, կամ նախատող,
 կամ գինով, կամ յափշտակող,
 12 անանկին հետ հաց ալ չուտել :
 Վասն զի ի՞նչ պէտք է ինծի
 13 գուրսիններն ալ դատել. չէ որ
 դուք ներսինները կը դատէք.
 Իսկ գուրսինները Եստուած պի
 տի դատէ. ուստի չարը ձեր մէ
 ջէն վերցուցէք :

ԳԼ. Զ

2 Զեզմէ մէկը թէ որ մէկ բան 1
 մը ունենայ իր ընկերին հետ,
 կը համարձակի անխրաւներուն
 առջևը դատուիլ, ու չէ թէ
 տուրբերուն առջևը : 2
 Զեք գիտէր որ տուրբերը պիտի դա
 տեն աշխարհը, ու թէ որ աշ
 3 խարհս ձեզմէ կը դատուի, ու
 րեմն արժանի չէք դուք շնչին
 դատեր որոշելու : 2
 Զեք գիտէր որ մէկը
 3 հրեշտակներ պիտի դա
 տենք, ուր կը մնան հապար աշ
 4 խարհային բաները : Ուրեմն թէ
 4 որ ձեր մէջը աշխարհային դա

- տեր ունիք, եկեղեցիին անարգ-
 5 ները ձեզի գատաւոր դրէք: Չեզ-
 ամէջընելու համար կը գրուցեմ:
 այնչափ եղաւ որ ձեր մէջը մէկ
 իմաստուն մը չկայ, որ կարող
 6 բայց իրաւները որոշէ իր եզ-
 րէքը: Հապա ձեր տի կը մտնէ,
 անալ անհաւատներուն առջեւ:
 7 Արդարեւ բոլորովին յանցանք
 մէն է առ ձեր մէջը, որ իրարու
 հետ գատեր ունիք, ինչու մա-
 նուանդ դուք անիրաւութիւն
 չէք կրեր, ինչու մանաւանդ դուք
 8 զրկանք չէք բաշէր: Հապա
 դուք անիրաւութիւն ու զրկանք
 կ'ընէք, և ան ալ եզրայրներուն:
 9 Չէք գիտեր որ անիրաւները Ար-
 տուծոյ արքայութիւնը պիտի
 չժառանգեն, մի խաբուիք, ոչ
 պառնիկները՝ ոչ կապաշաները՝
 10 ոչ շնացողները՝ ոչ իգացեալնե-
 րը՝ ոչ արուագէտները՝ ոչ գե-
 ղերը՝ ոչ ազանները՝ ոչ զինու-
 ները՝ ոչ նախատողները ու ոչ
 յաջաւորողները՝ Ատուծոյ թա-
 11 գաւորութիւնը պիտի չժառան-
 գեն: Եւ դուք մէկ քանիներդ
 անանկներ էիք. բայց լուացուե-
 ցաք, բայց սրբուեցաք, բայց
 արդարացաք Տէր: Ինչպիսի ա-
 նունովը, ու մեր Ատուծոյ Հո-
 գիովը:
 12 Ամէն բան ինծի օրինաւոր է,
 բայց չէ թէ ամէն բան օգտա-
 կար: Ամէն բան ինծի օրինաւոր
 է, բայց ես մէկ բանի մը իշ-
 խանութեան տակ պիտի չըլլամ:
 13 Կերակուրները փոքին համար է,
 փոքն ալ կերակուրներուն: Բայց
 Ատուծամ առ ալ անոնք ալ պի-
 տի խափանէ: Իսկ մարմինը
 պառնկութեան համար չէ, հա-
 պա Տէրովը, ու Տէրը մարմինին
 14 համար: Եւ Ատուծամ ա՛ր Տէրը
 յարուց, մեզ ալ պիտի յարու-
 15 ցանէ իր գորութիւնովը: Չէք
 գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիս-
 տոսի անդամներն են. ուստի
 Քրիստոսի անդամները առնե-
 լով՝ պառնիկի անդամներ ընեմ:

քաւ լիցի: Չէք գիտեր թէ ան 16
 որ պառնիկի կը մօտենայ, անոր
 հետ մէկ մարմին կ'ըլլայ, քանզի
 գիշտէ՛ կ'ըսէ. Երկուքը մէկ մար-
 մին պիտի ըլլան: Իսկ անոր Տէ- 17
 րովը կը մօտենայ, անոր հետ մէկ
 հոգի կ'ըլլայ: Պառնկութենէն 18
 փախէք. ամէն մեզք որ մարդ
 կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս
 է. բայց ան որ կը պառնիկի իր
 մարմինին գէմ կը մեղանչէ:
 Չէք գիտեր որ ձեր մարմինն 19
 իր տաճար են Սուրբ Հոգիին
 որ ձեր մէջն է, որ անիկայ Ար-
 տուծմէ ունիք, ու դուք ձեր
 անձին պէ՛րը չէք. Քանզի գնով 20
 ծախու առնուեցաք. ուստի փա-
 րաւորեցէք զՎատուած ձեր մար-
 միններուն ու հոգիներուն մէջը,
 որ Ատուծոյ են:

ԳԼ. Ե

Եւ ինչ ան բաներուն համար 1
 որ դուք ինծի գրեցիք, աղէկ է
 մարդու՝ որ կնկան չմօտենայ:
 Բայց պառնկութիւնը ա՛ր գիշտէ՛ 2
 համար ամէն մարդ թող իր կնիկը
 ունենայ, ու ամէն կնիկ իր երկրորդ
 թող ունենայ: Երկրորդ իր կնկանը 3
 թող պարտքը վճարէ, նոյնպէս
 կնիկն ալ իր երկանը: Անիկը իր 4
 մարմինին չիշխեր, հապա երկրորդ
 անանկ ալ երկրորդ իր մարմինին
 չիշխեր, հապա կնիկը: Կէկզմէկ 5
 մի զրկէք, եթէ ոչ միաբանու-
 թեամբ առնէ մի՛ աղօթքի պա-
 րագլու համար, ու նորէն իրա-
 րու դարձէք, որ Ստանանն ձեզ
 չփորձէ ձեր անժուժկայութեանը
 համար: Ես կը գրուցեմ թող տո- 6
 լով, և չէ՛ թէ հրամայելով:
 Քանզի կ'ուզէի որ ամէն մարդ իկ 7
 ինծի պէս ըլլային. բայց ամէն մէ-
 կը իր պարզիք ունի Ատուծմէ,
 մէկը ասանկի ու մէկը անանկ:
 Բայց չամուսնացածներուն ու 8
 որբւարներուն կ'ըսեմ. Աղէկ
 է անոնց թէ որ ինծի պէս կե-
 նան: Հապա թէ որ Ժուժկա 9
 լութիւն չունին, թող ամուս-
 նանան, ինչու որ աղէկ է ամուս-

անաւը քան թէ բորբոքիլը :
 10 Բայց ամուսնացածներուն կը պա-
 տուիրեմ՝ չէ թէ ես, հապա Տէ-
 բը, որ կնիկը էրկիկէն չգտաուի,
 11 (Իսկ թէ որ զատուի ալ ամանց
 ամուսնանալու մնայ, կամ իր
 էրկանը հետ հաշտուի,) ու էրի-
 12 կը իր կնիկը թող չձգէ : Բայց
 ուրիշներուն էս կ'ըսեմ՝ չէ թէ
 Տէբը, թէ որ մէկ եղբայր մը
 անհաւատ կնիկ ունենայ, ու ա-
 նոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնա-
 13 կիլը, թող չձգէ զանիկայ : Եւ
 կնիկ մը որ անհաւատ էրկի ու-
 նենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ
 իրեն հետ բնակիլը թող չձգէ
 14 զանիկայ : Ինչու որ անհաւատ
 էրկիլը սրբուած է կնիկովը, և
 անհաւատ կնիկը սրբուած է էրի-
 կովը, ապա թէ ոչ՝ ձեր որդիքը
 պիտի պիտի ըլլային. բայց հիմա
 15 սուրբ են : Իսկ թէ որ անհա-
 ւատը զատուի, թող զատուի,
 եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ
 պարագաներու մէջ գերի չէ. առ-
 կայն Աստուած խաղաղութեան
 16 կանչէց մեզ : Քանզի ի՞նչ գի-
 տես դուք կնիկ՝ գուցէ քու է-
 րիկը պիտի ապրեցրնես. կամ
 դուն ի՞նչ գիտես էրկի՝ գուցէ
 քու կնիկը պիտի ապրեցրնես :
 17 Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպէս
 որ Տէբը բաժնեց, ամէն մէկը
 ինտոր որ Աստուած կանչէց, ա-
 նանկ թող էրթոյ, ու ամէն երեւ-
 ղեցիներուն մէջ էս ատանկ պա-
 տուէր կու տամ :
 18 Թէ որ թրքատուած մէկը հա-
 րապէս կանչուեցաւ, թող նորէն
 անթրքատ չըլլայ. չթրքատուած
 19 ներքէն մէկը կանչուեցաւ, թող
 չթրքատուի : Ինչպէս որ թրքատու-
 թիւնը բան մը չէ, ու անթրքա-
 տու թիւնը բան մը չէ. հապա Աս-
 տուծոյ պատու իրաւքներուն պահ-
 20 պանութիւնը ուրիշ է : Բայց ու
 մէն մէկը ինչ կ'ըսուի մէջ որ կան-
 չուեցաւ, թող անոր մէջը կենայ :
 21 Ժառանց կանչուեցար, հոգ չըլլայ
 ճեղի. բայց թէ որ կրնաս ազատ
 22 ըլլալ, ան ընտրէ : Այսն զի ան

ծառան որ Տէրոյնով կանչուած
 է, Տէրոյն ազատացեալն է անի-
 կայ. նոյնպէս ալ ան ազատը որ
 կանչուած է, Քրիստոսով ծառան
 է : Իսկ դնով ծախու տանուէ
 23 ցար, մարդոց ծառայ մի ըլլաք :
 Եղբայրներ, ամէն մէկը ինչ ի-
 24 ղար մէջ որ կանչուեցաւ, թող
 անոր մէջը կենայ Աստուծոյ առ-
 ջեք :
 Բայց կոյտերուն համար Տէ-
 25 րոյմէն հրաման մը չունիմ, միայն
 թէ Տէրոյմէն հաւատարիմ ըլլա-
 լու ողորմութիւն գտած իմը պէս
 խրատ կու տամ : Քրիստոս էս կը
 26 սեպեմ որ անիկայ աղէկ է հիմա,
 կուանենքութեանը համար, այս
 ինչն աղէկ է մարդուս որ ատանկ
 ըլլայ : Կոյտուած էս կնիկան, մի
 27 փնտաւր արձակուիլ, արձա-
 կուած էս կնիկէ, մի փնտաւր
 կնիկէ : Իսկ թէ որ ամուսնանաւ
 28 չմեղանչեցիր, և թէ որ կոյտը
 ամուսնանայ՝ չմեղանչեց. բայց
 անանկները մարմնոց նեղութիւն
 պիտի ունենան, սակայն էս ձեզի
 կը խնայեմ : Բայց սա կ'ըսեմ եղ
 29 բայրներ, որ ժամանակը կարճը-
 ցած է. ալ անոնք որ կնիկ ունին,
 անանկ ըլլան որպէս թէ չունին,
 Եւ անոնք որ կու լան, որպէս թէ
 30 չեն լար, ու անոնք որ կը խնդան,
 որպէս թէ չեն խնդար, և անոնք
 որ ծախու կ'առնեն, որպէս թէ
 31 քան ձեռնին, Եւ անոնք որ աշ-
 խարհս կը գործածեն որպէս թէ
 գէշ կերպով չեն գործածեր,
 ինչու որ աս աշխարհիս վայել
 չութիւնը կ'անցնի : Բայց էս
 32 կ'ուզեմ որ դուք անհոգ ըլլաք,
 վասն զի չամուսնացած մարդը
 Տէրոյն բաները կը հոգայ, թէ
 ինչպէս Տէրոյն հաճելի ըլլայ,
 Իսկ ամուսնացածը աշխարհիս
 33 բաները կը հոգայ, թէ ինտոր իր
 կնիկանը հաճելի ըլլայ : Եւ ամուս-
 34 նացած կնիկը ու կոյտը կը տար-
 բերին իրարմէ. ինչու որ կոյտը
 Տէրոյն բաները կը հոգայ, որ
 ինքը սուրբ ըլլայ հոգւով ու
 մարմնով, իսկ ամուսնացած կը

- նիկը աշխարհիս բաները կը հա-
գայ, թէ ինտոր իր էրկանը հա-
35 ձեւի ըլլայ: Բայց առ բանը ձեր
օգուտին համար կը դրուցեմ, չէ
36 թէ ձեր վրայ խեղդ մը ձգելու,
հապա պարկեշտութեան համար,
37 որ առանց զբաղանաց Տէրոջ
ծառայելու համար: Իսկ թէ որ
մէկը ամօթ կը սեպէ իր կոյսին
համար թէ որ չափը անցեր է,
38 որ կ'ուզէ թող ընէ, մեղք չգար,
39 ձեր, թող ամուսնանան: Բայց
ան որ իր օրտին մէջ հաստատ կը
կենայ, ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ, հապա իր կամքին վրայ
իշխանութիւն ունի, ու իր օր-
տին մէջ այսպէս սրտէր է՝ որ
39 իր կոյսը պահէ, ազէկ կ'ընէ:
38 Քատի ան որ իր նոյն կ'ամուս-
նացնէ, ազէկ կ'ընէ. ու ան որ
չամուսնացնէ, առիւթ ազէկ
39 կ'ընէ: Կնիկը կապուած է՝ որ
չափ Ժամանակ որ իր էրկիկը ողջ
է. հապա թէ որ իր էրկիկը մեռ-
նի, ազատ է ամուսնանալու որու
որ ուզէ, միայն թէ Տէրոյմով:
40 Բայց իմ դատումսն նայելով ա-
ռիւթ երանելի է՝ թէ որ անանկ
կենայ, և կարծեմ թէ ես ալ
41 Աստուծոյ Հոգին ունիմ:

ԳԼ. Ը

- 1 Բայց կոյս զոհերուն վրայով,
գիտենք որ ամենքս ալ գիտու-
թիւն ունինք. գիտութիւնը կը
հպարտացնէ, բայց սէրը շինու-
2 թիւն կ'ընէ: Եւ թէ որ մէկը կը
կարծէ թէ բան մը գիտէ, դեռ
բնաւ մէկ բան մը չգիտեր ինչ
3 պէս որ պէտք է գիտնալ: Իսկ
թէ որ մէկը զԱստուծաւ կը սիրէ,
4 ինքը անկէ ճանչցուած է: Քեւ
տի կոյս զօհուածները ուտելու
վրայով՝ գիտենք որ կուսքը ոչ
5 ինչ է աշխարհիս մէջ, և որ մէ-
կէն ի զսառ ուրիշ Աստուած մը
5 չկայ: Քանզի թէ և ըլլան ալ ա-
նուամբ աստուածներ, թէ եր-
կինքը, և թէ երկրիս վրայ, (ինչ
պէս որ կան շատ աստուածներ,

ու շատ տէրեր.) Բայց մենք մէկ 6
Աստուած ունինք Հայրը, ուս-
կից են ամէն բաները, և մենք
ալ անով. ու մէկ Տէր Յիսուս
Քրիստոս, որ անով են ամէն բա-
նէրը, ու մենք ալ անով: Բայց 7
ամենուն քովը գիտութիւն չկայ,
և ոմանք կուսքի վրայով խրդ-
մրտանք ունենալով՝ մինչև հի-
մա կ'ուտեն կոյս զօհուածի
պէս, և իրենց խղճմանքը որով
հետեւ տկար է՝ կը պղծուի: Սա 8
կայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ
առջև չկեցնէր. քանզի չէ թէ
որ ուտենք՝ կ'աւելնանք, և չէ թէ
որ չուտենք՝ կը պակսինք: Բայց 9
զգոյշ կեցէք, որ չըլլայ թէ ատ-
ձեր իշխանութիւնը տկարներուն
գայթակղութիւն ըլլայ: Քանզի 10
եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գի-
տութիւն ունիս, կուստունի մէջ
սեղան նստած, չէ՞ որ ան տկար
մարդուն խղճմանքը համարձա-
կութիւն պիտի առնէ կոյս զ-
օհուածը ուտելու, Եւ քու գի- 11
տութեամբք ան տկար եղբայրը
կորսուի, որուն համար որ Քրիս-
տոս մեռաւ: Եւ այսպէս եղ 12
բայցնելուն դէմ մեղանշելով՝ ու
անանց տկար խղճմանքը վիրա-
ւորելով, Քրիստոսի դէմ կը մե-
ղանշէք: Քատի թէ որ կերակուրը 13
կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս,
միս պիտի չուտեմ յաւիտեան
որ իմ եղբայրս չգայթակղեց-
նեմ:

ԳԼ. Թ

2 Երբ ես ազատ եմ, չէ՞ որ 1
ես առաքեալ եմ. չէ՞ որ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսը աշխարհ տե-
սայ. չէ՞ որ դուք էք իմ գործն
Տէրոյմով: Թէպէտ ուրիշներուն 2
առաքեալ չըլլամ ալ, բայց ան
առաքելոյս ձեզի եմ. ինչու որ իմ
առաքելութեան կնիքը դուք
էք Տէրոյմով: Իմ պատասխանս 3
անոնց որ զիս կը քննեն՝ աս է,
Միթէ մենք իշխանութիւն չու- 4
նինք ուտելու ու խմելու: Մի- 5
թէ մենք իշխանութիւն չունինք

Գրիգորիս քյոյ եղող կնիկ մը
 Թէ հէպը պարտեցնելու, ինչպէս
 որ ուրիշ աւարտեալները, ու
 Տէրա՛յն եղբայրները, ու կեփա-
 6 որ կ'ընէն: Միթէ ես ու Բառ-
 նաբոսը միայն իշխանութիւն
 7 չունինք չգործելու: Ո՛վ իր ապ-
 բուստովը զինուորութիւն կ'ընէ,
 ո՞վ այգի կը տնկէ, ու անոր պտու-
 ղէն չուտէր, ո՞վ ոչխարներ կ'ա-
 բաժէ, ու ոչխարներուն կաթին
 8 չուտէր: Միթէ մարդկօրէն կը
 զրուցեմ՝ առ բաները, կամ չէ՞
 որ օրէնքն ալ նոյնը կը զրուցէ:
 9 Քանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն
 ալ գրուած է, կալի մէջ աշխա-
 տող եղին դուռնը չկապեն: Մի-
 թէ եղբորսն համար Աստուծոյ
 10 հոգն էր. Չէ որ մանաւանդ մե-
 ղն համար կ'ըսէ, վասն զի մեզի
 համար գրուեցաւ. որովհետեւ
 ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ
 յուսով հերկէ, եւ ան որ ցորե-
 նը կը ծեծէ՝ պէտք է որ վայելե-
 11 լաւ յուսով ընէ: Թէ որ մենք
 ձեզի հագնուր բաներ սերմանե-
 ցինք, մեծ բան մըն է՝ թէ որ
 ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձենք:
 12 Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ առ
 իշխանութիւնը ունին, չէ որ
 ալ աւելի մենք. բայց մենք առ
 իշխանութիւնը չգործածեցինք,
 հապա ամէն բանի կը համբե-
 րենք, որ Գրիգորի աւետարա-
 13 նին արգելք մը չըլանք: Չէք
 գիտեր որ տաճարին մէջ աշխա-
 տողները տաճարէն կ'ուտեն, ու
 անոնք որ սեղանին պաշտօնեա-
 ներն են, սեղանէն բաժին կ'առ-
 14 նեն: Ասանկ ալ Տէրը հրաման
 տուաւ, որ աւետարանը քա-
 լազողները աւետարանէն պա-
 15 րին: Բայց ես առ բաներուն
 մէկը չգործածեցի, ոչ ալ առ
 բաները գրեցի՝ որ ինծի առանկ
 ըլլայ. քանզի աւելի աղէկ է
 ինծի որ մեռնիմ, քան թէ մէկը
 իմ պարծանքս պարտաւ հանէ:
 16 Վասն զի թէ որ ես աւետարա-
 նը քարոզեմ, ինծի պարծանք
 մը չկայ, ինչու որ իմ վրաս հարկ

մըն է. մանաւանդ վոյ է ինծի
 թէ որ աւետարանը չքարոզեմ:
 Ինչու որ եթէ ասիկայ կամաւ 17
 ընեմ, վարձք կ'ունենամ. իսկ
 եթէ անամայ, առ ինծի յանձ-
 նուած անաւետութիւն մըն է:
 Ուրեմն ի՛նչ վարձք կ'ըլլայ ին 18
 ծի. առ կ'ըլլայ որ քարոզելու
 ատեն՝ Գրիգորի աւետարանը
 ձրի տամ, որ չըլլայ թէ աւե-
 տարանին մէջ իմ իշխանութիւնս
 գեշ կերպով գործածեմ: Քան 19
 զի թէ ես աննէն ապառ էի,
 իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի,
 որ շատերը շահիմ: Հրէաներուն 20
 հետ Հրէայի պէս եղայ որ Հրէա-
 ները շահիմ. Օրէնքի տակ է- 21
 զողներուն հետ՝ օրէնքի տակ է-
 զպի պէս եղայ, (չէ թէ ես օ-
 րէնքի տակ էի,) որ օրէնքի տակ
 եղողներն ալ շահիմ, օրէնքի տակ
 չեղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ
 չեղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես 22
 Աստուծմէ օրէնք չունէի, հա-
 պա Գրիգորի օրէնքին տակն
 էի,) որ օրէնք չունեցողներն ալ
 շահիմ: Տկարներուն հետ տկարի 23
 պէս եղայ, որ տկարները չու-
 հիմ, ամենուն հետ ամէն բան
 եղայ, որ ըլլայ թէ մէկ բանի-
 ները ապրեցնեմ: Եւ ասիկայ 24
 աւետարանին համար կ'ընեմ, որ
 անոր կցորդ ըլլամ: Չէք գիտեր 25
 որ ասպարեզին մէջ վազողները
 իրաւ կը վազեն ամէնը, բայց
 մէկը կ'առնէ մրցանակը, անանկ 26
 վաղեցեք որ հասնիք: Եւ ամէն 27
 ո՞վ որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ
 չափաւորութիւն կը պահէ. ա-
 ննք եղծանելի պահիր աւանդու-
 համար, ու մենք անեղծանելին:
 Ուստի ես անանկ կը վազեմ, 28
 չէ թէ որպէս թէ անասուգու-
 թեամբ. ես անանկ բռնամար-
 տութիւն կ'ընեմ, չէ թէ որպէս
 թէ հովիւ ձեծելով. Բայց իմ 29
 մարմինս կը ճնշեմ՝ ու կը նուա-
 ճեմ, որ չըլլայ թէ ուրիշներուն
 քարոզելէս ետեւ՝ ես ինքնս իս-
 տելի գանու իմ:

ԳԼ. Ժ

- 1 Չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլ-
լաք եղբայրներ, որ մեր հայրե-
րը ամէնքն ալ ամպին տակն էին.
2 Աւ ամէնքն ալ ծովէն անցան,
3 և ամէնքն ալ Մովսէսով մղը-
տուեցան ամպին ու ծովին մէջը.
4 Եւ ամէնքն ալ նոյն հաջերս կէ-
4 բակաւրը կերան. Աւ ամէնքն
ալ նոյն հոգեւոր խմելքը խմե-
ցին. ինչու որ կը խմէին ան հո-
գեւոր վէմէն որ անոնց հետը
կ'երթար. ու ան վէմը Քրիստոս
5 էր: Բայց չէ թէ անոնցմէ շա-
տուրան հաւնեցաւ Աստուած.
6 Ինչու որ անապատին մէջ փը-
6 աւած ինկան: Աւ ան բաները
մեզի օրինակ եղան, որ չար բա-
նէրու ցանկացող չըլլանք, ինտոր
7 որ անոնք ցանկացան: Ա՛յ ալ
կուսողաշտ ըլլաք, ինչպէս որ ա-
նոնցմէ ոմանք, ինտոր որ գրաւած
է. Ժողովաւրը նոսաւ ուտելու
ու խմելու, ու երան խաղալու:
8 Եւ պաշտօնավորն չընէք, ին-
տոր որ անոնցմէ ոմանք պաշտը
կեցան, ու մէկ օրուան մէջ
բանաւորքը հազար հազի ինկան:
9 Եւ Քրիստոսը չփորձէք, ինչ-
պէս որ անոնցմէ ոմանք փորձե-
ցին, ու օձերէն ջարդուեցան:
10 Եւ տրտունջ չընէք, ինտոր որ
անոնցմէ ոմանք տրտունջ ըրին,
ու ոստանկիչէն ջարդուեցան:
11 Բայց աւ ամէն բաները իբրեւ օ-
րինակ կը պատահէր անոնց, իսկ
մեզի որոնց դարերուն վերջը հա-
տաւ, խրատ ըլլալու համար
12 գրաւեցաւ: Աւտոյ ան որ կը սե-
պէ թէ հասարակութիւն կեցած է,
թող զգուշանայ, որ չըլլայ թէ
13 ինչպէ: Չեղի մարդկային փորձու-
թենէ ի վրայ ուրիշ չէ պատա-
հած, բայց Աստուած հաւատա-
րթմ է, որ ձեզ պիտի չթողաւ
14 ձեր կարողութենէն աւելի փոր-
ձուելու. հայտն փորձութեանը
հետ ազդատութեան միջոց մին
ալ պիտի տայ, որ կարող ըլլաք
համբերելու:

Անոր համար իմ սիրելիներս 14
կուսողաշտութենէ փախէք: Ըր- 15
պէս թէ խնամաւորանքու հետ
կը խօսիմ. դուք գատեցէք ինչ
որ կը զրուցեմ: Օրհնութեան 16
գումարը որ մենք կ'օրհնենք,
չէ որ Քրիստոսի արեւոյնը հա-
ղորդութիւնն է. հացը որ մենք
կը կարենք, չէ որ Քրիստոսի
մարմնոյն հաղորդութիւնն է: Ինչ 17
չու որ մենք շատերնիս մէկ հաց
մէկ մարմին ենք. վասն զի ա-
մէնքն ալ ան մէկ հացէն կը վա-
րդենք: Նոյնցէք մարմնաւոր 18
խորայել, չէ որ ան զոհուած-
ները ուսուցները սեղանին հա-
ղորդ են: Աւրեմն ինչ կ'ըսեմ, 19
թէ կուսքը բան մին է, կամ
թէ կուսց զոհուածը բան մին
է: Բայց աւ չ'ընէ թէ ան բա- 20
նէրը որ հեթանոսները զոհ կ'ը-
նեն, գեւերուն կը զահեն, ու
չէ թէ Աստուծոյ. ու չեմ ու-
զեր որ դուք գեւերուն հաղորդ
ըլլաք, չէք կրնար խմել Տէրա՛յ
գումարը ու գեւերուն գաւա- 21
թը: Չէք կրնար վայելել Տէրա- 21
յն սեղանէն, ու գեւերուն սե-
ղանէն: Նախանձի գրգռենք Տէ- 22
րը, միթէ մենք անկէ զօրաւոր
ենք:

Ամէն բան ինձի օրինաւոր 23
է, բայց չէ թէ ամէն բան օգ-
տակար. ամէն բան ինձի օրի-
նաւոր է, բայց չէ թէ ամէն
բան շնորհութիւն կ'ընէ: Չըլլայ 24
որ մէկը միայն իր անձին օգուտը
փնտռէ, հաղորդ իր ընկերակիւն ալ:
Ամէն ինչ որ սղանդ անոնցն մէջը 25
կը ծախուի կերէք, ու քննու-
թիւն մի ընէք խղճմանքի հա-
մար. Ինչու որ երկիրը իր լիւ- 26
թեամբը Տէրա՛յն է: Եւ թէ որ
անհաւատներէն մէկը ձեզ ինչ- 27
էրի հրաւիրէ, և ուզէք եր-
թալ, ամէն ինչ որ առկնիդ
գրաւի կերէք, ու քննութիւն
մի ընէք խղճմանքի համար:
Հաղորդութիւն որ մէկը ձեզի ըսէ 28
թէ Նախկոյ կուսքի զոհուած
է, ան ապէնք իրեն համար որ չ'ընէ

ինացուց, ու խղճմանքի համար
 20 մի ուտէք : Սակայն խղճմանք
 կրտսմ՝ չէ թէ ձերը, հաղա ըն
 կերները : Բայց ինչու իմ աղատու
 թիւնս պիտի դատուի ու բիշին
 30 խղճմանքէն : Թէ որ ես չնարհ
 քով կը վայելեմ, ինչու հայտը
 ու իմ, որուն համար որ կը գոհա
 31 նամ : Արդ՝ թէ ուտէք՝ թէ խը
 մէք՝ և թէ ինչ գործ որ ընէք,
 ամէն բան Աստուծոյ փառքին
 32 համար րէք : Գայթակղութեան
 պատճառ մի ըլլաք, ոչ Հրէա
 ներուն, ոչ հեթանոսներուն և
 33 ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին : Ինչ
 պէս որ ես ալ ամէն կերպով ա
 մենուն հաճոյ կըրտամ, ու չեմ
 փնտռեր իմ անձիս օգուտը : հա
 պա շատեալներ՝ որ փրկուին :

ԳԼ. ԺԱ

1 Ինձի նմանող եղբ, ինչպէս
 2 որ ես ալ Բրիտանի : Արդ ձեզ
 կը գովեմ՝ եղբայրներ, որ ամէն
 բանի մէջ զիս կը յիշէք, ու ա
 պրապրածներս կը բռնէք՝ ինտոր
 3 որ ես ձեզի աւանդելի : Բայց
 կ'աղեմ, որ գիտնաք, թէ ամէն
 էրիկ մարդուն գլուխը Բրիտան
 է, ու կնիանը գլուխը էրիկ մար
 4 դը, և Բրիտանի գլուխը՝ Աս
 4 տուծ : Ամէն էրիկ մարդ որ գը
 լուխը գոց աղօթքի կը կայնի,
 կամ մարդարեւ թիւն կ'ընէ,
 5 անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը : Եւ
 ամէն կնիկ որ գլուխը բաց աղօթ
 քի կը կայնի, կամ մարդարեւ
 թիւն կ'ընէ, անպատիւ կ'ընէ իր
 6 գլուխը, ինչու որ մի և նոյն բան
 է՝ Եղի-Ի՝ որպէս թէ ամէն ամ
 7 էր : Վասն զի թէ որ կնիկը չձած
 կուիր, թող իր մարդն ալ կարէ,
 հապա թէ որ ամօթ է կնկան իր
 մազերը կտրել՝ կամ ամբիւսել
 8 թող ծածկուի : Էրիկ մարդու
 պէտք չէ իր գլուխը ծածկել, ին
 9 չու որ Աստուծոյ պատկերը ու
 փառքն է : Բայց կնիկը ի՜նչ էրկա
 8 նը փառքն է : Բանցի չէ թէ է
 րիկ մարդը կնիկէն է, հապա կը
 9 նիկը՝ էրիկ մարդէն : Ինչու որ

էրիկ մարդը չտեսէ ինչու կըն
 կուիր համար, հապա կնիկը՝ էր
 կանը համար : Ըս պատճառով
 10 պէտք դնէ՝ հրեշտակներս ու հա
 մար : Բայց ոչ կնիկը առանց է
 11 րիկ մարդու կ'ըլլայ, ու ոչ էրիկ
 մարդը առանց կնիկան՝ Տէրաջմով :
 12 Վասն զի ինչպէս որ կնիկը էրիկ
 մարդէն է, անանկ ալ էրիկ մար
 դը կնիկան միջոցով : Բայց ամէնը
 Աստուծմէ : Գուք ձեզի դասե
 13 ցէք, կը վայելէ՝ կնիկ մարդու գը
 լուխը բաց աղօթքի կայնիլ Աս
 14 տուծոյ առջեւ : Զէ որ բնա
 թիւնն ալ կը արմեցնէ ձեզի
 էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մա
 15 զերով է, իրեն անարգանք է,
 Բայց կնիկը թէ որ երկար մա
 16 զերով է, իրեն փառք է, ինչու
 որ մազերը ծածկուցի աղտոյտ
 են իրեն : Սակայն թէ որ մէ
 կը հակառակող ըլլալ կ'աղեմ,
 17 մէնք անանկ ամբիւս թիւն շա
 նինք, ոչ ալ Աստուծոյ եկեղե
 ցինքը :
 Բայց սո պատուիրելով չէ՜ 17
 չեմ գովեր, ինչու որ ձեր ժող
 վու իը չէ թէ ազնի հապա գեշ
 18 արգիւնք կ'անենայ : Բանցի
 նախ՝ երբոր մէկտեղ կը ժող
 վուիք եկեղեցիին մէջ, կը բռն
 19 որ բաժանմունքներ կան ձեր մէ
 ջը, և բոտ մասին կը հաւատամ :
 Վասն զի հարկաւ ձեր մէջը հեր
 20 ձուածողս թիւններ ալ պիտի ըլ
 րան, որ ձեր մէջը եղող ընտիր
 21 ները երևնան : Բատի գուք որ
 մէկտեղ կը ժողվուիք, ապիշայ
 Տէրանական ընթերցը ուտել չէ :
 Ինչու որ ուտելու ատենը ամէն
 22 մէկը առաջ իր ընթերցը կ'առնէ,
 ու մէկը անօթի կը մնայ, ու
 կուլ կը գնալիս : Եթէ ու
 23 տելը, ու խմելու համար տուն
 չունիք, կամ թէ Աստուծոյ եկե
 ցեցին կ'անարգէք, և ամօթով
 կ'ընէք շքաւորները, ձեզի ի՜նչ
 24 բռնմ, ձեզ գովեմ, սո բանին
 մէջ չեմ գովեր : Ինչու որ ես
 25 Տէրաջմէն ընդ առնեցի ան որ ձեզի

ալ աւանդեցի թէ Տէր Յիսուս
իր մատնուած գիշերը հաց ա-
24 ռաւ . եւ գոհանալով՝ կորեց
ու ըտաւ . Աւէք ու կերէք . առ
է իմ մարմինս՝ որ ձեզի համար
կը տրուի . առիկայ ըրէք զև յի-
25 շերտ համար : Նոյնպէս ալ գա-
ւաթը ընթրիքէն ետեւ առաւ
ըտաւ . Աս գաւաթը նոր ուխտ
է իմ արիւնովս . առիկայ ըրէք
քանի անգամ որ խմելու ըլլաք՝
26 զև յիշելու համար : Վասն զի
քանի անգամ որ առ հացը ու-
տէք , ու առ գաւաթը խմէք ,
Տէրով մահը կը պատմէք , մինչեւ
27 որ ինքը գայ : Ուստի ով որ առ
հացը ուտէ՝ կամ Տէրով գաւաթը
խմէ՝ անարժանաբար , պարտա-
կան պիտի ըլլայ Տէրով մարմնոյն
28 եւ արեանը : Ուրեմն թող մարդ-
իր անձը փորձէ , ու այսպէս ան
հացէն ուտէ , եւ ան գաւաթէն
29 խմէ : Վասն զի ան որ անարժա-
նաբար կ'ուտէ ու կը խմէ , իր
անձին դատապարտութիւնը կ'ու-
տէ ու կը խմէ . ինչու որ Տէրով
30 մարմինը չորոշեր : Ասոր համար
ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու ցա-
ւազայրներ կան , եւ շատեր ալ
31 կը ննջեն : Ինչու որ թէ ինքզինք-
նիս դատելու ըլլայինք , պիտի
32 չգտառէինք : Իսկ երբոր կը գա-
տուինք , Տէրովն կը խրատուինք ,
որ աշխարհի հետ չգտաապար-
33 տուինք : Ուստի իմ եղբայրներս՝
երբոր մէկտեղ կը ժողվուիք ու-
34 տելու , իրարու աղատեցէք : Իսկ
թէ որ մէկը անօթի է , թող ի՞նչ
տանը մէջ ուտէ , որ չըլլայ թէ
դատապարտութեան համար ժող-
35 վուիք : Եւ ուրիշ բաները՝ Յէշի
եկած առեւտ պիտի պատուիրեմ :

ԳԼ . ԺԲ

1 Բայց հոգևոր պարգևներուն
փրայով չեմ ուզեր՝ եղբայրներ ,
2 որ չգիտցող ըլլաք : Դուք գի-
տէք , որ երբ հեթանոս էիք ,
մաւնձ կուռքերուն կը տարուէիք՝
ինչպէս որ կ'աւանդուորուէիք :
3 Ուստի առ ձեզի կ'իմացնեմ , թէ

մէկը չըլլար որ Աստուծոյ Հո-
գիովը խօսի ու Յիսուսը նոր
վեալ կանչէ , եւ մէկն ալ չկրնար
Յիսուսը՝ Տէր կանչել , եթէ ոչ
Հոգևով Սրբով : Իրաւ պարգև 4
ները զանազան են , բայց նոյն
Հոգին է : Նաեւ պաշտօնները 5
զանազան են , բայց նոյն Տէրն է :
Նոյնպէս ներգործութիւնները 6
զանազան են , բայց նոյն Աս-
տուածն է՝ որ կը ներգործէ ա-
մէնը ամէն բանի մէջ : Բայց ամէն 7
մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը
տրուած է՝ օգուտի համար : Մէ- 8
կու մը՝ Հոգիով իմաստութեան
խօսք տրուած է , ուրիշին գի-
տութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
ստաց . չափով . Միւսին հա- 9
ւատք՝ նոյն Հոգիով . ուրիշին
բժշկութեան պարգևներ՝ նոյն
Հոգիով . Ուրիշին՝ հրաշագոր- 10
ծութիւններ , ուրիշին՝ մարգա-
րէութիւն , ուրիշին՝ հոգեօրհնա-
րութիւն , ուրիշին զանազան լե-
զաներ , ուրիշին լեզուներու
խարդմանութիւն : Բայց առ ա- 11
մէնը մի եւ նոյն Հոգին կը ներ-
գործէ , եւ ամէն մէկուն զատ
զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ
կ'ուզէ :

Քանզի ինտոր որ մարմինը մէկ 12
է՝ ու շատ անգամներ ունի , եւ
ան մարմինին բոլոր անգամները
որ շատ են՝ մէկ մարմին են , ա-
նանկ ալ Քրիստոսը : Ինչու որ 13
մենք ամենքս մէկ Հոգիով մէկ
մարմին ըլլալու մկրտուեցանք ,
թէ Հրէաներ , թէ հեթանոս
ներ , թէ ծառաներ , թէ ազատ
ներ , եւ ամէնքս ալ մէկ Հոգիէ
խմեցինք : Ինչու որ մարմինը մէկ 14
անգամ մը չէ , հապա շատ : Թէ 15
որ ոտքը բռէ , Որովհետեւ ես
ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ , չէ
թէ անով ան մարմինէն չէ : Եւ 16
թէ որ ակամջը բռէ , Որովհետեւ
ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ , չէ
թէ անով ան մարմինէն չէ : Թէ 17
որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար ,
լսելիքը ուր պիտի ըլլար . եւ թէ
որ բոլորը լսելիք ըլլար , ուր պի-

18 տի ըլլար հաստակները : Բայց հիմա Մատուած անդամները դրաւ անոնց ամէն մէկը մարմինն մէջ ,
19 ինչպէս որ ինքը ուզէր : Հասկա թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլլար , մարմինը ուր պիտի ըլլար :
20 Բայց հիմա անդամները շատ են ,
21 ու մարմինը մէկ : Չկրնար աչքը ըսել ձեռքին , թէ Գուն ինծի պէտք չէս . և ոչ դարձեալ գրկակիր ստերուն , թէ ինծի
22 պէտք չէք : Մանաւանդ մարմինն ան անդամները՝ որ շատ տկար կ'երևան , աւելի հարկաւոր են .
23 Ու մարմինն ան անդամները՝ որ շատ անպատիւ ըլլալ կը սեպենք , անոնց վրայ աւելի պատիւ կը դնենք . ու ասանկով մեր անվայել լույս անդամները աւելի վայելչու
24 թիւն ունին : Ու մեր վայելչու լույս անդամները բան մը պէտք չէ . բայց Մատուած մարմինը բարեխառնեց , ու սրտատու թիւն ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ ,
25 Որպէս զի մարմինն մէջ երկայաւ աւաղած թիւն չըլլայ , հապա անդամները մի և նոյն հագը ունենան իրարու վրայ : Եւ թէ որ մէկ անդամը նեղած թիւն քաշէ , բոլոր անդամները կը նեղին անոր հետը . և թէ որ փառաւորի մէկ անդամը , բոլոր անդամները կ'ու
27 բարձրանան անոր հետը : Արդ՝ դուք Քրիստոսի մարմինն էք , ու մասնաւորապէս անոր անդամները : Եւ Մատուած եկեղեցիին մէջը դրաւ մէկ քանիները , նախ առաքեալներ , երկրորդ՝ մարգարէներ , երրորդ՝ վարդապետներ , ետքը հրաշքներ , ետքը բժշկութիւններու պարգեւներ , օգնութիւններ , կառավարութիւններ , լեզուներու տեսակներ : Մի թէ ամէնը առաքեալներ են , մի թէ ամէնը մարգարէներ են , մի թէ ամէնը վարդապետներ են , մի թէ ամէնը հրաշքներ կ'ը գործեն : Մի թէ ամէնը բժշկութեան պարգեւներ ունին , մի թէ ամէնը լեզուներ կը խօսին , մի թէ ամէնը թարգմանութիւն կ'ընեն :

Բայց դուք նախանձաւոր եղիք 31 ան շնորհքներուն՝ որ լաւագոյն են . և ես՝ ալ աւելի աշէն ճամբայ մը ցուցնեմ ձեզի :

ԳԼ. ԺԳ

Թի՛ք որ մարդոց ու հրեշտակ 1 ներուն լեզուները խօսիմ՝ և սէր չունենամ , ես ձայն տուող պղինձի պէս եղայ , կամ հնչեցող ծնծղաներու պէս : Եւ թէ որ 2 մարգարէութիւն ունենամ , ու հասկընամ ամէն խորհուրդները ու ամէն գիտութիւնը , և թէ որ ունենամ ամէն հաւատքը մինչև լեռները տեղափոխելու , ու սէր չունենամ , սչինչ եմ : Եւ 3 թէ որ իմ բոլոր ստացուածքս տղքատներուն կ'ըրցնեմ , ու իմ մարմինս այրուելու տամ , և սէր չունենամ , օգուտ մը չեմ ունենար : Մէրը երկայնամիտ է , 4 քաղցր է . սէրը շնախանձիք . սէրը չգուռղանար , չհպարտանար , Անխաղ վարմունք չունէ 5 նար , իրենը չի նստեր , բարկութեան չըրգուռիր , չարութիւն չխորհիր , Անիրաւութեան վրայ 6 չխնդար , հապա ճշմարտութեան խնդակից կ'ըլլայ , Բանի բանի 7 կը զիջանի , ամէն բանի կը հաւատայ , ամէն բանի կը յուսայ , ամէն բանի կը համբերէ : Մէրը 8 բնաւ չի նար . բայց թէ որ մարգարէութիւններ ըլլան պիտի խօսիմին , թէ որ լեզուներ՝ պիտի գողարին , թէ որ գիտութիւն՝ պիտի խափանի : Ինչու որ շատէն 9 քիչը գիտենք՝ ու շատէն քիչը կը մարգարէանանք . Բայց երբոր 10 կատարեալը գայ , ան ատենը շատէն քիչը պիտի խափանի : Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս կը 11 խօսէի , տղայի պէս կը խորհէի , տղայի պէս համարուեմ ունէի . բայց երբոր այր եղայ , տղայութեան բաները մեկզի ձգեցի : Քանզի հիմա մենք որպէս թէ 12 հայեցիքի մէջ կը առնենք անյայտ կերպով , բայց ան ատենը երեսու երես , հիմա շատէն քիչ մը

տեղեակ եմ: բայց ան անոնք
անանկ պիտի ճանչնամ: Ինչպէս
15 որ ճանչցուեցայ: Ուստի հիմա
կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր, առ
իրեքը: ու ամենց մեծագոյնը
սէրն է:

ԳԼ. ԺԴ

1 Արդոյ ետեւէն գացէք, ու հո-
գեւոր պարգևներուն նախանձա-
ւոր եղիք: մանաւանդ մարգա-
2 թեռ թիւն ընելու: Վասն զի ան
որ օրաք լեզուով կը խօսի՝ չէ թէ
մարդոց կը խօսի: հասցաւ Աստու-
ծոյ: Ինչու որ մէկը չկոյ որ
խմանայ, բայց անիկայ Հագիւմ
3 խորհուրդներ կը խօսի: Սակայն
ան որ կը մարգարէանայ, մար-
դոց կը խօսի՝ շինու թիւն ու յոր-
դորանք և միտթարու թիւն քա-
4 լաւ: Ան որ օրաք լեզուով կը
խօսի, իր անձին շինու թիւն կը
նէ, ու ան որ կը մարգարէա-
նայ, եկեղեցիին շինու թիւն կը
5 նէ: Այնպէս որ դուք ամէնքդ
լեզուներ խօսիք, բայց մանա-
ւանդ որ մարգարէութիւն ընէք,
ինչու որ ալ աղէկ է ան՝ որ կը
մարգարէանայ, քան թէ ան՝ որ
լեզուներ կը խօսի: միայն թէ
թարգմանելու ըլլայ, որ եկեղե-
ցին ալ շինու թիւն առնէ:
6 Եւ հիմա եղբայրներ՝ թէ որ
ես ձեզի գամ լեզուներ խօսելով,
ի՞նչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի
թէ որ շխօսիմ ձեզի՝ կամ յոյտ-
նու թիւնով, կամ գիտու թիւնով,
կամ մարգարէութիւնով, կամ
7 մարգապետութիւնով: Եւ ձայն
տուող անկենդան բաները ան
գամ՝ թէ որինք և թէ քնար,
եթէ ձայնելու զանազանութիւն
չընեն, ի՞նչպէս պիտի ճանչցաի
սրինչով կամ քնարով հնչուածք:
8 Ինչու որ եթէ փողն ալ անորոշ
ձայն հանէ, ով պիտի պատրա-
9 տուի պատերազմի: Անանկ ալ
դուք՝ թէ որ լեզուով բացարայտ
խօսք չգրուցէք, խօսուածք ին-
տոն պիտի հասկըցուի: Ինչու որ
օգին խօսողներ պիտի ըլլաք:

Ան աշխարհի մէջ այնքան տե- 10
տակ ձայներ կան, և անոնց մէկը
առանց նշանակութեան չէ:
Ուստի թէ որ ան ձայնին զօրու 11
թիւնը չգիտնամ, ես խօսողին
բարբարոս մը պիտի ըլլամ, խօ-
սողն ալ ինծի բարբարոս մը պի- 12
լուի: Անանկ ալ դուք՝ որով
հետեւ հոգեւոր պարգևներու նա- 13
խանձաւոր էք, եկեղեցիին շի-
նու թիւնը համար խնդրեցէք՝ որ
աւելնաք նոյն պարգևներով: Ա- 15
նոր համար ան որ օրաք լեզուով
կը խօսի, աղօթք թող ընէ որ
թարգմանէ ալ: Բանդի թէ որ 14
ես աղօթք ընեմ օրաք լեզուով,
իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ, բայց
միտքս անպառու է: Ուրեմն ի՞նչ 15
է. աղօթք ընեմ հոգիով, ա-
ղօթք ընեմ մտառութեամբ ալ,
սաղմոս երգեմ հոգիով, սաղմոս
երգեմ մտառութեամբ ալ: Հա- 16
պա թէ չէ՝ թէ որ դուս հոգիով
օրհնութիւն ընես, անիկայ որ
սգէտի տեղ կայներ է՝ փնտր-
17 լան պիտի ըսէ քու գոհութիւն
տնորս ատենդ: Ինչու որ ան
քու դուցածդ չիմանար: Որ 17
թէպէտ դուն աղէկ գոհութիւն
կ'ընես, բայց միւսը շինութիւն
չառներ: Աստուծոյ կը գոհու 18
նամ, որ ձեք ամենէն աւելի լե-
զուներով կը խօսիմ: Բայց եկե- 19
ղեցիին մէջ կ'ուրեմ հինգ խօսք
մտառութեամբս խօսիլ, որ ու-
րիշներուն ալ արովեցնեմ, քան
20 թէ քիւրաւոր խօսքեր օրաք լե-
զուով:
Եղբայրներ՝ միտքով տղաք մի 20
ըլլաք: հասցաւ չարութիւն գի-
նալու հոգեւոր լոյս եղիք, ու միտ-
քով չափահաս եղիք: Օրէնքին 21
մէջ գրուած է թէ՝ Օտար լեզու-
ներով՝ ու օտար շրջաններով
ատ ժողովուրդին հետ պիտի խօ-
սիմ: սակայն և այնպէս ինծի
մտիկ պիտի չընեն, կ'ըսէ Տէրը: 22
Ուրեմն լեզուները նշանի համար
են չէ թէ հաւատալեանքներուն
հասցաւ անհաւատանքուն, բայց
մարգարէութիւնը չէ թէ անհա-

23 լառնեքուն : հապա հաւատա
 24 յեւրեյնքուն : Արդ՝ թէ որ բար
 եկեղեցին մէկտեղ գայ , ու ամէն
 ալ օրաւ լեզուներով խօսելու ը
 25 լան , և հոն մանեն ազէաներ
 կամ անհաւատներ . պիտի չըսեն :
 26 թէ գուցէ խեղճեցեր էք : Իսկ
 թէ որ ամէնն ալ մարդարեւանն ,
 ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ
 ազէա մը մանն , ամենէն ալ կը
 27 յանդիմանուի , ամենէն ալ կը
 քննուի : Ո՛հ անոր սրտին ծա
 ծուկ բաները յայտնի կ'ըլլան ,
 և այսպէս երեսի վրայ ինկած
 Աստուծոյ երկրպագութիւն պի
 տի ընէ , ու խառախանի թէ ի
 28 բարեցնէ Աստուած ձեր մէջն է :
 Ուստի ի՛նչ է՝ եղբայրներ ,
 երբոր մեկտեղ կը ժողովուրդ ,
 ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի ,
 վարդապետութիւն ունի , լե
 29 ղու ունի , յայտնութիւն ունի ,
 թարգմանութիւն ունի , ամէնը
 շնութեան համար թող ըլլայ :
 30 թէ որ մէկը օրաւ լեզու կը խօ
 սի , երկու հոգի , և թէ շատը
 իրէք ինչ ըլլան , և ան ալ մէկիկ
 31 մէկիկ , ու մէկը թող թարգ
 28 մանն : Բայց թէ որ թարգմանող
 չըլլայ , եկեղեցիին մէջ լուս
 թող կենայ , և ինքնիրեն ու Աս
 29 տուծոյ թող խօսի : Իսկ մարդա
 րէները երկու կամ իրէք հոգի
 թող խօսին , ու մեկաշները թող
 30 քննութիւն ընեն : Հապա թէ որ
 նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ
 31 Բան ճշտայնութեամբ ըլլայ , առա
 ջնը թող լռէ : Ինչու որ ամենեւ
 32 ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարդա
 րէանալ , որ ամէնն ալ սորվին ,
 33 ու ամէնն ալ միտթարուին : Եւ
 մարդարեւերուն հոգիները մար
 34 գարեւերուն հնազանդ են : Ինչու
 որ Աստուած խառախութեան Աս
 տուծ չէ , հապա խաղաղու
 թեան , ինչպէս որ սուրբերուն
 բոլոր եկեղեցիներուն մէջը :
 35 Չեք կոխկնէրը եկեղեցիներուն
 մէջ լուս կենան , ինչու որ անոնց
 հրաման չկայ խօսելու : հապա
 հնազանդ ըլլալու , ինչպէս որ

օրէնքն ալ կ'ըսէ : Բայց թէ որ 35
 բան սորվիլ կ'ուզեն , առնը ի
 րենց երկինքունքուն թող հայրենե
 քանցի կոխկնէրուն անկողնի է
 եկեղեցոյ մէջ խօսիլ : Միթէ 36
 Աստուծոյ խօրք ձեզմէ՛ ելաւ ,
 կամ թէ միայն ձեզն հասաւ :
 37 թէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը
 մարդարէ է , կամ հոգեւոր , թող
 հաստատ գիտնայ՝ թէ ինչ որ
 ձեզի գրեցի՝ Տէրոջ պատուէր
 38 ներն են . Բայց թէ որ մէկը ալ 39
 գէտ է , թող ազէա ըլլայ : Բւ
 տի եղբայրներ՝ մարդարեւութիւն
 ընելու նախանձաւոր եղիք , ու
 լեզուներ խօսիլն ալ մի արդիւնք :
 Եւ ամէն բան վայելութեամբ 40
 և կարգաւ թող ըլլայ :

ԳԼ. ԺԵ

Եղբայրներ՝ ձեզի կ'իմացնեմ 1
 ան աւետարանը՝ որ ես ձեզի քա
 րաղցի , որ նաեւ ընդունեցիք ,
 ու անոր վրայ հաստատուած էք .
 2 Որով կը վերադառնալ , թէ որ 2
 ամաւր բռնէք ան խօրք որ ես
 ձեզի քարաղցի , միայն թէ պա
 3 րապ աղղը հաւատացած չէք :
 Ինչու որ պիտո առաջ ես ձեզի 3
 առանդեցի անկողն՝ որն որ ես
 ալ ընդունեցի , թէ Քրիստոս
 մեր մեղքերուն համար մեռաւ
 4 գիրքերուն ըսածին համեմատ ,
 Եւ թէ թաղուեցաւ , ու յարու 4
 թիւն առաւ երրորդ օրը գիրքե
 րուն ըսածին համեմատ . Եւ թէ 5
 երեցաւ Վեփաթին , ու ետքը
 տառուերկութիւն . Ետքը հինգ 6
 հարիւրէն աւելի եղբայրներուն
 մէկտեղ երեցաւ , որոնցմէ չու
 7 տերը մինչև հիմա կան , և ոմանք
 ալ ննջեցին : Ո՛հ ետքը երեցաւ 7
 3 Յակոբաթին , ետքը բոլոր առա
 քեալներուն : Այնտե՛ն ետք՝ որ 8
 պէս թէ վիժածի մը ինծի ալ
 երեցաւ : Վասն զի ես առաւ 9
 քեալներուն ամենէն յետինն եմ ,
 որ արժանի ալ չեմ առաքելա
 10 լաւելու , ինչու որ Աստուծոյ
 եկեղեցին հալածեցի : Միայն թէ 10
 Աստուծոյ շնորհքն եմ՝ ինչ որ

եմ, և անոր շնորհքը որ իմ վը-
 րաս է, պարսպ քան ինչ չեղած,
 հապա ես անոնց ամենէն աւելի
 աշխատեցայ, և չէ թէ ես, հա-
 պա Աստուծոյ շնորհքը՝ որ իմ
 11 հետո էր: Ուստի թէ ես և թէ
 անոնք ասանկ կը քարոզէիք, ու
 12 դուք ասանկ հաւատայիք:
 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը
 քարոզուի՝ որ մեռելներէն յա-
 րութիւն առած է, ի՞նչպէս
 ձեզմէ մէկ քանիններ կ'ըսեն,
 թէ Մեռելոց յարութիւն չկայ:
 13 Թէ որ մեռելոց յարութիւն չը-
 կայ, ուրեմն Քրիստոս ալ յա-
 14 րութիւն առած չէ. Եւ թէ որ
 Քրիստոս յարութիւն առած չէ,
 ուրեմն մեր քարոզութիւնը պա-
 րսպ է, ու ձեր հաւատքն ալ
 15 պարսպ է. Եւ մենք ալ Աստու-
 ծոյ աւելի կ'ստեղծուած
 կ'ըլլանք. որովհետեւ Աստուծոյ
 համար վկայութիւն ասինք,
 թէ ինքը մեռելներէն յարուց Քրիս-
 տոսը. որ իրաւ չյարուց անի-
 կոյ, թէ որ մեռելները յարու-
 16 թիւն չեն առներ. Քանզի թէ
 որ մեռելները յարութիւն չեն
 առներ, Քրիստոս ալ յարու-
 17 թիւն առած չէ. Եւ թէ որ
 Քրիստոս յարութիւն առած չէ,
 ձեր հաւատքը պարսպ է, ու
 տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն
 18 էք, Նշոյնպէս ալ Քրիստոսով
 19 նշմարելը կարուած են: Թէ որ
 միայն աս կեանքիս համար Քրիս-
 տոսի յուսացած ենք, մենք
 բոլոր մարդիկներէն աւելի խղ-
 20 ճայի ենք: Բայց հիմա Քրիստոս
 մեռելներէն յարութիւն առած
 է՝ ննջեցողց առջի պտուղը:
 21 Քանզի որովհետեւ մարդով ե-
 ղաւ մահը, մարդով ալ մեռե-
 22 լոց յարութիւնը: Վասն զի ինչ-
 պէս որ Ադամով ամէնը կը մեռ-
 նին, անանկ ալ Քրիստոսով ա-
 մէնը կեանքանի պիտի ըլլան,
 23 Բայց ամէն մէկը իր կարգովը,
 առջի պտուղը Քրիստոսի, ետքը
 Քրիստոսիմէկերը՝ իր գալու ա-
 24 ւանը: Անկէ ետեւ ինչ քայ վախ,

ճանը, երբոր Թագաւորութիւ-
 նը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօ-
 րը ձեռքը, երբոր խափանէ ա-
 մէն իշխանութիւնը, և ամէն պե-
 տութիւնը ու դօրութիւնը: Ինչ
 25 չաւ որ անոր պէտք է Թագաւո-
 րութիւն ընել, մինչև որ բոլոր
 թշնամիները իր սուրբութեան տա-
 կը դնէ: Վերջին թշնամին որ
 26 պիտի խափանի, մահն է. վասն
 զի Գիրք Կ'էսէ. Ամէն բան ա-
 նոր սուրբութեան տակը հնազանդե-
 ցուց. Բայց երբոր կ'ըսէ, թէ
 27 Ամէն բան անոր հնազանդած է,
 յայտնի է թէ քաց ի անկէ՝ որ
 28 ամէնը անոր հնազանդեցուց: Ու
 երբոր ամէնը անոր հնազանդ ը-
 լայ, ան ատենը Որդին ինքն ալ
 պիտի հնազանդի անոր, որ իրեն
 հնազանդեցուց ամէնը, որպէս
 զի Աստուած ըլլայ ամէնը՝ ա-
 մէն բանի մէջ: Հապա թէ չէ,
 29 ի՞նչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մե-
 րաւ մեռելներէն համար կը մկրտուին,
 թէ որ մեռելները բնաւ յարու-
 թիւն չառնեն, ինչու ուրեմն ա-
 նոնց համար կը մկրտուին. Ինչ
 30 չաւ համար մենք ալ վստահի
 մէջ կը մտնենք ամէն ժամ: Վը-
 31 կայ կը բերեմ ան պարծանքը՝ որ
 ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Յի-
 սուս մեր Տէրովմով, որ ես ա-
 մէն որ կը մեռնիմ: Թէ որ Եփե-
 32 սոսի մէջ մարդոց նման դաղան
 ներաւ հետ մարանդեցոյ, ի՞նչ ու-
 դուռ է ինձի, թէ որ մեռելնե-
 րը յարութիւն չառնեն, ուտենք
 ու խմենք, ինչու որ վաղը կը
 մեռնինք: Մի խաբուիք. չոր
 33 ընկերակցութիւնները աղէկ բար-
 քը կ'ապագանեն: Արդարութիւ-
 34 նով զգաստացէք, ու մեղք մի
 գործէք. ինչու որ Յիսի մահեք
 Աստուծոյ դիտութիւնը չունին,
 ձեզ ամենքնեւ համար կը զրու-
 ցեմ:
 Բայց պիտի բռն մէկը, թէ
 35 ինչոր մեռելները յարութիւն
 կ'առնեն, կամ թէ ինչ մարմնով
 կու գան: Անմիտ գուն անիկայ
 36 որ կը սերմանն, թէ որ չմեռ-

57 նի՝ չկենդանանար . Ու ան որ
կը սերմանեա , չէ թէ ան մար-
մինը որ պիտի բուսնի՝ կը սեր-
մանեա , հապա մերկ հատ մը՝
թէ ցորենի ըլլայ , և թէ մէկ
58 ուրիշ տէրի . Ու Աստուած անոր
մարմին կու տայ ինչպէս որ կ'ու-
զէ , և ամէն մէկ սերմին իր յա-
59 րուի մարմինը : Ամէն մարմին՝ մէկ
մարմին չէ . հոսոր մարդոց
մարմինը ուրիշ է , ու անաս-
նոց մարմինը ուրիշ , ձուկերուն
ալ ուրիշ , և թռչուններուն
40 ուրիշ : Երկնաւոր մարմիններ ալ
իսկ , երկրաւոր մարմիններ ալ .
բայց երկնաւորներուն փառքը
ուրիշ է , ու երկրաւորներուն
41 ուրիշ : Արեւին փառքը ուրիշ
է , ու լուսնին փառքը ուրիշ , և
աստղերուն փառքը ուրիշ . ու
Քէ՛լ աստղը Քէ՛լ աստղին տարբեր
42 է փառքով : Ասանկ ալ է մե-
ռերոց յարութիւնը , մարմինը ա-
պականութիւնով կը սերմանուի ,
ու անապականութիւնով յարու-
43 թիւն կ'առնէ . Անորդութիւ-
նով կը սերմանուի , ու փառքով
յարութիւն կ'առնէ , տկարու-
թիւնով կը սերմանուի , ու զօ-
րութիւնով յարութիւն կ'առնէ .
44 Կը սերմանուի շնչաւոր մարմին ,
և յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր
մարմին . շնչաւոր մարմին կայ ,
45 հոգեւոր մարմին ալ կայ : Եւ այս-
պէս գրուած է : Առջի մարդը
Ագամ՝ կենդանի շուշէ եղաւ ,
վերջի Ագամը՝ կենդանի հոգի :
46 Բայց չէ թէ առաջ հոգեւորը ,
հապա շնչաւորը , ու ետքը հո-
47 գեւորը . Առջի մարդը երկրէն է՝
հոգեղէն , բայց երկրորդ մարդը՝
48 Տէր է՝ երկինքէն : Ինչպէս եւ
հոգեղէնը , անանկ ալ հոգեղէն
ները , ու ինչպէս երկնաւորը ,
49 անանկ ալ երկնաւորները , Եւ
ինտոր որ հոգեղէնին կերպա-
րանքը հագեր ենը , երկնաւորին
կերպարանքի ալ պիտի հագնինը :
50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրներ ,
որ մարմինը ու արիւնը Աստու-
ծոյ Թագաւորութիւնը չեն կըր-

նոր ժառանգել . մէ ալ ասանկ
կանուութիւնը կը ժառանգէ անա-
պականութիւնը :
Ան՝ ձեզի խորհարդ մը կը 51
գրուցեմ : Ամէնքս՝ պիտի չննջենք ,
բայց ամէնքս ալ պիտի փո-
խուինք , Յանկարծակի աչք գո- 52
ցել բանալու մէջ՝ վերջին փառն
հնչուելու տունը , որովհետեւ
փաղը պիտի հնչուի , ու մեռել-
ները յարութիւն պիտի առնեն
առանց ապականութեան . և
մենք ալ պիտի փոխուինք : Վասն 53
զի պէտք է որ աս ապականացու
մարմինը անապականութիւն հագ-
նի , ու աս մահկանացու անմա-
հութիւն հագնի : Բայց երբոր 54
աս մահկանացու մարմինը անմա-
հութիւն հագնի , և աս ասա-
կանացու անապականութիւն
հագնի , ան ատենը պիտի կա-
տարուի ան խօսքը որ գը-
րուեցաւ , թէ Մահը յաղթու-
թեան մէջ ընկրմեցաւ : Ուր է 55
ով մահ՝ քու խաղճոցդ , ուր է
ով գերեզման՝ քու յաղթու-
թիւնդ : Այսին խաղճոցը մեզքն 56
է , ու մեզքին ոյժը՝ օրէնքը :
Բայց գոհութիւն Աստուծոյ , որ 57
մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը :
Ուստի իմ սիրելի եղբայրներ , 58
հաստատ եղիք , անշարժ իջե՛ք ,
և ամէն տունն աւելեք Տէրաջը
գործին մէջ , գիտնալով որ ձեր
աշխատութիւնը պարաւ չէ Տէ-
րայմով :

ԳԼ. ԺԶ

Բայց սուրբերուն համար ողոր. 1
հոնիւն ժողովեալ վրայով , ին-
տոր որ պատուէր տուի Գաղա-
տացոց եկեղեցիներուն , դուք
ալ անանկ ըրէք : Ամէն մէկշաբ. 2
թի օրէնք ձեզմէ ամէն մէկը իր
քովը թող դիդէ ինչ որ կը յա-
ջողի , Որ չըլլայ թէ երբոր գամ , 3
ան ատենը ժողովումներ ըլլան .
ու երբոր գամ , որոնց որ դուք
հաճիք , ես գանձիք թուղթերով
պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգևները

- 4 Երուսաղէմ տանելու: Եւ թէ որ իմ երթալս ալ արժան սեպուի, իմ հետս թող երթան:
- 5 Սակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբոր Սակեդոնիայէն անցնիմ. (քանզի Սակեդոնիայէն կ'անցնիմ): Եւ կարելի է որ ձեր քովը մնամ, կամ ձմեռն ալ անցընեմ. որ դուք զիս ճամբայ գնէք. ուր
- 7 որ ես պիտի երթամ: Ինչու որ չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարեանցի մը տեսնել, բայց յոյս ունիմ որ առեւն մը ձեր քովը կենամ, թէ
- 8 որ Տէրը հրաման տայ: Սակայն հիմա ես Եփեսոս պիտի մնամ
- 9 մինչեւ Պետեկոստէ: Ինչու որ ինձի մեծ ու արգիւնաւոր գումար բացում եւ ու շատ հաւատաւորներ կան:
- 10 Արդ թէ որ Տիմոթէոսը գայ, նայեցէք որ ձեր քովը առանց վախի ըլլայ. քանզի անիկայ Տէրոյն գործը կը գործէ, ինչպէս
- 11 որ ես ալ: Աւստի չըլլայ որ մէկը անիկայ արհամարհէ. հասցա խաղաղութեամբ անիկայ ճամբայ գրէք, որ ինձի գայ. ինչու որ անոր կը սպասեմ եղբայրներ:
- 12 Եւ մէկտեղ: Իսկ Ալզոլոս եղբորը համար, շատ աղաչեցի անոր, որ ձեզի գայ եղբայրներ, ըսն հետ մէկտեղ, ու բնաւ կամբ չաւեցաւ որ հիմա գայ. բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար ժամանակ գտնէ:

Արթան կեցէք. հասարակ 13 մէջ հաստնոր կեցէք. ժիր է զիք, զորացէք: Ձեր ամէն բանէ 14 ըր սիրով ըլլան:

Կ'աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրներ, 15 (զիտէք դուք Սաւիաննէոսին ընտանիքը թէ Աքայիայի առջի պըտուղն է, ու անձերինն սուրբ, բուն սպասաւորութեանը նախընթացն): Եր հնազանդ ըլլաք ու 16 նախնեանն, ու ամենաւն որ Թէ հեպ մէկտեղ կը գործէ ու կ'աշխատի: Աւրախեմ ես Պատիման 17 նեոն ու Փարաուստոսին ու Աքայիկոսին գալուն վրայ, որ ձեր պատիւ թիւնը աննոր լէցուցին. Քանզի հանդատոնցոյցն 18 իմ հոգիս ու ձերը. ու սախ ու նախնեք ճանչցէք:

Բարեւ կ'ընեն ձեզի Սոփայի 19 եկեղեցիները. շատ բարեւ կ'ընեն ձեզի Տէրոյնով Ալիւզատը ու Պրիսկիլան իրենց տանը մէջ եկեղեցիով մէկտեղ: Բարեւ 20 կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայրները, բարեւ տաւք իրարու սուրբ համբուրով:

Աս բարեւ իմ ձեռքիմ Պո 21 զատին է: Թէ որ մէկը Տէր Յիսուս աւս Բրիտաւոր չտրեք, նշով եւլ ըլլայ՝ երբ որ Տէրը գայ: Տէր Յիսուս Բրիտաւոր չնորքը 23 ձեր հետք, իմ սէրս ձեր ամէն 24 նաւն հետք ըլլայ Բրիտաւոր Յիսուսով. ամէն:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒԷՔԵԼՈՅՆ

ԼՈՒՈՐՆԹԵՅԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՊՕՂՈՍ առաքելալ Յիսուսի
 Բրիտանոսի Աստուծոյ կամբով,
 ու Տիմոթէոս Տէր եղբայրք. Եւ
 բնիքսի մէջ եղած Աստուծոյ
 եկեղեցիին, և բոլոր Աբախայի
 մէջ եղող ամէն սուրբերուն,
 2 Հորհրք և խաղաղութիւն ձեզի
 Աստուծմէ մեր Հօրմէն, ու Տէր
 Յիսուս Բրիտանոսն:
 3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուծա՝ ու
 մեր Տէր Յիսուս Բրիտանոսի Հայ
 ըր, զԹաթեանց Հայրք, և ամէն
 միսիթարութեան Աստուա
 4 ծը. Եւ որ մեզ կը միսիթարէ
 մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ,
 որ մենք կարող ըլլանք միսիթա
 5 րել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւն
 6 ներուն մէջ են, ան միսիթա
 7 րութեամբ՝ որով մենք Աս
 8 տուծմէ կը միսիթարուինք: Քան
 9 զի ինչպէս որ Բրիտանոսի չարչա
 10 րանքները մեր վրայ շատ եղան,
 11 նախապէս Բրիտանոսի ձեռքով
 12 մեր միսիթարութիւնն ալ շատ
 13 կ'ըլլայ: Եւ թէ նեղութիւն
 14 քաշէք, ձեր միսիթարութեանը
 15 ու փրկութեանը համար է, և
 16 թէ միսիթարուինք, ձեր միսի
 17 թարութեանը ու փրկութեանը
 18 համար է, որ կը յաշտուի համբ
 19 րելով ան չարչարանքներուն՝ ո
 20 րանցմով մենք ալ կը չարչարուինք:
 21 Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձե
 22 զի համար, ինչու որ գիտենք թէ
 23 իննոր որ չարչարանքներուն հա
 24 զորք էք, անանկ ալ միսիթարու
 25 թիւնք պիտի ըլլաք: Վասն զի

Ասիայի մէջ մեզի պատահած նե
 2 ղութիւններուն վրայով՝ չեմ
 3 ուզեր որ չգիտցող ըլլաք՝ եղ
 4 բայրներ, թէ Տէր կարողութեան
 5 շատ աւելի ծանրաբեռնեցանք,
 6 մինչև որ կեանքերնուս ալ ան
 7 յոյս եղանք: Բայց մահուան վը
 8 ծիրը մենք վրանիս պահեցինք,
 9 որ ինքզինքնուս չապաւնինք,
 10 հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները
 11 կը յարուցանէ. Ար ինքը անանկ
 12 մեծ մահուանէ մեզ փրկեց ու
 13 կը փրկէ. Արուն կը յուսանք թէ
 14 տակաւին պիտի փրկէ, մեզի հա
 15 մար ձեր բաժ աղօթքին օգնա
 16 կանութիւնով, որ շատերուն
 17 աղօթի պատճառով մեզի եղած
 18 շնորհքին համար՝ շատերէն գո
 19 հաթիւն արուի մեզի համար:
 20 Ինչու որ մեր պարծանքը աս
 21 է, մեր խղճմանքին վրայութիւ
 22 նը՝ թէ մենք Աստուծոյ առջեւ
 23 պարզմտութեամբ ու անկեղծու
 24 թեամբ, և չէ թէ մարմնաւոր
 25 խնայողութեամբ մը, հապա Աս
 26 տուծոյ շնորհքով աշխարհի մէջ
 27 վարուեցանք, բայց աւելի գէտ
 28 ի ձեզի: Քանցի ուրիշ բան չենք
 29 գրեր ձեզի, հապա ան որ դուք
 30 կը կարդաք՝ ու կը ճանչնաք, և
 31 կը յուսամ թէ մինչև վերջը պի
 32 տի ճանչնաք: Ինչպէս որ քիչ
 33 շատ ճանչցաք մեզ, որ ձեր պար
 34 ճանքն ենք, իննոր որ դուք ալ
 35 մերը, Տէր Յիսուսի օրը:
 36 Եւ աս վստահութիւնով կ'ու
 37 զէի առաջ ձեզի գալ, որ դուք
 38 երկրորդ անգամ շնորհք ընդու
 39 նիք. Բւ ձեզմէ անցնել գէտ ի
 40 16

- Յոսկի դոնեա : և գարձեալ Սա-
կեդոնիայէն ձեզի գալ, ու ձեզմէ
ճամբայ դուրիւ դէպ ՚ի Հրէաս-
17 տան : Ուստի աւ որ ես մտածեցի,
միթէ թէ թիւնով շարժե-
ցայ, կամ թէ ան որ ես կը
խորհիմ, մարմնաւորապէս կը
խորհիմ, որ իմ կողմանէս այս
18 այս և ոչ ոչ ըլլայ : Սակայն հա-
ւատարիմ է Աստուած, որ մեր
խօսքը ձեզի եր հաստ : այս և
19 ոչ չէր : Ինչու որ Աստուծոյ Որ-
դին Յիսուս Քրիստոսը որ մեզ
մով ձեզի քարոզեցաւ, (ինծ-
մով և Սիրումանով ու Տիմո-
թէոսով) : այս ու ոչ չեղաւ :
հապա իր մէջը եղաւ այն :
20 Քանզի որչափ որ Աստուծոյ
խառնութենէրը կան, իր մէջը
Այս եւ, ու իր մէջը Ամէն եւ
Աստուծոյ փառքին համար մեր
2 ձեռքովք : Բայց ան որ մեզ ձեզի
հեա մեկտեղ Քրիստոսով հաւ-
տատեց, ու մեզ օծեց, Աս-
22 տուած է : Որ մեզ կնքեց ալ,
և Քրիստոսը հոգւոյն գրաւը
23 մեր սրտերուն մէջը : Բայց ես
դԱստուած վրայ կը կանչեմ իմ
տե՛նիս, որ ձեզ ինայեղաւ համար
տակաւին կորնթուս չեկայ, օա-
24 իայն չէ թէ ձեր հաւատքին վրայ
կը տիրապետենք, հապա դորձա-
կից եղբ ձեր ուրախութեանը,
ինչու որ դուք հաւատքով կը
կենաք :

ԳԼ Բ

- 1 Սակայն ես ինծմէ աւ որո-
շեցի, որ նորէն տրամա թիւնով
2 չգամ ձեզի : Ինչու որ եթէ ես
ձեզ տրամեցնեմ, ալ ով է որ
զեա պիտի աշխատեցնեմ, թէ չե-
3 ան որ ինծմէ կը տրամի : Բւ տա
գրեցի, որ չըլլայ թէ երբոր
գամ տրամութիւն մը կրեմ
անոնցմէ, ուսկից որ պէտք է
ինծի ուրախ ըլլալ, քանզի ձեր
ամենաւն վրայ վրաս էմ, որ
իմ ուրախութիւնս ձեր ամենաւն
4 է : Ինչու որ շատ նեղութենէ և
որտի տաղնապէ ես ձեզի գրեցի
շատ արցունքով, չէ թէ որ դուք
տրամիք, հապա որ զիտնաք անսե-
րը որ ես ունիմ աւելի ձեր վրայ :
Բայց թէ որ մեկը տրամե-
5 ցուց, չէ թէ զեա տրամեցուց,
հապա ըստ մասին (որ իօստս
ճանր չունիմ) ձեզ ամենքդ : Զե-
6 ըրք է անանկ մարդուն ան պա-
տիժը, որ շատերէն եղաւ : Ուս-
7 տի ընդհակառակն պէտք է աւելի
ներել անոր, ու միտիմարել, որ
չըլլայ թէ անանկը աւելի արքա-
մութենէն ընկղմի : Ուստի կ'ա-
8 զայնմ ձեզ, որ անոր վրայ յե-
սերը հաստատեք : (Ասոր համար
9 ալ գրեցի, որ ձեզ փորձելով
գիտնամ թէ ամէն բանի մէջ
հապա՞նք էք : Եւ որուն որ
10 դուք բան մը կը ներքէք, ես ալ
չեմ ներեմ : Ինչու որ եթէ ես ալ
ներեմ, ինչ որ ներեմ ձեզի հա-
մար է Քրիստոսի կողմանէ) Որ
11 չըլլայ թէ զովանք մը կրենք Սա-
տանայէն, քանզի անոր խորհուրդ-
ները չգիտցալ չենք :
Արդ երբոր ես Տրամադա հա-
12 տայ Քրիստոսի աւատարմը քա-
րոզելու, և ինծի դուք մը բաց
էր Տէրոյմով, իմ հոգւոյս մէջ
13 հանգստութիւն չունեի, ինչու
որ իմ Տիտոս եղբայրս հան չգը-
տայ, հապա անոնցմէ հրաժարե-
լով Մակեդոնիա գացի :
Բայց գահութիւն Աստուծոյ
14 որ միշտ յաղթող սկընէ մեզ
Քրիստոսով ու զկնքը ճանչնալուն
հոտր մեզմով յայտնի կ'ընէ ամէն
տեղ, Ինչու որ մենք Աստուծոյ
15 առջևը Քրիստոսին անուշ հոտն
ենք փրկուածներուն մէջ և կոր-
սուածներուն մէջ : Ոմանց մա-
16 հումն հոտ դէպ ՚ի մահ, և ու-
մանց կենդանութեան հոտ դէպ
ի կեանք : և աւ բաներուն ով
բաւական է : Քանզի մենք շա-
17 տերուն պէս չենք, որ Աստուծոյ
խօսքին խարդախութիւն կը-
նեն, հապա որպէս թէ անկեղ-
ծութեամբ, հապա որպէս թէ
Աստուծմէ Աստուծոյ առջևը
Քրիստոսով կը խօսինք :

ԳԼ. Գ

- 1 Կը սկսինք նորէն անձերնիս յանձն ընել. կամ թէ ոմանց պէս պէտք է մեզի յանձնարարութեան թուղթի՝ ձեզի, կամ
- 2 ձեզիէ : Հապա մեր թուղթը դուք էք՝ մեր որտեղուն մէջը գրուած, ճանչցուած ու կարգացուած ամէն մարդիկներէն.
- 3 Յայտնի ըլլալով որ դուք Քրիստոսի թուղթին էք մեր սղատաւորութիւնովը. չէ՛ թէ մեզա նով գրուած, հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը. չէ՛ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ, հապա սրտին մարմնի զէն տախտակ
- 4 ներուն վրայ : Եւ սասանկ վտաւ հաւթիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ. Քրիստոսի ձեռքովը.
- 5 Չէ՛ թէ մենք ինքիքներնիս բաւա կան ենք բան մը խորհելու՝ որ պէս թէ մեզմէ. հապա մեր բաւախանութիւնը Աստուծմէ է.
- 6 Ար մեզ բաւական ալ ըրաւ նոր կտակարանին պաշտօնեաներ ըլլալու՝ չէ՛ թէ գիրին, հապա հաւթիին. ինչու որ գիրը կը պահանջէ, բայց հոգին կ'ապրեցնէ :
- 7 Իսկ թէ որ քարերու վրայ գրով փորուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ, որ Խորայէլն որդիքը կարող չեղան Մովսէսին երեսը նայելու՝ անոր երեսին փառացը համար, որ պիտի խափանուէր. Ուրեմն հոգիին պաշտօնը ի՞նչպէս աւելի փառքով
- 9 պիտի չըլլայ : Ինչու որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր, որչափ աւելի արդարութեան պաշտօնը փառքով
- 10 պիտի ըլլայ : Վասն զի ան որ փառաւոր էր, աս մասին փառաւոր չէ, գերազանց փառքին
- 11 պատճառովը : Քանի որ թէ ան որ պիտի խափանուէր՝ փառքով էր, որչափ աւելի ան որ կը կենայ
- 12 փառքով պարտի ըլլալ : Ուստի սասանկ յոյս որ ունինք, շատ համարձակութեամբ կը վարուինք
- 13 Դէր խօսինք մէջ. Եւ չէ՛ թէ ինչ

պէս որ Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր, որ Խորայէլն որդիքը չնային ան խափանուելու բաներուն վախճանին : Մակայն ա. 14 նոնց միտքերը կուրցան. ինչու որ մինչև ասորուան օրս նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմունքին վրայ, ու չլինար, (ինչու որ Քրիստոսով կը խափանուի.) Հապա մինչև այսօր երբոր Մովսէսին գիրքը կը կարդան, անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը կենայ : Բայց երբ. 16 որ Տէրովը դառնան, ան առեւը պիտի վերնայ ան ծածկոցը. Վասն զի Տէրը Հոգին է. և ուր 17 որ Տէրովը Հոգին կայ, հոն աղաւթութիւն կայ : Բայց մենք 18 մենքս բաց երեսով Տէրովը փառքը որդէս թէ հայելի մէջ տեսնելով, նոյն պատկերին կը նորդուինք փառքէ ի փառք, որ պէս թէ Տէրովը Հոգիին :

ԳԼ. Դ

Ուստի աս պաշտօնը ունենալով, ինչպէս որ ողորմութիւն գտանք, չենք ձանձրանար. Հա. 2 պա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաններէն, ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր, և խարդախութիւն չենք ընել Աստուծոյ խօսքին մէջ, հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ'ընծայենք Աստուծոյ առջևը : Իսկ 3 թէ որ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է, կորսուածներուն մէջ ծածկուած է. Որոնց մէջ 4 աս աշխարհիս աստուածը անհաւատներուն միտքերը կուրցուց, որ Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չձագէ, որ ինքն է Աստուծոյ սրտիկը : Ինչու որ չէ՛ թէ անձերնիս կը 5 քարոզենք, հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը, ու մեզ ձեր ծուռները Յիսուսի համար : Վասն զի 6 Աստուած՝ որ հրաման ըրաւ խաւարէն լոյս ձագէլ, ինքը մեր սրտերուն մէջ ձագէց՝ Աստուծոյ

- փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի 7 անձովը : Արդ՝ մենք աս գանձը հողէ ամաններու մէջ ունինք , որ զօրութեան առաւելութիւնը Աստուծոյ բլայ , ու չէ թէ 8 մեղմէ : Ամէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղը ինկած չենք . կարօտեալ ենք , բայց յուսահատած չենք , Հաւածուած ենք , բայց երեսէ ձգուած չենք . վար ձգուած ենք , բայց կորսուած 10 չենք . Ամէն ատեն Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջը կը կրբենք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջը յայտ 11 նուի : Վասն զի մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք , որ Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջը յայտնի 12 ըլլայ : Ուստի մահը մեր մէջը կը ներգործէ , և կեանքը ձեր մէջը : 13 Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք , ինչպէս որ գրուած է . Հաւատացի , անոր համար խօսեցայ . մենք ալ կը հաւատանք , 14 ու անոր համար կը խօսինք . Աս գիտնալով՝ թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուց , մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ , ու անոր առջեւ պիտի կայնեցնեն ձեզ 15 մով մէկտեղ . Ինչու որ ամէն բան ձեզի համար է , որ ան չունորհք առատացած՝ շատերուն գոհութիւն ընելովը աւելնայ Աստուծոյ փառքին համար : 16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար , բայց թէպէտ աս մեր դուրսի մարդը կ'ապականի , սակայն մեր ներքին ճարտը օրէ օր կը նորոգուի : 17 Ինչու որ մեր վայրկեանական թեթեւ նեղութիւնը խիստ մեծ ու չափազանց փառքի յաւիտեանական առաւելութիւն կը գործէ 18 մեզի : Վասն զի մենք երեցած բաներուն չենք նայիր , հապա չերեցածներուն , ինչու որ երեցած բաները ժամանակաւոր են , բայց չերեցածները՝ յաւիտեանական :

ԳԼ. Ե

Վասն զի գիտենք որ եթէ մեր վրանի նման երկրաւոր տունը քաղուի , մէկ շինուածք մը ունինք Աստուծոյ , անձեռագործ տուն մը՝ յաւիտեանական երկինքի մէջ : Եւ աս երկրաւոր քանո մէջ կը հառաչենք , մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափաքելով . Միայն թէ երբոր ան հագնելու 3 ըլլանք , մերկ չգտնուինք : Վասն զի մենք որ աս վրանին տակն ենք՝ կը հառաչենք ծանրութիւն քաշելով . ինչու որ չենք ուզեր վրանուս հանել , հապա անիկայ ասոր վրայէն հագնել , որ մահկանացու թիւնը ընկղմի կեանքէն : Բայց 5 ան որ մեզ աս բանիս կը պատրաստէ՝ Աստուծոյ է , որ նաեւ մեզի տուաւ Հոգիին գրաւը : Ուստի ամէն ատեն փառահա 6 թիւն ունինք , և գիտենք՝ թէ որչափ որ մարմինի մէջ կը կենանք , Տէրովմէ հեռու ենք . (Ինչու որ հաւատքով կը քա 7 լենք , ու չէ թէ երեւոյթով .) Ուստի փառահաթիւն ունինք , և 8 ալ աւելի կ'ուզենք մարմինէն հեռանալ , ու Տէրովմէ քովը կենալ : Ասոր համար կը ջանանք ալ , որ 9 թէ կենանք , և թէ հեռանանք , անոր հաճոյ ըլլանք : Վաս 10 որն զի պէտք է որ ամէնքս ալ Քրիստոսի ատենին առջեւ ներկայանանք , որ ամէն մէկը իր մարմնովը բրածներուն փոխարէնը առնէ ինչ որ գործեր է , թէ բարի և թէ չար :

Ուստի Տէրովմէ վախը գիտնա 11 լով՝ մարդաց վախը կը հաճեցնենք , սակայն մենք Աստուծոյ առջեւ յայտնի ենք . և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջն ալ յայտնի ենք : 2 Եթէ նորէն 12 անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք , հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու . որ բան մը ունենաք պարտախնդրաւ անոնց որ աչքի երեցածովը կը պարծենան , ու չէ թէ սրտով : Ինչու 13

որ եթէ խելքում ենք՝ ան Աստուծոյ համար է, և թէ որ զգաստ ենք՝ ան ձեզի համար է։

14 Ինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը սիրիւք, քանի որ մեր դատումը աս է որ՝ եթէ մէկը ամենուն համար մեռաւ, ուրեմն ամենն ալ

15 մեռած էին։ Եւ ամենուն համար մեռաւ, որ կենդանի եղողները ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան, հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարութիւն ա-

16 ռաւ։ Ուստի ասիք ետեւ մենք մէկ մը մարմինով չենք գիտեր, ու թէ և Քրիստոսը մարմինով ճանչցանք, բայց հիմա՝ ալ անանի

17 չենք ճանչնար։ Ուրեմն թէ որ մէկը Քրիստոսի մէջ է, անիկայ նոր ստեղծուած մըն է, հինիւր անցաւ, և ահա ամէն բան նոր

18 եղաւ։ Սակայն ամէն բան Աստուծոյ է, որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, ու տուաւ մեզի հաշտութեան պաշտօնը, Այսինքն

19 Աստուած էր, որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չըսեպեց, ու հաշտութեան խօսքը

20 մեր մէջը դրաւ։ Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ գեապանութիւն կ'ընենք, իբրեւ թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով։ Կ'աղաչենք յէւթ Քրիստոսի կողմանէ, հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ։ Վասն

21 զի Աստուած անիկայ՝ որ մեզք չէր գիտեր, մեզի համար մեղաւոր սեպեց, որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարները ըլլանք։

ԳԼ. Զ

1 Ուստի մենք ալ գործակից ըլլալով՝ կ'աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը պարագայ տեղը ընդունած չըլլաք։ Ինչու որ՝ Ընդունելի Ժամանակի մը մէջ լսեցիք քեզի՝ կ'ըսէ, և փրկութեան օրը օգնութիւն ըրիք քեզի, ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է

2 փրկութեան օրը։ Բնաւ մէկ բանով մը գայթակղութիւն չենք

տար, որ մեր պաշտօնը չարատու էրի։ Բայց ամէն բանի մէջ մեր 4 անձը կ'ընծայենք Աստուծոյ պաւսաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վերջապէս մէջ, տաւապանքներու, նեղութիւններու, ծեծերու, բանտերու, 5 խռովութիւններու, աշխատութիւններու, հսկումներու, ծուկերու մէջ, Մարքութիւնով, 6 գիտութիւնով, երկայնմտութիւնով, բարձրութիւնով, Սուրբ Հոգիով, անկեղծ սիրով, ՃՐԸ 7 մարտութեան խօսքով, Աստուծոյ զօրութիւնով, արդարութեան զենքերով՝ որ ալ կողմէն ու ձախ կողմէն է։ Փառքով 8 ու անարդութիւնով, պարսաւանքով և գովութիւնով, մարտընդդէմ պէս՝ ու ճշմարիտներ, Անձամոթիւններու պէս՝ և 9 ծանոթութիւն, մեռնողներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք, պատժուածներու պէս, ու չարանեւածներ, Տրամադներու պէս՝ ու 10 միշտ ուրախ ենք, աղքատներու պէս՝ ու շատերը կը հարաապընենք, բան մը չունեցողներու պէս՝ և ամէն բան ստացած ենք։ Մեր բերանը ձեզի բացուած է՝ 11 ու կ'որնթացիք, և մեր սիրտը լայնցած։ Դուք մեր կողմէն չէք 12 նեղուիր, հապա ձեր ունեցած գէոյն կողմէ կը նեղուիք։ Ուստի 13 անոր հաւատեցումը շնորհ համար՝ (իբրեւ որդիներուս կը խօսիմ յէւթ,) դուք ալ դէպ ի ինձի լայնցէք։

Անհաւատներուն հետ օտաւ 14 լոխառն լծակից մի՛ ըլլաք, քանզի ինչ մասնակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ, և ինչ հարդարութիւն ունի լոյսը՝ խաւարին հետ, Եւ 15 ինչ միսքանութիւն ունի Քրիստոս Բեւեռքին հետ, կամ ինչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ, Եւ ինչ յարմարութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կողմէն հետ, մասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք,

ինչպէս որ Աստուած բաւեւ, թէ
 Անոնց մէջը պիտի բնակիմ, ու
 անոնց մէջը պիտի քալեմ, և ա-
 նոնց Աստուած պիտի ըլլամ, ու
 անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի
 17 ըլլան: Ասոր համար ելէք անոնց
 մէջէն, ու զատուեցէք, կ'ըսէ
 Տէրը, և պիզձ բանի մի դպչեք:
 18 Ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ, և
 ես ձեզի շայր պիտի ըլլամ, ու
 դուք ինծի տղաքներ ու աղջիկ-
 ներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամենա-
 կալ Տէրը:

ԳԼ. Է

- 1 Ուստի սիրելիք, որովհետեւ
 մենք աս խոստովանքները ունինք,
 մեր անձերը մարմինի ու հոգիի
 ամէն ինչը պղծութենէն մաք-
 րենք, և որով թիւն գործենք
 Աստուծոյ վաստիւ:
- 2 Ընդունեցէք մեզ, մէկու մը
 փնաս չառկնք, ոչ մէկը եղծե-
 3 ցինք, և ոչ մէկը զրկեցինք: Չէ
 թէ չե՞լ դատաւարտելու համար
 աս կը զրուցեմ, որովհետեւ ես
 առաջուց ըսէր եմ, որ դուք մեր
 սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու
- 4 ու ապրելու չե՞լի հետ: Շատ է
 իմ համարձակութիւնս ձեր վը-
 րայ. շատ է իմ պարճանքս ձեզի
 համար. լեցուն եմ միսիթարու-
 թիւնով, աւելցած եմ ուրախու-
 թիւնով մեր ամէն նեղութիւն
- 5 ներուն մէջ: Վասն զի երբոր
 մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ
 մեր մարմինը հանգստութիւն
 չունեցաւ. հապա ամէն կողմանէ
 նեղութիւն կը քաշէինք. դուր-
 սէն պատերազմներ չայի, ու
- 6 ներսէն վախեր: Բայց Աստուած,
 որ խնայրանքը կը միսիթարէ,
 մեզ միսիթարեց Տիտոսի գալով:
- 7 Եւ չէ թէ միայն անոր գալովը,
 հապա ան միսիթարութիւնովն
 ալ՝ որով ինքը միսիթարուէր էր
 ձեզմով, երբոր մեզի պատմեց
 ձեր բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր
 ինծի համար ունեցած նախանձա-
 ւորութիւնը, անանկ որ ալ աւելի
- 8 ուրախ եղայ: Ինչու որ եթէ ձեզ

տրտմեցուցի ան թուղթովը, չեմ
 զղջար, (թէ և զղջացիր էի.)
 քանզի կը տեսնեմ՝ որ ան թուղ-
 թը ձեզ տրտմեցուց, թէ և քիչ
 մի ատեն: Արդ՝ ուրախ եմ, չէ 9
 թէ որ տրտմեցաք, հապա որ
 ապաշտարութեան համար տրտ-
 մեցաք. որովհետեւ դուք Աստու-
 ծոյ ուղածին պէս տրտմեցաք,
 անանկ որ բանով մըն ալ մեզմէ
 փնաս չքաշէք: Ինչու որ Աստու- 10
 ծոյ ուղածին պէս եղած տրտմու-
 թիւնը՝ փրկութեան համար ապ-
 աշխարութիւն կը գործէ, որ
 զղջանալու բան չէ. բայց աշ-
 խարհի տրտմութիւնը մահ կը
 գործէ: Քանզի անա աս բանը 11
 որ դուք Աստուծոյ ուղածին պէս
 տրտմեցաք, ձեր մէջը որչափ ջանք
 գործեց, որչափ չքմեղութիւն,
 որչափ տրտմութիւն, որչափ
 վախ, որչափ բաղձանք, որչափ
 նախանձաւորութիւն, որչափ
 վրէժխնդրութիւն. ամէն կեր-
 պով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ
 աս բանին մէջ մաքուր էք:
 Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի, 12
 չէ թէ զրկանքը ընդդէմ համար
 էր, և չէ թէ զրկանքը կրողն
 համար, հապա որ ձեր վրայ մեր
 ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձե-
 զի՝ Աստուծոյ առջև: Ուստի 13
 ան ձեր միսիթարութեանը համար
 մենք միսիթարուեցանք. շատ
 աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի
 ուրախութեանը համար. ինչու
 որ անոր հոգին ձեր ամենէն հան- 14
 դարտութիւն գտեր էր: Վասն
 զի ինչ որ ես անոր առջև ձեզի
 համար պարծենցայ՝ ամօթով
 չեղայ. հապա ինչպէս որ ամէն
 բան ճշմարտութիւնով խօսե-
 ցանք ձեզի, անանկ ալ Տիտոսին
 առջև պարծենալիս ճշմարիտ
 եղաւ: Դաւ անոր սէրը աւելի 15
 է ձեր վրայ, երբոր կը յիշէ ձեր
 ամենուն հնազանդութիւնը, թէ
 ինչպէս վախով ու դողով անիկայ
 ընդունեք էք: Ուստի ուրախ եմ 16
 որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ
 վստահութիւն ունիմ:

ԳԼ. Ը

- 1 Արդ՝ եղբայրներ՝ ձեզի կը
ծանուցանեմ՝ Աստուծոյ շնորհ-
քը, որ Մակեդոնացւոց եկեղե-
ցիներուն տուած է. Որ նեղու-
թեան մեծ փորձին մէջ՝ իրենց
ուրախութեանը առաւելութիւն-
նը երեւոյս. և իրենց ծանր աղ-
քատութիւնը աւելի մեծ առա-
ջածեալութիւն եղաւ: Ինչու
որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարո-
ղութեանը չափով՝ ու կարողու-
թեան համար եղած պաշտօնին
մասնակցութիւնը ընդունինք:
- 2 Եւ չէ թէ որչափ որ մենք կը
յուսայինք, հապա անձերնին ալ
առնին, առաջ Տէրօջ՝ ու Եփե-
սոսէն: Աստուծոյ կամքով. Որ
Տիմոթէոս աղաչեցինք թէ ինչպէս
որ անիկայ առաջուց սկսեց, ա-
նանկ ալ ձեր մէջը կատարէ առ-
ջնորդքն ալ: Բայց ինչպէս որ
ամէն բանով առատացած էք
գուք, (հաւատքով՝ ու խօսքով՝
ու զիտութիւնով՝ և ամէն ջան-
քով՝ ու ձեզմէ մեր վրայ եղած
սիրով), նայե՛ք, որ առ շնորհ-
քով ալ առատանայ. Չէ թէ
հրամայելով մը կը զօրցնեմ, հա-
պա ուրիշներուն ջանքին պատ-
ճառով, և որ փորձեմ ձեր սի-
րոյն հարադատութիւնը: Քանզի
գուք զիտէք մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը, թէ ինքը
ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան
որ հարուստ էք, որ գուք անոր
աղքատանալովը հարստանալ: Եւ
աս բանիս մէջ խրատ մը կու-
տամ. ինչու որ անիկայ ձեր օգ-
տին համար է. գուք որ չէ թէ
միայն ընելը, հապա կամեանքն
ալ առաջուց սկսեցիք՝ անցած
11 տարուքնէ հետէ. Ուստի հիմա
ընելն ալ կատարեցէք. որ ինտոր
կամաց յօժարութիւն նայ, նոյն-
պէս ալ ընելը ունեցածներնուդ
12 չափովը ըլլայ: Այսան զի թէ որ

առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ աս
ընեցածին չափովը ընդունելի
է, ու չէ թէ չունեցածին չա-
փովը: Ինչու որ չէ թէ ես ու-
րիշներուն հանգստութիւն չ'ա-
ռնեմ, ու ձեզի նեղութիւն. Հա-
պա հաւատարմութիւնով՝ հիմա
կուան ատենս ձեր աւելին անոնց
պակասութիւնը լեռնել. որպէս զի
անոնց աւելին ալ օր մը օգնութիւն
ըլլայ ձեր պակասութեանը, որ
հաւատարմութիւն ըլլայ, ինտոր
որ գրուած է. Թէ ան որ շատ
Ժողովն, չաւելցաւ. ու ան որ
քիչ, չպակսեցաւ: Բայց գոհու-
թիւն Աստուծոյ, որ նոյն հոգը
ձեր վրայ Տիմոթէոսի սիրտը ձգեց.
Ինչու որ մեր աղաչանքը ընդու-
նեց, և իր յօժարամտութիւնը
շատ ըլլալով՝ իր կամքովը երաւ-
ձեզի դաւաւ: Ու անոր հետ խրկե-
ցինք ան եղբայրը, որուն գովու-
թիւնը աւետարանին մէջն է՝
բոլոր եկեղեցիներուն մէջ. Եւ
նչ միայն այսքան, հապա նաև
եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի
ճամբորդութեան ընկեր ըլլալու-
ստ տուրքերուն մէջ, որ մենք
կը ծառայենք Տէրօջը փառքին
համար, ու մեր յօժարութեամբ
ըր: Բայց աս մասին զգուշու-
թիւն կ'ընենք, որ չըլլայ թէ
մէկը արատ մը դնէ մեր վրայ աս
առատութեանս մէջ, որուն մենք
կը ծառայենք: Քանզի նչ միայն
Տէրօջը առջևը, հապա մարդոց
առջևն ալ բարի բաներ ընելու-
հոգ կը տանինք: Եւ անոնց հետ
մեր եղբայրը խրկեցինք, որն որ
շատ անգամ յօժարամտ դտեր
ենք. ու հիմա՝ ալ աւելի յօժա-
րամտ՝ ան մեծ վստահութիւն
նով որ ձեր վրայ նայ: Բայց թէ
որ Տիմոթէոս համար ինչ հարցնե՛ք,
անիկայ իմ ընկերս է, և ձեր
մէջը իմ գործակիցս. իսկ թէ որ
մեր եղբայրներուն համար, անոնք
եկեղեցիներուն խրկածներն են.
« Քրիստոսի փառքը: Ուստի
ձեր սիրոյն և մեր ձեր վրայով

պարծենալուն ապացոյցը ատանց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջևը :

ԳԼ. Թ

- 1 Քանզի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ
- 2 է ձեզի գրել, Ինչու որ գիտեմ եւ ձեր յօժարամտութիւնը, որուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ, թէ Աքայեցիք անցած տարուին հետէ պատրաստ են, ու ձեր Բարի նախանձը շատերը գրգռեց: Եւ ահա՛ եղբայրները իրկեցի, որ մեր ձեզի համար պարծենալը ատ մասին մէջ պարապ չելէ. հապա պատրաստ գտնուիք ինչ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան ու ձեզ անպատրաստ գրտնեն, ալ մենք (որ չըտենք թէ դուք) ամօթով մնանք աս պարծանքին վստահութեանը մէջ:
- 3 Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն ազդէլ, որ առաջուց ձեզի գան, ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած ընծան որ պատրաստ ըլլայ, ու չէ թէ գահաճութեան
- 6 պէս: Բայց ասիկայ ի՛նչ ծանոջանէ՛ թէ ան որ ինայելով կը սերմանէ՛ ինայելով պիտի հնձէ, ու ան որ առատութիւնով կը սերմանէ՛ առատութիւնով պիտի
- 7 հնձէ: Ամէն մէկը ինչպէս որ իր օրտով կը յօժարի, Եւ ղ այնպէս պայ. չէ թէ արտմութեամբ կամ սովորմամբ. ինչու որ Աստուած յօժարակամ տուող կը սիրէ:
- 8 Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու, որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով, ամէն բարի գործ
- 9 քերով առատանաք. Ինչպէս որ գրուած է. Տարածեց՝ ու աղքատներուն տուաւ. անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ:
- 10 Եւ անիկայ որ սերմ ցանողին

սերմ կը պարգեւէ, և կերակուրի համար հաց, ձեր սերմանիքը պիտի պարգեւէ և աւելցնէ, ու ձեր արդարութեան պտուղները պիտի շատցնէ. Որ ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն կերպ առատութիւնով, որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ դոհութիւն պաշտօնով: Ինչու որ աս պաշտօնին մատակարարութիւնը չէ թէ միմեկի աւրբերուն պակտութիւնը լեցնելու համար է, հապա նաեւ աւելի շատցնելու Աստուծոյ գոհութիւն տալը. Երբ որ աս յէր պաշտօնին փորձովը փառաւորեն զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելու հնազանդութեանը համար, և առատաձեռնութիւննիդ առնոց ու ունենուն հաղորդելու համար. Եւ իրենց աղօթքը ձեզի համար հարկաւորէն, փառք ու նենալով ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին համար՝ որ ձեր մէջն է: Աւ դոհութիւն Աստուծոյ՝ անոր չպատմուելու պարգեւին համար:

ԳԼ. Ժ

Բայց եւ Պօղոս ձեզի կ'աղաչեմ՝ Քրիստոսի հեղութիւնովը աւ քաղցրութիւնովը, որ երեսաւ երես հաշուած ապէնս՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը, բայց հեռուէն կը համարձակիմ ձեզի. Վաղաչեմ՝ որ չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնել մէկ քանիններուն վրայ, որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն թէ մարմնաւորապէս կը քալեն: Քանզի թէպէտ մարմինի մէջ կը քալենք, բայց չէ թէ մարմնաւորապէս զինուորութիւն կը նենք. Ինչու որ մեր զինուորութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն, հապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ ամրոյները քակելու. մենք խորհուրդներ կը քակենք, Եւ Աստուծոյ գիտութեանը գէմ բուր հպարտացած բարձր բաները,

ու բոլոր միտքերը Բրիտանոսի հը-
նազանդուութեանը դերի կ'ընենք .
6 Եւ պատրաստ ունինք վեճ առ-
նելը ամէն անհնազանդութեանէ ,
երբոր ձեր հնազանդութիւնը կա-
7 տարեալ ըլլայ : Դուրսի երևու-
թիւն կը նայիք . թէ որ մէկը
վտանգ ըլլայ իր անձին վրայ՝ թէ
ինքը Բրիտանոսին է , առ նորէն
ինքիրմէ խորհի՛ որ ինչպէս ինքը
Բրիտանոսին է , անանկ ալ մենք :
8 Քանզի թէ որ աւելի ալ պար-
ձենալու ըլլամ առ մեր իշխա-
նութեանը վրայով՝ որ Տէրը մե-
զի տուաւ ձեզ շինելու , ու չէ
թէ քակելու համար , պիտի չա-
9 մըշտամ . Որ անանկ չտեսնուիմ
որպէս թէ ես թուղթերովս ձե-
10 զի վախ մը կը ձգեմ . Քանզի
Ասոր թուղթերը (կ'ըսէ Տէ՛ւ)
ձանորդ ու զօրաւոր են , բայց ա-
նոր մարմինին երեսը թը տկար է ,
11 ու խօսքը անարդ . Անանկ մարդը
աս թուղ խորհի , որ մենք հե-
ռուէն ինչպէս որ ենք խօսքով
մեր թուղթերով , մօտէն ալ ա-
12 նանկ պիտի ըլլանք գործով : Ին-
չու որ մենք չենք համարձակիր
մեր անձը կշիռքի դնել ու բազ-
դատել ոմանց հետ , որ ինք-
զինքնին կը գովեն . բայց անոնք
իրենցմով իրենց անձերը չափե-
13 լով , և զիրենք իրենց հետ բազ-
դատելով՝ չեն համարձակար : Բայց
մենք չափէ դուրս բաներով պի-
տի չպարձենանք . հապա ան կա-
նոնին չափով , որ Աստուած մեզի
բաժին տուաւ՝ մինչև ձեզի հաս-
14 նելու . Չէ թէ որպէս թէ մենք
ձեզի հասած չենք , ու ինքզինք-
նիս չափէն աւելի կ'երկրնցընենք .
ինչու որ Բրիտանոսի աւետարա-
15 նովն մինչև ձեզի հասանք : Եւ
չէ թէ չափէ դուրս բաներով
ուրիշներուն աշխատանքովը կը
պարձենանք . հապա յոյս ու-
նինք որ ձեր հաւատքը աւելնա-
լուն՝ մեր կանոնին չափով՝ ձեզ
16 մով աւելի բնդարձակինք , Չեզ
մէ անդիլի կողմերը աւետարանը
քարոզելու , և չէ թէ պատրաստ

բաներու վրայ պարձենալու ու-
րիշի մը կանոնով : Բայց ան որ 17
կը պարձենայ , թող Տէրովնով
պարձենայ : Վասն զի չէ թէ ան 18
որ իր անձը կը գովէ , անիկայ է
ընտրուածը , հապա ան՝ որ Տէ-
րը զանիկայ կը գովէ :

ԳԼ. ԺԱ

Երանի թէ քիչ մը ներէիք 1
իմ անմտութեան , և իրաւը
նէ համբերեցէք ինծի : Վասն զի 2
ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աս-
տուծոյ նախանձովը . ինչու որ ես
ձեզ մէկ էրկան նշանեցի՝ մա-
քուր կոյսի մը պէս Բրիտանոսի
դիմացը հանելու : Միայն թէ կը 3
վախնամ՝ չըլլայ թէ ինչպէս որ
օձը Եւան խաբէց իր խորամանկ
կութիւնովը , անանկ ալ ձեր միտ-
քերը ապականին Բրիտանոսի վը-
րայ եղած միամտութեանէն : Վա 4
սըն զի թէ որ մէկը գարու ըլ-
լայ՝ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝
որ մենք ան չքարոզեցինք , կամ
ուրիշ հոգի առնէք՝ որ չառիք ,
կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ
չէք ընդունած , անանկներուն ա-
ղէկ կը համբերէիք : Քանզի ես 5
ասանկ կը սեպեմ՝ որ ամենէն ե-
րեւելի առաքեալներէն բանով
մըն ալ պակաս չեմ : Եւ թէ 6
պէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ ,
բայց չէ թէ զիտութեան կողմէ ,
սակայն ամէն բանի մէջ բոլորս
վին անձերնիս ձեզի յայտնի ը-
րինք : Միթէ յանցանք գործած 7
եղայ՝ որ Աստուծոյ աւետարա-
նը ձեզի ձրի քարոզելով իմ ան-
ձըս խոնարհեցուցի , որ դուք
բարձրանաք : Ուրիշ եկեղեցիները 8
կողոպտեցի՝ անանկք թշուալ առ-
նելով ձեզի ծառայելու համար :
Ու ձեր քովը գտնուած ատեն՝ 9
երբոր պակասութիւն մը ունեցայ ,
Յիւժէ մեկուն ձանձրութիւն
չուի . ինչու որ իմ պակասութիւնս
լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող
եղբայրները , և ամէն կերպով
ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ
անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ

- 10 ալ : Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներքի գիտէ , որ առ իմ սրբ-
 ծեհնայս պիտի չխափանուի ինծմէ :
- 11 Աքայիայի կողմերը : Ինչու . որ
 պէս թէ չեմ սիրեր ձեզ . ահ
- 12 Աստուած գիտէ : Իայց ան որ
 կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ , որ
 կտրեմ անոնց պատճառը՝ որոնք
 պատճառ կը փնտռեն , որ ինչ
 բանով կը պարծենան , իրենք
- 13 ալ մեզի պէս գանուին : Ինչու
 որ անանկները սուտ առաքեալ
 ներ՝ խաբեբայ բանւորներ ըլլա-
 զէ . Քրիստոսի առաքեալներուն
 կերպարանքը վրանին կ'առնեն :
- 14 Եւ զարմանք մը չէ . ինչու որ
 ինքը Սատանան ալ լուսաւոր
 հրեշտակի կերպարանք կ'առնէ .
- 15 Ալ մեծ բան մը չէ , որ անոր
 պաշտօնեաներն ալ արդարու
 թեան պաշտօնեաներու նման
 կերպարանք կ'առնեն . որոնց
 վերջը իրենց դարձքերուն համե-
 մատ պիտի ըլլայ : Դարձեալ
 կ'ըսեմ . չըլլայ որ մէկը զիս ան
 միտ սեպէ . հապա թէ չէ՝ գոնէ
 անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք ,
 որ ես ալ քիչ մը պարծենամ :
- 17 Ան որ ես կը խօսիմ՝ չէ թէ Տէ-
 րովջ խաճայ պէս կը խօսիմ , հա-
 պա որպէս թէ անմտութիւնով
 մը առ պարծենալուն վստահու-
 թիւնով : Որովհետեւ շատերը
 մարմնի կողմանէ կը պարծե-
 նան , ես ալ պիտի պարծենամ :
- 18 Բանի զուգ իմաստուն ըլլա-
 լով՝ յօժարութեամբ կը համ-
- 20 բերէք անմիտներուն : Ինչու որ
 կը համբերէք , թէ որ մէկը ձեզ
 ծառայեցրնէ , թէ որ մէկը յե-
 տացուածքը ուտէ , թէ որ մէ-
 կը յեղի Բան իւր առնէ , թէ որ
 մէկը յեղ իւր հպարտանայ , թէ
 որ մէկը ձեր երեսին զարնէ :
- 21 Քամահարանքի ձեռով կը խօսիմ ,
 իբր թէ մենք տկար ենք . բայց
 ինչ բանով որ մէկը պարծենա-
 զու կը հարձակի (անմտութեամբ
 կը խօսիմ) , ես ալ կը համար-
- 22 ձակիմ : Անոնք եբայեցի են ,
 ես ալ . Իսրայէլացի են , ես ալ .

Արրահամի սերունդ են , ես ալ .
 Քրիստոսի պաշտօնեաներ են , 23
 (յիմարաբար կը խօսիմ) , ալ ա-
 լելի ես . աշխատանքներով ա-
 լելի , ծեծեցով՝ ալ ալելի , բան
 տարկութիւններով՝ ալելի , մա-
 հուան յաւագներով՝ շատ անգամ ,
 Հրեաներէն հինգ անգամ քառ- 24
 սունէն մէկ մը պակաս ծեծ կե-
 րայ . իրեք անգամ ձաղկով ծե- 25
 ծուեցայ , մէկ անգամ քարի-
 ծուեցայ , իրեք անգամ նաւա-
 բեկութեան հանդիպեցայ . գի-
 շեր մը ու ցորեկ մը ծովէն ան-
 դունդը մնացի . Շատ անգամ 26
 ճամբորդութեանց մէջ լարարողե-
 ցայ . դետերէն վտանգներ , աւա-
 զակներէն վտանգներ , իմ ազգէս
 վտանգներ , հեթանոսներէն վե-
 տանգներ , քաղաքի մէջ վտանգ-
 ներ , անսպասելի մէջ վտանգներ ,
 ծովի վրայ վտանգներ , սուտ եղ-
 բայներու մէջ վտանգներ քա- 27
 շեցի . Չանքի ու աշխատանքի
 մէջ , շատ անգամ քնահատու-
 թեան մէջ , անօթութեան ու
 ծարաւութեան մէջ , շատ ան-
 գամ ծով կենայտ մէջ , ցուրտի
 ու մերկութեան մէջ եի . Չգէ 28
 արտաքին ներքին խնայելու , ամէն
 օրուան զբաղմունքը՝ բոլոր եկե-
 ղեցիներուն հազը վրաս կը դե- 29
 զուէր : Ո՞վ կը տկարանայ , ու
 ես չեմ տկարանար . ո՞վ կը գոյ-
 թակղի , ու իմ սիրտս չայրի : 30
 Թէ որ պարծենալ պէտք ըլլայ ,
 տկարութեանս բաներուն վրայ
 պարծենամ : Աստուած եւ մեր 31
 Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը ,
 որ յաւիտեան օրհնեալ է , գի-
 տէ որ սուտ չեմ զուցեր : Դա 32
 մասկոսի մէջ Արեւտա թագա-
 ւորին ազգապետը զիս բռնել
 ուղղելով՝ Դամասկոսաց քաղա-
 քը պահապաններ դրեր էր . Եւ 33
 ես պատուհանին մէջէն զամբի-
 ղով պատէն վար կախուեցայ ,
 ու անոր ձեռքէն փախայ :

ԳԼ. ԺԲ

1 Պարծենալ պէտք ըլլայ ալ,
բայց ինծի անօգուտ է. միայն թէ
Տէրօյն տեսիլքներուն ու յայտ-
2 նութիւններուն դամ: Մարդ
մը գիտեմ՝ Քրիստոսով տաճառ-
չորս տարի առաջ, (եթէ մար-
մինով է՝ չեմ գիտեր, և եթէ
առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր,
Աստուած գիտէ,) որ անանկը
յափշտակուեցաւ մինչև երրորդ
3 երկինքը: Ու գիտեմ անանկ մարդ
մը, (եթէ մարմինով՝ և եթէ ա-
ռանց մարմինի, չեմ գիտեր,
4 Աստուած գիտէ,) Որ դրոշմաբ
յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չը-
պատմուելու խօսքեր, որ մար-
5 դու արժան չէ խօսիլ: Ես անան
կին համար պիտի պարծենամ,
բայց իմ անձիս համար պիտի
չպարծենամ, հազա միայն սը-
6 կարութեանս վրայ: Ինչու որ
եթէ պարծենալ ալ ուղիւ՝
անմիա պիտի չըլլամ. որովհետեւ
չկտակը պիտի դուռցեմ. բայց
կը խնայեմ խօսքիս՝ որ չըլլայ թէ
մէկը իմ վրաս աւելի համարում
ուշեկայ, քան որչափ որ իմ վը-
րաս կը տեսնէ, կամ ինծմէ կը
7 լսէ: Եւ որ չըլլայ թէ ես հը-
պարտանամ խիստ շատ յայտ-
նութիւններուն համար, ինծի
մարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝
Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս
նեղելու համար, որ չըլլայ թէ
8 հպարտանամ: Ասոր համար ի-
րեք անգամ աղաչեցի Տէրօյն,
9 որ մէկդի ընէ ինծմէ: Ու բոս
ինծի. իմ շնորհքս հերիք է քե-
զի. ինչու որ իմ զօրութիւնս
տկարութեան մէջ կը կատարուի,
ուստի մեծ յօժարութեամբ ա-
ւելի իմ տկարութիւններուս վը-
րայ պիտի պարծենամ, որ Քրիս-
տոսի զօրութիւնը իմ վրաս հանդ-
10 չէ: Անոր համար հաւանք եմ
ևս տկարութիւններու, նախա-
տիքներու, տառապանքներու,
հալածանքներու, և անհղութիւն
ներու՝ Քրիստոսի համար, ինչու

որ երբոր կը տկարանամ, ան ա-
տենը զօրաւոր եմ: Ես անմիտ 11
եղայ պարծենալով, որ դուք ըս-
տիպեցիք զիս. վասն զի ինծի
պէտք էր ձեզմէ վկայութիւն
առնել. քանզի ես երեւի ա-
ռաքեալներէն բանով մը պակաս
չգտնուեցայ, թէ և ես ոչինչ
եմ. Յիւրաւի ձեր մէջը առաքեալի 12
նշաններ գործուեցան ամէն համ-
բերութիւնով, նշաններով, և
քրանչեղքներով, ու զօրութիւն
ներով: Ասան զի ալ ի՞նչ կայ, 13
որ անով պակաս գտնուեցաք ու-
րիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ
անով՝ որ ես ձեզի ձանձրութիւն
չտուի. ներեցէք ինծի ատ յան-
յանքը:

Ահա աս երրորդ անգամ է՝ 14
որ կը պատրաստուիմ ձեզի գա-
լու. և ես ձեզի ձանձրութիւն
պիտի չտամ. ինչու որ ես ձեր
առեցածք չեմ փնտռեր, հապա՝
ձեզ. որովհետեւ որդիները պար-
տաւոր չեն ծնողքներուն համար
բան գիլել, հապա ծնողքները՝
որդիներուն համար: Եւ ես մեծ 15
յօժարութեամբ ծախք պիտի
ընեմ, ու ծախք պիտի ըլլամ ալ
ձեր անձերուն համար, թէպէտեւ
ձեզ աւելի սիրելովս Յէմէ քիչ
սիրուիմ ալ:

Սակայն թող ըլլայ որ ես ձե- 16
զի ձանձրութիւն մը չտուի, բայց
Բոսնէ Դէլ Էն Էն խորագետ ըն-
լալովս նեղութեամբ ձեզ բռն-
նեցի: Միթէ իմ ձեզի խրկած 17
ներուս մէկուն ձեռքով ձեզմէ
բան մը քաշեցի: Տխտոսիս աւ 18
ղաչեցի, ու անոր հետք ան եղ-
բայրը խրկեցի. միթէ Տխտոս
ձեզմէ բան մը քաշեց. չէ որ եր-
կուսիս ալ նոյն հոգիով քաշե-
ցինք, չէ որ նոյն ճամբով պար-
ուեցանք:

Պարծեալ կը կարծէք որ ձեր 19
առջին ջատագովութիւն կ'ընենք
մեր անձերուն. Աստուծոյ առ-
ջիւր Քրիստոսով կը խօսինք. և
ամէն բան սիրելիք ձեր շինու-
թեանը համար է. Բանդի կը 20

վախնամ՝ որ չըլլայ թէ երբոր
գամ, ձեզ ուզածիս պէս չգրա-
նեմ, և ես ալ ձեզի ձեր չուզա-
ծին պէս գտնուիմ: չըլլայ թէ
3 Յէր Քէլէ Գաւառի, վէճեր, նա-
խանձներ, որոմառ թիւններ,
գրգռութիւններ, չարախօսու-
թիւններ, բանասարկութիւններ,
ամբարտաւանութիւններ, խը-
21 ուովութիւններ: Չըլլայ թէ եր-
բոր նորէն գամ՝ իմ Աստուածս
զիս նկուն ընէ ձեր քովը, ու
սուգ ընեմ շատերուն համար
որ առաջուց մեղք գործեցին,
ու չապաշխարեցին իրենց գոր-
ծած սղծութեանը և պուռնկու-
թեանը ու գիծութեանը վրայ:

ԳԼ. ԺԳ

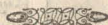
1 Ա երբորդ անգամ է որ ձե-
զի կու գամ, երկու կամ իրեք
վիաներու բերնէ պիտի հաստա-
2 տուի ամէն բան: Առաջուց ըսեր
եմ՝ և նորէն առաջուց կը զրու-
ցեմ (որպէս թէ երկրորդ ան-
գամ ներկայ կը գտնուիմ) թէ
և հիմա հեռուէն ինչ գրեմ) առ-
ջի մեղանշողներուն և ուրիշ ա-
մենուն, որ եթէ նորէն գամ՝
3 պիտի չխնայեմ: Որովհետեւ Քրիս-
տոսի ինձմալ խօսելուն ապա-
ցոյցը կը փնտուէր, որ ինքը ձեր
վրայ տկարացած չէ, հապա ձեր
4 մէջը զօրացած է: Որ թէպէտ խա-
չուեցաւ տկարութիւնով, բայց
կենդանի է Աստուծոյ զօրու-
թեամբը: քանզի մենք ալ թէ-
պէտ կը տկարանանք անով, բայց
կենդանի պիտի ըլլանք անոր հետ

Աստուծոյ զօրութեամբը ձեր մէ-
ջը: Փորձեցէք ձեր անձերը թէ 5
հաւատքին մէջն էք, քննեցէք
ձեր անձերը, չէք գիտեր ինչ-
զինքնիդ, որ Յիսուս Քրիստոս
ձեր մէջն է, միայն թէ որ խո-
տելի չըլլաք: Բայց կը յուսամ 6
որ պիտի գիտնաք թէ մենք
խտելի չենք: Եւ կը խնդրեմ 7
Աստուծոյ որ դուք մէկ չարու-
թիւն մը չընէք: չէ թէ որ մենք
ընտիր երևինք, հապա որ դուք
բարին գործէք, թէ և մենք իբ-
րեւ խտելի ըլլանք: Ինչու որ 8
ճշմարտութեան գէմ կարողու-
թիւն մը չունինք, հապա ճշմար-
տութեան համար: Ուրախ ենք՝ 9
երբոր մենք կը տկարանանք, ու
դուք զօրաւոր կ'ըլլաք, և մենք
ալ սա ձեր հաստատութեանը
համար կ'աղօթենք: Ուստի սա 10
կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ
չըլլայ թէ երբոր գամ՝ սաստիկու-
թեամբ վարուիմ ան իշխանու-
թեանը համեմատ, որ Տէրը ին-
ծի տուաւ շնեւոր՝ ու չէ թէ
քակելու համար:

Այսուհետեւ եղբայրներ՝ ողջ 11
եղիք, հաստատ կեցէք, միմիա-
րուեցէք, միաբան եղիք, խաղա-
ղութիւն ըրէք, և սիրոյ ու խա-
ղաղութեան Աստուածը ձեր հե-
տը պիտի ըլլայ: Բարեւ տուէք 12
իրարու սուրբ համբուրով: Բա-
րեւ կ'ընեն ձեզի բոլոր սուրբերը:
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ 13
և Աստուծոյ սէրը՝ ու Հոգւոյն
Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ա-
մենուն հետը ըլլայ, ամէն:

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒԵՔԵԼՈՅՆ

ԼՈՒ ԳԵՂ ԵՏԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ՊՐՈՍ առաքեալ եղած՝ չէ
թէ մարդոցմէ, ու չէ թէ մար-
դու ձեռքով, հապա Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Առ-
տուծոյ՝ որ զանկիայ մեռելներէն
2 յարուց, Եւ բոլոր եղբայրները
որ իմ հետս են՝ Պաղատիոյ եկե-
3 ղեցիներուդ. Շնորհք և խաղա-
ղութիւն ձեզի և Հօր Ատուծմէ
ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն.
4 Ան որ իր անձը տուաւ մեր մեղ-
քերուն համար, որ մեզ փրկէ
հիմակուան չար աշխարհէն՝ Առ-
տուծոյ ու մեր Հօրը կամայց
5 համեմատ. Որուն փառք յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն:
- 6 Կը զարմանամ որ այդպէս շու-
տով ուրիշ աւետարանի կը փո-
խուիք անկէ՝ որ ձեզ Քրիստոսի
7 շնորհացը կանչէ. Որ չկայ ու-
րիշ աւետարան. միայն թէ կան
ոմանք՝ որ ձեզ կը խռովեցնեն,
ու կ'ուզեն Քրիստոսի աւետա-
8 րանը խանգարել: Բայց թէ որ
մենք կամ երկինքէն հրեշտակ մը
Գայ աւետարանէ ձեզի անկէ ու-
րիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք
9 ձեզի, նզովեալ ըլլայ: Ինչպէս
որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն
կ'ըսեմ. Թէ որ մէկը ձեր ընդու-
նածէն ուրիշ աւետարան քարո-
զելու ըլլայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ:
10 Քանզի հիմա մարդիկները կը
հաճեցնեմ՝ թէ զԱտուծա՛մ,
կամ մարդոց հաճելի ըլլալ կը
փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տա-
կաւին մարդոց հաճելի ըլլայի,

ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար:
Կը ծանուցանեմ՝ ձեզի եղբայր 11
ներ, ան աւետարանը՝ որ ինծմէ
քարոզուեցաւ, թէ անկիայ մար-
դու բան չէ: Որովհետեւ ես ալ 12
մարդէ չառի անկիայ, և Ռէյէ Տէն
ալ չարմեցայ, հապա Յիսուս
Քրիստոսի յայտնութենէն: Վա 13
սըն զի լսած էք դուք իմ առջի
ժամանակի վարմուճքս Հրէու-
թեան մէջ, ինտոր չափէ դուրս
կը հալածէի Ատուծոյ եկեղեցին՝
ու կը կործանէի զանկիայ. Եւ 14
իմ հայրենի աւանդութիւննե-
րուս խիստ նախանձաւոր ըլլա-
լով՝ իմ աղգիս մէջ եղած շատ
հասակակիցներէս աւելի յառա-
ջագեմ էի Հրէութեան մէջ:
Բայց երբոր ուղեց Աստուած՝ (որ 15
որովեց զիս իմ մօրս որովայնէն,
և իր շնորհքովը լէ՛ս կանչէ, Ին 16
ծի իր որդին յայտնել, որ զանի-
կայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ,
մէկէն ի մէկ բան մը չիմացուցի
մարմինն ու արիւնին, Ո՛չ ալ 17
Երուսաղէմ ելայ՝ ինծմէ առաջ
առաքեալ եղողներուն քովը,
հապա Արաբիա դացի, ու նորէն
Դամասկոս դարձայ. Ետքը իրեք 18
տարիէն ետեւ Երուսաղէմ ելայ՝
Պետրոսը տեսնելու, և տանու-
հինգ օր անոր քովը կեցայ. Սա 19
կայն առաքաւորներէն ուրիշ մէկը
չտես, բայց միայն Յակոբոս
Տէրովը եղբայր: Բայց աս որ կը 20
գրեմ ձեզի ահա Ատուծոյ առ-
ջեւ ինչ հասարակեմ, որ սուտ չեմ
զրուցեր: Անկէ ետքը եկայ Սիււ 21
բիայի ու Ալեքիկիայի կողմերը:

- 22 Եւ զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները որ Հրէաստանի մէջ էին Քրիստոսով :
 23 Միայն թէ անոնք լսած էին , թէ Ան որ ասեանօք մեզ կը հալածէր , հիմա ինքը ան հաւատքը կը քաղովէ՝ որ ասեան մը կը կործանէր .
 24 Աւ ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին :

ԳԼ. Բ

- 1 Եւ ինքը տասնուչորս տարիէն ետեւ նորէն Երուսաղէմ ելայ Բաւնաբասին հետ՝ Տիառն ալ
 2 մէկտեղ աւանդով : Աւ ելայ յայտնութիւնով , և անոնց ի մացուցի ան աւետարանը որ հեթանոսներուն մէջ կը քարոզէմ , բայց առանձին անոնց՝ որ երեւելիներ էին , որ չըլլայ թէ պարապ տեղը վարդէմ կամ վա-
 3 զած ըլլամ : Բայց չէ թէ իմ հետս եղող Տիառն ալ՝ որ Յոյն էր , պարտաւորեցաւ թրիառուիլ .
 4 ուիլ . Կանաւանդ ներս սկըռուող սուտ եղբայրներուն համար սրոնք սահելով ներս մտան Քրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը լռեսելու համար , որ մեզ ծառայեցընեն .
 5 Ար անոնց քիչ մը ասեան անգամ մակի չըրինք հնազանդելու , որ աւետարանին ճշմարտութիւնը
 6 հաստատուն մնայ ձեր մէջը : Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ , որոնք ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ . Աստուած մարդոց աշխուռթիւն չընէր . վասն զի անոնք կարծուածները բան մը չէ .
 7 մացուցին ինծի : Հասցաւ անոր հակառակը երբոր տեսան որ ան թրիառաներուն աւետարանը ինծի յանձնուած է , ինչպէս Պետրոսին ալ թրիառուածներուեր .
 8 (Վասն զի ան որ Պետրոսին յաջողեց թրիառուածներուն առաքելութիւն ընելու , ինծի ալ
 9 յաջողեց հեթանոսներունը .) Աւ երբոր ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կեփաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ սե-

պուած էին , ալ ձեռք բռնին ասուին ինծի ու Բաւնաբասին ի նշան հաղորդակցութեան , որ մենք հեթանոսներուն մէջը երթանք , ու անոնք՝ թրիառուածներուն . Միայն թէ ինչպէս որ 10 աղքատները յիշենք . որ ես ալ յօժարեցայ ան բանը ընելու : Բայց երբոր Կեփասը Անտիոք 11 եկաւ , ես անոր դէմ կեցայ . ուրովհետեւ ինքը մեղադրուելու էր : Ինչու որ դեռ Յակոբոսին քո 12 վէն մէկ քանի հոգի չեկած , ինքը հեթանոսներուն հետ աշխարհաբար կ'ուտէր . բայց երբոր եկան՝ մէկ գի կը քաշուէր , ու ինքզինքը կը զատէր , վախնալով անոնցմէ՝ որ թրիառուածներէն էին : Եւ աւ 13 նոր հետ կեղծաւորեցան մէկալ Հրէաներն ալ , անանկ որ Բաւնաբասն ալ անոնց կեղծաւորութեանը ծագեցաւ : Բայց ես երբ 14 բոր տեսայ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ շիտակ չեն քալեր , ամենաւն առջին Կեփոսին գոռցեցի , Եթէ դուն որ Հրէայ ես , հեթանոսի պէս՝ ու չէ թէ Հրէայի պէս կ'ապրին , ինչպէս հեթանոսները կը սովորէս Հրէայի պէս վարուելու : Անք որ բուն Հրէայ ենք , և 15 չէ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ , Աս գիտնալով որ մարդ 16 օրէնքին դործքերէն չկրնար արդարանալ , հասցաւ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն , մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն , և չէ թէ օրէնքին դործքերէն , որովհետեւ օրէնքին դործքերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ : Իսկ եթէ մենք 17 որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ , մեղաւոր գտնուինք , ուրեմն Քրիստոս մեղաց պաշտօնեաց եղաւ , քան լիցի : Բան զի թէ որ ես իմ քաղած բաներս նորէն կը շինեմ , իմ անձս յանցաւոր կը ցուցնեմ : Ինչ 18 չու որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին , որ Աստուծոյ կենդանի

ըլլամ : Բրիտասի հետ խաչը ե.
20 լայ . Բայց կենդանի եմ , չե՛ թէ
ես՝ հապա Բրիտաս կենդանի է
իմ մէջս . բայց ես որ հիմա մար-
մինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդ-
ւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ , ան
որ զիս սիրեց , ու իր անձը ին-
21 ծի համար մասնեց : Ես Աստու-
ծոյ շնորհքը չեմ՝ անարգեր . ին-
չու որ եթէ արդարութիւնը օ-
րէնքէն էր , ուրեմն Բրիտաս
պարապ տեղը մեռաւ :

ԳԼ. Գ

1 Ո՛վ անմիտ Գաղատացիք՝ ո՞վ
ձեզ հրապուրեց , որ ձեր աչքե-
րուն առջև Յիսուս Բրիտաս
ձեր մէջը խաչը ելած նկարագ-
2 րուեցաւ : Ասիկայ միայն կ'ու-
զեմ՝ ձեզմէ սորվիլ . Օրէնքի՛ն
գործքերովը դուք Հոգին առեք՝
3 թէ հաւատքին լսելովը : Այդ-
չափ անմիտ էք . հոգիով սիսե-
ցիք , ու հիմա մարմինով կը վեր-
4 շանաք : Այնչափ դիպուածները
պարապ տեղը ձեր վրայէն ան-
ցան , (թէ որ պարապ ըլլայ
5 ալ :) Ուստի ան որ ձեզի Հոգին
բաշխեց , և ձեր մէջը գործութիւն
ներ գործեց , օրէնքի՛ն գործքե-
րովն էր՝ թէ հաւատքին լսե-
6 լովը : Ինչպէս որ Աբրահամ՝ Աս-
տուծոյ հաւատաց , ու անոր ար-
7 դարութիւն սեպուեցաւ : Ու-
րեմն գիտցէք՝ թէ անոնք որ հա-
ւատքէն են , անոնք են Աբրա-
8 համի սրգիքը : Եւ գիբքը՝ առա-
ջուց գիտնալով թէ Աստուած
հեթանոսները հաւատքով կ'ար-
գարացնէ , առաջուց աւետիս
առաւ Աբրահամին , թէ Բեղ-
մով պիտի օրհնուին բոլոր ազ-
9 գիւրք : Ուստի անոնք որ հաւատ-
քէն են՝ կ'օրհնուին հաւատա-
10 ցեալ Աբրահամին հետ : Վասն
զի անոնք որ օրէնքին գործքե-
րէն են , անէծքի տակ են . ին-
չու որ գրուած է՝ թէ Միծեալ
ԸԼԼայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գի-
բը ամէն գրուածներուն մէջ չը-
11 կենար՝ որ զանոնք կատարէ : Եւ

թէ օրէնքով մէկը չկրնար ար-
գարանալ Աստուծոյ առջևը ,
ան յայտնի է . քանի՜ Արդարը
հաւատքէն պիտի անդրի : Բայց 12
օրէնքը հաւատքէն չէ . հապա
Ան որ կը կատարէ ան բաները՝
անոնցմով պիտի ապրի : Բրիս- 13
տա մեզ ծախու առաւ օրէն-
քին անէծքէն՝ ինքը մեղի համար
անէծք ըլլալով . (ինչու որ գը-
րուած է թէ Միծեալ է ան ա-
մէնը որ փայտէ կը կախուի .)
Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հե- 14
թանոսեբուն վրայ ըլլայ Բրիս-
տոս Յիսուսով . որ մենք ալ Հո-
գւոյն խոտմուսները աւանդը հա-
ւատքով : Մարդու սովորութեան 15
պէս կը զրուցեմ՝ եղբայրներ .
իրաւ որ մարդու մը հաստա-
տած կտակը մէկը չխափաներ ,
նչ ալ անոր վրայ ուրիշ պատ-
ուէրմը կ'աւելցնէ : Արդ խոտ- 16
մուսները Աբրահամին ու անոր
սերունդին եղան , չըսեր , Եւ
դու սերունդներուդ՝ որպէս թէ
շատերու համար , հապա որպէս
թէ մէկու մը համար , Եւ քու
սերունդիդ , որ ան Բրիտասն է :
Բայց աս կը զրուցեմ . Մն կտա 17
կը՝ որ առաջուց Աստուծմէ հաս-
տատուեցաւ Բրիտասով , օրէն-
քը չորս հարիւր երեսն տարի-
էն ետեւ որ դրուեցաւ , չկրնար
խախտել խոտմուսներ խափանե-
լու համար : Վասն զի թէ որ 18
ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլ-
լայ , ուրեմն ալ խոտմուսնէն
չէ . բայց Աբրահամին խոտ-
մուսնով շնորհեց Աստուած :
Հապա ինչու համար է օրէնքը . 19
յանցանայ համար վրայ աւել-
ցաւ , (մինչեւ որ գայ ան սե-
րունդը՝ որուն որ խոտացուե-
ր էր ,) հրէշտակներով տրուած՝ միշ-
տորդի մը ձեռքով : Բայց միշտոր 20
զը մէկու մը Ռիւրդ չէ . աս
կայն Աստուած մէկ է : Ուրեմն 21
օրէնքը հախառնի քան ճշն է Աս-
տուծոյ խոտմուսներուն . քու-
լիցի . քանզի թէ որ տրուած
ըլլար անոնի օրէնք մը՝ որ կարող

- ըլլար կենդանի ընելու, ան ա.
 22 րէնքէն կ'ըլլար: Բայց գիրքը ա.
 մէնը մեղքի տակ գոցեց, որ
 խոտամուկները Յիսուս Քրիստոսի
 հաւատքովը տրուի հաւատաց.
 23 եալներուն: Բայց քանի որ հա.
 ւատքը չէր եկած, օրէնքին տա.
 կը գոցուած կը պահուէինք, Էս.
 24 տի յայտնուէր: Ուրեմն օրէն.
 քը մեր դատարարակը եղաւ՝ մեղ.
 Քրիստոսի Բերեւոյ, որ մենք հա.
 25ւատքով արդարանանք: Բայց եր.
 բոր հաւատքը եկաւ, ալ դաւ.
 26 տիարակի տակ չէնք: Ինչու որ
 անմէնք ալ Աստուծոյ որդիք
 էք՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ ե.
 27ղած հաւատքով: Քանիդ դուք ա.
 մէնքդ որ Քրիստոսով մկրտուե.
 28ղած էք. Այսպէս ալ ոչ Հրէայ
 կայ, ոչ ալ Յոյն, ոչ ծառայ կայ,
 ոչ ալ ազատ. ոչ արու կայ, ոչ
 ալ էգ. ինչու որ դուք ամէնքդ
 ալ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսով:
 29 Հապա թէ որ դուք Քրիստոսին
 էք, ուրեմն Աբրահամին սե.
 բունդն էք, ու խոտամուկին նա.
 յելով ժառանգներ:

Գ Լ Դ

- 1 Բայց աս կը զուգեմ, որչափ
 ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝
 ծառայէն տարբերութիւն մը
 չունի, թէեւ ամենուն տէրն է.
- 2 Հապա խոտամուկներու ու հո.
 գաբարձուներու տակ է՝ մինչեւ
 3 հոր որոշած ժամանակը: Ասանկ
 ալ մենք երբոր տղայ էինք, աշ.
 խարհիս սկզբունքներուն տակը
- 4 ծառայ եղած էինք: Բայց երբոր
 ժամանակը լեցուեցաւ, իրիկեց
 Աստուած իր Որդին՝ որ կնիկէ
 մը եղաւ, ու օրէնքի տակ մնաւ.
- 5 իրպէս զի օրէնքի տակ եղողները
 իրիկէ, որ մենք որդեգրութիւնը
- 6 ընդունինք: Եւ որովհետեւ դուք
 որդիք էք, Աստուած իր Որդիին
 Հոգին ձեր սիրտերուն մէջը խոր.
 կեց, որ կ'աղաղակէ Աբբայ

Հայր: Ուստի ալ ծառայ չես, 7
 հապա որդի. և թէ որ որդի, ալ
 Աստուծոյ ժառանգը Քրիստո.
 սով: Բայց ան ասեմք որ չէիք 8
 գիտեր զԱստուած, կը ծառա.
 յէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Ա.
 ստուածներ չէին: Սակայն հիմա 9
 որ ձանցաք զԱստուած՝ մանա.
 ւանդ որ դուք Աստուծմէ ձանց.
 ցուեցաք, ինտոր նորէն կը դաւ.
 նաք ան տկար ու չքաւոր սկզբ.
 բունքներուն, որոնց նորէն կ'ու.
 զէք ծառայութիւն ընել: Օրերը 10
 կը զանազանէք, ու ամիսները,
 և ժամանակները ու տարիները:
 Կը վախնամ ձեզմէ, որ դուցէ 11
 պարապ տեղը ձեր վրայ աշխա.
 տած ըլլամ:

Ինծի պէս եղիք. ինչու որ ես 12
 ալ ձեզի պէս եմ. եղբայրներ՝
 ձեզի կ'աղաչեմ. դուք ինծի փառ.
 մը հասուցած չէք: Գիտէք դուք՝ 13
 որ մարմնոյս տկարութեամբ ձե.
 զի առջի անգամ աւետարանը
 քարոզեցի. և իմ մարմնիս վը.
 րայ իրա՞ծ փորձութիւնս ջա. 14
 նարդեցիք ու չարհամարհեցիք.
 հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը
 պէս զիս ընդունեցիք՝ Քրիստոս
 Յիսուսի պէս: Ուրեմն ո՞ր է ան 15
 ձեր երանութիւնը. քանի ես
 կը վկայեմ ձեզի, որ եթէ կարե.
 լի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանե.
 իք ու ինծի տայիք: Ուստի ձեր 16
 թշնամին եղայ ձեզի ճշմարիտը
 խօսելուն համար: Չեղ նախան 17
 ձի կը գրգռեն անոնք՝ չէ թէ
 բարին, և կ'ուզեն ձեզ արգի.
 լել, որ իրենց նախանձաւոր ըլ.
 լաք: Սակայն աղէկ է ամէն ա.
 տեն բարին նախանձաւոր ըլ.
 լալ, ու չէ թէ միայն երբոր ձեր 18
 մէջը ըլլամ: Իմ որդեակներս՝ 19
 որ ձեզմով նորէն տղաբերքի ցաւ
 կը քաշեմ, մինչեւ որ Քրիստոս
 ձեր մէջը ձեւակերպի: Կուզէի 20
 հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ, ու
 փոխել իմ ձայնս. ինչու որ ես
 ձեր վրայով տարակուսած եմ:
 Ըսէք ինծի, դուք որ օրէն. 21
 քին տակը կ'ուզէք ըլլալ, օրէն.

22 քը չէք լսեր: Վասն զի գրուած է թէ՝ Աբբահամ երկու որդի ունէր. մէկը՝ աղախինէն, ու մէ-

25 կալը աղատ կնիկէն: Բայց ան որ աղախինէն էր՝ մարմնայ կողմանէ ծնած էր, իսկ ան որ աղատ կնիկէն՝ խոստմունքին հա-

24 մեմատ. Որ աս բաները այլաբա- նօրէն կը մեկնուին. ինչու որ ա- սանք են երկու կտակարանները, մէկը՝ Սինայ լեռնէն որ ծառա- յութեան համար կը ծնանի, որ

25 է Հագար. Ինչու որ Հագարը Աբաբայի մէջ Սինայ լեռն է, և կը համեմատի հիմակուան Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակնե-

26 րովը մէկտեղ կը ծառայէ: Բայց վերի Երուսաղէմը աղատ է, որ

27 մեր ամենուն մայրն է: Ինչու որ գրուած է, Ո՛վ ձննանող ամուլ յնծա, ո՛վ ծննդական ցաւ չը- քաշող՝ գոչէ և աղաղակէ. քան զի երեսէ ձգուածին աղաքները՝ երկի ունեցողն ապանելէն շատ

28 պիտի բլբան: Ուստի մենք եղ- բայրներ՝ Իսահակին պէս խոստ-

29 մունքին որդիներն ենք: Բայց ինչպէս որ ան ստանը մարմնայ կողմանէ ծնածը կը հալածէր զանիկայ որ հոգիին կողմանէ էր, անանկ ալ հիմա: Սակայն գիրքը ինչ կ'ըսէ. Դուրս հանէ ատ աղախինը ու անոր որդին, ինչու որ աղախինին որդին աղատ կըն կանը որդւոյն հետ ժառանգու-

31 թիւն պիտի չառնէ: Ուստի եղ- բայրներ՝ մենք աղախինին զա-ւակները չենք, հապա աղտտին:

ԳԼ. Ե

1 Ուստի ամուր կեցէք ան աղա- տութիւնովը որով Քրիստոս մեզ ազատեց, և նորէն ծառայու- թեան լուծի տակ մի մանէք:

2 Ահա ես Պօղոս կը զրուցեմ ձե- ղի, որ եթէ թրիատուիք, Քրիս-

3 տոս ձեզի օգուտ մը չընէր: Եւ դարձեալ ամէն թրիատուող մար- դու կը վկայեմ, թէ պարտական է բոլոր օրէնքը կատարելու:

4 Խափանած էք դուք Քրիստո-

սէն, որ օրէնքով արդարանալ կ'ուզէք, ու չնորհքէն ինկած էք: Ինչու որ մենք հոգիով կը 5 սպասենք՝ արդարութեան յոյսին հաւատքովը: Վասն զի Քրիս 6 տոս Յիսուսի քով ոչ թրիա- տութիւնը բան մը կրնայ, ոչ ալ անթրիատութիւնը, հապա հա-ւատքը՝ որ սիրով ՚ի գործ կը գրուի: Դուք աղէկ կը վազէիք, 7 ո՛վ ձեզ ետ կեցուց՝ որ ձգմար- տութեան չհնազանդիք: Աս դքս 8 դումը անկէ չէ՝ որ ձեզ կան- չեց: Քիչ մը խմորը բոլոր զան 9 գուածը կը խմրէ: Բայց ես յոյս 10 ունիմ ձեր վրայ Տէրոյմով, որ ուրիշ կերպ բան մը պիտի չխորհիք. և ան որ ձեզ կը խռովե- ցնէ, գտտապարտութիւն պի- տի կրէ՝ ո՛վ որ ըլլայ: Սակայն 11 եղբայրներ՝ թէ որ ես տակաւին թրիատութիւն կը քարոզեմ, ալ ինչու կը հալածուիմ. ուրեմն խաչին գայթակղութիւնը խա- փանուած է: Երանի թէ բոլոր 12 բովին կտրուէին անոնք որ ձեզ կը խռովեցնեն:

Վասն զի դուք աղատութեան 13 կանչուած էք՝ եղբայրներ, միայն թէ յէր աղատութիւնը մարմնայ ցանխ-թիւնէն ու պատճառ չըլլայ, հապա սիրով իրարու ծառա- յութիւն ըրէք: Ինչու որ բոլոր 14 օրէնքը աս մէկ խօսքիս մէջ կը կատարուի, թէ Քու ընկերք սիրես քու անձիդ պէս: Հապա 15 թէ որ իրար խածնէք և ուտէք, զգոյշ կեցէք՝ որ չըլլայ թէ ի- րարմէ սպառիք: Սկայն թէ աս 16 կը զրուցեմ. Հոգիով գացէք, ու մարմինն ցանկութիւնը պի- տի չկատարէք: Ինչու որ մարմն 17 նը կը ցանկայ հոգիին հակառակ, ու հոգին մարմինն հակառակ, և ստանք իրարու հակառակ են, որ չըլլայ թէ ինչ որ կ'ուզէք՝ ան ընէք: Բայց թէ որ Հոգիին 18 կ'առաջնորդուիք՝ ալ օրէնքին տակը չէք: Արդ՝ մարմինն գործ 19 քերը յայտնի են, որ ասանք են, շնու թիւն, պառնկութիւն, սրդ-

- 20 ծուծիւն, գիծուծիւն, կռապաշտուծիւն, կախարդուծիւն, թշնամուծիւններ, կռիւններ, նախանձներ, բարկուծիւններ, հապառակուծիւններ, երկպառակուծիւններ, բաժանումներ, 21 շար նայուածքներ, մարդաստղանուծիւններ, գինեթուծիւններ, անառակուծիւններ, ու ինչ որ ասանց նման են. որ հիմակուց ես ձեզին կը գրուցեմ, ինչպէս առաջուց ալ կը գրուցի, որ ասանկ բաներ գործողները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն: Բայց Հոգիին պատուը աս է. սէր, խնդուծիւն, խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, 23 Բաղդրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեղուծիւն, Ժուժկալութիւն. ասանկ բաներ 24 բռն գեմ օրէնք չկայ: Եւ անոնք որ Քրիստոսիներն են՝ իրենց մարմինը խաչ հանեցին Բռնակն կիրքերով ու ցանկութիւն 25 ներով մէկտեղ: Թէ որ Հոգիով կ'ապրինք, Հոգիին համեմատ 26 քայլենք: Մնասարժ չըլլանք մէկ զմէկ գրգռելով, ու իրարու վերայ նախանձելով:

ԳԼ Զ

- 1 Ե՛ղբայրներ՝ թէ որ մէկը յանկարծ ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ, գուց որ հագեար էք՝ անանկը հեղուծեան հոգիով ուղղութեան բերէք. քու անձիդ ալ զգուշութիւնը բէ որ չըլլայ թէ փորձութեան 2 մէջ լինաս: Իրարու նեղութիւնները կրեցէք, ու անանկ Քրիստոսի օրէնքը կատարեցէք: Քանզի թէ որ մէկը ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ՝ ու չէ, անի 4 կայ իր անձը կը խաբէ: Բայց ամէն մարդ իր գործը թող կըռռէ, ու ետքը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունենայ, և չէ 5 թէ ուրիշին վրայ: Ինչու որ ամէն մէկը իր բեռը պիտի կրէ:

Խօսքին աշակերտութիւն ընա 6 ղը իր վարդապետը ամէն բարի բաներու մասնակից ընէ: Սի՛խա 7 բու՛իք՝ Աստուած ծաղը չըլլար: Վասն զի ինչ որ մէկ մարդ մը 8 կը սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ. ան որ իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան մարմինէն ապրկանուծիւն պիտի հնձէ. ու ան որ Հոգիին կը սերմանէ, ան Հոգիէն յաւիտեական կեանք պիտի հընձէ: Բայց բարի գործելէն 9 չձանձրանանք, քանզի յարմար Ժամանակին պիտի հնձենք՝ թէ որ չԺուլանք: Աւտոյ քանի որ 10 Ժամանակը ձեռքերնիս է, բարիք ընենք ամենուն՝ մանաւանդ հաւատքին ընտանիներուն: 11 Կայեցէք՝ ինչպէս գիրերով 12 գրեցի ձեզի իմ ձեռքովս: Ըրանք 13 որ կ'ուզեն մարմնոյ կազմանէ բարի երեւալ, անոնք ձեզ կը ստիպեն որ թլփատուիք. միայն որ Քրիստոսի խաչին համար չհաւածուին: Քանզի անոնք ալ որ 15 թլփատուած են, իրենք օրէնքը չեն պահէր, հապա կ'ուզեն որ գուք թլփատուիք, որ իրենք ձեր մարմնովը պարծենան: Բայց ես 14 քան լիցի որ պարծենամ, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը, որ անով աշխարհ ինձի խաչք երած է, ես ալ աշխարհի: Ինչու որ Քրիստոս Յի 15 սուսով ո՛չ թլփատութիւնը բան մըն է, ոչ ալ անթլփատութիւնը. հապա նոր ստեղծուած Ընչն է Բանը: Եւ ան ամէնը որ 16 աս կաննին համեմատ կը քայլեն, խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ԸԼՄԻ անոնց վրայ, ու Աստուծոյ Իօրայէլին վրայ: Ասիէ ետե 17 մէկը զիս թող չսպռնեցնէ. ինչու որ ես Տէր Յիսուսին վերքի նշանները իմ մարմնոյ վրայ կը կրեմ: Ե՛ղբայրներ՝ մեր 18 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետը ԸԼՄԻ ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒԼԻՆԻ ՈՅՆ

ԼՈՒՖԵՍԸՅԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ՊՕՂՈՍ՝ ՅԻՄՈՒԱ ՔՐԻՍՏՈՍԻ Ա
ՆԱՐԵԱՐԸ ԼՄԱՌԱԾՈՅ ԿԱՄԵՐՈՒԸ,
ԵՓԵՍՈՍԻ ՄԵՂ ԵՂԱԾ ՍՈՐՐԵԻՐՈՒՆ
Ե ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԻՄՈՒԱՍԻ ՀԱՆԱՄԱ
2 ԾՈՂՆԵՐՈՒՆ. ՇԽՐՏԵ Ե ԽԱՂԱՂՈՒ
ԹԻՒՆ ԴԵՂԻ՝ ԼՄԱՌԱԾՄԵՆ ՄԵՐ ՀՕՐ
ՄԵՆ ՈՒ ՏԵՐ ՅԻՄՈՒԱ ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ՝
3 ՕՐՀԻՆԱՅ Ե ԼՄԱՌԱԾ՝ Ե ՄԵՐ
ՏԵՐ ՅԻՄՈՒԱ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՀԱՅՐԸ.
ԱՆ ՈՐ ՄԵՂ ՕՐՀԻՆԵՅ ԱՄԵՆ ՀԱՂԵՈՐ
ՕՐՀԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՐԼԻՄՈՒՆԵՐՆԵ
4 ԲՈՒՆ ՄԵՂ ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՄ. ԻՆՉԱՂԵՍ
ՈՐ ՄԵՂ ԱՆՈՒՄ ԱՂԽԱՐՅՈՒՄ ՍԿԻՂԵՆ
ԱՌԱՂ ԸՆՈՐԵՅ, ՈՐ ՄԵՆՔ ՍՈՐՐԵ
ՈՒ ԱՆՈՐԱՄ ԸՐԱՆՔ ԻՐ ԱՌԱՂԵՐ
5 ՎԻՐՈՒ. ԵՒ ԱՌԱՂԱՅ ՄԵՂ ԱՄՀ
ՄԱՆԵՅ ԻՐԵՆ ՈՐԴԵՂԻՐ ԸՐԱՂՈՒ
ՅԻՄՈՒԱ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԴԵՒԱԾՈՒԸ ԻՐ
6 ԿԱՄԵՐԻՆ ՀԱՃՈՒԹԵԱՆԻՐ ԱՂԵՍ, ԻՐ
ՓԱՌԱՎՈՐ ՀՆՈՐՀԱՅՐ ԳՈՒԼԱԹԻՒՆ
ՆԵՐ ՀԱՄԱՐ, ՈՐՈՒ ՄԵՂ ՊԱՐԴԱՐԵՅ
7 ՍԵՐԵԼԻՆ ԴԵՒԱԾՈՒԸ. ՈՐ ԱՆՈՒՄ
ՎԵՐԻՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻՆՔ ՄԵՆՔ ԻՐ Ա
ՐԵԱՆԸ ՄԻՋՈՒՄ, ՄԵՂԱՅ ԹՈՂՈՒ
ԹԻՒՆԸ՝ ԻՐ ՀՆՈՐՀԵՐԻՆ ԶՈՒՈՒ
8 ԹԵԱՆԵՐ ՀԱԽՈՒԸ. ՈՐ ՄԵՐ ՎՐԱՅ
ԱԵԼԵՐԱՅ ԸՈՐՐ ԽՈՏԱՄՈՒԹԵԱՄԵ
9 ՈՒ ՎԻՐՈՒԹԵԱՄԸ, ՍԴՂԻ յՈՅՈՒ
ՆԵՐՈՒ ԻՐ ԿԱՄԵՐԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԻՐ
ՀԱՃՈՒԹԵԱՆԻՐ ԱՂԵՍ, ՕՐՆ ՈՐ ՆԱ
ԽԱՄԱՆՄԱՆԻՐ ԵՐ ԱՆՈՐ ԴԵՒԱԾՈՒԸ.
10 ՈՐ ԺԱՄԱՆԱԿԱՅ ԸՄԱՆԱՂՈՒՆ ԱՐԵՒ
ՈՒՆՈՒԹԵԱՆԻՐ ՄԵՂ ԱՄԵՆ ԲԱՆ ԲՈՒ
ՎԱՆԴԱԿՈՒՐ ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՄ՝ ԻՆՉ ՈՐ
ԵՐԼԻՆՔԸ ՈՒ ԻՆՉ ՈՐ ԵՐԼԻՐԻ ՎՐԱՅ
11 ԿԱՅ, ԱՆՈՒՄ՝ ՈՐՈՒ ՄԵՆՔ ԱՂ ԺԱ
ԱՆՈՒՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՂՔ՝ ԱՌԱՂԱՅ

ՈՐՈՂՈՒԾ ԸՐԱՂՈՒ ԱՆՈՐ ՆԱԽԱ
ԱՆՀԱՆՈՒԹԻՒՆՈՒԸ, ՈՐ ԱՄԵՆ
ԲԱՆ ԻՐ ԿԱՄԵՐԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ Ի
ԳՈՐԾ ԿՐ ԳԵՆ. ՈՐ ՄԵՆՔ ԱՆՈՐ 12
ՓԱՌԱՅԻՆ ԳՈՒԼԱԹԻՒՆ ԸՐԱՆՔ՝ Ա
ԱՌԱՂԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՎՐԱՅ յՈՒՈՒ
ԾՈՂՆԵՐԱ. ՈՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ԳՈՐԸ ԱՂ 13
ԵՐՐՈՐ ԵՐԵՅԻՔ ԶՂՄԱՐ
ԱՌԱԹԵԱՆ ԽՈՐԵՐ՝ ԴԵՐ ՎԵՐԻՈՒ
ԹԵԱՆ ԱԵԼՈՒՐԱՆԻՐ, ՈՐՈՒՆ ՆԱԼ
ՀԱՆԱՄՈՒՐՈՒՄ՝ ԽՈՏԱՄԱՅԵԱՂ ՍՈՐՐԵ
ՀՈՂԻՆ ԶՈՐԴՈՒՐ ԿՆԵՐՈՒՅԱՐ.
ՈՐ ԱՆ՝ ՄԵՐ ԺԱՌԱՆՔ ԸՐԱՂՈՒՆ 14
ԳՐԱՆ Ե ՄԻՆՅԵ ՍՈՒՅՈՒՈՒԾԵՐԻՆ
ՎԵՐԻՈՒԹԻՒՆ՝ ԻՐ ՓԱՌԱՅՐ ԳՈ
ՎՈՒԹԵԱՆԸ ՀԱՄԱՐ:

ՈՒՈՒՄ ԵՍ ԱՂ ԵՐՐՈՐ ԵՐԵՅԻ 15
ՏԵՐ ՅԻՄՈՒԱՍԻ ՎՐԱՅ ՈՒՆԵՅԱԾ
ՀԱՆԱՄՈՒՐՈՒՄ, ՈՒ ԸՈՐՐ ՍՈՐՐԵ
ՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՅԵՒ ՈՒՆԵՅԱԾ ԱՆԸՐ,
ԶԵՄ ԳԱՂԱՐԻՐ ԴԵՂԻ ՀԱՄԱՐ ԳՈ 16
ՀՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵՐԵՆ ԴԵՂ ԽՈՒՐԴՈՒՐ
ՆԵՐՈՒ ՄԵՂ յԻՆԵՐՈՒ. ՈՐ ՄԵՐ 17
ՏԵՐ ՅԻՄՈՒԱ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԼՄ
ԱՌԱԾՐ՝ ՓԱՌԱՅ ՀԱՅՐԸ ՍԱՅ
ԴԵՂԻ ԽՈՏԱՄՈՒԹԵԱՆ ՈՒ յՈՅՈՒ
ՆՈՒԹԵԱՆ ՀՈՂԻՆ ԻՐ ՎԻՐՈՒԹԻՒ
ՆՈՒԸ. ՈՐԱՂԵՍ ՂԵ ԵՐԱՆԵՐՈՒՐ 18
ԱՂԵՐԸ ԸՈՒՍԱՆՈՒՐՈՒԹԻՒՄ՝ ԳԻՈՒ
ՆԱՐ ԹԵ ԻՆՉ ԵՒ ԱՆՈՐ ՅԵՒ ԿԱՆԵՒ
ՐՈՒՆ յՈՅՈՐ, ՈՒ ԻՆՉ ԵՒ ԱՆՈՐ ԺԱ
ԱՆՈՒՐՈՒԹԵԱՆԻՐ ՓԱՌԱՅԻՆ ԶՈՒՈՒ
ԹԻՒՆԸ ՍՈՐՐԵԻՐՈՒՆ ՄԵՂ, ԵՒ 19
ԻՆՉ ԵՒ ԻՐ ԳՐՈՒԼԹԵԱՆԸ ԳԵՐԱՂԱՆՅ
ՄԵՃՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՆԱՄՈՒՐՈՒՆԵ
ՐՈՒ ՄԵՂ՝ ԻՐ ԿԱՐՈՂ ԳՐՈՒԹԵԱՆԸ
ԳՈՐԾԱՂԱՐՈՒԹԵԱՄԸ, ՈՐՆ ՈՐ 20
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՎՐԱՅ Ի ԳՈՐԾ ԳՐԱՈՒ
ԵՐՐՈՐ ԸՄԱՆԻԿԱՅ ՄԵՈՒԵՆԵՐԵՆ յԱ

րուց, ու նստեցուց իր աջ կողմը
 21 Երկինքին մէջ Ամէն իշխանու-
 թեան ու պետութեան և զո-
 րութեան ու տէրութեան վրայ
 և ամէն անունի վրայ որ կ'ա-
 նուանի, չէ՛ թէ մինակ աս աշ-
 խարհիս մէջ, հապա գալիքին
 22 մէջ ալ. Եւ ամէն բան անոր
 ոտքերուն տակը հնազանդեցուց,
 և զանիկայ ամէն բաներու վրայ,
 23 եկեղեցիին գլուխ դրաւ, Որ ան
 անոր մարմինն է, անոր լուսմը,
 որ կը լեցնէ ամէնը ամէն բանի
 մէջ:

ԳԼ. Բ

1 Եւ դուք որ յանցանքներու
 ու մեղքերու մէջ մեռած էիք,
 2 Ինչո՞ւ չէ՛ւ ինչպէ՞ս ապրուիք. Որոնց
 մէջը ատենօք կը քալէիք աս աշ-
 խարհիս բռնած ճամբովը, աս
 օգուտ իշխանութեանը իշխանին
 ուղածիս պէս, ան ոգիին՝ որ
 հիմա ապստամբութեան որդւո՞ւ
 3 յը ներսի գին կը ներգործէ. Որ
 ատենօք մենք ամէնքս ալ անոնց
 մէջը կը պտըտէինք մեր մարմի-
 նին ցանկութիւններովը, և մար-
 մինին ու միտքին ուղածք կը կա-
 տարէինք, և բնութեամբ բար-
 կութեան որդիք էինք՝ ինչպէս
 4 ուրիշները. Բայց Աստուած որ
 մե՞ծ է ողորմութիւնով՝ իր ա-
 ռատ սիրոյն համար՝ որով մեզ
 5 սիրեց, Երբոր յանցանքներու
 մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի
 հետ կենդանացուց, (դուք շը-
 6 նորհքով փրկուած էք.) Եւ
 անոր հետ մէ՛կ յարուց, ու անոր
 հետ նստեցուց Երկնաւորներուն
 7 մէջ Քրիստոս Յիսուսով, Որ
 գալու դարերուն մէջը ցուցնէ
 իր շնորհքին գերազանց մեծու-
 թիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի
 8 յոյ՞նոցած քաղցրութիւնովը:
 9 Վասն զի շնորհքով փրկուած
 էք դուք հաւատքի միջոյով. և
 աս չէ՛ թէ ձեզմէ է, հապա Սր
 10 տուծոյ պարգէնն է. Չէ՛ թէ
 գործքերէն, որ մէկը չտարծի:
 Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն

էնք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղ-
 ծուած բարի գործքերու համար,
 որոնց Աստուած առաջուց պատ-
 րաստեց մէ՛կ, որ անոնց մէջը քա-
 լենք:

Ուստի միտքերնիդ բերէք, որ 11
 դուք ատեն մը մարմինով հեթա-
 նոսներ ըլլալով, (որոնք անթրիա-
 տութիւն կ'ըսուին անոնցմէ՝ որ
 թրիատութիւն կ'ըսուին մարմի-
 նի մէջ ձեռքով եղած,) Որ ան 12
 ատենը դուք առանց Քրիստոսի
 էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէ-
 լի քաղաքակցութենէն, և օտա-
 րացած խոտմուռքին ու խտրէն,
 ու յոյս մըն ալ չունէիք, և աշ-
 խարհի մէջ անաստուած էիք:
 Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով 13
 դուք՝ որ ատեն մը հեռաւոր էիք,
 մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւ-
 նովը: Վասն զի անիկայ է մեր 14
 խաղաղութիւնը, որ Երկուքը
 մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժա-
 նող պատը՝ այսինքն իբրեւ հեթ-
 եղած թշնամութիւնը իր մարմի-
 նովը քակեց, Եւ հրամաններով 15
 եղած պատուիրանքներուն օրէն-
 քը խափանեց, որ իրմով ան եր-
 կուքը մէկ նոր մարդ մը հաս-
 տատէ, ու այսպէս խաղաղու-
 թիւն ընէ. Եւ երկուքն ալ մէկ 16
 մարմին եղած հաշտեցընէ Աստու-
 ծոյ հետ իր խաչովը. ինչու որ
 անով ողաննեց թշնամութիւնը.
 Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարո՞ւ
 17 զեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք, ու
 անոնց՝ որ մօտ էին: Քանզի ա՛ 18
 նոր ձեռքովը մենք երկուքնիս
 ալ մէկ հագիով Հօրը մօտեա-
 19 լու արք օհոսութեանը ունինք: Ու
 ընէն ալ ատէ՛է ետեւ դուք օտար
 ու պանդուխտ էք, հապա սուր-
 բերուն քաղաքակիցները, և Սր-
 տուծոյ ընտանիքը, Առաքելա- 20
 ներուն ու մարգարէներուն հի-
 մին վրայ շինուած, որ անոր ան-
 կիւնին գլուխը Յիսուս Քրիս-
 տոսն է. Որով բոլոր շէնքը մէկ 21
 տեղ յարմարութեամբ կաղ-
 մուած՝ կ'աճի սուրբ տաճար մը
 կ'ընայ Տէրովմով. Որ անով դուք 22

ալ մէկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան ըլլալու հոգւով Սրբո՛ւ :

ԳԼ. Գ

- 1 Աւտոի ես Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապուածը ձեզի հե-
- 2 թանոսներուդ համար . Որ դուք անշուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին տնտեսութիւնը , որ ինծի տրուած է ձեզի համար .
- 3 Թէ ինծի ան խորհուրդը յայտնութիւնով ցուցուեցաւ . (ինչ պէս առաջուց ալ ձեզի համար .
- 4 ռօտաբար դրեցի , Որով կրնաք կարգաւ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին վրայով .) Որ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չեղեցաւ , ինտոր որ հիմա հոգւով Սրբո՛ւ յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու մարգարէներուն . Որ հեթանոսները Քրիստոսով ժառանգակից ու մարմնակից և անոր խոստմունքին հաղորդ ըլլան աւետարանով .
- 7 Որուն ես սպասաւոր եղայ՝ Աստուծոյ շնորհաց պարգևին համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ՝ իր զօրութեանը ներգործութիւնով .
- 8 Վե , (ինծի՝ որ ամէն սուրբերուն պաշտիկն եմ , աս շնորհքը տրուեցաւ ,) հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի անդննելի ճոխութեանը քարոզելու , Եւ ամէնը լուսաւորելու , որ Գիթնան թէ ինչ է ան խորհուրդին տնտեսութիւնը , որ ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ քով , որ ամէն բանը ստեղծեց . Որ հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքովը յայտնի ըլլայերկիցքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն , Իբ յաւիտենականնախառահմանութեանը համեմատ , որ ըրած մեր Տէրով Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով . Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու արարչութեան ու նիւթ վառահոթեամբ՝ իրեն հաւատաւով :

- Աւտոի կ'աղաչեմ՝ որ չճանճուանաք իմ նեղութիւններուս պատճառով , որ ձեզի համար են , և որ ձեր փառքն են : Ասոր համար 14 ծնկան վրայ դաւով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի հօրը առջեւ , Աւսից որ բոլոր աղագասո՛մք եր . կիցքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ'առնէ , Կ'աղաչեմ՝ որ տայ ձեզի 16 իր փառաց ճոխութեանը չափով՝ զօրութիւնով հաստատուի իր հօգիտով ներք մարդուն մէջ . Որ Քրիստոս հաւատքով 17 ձեր սրտերուն մէջը բնակի , և դուք սիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք , Որ կարեն 18 նաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մէկտեղ , Թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը ու բարձրութիւնը . Այսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէ- 19 ըր որ գիտութենէ գերազանց է , որ լցուիք Աստուծոյ ամէն լուսութիւնով : Արդ անոր՝ որ կարող 20 է առատութեամբ ընել ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք , ան զօրութիւնով՝ որ մեր մէջը կը ներգործուի . Իրեն փառք եկե . 21 ղեցիկն մէջ՝ Քրիստոս Յիսուսով՝ բոլոր դարերուն մէջ յաւիտենա յաւիտենից . ամէն :

ԳԼ. Դ

- Աւտոի կ'աղաչեմ ձեզի՝ ես որ 1 Տէրով համար կապուած եմ , որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս որ կը վայել ան կոչումին՝ որով կանչուեցաք , Բոլոր խոնարհութիւնով ու հեղութիւնով , երկայնամութեամբ , սիրով իրարու ներողամիտ ըլլալով . Զանալով հօ- 3 գւոյն Սրբոյ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապով պահել . Մէկ մարմին ու մէկ հոգի , ինչ 4 պէս որ կանչուեցաք ձեր կոչումին մէկ յայտով . Տէրը մէկ է , 5 հաւատքը մէկ , մկրտութիւնը մէկ . Մէկ է Աստուած և ամենուն Հայրը , որ ամենուն վրայ ու ամենուն հետ , և մեր ամեն-

- 7 նուն մէջն է : Բայց մեր ամէն
մէկուն ալ շնորհք տրուած է
Քրիստոսի պարգեւին չափով :
8 Անոր համար կ'ըսէ թէ՝ Բարձրը
եղաւ , գերութիւնը գերի բըռ-
նեց , ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ : Ան եղաւ ըսելու ինչ է ,
միայն թէ՝ որ ինքը առաջ երկրին
10 վարի կողմէրը իջաւ : Ան որ ի-
ջաւ նոյն ինքն է , որ բոլոր եր-
կիրքներէն վեր եղաւ , որ ամէն
11 բան լեցնէ :) Եւ ինքը մէկ քա-
նին տուաւ առաքելներ ըստ-
12 ինչ , մէկ քանին մարգարէներ ,
մէկ քանին աւետարանիչներ ,
մէկ քանին հովիւներ ու վարդա-
13 պետներ . Սուրբերուն հաստա-
տութեանը համար , պաշտօնին
գործքին համար , Քրիստոսի մար-
14 միւնին շինութեանը համար . Մինչ
չեւ որ ամէնքս ալ հասնինք հա-
ւատքին ու Աստուծոյ Որդին
ճանչնալուն միաբանութեանը ,
կատարեալ մարդ ըլլալու , Քրիս-
տոսի լման հասակին չափը ու-
15 նենալու . Որ ալ ասիէ ետեւ
աղաք չըլլանք երեւած ու վար-
դապետութեան ամէն հովիւրէն
տողին անդին տարուբերուած՝
մարդոց խաբէութիւնովը , ո՞ր
խորամանկութեամբ կը խաբեն
16 մարդըներու . Հապա սիրով
ճշմարտութեան հետեւելով՝ ա-
մէն բան Անով աճեցնենք՝ որ
17 գութն է՝ այսինքն Քրիստոս . Որ
անկէ բոլոր մարմինը մէկտեղ
կազմուած՝ և ամէն յօդուած-
ները իրարու հաղորդուելով
կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով
ներգործելով՝ մարմինին աճում
կու տայ՝ իրեն շինութեանը հա-
մար՝ սիրով :
18 Ուստի աս կ'ըսեմ ու Տէրով
մով վկայութիւն կ'ընեմ , որ
գուք մշտն ալ անանկ չքալէք ,
ինչպէս որ մէկալ հեթանոսները
կը քալեն իրենց մարքին ունայնու-
թեանը մէջ . Որոնց խնայողու-
թիւնը խաւարած է , ու օտարա-
ցած են Աստուծոյ կեանքէն , ի-
րենց մէջը եղած ազխութեան

պատճառով՝ իրենց սրտին կու-
րութեանը համար . Որոնք ան 19
զգայ ըլլալով , ինքզինքնին ան-
առախութեան տունն , ամէն
կերպ պղծութիւն գործելու՝ ա-
զահութիւնով : Բայց դուք ա- 20
սանկ չարութեամբ Քրիստոս . Թէ 21
որ անոր վրայով լսեցիք՝ ու անկէ
տարված էք , ինչպէս որ ճշմար-
տութիւնը Յիսուսի մէջ է . Որ 22
ձեր վրայէն մէկդի հանեք ան յե-
տա Վի վարմունքին պէս եղած հին
մարդը՝ խաբեքայ ցանկութիւն-
ներով ապականուածք . Եւ ձեր 23
միտքին հոգիով նորոգուիք , Եւ 24
նոր մարդը վրանիդ հագնիք , ան
որ Աստուծոյ պաշտօնին պէս ըս-
տեղծուած է , արեւարութիւնով
ու ճշմարիտ սրբութիւնով : Ուս 25
տի ստութիւնը մէկդի ձգելով ,
ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն
մէկերեւիդ իր ընկերին հետ . ին-
չու որ մենք իրարու անդամներ
ենք : Թէ ո՞ր բարկանաք՝ մեզք 26
մի գործէք . արեւ ձեր բարկու-
թեանը վրայ մարը չմտնէ : Ու 27
Սատանային տեղ մի տաք : Ան 28
որ գողութիւն կ'ընէր , ալ թող
չգողայ . այլ մանաւանդ աղէկ
գործի մը պարտաւելով՝ իր ձեռ-
քերով աշխատի , որ կարող
ըլլայ տալ կարօտ եղողին : Բնաւ 29
ձեր բերնէն ապականեալ խօսք
մը չեղէ . հապա ինչ որ աղէկ
է՝ պէտք եղած շինութեանը հա-
մար , որ լսողներուն շնորհք տայ :
Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի 30
արտմեցնէք , որով դուք կնքուե-
ցաք վրկութեան օրուանը հա-
մար : Ամէն դառնութիւն՝ և 31
բարկութիւն՝ ու սրտմտութիւն՝
և աղաղակ՝ ու հայհոյութիւն
վերցուի ձեզմէ ամէն շաբա- 32
թու հետ քսոյցը եղեք , գթած ,
ներեւելով իրարու , ինչպէս որ Աս-
տուած Քրիստոսով ներեց ձեզի :

ԳԼ Ե

Եւրդ՝ Աստուծոյ նմանող եղեք 1
սիրելի զաւակներու պէս . Եւ 2

սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ
Քրիստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր
անձը մեզի համար մատնեց՝ անու-
շահոտ պատարագ ու զոյ՝ ԸԼԼԸ
3 ԸՆԼ՝ Աստուծոյ : Բայց պառնիւ-
թեան և ամէն իշխող պղծութեան
կամ ազահոթութեան անուիր ան-
գամ չլիշուի՝ ձեր մէջը, (ինչպէս
4 որ կը վայել սուրբերուն) : Եւ
գարշեղի բաներ՝ կամ յիմարական
խօսքեր՝ կամ ինզկատակութիւն,
որ չվայել, այլ մանաւանդ գո-
5 հութիւն : Ըս իմանալով զիտ-
նաք, որ ամէն պառնիկ կամ
պիղծ՝ կամ ազահ՝ որ կուտալաւ
է, Քրիստոսի ու Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ ժառան-
6 գութիւն չունի : Չըլլայ որ մէ-
կը ձեզ խաբէ փոռ խօսքերով,
ինչու որ աս բաներուն համար
Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ
անհնազանդութեան որդւոց վը-
7 րայ : Ուստի անանց հաղորդ մի
8 ըլլաք : Քանզի Բէն՝ առեւ մը
դուք խաւար եիք, բայց հիմա
լայս էք Տէրովմով : Ըլսայ որդի-
9 ներու պէս քալեցէք : Ինչու որ
ըստ պատգամ ամէն իշխող բարու-
թիւնով, և արդարութիւնով
10 ու ճշմարտութիւնով է : Քննե-
11 ցէք ինչ է Տէրովմ հաճելին : Ու
կցորդ մի ըլլաք խաւարին ան-
պտուղ գործերուն, այլ մա-
նաւանդ պատիւ յանդիմանեցէք :
12 Ինչու որ անանց մէջը գաղաւի
գործուած բաները խօսիլն ալ
13 ամօթ է : Բայց ամէն բան յան-
դիմանուած՝ լուսով յայտնի կ'ըլ-
լայ : Ինչու որ ամէն բան որ
14 յայտնի կ'ըլլայ, լայս է : Անոր
համար կ'ըսէ : Արթընցիր դուն
որ կը քնանաս, և կանգնէ մե-
ռելներէն, ու Քրիստոս քեզի
լայս պիտի տայ :
15 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս
զգուշութեամբ պիտի քալէք, չե-
16 թէ անմիտներու պէս : Հապա
իմաստուններու պէս, Ժամանա-
կը ծախու առէք, ինչու որ օ-
17 բերս չար են : Անոր համար ան-
միտ մի ըլլաք, հապա իմօցէք

թէ ինչ է Տէրովմ կամքը : Եւ 18
մի գինովնաք գինով, որուն
մէջ անառակութիւն կայ, հապա
Հոգիով լեցուեցէք : Եւ սաղմու 19
ներով ու օրհնութիւններով և
հոգեւոր երգերով մէջերնիդ խօ-
սակցելով, երգեցէք ու սաղմու
ըսէք Տէրովմ՝ ձեր սրտերուն մէջ :
Ամէն առեւ ամէն բանի համար 20
գոհութիւն տուէք Աստուծոյ ու
Հօրը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստո-
սի անունով :
Իրարու հնազանդ եղիք Քրիս. 21
տաի վախով : Անիկները իրենց 22
էրկիններուն հնազանդ ըլլան որ-
պէս թէ Տէրովմ : Ինչու որ երբ 23
կը կնկանը գլուխն է, ինչպէս
որ Քրիստոս ալ եկեղեցիին գը-
լուխն է, ու ինքը մարմինին Փր-
կիչն է : Ուստի ինչպէս որ եկե- 24
ղեցին հնազանդ կ'ըլլայ Քրիս-
տոսին, անանկ ալ կնիկները ա-
մէն բանի մէջ իրենց էրկինե-
րուն : Էրկիներ՝ սիրեցէք ձեր 25
կնիկները, ինչպէս որ Քրիստոս
ալ սիրեց եկեղեցին, ու իր ան-
ձը մատնեց անոր համար, Որ զա- 26
նիկայ որեւ ու մարդէ աւաղանին
չտով՝ խօսքով : Որ ինքը իր գի- 27
մացը փառաւոր կեցանէ եկեղե-
ցին, որ մէկ արատ մը կամ խօ-
շմութիւն կամ ուրիշ սանց
պէս բան մը չունենայ, հապա
որ սուրբ ու անարատ ըլլայ :
Հոյնպէս ալ պէտք է որ էրկի- 28
ները իրենց կնիկները սիրեն ի-
րենց մարմիններուն պէս, ան որ
իր կնիք կը սիրէ՝ իր անձը կը սի-
րէ : Ինչու որ մէկը բնաւ իր ան- 29
ձը չտառի, հապա կը սնուցանէ՝
ու կը իմամէ գանկիկայ, վասնոր
Քրիստոս ալ եկեղեցին, Վասն 30
զի մէք անոր մարմինին անդամ
ներն ենք՝ անոր մարմինէն ու ա-
նոր ոսկորներէն : Ասոր համար 31
մարդը պիտի ձգէ իր հայրը ու
մայրը, և իր կնկանը պիտի յա-
րի : ու երկուքը մէկ մարմին պի-
տի ըլլան : Ըս խորհուրդը մեծ 32
է, բայց ես կը զրուցեմ Քրիս-
տոսի ու եկեղեցիին վրայով : Սա 33

կայն ձեզմէ ամէն մէկն ալ իր կնիկը անանկ սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը, ու կնիկը իր էրկիէն թող վախնայ:

ԳԼ. Զ

- 1 Որդիք՝ ձեր ծնողացը հնազանդ եղիք Տէրովմով, որ ան է
- 2 արժանը: Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, (որ առջի պատուի
- 3 րանքն է խոստմունքով): Որ քեզի աղէկ ըլլայ, ու երկար կեանք
- 4 ունենան երկրի վրայ: Եւ դո՛ւ հոյրեր՝ ձեր որդիները մի բարկացէք, հապա անոնք մեծ
- 5 ու խրատով: Ճառաներ՝ հնազանդ եղիք ձեր մարմնաւոր տէրերուն ահով ու գողով՝ ձեր սրտին միամտութիւնով, որպէս
- 6 թէ Քրիստոսն. Չէ՛ թէ մարդահաճայի պէս աչքի առջեւ ծառայելով, հապա Քրիստոսի ծառաներու պէս՝ որտանց Աստու
- 7 ծոյ կամքը ընելով. Յօժարութեամբ ծառայելով՝ որպէս թէ
- 8 Տէրով, ու չէ՛ թէ մարդոց. Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ, նոյնը Տէրովմէն պիտի ընդունի, թէ ծառայ ըլլայ՝ և
- 9 թէ ազատ: Դո՛ւ ալ տէրեր՝ նոյնը բռնէք անոնց, ու ողորմեալիք թող տուէք, գիտնալով որ անոնց ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է. ու անոր քովը աչառութիւն չկայ:
- 10 Ալ ասկէ ետեւ եղբայրներս՝ դորացէք Տէրովմով, ու անոր դո
- 11 րութեան կարողութիւնով: Վըրանիդ հագէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք Սատանային հաղթներուն
- 12 դէմ գնելու: Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմնի հետ չէ. հապա իշխանութիւններու ու պետութիւններու հետ, և առ խաւար աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկնաւորներուն

մէջը եղող չար ոգիներուն հետ: Ասոր համար վրանիդ առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ գնելու, ու ամէն բանը լը մրցընէլէն ետեւ՝ հաստատուն կայնելու: Ուստի Յէր Կեղեկ կայնեցէք, մէջքերնիդ ճշմարտութեամբ ամուրցընելով, ու արդարութեան զրահը հագնելով. ու տղերնուդ հագցընելով խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնը. Եւ ամէն բանին վրայ հաւատքին վահանը առէք, որով կարող պիտի ըլլաք չարին ամէն կրակաւ նետերը մարելու. Եւ փրկութեան սողաւորորդ առէք, ու Հոգիին սուրբ՝ որ Աստուծոյ խօսքն է. Ամէն աղօթքով ու խնդրածքով ամէն ատեն աղօթք ըրէք Հոգիով, ու առ բանիս վրայ հսկեցէք կատարեալ յարատեւութեամբ ու ազնայնքով՝ բոլոր սուրբերուն համար, Ինծի համար ալ, որ ինծի խօսք տրուի որ բերանս բանամ համարձակութեամբ աւետարանին խորհուրդը յայտնելու: Որուն համար ես գետապնու

թիւն կ'ընեմ կապանքովս, որ առնով համարձակութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է:

Բայց որ դուք ալ գիտնաք իմ վրայով՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես առնելու բանը պիտի ցուցնէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ պաշտօնեան Տէրովմով. Որն որ յատկապէս առ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ գիտնաք դուք մեր վրայով, ու ինքը ձեր սիրտը մխիթարէ:

Խաղաղութիւն եղբայրներուն և սեր հաւատքով մէկտեղ Հօր Աստուծմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսն: Շնորհք ան ամենուն հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը անկեղծութեամբ կը սիրեն. ամէն:

ՊՕՂՈՍԻ ԸՌԱՆԻՔԵՐ ՈՅՆ

ԸՌ ՓԻԼՒՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ՊՕՂՈՍ և Տիմոթէոս՝ Յիսուս
Քրիստոսի ծառաները, Քրիստոս
Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝ որ
Փիլիպպեցւոց կողմէն են՝ եպիս
կոպոսներով ու սարկաւազներ
2 բով. Շնորհք ու խաղաղութիւն
ձեզի Մատեմէ մեր Հօրմէն ու
Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :
- 3 Կը գոհանամ իմ Մատեմէս
ամէն անգամ՝ որ ձեզ կը յիշեմ,
4 (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս
մէջ ձեր ամենուն համար ուրա
5 խութեամբ աղօթք կ'ընեմ.) Ա
ւետարանին հաղորդ ըլլալուդ
համար առջեւ օրուքնէ մինչև հի
6 մա . Աս մասին վստահ ըլլալով
թէ ան որ ձեր մէջը բարի գործ
մը սկսեց, մինչև Յիսուս Քրիս
7 տոսի օրը պիտի կատարէ . Ինչ
պէս որ ինծի արժան ալ է ձեր
ամենուն վրայ աս բանը խորհիլ՝
ձեզ ի՞մ սրտիս մէջը ունենալուս
համար իմ կապերուս մէջ, և ա
ւետարանին ջատագովութեանը
ու հաստատութեանը մէջ, և
ամենքդ ինծի եղած շնորհքին
8 հաղորդ ըլլալուդ համար : Բան
ղի վկայ է ինծի Մատեմէ, որ
ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամե
նուն վրայ Քրիստոս Յիսուսի
9 գութովը : Եւ աս աղօթքը կ'ը
նեմ, որ ձեր սէրը հետզհետէ
աւելի շատնայ գիտութիւնով
10 ու բոլոր ընարդողութիւնով . Որ
գութ տարբեր բաները զանազա
նէք, որպէս զի Բնիկ Քրիստոսի
օրը անկեղծ և առանց գայթակ

ղութեան ըլլաք . Արդարութեան 11
պտուղներով լցուած Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը՝ Մատեմոյ
փառքին ու գովեստին համար :

Կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայր 12
ներ, թէ ինչ որ ինծի պատահե
ցաւ՝ ալ աւելի աւետարանին յա
ռաճագիմութեանը պատճառ է
զաւ . Մինչև իմ կապերս՝ որ 13
Քրիստոսի համար էն, բոլոր պա
լատին մէջը և ուրիշ ամենուն
ալ յայտնի եղան . Եւ Տէրովմով 14
եղբայրներուն շատերը սիրտ ա
ռին իմ կապերէս՝ ալ աւելի հա
մարձակիլ Աստուծոյ խօսքը խօ
սելու առանց վախի : Ոմանք նա 15
խանձէ ու հակառակութենէ, և
ոմանք բարեմիտութենէ արժեալ
Քրիստոսը կը քարոզեն . Ասոնք 16
սիրոյ համար . Ինչու որ գիտեն
թէ ես աւետարանին համար պա
տասխան տալու կեցիք եմ, Իսկ 17
անոնք հակառակութեան համար
Քրիստոսը կը պատմեն, չէ թէ
անկեղծութեամբ, կարծելով
վիշտ աւելցնել իմ կապերուս
վրայ : Բայց ի՞նչ է . որ կերպով 18
որ ըլլայ՝ թէ պատճառ անքով՝ և
թէ ճշմարտութիւնով՝ Քրիստոս
կը պատմուի, ու ասոր վրայ ու
րախ եմ, և ուրախ ալ պիտի ըլ
լամ : Բանցի գիտեմ որ ասոր 19
վախճանք իմ փրկութեանս հա
մար պիտի ըլլայ ձեր խնդրուած
քովը, ու Յիսուս Քրիստոսի
Հոգւոյն օգնականութեամբը,
իմ եռանդուն ակնկալութեանս 20
ու իմ յայտնի համեմատ, որ բա
նով մը ամենով պիտի չըլլամ :

- հապա կատարեալ համարձակու-
թիւնով՝ ինչպէս որ ամէն տունն
անանկ ալ հիմա Բրիտանոս իմ
մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի
Թէ ապրելովս եւ Թէ մեռնելովս :
- 21 Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը
Բրիտանոս է , ու մեռնիլը օգուտ :
- 22 Հապա Թէ որ մարմինի մէջ ապ-
րիլ իմ գործոյս պտուղ կը բերէ ,
- 23 ալ չեմ գիտեր որը ընարեմ : Եր-
կու կողմանէ ալ նեղի մէջ եմ ,
մեկնելու ու Բրիտանոսի հետ ըլ-
լալու փախաք ունենալով . քան-
զի ան՝ շատ աւելի աղէկ է .
- 24 Բայց մարմինի մէջ կենալը՝ ձեզի
25 համար աւելի հարկաւոր : Եւ
սա բանիս համարուած ըլլալով՝
գիտեմ որ ձեր ամենուն հետը
պիտի կենամ ու մնամ , որ դուք
ղարգանաք եւ ուրիս ըլլաք հա-
ւաքով . որ ձեր պարծանքը իմ
փայլովս աւելի ըլլայ Բրիտանոս
Յիսուսով , իմ նորէն ձեզի դա-
լուս պատճառովը :
- 27 Միայն Թէ Բրիտանոսի աւե-
տարանին ինչպէս որ կը վայել՝
սնանկ վարուեցէք . որ եթէ
գամ ու ձեզ տեսնեմ , եւ կամ
հեռու ըլլամ , ձեր վրայովը լը-
սեմ որ դուք հաստատուն կը
կենաք մէկ հոգիով , ու մէկ
շունչով պատերազմակից կ'ըլլաք
աւետարանին հաւատքին հանդէս .
- 28 Եւ մէկ բանով մին ալ մի՛ զար-
հուրիք հակառակորդներէն , որ
անոնց կորստեան ապացոյց մին
29 է , ու ձեզի՝ փրկութեան . Ան
ալ Աստուծոյ է . ինչու որ ձեզի
տրուեցաւ Բրիտանոսի համար չէ՛
Թէ միայն անոր հաւատալ , հա-
պա անոր համար չարչարուիլ
30 ալ . Նոյն պատերազմը ունենա-
լով՝ որ իմ վրաս տեսաք , ու հի-
մա իմ վրայովս կը բէք :

Գ Լ . Բ

- 1 Ուստի Թէ որ Բրիտանոսով
միութարութիւն մը կայ , Թէ
փրկոյ սիրտանք մը , Թէ Հոգիի
հաղորդութիւն մը , Թէ գթու-
- 2 Թիւն ու սղորմութիւն մը . Իմ՝

ուրախութիւնս դուք լիցուցէք ,
նոյն խորհուրդը ունեցէք , մի եւ
նոյն սէրը մէջէնի՜դ ունենալով ,
մէկ շունչ , մէկ մտածմանք .
Բան մը գրգռութիւնով կամ 3
անապարձութիւնով մի՛ ընէք . հա-
պա խոնարհութիւնով մէկզմէկ
ձեր անձէն լաւ սեպեցէք . Մի. 4
նակ անձերեւուգ չափ մի՛ նայիք .
հապա ամէն մէկը ի՛ր ընկերինն
ալ : Ձեզմէ ամէն մէկը նոյն 5
միաքը Թող ունենայ , որ Բրի-
տան Յիսուսի մէջն էր . Իր Աւ. 6
տուծոյ կերպարանքը ունենալով ,
յափշտակութիւն մը չտեպեց Աւ.
տուծոյ հաւատար ըլլալը . Հա. 7
պա անձը ունայնացուց ծառայի
կերպարանք առնելով՝ մարդոց
նման ըլլալով . եւ կերպարան-
քովը մարդու պէս գտնուելով ,
Ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչեւ 8
մահուան հնազանդ եղաւ , ու
ան ալ խաչին մահուանը : Ասոր 9
համար Աստուած ալ անիկայ
խիստ բարձրացուց , ու անոր
անուն մը տուաւ՝ որ ամէն անու-
նէն վեր է . որ Յիսուսի անունին 10
ամէն ծուռի չոքի , երկնաւորնե-
րուն , ու երկրաւորներուն , եւ
սանդարտամեղաններուն . Եւ 11
ամէն լեզու դաւանի Թէ Յիսուս
Բրիտանոս Տէր է՝ Հօր Աստուծոյ
փառքին համար : Ուստի իմ սի- 12
րելիներս՝ ինչպէս որ ամէն տունն
հնազանդ եղաք ոչ միայն իմ ներ-
կայութեան , հապա ալ աւելի
հիմա՝ իմ բացակայութեան ա-
տենը , ահով ու դողով անձեր-
նուդ փրկութիւնը գործեցէք .
Ինչու որ Աստուած է՝ որ ձեր 13
մէջը կը ներգործէ կամենալը ու
ընելը ի՛ր հաճութեանը համար :
Ամէն բան առանց տրտուելի 14
լու ու վիճաբանութիւններու
ըրէք . որ ըլլաք ամբիժ ու ան 15
տրտո՛ւ . Աստուծոյ որդիներ ա-
ռանց մեղադրանքի՝ կամակոր ու
խոտորեալ աղգին մէջ , որոնց
մէջը դուք լուսաւորներու պէս
կը փայլէք աշխարհիս մէջ . Կե. 16
նոյց խօսքը ամուր բռնելով՝ ին-

17 ծի պարծանք ըրալու համար
 Քրիստոսի օրը, թէ պարսպ
 տեղը չքալեցի, և պարսպ տեղը
 18 չալիստեցայ: Բայց թէպէտ և
 ձեր հաւատքին պատարագին ու
 պաշտօնին վրայ ընծայուիմ, կ'ու
 19 րախանամ և ձեր ամենուն հետը
 ուրախակից կ'ըլլամ. Նոյնպէս
 20 ալ դուք ուրախացէք ու իմ
 հետս ուրախակից եղէք:
 21 Արդ՝ կը յուսամ Տէր Յիսու
 սով, որ Տիմոթէոսը շուտով
 22 ձեզի խրկեմ, որ իմ սիրտս ալ
 հանգչի, երբոր ձեր վիճակը գիտ
 23 նամ: Ինչու որ անոր նման սրա
 կից մէկը չունիմ, որ մոեքմաբար
 24 ձեզի համար հոգ տանի: Քանզի
 ամէնը իրենցը կը փնտռեն, ու
 25 չէ թէ Յիսուս Քրիստոսին:
 26 Բայց դուք անոր փորձը գիտէք,
 որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ
 27 անախի ինծի հետ ծառայութիւն
 ըրաւ աւետարանին մէջ: Ուստի
 կը յուսամ անիկայ խրկել, շուտ
 մը իմ ինչպէս ըլլալիքս ստուգա
 28 ծիս պէս: Բայց վստահութիւն
 ունիմ Տէրովմով որ ես ալ քիչ
 29 ատենէն պիտի դամ: Միայն թէ
 հարկաւոր սեպեցի հիծա ձեզի
 խրկել Եպափրոդիտոս իմ եղ
 30 բայրս և գործակիցս ու զինուո
 բակիցս՝ ձեր խրկածը ու իմ
 31 պիտոյիցս ծառայողը: Որովհետեւ
 ինքն ալ շատ փախաք ունէր ձեր
 32 ամէնն ալ տեսնելու, ու կը
 տրտմէր, որ դուք լրաժ էիք
 33 թէ ինքը հիւանդացաւ: Եւ յի
 րաւի ինքը հիւանդացաւ մա
 34 հուան մօտ, բայց Աստուած ու
 զորմեցաւ անոր. չէ թէ միմաի
 35 անոր՝ հապա ինծի ալ, որ տրտ
 մութեան վրայ տրտմութիւն չու
 36 նենամ: Ասոր համար աւելի
 փութով խրկեցի որ դուք զանի
 37 կայ տեսնելով նորէն ուրախ ըլ
 38 րաք. ու ես առանց տրտմու
 39 թեան ըլլամ: Ուրեմն ընդունե
 40 յէք անիկայ Տէրովմով ամէն ու
 րախութեամբ, ու անանկները
 պատուականներու կարգը բռնե
 41 յէք. Քանզի Քրիստոսի գործին

համար մինչև մահուան մօտեցաւ
 իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով,
 որ ձեր ինծի ծառայելու պակա
 42 տութիւնը ինքը լեցնէ:

ԳԼ. Գ.

Ուստի իմ եղբայրներս՝ ուրախ 1
 եղէք Տէրովմով. նոյն բաները
 ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն
 2 չէ, ու ձեզի ապահովութիւն է:
 3 Չգուշացէք շունքէն. զգուշա
 4 յէք չար մշակներէն, զգուշացէք
 կրճատութիւնէն: Ինչու որ թրիա
 5 տութիւնը մենք ենք, որ հոգիով
 Աստուած կը պաշտենք, ու կը
 պարծենանք Քրիստոս Յիսու
 6 սով, և մարմնի վրայ չէ պար
 ծանքինս: Թէպէտ ես ալ նոյն 4
 վստահութիւնը ունիմ մարմնի
 վրայ, թէ որ ուրիշ մէկը կը
 կարծէ թէ վստահութիւն ունի
 մարմնի վրայ, ալ աւելի ես.
 7 Ութ օրուան թրիատուած, իս
 8 րայելի աղգէն, Բենիամինի ցե
 9 դէն, Եբրայեցի Եբրայեցիներէ
 10 օրէնքին նայելով փարիսեցի. Նա
 11 խանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝ եւ
 12 կեղեցին կը հալածէի, օրէնքին
 13 արդարութեանը կողմանէ անա
 14 բառ էի: Բայց ինչ որ ինծի շահ
 15 էր, անիկայ Քրիստոսի համար
 16 փնտս սեպեցի: Եւ իրաւ բոլոր
 17 բաներն ալ փնտս կը սեպեմ իմ
 18 Տէրովմ Քրիստոս Յիսուսի գե
 19 րազանց գիտութեանը համար.
 20 որուն համար ամէն բանէն զըրկ
 21 ուեցայ, և ազտելութիւն կը
 սեպեմ, որ Քրիստոսը շահիմ,
 22 Ու իր մէջը գտնուիմ. չէ թէ իմ
 23 արդարութիւնս ունենամ որ օ
 24 րէնքէն է, հապա Քրիստոսի հա
 25 ւատքովը եղած արդարութիւնը
 26 որ Աստուծմէ է հաւատքով.
 27 Ճանշալու անիկայ և անոր յա
 28 րութեանը զօրութիւնը՝ ու անոր
 29 չարչարանքներուն հալորդ ըլլա
 30 ւը, անոր մահուան կերպարանքը
 31 առնելով. Որ ըլլայ թէ մօտէ
 32 ներուն յարութեանը հասնիմ:
 33 Որ չէ թէ ես արդէն աւեր եմ,
 34 կամ արդէն կատարեալ եղեր եմ,

- է առ ետեւ ինկած եմ որ բռն-
առ ժրջանակը, որուն համար ալ
բռնուեցայ Քրիստոս Յիսուսէն:
- 13 Եղբայրներ՝ ես չեմ սեպեր որ
բռներ եմ. բայց մէկ բան մը
կայ, որ ետեւ եղածները մոռ-
ցած եմ, ու առջև եղածներ:
- 14 Բուն կը դիմեմ. Նպատակը դի-
տելով՝ Քրիստոս Յիսուսով ե-
ղած Աստուծոյ վերին կոչմանը
- 15 մրցանակին կը վաղեմ: Ուստի
մէնք ամէնքս՝ որ կատարեալ ենք,
ասիկայ խորհիւնք, և թէ որ բան
մը ուրիշ կերպով խորհելու ը-
լաք, անիկայ ալ ձեզի պիտի
- 16 յայտնէ Աստուած: Միայն թէ՝
ինչ աստիճանի որ հասեր ենք՝
նոյն կանոնին համեմատ քաղենք:
- 17 Նոյն խորհուրդը ունենանք: Ին-
ծի նմանող եղիք՝ եղբայրներ, ու
նայեցէք անոնց որ այնպէս կը
քալեն, ինտոր որ մեզ յենի օրի-
նակ ունիք: Ինչու որ շատերը
- 18 կը քալեն, որոնց համար շատ ան-
գամ ձեզի կ'ըսէի, և հիմա լալով
ալ կը զուրցեմ, այսինքն Քրիս-
տոսի խաչին թշնամիներուն հա-
- 19 մար: Որ անոնց վերքը կորուստ
է. որոնց աստուածը՝ Իբնից որս
վայնն է, ու անոր փառքը՝ իրենց
ամօթն է. որոնք Բայն երկրաւոր
- 20 բաները կը մտածեն: Բայց մեր
քաղաքականութիւնը երկիւնքն է,
ուսկից Փրկիչը կը սպասենք Տէր
- 21 Յիսուս Քրիստոսը. Որ պիտի
նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը իր
փառաւոր մարմինին կերպարա-
նակից ըլլալու, ան զօրութիւ-
նով որ կարող է ամէնը իր տա-
կը հնազանդեցընելու:

ԳԼ. Դ

- 1 Ուստի իմ սիրելի ու բաղ-
ձալն եղբայրներս՝ իմ ուրախու-
թիւնս ու պատկառանքս հաս-
տատուն կեցէք Տէրովմով՝ սիրե-
լիներս:
- 2 Եւ որչափին կ'աղաչեմ, ու
Միւսոթքին կ'աղաչեմ՝ որ մի և
նոյն խորհուրդը ունենան Տէրով
3 մով: Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ՝

իմ հարազատ ըմակիցս, դուն
ալ օգնական եղի անոնց, որոնք
իմ հետս աշխատեցան աւետա-
րանին մէջ Կղեմեսին և իմ ու-
րիշ գործակիցներու հետ, ո-
րոնց անունները կենաց գրքին
մէջն են: Ուրախ եղիք Տէրովմով 4
ամէն ատեն, դարձեալ կ'ըսեմ՝
ուրախ եղիք: Ձեր քաղաքու 5
Թիւսը ամէն մարդոց թող յայտ-
նի ըլլայ: Տէրը մօտ է: Բանի մը 6
համար հոգ մի ընէք. հասցաւ ա-
մէն բանի մէջ ազօթքով ու աղա-
չանքով, դոհաւթիւնով մէկտեղ
ձեր խնդրուածքը Աստուծոյ 7
յայտնի ըլլայ: Եւ Աստուծոյ 7
խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ
վեր է, ձեր սիրտերը ու միտ-
քերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի
պահպանէ: Այսուհետեւ եղ 8
բայրներ՝ ինչ որ ճշմարտութիւ-
նով է, ինչ որ պարկեշտութիւ-
նով, ինչ որ արդարութիւնով,
ինչ որ մաքրութիւնով, ինչ որ
սիրով, ինչ որ բարի համբա-
ւով, ինչ առաքինութիւն և ինչ
զովութիւն որ կայ, ան բաները
խորհեցէք: Ինչ որ սորվեցաք ու 9
առեք և լսեցիք ու տեսաք իմ
վրաս, ան ըրէք. և խաղաղու-
թեան Աստուածը ձեր հետը պի-
տի ըլլայ:

Մեծապէս ուրախացայ Տէ- 10
րովմով, որ իմ վրաս ունեցած
հոգեւոր հիմա նորոգուեցաւ,
ինչպէս որ կը հոգայիք ալ. մի-
այն թէ սրտահաւթիւն չունէիք:
Ձէ թէ կարօտութեան համար 11
կ'ըսեմ. ինչու որ ես սորվեցայ
գոհ ըլլալ իմ գտնուած վիճակիս
մէջ: Գիտեմ չբաւարարութիւն 12
քաղելը. դիտեմ շատր ունենալը,
ամէն բանի մէջ ամէն կերպով
ազէկ սորվել եմ թէ կշտանալը,
թէ անօթիւնալը, թէ շատ ու-
նենալը, և թէ պակասութիւն քա-
չելը: Ամէն բանի կարող եմ 13
անով՝ որ զիս զօրացուց: Բայց 14
աղէկ բոլիք, որ իմ ներութեանս
մէջ ինծի հաղորդ եղաք: Դուք 15
ալ գիտէք Փրկիչի պիտիներ, որ

աւետարանին սկիզբը երբոր ես
Մակեդոնիայէն ելայ, մէկ եկե-
ղեցի մըն ալ հետս հաղորդու-
թիւն չըրաւ տալու և առնելու
16 կողմէ, հապա մինակ դուք. Որ
Թեոսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու
անգամ ինծի պէտք եղածը իրը.
17 կեցիք: Չէ թէ ես տուրք կը
փնտռեմ, հապա պտուղ կը
փնտռեմ՝ որ ձեր հաշիւին վրայ
18 աւելնայ: Բայց ես ամէն բան
աւած եմ, ու աւատօրէն ու-
նիմ. լցուած եմ, Եպափրօզի
տոսին ձեռքով ձեր իշխանները
ընդունելով, որ անուշ հոտ մըն
է՝ ընդունելի պատարագ՝ Աս-

տուծոյ հաճելի: Եւ իմ՝ Աս. 19
տուածս ձեր ամէն պիտոյքը պի-
տի լեցնէ իր ճոխութեանը շա-
փով՝ փառքով, Քրիստոս Յի-
սուսի ձեռքով: Ալ Աստուծոյ 20
ու մեր Հօրք փառք յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն:

Բարեւ ընէք բոլոր սուրբե- 21
րուն՝ Քրիստոս Յիսուսով: Չէ. 22
զի բարեւ կ'ընեն իմ հետս ե-
ղող եղբայրները: Չէզի բարեւ 23
կ'ընեն բոլոր սուրբերը, մանա-
ւանդ անոնք՝ որ կոյսրին տու-
նէն են: Տէր Յիսուս Քրիստոսի 24
շնորհքը ձեր ամենուն հետք լի-
ւայ, ամէն:

ԹՈՒՂԹ

ՊՕԴՈՍԻ ԵՌԱՓԵՆԻՈՅՆ ԵՌ ԿՈԴՈՍԱՆՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՊՕԴՈՍ՝ Յիսուս Քրիստոսի ա-
ռաքեալը Աստուծոյ կամքով,
2 և Տիմոթէոս եղբայրը, կողմա-
յի մէջ եղող տուրք ու հաւա-
տացեալ եղբայրներուն Քրիս-
3 տոսով. Շնորհք և խաղաղու-
թիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօր
մէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն:
Ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք
ընելով կը դոհանանք Աստուծմէ
ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
4 Հօրմէն, Լսելով ձեր հաւատքը՝
որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ, և
ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն
5 վրայ ունի: Ան լոյսին համար
որ երկինքը կը պահուի ձեզի,

որուն վրայով առաջուց լսեցիք
աւետարանին ճշմարտութեան
խօսքովը. Որ ձեզի հասաւ, ինչ 6
պէս որ բոլոր աշխարհ, ու պրա-
ղաբեր ըլլալով կ'աճի, ինտոր
ձեր մէջն ալ, ան օրուընէն որ
դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստու-
ծոյ շնորհքը ճշմարտութիւնով.
Ինչպէս որ սորվեցաք մեր սիրե- 7
լի ծառայակցէն՝ Եպափրասէն,
որ ձեզի համար հաւատարիմ
ստաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի.
Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր 8
սէրը հոգիով:

Անոր համար մենք ալ ան 9
օրուընէ որ լսեցինք՝ չենք դադա-
րիւ ձեզի համար աղօթք ընելէն
ու խնդրուածք մատուցանելէն,

- որ կատարեալ ըլլաք անոր կամքին գիտութեամբ՝ բոլոր իմաստութիւնով ու հոգեւոր հանձաւով . Որ գուր Տէրովն արժանի կերպով քաղէք ամէն բանի մէջ դիմադր հաճեցընելով , ամէն բարի գործքերու մէջ պաշարէք ըլլալով , ու աճեցուն Վստուծոյ գիտութիւնով . Ամէն ուժով ու ժողոված՝ իր փառաւոր զօրութեանը չափովն բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան ուրախութեամբ . Գոհանալով Հօր Աստուծոյն , որ մեզ լոյսի մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու արժանացուց .
- 13 Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն , ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեանը փութադրէք . Որ անով մենք փրկուեալ թիւն ունինք իր արիւնովն , այսինքն աներեւոյթ Վստուծոյ պատկերն է՝ բոլոր ստեղծուածներուն անդրանիկը . Ինչու որ անով ու մէն բան ստեղծուեցաւ , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ , անոնք որ կ'երեւան և անոնք որ չեն երեւար , թէ՛ աթոռները թէ տէրութիւնները՝ թէ պետութիւնները՝ թէ իշխանութիւնները . բոլոր բաները աւելով ու անոր համար ստեղծուեցան . Ու անիկայ ամէն բանէն առաջ է , և ամէն բան աւելով հաստատ կը կենայ . Եւ անիկայ է մարմինին այսինքն եկեղեցիին գլուխը . որ ինքը սկիզբն է՝ մեռելներէն անդրանիկը , որ ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նախապատիւ . Ինչու որ Հայրը հաճեցաւ որ Աստուծոյն ինչ որ մեզ ընդունութիւնը անոր մէջն բնակի . Եւ անով ամէնը հաշտեցընէ իրեն հետ , խաղաղութիւն բնակելով անոր խաչին վրայ խաչած արիւնովն , թէ երկրի վրայ և թէ երկինքի մէջ եղբայրներ :
- 21 Եւ ձեզ ալ որ ատեն մը օտարացած էիք , ու չար գործքերով թշնամիներ յէր խոր

հուրդներով , Հիմա հաշտեցուց 22 բուն իր մարմնովն՝ մահուամբ , որ ձեզ անոր գիմացը սուրբ ու ամբիժ և անարատ կայնեցընէ . Թէ որ կենաք հաւատքին մէջ 23 հիմնուած՝ ու հաստատ և աւանց խախտելու աւետարանին յոյսէն որ լսեցիք , որ երկինքին տակը եղած բոլոր ստեղծուածներուն քարոզուեցաւ , որուն էս Պօղոսս սպասաւոր եղայ : Հիմա ուրախ եմ՝ իմ ձե 24 զի համար խաչած չարչարանքներու միայ , ու Քրիստոսի խաչած նեղութիւններուն պակասութիւնը իմ մարմնիս մէջն կը լսեցընէմ՝ անոր մարմնին համար , որ եկեղեցին է . Որուն էս ըս 25 պատաւոր եղայ Վստուծոյ տնտեսութիւնովն՝ որ ինձի տրուեցաւ ձեզի համար՝ Վստուծոյ խօսքը ըման քարոզելու , Ան 26 խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր առջէ գարեբէն ու աղգեբէն հետէ , ու հիմա իր սուրբերուն յայտնուեցաւ , Որոնց ուղեց 27 Վստուած գիտցընել . Թէ ինչ է սա խորհուրդիս փառաւոր ճախութիւնը՝ հեթանոսներուն մէջ , որ ան Քրիստոսն է ձեր մէջն 28 փառաց յայտ . Որ անիկայ մենք կը քարոզենք , ու ամէն մարդ կը խրատենք , և կը սորվեցընենք ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով , որ ամէն մարդ կատարեալ կեցընենք Քրիստոս Յիսուսով . Որուն համար էս ալ 29 կ'աշխատիմ՝ ջանք ընելով իր ներքործութեանը համեմատ՝ որ զօրութիւնով իմ մէջն ՚ի գործ կը դրուի :

ԳԼ. Բ

Քանզի կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ 1 թէ ինչպէս մեծ անձկութիւն ունիմ ձեզի համար ու Լաւոյի կեցւոյ համար , ու ամէն անոնց համար՝ որ իմ երեսո մարմնով չեն տեսեր . Որ անոնց սիրտերը 2 միթիթարուին՝ սիրով միացած , ու կատարեալ խնացողութեան

բոլոր ճոխութեանք հասնին, այսինքն Հօր Աստուծոյ և Քրիստոսի խորհուրդին գիտութեանը։
 5 Որուն մէջը իմաստութեան ու գիտութեան բոլոր գանձերը
 4 պահուած են։ Եւ աս կը տեսնուի, որ չըլլայ թէ մէկը հրապարական խօսքերով ձեզ մտաւորընէ։ Որ թէ պէտք մարմնով հեռու եմ, բայց հոգւով ձեզի հետ եմ, և կ'ընդհատեմ երբոր ձեր բարեկարգութիւնը կը տեսնեմ, ու ձեր հաւատքին հաստատութիւնը
 6 Քրիստոսի վրայ։ Աւստի ինչպէս որ ընդունեցիք Քրիստոս Յիսուս Տէրը՝ անով քաղեցէք,
 7 Արմատ կապած՝ ու անոր վրայ շնորհած՝ և հաւատքին մէջ հաստատուած՝ ինչպէս որ սորվեցաք, և անոր մէջը աճեցէք գոհութիւնով։
 8 Զգուշացէք չըլլայ որ մէկը ձեզ կողոպտէ փրկութիւնով, որ փութ խաբէութիւնով, որ մարդոց աւանդութեան պէս է՝ ու աշխարհիս սկզբունքներուն պէս, և չէ թէ Քրիստոսի վարդապետութեան պէս։
 9 Ինչու որ անոր մէջը կը բնակի Աստուածութեան բոլոր լեցունութիւնը՝ մարմնապէս։ Եւ դուք ալ անով լցուած էք, որ ինքը զլուխ է բոլոր իշխանութեան ու պետութեան։ Որ անով
 11 դուք անձեռագործ թրիստութիւնով թրիստուեցաք՝ մեղաց մարմինը մերկանալով Քրիստոսի
 12 թրիստութիւնովը։ Թաղուելով անոր հետ մկրտութիւնով, որով նաև անոր հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ զօրութեանը հաւատալով։ որ ինքը զանկող մեռելներէն յարուց։ Եւ ձեզ՝ որ առեալ մը յանգանքներու մէջ ու ձեր մարմինն անթրիստութեանը մէջ մեռած էիք, կենդանացուց անոր հետք։ մեր ամէն
 14 յանգանքները ներքեց մեզի, Ահա մահերով եղած մեզի հաւատալ եղող ձեռագիրը՝ որ մեզի դէմ կը կենար, ջնջեց, զա-

նիկայ մէջ տեղէն վերցուց՝ ու խաչափայտին վրայ դաժեց։ Եւ 15 իշխանութիւնները ու պետութիւնները մերկացուց, ու յայտնադրեալ խաչաքանակեց՝ յաղթելով անոնց անով։
 Աւստի ալ մէկը թող չգատէ 16 ձեզ ուտելու կամ խմելու՝ կամ տօնելու՝ կամ ամսագլուխներու՝ կամ շաբաթներու կողմանէ։ Արտօնք գալու բաներուն չուք են, բայց Բռն մարմինը Քրիստոսին է։
 17 Զրկեց որ մէկը զօրէ ձեզ մրցանակէն, որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրէշտակներու կրօնքով չտեսած բաներուն միջամուխ ըլլալ, իր մարմինն միտքով փութ տեղը հպարտանալով։
 Եւ չըռնէ Գլուխը՝ ուսկից որ բոլոր մարմինը յօգուածներով ու խաղերով հաղորդուած ու մէկտեղ կցուած։ Աստուծոյ աշուածով կ'աժի։ Թէ որ դուք 20 Քրիստոսի հետ աս աշխարհիս սկզբունքներէն մեռաք, ալ ինչու համար աշխարհիս մէջ կ'ենդանի եղողներու պէս առանկա նոններու կը հնազանդիք, ըսելով։
 Մի մօտեհար, համը մի առներ, 21 մի դաշիր։ (Որոնց ամէնը ապա 22 կանոնութեան համար են գործածութեամբ,) մարդոց պատուիրանքներուն ու սորվեցուցածներուն համեմատ։ Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ինքնակամ կրօնքով, ու խոնարհութիւնով, և մարմինի չնայելով, Բայց չէ թէ պատիւի մը առթանկ են, հապա մարմինը յաղեցնելու ինչ ծառայեն։

ԳԼ. Գ

Արդ՝ թէ որ Քրիստոսի հետ 1 յարութիւն առիք, ուրեմն վերի բաները փնտռեցէք, ուր որ Քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը։
 2 Վերի բաները մտածեցէք, չէ թէ աս երկրիս վրայինները։ Ինչու որ դուք մեռաք, 3 ու ձեր կենսքը պահուած է Աստուծոյ քովը Քրիստոսի հետ։

- 4 Երբոր Քրիստոս՝ մեր կեանքը
յայտնուի, ան ատենը դուք ալ
անոր հետ փառքով պիտի յայտ
նուիք։
- 5 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամ
ները սարաննեցէք. պոռնկութիւ
նը, պղծութիւնը, անասն կիրքը,
չար ցանկութիւնը, ու ազահու
թիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է.
- 6 Որոնց համար Աստուծոյ բարկու
թիւնը անհնազանդութեան որդւ
նեցէք.
- 7 Էոց վրայ կու գայ. Որ ատեն մը
դուք ալ անոնց մէջը կը քալէիք,
երբոր անոնց մէջը կ'ապրէիք։
- 8 Բայց հիմա մէկդի ձգեցէք դուք
ալ ան ամէնը. բարկութիւնը,
սրտմտութիւնը, չարութիւնը,
հայհոյութիւնը, անհամեստիւ
թիւնը.
- 9 քեր ձեր բերաննեւրէն։ Իրարու
սուտ մի գրուցէք. հին մարդը
իր գործքերովը ձեր վրայէն հա
նեցէք.
- 10 Եւ հագէք ան նորը
գիտութիւնով նորաբուծ՝ իր
- 11 Ստեղծարար պատկերին պէս. Ուր
որ Յոյն ու Հրեայ, թրիստու
թիւն ու անթրիստութիւն,
Բարբարոս, Սկիւթացի, ծառայ
չած ազատ չկայ. հապա Քրիս
տոս է ամէնը. և ամէն բանի
- 12 մէջ։ Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ
աւորեկրու ու սիրելիներու պէս՝
վրանիդ հագէք դու թը, ողոր
մութիւնը, քաղցրութիւնը, խո
նարհութիւնը, հեղօութիւնը, եր
կայնմտութիւնը, Իրարու համ
բերելով և իրարու ներելով՝ թէ
որ մէկը մէկու մը դէմ արտունջ
մը ունենայ. ինչպէս որ Քրիստոս
ձեզի ներեց, անանկ ալ դուք։
- 14 Եւ առ ամէն բաներուն վրայ
տէրը հագէ՛ք, որ կատարելու
- 15 թեան կայն է. Ու Քրիստոսի
խաղաղութիւնը ձեր արեւորուն
մէջը թաքաւորէ, որ դուք անոր
կանչուեցաք մէկ մարմնով, ու
- 16 գահացող եղիք։ Քրիստոսի խօս
քը ձեր մէջը բնակի առատապէս՝
ամէն իմաստութիւնով իրար ար
վեցնելու ու իրատեսիւ, սաղ
մանելով, և օրհնութիւններով,
ու հոգեւոր երգերով, ձեր սրտե

րուն մէջը շնորհքով զԱստուած
օրհնելու։ Եւ ամէն ինչ որ կ'ը
նէք թէ խօսքով և թէ գործքով,
բարբը Տէր Յիսուսին անուանիք
բնէ՛ք։ Աստուծոյ ու Հօրը գո
հութիւն մատուցանելով անոր
ձեռքովը։

Անիկներ՝ հնազանդ եղիք ձեր 18
երկիներուն, ինչպէս որ կը վայել
Տէրոյնով։ Եւ րիկներ՝ սիրեցէք 19
ձեր կնիկները, ու դառն մի բը
լաք անոնց։ Որդիներ՝ ամէն բա 20
նի մէջ հնազանդ եղիք ձեր ծը
նողքներուն, ինչու որ ան է Տէ
րօյն առջևը հաճելի։ Հայրեր՝ 21
ձեր որդիները մի բարկացնէք,
որ չվատնին։ ծառաներ՝ ամէն 22
բանի մէջ հնազանդ եղիք ձեր
մարմնաւոր տէրերուն. չէ թէ
աչքի առջև ծառայելով՝ մարդա
հաճոյներու պէս, հապա սրտի
միամտութեամբ՝ Տէրոյն վախ
նալով. Ինչ որ կ'ընէք՝ սրտանց 23
բէք, որպէս թէ Տէրոյն ու չէ
թէ մարդոց, Գիտնալով որ Ժա 24
ռանգութեան հատուցումը Տէ
րոյն պիտի առնէք, ինչու որ
Տէր Քրիստոսին կը ծառայէք.
Բայց անօրէնը իր անօրէնութեա 25
նը պատժը պիտի ընդունի, և
աշառութիւն չկայ։

ԳԼ. Դ

Տէրեր՝ ձեր ծառաներուն ի 1
րաւունք ու հաւատարմութիւն
տուէք, գիտնալով որ դուք ալ
Տէր ունիք երկինք։

Շարունակ ազօթքի ետեւէ է. 2
ղիք, անոր մէջը արթուն մնալով
գոհութեամբ։ Ազօթք բռէք նաեւ 3
մեզի համար, որ Աստուած խօս
քին դուռը բանայ մեզի Քրիս
տոսի խորհուրդը խօսելու, որուն
համար կապուած ալ եմ, Որ 4
յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս
որ ինձի կը վայել խօսիլ։ Խօհե 5
մութեամբ վարուեցէք դուրսին
ներուն հետ, ժամանակը ծախու
առնելով։ Չեր խօսքը ամէն ա 6
տեն շնորհքով՝ որպէս ինչ ազով
համայնած ըլլայ, ու գիտնալ թէ

ինչպէս կը վայելէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ :

7 Աւիւմ վրայովն բոլորը պիտի իմացնէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրք և հաւատարիմ պաշտօնեան ու ծառայակիցք Տէրով

8 մով . Որն որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ գիտնաք դուք մեր վրայով, ու ինքը ձեր սիրտերը մխիթարէ, Ռեեսինս հաւատարիմ ու սիրելի եղբորը հետ մէկտեղ՝ որ ձեզմէ Քննէ, իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի իմացը

10 նեն՝ ինչ որ հասկայ : Բարեւ կը նէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերութեան ընկերս, և Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբորորդին, (որուն համար պատուէր աւելք . թէ որ ձեզի գալու ըլլայ, ըն

11 դունեցէք անիկայ) Եւ Յիսուսը որ Յուստոս բռնած է, որոնք թրիատու թեւէն են . ասոնք միայն ինչի գործակից եղան Աւտուծոյ թագաւորութեանը մէջ, որոնք ինծի մխիթարութիւն եւ

12 զան : Բարեւ կ'ընէ ձեզի Եսայի .

բա՛ն՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձեզ մէջ Քննէ, ամէն ատեն ազօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով, որ դուք կատարեալ ու լման կենաք Ատուծոյ բոլոր կամացը մէջ : Քանզի անոր վրայով ես կը 13 վիայեմ, թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար՝ ու Լաւոգիկէի և Յերապոլիսի մէջ եղողներուն համար : Բարեւ կը 14 նէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը, ու Դեմար : Բարեւ ըրէք եղբայրներուն, որ Լաւոգիկիս են, և Նիմիասին, ու անոր տանը մէջի եկեղեցիին : Ու երբոր աս 16 թուղթը ձեր մէջը կարդացուի, Լաւոգիկիցւոյ եկեղեցիին մէջն ալ կարդալ տուէք . և դուք ալ Լաւոգիկիայէն Էմաժ Թուղթը կարդացէք : Ու ըսէք Արքիպպոսին . 17 Չգոյշ եղիք քու պաշտաւորութեանդ՝ որ Տէրովմով առիք, որ անիկայ կատարես : Եւ բարեւ 18 իմ ձեռքիս՝ Պօղոսինն է . իմ կապերս միտքերնիդ թող ըլլան : Շնորհքը ձեզի հետ . ամէն :

ԵՌԱՅԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԵՌԱՅԻՆԻՈՅՆ

ԵՌ ԹԵՍԵՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիլուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոյ եկեղեցիիդ Հայր Ատուծով ու Տէր

2 Յիսուս Քրիստոսով . Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ատուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն :

Արգիանանք Ատուծմէ ամէն ատեն ձեր ամենուրեք համար անդադար ձեզ յիշելով մեր ազօթքներուն մէջը . Յիշելով ձեր 3 հաւատքին գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Ատուծոյ ու մեր Հօրը առջև . Եւ գիտնալով Ատուծմէ 4

- սիրուած եղբայրներ՝ ձեր ընտրու-
- 5 թիւներ. Որ մեր աւետարանը չէ
թէ մինակ խօսքով եղաւ ձեզի,
հապա զօրութիւնով ալ և Հոգւ-
- 6 զի համար: Դուք ալ մեզի ու
Տէրովը նմանող ըլլալով՝ ընդու-
նեցիք խօսքը շատ ներգութեան
մէջ՝ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախու-
- 7 թիւնովը. Անանի որ դուք օրի-
նակ եղաք բոլոր հաւատացեալ-
ներուն՝ որոնք Մակեդոնիայի
- 8 ու Աքայիայի մէջ են: Ինչու
որ ձեզմէ հաշակուեցաւ Տէրովը
խօսքը, չէ թէ մինակ Մակեդո-
- նիայի ու Աքայիայի մէջ, հա-
պա նաև ամէն տեղ ձեր հա-
- ւատքը որ դէպ 'ի Աստուած է՝
տարածուեցաւ, անանի որ ալ
- պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ:
- 9 Քանիկ իրենք կը պատմեն մեզի
համար, թէ ինչպէս եղաւ մեր
ձեր քովը մօտեղը, և ինչպէս
- դուք կուսքերէն Աստուծոյ դար-
ձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աս-
- 10 տուծոյ ծառայելու, Եւ սպա-
ռելու անոր Որդւոյն երկինքէն.
որ ինքը մեռելներէն յարուց զա-
- նիկայ՝ աշխիւն Յիսուսը, որ կա-
ղապէ մեզ գալու բարկութենէն:

ԳԼ. Բ

- 1 Քանիկ եղբայրներ՝ դուք
ինքնիրեննիդ գիտէք ձեր մէջը
մանելիս՝ որ պարապ տեղը չե-
- 2 ղաւ. Հապա առաջ, Փիլիպպի
մէջ չարչարանք քաշելով ու ա-
- նարգուելով՝ ինչպէս որ գիտէք,
համարձակութիւն բոլինք մեր Աս-
- տուծովը՝ ձեզի պատմելու Աս-
- տուծոյ աւետարանը մեծ հակա-
- 3 ռակութեան մէջ: Ինչու որ մեր
յորդորանքք ոչ մարդութենէ է,
ու ոչ պղծութենէ, և ոչ խա-
- 4 բէութեամբ. Հապա ինչպէս որ
մեզի Աստուծմէ ընտրուեցանք
ու աւետարանը մեզ հաւտաց-
- ուեցաւ, այնպէս կը խօսինք, չէ
թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու հա-
- մար, հապա Աստուծոյ՝ որ մեր
սիրտերը կը քննէ. Ինչու որ մենք 5
բնաւ չորսքորթութեան խօսքեր
չգործածեցինք, ինչպէս որ գի-
- տէք, ոչ ալ ագաւանութեան պատ-
- ճառանք, Աստուած վկայ է,
Եւ մարդոցմէ փառք չգինաւե-
- 6 ցինք, ոչ ձեզմէ, ոչ ալ ուրիշնե-
- րէն, թէ և կրնայինք իբրև Քրի-
- 7 փոտոսի առաքեալներ՝ ծանրու-
- թիւն տալ. բայց մենք հեղ ե-
- ղանք ձեր մէջը, ինտոր որ դա-
- ւակ մը իր երախաները կը խնա-
- մէ: Հայնպէս ալ մենք ձեր վրայ 8
փափաք ունենալով կը յօժարե-
- նիք, ոչ միայն Աստուծոյ աւե-
- տարանը ձեզի տալ, հապա մեր
- անձերն ալ. ինչու որ դուք մե-
- զի սիրելիներէ եղաք: Քանիկ կը 9
յիշէք եղբայրներ՝ մեր աշխա-
- տութիւնը ու ջանքը, որ ձեզմէ
մէկու մը ծանրութիւն չտարու-
- համար՝ գիշեր ու ցորեկ գործե-
- լով, ձեզի Աստուծոյ աւետարա-
- նը քարոզեցինք: Դուք վկայ էք, 10
և Աստուած ալ թէ ինչպէս սրբ-
- բութիւնով ու արդարութեամբ
և անարատութիւնով վարուե-
- ցանք ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք. 11
Ինչպէս գիտէք ալ, որ ձեզմէ ա-
- մէն մէկը՝ ինտոր հայր մը իր
որդիները Անանի կը յորդորէինք 12
ու կը միտնարէինք, և վկայու-
- թիւն կը դնէինք որ դուք Աս-
- տուծոյ վայելածին պէս քայլէք,
ան որ ձեզ իր Թագաւորութեա-
- նը ու փառքին կանչէ: Ասոր 13
համար մենք ալ անդադար կը
- գորհանանք Աստուծմէ, որ մեզ
- մէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ըն-
- դունեցիք, չէ թէ Իբրև մար-
- դոց խօսք, հապա ինտոր որ ճշ-
- մարտապէս է, Աստուծոյ խօսք,
որ նաև կը ներգործէ ձեր մէ-
- ջը որ կը հաւատաք: Քանիկ 14
դուք եղբայրներ՝ նմանող եղաք
Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝ որ
- Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս
Յիսուսով. Ինչու որ դուք ալ
- նոյն չարչարանքները կրեցիք
ձեր համազգիներէն, ինչպէս որ

- 15 անոնք ալ Հրէաներէն . Որոնք
Տէր Յիսուան ալ մեռցաւցին՝ մար-
գարէններն ալ , և մեզ հալածե-
ցին , ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ և
բոլոր մարդոց հակառակ են :
- 16 Ու մեզ կ'արգիլէին հեթանոսնե-
րուն խօսելէն՝ անոնց փրկու-
թեանը համար , որ իրենց մեզ-
քերուն յա՛ր լեցնեն ամէն ա-
տեն . և բարկութիւնը անոնց
վրայ հոսեր է մինչև վերջը :
- 17 Իսկ մենք եղբայրներ իրաւ-
քիչ մը տաւն ձեզմէ որք միա-
ցինք երեսով , ու շէ թէ սրբ-
աւով , բայց աւելի ջանացինք ձեր
երեսը տեսնելու մեծ փափաքով :
- 18 Անոր համար ես Պօղոսս մէկ եր-
կու անգամ ուղղեցի ձեզի՝ գալ ,
բայց Սատանան մեզ արգիլեց :
- 19 Ինչու որ ե՛ր է մեր յոյսը , կամ
ուրախութիւնը՝ կամ՝ Թէ՛ր պար-
ծանքին պատիւը , եթէ ոչ դուք՝
մեր Տէր Յիսուս Բրիտաոսի աւ-
- 20 ջե՛ր՝ անոր գալու ատենը : Ու-
րովհետեւ դուք էք մեր փառքը՝
և ուրախութիւնը :

ԳԼ. Գ

- 1 Ուստի ալ չկրնալով աւելի
համբերել , աղէկ երեցաւ մեզի՝
- 2 մինակ Աթէնք մնալ . Եւ Տիմո-
թէոս մեր եղբայրը ու Աստու-
ծոյ պաշտօնեան և մեր գործա-
կիցը Բրիտաոսի աւետարանին
մէջ խրկեցինք ձեզ հաստատելու
ու մխիթարելու ձեր հաւատքին
- 3 համար . Որ աս նեղութիւննե-
րուն մէջ յե՛տէ մէկը չխախտի .
ինչու որ դուք ինքնիրենիդ գի-
տէք որ մենք աս Բաներոն հա-
մար կեցեր ենք : Քանզի երբոր
մենք ձեր քովն էինք , առաջուց
ձեզի կը զուգեցինք թէ՛ ներու-
թիւններու պիտի հանդիպինք ,
ինչպէս որ եղաւ ալ , ու գիտէք :
- 5 Ասոր համար ես ալ չկրնալով ա-
ւելի համբերել , յարգ խրկեցի
ձեր հաւատքը գիտնալու , որ
չըլլայ թէ փորձողը ձեզ փորձած
ըլլայ , և մեր աշխատութիւնը
- 6 պարսպ ըլլայ : Բայց հիմա եր-

բոր Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի ե-
կաւ , ու ձեր հաւատքին և սի-
րոյն աւետիսը մեզի տուաւ , որ
ամէն ժամանակ մեր բարի յի-
շատակը Խա՛րէրիդ ունիք , և կը
փափաքիք մեզ տեսնելու , ինչ-
պէս որ մենք ալ ձեզ . Ասոր հա-
մար եղբայրներ՝ ձեր վրայ մխի-
թարուեցանք մեր բոլոր վիշտե-
րուն ու նեղութիւններուն վրայ՝
ձեր հաւատքովը . Ինչու որ հի-
մա կենդանի ենք մենք , թէ որ
դուք հաստատուն կենաք Տէ-
րովմով : Քանզի ի՛նչ գոհութիւն 9
կրնաիք մատուցանել Աստուծոյ
ձեր վրայով՝ ան ամէն ուրախու-
թիւնին համար՝ որ կ'ուրախա-
նանք ձեզի համար մեր Աստու-
ծոյ առջևը , Եւ գիշեր ու ցո-
րեկ խիստ շատ աղաչանք կ'ընենք
ձեր երեսը տեսնելու , ու ձեր
հաւատքին պակասութիւնները լե-
ցնելու : Բայց ինքը Աստուծո՞ւ 11
ու մեր Հայրը՝ և մեր Տէրը Յի-
սուս Բրիտաոս մեր ճամբան
գէտ ի՛ ձեզի յաջողէ : Եւ Տէ-
րը աճեցնէ ու աւելցնէ ձեր սէ-
րը իրարու վրայ՝ ու ամենուն վը-
րայ , ինչպէս որ մենք ալ ձեր
վրայ ունինք , Հառոտաւորով ձեր 13
սիրտերը անարատ՝ սրբութեան
մէջ Աստուծոյ և մեր Հօրը առ-
ջևը՝ մեր Տէրովը Յիսուս Բրի-
տաոսի գալու ատենը իր բոլոր
սուրբերուն հետ մէկտեղ :

ԳԼ. Դ

Ասկէ ետեւ եղբայրներ՝ ձեզի 1
կ'աղաչենք , ու կը յորդորենք
Տէր Յիսուսով , որ ինչպէս մեզմէ
առկը՝ թէ ինտոր պէտք է ձեզի
քալել ու Աստուծոյ հաճոյ ըլ-
լալ , ալ աւելի անոր հըջ շատ-
նաք : Քանզի գիտէք թէ ինչ 2
պատուէրներ տուինք ձեզի Տէր
Յիսուսով : Ինչու որ Աստուծոյ 3
կամքը աս է՝ այսինքն ձեր սուրբ
ըլլալը , որ դուք ետ կենաք
պոռնկութենէն . Չեզմէ ամէն 4
մէկը գիտնայ իր ամանը սրբու-
թիւնով ու պատիւով ստանալ .

13 ներք: Եւ զանոնք մեծապէս
պատուեցէք սիրով իրենց գործ-
քին համար: Խրարու հետ խա-
14 զաղութիւն ունեցէք: Եւ ձեզի
կազաչէնք եղբայրներ՝ անկարգ-
վարմունք ունեցողները խրատե-
ցէք, վատասիրտները մխիթա-
րեցէք, տկարներուն ձեռնտու
եղիք, ամենուն ալ երկայնամիտ
15 եղիք: Չգուշացէք չքւայ որ
մէկը չարութեան փոխարէն չա-
րութիւն հատուցանէ մէկու մը:
Հապա ամէն տան բարիք ընելու
եաւէ եղիք թէ իրարու, և թէ
16 ամենուն: Ամէն տան ուրախ
17 եղիք: Անգագար աղօթք բրէք:
18 Ամէն բանի մէջ գոհութիւն
տուէք: Ինչու որ աս է Աստու-
ծոյ կամքը Քրիստոս Յիսուսով
19 ձեր վրայ: Սուրբ Հոգին մի մա-

րէք: Մարգարէութիւնները մի 20
արհամարհէք: Ամէն բան փորձե- 21
ցէք, բարին ամուր բռնեցէք:
Ամէն տեսալի գէշ բաներէն ետ 22
կեցէք: Եւ ինքը խաղաղութեան 23
Աստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ
ընէ, ու ձեր բոլոր հոգին և
շունչը ու մարմինը անարատ պա-
հուի Քրիստոսին: Մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի գալու ատենը: Հա- 24
ւատարիմ է ան որ ձեզ կանչեց,
որ ինքը պիտի կատարէ ալ:
Եղբայրներ՝ աղօթք բրէք մե- 25
զի համար: Բարեւ տուէք բոլոր 26
եղբայրներուն սուրբ համբու-
րով: Կերդմընցընեմ ձեզ Տէրով 27
մով, որ աս թուղթը բոլոր սուրբ
եղբայրներուն կարգացուի: Մեր 28
Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հնորհքը
ձեր հետը ըլլայ, ամէն:

ԵՐԵՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԹԵՍԵՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՊՕՂՈՍ և Սիդուանոս ու Տի-
մոթէոս՝ թեաղանիկեցոց եկե-
ղեցիիդ մեր Հայր Աստուծով ու
2 Տէր Յիսուս Քրիստոսով: Հնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծ-
մէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն:
3 Պարտինք ամէն տան Աս-
տուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝
եղբայրներ, ինտոր որ կը վայել-
քանի ձեր հաւատքը շատ ամե-
լա վրայ է, և ձեր ամէն մէկուն
սէրը իրարու վրայ կը շատնայ:

Անանկ որ մեք ալ ձեզմով կը 4
պարծենանք Աստուծոյ եկեղեցի-
ներուն մէջը՝ ձեր համբերու-
թեանը ու հաւատքին համար
ձեր բոլոր հալածանքներուն ու
նեղութիւններուն մէջ, որոնց որ
գուք կը համբերէք: Որ է Աս- 5
տուծոյ արդար դատաստանին ա-
պացոյցը՝ որ գուք արժանանաք
Աստուծոյ թաղաւորութեանը,
որուն համար ալ նեղութիւն կը
քաշէք: Քանզի Աստուծոյ առ- 6
ջնք իրաւունք է՝ ձեզի նեղու-
թիւն տուողներուն նեղութիւն
հատուցանել, Եւ ձեզի նեղու- 7

- Թիւն քաշողներուդ՝ մեղի հետ
հանգիստ, Տէր Յիսուսին երկին
քէն յայտնուելու ատենը իր զօ-
8 բաւոր հրեշտակներովը, Բորբո-
քած կրակով վրէժ առնելու ա-
նոնցմէ՝ որ Աստուած չեն ճանչ-
նար, և որ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի աւետարանին չեն հը-
9 նադանդիր. Որոնք պիտի պատ-
ժուին յաւիտեանական սատակու-
մով՝ Տէրովը երեսնէն ու անոր
10 զօրութեանը փառքէն, Երբոր
ինքը գալ փառաւորուելու իր
սուրբերուն մէջը, և հիանալի
ըլլալու բոլոր հաւատացեալնե-
րուն մէջը, (ինչու որ մեր վիա-
յութիւնը ձեր մէջը հաւատաց-
ուեցաւ,) ան օրը: Աս պատ-
ճառովս ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթք կ'ընենք, որ մեր
Աստուածը ձեզ արժանի ընէ
Յէր կոչումին, և ի բարութեան
բոլոր հաճութիւնը կատարէ, ու
հաւաքին գործը զօրութիւնով.
12 Ար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
անունը փառաւորուի ձեր մէջը,
և դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Աս-
տուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսին շնորհացը համեմատ:

ԳԼ Բ

- 1 Կաղաչենք ձեզի եղբայրներ՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գա-
լըստեանը՝ ու մեր անոր քովը
2 ժողովուելուն համար, Չըլլայ որ
շուտ մը խախտիք Յէր միտքէն,
ու չըլլայ որ խռովիք՝ ոչ հոգիով
ու ոչ խօսքով, ոչ ալ թուղթով
մը իբր թէ մեզմէ գրեալած, որ-
պէս թէ Տէրովը օրը եկած հա-
3 տած ըլլայ: Չըլլայ որ մէկը ձեզ
խաբէ մէկ բանով մը. ինչու որ
ան օրը պիտի լգայ թէ որ ապրո-
տամբութիւնը առաջ չգալ, ու
յայտնուի մեզաց մարդը՝ կորրու-
4 տեան որդին, Ան հակառակոր-
դը հպարտացած ամենուն վրայ՝
որ Աստուած կ'ըսուի կամ կը
պաշտուի, մինչև անիկայ Աս-
տուծոյ տաճարին մէջ պիտի նրս-
տի, և ինքզինքը ցուցնէ թէ

Աստուած է: Չէք յիշեր՝ որ 5
երբ ձեր քովն էի, աս բաները
կ'ըսէի ձեզի: Եւ հիմա դուք 6
ինքնիրեննիր գիտէք ինչ է ան որ
կ'արգիլէ, որ ինքը իր ատենին
յայտնուի: Ինչու որ անօրէնու 7
թեան խորհուրդը հիմակուրէ
կը զօրանայ. բայց ան օր հիմա
կ'արգիլէ, պէտք է գիշերէ մինչև
որ ինքը մէջտեղէն վերնայ: Ու 8
եւթը պիտի յայտնուի ան անօրէ-
նը, որն որ Տէր Յիսուս իր բեր-
նին հոգիով պիտի սպառէ, ու
իր գալուն յայտնուելովը պիտի
կորսնցնէ. Որուն գալը Աստա 9
նային աղօթեցուցիւնովն է՝ բոլոր
զօրութիւնով և նշաններով ու
սուտ հրաշքներով, Եւ կորու- 10
սեալներուն վրայ անիրաւու-
թեան բոլոր խաբէութիւնովը,
որովհետև անոնք ճշմարտու-
թեան սերը չընդունեցին՝ որ
փրկուին, անոր համար Աստուած
ալ պիտի խրկէ անոնց ուժով
միւրքութիւն մը՝ որ ստութեան
հաւատան. Որ դատապարտուին 11
ամէն անոնք՝ որ չհաւատացին
ճշմարտութեան, հապա անօրէ-
նութեան յօժարեցան:

Բայց մեզի պէտք է միշտ Աս 12
տուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝
Տէրովն սիրուած եղբայրներ.
ինչու որ Աստուած առաջուց
ձեզ ընտրեց փրկուելու Հոգիին
սրբելովը ու ճշմարտութեան հա-
ւաքովը. Որուն ձեզ կանչեց 13
մեր աւետարանելովը՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի փառքը ստա-
նալու:

Ուստի եղբայրներ՝ հատուա 14
կեցէք, ու պիտի բռնեցէք ան
աւանդութիւնները որ սրբեցաք
թէ խօսքով ու թէ մեր թուղ-
թովը: Եւ ինքը մեր Տէր Յիսուս 15
Քրիստոսը՝ ու մեր Հայրը Աս-
տուած, որ մեզ սիրեց՝ ու տու-
աւ մեզի յաւիտեանական մխիթա-
րութիւն՝ և բարի յոյս շնորհ-
քով, Չեր սիրատեք մխիթարէ 16
և Յէլ հաստատէ ամէն բարի
խօսքերու և գործերու մէջ:

Գ Լ Գ

- 1 Վերջապէս եղբայրներ՝ մեզի համար աղօթք ըրէք, որ Տէրովը խօսքը յաւաքանայ, ու փառաւոր ըլլայ, ինչպէս որ ձեր մէջը:
- 2 Եւ որ անկրաւ ու չար մարդիկ ներէն աղատինք, ինչու որ ամէն
- 3 նր հաւատք չունին, Բայց Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստատէ, ու չարէն պահէ:
- 4 Եւ ձեր վրայ վատահոլութիւն ունինք Տէրամբ, թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ'ընէք,
- 5 ու պիտի ընէք ալ: Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ:
- 6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք եղբայրներ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ ետ քաշուինք ամէն եղբորմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի, ու չէ թէ ան աւանդութեանը պէս՝ որ
- 7 մեզմէ առաւ: Ինչու որ դուք ինքնիրեննիզ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող ըլլալ, քանզի մենք ձեր մէջը անկարգութեամբ չվարուեցանք, Ոչ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք, հապա ջանքով և աշխատանքով գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չտալ
- 8 ըլլա համար, Չէ թէ որ մենք իշ

խանութիւն չունէինք, հապա որ անձերնիս ձեզի օրինակ ընէնք, որ մեզի նմանող ըլլաք: Վասն 10 զի երբոր մենք ձեր քովն էինք, սա ձեզի կը պատուիրէինք, թէ ան որ չուզէր գործ գործել, հաց ալ թող չուտէ: Արդ՝ կը լսէնք 11 որ ձեր մէջէն ոմանք անկարգութեամբ կը վարուին, ու գործ մը չէն գործեր, հապա հետաքրքիր կը պտըտին: Անանկնե 12 ըսն պատուէր կու տանք, ու կ'աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, որ հանդարտութեամբ գործեն, և իրենց հացը ուտեն: Բայց դուք եղբայրներ՝ մի ձան 13 ձրանաք բարիք գործելէն: Իսկ 14 թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօսքին աւ թուղթով, դուք նշանակեցէք անիկայ, ու անոր հետը մի խառնուիք, որ ամենայն Բայց չըլլայ թէ թշնամի պէս 15 սեպէք անիկայ, հապա եղբոր պէս խրատեցէք: Եւ ինքը խաղաղու 16 թեան Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ ամէն աւան: Տէրը ձեր ամենուն հետը 17 ըլլայ:

Աս ողջոյնը իմ ձեռքիս՝ Պա 17 զոսինն է, որ ամէն թուղթե ըսն մէջ նշան է, ասանկ կը գրեմ: Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի 18 շնորհքը ձեր ամենուն հէտը ըլլայ, ամէն:

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒՆԱԿԻՆՈՅՆ

ԼՈՒՍՏՈՒԴՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՊՈՒՍ՝ Յիսուս Քրիստոսի
առաքեալը մեր Փրկիչ Աստու-
ծոյ և մեր յոյսը եղող Քրիս-
2 տոս Յիսուսի հրամանով. Տիմո-
թէոսի ի՞մ հարազատ սրբւոյս
հաւատքով. շնորհք՝ ողորմու-
թիւն՝ ու խաղաղութիւն Աս-
տուծոյ մեր Հօրմէն և Քրիս-
տոս Յիսուս մեր Տէրովմէն։

3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի Ե-
փեսոս մնալու, երբ որ ես Մա-
կեդոնիա կ'երթայի, որ պա-
տուիրես մէկ քանկներուն օտար

4 ուսմունք չսորվեցնել, Եւ շնա-
յիլ առաւարկներու, ու ազգա-
համարներու՝ որ վերջ չունին.
որոնք աւելի վէճեր կը պատճա-
ռեն, քան թէ Աստուծոյ հա-
մէկէ կենցաղավարութիւնը՝ որ

5 իշխան հաւատքով։ Ինչու որ
պատուիրանքին վախճանը սեր-
է՝ սուրբ սրտով ու բարի խղճով.
տանջով և անկեղծ հաւատքով.

6 Որոնցմէ խտարեալ սմանք փուճ
7 խօսքերու ետեւէ՝ դային. Որի-
նաց վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն.
Բայց իրենք չեն հասկընար ինչ
որ կը խօսին, ո՛չ ալ ան բաները
որոնց համար սոք կը կոխեն։

8 Արդ՝ գիտեք որ օրէնքը աղէկ
է, թէ որ մէկը անիկայ օրինա-
ւոր կերպով գործածելու ըլլայ։

9 Բայց աս թող գիտնայ որ ար-
դարներուն համար չէ օրէնքը.
հապա անօրէններուն՝ ու ան-
հնազանդներուն համար, ամ-
բարիչաներուն և մեղաւորնե-
րուն, անսուքներուն և պիղ-

ծերուն, հայր ու մայր զարնող-
ներուն, մարդասպաններուն,
Պառնիկներուն, արուագէտնե՝ 10
րուն, մարդ գողցողներուն, ասա-
ղոցներուն, սուտ երգում քե-
նողներուն, և թէ ուրիշ ինչ որ
հակառակ է սղջամիտ վարդա-
պետութեանը, Որ երանելի Աս- 11
տուծոյ փառաւոր աւետարանին
համեմատ է, ան որ ինձի յանձ-
նուեցաւ։ Եւ շնորհակալ եմ 12
անոր՝ որ զիս զօրացուց, այսինքն
Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրով,
որ հաւատարիմ սեպեալ զիս
սպասաւորութեանը մէջ
գրու։ Որ առաջուց հայհայի 13
էի՝ ու հարածող և թշնամանող.
բայց ողորմութիւն գտայ, ինչու
որ անհաւատութեան մէջ չգիտ-
նալով ըրի. Եւ մեր Տէրով շն- 14
որհքը խիստ շատ եղաւ ինձի
հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիս-
տոս Յիսուսով է։ Աս խօսքը հա- 15
ւատարիմ է՝ ու բոլորովին ըն-
դունելութեան արժանի. որ Քր-
իստոս Յիսուս աշխարհք եկաւ
մեղաւորները փրկելու, որոնց
գլուխը ես եմ. Բայց անոր հա- 16
մար ողորմութիւն գտայ, որ
պիտա առաջ Յիսուս Քրիստոս
իմ վրաս ցուցնէ բոլոր երկայն-
մըտութիւնը՝ օրինակ ըլլալու ա-
նոնց՝ որ պիտի հաւատային Ի-
րեն յաւիտենական կենաց հա-
մար։ Բայց յաւիտենական թա- 17
գաւորին՝ որ անեղծ ու աներե-
ւոյթ է, մի միայն Աստուծոյն
փառք ու պատիւ յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն։

Աս պատուէրը կ'աւանդեմ 18

քեզի՛ իմ որդեակս Տիմոթէոս, քու վրայովդ առաջուց եղած մարգարէութիւններուն համեմատ, որ անոնցմով պատերազմ
19 միս ան բարի պատերազմը, Եւսեբեոս հաւատք ու մարտը խղճմանը, որն որ մէկ քանիները իրենցմէ մեկդի ձգելով՝ նաւակսմութիւն իրենցին հաւատ
20 քին կողմանէ. Որոնցմէ են Հիմեոսը ու Աղէքսանդրոսը, որոնք ես Սատանային մատնեցի, որ արթլին հայհոյութիւն չենէլ:

ԳԼ. Բ

1 Արդ՝ կ'աղագէմ՝ ամէն բանէն առաջ՝ աղօթք ընել, խորհրուածք, աղաչանք, գոհութիւն՝ ամէն մարդոց համար,
2 Ստեփանոս թագաւորներուն և բոլոր իշխանաւորներուն համար, որ խաղաղ ու հանդարտ կեանք վարենք՝ բարբոսին ատուած պաշտութիւնով ու պարկեշտութիւնով:
3 Ինչու որ ան է աղէկը ու ընդունելին մեր Փրկիչ Աստուծոյն առջևը: Որ կ'աղէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու դան:
5 Բանդի մէկ Ստուած մը կայ, ու մէկ միջնորդ մը՝ Ստուծոյ ու մարդոց մէջը՝ Բրիստոս Յիսուս մարդը: Որ իր անձը ամենուն տեղը փրկանք տուաւ իր ատենին վրայութիւն ըլլալու:
7 Որ ես անոր քարոզիչ ու աւարեալ դրուեցայ, (ճմարիտ կ'ըսեմ՝ Բրիստոսով՝ և առաջեմ խօսիր,) Հեթանոսներուն վարդապետ եղայ հաւատքով ու ճշմարտութիւնով: Արդ՝ կ'աղէմ որ երբիկ մարդիկ ամէն տեղ ու դոժք ընեն՝ առաջ ձեռքեր վերցրելով՝ առանց բարիութեան ու երկմտութեան: Կոյնպէս ալ կրկնենք վայելուչ հազուադէպ ամօթխածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինքզինքնին զարդարեն. չէ՛ թէ հիւստածքներով կամ ոսկիով՝ կամ մարգարիտներով՝ կամ մեծածախ հանդերձնե-

րով: Հաղաբարի գործքերով ին 10 տար որ կը վայել աստուածապաշտութիւնը դաւանող կնիկներուն: Կնիկ մարդը՝ Թող սորվի լուս 11 թեամբ՝ ամէն հնազանդութիւնով: Բայց կնիկ մարդու հրաման չեմ 12 տար սորվեցրելու, ոչ ալ երբիկ մարդուն իշխելու, հաղա լուս կենալու: Ինչու որ առաջ Ագամբ 13 տեղծուեցաւ, ու ետքը Եւան: Եւ Ագամբ շխաբուեցաւ, հա 14 պա կնիկ խաբուեցաւ՝ ու յանցանք գործեց. Սաղոյն պիտի 15 փրկուի խնկոյորդեծնութեամբ, թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու որբութեան մէջ պարկեշտութիւնով:

ԳԼ. Գ

Ա խօսքը հաւատարիմ է, 1 թէ որ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ աղէկ գործի կը ցանկայ: Ուստի պէտք է եպիս 2 կոպոսին անարատ ըլլալ, մէկ կնկան մը երբիկ, զգաստ, խահեմ, պարկեշտ, հիւրասէր, արթեցրնող. Ոչ զինեմը, 3 ոչ զարնող, հաղա հանդարտ, ոչ կուսող, ոչ արծաթասէր. Որ իր տանը աղէկ վերակացու 4 թիւն ընող ըլլայ, իր դաւանելը հնազանդութեան մէջ պահելով՝ բոլոր ծանրաբարոյութեամբ. (Հարա թէ որ մէկը 5 իր տանը վերակացութիւն ընելը չգիտնայ, ինչպէս Ստուծոյ եկեղեցիին հազաբարձու պիտի ըլլայ.) Ոչ ալ նորահաւատ ըլ 6 լայ, որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատանային դատաւարութեանը մէջ ինայ: Հաղա 7 պէտք է անոր դուրսէն եղզնէրէն ալ բարի վրայութիւն ունենալ, որ չըլլայ թէ նախադիքի մէջ ու Սատանային սրագայթին մէջը ինայ:
Կոյնպէս ալ սարկաւադները 8 ըլլան ծանրաբարոյ, ոչ երկեղու, ոչ զինեմեր, ոչ անարգ շահախնդրութեան ետեւէ եզոզ: Հաղա հաւատքին խորհուրդը 9

- պահեն մարութ խղճմանքով :
- 10 Եւ ասանք ալ առաջ թող փորձուին , ետքը թէ որ անմեղադրելի գտնուին , սարկաւագու :
- 11 Թեան պաշտօնը կատարեն : Անանկ ալ անոնց կիսկները՝ ծանրաբարոյ ըլլան , ոչ չարախօս , հաղադգաստ , ամէն բանի մէջ հաւատարիմ : Սարկաւագները մէկ կիկան մը երկի ըլլան . որ իրենց գաւակներուն ու իրենց տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլան :
- 13 Ըսն : Քանզի ասանք որ սարկաւագութեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն , բարի աստիճան մը իրենց կը շահին՝ ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն :
- 14 Աս բաները կը գրեմք քեզի յուսարով մօտերս քեզի գալ :
- 15 Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ , որ գիտնաս թէ ինչպէս պէտք է քեզի Աստուծոյ տանը մէջ պտրտիլ , որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է , ճշմարտութեան սիւնը ու հաստատութիւնը :
- 16 Թիւնը : Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածապաշտութեան խոր հուրքը . Աստուած մարմնով յայտնուեցաւ , Հոգիով արդարացաւ , հրեշտակներուն երևցաւ , հեթանոսաց մէջ քարոզուեցաւ , աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ , ու փառքով համբարձաւ :

ԳԼ. Դ

- 1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ , թէ ետքի ատենները մէկ քանիները հաւատքէ պիտի ապտտամբին , եւ մարդեցուցիչ ոգիներու , ու դիւշայ ուսմունքներու ուշադրութիւն պիտի տան . Ստախօսներուն կեղծաւորութեամբը , որոնց խղճմանքը խանձուած է ,
- 5 Որոնք ամուսնանալէն պիտի արգելեն , ու ետ պիտի պահեն կերակուրներէն՝ որ Աստուած ըստեղծէր է որ հաւատացեալները եւ ճշմարտութիւնը ճանչցողները
- 4 գոհութեամբ վայելեն : Ինչու

որ Աստուծոյ ամէն տեղծածը բարի է՝ ու մերժելու բան մը չկայ , թէ որ գոհութեամբ ընդունուի . Քանզի Աստուծոյ խօսքովը ու ազօլթովը կը սրբուի :

Աս բաները եղբայրներուն յիշեցրնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի պաշտօնացի մը պիտի ըլլաս , ու պիտի անանիս հաւատքին խօսքերովը եւ ան բարի վարդապետութիւնովը , որուն հետեւը եղար : Բայց պիղծ ու պառաւա 7 կան աւատելիներէն ետ կեցիր , եւ քու անձդ աստուածապաշտութեան վարժեցուր . Ինչու որ 8 մարմնին վարժութեան թիւ բանի օգտակար է , բայց աստուածապաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար է , որ թէ ներկայ եւ թէ ապագայի կենաց խոտորմունքը ունի : Աս խօսքը հաւատարիմ է՝ եւ 9 բոլորովին ընդունուելու արժանի : Ինչու որ քուն ատոր համար կ'աշխատինք՝ ու նախատինք կը կրենք . վասն զի կենդանի Աստուծոյ յուսացէր ենք , որ ամէն մարդոց ժրկիչն է , մանաւանդ հաւատացեալներուն : Աս բանէ 11 ըր պատուիրէ՝ ու սորվեցուր : Չըլլայ որ մէկը քու մանկու 12 թիւնդ անարգէ . հապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն խօսքով , վարմունքով , սիրով , հաւատքով եւ մաքրութեամբ : Մինչեւ որ ես գամ՝ 13 միտք դիր կարգաւ , յորդորելու , սորվեցնելու : Անհոգ մի 14 ըլլար քու վրադ եղած պարգևին վրայով , որ մարգարէութեամբ քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն ձեռքերը ու վրադ դրուելովը : Ասոնց վրայ խորհէ՝ ու ասոնց մէջը պարապէ , որ քու յառաջագիմութիւնդ ամենուն յայտնի ըլլայ : Չգուշացիր քու անձիդ 16 ու վարդապետութեանը՝ ու միշտ ասոնց մէջը կեցիր . քանզի այդպէս ընելով , քեզ ալ պիտի ապրեցնեն , ու անոնք ալ որ քեզի մօտիկ կ'ընեն :

ԳԼ. Ե

- 1 Օտերը տաստիկ մի յանդիմա-
նէր, հապա հօր պէս յորդորէ
անկաւ . երիտասարդները՝ եղ-
- 2 քայրներու պէս, Պառաւնէրը՝
մայրերու պէս, դեռահասակ
կնիկները՝ քոյրերու պէս՝ ամէն
- 3 ինչ մարդ թիւնով : Որբեալի
ները պատուէ՝ անոնք որ ճշմար-
- 4 տապէս որբեալի են : Հաւա
թէ որ մէկ որբեալի մը զաւակ-
ներ կամ թոռներ ունենայ, թող
- անոնք առաջ սորվին իրենց տա-
նը մէջ որբիական գութ ցուցը-
նել, ու փոխարէն հատուցանել
- իրենց ծնողացը . ինչու որ ան է
բարի և բնդունելի Աստուծոյ
- 5 առջևը : Բայց ան որ ճշմարտա-
պէս որբեալի է՝ ու մինակ մնա-
ցած, իր յայդ Աստուծոյ վրայ
- 6 ու աղաչանքի կը պարապի : Բայց
փափկասէր որբեալի կենդանւոյն
- 7 մեռած է : Եւ առ բաները պա-
8 տուիրէ որ անարատ ըլլան : Բայց
թէ որ մէկը իրեններուն ու մա-
նաւանդ իր ընտանեացը հոգ
- 9 ալ գէշ է : Որբեալի որբեալի-
նէրուն կարգը թող սեպուի, որ
վաթառն տարու ընէ պակաս չէ,
10 մէկ էրկան մը կնիկ եղած, բարի
գործքերով վկայուած . թէ դա-
ւակներ մեծցուցած ըլլայ, թէ
հիւրեր ընդունած ըլլայ, թէ
սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլ-
լայ, թէ նեղեալներուն օգնու-
թիւն ըրած ըլլայ, թէ ամէն աշ-
տի բարեգործութեան մէջ յա-
- 11 լատուած ըլլայ : Բայց դեռահա-
սակ որբեալիները մերժէ՝ քան-
զի երբ որ Քրիստոսի դէմ յան-
դիմանալ կը ըլլան, ամուսնանալ
- 12 կ'ուզեն, Եւ դատապարտու-
թիւն կ'ընդունին . ինչու որ առ-
ջի հաւատքին մէկդի ձգեցին :
- 13 Նաեւ ծոյլ ըլլել կը սորվին, տու-
նէ տուն պտրտողներ, և ոչ մի.

այն ծոյլ, հապա շատախօսներ,
ու հետաքրքիրներ . և անպատեհ
բաներ կը խօսին : Ուստի կ'ու- 14
զեմ որ դեռահասակ կնիկները
ամուսնանան, զաւակներ ծնա-
նին, տնաշէն ըլլան, ու նախա-
տանաց պատճառ շտան հակա-
ռակորդին : Քանզի արդէն ու 15
մանք Սատանային ետեւէն էլիւ-
նախտորեցան : Թէ որ հաւա- 16
տացեալ էրիկ մարդ մը կամ
կնիկ մը որբեալիներ ունենայ,
թող օգնու թիւն ընէ անոնց, և
եկեղեցին չձանրաբեւոնի որ ճշ-
մարտապէս որբեալիներուն օգ-
նութիւն ընէ :

Արդէկ վերակացութիւն ընող 17
երէցները կրկին պատուոյ ար-
ժանի թող սեպուին . մանաւանդ
անոնք որ կ'աշխատին խօքը քա-
րուէն ու սորվեցնելով : Ինչու 18
որ գիրքը կ'ըսէ թէ՝ Կալի մէջ
աշխատող եղին դուռնը չկապեն,
և թէ Մշակը իր վարձքին ար-
ժանի է : Երէցի վրայով ամբաս- 19
տանութիւն մի բնդունիր, բայց
միայն երկու կամ իրեք վկանե-
րով : Անոնք որ մեղք կը գոր- 20
ծեն, ամենուն առջևը յանդի-
մանէ, որ ուրիշներն ալ վախ-
նան : Վկայութիւն կը դնեմ Աս- 21
տուծոյ առջևը և Յիսուս Քրիս-
տոսի, ու ընտրեալ հրեշտակնե-
րուն, որ առ բաները պահեն
առանց նախապաշարման, բան
մը աշառութեամբ չընելով : Հու- 22
տով մէկուն վրայ ձեռք չդնես,
և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ-
չըլլաս . դուն քեզ մաքուր պահէ :

Ասկէ ետեւ լի ջուր չլմնո՞ւ . 23
հապա քիչ մըն ալ գինի գործա-
ծէ՝ քու ստամոքսիդ ու յաճախ
հիւանդութիւններու համար :

Կան մարդիկ որ իրենց մեղքե- 24
րը յայտնի են, ու առաջուց
դատաստանի հասած . և կան
որ իրենց ետեւէն կ'երթան : Ա- 25
նան ալ աճառք բարի գործքերը
յայտնի են . ու անոնք որ ու-
րիշ կերպ բան մըն են, չեն կր-
նար ծածուկ մնալ :

ՔԼ. Զ

- 1 Ըն ամէնը որ ծառայութեան
լուծի տակ են, իրենց տէրերը
ամէն սրտուոյ արժանի տեսնեն,
որ Աստուծոյ անունը ու վարդա-
պետութիւնը Հայհոյութիւն: Եւ ա-
նոնք որ հաւատացեալ տէրեր ու-
նին, թող չարհամարհեն եղբայր-
ները ըլլալուն պատճառաւ: Հա-
պա աւելի ծառայութիւն քնեն,
ինչու որ անոնք հաւատացեալ
են ու սիրելի, որոնք բարեխա-
րութիւն ընելու մէջ մասնակից
են. առ բաները սորվեցուն ու
3 յորդորէ: Թէ որ մէկը ուրիշ
կերպ բան մը սորվեցնէ, ու մը
տիկ չընէ մեր Տէրովը Յիսուս
Քրիստոսին ողջամիտ խօսքերուն,
և առ վարդապետութեանը որ
Աստուծապաշտութեան համե-
4 մատ է, Անոնք հպարտացած է-
ն ու բան մը չգիտեր, հապա վէ-
ճերով ու հակառակութիւննե-
րով ախտացած է. որոնցմէ կ'ը-
լայ նախանձ, կ'աւի, հայհոյու-
5 թիւններ, գէշ կատկածներ, Մըտ-
քով ապականած ու ճշմարտու-
թիւնէն հեռացած մարդաց զբա-
բանութիւնները, որոնք աստ-
ուծապաշտութիւնը շահալուծա-
ութիւն մը կը սեպեն, անանկ-
6 ներէն մէկդի կեցիր: Սակայն
աստուծապաշտութիւնը բաւա-
կանութիւնով մէկտեղ մեծ շա-
7 հալածաութիւն մըն է: Ինչու
որ բան մը չբերինք աշխարհ, ու
յայտնի է որ չենք կրնար անկէ
8 բան մը տանիլ: Հապա կերպ-
կուր ու հանդերձ ունենալով,
9 անոնցմով բաւականանալք: Բայց
անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն,
կ'իյնան փորձութեան ու որդոյ-
թիւն և շատ յիմարական ու վնաս-
տակար ցանկութիւններու մէջ,
որոնք աստակուսի ու կորստեան
10 մէջ կ'ընկղմեն մարդիկը: Ին-
չու որ ամէն չարութիւններուն
արմատը արծաթսիրութիւնն է,
որուն մէկ քանիները անձնա-
նուէր ըլլալով հաւատքէն մղու-

րեցան, ու ինքզինքնին շատ ցա-
ւերաւ մէջ ձգեցին:

Բայց դուք ով մարդ Աստուծոյ 11
փախիր աս բաներէն, ու դը-
նաւ արգարութեան աստուծոյ
պաշտութեան հաւատքի սիրոյ
համբերութեան ու հեղութեան
ետեէն. Պատերազմէ հաւատքին 12
բարի պատերազմը, բռնէ յաւի-
տեանակն կեանքը որուն որ կան-
չուէցար, և շատ վիճակներու առ-
ջն դաւանեցար բարի դաւանու-
թիւնը: Կը պատուիրեմ քեզի 13
Աստուծոյ առջև, որ կենդանի
կ'ընէ բոլորը, և Քրիստոս Յի-
սուսի առջև, որ Պանտացի Պի-
ղատոսին առջև վկայեց բարի
դաւանութիւնը, որ դուք անպա 14
տուէրը ամբիմ անարատ պահես
մինչև մեր Տէրովը Յիսուս Քրի-
ստոսին յայտնութիւնը, Որն որ 15
իր տանին պիտի ցուցնէ Երա-
նելին ու մի միայն Հօրը, Թա-
ղաւորներուն Թաղաւորը ու տե-
րերուն Տէրը. որ ինքը մինակ 16
ունի անմահութիւն անմեղքեանակ
ըստի մէջ բնակած. որն որ մարդիկ
ներէն մէկը չտեսաւ, ո՛չ ալ տես-
նելու կարող է, որուն պատիւ և
զօրութիւն յաւիտեանս ամէն:

Աս աշխարհիս մէջ հարուստ 17
եղողներուն պատուէր տուր, որ
Հպարտանան, և անտոյգ հա-
րստութեան վրայ յայտնին չը-
դենէ, հապա կենդանի Աստու-
ծոյ վրայ որ ամէն բանը մեղի ա-
ռատօրէն կու տայ վայելելու,
Բարիք գործեն, բարի գործքք: 18
Ըով հարստանան, առատաձեռն
և ուրիշին պէտքերը հաղորդ ըլ-
լան. Բարի հիմ գտնեն անծեր 19
նուն հանդերձեալին համար որ
ճշմարիտ կեանք ձեռք ձգեն:

Ավ Տիմոթէոս քեզի պրատմ 20
աւանդը պահէ, փախչելով
պղծ ունայնաբանութիւններէն,
և սուտանուն գիտութեան հա-
կառակութիւններէն, Որն որ 21
մէկ քանիները դաւանելով հա-
ւատքէն մարդեցան: Հնորքը
քո հետը ըլլայ, ամէն:

ԵՐԿՐՈՐԴ Թ.ՈՒՂ.Թ.

ԳՕԴՈՍԻ ԵՌԵՔԵԼՈՅՆ

U. N. S. T. U. N. B. E. N. U.

ፋ. ሊ. በ. ት. ሆ. ሊ.

1 ՊՕՐԱՍ՝ Յիսուս Բրիստոսի ա-
ռաքեալը Աստուծոյ կամբովը կե-
նաց խոտունեքին պէս, որ
2 Բրիստոս Յիսուսով է. Տիմո-
թէոս է՛ սիրելի որդի՛իս շնորհք,
ողորմութիւն եւ խաղաղութիւն
Հօր Աստուծմէն, ու Բրիստոս
Յիսուս մեր Տէրովմէն:

4 ու ցորեկ, Յանկալովքեղ տես-
նել, ու միտք բերելով քաւ որ
ցաւիքներդ, որ ուրախուի իւ-

քերտն նայելով, հասրա իր դի-
տաւարու [Թեանք ու շնորհքին նա-
յելով, որ Բրիտանո Յիսուսով
մեզի արուեցաւ յախտեանկան
դարերէն առաջ. Բայց հիմա 10
յայանուեցաւ մեր Փրկչին Յի-
սուս Բրիտանովն երեսնաւովք. որ
մեզք խաղաղեց, և 'ի լոյս հա-
նգ լեանքր ու անմահութիւնք'

անց կեանքը ու անսահման իրաւ
 աւետարանին միջոցով : Արեւ
 անոր քարովել ու աւաքեալ
 գրուեցաւ ու հեթանոսներուն
 դարդապետ : Անոր համար ու
 չարչարանքներն ալ կը քուլեմ,
 բայց անօթ մը չեմ տեսներ, ինչու
 որ գիտեմ թէ որեւէ հաւատա
 ցեր, և համարուած եմ՝ որ իմ
 իրեն աւանդած բանն կրնայ պա
 հել մինչև անօրը : Այնքա՛ն
 ան օղջամիտ խօսքեալն օրինակը՝
 որ ինձմէ լսեցիր, հաւատացով ու
 սիրով՝ որ Բրիտան Յիսուսով է :

Ան բարի աւանգը պահէ Հո. 14
գւոյն Սրբոյ ձեռքովը որ մեր
մէջը բնակած է : Աս գիտես՝ որ 15
ինձմէ երես դարձաւցին ան ա-
մէնը՝ որ Ասիա էին , որոնցմէ
են Փիղեղաքը ու Հերմոփոնէսը :
Ատուած ողորմութիւն տայ 16
Անեսիփորոսին տանը , ինչու որ
չատ անգամ զիս հանգստացուց ,
ու իմ շղթաս ամօթ չսեպեց ,
Հապա երբոր Հռոմէ եկաւ , 17
չատ ջանքով փնտաւց զիս ու
գտաւ : (Տէրը իրեն տայ որ ան 18
օրը Տէրովմէն ողորմութիւն գրա-
նէ ,) եւ Եփեսոսի մէջ ալ որչափ
սպասուստութիւն որ ըրաւ ինձի ,
գուն անիկոյ շատ սղեկ գիտես :

ԳԼ. Բ

- 1 Բայց դու իմ սրբեակս՝ զօրացիր ան շնորհքով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։ Եւ ան բաները որ ինձմէ լսեցիր շատ վեկաներով՝ հաւատարիմ մարգոց յանձնէ, որոնք կարող ըլլան ուրիշներուն ալ սարկեցնելու։
- 3 Արդ՝ դուն նեղութիւններու համբերէ՝ Քրիստոս Յիսուսի
- 4 բարի զննուորի մը պէս։ Մէկ զննուորեալ մը առ կեանքիս գործառնութիւններովը չդադիր, որ զօրավորին հաճոյ ըլլայ։ Եւ թէ որ մէկը միցի, չպակուիր՝
- 6 թէ որ ըստ օրինի չմիցի։ Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վայելել։ Ի մացիր ինչ որ կ'ըսեմ։ Տէրը քեզի իմաստութիւն տայ ամէն բա-
- 8 նի մէջ։ Միտքդ բեր՝ Գաւիթի շեղէն եղող Յիսուս Քրիստոսը մեռելներէն յարութիւն առած՝
- 10 իմ քաղաքի աւետարանիս համեմատ։ Որուն մէջը չարագործի մը պէս կը չարաբար լիմ մինչեւ անգամ կասկեով։ Բայց Աստուծոյ խօսքը կատարած չէ։ Ուստի ամէն բանի կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, որ անոնք ալ հասնին ան փրկութեանը, որ Քրիստոս Յիսուսով է յաւիտե-
- 11 նական փառքով։ Աս խօսքը հաւատարիմ է. փասն զի թէ որ անոր հետը մեռանք, անոր հետն ալ պիտի ապրինք։ Թէ որ համբերենք, անոր հետն ալ պիտի թաղաւորենք։ Թէ որ ղենիչ ուրանանք, ինքն ալ մեղ պիտի ուրանանք։ Թէ որ չհաւատանք, ինքը հաւատարիմ կը մնայ, իր ան-
- 14 ծը չլինար ուրանալ։ Աս բաները անոնց միտքը ձգէ՝ Տէրոյն առջեւ վիսյութիւն դնելով, խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ, հապա միայն լողնելուն կործանմանը համար է։
- 15 Զանք ըրէ՝ քու անձդ ընտիր ցուցնելու Աստուծոյ առջեւ, անոնք բանւոր մը լինելով որ պիտի

չամէնայ, ճշմարտութեան խօսքը շտակ բացատրելով։ Բայց պիղծ 16 ու փուճ խօսքերէն մէկդի կեցիր. քանզի անոնք աւելի առաջ կ'երթան ամբարշտութեան մէջ. Եւ 17 անոնց խօսքը քաղցրեղի պէս կը ճարակէ. որոնց կարգն են շիմնաւոր ու Փիղեաոս. Որոնք ճշմար 18 տութեանէն մարտեցան, ու կ'ըսեն թէ՝ Մեռելներուն յարութիւնը արդէն եղած է, և կը կործանեն մէկքաններուն հաւատքը։ Բայց 19 Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ, ու աս կնիքը ունի, թէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են. և Անիրաւութեան մէկդի թող կենայ ան ամէնը՝ որ Տէրոյն անունը կ'անուանէ։ Սակայն մէկ 20 մեծ տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ ամաններ կան, հապա փայտէ ու հողէ ամաններ ալ կան. և ոմանք պատուը համար են, ու ոմանք անարգանոց համար։ Ուստի թէ 21 որ մէկը իր անձը անանկ բաներէն մաքրէ, անիկայ մէկ պաւտական անօթ մը պիտի ըլլայ՝ սրբուած ու իր Տէրոյն պիտանի ամէն բարի գործքերու համար պատրաստուած։ Երիտասարդա- 22 կան ցանկութիւններէն ալ փախիր, ու գնա արդարութեան հաւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան ետեւ անոնց հետ՝ որ Տէրոյն աշուհը կը կանգնէ մաքուր սրտով։ Բայց յիմարական ու անիմաստ 23 վէճերէն մէկդի քաշուէ, զիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնանին. Ու Տէրոյն ծառային 24 պէտք չէ կռիւ ընել. հապա հեղահոգի ըլլալ ամենուն, տրովեցնալ, որ չզգահոյ. Բաղքու- 25 թեամբ խրատել հակառակ կեցողները. որ ըլլայ թէ Աստուծոյ անպաշտարութիւն տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը ճանչնալու համար, Եւ Սատանային որոգայթէն 26 զգաստանան, որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին ճառարան։

ԳԼ. Գ

- 1 Եւ աս գիտցիր որ ետքի օրերը շար ժամանակներ պիտի 2 գան. Ինչու որ մարդիկ պիտի ըլնան անձնասէր, արծաթասէր, ամբարտաւան, հպարտ, հպհոյիչ, ծնողաց անհնազանդ, ա 3 պերտիտ, անուրբ, Անգութ, անհաշտ, բանասիրու, անժուժկալ, դաժանաբարոյ, բարին 4 չսիրող, Մասնիչ, յանդուգն, դուռալ, աւելի հեշտասէր՝ քան 5 թիչ ատուածատէր. իրանք ատուած պաշտօն թեան կերպարանքը ունին, բայց անոր զօրութիւնը ուրացած են. և դուն 6 ասանցմէ մէկդի կեցիր: Ինչու որ ասանցմէ են որ տուներէն ներս կը մանեն, ու դերի կը նեն մեղքով բեռնաւորուած տկարամիտ կիկիները՝ զանազան 7 ցանկութիւններէ վարուած, Որ միշտ կը սորվին, ու բնաւ ճշմարտութիւնը ճանչնալու չեն կրնար 8 հասնիլ: Հապա ինչպէս որ Յանէս ու Յամբէս հակառակ կեցան Մովսէսին, անանկ ալ ասոնք ճշմարտութեանը հակառակ կը կենան. ապականած մաքով մարդիկներ, հաւատքի 9 մէջ անպիտաններ են: Բայց աւելի առաջ պիտի չերթան. ինչու որ ասանց անմտութիւնը ա մենուն յայտնի պիտի ըլլայ, ինչպէս որ անոնք եղաւ: Իսկ 10 դուն հետեւող եղար իմ վարդապետութեան, վարմունքիս, զի տաւորութեանս, հաւատքիս, երկայնմտութեանս, սիրոյս, 11 համբերութեանս, Հալածանքներուս, չարչարանքներուս, ինչպէս որ ինծի եղան Անտիոքի և Իկոնիոնի՝ ու Միւսարայի մէջ ինտոր հալածանքներու համբերեցի, ու ամենէն զիս աղատեց 12 Տէրը: Եւ ամէն անոնք՝ որ կ'ուզեն ատուած պաշտօն թեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ հալածանք պիտի կրեն: Բայց չար ու խաբէբայ մարդիկները չա

րութեան մէջ պիտի յառաջանան մուրցցնելով ու մուրերով: Սակայն դուն հաստատուն կեցիր ան բաներուն մէջ որ սորվեցար ու հաւատացիր, ինչու որ գիտես թէ որմէ սորված ես. հաւաքաւ մանկութենէդ ՚ի վեր 15 սուրբ գիրքերը գիտես, որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ փրկուելու՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքովը: Բայց 16 Գիրքը Ատուծոյ շունչն է. և օգտակար է սորվեցնելու, յանգիմանելու, շիտկելու, ու արդարութեան իրատեղաւ համար. իր Ատուծոյ մարդը կատար 17 եալ ըլլայ՝ ամէն բարի գործքերու պատրաստուած:

ԳԼ. Դ

1 Ատուծոյ առջև՝ և Յիսուս Քրիստոսի, որ պիտի դատէ կենդանիները ու մեռեալները իր յայտնուելուն ու թաղաւորութեանը ատենը: Խօսքը քարոզէ. 2 մտադրութեամբ Գործիչդ պարագէ առնելին ու առնե՞ց դուրս. յանգիմանէ՞, սատո՞ւ, յորդորէ՞ ամէն երկայնմտութիւնով ու վարդապետութիւնով: Ինչու որ 3 ժամանակ պիտի գայ որ ողջամիտ վարդապետութեանը պիտի չհամբերեն. հապա իրենց լուրբին ետքովը իրենց ցանկութիւններուն համեմատ վարդապետներ պիտի դրկեն իրենց. Եւ ճշմարտութեանէն ականջներ 4 նին պիտի դարձնեն, ու առաջ պէնելու ետեւէ պիտի մուրրին: Բայց դուն ամէն բանի մէջ ար 5 թուն կեցիր, նեղութիւններու համբերէ, աւետարանիչ գործ գործէ, քու պաշտօնդ կատարէ: Ինչու որ ես արդէն դի՛ ըլլալու 6 նուիրուած եմ, ու իմ մեկնելուս ատենը հաւոր է: Բարի 7 պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքը կատարեցի, հաւատքը պահեցի: Ասկէ ետեւ կայ կը մը. 8 նայ ինծի արդարութեան պատ

կը՝ որ Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի հատուցանէ ինծի ան օրը, ու չէ՛ թէ միակ ինծի, հապա ան ամենուն ալ՝ որ անոր յայանուիլը սիրեցին:

- 9 Զոնք բրէ շուտով ինծի գալու. ինչու որ Գեմասը զիս թողաց՝ ու աս աշխարհը սիրեց, և գնաց թեապոնիկէ. Կրեակէ որ Գնաց Գաղատիա, Տիտոսը՝ Դադմատիա, Մինակ Դակասը իմ հետն է, Մարկոսը առնես որ հետդ բերես. ինչու որ ինծի օգտակար է սպասուորու:
- 12 Թեան համար: Եւ ես Տիւքի կսոր Եփեսոս խրիկցի: Ան մեբարկուն որ Տրովադա թողուցի Կարպոսին քովը, երբոր գաս բեր, գիրքերն ալ, մանաւանդ:
- 14 մագաղաթները: Դարբին Ալէքսանդրոսը շատ չարութիւն բրաւ ինծի. Տէրը անոր պիտի հատուցանէ իր դարձքերուն հա:
- 15 մեմատ: Դուն ալ անկէ զգուշանաս. ինչու որ մեր խօսքը:
- 16 բուն շատ դէմ կեցաւ: Առջի անգամ՝ ատենին առջեւ պա:

տասիան տալուս՝ իմ կողմանէս մէկը չկայեցաւ ինծի հետ, հապա ամէնն ալ զիս թողուցին. Էւ խնդրէմ Աստուծոյ որ ան իրենց յանցանէ՝ չտեղուի: Բայց Տէրը 17 իմ քովս կայեցաւ՝ ու զիս զօրացուց, որ քարոզութիւնը իմ միջոցովս լման բլայ, ու բոլոր հեթանոսները լսեն. և ես առիւծին բերնէն աղատեցաւ: Եւ 18 Տէրը ամէն չար դարձէ պիտի աղատէ զիս, և ապահովութեամբ իր երկնային թագաւորութեանը պիտի հասցնէ. իրեն փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Բարե տուր Պրիսկէին և Ակիւզաոն, ու Ռնեոփորոսին տանը: Երաստոսը Կարնթոսի մէջ 20 մնաց. և Տրովիմասը Մեքսոսի մէջ թողուցի հիւանդացած: Զոնք բրէ ձմռան առաջ գալ: 21 Բարե կ'ընեն քեզի Եւբուդոսը ու Պոսթիսը և Լինասը ու Կլոդիոն՝ և բոլոր եղբայրները: Տէր Յիսուս Քրիստոսը բուհ 22 գիրդ հետը լայ. շնորհքը ձեզի հետ. ամէն:

Թ ՈՒՂԹ

ՊՕԴՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ՊՕՐՈՍ Աստուծոյ ծառայ՝ և Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին ու աստուածապաշտութեան հետ կից եղող ճշմարտութիւնին դիտութեամբ համեմատ.

Յաւիտեական կենաց յաւտով, 2 որ ինքը անտուա Աստուածը խառացաւ յաւիտեական գարեբէն առաջ, Բայց իր խօսքը իր Ժա. 3 մանակին յայտնեց քարոզութիւնով, որ ինծի յանձնուեցաւ մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանով. Տիտոսին Կ հարապատ որդւոյս 4

հասարակաց հաւատքով՝ շնորհք
և խաղաղութիւն Հօր Աստուծ
մէն ու մեր Փրկչէն Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն :

8 Ասոր համար ես քեզ կրեալ
թողուցի , որ ինչ պահաւ բան
որ կայ , շխտես , ու ամէն մէկ
քաղաքի մէջ երեցներ կարգես ,

ինչպէս որ ես քեզի պատուիրե
ցի . թէ որ մէկը անմեղագրելի
ըլլայ մէկ կնիւան մը երկի , հա
ւատացեալ զաւակներ ունենայ ,

որ անառակութեան համար ամ
բաստանեալ՝ կամ անհնազանդ
չըլլան : Ինչու որ եպիսկոպոսին
պէտք է անմեղագրելի ըլլալ՝ Աս
տուծոյ անտեսին պէս , ոչ յան
գուգն , ոչ բարկացող , ոչ գինե
մուլ , ոչ զարնող , ոչ անարգ շա
հախալքութեան ետեւ եղող :

8 Հապա հիւրասէր , բարեհա
խոհ , արդար , ուրբ , ժուժ
կալ . Հաստատ բռնելով վարդա
պետութեան հաւատարիմ խօս
քը , որ կարող ըլլայ ողջամիտ

վարդապետութիւնով յորդորել ,
և հակառակ կեցողները յանդի
մանել : Բանդի շատ էն անհա
ղանդները , ունայնութիւն խօ
սողները , ու միտք խաբողները ,

մանաւանդ անոնք՝ որ թշուառ
թեմէն են . Որոնք պէտք է պա
պանծեցնել , որ ամբողջ տու
ներ կը կործանեն , ու անպատէհ
բաներ կը ստիպեցնեն անարգ

չահախնդրութեան համար : Ա
նոցմէ մէկը զուլեցեց՝ որ իրենց
բուն մարդարէն էր . կրեալցինե
րը միշտ սուտըրուցէն , չար գա
ղաններ , դատաւարաբարտեր :

Աս վկայութիւնը ճշմարիտ է . անոր
համար սաստիկ յանդիմանէ ա
նոնք , որ առողջման հաւատքին

մէջ . Ու ճիպին Հրէական առա
պելներուն , և ճշմարտութեան
հեռացող մարդոց պատուէր

ներսն : Ամէն բան մաքուր է
մաքուրներուն , բայց պիղծերուն
ու անհաւատներուն մէկ բան
մը մաքուր չէ . հապա անոնց
միտքն ալ խղճմտանքի ալ պղծու

ած են : Կը խոստովանին թէ 16
զԱստուած կը ճանչնան , և իրենց
գործքով կ'ուրանան , պիղծ ու
անհնազանդ ըլլալովին , և ամէն
բարի գործի անպիտան :

ԳԼ . Բ

Բայց դուն խօսէ ինչ որ կը 1
վայել ողջամիտ վարդապետու
թեանը . Ճերերուն զգաստ ըլ

լալ , ծանրաբարոյ , խոհեմ , ողջա
միտ՝ հաւատքով , սիրով , համ
բերութիւնով : Նոյնպէս ալ պա

ռաւներուն անանկ վարմունք ու
նենալ , ինտոր կը վայել սրբու
թեան , ոչ բանասրիւս ըլլալ , ոչ
գինեմուլ , հապա բարի խրատ
տուող . Որ խրատեն նորահա

տակ կնիկները՝ երկինքն սիրող ,
զաւակին սիրող ըլլալ , խա
հեմ , սղոխտն , անաշէն , բա
րեգործ , իրենց երկինքուն հը
նազանդ . որ չըլլայ թէ Աստու
ծոյ խօսքը հայհոյուի : Անանկ 6

ալ երկտապարգները յորդորէ խո
հեմ ըլլալ . Ամէն կողմէ քու 7
անծգ . բարի գործքերու օրինակ
ցուցնելով , վարդապետութեան

մէջ անեղծութիւն , պարկեշ
տութիւն , Ողջամիտ ու անմե
ղագրելի խօսք . որ հակառակ
կեցողը ամշնայ , ու մեր վրա

յով գէշ բան մը չաւնենայ բռե
լու : Ճառաններուն սորվեցող է 9
րենց աներեսուն հնազանդ ըլլալ ,
և ամէն բանի մէջ հաճելի , ոչ

հակառակախօսներ , թէ խորդ
ներ , հապա բարոյսին բարի հա
ւատարմութիւն ցուցնեն , որ

մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապե
տութիւնը ամէն բանի մէջ զպա
գարեն : Ինչու որ Աստուծոյ փրք 11
կարար շնորհքը բոլոր մարդոց է
բեցաւ . Որ մեզ կը խրատէ՝ 12

որ ամբարշտութիւնը ու աշխար
հային ցանկութիւնները ու բա
նանք , և զգաստութիւնով ու
արդարութիւնով և բարեպաշ
տութիւնով ապրինք աս աշխար

հիս մէջ . Ու սպասենք ան եր
ջանիկ յոյսին , և մեծ Ասա

- 11 Ծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Բրիս-
տաին փառացի յայտնուե-
14 լուն : Որ իր անձը մեզի համար
տուաւ , որ մեզ ամէն անօրէնու-
թենէ ազտուէ , ու մաքրէ իրեն
մեպհական ժողովուրդ ընէ՝ բարի
[15] դորձքերու նախանձաւոր : Աս
բաները խօսէ և յորդորէ ու յան-
դիմանէ բոլորովն սատելով ,
չըլլայ որ մէկը քեզ անարգէ :

ԳԼ. Գ

- 1 Անոնց միտքը ձգէ իշխանու-
թիւններուն և պետութիւն-
ներուն հնազանդիլ , ու հը-
ստատիլ ըլլալ , ու ամէն բարի
դորձքերու պատրաստ գտնուիլ ,
2 Մէկու մը հայհոյութիւն չընել ,
կռուարար չըլլալ , հապա հեղաշո-
գի , ամէն մարդոց բոլորովն
3 քաղցրութիւն յոյցընել : Ինչու
որ մենք ալ ատեն մը անմխտ-
էինք , անհնազանդ , մղորեալ ,
և դանադան ջանկութիւններու
ու հեշտութիւններու կը ծա-
ռայէինք . չարութիւնով ու նա-
խանձով կը վարուէինք , ատելի
էինք , և մէկիմէկ կ'ատէինք :
4 Բայց երբոր մեր Փրկիչ Աստու-
ծոյն քաղցրութիւնը ու մարդա-
5 սիրութիւնը յայտնուեցաւ , Չէ
թէ արդարութեան գործքերէն
որ մենք ըրինք , հապա իր ողոր-
մութեանը համեմատ մեզ փրկեց
նորէն ծնաներու աւազանին մի-
ջոյսով ու Սուրբ Հոգիին նորո-
6 գեւալը , Որն որ առաւորէն թա-

փեց մեր վրայ Յիսուս Բրիս-
տու մեր Փրկչին ձեռքովը , Որ 7
անոր շնորհքովը արդարացած՝
յաւիտեական կենաց յուսով
ժառանգ ըլլանք : Ասխօսքը հա- 8
ւատարիմ է , և կ'ուզեմ որ ա-
մոնք հաստատեն , որ Աստուծոյ
հաւատացողները հոգ տանին բա-
րի դորձքեր ընելու վրայ ըլլալ ,
ասոնք են բարի ու մարդոց օգ-
տակար բաները : Բայց դուն 9
յիմարական մեծերէն ու աղաք-
համարներէն ու հակառակու-
թիւններէն և օրէնքի վրայով
եղած կռիւներէն մէկիմէկ կեցիր ,
ինչու որ անօգուտ են ու սնոտի :
Հերձուածող մարդէն՝ առաջինու 10
երկրորդ անգամ խրատելէն ետե-
կա քաշուէ , Գիտնալով որ անան 11
կը ծռուած է , և մեղք կը դոր-
ծէ ինքզինքը դատապարտելով :

Երբոր Արտեման կամ Տիւքի 12
կտը քեզի խրկեմ , ջանք ըրէ ին-
ծի գալու Նիկուսիլիս . ինչու որ
միտքս դրի ձմեռը հոն անցընե-
լու : Չենաս օրինականը՝ ու Ա- 13
ստուծը փութով ձամբայ դիր ,
հոգ Գաւէլը՝ որ անոնց բան մը
չպահի : Եւ մերկներն ալ թող 14
սարկին բարի գործքեր ընելու
վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագա-
ներու մէջ , որ անպատու չըլ-
լան : Բարեւ կ'ընեն քեզի ամէն 15
ալ որ իմ հետս են , բարեւ տուր
անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատա-
քով : շնորհքը ձեր ամենուն հե-
տը ըլլայ . ամէն :

ՊՕՂՈՍԻ ԼՈՒՅԵԼՈՅՆ

ԼՈՒ ՓԻԼԻՄՈՆ

1 ՊՕՂՈՍ՝ Յիսուսի Քրիստոսի
 կապեալը՝ և Տիմոթէոս եղբայ-
 րը, Փիլիմոն մեր սիրելին ու
 2 գործակցին, Եւ Ապփիեա սիրե-
 լին, ու Աբբիդայոս մեր զինու-
 3 կեղեցիին, Շնորհք և խաղաղու-
 թիւն ձեզի՝ Աստուծոյ մեր Հօր
 4 Աբբիդայոսի միշտ իմ Աս-
 5 անուամբ, քեզ իմ աղօթքներուս
 6 մէջ յիշելով, Երբոր կը լսեմ քու
 7 սիրտը ու հաւատքդ՝ որ ունիս
 8 Տէր Յիսուսին վրայ՝ և բոլոր
 9 սուրբերուն վրայ, որ քու հա-
 10 վատքիդ հաղորդակցութիւնը
 11 պողպատեալ լիցայ, Քրիստոս Յիսու-
 12 սով ձեր վրայ եղած ամէն բա-
 13 րութեանը ճանչցուելով։ Քան-
 14 զի շատ ուրախութիւն և մոխթա-
 15 րութիւն ունիցք քու սիրտդ վրայ,
 16 որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով
 17 հանգստացած են՝ եղբայր։
 18 Ասոր համար թէ և շատ հա-
 19 մարմանութիւն ունիմ Քրիստո-
 20 սով վայելչ եղածը քեզի հը-
 21 լամայելու։ Բայց յաւետ սիրտ
 22 համար կ'աղաչեմ, անանկ մէկը
 23 ըլլալով ինտոր որ եմ ես Պօղոս
 24 ծերացած, ու հիմա Յիսուս
 25 Քրիստոսի համար կ'ստուգեմ ալ։
 26 Կ'աղաչեմ քեզի իմ որդւոյս Ոն-
 27 քիմոսին համար որն որ իմ կա-
 28 պանքներուս մէջ ծնայ։ Որ ա-
 29 տեն մը անպիտան էր քեզի,
 30 բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ
 31 պիտանի է։ Անիկայ ետ խրիե-
 32 ցի, դուն ալ ընդունէ անի-
 33 կայ՝ որ է իմ աղկը։ Որն որ
 34 կ'աղաչեմ իմ քովս պահել, որ քու
 35 տեղդ ինծի սպասաւորութիւնը

նէ աւետարանին կապանքներուն
 մէջ։ Բայց առանց քու կամքիդ 14
 չուղեցի բան մը ընել, որ քու
 բարերարութիւնդ իբր թէ ըս-
 15 տիպմամբ եղած չըլլայ, հապա
 կամաւ։ Քանզի գուցէ աս պատ 15
 ճառով անիկայ քիչ մը ատեն զա-
 տուեցաւ, որ զանիկայ յաւիտեան
 ունենաւ։ Չէ թէ ալ ծառայի 16
 մը պէս, հապա ծառայէն վեր՝
 սիրելի եղբոր պէս։ Եւ թէ որ ին-
 17 ծի այսպէս պիտի է, որչափ ա-
 18 ւելի պիտի ըլլայ քեզի՝ թէ մար-
 մինի կողմանէ ու թէ Տէրոջ։
 19 Ուստի թէ որ զիս պիտի հաղորդ-
 20 կը սեպես, ընդունէ անիկայ՝ որ
 21 պէս թէ զիս։ Եւ թէ որ քեզի
 22 անիրաւութիւն մը ըրած է՝ կամ
 23 պարտք մը ունի, ան իմ հաշի-
 24 լիս անցուր։ Ես Պօղոսս իմ 19
 25 ձեռքովս գրեցի։ Ես կը վճա-
 26 րեմ, որ չըսեմ քեզի՝ թէ դուն
 27 ալ քու անձդ ինծի պարտական
 28 ես։ Այո՛ եղբայր՝ թող քեզմէ 20
 29 ունենամ աս օգուտը Տէրոյմով,
 30 հանգչեցուր իմ աղկըս Քրիստո-
 31 սով։ Քու հնազանդութեանդ 21
 32 վստահանալով քեզի գրեցի,
 33 քանզի գիտեմ որ ըսածէս ալ
 34 աւելի պիտի ընես։

Ասկէ ի զատ ինծի բնակարան 22
 մին ալ պատրաստէ, ինչու որ կը
 յուսամ թէ ձեր աղօթքներուն
 23 միջոցով ձեզի պիտի չնարհուիմ։
 24 Բարեւ կ'ընէ ձեզի Եպափրաս իմ
 25 գերութեան ընկերս Քրիստոս
 26 Յիսուսով։ Նաև Մարկոս՝ Արիա 24
 27 տարբոս՝ Ղեմաս՝ Ղուկաս՝ իմ
 28 գործակիցներս։ Մեր Տէր Յի 25
 29 սուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հա-
 30 գիին հետը ըլլայ։ ամէն։

ԵԿԵՂԵՍԻ ՍՈՒՆԻ ԵՌԵՄԻԱՍ

ԵՌԵՄԻԱՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ԱՅ մասերով ու շատ կերպերով առաջուց խօսելով Աստուած հայրերուն հետ մարդա-
- 2 րէներով, Աս ետքի օրերս էր Որդիով խօսեցաւ մեր հետը, որ զանկիւայ ամէն բանի ժառանգ դրաւ, որ անով աշխարհքն ալ
- 3 տեղդեց. Որ անկիւայ էր փառացր լոյսն է, և իր էութեանը բուն պատկերը. ան որ իր զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը բռնէ, իր անձովը մեր մեղքերը սրբելով, բարձրերը՝ Աստուծոյ մեծութեանը աջ կողմը նստաւ:
- 4 Եւ այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակներէն, որչափ որ անոնցմէ աւելի աղէկ անուն ժառանգեց:
- 5 Ինչու որ հրեշտակներէն որուն րսաւ երբէք. Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ, և դարձեալ՝ Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անկիւայ ինծի Որդի
- 6 պիտի ըլլայ. Եւ դարձեալ երբ որ անդրանիկը աշխարհք կը մտցնէ, կ'ըսէ. Աստուծոյ բալը հրեշտակներն ալ անոր երկրպագութիւն թող ընեն: Եւ հրեշտակներուն վրայով կ'ըսէ. Որ իր զօրապիները հոգիներ կ'ընէ, ու իր պաշտօնն անոր կրակի
- 8 բոց: Սակայն Որդիին չ'ընէ. Բու աթուղ ով Աստուած՝ յաւիտեանս յաւիտեանից է, քու թագաւորութեան գաւազանը
- 9 ուղղութեան գաւազան է. Արգարութիւնը սիրելիք, ու անօրէ,

նու թիւնը ասեցիր, անոր համար ով Աստուած՝ քու Աստուածդ ուրախութեան եղով օծեց քեզ 10 քու ընկերներէդ աւելի: Եւ դուն ով Տէր՝ սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր, ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործքն է. Անոնք 11 պիտի կորսաւն, բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս, ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին, Ու վե 12 լարիւտի պէս պիտի գալարես զանոնք և պիտի փոխաւն, բայց դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարիներդ պիտի չ'ապսւն: Եւ հը 13 ընշտակներէն որուն քաւ երբէք. Իմ աջ կողմն նստէ, մինչև որ քու թշնամիներդ սորբէ, բուդ պատաւանդան դնեմ: Չէ որ 14 անոնք ամէնը ապաւանդող հոգիներ են, որոնք սարսաւորութեան կը խրկուին անոնց համար, որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն:

ԳԼ. Բ

Անոր համար պէտք է մեղի 1 ալ աւելի ուշադրութիւն տալ թէ ըսած բաներուն, որ չ'ըլլայ թէ երբէք պակսինք: Վասն զի 2 թէ որ ան խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռքովը դուրսուցաւ, հաստատուն եղաւ, և ամէն յանձարութիւն ու անհնազանդութիւն արդար հաստատում առաւ, Հապա մենք ինտոր պի 3 տի աղապինք՝ թէ որ անհոգ բըլանք անանկ մեծ փրկութեան մը, որ խօսելուն սկիզբը Տէրով մէն առաւ, ու լողնելուն ձեռք

4 քովը մեղէն հաստատուեցաւ . Առաւած ալ վիայեց նշաններով ու հրաշքներով՝ և զանազան դօրութիւններով՝ ու Սուրբ Հոգիին պարգևներովը՝ ինտոր որ ինքը կամեցաւ :

5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցուց ան դալու աշխարհը, որուն վրայով

6 մենք կը խօսինք, Հասարակեց մէկ տեղ մը վիայեց՝ ու ըսաւ . Սարգստ ինչ է՝ որ զանկիայ կը յիշէս, կամ մարդու որդին՝ որ

7 անոր այցելութիւն կ'ընես . Բիշ մը վար բոլոր զանկիայ հրեշտակներէն, փառքով ու պատուով պատկեցիր զանկիայ, և քու ձեռացդ գործքերուն վրայ կեցուցիր զանկիայ . Ամէն բան անոր ողբերուն տակը հնազանդեցուցիր . ուստի ամէնք որ անոր հնազանդեցուց, անոր Հնազանդած բան մը չձգեց . Բայց հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնք

9 անոր հնազանդած . Սակայն Յիսուսը փառքով ու պատուով պատկուած կը տեսնենք՝ որ հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր՝ մահուան չարչարանքին համար, որ Աստուծոյ Հորհրդովը ամենուին համար մահ ճաշակէ :

10 Որովհետեւ կը վայէր Անոր, (որուն համար ամէնք և անով ամէն բաները եղած են,) շատ որդիներ փառքին մէջ մոյրներու առեւնը՝ անոնց փրկութեան Առաջնորդը չարչարանքով կատարէ :

11 Ասան զի ան որ կը սրբէ՝ ու ան որ կը սրբուի, ամէնն ալ մէկէ մըն են . անոր համար ինքը ամօթ չտար եղբայր կոչել

12 զանոնք՝ ըսելով . Բու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ, Ժողովքին մէջ քեզ պիտի դուրսէմ :

13 Եւ գարձեալ Ես անոր պիտի յուսամ, ու գարձեալ Ահա ես՝ ու ան զաւակները՝ որ

14 Աստուած ինծի տուաւ : Բնտի որովհետեւ զաւակները մարմինն ու արիւնին հաղորդ եղան, ինքն

ալ նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ . որ իր մահովը փճացրնէ անկիայ՝ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն է՝ Սատանան . Եւ ազատեց զանոնք որ մահուան վատութիւն միշտ ծաւալու թեան մէջ կ'ապրէին : Քանզի բնաւ հրեշտակներուն ձեռք չբռներ, հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ : Անոր համար պէտք էր անոր բողբոջին եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Աստուծոյ կողմանէ, Ժողովուրդին մեղքերը քաւելու համար : Քանզի ինչ բանով որ ինքը չարչարուեցաւ, փորձութիւն կրելով, կրնայ փորձանաւորներուն ալ օգնական ըլլալ :

ԳԼ. Գ

Ուստի սուրբ եղբայրներ՝ 1 երկնային կոչումին մասնակիցներ, նայեցէք մեր դաւանութեանը Աւարեալին ու Քահանայապետին՝ Քրիստոս Յիսուսին . Որ հաւատարիմ է անոր՝ 2 որ զինքը դբաւ, ինչպէս որ Մովսէս ալ անոր բոլոր տանը մէջ :

Ինչու որ ինքը Մովսէսին աշխատէ աւելի փառքի արժանացաւ, որ չարի որ աւելի պատիւ կ'ունենայ քան շինողը՝ քան թէ տունը : Քանզի ամէն տուն որ կը շինուի, մէկէ մը կը շինուի . բայց ան որ ամէն բաները ըրաւ, Աստուած է :

Եւ յիշուի Մովսէս անոր բոլոր տանը մէջ հաւատարիմ էր Ժառայի մը պէս՝ զուցուելու բաներուն վկայ ըլլալու համար . Բայց Քրիստոս 3 որդի մը պէս իր տանը վրայ . որուն տանը մենք ենք, միայն թէ ան համարձակութիւնը և յոյսին պարծանքը մինչև վերջը հաստատ բռնենք :

Ուստի ինչպէս որ կ'ըսէ Հոգիին Սուրբ . Այսօր թէ որ անոր ձայնին պիտի ընէք, 2եր 8 սիրտերը մի խտացընէք բարկաւ

- ցրնելու ատենին պէս անապա-
 9 տին մէջ փորձութեան օրը . Ուր
 որ ձեր հայրերը զիս փորձեցին .
 քննեցին զիս՝ Բէդէպ և քառսուն
 10 տարի իմ գործքերս տեսան . Ա-
 նոր համար զգուեցայ ան աղգէն ,
 ու ըսի . Սիշտ մտրած եմ սրբ-
 11 տովնին , և իմ ճանքաներս չը-
 ըրի իմ բարկութեանս մէջ՝ Թէ
 իմ հանգիստս պիտի չմանեն :
 12 Նայեցէ՛ք եղբայրներ , չըլլայ որ
 ձեզմէ մէկուն ներսի դին անհա-
 ւատութեան չար սիրտ ըլլայ՝ ա-
 13 պրտամբ ըլլալու կենդանի Այ-
 տուձմէն . Հապա ամէն օր մէկ-
 զմէկ յորդորեցէ՛ք՝ քանի որ այսօր
 կ'ըսուի . որ չըլլայ Թէ ձեզմէ
 14 թիւնովը : Քանզի մենք Քրիս-
 տոսի մասնակից եղած ենք , մի-
 այն Թէ ան հատուտութեան
 սկիզբը մինչև վերջը պիտի բըւ-
 15 նենք . Քանի որ կ'ըսուի , Այսօր
 Թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք ,
 ձեր սիրտերը մի՛ խտացընէք
 բարկացընելու ատենին պէս :
 16 Քանզի ոմանք լսեցին ու բար-
 կացուցին . բայց չէ Թէ ան ա-
 մէնք որ Եգիպտոսէն ելած էին
 17 Մովսէսին ձեռքովը : Որոնցմէ՞
 զգուեցաւ ան քառսուն տարին .
 չէ՞ որ մեզանչողներէն , որոնց ա-
 կորները անապատին մէջ ինկան :
 18 Եւ որոնց համար երգում՝ ըրաւ
 իր հանգիստը չմանելու , եթէ
 19 ոչ՝ անհաւատներուն համար : Եւ
 կը տեսնենք որ չկրցան մանել
 իրենց անհաւատութեանը հա-
 մար :

ԳԼ. Դ

- 1 Ուրեմն ալ վախճանք , որ
 չըլլայ Թէ անոր հանգիստը մրտ-
 նելու խտտմունքը որ Դէլի մը
 նացեր է , ձեզմէ մէկը առի՛ւ զոր
 2 կուած գտնուի : Ինչու որ մենք
 ալ անոնց պէս աւետիս առած
 ենք . բայց անոնց շահ մը չըրաւ
 3 ան խօսքը լսելը , քանզի հաւատ-
 քով խառնուած չէր լսողներուն

- մէջ : Իսկ մենք՝ որ հաւատացինք ,
 4 հանգիստը կը մանենք , ինչպէս
 որ ըսաւ , Ուստի երգում ըրի
 իմ բարկութեանս մէջ՝ Թէ իմ
 հանգիստս պիտի չմանեն . Թէ
 և իր գործքերը աշխարհի սկիզ-
 բէն եղած էին : Ինչու որ Գիւրգ 4
 ասանկ կ'ըսէ մէկ տեղ մը՝ Եօթ-
 ներորդ օրուանը համար . Եւ Ա-
 տուած Եօթներորդ օրը հանգ-
 5 չեցաւ իր բայր գործքերէն . Ու 5
 հաս նորէն ի՛նչէ՛ Թէ իմ հան-
 գիստս պիտի չմանեն : Ուստի ու 6
 ըսովհետեւ ոմանց կը մնայ հոն մըտ-
 նել , և անոնք որ առաջուց ա-
 ւետիսը առած էին , անհաւա-
 տութեան համար չմտան . Նորէն 7
 օր մը կը սահմանէ՝ ու կ'ըսէ Այս-
 օրը Դաւիթին բերնովը այնքան
 ժամանակէ ետեւ , ինչպէս որ ը-
 տուեցաւ . Այսօր Թէ որ անոր
 ձայնին պիտի լսէք , ձեր սի-
 8 տերը մի՛ խտացընէք : Ինչու որ 8
 եթէ Յեսուս հանգչեցուցած ըլ-
 լար զանոնք , ալ անկէ ետքը ու-
 ըրիչ օրուան համար չէր զրուցեր :
 Ուրեմն Աստուծոյ Ժողովուրդին 9
 Դէ՛ս հանգիստ մը կը մնայ : Վասն 10
 զի ան որ անոր հանգիստը մը-
 տաւ , ալ հանգչեցաւ իր գործ-
 քերէն , ինչպէս որ Աստուած ալ
 իրեններէն : Ուրեմն ջանանք ան 11
 հանգիստը մանելու . որ չըլլայ
 Թէ մէկը նոյն անհաւատութեան
 օրինակին պէս ինայ : Ինչու որ 12
 Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու
 զօրեղ՝ և ամէն երկայրի տուրէ
 կարուկ , որ կը թափանցէ մինչև
 շունչը ու ոգին և յօգուածները
 ու ծուծը բաժնելու , և կը քննէ
 13 սրտին խորհուրդները ու մտա-
 մունքները . Եւ չկայ մէկ արա-
 լած մը անոր դիմացը չերեցած .
 հապա ամէն բան բայց ու յայտնի
 է անոր աչքերուն առջևը , ու
 բան պիտի գրո՛ւի մեր հաշիւը :

- Արդ՝ մենք որ մեծ Քահա- 14
 նայապետ մը ունինք երկինքը ան-
 ցած , Յիսուսը՝ Աստուծոյ Ու-
 դին , ամուր բռնենք Դէր դաւա-
 նութիւնը : Քանզի չէ Թէ ա 15

նանի քահանայապետ մը ունինք՝
որ կարող չըլլայ մեր տկարու-
թիւններուն կարեկից ըլլալու .
հապա ինքը ամէն կերպով փորձը
առած է մեղի նման, Բայց ա-
ռանց մեղքի : Ուստի ալ համար-
ձակութիւնով մօտենանք շնոր-
հաց աթոռին առջեւ , որ ողոր-
մութիւն ընդունինք՝ ու շնորհք
գտնենք պէտք եղած ատենը մեղի
օգնելու :

ԳԼ. Ե

1 Ինչու որ ամէն քահանայա-
պետ մարդոց մէջէն առնուած՝
մարդոց համար կը կենայ Աս-
տուծոյ կողմը , որ պատարագ-
ներ ու զոհեր մատուցանէ մեղ-
քերու համար . Եւ կարող է
կարեկից ըլլալ անոնք՝ որ տգէտ
ու մոլորեալ են . ինչու որ ինքն
ալ տկարութիւնով պաշարուած
է . Եւ աս պատճառով պարտա-
ւոր է ինչպէս Ժողովուրդին հա-
մար՝ անանկ ալ իր անձին հա-
մար մեղքի պատարագ մատու-
ցանել : Եւ չէ թէ մէկը ինքիրմէ
ապառիւր կ'առնէ , հապա ան
որ Աստուծոյ կանչուած է՝ ինչ-
պէս որ Ահարոնը : Անանկ ալ
Քրիստոս՝ չէ թէ իր անձը մե-
ծարեց քահանայապետ ըլլալու ,
հապա տնիկայ՝ որ զօրուցէ անոր՝
թէ Դուռն իմ Որդիս ես , ես այ-
սոր քեզ ծնայ . Ինչպէս ուրիշ
Քեզ մին ալ կ'ըսէ . Դուռն յաւի-
տեան քահանայ ես Մեղքիւն-
դեկի կարգին պէս : Որ իր մար-
մինին օրերը աստուիկ գոչումով
ու արցունքով աղօթք և աղա-
չանք մատուց անոր՝ որ կարող
էր զինքը մահուանէ աղատելու ,
ու լուսեցաւ՝ իր երկիւղէն առա-
ջ քեզ . Թէպէտ ինքը Որդի է ,
Բայց իր չարարանքներէն հնա-
զանդութիւն ստրկեցաւ . Ու եր-
բոր կատարուեցաւ , բոլոր իրեն
հնազանդողներուն յաւիտենա-
կան փրկութեանը պատճառ ե-
ղաւ . Ու Աստուծոյ կոչուեցաւ
Քահանայապետ Մեղքիւնդեկի

կարգին պէս : Որուն վրայով 11
շատ ըսելիք ունինք , որ դժուա-
րին ալ է մեկնելու , ինչու որ
ձեր ընկերները բթացած են . Որ 12
պէտք էր ձեզի ժամանակին նայե-
լով սորվեցնող ըլլալ . Բայց նո-
րէն պէտք է ձեզի սորվիլ թէ
ինչ են Աստուծոյ պատգամնե-
րուն առջև սկզբունքները . ու
դուք կաթի կարօտ եղաք , և չէ
թէ հաստատուն կերակուրի :
Քանզի ան ամէնը որ կաթնկեր 13
է , արդարութեան խօսքին ան-
հմուտ է , որովհետեւ տղայ է :
Բայց հաստատուն կերակուրը 14
կատարեալներուն է , որոնց ըզ-
գայարանքները ստիպութեամբ
կրթուած են բարին ու չարը զա-
նազանելու :

ԳԼ. Զ

Ուստի Քրիստոսի վրայով առ- 1
ջի սորվելիքները ձգելով՝ կատա-
րեալին դանք . առանց նորէն
հիմ ձգելու մեռած գործքերէն
ապաշխարելու՝ ու դէպ ի Աս-
տուած հաւատք ունենալու , Եւ 2
մկրտութիւններուն վարդապե-
տութեանը , ու ձեռք գնելուն ,
և մեռելներուն յարութեանը ,
ու յաւիտենական դատաստանին :
Եւ աս պիտի ընենք , թէ որ Աս- 3
տուած հրաման տայ : Ինչու որ 4
անհնար է մէկ անգամ լուսաւոր-
ուածներուն՝ որոնք երկնաւոր
պարգևին համը առին , ու Հո-
գւոյն Սրբոյ հազարդ եղան , Եւ 5
Աստուծոյ բարի խօսքին ու գա-
լու աշխարհին զօրութիւններուն
համը առին , թէ որ ինձն , նո 6
րէն ապաշխարութիւնով նորո-
գուիլ . որովհետեւ կրկին Աստու-
ծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց
անձին , ու կը խոյտառակեն :
Ինչու որ ան երկիրը՝ որ իր վրայ 7
շատ անգամ եկած անձրեւը կը
լամէ , և արդիւնք կը բերէ պի-
տանի անանց՝ որոնց համար որ կը
մշակուի , Աստուծոյ օրհնու-
թիւն կ'ընդունի . Բայց ան որ 8
փուշեր ու տատառիկներ կը բե-

- րէ՝ անտիտան է, ու անէծքի մօտ, և անոր վերջը պարտի է:
- 9 Իսկ մենք սիրելիներ՝ ձեր վրայով լաւագոյն և փրկութեան վերաբերեալ յոյսեր ունինք, թէ և սասնիկ կը խօսինք: Քանզի Աստուած անկրաւ չէ, որ ձեր գործը մոռնայ, ու ան սէրը՝ որ իր անուանը համար ցուցուցիք, որ սուրբերուն ծառայեցիք, ու կը ծառայէք:
- 11 Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցնէ յոյսին հաստատուելուն մինչև վերջը, Որ դուք չհեղգանոր, հապա նմանող ընչա՞ն անոնց՝ որ հաւատքով ու համբերութիւնով խոտմուկներն:
- 13 Ըր ժառանգեցին: Վասն զի երբոր Աստուած Աբրահամին խոտմուկն ըրաւ, որովհետև իրմէ մեծը չկար՝ որ անոր վրայ էր:
- 14 Դու՞մ ընէր, իր անձին վրայ էր դու՞մ ըրաւ ու ըսաւ. Այո՛ օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ, ու շատցնելով պիտի շատցնեմ:
- 15 Քեզ: Եւ այսպէս համբերելով՝
- 16 խոտմուկներն հասաւ: Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ էր դու՞մ կ'ընէին, ու անոնք բոլոր հակառակութեանը հաստատ:
- 17 Վճիռ պահող՝ երգումն է: Որ անով Աստուած իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը ալ աւելի ցուցնել ուղեւով խոտմուկներն ժառանգաւորներուն, երգումը մէջ:
- 18 ձգեց. Որ երկու անփոփոխելի բաներով՝ որսնցմով անկարելի է Աստուծոյ տուտ զրուցել, հաստատուն միջկարութիւնն ունենալով մենք՝ որ ապաստանեցանք առջևնիս դրուած յոյսը ամուր բռնելու. Որ ան յոյսը ունենալով իբրև մէկ հաստատ ու անշարժ խորհիւ մը մեր անձին, որ վարպետին ներսի կողմն ալ կը մտնէ. Ուր որ Յիսուս իբրև Առաջնորդ մտաւ մեզի համար՝ յաւիտենական Քահա՛նայապետ ըլլալով՝ Սէլքիսեգէ կի կարգին պէս:

ԳԼ. Ե

Քանզի սա Սէլքիսեգէ կը որ 1 Սաղեմի Թագաւորն էր՝ Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան, որ ինքը Աբրահամը գիմաւորեց՝ երբոր անիկայ Թագաւորներուն կատորածէն կը դառնար, ու օրհնեց զանիկայ. Որուն՝ Աբ. 2 քահամն ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն, որ նախ արգարութեան Թագաւոր կը Թարգմանուի, ետքը Սաղեմի Թագաւոր՝ որ է խաղաղութեան Թագաւոր. Աւանց հօր՝ առանց 3 մօր՝ ազգահամար չունեցող, որ ոչ անոր օրերուն սկիզբը կայ ոչ ալ կեանքին վերջը. և Աստուծոյ Որդւոյն նման ըլլալով կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ:

Արդ՝ նոյեցէք թէ՛ սրշափ մեծ 4 մէկ մըն էր անիկայ, որ անոր Աբրահամ՝ նահապետն ալ տաւ տանորդ տուաւ աւարէն: Եւ 5 Ղեթի որդիներէն եղբայրը որ քահանայութիւն կ'առնէն, պառակէր ունին որ Ժողովուրդէն տասանորդ առնէն՝ օրհնելին հաւատուն, այսինքն իրենց կողմը ներէն. թէպէտև անոնք Աբրահամին երանքն երբեք. Բայց 6 անիկայ՝ որուն ազգահամարը անոնցմէ չէր, Աբրահամէն տաւ տանորդ առաւ, ու օրհնեց զանիկայ՝ որ խոտմուկները առաւ եր: Սաղայն ասիկայ անհա. 7 կառակելի բան մըն է, որ պրտի կը մեծնէ կ'օրհնուի:

Եւ հաւ մահկանացու մարդիկ 8 տասանորդ կ'առնէն. Բայց հան անիկայ կ'առնէ, որուն համար վկայուած է թէ կենդանի է: Եւ կրնայ ըսուիլ, թէ Ղեթն 9 ալ որ տասանորդ կ'առնէ. Աբրահամին ձեռքովը տասանորդ տուաւ. Ինչու որ տակաւին իր 10 հօրը երանքն էր, երբոր Սէլքիսեգէի զանիկայ գիմաւորեց:

Արդ՝ թէ որ կատարելութիւնը 11 Ղեւտացոց քահանայութեան

- ձեռքովը ըրար (որովհետեւ ժողովուրդը անոր ատենը օրէնքին տակը գրուեցաւ) : ինչ պէտք էր որ Մեկքիսեդեկին կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ : ու չքուռի Ահարոնին կարգին պէս :
- 12 Արդ՝ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս, հարկ էր որ օրէնքին ալ
- 15 փոփոխութիւն ըլլայ : Եւ իրաւեղաւ : ինչու որ ան որուն համար առանկ կ'ըսուի, ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն ունեցաւ, որ ան ցեղէն բնաւ մէկը սեզաւ :
- 14 Նին չմտեցաւ . Բանդի յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն առաջ եկաւ մեր Տէրը, որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չըրաւ : ցեց քահանայութեան համար :
- 15 Ու ալ աւելի յայտնի է որ Կառնի, քանի որ Մեկքիսեդեկին նմանութիւնով ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ : Որ ան չէ՛ թէ մարմնաւոր պատուերի օրէնքին պէս եղաւ, հապա ան վախճան կենաց զօրութեանը
- 17 պէս : Ինչու որ կը վկայէ թէ Գուն յաւիտեան քահանայ եւ Մեկքիսեդեկի կարգին պէս :
- 18 Բանդի առջի պատուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու
- 19 անշահութեանը համար, (Ինչու որ օրէնքը մէկ բան մը կ'առարկաւ չըրաւ) : Եւ անոր տեղը կը մտնէ լաւագոյն յոյս մը՝ օրով Աստուծոյ կը մօտենանք :
- 20 Եւ որքան որ Յիսուս չէ՛ թէ առանց երգումի Գահանայ էղաւ . (ինչու որ անոնք առանց երգումի քահանայ եղած են, Բայց ասիկայ երգումով՝ անոր ձեռքովը, որ իրեն ըսաւ . Տէրը երգում ըրաւ, ու պիտի չզղջայ Դուն յաւիտեան քահանայ եւ Մեկքիսեդեկի կարգին պէս) :
- 22 Այնքան աւելի աղէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս :
- 23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են, իրենց միշտ մնալուն մահը արգէլը ըլլալուն համար .
- 24 Բայց ասիկայ յաւիտեան կենսալուն համար՝ անանցանելի ունի

- քահանայութիւնը . Ուստի բոլորովին կարող ալ է սպրեցնել 25 լու անոնք՝ որ իրով Աստուծոյ կու գան . օրովհետեւ ինքը միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօս ըլլալու :
- Այսին դի մեզի ճիշդ ասանկ 26 քահանայապետ մը կը վայելէ, սուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած՝ ու երկինքէն բարձրացած . Որ անոր ալ 27 մէն ատեն հարկ չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներուն առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել, ու ետքը ժողովուրդին մեղքերուն համար . վասն զի ինքը մէկ անգամ մը ըրաւ ասիկայ, իր անձը պատարագ մատուցանելով : Ինչու որ 28 օրէնքը տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կորզէ . բայց երգումին խօսքը՝ որ օրէնքէն ետեւ էր, Որդին՝ որ յաւիտեան կ'առարկաւ է :

ԳԼ. Ը

- Եւ զրուցած խօսքերուս բոլորովին վախճանութիւնը * է . անանկ քահանայապետ մը ունիք մենք, որ ինքը երկինքը Աստուծոյ մեծութեանը ամօտին ալ կ'ազնւոտաւ . Սրբարանին պաշտօն եայ, ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց, Եւ չէ՛ թէ մարդէ Բանդի ամէն քահանայապետ 5 պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար որոշուած է . ուստի հարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ մատուցանելու : Որ է թէ երկրի վրայ ըլլալ քահանայ անգամ պիտի չըլլար . ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ . (Որ անոնք երկնային բաներուն 5 նմանութիւնովը ու շուքովը կը ծառայեն, ինչպէս որ Մովսէսին ապարդուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի շինէր, քանի ըսաւ . Եւ չէ՛ որ լեռը քեզի ցուցաւ ու օրինակին պէս շինես ամէնը) :

6 Բայց հիմա Յիսուս ալ աւելի
գերազանց պաշտօնի մը համար,
որչափ որ լաւագոյն խոստումներ
ներով հաստատուած լաւագոյն
ուխտի մը միջնորդ է:

7 Ինչու որ եթէ առաջինը ան
մեղադրելի ըլլար, ուրիշ երկրորդ

8 դին տեղ չէր փնտռուեր: Քան
զի կը յանդիմանէ անոնք ու կ'ը-
նէ. Աստ օրեր կու գան կ'ը-
նէ Տէրը, որ Խորայէի տանը
հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր

9 ուխտ պիտի ընեմ. Չէ թէ ան
ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրե-
րուն հետ ըրի, ան օրը որ անոնց
ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի
երկրէն հանելու համար. Ինչու որ
անոնք իմ ուխտիս մէջ
չկեցան, ես ալ անհոգ եղայ ա-

10 նոց վրայով՝ կ'ընէ Տէրը: Քանզի
աս է ան ուխտը՝ որ Խորայէի
տանը հետ պիտի ընեմ ան օրե-
րէն ետքը՝ կ'ընէ Տէրը. իմ օ-
րէնքներս անոնց միտքին մէջը
պիտի գնեմ, և անոնց սրտին
վրայ պիտի գրեմ զանոնք, ու ես
անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
և անոնք ինձի ժողովուրդ պիտի

11 ըլլան: Ու բնաւ պիտի չտրվե-
ցնեն ամէն մէկը իր քաղաքա-
ցիին, և ամէն մէկը իր եղբորը,
ընելով թէ՛ Տէրը ճանչցիր, ին-
չու որ անոնց պզտիկէն մինչև
մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչնան.

12 Վասն զի ես անոնց անիրաւու-
թիւններուն ներող պիտի ըլլամ,
և անոնց մեղքերը ու անօրէնու-
թիւնները ալ պիտի չիշխեմ:

13 Նոր ուխտ ըսելով՝ առաջինը
հինցուց. ու ան որ կը հիշնայ և
կը ծեղանայ, ալ կարատեան մօտ
է:

ՓԼ. Թ

1 Արդարեւ առաջին ուխտն ալ
ունէր պաշտամունքին արարող-
ղութիւնները, ու աշխարհային

2 սուրբ տեղը: Ինչու որ առաջին
խորանը որ Սրբութիւն կ'ըսու-
էր, ասանկ կազմուեցաւ, որուն
մէջը չար աշտանակը՝ ու սեղանը՝

և առաջաւորութեան հոգը: Եւ 3
երկրորդ վարագուրին տախն ան
խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբու-
թեանց կ'ըսուէր. Որուն մէջն 4
էր սակի բուրձառը, և ուխտին
տապանակը՝ ամէն կողմէն ու-

կիով պատած. որուն մէջն էր
սակիէ տափօրը մանանայով լե-
ցուն, և Ահարոնին գաւազանը՝
որ ծաղկեցաւ, և ուխտին տախ-
տակները. Եւ անոր վրայէն փա-
ռայ քերովէները՝ որ քաւու-
թիւնին վրայ հովանի կ'ընէին. 5
որոնց համար ուխտ չէ հիմա մէ-
կիկ մէկիկ զրուցել:

Եւ աս բաները այսպէս կար. 6
գաղթուած ըլլալով, առաջին խո-
րանը ամէն առէն կը մոռնէին
քահանաները՝ պաշտամունքը կա-
տարելու. Բայց երկրորդը՝ տա-
7 ըին անգամ մը միայն քահանա
յաղաթըր ինքնէր. ան ալ չէ թէ
առանց արիւնի, որն որ իրեն
համար՝ ու ժողովուրդին սխալ-
մունքներուն համար կը մատու-
ցանէր, Հոգին Սուրբ աս ցու-

8 ցնելով՝ թէ որբարանին ճանա-
պարհը յայտնի եղած չէր, քա-
նի որ տակաւին անօր խորանը
կը կենար. Որ ան օրինակ մըն 9
էր ան ժամանակին՝ որ պատա-
րագներ ու զոհեր կը մատու-
ցուէին, որոնք խղճմտանքի կող-

մանէ չէին կրնար կատարեալ
ընել պաշտօն մատուցանողը.
Հապա միայն կերակուրներով ու
խմելիքներով, Եւ կերպ կերպ 10
ըւացումներով՝ մարմնաւոր ա-

րարողութիւններ էին, որոնք մին
չև ուղղութեան առէնը կը կե-
նային: Բայց Քրիստոս որ եկաւ 11
գալու բարիքներուն՝ Քահանա

յապետը՝ աւելի մեծ ու կա-
տարեալ և անձեռագործ խո-
րանով, ոյսինքն՝ ան որ աս ոտեղ-
ծուածներէն չէ, Ո՛չ ալ նոխաղ 12
ներու ու զուարակներու արիւ-
նով, Հապա իր արիւնովը, մէկ
անգամ մը որբարանը մտաւ յա-
ւիտենական փրկութիւն ստա-
նալով: Վասն զի թէ որ ցուէ. 13

րուն ու նոխարներուն արիւնը՝
և երկնյին մարտիրոս սրտուներով՝
սղծեալները կը սրբէր մարմինի
14 մաքրութեան կողմանէ . Ալ որ
չափ աւելի Քրիստոսի արիւնը
որ յաւիտենական Հոգիին ձեռ-
քովը իր անձը անարատ պարա-
բաժ մատուց Ստուծոյ, պիտի
սրբէ ձեր խղճմանները մեռած
գործքերէն՝ կենդանի Ստուծաձր
պաշտելու :

15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխ-
տին միջնորդն է , որ իր մահը առ-
ջի ուխտին ժամանակը Գործաւոր
յանդանքներուն քառութեանը
համար եղած ըլլալով , հրաւի-
րուածները յաւիտենական Ժա-
ռանգութեան խոտմուկները առ-

16 նեն : Քանզի ուր որ կտակ մը
ըլլայ , հարկ է որ կտակը ընտղին

17 մահը մէջ մանէ . Ինչու որ կտա-
կը մեռնելէն ետեւ հաստատ
կ'ըլլայ . քանզի բնաւ վաւերա-
կանութիւն չունենար , քանի որ

18 կտակը ընտղս ողջ է : Անոր հա-
մար առջի ուխտն ալ առանց ա-

19 րիւնի չէր հաստատուեր : Վասն
զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն
պատուէրները բոլոր Ժողովուր-
դին պատմեց , ցուելուն ու նո-
խարներուն արիւնը առնելով՝
չուրով ու կարմիր բուրդով և

20 Ժողովուրդին վրայ սրտեց . Եւ
բաւ . Արիկոյ է ան ուխտին
արիւնը , որ Ստուծած ձեզի պա-

21 առնիրեց : Եւ խորանին վրայ ,
ու պաշտօնին բոլոր գործիքնե-
րուն վրայ նոյնպէս սրտեց ա-
22 րիւնը : Եւ գրեթէ ամէն բան
արիւնով կը մաքրուի օրէնքին
նայելով , ու արիւն չթափուած
թողութիւն չըլլար :

23 Ուստի հարկ էր որ երկնա-
ւոր բաներուն օրինակները ա-
սանցմով մաքրուին . բայց բուն
երկնաւորները ասանցմէ աւելի
24 աղէկ զոհելով : Քանզի Քրիս-
տոս չէ թէ ձեռագործ սրբա-
րանք մտաւ , որ ճշմարիտին օրի-
նակն է , հասցա բուն երկինքը՝

որ հիմա մեզի համար Ստուծոյ
առջիւ ներկայանայ . 25
չատ անգամ իր անձը պարարտ
մատուցանէ , ինչպէս քահանա-
յապետը՝ որ ամէն տարի սրբա-
րանը կը մանէ իրը չեղած արիւ-
նով . Ապա թէ ոչ՝ պէտք էր ի 26
րեն աշխարհի սկիզբէն հետէ
չատ անգամ չարչարուիլ . բայց
հիմա մէկ անգամ մը դարերուն
վերջը իր անձին պատարագով
յայտնուեցաւ՝ մեղքը մէկդի
ձգելու համար : Եւ ինչպէս որ 27
մարդոց սահմանուած է մէկ եւ
գամ մը մեռնիլ , ու անկէ ետքը
դատաստան . Անանկ ալ Քրիս- 28
տոս մէկ անգամ մը պարարտ
մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղ-
քերը վերցընելու համար , բայց
երկրորդ անգամին առանց մեղ-
քի պիտի յայտնուի փրկութեան
համար անոնց՝ որոնք անոր կը
սպասեն :

ԳԼ. Ժ

Քանզի օրէնքը գալու բա 1
րիքներուն շուքը , ու չէ թէ ան
բաներուն բուն կերպարանքը ու-
նենալով , միշտ ամէն տարի մա-
տուցուած նոյն զոհերով երբէք
չկրնար կատարեալ ընել անոնք
որ կը մօտենան : Ապա թէ ոչ՝ 2
պիտի չգաղարէի՞ն մատուցուե-
լէն , պաշտօն մատուցանողները
մէկ անգամ մաքրուելէն ետեւ՝
ալ մեղքի վրայով խղճմանքի
յանդամանութիւն մը չունենա-
լուն համար . Բաց անոնցմով 3
ամէն տարի մեղաց յիշատակու-
թիւն կ'ըլլայ . Ինչու որ նոխադ 4
ներուն ու ցուելուն արիւնը
չկրնար մեղքերը վերցընել : Ա- 5
նոր համար իր աշխարհ մոնելու
ատենը կ'ընէ . Զոհ ու ընծայ
չուղեցիր դուն , հապա ինծի
մարմին մը պատրաստեցիր . Ող- 6
ջակէցներու ու մեղքի պատա-
րագներու չհաւնեցար : Ան ա- 7
տենը ըսի . Ոչնա՛ կու գամ ես ,
(գիրքի տոմսի մէջ ինծի համար
գրուած է ,) քու կամքը ընելու :

- 8 ^{ով} Աստուած : Վերը բերով
 թէ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզ
 ներ ու մեղքի պատարագներ
 չուզեցիր՝ ու անոնց չհաւնեցար,
 (որոնք օրէնքին համեմատ կը
 9 մատուցուին) : Ետքը կ'ըսէ .
 Ահա՛ կու գամ՝ ևս բու կամքդ
 ընելու՝ ^{ով} Աստուած . առջինը
 կը հերքէ , որ երկրորդը հաս
 10 տատէ , ըր ան կամքովն մենք
 ալ որբուեցանք՝ Յիսուս Բրիս
 տոսի մարմինն մէկ անգամ
 պատարագուելով :
 11 Եւ ամէն քահանայ օր բառ
 օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ ,
 և նոյն զոհերը շատ անգամ
 կը մատուցանէ , որոնք երբեք
 չեն կրնար մեղքերը վերցնել :
 12 Բայց ասիկայ մէկ զոհ մը մա
 տուցանելով մեղքերու համար ,
 մշտնջենաօրապէս Աստուծոյ աջ
 13 կողմը նստաւ . Եւ ասկէ ետեւ
 կը ապասէ՝ մինչև որ իր թշնամի
 ները իր ոտքերուն պատուանդան
 14 դրուին : Ինչու որ մէկ պատա
 րագով մը մշտնջենաօրապէս
 կատարեց արուածները :
 15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի
 վկայութիւն կու տայ , քանզի
 16 առաջուց ըսելէն ետեւ , Թէ Աս
 է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ
 պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը ,
 (կ'ըսէ Տէրը) : Իմ օրէնքներու
 անոնց օրտին մէջը պիտի դնեմ ,
 ու անոնց միտքին մէջը պիտի
 17 գրեմ զանոնք , Ետքը ի՛նչէ , թէ
 Անոնց մեղքերը և անոնց անօ
 րէնութիւնները ալ պիտի չսի
 18 չեմ : Իսկ ուր որ ասոնց թողու
 թիւն կայ , ալ մեղքի համար
 պատարագ ^{պէ՛տէ՛} չէ :
 19 Ուրեմն եղբայրներ՝ համար
 ձախութիւն ունենալով սուրբ
 տեղը մանելու Յիսուսի արիւ
 20 նովը , Ան նոր ու կենդանի ճամ
 բովը՝ որ բացաւ մեզի վարս
 դուրսն մէջէն՝ որ է իր մարմն
 21 նը , Եւ մեծ քահանայ մը ունե
 նալ : Աստուծոյ տանը վրայ ,
 22 Մօտենանք ճշմարիտ օրտով լե
 ցուն հաւաքով , սիրտերնիս

չար խղճէն մաքրուած , ու մար
 միննիս մաքուր ջրով լուացուած ,
 Անխախտ պահեցէք յայտն դաւա 23
 նութիւնը , ինչու որ հաւատա
 րիմ է անիկայ՝ որ խառնացաւ :
 Եւ իրարու հոգ ասնինք՝ օրոյ և 24
 բարեգործութեան գրգռելով ,
 Եւ մէկեւեղ ժողովուրդ չլծա 25
 դունք , ինտոր ոմանք ամբարա
 թիւն ունին . հապա մէկուէ
 յորդորենք , ու այնչափ աւելի
 որչափ որ ան օրուան մօտենալը
 կը տեսնէք :
 Վասն զի թէ որ ճշմարտու 26
 թեան զխաւթիւնը ընդունելէն
 ետեւ՝ կամաւ մեղք դարձելու
 ըլլանք , ալ անկէ ետեւ մեղքե
 րու համար ուրիշ զոհ մը չմտար .
 Հապա մէկ զարհուրելի սպասել 27
 մը դատաստանին , ու կրակի
 բարկութիւն մը ինչ հայ , որ պի
 տի լաօի հախառկորդները :
 Մէկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը 28
 անարգէր , առանց օգորմութեան
 երկու կամ իրեք վկաներով կը
 մեռնէր . Ալ որչափ սասանի 29
 պատժոյ արժանի պիտի սեպուի
 անիկայ , որ Աստուծոյ Որդին
 ոտքի տակ առաւ , և ուխտին
 արիւնք անմաքուր սեպեց ,
 որ անով ինքը սրբուեցաւ , և
 շնորհաց Հոգին նախատեց :
 Քանզի գիտենք անիկայ որ բաւ . 30
 Իմն է զրեմիսեղբուրթիւնը , ևս
 պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսէ Տէ
 րը , և դարձեալ Տէրը պիտի
 դատէ իր ժաղովուրդը : Սարսա 31
 փելի բան է կենդանի Աստուծոյ
 ձեռքը խնայել :
 Արդ միտքերնիդ բերէք ան 32
 առջե օրերը՝ որ լուսաւորուելէն
 ետեւ շատ չարաշարժեքներ
 չու թիւն կրեցիք : Երբեմն նա 33
 խառնեքներով ու վիշտերով խա
 տառակուած , երբեմն ալ ասանկ
 վեճակի մէջ եղողներուն կցորդ
 քլլալով : Ինչու որ կապուածնե 34
 րուն հետը չարչարուեցար , ու
 ձեր ստացուածքին կորստուիլը
 ու բախութեամբ ընդունելիք ,
 զիանալով որ լուադոյն և մա

յուն առացումքներ ունիք ձե-
 55 զի երկինքը: Ուստի քննե՛ք մի ձը-
 գէք ձեր վստահութիւնը, որ ան
 մեծ վարձքի հասուցում ունի:
 56 Ինչու որ պէտք է ձեզի համբե-
 րութիւն, որ Աստուծոյ կամքը
 ընելով՝ խոտմուկներ վայելէք:
 57 Քանզի ալ ասիէ քիչ մը ատենէն
 ան որ գալու է, պիտի գայ, ու
 58 պիտի չուշանայ: Եւ Արդարը
 հաւատքէն պիտի ապրի. ու թէ
 որ Ֆէշ ետ քաշուի, իմ հոգիս
 59 անոր համար: Բայց մենք ետ
 չենք քաշուիր որ կորսուինք. հա-
 պա կը հաւատանք որ Ֆէշ հոգին
 փրկուի:

ԳԼ. ԺԱ

1 Արդ՝ հաւատքը յուսացում
 բաներուն հաստատութիւնը ու
 չէրեցած բաներուն ապացոյցն է:
 2 Վասն զի անով աւելիները վկա-
 յութիւն ընդունեցին:
 3 Հաւատքով կ'իմանանք թէ
 աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը
 հաստատուեցաւ, ու աներկայթ
 բաներէն աւերեցածները եղան:
 4 Հաւատքով Աբէլը վայելէն
 աւելի արեւկ որ մատուց Աստու-
 ծոյ, որ անով վկայուեցաւ ար-
 քար ըլլալը. ինչու որ իր պա-
 տարանքներուն վրայ Աստուծմէ
 վկայութիւն եղաւ իբնի. և ա-
 նով թէպէտ մեռաւ, Բայց տա-
 կաւին կը խօսի:
 5 Հաւատքով Ենովք եղինք՝ փո-
 խադրուեցաւ, որ մահ չտեսնէ.
 ու Ֆէշ քննե՛ք չէր գտնաւեր, ին-
 չու որ Աստուծոյ փոխադրեց ա-
 նիկոյ. քանզի անոր փոխադրուե-
 լին առաջ՝ վկայուեցաւ թէ Աս-
 6 տուծոյ համբի էր: Բայց ա-
 ւանց հաւատքի անհնար է Աս-
 րածոյ համայ ըլլալ. վասն զի ան
 որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք
 է որ հաւատայ թէ Ասրածոյ
 կայ, և թէ վարձահատոյց կ'ը-
 7 լայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն:
 Հաւատքով Նոյ պատգամաւ
 ներով Ասրածոյ գեռ չէրեցած
 բաներուն համար, վախճալով

տապանը շինեց՝ իր տունը փը-
 կերու համար, որով աշխարհոյ
 դատապարտեց, և ժառանգա-
 ւոր եղաւ ան արդարութեանը՝
 որ հաւատքով կ'ըլլայ:

Հաւատքով Աբրահամ երբոր 8
 կանչուեցաւ՝ մօտիկ բրաւ ան աւե-
 ղը ելելու, որն որ ժառանգու-
 թիւն պիտի առնէր, և ելաւ
 գնաց, ու չէր գիտէր թէ ուր
 կ'երթայ: Հաւատքով արանգը 9
 տացաւ աւետեաց երկրին մէջ
 որպէս թէ օտարութեան մէջ,
 և վրաններու մէջ բնակեցաւ
 Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկ
 տեղ, որոնք իր հետը ժառանգորդ
 էին նոյն խոտմուկին. ինչու որ 10
 ինքը կը սպասէր ան հիմերով
 հաստատում քաղաքին, որուն
 ճարտարապետը ու արարիչը Աս-
 տուծ է:

Հաւատքով ինքը Սաւան ալ, 11
 որդեծնութեան սերմը առնելու
 զօրութիւն ընդունեց, և ատենը
 անցած հասակի մէջ դառնալ ձը-
 նաւ. ինչու որ հաւատարիմ սե-
 պեց զանիկայ՝ որ խոտմուկքը ը-
 րեր էր: Ուստի ան մեկէն ձը- 12
 նան, (ան ալ մեռածի պէս,) շա-
 տութեան կողմէ երկինքի առա-
 դերուն պէս, ու ծովեզերքը ե-
 զած աւաղին պէս առանց համ-
 րանքի:

Ասոնք ամենն ալ հաւատքով 13
 մեռան խոտմուկները չառած,
 հապա հեռաւէն տեսան զանոնք
 ու ուրախացան, և խոտմուկա-
 նեցան թէ իրենք օտարներ ու
 պանդուխտներ են երկրի վրայ:
 Քանզի անոնք որ առանկ բաներ 14
 կը խօսին, յայտնի կ'ընեն թէ
 մեկ գաւառ մը կը փնտռեն: Եւ 15
 յիշուի թէ որ անիկայ յիշէին
 ուսկից որ երան, Ժամանակ ու-
 նէին հոն դառնալու: Բայց ին- 16
 մա լաւագոյն գաւառ մը կը փո-
 փաքին, ուսկինքն երկնաւորին.
 ուստի ամօթ չսեպիւր Աստուծոյ
 անանց Աստուծոյ բռնիլը. ին-
 չու որ ինքը անանց քաղաք մը
 պատրաստեց:

- 17 Հաւատքով Արահամ իր փոր
ձուած ատենը Իսահակը պապա
բաժ մատուց. և ան որ խոտտ
մունքները աւած էր, իր մէկ
հատիկ որդին կը մատուցանէր.
- 18 Որուն ըսուեցաւ թէ Իսահա
կով քեզի սերունդ պիտի կոչուի.
- 19 Քանզի կը մտածէր, թէ Աս
տուած մեռելներէն ալ կարող
է յարուցանել, ուսկից օրինա
կով մը ընդունեց զանիկայ:
- 20 Հաւատքով Իսահակ գարս
բաներուն համար ծառքարէնաւարժ
21 օրհնեց Յակոբը ու Եսաւը: Հա
ւատքով Յակոբ իր մեռնելու ա
տենը՝ Յովսէփին որդիներէն ա
մէն մէկը օրհնեց, ու երկրպա
գութիւն բրաւ իր գաւազանին
- 22 զիտուն վրայ: Հաւատքով Յով
սէփ իր վարձանելու ատենը յի
շեցուց Իսրայէլը որդւոցը Եփթա
փաշէն ելլելը, ու իր սոկորներուն
համար պատուէր սուաւ:
- 23 Հաւատքով՝ երբոր ծնաւ Մով
սէն, իր ծնողքներուն ձեռքովը
իրեք ամիս գաղտուկ պահուե
ցաւ. ինչու որ տղան գեղեցիկ
տեսան, ու չվախցան թագաւո
24 լին հրամանէն: Հաւատքով Մով
սէն երբոր մեծցաւ, չընդունեց
Փարաւոնի աղջկանը որդի բուռի
25 լը: Քանզի աւելի աղէկ սեպեց
Աստուծոյ Ժողովուրդին հետ չար
չարութիւլ, քան թէ մեղաց Ժամա
նակաւոր զուարճութիւնը վայե
26 լել. Եւ աւելի մեծ հարստու
թիւն սեպեց Քրիստոսի նախա
տիկըր, քան թէ Եգիպտոսի գան
ձերը. ինչու որ զիտելով կը սպա
27 սէր վարձքի հասուցմանը: Հա
ւատքով Եգիպտոսը թողուց, ու
չվախցաւ թագաւորին բարկու
թենէն, ինչու որ համբերեց՝ որ
պէս թէ Անտեսանելին կը տես
28 նէր: Հաւատքով բրաւ զատիկը
և արիւն սրսկելը, որ անդրանիկ
ները սատկեցնողը իրենց չդպչի:
- 29 Հաւատքով կարմիր ծովէն ան
ցան որպէս թէ ցամաքէ. որուն
փորձը ընելով Եգիպտացիները
ընկղմեցան:

Հաւատքով Երեքովի պարկապ. 30
ները ինկան՝ եօթը օր անոնց բա
լըրախքը պտրտելով:

Հաւատքով Ուրախք պառնիկը 31
անհաւատներուն հետ չկորսուե
ցաւ, որ լքածները խաղաղու
թեամբ ընդունէր էր:

Եւ ալ ի՛նչ ըսեմ, ինչու որ 32
Ժամանակը բաւականէ որ պատ
մեմ՝ Գեղէնին՝ ու Բարակին՝ և
Սամուէլին՝ ու Յեփթայէին՝ և
Իաւիթին՝ ու Սամուէլին և ու
բիշ մարգարէներուն համար. Ա. 33

րոնք հաւատքով թագաւորու
թիւններու յաղթեցին, արդա
րութիւն գործեցին, խոտամունք
ներու հասան, առիւծներու բե
րաններ գոցեցին, կրակի զօրու
34 թիւն մարեցին, սուրի բերնէ ա
ղատեցան, տկարութենէ ուժով
ցան, պատերազմի մէջ զօրաւոր
եղան, օտարներու բանակներ
ցրուեցին, կնիկներ իրենց մե
35

ռելները ընդունեցին յարութիւն
առած. ոմանք չարչարուեցան և
չընդունեցին ազատութիւնը, որ
լաւագոյն յարութեան հասնին.

Ուրիշներ ալ նախատիքներու ու 36
ձեծէրու, նաև կապերու ու
բանտերու փորձը աւին. Քար 37

կսծուեցան, սղոցուեցան, փոր
ձանքի մէջ ինկան, սրով սպան
նուելով մեռան, ոչխարի մորթե
րով ու ույծի մորթերով պտրտե
ցան, կարօտութիւն քաշելով,
նեղը ինարով, չարչարուելով,
(Որ անոնց արժանի չէր աշխարհ 38
հըր,) անապատներու ու լեռ
ներու և այրերու ու երկրի խա
ռոշներու մէջ մարերով:

Եւ ատոնք ամէնք հաւատքով 39
վկայուած՝ խոտամունքը չառին.
Քանզի Աստուած մեղի համար 40
աւելի աղէկ բան մը նախատա
մանեց, որ անոնք առանց մեղի
չկատարուին:

ԳԼ. ԺԲ

Աստի մէնք ալ՝ որ օյսապի 1
վկաններուն բազմութիւնը մեր
բոլորախքը պատած ունինք, ա

- մէն ծանրութիւնը մեր վրայէն
մէկքէի ձգենք՝ և մեր դիւրաւ
պաշարող մեղքը, ու համբերու-
թիւնով վազենք մեր առջև դը-
րուած ասպարէզի ընթացքը .
- 2 Յիսուսի նայինք՝ մեր հաւատքին
առաջնորդին ու կատարողին . որ
ինքը ան ուրախութեան համար՝
որ իր առջև կեցած էր , խաչը
յոնձն առաւ , ամօթը արհա-
մարհեց , ու Աստուծոյ ամօթին
այ կողմը նստաւ :
- 3 Արդ՝ միտք բերէք անիկայ ,
որ ասանկ համբերեց մեղաւորնե-
րուն իրեն դէմ հակառակ խօ-
սելուն , որ չըլլայ թէ ձեր ան-
- 4 ձովը յոգնիք ու թուլնաք : Տա-
կաւին արիւն խափելու չափ պա-
տերազմելով հակառակ չկեցաք
5 մեղքին . Եւ մոռցաք ան յորդա-
բունքը որ ձեր հետը կը խօսի որ
պէս թէ որդիներու հետ , Որ-
դեակ իմ՝ Տէրօջը խրատը մի ան-
սրգեր , ու անկէ յանդիմանուե-
- 6 լով՝ մի թուլնաք : Վասն զի Տէ-
րը իր սիրամը կը խրատէ , և կը
ծեծէ ամէն որդին որ ինքը կ'ըն-
- 7 դունի : Թէ որ խրատի համբե-
րէք , Աստուած ձեզի հետ՝ որ-
պէս թէ որդիներու հետ կը վա-
րուի . քանզի որ որդին է ան՝ որ
- 8 հոյրը չպատժէր զանիկայ : Իսկ
թէ որ դուք առանց խրատի ըլ-
լաք , որուն ամէնը մասնակից է
զան , ուրեմն խորթ էք դուք՝ ու
- 9 չէ թէ որդիներ : Նաև մեր մարմ-
նաւոր հայրերը մեր ի խրատիչ
առնենալով՝ անաշխատ կ'ամենայինք .
չէ՞ որ ալ աւելի պիտի հնազան-
դինք հոգիներուն Հօրը՝ ու ապ-
- 10 ինք : Ինչու որ ասոնք քիչ օրեր
մեր կը խրատեն իրենց հաճոյ
երեցածին պէս . բայց անիկայ
մեր օգուտին համար՝ որ իր սրբու-
- 11 թեանը հազարք ըլլանք : Եւ ի-
րաւ՝ ամէն խրատ նոյն ատենը ու-
րախարար չթուիր , հապարտմա-
կան . բայց ետքը արդարութեան
խաղաղարար պտուղը կը հատու-
ցանէ անով վարժուողներուն :
- 12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու

- տկար ծունկերը հաստատեցէք .
Եւ շիտակ ճամբաներ րբէք ձեր 13
ստեղծուն , որ չըլլայ թէ ան որ
կաղ է՝ գործի , այլ մանաւանդ
բժշկուի : Խաղաղութեան ետեւէ 14
եղիք ամենուն հետ՝ և սրբու-
թեան , որ առանց ասոր՝ մէկը
պիտի չտեսնէ Տէրը : Չգուշա 15
ցէք , չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ
շնորհքէն ետ մնայ . չըլլայ որ
գառնութեան արմատ մը վեր է-
րենալով՝ յեղեղէ , ու անով շա-
տերը պղծուին . Չըլլայ որ մէկը 16
պուսիկ ըլլայ , կամ անտէր
Եստուին պէս , որ կերակուրի մը
համար իր անդրանկութիւնը ծա-
խեց : Քանզի գիտէք որ թէպէտ 17
ետքը աղքէց օրհնութիւնը փա-
ռանգել , քայլ մերժուեցաւ . ին-
չու որ ապաշխարութեան տեղ
չգտաւ հօրը ջրայ , թէպէտեւ ար-
ցունքով խնդրեց զանիկայ :
- Ինչու որ դուք մօտեցած էք 18
շօշափելի լեռանը , որ կրակով կը
վառէր , ոչ ալ մէքին և խառա-
րին ու մրբիկին , Եւ փողին հըն 19
չուելուն , ու խօսքերուն ձայնին ,
որ անիկայ լողները ետ քաշուե-
ցան՝ աղաչելով որ մէյմն ալ ան
խօսքը չըսուի իրենց . Ինչու որ 20
չէին կրնար տանիլ ան հրամանին .
Թէ որ դպրան մին ալ լեռանը
գլխի պիտի քարկածուի . Եւ 21
այնպէս ահագին էր ան երեւոյթը՝
որ Մովսէս ըսաւ . Սաստիկ կը
վախնամ ու կը գողամ : Բայց 22
դուք Սիօն լեռանը մօտեցեր էք՝
ու կենդանի Աստուծոյ քաղա-
քին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին , և
բիրաւոր հրէշտակներուն , Ու 23
երկինքը դուռած անդրանիկնե-
րուն հանդիսաւոր ժողովին ու
եկեղեցիին , և Աստուծոյ՝ որ ա-
մենուն Դատաւորն է , ու արդա-
րոց հոգիներուն՝ որ կատարուե-
րեն , Եւ Յիսուսի՝ որ նոր ուխտին 24
միջնորդն է , ու արսուելու ա-
րեանը՝ որ Վերին արիւնին աւելի
աղէկ կը խօսի :
- Չգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք 25
զանիկայ որ յեղի կը խօսի . վասն

զի թէ որ անոնք երկրի վրայ Աս-
 րա-ժոյ պատգամները խօսողը
 մերժելով չարատեցան, որչափ
 աւելի մենք թէ որ երկիրքէն
 26 խօսողէն երես դարձնենք, Որ
 անոր ձայնը ան ատենը երկիրը
 չարժեց. և հիմա խօստացեր է
 ու կ'ըսէ. Նորէն պիտի շարժեմ՝
 27 չէ թէ միայն երկիրը հապա նսե-
 ր երկիրքը: Եւ ան Նորէն խօսե-
 րը ցուցրէն շարժուած բանե-
 րուն յեզրափոխութիւնը շինուած
 բաներու պէս, որ անշարժ բա-
 28 ները հաստատուն մնան: Ուստի
 անշարժ թագաւորութիւնը ա-
 ռած ըլլալով՝ ահաբ բռնեց ան
 շնորհքը, որով Աստուած պաշ-
 տենք հաճոյական կերպով, ահ-
 29 նածութեամբ և վախով: Ինչու
 որ մեր Աստուածը մաշող կրակ
 է:

ԳԼ. ԺԳ.

1 Եղբայրսիրութիւնը քեզ ձեզ
 2 հաստատ մնայ: Հիւրասիրութիւ-
 նը մի մոռնաք, ինչու որ անով
 3 ոմանք հրեշտակներ բեգունեցին
 չկառաւարդ: Միտքերնիդ ըլլան
 4 կապուածները, որպէս թէ անոնց
 հետ դադարէ ալ կապուած էք. և
 չարշարուածները, որպէս թէ
 5 դուք ալ մարմին ունեցող էք:
 6 Ամուսնութիւնը բոլորովին պա-
 տուական է, ու անկողինը ան-
 արատ է. բայց պառնկները ու
 շնացողները Աստուած պիտի դա-
 7 տէ: Բարեբրնիդ որձաթմաւեր
 չըլլայ, բաւական սեպեցեք որ
 չափ բան որ ձեռքերնիդ կայ.
 8 ինչու որ ինքը զուցեց թէ բը-
 նաւ քեզ պիտի թմրուամ, ու
 բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ.
 9 Անանկ որ համարձակ ըլլանք բ-
 սելա. Տէրը իմ օգնականս է.
 10 ու ես պիտի չվախնամ, մարդը
 11 ինձի ինչ պիտի ընէ: Յիշեցէք
 12 ձեր առաջնորդները՝ որ Աստու-
 ժոյ խօսքը ձեզի խօսեցան, և
 անոնց վարձուեցին վախճանին
 13 նոյնով իբեհ հաւատքին նմա-
 14 Նոյլ եղեք: Յիսուս Քրիստոսը
 15 նոյն է երեկ ու այսօր, և յաւի-
 տեանս:
 16 Այլապ կերպ և օտարաձայն 9
 ուսմունքներով մի տարուե-
 րուիք. քանզի աղէկ է որ սիրտը
 շնորհքով հաստատուի ու չէ թէ
 կերակուրներով. որ անոնցմով
 17 օգուտ մը չունեցան անոնք՝ որ
 անոնկ դային: Ահա՛ն մը ու 10
 նինք մենք՝ ուսկից իշխանութիւն
 չունին ուստեղ անոնք՝ որ խո-
 րանին ծառայութիւն կ'ընեն:
 18 Քանզի որ անտուններուն ա 11
 ըրենք որ սուրբ տեղը կը տարուի
 մեզայ համար՝ քահանայապետին
 ձեռքով, անոնց մարմինները բա-
 նակէն դուրս կ'ալարուին: Ուստի 12
 Յիսուս ալ իր արիւնովը ժողո-
 վուրդը սրբեցու համար, դռնէն
 13 դուրս շարժարուեցաւ: Ուրեմն 15
 էինք իրեն երեք բանակէն
 դուրս, վրանին առնելով անոր
 նախատինքը: Ինչու որ մենք հա- 14
 մայուն քաղաք չունինք, հապա
 հանգերձեալը կը փնտռենք:
 15 Ուստի անոր ձեռքովը ամէն ա-
 տեն Աստուծոյ օրհնութեան պա-
 տարագ պատուցանեց, այսինքն
 16 ձեր շրթունքներուն պտուղը՝ որ
 իր անտեղ կը դաւանին: Իսկ 16
 բարեբրնութիւնը, ու աշխատե-
 րան պէտք է ունեն հաղորդ ըլլալը
 մի մոռնաք, ինչու որ Աստուած
 անանկ պատարագներուն կը հաւ-
 նի: Չեր թռաշնորդներուն մը 17
 տիկ ըրէք, ու անոնց հնազանդ
 կեցէք. ինչու որ անոնք ձեր հո-
 գիններուն համար կը հսկեն, որ
 պէս թէ հաշիւ պիտի տան, որ
 ինդուլթիւնով ընեն ան գործը,
 և չէ թէ հառաչելով, որ ան
 ձեզի օգնակար չէ: Ահա՛ն հա 18
 մար աղօթք ըրէք, ինչու որ մենք
 համարուած ենք թէ աղէկ խղճմը
 տանք ունինք, և ամէն բանի
 19 մէջ կ'ուզենք աղէկ վարմունք
 ունենալ: Եւ մանաւանդ կ'աղա-
 20 չեմ որ աս ընէք, որ աւելի չու-
 տով ձեզի դաւանամ:
 Եւ խաղաղութեան Աստուած 20
 ձեր որ մեռելներէն յարուց մեր

Տէր Յիսուսը, որ յաւիտեանս
 21 ներսւն մեծ հովիւն է, Չեղ ա-
 մէն բարի գործի մէջ հաստատե՛
 իր կամբը՝ բնեւեւ և ձեր մէջը
 իր առջևը հաճոյ եղածը բնէ
 Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը,
 որուն փառք յաւիտեանս յա-
 ւիտենից, ամէն :
 22 Կ'աղօչեմ ձեզի եղբայրներ՝
 Խորհրդական խօսքիս համ-

բերել, ինչու որ համառօտու
 բար գրեցի ձեզի : Գիտցէք որ 23
 մեր եղբայրը Տիմոթէոս արձա-
 կուած է, որուն հետ՝ թէ որ
 չուտով գայ՝ պիտի անենեմ
 ձեզ : Բարեւ բոլոր ձեր բոլոր ա- 24
 ռաջնորդներուն, ու բոլոր սուր-
 բերուն, ձեզի բարեւ կ'ընեն ա-
 նոնք որ Իսաակայէն են : Հնարձ 25
 քը ձեր ամենուն հետը լընայ,
 ամէն :

ԲՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՆ ԹՈՒՂԹ ՅԵԿՈՐՈՒ ԼՈՒՅՔԻՆՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՅԵԿՈՐՈՍ՝ Աստուծոյ ու Տէր
 Յիսուս Քրիստոսի ծառան, առ-
 աւերկուս ցեղեքուդ՝ որ առէն
 իշխան ցրուած էք, աղջնի :
 2 Եղբայրներ՝ բոլորովն ուրա-
 խութեան արձանի բան սեպե-
 ցէք, երբոր կերպ կերպ փոր-
 3 ձանքներու մէջ կ'ընաք, Գիտ-
 նալով որ ձեր հաւատքին փոր-
 ձառութիւնը համբերութիւն կը
 4 գործէ : Բայց համբերութիւնը
 կատարեալ գործ թող ունենայ,
 որ կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք,
 ու բանի մը պակասութիւն չու-
 նենաք :
 5 Հապա թէ որ ձեզմէ մէկը
 իմաստութիւնէ պակասած ըլլայ,
 թող ինքզին հաստատմէ՝ որ ամե-
 նուն առատապէս կու տայ՝ ու
 չնախաւեր, և անոր պիտի արուի :
 6 Ի՛նչոյն թէ հաւատքով թող
 ինքզին՝ ու շերկմով, փառն զի
 ան որ երկմտէ, Ժողուն հող-
 մակոծեալ ու տառանկալ ալիք,
 7 ներուն նման է. Ան մարդը թող

չխորժէ որ Տէրովմէ բան մը պի-
 տի առնէ. Երկմտ մարդը ան 8
 հաստատ է իր բոլոր ճամբանե-
 բուն մէջ :
 Խանար՝ եղբայրը իր բարձ 9
 բութեանը վրայ թող պարծե-
 նայ. Եւ ան որ հարուստ է, իր 10
 խնարհութեանը վրայ. ինչու
 որ անիկայ խափ ծաղկիկ մը
 պէս պիտի անցնի. Քանզի ու 11
 րիւր սառաթիկ տաքութիւնով մը
 կը ծագի՝ ու կը ցամքեցնէ իտ-
 12 տը, և անոր ծաղկիկը կը թափի,
 ու անոր երկուցիկը կը թափուի,
 թիւնն ալ կը կորուի, անանկ
 ալ հարուստը իր ճամբաներուն
 մէջ պիտի թառամի :
 Երանելի է ան մարդը որ փոր 12
 ձութեան կը համբերէ. ինչու որ
 էթէ փորձուելով ընտիր գը-
 նախ, կենաց պատկը պիտի առ-
 նէ, որն որ Տէրը զինքը սիրող
 ներուն խոտացաւ : Չըլլայ որ 13
 մէկը որ փորձութեան մէջ է՝
 ըսէ, թէ Աստուծմէ կը փոր-
 ձախմ, ինչու որ Աստուծոյ չոր
 բաներով չփորձուիր, ոչ ալ ին-

- 14 քը մէկը կը փորձէ: Սակայն
ամէն մէկը կը փորձուի իր ցան-
կութիւններէն հրապարուած ու-
- 15 խաբուած: Անիէ ետե ցանկու-
թիւնը յղանալով, մեղք կը ծնա-
նի. և մեղքը որ կատարուի,
- 16 մահ կը ծնանի: Մի խաբուիք
17 իմ սիրելի եղբայրներս. Ամէն
բարի տուրք՝ ու ամէն կատար-
եալ պարգև վերէն է, և լուսոյ
չօրմէն կ'իջնէ, որուն մէջ բնաւ
փոխութիւն կամ դառնալու
- 18 չուք մը չկայ: Ի՞նչ ուղեւոր մեղ-
ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը,
որ մենք իր ստեղծածներուն է-
- 19 բախայրի մը ըլլանք: Ուստի իմ
սիրելի եղբայրներս, ամէն մարդ
թող շուտ ըլլայ լսելու, ու
ծանր խօսելու, և ծանր բար-
- 20 կանալու. Ինչու որ մարդուն
բարկութիւնը Աստուծոյ արդա-
րութիւնը չգործէր:
- 21 Ուստի ամէն աղտեղութիւնը
ու չարութեան առաւելութիւ-
նը մէկդի ձգելով, հեղութեամբ
ընդունեցէք Յէ՛ր մէջը սերմա-
նուած խօսքը, որ կրնայ ձեր
հոգիները փրկել:
- 22 Բայց խօսքը կատարողներ է-
ղիք, և չէ՛ թէ միայն լսողներ՝
- 23 ինքզինքնիդ խաբելով: Ինչու
որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ
խօսքին՝ ու կատարող չըլլայ,
անիկայ նման է մարդու մը՝ որ
հայելիի մէջ աչքերը տնկած իր
- 24 բնական երեսը կը դիտէ: Ինչու
որ դիտելով տեսաւ ինքզինքը՝
ու անցաւ գնաց, և շուտ մը
մոռցաւ թէ ինտոր մէկ մըն էր:
- 25 Բայց ան որ աղատութեան կա-
տարեալ օրէնքին աչք տնկելով
կը նայի, և անոր մէջը կը կե-
նայ, անիկայ խօսքը լսող ու մոռ-
ցող չըլլալով՝ հապա գործը կա-
տարող, երանելի պիտի ըլլայ
- 26 իր կատարելուն մէջ: Թէ որ
մէկը զինքը կրօնասէր կը սեպէ՝
ու իր լեզուին սանձ չդնէր,
հապա իր սիրտը կը խաբէ, և
նանկին կրօնասիրութիւնը փութ-
- 27 է: Աստուծոյ ու հօրը քով

մաքուր ու անարատ կրօնասի-
րութիւնը աս է. Որքեկուն ու
որքեարներուն տես երթալ ի-
րենց նեղութեան ատենը, ու
անծը անարատ պահել աշխար-
հէն:

ԳԼ Բ

Իմ եղբայրներս՝ չըլլայ որ ա. 1
չառութեամբ բռնէք մեր Տէր
Յիսուս Բրիտատի հաւատքը,
որ Ինչք փառաց Տէրն է: Բանդի 2
թէ որ ձեր Ժողովքին մէջ մէկ
մարդ մը մանելու ըլլայ՝ որ ու-
նենայ ոսկի մատանի, և փառա-
ւոր հանդերձներ, հոն մէկ աղ-
քատ մըն ալ մոռնելու ըլլայ աղ-
տոտ հանդերձներով, Եւ նայիք 3
անոր վրայ որ փառաւոր հոն
դերձներ ունի, ու ըսէք՝ Թէ
Դուն հոս նստէ պատուով, և
ան աղքատին ըսէք՝ Թէ Դուն
հոտ ոտքի վրայ կայնէ, կամ Թէ
Եկուր նստէ պատուանդանիս
քովը, 2եր խղճմտանքը ձեզ 4
չըյանդիմաներ, ու չար խոր-
հուրդներու դատաւոր չէ՞ ը-
լար: Մոկի ըսէք՝ սիրելի եղբայր 5
ներս. չէ՞ որ Աստուած աշխար-
հիս աղքատները ընտրեց, որոնք
հաւատքով հարուստ էն, ու Ժա-
ռանգաւոր արքայութեանը, որ
զինքը սիրողներուն խոստացաւ:
Բայց դուք աղքատները անարգե- 6
ցիք. հարուստները չէ՞ն որ ձեզ
կը հարստահարեն, ու ձեզ դատաւ-
տանարանները կը քաշեն: Անոնք 7
չէ՞ն որ կը հայհայեն ան բարի
անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած
է: Արդ՝ Թէ որ դուք արքու- 8
նական օրէնքը կը կատարէք
Գլքին բաժնի համեմատ՝ Թէ
Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ
պէս, աղէկ կ'ընէք. Բայց Թէ 9
որ աչառութիւն կ'ընէք, մեղք
կը գործէք, ու օրէնքէն կը
յանդիմանուիք օրինադանցներու
պէս: Քանզի ով որ բոլոր օրէն- 10
քը պահէ, ու մէկ բանի մէջ
յանցաւոր ըլլայ, անիկայ ամե-
նուն պարտական կ'ըլլայ: Վասն 11

զի ան որ ըսաւ թէ՝ Որի սպա-
 նաներ, ըսաւ ալ թէ՝ Շնուծիւն
 մի ընէր. ուստի թէ որ շնու-
 լծիւն չընէս՝ բայց սպանուծիւն
 12 ընէս, օրինականց կ'ըլլաս: Ա-
 նանկ խօսեցէք և անանկ բռնէք
 որպէս թէ ազատութեան օրէն-
 13 քովը պիտի դատուիք: Վասն
 զի դատաստանը անողորմ պիտի
 ըլլայ անոր, որ ողորմութիւն
 չընէր, և ողորմութիւնը կը պար-
 ծենայ դատաստանին դիմացը:
 14 Ինչ օգուտ է՝ եղբայրներս,
 թէ որ մէկը ըսէ՝ թէ հաւատք
 ունի, ու գործք չունենայ, մի-
 թէ հաւատքը կրնայ փրկել զա-
 15 նիկայ: Թէ որ եղբայր մը կամ
 քոյր մը մերկ ըլլայ՝ կամ օրօւան
 16 կերակուրին կարօտ, թէ ձեզմէ
 մէկը անոնց ըսէ, Գացէք խա-
 ղադուծեամբ, տաքցէք ու կշտա-
 ցէք, և մարմինն պէտք եղած
 բաները անոնց չտաք, ինչ օ-
 17 զուտ է: Ասանկ ալ հաւատքը՝
 թէ որ հէիւր գործ չունենայ,
 18 բոտ ինքեան մեռած է: Դաւե
 կրնայ մէկը ըսել՝ թէ Դուն հա-
 լատք ունիս, ես ալ գործքեր
 ունիմ. դուն քու հաւատքդ
 ցուցուր ինծի առանց գործքե-
 րու, ու ես քեզի ցուցնեմ
 19 Դուն կը հաւատաս որ Աստուած
 մէկ է, աղէկ կ'ընէս, դեւերն
 ալ կը հաւատաս և կը սարսա-
 20 փին: Բայց կ'ուզես գիտնալ
 դուն՝ ո՞վ անտի մարդ, որ հա-
 լատքը առանց գործքերու մե-
 21 ռած է: Աբրահամ մեր հայրը
 գործքերով չարգարացաւ, երբ որ
 իր որդին Իսահակը սեղանին վրայ
 22 հանեց պէ՛հ ընէ՛լա: Կը տեսնես
 որ հաւատքը անոր գործքերուն
 հետ մէկտեղ գործեց, ու ան
 գործքերով հաւատքը կատար-
 23 եալ եղաւ. Եւ զիրքին խօսք
 կատարուեցաւ՝ որ կ'ըսէ, Աբ-
 րահամ Աստուծոյ հաւատաց, ու
 ան իրեն արդարութիւն սե-
 պուեցաւ, և ինքը Աստուծոյ բա-
 24 ընկամ ըսուեցաւ: Կը տեսնէք

որ մարդս գործքերով կ'արդարա-
 նայ, ու չէ՛ թէ միտակ հաւատ-
 քով: Կոյնպէս ալ Ռախաբ ուս- 25
 նիկը՝ չէ՛ որ գործքերով արդա-
 րացաւ, երբ որ լծակները ներս
 առաւ, և ուրիշ ճամբայով ար-
 ձակեց անոնք: Քանզի ինչպէս 26
 որ մարմինը առանց հոգիի մե-
 ռած է, նոյնպէս ալ հաւատքը
 առանց գործքերու մեռած է:

ԳԼ. Գ

Եղբայրներս՝ շատ վարդապետ 1
 ներ մի ըլլաք. գիտնալով որ ա-
 լելի մեծ դատատան պիտի ըն-
 դունինք, ինչու որ ամէնքս ալ 2
 շատ յանցանքներ կ'ընենք. թէ
 որ մէկը խօսքով յանցանք չընէ,
 անիկայ կատարեալ մարդ է, որ
 կարող է բոլոր մարմինն ալ սան-
 ձելու: Տես որ ձիւրուն բերանը 3
 սանձ կը դնենք՝ որ անոնք մեզի
 հնարանդին, ու անոնց բոլոր
 մարմինը կը կառավարենք. Ահա 4
 նաւերն ալ որչափ մեծ բաներ
 են, և սաստիկ հովերէն կը
 քշուին. բայց ամենափոքր ղե-
 կով մը կը կառավարուին ղե-
 կավարին կամքը որ կողմը որ
 ուզէ: Ասանկ ալ լեզուն մէկ 5
 պզտիկ անդամ մըն է, ու մեծ
 բաներ կը խօսի. ահա քիչ մը
 կրակը որչափ բան բոցի կու-
 տայ: Լեզուն ալ կրակ մըն է՝ 6
 անկրաւութեան տիեզերք մը. լե-
 ղուն մեր անդամներուն մէջ ա-
 նանկ դրուած է, որ բոլոր մար-
 մինը կ'աղականէ, և բնութեան
 շրջանը կը բռնկեցնէ, ու ինքը
 գեհեանեն կը բռնկի: Բոլոր 7
 գաղաններուն ու թուռներուն
 և սողուններուն ու ծովի մէջ
 եղածներուն բնութիւնը կը
 նուաճի և նուաճած է մարդ-
 կային բնութենէն: Բայց լեզուն 8
 մարդոց մէկը չկրնար նուաճել.
 անիկայ անգուսպ չար է, ու
 մահաբեր թունով լեցուն. Ա. 9
 նով կ'օրհնենք զԱստուած ու
 Հայրը, և անով կ'անիծենք մար-
 դիկ՝ որոնք Աստուծոյ նմանու-

- 10 Թեամբը ստեղծուած են : Մի
և նոյն բերնէն կ'ըլլեն օրհնու-
թիւն ու անէծք . եղբայրներս՝
- 11 պէտք չէ որ առանկ ըլլայ : Միթէ
աղբիւր մը մի և նոյն բերնէն
- 12 անուշ ու լիզի կը բոլակ : Միթէ
կարելի է եղբայրներս՝ որ թղե-
նին ձիթագառուղ բերէ , կամ
սրթը թուղ . նմանապէս Կաթէլի
չէ որ մէկ աղբիւրէ մը աղի ու
- 13 անուշ ջուր լիլ : Չեր մէջը ի-
մաստուն ու խելացի ո՞վ կայ .
թող անիկայ բարի վարմունքովը
ցուցնէ իր գործքերը խնամու-
- 14 թեան հէզու թիւնով : Հապա թէ
որ դառն նախանձ և հակառա-
կու թիւն ունենաք սրտերնուդ
մէջ , մի պարծենաք՝ ու ճշմար-
- 15 տութիւնը սուտ հանէք : Աս
խնամութիւնը վերէն իջած չէ ,
հապա երկրաւոր շնորհքն ալ դի-
- 16 շարան է : Քանի որ մի որ նա-
խանձ ու կռիւ Կայ , հոն է ան-
կարողութիւնը՝ և ամէն չար բա-
- 17 ները : Հապա վերին խնամու-
թիւնը՝ նախ սուրբ է , ետքը՝
խաղաղարար , հեղ , հրու , ողոր-
մութիւնով ու բարի պատշգնե-
րով լեցուն , անկողմնասէր , ու
- 18 անկեղծ : Եւ արդարութեան
պատուը խաղաղութիւնով կը
սերմանա՞նք անմեղ՝ որոնք խաղա-
ղութիւն կ'ընեն :

Գ Լ . Դ

- 1 Ուսկից են պատերազմները ,
և ուսկից կռիւները՝ ձեր մէջը .
չէ որ ձեր ցանկութիւններէն ,
որ ձեր անգամներուն մէջ կը պա-
- 2 տերազմին : Ար ցանկաք ու չու-
նիք , կը սպաննէք՝ ու կը նախան-
ձիք , և չէք կրնար քէր ուղածիւն
հասնիլ . կը սրտաբերազմիք ու կը
կռուիք , բայց չունիք , ինչու որ
- 3 չէք խնդրեր . Ար խնդրէք՝ ու
չէք աւներ , ինչու որ չարաչար
կը խնդրէք , որ ձեր ցանկու-
- 4 թիւններուն բանեցընէք : Շնո-
ցողներ՝ չէք գիտեր որ առ աշ-
խարհիս սէրը Աստուծոյ դէմ
թշնամութիւն է , ուստի ո՞վ որ

կ'ուզէ աշխարհի բարեկամ ըլ-
լալ , ինքզինքը Աստուծոյ թշնամի
կ'ընէ : Կամ թէ կը կարծէք որ 5
Գիրքը պարսպ տեղը կ'ընէ թէ՛
հախանձի կրփափաքի մեր մէջը
բնակող հոգին . Սակայն աւելի 6
չնորձք կու տայ , անոր համար
կ'ընէ . Աստուած ամբարտաւան
ներուն հակառակ կը կենայ ,
բայց խնամարհներուն շնորհք կու
տայ : Ուստի հնազանդեցէք Աս 7
տուծոյ , Ստանային հակառակ
կեցէք , և անիկայ ձեզից պիտի
փարչի : Աստուծոյ մօտեցէք , ու 8
անիկայ ձեզի պիտի մօտենայ .
որեցէք ձեռքերնիդ մեղաւոր
ներ , և մաքրեցէք սրտերնիդ
երկմիտներ . Տառապանք քաշէ 9
ցէք , սուգ ըրէք ու լացէք . ձեր
ծիծաղը սուգի դառնայ , ու ձեր
ուրախութիւնը՝ սրտմաթեան :
Տէրով առջը խնամարհեցէք , ու 10
ան ձեզ պիտի բարձրացնէ :

Մէկզմէկ մի բամբասէք՝ եղ 11
բայրներ , ան որ իր եղբայրը կը
բամբասէ , կամ իր եղբայրը կը
դատէ , օրէնքը կը բամբասէ ,
ու օրէնքը կը դատէ . հապա թէ
որ օրէնքը դատէ , ալ դուն օ-
րէնքը կատարող չես՝ հապա դա-
տաւոր : Միայն մէկ Օրէնդիր 12
ու Գատաւոր մը կայ , որ ինքը
կարող է փրկելու ու կորցնելու
ներս , դուն ո՞վ ես որ սրբից
կը դատես :

Հիմա մօտիկ ըրէք դուք որ 13
կ'ընէք . Այսօր կամ վաղը եր-
թանք այս անուն քաղաքը , ու
հոն տարի մը կենանք , և առու-
տուր ընենք՝ ու վատրկինք .
(Գուք որ վաղը չէք գիտեր , 14
Քանի ի՛նչ է ձեր կրփանքը . յի 15
բաւի չուգի մըն է , որ քիչ մը
տառն կ'երենայ , ու ետքը կ'ու-
ջնջանայ .) անոր տեղը քոտու-
էիք , թէ որ Տէրը կամենայ ու
տարկիք , առ կամ ան բանը ը-
նենք : Բայց հիմա ձեր ամբար- 16
տաւանութիւնովը կը պարծե-
նաք , բոլոր առանկ պարծանքնե-
րը չարութիւն են : Ուստի ո՞վ 17

որ բարին բնեւ զիտնայ՝ ու չընէ, ան մեղք է անոր :

ԳԼ. Ե

- 1 Աղէ հիմա հարաւասներ՝ լա-
ցէք ու ողբացէք ան թշուա-
ռութիւններուն համար՝ որ ձեր
2 վրայ պիտի գան : Չէր հարստու-
թիւնը ապականած է, ու ձեր
հանդերձները ցեցի կերակուր
3 եղած : Չէր սակին ու արծաթը
ժանդատած է, և անոնց ժանդը
ձեզի դէմ վկայ պիտի ըլլայ, ու
ձեր մարմինը պիտի ուտէ կրա-
կի պէս . վերջի օրերուն համար
4 դանձ գիտցիք : Ահա՛ ձեր ար-
տերը հնձող բանասրներուն վարձ-
քը՝ որ ետ պահեցիք, կ'ազադա-
կէ, ու հնձողներուն բողբոջը զօ-
րութեանց Տէրոյն ականջներուն
5 հասաւ : Երկրի վրայ փափկու-
թեամբ և հեշտութեամբ աղ-
բեցաք, սիրտերնիդ անուցիք՝ որ
պէս թէ մարմուռեւ օրուան
6 համար : Դատապարտեցիք՝ ու
սպաննեցիք արդարը, ո՞ր ձեզի
հակառակ չէր կենար :
7 Ուստի համբերող եղիք եղ-
բայրներ՝ մինչև Տէրոյն գալուս-
տը, ահա՛ երկրագործը կը սպա-
սէ երկրի պատուական պատե-
ղին, անոր համար համբերելով,
մինչև որ առջև ու վերջի անձ-
8 բնը տանէ : Դուք ալ համբե-
րութիւն ըրէք, սիրտերնիդ հառ-
տառ բանեցէք, ինչու որ Տէ-
9 րոյն գալուստը մօտ է : Իրարու
դէմ մի հառաչէք՝ եղբայրներ,
որ չդատապարտուիք, ահա՛ Դա-
տաւորը դրանք քովը կայներ
10 է : Եղբայրներս՝ չարչարանքնե-
րու ու համբերութեան օրինակ
առէք մարգարէները, որոնք Տէ-
11 րոյն անուամբ խօսեցան : Ահա՛
համբերողներուն՝ երանի կու-

տանք : Յօբին համբերութիւնը
լեցիք դուք, և Տէրոյն անոր
ընդ վախճանը տեսաք, որ Տէ-
րը բազմագութ ու ողորմած
է :

Արդ՝ ամէն բանէն առաջ 12
եղբայրներս՝ երգում չընէք, ո՛չ
երկինքի վրայ ո՛չ երկրի վրայ, ո՛չ
ալ մէկ ուրիշ երգում մը,
հապա ձեր այսն՝ այն ըլլայ, և
ոչ ո՛ր ո՛չ . որ չըլլայ թէ դատա-
պարտութեան տակ իյնաք :

Թէ որ ձեզմէ մէկը նեղու- 13
թեան մէջ է, աղօթք թող բնէ .

թէ որ մէկը ուրախ է, սաղմոս

թող երգէ : Թէ որ ձեզմէ մէկը 14
հիւանդ է, եկեղեցիին երէցնե-

րը թող կանչէ, ու անոր վրայ

աղօթք թող բնեն, ու Տէրոյն

անուամբ եզով օժեն զանիկայ .

Եւ հաւատքով էղած աղօթքը 15
պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը

անիկայ սոք պիտի հանէ . և

թէ որ մեղք ալ գործէր է, պի- 16
տի ներուի անոր : Չէր յան-

ցանքները իրարու խոտովանե-

ցէք, ու աղօթք ըրէք իրարու

համար՝ որ բժշկուիք . արդարին

Չերմուսնո՞ղ աղօթքը շատ աղ- 17
դուսթիւն ունի : Եղևան մեզի

պէս կրից՝ եկեղեցայ մարդ մըն

էր, ու աղօթք ըրաւ որ անձրե-

չգայ, և իրէք տարի ու վեց

ամիս երկրի վրայ անձրե չեկաւ : 18
Եւ նորէն աղօթք ըրաւ՝ ու եր-

կինքը անձրե տուաւ, և երկիրը

իր պտուղը բուսցուց :

Եղբայրներ՝ թէ որ ձեզմէ մէ 19
կը ճմարտութենէն մոյրօրի, ու

մէկը զանիկայ դարձի բերէ,

Գիտցած ըլլայ թէ ան որ մեղա- 20
ւորը իր մղորութեան ճամբայէն

կը դարձնէ, հոգի մը մահուանէ

կ'ազատէ, ու մեղաց բազմու-

թիւնը կը ծածկէ :

ԵՌԵՐԱՆ

ԲՆԴ ՀԱՆՐԱԿԵՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՌԵՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ՊԵՏՐՈՍ՝ Յիսուս Բրիտանի
առաքեալ, օտարականներուդ որ
ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղա
տիայի, Կապադովիայի, Ասի
այի, ու Բիւթանիայի մէջ,
2 քնտրուած՝ Հօր Աստուծոյ կան
խաղիտութեանը համեմատ, Հո
գիին սրբացրնելովը, հնազանդու
թեան և Յիսուս Բրիտանի առ
եանը սրբութեան համար. շե
նորհք և խաղաղութիւն ձեր վը
րայ շատնայ:
- 3 Օրհնեալ է Աստուած՝ ու մեր
Տէր Յիսուս Բրիտանի Հայրը,
որ իր առատ ողորմութեանը հա
մեմատ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի
յոյսին համար՝ Յիսուս Բրիտ
անի մեռելներէն յարութիւն
4 առնելովը, Անեղծ ու անարատ
և անթառամ ժառանգութեանը
համար՝ որ երկինքը պահուած է
5 ձեզի. Ար Աստուծոյ գորութեամբ
բը պահպանուած էք հաւատքով
ան փրկութեանը համար՝ որ պատ
րաստուած է վերջի ժամանակը
6 յայտնուելու. Ար անով կ'առա
խանար, թէ և հիմա (ինչպէս
որ հարկը կը պահանջէ), քիչ մը
ատեն տրուած էք զանազան
7 փորձութիւններով. Արպէս զի
ձեր հաւատքին փորձառութիւ
նը՝ (որ կորստական ոտիկէն աւելի
պատուական է, թէ և անիկայ
կրակով կը փորձուի,) գտնուի

գովութիւնով ու պատուով և
փառքով Յիսուս Բրիտանի
յոյանուելու ատենը. Ան որ 8
դուք չտեսած՝ տիրեցիք, որ անի
կայ հիմա չէք տեսներ, բայց
հաւատացիք, և ուրախ էք ան
պատմելի և փառաւորեալ խն
դութիւնով. Ձեր հաւատքին 9
վախճանը ընդունելով, այսինքն
հոգիներնուդ փրկութիւնը: Ար 10
ան փրկութեանը համար փնտռե
ցին ու քննեցին մարգարէները՝
որոնք մարգարէացան ձեզի ընդ
րա՝ շնորհքին համար. Ար կը քննե
11 ին թէ երբ կամ ինտոր ատեն կ'ի
մացնէր իրենց մէջը եղած Բրիտ
անի Հոգին՝ որ առաջ կը վկայէր
Բրիտանի շարժարուիլը, ու ան
կէ ետեւ փառաւորուիլը: Արոնց 12
յոյանուեցաւ, որ չէ թէ իրենց
հապա մեզի մատակարարեցին ան
բաները, որոնք հիմա ձեզի պատ
մուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ ա
ւետարանը քարոզեցին ձեզի Հոգ
ւով Սրբով որ երկինքէն իրկուե
ցաւ. որ ան բաներուն՝ հրեշ
տակները կը ցանկային ակնկա
ռոյց նայելու:

Աստի ձեր միտքերուն մէջքը 13
գօտեորած՝ արթուն կեցած,
կատարեալապէս յուսացէք ան
ձեր վրայ հասնելու շնորհացը՝
Յիսուս Բրիտանի յայտնուելու
ատենը, Հնազանդ դաւ ակնելու 14
պէս, չէ թէ ձեր տգիտութեան
ատենին առջի ցանկութիւննե

15 րովմ վարուելով, Հապա ձեզ
կանչող Սուրբին պէս գուք ալ
սուրբ եղիք յէջ բոլոր վարմունք
16 ներուան մէջ. Ինչու որ գրուած
է թէ՛ Սուրբ եղիք, քանիւ ես
17 սուրբ եմ: Եւ թէ որ Հայր կը
կոչէք անկիայ՝ որ առանց աշա-
ռութեան կը դատէ ամէն մէ-
կուն գործքին համեմատ, ուրեմն
ձեր պանդխտութեան ժամանա-
18 կը վստիով անցուցէք, Գիտնա-
լով որ դուք չէ՛ թէ ապականացու-
արծաթով կամ ոսկիով փրկուե-
ցաք ձեր Հայրերէն աւանդուած
19 ունայն ճամբաներէն, Հապա
Քրիստոսի պատուական արիւ-
նով՝ որպէս թէ ամբիժ ու ա-
20 նարատ գառի մը. Որ առաջուց
նախցուած էր աշխարհիս սկիզ-
բէն առաջ, ու ետքի ատեները
21 յայտնուեցաւ ձեզի համար. Որ
անոր միջոցովմ Աստուծոյ հաւա-
սացիք, որ զանկիայ մեռելունքէն
յարուց, և անոր փառաւորու-
թիւն տուաւ, որ ձեր հաւատքը
ու յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ:
22 Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին
միջոցովմ ճշմարտութեանը հետ
զանդելով, եղբայրորութեան
մէջ անկեղծ ըլլալով, սուրբօրոտով
23 մէկ զմէկ պինտ սիրեցէք, Նորէն
ծնած ըլլալով՝ չէ՛ թէ սպակա-
նացու սերմէն, հապա անապոս-
կանացուէն Աստուծոյ կենդանի
24 ու յաւիտեական խօսքովմ: Վա-
սննդի ամէն մարմին խտրի պէս
է, և մարդուն բոլոր փառաւո-
րութիւնը խտրի ծաղիկի պէս,
խտր կը չորնայ, ու անոր ծա-
25 զիկը կը թափթրի: Բայց Տէ-
րովմ խօսքը յաւիտեան կը մնայ,
այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւե-
տարանով ձեզի քարոզուեցաւ:

ԳԼ. Բ

1 Ուրեմն մէկիւր ձգելով ամէն
չարութիւնը ու ամէն խարեւ-
թիւնը՝ ու կեղծաւորութիւն-
ները, և նախանձը ու ամէն չա-
2 րախօսութիւնը, Նորածին ման-
կանց պէս՝ բնական ու անխար-

դախ կաթին փափաքեցէք. (որ
անով մեծնաք մինչև փրկութիւ-
նը.) Թէ որ Տէրովմ քաղցր ըլլ
5 լալուն համը առիք. Որուն մօտե-
4 նալով ան կենդանի վէճին, որ
թէպէտ մարդիկներէն անար-
գուած է, բայց Աստուծմէ բնա-
րուած ու պատուական է, Գուք 5
ալ կենդանի քարոզու պէս՝ կը
շինուիք հոգևոր տաճար մը,
սուրբ քահանայութիւն մը, Յե-
տուս Քրիստոսի ձեռքովմ Աս-
տուծոյ հաճելի հոգևոր պատա-
րագներ մատուցանելու: Որով 6
հետև գիրքին մէջն ալ կայ՝ թէ
Ահա Սիոնի մէջ բնտիր՝ պատուա-
կան անկեան վէճմ մը կը դնեմ.
ու ո՛վ որ անոր հաւատայ, բնաւ
պիտի չամշնայ: Ուստի ձեզի հա- 7
ւատացեալներուդ պատուական
է ան, բայց անհաւատներուն ան
քարը՝ որ շինողները անարգեցին,
անկիայ անկիւնին գլուխը եղաւ.
Եւ գլխման վէճմ ու գայթակորու 8
թեան քար անոնց՝ որ Հաւատա-
լով խօսքէն կը գայթակրին, ու
րուն սահմանուած ալ էին: Բայց 9
դուք ընտիր ցեղ մըն էք, թա-
գաւորական քահանայութիւն,
սուրբ սպգ, սեպհական ժողո-
վուրդ մը, որ քարոզէք անոր
առաքինութիւնները, որ ձեզ
խաւարէն իր սքանչելի ըյսին
կանչեց. Որ աստե՛ն մը ժողովուրդ 10
չէիք, բայց հիմա Աստուծոյ ժո-
ղովուրդն էք, որ առանց սորո-
մութեան էիք, բայց հիմա սզոր-
մութիւն գտաք:

Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ, պան 11
գուխներու ու օտարականե-
րու պէս մէկիւր կեցեք մարմնա-
ւոր ցանկութիւններէն, որ հո-
գիի գեմ՝ կը պատերազմին,
Ձեր վարմունքը հեթանոսաց 12
մէջ քարի պահելով, որ ինչ բա-
նով որ ձեզ չարագործներու
պէս կը բամբասեն, ձեր քարի
գործքերը աւանդելով՝ փառաւո-
րեն զԱստուած այցելութեան
օրը: Ուստի հնազանդ եղիք ա 13
մէն մարդկային սահմանադրու-

- Թեան Տէրոջը համար. Թէ Թա
գաւորին վերնագոյն մէկու մը
14 պէս. Թէ կուսակալներուն՝ ա-
նոր կողմէն խրկուածներու պէս՝
չարագործները պատժելու, ու
բարեգործները գովելու համար:
- 15 Ինչու որ Աստուծոյ կամքը տառնի
է, որ բարեգործ ըլլալով՝ ան-
խելք մարդոց ազխաութիւնը
16 պապանձեցրինք: Ազաւներու
պէս ըլլալով, և չէ Թէ Յէր աղա-
տութիւնը չարութեան ծածկոյի
մը պէս գործածելով, հապա
Աստուծոյ ծառաներու պէս:
- 17 Ամէնը պատուեցէք, եղբայրու-
թիւնը սիրեցէք. Աստուծմէ
վարցէք. Թագաւորը պատուե-
ցէք:
- 18 Ծառաները ամէն բանի մէջ
վախով հնազանդ ըլլան Իրենց
տէրերուն. չէ Թէ միեակ բա-
րերարներուն ու հեղերուն, հա-
պա ժանտարարներուն ալ: Քան-
19 զի աս շնորհք մըն է, Թէ որ մէկը
առ Աստուած ունեցած խղճմը
տանքովը անիրաւ տեղը կրած
վիշտերուն համբերելու ըլլայ:
- 20 Վասն զի ինչ գովութիւն է՝ ըլլայ
Յէր, Թէ որ մեղք գործելով
ձեռնալիք՝ ու համբերէք. հապա
Թէ որ բարեք գործելով չար-
չարութիւնք ու համբերէք, ասիկայ
Աստուծոյ քովը շնորհք մըն է:
- 21 Քանզի դուք աս բանիս համար
կանչուեցաք, որ Քրիստոս ալ
ձեզի համար չարչարուեցաւ, ու
ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր շա-
22 ւիղներուն հետեւէք. Որ ինքը
մեղք մը չգործեց, ու իր բեր-
նին մէջ նեղութիւն մը չգտնու-
եցաւ. Որ կը նախատուէր, և
փոխարէնը չէր նախատեր. կը
չարչարուէր, ու սպառնալիք չէր
ըներ. հապա ինքզինքը արգա-
րութեամբ դատաղին կը յանձ-
24 նէր: Որ մեր մեղքերը իր մար-
մնովը խաչախաչովն վրայ վեր-
ցուց. որ մենք մեղքերէն աղա-
տիւնը, ու արդարութեան հա-
մար սպրինք. որուն վերքերու
25 վը դուք բժշկուեցաք: Ինչու

որ մարդեալ ոչխարներու պէս
էիք, բայց հիմա ձեր հոգիներ-
ուն հովիւին ու Տեսուչին դար-
ձաք:

ԳԼ. Գ

Նմանապէս կնիկները հնա 1
զանգ ըլլան իրենց երկիւնքուն.
որ եթէ ոմանք խօսքին հնազանդ
չըլլան ալ, առանց խօսքի շա-
նուին կնիկներուն վարժուեցա-
վը, Տեսնելով ձեր երկիւղած 2
պարկէշտ վարքը: Որ իրենց պար 5
դարանքը չըլլայ դրսէն մաղերու
հիւսուածքներով, և ոսկիներու
շարքերով կամ զէշ հանդերձներ
հագնելով. հապա որոնք ծա 4
ծուկ մարդը՝ անեղծութիւնով
հեղ ու հանդարտ հոգիին դարձ-
նող ըլլայ, որ Աստուծոյ առջև 5
որ առնեօք սուրբ կնիկները՝ որ
իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դը-
րած էին, անձերնին այսպէս կը
զարդարէին՝ իրենց երկիւնքուն
հնազանդ ըլլալով. Ինչպէս որ 6
Սառա հնազանդ էր Աբրահա-
մին, և զանիկայ տէր կը կոչէր.
որ դուք բարեգործ ըլլալով՝ ու
մէկ երկիւղէ մը չվախնալով
անոր զաւակները կ'ըլլաք:

Նմանապէս երկիւնքը խոհե 7
մութիւնով անոնց հետը բնակին,
տկար անօթի պէս պատիւ տա-
լով կնիկներուն, իբրեւ կենաց
շնորհքին ժառանգակիցներ. որ
ձեր աղօթքներուն արդեւք չըլ-
լայ:

Վերջապէս ամենքնիւք մէկմիտ 8
քի վրայ ըլլաք, կարեկից, եղ-
բայրասէր, սղարմած ու խանարէ:
Չըլլայ որ չարութեան փոխարէ 9
նը չարութիւն հատուցանէք,
կամ նախատանայ փոխարէն՝ նա-
խատինք. այլ ընդ հակառակն օրհ-
նեցէք, զխանալով որ աս բանիս
համար կանչուեցաք, որ օրհնու-
թիւն ժառանգէք: Վասն զի 10
ան որ կ'ուզէ կենեքը սիրել՝ ու
բարի օրեր տեսնել, իր լեզուն
թաղ դաղ բեցրին չարութեան,

ու իր շրթանքները նենգու-
 11 թիւն խօսեւէն . Չարութենէ
 ետ քաշուի՝ ու բարութիւնը
 նէ . խաղաղութիւն վնասէ ,
 12 և անոր ետեւն էրթայ : Ինչ
 չու որ Տէրովը աչքերը ար-
 դարներուն վրայ է : ու իր ա-
 հանջները անոնց աղօթքին , բայց
 13 Տէրովը երեսը չարագործներուն
 վրայ է : Եւ ո՞վ ձեզի չարիք մը
 պիտի հասցնէ՝ թէ որ դուք բա-
 14 ըիկն հետեւող ըլլաք : Բայց թէ
 որ արդարութեան համար չարչա-
 րութիւն ալ երանելի էք . և անոնց
 ահէն մի վախնաք՝ ու մի շփո-
 15 թիք . Հապա Տէր Աստուածը
 սրտերն աւել մէջ առնուի պահեցէք ,
 և միշտ պատրաստ եղիք հեղու-
 թեանի ու երկիւղածութեամբ
 պատասխան տալու ամենաւն , որ
 ձեր ունեցած յոյսին պատճառը
 16 ձեզի կը հարցնէ . Եւ բարի
 խղճմտանք ունենաք , որ ինչ
 բանով որ ձեզ կը բամբասեն
 իբրեւ չարագործներ , ամօթով
 մեան անոնք՝ որ Քրիստոսով ե-
 դած ձեր բարի վարմանքը կը
 17 պախարակեն : Ինչու որ աւելի
 աղէկ է բարեգործութիւն ընե-
 լով չարչարելի թէ որ Աստու-
 18 ծոյ կամքը ան ըլլայ , քան թէ
 չարագործութիւն ընելով : Վասն
 զի Քրիստոս ալ մեղքի համար
 մէկ անգամ չարչարուեցաւ : Ար-
 գարը անարգարներուն վրայ , որ
 մեզ Աստուծոյ մօտեցնէ , որ
 թէպէտ մեռաւ մարմնով , բայց
 19 կենդանի է հոգիով , Արով բան-
 տի մէջ եղած հոգիներուն ալ գը-
 20 նաց՝ ու քարոզէ : Արժեք ասան
 մը ապտամբ էին , երբոր Աս-
 տուծոյ երկայնմութիւնը կը
 համբերէր անոնց հոյի օրերը , եր-
 բոր տապանք կը շինուէր , որուն
 մէջը բիշ անձինք՝ այսինքն ութը
 21 հոգի չուրէն ապրեցան , ըր մեզ
 ալ ան օրինակին պէս մկրտու-
 թիւնը հիմա կ'ապրեցնէ , (չէ
 թէ մարմնին աղքատ մէկի ձգե-
 լը , հապա բարի խղճմտանքին
 վկայութիւնը առ Աստուած :)

Յիսուս Քրիստոսի յարութիւ-
 նովը . ըր անիկայ երկինք գա- 22
 յած՝ Աստուծոյ աջ կողմնէ՝ հը-
 րեշտակները ու իշխանութիւն-
 ները և զօրութիւնները իրեն
 հնազանդելով :

ԳԼ. Դ

Աստի Քրիստոս որ մեզի հա- 1
 մար չարչարուեցաւ մարմնով ,
 դուք ալ նոյն միաբով զինուո-
 րեցէք , վասն զի ան որ մարմնով
 չարչարուեցաւ , մեղքէն դադա-
 րած է : Ըր ալ չէ թէ մարդոց 2
 ցանկութիւններուն պէս՝ հապա
 Աստուծոյ կամքին պէս ապրի՝
 մարմնի մէջ մնացած առեւնը :
 Ինչու որ հերիք է մեզի կենաց 3
 անցեալ Ժամանակը , որուն մէջ
 հեթանոսներուն կամքը կատա-
 րեցիր , ու գիճու թիւններով՝
 ցանկութիւններով՝ գինեմուր-
 թիւններով՝ անառակութիւննե-
 րով՝ արքեշտութիւններով ու անօ-
 րէն կառաւարտութիւններով վար-
 ուեցանք : Աւաս բանիս կը զար- 4
 մանան՝ որ դուք նոյն չափազանց
 անառակութեան մէջ անոնց հետ
 չէք վազել , ու հայհոյութիւն
 կ'ընեն , Արժեք պատասխան պի- 5
 տի տան անոր՝ որ պատրաստ է
 դատելու կենդանիները ու մե-
 ռելները : Բանցի առոր համար 6
 մեռելներուն ալ աւետարանը
 քարոզուեցաւ , որ գտնուին մար-
 դոց կողմանէ մարմնով , ու կեն-
 դանի ըլլան Աստուծոյ կողմանէ
 հոգիով :

Ասկայն ամէն բանին վախ 7
 ձանը մօտեցրէ , ուստի զգաստ
 եղիք՝ ու աղօթքի մէջ արթննա-
 կեցէք : Եւ ամէն բանէն առաջ 8
 իրարու հետ սրտանց սէր ունե-
 ցէք , ինչու որ սէրը մեզս բաղ-
 մութիւնը կը ծածկէ : Իրարու 9
 հիւրասիրութիւն ցուցուցէք ա-
 ռանց տրտաւնջ ընելու : Ամէն 10
 մէկը ինչ տեսակ շնորհք որ
 առաւ , անիկայ իրարու մա-
 տակարարեցէք Աստուծոյ զա-
 նազան շնորհներուն բարի

- 11 անտեսներուն պէս : Թէ որ մէկը խօսի , Աստուծոյ պատգամներուն պէս Խոյ խօսի , Թէ որ մէկը մատակարարութիւն ընէ , որպէս Թէ Աստուծոյ շնորհաց զօրութենէն Խոյ ընէ , որ ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորութիւնս Քրիստոսի ձեռքովը . ուրուն փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտեանից , ամէն :
- 12 Սիրելիներ , օտար բան մի սեպէք ան նշան-խիւնի բարբոքը , որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ , որպէս Թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած է . Հապա ուրախ եղիք , բանի որ Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած էք , որ անոր փառքին յայտնուելու առնեն ալ յնծութեամբ :
- 14 ուրախանալք : Թէ որ Քրիստոսի անուանը համար նախատուիք , երանելի էք . ինչու որ փառաց և զօրութեան և Աստուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանգչած է . յիշաւի անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկայ , բայց ձեր կողմանէ կը Կրիստոսի իբրեւ քրիստոնեայ թող չամջնայ , հապա ասմանին թող Աստուծոյ փառք առնէ :
- 17 Բանդի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն սկսի , և Թէ որ առաջ մեզմէ չընէ , հապա անոնց վերջը ինչ պիտի ըլլայ , որոնք Աստուծոյ աւետարանին չեն հնազանդիր : Եւ Թէ որ արդարը դժուարաւ կը փրկուի , հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը ուր պիտի գտնուի :
- 19 Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կամացը համեմատ կը չարչարուին , բարիք գործելով իրենց հոգիները թող աւոր յանձնեն , իբրեւ հաւատարիմ Ստեղծողին :

ԳԼ. Ե

Չեր մէջը եղող երէցներուն 1 կ'աղաչեմ . Ես ալ անոնց պէս երէց ըլլալով , ու Քրիստոսի չարչարանաւոր վրայ , և յայտնուելու հանդերձեալ փառքին մասնակից . Աստուծոյ հօտը որ 2 ձեր մէջն է՝ արածեցէք , վերապա ըլլալով չէ Թէ ահամայն հապա կամաւ . չէ Թէ անարգ շահախնդրութեամբ , հապա յօժարութեամբ . Չէ Թէ վիճակ 3 ներուն վրայ տիրելով , հապա հօտին օրինակ ըլլալով . Եւ Հոգի 4 վաւարական երեցած առեւեր փառաց անթառամ պատկը պիտի ընդունիք :

Նմանապէս դուք երիտա 5 տարեկան հնազանդ եղիք ձերբուն , և ամէնքդ իրարու հնազանդ ըլլալով խոնարհութիւն հագէք . ինչու որ Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ , բայց խոնարհներուն շնորհ կու տայ : Ուրեմն Աստուծոյ հօտը ձեռքին տակը խոնարհեցէք , որ ձեզ ժամանակին բարձրացնէ : Չեր ամէն հոգը 7 անոր ձգեցէք , վասն զի անիկայ ձեզի համար կը հոգայ :

Արժուն կեցէք , հսկեցէք , 8 ինչու որ ձեր հակառակորդը Աստանան մեղաւոր աւելի պէս կը պտրտի , ու կը փնտռէ Թէ ով կ'ընէ , Որուն գէտ կեցէք հաւատքով հաստատուած , գիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը քաշեն :

Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը 10 որ մեզ իր յաւիտեանական փառքին կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքովը . քիչ մը առեն ներութիւն կրեւնդ ետքը , ինքը ձեզ կատարեալ ընէ , հաստատէ , զբարցնէ ու հիմնէ : Իրեն փառք 11 և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտեանից , ամէն :

Սիրուանա հաւատարիմ եղ 12 բոլր ձեռքովը (ինչպէս ես կը

կարծեմ.) համառօտ մը ձեզի
գրեցի, յորդորելով՝ ու վկայե-
լով, թէ աս է Աստուծոյ ճշմա-
րիտ շնորհքը, որուն մէջը հաս-
15 տատ կեցեր էք: Բարեւ կ'ընե-
ձեզի Բաբելոնի մէջ եղած էի:

Դէպէն՝ որ յեւէ հետ ընտրուած
է, ու իմ՝ որդիս Մարկոսն ալ:
Բարեւ տուէք իրարու սիրոյ համ 14
բուրով. խաղաղութիւն ձեր ա-
մենուն հետ՝ որ Քրիստոս Յի-
սուսի մէջ էք. ամէն:

ԵՐԿՐՈՐԻ

ՐՆԻՉԵՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՎԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 ՇՄԵՌՆ Պետրոս՝ Յիսուս
Քրիստոսի ծառայ և առաքեալ,
յեւէ՝ որ մեր հետը նոյն պատուա-
կան հաւատքին հասօք մեր Աս-
տուծոյն ու Փրկչին Յիսուս
Քրիստոսին արդարութիւնովը,
2 Հնորհք և խաղաղութիւն ձեր
վրայ աւելնայ՝ Աստուծոյ ու մեր
Տէրովը Յիսուսին գիտութիւ-
նովը:

3 Ինչպէս որ իր աստուածային
զօրութիւնը կենաց և արտաւա-
ղաշտութեան վերաբերեալ ա-
մէն բաները մեզի առաւ անոր
գիտութիւնովը՝ որ մեզ փառ-
քով ու առաքինութիւնով հրա-

4 լերեց. Արտնցմով ամենամեծ ու
պատուական խառնակները ար-
բուած են մեզի, որպէս զի ա-
ստնցմով աստուածային բնու-
թեանը հազարք ըլլաք՝ աշխարհի
մէջ ցանկութենէ յառաջ եկած

5 ապականութենէն փախելով: Եւ
աս բանիս համար բարձր ջանքեր
նիզ դրած՝ ձեր հաւատքին վրայ
առաքինութիւն աւելցուցէք, ու
առաքինութեանը վրայ՝ գիտու-

6 թիւն: Եւ գիտութեանը վրայ

Ժուժկալութիւն, ու ժուժկա-
լութեանը վրայ՝ համբերութիւն,
և համբերութեանը վրայ՝ աս-
տուածապաշտութիւն, և աս 7
աստուածապաշտութեանը վրայ՝ եղ-
բայրօրութիւն, ու եղբայրօ-
րութեանը վրայ՝ սէր: Վասն զի 8
քանի որ աս բաները ձեր վրայ ու
գտնուին ու կ'աճին, պարտաւ
անպատու չեն ընէր յեւ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսը ճանշնալուն
մէջ: Բայց սրբ. քով որ աս բա 9
ներս չկայ, անկալ կայր է ու
կարճատև, որ մնացեր է իր
առջի մեղքերէն մաքրուիլը: Ա- 10
սոր համար եղբայրներ՝ աւելի
ջանք րբէք որ ձեր կոչումը ու
ընտրութիւնը հաստատէք. ին-
չու որ աս ընելով՝ բնաւ պիտի
չվերայիք. Գանդի այսպէս ձեզի 11
առատօրէն պիտի շնորհուի մեր
Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս
սի յաւիտենական թագաւորու-
թիւնը մանելը:

12 Աւտի ես միշտ աս բաները
մտքերնիւ ձգելու վրայով զան-
ցառու պիտի չըլլամ. թէ և գի-
տէք՝ և հաստատուած էք ներ-
կայ ճշմարտութեան վրայ: Եւ 13
իրաւունք կը սեպեմ, թէ քանի

- որ աս մարմինն մէջն եմ՝ մըա-
քերնիդ ձգելով ձեզ արթնցը-
14 նեմ : Բանդի գիտեմ որ ես շու-
տով աս իմ մարմինն պիտի մեր-
կանամ, ինչպէս որ մեր Տէր Յի-
սուս Բրիստոսը յայտնեց ինձի :
15 Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշ-
խարհէ ելելէս ետքն ալ միշտ
կարող ըլլաք աս բաները յիշե-
16 լաւ : Ինչու որ չէ՛ մենք վար-
պետութեամբ շինուած առտո-
պէններու ետէն երթալով՝ մեր
Տէր Յիսուս Բրիստոսի զօրու-
թիւնը ու գալուստը ձեզի ցու-
ցուցինք, հապա անոր մեծափա-
ռութեանը ակնատեն ըլլալով :
17 Վասն զի ինքը Հօր Առուածմէ
փառք ու պատիւ առաւ, ան
մեծ վայելչութեան փառքէն ա-
նանկ ձայն մը գալով, թէ Ատի-
կայ է իմ սիրելի Որդին, որուն
18 հաւնե՞ր եմ : Եւ աս երկինքէն
եկած ձայնը մենք լուցինք, որ
անոր հեան էինք գուրը լիւսանք
19 վրայ : Եւ մարգարէական խօսքն
ալ՝ ունինք՝ որ աւելի հաստա-
տուն է : ու աղէկ կ'ընէք՝ թէ
որ անոր մտադրութիւն ընէք,
որպէս թէ մեթ տեղը լոյս
տուող ճրագի մը, մինչեւ որ ց-
րեկը լուսնայ ու արուստակը
20 սրտեղմուդ մէջը ծագի : Բայց
առաջ աս գիտնաք, որ գրոյց ու
մէն մարգարէութիւն իր յատուկ
21 մեկնութիւնը չունի : Ինչու որ
մարգարէութիւն մը երբեք մար-
դոց կամքին պէս չորոտեցաւ :
Հարս Առուածոյ սուրբ մարդիկը
Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօ-
սեցան :

ԳԼ. Բ

- 1 Բայց սուս մարգարէներ ալ
կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ, ինչ
պէս որ ձեր մէջն ալ սուս վար-
դապետներ պիտի ըլլան, որ
դադուուկ պիտի մոցրենն կո-
րուսիչ հերձուած սղութիւններ,
ու զկրկնք ծախու աւետի Տէրը
սլաքնալով՝ իրենց վրայ պիտի
բերեն արագահաւ կորուստը :

Եւ շատերը անոնց անառակու 2
թեանցը ետէն պիտի երթան,
որոնց համար ճշմարտութեան
ճամբան պիտի հայհոյուի : Եւ 3
ագահութիւնով՝ խորամանկու-
թեամբ հնարուած խօսքերով
ձեզ վաճառաշահութեան պիտի
գործածեն : որոնց դատապար-
տութիւնը շատնցմէ պարտապար-
շտութիւնը շարժանար, ու անոնց կո-
րուստը շարժուի :

Վասն զի թէ որ Առուած 4
մեղք գործող հրեշտակներուն
չկնայեց, հապա խաւարի կա-
պերով տարտարոսը ձգած՝ դա-
տապանի պահէլ տուաւ : Ու 5
առջի աշխարհին ալ չկնայեց,
միայն թէ Նոյ ու Թերրոզ անցը՝
արդարութեան քարոյնքը պա-
հեց, երբոր ջրհեղեղը ամբա-
րիշտներուն աշխարհին վրայ բե-
րաւ : Եւ Սոքոմի ու Գոմորի 6
քաղաքները միմիւր դարձնելով
ոս կործանելով՝ դատապարտեց,
եղբէն ամբարշտութիւն ընելու
մարդոց օրինակ ընելով անոնս :
Եւ աղատեց արդար Ղովթը՝ որ 7
անօրէններուն անառակ վար-
մունքէն ծանօթացեր էր : (Ինչու 8
որ ան արդարը անոնց մէջն կե-
նալով՝ աչքով տեսնելով ու ա-
կանջով լսելով, օրէ օր ի՛նչ ար-
դար հոգին կը ասանջը անոնց
անօրէն վարմունքովը) : Տէրը 9
գիտէ բարեպաշտները փորձու-
թեանէ աղատելը, և անիրաւները
տանջանքի համար դատապարտեց
օրուան պահելը :

Մանաւանք անոնք որ պղծաւ 10
լից ցանկութեամբ մարմինի ե-
տէն կ'երթան, և տէրութիւնը
կ'անարդեն, ինքնահաւան ու
յանդուգն են, չեն փախնար փա-
ռապոններուն դէմ հայհոյելու :
Երբոր հրեշտակները՝ որ անոնցմէ 11
շատ մեծ են զօրութիւնով ու
կարողութիւնով, Տէրով առ-
ջեւը հայհոյութեամբ դատա-
պարտութիւն չեն բերեր անոնց
վրայ : Բայց սոսնք անբան անա- 12
տաններու պէս՝ (որ բնականա-

բար որոյն ու արդարեւ թեան համար էր զոր էն 1) չգիտցած բա ներսուն գէտ կը հայհոյեն, և իրենց արդարեւ թեանով պիտի
 15 արդարեւ թեան 1) Անիկա ու թեան վարձքը ընդունելով, որ ցորենէ աւան մէջ եղած զեղխութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն, ա
 րատ ու բիծ էն, իրենց խաբէ
 16 1) թեան թեան զուարճանալով մէկի հետ կեցութեամբ նստած
 14 ասեմներն, 1) Նստեմամբ լեցուն աչքեր ունին, որ մեղքէ չեն դադարիր, անհաստատ հոգի ներք կը խաբեն, ազահութեան սովորած սիրտեր ունին, անիծ
 15 եայ զուարեմներն, 1) Շտապ ճամբան ձգելով մարտնչան, իշխութեան Բաղաւաթն ճամբան հե աւելով, որ անխառնութեան
 16 վարձքը սիրեց, 1) Բայց իր անօրէնութեանը յանգիստեմութիւնը առաւ, անխօս էջը մարդկային ճայնով խօսելով՝ մարդաբէին յիմարութիւնը արգիլեց
 17 Ասեմը ջուր չունեցող աղբիւրներ են, ու փոթորիկէ քշուած մէկեր, որոնց համար թանձր խաւարը
 18 պահուած է յաւիտեան ։ Քան զի անայնութեան հպարտ խօսքեր ընելով՝ գիծութիւններով՝ մարմնայ ցանկութիւններով կը խաբեն անոնք որ քիչ մը առաջ փախեր էին անոնցմէ որ մըր
 19 բութեան մէջ կը պտտին, Անոնց արդարեւ թեան կը խոստանան, և իրենց արդարեւ թեան ծառաներ են, վասն զի ինչ բանն որ մէկը յաղթուի, անոր
 20 ծառայ ալ կըլլայ ։ Ինչու որ եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի գիտութեանով աշխարհիս պղծութիւններէն հրաժարեցն ետե՛ գարձալ ան բաներէն բռնուած յաղթուին, անոնց վերջը առջինէն գէշ կըլ
 21 ւայ ։ Ինչու որ աղէկ էր անոնց որ բնաւ արդարութեան ճամբան ճանչցած չլլային, բան թէ ճանչալով ետ գառնային ան սուրբ պատուիրանքէն որ իրենց

յանձնաւցաւ ։ Սակայն անոնց 22 հանդիպեալ ան ճշմարիտ առակին բանը, թէ Ըսենք նորէն իր փոխածին կը գառնայ, ու բացաւած խոյր զեխութեջ թա պրարելու ։

ԳԼ. Գ.

Սիրելիներ, ան երկրորդ թուոյ 1 թը հիմա մեզի կը գրեմ, որոնց մեզ ձեր անկեղծ միտքը կ'որ
 թընցրեմ յիշելու, 1) Այս սուրբ 2 մարգարէներէն առաջուց զուց աւած խօսքերը, և մեր այսին հէրալդ ու Փրկչին առաքելակե բան պատուերները միաբերիկ բերեց ։ Բայց առաջ առ գլաւ 3 նաք, որ վերջի օրերը արհամար հալներ և ճարդ ընալներ պիտի գան, որոնք իրենց ցանկութիւն ներսուն համեմատ պիտի քաբեն, Եւ պիտի բան, 1) Աւր է անոր 4 գալուն խոստմանը, վասն զի քանի որ հայրերը քնացան, ա մէն բան անանկ կայ կը մնայ ա
 րարածոց սկիզբէն հետէ ։ Քան 5 զի անոնք (որ իրենց ուզածը առ է) ան բանը մուցեր են, թէ երկինքը առաջուց եղաւ, ու երկիրը ջուրերէն և ջուրերով հաստատ կեցեր է Աստուծոյ խօսքով
 6 Եւ զեղծ պղծականած կորսեալցաւ, Եւ հիմա կուան երկինքը ու եր 7 կիրը նոյն խօսքով պահպանուած են, մինչև գառնատանին ու ամբարիշտ մարդոց կորստեան օրը կրակի համար պահուած ։ Եւ 8 առ մէկ բանը ձեզմէ ծածուկ չմնայ սիրելիներ, որ Տէրալդ քով մէկ օրը հարաւ տարւան պէս է, ու հազար տարին մէկ օրուան պէս ։ Տէրը չուշացներ 9 իր խոստմանը, ինչպէս որ անմեք ու շոյցուցած կը սեպեն, հապա մեզի երկայնամիտ կըլլայ, ինչու որ չուրեր որ մէկը կորստի, հազար որ ամէնը արդաշխարհի գան ։ Սակայն Տէրալդ 10 օրը գոգի պէս պիտի գայ, որ ան ասեմը երկինքը ստատիկ շառա

- չենով պիտի անցնի, ու տա-
րերքները բարնիած պիտի լու-
ծուին, երկիրս ալ ու ինչ գործ-
քեր որ անոր մէջը կը գտնուին,
- 11 պիտի այրուին: Ուստի առ ամէն
բաները որ պիտի լուծուին, ձե-
ղի ինչպէս մարդիկ ըլլալ կը վա-
յելէ սուրբ վարմունքով ու բա-
րեպաշտութեամբ, սպասելով
- 12 Ու արտորալով Աստուծոյ օ-
րուանը գալուսն, որուն մէջ եր-
կինքը կրակով այրուած պիտի
լուծուի, ու տարերքները բարն-
- 13 կած պիտի հալին: Սակայն իր
խոտմանքին համեմատ՝ նոր եր-
կինքի մը ու նոր երկրի մը կը
սպասենք, որոնց մէջ արդարու-
թիւն կը բնակի:
- 14 Ուստի սիրելիներ՝ ստոնց սպա-
սելով ջանացէք, որ ան ձեզ
անբիծ ու անարատ գտնէ խա-
- 15 ղաղութիւնով. եւ մեր Տէրովք

երկայնմունութիւնը փրկութիւն
սեպեցէք. ինչպէս որ մեր սիրելի
եղբայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած
խմտաութիւնովը գրեց ձեզի. 16
Ինչպէս որ ամէն թագութեան
մէջն ալ առ բաներուս վայրով
կը խօսի. որոնց մէջ քանի մը
դժուարիմոյ խօսէր կը գտնու-
ին, որ զանոնք ագէտները ու
անհաստատները ծառ կողմը կը
դարձնեն, ինտոր ուրիշ գիր-
քերն ալ իրենց անձին կործա-
տեանը համար: Ուրեմն դուք 17
սիրելիներ՝ առաջուց դիմադրով
զգոյշ եղէք, որ չըլլայ թէ անօ-
րէններուն խաբէութիւնէն բռա-
նուած՝ ձեր հաստատութիւնէն
կնոք, Հապա ամեցէք մեր Տէր 18
ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շը-
նորհքովը ու գիտութիւնովը.
անոր փառք հիմա ալ, ու մինչեւ
յաւիտեանական օրն ալ. ամէն:

ԱՌԱՋԻՆ

ԲՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՐԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 Եւնք Բանին վրայով որ
սկիզբէն էր, որուն համար լա-
ցինք, որն որ մեր ուշքերովը տե-
սանք, որուն նայեցանք, ու մեր
- 2 ձեռքերը շոշափեցին. (Եւ կեսն-
քը յայտնուեցաւ, ու տեսնք,
եւ կը վկայենք, ու ձեզի կը պատ-
մենք ան յաւիտեանական իրանքը,
որ Հօրը բովն էր՝ ու մեզի
- 3 յայտնուեցաւ.) Ան որ տեսանք
ու լեզւինք՝ ձեզի կը պատմենք,

որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդ
ութիւն ունենաք. եւ մեր հա-
ղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու
իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին
հետ: Եւ առ բաները կը գրենք 4
ձեզի, որ ձեր ուրախութիւնը
կատարեալ ըլլայ:

Եւ ասկից է ան պատգամը 5
որ իրմէն լեզւինք՝ ու ձեզի կը
պատմենք, թէ Աստուած լոյս
է, ու անոր մէջը բնաւ խաւար
չկայ: Թէ որ ըսենք թէ Անոր 6
հետ հաղորդութիւն անինք,

ու խաւարի մէջ պտըտինք, սուտ
կը զուցենք, և ճշմարտութիւնը
7 չենք ընէր : Հապա թէ որ լցտի
մէջ քաղենք, ինչպէս որ անիկայ
լցտի մէջ է, իրարու հետ հա-
զորգութիւն կ'ունենանք, ու ա-
նոր խորհրդէն Յիսուս Քրիստոսին
արիւնը մեզ ամէն մեզքէ կը
8 սրբէ : Թէ որ ըսենք՝ թէ Մենք
մեզք մը չունինք, ինքզինքնիս
կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմար-
9 տութիւն չկայ : Թէ որ խոս-
տովանինք մեզքերնիս, հաւա-
տարիմ՝ ու արդար է անիկայ
մեր մեզքերուն թողութիւն տա-
լու, և մեզ բոլոր անիրաւութե-
10 նէ սրբելու : Թէ որ ըսենք՝ թէ
Մեզք մը չգործեցինք, սուտը-
րոյց կ'ընենք անիկայ, ու անոր
խօսքը մեր մէջը չէ :

ԳԼ. Բ

1 Ի՞մ որդեակներս՝ առ բաները
ձեզի կը գրեմ որ մեզք չգոր-
ծէք, և թէ որ մէկը մեզք
գործելու բնայ, Հօրը քով բա-
րեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս
2 արդարը : Եւ անիկայ մեր մեզ-
քերուն քաւութիւն է, և չէ՞
թէ մինակ մերկնելուն, հապա
բոլոր աշխարհին ալ :
3 Աւատով գիտենք թէ անի-
կայ ճանչցանք, թէ որ անոր
4 պատուիրանքները պահենք : Ան
որ կ'ըսէ՝ թէ Ես անիկայ ճանչ-
ցայ, ու անոր պատուիրանքները
չպահէր, ստախօս է, և անոր
5 մէջը ճշմարտութիւն չկայ : Բայց
ան որ անոր խօսքը կը պահէ, ի-
րաւընէ իր մէջը կառարեալ է
Աստուծոյ սէրը, ատով կը ճանչ-
6 նանք թէ անոր մէջն ենք : Ան
որ կ'ըսէ թէ անոր մէջը կը բնա-
կի, անանկ պէտք է որ քալէ՝
ինտոր որ անիկայ քալց :
7 Մերեկներ՝ չէ թէ մէկ նոր
պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի,
հապա ան հին պատուիրանքը
որ սկիզբէն ի վեր ունէիք. և
հին պատուիրանքը ան խօսքն է,
8 որ դուք սկիզբէն լսեցիք : Դար-

ձեալ նոր պատուիրանք մը կը
գրեմ ձեզի, որ ճշմարտ է անոր
մէջը ու ձեր մէջը, ինչու որ խա-
ւարը կ'անցնի, ու ճշմարտ լցտը
արգէն կ'երկնայ : Ան որ կ'ըսէ՝ 9
թէ լցտի մէջ է, ու իր եղբայրը
կ'ատէ, անիկայ տակաւին խա-
ւարի մէջ է : Ան որ իր եղբայրը 10
կը սիրէ, լցտի մէջ կը բնակի,
ու իր մէջը գայթակղութիւն
չկայ, Բայց ան որ իր եղբայրը 11
կ'ատէ, խաւարի մէջ է, ու խա-
ւարի մէջ կը քալէ, և չգիտեր
թէ ուր կ'երթայ, ինչու որ խա-
ւարը անոր աչքերը կուրցուցեր
է :
Արդեմ ձեզի՝ որդեակներ, 12
ինչու որ ձեր մեզքերը թողուած
են անոր անուանը համար : Ար 13
գրեմ ձեզի՝ հայրեր, ինչու որ
դուք ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզ-
բէն է : Ար գրեմ ձեզի՝ երիտա-
սարդներ, ինչու որ դուք չարին
յաղթեցիք : Ար գրեմ ձեզի՝ աղ- 14
ղաքներ, ինչու որ դուք ճանչ-
ցաք Հայրը : Գրեցի ձեզի՝ հայ-
րեր, ինչու որ դուք ճանչցաք
անիկայ՝ որ սկիզբէն է : Գրեցի
ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու որ
դուք ուժով էք, և Աստուծոյ
խօսքը ձեր մէջը կը բնակի, ու
չարին յաղթեցիք : Մի սիրէք աշ- 15
խարհ, ոչ ալ ինչ որ աշխարհիս
մէջ է : Թէ որ մէկը աշխարհը 16
կը սիրէ, անոր ներսի գին Հօրը
սէրը չկայ. քանզի ամէն բան որ
աշխարհի մէջ է, մարմնայ ցան-
կութիւնը, ու աշաք ցանկու-
թիւնը, և աս կենանքիս տաճար
տաւանութիւնը, Հօրմէն չէ,
հապա աս աշխարհէս է : Աշ- 17
խարհս ալ կ'անցնի, անոր ցան-
կութիւնն ալ. բայց ան որ Ա-
ստուծոյ կամքը կը կատարէ, յա-
ւիտեան կը մնայ :
Որդեակներ՝ վերջին ժամա- 18
նակն է. ու ինչպէս որ լսեցիք՝
թէ Հեռը պիտի գայ, և արդէն
չատ նեռեր եկած են. անիկէ
կ'իմանանք թէ վերջին ժամանակ
է : Մեզմէ ելան ոմոսի, բայց 19

- մեզմէ չէին, ինչու որ եթէ մեզ
մէ ըլլային, մեր հետը պիտի
մնային. հազա մեղք էլան, որ
յայտնի ըլլան թէ անոնք ամէ-
20 նը մեզմէ չէին: Բայց դուք
օծութիւն ունէք Սաբբէն, ու
21 ամէն բան գիտէք: Չգրեցի ձե-
զի իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք
գիտեր, հարա թէ գիտէք ա-
նիկայ, ու նաեւ թէ ամէն ստու-
22 թիւն ճշմարտութենէ չէ: Ո՛վ
է ստափօս, եթէ ոչ ան որ կ'ու-
րանայ թէ Յիսուսը Քրիստոս
չէ. անիկայ է Նեւը որ կ'ուրա-
23 նայ Հայրը ու Որդին: Ամէն տղ
որ կ'ուրանայ Որդին, անիկայ
Հայրն ալ չընդունիր. Բայց ան
որ կը խոստովանի Որդին, անի-
24 կայ Հայրն ալ կ'ընդունի: Ու-
րեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լու-
ցիք, թող անիկայ ձեր մէջը բնակի.
Թէ որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր
մէջը բնակի, դուք ալ Որդիին ու
25 Հօրը մէջ պիտի բնակիք: Եւ
անիկայ է ան խոստովանողը, որ
ինքը մեզի խոստացաւ, ապա-
26 յաւիտենական կեանքը: Աս բա-
ները ձեզի գրեցի՝ ձեզ մնորդը
27 նորեկուն համար: Եւ ան օ-
ծութիւնը՝ որ դուք իրմէն ըն-
դունեցիք, ձեր մէջը կը մնայ,
ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի տը-
վեցնէ. հապա ինչպէս որ նոյն
օծութիւնը, ձեզի կը տրվեցնէ
ամէն բանի վրայով, և ճշմարիտ
է ու սուտ չէ, և ինչպէս որ
անիկայ ձեզի տրվեցուց, անոր
մէջը կեցէք:
- 28 Ու հիմա որդեակներ՝ անոր
մէջը կեցէք, որ երբ անիկայ
յայտնուի, մեր համարձակու-
թիւն ունենանք, ու անկէ չա-
29 մբնանք իր գալու ատենը: Թէ
որ գիտէք թէ անիկայ արդար
է, կ'իմանաք թէ՛ ամէն տղ որ
արդարութիւն կը գործէ, անկէ
ծնած է:

ԳԼ. Գ

- 1 Տեսէք՝ Հայրը ինտոր սէր
չորհեց մեզի, որ մէք Սառու-

ծոյ որդիք ըստ ինք. ասոր հա-
մար աշխարհ մեզ ճանաչաւ, ին-
չու որ զանիկայ ալ ճանաչաւ:
Սիրելիներ՝ հիմա մեք Սառուծոյ 2
որդիքն ենք, և առական յայտնի
չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց
գիտենք որ երբ անիկայ յայտ-
նուի, անոր պէս պիտի ըլլանք.
Վասն զի անիկայ պիտի տեսնենք
ինչպէս որ է:

Եւ ամէն տղ որ առ յոյսը անոր 3
մէջը ունի, ինքզինքը կը մաքրէ,
ինչպէս որ անիկայ մաքուր է:
Ամէն տղ որ մեզք կը գործէ, 4
անիկայ անորհնութիւն ալ կը
գործէ, և քաւ մեզքը անորհ-
նութիւն է: Եւ գիտէք որ անի- 5
կայ անոր համար յայտնուեցաւ,
որ մեր մեզքերը վերցնէ, ու իր
մէջը մեզք չկայ: Ամէն տղ որ անոր 6
մէջը կը կենայ, մեզք չգործէր.
ամէն տղ որ մեզք կը գործէ,
զանիկայ տեսած չէ, ու զանիկայ
ճանչած չէ: Որդեակներ՝ մէկը 7
ձեզ յապէս. ան որ արդարու-
թիւն կը գործէ՝ արդար է, ինչ-
պէս որ Անիկայ արդար է: Եւ 8
ան որ մեզք կը գործէ՝ Սառա-
նայէն է. ինչու որ Սառանան
սկիզբէն ի վեր կը մեղանայ. ա-
սոր համար Սառուծոյ Որդին
յայտնուեցաւ, որ Սառանային
գործքերը քակէ: Ամէն տղ որ 9
Սառուծմէ ծնած է, մեզք չը-
գործէր, ինչու որ անոր սերմը
իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար
մեզք գործել, քանի Սառու-
մէ ծնած է: Կամ յայտնի են 10
Սառուծոյ որդիքը՝ ու Սառա-
նայի որդիքը:

Ամէն տղ որ արդարութիւն
չգործէր, անիկայ Սառուծմէ չէ,
և ան ալ որ իր եղբայրը չսիրէ:
Ինչու որ անիկայ ան պատուի, 11
լսուցն է՝ որ դուք սկիզբէն լու-
ցիք, որ մէկվմէկ սիրենք: Զէ 12
թէ Ապրելին պէս՝ որ չարէն էր,
ու իր եղբայրը ողորկեց. և ին-
չու համար զանիկայ ստաննեց,
անոր համար որ իր գործքերը
չար էին, ու իր եղբորը գործքերը

- 13 արդար : Մի զորմանաք եղբայր
ներս թէ որ աշխարհը ձեզ անէ :
- 14 Մենք գիտենք որ մահէն կեանքի
փոխուեցանք . ինչու որ եղբայր
ները կը սիրենք , ան որ եղբայրը
չսիրէր , մահուան մէջ կը մնայ :
- 15 Ամէն ով որ իր եղբայրը կ'ատէ ,
մարդաստան է . ու գիտեք որ
ամէն մարդաստան իր մէջը բնա
կած յաւիտեանեան կեանք չու
նի : Ասով գիտցանք Քրիստոսի
մէրը , որ անիկայ իր կեանքը
մեզի համար գրաւ . մենք ալ
սրտաւոր ենք մեր եղբայրնե
րուն համար գնել մեր կեանքը :
- 17 Բայց ան որ աշխարհիս բարիքը
ունի , և իր եղբայրը բանի մը
կարօտ կը տեսնէ , ու իր գաւ
թը անկէ կը դոյնէ , ինտո՞ր Աս
տուծոյ սէրը անոր մէջը բնակած
- 18 կ'ըլլայ : Արդեապիսերս չէ թէ
խօսքով ու լեզուով սիրենք , հա
յա գործքով ու ճշմարտութիւ
նով :
- 19 Եւ ասով կը ճանչնանք թէ
ճշմարտութենէն ենք , ու մեր
սրտերուն համարձակութիւնովը
անոր առջևը պիտի երևնանք :
- 20 Քանցի թէ որ մեր սիրտերը
մեզ կը մեղադրեն , հապա Աս
տուած մեր սիրտերէն մեծ է և
- 21 ամէն բան գիտէ : Միբեմեներ՝
թէ որ մեր սիրտերը մեզ չմե
ղադրեն , համարձակութիւն կ'ու
նենանք Աստուծոյ առջևը . Եւ
ինչ որ ինդրենք , կ'աւնենք ան
կէ . ինչու որ իր պատուիրանքնե
րը կը պահենք , ու իր առջին
հաճոյ եղած բաները կ'ընենք :
- 23 Եւ անիկայ է անոր պատուիրան
քը , որ իր Արդւոյն Յիսուս Քրիս
տոսին անուանը հաւատանք , ու
մէկզմէկ սիրենք , ինչպէս որ մե
- 24 ղի պատուէր տուաւ : Եւ ան որ
անոր պատուիրանքները կը պա
հէ , անոր մէջը կը կենայ , ու
անիկայ ալ ասոր մէջը , և անկէ
գիտենք՝ որ անիկայ մեր մէջը կը
կենայ , այսինքն ան Հոգիէն որ
մեզի տուաւ :

ԳԼ. Դ

Միբեմեներ՝ ամէն հոգիի մի 1
հաւատաք : հապա հոգիները
փորձեցէք թէ արդեօք Աստու
ծէ են . ինչու որ աշխարհիս մէջ
շատ սաւա մարդարէներ ելած
են : Ասով կրնաք ճանչնալ Աս 2
տուծոյ Հոգին . ամէն հոգի որ
Յիսուս Քրիստոսը մարմնավե
կած կը խոստովանի , անիկայ Աս
տուծմէ է . Եւ ամէն հոգի որ 3
Յիսուս Քրիստոսը մարմնավե
կած չխոստովանի , անիկայ Աս
տուծմէ չէ . ու անիկայ Նեոն
հոգին է , որուն համար լսեցիք՝
թէ պիտի գայ , ու հիմակուքնէ
ալ աշխարհիս մէջն է : Դուք 4
Աստուծմէ էք՝ արդեապիսերս , ու
անոնց յարգեցիք , բանցի մեծ
է անիկայ որ ձեր մէջն է , քան
թէ անիկայ որ աշխարհիս մէջն
է : Անոնք աշխարհէ են . անոր 5
համար աշխարհի վրայով կը խո
սին , և աշխարհս մօտիկ կ'ընէ ա
նոնց : Մենք Աստուծմէ ենք , ան 6
որ զԱստուած կը ճանչնայ , մե
զի մօտիկ կ'ընէ , ան որ Աստու
ծէ չէ , մեզի մօտիկ չընէր . ա
սով կը ճանչնանք ճշմարտութեան
Հոգին ու խաբէնութեան հոգին : 7
Միբեմեներ՝ մէկզմէկ սիրենք . 7
ինչու որ սէրը Աստուծմէ է . ու
ամէն ով որ կը սիրէ . Աստուծմէ
ծնած է , ու կը ճանչնայ զԱս
տուած : Ան որ չսիրէր , զԱս 8
տուած չճանչնար . ինչու որ Աս
տուած սէր է : Աս բանիս մէջ Աս 9
տուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի ե
ղաւ , որ Աստուած իր միածին
Արդին աշխարհը խրկեց , որ անոր
միջոցով ապրինք : Աս բանիս 10
մէջն է սէրը , որ չէ թէ մենք սի
րեցինք զԱստուած , հապա որ
անիկայ մեզ սիրեց , ու իր Ար
դին խրկեց մեր մեղքերուն քա
ւութիւնը ընկալաւ : Միբեմեներ՝ 11
թէ որ Աստուած մեզ ասանկ սի
րեց , ու բնին մենք ալ կը սրտ
տաւորինք մէկզմէկ սիրել : Մէ 12
կը երբեք Աստուած տեսած չէ :

- Թէ որ մէկըմէկ կը սիրենք, Աստուած մէր մէջը կը բնակի, ու անորոնքը մեր մէջը կատարեալ է:
- 15 Ասով գիտենք թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկայ մեր մէջը, որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ:
- 16 Եւ մենք անսանք ու կը վշկայենք՝ որ Հայրը իր Որդին իրը կեց աշխարհի Փրկիչը ՇԼՄԻՆ:
- 17 Ով որ կը խոտովանի թէ Յիսուսը Որդի Աստուծոյ է, Աստուած անոր մէջը կը բնակի:
- 18 Եւ մենք ճանցանք ու հաւատացինք անէրը որ Աստուած մեր վրայ ունի. Աստուած սէր է. և ան որ սիրայ մէջ կը բնակի, Աստուծոյ մէջ կը բնակի, ու Աստուած ա:
- 19 Եւ մէջը: Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ. որ համարձակութիւն ունենանք դատաւարանին օրը. վասն զի ինչպէս է ինքը, անանկ ալ մենք ենք առ:
- 20 Եւ մէջը: Մերայ մէջ վատ չկայ, հապա կատարեալ սէրը վախը մէկ գի կը ձգէ. ինչու որ վախը տանջանքի էնթակայ է, ուստի ան որ կը վախնայ, սիրայ:
- 21 Եւ մէջը: Մենք զանիկայ կը սիրենք. ինչու որ առաջ անիկայ մէջ սիրեց: Թէ որ մէկը բռնէ՝ թէ Ես Աստուած կը սիրեմ, ու իր եղբայրը ատէ, աշխարհայ ստախօս է. քանզի ան որ իր եղբայրը չ'սիրեմ, որ կը տեսնէ, զԱստուծոյ որ չ'սիրենք:
- 22 Եւ անիկէ առ պատուէրը ունինք, թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ, իր եղբայրն ալ սիրէ:

ԳԼ. Ե

- 1 Ամէն ով որ կը հաւատայ թէ Յիսուսը Բրիտանն է, Աստուծոյ մէջ ծնած է. և ամէն ով որ ծընողը կը սիրէ, անիկէ ծնածն ալ:
- 2 Եւ սիրէ: Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք, երբ որ Աստուած սիրենք, ու անոր պատուիրանները պահենք:
- 3 Ինչու որ անիկէ առ պատուէրը ունինք, թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ, իր եղբայրն ալ սիրէ:

տուծոյ սէրը, որ անոր պատուիրանները պահենք. և անոր պատուիրանները ծանր բան չեն: Վասն զի ան ամէնը որ Աստուծոյ մէջ ծնած է, աշխարհին կը յաղթէ. և անիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին կը յաղթէ, աշխարհին մեր հաւատարմը: Ով է որ աշխարհին կը յաղթէ, եթէ ոչ անիկայ՝ որ կը հաւատայ թէ Յիսուսը Որդի Աստուծոյ է:

Ասիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով և Գործնով, աշխարհի Յիսուսը Բրիտանն. չէ՛ թէ միայն ջուրով, հապա ջուրով ու արիւնով. և Հոգին է որ կը վրայէ. ինչու որ Հոգին ճշմարտութիւն է: Վասն զի իրեք են՝ որ (եր. 7 կ'ընեն) մէջ կը վրայեն, Հայրը, Բայնը ու Սուրբ Հոգին. և աս իրեքը մէկ են: Ու իրեք 8 են որ երկրի վրայ՝ կը վրայեն, Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը, և իրեքը միաբան են: Թէ որ մար. 9 դոյ վրայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ վրայութիւնը աւելի մեծ է. ինչու որ անիկայ է Աստուծոյ վրայութիւնը, որ իր Որդւոյն համար վրայէ: Եւ որ Աստուծոյ Որդիին կը հաւատայ, վրայութիւնը իր մէջը ունի, ան որ Աստուծոյ Հաւատարմ, ստախօս կ'ընէ անիկայ. ինչու որ չը հաւատար ան վրայութեանը՝ որ Աստուած իր Որդւոյն համար վրայէ: Եւ վրայութիւնը աս է, 11 որ Աստուած մեզի յախտեալ կան հեանք տուաւ. ու աս կեանքը անոր Որդւոյն մէջն է: Եւ որ Որդին ընդունած է, կեանք ունի. և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ, կեանք չ'ունի:

Աս բաները գրեցի ձեզի՝ որ 15 գիտնաք թէ յախտեալ կան կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն անուանը կը հաւատար: Եւ ան համարձակութիւնը որ 14 մենք անոր քովը ունինք՝ աս է, որ ինչ բան որ ինչպիսիւ ըլլանք իր կամքին համեմատ՝ կը լսեն մեզի: Եւ թէ որ գիտենաք թէ 15

մեղի կը բռնէ, ինչ որ խնդրելու
ըլլանք, ուրիշ կը գիտնանք թէ
կ'առնենք խնդիրքնիս, որ կը
խնդրենք իրմէն:

16 Թէ որ մէկը տեսնէ որ իր եղ-
բայրը մեղք մը գործեց՝ չէ թէ
մահացու, թող խնդրէ՝ ու Ա-
ստուծոյ անոր կեանք պիտի տայ
ան մահացու չեղած մեղքը գոր-
ծողին. մեղք կայ որ մահացու
է, չեմ ըսեր որ անոր համար

17 խնդրէ: Ամէն անխառնութիւն
մեղք է. և մեղք կայ որ մահա-
ցու չէ:

18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Ա-

ստուծմէ ծնած է, մեղք չգործ
ծեր. հապա ան որ Աստուծմէ
ծնած է, իր անձը կը պահէ, ու
չարը իրեն չգողչի: Գիտենք որ 19
մէնք Աստուծմէ ենք, ու բոլոր
աշխարհք շարի մէջ է: Եւ գի- 20
տենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ,
ու մեզի միտք տուաւ, որ ճշմա-
րիտը ճանչնանք. և ան ճշմարի-
տին մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յե-
սուս Քրիստոսին մէջք. առիկայ
է ճշմարիտ Աստուած՝ ու յաւի-
տենական կեանք: Որդեակներ՝ 21
խնդրենք իր. կուսքերէն պահե-
ցէք:

ԵՐԿՐՈՐԻ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎ, ՀԱՆՆՈՒ ԼՈՒԵՔԵԼ ՈՅՆ

1 Երեսնէն ընտրեալ Տիկնայ՝ ու
իր որդիներուն, որ եւ ճշմար-
տութեամբ կը սիրեմ, (և չէ
թէ միտակ ես, հապա ամէնքն
ալ՝ որ ճշմարտութիւնը կը ճանչ-
նան):

2 Ըն ճշմարտութեանը հա-
մար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յա-
ւիտեան մեր հետը պիտի ըլլայ:

3 Հնարհք՝ ողորմութիւն՝ խաղա-
ղութիւն հայր Աստուծմէն, և
Տէր Յիսուս Քրիստոսէն Հօրը
Որդիէն՝ ձեր հետը ըլլայ ճշմար-
տութիւնով ու սիրով:

4 Հաա ուրախ եղայ ես, որ
քու որդիներէդ գտայ՝ որ ճշմար-
տութեամբ կը քալեն ան պա-
տուիրանքին համեմատ, որ Հօր-

5 մէն առիկք: Եւ հիմա քեզի կ'ա-
զաշեմ՝ ո՛վ Տիկնայ, ո՛չ իբր թէ նոր
պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ,
հապա ան որ սկիզբէն ունէինք,

6 որ մէկզմէկ սիրենք: Եւ սէրը

աս է՝ որ անոր պատուիրանքնե-
րուն համեմատ քալենք, ու պա-
տուիրանքը աս է՝ որ ինչպէս
սկիզբէն ի վեր լսեցիք, անոր հա-
մեմատ քալէք: Ինչու որ շատ 7
մարդեցուցիչներ ելան աշխարհիս
մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը
մարմնով եկած չեն խոտովա-
նիր. անանկ մէկը մարդեցուցիչ
ու չեաւ է: Չգուշացէք ձեր ան- 8
ձեռուն, որ աշխատանքին չկոր-
սնացնենք, հապա որ լման վարձք
առնենք: Ամէն ո՛վ որ յանցանք 9
կը գործէ ու Քրիստոսի վարդա-
պետութեանը մէջ չկենար, ա-
նիկայ Աստուած չունի. ան որ
Քրիստոսի վարդապետութեանը
մէջ կը կենայ, անիկայ Հայրն
ալ ունի՝ Որդին ալ: Թէ որ 10
մէկը ձեզի գոյ՝ ու աս վարդա-
պետութիւնը չբերէ, անիկայ
տուններնիդ մի ընդունիք, և ա-

11 նոր Բարև մի՛ բռնէք, Բանդի ով որ անոր Բարև կ'ըսէ, անոր չար գործքերուն հազարդէ կ'ըլլայ:

12 Հաս բան ունէի ձեզի գրելու, բայց չուզեցի թղթով ա-

մեղանով գրել. ինչու որ յայտնիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ, որ մեր աւրախութիւնը կատարեալ ըլլայ: Բարև կ'ընենք զի, քու ընտ 13 թեալ քորցի որդիքը:

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՅԻՆ ՈՅՆ

1 Երեսն Գալիս միբելին, որն որ էս կը սիրեմ ճշմարտու-

2 թեամբ: Սիրելի աղօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ ըլլաս, ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջ-

3 դութեան մէջ է: Ինչու որ շատ ուրախացայ, երբոր քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութեանդ վրայով վրայեցին, ինչպէս որ դուն ճշմար-

4 տութեամբ կը բալես: Եսկէ մեծ ուրախութիւն մը չունիմ, որ կը ընեմ թէ իմ որդիներս ճշմար-

5 տութեան մէջ կը բալեն: Սիրելի դուն հաւատարմաբար կ'ընես, ինչ որ կ'ընես եղբայրնե-

6 րուն և օտարներուն: Արնիք եկեղեցիին առջեւ վկայեցին քու սիրոյդ վրայով. որ եթէ առ տուածահաճոյ կերպով զանոնք ճամբայ դնես, աղէկ պիտի ը-

7 նես: Ինչու որ Աստուծոյ անուանը համար ելան, ու հեթանոս-

8 ներէն բան մը չեն առնէր: Ուստի մենք պարտաւոր ենք անանկները ընդունելու, որ ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք:

9 Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիո-

տրիփէս՝ որ մէջերնին առաջին ըլլալ կ'ուզէ, մեզ չընդունիր: Ասոր համար թէ որ գամ, անոր 10 ըսած գործքերը պիտի յիշեմ, որ մեզի գէմ շաղակրատելով չարախօսութիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չեղած՝ ինքը չընդունիր եղբայրները, ու անոնք որ կ'ուզեն ընդունիլ կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը հանէ: Սիրելի՛ չարին նմանող մի ըլլար, հապա բարի- 11 ին. ան որ բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կը գործէ, անիկոյ զԱստուած տեսած չէ: Դեմեարիտին հա- 12 մար ամէն ալ կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտութիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք, և գուցէ գիտէք որ մեր վկայութիւնը ճշմարտ է:

Հաս բան ունէի գրելու. 13 բայց չեմ ուզեր մեղմով ա գրելով քեզի գրել: Սակայն յայտնիմ մօտերս քեզ տեսնելու, ու բերան առ բերան պիտի խօսիմ: Խաղաղութիւն քեզի. բա 15 թեկամներ քեզի բարև կ'ընեն, բարև ըրէ՛ մը բարեկամներուն ամէն մէկուն անուանով:

ԲՆԻԶԱՆԲԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԻՆՈՅՆ

- 1 ՅՈՒԴԱՅԻ ՅԻՍԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ծառայող Յակոբոսին եղբայրք
ձեզի՛ որ Հայր Աստուծոյն սրբա-
բուած էք, և Յիսուս Քրի-
ստոսն պահուած և կանգնուած:
- 2 Ազդմու՛թիւնք ու խաղաղութիւ-
նք և սէրը ձեր վրայ շատնայ:
- 3 Մի՛րելիներ՝ բոլոր շնորհ վրաս
առնելով ձեզի գրեւոր հատարա-
կաց փրկութեանը համար, ի՞մ
անկէ՛ հարկ սեպեցի ձեզի գրե-
րել, ու յորդորել, որ միշտ ան
հաւատքին համար՝ որ անգամ
մը սուրբերուն աւանդուեցաւ:
- 4 Բանդի մէկ քանի մարդիկ գաղ-
տուկ մտան, անոնք որ առաջուց
աս դատապարտութեանը համար
որոշուած էին, ամբարիշտներ,
որ մեր Աստուծոյ շնորհքը ան-
առական թեան դարձուցին, և
մի փայն իշխանը՝ ու մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսը՝ ուրացան:
- 5 Արդ՝ կ'ուզեմ միտքերնիդ բե-
րել, թէ և արդէն գիտէք ասի-
կայ, թէ Տէրը որ Ժողովուրդը
Եզրիպոսի երկրէն ազատեց,
եօքը Հաւատացողները կորսըն-
ցուց: Եւ ան հրեշտակները՝ որ
իրենց իշխանութիւնը չպահե-
ցին, հապա իրենց բնակութիւնը
ձգեցին, մշտնջենաւոր կապերով
խաւարի մէջ պահեց մեծ օրումն:
- 7 դատաստանին: Դեպէս Սոգոմ
ու Գամար՝ և անոնց բոլորօրքը
եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց
նման պոռնկեցան ընկերներուն
մարմինին ետեւէն երթալով, առ-
ջնիս օրինակ կեցիւ են՝ յաւի-
տեանկան կրակին դատապար-
- 8 տութիւնը ընդունելով: Նմանա-

պէս աս ցնորածներն ալ մարմինը
կը սրճեն, տէրութիւնը կ'անար-
գեն, փառաւորներուն գէմ կը
հայհոյեն: Բայց Միքայէլ հրեշ 9
տակապետը երբոր Սաաֆային
գէմ դնելով՝ Մոսէսին մարմի-
նին համար կը վիճէր, Համար-
ձակեցաւ հայհոյութեան դատա-
պարտութիւն բերել անոր վրայ,
հապա ըսաւ, Տէրը յանդիմանե-
լեզ: Իսկ ասոնք՝ ան բաներուն 10
որ չեն հասկընար, հայհոյութիւն
կ'ընեն, և ան բաները որ բնա-
կանաբար անբան անասուններու
պէս գիտեն, անոնց մէջ կ'ապա-
կանին: Վայ անոնց՝ որ կայենին 11
ճամբովը գացին, ու Բաղա-
մին մուտութեանը պէս ցանկու-
թեամբ վարձքի ետեւ գացին,
և կորիսին հակառակութեանը
պէս կորսուեցան: Ասոնք ձեր սի 12
լոյ ինչպէս երուն մէջ արատներ
են, ու ձեզի հետ կերակուով
նստած ասեմնին աներկիւղ ի-
րենց անձը կը կերակրեն, ան-
ջուր ամպեր հովերէն քշուած,
պտուղին կորսնցուցած ծա-
ռեր, բերք չունեցող, երկու
անգամ մեռած, արմատէն իւր-
ուած, ծովու կատաղած ալիք 13
ներ, որ իրենց անձերուն ամօթը
կը փրկիցընեն, մօրթական աստ-
ղեր, որոնց համար խաւարին
մէջը պահուած է յաւիտեան:

Անոնց վրայ մարգարէացաւ 14
Ենովք ալ՝ որ Եօթներորդ էր
Սգամէն, ու ըսաւ, Ան Տէրը
իր բիւրաւ որ սուրբերովը եկաւ,
Ամենուն դատաստան ընելու, 15
ու բոլոր ամբարիշտները յանդի-

- մանեցու իրենց ըրած ամբարշտութեանը բարձրակարգ արարած համար, և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարշտ մեղադրները անոր դէմ խօսեցան:
- 16 Ասոնք արանջողներ ու քրիմալներ են, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան, և իրենց բերանները ամբարշտան խօսքեր կը դուրս տան, և շահի համար երեսպաշտու:
- 17 Թիւն կ'ընեն: Բայց դուք սիրելիներ՝ միաբերե՛ք բերե՛ք ան խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի աւարեալներէն առաջ:
- 18 Եւ ց զուգուեցաւ. Որ ձեզի կ'ընէին թէ՛ վերջի ժամանակ ծաղր ընողներ պիտի ըլլան, որոնք իրենց ամբարշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան:
- 19 Ասոնք ինքզինքին զատող շնչաւորներ են, որ Հոգին չու-

- նին: Բայց դուք սիրելիներ՝ ան 20 ձերնիդ շինելով ձեր ամենատարբեր հաւատքին վրայ, և Սուրբ Հոգիով ազօթք ընելով, Ան 21 ձերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի սղորմութեանը սպասելով յաւիտենական կենաց համար: Եւ խորութիւն ընելով՝ 22 սմանց ուղբմեցէք. Եւ սմանք վա 23 խով ազատեցէ՛ք՝ կրակէն յաղորտակելով՝ զանազան, ատելով մարմինէն ազատուած հանգերծնալ:
- Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ 24 ամբիւժ պահել, և իր փառքին առջև անարատ կայնեցնել ջրն ծովիւնով, Մի միայն Աստու 25 ծոյ մեր Փրկչին՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռքովը փառք ու մեծութիւն, զօրութիւն ու իշխանութիւն բոլոր զարեբէն առաջ, և հիմա ու բոլոր զարեբէրութեմ մէջ, ամէն:

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎ ՀԱՆՆՈՒ ԼՈՒԲԵԼ ՈՅՆ

ԵՒ ԼՍՏՈՒԼՈՒԼԵԼՆ ԼԵԵՏԱՐԱՆՉԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

- 1 ՅԵՍՈՒՍ Քրիստոսի յայտնութիւնը, որ Աստուծո՞ւ անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցնելու ինչ որ չուսով պէտք է ըլլայ, և իր հրեշտակին ձեռքովը իրկելով իր Յովհաննէս ծառային ի:
- 2 մայուց, Որ Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը ըրաւ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը, ինչ որ
- 3 տեսաւ: Երանի անոր՝ որ կը

- կարդայ, ու անոնց՝ որ կը լսեն աւ մարգարեալութեանս խօսքերը, և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է: Ինչու որ ժամանակը մօտ է:
- Յովհաննէսն եւ իւր խօսքը 4 ներուն՝ որ Եփեսոսի մէջն են, շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի լինի՛ք՝ որ է, և որ էք, և որ պիտի դայ, ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր արժանին առջին են, Եւ Յիսուս Քրիստոս հաւատաւ: 5

- բիմ՝ վկայէն, որ մեռելներուն
անգրանիկն է, ու երկրի թագաւ
ւորներուն իշխանը. անոր՝ որ
մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնս
6 քը մեր մեղքերէն լուաց, Եւ
մեզ թագաւորներ ու քահանա
ներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօ
րը, անոր փառք եւ զօրութիւն
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:
- 7 Ահա ամպերով կու գայ, ու
ամէն աչք պիտի տեսնէ անիկայ,
և անոնք որ զանկիպ խոցեցին,
և անոր վրայ կոծ պիտի ընեն
երկրիս բոլոր ազգերը, այժմ աւ
8 մէն: Ես եմ Աւֆա եւ Օմէզա,
կ'ըսէ Տէր Աստուած, որ է, և
որ էր, և որ պիտի գայ՝ Ամե
նակալը:
- 9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը
և Յիսուս Քրիստոսի նեղու
թեանը ու արքայութեանը
և համբերութեանը մէջ ըն
կերակիցը, Պաամոս ըստած
կզգին էի, Աստուծոյ խօսքին
համար՝ ու Յիսուս Քրիստոսի
- 10 վկայութեանը համար: Ես կի
ւտակի օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ,
ու ետեւս մեծ ձայն մը լսեցի
փողի ձայն՝ պէս, որ կ'ըսէր.
- 11 Ինչ որ կը տեսնես գիրքի մը
մէջ գրէ, ու իրկէ եօթը եկե
ղեցիներուն, որ Եփեսոսի, ու
Չմիւռնիայի, և Պերգամոնի,
ու Թիւատիրի, և Սարգիկէի,
ու Փիղատեդիկայի, և Լաւո-
- 12 գիկիայի մէջ էն: Եւ գարծայ
ան ձայնը տեսնելու որ ինծի կը
խօսէր, ու երբոր գարծայ եօ
թը ոսկեղէն աշտանակներ տե
13 սայ. Եւ եօթը աշտանակներուն
մէջ ինչ Ոթդւայ մարդոյ նման
սքմիսաւոր պատմաւոր մը հա
գած, ու կուրծքին վրայ ոսկի
14 խօսի մը կապած, Եւ իր գլու
խը ու մազերը՝ բարդի պէս
ձերմակ՝ ու ձիւնի պէս, ու իր
- 15 աչքերը՝ կրակի բացի պէս, Եւ
իր ոտքերը՝ ոսկեպղնձի նման՝ որ
պէս թէ հնոցի մէջ կրակ գար
ծած, ու իր ձայնը շատ ջաբե
16 րաւ ձայնի պէս, Եւ իր աջ ձեռ

քին մէջ եօթը աստղ ունէր, ու
իր բերնէն սրած երկերան սուր
մը կ'ըլէր, և իր երեսը արեւու
պէս էր՝ որ իր զօրութեամբը
կը փայլէ: Բւ երբոր տեսայ աւ 17
նիկայ, իր ոտքը ինկայ մեռելի
պէս, ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս
դրաւ, ու բաւ ինծի. Մի վախ
նայր, ես եմ առաջինը ու վեր
ջինը, Եւ ես կենդանի եմ, ու 18
ես ան եմ՝ որ մեռայ, և ահա
կենդանի եմ յաւիտեանս յա
ւիտենից, և ես ունիմ մահուան
ու դժոխքին բանալիները: Գրէ 19
ինչ որ կը տեսնես, ան որ կայ,
ու ան որ ետքը պիտի ըլլայ.
Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ 20
որ իմ աջ ձեռքիս մէջն ականա
ւ և եօթը ասկեղէն աշտանակնե
րը, ան եօթը աստղերը՝ եօթը
եկեղեցիներուն հրեշտակներն են,
և եօթը աշտանակները եօթը
եկեղեցիներն են:

ԳԼ. Բ

Եփեսոսի մէջ եղած եկեղե 1
ցիին հրեշտակին գրէ, Այսպէս
կ'ըսէ անիկայ՝ որ իր աջ ձեռքին
մէջ եօթը աստղերը ունի, ու
եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն
մէջը կը պարտի, Գիտեմ՝ քու 2
գործքերդ, և քու աշխատու
թիւնդ, ու քու համբերութիւ
նդ, և որ շարերուն չես կրնար
տանիլ, ու փորձեցիր անոնք որ
կ'ըսեն թէ իրենք առաքեալ են,
ու չեն, և գտար թէ ստախոս
են, Բւ համբերութիւն ունենաւ 3
լով՝ իմ անուանս համար նեղու
թիւս կրեցիր, ու չժաւարար:
Բայց քեզի գէմ բան մը ունիմ, 4
որ քու առջև տեղդ ձգեցիր:
Միտքդ բեր հիմա ուսկից որ 5
ինկար, ու ապաշխարէ, և առ
առջև գործքերդ բռնէ. Եթէ ոչ
շուտով կու գամ քեզի, ու քու
աշտանակդ իր տեղէն պիտի շար
ժեմ՝ թէ որ չապաշխարես:
Բայց ասիկայ ունիմ, որ Ղեկա 6
ղայտանց գործքերը կ'ատես,
որոնք ես ալ կ'ատեմ: Ան որ 7

- սկանջ ունի թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Անոր կը յաղթէ՝ կենաց ծառէն ուստի պիտի տամ անոր , որ Աստուծոյ դարբասին մէջն է :
- 8 Եւ ջմիւռնիոյի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Այսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ ազնւոր , որ մեռաւ՝ ու կենդանացաւ . Գիտեմ՝ քու գործքերդ ու նեղութիւնդ՝ և աղքատութիւնդ , (բայց հարուստ ես) ու անոնց հայցոյութիւնը՝ որ կ'ըսեն , թէ իրենք Հրէայ են , ու չեն , հապա Սատանայի ժողովք մը : Բնաւ մի վախնար ան բաներէն որ պիտի կրես . ահա Բանաստեղծէն ձեզ քանիւնք բանոր պիտի ձգէ , որ փորձուիք , և տալը օր նեղութիւն պիտի ունենաք , մինչև 'ի մահ հաւատարիմ եղիլ , ու քեզի կենաց
- 11 պատկը պիտի տամ : Ան որ աւանջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ան որ կը յաղթէ՝ երկրորդ մահէն պիտի չփառուի :
- 12 Եւ Վերդամանի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Այսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ սրած երկ
- 13 բերան սուրբ ունի . Գիտեմ՝ քու գործքերդ , և թէ ուր կը բնակիս՝ այսինչ Սատանային աթոռին եղած տեղը , ու իմ անունս կը պահես , և իմ հաւատքս չուրացար ան օրերը անգամ՝ որ Անթիպատիմ հաւատարիմ վկաս ստանաւեցաւ ձեր մէջը , ուր որ
- 14 Սատանան կը բնակի : Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ , որ հոս Բաղդադին փորդապետութիւնը բռնողներ ունին , որ Բաղդադին սորվեցուց Իսրայէլի որդւոց առջեւ դոյլածակղութիւն գնել , որ անոնք կուց զոհուածներ ուսեն :
- 15 Աստուծոյ թիւն : Անոնք ալ գտնելիկապտանց վարդապետութիւնը բռնողներ ունին , որն որ ես կ'առեմ : Ուստի ապաշխարէ . եթէ ոչ՝ չաւտով կուգամ քեզի , ու իմ բերնիս սրով

- պիտի պատերազմիմ անոնց հետ :
- Ան որ աւանջ ունի՝ թող լսէ թէ 17 Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն . Ով որ կը յաղթէ՝ պահուած մանասայէն ուստի պիտի տամ անոր , ու ձերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր , և ան խիճին վրայ նոր անուն մը գրուած , որն որ մէկը Հոգիներ , բայց միայն ան որ կ'ընդունի :
- Եւ թիւատարի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին գրէ . Այսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին , որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի , ու իր ոտքերը սովեպղենձի նման են . Գիտեմ՝ քու գործքերդ , և սէրդ՝ ու հաւատքդ՝ ու քու ծառայութիւնդ ու համբերութիւնդ , և թէ քու վերջին գործքերդ առջիններէն շատ են : Բայց քեզի դէմ՝ բան մը ունիմ , որ թող կուտաս Յեղաբէլ կիւր , որ ինք զինքը մարդարէսն է՝ կ'անուանէ , ու իմ ծառաներս մարդրդ ներով՝ կը սորվեցնեն պատնիսութիւն ընել՝ և կուց զոհուածներ ուստի : Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պատնիսութեան վրայ ապաշխարելու , ու չապաշխարեց : Ահա ես զանիկայ անկողինը պիտի ձգեմ , ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ , թէ որ իրենց գործքերուն վրայ չապաշխարեն : Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ . ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան թէ ես ան եմ՝ որ երիկամուսնները ու սիրտները կը բննեմ . և ամէն մէկընուց ձեր գործքերուն համեմատ պիտի հառուցանեմ : Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ միւսներուդ՝ որ թիւատարի մէջ էք , ու աս վարդապետութիւնը չունիք , որ չճանչցաք Սատանային խորունկ բաները՝ (ինչպէս որ կ'ըսեն) : Չեր վրայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր , Հապա ան որ առնիք պահեցէք մինչև որ ես գամ : Եւ ան որ կը յաղթէ՝ ու իմ գործքերս մինչև վերջը կը պահէ :

անոր իշխանութիւն պիտի տամ
 27 ազգերուն վրայ : (Եւ պիտի հա-
 վաճէ զանոնք երկաթէ գաւա-
 զանով : անոնք բրտաի աման
 28 ներս պէս պիտի փշրուին :) Ին-
 տոր որ ես ալ իմ Հօրմէս առի :
 ու անոր պիտի տամ առաւօ-
 29 տեան աստղը : Ան որ ականջ
 ունի՝ թող լսէ թէ Հօգին ինչ
 30 կ'ըսէ եկեղեցիներուն :

ԳԼ. Գ

1 Եւ Սարգիկէի մէջ եղած
 եկեղեցիին հրեշտակին գրէ :
 Այսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ ու-
 նի Աստուծոյ եօթը Հոգիները՝
 ու եօթը աստղերը : Գիտեմ քու
 գործքերդ՝ որ դուն անուն ունիս
 թէ կենդանի ես, ու մեռած ես :
 2 Արթնն կեցիր՝ և հաստատէ
 մնացած բաները որ մեռնելու
 3 վրայ են, ինչու որ քու գործ-
 քերդ Աստուծոյ առջև կատար-
 3 եալ չդադար : Հիմա միտքդ բեր
 թէ ինչպէս ընդունցիր ու լսե-
 յիր՝ ու պահէ, և ապաշխարէ :
 բայց թէ որ արթննալու չըլլաս,
 4 գողի պէս քու վրադ պիտի գամ,
 ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ ո՞ր
 5 ժաման քու վրադ պիտի գամ :
 4 Սակայն քանի մը անձիք ունիս
 Սարգիկէի մէջ, որոնք իրենց
 հանդերձները չաղտոտեցին, և
 ձերմակներով պիտի պարտին ին-
 5 ձի հետ, քանզի արժանի են :
 5 Ան որ կը յաղթէ՝ ձերմակներ
 պիտի հագնի, ու ես անոր ա-
 նունք կենաց գիրքէն պիտի
 6 չուրեմ, և անոր անունը պի-
 տի գաւառնիմ իմ Հօրս առջևը :
 ու անոր հրեշտակներուն առ-
 6 վեր : Ան որ ականջ ունի՝ թող
 լսէ թէ Հօգին ինչ կ'ըսէ եկե-
 7 ղեցիներուն :
 7 Եւ Փիղագեղղիայի մէջ եղած
 եկեղեցիին հրեշտակին գրէ :
 Այսպէս կ'ըսէ ան Սուրբը՝ ան
 ձշմարտոր որ Դաւթի բանալին
 ունի, կը բանայ՝ ու մէկը չկայ
 որ գոցէ, և կը գոցէ ու մէկը
 8 չկայ որ բանայ : Գիտեմ քու

գործքերդ : անոնք քու առջիդ
 բացուած դուռ մը գրի, որ մէկը
 չկրնար գոցել : ինչու որ դուն
 քիչ մը կարողութիւն ունիս, և
 իմ խօսքս պահեցիր, ու իմ ա-
 նունս չուրացար : Ահա եւ քեզի 9
 կու տամ : Ստոնային ժողովքէն
 եղողները՝ որոնք կ'ըսեն թէ՝ ի-
 րենք Հօրեայ են, ու չեն, հապա-
 սուտ կ'ըսեն : անոնք պիտի ամի-
 10 պեմ անոնք՝ որ դան ու երկրպա-
 դու թիւն ընեն քու աստղերդ
 առջևը, և ճանշան՝ թէ ես
 քեզ սիրեցի : Արթնեաւ իմ 10
 համբերութեամբ խօսքը պահե-
 յիր, ես ալ քեզ պիտի պահեմ
 11 փորձութեան ժամանակը : որ
 պատրաստ է գալու բոլոր աշ-
 խարհի վրայ՝ երկրիս երեսը բնա-
 կողները փորձելու համար : Ահա 11
 ես չուրով կու գամ, ունեցածդ
 ածադր բանէ, որ մէկը չառնէ
 քու պատիկ : Ան որ կը յաղթէ՝ 12
 անիկայ իմ Աստուծոյ տաճարին
 մէջ սին մը պիտի ընեմ, ու ալ
 դուրս պիտի չելլէ : և անոր վրայ
 իմ Աստուծոյ անունը պիտի
 գրեմ, ու իմ Աստուծոյ քաղա-
 քին անունը, այսինքն նոր Երու-
 սաղեմին, որ երկիւթէն իմ Աս-
 13 տուծմէս կ'իջնէ, և իմ նոր ա-
 նունս : Ան որ ականջ ունի թող 13
 լսէ թէ Հօգին ինչ կ'ըսէ եկե-
 ղեցիներուն :

Եւ Լաւողիկէի մէջ եղած 14
 եկեղեցիին հրեշտակին գրէ :
 Այսպէս կ'ըսէ Ամենը՝ հաւա-
 տարիմ ու ձշմարտալիկն : Աս-
 15 տուծոյ արարածոց Սկիզբը :
 Գիտեմ քու գործքերդ՝ որ ոչ
 պաղ ես, ու ոչ տաք : Երանի
 թէ պաղ ըլլայիր՝ կամ տաք :
 16 Աւտարի դուն որ գաղջ ես,
 ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ, քեզ
 բերնէս դուրս փսխելու վրայ
 եմ : Քանզի կ'ըսես, Ես հա- 17
 բուտ եմ ու մեծցայ, և բա-
 նի մը կարօտ չեմ, ու չես գի-
 տեր՝ որ դուն խեղճ ու թշուա-
 ռական ես՝ և աղքատ ու կոյր
 ու մերկ : Ես քեզի խորհուրդ 18

- կու տամ, ինծմէ կրակի մէջ
փորձուած ոսկի ծախուաւ առ
որ հարստանաս, ու ձերմակ
հանդերձներ՝ որ հաջնիս,
որ քու ամօթալի մերկու
թիւնդ չեղենայ, և աչքերդ
19 գեղ գիր՝ որ տեսնես: Ես իմ
ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ
ու կը խրատեմ, ու ատի նախան
20 ձաւոր եղիր ու ազաշխարհ: Ահա
ես գուռը կայներեմ ու կը դար
նեմ: Թէ որ մէկը իմ ձայնս լը
սէ, ու գուռը բանայ, անոր
21 քաղը պիտի մանեմ, և անոր հե
տը ընթրիք պիտի ընեմ, ան ալ
21 իմ հետս: Ան որ կը յաղթէ,
իմ հետս իմ ամօթուս նստել պի
տի տամ անոր, ինտոր որ ես ալ
յաղթեցի՝ ու իմ Հօրս հետ ա
22 նոր ամառը նստայ: Ան որ ա
կանջ ունի՝ թող ըտէ թէ Հոգին
ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն:

ԳԼ. Դ

- 1 Աս բաներէն ետքը տեսայ,
և ահա երկինքի մէջ բացուած
գուռ մը կար, և առջի ձայնը
որ լսեցի, փառք նման էր, որ
ինծի հետ կը խօսէր ու կ'ըսէր,
Հոս ելի՛ր ու տսկէ ետքը ըլլա
2 լա բաները քեզի յույրնեմ: Եւ
շուտ մը հոգին իմ վրաս եկաւ,
և ահա ամօթ մը դրուած էր
3 երկինքի մէջ. Ու ամօթոսն վը
րայ մէկը նստեր էր, և նստ
ղը յասպիւր ու սարգիսն քարե
4 բաւ երկոյթին նման էր: Եւ
ամօթոսն բարաւիքը ծիածան
զմրուխտի երկոյթի նման, ու
ամօթոսն բարաւիքը քանուշորս
ամօթուներ, և ան ամօթուներուն
վրայ քանուշորս երեցներ նստեր
5 էին ձերմակ հանդերձներ հա
գած, ու գլուխին սակիէ պը
5 սակներ առնէին: Եւ ամօթուէն
փայլակներ ու ձայներ և օրո
տուներ կ'ելլէին, ու ամօթոսն
առջին եօթը հաս բորբոքած կը
բակի դամբարներ էպիս, որոնք
Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են:
6 Եւ ամօթոսն առջին իրբւն ապա

կեղէն ծով մը՝ ակնաւանդի նման,
և ամօթոսն մէջը ու ամօթոսն
բարաւիքը չորս կենդանիներ, որ
աչքերով ընցուն էին առջեւն
ու ետեւէն: Եւ առջի կենդանին՝ 7
առիւծի նման էր, ու երկրորդ
կենդանին՝ զուարակի նման, և
երրորդ կենդանին մարդու երես
ունէր, ու չորրորդ կենդանին՝
թռչող արծիւի նման: Եւ չորս 8
կենդանիներուն ամէն մէկը շա
շանակի վեց վեց թև ունէր, ու
ներսէն աչքերով ընցուն էին,
ու չէին հանդէր ոչ ցարկը ոչ
ալ գիշերը՝ ըսելով, Սուրբ,
Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած
Ամենակալ, որ էր, և որ է, և
որ պիտի դայ: Ու երբ որ ան կեն 9
դանիները փառք ու պատիւ և
գոհութիւն կու տային ամօթոսն
վրայ նստողին՝ որ կենդանի է
յաւիտեանս յաւիտենից, Գասն 10
ու չորս երեցները ամօթոսն վրայ
նստողին առջին կ'ընէին յաւի
տեանս յաւիտենից կենդանի ե
ղողին, և իրենց պատիւները ամօ
թոսն առջևը կը ձգէին՝ ըսելով,
Արժանի ես Տէր՝ փառք ու պա 11
տիւ և զօրութիւն առնելու,
ինչու որ ամէն բան դուն ստեղ
ծեցիր, ու քու կամքովդ եղան
ու ստեղծուեցան:

ԳԼ. Ե

Եւ ամօթոսն վրայ նստողին 1
աջ ձեռքը մէկ գիրք մը տեսայ՝
ներսէն ու գուրսէն դրուած, և
եօթը կնիքով կնքուած: Ու մէկ 2
զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
մեծ ձայնով կը կանչէր, Ո՛վ
արժանի է ատ գիրքը բանալու,
ու ատոր կնիքները քակելու:
Եւ ոչ երկինքի մէջ ոչ երկրի 3
վրայ ու ոչ երկրի տակ գիտուե
ցաւ մէկը՝ որ կարող ըլլար ան գիր
քը բանալու, ոչ ալ անոր նայե
լու: Ես ալ սատարի կու լայի՝ 4
որ մէկը արժանի չգտնուեցաւ
ան գիրքը բանալու, ոչ ալ անոր
նայելու: Ու երեցներէն մէկը 5

- բաւ ինծի. Մի լար. ահա՛ Յու-
դայի ցեղէն եղող Աւիւծը՝ Դա-
ւիթի Արամադը յաղթեց ան գիր-
քը բանալու՝ ու անոր եօթը կը-
6 նիքները քակելու : Եւ տեսայ որ
աթուսին ու չորս կենդանիներուն
մէջտեղը և երէցներուն մէջտեղը
կայնած Գառնուկ մը կար՝ որ
պէս թէ մարթուած, որ եօթը
եղջիւր ու եօթը աչք ունէր,
որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն
են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին :
7 Եւ անիկայ եկաւ՝ ու աթուսին
վրայ նստողին աջ ձեռքէն գիրքը
8 առաւ : Ու երբոր գիրքը առաւ,
չորս կենդանիները ու քսանու-
չորս երէցները Գառնուկին առ-
ջնը ինկան, և ամէնքն ալ քնար-
ներ ունենին, ու ոսկիէ խնկաման
ներ խաւովով լեցուն, որ սուրբէ-
9 բուն աղօթքն է : Եւ նոր երգ մը
կ'երգէին՝ ըսելով. Արժանի ես
դուն ատ գիրքը առնելու՝ ու ա-
տոր կնիքները բանալու. ինչու
որ մարթուեցար, ու մեզ ծախա-
տար Աստուծոյ՝ քաւ արիւնովդ
ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժողո-
10 վաբդէ ու աղղէ : Եւ ասոնք մեր
Աստուծոյ Թագաւորներ ու քա-
հանանք ըրիր, ու երկրի վրայ
11 պիտի թագաւորեն : Եւ նոյեցայ՝
ու շատ հրէշտանիներու ծայն լսե-
ցի, որոնք աթուսին ու կենդա-
նիներուն և երէցներուն բոլոր
ալքն էին, ու անոնց թիւն էր
բիւրք բիւրուց՝ և հազարք հա-
12 զարաց. Որոնք մեծ ծայնով կ'ը-
սէին. Աս մարթուած Գառնուկը
արժանի է զօրութիւն ու հորըս
առեթիւն՝ և իմաստութիւն՝ ու
կարողութիւն՝ և պատիւ ու
փառք ու օրհնութիւն առնելու :
13 Եւ բոլոր արարածները՝ որ եր-
կնիքի մէջ՝ ու երկրի վրայ՝ ու
երկրի տակը և ծովու մէջ, ու
ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ
կ'ըսէին. Աթուսին վրայ նստո-
ղին՝ և Գառնուկին՝ օրհնու-
թիւն ու պատիւ և փառք ու
զօրութիւն յաւիտեանս յա-
14ւիտենից : Եւ չորս կենդանի-

ները կ'ըսէին՝ Ամէն. ու ե-
րէցները ինկան ու երկրպագու-
թիւն ըրին :

ԳԼ. Զ

Եւ տեսայ՝ երբոր Գառնուկը 1
կնիքներուն մէկը բացաւ, ու չորս
կենդանիներուն մէկէն որստուսի
պէս ծայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր,
Եկուր ու տես : Ու տեսայ և ա. 2
հա՛ ձեռմակ ձի մը, ու անոր վրայ
հեծնողը աղեղ մը ունէր. և
սրտի մը տրուեցաւ անոր. և
անիկայ յաղթող էր, ու յաղթե- 3
լու ելաւ :

Ու երբոր երկրորդ կնիքը բա. 3
ցաւ, երկրորդ կենդանիէն լսեցի՝
որ կ'ըսէր, Եկուր : Եւ ուրիշ 4
ձի մը ելաւ շառագոյն, ու անոր
վրայ հեծնողին իշխանութիւն տը-
րուեցաւ որ երկրէս խաղաղու-
թիւնը առնի, որ իրար սպան-
նեն, ու անոր մէկ մեծ սուր մը
տրուեցաւ :

Ու երբոր երրորդ կնիքը բա. 5
ցաւ, երրորդ կենդանիէն լսեցի՝
որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես. ու
տեսայ՝ և ահա՛ սև ձի մը, ու
անոր վրայ հեծնողը իր ձեռքը
կշիւ մը ունէր : Ու չորս կենդա. 6
նիքներուն մէջէն ծայն մը լսեցի՝ որ
կ'ըսէր. Կապի՛ձ մը ցորենը մէկ
դահեկանի, ու իրիք կապի՛ձ գա-
րին մէկ դահեկանի, և ձէթին
ու գինիին վնաս չընեն :

Ու երբոր չորրորդ կնիքը բա. 7
ցաւ, չորրորդ կենդանիէն ծայն
մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր ու
տես : Ու տեսայ՝ և ահա՛ դեղին 8
ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողին
անունը Մահ էր, և Դժոխքը
անոր ետեւէն կ'երթար. ու անոր
իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի
չորրորդ մասին վրայ, որ սրով
ու սովով և մահով՝ ու երկրի
գաղաններով սատկեցնէ :

Ու երբոր հինգերորդ կնիքը 9
բացաւ, սեղանին տակը տեսայ
ան մարդոց հոգիները, որ սպան-
նուած էին Աստուծոյ խօսքին
համար, ու անոր վրայով թեանք

- 10 համար՝ որ իրենք ունենին : Եւ մեծ ճայնով ազդողակեցին ու ըսին . Ո՛վ սուրբ ու ճշմարիտ Տէր՝ մինչեւ երբ չես դատեր , ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնաւնի հանգրձներ տրուեցաւ աւանց , ու բաւեցաւ անանց՝ որ քիչ մը տտեն ալ հանգչին , մինչեւ որ անոնց ծառայակիցները անոնց եղբայրները լման բլրան , որոնք իրենց պէս պիտի սպաննուէին :
- 12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կիկըր բացաւ , ու մեծ շարժ մը եղաւ , ու արեւ սկսեց մաղկղէն քառձի մը պէս , և լուսինը բռնեց լարվանի պէս եղաւ : Ու երկնից աստղերը գետինը թափ թրփեցան , ինչպէս որ աստիկ հողէն շարժուած թզենին իր ահաս պատուները կը թափէ :
- 14 Եւ երկինքը գալարուող տմախ պէս կը քաշուէր , ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան : Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հազարապետները և հարստները և զորաւորները ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները այրեալն և լեռանց ապառաժներուն մէջ պահուրտեցան : Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ'ըսէին . Վրանիս ինկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթառին վրայ կը նստի , ու Գառնոր անոր բարկութենէն : Ինչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ , ու ո՛վ կրնայ զիմանալ :

ԳԼ . Է

- 1 Եւ ասկէ ետեւ տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնը կեցեր էին , ու երկրի չորս հովերը բռնեց էին , որ երկրի վրայ հով չկէ , ու ոչ ծովու վրայ , ոչ ալ մէկ ծառի մը վրայ :
- 2 Եւ մէկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն եկաւ , ու Կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր , և մեծ ճայնով մը ազդող

կեց ան չորս հրեշտակներուն , որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասելու , Ու ըսաւ . Երկրին վնաս մի՛ քնէք , ոչ ծովուն , ոչ ալ ծառերուն , մինչեւ որ մեր Աստուծոյն ծառաներուն ճակատները կրնանք : Եւ կըրուածներուն համ 4 բանքը լսեցի՝ որ էր հարիւր քառասունչորս հազար խորայէլի որ գւոցը բոլոր ցեղերէն կըրուած . Յուդայի ցեղէն տասուերկու 5 հազար կըրուած , Ռաբենի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Գադի ցեղէն տասուերկու հազար կըրուած , Լաւի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Նեփթաղիմի ցեղէն տասուերկու հազար կըրուած , Մանասի ցեղէն տասուերկու հազար կըրուած , Ղաւունի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Դաիի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Զաբունի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Զաբունի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Զաբունի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած , Զաբունի ցեղէն տասուերկու հազար կըրնուած :

Ասկէ ետք տեսայ , և ահա՛ 9 մեծ բազմութիւն՝ որն որ մէկը չէր կրնար համբել , բոլոր ազգերէն՝ ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն՝ ու լեզուներէն , որոնք աթառին առջեւ ու Գառնուէին առջեւ կեցեր էին՝ ճեղմակ հանգրձներ հագած , և ձեռքերին արմատենիներ բռնած : Եւ մեծաճայն կ'ազդողակէին ը 10 սերով , փրկութիւնք մեր Աստուծոյ՝ որ աթառին վրայ կը նստի , ու Գառնուէին : Եւ բո 11 լոր հրեշտակները աթառին ու երեցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորակը կեցեր էին , ու իրենց երեսներուն վրայ աթառին առջեւ ինկան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն բրին , Բսելով . Ընէն , օրհնութիւն ու 12 փառք և իմաստութիւն ու գո

հաւթիւն և պատիւ ու դորու-
թիւն և կարողութիւն մեր Աս-
տուծոյն՝ յաւիտեանս յաւիտե-
13 նից, ամէն: Ու երէցներէն մէ-
կը պատարիման տալով՝ ինծի
բաւ: Ասոնք որ ձերմակ հան-
գերձներ հապած են՝ ով են,
14 և ուսկից եկան: Ես ալ բախ ա-
նոր: Տէր իմ՝ դուս գիտե՛ս, ու
բաւ ինծի: Ասոնք են մեծ նե-
ղութենէ՝ եկողները, որ իրենց
հանդերձները լուացին, ու զա-
նոնք Գառնուկին արիւնով ձեր-
15 միլցուցին: Անոր համար Աս-
տուծոյ աթոռին առջևն են,
և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու
գիշեր իր տաճարին մէջը, և ա-
թոռին վրայ նստող իր վրա-
նը պիտի տարածէ անոնց վրայ,
16 Այսուհետեւ ոչ պիտի անօթե-
նան՝ ու ոչ ծարաւին, ոչ ալ
արեւ՝ կամ՝ մէկ տաքութիւն մը
17 անոնց վրայ պիտի խնայ, Վասն
զի Գառնուկը որ աթոռին մէջն
է, պիտի հալուէ զանոնք, ու
կենդանի չաւերաւ աղբիւրները
պիտի առաջնորդէ զանոնք, և
Աստուած բոլոր արցունքները
պիտի որբէ անոնց աչքերէն:

ԳԼ. Ը

1 Ու երբոր եօթներորդ կիկըք
բայաւ, լուսթիւն եղաւ եր-
կիկըք կէս ժամու չափ:
2 Եւ տեսայ ան եօթը հրեշ-
տակները, որ Աստուծոյ առջևը
կը կայնէին, ու անոնց եօթը
3 փող տրուեցաւ: Եւ ուրիշ հը-
րեշտակ մը եկաւ սեղանին առ-
ջևը՝ կայնեցաւ, ու ոսկեղէն
խնկանոց մը ունէր, և իրեն
շատ խուռնկ տրուեցաւ, որ բո-
լոր սրբոց աղօթքներուն հետ
աթոռին առջևը եղող ոսկի սե-
4 ղանին վրայ մատուցանէ: Եւ
խուռնկերուն ծախը սրբոց ա-
ղօթքներուն հետ հրեշտակին
ձեռքէն Աստուծոյ առջևը եղաւ:
5 Ու հրեշտակը առաւ ինկանոցը՝
ու զանիկայ սեղանին կրակէն լե-
ցուց, և ձգեց երկրին վրայ:

ու եղաւ ձայներ և որոտումներ
ու փայլակներ ու երկրաշարժ:
Եւ եօթը հրեշտակները որ եօ. 6
թը փողերը ունէին՝ պատրաս-
տուեցան որ հնչեցնեն:

Եւ առջի հրեշտակը փողը 7
հնչեցուց, ու եղաւ կարկուտ ու
կրակ արիւնով խառնուած, ու
երկրի վրայ ձգուեցաւ, ու երկրի
երբորը մասը այրեցաւ, և ծառե-
րուն երբորը՝ մասը այրեցաւ, ու
ամէն կանանչ խաղը այրեցաւ:

Ու երկրորդ հրեշտակը փողը 8
հնչեցուց, և որպէս թէ մէկ
մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝
ծովը ձգուեցաւ, ու ծովուն
երբորը մասը արիւն եղաւ: Եւ 9
ծովուն մէջի շնչաւոր արարած-
ներուն երբորը մասը մեռաւ,
ու նաւերուն երբորը մասը կոր-
սուեցաւ:

Ու երբորը հրեշտակը փողը 10
հնչեցուց, ու երկինքէն մէկ մեծ
աստղ մը ինկաւ զամբարի պէս
բորբոքած, և գետերուն ու ջու-
րի աղբիւրներուն երբորը մասին
վրայ ինկաւ: Եւ ան աստղին ա 11
նուիր Օշինդը էր, ու ջուրե-
րուն երբորը մասը օշինդը է-
ղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն
մեռան, քանզի դառն եղան:

Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը 12
հնչեցուց, ու արեւին երբորը
մասը և լուսնին երբորը մասը
ու աստղերուն երբորը մասը զար-
նուեցաւ, անանի որ անոնց եր-
բորը մասը խաւարի, և օրուան
երբորը մասը լոյս չտայ, նոյն
պէս ալ գիշերուանը:

Եւ նախցայ՝ ու երկինքի մէջ 13
Թաշող արմիւի մը Յայն լսեցի,
որ մեծ ձայնով կ'ըսէր, Վայ
վայ վայ երկրի վրայ բնակողնե-
րուն՝ ան մնացած փողի ձայնե-
րուն համար, որ իրեք հրեշտակ-
ները պիտի հնչեցնեն:

ԳԼ. Թ

Եւ հինգերորդ հրեշտակը փա. 1
ղը հնչեցուց, ու տեսայ որ եր-
կինքէն աստղ մը ինկաւ երկրի

- վրայ, և անդունդին գութին
 2 բանալին անոր արուեցաւ: Բէ
 անդունդին գութը բացաւ, և
 ան գութէն ծուխ կ'ելլէր մեծ
 հնոցի մը ծուխին պէս: և խա
 ւարեցաւ արեւը և օդը գութին
 ծուխէն:
 3 Եւ ծուխէն մարախներ կ'ել
 լէր երկրի վրայ, և անոնց զօ
 րութիւն արուեցաւ երկրի կա
 րիճներուն ունեցած զօրութեաւ:
 4 Կը պէս: Եւ անոնց ըսուեցաւ,
 որ չխառնէ երկրի խառնի, ոչ
 ալ կանաչեղէնի մը, և ոչ մէկ
 ծառի մը, հապա միայն ան մար
 դայ, որոնք իրենց ճակատներուն
 վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին:
 5 Եւ անոնց հրաժան արուեցաւ, որ
 չապանեն զանոնք, հապա չար
 չարեն զանոնք շինք ամիս, և
 անոնց դո՛ւրստ չարաշարանքը կարի
 ճի դո՛ւրստ չարաշարանքին պէս էր:
 6 Երբոր մարդը կը վարնէ: Եւ ան
 օրերը մարդիկ մաշը պիտի փրնա
 ւեն և պիտի չգտնեն, և պիտի
 ուղեն մեռնիլ, և մաշը անոնց
 7 մէ պիտի փախչի: Եւ մարախ
 ներուն նմանութիւնը՝ պատե
 րազմի պատրաստուած ձիերու
 պէս, և անոնց գլուխներուն
 վրայ ոսկեղէն պսակներու պէս, և
 անոնց երեսները մարդոց երես
 8 ներու պէս էր: Եւ անոնք մա
 ղեր ունէին կանանց մաղերուն
 պէս, և անոնց ախաւները ա
 ւաւածներու ախաւներուն պէս էր:
 9 Եւ զբահներ ունէին՝ երկաթէ
 զբահներու պէս, և անոնց թե
 ւերուն ձայնը պատերազմի վա
 զու շատ ձիեր, Թո՛ւրք կառքե
 10 րու ձայնին պէս էր: Եւ կա
 րիճներու նման պոչեր ունե
 ին, և պոչերնուն վրայ խաչ
 թոց, և իշխանութիւն ունէին
 հինգ ամիս մարդոց վնասելու:
 11 Եւ իրենց վրայ թագաւոր ու
 նէին անդունդին հրեշտակը, և
 րուն անունը Եբրայեցերէն Ա
 բադան, և Յայն լեզուով կ'ը
 12 տաւ Ապոզդոն: Մէկ վայր ան
 ցաւ, ասիէ Խաւ անա իւրիւ

վայեր ալ կու գան:

Եւ վեցերորդ հրեշտակը մտ
 13 զը հնչեցուց, և ձայն մը լսեցի
 Աստուծոյ առջևը եզու ոսկի
 սեղանին շորս եղջիւրներէն, և
 14 կ'ըսէր վեցերորդ հրեշտակին
 որ փազը ունէր: Եփրատ մեծ
 գետին վրայ կապուած շորս հը
 րեշտակները արձակէ: Եւ ան
 15 շորս հրեշտակները արձակուե
 ցան, որ պատրաստուած էին
 Ժամի՝ և օրուան՝ և ամիսի՝
 և տարիի համար, որ մարդոց
 երրորդ մասը մեռցնեն: Եւ
 16 ձիաւոր զօրքերուն համարները
 երկու բիւլք բիւլուց էր, ու
 լսեցի անոնց համարները: Եւ տե
 17 սիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիե
 րը, և անոնց վրայ հեծնազները,
 որ ունէին հրեղէն, և յակնթե
 18 ղէն և ծծմբեղէն զբահներ, և
 ձիերուն գլուխները աւաւածնե
 րու գլուխներուն պէս էր, և
 անոնց բերնէն կրակ և ծուխ
 և ծծումբ կ'ելլէր: Աս իրեք
 19 հարուածներէն մարդոց երրորդ
 մասը մեռաւ, այսինքն կրակէն
 և ծուխէն և ծծումբէն որ
 անոնց բերնէն կ'ելլէր: Ինչու որ
 անոնց զօրութիւնը բերաններ
 20 նուն մէջն է, և պոչերնուն մէ
 ջը, քանիչ անոնց պոչերը օձե
 րու նման էին, և գլուխներու
 նէին որոնցմով կը վնասէին: Եւ
 21 ուրիշ մարդ իկը որ աս հարուած
 ներէն չստանաւեցան, իրենց
 ձեռացը գործքերէն չապաշխա
 րեցին, որ երկրպագութիւն չը
 նեն դեւերուն և սակիէ և ար
 ծաթէ և պղնձէ և քարէ ու
 փայտէ շինուած կառքերուն,
 որոնք ոչ կրնան տանել, ոչ ալ
 լսել, և ոչ քաղել: Դաւե շա
 22 պաշխարեցին իրենց մարդասորս
 նութիւններէն, ոչ ալ իրենց կա
 խարդութիւններէն, ոչ ալ ի
 րենց պառնկութիւններէն, և ոչ ի
 րենց գաղութիւններէն:

ԳԼ. Ժ

- 1 Եւ տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը՝ որ երկինքէն կ'իջնէր, ու ամպ հագած էր, և իր գլխուն վրայ ծածան կար, ու իր երեսը արեւի պէս էր, և իր սարքերը կրակի սիւներու պէս:
- 2 Եւ իր ձեռքը գրքոյի մը ունէր բացուած, ու իր աջ սարքը ծովուն վրայ գրաւ, և ձախը ցաւ մայրին վրայ:
- 3 Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ առիւծի մը գոչելուն պէս, ու երբոր աղաղակեց, եօթը որսողները իրենց ձայնով ներսով խօսեցան:
- 4 Որսողները խօսեցան, պիտի գրէի, ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր. Կնքէ ան բաները որ եօթը որսողները խօսեցան, ու զանոնք մի գրեր:
- 5 Եւ ան հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ, իր աջ ձեռքը երկինքէ քր վերցուց:
- 6 Ու երբեւն ըսաւ յառիւծին յառիւծինից Կենդանի եղբայրս վրայ, որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է, ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է, և ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է, թէ ալ:
- 7 Փամանակ պիտի չըլլայ. Հապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը հնչեցրնէ, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի, ինչպէս որ իր ծառաներուն մարգարէն ըսէ աւետիս տուաւ:
- 8 Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի, նորէն խօսեցաւ ինծի ու ըսաւ. Գնա առ ան բաց գրքոյիդ՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայնող հրեշտակին ձեռքն է: Եւ ալ հրեշտակին գացի, ու ըսի անոր, Տուր ինծի ատ գրքոյիդ, ու կեր. և բոլ փոքրիկ մէջ գաւառած թիւն պիտի սրտաճառէ, բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պիտի ըլլայ:
- 10 Եւ գրքոյիդ հրեշտակին ձեռքէն

առի, ու կերայ զանկայ, և իմ բերնիս մէջը մեղրի պէս անուշ էր, և ուտելէս ետքը փոքրիկ մէջը գաւառած թիւն եղաւ: Ու ըսաւ ինծի. Կէտք է որ գաւառէն ընէ մարգարէութիւն ընենշառ ժողովուրդներու՝ և ազգերու՝ ու լեզուներու՝ և Թագաւորներու վրայով:

ԳԼ. ԺԱ

- 1 Եւ ինծի մէկ եղէգ մը տրք. 1 աւելցաւ գաւառանի պէս, և հրեշտակը կայնէր էր՝ ու կ'ըսէր. Ելի՛ր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը՝ և անոր մէջ երկրորդագում թիւն ընողները:
- 2 Ու գաւառած թիւն որ տաճարին դռան է, ձգէ և մի չափեր. ինչու որ աշխիկայ հիթանոններուն տրուած է, ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն քառասուն երկու ամիս:
- 3 Եւ իմ երկու միաններուս զօրութիւն պիտի տամ, և անոնք քուրծ հագած հազար երկու հարիւր ու վաթսուսն օր մարգարէութիւն պիտի ընեն: Ասոնք ան երկու ձիթենիները ու երկու ձրագներն են, որ երկրին Տէրովը առջեւ կը կենան:
- 4 Եւ թէ որ մէկը ուզէ անոնց վրաս ընել, անոնց բերաններէն կրակ կ'ելլէ, ու իրենց թշնամիները կ'ուտէ, և թէ որ մէկը ուզէ անոնց վրաս ընել, պէտք է որ անիկայ այս պէս սպաննուի:
- 5 Ասոնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ, ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին անոնք արեւն դարձնելու, և ամէն կերպ պատուհաններով երկիրը զարնելու՝ քանի անգամ որ ուզեն:
- 6 Ու երբոր իրենց վրայու թիւնը կատարեն, ան աստուծոյ անդունդէն ելող գաղանթ անոնց հետ պատերազմ պիտի ընէ, և անոնց պիտի յաղթէ, ու պիտի սպաննէ անոնք:
- 7 Եւ անոնց գիւրը իշխած պիտի ճառն ան թաղաքին հրապարակին մէջ, որ

- հոգեւորապէս կ'ըսուի Սոգամ
ու Եգիպտոս, ուր որ իրենց
9 Տէրն ալ խառնեցաւ : Եւ ժողովուրդներէն ու ցեղերէն և
ըլեւաններէն ու ազգերէն պիտի
աւանան անոնց գիւրը իրեք ու
կէս օր : ու Թագ պիտի չտան
անոնց գիւրը գերեզմաններու
10 մէջ թաղելու : Եւ անոնք որ
երկրի վրայ կը բնակին, ուրախ
պիտի ըլլան ու խնդան անոնց
վրայ : մինչև անգամ իրարու
ընծաներ պիտի խորհեն : ինչու
որ աս երկու մարդարէները երկ-
րի բնակիչները չարշաղցրին :
- 11 Եւ իրեք ու կէս օրէն ետև
Լատուժ մէկէնց անուժեան հո-
գի մտաւ անոնց մէջ, ու իրենց
ոտքերուն վրայ կայնեցան : և
դանոնք աւանդներուն վրայ մեծ
12 վախ կ'իյնաւ : Ու երկինքէն մեծ
ձայն մը լսեցի, որ կ'ըսէր անոնց,
Վեր ելէ՛ք հոս Ելէ՛ք : և անոնք
ամառով երկինքը վերացան : ու
անոնց թշուառները դանոնք աւ-
13 ան : Եւ նոյն ժամանակ մեծ երկ
բաշարժ մը եղաւ : ու քաղա-
քին տասներորդ մասը կործա-
նեցաւ : և ան երկրաշարժէն ետև
թը հազար մարդիկ մեռան : ու
մնացածները վախով լեցուեցան,
ու փառք տուին երկնից Լատու-
14 ծոյն : Երկրորդ վայր անցաւ :
ահա երրորդ վայր շուտով կու-
գայ :
- 15 Ու եօթներորդ հրեշտակը վո-
ղը հնչեցուց : ու երկինքի մէջ
մեծ ձայներ եղան որ կ'ըսէին :
Աշխարհին Թագաւորութիւնը
մեր Տէրով ու իր Օծեալներ և
ղաւ : և ինքը պիտի Թագաւոր
16 րէ յաւիտեանս յաւիտեանց : Եւ
քանուշար երէցները որ իրենց
աթոռներուն վրայ նստած էին
Լատուժոյ առջևը, իրենց երեւ-
ներուն վրայ ինկան : և Լատու-
ծոյ երկրապալութիւն ըրին ըսե-
17 լով, Քեզի գոհութիւն կը մա-
տուցանենք Ամենակալ Տէր Աս-
տուած : որ ես, և որ եկր, որ
քաւ մեծ զօրութիւնը աւիր,

ու Թագաւորեցիր : Եւ ազդերը 18
բարկացան, ու քաւ բարկութիւ-
նիդ եկաւ, և մեռէններուն ժա-
մանակը որ դատուին, ու փորձք
տաւ քաւ ծառաներուդ մարդա-
րէներուն և սուրբերուն ու քա-
անուէնք վախցողներուն պղտիկ-
ներուն ու մեծերուն, և երկրի
ապրողանիշները ապականես :

Ու երկինքի մէջ Լատուժոյ 19
տաճարը բացուեցաւ, և անոր
աւառին տապանակը իր տաճարին
մէջը երեցաւ : ու եղան փայտե-
ներ ու ձայներ, և որոտումներ,
ու երկրաշարժ : և խաչոր կար-
կուտ :

ԳԼ. ԺԲ

Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը 1
երեցաւ : մէկ կնիկ մը արեւը իր
վրան առած, ու լուսինը իր ոտ-
քերուն տակը, և իր գլխուն վը-
րայ տասներկու ասագէ պատկ
մը : Եւ յղի էր, ու երկանց մէջ 2
ըլլալով, և ծնաներու համար շատ
նեղութիւն քաշելով կը սրտար :

Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան 3
մը երեցաւ, և ահա մէկ մեծ
շառագոյն վիշապ մը, որ եօթը
գլուխ ու տասը եղջիւր ուներ,
և իր գլուխներուն վրայ եօթը
Թագ : Եւ անոր պաշտ երկինքի 4
ապրողներուն երրորդ մասը կը քա-
շէր, ու անոնք երկրի վրայ ձը-
գեց : և վիշապը կեցեր էր ան
կնիկներ առջևը : որ ծնաներու
վրայ էր : որ երբոր ծնանի, ա-
նոր դաւակը կլէ : Ու Ի՛նչ ա- 5
րու դաւակ մը ծնաւ, որ երկա-
թէ գաւազանով պիտի հալուէր
բոլոր ազգերը, և անոր դաւա-
կը յափշտակուեցաւ Լատուժոյ
քովը, ու անոր աթոռին քովը :
Եւ կնիկը անապաղը փախաւ, 6
ուր որ անոր ակը պատրաստ
ուած էր Լատուժ մէ, որ հոն կե-
տակուի հազար երկու հարիւր
ու վաթսուէ օր :

Ու երկինքի մէջ պատերազմ 7
եղաւ : Միեքայէլ ու իր հրեշ-
տակները վիշապին հետ պատե-

- բազմեցան, վիշապն ալ իր հրեշ
 8 տակներովը պատերազմեցաւ, թէ
 չկրցան դէմ կենալ, ու երկինքի
 մէջ ալ անդ չգտնուեցաւ անոնց:
 9 Եւ խոր ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝
 ան առջի օձը որ Բանասիրուս ու
 Սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշ-
 10 խարհ մտորցուց, ու իր հրեշ-
 տակները իրեն հետ խոր ձգուե-
 ցան երկրի վրայ: Եւ մեծ ձայն
 մը լսեցի երկինքի մէջ որ կ'ը-
 սէր, Հիմա եղաւ մեր Աս-
 տուծոյ փրկութիւնը ու զօ-
 րութիւնը և թագաւորութիւ-
 նը, ու անոր Օծեալին իշխանու-
 թիւնը, ինչու որ մեր եղբայրնե-
 րուն դէմ չար խօսողը վար ձը-
 րուեցաւ, որ անոնց դէմ չարա-
 խօսութիւն կ'ընէր մեր Աստու-
 ծոյն առջևը ցորեկ ու գիշեր:
 11 Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառ-
 նուկին արիւնովը, ու իրենց վիտ-
 յութեանը խօսքովը, և իրենց
 կեանքը չսիրեցին մինչեւ 'ի մահ:
 12 Ասոր համար ուրախացէ՛ք ո՛վ եր-
 կինք ու անոր մէջը բնակող-
 ներ, վրէ երկրին ու ծովուն, որ
 Բանասիրուն ձեզի իջաւ, որ
 բառ բարկութիւն ունի՝ դիտ
 նալով որ քիչ ժամանակ պիտի
 կենայ:
 13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ
 ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ,
 արու դուակի ծնանող կնկանը ե-
 14 տեհն ինկաւ: Եւ ան կնկանը
 մեծ արծիւի երկու թևեր տը-
 րուեցաւ, որ անապատ իր տեղը
 թռչի, ու որ պիտի կերակրուէր
 ժամանակ ու ժամանակներ ու
 15 կէս ժամանակ՝ օձին երեսէն: Եւ
 օձը իր բերնէն դեռի պէս ջուր
 վաղցուց կնկանը ետեւէն, որ գա-
 16 նիկայ հեղեղով ընկղմէ: Ու եր-
 կիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը
 իր բերանը բացաւ, և կընց ան
 դեռը, որ վիշապը իր բերնէն
 17 վաղցուց: Ու վիշապը բարկացաւ
 կնկանը դէմ, և գնաց պատերազմ
 մեկու անոր ուրիշ զաւակներուն
 հետ, որոնք Աստուծոյ պատուի
 րանքները կը պահէին, ու Յի-

սուսի վիշապիւնը ունէին:

Եւ կայնեցոյ ծովուն աւաղին 18
 վրայ:

ԳԼ. ԺԳ

Ու տեսոյ որ ծովէն գաղան 1
 մեկ ելէր, և ունէր եօթը գլուխ
 ու տասը եղջիւր, և անոր եղ-
 ջիւրներուն վրայ տասը թագ,
 ու անոր գլուխներուն վրայ հայ-
 հոյութեան անուաներ կար: Եւ 2
 ան գաղանը որ տեսայ ընծաւ անն
 էր, ու իր ոտքերը արջու պէս,
 և իր բերանը առիւծի բերնի
 պէս, ու վիշապը անոր տուաւ
 իր զօրութիւնը և իր արեւուն ու
 մեծ իշխանութիւն: Եւ անոր 3
 գլուխներուն մէկը մահաւ չափ
 վերաւորուած ի պէս էր, ու անոր
 մահաւան վէրքը արողացաւ, և
 բոլոր երկիրը գաղանին ետեւէն
 զարմացաւ: Եւ երկրպագու 4
 թիւն ըրին վիշապին որ գաղա-
 նին իշխանութիւն տուաւ, ու
 երկրպագութիւն ըրին գաղանին
 ըսելով. Ո՞վ է ար գաղանին նը-
 ման, և ո՞վ կրնայ ամար հետ
 պատերազմ ընել: Եւ անոր մեծ 5
 բաներ ու հայհոյութիւններ խօ-
 սող բերան արուեցաւ, և քառ-
 սունուերկու ամիս անոր իշխա-
 նութիւն տրուեցաւ իր խօսքը
 ներս: Ու իր բերանը հայհոյաւ 6
 թեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ,
 անոր անունը ու անոր խորանը
 ու երկինքը բնակողները հայհո-
 7 յեցաւ: Եւ անոր իշխանութիւն
 տրուեցաւ սուրբերուն հետ պա-
 տերազմ ընելու, ու անոնց յաղ-
 թեցաւ, և անոր իշխանութիւն
 տրուեցաւ բոլոր ցեղերուն, և ժո-
 ղովուրդներուն ու լեզուներուն,
 և արգելաւ վրայ, Եւ անոր եր- 8
 կրրպագութիւն պիտի ընեն երկ-
 րի վրայ բոլոր բնակողները, որոնց
 անունները աշխարհիս սկիզբէն
 'ի վեր՝ մտնեցաւ Գառնուկին
 կենաց զբքին մէջը գրուած չեն:
 Ո՞վ ար պիտանջ ունի թող 9
 Ո՞վ ար դերութեան քշէ, ինքը 10
 դերի պիտի տարուի, ո՞վ ար սը-

բով սպաննէ, պէտք է որ ինքը
սրով սպաննուի. հաս է ուրբե-
լուն համբերութիւնը ու հա-
ւատքը:

11 Եւ մէկ ուրիշ գաղան մը տե-
տայ՝ որ երկրէն կ'երէր, ու գառ-
նուկի նման երկու եղջիւր ու-
նէր, ու կը խօսէր վիշապին պէս:

12 Եւ առջի գաղանին բարձր իշխա-
նութիւնը կը վարէր անոր առ-
ջիւր, ու երկիրը և բարձր անոր
բնակիչները կը ստիպէր որ եր-
կրդագութիւն բնեն առջի գա-
ղանին՝ որուն մահուան վէրքը

13 առողջացաւ: Եւ մեծ նշաններ
կ'ընէր, ու մինչև անգամ երկին,
քէն կրակ կ'իջեցնէր երկրի վը-

14 րայ մարդոց առջևը: Ու երկրի
վրայ բնակողները կը մուրցընէր
ան նշաններով, որ իր ձեռքը
տրուած էր գաղանին առջևը և
նեղաւ. ու երկրի բնակիչներուն
կ'ընէր՝ որ պատկեր շինեն ան գա-
ղանին, որ սրով վիրաւորուած

15 էր՝ ու առողջացաւ: Եւ իշխա-
նութիւն արուեցաւ անոր, որ
գաղանին պատկերին հոգի տայ,
որ գաղանին պատկերը խօսի, և
ով որ գաղանին պատկերին եր-
կրդագութիւն չընէ, զանկոյց

16 սպաննել տայ: Եւ կը ստիպէր
ամէնը՝ աշխիւն պղտիկները ու
մեծերը՝ և հարուստները ու աղ-
քատները՝ և արասները ու ծա-
ռաները, որ իրենց աջ ձեռքին
վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ

17 գրուած բնութիւնն. Եւ որ մէկը
չկրնայ գնել կամ ծախել, բայց
միայն ան որ ունի գրուած կամ
գաղանին անունը, կամ անոր

18 անունը թիւր: Հոս է իմառ-
տութիւնը, ով որ միտք ունի,
Թող հաշուէ գաղանին թիւը.
քանից մարդու մը թիւ է, ու
անոր թիւը վեց հարիւր վաթ-
սուսուկեց է:

ԳԼ ԺԴ

1 Եւ տեսայ՝ և ահա Գառնուկը
կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ.
ու անոր հետը հարիւր քառասուն

ուշորս հազարը, որոնք ունէին
անոր անունը և անոր Հօրը ա-
նունը իրենց ճակատներուն վը-
րայ գրուած: Ու երկիրէն ծայն 2

մը լսեցի՝ շատ ջութաւ ծայնի
պէս, ու մեծ որսուածի ծայնի
մը պէս, ու լսած ծայնս քնարաւ

հարներուն իրենց քնարները զար-
նեղաւն շայիւ կը նմանէր: Եւ նոր 3

երգ կ'երգէին աթոռին առջևը,
ու չարս կենդանիներուն ու երեց-
ներուն առջևը, և մէկը չէր կրնար
ան երգը սովոր, բայց ի ան հա-
րիւր քառասուսուշորս հարիւրէն,

որոնք երկրէն իրկուած էին:
Մտնէր անոնք են՝ որ կնիկներու 4

հետ շխաւահեցան, քանից կոյս
են, ասոնք Գառնուկին ետեւէն
կ'երթան ուր որ ան երթայ,
ասոնք մարդոց մէջէն փրկուե-
ցան Մատուծոյ ու Գառնուկին

երթալոյսի շուրջ: Եւ անոնց 5
բերանը սուտ չգոտաւեցաւ, ին-
չու որ անբիծ են:

Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ 6
որ կը թռչէր երկինքին մէջ, և
ունէր յաւիտեանական աւետիոր՝

քարոզելու բարձր ազգերուն ու
ցեղերուն և լեզուներուն ու
ժողովուրդներուն որ երկրի վրայ
կը բնակին. Եւ մեծ ծայնով 7

կ'ընէր. Մատուծոյ վախճէր ու
փառք տուէր անոր, ինչու որ
անոր դատաստանին ժամը ե-
կաւ, ու երկրդագութիւն բռէր

անոր՝ որ ստեղծեց երկինքը ու
երկիրը, և ծովը ու ջութերուն
աղբիւրները:

Եւ անոր ետեւէն ուրիշ հրեշ 8
տակ մը եկաւ. ու ըսաւ. Ինչու
ինչու մեծ Բաբելոնը, ինչու որ

բարձր ազգերը արբեցուց իր կա-
տակի պոռնկութեանը գլխինէն:
Եւ անոնց ետեւէն ուրիշ հրեշ 9
տակ մը եկաւ, ու մեծ ծայնով
մը ըսաւ. Ով որ գաղանին ու
անոր պատկերին երկրդագութ-
իւն կ'ընէ, և գրուած իր ճա-
կատին վրայ՝ կամ իր ձեռքին
վրայ կ'ընգուսնի, 10
որովայն պատմութեանը գլխինէն

- պիտի խմէ՝ որ անխառն լեցուած է անոր բարիութեանը գաւաթին մէջ. և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջևը ու Գառնուկին առջևը։ Եւ անոնց տանջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւիտեանս յաւիտենից, և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ դաղանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն, և անոր անուանը գորշմը
- 12 կ'ընդունին։ Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը, որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն։ Աւերկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր. Գրէ՛, Այսուհետեւ երանելի են ան մեռելները՝ որոնք Տէրովնով կ'ընելն, այո՛, կ'ըսէ հոգին, որ իրենց աշխատութեան հանգչին. ու իրենց գործքերը իրենց ետեւէն կ'երթան։
- 14 Եւ տեսայ՝ և ահա ձերմակ ամպ մը, ու ան ամպին վրայ Դէ՛ւ նստեր էր Որդւոյ մարդոյ նման. և իր գլուխը ոսկիէ պրտակ մը, ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր։
- 15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'էլլէր, որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղագահէր ու իշխէր. Երկրնցս բոլոր մանդաղք ու հնձէ, ինչու որ հնձերու ժամանակը եկաւ, ինչու որ երկրի հաւնձքը հասունցած է։ Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստեր, իր մանգաղը երկրին վրայ երկրնցուց, ու երկիրը հընձուեցաւ։
- 17 Աւերկինքին մէջն տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ. և ապիկայ ալ սուր մանգաղ մը ունէր։
- 18 Աւ սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ, որ կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր, ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր, ու ըսաւ. Երկրնցս բոլոր սուր մանգաղք, ու երկրի այգիին սղիւղները կ'ծէ, ինչու որ անոր խաղողները հա-

տունցած են։ Եւ ան հրեշտակը 19 իր մանգաղը երկրին վրայ երկրնցուց, ու երկրին այգիին խաղողնէն կ'ծեց, ու Աստուծոյ բարիութեանը մեծ հնձանին մէջ ձգեց։ Եւ հնձանը քաղաքին 20 գուրքը կ'սխառեցաւ, ու հնձանէն արխն կ'ելլէր, որ մինչեւ ձիերուն սանձերը, ու հազար վեց հարիւր ասպարեղ չէ հասնէր։

ԳԼ. ԺԵ

Եւ ուրիշ մեծ ու զարմանալի 1 նշան մը տեսայ երկինքի մէջ, եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին. որովհետեւ անոնցմով կը կատարէր Աստուծոյ բարիութիւնը։ Աւ տեսայ որպէս թէ ապակեղէն 2 ծով մը կրակով խառնուած. և անոնք, որ յաղթեցին դաղանին ու անոր պատկերին և անոր անուանը թիւին, ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին, ու Աստուծոյ քնարները ունէին. Եւ 3 Աստուծոյ ծառային Մովսէսին երգը կ'երգէին, ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով. Մեծ ու զարմանալի են քու գործքերդ՝ մոլ Տէր Աստուած Ամենակալ, արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ՝ մոլ Թագաւոր աղգաց, Տէր՝ մոլ 4 պիտի չփախնայ քեզմէ, ու քու անունդ չփառաւորէ, ինչու որ դուս միայն սուրբ էս. քանզի բոլոր ազգերը պիտի գան ու քու առջիկ երկրպագութիւն պիտի բնեն, ինչու որ քու արդար գաղափարաններդ յայտնուեցան։

Եւ արիւն ետեւ տեսայ՝ ու բա 5 ջուեցաւ վիպութեան խորանին տաճարը, որ երկինքէն էր. Աւ 6 եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները մաքուր ու պայծառ կտաւ հազած և իրենց կուրծքերուն վրայովը ու կեղէն դօտի կապած՝ տաճարէն ելան։ Եւ չորս կենդանիներէն 7 մէկը եօթը հրեշտակներուն ետեւ ընկեղէն սկաւառակներ տու-

առ յաւիտեանս յաւիտենից կեն
դանի եղող Աստուծոյ բարկու
8 թիւնովը լեցուն : Եւ տաճարը
Աստուծոյ փառքէն ու անոր դո
րութենէն ծուխով լեցուեցաւ .
ու մէկը չէր կրնար տաճարը
մանել , մինչև որ կտաւարուն
եօթը հրեշտակներուն եօթը հա
րուածները :

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը
լսեցի որ եօթը հրեշտակներուն
կ'ըսէր , Գայեք Աստուծոյ բար
կութեանը եօթը սկաւառակնե
րը երկրի վրայ թափեցէք :

2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց , ու
իր սկաւառակը երկրի վրայ թա
փեց , ու չարաչար պալարներ ե
ղան ան մարդոց վրայ , որոնք
գաղանին գրոշմը ունէին , ու ա
նոր պատկերին երկրպագութիւն
կ'ընէին :

3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկա
ւառակը ծովուն վրայ թափեց ,
ու ջուրէնք մեռած մարդոս ա
րիւն դարձան , և ծովուն մէջի
բոլոր կենդանիները մեռան :

4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկա
ւառակը գետերուն և ջուրերու
աղբիւրներուն վրայ թափեց , ու

5 անոնք արիւն դարձան : Եւ ջու
րերուն հրեշտակէն լսեցի որ կ'ը
սէր , Արդար ես դուն , որ ես
և որ էիր , և աւրք ես , որ ա

6 ւանկ դատաւարանները բրիր . Ին
չու որ անոնք սուրբերուն ու
մարգարէներուն արիւնը թափե
ցին , և դուն անոնց արիւն իւր
մէջ տուիր , քանզի արժանի են :

7 Եւ սեղանէն լսեցի որ կ'ըսէր .
Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած
քու դատաւարաններդ արդար ու
ճշմարիտ են :

8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկա
ւառակը արեւին վրայ թափեց :

9 Ու անոր պօրութիւն տրուեցաւ որ
խորշակահար ընէ մարդիկները
կրակով , և օսարտիկ տաքէն խոր
շակահար եղան մարդ իկ , և հայ
հայեցին Աստուծոյ անունը , որ

առ հարուածներուն վրայ իշխա
նութիւն ունի , ու չապաշխարե
ցին որ անոր փառք տան :

Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր 10
սկաւառակը գաղանին ակօռին
վրայ թափեց , ու անոր թագա
ւորութիւնը խաւարեցաւ , և
ցաւէն լեղումներին կը ծամէին .
Ու երկնից Աստուածը հայհոյե 11
ցին իրենց ցաւերուն և իրենց
պալարներուն պտուածաւովը , ու
իրենց գործքերէն չապաշխա
րեցին :

Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր 12
սկաւառակը մեծ գետին Եփրա
տին վրայ թափեց , ու անոր ջու
րերը ջամբեցան , որ արեւելքի
թագաւորներուն ճամբան սպա
րաառուի : Եւ տեսայ որ վեշա 13
պին բերնէն ու գաղանին բերնէն
և առաւ մարգարէին բերնէն ի
րեք պիղծ ուրիւնը ԻՆԷԼԷԻ՞ գոր
տերու նման , ինչու որ անոնք 14
դեւերու ուրիւնը են որ նշաննի
կ'ընեն , ու բոլոր աշխարհին թա
գաւորներուն կ'ըրթան , որ զա
նոնք Ամենակալ Աստուծոյ ան
մեծ օրուանը պատերազմին հա
մար ժողովն . (Ահա գողն արես 15
կու գամ , երանի անոր՝ որ ար
թուն կը կենայ , ու իր հանդերձ
ները կը պահէ , որ մերկ չսոր
տի , ու իր ամօթը երեսայ .) Եւ 16
զանոնք մէկ տեղ մը ժողովեցին ,
որ Եբրայեցիքէն Արմազեդան
կ'ըսուի :

Ու եօթներորդ հրեշտակը իր 17
սկաւառակը օդին վրայ թափեց ,
ու երկինքին տաճարէն ակօռէն
մեծ ձայն մը ելաւ՝ ըսելով . Ե
ղաւ : Եւ փայլակներ ու ձայներ 18
և որոտումներ եղան , ու մեծ
երկրաշարժ մը եղաւ , անանկ որ
մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ի
վեր անանկ մեծ երկրաշարժ մը
եղած չէր : Եւ մեծ քաղաքը ի 19
րեք մաս եղաւ , ու աղբերուն
քաղաքները կործանեցան , և մեծ
Բաբելոնը Աստուծոյ առջև ը յե
շուեցաւ , որ իր սատարի բար
կութեանը գինին գաւաթը ա

20 Կոր տայ : Եւ ամէն կզգի փա-
խաւ , ու լեռները չգտնուեցան :
21 Եւ խոշոր կարկուտ գրեթէ մէկ
տալանդի մը կշեռքով երկինքէն
կ'իջնէր մարդոց վրայ , ու մար-
դիկ հայհոյեցին զՆստուած կար-
կուտին հարուածին համար , ինչ
չու որ իրիտ մեծ էր ան հա-
րուածը :

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ եօթը սկիւաւտները ու-
նեցող եօթը հրեշտակներէն մէ-
կը հեղա , ու ինծի հետ խօսե-
ցաւ , ըսելով , Եկու՛ք , ու քեզի
ցուցնե՛մ ան մեծ պառնիկին
գառառայանը , որ շատ ջուրերուն
2 վրայ կը նստի : Արաւն հետ երկրի
թագաւորները պառնիկեցան , ու
երկրի բնակիչները անոր պառնիւ-
3 թեանը գինիով գինովցան : Եւ
զիս առաւ անապատը տարաւ
հոգիով , ու տեսայ մէկ կնիկ մը
որ կարծիր գաղանի մը վրայ նստ-
տեր էր , և ան գաղանը լեցուն էր
հայհոյութեան անուներով , ու
4 եօթը գլուխ և տասը եղջեր
առնէր : Եւ կնիկը ծիրանի ու
կարմիր հագած էր , և զարդա-
րուած էր ոսկիով ու պատուա-
կան քարերով և մարգարիտնե-
րով , և իր ձեռքը սակի գա-
ւաթ մը ունէր պղծութիւննե-
րով ու իր պառնիւթեանը ան-
5 մայրութիւններով լեցուն : Եւ
անոր ճակատին վրայ անուն մը
գրուած էր խորհուրդ . Սէծ Բա-
բելոն պառնիկներուն ու երկրի
6 պղծութիւններուն մայրը : Եւ
տեսայ ան կնիկը՝ որ սուրբերուն
արեւմտքը ու Յիսուսի վրանե-
7 լուն արեւմտքը պիտոյցած էր ,
ու երբոր տեսայ անկող , մեծ
8 դարմանքով դարմանայ : Եւ հրեշ-
տակը ինծի բաւ . Ինչո՞ւ զար-
մացար , եւ քեզի ըսե՛մ ան կրե-
կանը խորհուրդը , ու ան գա-
ղանին որ զանկող վրան կը կրէ ,
ու եօթը գլուխ և տասը եղ-
9 ջեր ունի : Ան գաղանը որ տե-
10 տար , կար , ու չկայ , և անգուն

գէն ելելու՝ ու կարուստը եր-
թալու վրայ է , ու երկրի վրայ
բնակողները՝ որոնց անուննե-
րը աշխարհի սկիզբէն ՚ի վեր
կենաց գրքին մէջը գրուած
չեն , պիտի զարմանան երբոր
տեսնեն ան գաղանը թէ կար ,
ու չկայ , ու մօտ է : Հոս պէտք
է իմաստութիւն ունեցող միտք
մը , ան եօթը գլուխը եօթը լեռ-
ներ էն , ուր որ կնիկը անոնց
վրայ կը նստի , և եօթը թագա-
ւորներ էն . Հինգը ինկած էն 10
մէկը կը կենայ , և միւսը գեա-
րկած չէ , ու երբոր գայ , քիչ
ատեն պիտի մնայ : Եւ ան գա-
ղանը որ կար , ու չկայ , անկողայ
ալ ու թեպէրդ է , ու եօթնէն է ,
ու գէպ ՚ի կարուստը կ'երթայ :
Եւ տասը եղջերը՝ որ տեսար , 12
տասը թագաւորներ են , որոնք
գեա թագաւորութիւն առած
չեն . հայտ գաղանին հետ մէկ
ժամու չափ թագաւորիւթաւ պէս
իշխանութիւն կ'առնեն : Ասոնք 13
մէկ կամք ունին , ու իրենց զօրու-
թիւնը և իշխանութիւնը գա-
ղանին կու տան : Ասոնք Գա-
նուկին հետ պիտի պատերազմին ,
և Գաւուսկը անոնց պիտի յաղ-
թէ , քանիչ անկողայ տերերուն
Տէրն է՝ ու թագաւորներուն թա-
գաւորը , և անոր հետը եղող-
ները՝ կանչուած ու ընտրուած
և հաւատարիմ են : Աւ բոլոր 15
ինծի . Ան ջուրերը՝ որ տեսար՝
որոնց վրայ պառնիկը նստեր է ,
ժողովուրդներ են ու բազմու-
թիւններ և աղգեր ու լեզուներ :
Եւ տասը եղջերները՝ որ տեսար , 16
ու գաղանը , անոնք պիտի ատեն
պառնիկը , ու զանկողայ ամայի ու
մերկ պիտի ընեն , և անոր մար-
մինը պիտի աւտն , ու զանկողայ
կրակով այրեն : Ինչու որ Աս-
տուած անոնց սրտին մէջը դրաւ
որ իր կամքը կատարեն՝ ու մէկ
կամք ըլլան , և իրենց թագաւո-
րութիւնը գաղանին ատն , մին
չև որ Աստուծոյ խօսքերը կա-
տարանին : Եւ կնիկը որ տեսար , 18

ան մեծ քաղաքն է, որ կը թա-
գաւորէ երկրի թագաւորներուն
վրայ:

ԳԼ. ԺԸ

- 1 Եւ ասկէ ետքը ուրիշ հրեշ-
տակ մը տեսայ որ երկիրքէն կ'իջ-
նէր, և մեծ իշխանութիւն ու-
նէր, ու երկիրը անոր փառքէն
- 2 լուսաւորուեցաւ: Եւ զօրաւոր
ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով. Ին-
չու՛ ինչաւ մեծ Բաբելոնը, և
գեւերու բնակարան եղաւ, ու
բոլոր պիղծողներուն արգելա-
նոց, և բոլոր պիղծողն առեղի
- 3 թռչուններու փանդակ. Ինչու
որ անոր կատարի պառնկութեա-
նը գինիէն խմեցին բոլոր ազգե-
րը, ու երկրի թագաւորները ա-
նոր հետ պառնկեցան, և երկրի
վաճառականները անոր չափա-
զանց զեղխութենէն հարստա-
- 4 զան: Ու երկիրքէն ուրիշ ձայն
մը լսեցի որ կ'ըսէր. Ելէք ատոր
մէջէն՝ իմ Ժողովուրդս, որ ա-
տոր մեղքերուն հաղորդ չը-
լաք, ու ատոր հարուածներէն
- 5 քաշի՛ն չառնէք. Ինչու որ ատոր
մեղքերը մինչև երկիրը հասան
կցուեցան, ու Աստուած ատոր
- 6 անիրաւութիւնները յիշեց: Հա-
տուցէք ատոր՝ ինչպէս որ ինքը
հատուց, ու իր գործքերուն հա-
մեմատ կրկնապատիկ փոխարի-
նեցէք ատոր. ան գաւաթը որ
- 7 ինքը լեցուց՝ կրկնապատիկ լե-
ցուցէք իրեն: Որչափ որ փառա-
ւորեց զինքը՝ և զեղխութեամբ
սպրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք
և սուգ հատուցէք անոր. ինչու
որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ թէ՛ Ես
թագունի կրնամ, ու որբեւորի
չեմ, ու բնաւ սուգ պիտի չը-
- 8 տեսնեմ: Անոր համար մէկ օ-
րուան մէջ պիտի գան ատոր հա-
րուածները՝ մահ, ու սուգ, և
սով, և կրակով պիտի այրի. ին-
չու որ հորք Տէր Աստուածը՝
- 9 որ զանկալ գառուց: Ու երկրի
թագաւորները՝ որ ատոր հետ
պառնկեցան ու հեշտացան, պի-

տի լան ու կոծեն ատոր վրայ
երբոր ատոր հրկիզութեանը ծու-
իր տեսնեն. Եւ ատոր տանջան- 10
քին վախէն՝ հեռու պիտի կայ-
նին ու ըսեն. Վայ՛ վայ՛ Քեզի
մեծ Բաբելոն քաղաք՝ հորք քա-
ղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ
քու գաւառտանդ: Ու երկրի վա- 11
ճառականները պիտի ողբան ու
սուգ ընեն անոր վրայ. Ինչու որ
ալ մէկը ծախու հառներ անոց
վաճառքը, Ոսկիի՛ ու արծաթի՛ 12
և պատուական քարերու ու մար-
գարիաներու՝ և բեհեզի՛ ու ծի-
րանիի՛ ու մետաքսի՛ ու որդան
կարմիրի վաճառքը և ամէն խու-
կի փայտերը՝ ու ամէն փղոսկրեայ
ամանները՝ և ամէն պատուական
փայտէ՛ ու պղնձէ՛ և երկաթէ՛
ու մարմարիսէ՛ ամանները, Եւ 13
կինամանը՝ ու ամամանը՝ և խու-
կերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու
կնդուկը՝ և գինին՝ ու ձէթը՝ և
նաշիւր՝ ու ջրերնը՝ և արջառ-
ները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝
ու կառքերը՝ ու մարդոց մար-
միները ու հոգիները: Եւ քու 14
հոգիիդ ցանկացած պտուղները
քեզմէ գնաց, ու բոլոր շքեղ
ու փայլուն բաները քեզմէ կոր-
սուեցան, և ալ բնաւ պիտի
չգտնես զանոնք: Աս բաներուն 15
վաճառականները՝ որ անկէ հա-
րստացած էին, հեռուէն պիտի
կայնին անոր տանջանքին վախէն՝
լուով ու սուգ ընելով, Ու պիտի 16
ըսեն. Վայ՛ վայ՛ մեծ քաղաք՝ որ
բեհեզ՝ ու ծիրանի և որդան
կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով
և պատուական քարերով ու
մարգարիտներով զարդարուած
էիր. Ինչու որ այնքան հարստու- 17
թիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ:
Ու ամէն նաւավարները՝ և ան
ամէնը՝ որ նաւով անդ տեղ կ'եր-
թան, ու նաւատորները, և ու-
րոնք որ ծովու մէջ կը բանին,
հեռուէն կայնեցան. Եւ տեսնե- 18
լով անոր հրկիզութեանը ծու-
իր, կ'աղաղակին ըսելով. Ո՛վ
նման է աս մեծ քաղաքին. Ու 19

- իրենց գլխիսնեքուն վրայ հող
ցանեցին, և լալով ու տագը
նեղով կ'աղաղակէին՝ ըսելով.
Վայ վայ ան մեծ քաղաքին, ու
քուն մէջ իր պատուականութե
նէն հարստացան ամէնքը՝ որ նա
ւեր ունէին ծովուն վրայ. ինչու
որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ:
20 Ուրախացէք անոր վրայ երկինք՝
ու սուրբ առաքեալներ և մար
դարէներ, որ Աստուած ձեր
վռէժը անկէ առաւ:
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրթի մեծ խաչի
նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով.
Ասանկ ուժով վար պիտի ձգուի
Բաբելոն մեծ քաղաքը, ու ալ
22 պիտի չգտնուի: Եւ քնարահար
ներուն ու երաժիշտներուն և
սրնգահարներուն ու փողահար
ներուն ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջք, և արհեստի վարպետ
մըն ալ բնաւ պիտի չգտնուի քու
մէջք, ու աղօրթին ձայնը ալ
23 պիտի չլսուի քու մէջք. Եւ
ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ
քու մէջք, ու փետային ձայնը
և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջք. քանզի քու փաճա
ռականներդ երկրի մեծ ամեծներն
էին. ինչու որ քու կոխարդու
թիւնովդ բոլոր ազգերը մարտե
24 ցան: Եւ մարդարէներուն ու
սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր
սպաննուածներուն արիւնը ա
նոր Աջը գտնուեցաւ:

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Եւ անկէ ետքը շատ բազմու
թեան մեծ ձայն մը լսեցի եր
կինքը՝ ըսելով. Ալէլուիա, փրկ
կութիւն ու փառք և պատիւ
ու զօրութիւն մեր Աստուծոյն.
2 Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար են
անոր գաղափարները, քանզի
գառեց ան մեծ պառնիկը, որ
իր պառնիկութիւնովը երկիրը ա
պականեց, ու իր ծառաններուն
արեան վռէժը անոր ձեռքէն պա
5 հանեց: Եւ կրկին անգամ ը
սին. Ալէլուիա, ու անոր ծուխը

յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելլէ:
Եւ քանու չորս երեցները ու 4
չորս կենդանիները ինկան ու
երկրորդութիւն ըրին Աստու
ծոյ՝ որ ամենը կը նստի, ըսելով.
Ամէն, Ալէլուիա: Եւ ամենէն 5
ձայն մը ելաւ. ըսելով. Մէր Ա
ստուծոյն օրհնութիւնն սուէք, իր
բոլոր ծառաները, ու դուք որ
իրմէն կը վահանաք, պրոփէներ
ու մեծեր: Եւ լսեցի շատ բազմու 6
թեան ձայնի պէս, ու շատ ջուրե
րու ձայնի պէս, ու սաստիկ որս
տումներու ձայնի պէս՝ որ կ'ը
սէին. Ալէլուիա, ինչու որ մեր
Ամենակալ Տէր Աստուածը թա
գաւորեց: Ինչպէս՝ և ուրախա
7 նանք՝ ու փառք տանք անոր,
քանզի Գառնուկին հարսնիքը
հասաւ, ու անոր կինը ինքզինքը
պատրաստեց: Եւ իրեն տրուե
8 ցաւ՝ որ մտքուր ու լուսավոյշ
բեհեզ հագնի, (որ ան բեհեզը
սուրբերուն արդարութիւնն է):
Եւ ինծի ըսաւ. Գրէ. Երանելի 9
են անոնք որ Գառնուկին հար
սանեացը ընթրիքին կանչուած
են, ու ինծի ըսաւ. Ասոնք են Ա
ստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը: Եւ 10
ալ անոր տոբերուն առջև ին
կայ, որ անոր երկրպագութիւն
ընեմ, ու ըսաւ ինծի. Չգուշո
ցիր՝ մի՛ շէնք. ինչու որ ես ալ
քու ծառայակիցդ եմ՝ ու քու
եղբայրներուդ, որոնք Յիսուսի
վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ 11
երկրպագութիւն ըրէ. (ինչու
որ Յիսուսի վկայութիւնը մար
դարէութեան հոգին է):

Եւ տեսայ երկինքը բացուած. 11
և անի մէկ ձեռնակ ձի մը, ու
անոր վրայ հեծնողը՝ Հաւատա
րիմ ու ճշմարիտ կ'ըսուի, և
արդարութեամբ գաղափարն կը
տեսնէ ու կը պատերազմի. Եւ 12
անոր աչքերը կրակի բոցի պէս
էր, ու անոր գլխուն վրայ շատ
թագեր կ'ար, ու զօրուած անուն
մը ունէր՝ որ մէկը չգիտեր,
բայց միայն ինքը. Եւ արիւնով 13
ներկուած հանդերձ մը հագեր

ան մեծ քաղաքն է, որ կը թա-
գաւորէ երկրի թագաւորներուն
վրայ:

ԳԼ. ԺԸ

- 1 Եւ ասկէ ետքը ուրիշ հրեշ-
տակ մը տեսայ որ երկինքէն կ'իջ-
նէր, և մեծ իշխանութիւն ու-
նէր, ու երկիրը անոր փառքէն
2 լուսաւորուեցաւ: Եւ զօրաւոր
ձոյնով աղաղակեց՝ ըսելով. Ինչ
կաւ, ինչպէս մեծ Բաբելոնը, և
3 դեւերու բնակարան եղաւ: ու
բոլոր պիղծ ոգիներու արգելա-
նոց, և բոլոր պիղծ ու ատելի
4 թռչուններու վառեակ. Ինչու
որ անոր կատաղի պառնկութեա-
նը գինիէն խմելին բոլոր աղգե-
րը, ու երկրի թագաւորները ա-
նոր հետ պառնկեցան, և երկրի
վաճառականները անոր չափա-
զանց զեղխութեան հարստա-
5 ցան: Ու երկինքէն ուրիշ ձայն
մը լսեցի որ կ'ըսէր. Ելէք ատոր
մէջէն՝ իմ Ժողովուրդս, որ ա-
տոր մեղքերուն հաղորդ չըլ-
լաք, ու ատոր հարուածներէն
6 անիրաւութիւնները յիշեց: Հա-
տուցէք ատոր ինչպէս որ ինքը
հատուց, ու իր գործքերուն հա-
մեմատ կրկնապատիկ փոխարի-
նեցէք ատոր. ան դաւաթը որ
7 ինքը լեցուց՝ կրկնապատիկ լի-
ցուցէք իրեն: Որչափ որ փառա-
ւորեց զինքը՝ և զեղխութեամբ
ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք
և սուգ հատուցէք անոր. ինչու
որ իր սրտին մէջը կ'ըսէ թէ՝ Ես
թագուհի կը նստիմ, ու որբեւորի
չեմ, ու բնաւ սուգ պիտի չը-
8 տեսնեմ: Անոր համար մէկ օ-
րուան մէջ պիտի գան ատոր հա-
րուածները՝ մահ, ու սուգ, և
սով. և կրակով պիտի այրի. ինչ-
9 չու որ հըր թ Տէր Աստուածը՝
որ զանիկայ դատեց: Ու երկրի
թագաւորները՝ որ ատոր հետ
պառնկեցան ու հեշտացան, պի-

- տի լան ու կոծէն ատոր վրայ
երբոր ատոր հրկիզութեանը ծու-
խը տեսնեն. Եւ ատոր տանջան- 10
քին վախէն՝ հեռու պիտի կայ-
նին ու ըսեն. Վայ՝ վայ՝ Եւր-
մեծ Բաբելոն քաղաք՝ հըր քա-
ղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ
քու դատատանդ: Ու երկրի վա- 11
ճառականները պիտի ողբան ու
սուգ բնելն անոր վրայ. ինչու որ
ալ մէկը ծախու չառնէր անոց
վաճառքը, Ոսկիի ու արծաթի 12
և պատուական քարերու ու մար-
գարիաներու՝ և բեհեզը ու ծի-
րանիի՝ և մետաքսի ու որդան
կարմիրի վաճառքը և ամէնխառն
կի փայտերը՝ ու ամէն փղոսկրեայ
ամանները՝ և ամէն պատուական
փայտէ՝ ու պղնձէ՝ և երկաթի՝
ու մարմարիտէ՝ ամանները, Եւ 13
կինամանը՝ ու ամանը՝ և խուն-
կերը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու
կնդրուկը՝ և գինին ու ձէթը՝ և
նաշիւր՝ ու ցորենը և արջաւ-
ները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝
ու կառքերը՝ ու մարդոց մար-
միները ու հոգիները: Եւ քու 14
հոգիիդ ցանկացած պտուղները
քեզմէ գնաց, ու բոլոր շքեղ
ու փայլուն բաները քեզմէ կոր-
սուեցան, և ալ բնաւ պիտի
չգտնես զանոց: Աս բաներուն 15
վաճառականները՝ որ անկէ հա-
րըստացած էին, հեռուն պիտի
կայնին անոր տանջանքին վախէն՝
լողով ու սուգ բնելով, Ու պիտի 16
ըսեն. Վայ՝ վայ՝ մեծ քաղաք՝ որ
բեհեզ՝ ու ծիրանի և որդան
կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով՝
և պատուական քարերով՝ ու
մարգարիտներով զարդարուած
էիր. Ինչու որ այնքան հարստու- 17
թիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ:
Ու ամէն նաւավորները՝ և ան
ամէնը՝ որ նաւով տեղ տեղ կ'եր-
թան, ու նաւաստիները, և ու-
րոնք որ ծովու մէջ կը բանին,
հեռուն կայնեցան. Եւ տեսնե- 18
լով անոր հրկիզութեանը ծու-
խը, կ'աղաղակէին՝ ըսելով. Ո՞վ
նման է աս մեծ քաղաքին. Ու 19

- իրենց գլուխներուն վրայ հող
շանեցին, և լալով ու սուգը
ներով կ'աղաղակէին՝ ըսելով.
Վայ վայ ան մեծ քաղաքին, ու
բուն մէջ իր պատուականութե
նէն հարստացան ամէները՝ որ նա
ւեր ունէին ծովուն վրայ. ինչու
որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ:
- 20 Ուրախացէք անոր վրայ երկինք՝
ու սուրբ առաքեալներ և մար
գարէներ, որ Աստուած ձեր
վրէժը անկէ առաւ:
- 21 Եւ մէկ զօրանալ հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրիքի մեծ խաչ
նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով.
Ասանկ ուժով վար պիտի ձգուի
Բաբելոն մեծ քաղաքը, ու ալ
- 22 պիտի չգտնուի: Եւ քնարահար
ներուն ու երաժիշտներուն և
սրնգահարներուն ու փողահար
ներուն ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջք. և արհէատի վարպետ
մըն ալ բնաւ պիտի չգտնուի քու
մէջք, ու աղօրիքին ձայնը ալ
- 23 պիտի չլսուի քու մէջք. Եւ
ճրագին բոլոր ալ պիտի չերևնայ
քու մէջք, ու փնային ձայնը
և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջք. քանզի քու փաճա
ռականներդ երկրի մեծ ամեններն
էին. ինչու որ քու կախարդու
թիւնովդ բոլոր ազգերը մոլորե
24 ջան: Եւ մարգարէներուն ու
սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր
սպաննուածներուն արիւնը ա
նոր վրէժը գտնուեցաւ:

ԳԼ. ԺԹ

- 1 Եւ անկէ ետքը շատ բազմու
թեան մեծ ձայն մը լսեցի եր
կինքը՝ ըսելով. Ալէլուիա, փրկե
կութիւն ու փառք և պատիւ
ու զօրութիւն մեր Աստուծոյն.
- 2 Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար են
անոր դատաստանները, քանզի
դատեց ան մեծ պաշտօնիք, որ
իր պաշտօնութիւնովը երկիրը ա
պականեց, ու իր ծառաներուն
արեան վրէժը անոր ձեռքէն սյա
5 հանեց: Եւ կրկին անգամ ը
սին. Ալէլուիա, ու անոր ծուխը
- յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելէ:
Եւ քանուչորս երէցները ու 4
չորս կենդանիները ինկան ու
երկրպագութիւն ըրին Աստու
ծոյ՝ որ աթոռը կրնատի, ըսելով.
Ամէն, Ալէլուիա: Եւ աթոռէն 5
ձայն մը ելաւ՝ ըսելով. Մէր Աս
տուծոյն օրհնութիւն տուէք իր
բոլոր ծառաները, ու դուք որ
իրմէն կը վախնաք պարտիկներ ու
մեծեր: Եւ լսեցի շատ բազմու 6
թեան ձայնի պէս ու շատ ջուրե
րու ձայնի պէս, ու սաստիկ որս
տումներու ձայնի պէս՝ որ կ'ը
սէին. Ալէլուիա, ինչու որ մեր
Ամենակալ Տէր Աստուածը թա
գաւորեց: Ինչքանք և ուրախա
7 նանք ու փառք տանք անոր,
քանզի Գառնուկին հարսնիքը
հառաւ, ու անոր կինը ինքզինքը
պատրաստեց: Եւ իրեն արուե
8 ցաւ՝ որ մարգար ու լուսափայլ
բեհէդ հագնի, (որ ան բեհէդը
սուրբերուն արդարութիւնն է):
Եւ ինծի ըսաւ. Գրէ. Երանելի 9
են անոնք որ Գառնուկին հար
սանեացը ընթրիքին կանուած
են, ու ինծի ըսաւ. Ասոնք են Աս
տուծոյ ճշմարիտ խօսքերը: Եւ 10
ալ անոր տոբերուն առջև ին
կայ, որ անոր երկրպագութիւն
ընեմ, ու ըսաւ ինծի. Զգուշո
ցի՛ր մի՛ ընէ՛ր. ինչու որ ես ալ
քու ծառայակիցդ եմ՝ ու քու
եղբայրներուդ, որոնք Յիսուսի
վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ 13
երկրպագութիւն ըրէ. (ինչու
որ Յիսուսի վկայութիւնը մար
գարէութեան հողին է):
- Եւ տեսայ երկինքը բայցաւած. 11
և ահա՛ մէկ ձերմակ ձի մը, ու
անոր վրայ հեծնողը՝ Հաւատա
րիմ ու ճշմարիտ կ'ըսուի, և
արդարութեամբ դատաստան կը
տեսնէ ու կը պատերազմի. Եւ 12
անոր աչքերը կրակի բոցի պէս
էր, ու անոր գլխուն վրայ շատ
թագեր կար, ու գրուած տնուն
մը ունէր՝ որ մէկը չգիտէր,
բայց միայն ինքը. Եւ արիւնով 13
ներկուած հանդերձ մը հագեր

էր, ու անոր անունը Բան Աս-

14 տուծոյ կ'ըսուէ: Բւ երկնից մէջ
եղող զօրքերը անոր ետեւէն կ'եր-
թացին ձերմակ ձիերով, ձերմակ
ու մաքուր բեհեղներ հազամ:

15 Եւ անոր բերնէն սրած տուր մը
կ'երէր, որ անով աղգերը դար-
նէ, ու ինքը երկաթէ գաւառ
զանով պիտի հալուէ զանոնք.
ու Ամենախոյ Աստուծոյ տուն
տիկ բարիութեանը գինիին հըն:

16 ձանր ինքը պիտի կոխէ: Եւ իր
դառմուճանին վրայ ու իր աղգ-
րին վրայ գրուած գիր մը ունէր,
ԹԱՐԱՌԻ ԹԱՐԱՌԻՄՅՏ ԵՒ ՏԵՐ
ՏԵՐԱՆՅ:

17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝
որ արեւին մէջը կայներ էր, ու
մեծ ձայնով աղաղակեց երկնիքի
մէջ թռչող բոլոր թռչուննե-
րուն ըսելով. Եկէք, Աստուծոյ

18 մեծ ընթրիքին ժողովուցէք. Որ
ուտէք թագաւորներուն մարմին
ները՝ ու հաղաթապեաներուն մար-
մինները՝ զօրաւորներուն մարմին
ները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ
հեծնողներուն մարմինները՝ ու
սամեաուն մարմինները՝ թէ ազատ
ներուն և թէ ծառաներուն, թէ
սրգախներուն և թէ մեծերուն:

19 Եւ տեսայ գաղանը ու երկրի
թագաւորները ու անոնց զօրքե-
րը մէկտեղ ժողովուած պատե-
րազմբներու անոր հետ, որ ձիին
վրայ հեծեր էր, ու անոր զօրքե-

20 րուն հետ: Եւ գաղանը բռնուե-
ցաւ, ու անոր հետ սուտ մար-
դարէն՝ որ անոր առջև ընչաններ
ըրաւ, որոնցմով մարտաց դա-
զանին դրօշը ընդառնողները, և
անոր պատկերին երկրագլու-
թիւն ընողները, երկուքն ալ ողջ
ողջ ծծած մըով փառած կրակին

21 լիւր ձգուեցան: Եւ ուրիշներն
ալ սարսնուեցան ձիին վրայ
հեծնողին տուրէն, որ իր բեր-
նէն կ'երէր, ու բոլոր թռչուն
ները անոնց մարմիններէն կշտա-
ցան:

ԳԼ Ի

Եւ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ 1
երկնիքէն կ'իջնէր, ու անգուռ
գին բանալին և մեծ շղթայ մը
ունէր իր ձեռքը. Ու բռնեց վի 2
շաղը աշխարհ առջև օձը՝ որ Բան
սարկուռն ու Սատանան է, և
կապեց զանկիւր հազար տարի.
Ու անգուռը ձգեց զանկիւր և 3
գոցեց ու վայելն կնքեց, որ ալ
չմարտընէ աղգերը՝ մինչև որ
հազար տարին ըննայ, և անկէ 4
ետքը պէտք է որ արձակուի անի-
կայ քիչ մը ժամանակ:

Եւ աթառներ տեսայ, ու նըս 4
տան անոնց վրայ, և անոնց դա-
տաւորութիւն տրուեցաւ. նաև 5
Յիսուսի վկայութեանը համար
ու Աստուծոյ խօսքին համար գը-
խատուածներուն հազիները պե-
տայ, և անոնք որ երկրապառ-
թիւն չըրին գաղանին՝ ոչ ալ ու-
նոր սրտակերին, ու անոր գրօշը
իրենց ճակատներուն վրայ ու
իրենց ձեռքին վրայ չընդունե-
ցին. և սարդեան ու Քրիստոսի
հետ հազար տարի թագաւորե-
ցին: Եւ ուրիշ մեռելները չապ 6
ընցան, մինչև որ հազար տարին
կատարուեցաւ, ասիկայ է առջի
յարութիւնը: Երանելի և նորը 7
է ան՝ որ առջի յարութեանը
մէջ բաժին ունի, ասոնց վրայ
երկրորդ մահը իշխանութիւն
չունի. հապա անոնք Աստուծոյ
ու Քրիստոսի քահանաները պի-
տի ըլլան, ու անոր հետ հազար
տարի պիտի թագաւորեն:

Եւ հազար տարին լրանալուն 7
պիտի արձակուի Սատանան իր
բանալէն, և պիտի ելլէ ու մե-
լորցընէ երկրի չորս անկիւնները
և զող սողկերը՝ Գողը ու Մագո-
գը, որ զանոնք պատերազմի ծառ-
վէ, որոնց համարները ծախու ա-
ւաղին չափ է: Բւ երկրի ընդար 8
ձակութեանը մէջ ելան, և սուր-
բերուն բանակը ու սիրելի քա-
ղաքը չորս կողմէն պատեցին: Բւ 9
երկնիքէն Աստուծոյ կրակ իջաւ,

ու սոդառեց զանոնք, և բանասարկուն որ անոնք մարտցուց, ձգուէցաւ կրակիս և ծծումբի լիճին մէջ, 10 ուր որ էր դադանը, Եւ առտ մարգարէն, ու պիտի չարչարուին ցորեկ և գիշեր յաւիտեանո յաւիտենից :

11 Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ, ու անոր վրայ Դէլը նստած, որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը ժախան, և տեղ չգտնուեցաւ :

12 անոնց : Եւ տեսայ պղտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ աթոռին առջևը կայնած էին. ու գիրքերը բացուեցան, և ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն կենաց գիրքի, և գիրքերուն մէջը գրուած ներքէն մեռելները դատուեցան իրենց գործքերուն համեմատ : 13 Եւ ծովը իր մէջը մեռելները առաւ, ու մահը և դժոխքը իրենց մէջը մեռելները տուին. ու ամէն մէկը իրենց գործքն :

14 Բուն համեմատ դատուեցան : Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լիճին մէջը ձգուեցան, ասիկայ է երկ. 15 րորդ մահը : Բւ ո՛վ որ կենաց գրքին մէջը գրուած չգտնուէցաւ, կրակի լիճին մէջը ձգուէցաւ :

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ. ինչու որ առջի երկինքը ու առջի երկիրը ան-

2 ցաւ, ու ալ ծով չկար : Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծոյ կ'իջնէր, իր երկանը համար զարդարուած հարսի մը պէս պատ-

3 րաստուած : Բւ երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր. Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը, ու անիկայ անոնց հետ պիտի բռնակի, և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան, և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի ըլլայ :

4 Իբրեւ անոնց Աստուածը. Եւ ինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ, ու ալ մահ պիտի չըլլայ, ոչ սուգ՝ և ոչ ա-

ղաղակ՝ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ : ամէն ետեւ, ինչու որ առջի բաները անցան : Եւ ան որ աթոռ 5 ուին վրայ կը նստէր, բոաւ. Ահա ամէն բաները նոր կ'ընեմ. ու բոաւ ինձի, Գրէ. ինչու որ աս խօսքերը ճշմարիտ ու հաւատարիմ են : Գաւ բոաւ ինձի, Եւ 6 զաւ. ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ սկիզբը ու վերջը. ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց ջուրին աղբիւրէն : Ան որ կը յաղճէ, 7 աս բաները պիտի ժառանգէ. ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ, ան ալ ինձի որդի պիտի ըլլայ : Բայց վատխառնեալն ու անհաւատնեալն և պիղծերուն ու մարդաստղանեալն ու սրտ- 8 նիկնեալն և կատարեալներուն ու կեաղաշանեալն և բոլոր ստախոսներուն բաժինը՝ կրա կալ ու ծծումբով վառած լիճին մէջը պիտի ըլլայ, որ է երկրորդ մահը :

Եւ եօթը վերջին հարուած 9 ներսով լեցան եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը ինձի և կաւ, և հետո խօսեցաւ ու բոաւ. Եկուր ցու- 10 ջրնեմք զի հարող Գառնուկին կնիկը : Եւ հոգիով մէկ բարձր 10 ու մեծ լեռան մը վրայ տարաւ զիս, և ցուցուց ինձի սուրբ Երուսաղէմ քաղաքը, որ երկինքէն Աստուծոյ կ'իջնէր, և 11 Աստուծոյ փառքը ունէր. և անոր լուսաւորութիւնը իրտտ պտտուական քարի նման էր, անկնւանիկ երևոյթով յասպիս քարի պէս : Եւ անոր պարիսպը 12 մեծ ու բարձր էր, և տասուէր կու գոներ ունէր. ու գոնէրուն վրայ տասուէրկու հրեշտակներ կար. և դռներուն վրայ անուններ գրուած էր՝ այսինքն Խորայէն որդւոցը տասուէրկու ցեղերուն անունները : Արևե- 13 լեան կողմէն իրեք դուռ, ու հիւսիսային կողմէն իրեք դուռ, և հարաւային կողմէն իրեք դուռ, ու արեւմտեան կողմէն իրեք

- 14 դուռ : Եւ քաղաքին պարիսպը տասուերկիւ հիմեր ունէր , ու անոնց վրայ Գառնուակին տաս ուերկու առաքեալներուն տաս ուերկու անունները գրուած էր :
- 15 Եւ իմ հետո խօսողը ձեռքը ուկիէ եղէդ մը ունէր , որ անով քաղաքը ու անոր դռները ու
- 16 անոր պարիսպը չափէ : Եւ քաղաքը քառակուսի էր , ու անոր երկայնութիւնը լայնութիւնը չափ էր . և քաղաքը նոյն եղէ գոմ տասուերկու հազար առկաւրէդ չափեց : անոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձ
- 17 րութիւնը հաւասար էր : Ու անոր պարիսպը հարիւր քառասուն չորս կանգուն չափեց մարդու չափով , ոյսինքն հրէշ տակին լափով : Եւ անոր պարսպին շինուածքը յատկաւ բարձ էր , ու քաղաքը դուռ ոսկի էր :
- 19 մարդը ազակիի նման : Եւ քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն պէտէ պատուական քարերով զարդարուած էին . առջեւ հիմը յատկաւ էր , երկրորդը շափուղայ , երրորդը քաղկեդոն , չորրորդը զմուխտ , շինգերորդը եղջերաքար , վեցերորդը մարգին , եօթներորդը ոսկեքար , ութերորդը բիւրեղ , իններորդը ադադլին , տասներորդը բրնձ պրատ , մեասաներորդը յակինթ , երկուսասներորդը ամէ
- 21 թով : Եւ տասուերկու դռները տասուերկու մարգարիտ էին . ամէն մէկ դուռը մէյմէկ ամբողջ մարգարիտ էր . ու քաղաքին հրազարակը մարդը ոսկի էր :
- 22 Թափանցիկ ազակիի նման : Եւ անոր մէջը տաճար չտեսայ . ինչու որ Տէր Աստուած Ամենա կալը ու Գառնուակը անոր ու
- 23 ճարն է : Եւ քաղաքը արեւի ու լուսնի տեսք չունի , որ զանիկայ լուսաւորեն . ինչու որ Աստուծոյ փառքը զանիկայ կը լուսաւորէ , ու անոր ճրագը Գառ
- 24 նուկն է : Եւ իրենց աղգերը անոր լուսովը պիտի քալեն , ու

երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէջը պիտի բերեն : Եւ անոր դռները 25 ցարե կը պիտի գոցուին . (վասն զի հոն գիշեր պիտի չըլլայ .) Եւ 26 աղգաց փառքը ու պատիւը անոր մէջը պիտի բերեն : Եւ հոն բը 27 նաւ անմարքութիւն մը պիտի չմտնէ , ոչ ալ պղծութիւն ու սոսկութիւն գործող մը , հապա միայն անոնք որ Գառնուակին կէնաց դրքին մէջը գրուած են :

ԳԼ ԻԲ

Եւ ինծի կենաց ջուրի գետ 1 մը ցուցուց անկալանիկ պէս պայծառ , որ կ'երէր Աստուծոյ ու Գառնուակին աթոռէն : Եւ ան 2 Ժողովին հրազարակին մէջ , ու ան դէտրին մէկ կողմէն ու մէկ կողմէն կենաց ճառ Դար որ տասուերկու ֆէրդ պտուղ կը բերէր , ու ամէն ամիս իր պտուղը կուտար , և ան ճառին տերեւները հեթանոսներուն բռնկութիւն կ'ըլլար : Եւ ալ բնաւ նզովք պի 3 աի չըլլայ . ու անոր մէջը պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուակին աթոռը , և անոր ճառ աները պիտի պաշտեն անիկայ : Եւ ա 4 նոր երեսը պիտի տեսնեն , ու անոր անունը իրենց ճակատենքուն վրայ պիտի ըլլայ : Եւ հոն 5 ալ գիշեր պիտի չըլլայ , և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ . քան զի Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք , և յաւիտեան յաւիտենից պիտի թագաւորեն :

Ու ըսաւ ինծի . Աս խօսքերը 6 հաւատարիմ են ու ճշմարիտ , և սուրբ մարգարէներուն Տէր Աստուծոյ իր հրէշտակը իրենց իր ճառաներուն ցուցնելու ինչ որ չուտով պէտք է ըլլայ : Ահա 7 եւ չուտով կու գամ , երանի աւնոր որ կը պահէ աս գրքիս մարգարէութեան խօսքերը :

Ու ես Յովնանէսա լսեցի ու 8 տեսայ աս բաները , և երբ լսեցի ու տեսայ , ինկայ որ երկրք պաշտութիւն ընեմ ան հրէշտա

- կին ոտքերուն առջևը՝ որ աս
 9 բաները ինձի կը ցուցնէր։ Եւ
 ըսաւ ինձի. Չգուշացիր՝ մի ընէր.
 ինչու որ ես քուկին՝ ու քու
 եղբայրներուդ մարգարէներուն՝
 ու աս գրքիս խօսքերը պահող-
 ներուն ծառայակիցն եմ. Աս
 տուծոյ երկրպագութիւն ըրէ։
 10 Եւ ըսաւ ինձի. Աս գրքիս մար-
 գարէութեան խօսքերը մի կնքեր.
 11 ինչու որ ժամանակը մօտ է։ Ան
 որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ
 անիրաւութիւն թող ընէ, ու ան
 որ աղոտս է՝ ալ աղոտս ըլլայ,
 և ան որ արդար է՝ ալ արդար
 ըլլայ, ու ան որ սուրբ է՝ ալ
 12 սուրբ ըլլայ։ Ահա՛ ես շուտով
 կու գամ, և իմ վարձքս իմ
 հետս է՝ ամէն մէկուն իր գործ-
 քին համեմատ հատուցանելու։
 13 Ես եմ Աբիա ու Օմէլա՝ առա-
 ջներ ու վերջներ՝ սկիզբը ու վախ-
 14 ճանը։ Երանելի են անոնք՝ որ
 անոր պատուիրանքները կը կա-
 տարեն, որ իշխանութիւն ունե-
 նան կենաց ծառին վրայ, և
 դռներէն ներս քաղաքը մտնեն։
 15 Բայց դուրս պիտի մնան շուները՝
 ու կախարգները՝ և պոռնիկնե-
 րը՝ ու սարսուլթիւն ընողները՝
 և կռապաշտները՝ ու ան ամէնը

որ ստութիւն կը սիրէ ու կ'ընէ։

- Ես Յիսուս իմ հրեշտակս 16
 խրկեցի՝ աս բաները ձեզի վկա-
 յելու եկեղեցիներուն մէջ. ես
 Դաւիթի արմատն ու ցեղն եմ,
 ու առաւօտեան պայծառ աստ-
 ղը։ Եւ Հոգին ու հարսը կ'ը 17
 օեն, Եկուր. և ան որ կը լսէ՝
 թող ըսէ, Եկուր. ու ան որ
 ծարաւ է՝ թող գայ, ու ան որ
 կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ճրի առնէ։
 Ես կը վկայեմ ամենուն՝ որ 18
 աս գրքիս մարգարէութեան
 խօսքերը կը լսէ. թէ որ մէկը
 ասոնց վրայ քան ճշ աւելցնէ,
 Աստուած ալ անոր վրայ պիտի
 աւելցնէ ան հարուածները՝ որ
 աս գրքիս մէջը գրուած են։ Եւ 19
 թէ որ մէկը աս մարգարէու-
 թեանս գրքին խօսքերէն քան
 ճշ պակսեցնէ, Աստուած ալ
 անոր բաժինը պիտի պակսեցը-
 նէ կենաց ծառէն և սուրբ քա-
 ղաքէն՝ որ աս գրքիս մէջը գրու-
 20 ւած են։ Աս բաներուն վկա.
 յութիւն տուողը՝ կ'ըսէ. Այո՛,
 շուտով կու գամ ես։ Ամէն. և
 կուր՝ Տէր Յիսուս։ Մեր Տէրոյն 21
 Յիսուս Քրիստոսին շնորհքը
 բոլոր սուրբերուն հետ ըլլայ.
 Ամէն։

12. In demselben Jahre, da die
 11. In demselben Jahre, da die
 10. In demselben Jahre, da die
 9. In demselben Jahre, da die
 8. In demselben Jahre, da die
 7. In demselben Jahre, da die
 6. In demselben Jahre, da die
 5. In demselben Jahre, da die
 4. In demselben Jahre, da die
 3. In demselben Jahre, da die
 2. In demselben Jahre, da die
 1. In demselben Jahre, da die

12. In demselben Jahre, da die
 11. In demselben Jahre, da die
 10. In demselben Jahre, da die
 9. In demselben Jahre, da die
 8. In demselben Jahre, da die
 7. In demselben Jahre, da die
 6. In demselben Jahre, da die
 5. In demselben Jahre, da die
 4. In demselben Jahre, da die
 3. In demselben Jahre, da die
 2. In demselben Jahre, da die
 1. In demselben Jahre, da die

ՑԱՆԿ

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԵՁ ՅԻՇՈՒՆԸ

ՁԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ

1. ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՁԱՓԵՐ

Ուղուկ, չորս մասնաչափ,	14
Թիղ, 5 ուղուկ,	45
Կանգուն, 2 Թիղ,	86
Գրկաչափ, 4 կանգուն,	5.46
Եղեկիւն եղէգը, 6 կանգուն,	5.18
Ասպարէղ, 100 գրկաչափ,	545.64
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 5 ասպարէղ,	1.728.20
Մղան, 10 ասպարէղ,	3.456.40

2. ՀԵՂԱՆԻՒԹՈՑ ՁԱՓԵՐ

Ճաշակ,	Օ՛կ	Տը՛
Հիւն, 12 Ճաշակ,		100
Մար, 6 հիւն,	5	
Քու, 10 մար,	18	
	180	

3. ԱՐՄՏԵԱՑ ՁԱՓԵՐ

Կապիճ,	Օ՛կ	Տը՛
Օմէր, (տասանորդ,) արդուին 10-րդ մասը,	1	520
Գրիւ, 6 կապիճ,	6	
Արդու, 5 գրիւ,	18	
Քու, կամ խօմէր, 10 արդու,	180	

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

Կերատ ,	24
Սիկլ , 20 կերատ ,	4 . 86
Մ'նաս , 100 սիկլ ,	1 86 . 10
Տաղանդ , 50 մնաս ,	36 183

5. ԵՐԱՅԵՑԻՈՑ ԱՐԺԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԵՔԸ

Արժաթ	Ղշշ	փէյ
Կերատ ,		26
Սիկլ ,	13	
Մ'նաս ,	1,300	
Տաղանդ ,	39,000	

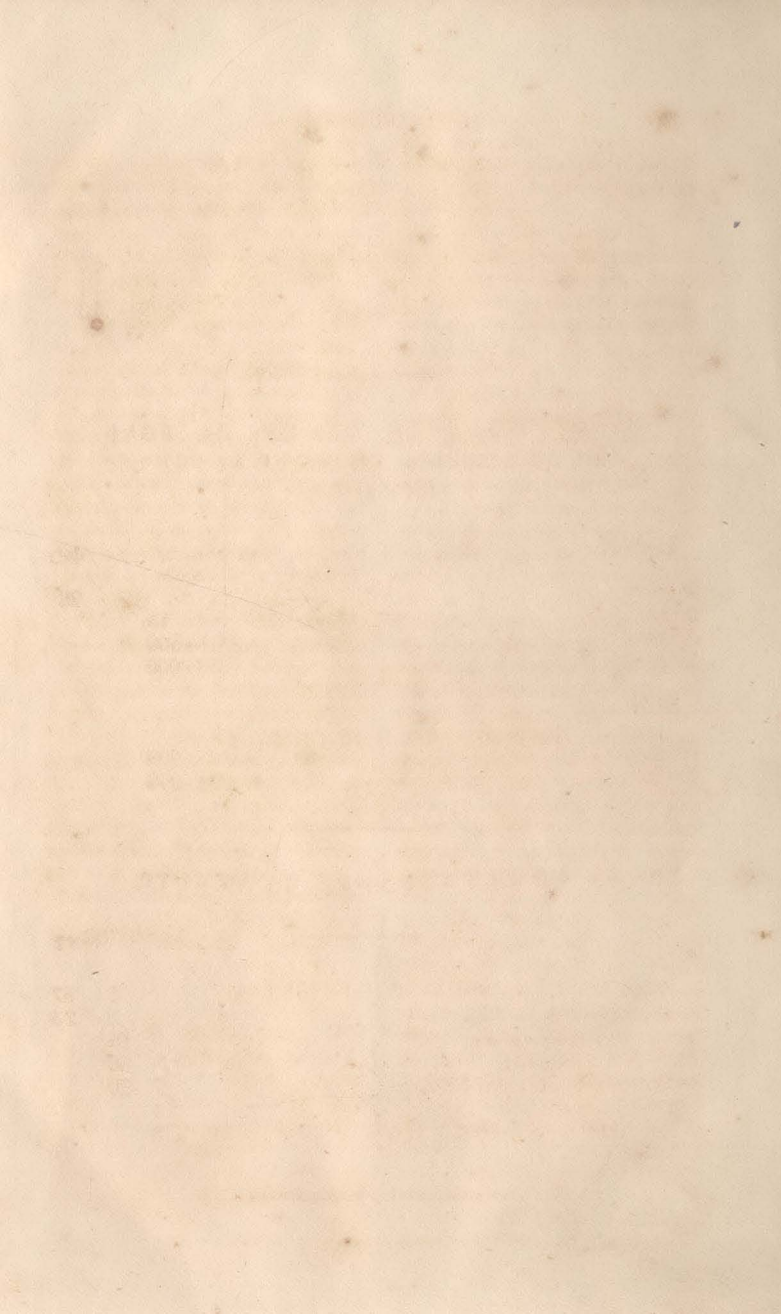
Ուիի

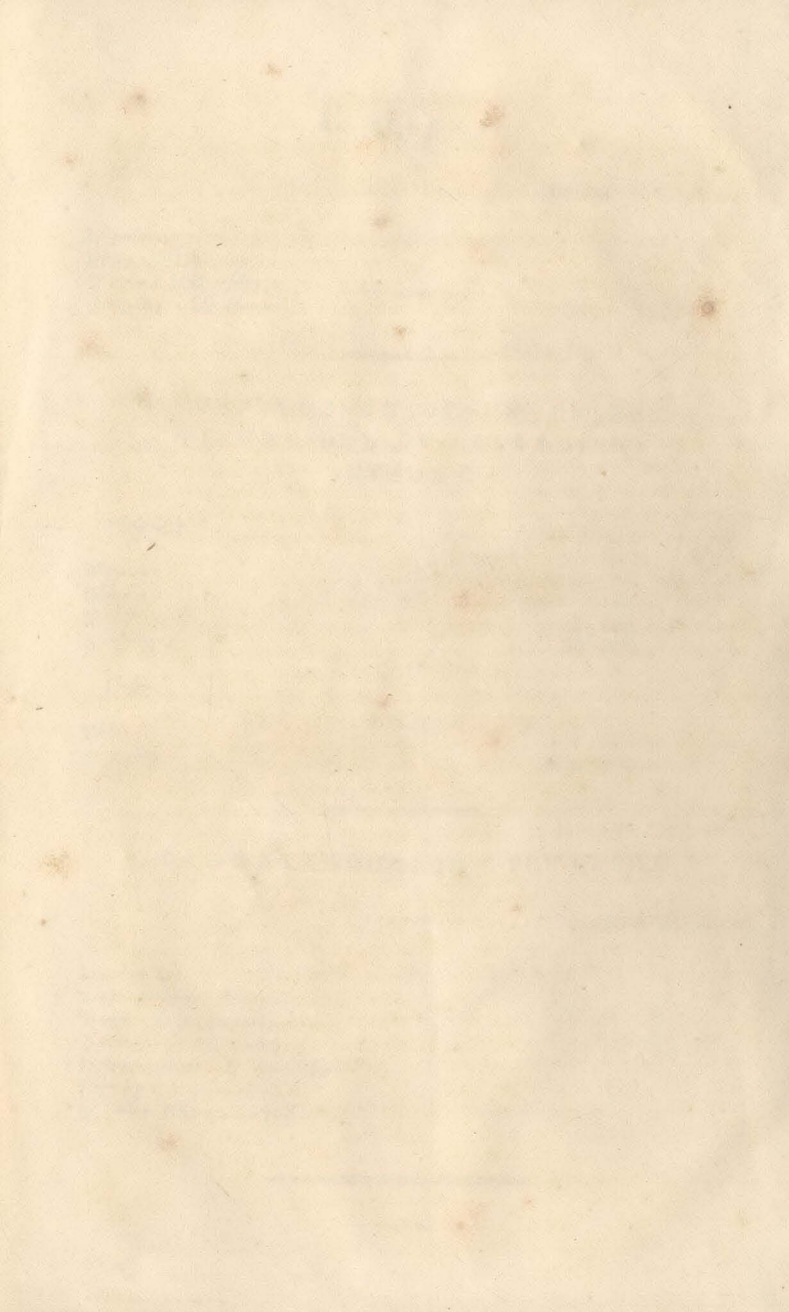
Սիկլ ,	208
Տաղանդ ,	624,000

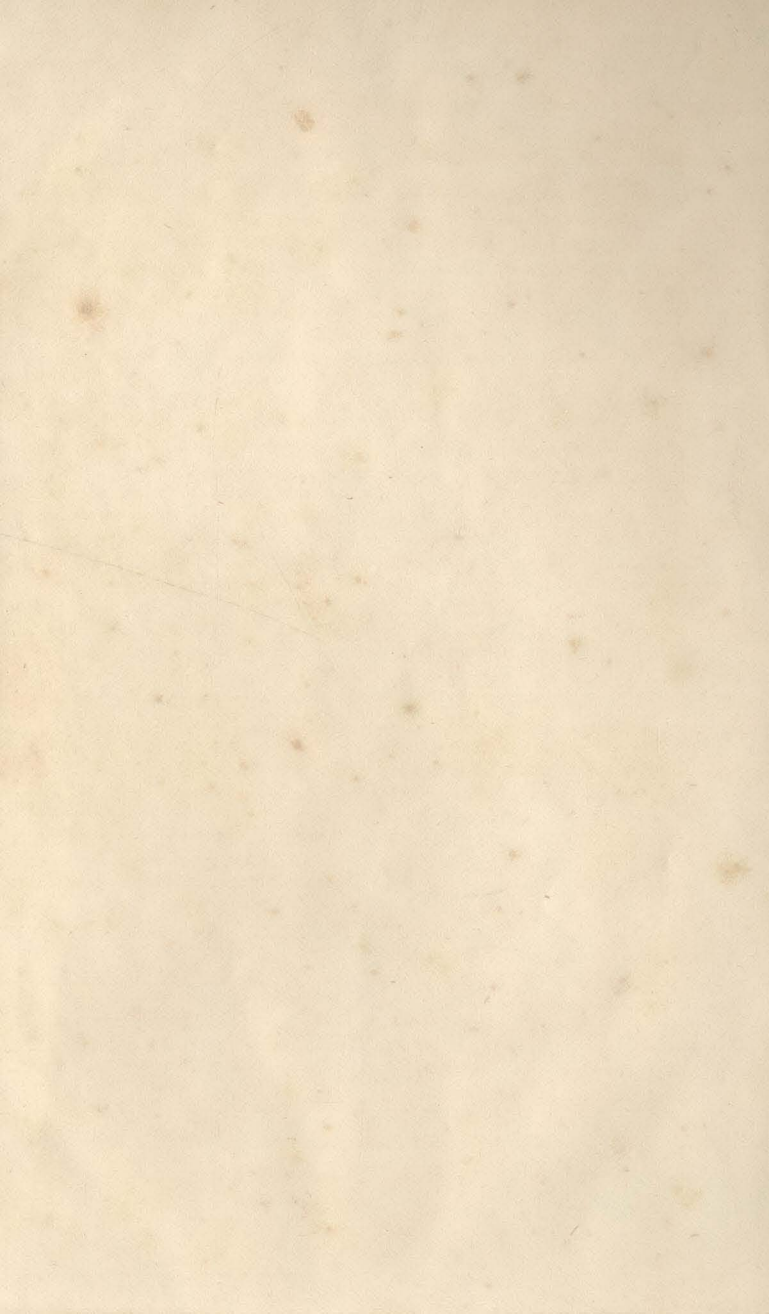
6. ՀՈՈՎՄԱՅԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐԸ

Ղշշ փէյ և 100-րդ

Լուծայ ,	1 . 87
Նաքարակիտ , 2 լուծայ ,	3 . 75
Դանկ , 4 նաքարակիտ ,	15
Դահեկան , 10 դանկ ,	3 50
Երկդրամեան , 2 դահեկան ,	7 20
Սատեր , 4 դահեկան ,	15
Մ'նաս , 100 դահեկան ,	575

4m

4m

3n

1678

U

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0028510

